

Sejm Śląski

ME.

X-8518

4323

III

1930-1932

Druk nr.1/III.

Wniosek nagły

Zespołu Posłów Ch.D. i N. P. R.

W y s o k a Izba raczy uchwalić:

- a/ Dopuszcza się natychmiastową rozprawę bez odesłania do Komisji nad wnioskiem pod b/ art.18 litera b/ regulaminu/.
- b/ Na mocy art.17 ustawy konstytucyjnej z dnia 15-go lipca 1920 r., zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73,poz.497 /1920r./ Nr.26,poz.146,Nr.69, poz.449 i Nr.85 poz.608 /1921r./ i art.21.Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17-go marca 1921r. /Dz.U.R.P. Nr.44,poz.267/ żąda Sejm Śląski zawieszenia wszystkich postępowań karno - sądowych,wdrożonych przeciwko posłowi na Sejm Śląski dr. Wojciechowi K o r f a n t e m u z Katowic, aż do wygaśnięcia jego mandatu i zwolnienia posła dr. K o r f a n t e g o z więzienia.

Katowice,dn.9.grudnia 1930 r.

Wnioskodawcy:

/-/ Frus, Wieczorek, Wolny, Kędzior, Chmielewski,
Brzeskot, Kozak, Grzonka, Brelinski, Karetta,
Sikora, Sosinski, Broncel, Krawczyk,Dr.Bronisław Hager.

W N I O S E K

Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R.

Na mocy art.17 ustawy Konstytucyjnej z dnia 15.lipca 1920r., zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.Rz.P. Nr.73 poz.497 z 1920r./ i art. 21 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17.marca 1921r. /Dz.U.Rz.P.Nr.44 poz.267/, żąda Sejm Śląski zawieszenia wszystkich postępowań karno-sądowych, wdrożonych przeciw posłowi na Sejm Śląski p.Pawłowi Bronclowi z Radzionkowa oraz postępowania dyscyplinarnego przeciw temuż posłowi aż do wygasnięcia jego mandatu.

Katowice, dnia 9.grudnia 1930r.

/-/ Karetta, Kempka, Wolny, Kozak, Chmielewski,

/-/ Kędzior, Prus, Grzenka, Krawczyk, Sikora,

/-/ Brelinski, Brzeskot, Dr.Hager,

/-/ Wieczorek m.p.

W N I O S E K

Zesprętu Posłów Ch.D. i N.P.R.

Na mocy art.17 ustawy Konstytucyjnej z dnia 15.lipca 1920r., zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.Rz.P. Nr.73 poz.497 z 1920r./ i art. 21 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17.marca 1921r. /Dz.U.Rz.P.Nr.44 poz.267/, żąda Sejm Śląski zawieszenia wszystkich postępowań karno-sądowych, wdrożonych przeciw posłowi na Sejm Śląski p.Pawłowi Bronclowi z Radzionkowa oraz postępowania dyscyplinarnego przeciw temuż posłowi aż do wygasnięcia jego mandatu.

Katowice, dnia 9.grudnia 1930r.

/-/ Karetta, Kempka, Wolny, Kozak, Chmielewski,

/-/ Kędzior, Prus, Grzenka, Krawczyk, Sikora,

/-/ Brelinski, Brzeskot, Dr.Hager,

/-/ Wieczorek m.p.

S e j m S ł ą s k i .

Wniosek Zespołu Posłów Ch.D.i N.P.R.

W y s o k i S e j m zechce uchwalić poniższy projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia1930 roku

o dodatkach zaliczalnych do podstawy wymiaru emerytalnego emerytom, opłacanym ze Skarbu Śląskiego i emerytom, opłacanym przez Związki Komunalne, oraz wdowom i sierotom po tychże osobach.

Art. 1.

Emerytom, opłacanym ze Skarbu Śląskiego i emerytom, opłacanym przez Związki Komunalne, tudzież wdowom i sierotom po tychże osobach, podwyższa się zaopatrzenie emerytalne, pensje wdowie i sieroce o 10% analogicznie do art.8 ustawy z dnia 18.grudnia 1926 r. /Dz.U.R.P.Nr.123,poz.725/, oraz o dalsze 15% dodatku miesięcznego stosownie do art. 4 ustawy z dnia 25.marca 1929 r. /Dz.U.R.P.Nr.20,poz.103/.

Art. 2.

Uprawnionym do pobierania zaopatrzenia emerytalnego ze Skarbu Śląskiego, tudzież z funduszków Związków Komunalnych, oraz wdowom i sierotom po tychże funkcjonariuszach przysługuje się 40% dodatek, wypłacany na podstawie art.11 ustawy z dnia 29.października 1926 r. /Dz.U.Śl.Nr.24,poz.42/, obliczany w stosunku do miesięcznego uposażenia emerytalnego, względnie miesięcznej pensji wdowiej lub sieroczej.

Art. 3.

Wymieniony w art. 2 dodatek 40% otrzymać mają:

- a/ emeryci, wdowy i sieroty, pobierający zaopatrzenie emerytalne ze Skarbu Śląskiego lub Związków Komunalnych w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy,
- b/ funkcjonariusze, opłacani ze Skarbu Śląskiego lub przez Związki Komunalne, którzy po wejściu w życie niniejszej ustawy przeniesieni zostaną w stan spoczynku i pozostawali w czynnej służbie na obszarze Województwa Śląskiego przez okres 10 lat. Przepis niniejszego ustępu odnosi się również do wdów i sierot po osobach w nim wymienionych. Dodatek ten otrzymują: emeryci, wdowy i sieroty, pod warunkiem spożywania zaopatrzenia emerytalnego na obszarze Województwa Śląskiego.

Art. 4.

Prawo do 40%-go dodatku przysługuje również osobom, wymienionym w art. 3 niniejszej ustawy i pobierającym zaopatrzenie

emerytalne na podstawie art.7 i 36 ustawy z dnia 20.kwietnia 1926r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszków śląskich /Dz. U.Śl.Nr.11,poz.19/ i art. 8 i 42 ustawy z dnia 11 grudnia 1923r. o zaopatrzeniu funkcjonarjuszków państwowych i zawodowych wojskowych /Dz.U.R.PNr.6,poz.46 z 1924/.

Art. 5.

Wyjątkowo funkcjonariusze płatni ze Skarbu Śląskiego lub przez Związki Komunalne po przejściu w stan spoczynku nabywają prawa do 40-go dodatku, określonego w art.niniejszej ustawy nawet wtedy, gdy nie odpowiadają warunkom przewidzianym w art. 3. niniejszej ustawy, jeżeli:

- a/ nieprzerwanie pełnili służbę od dnia 1.stycznia 1923 r. na obszarze Województwa Śląskiego aż do dnia przejścia w stan spoczynku,
- b/ po nieprzerwanej, conajmniej 5-cio letniej służbie na obszarze Województwa Śląskiego z powodu trwałej niezdolności do służby spowodowanej kalectwem lub chorobą nabytymi bez własnej winy po wstąpieniu do służby na obszarze Województwa Śląskiego,
- c/ bez względu na czas służby na obszarze Województwa Śląskiego wskutek trwałej niezdolności,
- d/ nieszczęśliwego wypadku, wynikłego z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych,
- e/ działań wojennych w miejscu służbowego pobytu,
- f/ chorób zakaźnych, panujących epidemicznie w miejscu służbowego pobytu.

Art. 6.

Prawo do pobierania 40%-go dodatku rozpoczyna się, ulega zawieszeniu względnie gasnie równocześnie z rozpoczęciem się, utratą, względnie zatieszeniem prawa do pobierania uposażenia emerytalnego, przy zachowaniu zasad, podanych w art. 3,4 i 5 niniejszej ustawy. Dodatek 40% płatny jest miesięcznie zgóry razem z uposażeniem emerytalnem.

Art. 7.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1.kwietnia 1930 r.

Art. 8.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Śląskiej Radzie Wojewódzkiej.

U z a s a d n i e n i e

Uchwałą Śląskiej Rady Wojewódzkiej z dnia 20.marca 1930 r. o tymczasowem przyznaniu zasiłku do zaopatrzeń emerytowanym funkcjonariuszom śląskim i wojewódzkim podwyższono osobom, uprawnionym do pobierania uposażenia emerytalnego, pensji wdowiej i sieroczej na podstawie ustawy z dnia 20.kwietnia 1926 r. o zaopatrze-

In i o s e k

Zespołu Posłów C.D. i W.P.R.

w sprawie wypłacenia dodatku
mieszkaniowego emerytowanym funkcjonariuszom,
płatnym ze Skarbu Śląskiego i przez Związki Komunalne.

Wysoki Sejm raczy uchwalić niżej podany projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia.....1930 r.

Art.1.

Emerytom, płatnym ze Skarbu Śląskiego i przez Związki Komunalne należy wypłacać dodatek mieszkaniowy w pełnej wysokości według tabeli i zasad ustalonych w art.1 ustawy z dnia 23. stycznia 1929r. w przedmiocie zmiany art.1 ustawy z dnia 16./lipca/ listopada 1927r. dotyczącego uposażenia funkcjonariuszów Województwa Śląskiego tudzież Związków Komunalnych./Dz.U.Śl.nr.1 poz. 3 z 1929r/.

Art.2.

Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do automatycznego stosowania rozporządzeń i zarządzeń Rządu Rzeczypospolitej, mocą których dodatek mieszkaniowy zostanie podwyższony ponad normę ustaloną w art.1 ustawy z dnia 23. stycznia 1929r./Dz.U.Śl.nr.1 poz.3/.

Art.3

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1.kwietnia 1930r.

Art.4.

Wykonanie ustawy porucza się Panu Wojewodzie.

U z a s a d n i e n i eCzęść ogólna:

Na zasadzie uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej z dn. 20.marca 1930r."emerytowanym funkcjonariuszom Śląskim /Dz.U.Śl. nr.11 poz.19/tudzież emerytowanym funkcjonariuszom wojewódzkim /art.5 ustawy z dnia 2.sierpnia 1928r./Dz.Ust.Śl.nr.17 poz.33/, przyznaje się dodatek mieszkaniowy, unormowany ustawą z dnia 23. stycznia 1929r./Dz.U.Śl.nr.1 poz.3/"

Uchwała ta obowiązuje tylko tymczasowo i sprawa przyznania dodatku mieszkaniowego emerytom płatnym ze Skarbu Śląskiego i przez Związki Komunalne, wymaga załatwienia w drodze ustawodawczej.

Do art.1.

Jest rzeczą słuszną, aby emeryci pobierali dodatek mieszkaniowy w pełnej wysokości, tj. w wysokości, w jakiej go pobierają pracownicy w czynnej służbie, gdyż dodatek mieszkaniowy nie może być traktowany w oderwaniu od czynszów mieszkaniowych, ale musi być oparty o czynsze mieszkaniowe. Emeryci z chwilą opusz-

czenia służby czynnej nie płać czynszu mieszkaniowego według jakichś specjalnych stawek dla emerytów, ale płać go dalej w tej samej wysokości, w jakiej go płać, gdy jeszcze pozostawali w służbie czynnej...

Wobec powyższego nie istnieją żadne uzasadnione podstawy, aby emerytom dodatek mieszkaniowy obniżać i wypłacać go według klas miejscowości, lub aby dodatek mieszkaniowy wypłacać tylko w takim stosunku procentowym, w jakim pozostaje ich uposażenie emerytalne do uposażenia, pobieranego ostatnio w służbie czynnej. Natomiast wszystko, co wyżej podajemy, przemawia za tem, aby dodatek mieszkaniowy był wypłacany emerytom w tej samej pełnej wysokości, w jakiej go pobierają urzędnicy w służbie czynnej na zasadzie ustawy z dnia 23. stycznia 1929r. nr.1 poz.3/.

Do art.2.

Upoważnienie Śląskiej Rady Wojewódzkiej do autonomicznego stosowania rozporządzeń i zarządzeń Rządu Rzeczypospolitej, mocą których dodatek mieszkaniowy zostanie podwyższony ponad ustaloną w niniejszej ustawie normę - jest zupełnie uzasadniony.

Katowice, dnia 9.12.1930r.

Wnioskodawcy: /podpisy/ Prus, Chmielewski, Bronceł, Krawczyk, Wiczeorek Władysław, Kozak, Kędzior, Grzonka, Brelinski, Karetta, Dr. Bronisław Hager.

S e j m Ś l ą s k i .

W n i o s e k

Posłów Zespołu N. P. R. i Ch. T.

w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych /Dz.U. Nr.35,poz.323/ na obszar Województwa Śląskiego.

U z a s a d n i e n i e .

Powołane rozporządzenie Prezydenta weszło w życie z mocą ustawy na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem Województwa Śląskiego. W Województwie Śląskiem ma ono obowiązywać w cztery miesiące po ogłoszeniu zgody Sejmu Śląskiego /art. 58/. Ze względu na braki w obowiązującym dotychczas ustawodawstwie, oraz ze względu na konieczność ujednolicenia ustawodawstwa w tej dziedzinie, podpisani wnoszą o uchwalenie następującego projektu ustawy:

U s t a w a

z dnia 193 r.

w przedmiocie zgłoszenia zgody Sejmu Śląskiego na rozszerzenie mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. /Dz.U.R.P.Nr.35,poz.323 z dnia 23.marca 1928r./ o umowie o pracę pracowników umysłowych na obszar Województwa Śląskiego.

Art. 1.

Sejm Śląski wyraża zgodę na rozszerzenie mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. /Dz.U.R.P.Nr.35,poz.323 z dnia 23 marca 1928 r. / zawierającego postanowienia " o umowie o pracę pracowników umysłowych " na obszar Województwa Śląskiego, w myśl postanowień art. 58 powołanego rozporządzenia.

Art. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia z mocą obowiązującą według postanowień art. 58 powołanego rozporządzenia.

Art. 3.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Wojewodzie.

Katowice,dnia 9.grudnia 1930 r.

/-/- Prus, Kozak, Wieczorek, Chmielewski, Wolny, Kędzior
Karetta, Brzeskot, Broncel, Sosiński, Sikora, Grzonka
Brelński, Dr.Bronisław Hager.

Wniosek Zespołu Ch.D. i N.P.R.
.....

W y s o k i S e j m raczy uchwalić:

U s t a w a

o urlopach pracowników w przemyśle i handlu na obszarze
Województwa Śląskiego.

Art. 1.

Ustawa Rzeczypospolitej o urlopach pracowników w przemyśle i handlu z dnia 16.maja 1922 r. /Dz.U.R.P.Nr.40/1922, poz.334/ obowiązuje na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

Art. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Katowice,dnia 9.grudnia 1930r.

Wnioskodawcy:

/-/ Wieczorek, Wolny, Prus, Chmielewski, Kędzior,
Kozak, Sikora, Sosinski, Brelinski, Karetta,
Grzonka, Dr.Bronisław Hager, Broncel, Brzeskot.

Wniosek Zespołu Posłów Ch.Dem.i N.P.R.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

"System podatkowy obowiązujący w Polsce z podatkiem przemysłowym na czele musi ulec corychlej zmianie.

Wobec stałego przewlekania się sprawy tej reformy , wzywa się Radę Wojewódzką do podjęcia w Ministerstwie Skarbu zasadniczej i zdecydowanej akcji, mającej na celu przyspieszenie jej realizacji w myśl zasad wielokrotnie przez zrzeszenia przemysłowe , kupieckie i rzemieślnicze uchwalanych i Ministerstwu Skarbu przedkładanych."

Uzasadnienie

Sejm Śląski daje wyraz głębokiej trosce o racjonalny rozwój całości naszego życia gospodarczego, a ten rozwój wymaga istnienia zdrowego rodzimego aparatu wytwórczego i handlowego i stwierdza, że prawidłowa egzystencja i rozwój silnego zawodu kupieckiego i rzemieślniczego nie jest możliwym bez zmiany choćby tylko częściowej , usuwającej największe błędy naszego ustroju podatkowego.

Katowice, dnia 9.grudnia 1930r.

Podpisy: Prus, Chmielewski, Sikora, Sosiński, Broncel, Nieczorek, Kozak, Wolny, Grzonka, Kędzior, Breliński, Karetta, Krawczyk, Dr.Bronisław Hager, Brzeskot.

G.

Wniosek Zespołu Posłów Ch.D.i N.P.R.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Radę Wojewódzką, aby w jaknajkrótszym czasie przedłożyła Sejmowi Śl. materiały dotyczące podstaw wymiaru podatku przemysłowego na rok bieżący, zasady składu komisji szacunkowych i ich pracy, wysokość podatku przemysłowego preliminarnego i efektywnie ściągniętego w roku ubiegłym, oraz preliminarną wysokość podatku przemysłowego w r. bieżącym:

Uzasadnienie

Tegoroczny wymiar podatku przemysłowego wywołał wielkie zaniepokojenie i wzburzenie w kręgach przedsiębiorców, kupców i rzemieślników. Odbijały się liczne wiece protestacyjne przeciwko wymiarowi tego podatku. Celem wyjaśnienia sprawy i uspokojenia wzburzonej opinii potrzebne jest zbada-
nie metod pracy i podstaw wymiarów Wydziału Skarbowego i Urzędów Skarbowych, których działalność podlega kontroli Sejmu Śląskiego.

Katowice, dnia 9. grudnia 1936r.

Podpisy: Prus, Chmielewski, Sikora, Sosiński, Wieczorek, Broncel, Kozak, Dr. Bronisław Hager, Molny, Grzonka, Karetta, Brzeskot, Kędzior, Breliński.

Wniosek

Posłów Zespołu F.P.R.i Ch.D.w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928r."O bezpieczeństwie i higienie pracy"/Dz.U.R.P.nr.37 poz.325/na obszar Województwa Śląskiego.

Uzasadnienie

Powołane rozporządzenie obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem Województwa Śląskiego. Według art.12 tegoż rozporządzenia uzyska ono moc obowiązującą na obszarze Województwa Śląskiego po wyrażeniu na nie zgody Sejmu óŚląskiego.Ze względu na konieczność ujednolicenia ustawodawstwa na całym terenie Rzeczypospolitej w dziedzinie higieny pracy , podpisani wnoszą o uchwalenie następującego projektu ustawy:

Ustawa

z dnia.....1930r.

o przedmiocie wyrażenia zgody Sejmu Śląskiego na rozszerzenie mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928r./Dz.U.R.P.nr.35 poz.325 z dnia 23.marca 1928r./o"bezpieczeństwie i higienie pracy na obszarze Województwa Śląskiego".

Art.1.

Sejm Śląski wyraża zgodę na rozszerzenie mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928r./Dz.U.R.P.nr.35 poz.325 z dnia 23.marca 1928r./zawierającego postanowienia o" bezpieczeństwie i higienie pracy" na obszar Wojew. Śląskiego z myśl postanowień art.12 powołanego rozporządzenia.

Art.2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art.3.

Wykonanie ustawy porucza się Wojewodzie.

Katowice, dnia 9.grudnia 1930r.

Wnioskodawcy: Podpisy: Prus, Broncel, Chmielewski, Sikora, Mieczorek, Karęta, Sosiński , Kozak, Jolny, Grzonka. Krawczyk, Dr. Bronisław Hager, Brulinski, Kędzior, Brzeskot.

G.

Wniosek

Klubu Niemieckiego w sprawie nowelizacji
rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej
o ubezpieczeniu pracowników umysłowych
z dnia 24.listopada 1927r./Dz.U.R.P.nr.106
poz.911/.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

" Sejm zwraca się do p.wojewody z prośbą o poczynienie kroków w związku, by tenże spowodował w najkrótszym czasie zmianę rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych z dnia 24.listopada 1927r./Dz.U.R.P.nr.106 poz.911/, a mianowicie w zakresie działu ubezpieczenia emerytalnego.

- 1/Cbniżenia granicy wieku uprawniającego do pobierania renty starczej do lat 60, dla pracowników zaś zatrudnionych w gałęziach pracy specjalnie szkodliwych dla zdrowia do lat 55. /Art.24 rozp./.
- 2/Cbniżenia liczby miesięcy składkowych, potrzebnych do osiągnięcia pełnej renty starczej do 420, dla pracowników zaś zatrudnionych w warunkach specjalnie szkodliwych dla zdrowia do 400./Art.24 rozp./
- 3/Zmiany przepisów co do wymiaru świadczeń i to w ten sposób, ażeby wzrost rentowy dla tak zwanych starych ubezpieczonych rozpoczynał się już od pierwszego miesiąca składkowego przy dotychczasowym wymiarze, tj. aż do osiągnięcia 60% podstawy wymiaru./Art.33 i 146 rozp./
- 4/Zniesienia przepisów, przewidujących obciążające warunki, a mianowicie osobny cenzus wykształcenia dla zobowiązanych do ubezpieczenia sprzedawców i ekspedjentów sklepowych. /Art.3 rozp./
- 5/Unożliwienia dobrowolnego kontynuowania i ubezpieczenia obowiązkowego na dogodniejszych, niż dotychczas warunkach przez zezwolenie płacenia najniższej składki lub składek uznaniowych./Art.9 i 113 rozp./
- 6/Uchylenia krzywdzących postanowień, według których dopuszczalne jest zaliczenie renty z ubezpieczenia od wypadków jakoteż i jakiegokolwiek zarobku na rentę, pobieraną z Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych./Art.53 i 54 rozp./
- 7/Zmiany przepisów co do ubezpieczonych przechodnich, a mianowicie w ten sposób, ażeby przy przejściu ubezpieczonego z jednego ubezpieczenia w drugie przekazywane zostały wszelkie uiszczone składki z ubezpieczenia poprzedniego, a nie tylko składki za ostatnie pięć lat, jak dotychczas przewidziano, także zaliczenie czasu ubezpieczenia poprzedniego na czas oczekiwania w myśl art.118 rozp.

- 8/ Obostrzenia sankcyj karnych za niezgłoszenie pracowników do ubezpieczenia oraz za odmowę wydania zaświadczeń o zolnieniu z pracy jakoteż przekazanie orzecznictwa karnego w pierwszej instancji Zakładowi Ubezpieczeń Miast Śląskom administracji ogólnej."

U z a s a d n i e n i e

Wydany z dniem 24.listopada 1927r.dekret o ubezpieczeniu pracowników umysłowych stanowi istotny postęp w polskim ustawodawstwie społecznym, zawiera on jednak dużo poważnych niedomagań, wymagających usunięcia, albowiem obniżają one w znacznym stopniu wartość społeczną wspomnianego wyżej aktu prawnego.Przy powyżej nadmienionych niedomoganiach rozchodzi się o najważniejsze przepisy,zakwestjonowane jednomyślnie nie tylko przez pracowników, lecz także przez pracodawców i przez Zakłady Ubezpieczeniowe, tak, że wymagają one przy nowelizacji uzględnienia w pierwszym rzędzie. Bliższe uzasadnienia poszczególnych propozycji lin.Pracy i Opieki Społ.przedłożone zostały już przez Zespół Pracy związków pracowników umysłowych na Górnym Śląsku przez Centralne Organizacje tychże związków, jak i przez Administracje Zakładów.

Katowice, dnia 9.grudnia 1930r.

Podpisy: Kunsdorf, Otto Ochmann, Pawlas, H.Frank, Schmiegel,
Ulitz, Dr.Pant.

Wniosek Klubu Niemieckiego
w sprawie nowelizacji ustawy emerytalnej z dnia 11.grudnia
1 9 2 3 r.

Wysoki Sejm uchwalic raczy:

"Sejm wzywa Pana Wojewodę do poczynienia kroków w Rządzie Rzeczypospolitej, by tenże spowodował zmianę ustawy emerytalnej z dnia 11.grudnia 1923r. - a zwłaszcza:

- 1/ art.82 w tym kierunku, że emerytów przeniesionych w stały stan spoczynku jeszcze przed dniem 1.października 1923r, uznaje się na równouprawnionych z emerytami, którzy przeszli na emeryturę po dniu 1.października 1923r.,
- 2/ art.90 w tym kierunku, by ustalony na dzień 30.kwietnia 1924r. ostateczny termin do zgłaszania swych pretensyj przez osoby w tym artykule wymienione, które bez własnej winy były przezkondzone, kończył się w miesiącu następującym po ustaniu przeszkody".

U z a s a d n i e n i e :

- ad 1/ Przeważna ilość tych emerytów - uprawnionych najwyżej do 75% poborów normalnych - spełniała wzorowo swe obowiązki wobec społeczeństwa, płaciła ustalone składki na rzecz Funduszu Emerytalnego, zatem nabyła pełne prawa do emerytury, lecz żyje obecnie w niezasłużonej nędzy; usunięcie tej krzywdy jest niewątpliwie obowiązkiem czynników ustawowych.
- ad 2/ Zdarzyły się wypadki, iż obywatele polscy nie mogli otrzymać na czas dowodów obywatelstwa, jako wymagana koniecznie podstawa do zgłoszenia prawa, i z powodu niedotrzymania owego terminu odmówiono tym biedakom prawa do zaopatrzenia.

Katowice, dnia 9.grudnia 1930r.

/-/ Kunsdorf, Frank, Ochmann, Schmiegel, Dr.Pant,

/-/ Pawlas m.p.

G.

Wniosek Klubu Niemieckiego

.. sprawie przyznania emerytom na Śląsku dodatku kresowego
40-o procentowego .

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

"Sejm Śląski wzywa Radę Wojewódzką ,aby przedłożyła projekt ustawy w sprawie przyznania emerytom na Śląsku dodatku kresowego w wysokości 40% zapatrzenia emerytalnego, i to w czasie najbliższym , celem objęcia sprawy już tegorocznym budżetem".

Uzasadnienie

Ze względu na panującą tu drożyzną czynni na Śląsku funkcjonariusze państwowi i wojewódzcy otrzymują dodatek w wysokości 40% uposażenia normalnego. Wobec braku odpowiedniej ustawy emeryci są pozbawieni tego dodatku , mimo, że trudne warunki życia dotyczą ich w tym samym stopniu jak i funkcjonariuszów czynnych. Z tego też powodu już do I. Sejmu Śląskiego wpłynął projekt ustawy celem usunięcia tej krzywdy ,lecz rozwiązanie Sejmu przeszkodziło urzeczywistnieniu słusznych zamiarów. Śląska Rada Wojewódzka w czasie bezsejmowym przyznawała dodatek w pewnych czasokresach emerytom, lecz sprawa wymaga ustawowego uregulowania.

Katowice, dnia 9. grudnia 1930r.

Podpisy: Kunsdorf, R. Frank, Otto Ochmann, Schmiegel, Pawlas
Dr. Pant.

Wniosek Klubu Niemieckiego
w sprawie zmiany ustawy o radach zakładowych.

U S T A W A

z dnia1930r.

o wprowadzeniu zmian w ustawie o radach zakładowych.

Art.1.

W ustawie o radach zakładowych z dnia 4.lutego 1920r. /Dz.U.Rz. Niem. str.147/ wprowadza się następujące zmiany:

W §-ie 41 skreśla się słowa: "okręgowa rada gospodarcza, albo dopóki taka nie istnieje".

Do tego § dodaje się nowy ustęp, który brzmi:

"Wrazie, rozwiązanie rady zakładowej powinno nastąpić rozpisanie nowych wyborów, które się muszą odbyć w przeciągu 30 dni od dnia rozwiązania".

W § 43 zmienia się ustęp 2, jak następuje:

"W wypadku przewidzianym w § 41 może komisja pojednawcza i arbitrażowa powołać tymczasową radę zakładową, której zadaniem jest rozpisanie nowych wyborów i pełnienie urzędu rady, aż do czasu utworzenia nowej rady zakładowej".

W § 93 zastępuje się słowa "Okręgowa Rada Gospodarcza" słowami "Inspekcja Pracy".

Art.2.

Ustawa wchodzi w życie z pierwszym dniem tego miesiąca, który nastąpi po jej ogłoszeniu.

Art.3.

Wykonanie ustawy porucza się Wojewodzie.

U z a s a d n i e n i e .
- - - - -

W ostatnim czasie nastąpiło na kilku kopalniach i hutach rozwiązanie rad zakładowych. W miejsce tego utworzono tymczasowe rady zakładowe. Tymczasowe rady zakładowe, jak już sama nazwa powiada, mogą tylko zastąpić radę zakładową na pewien czas. Urzędowanie takich tymczasowych rad przynosi warstwie robotniczej wielką szkodę, ponieważ mianuje się czasem ludzi, którzy nie mają odpowiedniej kwalifikacji lub dobrej woli do wypełnienia ciążącego na nich obowiązku. Ponieważ członkami rad zakładowych powinny być na pierwszym miejscu osoby, których współpracownicy obdarzają swoim zaufaniem, powinien nastąpić na poszczególnych kopalniach i hutach wybór rad według przepisów Ustawy o Radach Zakładowych z uwzględnieniem ordynacji wyborczej do tej ustawy. Tylko w taki sposób wybrana rada może spełnić obowiązek wynikający z ustawy o radach zakładowych.

Katowice, dnia 9.grudnia 1930r.

/-/ Dr.Pant, Pawlas, Ochmann, Kunsdorf, Frank,

/-/ Schmiegel m.p.

Wniosek Klubu Niemieckiego

w sprawie zaopatrzenia osób, które od pobierania rent wyklucza art.71 ustawy wprowadczej do ordynacji ubezpieczeniowej z dnia 19.lipca 1911r. /Dz.Ust.Rz.Niem.str.839/.

U S T A W A

z dnia1930r.

dotycząca zaopatrzenia osób, których od pobierania rent wyklucza art.71 ustawy wprowadczej do ordynacji ubezpieczeniowej z dnia 19.lipca 1911r. /Dz.Ust.Rz.Niem. str.839/.

Art.1.

Osoby, które art. 71 ustawy wprowadczej do ordynacji ubezpieczeniowej z dnia 19.lipca 1911r. /Dz.Ust.Rz.Niem.str.839/ wyklucza od pobierania rent, otrzymują ze Skarbu Śląskiego za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń na wypadek inwalidztwa w Król.Hucie zaopatrzenie w myśl niniejszej ustawy.

Art.2.

Zaopatrzenie wynosi dla wdów 30,-- zł. miesięcznie.

Art.3.

Środki na pokrycie tych wypadków należy czerpać ze Skarbu Śląskiego. W tym celu wstawia się do budżetu odpowiednie kwoty.

Art.4.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1.stycznia 1931r.

Art.5.

Wykonanie ustawy porucza się Wojewodzie.

U z a s a d n i e n i e .
- - - - -

Ordynacja ubezpieczeniowa przepisuje renty dla pozostałych po osobach ubezpieczonych. Art.71 ustawy wprowadczej wyklucza od pobierania rent pozostałych po ubezpieczonych, którzy przed 1.stycznia 1912r. zmarli, lub w czasie tym już byli zupełnie niezdolni do pracy.

Z powodu tych krzywdzących przepisów jest jeszcze spora liczba wdów w wieku 70 lat i więcej, które renty wdowiej nie otrzymują. Wdowy te muszą być utrzymywane przez krewnych lub otrzymują niedostateczne zapomogi z funduszy publicznych, z powodu tego żyją w skrajnej nędzy.

Dlatego upraszamy o przyjęcie powyższego wniosku.

Katowice, dnia 9.grudnia 1930r.

/-/ Kunsdorf, Frank, Ochmann, Schmiegel, Ulitz,

/-/ Pawlas, Dr.Pant.

Wniosek Klubu Niemieckiego
w sprawie rozpisania wyborów do Urzędów Ubezpieczeniowych
względnie do Zakładu Ubezpieczeń.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

"Wzywa się Radę Wojewódzką do natychmiastowego wydania rozporządzenia, przez które zostanie określony termin wyborów do Urzędów Ubezpieczeń, Wyższego Urzędu Ubezpieczeń, Zakładu Ubezpieczeń, oraz Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych".

Uzasadnienie.

Według ustawy Sejmu Śląskiego z dnia 30.kwietnia 1924r.
/Dz.Ust.Śl.Nr.11 poz.48/, mają być wybory do wymienionych urzędów ubezpieczeń oraz do Zakładu Ubezpieczeń przeprowadzone według rozporządzenia wydanego przez Radę Wojewódzką.

Ponimo, że od tego czasu już przeszło 6 lat upłynęło, Rada Wojewódzka dotychczas takiego rozporządzenia nie wydała. Stan taki jest nielegalny, ponieważ ci, którzy grosz swój składają do tych instytucyj, nie mają żadnego wpływu na administrację tych instytucyj.

Z tego powodu rozpisanie wyborów do wymienionych urzędów i instytucyj jest koniecznie potrzebne.

Katowice, dnia 9.grudnia 1930r.

/-/ Kunsdorf, Frank, Ochmann, Schmiegel, Ulitz,

/-/ Pawlas, Tr.Pant m.p.

Wniosek Klubu Niemieckiego

w sprawie nowelizacji ustawy o podatku dochodowym w brzmieniu ogłoszonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 30. kwietnia 1925r. /Dz.U.Rz.P.Nr.56 poz.411/.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm zwraca się z prośbą do Pana Wojewody, by poczynił kroki w Rządzie, by Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w najkrótszym czasie przeprowadził nowelizację powyżej nadmienionej ustawy o podatku dochodowym, a mianowicie w zakresie:

Dostosowania minimum wynagrodzenia wolnego od podatku do obecnej ustawowej wartości złotego, czyli podwyższenia o 80%, pozatem podwyższenia kwot w odpowiednich klasach podatkowych w tym samym stosunku, jak również uwolnienia w przyszłości od opodatkowania wszelkich dodatków socjalnych”

Uzasadnienie.

Od czasu ustanowienia obecnie obowiązującej skali potrącen podatku dochodowego od uposażeń służbowych i wynagrodzeń za pracę najemną zaszło wiele zmian, które czynią rzeczą konieczną reformę podatku dochodowego wskutek spadku waluty o blisko 72% i automatycznej zmiany realnej wartości zarobku. Naturalną konsekwencją takiego stanu rzeczy były podwyżki uposażeń, które miały w pewnej mierze wynagrodzić pracownikom straty poniesione na dewaluacji pieniądza. Oczywiście wzrost uposażeń nie przyczynił się do poprawy bytu, czy też podwyższenia realnego dochodu pracowników, którzy w istocie rzeczy nie osiągnęli nawet poziomu płac z okresu, kiedy złoty był pełnej wartości.

Należy wziąć pod uwagę, że wartość złota w mierze każdorazowych stosunków została nowo ustalona, podczas gdy rzeczywista wartość płac pracowników nie została podniesiona. Wobec tego przeszły płace pracowników do wyższych klas podatkowych, wskutek czego wobec zasady progresji, przyjętej w naszym systemie podatku dochodowego, opłacają stawki wyższe niewspół-

miernie do opodatkowania innych grup społecznych,

Katowice, dnia 9. grudnia 1930r.

/-/ Pawlas, Kunsdorf, Frank, Dr. Pant,

/-/ Ochmann, Schmiegel, Ullitz.

Wniosek Klubu Niemieckiego
w sprawie nowelizacji rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej
o ubezpieczeniu pracowników umysłowych z dn.24.listopada 1927r.

/Dz.U.Rz.P.Nr. 106 poz.911/.

Wyski Sejm raczy uchwalić:

"Sejm zwraca się do Pana Wojewody z prośbą o poczynienie kroków
w Rządzie, by tenże spowodował w najkrótszym czasie zmianę rozporzą-
dzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umy-
ślowych z dnia 24.listopada 1927r /Dz.U.R.P.Nr.106 poz.911/, a mia-
nowicie w zakresie:

Działu ubezpieczenia na wypadek braku pracy.

- 1/ Podwyższenia podstawy wymiaru dla zasiłku dla bezrobotnych,
a mianowicie zasiłku zasadniczego z 30% na 40% i z 40% na
50% /art.34 rozporządzenia/,
- 2/ Przedłużenia czasokresu zasiłkowego, a mianowicie z 6.na
12 miesięcy, a z 9 na 18 miesięcy./art.56 i statut Zakładu/,
- 3/ Zmiany przepisów o wstrzymaniu zasiłków z powodu braku pracy
w wypadkach przewidzianych w art.50 rozporządzenia przez
zastąpienie słowa "wstrzymanie" słowem "odroczenie", wskutek
czego w wypadkach tych zasiłek przyznawany będzie pracowniko-
wi przez cały normalny okres zasiłkowy. /Art.50 rozporządze-
nia./

U Z A S A D N I E N I E.

Zasiłek pobierany według postanowień ustawy przez bezrobotnych
jest niewystarczający. Również wymierzony czasokres zasiłku ze względu
na złe położenie gospodarcze jest za krótki. Fundusz Bezrobocia ma
do dyspozycji narazie około 8.400.000,-- zł. Miesięczny wpływ do
tegoż Funduszu wynosi obecnie mimo złego położenia gospodarczego
około 300.000,-- zł., wydatki zaś wynoszą tylko około 120.000,-- zł.
Jestemy tego zdania, że właśnie ten fundusz, który się uważa jako
rezerwę pracowników na wypadek braku pracy, należy skierować w rze-
czywistości do jego celów, przewidzianych w ustawie.

katowice, dnia 9.grudnia 1930r.

/-/ Pawlas, Kunsdorf, Frank, Ulitz, Dr.Pant,

/-/ Ochmann, Schmiegel m.p.

W N I O S E K

wszystkich klubów Sejmu Śląskiego

w sprawie ustalenia lat służby urzędników i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego.

Wysoki Sejm uchwalić raczy niżej podany projekt ustawy:

U S T A W A

z dnia 1930r.
w sprawie ustalenia lat służby urzędników i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego.T y t u ł I .

Postanowienie o ustaleniu lat służby.

Art.1.

Lata służby urzędników i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego zalicza się według następujących zasad:

Oprócz czynnej służby spędzonej:

- a/ w państwowej służbie cywilnej w Państwie Polskiem;
- b/ w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim;
- c/ w Biurze Sejmu Śląskiego, którą zalicza się z urzędu w całości, należy jeszcze dodatkowo zaliczyć:

Punkt 1/ Czynny udział w powstaniach śląskich, pracę w Biurze Informacyjnym dla Międzysojuszniczej Komisji w Katowicach, pracę w bytomskim Podkomisarjacie Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu; czas pracy w Komisarjatach i Komitetach plebiscytowych w gornosląskiej i cieszyńskiej części obszaru plebiscytowego oraz Naczelnej Radzie Ludowej na Górnym Śląsku względnie Radzie Narodowej Księstwa Cieszyńskiego; pracę zleconą przez Międzynarodową Komisję Rządzącą i Plebiscytową; pracę w organizacjach, mających na celu przyłączenie ziem Województwa Śląskiego do Państwa Polskiego; pracę kulturalno-osiwiatową na Śląsku, n.p. w charakterze prelegentów oświatowych, redaktorów czasopism polskich, wreszcie pracę w organizacjach wojskowych, jak n.p. "Sokoł", "Drużyny Skautowe", "Drużyny Strzeleckie", "P.O.W." itp.

Punkt 2/ służbę samorządową w Państwie Polskiem;

" 3/ państwową służbę cywilną lub samorządową w państwach za-
boryczych," 4/ służbę wojskową, z wyjątkiem służby pełnionej równocze-
śnie z państwową służbą cywilną;" 5/ czas studiów wyższych na jednym z wydziałów uniwersytetu
lub równorzędnym zakładzie naukowym, i tylko w przypad-
ku całkowitego ukończenia studiów przepisaniem egzaminami,
jednakowoż w ilości nie wyżej niż 4 /cztery/ lata;" 6/ pracę zawodową, o ile praca ta dała kwalifikacje i do-
świadczenie uzdalniające urzędnika lub funkcjonariusza
do obecnie pełnionej służby w Biurze Sejmu Śląskiego.

Pracę, wymienioną w punktach 1/, 2/, 3/, 4/ i 5/ niniejszego artykułu zalicza się w całości, pracę zaś zawodową, wymienioną w punkcie 6/ zalicza się w ilości zależnej od uznania Komisji Weryfikacyjnej.

Zaliczyć będzie można w ten sposób pracy zawodowej najwyżej lat 20. Praca wymieniona w punkcie 1/ nie może być zaliczona do wysługi lat, o ile odbywała się już w czasie zaliczonej do wysługi lat służby lub pracy zawodowej, wymienionej w punktach 2/, 3/, 4/ i 6/.

Art.2.

Celem ustalenia lat służby według artykułu 1/ zaliczenia lat do wysługi emerytalnej według artykułu 11/ i zaliczenia do grupy i szczebla uposażenia według artykułu 12/, 13/ i 14/ niniejszej ustawy, utworzona zostanie przy Biurze Sejmu Śląskiego Komisja Weryfikacyjna urzędników i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego.

Art.3.

Komisja Weryfikacyjna składa się z 5-ciu członków i ich zastępców. Komplet orzekający Komisji stanowi przewodniczący i 4-ch członków, z których jeden jest delegatem Skarbu Śląskiego.

Przewodniczącego Komisji Weryfikacyjnej i jego zastępcę oraz 3-ch członków Komisji Weryfikacyjnej i ich zastępców, mianuje Marszałek Sejmu Śląskiego z posród Prezydym i urzędników Biura Sejmu Śląskiego.

Delegata zas Skarbu Śląskiego i jego zastępcę mianuje Śląska Rada Wojewodzka po porozumieniu się z Marszałkiem Sejmu Śląskiego.

Art.4.

Komisja Weryfikacyjna obraduje i orzeka w kompletach określonych w ustępie 1/ artykułu 3-go niniejszej ustawy. Uchwały Komisji Weryfikacyjnej zapadają bezwzględna większością głosów. Przewodniczący Komisji Weryfikacyjnej głosuje na końcu.

Członek Komisji, będący delegatem Skarbu Śląskiego, może założyć protest przeciwko uchwale Komisji Weryfikacyjnej. W razie protestu delegata decyduje w danej sprawie ostatecznie Marszałek Sejmu Śląskiego.

Art.5.

Referentami sprawy są członkowie Komisji Weryfikacyjnej. W razie potrzeby mogą być przydzieleni Komisji Weryfikacyjnej referenci z grona urzędników Biura Sejmu Śląskiego. Referenci przedstawiają sprawę i składają wnioski, nie mają jednak prawa głosowania o ile są członkami Komisji Weryfikacyjnej.

Z posiedzenia Komisji Weryfikacyjnej spisuje się każdorazowo protokół, który następnie podpisuje przewodniczący Komisji Weryfikacyjnej i protokolant. Protokolanta i potrzebnych ewentualnie urzędników wyznacza Dyrektor Biura Sejmu Śląskiego.

Art.6.

Urzędnik lub funkcjonariusz Biura Sejmu Śląskiego, który ubiega się o zaliczenie poprzedniej służby i pracy w myśl artykułów 1/, 11/, 12/, 13/ i 14 niniejszej ustawy ma bezzwłocznie, jednak najpóźniej w przeciągu 14-tu dni od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy złożyć należycie udokumentowane podanie na ręce Dyrektora Biura Sejmu Śląskiego, który udziela kwalifikacji służbowej o zainteresowanym urzędniku lub funkcjonariuszu i następnie przesyła to podanie wraz ze swoją opinią Komisji Weryfikacyjnej urzędników i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego. Kwalifikację służbową i opinię o Dyrektora Biura Sejmu Śląskiego wydaje Marszałek Sejmu Śląskiego.

Art.7.

Do podania należy dołączyć wszelkie potrzebne dokumenty w oryginale, lub w uwierzytelnionych notarialnie lub sądownie fotografjach lub odpisach zawierających dowody pracy i służby o której zaliczenie chodzi. Za dowód czynnego udziału w powstaniach śląskich, pracy w Komisarjatach i Komitetach Plebiscytowych w gornosląskiej i cieszyńskiej części obszaru plebiscytowego, oraz w Naczelnej Radzie Ludowej na Górnym Śląsku względnie Radzie Narodowej Księstwa Cieszyńskiego, pracy zleconej przez Międzynarodową Komisję Rządzącą i Plebiscytową, pracy w bytomskim Podkomisarjacie Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu i pracy w Biurze Informacyjnym w Katowicach, pracy kulturalno-owsiatowej, n.p. w charakterze prelegentów oświatowych, redaktorów czasopism polskich itp., wreszcie za dowód czynnej pracy w organizacjach wojskowych, jak n.p. "P.O.W.", "Sokoł", "Drużyny Skautowe", Drużyny Strzeleckie itp. służą zaświadczenia tych organizacji wzgl. inne uznane przez Komisję Weryfikacyjną za wiarygodne dokumenty. Za dowody służby państwowej tak cywilnej jak wojskowej i służby samorządowej w Państwie Polskiem i w państwach zaborczych oraz pracy zawodowej uważane będą obok oryginalnych dokumentów służbowych, pism nominacyjnych, pism zwalniających, wykazów stanu osobowego, świadectw itp. oryginalne zaświadczenia władz, urzędów, instytucyj i korporacyj, wydane na podstawie akt urzędowych, w wyjątkowych zaś wypadkach, n.p. zaginięcia lub zniszczenia akt, zastąpić te mogą zaświadczenia przynajmniej 2-ech wiarygodnych świadków, stwierdzające z największą ścisłością, czas służby lub pracy, jej rodzaj i charakter. Podpisy świadków winny być legalizowane sądownie lub notarialnie, podpisy pozostających w czynnej służbie urzędników lub wojskowych mogą być legalizowane również przez ich władzę służbową.

Art.8.

Komisja Weryfikacyjna bada złożone podanie i dołączone dowody. W razie wątpliwości co do wiarygodności złożonych dowodów, a także o ile uznaje za niewystarczające, Komisja Weryfikacyjna wzywa za pośrednictwem Dyrektora Biura Sejmu Śląskiego zainteresowanego urzędnika lub funkcjonariusza, celem udzielenia jej żądanych wyjaśnień.

Art.9.

Praca zawodowa może być zaliczona tylko wówczas, jeżeli urzędnik lub funkcjonariusz Biura Sejmu Śląskiego wykazuje, że w czasie tej pracy zawodowej nabył kwalifikacje i doświadczenie, uzdalniające go do obecnie spełnianej służby w Biurze Sejmu Śląskiego i wykonywał ją jako zajęcie główne, przyczem jest obojętnem, czy za pracę swoją pobierał wynagrodzenie, czy też nie.

Zaliczenie skutecznia Komisja Weryfikacyjna, oceniając dostarczone dowody o nabyciu wymaganych kwalifikacyj i doświadczenia, wedle ich faktycznej wartości i doniosłości, ustalonych w kwalifikacyi służbowej, którą wydaje Dyrektor Biura Sejmu Śląskiego i w myśl postanowień art.6-go niniejszej ustawy wraz z opinią przesyła odnosne podanie Komisji Weryfikacyjnej.

Kwalifikację służbową i opinię o Dyrektorze Biura Sejmu Śląskiego wydaje Marszałek Sejmu Śląskiego.

Praca wykonywana ubocznie lub przejściowo obok zawodu głównego nie będzie zaliczona do lat służby.

Czas Pracy zawodowej można zaliczyć dopiero od chwili ukończenia 18-roku życia.

Art.10.

Po zbadaniu złożonych dowodów oraz wyników ewentualnie przeprowadzonych dochodzeń, Komisja Weryfikacyjna poweźmie uchwałę o zaliczeniu urzędnikowi względnie funkcjonariuszowi poprzedniej służby i pracy. Uchwały Komisji Weryfikacyjnej są ostateczne za wyjątkiem złożenia

przeciw uchwale Komisji Weryfikacyjnej protestu przez delegata Skarbu Śląskiego. Protest ten, jak podaje art. 4-ty niniejszej ustawy, rozstrzyga ostatecznie Marszałek Sejmu Śląskiego. Komisja Weryfikacyjna podaje swoje uchwały Marszałkowi Sejmu Śląskiego. Dyrektor Biura po otrzymaniu od Marszałka uchwały Komisji Weryfikacyjnej zarządzi sporządzenie odpisów dokumentów złożonych w oryginale dla akt personalnych, lub zatrzyma złożone odpisy wierzytelne i deklaracje świadków, a treść uchwały poda do wiadomości urzędnikowi względnie funkcjonariuszowi w sposób określony artykułem 17-ym i wyda potrzebne dalsze zarządzenia.

T y t u ł II.

Zaliczenie ustalonych lat służby do uposażenia emerytalnego.

Art.11.

Lata zaliczne przez Komisję Weryfikacyjną do wysługi lat i lata czynnej służby spędzonej.

- a/ w państwowej służbie cywilnej w Państwie Polskiem;
- b/ w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim;
- c/ w Biurze Sejmu Śląskiego automatycznie zalicza się normalnie /pojedynczo/ do uposażenia emerytalnego.

Natomiast lata, które zostały zaliczone za:

- a/ czynny udział w powstaniach śląskich,
- b/ pracę w Biurze Informacyjnym w Katowicach;
- c/ pracę w bytomskim Podkomisarjacie Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu,
- d/ pracę w Komisarjatach i Komitetach Plebiscytowych w górnośląskiej i cieszyńskiej części obszaru plebiscytowego oraz Naczelnej Radzie Ludowej na Górnym Śląsku, względnie Narodowej Radzie Księstwa Cieszyńskiego;
- e/ pracę zleconą przez Międzynarodową Komisję Rządzącą i plebiscytową;
- f/ lata służby wojennej;
- g/ pracę w organizacjach mających na celu przyłączenie ziem Województwa Śląskiego do Państwa Polskiego;
- h/ pracę kulturalno-osiwiatową, n.p. w charakterze prelegentów oświatowych, redaktorów czasopism polskich itp. i wreszcie
- i/ pracę w organizacjach wojskowych - zalicza się do uposażenia emerytalnego podwójnie.

Czas zaliczony do uposażenia emerytalnego w ten sposób, jak to podaje niniejszy artykuł, ma wpływ nie tylko na wysokość uposażenia emerytalnego, ale uzasadnia roszczenie o to uposażenie emerytalne.

Przerwy w służbie, zaszłe przed wejściem w życie niniejszej ustawy, nie stoją na przeszkodzie zaliczenia poprzedniego czasu służby.

Lata służby w Biurze Sejmu Śląskiego, biegnące od dnia 1.stycznia 1931r. będą zainteresowanym urzędnikom i funkcjonariuszom zaliczone automatycznie do uposażenia emerytalnego z końcem każdego roku kalendarzowego.

Artykułem niniejszym /15-tym/ znosi się ustęp 4-ty art.31-go ustawy z dnia 20.kwietnia 1926r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcyjnarjuszow slaskich /Dz.U.Sl.Nr.11 poz.19/ w odniesieniu do urzędników i funkcyjnarjuszow Biura Sejmu Slaskiego, pozostających w czynnej służbie od wejścia w życie niniejszej ustawy

T y t u ł III.

Zaliczenie do poszczególnych grup i szczebli uposażeń.

Art.12.

Przy pierwszym zaliczeniu po wejściu w życie ustawy niniejszej urzędników i funkcyjnarjuszow do poszczególnych grup i szczebli uposażeń rozstrzyga co do grupy ostatni posiadany stopień służbowy lub grupa uposażenia, co do szczebla uposażenia rozstrzyga zaliczony normalnie niniejszą ustawą do wysługi lat czas służby, wymieniony w ustępie 2-gim litera: a/, b/, i c/ i w punktach 1/, 2/, 3/, 4/ i 6/ w artykule 1-szym niniejszej ustawy.

Czas służby państwowej i samorządowej polskiej w ostatnio posiadanym stopniu zalicza się w całości z uwzględnieniem postanowień art.13-go niniejszej ustawy, czas poprzedni w stosunku 6-miesięcy za każde 3-ch-lecie.

Art.13.

Przy pierwszym zaliczeniu ustala się termin posunięcia do następnego szczebla w ten sposób, że jako termin, od którego zalicza się trzecie, przyjmuje się dla urzędników i funkcyjnarjuszow mianowanych /awansowanych/ w okresie 1-letnim od 1.stycznia do 30.czerwca - dzień 1.stycznia; dla mianowanych /awansowanych/ w czasie od 1.lipca do 31.grudnia - dzień 1.lipca.

Art.14.

Urzędnicy i funkcyjnarjusze, którzy wykazą, iż ukończyli studia wyższe na jednym z wydziałów uniwersytetu lub równorzędnego zakładu naukowego, zakończone przepisami egzaminami otrzymują przy pierwszym zaliczeniu po wejściu w życie ustawy niniejszej o jeden szczebel uposażenia wyższe od tego, jakiego im przysługiwało na podstawie artykułu 12-go niniejszej ustawy.

Art.15.

Prawo do zaliczenia lat służby i pracy wymienionej w art. 1-szym, zaliczenie lat służby do uposażenia emerytalnego wymienionej w art. 11-tym i zaliczenie do poszczególnych grup i szczebli uposażeń w myśl art.art. 12/, 13/ i 14-go/ niniejszej ustawy, mają ci urzędnicy - funkcyjnarjusze, którzy wstąpili do służby w Biurze Sejmu Slaskiego do dnia 31.grudnia 1930r. i w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pozostawali w czynnej służbie w Biurze Sejmu Slaskiego.

Art.16.

Zaliczenie dokonane na podstawie art.art.12/, 13/ i 14-go/ niniejszej ustawy nie daje prawa do żądania nadpłaty różnicy uposażenia za czas do dnia 31.grudnia 1930roku.

Pierwsze zaliczenie /zaszczeregowanie/ na podstawie niniejszej ustawy zwalnia urzędnika - funkcyjnarjusza Biura Sejmu Slaskiego od opłaty w wysokości 50% od różnicy między dotychczas pobieraniem a wskutek przesunięcia do wyższego szczebla asygnowaniem uposażeniem.

Art.17.

Przerwy w służbie, zaszłe przed wejściem w życie niniejszej ustawy, nie stoją na przeszkodzie zaliczenia poprzedniego czasu służby:

- a/ do ustalenia służby,
- b/ do zaliczenia ustalonych lat służby do uposażenia emerytalnego,
- c/ do zaliczenia /zaszeregowania/ do poszczególnych grup i szczebli uposażenia.

Art.18.

Sposób obliczenia dokonany na podstawie artykułów 1/, 11/, 12/, 13/, 14/ i 15-go/ niniejszej ustawy winien być podany zainteresowanym urzędnikom i funkcjonariuszom Biura Sejmu Śląskiego na piśmie. Każdy urzędnik - funkcjonariusz Biura Sejmu Śląskiego winien otrzymać dekret, zawierający ilość czasu zaliczonego przez Komisję Weryfikacyjną:

- a/ do wysługi lat w myśl art.1-go niniejszej ustawy,
- b/ do wysługi emerytalnej w myśl art.11-go niniejszej ustawy;
- c/ zaliczenie /zaszeregowanie/ do poszczególnych grup i szczebli uposażeń w myśl art.12/, 13/ i 14-go/ niniejszej ustawy.

Dekret według wzoru podanego w załączniku Nr.1 przy uwzględnieniu zmian potrzebnych w treści dekretu wystawia urzędnikom Marszałek Sejmu Śląskiego, zaś Dyrektor Biura Sejmu wystawia dekrety niższym funkcjonariuszom Biura Sejmu Śląskiego.

Zaliczenie winno być uskutecznione i dekrety wręczone zainteresowanym urzędnikom i funkcjonariuszom do dnia 31.marca 1931 roku.

Niedotrzymanie wyżej podanego terminu przez władzę służbową nie może pociągnąć za sobą jakichkolwiek ujemnych skutków w sferze praw, wynikających z niniejszej ustawy w stosunku do zainteresowanych urzędników i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego.

Art.19.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Marszałkowi Sejmu Śląskiego.

Art.20.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszelkie ustawy i przepisy sprzeczne z tą ustawą.

Załącznik Nr.1 do art.18 ustawy z dnia.....1930r.

/Dz.U.Śl.Nr.....poz...../

Wzor dekretu.

Art.18.

Sejm Śląski: Katowice, dnia1931r.

L.dz.

D e k r e t.

w sprawie ilości czasu zaliczonego przez Komisję Weryfikacyjną urzędników i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego do:

- a/ wysługi lat, b/ uposażenia emerytalnego i c/ zaliczenia /zaszeregowania/ do poszczególnych grup i szczebli uposażeń urzędników Biura Sejmu Śląskiego.

D o

Pana /imię i nazwisko/

..... /Tytuł służbowy w grupie uposażenia/

W ulica.....Nr.....

T y t u ł I.

Postanowienia ogólne o ustanowieniu lat służby:

Na zasadzie art. 18-go ustawy z dnia w sprawie ustalenia lat służby urzędników i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego /Dz. U. Sl. Nr. poz. / zawiadaniem Pana, iż Komisja Weryfikacyjna urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego na posiedzeniu w dniu 1931r. stosownie do art. 1-go wyżej wymienionej ustawy zaliczyła Panu do dnia 31. grudnia 1930r. lata służby:

- 1/ państwowej w Państwie Polskiem od do lat....mies....dni...
- 2/ w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim od do lat....mies....dni...
- 3/ w Biurze Sejmu Śląskiego:
- 4/ za czynny udział w powstaniach Śl.,
za pracę w Komisariatach i Komite-
tach Plebiscytowych itp. wedł. art.
1-go ust. 1-go wyżej podanej ustawy
od do lat....mies....dni...
- 5/ samorządowej w Państwie Polskiem do lat....mies....dni...
- 6/ państwowej cywilnej lub samorząd-
owej w państwach zaborczych od do lat....mies....dni...
- 7/ państwowej od do lat....mies....dni...
- 8/ i pracy zawodowej od do lat....mies....dni...
- 9/ za studia wyższe do lat....

R a z e m: od do lat....mies....dni...

T y t u ł II

..... Zaliczenie ustalonych lat do uposażenia emerytalnego.

Na zasadzie art. 11-go ustawy z dnia 1930r. w sprawie ustalenia lat służby urzędników i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego /Dz. U. Sl. Nr. poz. / Komisja Weryfikacyjna urzędników i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego na posiedzeniu w dniu 1931r. zaliczyła Panu do dnia 31-go grudnia 1930r. do uposażenia emerytalnego lata służby:

A.

- 1/ państwowej w Państwie Polskiem od do lat....mies....dni
- 2/ w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim od do lat....mies....dni
- 3/ w Biurze Sejmu Śląskiego od do lat....mies....dni
- 4/ samorządowej w Państwie Polskiem do lat....mies....dni
- 5/ państwowej cywilnej lub samorząd-
owej w państwach zaborczych od do lat....mies....dni
- 6/ państwowej z wyjątkiem służby
pensionacyjnej równocześnie z państwo-
wą służbą cywilną od do lat....mies....dni
- 7/ i pracy zawodowej od do lat....mies....dni
- 8/ za studia wyższe do lata

Razem zaliczono normalnie /pojedynczo/ lat....mies....dni.....

B

- 9/ za czynny udział w powstaniach
śląskich od....do....lat....mies....dni.....
- 10/ w Komisariatach i Komitetach
Plebiscytowych w gornosła-
skiej części obszaru plebi-
scytowego oraz w Naczelnej
Radzie Ludowej na Gornym Sł-
sku wzgl. w Narodowej Radzie
Księstwa Cieszyńskiego od....do....lat....mies....dni....
- 11/ i pracy w bytomskim Podkomi-
sariacie Naczelnej Rady Ludo-
wej w Poznaniu od....do....lat....mies....dni
- 12/ i pracy zleconej przez Między-
narodową Komisję Rządzącą i
Plebiscytową od....do....lat....mies....dni....
- 13/ wojennej od....do....lat....mies....dni....
- 14/ w Biurze Informacyjnym w Kato-
wicach od....do....lat....mies....dni....
- 15/ w organizacjach, mających na
celu przyłączenie ziem Woje-
wództwa Śląskiego do Państwa
Polskiego od....do....lat....mies....dni.....
- 16/ i pracy kulturalno-oswiatowej,
redaktorów czasopism polskich od....do....lat....mies....dni.....
- 17/ i pracy w organizacjach wojsko-
wych od....do....lat....mies....dni.....

Razem obliczono podwójnie: od....do....lat....mies....dni.....

Z e s t a w i e n i e :

Obliczono pod "A" normalnie/pojedynczo/ lat....mies....dni...
Obliczono " "B" podwójnie/ lat....mies....dni...

R a z e m lat....mies....dni...

Razem zaliczyła Panu Komisja Weryfikacyjna dp uposażenia eme-
rytalnego: lat....miesiący....dni /słowami:.....
do dnia 31.grudnia 1930r.

Lata służby w Biurze Sejmu Śląskiego, biegnące od dnia 1.
stycznia 1931r., będą Panu zaliczone automatycznie do uposażenia
emerytalnego z końcem każdego roku kalendarzowego.

T y t u ł III.

Zaliczenie do poszczególnych grup i szczebli uposażenia.

Na zasadzie art,art. 12/, 13/ i 14/ ustawy z dnia
1930r. w sprawie ustalenia lat służby urzędników i funkcjonariuszów
Biura Sejmu Śląskiego /Dz.U.Sl.Nr.....poz...../ Komisja Weryfi-
kacyjna urzędników i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego na po-
siedzeniu w dniu1931r. zaliczyła Panu lat.....
miesiący.....dni..... zas za ukończone studia wyższe w myśl
art.14-go wyżej wymienionej ustawy otrzymał Pan.... o jeden szczebel

uposażenie wyższe i wobec tego Komisja Weryfikacyjna przyznała Pan...
cd dnia 1-go1930r. płacę zasadniczą według
grupy uposażenia.....szczebla.....z tem jednak, że płaca
według wyżej podanej grupy i szczebla stoscwnie do postanowien art.
16-go niniejszej ustawy będzie Pan.....wypłacana dopiero od dnia
1-go stycznia 1931r.

Jednocześnie zarządzam asygnowanie Pan.....od dnia 1.stycznia
1931r. poczynwszy w obrębie obecnej grupy uposażeniest.sł.
szczebel ".....".

Przejscie Pan..... do dalszego wyższego szczebla nastąpi w nor-
malnych warunkach w dniu 1-go193.....r.

Podpis Marszałka Sejmu Śląskiego
względnie
Dyrektor Biura Sejmu Śląskiego.

U Z A S A D N I E N I E,

projektu ustawy w sprawie ustalenia lat służby urzędników
i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śl.

o o o o o o o o o o

Sposób przeprowadzenia weryfikacji urzędników państwowych w Woje-
wództwie Śląskiem określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16.lip-
ca 1925r. /Dz.U.Rz.P.Nr.75 poz.526/, oparte na art.2 ustawy z dnia 13.
lutego 1924r. "w przedmiocie stosowania na obszarze Województwa Śląskie-
go ustaw, dotyczących państwowej służby cywilnej" /Dz.U.Rz.P.Nr.Nr.21
poz.224/ w związku z art.3 ustawy z dnia 18.marca 1925r. /Dz.U.Rz.P.Nr.
36 poz.240/ zmieniającej niektóre postanowienia z dnia 13.lutego 1924r/.

Wymienione wyżej ustawy, ani też następne ustawy i rozporządzenia
jak n.p. rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.marca
1928r. o komisjach weryfikacyjnych /Dz.U.Rz.P.Nr. 38 poz.368 z 1928r;
rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15.listopada 1925r; rozporządze-
nie Rady Ministrów z dnia 26.kwietnia 1929r. w sprawie wznowienia dzia-
łalności komisji weryfikacyjnych dla funkcjonariuszów państwowych Wo-
jewództwa Śląskiego /Dz.U.Rz.P.Nr.32 poz.304 z 1929r./ nie dotyczą bez-
pośrednio urzędników Biura Sejmu Śląskiego.

Nie istnieją też żadne ustawy specjalne, normujące sprawę wery-
fikacji innych urzędników i funkcjonariuszów śląskich, opłacanych ze
Skarbu Śląskiego, ani także ustawy, któreby moc obowiązujących ustaw
i rozporządzeń, dotyczących weryfikacji urzędników państwowych, roz-
ciągały na urzędników śląskich, a m.in. również na urzędników - funk-
cjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego.

Kwestja weryfikacji funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego jest
sprawą pilną, zważywszy, iż urzędnicy - funkcjonariusze Biura Sejmu
Śląskiego oczekują na załatwienie sprawy weryfikacji już kilka lat,
gdy tymczasem we wszystkich innych władzach na terenie Województwa
Śląskiego sprawa weryfikacji urzędników państwowych została już daw-
no załatwiona.

Analogiczne stosowanie przepisów ustawowych, dotyczących weryfi-
kacji urzędników państwowych w Województwie Śląskiem do urzędników
Biura Sejmu Śląskiego bez osobnej ustawy mogłoby wytworzyć wątpliwo-
ści i narazić urzędników - funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego w
przyszłości na poważne trudności przy dochodzeniu swoich praw emery-

talnych, gdyż przepisy weryfikacyjne i emerytalne, nie pozwalają na swobodną interpretację i bardzo ściśle przestrzegają wszelkich formalności.

Niniejszy projekt ustawy ma na celu usunięcie wszelkich wątpliwości w tej sprawie.

Przedstawiony obecnie projekt ustawy o weryfikacji urzędników Biura Sejmu Śląskiego został oparty w całości na rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15. lipca 1925r. /Dz.U.Rz.P.Nr.75 poz.526/ z temi tylko zmianami, które wynikają z odrębnego ustroju władz Sejmu Śląskiego, jak również są uskutecznione te zmiany w sposobie zaliczenia lat, które są wynikiem odrębnych warunków, istniejących na obszarze Województwa Śląskiego w związku z pracą plebiscytową i akcją powstańczą.

Utworzenie Komisji Weryfikacyjnej, wymienionej w artykule 3 projektu ustawy, oparte jest na sposobie utworzenia tejże Komisji w Biurze Sejmu Rzeczypospolitej Polski.

Komisja Weryfikacyjna Sejmu Rzeczypospolitej składać się z przewodniczącego, którym był jeden z wicemarszałków oraz 4-ech członków w tem 3-ech urzędników Biura Sejmu, oraz delegata Skarbu Państwa.

Biuro Sejmu Śląskiego liczy zbyt mało urzędników, by z ich grona powołać można wszystkich członków Komisji, dlatego art.3 projektu niniejszej ustawy daje Marszałkowi Sejmu Śląskiego możność powołania do Komisji Weryfikacyjnej także członków Prezydium Sejmu Śląskiego.

Jako 4-go członka Komisji Weryfikacyjnej przewiduje niniejszy projekt ustawy delegata Skarbu Śląskiego, którego mianuje Śląska Rada Wojewodzka po porozumieniu się z Marszałkiem Sejmu Śląskiego.

Uzasadnienie oddzielnych artykułów:

Art.1.

W art.1. są podane zasady obliczenia lat służby urzędników i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego. Artykuł 1-szy w sposób możliwie szczegółowy przedstawia w punkcie 1-szym wszelkiego rodzaju pracę w okresie plebiscytu i czynną służbę w powstaniach śląskich. Punkt 1-szy artykułu 1-go nie powinien naszym zdaniem wymagać długich uzasadnień, gdyż jest rzeczą słuszną i sprawiedliwą, aby czynny udział w powstaniach śląskich, praca plebiscytowa, praca w organizacjach, które przyczyniły się do niepodległości Polski i Śląską zostały w całości zaliczone do wysługi lat, gdyż ci wszyscy, którzy oddawali się tej pracy w tych instytucjach przyczynili się do odzyskania Śląska dla Polski.

Prasa polska i jej redaktorzy odegrali ważną i wybitną rolę w dziejach walki o polskosc Śląska i to już przed i także w czasie akcji plebiscytowej. - Prasa polska stale uswiadamiąla społeczeństwo polskie i wskazywała mu jakie ma obowiązki wobec Polski.

Ustępy 2-gi, i 3-ci artykułu 1-go zezwalają na zaliczenie służby cywilnej i samorządowej.

Ustęp 4-ty art.1-go nakazuje zaliczyć służbę wojskową i czyni to zupełnie słusznie, gdyż wyłączenie od zaliczenia normalnej powszechnej służby wojskowej jest rzeczą niesprawiedliwą, albowiem krzywdzi tego urzędnika - funkcjonariusza obywatela, który naszym zdaniem spełnił swój główny obowiązek obywatelski i odbył powinność wojskową, aby na wezwanie R.P. stanąć z bronią w obronie jej granic, - nam się zdaje, że nie istnieje żaden powód, aby tej służby nie zaliczyć, ale przeciwnie wszystko wskazuje na konieczność zaliczenia tej służby wojskowej do wysługi lat.

Art.art.2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 i 10.

Artykuły wyżej wymienione mają charakter artykułów instrukcyjnych i dlatego jako przepisy porządkowe nie wymagają uzasadnienia.

Art.11.

Postanowienia objęte tym artykułem są potrzebne ze względu na to, że obecnie władze, mimo ustalenia czasu do wysługi lat przez dotychczasowe Komisje Weryfikacyjne, przy przejściu funkcjonariusza w stan spoczynku nie biorą pod uwagę względnie za podstawę obliczeń należnej emerytury danych ustalonych przez Komisje Weryfikacyjne, lecz ponownie same prowadzą dochodzenia, żądają dowodów, itp. dokumentów, których większości zainteresowanych funkcjonariuszów i osoby, które po nich pozostały, nie są w stanie udzielić wszystkich żądanych wyjaśnień i przedstawić żądanych dowodów a to dlatego, że odnosnych dowodów nie zatrzymywały w przechowaniu, sądząc, że im wystarczy obliczenie i ustalenie lat, dokonane przez Komisje Weryfikacyjne. Wskutek tego wymiar uposażenia emerytalnego trwa niekiedy ponad 1 rok i pozostali po zmarłym funkcjonariuszu zdani są tymczasem na łaskę losu.

Art.11 zmienia ustęp 4 artykułu 31-go ustawy z dnia 20.kwietnia 1926r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów śląskich /Dz.U.Śl. Nr.11 poz.19/ i zezwala, aby czas zaliczony w tym artykule dawał pracownikowi roszczenie o to uposażenie.

Obecny przepis art.11 nie odpowiada dzisiaj obowiązującym dojsjalnym zasadom o ubezpieczeniu emerytalnem, zrywa zupełnie z zasadą ciągłości uprawnień emerytalnych i wobec tego przepis ten nie jest słuszny, i krzywdzi pracowników Biura Sejmu Śląskiego i dlatego projekt niniejszy stara się ten niesłuszny przepis, który nie odpowiada nowoczesnym zasadom ubezpieczeniowym -- znieść.

Art.12.

W artykule tym znajdują się przepisy, które załatwiają sprawę zaliczenia funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego do odpowiednich grup i szczebli uposażenia, chodzi tu o to, aby przeprowadzić ostateczne przegrupowanie oparte na wyraźnych przepisach prawnych.

Art.13.

Artykuł ten ustala termin posunięcia do następnego szczebla i jako przepis porządkowy nie wymaga uzasadnienia.

Art.14

Artykuł 14-ty przyznaje urzędnikom, którzy ukończyli studia wyższe na jednym z wydziałów uniwersytetu lub równorzędnego zakładu naukowego i złożyli wszystkie przepisane egzamina, uposażenie o jeden szczebel wyższe przy pierwszym zaliczeniu, niż im to daje artykuł 12-ty.

Art.15

Artykuł 15-ty oznacza osoby, które mają prawo do korzystania z przepisów niniejszej ustawy i czyni to w ten sposób, iż prawo to nadaje tym osobom, które wstąpiły do służby w Biurze Sejmu Śląskiego do dnia 31.grudnia 1930r., ale jednocześnie art.15-ty wymaga, by te osoby, które ubiegają się o doliczenie lat na podstawie niniejszej ustawy pozostawały w czynnej służbie Biura Sejmu Śląskiego w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art.16.

W artykule 16-tym znajduje się postanowienie, iż zaliczenie dokonane na podstawie art.art.12/, 13/ i 14/ niniejszej ustawy nie daje prawa do żądania nadpłaty różnicy uposażenia za czas do 31.grudnia 1930r. Prawo do zwiększonego uposażenia z powodu przyznania wyższego szczebla na podstawie art.art.12/, 13/ i 14/ niniejszej ustawy, za-

czyna biegnąć dopiero od 1.stycznia 1931r.

Art.17.

Artykuł 17-ty ustala, że przerwy w służbie, zaszły przed wejściem w życie niniejszej ustawy, nie stoją na przeszkodzie zaliczenia poprzedniego czasu służby; do ustalenia lat służby; do zaliczenia /zaszeregowania/ do poszczególnych grup i szczebli uposażenia.

Specjalnie należy podkreślić, że przerwa w służbie zaszła przed wejściem w życie niniejszej ustawy, nie stoi w myśl art.17-go niniejszej ustawy na przeszkodzie zaliczenia do uposażenia emerytalnego lat służby i pracy, przesłużonych przed tą przerwą.

Art.18.

Artykuł 18-ty ustala wzór dekretu, stwierdzającego ilość czasu zaliczonego:

- a/ do wysługi lat w myśl art.1-go niniejszej ustawy,
- b/ do uposażenia emerytalnego, w myśl art.11 niniejszej ustawy
- i wreszcie.

- c/ zaliczenie /zaszeregowanie/ do poszczególnych grup i szczebli uposażeń w myśl art.12/, 13/ i 14/ niniejszej ustawy.

Jednocześnie art.18-ty wyznacza dzień 31.marca 1931r. do którego zaliczanie winno być uskutecznione i podane do wiadomości zainteresowanym funkcjonariuszom przez wręczenie wyżej wymienionego dekretu.

Niezbędna jest klauzula, że niedotrzymanie terminu przez władzę służbową oczywiście nie może pociągnąć za sobą jakichkolwiek ujemnych skutków w sferze praw, wynikających z niniejszej ustawy w stosunku do zainteresowanych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego, ale z winy ich władzy przełożonej.

Art.19. i 20.

Artykuły 19-ty i 20-ty zawierają postanowienia o wykonaniu niniejszej ustawy i zniesieniu wszelkich ustaw i przepisów sprzecznych z niniejszą ustawą, która wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Katowice, dnia 13.grudnia 1930r.

W n i o s k o d a w c y:

/-/ Wolny, Kędzior, Dr.Pant, Gajdas, Syska m.p.

W n i o s e k

wszystkich klubów Sejmu Śląskiego w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy niżej podany projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia 1930 r.

o odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszów Biura
Sejmu Śląskiego.

Rozdział I.

Postanowienia ogólne o przestępstwach służbowych i ich karaniu.

Art. 1.

Ustawie niniejszej podlegają wszystkie osoby, które pod względem odpowiedzialności służbowej uważane są w myśl dotychczasowych przepisów za urzędników lub funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego. Przepisy ustawy niniejszej mają zastosowanie także do funkcjonariuszów przeniesionych w stan rozporządzalności, stan nieczynny lub stan spoczynku.-

Tam, gdzie niniejsza ustawa będzie mówiła o funkcjonariuszu, to należy rozumieć wszystkich pracowników Biura Sejmu Śląskiego i to tak urzędnika, jak i funkcjonariusza.

Art. 2.

Odpowiedzialność służbowa /dyscyplinarna/ podług przepisów ustawy niniejszej ponosi funkcjonariusz, który dopuszcza się przestępstwa służbowego przez to, że:

- a/ narusza obowiązki, wynikające ze sprawowania przezeń urzędu,- albo
- b/ przez swoje zachowanie się w urzędzie lub poza urzędem okazuje się niegodnym szacunku, poważania i zaufania, jakiego wymaga jego zawód.-

Art. 3.

Takie przestępstwo służbowe /art.2/, które powoduje obrazę interesu publicznego, lub naraża dobra publiczne na szkodę, jest występkiem służbowym.-

Każde przestępstwo służbowe /art.2./ nie posiadające wyżej podanych znamion występku służbowego, jest wykroczeniem służbowym.-

Zbieg kilku wykroczeń służbowych, lub ich powtarzanie się, tak również wykroczenie wśród okoliczności szczególnie obciążających, uważa się za występki służbowe.-

Art. 4.

Do odpowiedzialności dyscyplinarnej pociąga się funkcjonariusza niezależnie od odpowiedzialności sądowej, karnej i cywilnej - w drodze postępowania dyscyplinarnego, mianowicie za wykroczenie służbowe w drodze porządkowego postępowania dyscyplinarnego, za występki służbowe w drodze formalnego postępowania dyscyplinarnego.

Art. 5.

Postępowanie dyscyplinarne, porządkowe lub formalne, z powodu naruszenia obowiązków służbowych, które posiada znamiona czynu karnego, ściganego ustawami karnymi, może się toczyć równocześnie z karnym postępowaniem sądowym w tej samej sprawie; może być jednak zarzucone aż do ostatecznego zakończenia karnego postępowania sądowego.-

Art. 6.

Jeśli właściwy sąd karny wyda wyrok uniewinniający lub wyrok skazujący, nie pociągający za sobą z ustawy utraty urzędu, wówczas postępowanie dyscyplinarne z powodu faktów, które były rozpatrywane w postępowaniu sądowym, może się tylko o tyle toczyć, o ile fakty te stanowią same przez się przestępstwo służbowe.-

Art. 7.

Jeśli właściwy sąd karny orzekł karę ciężkiego więzienia, utratę honorowych praw obywatelskich, niezdolność do piastowania publicznych urzędów, lub dopuszczalność oddania pod dozór policyjny, natenczas następuje wydalenie ze służby bez potrzeby wydawania o tem osobnego orzeczenia dyscyplinarnego.-

Art. 8.

W porządkowym postępowaniu dyscyplinarnym stosuje się tylko porządkowe kary dyscyplinarne.-

Art. 9.

Porządkowymi karami dyscyplinarnymi są:

- 1/ upomnienie,
- 2/ nagana,
- 3/ skrócenie lub odmowa urlopu wypoczynkowego,
- 4/ grzywna do wysokości 300.-zł.

Art. 10.

W formalnem postępowaniu dyscyplinarnem stosuje się formalne kary dyscyplinarne i porządkowe kary dyscyplinarne.

Art. 11.

Formalnemi karami dyscyplinarnemi, które mogą być nałożone tylko w formalnem postępowaniu dyscyplinarnem są:

- 1/ odliczenie lat służby od roku do trzech, co ma odpowiedni wpływ na zakres uprawnień funkcjonariusza, zależnych od długości czasu służby;
- 2/ obniżenie stopnia służbowego o jeden lub dwa z zawieszeniem możliwości awansu na przeciąg jednego roku do trzech, względnie odpowiednie umniejszenie poborów z zawieszeniem możliwości ich zwiększenia się na przeciąg jednego roku do trzech lat;
- 3/ przeniesienie w stały stan spoczynku z obniżeniem najwyżej o 50% zaopatrzeniem emerytalnem, względnie odprawa;

- 4/ wydalenie ze służby połączone z utratą wszystkich praw z piastowaniem urzędu i wogóle ze stosunkiem służbowym związanych, w szczególności także prawa do emerytury.

Jeżeli zachodzą jakieś okoliczności na szczególne uwzględnienie zasługujące, wówczas właściwa władza dyscyplinarna może w swoim orzeczeniu o wydaleniu ze służby przyznać równocześnie członkom rodziny wydanego odpowiedni stały zasiłek na utrzymanie, który jednak nie może przewyższać ich normalnego zaopatrzenia wdowiego lub sierociego. Zasiłek taki przyznać można albo już z chwilą wstrzymania wypłaty uposażenia funkcjonariusza wydanego albo od chwili jego śmierci.--

Do powyższego zasiłku mają zastosowanie odnośne przepisy o utracie prawa do zaopatrzenia wdowiego i sierociego.+

Art. 12.

Przy wymierzaniu kar, wymienionych w art. 9 i 11, należy mieć na względzie z jednej strony większą lub mniejszą doniosłość przestępstwa służbowego, stopień winy oraz całe dotychczasowe zachowanie się obwinionego, z drugiej strony możliwość zastosowania tych kar w konkretnym przypadku ze względu na samą istotę funkcji urzędowych, spełnianych przez obwinionego.--

Rozdział II

Dochodzenia wstępne.

Art. 13.

Władza służbowa w przypadku powzięcia wiadomości o faktach wskazujących na popełnienie przestępstwa służbowego przez funkcjonariusza, przeprowadza lub zarządza stosownie do potrzeby dochodzenia w celu wstępnego wyjaśnienia sprawy.

Władza powyższa obowiązana jest, o ile to jest możliwe, przesłuchać protokularynie obwinionego, co do tych faktów, lub zażądać odeń pisemnego oświadczenia się, zakreślając mu do złożenia tego świadczania termin najwyżej ośmiodniowy.--

Zależnie od wyniku powyższych dochodzeń wstępnych następuje zaniechanie dalszych dochodzeń, albo załatwienie sprawy w drodze postępowania dyscyplinarnego /porządkowego lub formalnego/.

Rozdział III.

Porządkowe postępowanie dyscyplinarne.

Art. 14.

O ile w odniesieniu do faktów, które były przedmiotem dochodzeń wstępnych /art.13./, stwierdzono znamiona wykroczenia służbowego /art.3.ust.2./ następuje wydanie orzeczenia w porządkowym postępowaniu dyscyplinarnym.

Art. 15.

Prawo nakładania w porządkowym postępowaniu dyscyplinarnym porządkowych kar dyscyplinarnych wymienionych w art.9 p.1,2,3, służy każdemu przełożonemu w stosunku do podległych mu funkcjonariuszów.

Art. 16.

Grzywny w porządkowym postępowaniu dyscyplinarnym nakła-

dać mogą:

- a/ Dyrektor Biura Sejmu Śląskiego w stosunku do podwładnych funkcjonariuszów - do wysokości 150.-zł.
- b/ Marszałek Sejmu Śląskiego w stosunku do podwładnych funkcjonariuszów - do wysokości 250.-zł.
- c/ Prezydent Sejmu Śląskiego w stosunku do funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego - do wysokości 300.-zł.

Art. 17.

Porządkowe orzeczenie dyscyplinarne może być wydane tylko na piśmie.-

Art. 18.

Przeciw nałożeniu w porządkowym postępowaniu dyscyplinarnym kary upomnienia /art.9.p.1/ nie służy żaden środek prawny.

Przeciwko nałożeniu w porządkowym postępowaniu dyscyplinarnym innych porządkowych kar dyscyplinarnych /art.9.p.2,3/ można wnieść odwołanie w ciągu dni 14-tu od doręczenia odnosnego orzeczenia do Marszałka Sejmu Śląskiego, który rozstrzyga ostatecznie.-

Przeciwko nałożeniu w porządkowym postępowaniu dyscyplinarnym grzywny /art.9.p.4 i art.16 litera a/,b/ - można wnieść odwołanie w ciągu dni 14-tu od doręczenia odnosnego orzeczenia.

Odwołanie służy:

- 1/ zainteresowanemu funkcjonariuszowi od decyzji Dyrektora Biura Sejmu Śląskiego do Marszałka Sejmu Śląskiego;
- 2/ zainteresowanemu funkcjonariuszowi od decyzji Marszałka Sejmu Śląskiego do Prezydium Sejmu Śląskiego.

Od decyzji Prezydium Sejmu Śląskiego nie przysługuje żadne odwołanie się.

Rozdział IV.

Formalne postępowanie dyscyplinarne.

Art. 19.

Jeżeli w wyniku dochodzeń wstępnych /art.13/ w odniesieniu do faktów, które były ich przedmiotem, stwierdzono znamiona występku służbowego /art.3.ust.1 i 3/, albo jeżeli w toku porządkowego postępowania dyscyplinarnego władza je przeprowadzająca uznała, że zachodzą znamiona występku służbowego, a nie tylko wykroczenia służbowego, należy skierować sprawę na drogę formalnego postępowania dyscyplinarnego.-

Art. 20.

Formalne postępowanie dyscyplinarne wdraża:

- 1/ Dyrektor Biura Sejmu Śląskiego we wszystkich przypadkach /zastępczyni Marszałkowi Sejmu Śląskiego;
- 2/ Marszałek Sejmu Śląskiego przeciwko Dyrektorowi, wzgl. zastępcy Dyrektorowi Wicedyrektorowi.

Art. 21.

Zarządzenie wdrożenia formalnego postępowania dyscyplinarnego wydają władze powyższe.

Wniosek o wdrożenie formalnego postępowania dyscyplinarnego powinien zawierać dokładne wskazanie faktów, w których dopatrzono się występku służbowego.

Art. 22.

Do orzekania w formalnym postępowaniu dyscyplinarnym powołane są:

- 1/ Komisja Dyscyplinarna dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego, jako władza dyscyplinarna I-ej instancji;
- 2/ Wyższa Komisja Dyscyplinarna dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego - jako władza dyscyplinarna II-ej i ostatniej instancji.

Orzeczeń Komisji Dyscyplinarnej w sprawach dyscyplinarnych nie można zmienić ani uchylić zarządzeniami administracyjnymi.

Art. 23.

Komisja Dyscyplinarna dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego /art.22.p.1./ składa się z przewodniczącego, jego zastępcy, 4-ch innych członków oraz 2-ch zastępców tych ostatnich członków.

Przewodniczącego i jego zastępcę mianuje na okres lat 3-ch Marszałek Sejmu Śląskiego w porozumieniu z Prezesem Sądu Okręgowego w Katowicach z pośród sędziów zawodowych tego Sądu.

4-ch członków Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego i 2-ch zastępców tych członków mianuje na okres trzech lat Marszałek Sejmu Śląskiego w połowie z pośród funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego, w połowie z pośród osób posiadających kwalifikację sędziowską, które zatrudnione są w okręgu Sądu Okręgowego w Katowicach.

Art. 24.

Komisja Dyscyplinarna dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego obraduje i orzeka jako kolegjalna władza dyscyplinarna I-ej instancji w kompletach złożonych z przewodniczącego lub jego zastępcy i 2-ch członków lub 2-ch zastępców członków, z których jeden ma pochodzić z pośród funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego, a drugi z pośród osób z kwalifikacją sędziowską, które zatrudnione są w okręgu Sądu Okręgowego w Katowicach.

Art. 25.

Komplety orzekające powinny być corocznie zgóry na okres całego roku ustalane z uwzględnieniem rodzajów oraz działów służby w Biurze Sejmu Śląskiego.

Uchwały Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego zapadają większością głosów członków orzekającego kompletu.

Przewodniczący głosuje na koncu.

Członków orzekającego kompletu oraz rzecznika dyscyplinarnego można od udziału w sprawie wyłączyć w przypadkach i na zasadach przewidzianych w ustawie postępowania karnego przy wyłączeniu i nie przyjęciu osób sądowych. Można także wyłączyć tych członków kompletu, którzy pozostają do obwinionego w stosunku przełożonego lub podwładnego. Ponadto, obwiniony ma prawo w każdym przypadku wyłączyć

jednego członka kompletu-bez-podania powodów.

Prośba obwinionego o wyłączenie członka orzekającego kompletu lub rzecznika dyscyplinarnego powinna być wniesiona do Komisji Dyscyplinarnej w ciągu dni 8. od otrzymania wezwania do ustnej rozprawy.

Art. 26.

Wyższa Komisja Dyscyplinarna dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego /art.22.p.2./ składa się z przewodniczącego, jego zastępcy, tudzież 6 innych członków i 3 zastępców tych członków.

Przewodniczącego i jego zastępcę mianuje na okres 3-ich lat Marszałek Sejmu Śląskiego w porozumieniu z Prezesem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z pośród sędziów Sądu Apelacyjnego.

6.członków i 3-ch zastępców członków mianuje Marszałek Sejmu Śląskiego na okres lat trzech, w połowie z pośród członków Prezydium Sejmu Śląskiego i czynnych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego, w połowie zaś z pośród osób z kwalifikacjami sędziowskimi, które są zatrudnione w okręgu Sądu Apelacyjnego w Katowicach.-

Art. 27.

Wyższa Komisja Dyscyplinarna obraduje i orzeka, jako Kolegjalna Władza Dyscyplinarna II instancji w kompletach złożonych z przewodniczącego lub jego zastępcy i czterech członków lub zastępców członków. W komplecie zasiadać musi dwóch członków, względnie dwóch zastępców członków, powołanych z pośród członków Prezydium Sejmu Śląskiego i czynnych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego i dwóch członków, względnie dwóch zastępców z pośród osób z kwalifikacjami sędziowskimi, które są zatrudnione w okręgu Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Przepisy art.25. odnoszące się do Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego mają odpowiednie zastosowanie do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej.

Art. 28.

Członkowie Komisji Dyscyplinarnych w wykonywaniu swoich funkcji są niezależni i samodzielni.

Członkom Komisji Dyscyplinarnych przysługuje za ich czynności w tym charakterze osobne wynagrodzenie. Wysokość tego wynagrodzenia, w zależności od zakresu spraw i rozmiaru poświęconej im pracy oznacza Marszałek Sejmu Śląskiego, po wysłuchaniu opinii Dyrektora Biura Sejmu Śląskiego.

Urzędnicy Biura Sejmu Śląskiego za czynności wyżej podane nie pobierają wynagrodzenia.

W razie pełnienia czynności członka Komisji Dyscyplinarnej poza miejsce zamieszkania przysługuje członkom Komisji Dyscyplinarnych zwrot faktycznych kosztów podróży.

Art. 29.

Formalne postępowanie dyscyplinarne składa się z śledztwa wstępnego, które prowadzi osobny komisarz śledczy, i z ustnej rozprawy.

Art. 30.

Komisarz śledczy powołuje Marszałek Sejmu Śląskiego

z pośród urzędników Biura Sejmu Śląskiego.

Postanowienia ustępu drugiego, trzeciego i czwartego art.28. mają co do komisarza śledczego odpowiednie zastosowanie.

Art. 31.

Komisarz śledczy wzywa obwinionego, podając mu punkty obwinienia oraz przesłuchuje go protokółarnie, o ile stawi się na wezwanie.

Komisarz śledczy przesłuchuje protokółarnie świadków i znawców, w razie potrzeby pod przysięgą; zbiera i bada wszystkie dowody służące do wyjaśnienia sprawy.

Przesłuchanie obwinionego i świadków następuje z udziałem zaprzysiężonego protokółarnie, o ile protokółantem nie jest zaprzysiężony urzędnik.

Art. 32.

Czynności rzecznika dyscyplinarnego sprawuje urzędnik Biura Sejmu Śląskiego powołany przez Marszałka Sejmu Śląskiego.

Obowiązkiem rzecznika dyscyplinarnego jest przy przeprowadzeniu postępowania dyscyplinarnego stać na straży godności i powagi stanowiska urzędniczego oraz ścisłego wykonywania obowiązków służbowych. Komisja Dyscyplinarna przedsięwzięć każdą uchwałę nie inaczej, jak po wysłuchaniu zdania rzecznika dyscyplinarnego.

Postanowienia ustępu drugiego, trzeciego i czwartego art. 28. mają co do rzecznika odpowiednie zastosowanie.

Art. 33.

Aż do chwili wniesienia aktu oskarżenia do Komisji Dyscyplinarnej /art.36 ustęp 1-szy/ może Marszałek Sejmu Śląskiego na wniosek Dyrektora Biura Sejmu lub ze względu na wynik śledztwa wstępnego na wniosek rzecznika dyscyplinarnego umorzyć postępowanie dyscyplinarne i jeśli uzna to za właściwe, nałożyć na funkcjonariusza porządkową karę dyscyplinarną.

Komisji Dyscyplinarnej przysługuje każdego czasu aż do chwili zamknięcia ustnej rozprawy prawo umorzenia postępowania dyscyplinarnego, a to ze względu na wynik dotychczasowego postępowania.

W razie wygaśnięcia stosunku służbowego obwinionego, postępowanie dyscyplinarne bez względu na stadium, w którym się znajduje, podlega umorzeniu; w razie śmierci obwinionego może jednak ono być przeprowadzone na żądanie ustanowionych spadkobierców zmarłego.

Art. 34.

Jeżeli Marszałek Sejmu Śląskiego ze względu na wynik śledztwa wstępnego postępowania nie umorzył, wówczas rzecznik dyscyplinarny na podstawie tegoż wyniku śledztwa wstępnego wnosi akt oskarżenia do Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego przedkładając równocześnie jego odpis Marszałkowi Sejmu Śląskiego, który wdrożył postępowanie dyscyplinarne.--

Komisja Dyscyplinarna dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego wyznacza ustną rozprawę i wzywa do niej obwinionego przy równoczesnym udzieleniu mu odpisu aktu oskarżenia oraz listy członków kompletu oskarżającego. O ile ustanowiono obrońcę, wzywa się go również do rozprawy. Odnośne wezwanie musi być obwinionemu, względnie

także obrońcy doręczone przynajmniej na dwa tygodnie przed dniem, w którym ma się odbyć ustna rozprawa.

W razie potrzeby następuje równocześnie wezwanie świadków i znawców oraz zarządzenie zebrania innych dowodów dla wyswietlenia sprawy.

Art. 35.

Rozprawa ustna, którą przeprowadza się na posiedzeniu z wykluczeniem publiczności, rozpoczyna się przedstawieniem przez referenta, wyznaczonego przez przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego z liczby jej członków, stanu sprawy na podstawie wyników przeprowadzonych dochodzeń.

Z kolei przesłuchuje się obwinionego, a po ukończeniu postępowania dowodowego następują świadczenia i wnioski rzecznika dyscyplinarnego oraz obwinionego. W każdym razie służy obwinionemu ostateczne słowo.

Art. 36.

Komisja dyscyplinarna dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego może także po rozpoczęciu ustnej rozprawy na wniosek obwinionego lub rzecznika dyscyplinarnego, albo też z własnej inicjatywy zarządzić przesłuchanie świadków i znawców bądź to za pośrednictwem Komisarza śledczego, bądź też bezpośrednio przez Komisję, jako też zebranie innych dowodów dla wyswietlenia sprawy. W tym celu w razie potrzeby Komisja odracza rozprawę na inny dzień, o którym powinna zawiadomić obwinionego.

Art. 37.

Obwinionemu wolno w postępowaniu dyscyplinarnem korzystać z pomocy obrońcy z pośród adwokatów lub z pośród osób podlegających ustawie niniejszej, wzgl. funkcjonariuszów państwowych, pozostających w służbie czynnej lub w stanie spoczynku. Komisja Dyscyplinarna może jednak każdego czasu zarządzić osobiste stawienie się obwinionego pod zagrożeniem, że w razie nietawiennictwa obrońca jego nie zostanie dopuszczony do zastępstwa. Obrońcy, który nie jest zawodowym adwokatem, nie wolno przyjmować wynagrodzenia.

Dowodnie wykazane koszty urzędnika - obrońcy, poniesione istotnie w interesie obrony, oraz diety i koszty podróży, w razie przedsięwziętej w tym celu podróży, wypłaca Biuro Sejmu Śląskiego na rachunek ogólnych kosztów postępowania dyscyplinarnego w danej sprawie.

Art. 38.

Komisja Dyscyplinarna dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego rozstrzyga na podstawie oceny danych, wynikających z całego przewodu dyscyplinarnego, czy i w jakim stopniu obwinienie uznaje należy za uzasadnione.

Komisja Dyscyplinarna może w wymiarze kary poprzestać na nałożeniu jednej z porządkowych kar dyscyplinarnych.

Narada i głosowanie kompletu dyscyplinarnego odbywa się bez udziału stron.

Sentencja orzeczenia winna być podpisana przez przewodniczącego i przynajmniej połowę członków kompletu dyscyplinarnego oraz protokółanta. Zaraz po naradzie i głosowaniu kompletu dyscyplinarnego przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej ogłasza stronom /obwinionemu, wzgl. jego obrońcy i rzecznikowi dyscyplinarnemu /sentencję orzeczenia wraz z powodami i wyjaśnia tryb odwołania, określony w artykułach 40 i 41 niniejszej ustawy.

Orzeczenie ma zawierać:

- 1/ orzeczenie Komisji Dyscyplinarnej,
- 2/ imiona i nazwiska członków kompletu dyscyplinarnego, protokółanta i rzecznika dyscyplinarnego,
- 3/ dzień i miesiąc wydania orzeczenia,
- 4/ imię i nazwisko, stanowisko służbowe obwinionego,
- 5/ sentencję orzeczenia ze wskazaniem ustawy, na której podstawie zostało wydane,
- 6/ umotywowanie rozstrzygnięcia,
- 7/ pouczenie o trybie odwołania.

Orzeczenie pisemne podpisuje przewodniczący kompletu dyscyplinarnego i protokółant.

Odpis orzeczenia przesyła przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej z urzędu rzecznikowi dyscyplinarnemu w drodze służbowej obwinionemu nie później, niż w przeciągu dni 14. po rozstrzygnięciu sprawy.

Art. 39.

Z przebiegu ustnej rozprawy dyscyplinarnej sporządza się protokół, który ma zawierać datę, miejsce rozprawy, imiona i nazwiska członków kompletu, protokółanta, stron i ich zastępców, streszczać przebieg rozprawy, zeznania i dowody stron i zaznaczyć, że tryb odwołania był wyjaśniony.

Protokół podpisuje przewodniczący kompletu oraz protokółant.

Art. 40.

Od orzeczeń Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego służy zarówno rzecznikowi dyscyplinarnemu, jak i obwinionemu odwołanie do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego.

Termin do wniesienia odwołania wynosi dwa tygodnie i rozpoczyna się od dnia następującego po doręczeniu orzeczenia dyscyplinarnego.

Odwołanie należy wniesć na piśmie przy dołączeniu odpisu tego odwołania na ręce przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego, która orzeczenia wydała.

Art. 41.

Odwołanie rzecznika dyscyplinarnego doręcza się w odpisie obwinionemu, jeżeli zaś stroną odwołującą się jest obwiniony, doręcza się odwołanie w oryginale rzecznikowi dyscyplinarnemu.

W ciągu czternastu dni po doręczeniu może strona przeciwna wniesć replikę.

Termin ten na wniosek stron może być odpowiednio przedłużony.

Po wniesieniu repliki, wzgl. po upływie przepisanego terminu przesyła przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego odwołanie wraz z ewentl. repliką, oraz aktami sprawy do Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego.

Art. 42.

Do rozprawy ustnej przed Wyższą Komisją Dyscyplinarną dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego mają analogiczne zastosowanie przepisy zawarte w art. 34 - 39 ustawy niniejszej.

Nowych okoliczności faktycznych, które nie były podstawą orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego, a służyłyby za podstawę do nowego obwinienia, nie można przyjmować za podstawę do wydania orzeczenia w Wyższej Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego.

Art. 43.

Jeżeli w formalnem postępowaniu dyscyplinarnem nałożone na funkcjonariusza formalną karę dyscyplinarną, to równocześnie w odnośnem orzeczeniu należy postanowić o obowiązku zwrotu kosztów postępowania na analogicznych zasadach, jak w postępowaniu sądowo-karnem.

Jeżeli w formalnem postępowaniu dyscyplinarnem funkcjonariusza zupełnie uniewinniono, lub nałożono nań porządkową karę dyscyplinarną, wówczas nie jest on obowiązany do zwrotu kosztów postępowania, lecz kosztą te ponosi Skarb Śląski./Biuro Sejmu Śląskiego/.

Koszta wynikłe z przybrania obrońcy, o ile nim nie jest urzędnik i jeżeli w formalnem postępowaniu dyscyplinarnem funkcjonariusza zupełnie uniewinniono, lub nałożono nań porządkową karę dyscyplinarną, ponosi Skarb Śląski./Biuro Sejmu Śląskiego./

Rozdział V.

Wznowienie postępowania dyscyplinarnego zakończonego prawomocnem orzeczeniem.

Art. 44.

Na żądanie funkcjonariusza zasądzonego prawomocnie na formalną karę dyscyplinarną lub na żądanie jego ustawowych spadkobierców wzniawia się formalne postępowanie nawet po wykonaniu kary, o ile osoby te przedstawia takie nowe środki dowodowe, lub okoliczności faktyczne nieznanne w poprzednim postępowaniu, które samo przez się lub w związku z faktami poprzednio ustalonymi lub z dowodami poprzednio zebranymi mogą spowodować zupełne uwolnienie od zarzutu i kary lub nałożenie kary łagodniejszej.

Art. 45.

Prośbę o wznowienie postępowania należy wnieść do Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego, która rozstrzygnęła sprawę w pierwszej instancji. Komisja ta rozstrzyga bez udziału stron o dopuszczeniu wznowienia.

Od rozstrzygnięcia w sprawie dopuszczalności wznowienia można wnieść odwołanie do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego w ciągu 2-tygodni po doręczeniu tego rozstrzygnięcia.

Art. 46.

Dopuszczenie wznowienia postępowania wstrzymuje wzgl. przerywa wykonanie kary.

We wznowionem formalnem postępowaniu dyscyplinarnem przed rozpisaniem ustnej rozprawy Komisja Dyscyplinarna dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego zarządza w razie potrzeby uzupełnienie

poprzedniego lub przeprowadzenie nowego śledztwa przez Komisarza śledczego.

Art. 47.

Jeżeli funkcjonariusza, na którego korzyść dozwolono wznowienie postępowania, uznano winnym ponownie, nie można orzec kary surowszej od nałożonej w poprzednim postępowaniu. Przy wymiarze kary należy uwzględnić karę już poniesioną.

W przedmiocie kosztów wznowionego postępowania dyscyplinarnego obowiązują odpowiednie postanowienia art.43.

Art. 48.

O ile we wznowionem postępowaniu orzeczeniem prawomocnem uwolniono w zupełności funkcjonariusza od zarzutu i kary, albo nałożono na niego łagodniejszą karę dyscyplinarną, formalną lub porządkową, należy temuż, a w razie jego śmierci członkom jego rodziny, uprawnionym do zaopatrzenia wdowiego lub sierociego zwrócić to, co on lub członkowie rodziny wskutek poprzedniego ukarania stracili z dochodów służbowych lub zaopatrzenia. Obowiązek zwrotu ciąży na Skarbie Śląskim /Biurze Sejmu Śląskiego/.

Prawomocne orzeczenie w postępowaniu wznowionem, którem uchylono pierwotne orzeczenie o wydaleniu ze służby, a jednocześnie uwolniono odnosnego funkcjonariusza w zupełności od zarzutu i kary lub nałożono nań jedynie porządkową karę dyscyplinarną, wzgl. jedną z formalnych kar dyscyplinarnych, w art.11 pód 1/ i 2/, wymienionych nakłada na tę władzę wzgl. organ, który powołał funkcjonariusza na pierwotne stanowisko obowiązek przywrócenia wydalonego ze służby z zachowaniem praw nabytych, nie naruszając przysługującego skądinąd tej władzy prawa do przeniesienia funkcjonariusza w stan nieczynny, stan spoczynku i wogóle do rozwiązania z nim stosunku służbowego zgoćnie z obowiązującymi przepisami.

Rozdział VI.

Przywrócenie terminu.

Art. 49.

W razie omieszkania terminu do wniesienia odwołania instancja odwoławcza może na prośbę obwinionego zezwolić na przywrócenie terminu, o ile obwiniony wykaże, że niezależnie od jego woli okoliczności nie pozwoliły mu dotrzymać odnosnego terminu.

Prośbę o przywrócenie terminu z równoczesnem złożeniem odwołania wnosić należy do instancji I., która przesyła ją do instancji odwoławczej.

Instancja odwoławcza, zezwoliwszy na przywrócenie terminu, może zaraz sprawę rozpatrzyć i wydać merytoryczne orzeczenie.

Rozdział VII.

Zawieszenie w służbie.

Art. 50.

Władza służbowa obowiązana jest zawiesić funkcjonariusza bezwzględnie w pełnieniu służby:

- 1/ jeżeli w postępowaniu karno-sądownem względem funkcjonariusza zarządzono areszt lub wydano przeciwko niemu jeszcze wyrok nieprawomocny, orzekający lub z mocy ustawy pociągający za sobą utratę urzędu;

- 2/ jeżeli w postępowaniu dyscyplinarnym wydano nieprawomocne jeszcze orzeczenie, skazujące na wydalenie ze służby.

Władza służbowa w rozumieniu niniejszego artykułu jest w stosunku do Dyrektora Biura Sejmu Śląskiego - Marszałek Sejmu Śląskiego w stosunku do funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego - Dyrektor Biura Sejmu Śląskiego lub Marszałek Sejmu Śląskiego.

Art. 51.

W przypadku przewidzianym w p.1. poprzedniego artykułu, zawieszenie trwa aż do upływu dziesiątego dnia po zarządzeniu zniesienia aresztu albo po uprawomocnieniu się wyroku wyższej instancji, jeżeli wyrokiem tym obwiniony funkcjonariusz skazany został na karę inną niż w powołanym punkcie pierwszym wymienioną.

Jeżeli prawomocny wyrok orzeka karę pozbawienia wolności nie pociągającą za sobą utraty urzędu, zawieszenie ustaje z chwilą wykonania wyroku. Jeżeli wykonanie wyroku zostanie wstrzymane bez winy skazanego, wówczas na czas wstrzymania lub przerwania nie następuje zmniejszenie poborów /art.53/. To samo stosuje się do okresu 10. dni, wymienionego w pierwszym ustępie niniejszego artykułu, o ile przed upływem tego czasu zawieszenie w urzędzie nie zostanie zarządzone w drodze postępowania dyscyplinarnego.

W przypadku wymienionym w punkcie 2.art.50 zawieszenie trwa do czasu uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

Art. 52.

Władza upoważniona do wdrożenia formalnego postępowania dyscyplinarnego, może dać lub na wniosek Komisarza śledczego, rzecznika dyscyplinarnego lub Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego zarządzić zawieszenie w służbie funkcjonariusza, przeciwko któremu wdrożono postępowanie karno-sądowe, lub formalne postępowanie dyscyplinarne, a to zarówno bezpośrednio po wdrożeniu postępowania karno-sądowego wzgl. równocześnie z wdrożeniem formalnego postępowania dyscyplinarnego, jak w ciągu całego karno-sądowego wzgl. dyscyplinarnego postępowania, aż do uprawomocnienia się wyroku sądowego, względnie orzeczenia dyscyplinarnego.

Art. 53.

Władza zarządzająca zawieszenie funkcjonariusza w służbie może na czas zawieszenia, w służbie ograniczyć jego uposażenie najwyżej jednak do połowy, atoli w wypadku, gdy zawieszenie w służbie i pretensja do funkcjonariusza oparte są na czynności niedozwolonej, wskutek której Skarb Śląski /Biuro Sejmu Śląskiego/ bezpośrednio poniósł szkodę, należy zarządzić natychmiastową wstrzymanie wypłaty poborów wymienionego w pełnej ich wysokości, a to o ile okoliczności sprawy wskazują niewątpliwie na fakt dokonania przez funkcjonariusza sprzeniewierzenia pieniędzy skarbowych.

Przy obliczaniu połowy uposażenia służbowego nie należy uwzględniać kwot przeznaczonych specjalnie na wydatki służbowe.

Art. 54.

Jeżeli funkcjonariusz zostanie uniewinniony lub zasądzony tylko na porządkową karę dyscyplinarną, wówczas cała zatrzymana część uposażenia służbowego musi mu być całkowicie wypłacona.

Art. 55.

W razie niebezpieczeństwa zwłoki, gdy dobro służby tego wymaga, służy również tym przełożonym, którzy nie są upoważnieni do zarządzenia zawieszenia w służbie, prawo tymczasowego usunięcia funkcjonariusza od wykonywania czynności urzędowych.

O zarządzonej usunięciu należy bezwzględnie odnieść władzy uprawnionej do zawieszenia funkcjonariusza w urzędowaniu, która wówczas albo zarządza formalne zawieszenie w urzędowaniu, albo znosi zarządzenie o tymczasowym usunięciu od wykonywania czynności urzędowych.

Rozdział VIII.

Postanowienia końcowe i przejściowe.

Art. 56.

Z chwilą wejścia w życie ustawy niniejszej traci moc obowiązującą wszystkie przepisy prawne w sprawach uregulowanych tą ustawą, w szczególności/urzędników śląskich, przenoszenia tychże na inne stanowiska, albo w stan spoczynku, ustawa z dnia 17. lutego 1922 r. /Dz.U.R.P.Nr.21.poz.165/ o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonariuszom państwowym w życie niniejszej ustawy nie zapadło jeszcze orzeczenie, powinny być przekazane Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego do rozpatrzenia na podstawie przepisów tejże ustawy.

Art. 57

Wszelkie sprawy, które zdaniem władzy przełożonej nadają się do postępowania dyscyplinarnego, ale które z powodu braku przepisów prawnych nie mogły być do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wytoczone funkcjonariuszom Biura Sejmu Śląskiego winny być do miesiąca 3. od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy przekazane zorganizowanej na zasadzie przepisów ustawy niniejszej Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego do właściwego załatwienia.

Art. 58.

Koszta uruchomienia i utrzymania Komisji Dyscyplinarnych dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego I-ej instancji i Wyższej Komisji Dyscyplinarnej dla funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego II-ej instancji ponosi Skarb Śląski /Biuro Sejmu Śląskiego/.

Wszelkie wpływy z tytułu uiszczonych grzywien i zwrotu kosztów postępowania wpływają do kasy Biura Sejmu Śląskiego na rachunek Skarbu Śląskiego.

Art. 59.

Wszelkie wezwania, zawiadomienia i doręczenia dokonane w myśl postanowień ustawy niniejszej są ważne i rozpoczynają bieg terminów, jeżeli zostaną doręczone w sposób określony przepisami w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22. marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym, które zostało ogłoszone w Dz.U.R. P.z 24. marca 1928 r. Nr.36, poz.341.

Art. 60.

W braku odmiennych postanowień ustawy niniejszej należy w postępowaniu dyscyplinarnem stosować posiłkowo odpowiednie przepisy obowiązujące w postępowaniu sądowo-karnem.

Art. 61.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Marszałkowi Sejmu Śląskiego.

Art. 62.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

U z a s a d n i e n i e .

W tej chwili nie istnieją specjalne przepisy dyscyplinarne, któreby bezpośrednio odnosiły się do urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego. Jedynie tylko z art.2. ustawy z dn. 27.października.1922 r. /Dz.U.Śl. Nr.30.poz.113/ możnaby wnioskować, że postępowanie dyscyplinarne powinno się opierać na analogicznych zasadach, jak postępowanie dyscyplinarne dla urzędników Biura Sejmu Śląskiego R.P. Do tego wniosku upoważnia nas zdanie pierwsze umieszczone w art.2,,które brzmi: "Pod względem obowiązków i praw urzędnicy ci /tj.Biura Sejmu Śląskiego/ są zrównani z urzędnikami Biura Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej".Nie ulega wątpliwości, że obowiązkiem każdego urzędnika i niższego funkcjonariusza jest postępować zgodnie z przepisami i należycie spełniać swoje obowiązki, ale skoro urzędnik, względnie niższy funkcjonariusz nie spełnia należycie swoich obowiązków i ze swoją władzą przełożoną wchodzi w konflikt,obowiązkiem jego jest ponieść za to odpowiedzialność i stanąć przed instytucją uprawnioną do sądzenia jego czynów. Tą instytucją jest bezspornie - Komisja Dyscyplinarna.

Nie da się zaprzeczyć, że danie urzędnikowi względnie niższemu funkcjonariuszowi możliwości odpowiadania przed Komisją Dyscyplinarną jest także jego prawem. Dochodzący tą drogą do wniosku, że do obowiązków i praw urzędnika i niższego funkcjonariusza należy możliwość odpowiadania przed Komisją Dyscyplinarną. Opinia w tej sprawie zebrana w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim i Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w czasie rozwiązywania Sejmu Śląskiego,kiedy chodziło o skierowanie pewnej konkretnej sprawy na drogę postępowania dyscyplinarnego wypowiada m.i. tego rodzaju kategoryczny pogląd:" że nie ma żadnych wogóle przepisów prawnych, któreby regulowały postępowanie dyscyplinarne przeciw urzędnikom i niższym funkcjonariuszom Biura Sejmu Śląskiego. Celem jednak położenia kresu dowolnej interpretacji art.2.ustawy z dnia 27,Października 1922 r. należy wydać ustawę dyscyplinarną, jak to jest podane w niniejszym projekcie.

Przepis art.23.i 26.niniejszej ustawy jest niezbędny ze względu na odrębne warunki Sejmu Śląskiego, który nie rozporządza wielkim etatem urzędników, jak Sejm R.P. i dlatego należy dopuścić, ażeby w skład Komisji Dyscyplinarnej II.instancji mogli wchodzić obok urzędników Biura Sejmu Śląskiego także członkowie Prezydium Sejmu Śląskiego i osoby z kwalifikacją sędziowską, którzy są zatrudnieni w okręgu Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Projekt niniejszej ustawy jest wzorowany częściowo na ustawie z dnia 17.lutego 1922 r. /Dz.U.R.P.Nr.21,poz.165/ o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko

funkcjonariuszom państwowym i w dużej mierze na rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.lutego 1928 r. o odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszów publicznych na obszarze województwa poznańskiego i pomorskiego, nie-podlegających przepisom dyscyplinarnym wydanym dla całego obszaru R.P. /Dz.U.R.P.Nr.24,poz. 206/ i z tych względów projekt niniejszy nie wymaga zbyt długich uzasadnień i może być przyjęty w całości w tej formie w jakiej jest zgłoszony.

Katowice, dnia 13.grudnia 1930.r.

wnioskodawcy:

/-/ Wolny, Machej, Kowoll, Kędzior, Dr.Fant
Gajdas.

W n i o s e k

wszystkich klubów Sejmu Śląskiego

w sprawie uzupełnienia i zmiany ustawy
z dnia 27. października 1922r. o urzędnikach
i niższych funkcjonariuszach Biura Sejmu
Śląskiego /Dz.U.Śl.nr.30 poz.113 z 1922r./

Wysoki Sejm uchwalił raczy niżej podany projekt ustawy:

U S T A W A

z dnia193Cr.

w sprawie uzupełnienia i zmiany ustawy z dnia
27. października 1922r. o urzędnikach i niższych
funkcjonariuszach Biura Sejmu Śląskiego.

Art.1

Marszałek Sejmu Śląskiego może przeciągtj. do dnia.....
Marszałek Sejmu Śląskiego może zwolnić urzędnika lub niż-
szego funkcjonariusza Biura Sejmu Śląskiego, który zajmuje
stanowisko etatowe, ale nie nabył jeszcze do dnia wejścia
w życie niniejszej ustawy prawa do uposażenia emerytalne-
go, przyznając mu jednocześnie przy zwolnieniu odprawę
w wysokości 3-miesięcznego wynagrodzenia.

Marszałek Sejmu Śląskiego może według swojego
uznania przyznać urzędnikowi lub niższemu funkcjonariuszo-
wi większą, niż 3-miesięczną odprawę, licząc za każdy rok
służby w Biurze Sejmu Śląskiego jednomiesięczną pensję.
W żadnym wypadku odprawa nie może być mniejszą od 3-mie-
sięcznego wynagrodzenia.

Urzędnik -funkcjonariusz przeciwko któremu skiero-
wano sprawę na drogę postępowania karnego zostaje zwolnio-
ny bez odprawy, natomiast po wyroku ualniającym może Mar-
szałek Sejmu Śl. przyznać odprawę, ale jednak w wysokości
nie przekraczającej 3-miesięcznego ostatnio pobieranego wy-
nagrodzenia.

Art.2

Etatowy urzędnik i niższy funkcjonariusz Biura
Sejmu Śląskiego nabywa pełnię praw, które zostały zawiesz-
ne artykułem 1-szym niniejszej ustawy dopiero wówczas, gdy
otrzyma od Marszałka Sejmu Śląskiego pismo ustalające go
w służbie Sejmu Śląskiego według wzoru podanego w załączni-
ku nr.1.

Ustalenie w służbie może Marszałek uczynić zależ-
ne od dopełnienia przez urzędnika lub niższego funkcjonarju-
sza pewnych warunków, jak to: odbycia służby próbnej, ukoń-
czenia specjalnych kursów, podania egzaminom praktycznym
itp. warunkom.

Art.3

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Marszał-
kowi Sejmu Śląskiego.

Art.4

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej
ogłoszenia.

Załącznik nr.1 do art.2 ustawy z dnia

.....1930r./Dz.U.Śl.nr.....poz...../

Wzór pisma ustalającego

/art.2/

Katowice, dnia.....1930r.

Sejm Śląski

Ldz.....

Do

Pana

/Imię i nazwisko/

.....
/charakter i stopień służbowy

w Biurze Sejmu Śląskiego./

w KATOWICACH.

Na zasadzie art.2-go ustawy z dnia.....grudnia 1930r.
/Dz.U.Śl.nr.....poz...../ w sprawie uzupełnienia i zmiany ustawy
z dnia 27.października 1922r.o urzędnikach i niższych funkcjonarju-
szach Biura Sejmu Śląskiego /Dz.U.Śl.nr.30 poz.113 z 1922r/ustalam
Pana w służbie Biura Sejmu Śląskiego.

Marszałek Sejmu Śląskiego

/podpis/

UZASADNIENIE

też takwielkie istnieją specjalne przepisy, któreby zezwa-
lały Marszałkowi Sejmu Śląskiego z olnić urzędnika-funkcjonariusza
i to nawet wówczas, kiedy popełnił przestępstwo, np. przywłaszczył so-
bie pieniądze Biura Sejmu Śląskiego itp.

Przepisy dotyczące urzędników Biura Sejmu Śląskiego, w szcze-
gólności ustawa z dnia 27.X.1923r./Dz.U.Śl.nr.30 poz.113/ nie dają
Marszałkowi prawa do wytoczenia odnośnemu urzędnikowi dochodzenia
dyscyplinarnego i następnie na podstawie wyniku tego dochodzenia
z olnienia winnego.

Dyscyplina biurowa wymaga jednak, aby urzędnik-funkcjonar-
jusz za swoje przestępstwo poniósł odpowiedzialności-karę i nie zasła-
niał się brakiem przepisów dyscyplinarnych, a nawet żądał jeszcze
wypłaty pensji, choć został zawieszony w urzędowaniu.

Artykuł pierwszy zezwala, aby urzędnika, przeciwko któremu
skierowano sprawę na drogę postępowania karnego, z olnić bez odprawy
a dopiero jeśli będzie prawomocny wyrok ualniający, może mu Marszałek
przyznać odprawę, ale najwyżej w wysokości 3-miesięcznego wynagrodze-
nia.

Jednocześnie w tej samej ustawie daje się Marszałkowi prawo
aby według swego uznania wypłacił większą odprawę, jeśli urzędnik-
funkcjonariusz swoją dotychczasową pracę na to zasłużył, a jedynie
stosunki rodzinne lub stan zdrowia zniealają urzędnika-funkcjonar-
jusza do opuszczenia zajmowanego stanowiska.

Wreszcie ustawa określa pod jakimi warunkami nabywa urzęd-
nik funkcjonariusz pełnię praw urzędnika stałego-etatowego, a miano-
wicie przez wręczenie pisma ustalającego.

Wnioskodawcy: Podpisy: Wolny, Kędzior, J.Kowoll, J.Machej, Dr.Glücks-
mann, Dr.Pant, L.Gajdas.

G.

Wniosek

Posłów Narodowo-Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy

w sprawie uzupełnienia ustawy o Śląskim Funduszu Gospodarczym z dnia 8. lutego 1928. Dz. U. Śl. nr. 4 poz. 7 przez przepis zezwalający na zabezpieczenie pożyczek budowlanych w myśl §. 22 noweli III. do austriackiego kodeksu cywilnego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę według niżej podanej treści:

Ustawa

z dnia.....1931r.

w przedmiocie uzupełnienia art. 2 ustawy z dnia 8. lutego 1928. o Śląskim Funduszu Gospodarczym.

Art. 1

Uzupełnia się art. 2 ustawy o Śląskim Funduszu Gospodarczym z dnia 8. lutego 1928. Dz. U. Śl. nr. 4 poz. 7 przez następujące zdanie:

"Kredyty powyższe mogą być zabezpieczone także przez złożenie w Sądzie uwierzytelnionego dokumentu ustanowienia zastawu w myśl §. 22 noweli III. austriackiego kodeksu cywilnego."

Art. 2

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1. kwietnia 1927r.

Art. 3

Wykonanie ustawy powierza się Śląskiej Radzie Wojewódzkiej."

Uzasadnienie

Śląski Fundusz Gospodarczy dozwala w myśl art. 2 powyższej ustawy udzielania pożyczek na cele budowy jedynie w tych wypadkach, w których hipoteczne zabezpieczenie kredytu na wybudowanym przy jego pomocy budynku jest możliwem, a więc w tych wypadkach, w których pożyczkobiorca jest właścicielem tak budynku jak i parceli budowlanej, na której budynek się znajduje. Na Śląsku Cieszyńskim istnieją jednak setki obywateli, którzy są wykluczeni od korzystania z powyższego funduszu, a to dlatego, iż budują budynki na gruncie cudzym.

Skarb Śląski bowiem rozparcelował dobra byłej Komory Cieszyńskiej w obszarze około 6,000 ha. na rzecz około 4,000 osadników, pomiędzy którymi znajduje się około 1,600 osad robotniczych. Około 400 właścicieli wyżej utworzonych osad robotniczych przystąpiło już do budowy budynków na nabytych gruntach, a około 1,200 pragnie w najbliższym czasie również przystąpić do budowy. Ponadto pragnie Skarb Śląski jeszcze około 1,000 ha. w najbliższych dwóch latach rozparcelować pomiędzy ludność małorolną i robotniczą.

Przyznane poszczególnym parcelantom obszary nie mogły zostać dotąd na ich własność przepisane, gdyż prawo własności Skarbu Państwa do rozparcelowanych terenów nie jest jeszcze ustalone, działki poszczególnie nie są dotąd z braku mierników wymierzone ani też z ciężarów służebności i uprawnień patronackich oczyszczone, przyczem uregulowanie stosunków prawnych może trwać jeszcze dłuższy czasokres około 5 lat.

Osadnicy i parcelanci działający pod koniecznym przymusem nędzy mieszkaniowej zaczęli w nadziei pomocy ze strony Śląskiego Funduszu Gospodarczego już przed rokiem 1926. budować na przydzielonych im parcelach budynki mieszkalne i gospodarcze, przyczem ze względu na nędzę tę, nie mogli czekać na prawne uregulowania prawa własności do nabytych przez nich parcel. W ten sposób powstało do dziś dnia około 400 budynków.

Zostali oni jednak w swych nadziejach zawiedzeni, gdyż okazało się, że autorzy ustawy o Śląskim Funduszu Budowlanym zapomnieli w art.2 uwzględnić przepis §.22 noweli III. do austriackiego kodeksu cywilnego, który to przepis wprowadza prawo zastawu na budynkach wybudowanych na obcym gruncie /§.435 austr.kod.cyw./ jako nową instytucję prawną, która posiada wszystkie atrybucje i kwalifikacje wpisu hipotecznego, a osobne rozporządzenie wykonawcze z dnia 26.marca 1916r.L.87 Dz.u.p, reguluje szczegółowo powyższą nową instytucję prawną.

Niemą zatem żadnych powodów, ażeby odsunąć wyżej wymienioną ludność od dobrodziejstw wypływających ze Śląskiego Funduszu Gospodarczego, a to tembardziej, że rozchodzi się o ludność robotniczą i ekonomiczną, dla której właśnie dobrodziejstwa te są najwięcej wskazane.

Z uwagi na to, że Fundusz Gospodarczy doznaje przez powyższą nową instytucję prawa zupełnego zabezpieczenia według analogji prawa hipotecznego, jest powyższy wniosek najzupełniej uzasadniony.

Ponieważ budujący przystąpili do budowy po utworzeniu Śląskiego Funduszu Gospodarczego już z początkiem roku 1927., i wczesniej w pełnej nadziei na pomoc funduszu tego, musieli celem wykończenia budowy zaciągnąć ciężkie długi ekslowo na 13% i w tej chwili skoro ujawniła się luka w ustawie nie pozwalająca niesienia im pomocy. Uzasadnionym jest żądanie, by nowela do ustawy miała moc działającą, stec od 1.kwietnia 1927r. z celu umożliwienia skomercowania uciążliwych długów krótkoterminowych.

Katowice, dnia 13.grudnia 1930r.

Podpisy: Dr.Kotas, St.Zapusiński, Dr.Kocur,

Dr.L.Kujawska, K.Palarczyk, Różański, Fossor, J.Satara, J.Jitczak, Pientka, W.Prokop, B.Płonka, L.Gajdas, Piśchoczok, J.Syska,

G.

Przegląd P n i 0 s e k

Klubu Zespołu Posłów Chrześcijańskiej Demokracji
i Narodowej Partji Robotniczej w sprawie przejęcia
Komunalnego Gimnazjum Przyrodniczego Łęskiego i Ko-
munalnego Gimnazjum Humanistycznego Żeńskiego

w Siemianowicach Śląskich.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm uchwalić raczy załączoną ustawę.

U s t a w a
z dnia.....1930 r.

w przedmiocie przejęcia Komunalnego Gimnazjum Matematyczno-
Przyrodniczego Łęskiego i Komunalnego Gimnazjum Humanistycz-
nego Żeńskiego w Siemianowicach Śląskich na koszt Skarbu
Śląskiego.

Art. I.

Z dniem 1. września 1931r. Śląski Urząd Wojewódzki przeji-
muje Komunalne Gimnazjum Matematyczno-Przyrodnicze i Komunal-
ne Gimnazjum Humanistyczne Żeńskie w Siemianowicach Śląskich
na własny zarządek.

Art. II.

Z tym samym dniem przejmuje Skarb Śląski na własność
parcele i budynki, w których mieszczą się wymienione gim-
nazja wraz znin. entarzem.

Art. III.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1. września 1931r.

Art. IV.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie
Śląskiemu.

P a r s z a ł e k

U z a s a d n i e n i e

Gmina Siemianowice Śląskie utrzymuje dwa gimnazja:
męskie matematyczno-przyrodnicze i żeńskie humanistyczne.
Wobec panującego przesilenia gospodarczego i połączonego
z niem pogorszenia się stanu finansowego gminy, gmina ta
nie jest w stanie utrzymywać omawianych szkół, skutkiem cze-
go zachodzi konieczność przejęcia tych szkół przez Skarb
Śląski.

Zaznacza się, że jedna trzecia uczęszczających do tych szkół składa się z uczniów pozamiejscowych, a czynione przez reprezentację tej gminy kroki w kierunku przyciągnięcia odnośnych gmin do procentualnego wzięcia udziału w wydatkach na utrzymanie zakładów dały wynik negatywny.

Obecnie liczą zakłady te 21 oddziałów i 600 dzieci. Z każdym rokiem liczba dzieci w tych zakładach się zwiększa, tak, że z nowym rokiem szkolnym w roku 1931 liczba dzieci znacznie się powiększy. Obecnie tak szybkiego rozrostu wymienionych szkół, których ciężarów gmina Siemianowice Śląskie nadal ponosić nie może, przyjęcie ich na własność przez Skarb Śląski jest koniecznem.

Wnioskodawcy. Podpisy: Karetta, Krawczyk, Wieczorek, Breliński, Sosiński, Szulik, Kozak, Brzeskot, Sikora, Grzonka, Kędziór, Broncel, Kempka.

Śląska Rada Wojewódzka
w Katowicach.

Druk nr. 23/III.

/L.R.U. 219/1.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w Katowicach.-

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy w sprawie zaciągnięcia pożyczki przez Skarb Śląski w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w Królewskiej-Hucie, uchwalony przez siebie na posiedzeniu dnia 9. lipca 1930r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art. 23 statutu organicznego z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu.

Śląska Rada Wojewódzka

Przewodniczący:

/-/ Dr. Grażyński.

Wojewoda Śląski.

U S T A W A

z dnia.....

w sprawie zaciągnięcia pożyczki przez
Skarb Śląski w Zakładzie Ubezpieczeń
Społecznych w Królewskiej-Hucie.

Art. 1

Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzka do zaciągnięcia pożyczki dla Skarbu Śląskiego z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Królewskiej Hucie w kwocie zł. 2,600,000.- tj. z Zakładu Ubezpieczeń na wypadek inwalidztwa w kwocie zł. 800,000.-, oraz z Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w kwocie zł. 1,800,000.

Art. 2

Spłata nastąpi przez przeciąg 42 lat w półrocznych ratach za oprocentowaniem 7% w stosunku rocznym.

Art. 3

Skarb Śląski daje zabezpieczenie zaciągniętej pożyczki na wpływach z podatku dochodowego.

Art. 4

Zaciągnięta pożyczka w kwocie zł. 2,600,000.- będzie zużyta przez Śląski Urząd Wojewódzki na udzielenie pożyczek na budowę względnie nadbudowę domów mieszkalnych.

Art. 5

Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzka do dopłacenia Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w Królewskiej-Hucie 3% w stosunku rocznym przez 42 lat od sumy kapitału zł. 3,900,000.- w razie zainwestowania powyższej kwoty w budowie 2-ch bloków mieszkalnych w Katowicach i Królewskiej Hucie.

Art. 6

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

Art. 7

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

U Z A S A D N I E N I E

W związku z uchwałą Rady Ministrów z dnia 4.XII.1929r. o pomocy Państwowego Funduszu Rozbudowy miast na akcję budowy mieszkań przez Zakłady Ubezpieczeń Społecznych - Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Królewskiej Hucie po porozumieniu się z Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej postanowił wybudować ze swoich funduszy na terenie Województwa Śląskiego, a mianowicie w Królewskiej Hucie i Katowicach 2 bloki mieszkaniowe za kwotę zł.3,900,000.-jednakże pod warunkiem, że Skarb Śląski wpłacać będzie od tej sumy przez przeciąg 42 lat 3% odsetek wyrównawczych, które wraz z komornem możliwym do opłacania przez gorzej płatnych pracowników umysłowych i fizycznych wyniosą 7% inwestowanego kapitału.Na kwotę zł.3,900,000.-złożą się lokaty:

a/ Zakładu Ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa
w kwocie zł.1,200,000.-

b/ Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w kwocie
zł.2,700,000.-

Według planów amortyzacyjnych cała dopłata przez
przeciąg 42 lat w wysokości 3% wyniesie:

od kwoty zł.1,200,000.-.....zł.1,245,678,24

" " 2,700,000.-....." 2,801,425,62

razem: zł. 4,046,503,86

Ponadto Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Królewskiej Hucie udzieli Skarbowi Śląskiemu na budowę względnie nadbudowę domów mieszkalnych pożyczkę w kwocie zł.2,600,000.-tj.z Zakładu Ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa zł.800,000.-, a z Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych zł.1,800,000.-na następujących warunkach:

Amortyzacja w półrocznych ratach przez przeciąg

42 lat , oprocentowanie 7 od sta z góry , za zabezpieczeniem na wpływach z podatku dochodowego.

Śląski Urząd Wojewódzki kwotę tę zużyje na rozdział pożyczek dla właścicieli domów w większych miastach Województwa Śląskiego na nadbudowę względnie budowę domów mieszkalnych na przeciąg 42 lat za oprocentowaniem od 7% do 20% w stosunku rocznym.

Celem powyższego jest:

1/ zmniejszenie bezrobocia przez danie pracy przy budowie bloków mieszkalnych w Królewskiej Hucie, Katowicach i innych większych miejscowościach Województwa Śląskiego, oraz

2/ zapewnienie pracownikom umysłowym sprowadzenia wysokości czynszów mieszkalnych w blokach mieszkalnych - budowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Królewskiej Hucie do możliwości finansowych tychże pracowników.

Katowice, dnia 12. grudnia 1930r.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego.

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy w sprawie zamiany gruntu Skarbu Śląskiego na grunta miejskie miasta Lublińca, uchwalony przez siebie na posiedzeniu dnia 28. lipca 1930r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art. 23 statutu organicznego z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu.

Śląska Rada Wojewódzka

Przewodniczący:

/-/ Dr. Grażyński
Wojewoda Śląski.

U S T A W A

z dnia.....

w sprawie zamiany gruntu Skarbu Śląskiego na grunta
miejskie miasta Lublińca.

Art. 1

Zezwala się na zamianę gruntu Skarbu Śląskiego /Zakładu dla umysłowo-chorych w Lublińcu/, zapisanego w księdze posiadłości gruntowej Urzędu Katastralnego w Lublińcu pod artykułem nr. 823, księga wieczysta tom I. karta 13, dobro ryccerskie, zapisany właściciel "Województwo Śląskie" nr. mapy 6, nr. parcel $\frac{470}{330}$ /przy mieście/ o powierzchni 31 m.^2 i $\frac{1093}{331}$ /przy mieście/ o powierzchni $82 \text{ a } 22 \text{ m.}^2$, razem $82 \text{ a } 53 \text{ m.}^2$ na grunta miejskie miasta Lublińca, zapisane w księdze posiadłości gruntowej Urzędu Katastralnego w Lublińcu pod artykułem nr. 144, księga wieczysta tom V., karta 250 "rola", zapisany właściciel "Miasto Lubliniec" nr. mapy 7, nr. parcel $\frac{270}{57}$ /w lesie/ o powierzchni $1 \text{ ha } 64 \text{ a } 69 \text{ m.}^2$ i $\frac{271}{57}$ /w lesie/

-/-.

o powierzchni 37 m.² razem 1 ha.65 a 06 m.² , oraz upoważ-
nia się Śląską Radę Wojewódzką do ustalenia w kontrakcie
zamiany szczegółowych warunków zamiany gruntów.

Art. 2

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Śląskiej
Radzie Wojewódzkiej.

Art. 3

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogło-
szenia.

U z a s a d n i e n i e

Regulacja rzeki Lublinicy wymagała zbudowania dla
rzeki nowego koryta przez łąkę , należącą do Zakładu dla umysł-
owo-chorych w Lublińcu. Przecięta rzeką łąka nie przedstawia-
łaby dla Zakładu dawnej wartości, dlatego też należało ją
albo sprzedać Magistratowi m. Lublińca. albo też zamienić uc
na inny/ wartościowy grunt. Zamiana łąki na odpowiedni grunt,
nadający się do założenia na nim cmentarza zakładowego,
z powodu przepaźnienia staroego cmentarza, byłaby dla Zakładu
korzystniejsza od sprzedaży , dlatego też Śląska Rada Woje-
wódzka w dniu 27.IX.1927r. uwarunkowała zezwolenie na przepro-
wadzenie Lublinicy przez łąkę zakładową od przyszłej zamiany
tejże łąki na równą co do wartości część miejskiego terenu.
Uchwałą z dnia 12.IX.1928r. zgodził się Magistrat
w Lublińcu , uchwałą zaś z dnia 20.IX.1928r. Rada Miejska na
odstąpienie Skarbowi Śląskiemu /Zakładowi dla umysłowo-cho-
rych/ za powyższą łąkę o powierzchni 82,53 a, obejmującą par-
cele 1093 i 470 , parcel 270 i 271 o powierzchni 165,06 ha.
331 330 57 57
Zamianę taką uznać należy za korzystną dla Zakładu dla umysłowo-
chorych , gdyż odpowiada w zupełności wartości gruntu Zakładu,
jak to stwierdziła wydelegowana na miejsce komisja szacunkowa
orzeczeniem z dnia 14.IV.1928r. Również jest to teren bardzo
odpowiedni pod cmentarz zakładowy, jak to podkreśla lekarz
powiatowy. w orzeczeniu z dnia 13.VIII.1927r. Z drugiej zaś

strony zamiana będzie miała i ten dodatni skutek, że przysłuży się do podniesienia estetycznego wyglądu miasta oraz zdrowotności wśród jego mieszkańców, gdyż miasto zamierza z nabytej łąki utworzyć park publiczny.

Z powodów wyżej przytoczonych jest zamiana gruntów Skarbu Śląskiego na grunty miejskie Lublińca ze względów na interes publiczny pożądana, wobec czego Śląska Rada Wojewódzka wyraziła na nią zgodę i zatwierdziła projekt odnoszącej umowy, której ważność zaisła od uchwalenia projektowanej ustawy.

Katowice, dnia 13. grudnia 1930r.

Śląska Rada Wojewódzka
L. R. W. 432

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy o Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych w Katowicach, uchwalony przez siebie na posiedzeniu dnia 2. czerwca 1930r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art. 23 statutu organicznego - z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu.

Śląska Rada Wojewódzka
Przewodniczący:
/-/ Dr. Grażyński
Wojewoda Śląski.

U S T A W A

o Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych w Katowicach
z dnia

Art. 1

Śląskie Techniczne Zakłady Naukowe w Katowicach obejmą szkoły zawodowe średnie i niższe, których ilość, rodzaj i organizację określi statut organizacyjny, wydany przez Śląską Radę Wojewódzka w drodze rozporządzenia.

Art. 2

Śląskimi Technicznymi Zakładami Naukowymi w Katowicach kieruje pod względem pedagogicznym i administracyjnym Dyrektor Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych.

Art. 3

Organem współdziałającym z Dyrektorem w spełnianiu zadań pedagogicznych zakładów jest Rada Pedagogiczna Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych, której skład i zakres działania określi statut organizacyjny.

Art. 4

Nauczyciele i instruktorzy Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych są Śląskimi funkcjonariuszami wojewódzkimi, a ich stosunki służbowe normuje ustawa z dnia 19. października 1927r. o przedmiocie stosunków służbowych nauczycieli w Województwie Śląskiem /Dz. U. Śl. nr. 22 poz. 40 z roku 1927/.

Art. 5

Inni funkcjonariusze Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych są również Śląskimi funkcjonariuszami wojewódzkimi i podlegać będą ogólnym przepisom o służbie Śląskich wojewódzkich urzędników i funkcjonariuszów niższych.

Do czasu wydania jednolitej ustawy o służbie tych urzędników i funkcjonariuszów, Śląska Rada Wojewódzka dostosuje w drodze rozporządzenia do funkcjonariuszów Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych przepisy, normujące stosunki służbowe funkcjonariuszów w innych Śląskich zakładach wojewódzkich.

Wienowienie i zwalnianie funkcyjnarjuszów Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych, o których mowa w niniejszym artykule, należy do Śląskiej Rady Wojewódzkiej, która uprawnienia swe w tej mierze może przekazywać Wojewodzie Śląskiemu.

Art.6

Nadzów nad Śląskimi Technicznymi Zakładami Wojewódzkimi sprawuje Wojewoda Śląski.

Art.7

Nauka odbywa się według programów zatwierdzonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek Wojewody Śląskiego.

Formularze świadectw szkolnych ulegają zatwierdzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art.8

Uchyla się ustawę z dnia 11.II.1925r. w przedmiocie założenia szkoły mechanicznej i hutniczej w Królewskiej Hucie /Dz. U.Śl.nr.3 z 13.III.1925./ Personel tej szkoły przechodzi z dniem 31.sierpnia 1930 roku na etat Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych; inwentarz ruchomy włącza się do inwentarza tychże Zakładów.

Art.9

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art.10

Wykonanie ustawy niniejszej powierza się Wojewodzie Śląskiemu i Śląskiej Radzie Wojewódzkiej stosownie do szczegółowych postanowień tej ustawy.

U Z A S A D N I E N I E

ustawy o Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych w Katowicach.

Na konieczność rozbudowy szkolnictwa technicznego w Województwie Śląskiem wskazywały liczne ankiety i konferencje, podkreślając wielokrotnie potrzebę dla przemysłu śląskiego środków sił technicznych, których brak poważnie się odczuwa.

Konieczność tę uznała Śląska Rada Wojewódzka, przeznaczając uchwałą z dnia 9.VII.1928r. L.R. 583 na podstawie art.1 ustawy z dnia 28.lutego 1928r./Dz.U.Śl.nr.7 poz.14/ z pożyczki inwestycyjnej fundusze na cele budowy Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych.

też

I myśl tego używa się tych kredytów na budowę gmachu tych zakładów przy ul.Krasieńskiego na gruntach odstąpionych

przez miasto Katowice.

Budowa będzie mogła być całkowicie ukończona w roku 1931, a na początek roku szkolnego 1930/31. może już być oddana do użytku szkolnego, cały szereg sal frontowego skrzydła budynku. Zakłady mają mieścić w sobie 14 szkół technicznych różnych typów i stopnia organizacyjnego, odpowiednią siłownię, warsztaty i pracownię, a obliczone na 1600 uczniów dadzą możliwość młodzieży śląskiej do kształcenia się zawodowego i zajmowania w przemyśle miejscowym odpowiednich stanowisk dla potrzeb przemysłu śląskiego.

Niniejsza ustawa, jest obecnie tylko sankcjonowaniem dotychczasowych poczynań Urzędu Wojewódzkiego, który do budowy przystąpił za wiedzą i zasadniczą zgodą Sejmu Śląskiego.

Obejmuje ona ponadto tylko likwidację szkoły mechanicznej i hutniczej w Królewskiej Hucie, która zostaje wcielona w skład Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych. Likwidacja szkoły w Królewskiej Hucie jest konieczną, albowiem w Królewskiej Hucie niema na taką szkołę odpowiedniego pomieszczenia - niema tam przedewszystkiem warsztatów.

Pozostawienie zaś szkoły w Królewskiej Hucie pociągnęłoby za sobą wydatki wielkie na budowę szkoły i jej urządzenia. Wydatków tych unika się przez wcielenie tej szkoły do Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach.

W zakładach tych mają znaleźć również pomieszczenie szkoła budownictwa Związku Samodzielnych Polskich Budowniczych w Katowicach, którą to szkołę Związek Budowniczych na mocy uchwały Związku z dnia 31. sierpnia r.b. likwiduje.

Również i Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego likwiduje z dniem 31. sierpnia r.b. szkołę techniczną kolejową w Sosnowcu, tak, że i ta szkoła może w skład Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych.

W ten sposób zostaną już istniejące, a rozbieżnie pracująca szkoły zawodowe, których utworzenie spowodowały wymogi przemysłu śląskiego - zorganizowane według wspólnego programu i linii wytycznych, jakich wymaga i wyznacza interes ziemi śląskiej i jej przemysłu.

Katowice, dnia 12.grudnia 1930r.

Dotyczy wyrażenia zgody
Sejmu Śląskiego na wejście
w życie na obszarze Województwa Śląskiego ustawy
i rozporządzenia Prezydenta
R.P.o zwalczaniu nieuczciwej
konkurencji.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w m i e j s c u.-

Na podstawie art.23 ustawy z dnia 15.lipca 1920r.zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego i stosownie do upoważnienia ,udzielonego mi uchwałą Rady Ministrów z dnia 7.listopada 1928r.mam zaszczyt przesłać w załączeniu projekt ustawy o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego ustawy i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

W o j e w o d a :

/-/Dr.Grażyński

U S T A W A

z dnia.....

o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego ustawy z dnia 2.sierpnia 1926r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji /Dz.U.R.P.nr.96 poz.559/ i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17.września 1927r.w sprawie zmiany ustawy z dnia 2.sierpnia 1926r.o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji /Dz.U.R.P.nr.84 poz.749/.

Art. 1.

Stosownie do art.8.a.ustawy z dnia 15.lipca 1920r. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego/Dz.U.R.P. nr.73 poz.497/w brzmieniu ustawy z dnia 8.marca 1921r./Dz.U. R.P.nr.26 poz.146/Sejm Śląski wyraża zgodę na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego ustawy z dnia 2.sierpnia 1926r.o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji /Dz.U.R.P.nr.96 poz.559/i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17.września 1927r.. sprawie zmiany ustawy z dnia 2.sierpnia 1926r.o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji /Dz.U.R.P.nr.84 poz.749/.

U z a s a d n i e n i e

Wprowadzenie na obszar Województwa Śląskiego przepisów ustawy z dnia 2.sierpnia 1926r.o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i nowelizującego ją rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17.września 1927r.jest uzasadnione potrzebą unifikacji prawnej , a nadto koniecznością zastąpienia postanowień przedwojennych nowymi bardziej dostosowanymi do potrzeb życia gospodarczego i do stosunków powojennych.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w Katowicach.-

Na podstawie art.23 ustawy z dnia 15.lipca 1930r. zawierającej Statut Organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.nr.73 poz.495/ i stosownie do uposażenia, udzielonego mi uchwałą Rady Ministrów z dnia 20.maja br.mam zaszczyt przesłać w załączeniu projekt ustawy o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie produkcji przywozu i używania bieli ołowianej, siarczanu, ołowiu oraz innych związków ołowiu.

Wojewoda:

/-/Dr.Grażynski

U s t a w a

z dnia.....1930r.

o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.czerwca 1927r.w sprawie produkcji ,przywozu i używania bieli ołowianej , siarczanu , ołowiu oraz innych związków ołowiu.

Art.1.

Stosownie do art.8.a.ustawy konstytucyjnej z dnia 15.lipca 1920r.,zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.nr.73 poz.497/ w brzmieniu ustawy konstytucyjnej z dnia 8.marca 1921r./Dz.U.R.P.nr.26 poz.146/wyraża się zgodę na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.czerwca 1927r.,w sprawie produkcji,przy-

wozu i używania bieli ołowianej, siarczanu , ołowiu, oraz
innych związków ołowiu./Dz.Ust.R.P.nr.62 poz.544/.

Art.2.

Rozporządzenie wymienione w art.1 wchodzi w życie
na obszarze Województwa Śląskiego w 6 miesięcy po ogłoszeniu
niniejszej ustawy.

U z a s a d n i e n i e

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia
30-go czerwca 1927r. w sprawie produkcji , przywozu i używa-
nia bieli ołowianej , siarczanu , ołowiu oraz innych zwią-
ków ołowiu należy do grupy rozporządzeń , wydanych z mocą
ustawy, mających na celu uregulowanie całokształtu zagadnień
z zakresu ochrony pracy.

Rozporządzenie powyższe obowiązuje na całym obsza-
rze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem Województwa Śląs-
kiego. Rozciągnięcie mocy obowiązującej tego rozporządzenia
na obszar Województwa Śląskiego jest uzależnione od zgody
Sejmu Śląskiego, a to stosownie do postanowień art.8 a.
Statutu Organicznego Województwa Śląskiego.

G.

Wniosek Frakcji Socjalistycznej.

Wysoki Sejm Śląski uchwalić raczy:

"Sejm wzywa Radę Wojewódzką do natychmiastowego przedłożenia Sejmowi projektu ustawy, która miałaby na celu zabezpieczenie wszystkim bezrobotnym zamieszkałym na terenie Województwa Śląskiego, którzy nie posiadają prawa do zasiłków ustawowych, zasiłków w takiej wysokości, jak to przewiduje ustawa o funduszu bezrobocia. Przedewszystkiem zaś zaopatrzenie bezrobotnych w najkonieczniejsze środki żywności i odzież z okazji świąt Bożego Narodzenia."

U z a s a d n i e n i e

Stan bezrobotnych wzrasta na terenie Województwa Śląskiego w zastraszający sposób. Rząd nie zniósł dotychczas tak zwanego sezonu martwego i w ten sposób liczba bezrobotnych, którzy z dniem 15. grudnia 1930 r. tracą prawo do poboru zasiłków ustawowych wzrosnie o kilka tysięcy rodzin.

Zaopatrzenie w węgiel i ziemniaki było niedostateczne, gdyż nie otrzymali tych środków robotnicy sezonowi pozbawieni obecnie prawa do zasiłku.

Nędza szerzy się nie tylko w miastach i centrach przemysłowych lecz nie mniej także i na przeludnionych wioskach śląskich.

Wobec tego natychmiastowa pomoc jest nieodzowna tak w interesie bezrobotnych, jakoteż w interesie państwa i województwa.

Podpisy: J. Kowoll, Wieczorek, J. Lachej, Dr. Glücksmann,
Pawlas.

G.

Wniosek

Zespołu Posłów Ch.D.i N.P.R.

w sprawie zaopatrywania śląskiego rolnictwa
w nawozy sztuczne i zniżenia kosztów przewozu.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się p.Wojewodę do poczynienia kroków, by wobec obecnej wielkiej potrzeby rolnictwa: 1/ państwowy przemysł ^{przewozu} nawozowy obniżył ceny swych produktów, 2/ Kosztu Nawozów sztucznych, oraz pasz treściwych, jak również zboża siewnego i warzywa zostały zniżone przez dyrekcje kolejowe.

Uzasadnienie

Rolnictwo w Polsce, w szczególności rolnictwo Śląskie gospodarujące w porównaniu z rolnictwem w innych województwach w niekorzystniejszych warunkach gleby, klimatu i pracy, znajduje się od dłuższego już czasu w ostrem coraz groźniejszym przesileniu. Podczas gdy ceny potrzebnych rolnikowi artykułów wzrastają, ceny produktów rolnych, zwłaszcza ceny zboża, wykazują stałą zniżkową tendencję. Równocześnie ceny nawozów sztucznych, wyrabianych w zakładach państwowych pozostały na równym poziomie, a ceny azotu zostały obniżone tylko o kilka procent. Wobec tego stawiamy powyższy wniosek mający na celu ułatwienie rolnictwu zakupu potrzebnych nawozów i zapobieżenia, by uprasy naszych gleb nie dokonano bez nawożenia nawozem sztucznym nieodzownie potrzebnym do racjonalnego gospodarowania.

Zniżka przewozu powyżej wymienionych produktów jest konieczna już ze względu na to, że przewóz towarów koleją wynosi nieraz 30 - 80% ceny samego towaru.

Podpisy: Sosiński, Karetta, Prus, Broncel, Jan Brzeskot, Dr. Bronisław Hager, Sikora, Breliński, Grzonka, Szulik, Krawczyk, Kozak.

W n i o s e k

Zespołu Posłów Ch.D.i N.P.R.

Wysoka Izba raczy uchwalić:

Wzywa się Pana Wojewodę do poczynienia starań w Rządzie Centralnym o cofnięcie zarządzonych w czasie przedwyborczym przesiedleń kolejarzy i wszystkich urzędników i spowodowanie powrotu ich na pierwotne stanowiska i miejsca pracy.

Tak np. z samego Lublińca zostali przeniesieni bez podania przyczyny:

POHL Wiktor,	nacz. Kasy Skarbowej,
HUDALA Tomasz,	kolejarz, do Ostrołęki,
SKRZYPCZYK Jan	" " Warszawy,
SZMATLOCH Franciszek	" " Zaleszczyk,
GRYGIEL Franciszek	" " Brzezan,
ŁATUSZEK IGNACY	" " Lachwy,
DRZYMAŁA Piotr	" " Nowego Sącza,
NIEWIEM Paweł	" " DOK. Wilno,
SZULER	" " DOK. Lwów.

Wszyscy wyżej wymienieni brali udział w powstaniu i akcji plebiscytowej mają od 15.-20 i więcej lat beznagannej służby poza sobą, są żonaci, mają rodziny w Lublińcu, częściowo własną pracą zdobyte domy, z którego to powodu rodziny nie chcą Lublińca opuścić i przesiedleni są zmuszeni utrzymywać dwa gospodarstwa na co dochody ich nie wystarczają.

Ponieważ przesiedlenie wyżej wymienieni uważają za karne, nie poczuwając się do żadnej winy, interpelujemy o cofnięcie powyżej wymienionego zarządzenia.

Podpisy: Sosiński, Karetta, Wolny, Broncel, Prus, Jan Brzeskot, Sikora, Dr. Bronisław Hager, Grzonka, Szulik, Krawczyk, Kozak, Breliński.

D o

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w KATOWICACH.

Na podstawie art.23 ustawy z dnia 15.lipca 1920r. zawierającej Statut Organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.Rz.P.Nr.73 poz.495/ i stosownie do upoważnienia, udzielonego mi uchwałą Rady Ministrów z dnia 7.listopada 1928r. mam zaszczyt przesłać w załączeniu projekt ustawy o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego dekretu o miarach.

W o j e w o d a :

/--/ Dr. Grażyński m.p.

U S T A W A

z dnia

o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego dekretu z dnia 8.lutego 1919r. o miarach /Dz.P.P.P.Nr.15 poz.211/ oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928r. o zmianie dekretu o miarach z dnia 8.lutego 1919r. /Dz.U.Rz.P.Nr.32 poz.308/.

Art.1.

Stosownie do art.8a ustawy z dnia 15.lipca 1920r. zawierającej Statut Organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.Rz.P.Nr.73 poz.497/ w brzmieniu ustawy z dnia 8.marca 1921r. /Dz.U.Rz.P.Nr.26 poz.146/ Sejm Śląski wyraża zgodę na wejście w życie na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego dekretu z dnia 8.lutego 1919r. o miarach /Dz.P.P.P.Nr.15 poz.211/, oraz na wejście w życie na całym obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928r. o zmianie dekretu o miarach z dnia 8.lutego 1919r./Dz.U.Rz.P.Nr.32 poz.308/.

U z a s a d n i e n i e .

Dekret o miarach z dnia 8.lutego 1919r. obowiązuje na całym terenie Rzeczypospolitej Polskiej oprócz Województwa Śląskiego. Zasadnicze jego postanowienia pokrywają się z obowiązującymi tu postanowieniami tak, że co do nazw podstawowych jednostek zasadniczych zmian niema.

W celu ujednostajnienia norm prawnych w tej dziedzinie na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej poleca się rozciągnięcie powyższego dekretu i na obszar Województwa Śląskiego.

Ponieważ art.6 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928r. ustala, że wejdzie ono w życie na obszarze Województwa Śląskiego po wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego, odpada potrzeba umieszczenia osobnego przepisu /art. w ustawie.

SEJM ŚLĄSKI

Druk nr. 32/III.

PROJEKT

ustawy skarbowej wraz z budżetem na rok administracyjny
1931-32

oraz preliminarze Śląskich Zakładów Wojewódzkich na rok
1931-32

1 9 3 1

Drukiem Księgarni i Drukarni Katolickiej Spółki Akcyjnej w Katowicach, ulica Marszałka Piłsudskiego 58.

Śląska Rada Wojewódzka

L. R. W. 970

Sejm Śląski

Druk 32/III.

Katowice, dnia 10-go stycznia 1931 r.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego.

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt Ustawy skarbowej wraz z budżetem na rok administracyjny 1931/32 oraz preliminarze Śląskich Zakładów Wojewódzkich na rok 1931/32, uchwalone przez siebie na posiedzeniu w dniu 19 grudnia 1930 r., z prośbą o przedłożenie ich Sejmowi Śląskiemu.

Śląska Rada Wojewódzka

Przewodniczący:

(—) Dr. Grażyński

PROJEKT

ustawy skarbowej wraz z budżetem na rok administracyjny
1931-32

oraz preliminarze Śląskich Zakładów Wojewódzkich na rok
1931-32

1 9 3 1

Marszałek:

WYDATKI

Część	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	R a z e m
I.	Sejm Śląski	—	—	—
II.	Administracja Wewnętrzna .	1 762 670 —		1 762 670 —
III.	Administracja Skarbowa . .	109 289 042 —		109 289 042 —
IV.	Administracja Szkolna . . .	488 660 —		488 660 —
	Drukarnia Wojewódzka . .	32 400 —		32 400 —
	Razem:	111 572 772 —	—	111 572 772 —

Część	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	R a z e m
I.	Sejm Śląski	1 159 791 —		1 159 791 —
II.	Administracja Wewnętrzna .	35 961 134 —	14 546 068 —	50 507 202 —
IIa.	Urząd Kontroli Państwowej i Oddział Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w Katowicach . .	26 650 —		26 650 —
III.	Administracja Skarbowa . .	16 630 475 52		16 630 475 52
IV.	Administracja Szkolna . . .	42 586 985 —	407 000 —	42 993 985 —
	Razem:	96 365 035 52	14 953 068 —	111 318 130 52

ZESTAWIENIE OGÓLNE DOCHODÓW WEDŁUG CZĘŚCI, DZIAŁÓW I ROZDZIAŁÓW

Część	Dział	Rozdział	W y s z c z e g ó l n i e n i e	Zwyczajne	Nadzwyczajne	R a z e m
II.	II.	I.	Suma ogólna	111 572 772 —	—	111 572 772 —
			A. ADMINISTRACJA	111 540 372 —		111 540 372 —
			Administracja Wewnętrzna	1 762 670 —	—	1 762 670 —
			Urząd Wojewódzki, Starostwa, Dyrekcje Policji i Powiatowe Urzędy Zdrowia	1 337 204 —		1 337 204 —
			Policja Województwa Śląskiego	12 852 —		12 852 —
			Kultura Krajowa	34 900 —		34 900 —
			Urzędy Robót Publicznych	213 200 —		213 200 —
			Wojewódzki Zakład Badania Żywności	36 720 —		36 720 —
		II.	Wojewódzki Urząd Ubezpieczeń	1 500 —		1 500 —
			Wyższy Urząd Ubezpieczeń	57 294 —		57 294 —
			Wojewódzki Sąd Administracyjny	2 500 —		2 500 —
			Zakłady krajowe i humanitarne	66 500 —		66 500 —
III.	II.		Administracja Skarbowa	109 289 042 —		109 289 042 —
			Władze i Urzędy Skarbowe	208 600 —		208 600 —
			Emerytury	810 000 —		810 000 —
			Ogólny Zarząd Skarbowy	1 150 000 —		1 150 000 —
			Daniny Publiczne	106 770 442 —		106 770 442 —
			Administracja Domów Skarbowych	350 000 —		350 000 —
IV.	III.		Administracja Szkolna	488 660 —		488 660 —
			Władze II. Instancji	860 —		860 —
			Szkolnictwo Powszechne	370 —		370 —
			Szkolnictwo Średnie	285 420 —		285 420 —
			Szkolnictwo Zawodowe	141 510 —		141 510 —
			Konserwatorium Muzyczne	60 500 —		60 500 —
II.			B. PRZEDSIĘBIORSTWA	32 400 —		32 400 —
			Drukarnia Wojewódzka	32 400 —		32 400 —

ZESTAWIENIE OGÓLNE WYDATKÓW WEDŁUG CZĘŚCI, DZIAŁÓW I ROZDZIAŁÓW

Część	Dział	Rozdział	W y s z c z e g ó l n i e n i e	Zwyczajne	Nadzwyczajne	R a z e m
I.			ADMINISTRACJA	96 365 035 52	14 953 068 —	111 318 103 52
II.			Sejm Śląski	1 159 791 —		1 159 791 —
			Administracja Wewnętrzna	35 961 134 —	14 546 068 —	50 507 202 —
	I.		Śląska Rada Wojewódzka	413 035 —	—	413 035 —
	II.	I.	Urzędy Wojewódzkie, Starostwa, Dyrekcje Policji i Powiatowe Urzędy Zdrowia	5 784 613 —	10 000 —	5 794 613 —
	II.	II.	Wyznania religijne	170 000 —	305 000 —	475 000 —
	III.		Policja Województwa Śląskiego	14 235 739 —	175 000 —	14 410 739 —
	IV.		Kultura Krajowa	932 276 —	1 500 —	933 776 —
	V.		Urzędy Robót Publicznych	2 825 798 —	14 009 468 —	16 835 266 —
	VI.		Wojewódzki Zakład Badania Żywności i przedmiotów użytku	133 000 —	15 100 —	148 100 —
	VII.	I.	Wojewódzki Urząd Ubezpieczeń	78 557 —		78 557 —
	VII.	II.	Wyższy Urząd Ubezpieczeń	173 318 —		173 318 —
	VIII.		Wojewódzki Sąd Administracyjny	61 626 —		61 626 —
	IX.		Zakłady krajowe i humanitarne	11 153 172 —	30 000 —	11 183 172 —
IIa.			Urząd Kontroli Państwowej — Oddział Prokuraturji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w Katowicach	26 650 —		26 650 —
	I.		Urząd Kontroli Państwowej	19 000 —		19 000 —
	II.		Oddział Prokuraturji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w Katowicach	7 650 —		7 650 —
III.			Administracja Skarbowa	16 630 475 52		16 630 475 52
	II.		Władze i Urzędy Skarbowe	7 233 043 —		7 233 043 —
	IV.		Emerytury i zaopatrzenia	4 206 613 —		4 206 613 —
	V.		Ogólny Zarząd Skarbowy	30 000 —		30 000 —
	VI.		Daniny Publiczne	624 000 —		624 000 —
	VIII.		Długi Wojewódzkie	4 151 819 52		4 151 819 52
	IX.		Udziały i pożyczki	250 000 —		250 000 —
	X.		Administracja Domów Skarbowych	135 000 —		135 000 —
IV.			Administracja Szkolna	42 586 985 —	407 000 —	42 993 985 —
	III.		Władze II. Instancji	2 354 593 —		2 354 593 —
	IV.		Szkolnictwo Powszechne	30 353 692 —		30 353 692 —
		I.	Nadzór szkolny	541 800 —		541 800 —
		II.	Szkoły Powszechne	29 120 694 —		29 120 694 —
		III.	Seminarja nauczycielskie	1 741 198 —		1 741 198 —
	V.		Szkolnictwo Średnie	4 522 513 —		4 522 513 —
	VI.		Szkolnictwo Zawodowe	3 682 860 —	407 000 —	4 089 860 —
	VII.		Konserwatorium Muzyczne	368 506 —		368 506 —
	VIII.		Konserwator i Muzeum Śląskie	254 821 —		254 821 —

D O C H O D Y
CZĘŚĆ II ADMINISTRACJA WEWNĘTRZNA.

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
II.				Administracja Wewnętrzna	1 762 670		1 762 670	
	I.			Urząd Wojewódzki, Starostwa, Dyrek- cje Policji i Powiatowe Urzędy Zdro- wia	1 337 204		1 337 204	
		2		Częściowy zwrot kosztów umunduro- wania	4 155		4 155	§ 2. Częściowy zwrot kosztów umundurowania woźnych (¼ części kosz- tów faktycznych).
		5		Czynsze za podnajęte mieszkania . . .	1 520		1 520	§ 5. Czynsz za podnajęte mieszkania służbowe w domach prywatnych przez Skarb Śląski wynajętych.
		9		Wydawnictwa	80 400		80 400	§ 9. Prenumerata wydawnictw urzędowych i ogłoszenia: 1. Gazeta Urzędowa Wojew. Śląskiego 17.000.— zł 2. Dziennik Ustaw Śl. wydanie polskie 13.200.— zł 3. Dziennik Ustaw Śl. wydanie niemieckie 3.800.— zł 4. Dziennik Urzędowy Wydziału Oświec. Publicznego 7.200.— zł 5. Pojedyncze egzemplarze 1.200.— zł 6. Ogłoszenia 38.000.— zł Razem § 9: 80.400.— zł
		11		Różne dochody	8 500		8 500	§ 11. Różne dochody (karty myśliwskie, książki meldunkowe dla hoteli, dzienniki dla położnych itp.)
		16		Opłata za exhumacje i pozwolenia na przewóz zwłok	3 000		3 000	§ 16. Opłaty za exhumację i pozwolenie na przewóz zwłok.
		17		Opłata za paszporty, przepustki i świa- dectwa	1 035 000		1 035 000	§ 17. a) paszporty: w myśl zarządzenia Ministerstwa Skarbu wydanego w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 1930 r. Dz. U. Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 2 p. 57 zostały opłaty za paszporty na wyjazd za granicę obniżone, wo- bec czego preliniuje się kwotę 900.000.— zł; b) karty cyrkulacyjne: w okresie budżetowym 1931/32 będą karty cyrkulacyjne przeważnie przedłużane bez pobierania opłaty, wo- bec czego preliniuje się z tego tytułu dochód 10.000 zł; c) przepustki: na podstawie dotychczasowych wpływów preliniuje się kwotę 75.000 zł; d) świadectwa: na podstawie dotychczasowych wpływów preliniuje się 50.000 zł.
		18		Kary Administracyjne	170 000		170 000	§ 18. Dochód z różnych kar administracyjnych nakładanych w myśl Rozp. Prezydenta Rz. P. z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 36 poz. 312) 170.000.— zł.
		20		Opłaty manipulacyjne, za wystawienie karty porady lekarskiej	12 000		12 000	§ 20. W myśl zarządzenia Min. Spraw Wewnętrznych wydanego w poro- zumieniu z Min. Skarbu (Monitor Polski Nr. 77 z 2 IV. 1928 r.) pobiera się opłatę manipulacyjną przy wystawianiu kart porady lekarskiej (0.50 zł za 1 kartę).
		24		Dochody Policji Miejskiej w Tarnow- skich Górach	22 629		22 629	§ 24. W myśl zarządzenia Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 21 IX. 1927 r. (Monitor Polski z dnia 1 października 1927 r. Nr. 225 poz. 577) preli- minuje się na mocy ustawy o kosztach Policji z dnia 3 VI. 1908 r. (R. Bl. Str. 149) dochody Urzędu Policji Miejskiej w Tarnowskich poz. a) 1. Opłaty kancelaryjne 1.200.— zł 2. Za karty na broń 400 — zł 3. Grzywny policyjne 2.000.— zł do przeniesienia: 3.600.— zł

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
II.	I.	24						z przeniesienia: 3.600.— zł
								4. Opłaty policji budowlanej 5.000.— zł
								5. Koszta przymusowego ściągnięcia 200.— zł
								6. Odsetki 50.— zł
								7. Zwrot kosztów dezynfekcji 300.— zł
								8. Za sprzedaż znalezionych rzeczy 50.— zł
								9. Różne dochody 200.— zł
								Razem: 9.400.— zł
III.				Policja Województwa Śląskiego	12 852 —		12 852 —	poz. b) częściowy zwrot kosztów Policji Miejskiej przez magistrat miasta Tiarnowskie Góry 13.229.— zł
		2		Umundurowanie	4 000 —		4 000 —	Ogółem 22.629.— zł
								§ 2. Umundurowanie:
								Przewiduje się dochód tytułem zwrotu kosztów za zagubione lub zniszczone z własnej winy funkcjonariuszów przedmioty umundurowania i ekwipunku funkcjonariuszów Policji, zwrot 25% kosztów umundurowania woźnych, woźniców i stajennych 2.500.— zł
								Dochód warsztatu krawieckiego, dochód ze sprzedaży sukiennych odpadków w warsztacie krawieckim itp. 1.500.— zł
								Razem § 2 4.000.— zł
		4		Sprzedaż koni, środków lokomocji i nawozu	5 255 —		5 255 —	§ 4. Przewiduje się sprzedaż 10 wybrakowanych, do dalszej służby w Policji niezdatnych koni, tj. 10% ogólnego stanu koni, przeciętnie po 250.— zł 2.500.— zł
								Sprzedaż jednego zupełnie zużytego i do dalszego użytku niezdatnego samochodu ciężarowego „Dux” 500.— zł
								Sprzedaż niezdatnych do dalszego użytku 25 sztuk rowerów 375.— zł
								Sprzedaż niezdatnego już do dalszego użytku wozu transportowego do przewożenia aresztantów itp. 50.— zł
								Sprzedaż jednego niezdatnego do użytku wozu taborowego 30.— zł
								Sprzedaż nieużytecznych opon i kiszek do samochodów, motocykli i rowerów itp. 300.— zł
								Sprzedaż nawozu końskiego 1.500.— zł
								Razem § 4 5.255.— zł
		5		Pomieszczenie (czynsze)	1 097 —		1 097 —	§ 5. Czynsz za podnajęte mieszkania w domach prywatnych przez Skarb Śląski wynajętych.
		6		Sprzedaż starego papieru i makulatury	200 —		200 —	§ 6. Dochód ze sprzedaży starego papieru, druków, odpadków papierowych itp. 200.— zł
		7		Sprzedaż inwentarza biurowego	600 —		600 —	§ 7. Dochód ze sprzedaży nieużytecznych sprzętów biurowych itp. 600.— zł
		11		Różne dochody	300 —		300 —	§ 11. Dochód ze zwrotu kosztów za zgubione, zniszczone lub zużyte środki opatrunkowe i dezynfekcyjne, zwrot kosztów transportu wydalonych i aresztowanych i inne nieprzewidziane dochody 300.— zł
		12		Skoszarowanie	800 —		800 —	§ 12. Dochód ze sprzedaży nieużytecznych sprzętów koszarowych 800.— zł
		14		Uzbrojenie	500 —		500 —	§ 14. Dochód ze sprzedaży nieużytecznych części uzbrojenia 500.— zł
		15		Psy policyjne	100 —		100 —	§ 15. Dochód ze sprzedaży zdyskwalifikowanych do dalszej służby w Policji nieużytecznych psów 100.— zł
IV.	I.	11		Różne dochody	2 000 —		2 000 —	§ 11. Na podstawie dotychczasowych wpływów preliminuje się kwotę 2.000.— zł

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
IV.	I.	12		Zwrot pożyczek	2 300		2 300	§ 12. poz. 1. Zwrot pożyczki udzielonej Śląskiej Izbie Rolniczej na popieranie ogrodnictwa w wysokości 2.000.— zł poz. 2. — 3% odsetki od ułokowanej w Państwowym Banku Rolnym kwoty 10.000.— zł na popieranie mleczarstwa 300.— zł Razem: 2.300.— zł
		17		Opłaty szkoły rolnicze i dochody z przedsiębiorstwa szkoły w Strumieniu	6 600		6 600	§ 17. poz. 1. Dochód ze sprzedaży warzyw, drzewek owocowych i wina owocowego wyprodukowanego w szkole ogrodniczej w Strumieniu 6.000.— zł poz. 2. Opłaty szkolne 600.— zł Razem: 6.600.— zł
		19		Oprocentowanie kredytu rolnego	24 000		24 000	§ 19. — 3% odsetki od 800.000 zł ułokowanych w Banku Rolnym, Oddział w Katowicach jako kredyt rolny.
V.		11		Różne dochody	210 000		210 000	§ 11. Dochód z opłat za egzaminy szoferskie i rejestrację samochodów w wysokości 210.000.— zł
		14		Dzierżawa gruntów i łąk nad rzekami	3 200		3 200	§ 14. Dochód z dzierżawy gruntów i łąk nad rzekami.
VI.		5		Czynsze za podnajęte mieszkania	720		720	§ 5. Czynsz za podnajęte mieszkania służbowe w domach prywatnych przez Skarb Śląski wynajętych.
		11		Różne dochody, analizy i grzywny	36 000		36 000	§ 11. Opłaty za analizy i grzywny za fałszowanie środków spożywczych.
VII.	I.	11		Różne dochody	1 500		1 500	§ 11. W myśl § 168 ustawy o ubezpieczeniu funkcjonariuszów prywatnych z dnia 20 grudnia 1911 r. Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych zapłaci część kosztów utrzymania Wojewódzkiego Urzędu Ubezpieczeń.
VII.	II.	5		Czynsz za podnajęte mieszkania	720		720	§ 5. Czynsz za podnajęte mieszkania służbowe w domach prywatnych przez Skarb Śląski wynajętych.
		11		Różne dochody	56 574		56 574	§ 11. a) ryczałt od instytucji ubezpieczeniowej 34.527.— zł b) grzywny i kosztą postępowania 62.— zł c) kosztą utrzymania Sądu Rozjemczego dla spraw ubezpieczeń pracowników umysłowych od Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Król.-Hucie 21.985.— zł Razem § 11 56.574.— zł
VIII.		11		Różne dochody	2 500		2 500	§ 11. Wpływy z tytułu zwrotu kosztów postępowania sądowego nałożonych na strony.
IX.		12		Zwrot kosztów utrzymania i leczenia ubogich oraz zwrot kosztów leczenia kalek	4 500		4 500	§ 12. poz. 1. Zwrot kosztów leczenia i utrzymania ubogich przez inne Województwa w myśl ustawy z dnia 30 maja 1908 r. (Dz. U. Rzeszy niem. str. 381 z dnia 30 maja 1908 r. Dz. U. Rzeszy niem. str. 92 p. 726). poz. 2. Zwrot kosztów leczenia, utrzymania i szkolenia kalek przez zobowiązane osoby prywatne i instytucje w myśl ustawy z dnia 6 czerwca 1920 r. (Zbiór Ust. Prusk. 280 str.)
	II.	14		Zwrot kosztów utrzymania dzieci głuchoniemych i ociemniałych	17 000		17 000	§ 14. W myśl ustawy pruskiej z dnia 7 sierpnia 1911 r. (Zb. Ust. Prusk. str. 168) związki komunalne oraz rodzice są zobowiązani do zwrotu części kosztów utrzymania i wyszkolenia głuchoniemych i ociemniałych.
		15		Opłaty z obrotu uszlachetniającego	45 000		45 000	§ 15. Dochody z opłat za wystawienie świadectw pochodzenia oraz opłaty z obrotu uszlachetniającego.

DOCHODY

CZĘŚĆ III. ADMINISTRACJA SKARBOWA.

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
II				Administracja Skarbowa	109 289 042		109 289 042	
				Władze i Urzędy Skarbowe	208 600		208 600	
		2		Częściowy zwrot kosztów umundurowania	5 400		5 400	§ 2. Zwrot ¼ części wydatków na umundurowanie 72 woźnych 5.400.— zł
		5		Czynsz z podnajętych lokali	200		200	§ 5. Czynsze za lokale podnajęte funkcjonariuszom w budynkach prywatnych przez Skarb Śląski wynajętych 200.— zł
		6		Sprzedaż druków	2 000		2 000	§ 6. Dochód ze sprzedaży druków innym władzom 2.000.— zł
		8		Inne dochody	1 000		1 000	§ 8. Nieprzewidziane dochody (sprzedaż makulatury, wynajem pokoi gościnnych itp.) 1.000.— zł
		13		Za czynności urzędów katastralnych	200 000		200 000	§ 13. Wpływy z opłat za czynności Urzędów Katastralnych za prace wykonane przez Urzędy Katastralne dla osób prywatnych na obszarze Województwa Śl. wynoszą 200.000.— zł
IV				Emerytury	810 000		810 000	
		1a		Opłaty emerytalne funkcjonariuszów wojewódzkich	810 000		810 000	§ 1a. Opłaty emerytalne funkcjonariuszów wojewódzkich 810.000.— zł
V				Ogólny Zarząd Skarbowy	1 150 000		1 150 000	
		11		Różne dochody	200 000		200 000	§ 11. Zwroty kwot wypłaconych w ubiegłym okresie budżetowym itp. 200.000.— zł
		13		Kary (prócz wymienionych w dziale VI) oraz dochód z konfiskat	60 000		60 000	§ 13. Kary prócz wymienionych w dziale VI. oraz dochód z konfiskat 60.000.— zł
		17		Odsetki od lokat kapitałów Skarbu Śląskiego w bankach	890 000		890 000	§ 17. Odsetki od lokat kapitałów Skarbu Śląskiego w bankach: 1. P. B. R. 10.000.000.— zł 7% 490.000.— zł 2. B. G. Kr. 7.000.000.— zł 7% 400.000.— zł Razem § 17: 890.000.— zł
VI				Daniny publiczne	106 770 442		106 770 442	
		10		Podatki bezpośrednie	81 840 000		81 840 000	§ 10. Podatki bezpośrednie 81.840.000.— zł
		1		Podatek gruntowy	1 340 000		1 340 000	poz. 1. Podatek gruntowy. Zniżka preliminowanego podatku w stosunku do roku budżetowego 1930/31 znajduje uzasadnienie w regresji dla mniejszych gospodarstw rolnych z powodu parcelacji większych gospodarstw. Z tego to powodu przypis podatku gruntowego na rok 1929 wynosił 1.349.961.— zł, a według wszelkiego prawdopodobieństwa w roku budżetowym 1931/32 wyniesie 1.340.000.— zł
		3		Podatek przemysłowy	35 500 000		35 500 000	poz. 3. Podatek przemysłowy prelininuje się w sumie niższej aniżeli w roku budżetowym 1930/31 z powodu kryzysu gospodarczego, który trwa na Śląsku nieprzerwanie od ostatnich miesięcy roku 1929.

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
VI.		10	3					Zmniejszone wskutek kryzysu obrotu znajdują niewątpliwie odbicie w wymiarze podatku obrotowego za rok 1930, który będzie uskuteczniiony w kwietniu 1931. Rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 10 czerwca 1930 r. L. D. V. 6545/30/4 przyznające 1% stawkę podatkową od obrotu przedsiębiorstw przemysłowych artykułami pierwszej potrzeby spowoduje również niżkę wymiaru podatku przemysłowego od obrotu za rok 1930. Preliminuje się 35.500.000.— zł Na dochodach podatku przemysłowego udzielone zostało prawo pierwszeństwa dla pożyczki, zaciągniętej przez Skarb Śląski w Ameryce.
			4	Podatek dochodowy	41 500 000		41 500 000	poz. 4. Podatek dochodowy preliminuje się niżej aniżeli na poprzedni okres budżetowy, ponieważ wskutek panującego kryzysu gospodarczego dochodowość znacznie zmalała. Preliminuje się 41.500.000.— zł
			5	Podatek od kapitałów i rent	500 000		500 000	poz. 5. Podatek od kapitałów i rent. Wobec zawieszenia ustawą z dnia 16. II. 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10 p. 67) wymiaru i poboru podatku od kapitałów i rent, od przychodów wymienionych w art. 2 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. o podatku od kapitałów i rent (Dz. U. R. P. Nr. 76 poz. 517) przewidziana jest znaczna niżka wpływów kasowych z tego podatku, co znalazło swój wyraz we wpływach za I kwartał roku 1930/1931. Preliminuje się 500.000.— zł
			7	Odsetki za odroczenie i kary za zwłokę	2 500 000		2 500 000	poz. 7. Odsetki za odroczenie i kary za zwłokę 2.500.000.— zł
			8	Koszty egzekucyjne	400 000		400 000	poz. 8. Koszty egzekucyjne 400.000.— zł
			9	Grzywny i kary wymierzane na podstawie ustaw o bezpośrednich podatkach	100 000		100 000	poz. 9. Grzywny i kary wymierzane na podstawie ustaw o bezpośrednich podatkach . . . 100.000.— zł
VI.		11		Podatki pośrednie	8 474 442		8 474 442	Podatki pośrednie 8.474.442 — zł
			1	Podatek od wina	530 000		530 000	poz. 1. Podatek od wina a) wolne składy win na podstawie dochodów I. półr. 183.000.— zł b) fabryki win i wyrób domowy 6.000.— zł c) wino sprowadzone z zagranicy 341.000.— zł 530.000.— zł
								Do obliczenia preliminarzanego dochodu przyjęto: a) konsumcja wina gronowego w ilości 515.000 l po 1.00 zł = 515.000 b) konsumcja wina owocowego w ilości 30.000 l po 0.20 zł = 6.000 c) konsumcja wina musującego w ilości 2.000 l po 4.50 zł = 9.000 Razem: 530.000

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
VI.		11	2	Podatek od piwa	2 870 000		2 870 000	poz. 2. Preliminuje się na podstawie konsumpcji w I półroczu r. 1930: a) konsumpcja piwa pełnego 15.000 hl po 6.00 zł = 90.000.— zł b) „ „ pełnego 43.000 hl po 6.30 zł = 270.900.— zł c) „ „ pełnego 370.000 hl po 6.60 zł = 2.442.000.— zł d) „ „ dubelt. 105 hl po 9.09 zł = 945.— zł e) „ „ dubelt. 680 hl po 9.45 zł = 6.425.— zł f) „ „ dubelt. 800 hl po 9.90 zł = 7.920.— zł g) „ „ mocnego 550 hl po 12.60 zł = 6.930.— zł h) „ „ mocnego 2.000 hl po 13.20 zł = 26.400.— zł i) piwo sprowadzone z zagr. 2 800 hl po 6.60 zł = 18.480.— zł Razem: 2.870.000.— zł
			3	Podatek od cukru	2 180 000		2 180 000	poz. 3. Preliminuje się na podstawie konsumpcji w I. półroczu 1930: Konsumpcja cukru krajowego 620 kg po 35 gr 2.170.000.— zł Cukier oraz inne wyroby sprowadzone z zagranicy 10.000.— zł 2.180.000.— zł
			4	Podatek od drożdży	230 000		230 000	poz. 4. Preliminuje się według wpływów z ubiegłego okresu budżetowego: Konsumpcja 180.000 kg drożdży sprowadzonych z zagranicy 230.000.— zł
			5	Podatek od olejów mineralnych . . .	1 880 000		1 880 000	poz. 5. Preliminowano na podstawie konsumpcji w I. półroczu 1930 r.: Konsumpcja benzyny 60.000 cent. mt. po 14 zł = 840.000.— zł „ nafty 60.000 cent. mt. po 10.50 zł. = 630 000.— zł „ oleju 850-890-30.000 ct. m. po 1.80 zł = 54.000.— zł „ oleju pon. 890-30.000 ct. m. po 7 zł = 210.000.— zł „ parafiny 6.000 cent. mt. po 10.50 zł = 63.000.— zł olej sprowadzony z zagr. wg. różnych stawek 83 000.— zł 1.880.000.— zł
			6	Podatek od zapalniczek	7 000		7 000	poz. 6. Preliminowano według wpływu z ubiegłego okresu budżetowego 7.000.— zł
			7	Podatek od kwasu octowego	50		50	poz. 7. Na terenie Wojew. Śląskiego niema fabryki kwasu octowego; preliminuje się przypuszczalny dochód z kwasu sprowadzonego z zagranicy 50.— zł
			8	Akcyzowe opłaty patentowe	606 000		606 000	poz. 8. Preliminowano według obecnego stanu przedsiębiorstw, opłacających patenty akcyzowe, wysokość dodatkowych opłat patentowych przyjęto według wpływów z ubiegłego okresu budżetowego: a) 35 likierni po 2.500 zł 87.500.— zł b) 41 gorzelń po 100 zł 4.100.— zł c) 6 octowni po 10 zł 60.— zł d) 7 browarów po 40 zł 280.— zł opłata dodatkowa ad a)—d) 142.000.— zł 1 cukrownia, opłata zasadnicza i dodatkowa . 3.000.— zł 5 zakł. restaur. I rzędu w I kl. miejsc. po 900 zł 4.500.— zł 122 zakł. rest. II rzędu w I kl. miejsc. po 400 zł 48.800.— zł 491 zakł. rest. II rzędu w II kl. miejsc. po 200 zł 118.200.— zł 602 zakł. rest. II rzędu w III kl. miejsc. po 100 zł 60.200.— zł 38 detal. sprzedaż napojów alk. bez wyszynku w I kl. miejscowości po 200 zł 7.600.— zł 225 detal. sprzedaż napojów alk. bez wyszynku w II kl. miejscowości po 100 zł 22.500.— zł do przeniesienia: 498.740.— zł

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
VI.		11						z przeniesienia: 498.740.— zł 226 detal. sprzedaży napojów alk. bez wyszynku w III kl. miejscowości po 50 zł 11.300.— zł 9 hurtownych sprzedaży napojów alk. bez wysz. w I kl. po 450 zł 4.050.— zł 15 hurtown. sprzedaży napojów alk. bez wysz. w II kl. po 400 zł 6.000.— zł 107 detal. sprzedaży piwa i wina bez wyszynku w I kl. po 50 zł 5.350.— zł 8881 detal. sprzedaży piwa i wina bez wyszynku w II kl. po 25 zł 22.025.— zł 461 detal. sprzedaży piwa i wina bez wyszynku w III kl. po 15 zł 6.915.— zł 16 detal. sprzedaży piwa i wina z wyszynkiem w I kl. po 100 zł 1.600.— zł 61 detal. sprzedaży piwa i wina z wyszynkiem w II kl. po 50 zł 3.050.— zł 62 detal. sprzedaży piwa i wina z wyszynkiem w III kl. po 25 zł 1.550.— zł 11 domów zajezd. (karczmy) w I kl. po 200 zł 2.200.— zł 45 domów zajezd. (karczmy) w II kl. po 100 zł 4.500.— zł 452 domów zajezd. (karczmy) w III kl. po 50 zł 22.600.— zł od bufetów czasowych i stałych 7.945.— zł 20 hurtownych sprzedaży piwa i wina w I kl. po 100 zł 2.000.— zł 97 hurt. sprzedaży piwa i wina w II kl. po 50 zł 4.850.— zł 56 hurt. sprzedaży piwa i wina w III kl. po 25 zł 1.325.— zł 606.000.— zł
			9	Opłaty od kart do gry	50		50	poz. 9. Przypuszczalny przywóz z zagranicy 100 talji po 0.50 zł 50.— zł
			10	Odsetki za zwłokę, kary i grzywny	90 000		90 000	poz. 10. Preliminowano według wpływów z okresu 1929/30 90.000.— zł
			11	Podatki zniesione od węgla krajowego	81 342		81 342	poz. 11. Preliminuje się całą zaległość podatku od węgla 81.342.— zł
		13	1	Opłaty Stemplowe i daniny pokrewne	16 456 000		16 456 000	§ 13. Opłaty stemplowe i daniny pokrewne 16.456.000.— zł
			2	Opłaty stemplowe od przejścia własności nieruchomości	2 200 000		2 200 000	poz. 1. Preliminuje się na podstawie wpływów z kwietnia i maja 1930 r. oraz wpływów z roku budżetowego 1929/30 2.200.000.— zł
			3	Opłaty stemplowe od rachunków	4 100 000		4 100 000	poz. 2. Jak pod poz. 1-szą 4.100.000.— zł
			4	Opłaty stemplowe od obrotu papierów wartościowych	5 000		5 000	poz. 3. Jak pod pozycją 1-szą 5.000.— zł
			5	Opłaty stemplowe od najmu skrzynek depozytowych	1 000		1 000	poz. 4. Jak pod poz. 1-szą 1.000.— zł
			6	Opłaty stemplowe od dokumentów przewozowych	600 000		600 000	poz. 6. Jak pod poz. 1-szą 600.000.— zł
			7	Opłaty stemplowe od ubezpieczeń	100 000		100 000	poz. 7. Jak pod poz. 1-szą 100.000.— zł
			8	Opłaty stemplowe od spółek	300 000		300 000	poz. 8. Jak pod poz. 1-szą 300.000.— zł
			9	Opłaty stemplowe od weksli	1 500 000		1 500 000	poz. 9. Preliminuje się w wyższej kwocie z uwagi na żywszy ruch wekslowy 1.500.000.— zł

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
VI.		13	10	Opłaty stemplowe nie wymienione pod poz. 1—9.	1 800 000		1 800 000	poz. 10. Jak pod pozycją 1-szą.
			11	Opłaty stemplowe uiszczone wskutek nakazów płatniczych	500 000		500 000	poz. 11. Preliminuje się więcej, gdyż w planie Wydziału Skarbowego leży rozwinięcie intensywnej kontroli stemplowej 500.000.— zł
			12	Opłaty stemplowe uiszczone za pomocą znaczków stemplowych	4 500 000		4 500 000	poz. 12. Jak pod pozycją 1-szą 4.500.000.— zł
			12a	Należytości sądowe	150 000		150 000	poz. 12a. Jak pod pozycją 1-szą 150 000.— zł
			13	Podwyżki, kary, odsetki za zwłokę i odroczenia, należności egzekucyjne przy poz. 1—12 a.	120 000		120 000	poz. 13. Jak pod pozycją 1-szą 120 000.— zł
			14	Podatek spadkowy	500 000		500 000	poz. 14. Preliminuje się jak na okres 1930/31 . . . 500.000.— zł
			15	Podatek od darowizn	50 000		50 000	poz. 15. Preliminuje się jak na okres 1930/31 . . . 50.000.— zł
			16	Podwyżki, kary, odsetki za zwłokę i odroczenia, należności egzekucyjne przy poz. 14—15	30 000		30 000	poz. 16. Preliminuje się jak na okres 1930/31 . . . 30.000.— zł
	X.			Administracja Domów Skarbowych	350 000		350 000	
		5		Czynsze	350 000		350 000	§ 5. Czynsze z 33 domów mieszkalnych oraz 53 gmachów urzędowych, będących własnością Skarbu Śląskiego 350.000.— zł

D O C H O D Y
CZĘŚĆ IV. ADMINISTRACJA SZKOLNA.

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
III.				Administracja Szkolna	488 660		488 660	
				Władze II instancji	860		860	
		2		Zwrot kosztów umundurowania	760		760	§ 2. Częściowy zwrot kosztów umundurowania 32 woźnych 760.— zł
IV.		11		Różne dochody	100		100	§ 11. Dochód ze sprzedaży starego inwentarza, druków i t. p. 100.— zł
				Szkolnictwo powszechne	370		370	
	I.			Nadzór szkolny	100		100	§ 11. Dochód ze sprzedaży starego inwentarza oraz grzywien szkolnych 100.— zł
		11		Różne dochody	100		100	
	II.			Szkoły powszechne	20		20	
		11		Różne dochody	20		20	§ 11. Dochód ze sprzedaży starego inwentarza, druków i t. p. 20.— zł
	III.			Seminarja nauczycielskie	250		250	
		11		Różne dochody	50		50	§ 11. Dochód ze sprzedaży starego inwentarza, druków i t. p. 50.— zł
		14		Opłaty uczniów	200		200	§ 14. Taksy od wypłaconych duplikatów świadectw szkolnych 200.— zł
	V.			Szkolnictwo średnie	285 420		285 420	
V.		6		Sprzedaż druków	750		750	§ 6. Dochód ze sprzedaży druków szkolnych 750.— zł
		11		Różne dochody	300		300	§ 11. Dochód ze sprzedaży starego inwentarza oraz ryczałt za zużycie narzędzi gimnastycznych i t. p. 300.— zł
		12		Zwrot kosztów za zużycie materiałów	269 370		269 370	§ 12. Zwrot kosztów za zużycie materiałów od ucznia w gimnazjum 269.370.— zł
		14		Opłaty uczniów	15 000		15 000	§ 14. Taksy wstępne za egzamina dojrzałości z zakładów państwowych i komunalnych 15.000.— zł
	VI.			Szkolnictwo zawodowe	141 510		141 510	
VI.		6		Sprzedaż druków	900		900	§ 6. Dochód ze sprzedaży druków szkolnych i legitymacyj uczniowskich 900.— zł
		9		Wydawnictwa	200		200	§ 9. Częściowy zwrot kosztów wydawnictw szkolnych 200.— zł
		11		Różne dochody	100		100	§ 11. Dochód ze sprzedaży starego inwentarza i t. p. 100.— zł
		14		Opłaty uczniów	38 310		38 310	§ 14. Opłaty uczniów z szkół zawodowych 38.310.— zł
		15		Szkolne zakłady wytwórcze	22 000		22 000	§ 15. Czysty zysk szkolnych zakładów wytwórczych 22.000.— zł
		21		Zwrot funduszu obrotowego	80 000		80 000	§ 21. Zwrot funduszu obrotowego 80.000.— zł
VII.				Konserwatorium Muzyczne	60 500		60 500	
		6		Sprzedaż druków	2 000		2 000	§ 6. Sprzedaż druków, legitymacyj i t. p. 2.000.— zł
		12		Zwrot kosztów za zużycie materiałów	58 500		58 500	§ 12. Zwrot kosztów za zużycie materiałów pomocy naukowych, wpisowe i za egzamina 53.500.— zł

W Y D A T K I

CZĘŚĆ I. ADMINISTRACJA SEJM ŚLĄSKI.

SEJM ŚLĄSKI
Druk nr. 32/III.

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																																						
I.				Sejm Śląski	1 159 791 —		1 159 791 —	§ 1. Uposażenie.																																																						
		1		Uposażenie	242 376 —		242 376 —	E t a t y																																																						
								<table><tr><th rowspan="2">Wyszczególnienie</th><th colspan="7">urzędnicy</th><th colspan="5">funkcjon. niżsi</th><th rowspan="2">Ogółem</th></tr><tr><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th></tr><tr><td>Etat na r. 1931/32 .</td><td>1</td><td>2</td><td>7</td><td>5</td><td>3</td><td>7</td><td>2</td><td>3</td><td>2</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>36</td></tr><tr><td>Etat na r. 1930/31 .</td><td>1</td><td>2</td><td>7</td><td>5</td><td>3</td><td>7</td><td>2</td><td>3</td><td>2</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>36</td></tr></table>	Wyszczególnienie	urzędnicy							funkcjon. niżsi					Ogółem	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XI	XII	XIII	XIV	XV	Etat na r. 1931/32 .	1	2	7	5	3	7	2	3	2	2	1	1	36	Etat na r. 1930/31 .	1	2	7	5	3	7	2	3	2	2	1	1	36
Wyszczególnienie	urzędnicy							funkcjon. niżsi					Ogółem																																																	
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XI	XII	XIII	XIV	XV																																																		
Etat na r. 1931/32 .	1	2	7	5	3	7	2	3	2	2	1	1	36																																																	
Etat na r. 1930/31 .	1	2	7	5	3	7	2	3	2	2	1	1	36																																																	
								a) urzędnicy					16.952.— zł																																																	
								b) funkcjonariusze niżsi					3.246.— zł																																																	
								miesięcznie					20.198.— zł																																																	
								rocznie					242.376.— zł																																																	
		2		Różne wydatki osobowe	37 398 —		37 398 —	§ 2. Różne wydatki osobowe:																																																						
								poz. 1. Umundurowanie dla 8 woźnych à 200 zł . . .					1.600.— zł																																																	
								poz. 2. Płaszcz dla 5 woźnych à 120 zł . . .					600.— zł																																																	
								poz. 3. Opłaty do Kas Chorych i ubezpieczenia . . .					6.216.— zł																																																	
								poz. 4. Wynagrodzenia za godziny nadliczbowe (15% uposaż.) z wyjątkiem pracowników Biblioteki . . .					26.238.— zł																																																	
								poz. 5. Zwroty opłat szkolnych					320.— zł																																																	
								poz. 6. Fundusz zapomogowy (1% uposażenia) . . .					2.424.— zł																																																	
								Razem § 2					37.398.— zł																																																	
		3		Podróże służbowe	2 000 —		2 000 —	§ 3. Podróże służbowe: W związku z uzupełnieniem biblioteki sejmowej przewiduje się liczne wyjazdy celem zaciągnięcia informacji i zakupu książek lub zbiorów bibliotecznych					2.000.— zł																																																	
		4		Środki lokomocji	20 537 —		20 537 —	§ 4. Środki lokomocji:																																																						
								poz. 1. Utrzymanie samochodu (opony, benzyna, olej, przybory, drobne naprawy i używanie innych powozów)					14.400.— zł																																																	
								poz. 2. Ubezpieczenie od wypadków i t. p.					4.700.— zł																																																	
								poz. 3. Ryczałtowe wynagrodzenie dla szofera . . .					1.097.— zł																																																	
								poz. 4. Umundurowanie dla szofera					340.— zł																																																	
								Razem § 4					20.537.— zł																																																	
		6		Wydatki biurowe	40 200 —		40 200 —	§ 6. Wydatki biurowe:																																																						
								poz. 1. Na przybory biurowe dla 48 posłów oraz dla Biura Sejmu Śląskiego					7.000.— zł																																																	
								poz. 2. Prenumerata gazet i czasopism dla Czytelników i Biblioteki Sejmu Śląskiego					3.200.— zł																																																	
								poz. 3. Druki					3.500.— zł																																																	
								poz. 4. Portorja, telegramy i rozmowy telefoniczne . . .					1.500.— zł																																																	
								poz. 5. Uzupełnienie Biblioteki sejmowej					25.000.— zł																																																	
								Razem § 6					40.200.— zł																																																	
		7		Wydawnictwa	30 000 —		30 000 —	§ 7. Wydawnictwa: Wydrukowanie sprawozdań stenograficznych z posiedzeń sejmowych, drukowanie preliminarza budżetowego i inne wydawnictwa sejmowe . . .					30.000.— zł																																																	

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
I.		8		Inne wydatki	17 000		17 000	§ 8. Inne wydatki: poz. 1. Fundusz dyspozycyjny Marszałka Sejmu . . . 12.000.— zł poz. 2. Wydatki na koszt delegacji z ramienia Sejmu Śląskiego 5.000.— zł Razem § 8 17.000.— zł
		10		Diety poselskie	770 280		770 280	§ 10. Diety poselskie: Diety posłów na Sejm Śl. (w/g klucza $1.310 \times 49 \times 12$ 770.280.— zł

W Y D A T K I

CZĘŚĆ II. ADMINISTRACJA WEWNĘTRZNA.

SEJM ŚLĄSKI
Druk nr. 32/III.

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a															
I.				Administracja Wewnętrzna	35 961 134	14 546 068	50 507 202																
				Śląska Rada Wojewódzka	413 035		413 035																
		1		Uposażenie	72 148		72 148	Etat:															
								<table><tr><th>Grupa</th><th>V</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Na rok 1930/31</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>3</td></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>6</td></tr></table>	Grupa	V	VII	VIII	Razem	Na rok 1930/31	1	1	1	3	Na rok 1931/32	2	2	2	6
Grupa	V	VII	VIII	Razem																			
Na rok 1930/31	1	1	1	3																			
Na rok 1931/32	2	2	2	6																			
								poz. 1. Uposażenie 64.948.— zł															
								poz. 2. Dodatek za kierownictwo oraz dodatek funkcyjny 7.200.— zł															
								Razem: 72.148.— zł															
		2		Podróże służbowe i przesiedlenia . .	3 000		3 000	Zwiększenie etatów uzasadnia się utworzeniem Oddziału Prawnego przy Biurze Śląskiej Rady Wojewódzkiej.															
		6		Wydatki biurowe	1 300		1 300	Podróże służbowe członków Śląskiej Rady Wojewódzkiej poza granice Województwa Śląskiego 3.000.— zł															
								poz. 1. Ryczałt dla urzędników na wydatki biurowe oraz zakupno dla biura Śląskiej Rady Wojewódzkiej przyborów kancelaryjnych 600.— zł															
								poz. 2. Zakupno dzieł fachowych oraz abonament czasopism urzędowych 700.— zł															
		7		Inwentarz biurowy	1 000		1 000	Zakupno drobnych przedmiotów inwentarza ruchomego . . 1.000.— zł															
		11		Inne wydatki	3 500		3 500	Nieprzewidziane wydatki 3.500.— zł															
		12		Fundusz na cele kulturalno-oświatowe	10 000		10 000	Subwencjonowanie towarzystw kulturalno - oświatowych, wydawnictw naukowych, akcji odczytowej na Śląsku, nagrody konkursowe literackie itp. 10.000.— zł															
		13		Diety członków Śląskiej Rady Wojewódzkiej	78 647		78 647	Członkom Śląskiej Rady Wojewódzkiej, pochodzącym z wyboru przysługują w myśl ustawy z dnia 26 I. 1923 r. (Dz. Ust. Śl. Nr. 8) poz. 48 (diety równe dietom posłów do Sejmu Śląskiego, które tenże Sejm uchwałą z dnia 18 czerwca 30 r. (art. 83 regulaminu Sejmu Śląskiego) zrównał z dietami posłów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej 78.647.— zł															
		14		Pensje honorowe, dary z łaski	25 000		25 000	poz. 1. Pensje honorowe 18.000 — zł															
								Poz. 2. Dary z łaski 7.000.— zł															
		15		Fundusz dyspozycyjny Śląskiej Rady Wojewódzkiej	10 000		10 000	Fundusz dyspozycyjny Śląskiej Rady Wojewódzkiej . . 10.000.— zł															
		16		Wynagrodzenie za opracowanie projektów ustaw i na wydawnictwa zbioru przepisów prawnych	10 000		10 000	Wynagrodzenie za prace przy opracowaniu projektów ustaw i rozporządzeń 10.000.— zł															
		19		Częściowy zwrot kosztów utrzymania Urzędu Kontroli Państwowej	198 440		198 440	Częściowy zwrot kosztów utrzymania Urzędu Kontroli Państwowej 198.440.— zł															

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																				
II.	I.			Urząd Wojewódzki, Starostwa, Dyrekcje Policji i Powiatowe Urzędy Zdrowia	5 784 613	10 000	5 794 613	Etat: <u>Urząd Wojewódzki, Dyrekcje Policji, Starostwa, Służba Zdrowia i urzędnicy administracyjni Urzędów Robót Publicznych.</u>																																				
		1		Uposażenie	3 471 383		3 471 383																																					
								<table><tr><th>Grupa</th><th>III</th><th>IV</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XIII</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Na rok 1930/31</td><td>1</td><td>2</td><td>8</td><td>35</td><td>48</td><td>73</td><td>85</td><td>86</td><td>90</td><td>60</td><td>488</td></tr><tr><td>W r. 1931/32 . .</td><td>1</td><td>2</td><td>8</td><td>35</td><td>48</td><td>73</td><td>85</td><td>86</td><td>90</td><td>60</td><td>488</td></tr></table>	Grupa	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XIII	Razem	Na rok 1930/31	1	2	8	35	48	73	85	86	90	60	488	W r. 1931/32 . .	1	2	8	35	48	73	85	86	90	60	488
Grupa	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XIII	Razem																																	
Na rok 1930/31	1	2	8	35	48	73	85	86	90	60	488																																	
W r. 1931/32 . .	1	2	8	35	48	73	85	86	90	60	488																																	
								Administracja Przemysłu.																																				
								<table><tr><th>Grupa</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Na rok 1930/31 . . .</td><td>1</td><td>6</td><td>2</td><td>1</td><td>10</td></tr><tr><td>W roku 1931/32 . .</td><td>1</td><td>6</td><td>2</td><td>1</td><td>10</td></tr></table>	Grupa	V	VI	VII	VIII	Razem	Na rok 1930/31 . . .	1	6	2	1	10	W roku 1931/32 . .	1	6	2	1	10																		
Grupa	V	VI	VII	VIII	Razem																																							
Na rok 1930/31 . . .	1	6	2	1	10																																							
W roku 1931/32 . .	1	6	2	1	10																																							
								<table><tr><th>Grupa</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Na rok 1930/31 . .</td><td>1</td><td>14</td><td>26</td><td>11</td><td>9</td><td>2</td><td>63</td></tr><tr><td>W roku 1931/32 . .</td><td>1</td><td>14</td><td>26</td><td>11</td><td>9</td><td>2</td><td>63</td></tr></table>	Grupa	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Razem	Na rok 1930/31 . .	1	14	26	11	9	2	63	W roku 1931/32 . .	1	14	26	11	9	2	63												
Grupa	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Razem																																					
Na rok 1930/31 . .	1	14	26	11	9	2	63																																					
W roku 1931/32 . .	1	14	26	11	9	2	63																																					
								poz. 1. Urzędnicy 3.166 000.— zł																																				
								poz. 2. Dodatek służbowy i reprezentacyjny dla Wojewody i Wicewojewody 65.723.— zł																																				
								poz. 3. Dodatek funkcyjny dla Naczelnika Wydziału Przemysłowego 8.000.— zł																																				
								poz. 4. Uposażenie funkcjonariuszów niższych 247.660.— zł																																				
								Razem: 3.471.383.— zł																																				
		2		Różne wydatki osobowe	60 000		60 000	poz. 1. Umundurowanie dla 63 woźnych za zwrotem 25% umundurowania 15.000.— zł																																				
								poz. 2. Opłaty do kas chorych i ubezpieczenia społeczne 45.000.— zł																																				
		2a		Specjalne wynagrodzenie dla urzędników wszystkich instancji administracji ogólnej za pracę w godzinach pozabiurowych, zapomogi	91 108		91 108	§ 2a. poz. 1. Specjalne wynagrodzenie dla urzędników wszystkich instancji adm. ogólnej za pracę w godz. pozaurzędowych 50.000.— zł																																				
								poz. 2. Zapomogi 1% uposażenia 41.108.— zł																																				
								Razem: 91.108.— zł																																				
		3		Podróże służbowe i przesiedlenia	90 000		90 000	poz. 1. Koszta podróży służbowych urzędników administracji ogólnej 80.000.— zł																																				
								poz. 2. Na koszt delegacji 4.000.— zł																																				
								poz. 3. Koszta przesiedleń 6.000.— zł																																				
								Razem: 90.000.— zł																																				
		5		Pomieszczenie	452 695		452 695	poz. 1. Władze I. instancji:																																				
								a) Komorne i należności uboczne 102.623.— zł																																				
								b) Koszt opalenia pomieszczeń I. instancji 20.000.— zł																																				
								c) Koszt oświetlenia pomieszczeń I. instancji 7.500.— zł																																				
								d) Wydatki rzeczowe związane z utrzymaniem porządku 20.000.— zł																																				
								Drobne naprawy i instalacje 5.000.— zł																																				
								Razem poz. 1: 155.123.— zł																																				

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																		
II.	I.	5						poz. 2. Władze II. instancji: a) wydatki osobowe funkcjonariuszów niższych zarządu gmachu.																		
								Palacze i obsługiwacze wind i centrali telefon.																		
								<table><tr><th>Grupa</th><th>X</th><th>XI</th><th>XIII</th><th>XVI</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>3</td><td>1</td><td>3</td><td>4</td><td>11</td></tr><tr><td>W roku 1930/31</td><td>3</td><td>1</td><td>3</td><td>4</td><td>11</td></tr></table>	Grupa	X	XI	XIII	XVI	Razem	Na rok 1931/32	3	1	3	4	11	W roku 1930/31	3	1	3	4	11
Grupa	X	XI	XIII	XVI	Razem																					
Na rok 1931/32	3	1	3	4	11																					
W roku 1930/31	3	1	3	4	11																					
								Wynagrodzenie 47.286.— zł b) Kasa Chorych i ubezpieczenie 16.000.— zł c) Wynagrodzenie dla 96 uprzątczek à 75 zł oraz opłaty ubezpieczeniowe i kasa chorych 90.000.— zł d) Nadzór nad utrzymaniem porządku w gmachu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego dla zarządcy a 200 zł miesięcznie, dla 4 woźnych a 120 zł 8.160.— zł e) Wydatki rzeczowe celem utrzymania czystości w gmachu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego 25.531.— zł f) Należność za zużycie wody, oświetlenie elektryczne, zużycie gazu, czyszczenie kominów, kanalizacji itp. 53.195.— zł g) Opał, zakupno węgla 20.000.— zł, koksu 25.400 zł, dowóz węgla i koksu 12.000 zł 57.400.— zł Razem: poz. 2: 297.572.— zł Ogółem § 5 452.695.— zł																		
		6		Wydatki biurowe	104 000—		104 000—	poz. 1. Zakupno dla władz i urzędów, wszelkiego rodzaju papieru, kopert, stempli, atramentu itp. oraz ryczałt dla urzędników za materiały pisarskie 39.000.— zł poz. 2. Druki dla wszystkich władz i urzędów 42.000.— zł poz. 3. Zakupno książek, pism i abonament dzienników urzędowych 23.000.— zł Razem § 6 104.000.— zł																		
		7		Inwentarz biurowy	66 000—		66 000—	poz. 1. Władze I. instancji: a) Zakupno biurek, foteli, krzeseł, szaf, pieczętek i t. p. 25.000.— zł b) Na naprawę i konserwację inwentarza 5.000.— zł poz. 2. Władze II. instancji: a) Zakupno biurek, szaf, krzeseł, lamp, maszyn do pisania i do liczenia itp. 30.000.— zł b) Na naprawę i konserwację inwentarza 6.000.— zł Razem § 7: 66.000.— zł																		
		8		Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	124 258—		124 258—	poz. 1. Opłaty pocztowe od listów poleconych, telegramów i t. p. dla I. instancji 11.180.— zł, dla II. instancji 20.000.— zł 31.180.— zł poz. 2. Na pokrycie kosztów abonamentu i rozmów telefonicznych dla I. instancji 26.078.— dla II. instancji 67.000.— zł 93.078.— zł Razem: 124.258.— zł																		
		9		Wydawnictwa	77 448—		77 448—	poz. 1. Wydatki osobowe. Etat. <table><tr><th>Grupa</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>XII</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>2</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>4</td></tr><tr><td>Na rok 1930/31</td><td>2</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>4</td></tr></table> Uposażenie 33.200.— zł Opłata do Kas Chorych i ubezpieczenie 500.— zł Umundurowanie 1 woźnego 155.— zł Razem poz. 1: 33.855.— zł	Grupa	VII	VIII	IX	XII	Razem	Na rok 1931/32	2	1	—	1	4	Na rok 1930/31	2	1	—	1	4
Grupa	VII	VIII	IX	XII	Razem																					
Na rok 1931/32	2	1	—	1	4																					
Na rok 1930/31	2	1	—	1	4																					

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
II.	I.	9						poz. 2. Wydatki rzeczowe: Gazeta urzędowa Województwa Śląskiego 15.000.— zł Dziennik Ustaw Śląskich, polskie wydanie 5.200.— zł Dziennik Ustaw Śląskich, niemieckie wydanie 3.200.— zł Dziennik Urzędowy Wydziału Oświecenia Publicznego 6.600.— zł Biuletyn Wydziału Skarbowego 10.200.— zł Tłumaczenie 2.500.— zł Przybory kancelaryjne 250.— zł Ryczałt kancelaryjny 43.— zł Opłaty stemplowe 200.— zł Opłaty pocztowe 400.— zł Razem poz. 2: 43.593.— zł Ogółem § 9 77.448.— zł
		11		Inne wydatki	27 180		27 180	poz. 1. Na pokrycie wydatków ogłaszanych konkursów przez Śląski Urząd Wojewódzki 20.000.— zł poz. 2. Koszt utrzymania Komisji Parytetycznej (14 posiedzeń po 12 członków a 10 zł) 1.680.— zł poz. 3. Taglia za uratowanie życia 500.— zł poz. 4. Inne nieprzewidziane (obwieszczenia urzędowe) 5.000.— zł Razem § 11: 27.180.— zł
		12		Utrzymanie aresztów administracyjnych	10 000		10 000	Na utrzymanie aresztów administracyjnych (koszt żywienia aresztantów) 10.000.— zł
		13		Koszty postępowania administracyjnego	10 000		10 000	Koszta określone art. 105 i 106 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o postanowieniu administracyjnym z dnia 22. III. 1928 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 36 poz. 341) 10.000.— zł
		14		Dodatek na odszkodowanie Urzędów Stanu Cywilnego i Urzędów Okręgowych	80 000		80 000	poz. 1. Odszkodowanie dla urzędów stanu cywilnego 48.000.— zł poz. 2. Odszkodowanie dla urzędów okręgowych 32.000.— zł Razem: 80.000.— zł
		15		Koszty postępowania sądowego	2 000		2 000	Pokrycie kosztów postępowania sądowego 2.000.— zł
		16		Koszty urzędów Ubezpieczeń I. instancji	2 400		2 400	Pokrycie kosztów odszkodowania dla świadków wzywanych do Urzędów Ubezpieczeń I. instancji 2.400.— zł
		18		Fundusz dyspozycyjny Wojewody Śląskiego	50 000		50 000	Fundusz dyspozycyjny Wojewody Śląskiego 50.000.— zł
		20		Pomoc lekarska	630 291		630 291	poz. 1. Wynagrodzenie kontraktowego personelu lekarskiego państwowej pomocy lekarskiej 11 lekarzy 103.176.— zł Wynagrodzenie personelu pomocniczego (pielęgniarka i służba 8.000.— zł Honoraria za porady lekarskie 150.000.— zł Na leczenie w szpitalach, leczenie klimatyczne, lekarstwa i inne świadczenia oraz wydatki rzeczowe 627.260.— zł Razem: 888.436.— zł z czego na Skarb Państwa przypada $\frac{1}{4}$, na Skarb Śląski $\frac{3}{4}$ czyli 592.291.— zł poz. 2. Przeprowadzenie adaptacji lokalu przychodni lekarskiej oraz naprawy i uzupełnienie wewnętrznego urządzenia 20.000.— zł poz. 3. Koszty leczenia urzędników policji wojewódzkiej i ich rodzin 9.000.— zł poz. 4. Wynagrodzenie dla pielęgniarki i 1 woźnego przychodni lekarskiej 9.000.— zł Razem § 20: 630.291.— zł

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
II.	I.	21		Różne wydatki sanitarne	356 620	10 000	366 620	Wydatki zwyczajne: poz. 1. Urządzenie laboratorium aptekarskiego i utrzymanie laborantki 4.400.— zł poz. 2. Utrzymanie samochodu sanitarnego 5.720.— zł poz. 3. Kursy sanitarne dla dezynfektorów, położnych, dary jubileuszowe dla położnych i zapomogi 10.000.— zł poz. 4. Na utrzymanie dzieci gruźliczych z Województwa Śląskiego w Sanatorium Uniwersytetu Jagiellońskiego w Zakopanem 36.500.— zł poz. 5. Na utrzymanie zakładu higieny w Katowicach (wydatki wyłącznie połączone z interesem i dla celów Województwa Śląskiego) 15.000.— zł poz. 6. Utrzymanie domu zdrojowego (Cieszynianki w Zakopanem) 80.000.— zł poz. 7. Subwencje na utrzymanie domu zdrojowego (Ślązaczki w Zakopanem) oraz na leczenie policjantów w innych zdrojowiskach 50.000.— zł poz. 8. Na kursa dokształcające dla lekarzy, urządzone w kraju lub zagranicą 5.000.— zł poz. 9. Na wydatki połączone z akcją klimatologiczną i uzdrowiskową 150.000.— zł Razem wydatki zwyczajne: 356.620.— zł Wydatki nadzwyczajne: Subwencja dla szpitala gminnego dla gruźliczo-chorych w Brzezince 10.000.— zł
		22		Walka z nierzędem	10 000		10 000	Na wydatki rzeczowe związane z walką z nierzędem (zakupno druków, materiałów pisarskich, instrumentów lekarskich i przyborów dezynfekcyjnych) 10.000.— zł
		23		Wydatki wojskowe	19 230		19 230	poz. 1. Koszta podróży 3.100.— zł poz. 2. Wynagrodzenie dla lekarzy cywilnych powołanych do Komisji poborowych łącznie z kosztami podróży i dietami 5.000.— zł poz. 3. Przybory sanitarne dla Komisji poborowych i materiały pisarskie 1.800.— zł poz. 4. Koszta przewozu przyborów dla Komisji poborow. 480.— zł poz. 5. Zakupno urządzeń biurowych 2.200.— zł poz. 6. Wydatki biurowe 3.000.— zł poz. 7. Ryczałt na materiały pisarskie 150.— zł poz. 8. Druki i obwieszczenia 2.500.— zł poz. 9. Różne nieprzewidziane 1.000.— zł Razem: 19.230.— zł
		24		Popieranie rzemiosła	50 000		50 000	Subwencja dla Izby Rzemieśniczej 50 000.— zł
II.				Wyznania religijne	170 000	305 000	475 000	
		12		Wyznanie katolickie	135 000		135 000	poz. 1. 20% dodatek śląski dla duchowieństwa katolick. . 115.000.— zł poz. 2. Zasiłki dla ubogich gmin katolickich 10.000.— zł poz. 3. Subwencja dla Kurji Biskupiej tytułem zwrotu kosztów poniesionych przez XX. proboszczów, wizytatorów z tytułu odbywanych przez nich wizytacji nauki religii w szkołach powszechnych 10.000.— zł Razem: 135.000.— zł

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																																																		
II.	II.	13		Wyznania akatolickie	25 000	5 000	30 000	Zwyczajne: Dotacja dla duchowieństwa katolickiego oraz świadczenia patronackie i zasiłki (art. 91 Konwencji Genewskiej) . . . 25.000.— zł Nadzwyczajne: Zasiłek na cele charytatywne 5.000.— zł Razem: 30.000.— zł																																																																		
		14		Budowa i konserwacja kościołów . .	—	300 000	300 000	Subwencja na budowę katedry, kurji i inne kościoły . . 300.000.— zł																																																																		
		15		Dary z łaski dla emerytowanych księży	10 000		10 000	Zapomogi dla 9 księży emerytowanych 10.000.— zł																																																																		
III.				Policja Województwa Śląskiego	14 235 739	175 000	14 410 739																																																																			
		1		Uposażenie	12 368 258		12 368 258	Policja Województwa Śląskiego, przystosowana do administracyjnego podziału Województwa, obejmuje: a) Główną Komendę Policji Województwa Śląskiego w Katowicach z 3-ma Wydziałami (Administracyjny, Gospodarczy i Wojskowy), Komendą Szkoły i Urzędem Śledczym, b) 8 Powiatowych Komend, Komendę na miasto Król. Hutę z Komendą Rezerwy przy Powiatowej Komendzie Policji Wojew. Śląskiego w Katowicach, c) 2 Wydziały Śledcze (w Katowicach i Król. Hucie), d) 1 Oddział Konny i 3 posterunki konne, e) 25 Komisarjatów, 4 posterunki oficerskie, f) 126 posterunków. E t a t <table><tr><th>Wyszczególnienie</th><th>Etat na rok 1930/31</th><th>Etat na rok 1931/32</th></tr><tr><td colspan="3">Oficerowie</td></tr><tr><td>Inspektor . . . grupa V</td><td>1</td><td>1</td></tr><tr><td>Podinspektor . . . VI</td><td>4</td><td>4</td></tr><tr><td>Nadkomisarz . . . VII c.</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>Komisarz . . . VII</td><td>16</td><td>16</td></tr><tr><td>Podkomisarz . . . VIII</td><td>31</td><td>31</td></tr><tr><td>Aspirant . . . IX</td><td>6</td><td>6</td></tr><tr><td>Razem:</td><td>68</td><td>68</td></tr><tr><td colspan="3">Urzednicy</td></tr><tr><td>VIII. stopnia służbowego</td><td>4</td><td>4</td></tr><tr><td>IX. " "</td><td>3</td><td>6</td></tr><tr><td>X. " "</td><td>10</td><td>6</td></tr><tr><td>XI. " "</td><td>6</td><td>6</td></tr><tr><td>XII. " "</td><td>6</td><td>6</td></tr><tr><td>Razem:</td><td>29</td><td>28</td></tr><tr><td colspan="3">Podoficerowie</td></tr><tr><td>St. przodowników służb. mundur.</td><td>174</td><td>174</td></tr><tr><td>Przodowników " "</td><td>350</td><td>350</td></tr><tr><td>St. posterunk. " "</td><td>526</td><td>526</td></tr><tr><td>Posterunkowych " "</td><td>1153</td><td>1153</td></tr><tr><td>Razem:</td><td>2203</td><td>2203</td></tr></table>	Wyszczególnienie	Etat na rok 1930/31	Etat na rok 1931/32	Oficerowie			Inspektor . . . grupa V	1	1	Podinspektor . . . VI	4	4	Nadkomisarz . . . VII c.	10	10	Komisarz . . . VII	16	16	Podkomisarz . . . VIII	31	31	Aspirant . . . IX	6	6	Razem:	68	68	Urzednicy			VIII. stopnia służbowego	4	4	IX. " "	3	6	X. " "	10	6	XI. " "	6	6	XII. " "	6	6	Razem:	29	28	Podoficerowie			St. przodowników służb. mundur.	174	174	Przodowników " "	350	350	St. posterunk. " "	526	526	Posterunkowych " "	1153	1153	Razem:	2203	2203
Wyszczególnienie	Etat na rok 1930/31	Etat na rok 1931/32																																																																								
Oficerowie																																																																										
Inspektor . . . grupa V	1	1																																																																								
Podinspektor . . . VI	4	4																																																																								
Nadkomisarz . . . VII c.	10	10																																																																								
Komisarz . . . VII	16	16																																																																								
Podkomisarz . . . VIII	31	31																																																																								
Aspirant . . . IX	6	6																																																																								
Razem:	68	68																																																																								
Urzednicy																																																																										
VIII. stopnia służbowego	4	4																																																																								
IX. " "	3	6																																																																								
X. " "	10	6																																																																								
XI. " "	6	6																																																																								
XII. " "	6	6																																																																								
Razem:	29	28																																																																								
Podoficerowie																																																																										
St. przodowników służb. mundur.	174	174																																																																								
Przodowników " "	350	350																																																																								
St. posterunk. " "	526	526																																																																								
Posterunkowych " "	1153	1153																																																																								
Razem:	2203	2203																																																																								

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																																																																													
III		1						<table><thead><tr><th>Wyszczególnienie</th><th>Etat na rok 1930/31</th><th>Etat na rok 1931/32</th></tr></thead><tbody><tr><td>St. przodow. służb. śledczej</td><td>44</td><td>44</td></tr><tr><td>Przodown. „ „</td><td>60</td><td>60</td></tr><tr><td>St. posterunk. „ „</td><td>60</td><td>60</td></tr><tr><td>Posterunk. „ „</td><td>56</td><td>56</td></tr><tr><td>Razem:</td><td>220</td><td>220</td></tr><tr><td colspan="3">Kontraktowi</td></tr><tr><td>IX. stop. służbowego</td><td>1</td><td>1</td></tr><tr><td>X. „ „</td><td>1</td><td>—</td></tr><tr><td>XI. „ „</td><td>2</td><td>—</td></tr><tr><td>XII. „ „</td><td>1</td><td>—</td></tr><tr><td>XIII. „ „</td><td>—</td><td>6</td></tr><tr><td>XIV. „ „</td><td>—</td><td>5</td></tr><tr><td>XV. „ „</td><td>—</td><td>5</td></tr><tr><td>XVI. „ „</td><td>—</td><td>3</td></tr><tr><td>Razem:</td><td>5</td><td>20</td></tr><tr><td colspan="3">Woźni, stajenni i woźnice</td></tr><tr><td>XIII. st. służbowego</td><td>—</td><td>15</td></tr><tr><td>XIV. „ „</td><td>48</td><td>15</td></tr><tr><td>XV. „ „</td><td>—</td><td>5</td></tr><tr><td>Razem:</td><td>48</td><td>35</td></tr><tr><td>poz. 1. Uposażenie oficerów i urzędników</td><td>661.798.— zł</td><td></td></tr><tr><td>Uposażenie podoficerów i służby niższej</td><td>11.195.488.— zł</td><td></td></tr><tr><td>Uposażenie kontraktowych</td><td>64.938.— zł</td><td></td></tr><tr><td></td><td>11.922.221.— zł</td><td></td></tr><tr><td>poz. 2. Dodatek reprezentacyjny dla Głównego Komendanta Policji Województwa Śląskiego i jego zastępcy, z tytułu udziału w różnych uroczystościach i t. p.</td><td></td><td>7.500.— zł</td></tr><tr><td>poz. 3. Na pokrycie udzielonych zaliczek zwrotnych po zmarłych funkcjonariuszach bez prawa do zaopatrzenia emerytalnego wzgl. zwolnionych, a od których ściąganie zaliczek jest niemożliwe</td><td></td><td>5.000.— zł</td></tr><tr><td>poz. 4. Wynagrodzenie dla służby niższej, pełniacej służbę w niedzielę i święta</td><td></td><td>1.000.— zł</td></tr><tr><td>poz. 5. Strawne dla podoficerów policji za godziny nadliczbowe służby zewnętrznej po myśli uchwały Rady Ministrów z 21. 8. 28 r.</td><td></td><td>428.534.— zł</td></tr><tr><td>poz. 6. Pensje dla odznaczonych „Krzyżem Zasługi za Dzielność“, ustanowionym Rozporządzeniem Prezydenta Rz. P. z dnia 7. III. 1928 r. Nr. 30 poz. 279 Do odznaki Krzyża Zasługi za Dzielność przywiązana jest pensja dożywotnia w wysokości 200 zł rocznie</td><td></td><td>4.000.— zł</td></tr><tr><td></td><td>Razem § 1</td><td>12.368.038.— zł</td></tr></tbody></table>	Wyszczególnienie	Etat na rok 1930/31	Etat na rok 1931/32	St. przodow. służb. śledczej	44	44	Przodown. „ „	60	60	St. posterunk. „ „	60	60	Posterunk. „ „	56	56	Razem:	220	220	Kontraktowi			IX. stop. służbowego	1	1	X. „ „	1	—	XI. „ „	2	—	XII. „ „	1	—	XIII. „ „	—	6	XIV. „ „	—	5	XV. „ „	—	5	XVI. „ „	—	3	Razem:	5	20	Woźni, stajenni i woźnice			XIII. st. służbowego	—	15	XIV. „ „	48	15	XV. „ „	—	5	Razem:	48	35	poz. 1. Uposażenie oficerów i urzędników	661.798.— zł		Uposażenie podoficerów i służby niższej	11.195.488.— zł		Uposażenie kontraktowych	64.938.— zł			11.922.221.— zł		poz. 2. Dodatek reprezentacyjny dla Głównego Komendanta Policji Województwa Śląskiego i jego zastępcy, z tytułu udziału w różnych uroczystościach i t. p.		7.500.— zł	poz. 3. Na pokrycie udzielonych zaliczek zwrotnych po zmarłych funkcjonariuszach bez prawa do zaopatrzenia emerytalnego wzgl. zwolnionych, a od których ściąganie zaliczek jest niemożliwe		5.000.— zł	poz. 4. Wynagrodzenie dla służby niższej, pełniacej służbę w niedzielę i święta		1.000.— zł	poz. 5. Strawne dla podoficerów policji za godziny nadliczbowe służby zewnętrznej po myśli uchwały Rady Ministrów z 21. 8. 28 r.		428.534.— zł	poz. 6. Pensje dla odznaczonych „Krzyżem Zasługi za Dzielność“, ustanowionym Rozporządzeniem Prezydenta Rz. P. z dnia 7. III. 1928 r. Nr. 30 poz. 279 Do odznaki Krzyża Zasługi za Dzielność przywiązana jest pensja dożywotnia w wysokości 200 zł rocznie		4.000.— zł		Razem § 1	12.368.038.— zł
Wyszczególnienie	Etat na rok 1930/31	Etat na rok 1931/32																																																																																																			
St. przodow. służb. śledczej	44	44																																																																																																			
Przodown. „ „	60	60																																																																																																			
St. posterunk. „ „	60	60																																																																																																			
Posterunk. „ „	56	56																																																																																																			
Razem:	220	220																																																																																																			
Kontraktowi																																																																																																					
IX. stop. służbowego	1	1																																																																																																			
X. „ „	1	—																																																																																																			
XI. „ „	2	—																																																																																																			
XII. „ „	1	—																																																																																																			
XIII. „ „	—	6																																																																																																			
XIV. „ „	—	5																																																																																																			
XV. „ „	—	5																																																																																																			
XVI. „ „	—	3																																																																																																			
Razem:	5	20																																																																																																			
Woźni, stajenni i woźnice																																																																																																					
XIII. st. służbowego	—	15																																																																																																			
XIV. „ „	48	15																																																																																																			
XV. „ „	—	5																																																																																																			
Razem:	48	35																																																																																																			
poz. 1. Uposażenie oficerów i urzędników	661.798.— zł																																																																																																				
Uposażenie podoficerów i służby niższej	11.195.488.— zł																																																																																																				
Uposażenie kontraktowych	64.938.— zł																																																																																																				
	11.922.221.— zł																																																																																																				
poz. 2. Dodatek reprezentacyjny dla Głównego Komendanta Policji Województwa Śląskiego i jego zastępcy, z tytułu udziału w różnych uroczystościach i t. p.		7.500.— zł																																																																																																			
poz. 3. Na pokrycie udzielonych zaliczek zwrotnych po zmarłych funkcjonariuszach bez prawa do zaopatrzenia emerytalnego wzgl. zwolnionych, a od których ściąganie zaliczek jest niemożliwe		5.000.— zł																																																																																																			
poz. 4. Wynagrodzenie dla służby niższej, pełniacej służbę w niedzielę i święta		1.000.— zł																																																																																																			
poz. 5. Strawne dla podoficerów policji za godziny nadliczbowe służby zewnętrznej po myśli uchwały Rady Ministrów z 21. 8. 28 r.		428.534.— zł																																																																																																			
poz. 6. Pensje dla odznaczonych „Krzyżem Zasługi za Dzielność“, ustanowionym Rozporządzeniem Prezydenta Rz. P. z dnia 7. III. 1928 r. Nr. 30 poz. 279 Do odznaki Krzyża Zasługi za Dzielność przywiązana jest pensja dożywotnia w wysokości 200 zł rocznie		4.000.— zł																																																																																																			
	Razem § 1	12.368.038.— zł																																																																																																			
	2			Różne wydatki osobowe	517 869		517 869	poz. 1. Wynagrodzenia za godziny nadliczbowe pracy i na bezzwrotne zapomogi, jak również na nagrody za nadzwyczajną gorliwość i wybitne wyniki w służbie bezpieczeństwa dla oficerów i podoficerów Policji Wojew. Śląskiego, urzędników i niższych funkcjonariuszy służby pomocniczej w wysok. 1%. tj. 119.220.— zł																																																																																													

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
III		2						poz. 2. W myśl art. 21 ustawy o uposażeniu funkcj. państwowych z dnia 9. X. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116), należy się wyższym funkcjonariuszom Policji dodatek na umundurowanie w wysokości 500 punktów rocznie, zaś niższym funkcjonariuszom umundurowanie w naturze, a to co rok 1 kompletny mundur (czapka, kurtka, spodnie, buty), a co trzy lata jeden płaszcz oraz kompletny ekwipunek. Dodatek mundurowy dla 63 oficerów 14.620.— zł Umundurowanie dla niższych funkcjonarij służby mundurowej w/g etatu 2.203 z uwzględnieniem zapasów materiałów sukienych, znajdujących się w magazynie 112.924.— zł Zakupno 16 płaszczy dla 48 woźnych 1.475.— zł Zakupno 48 kompletów mundurów dla woźnych i woźniców za zwrotem 25% kosztów 4.353.— zł Zakupno 2250 czapek 19.125.— zł Zakupno 2200 pokrowców na czapki 1.804.— zł Zakupno 2203 par butów 165.225.— zł Zakupno drobnych przedmiotów umundurowania i ekwipunku 55.075.— zł Zakupno 5 ubrań szoferskich skórzanych 1.650.— zł Zakupno 600 torb policyjnych 10.080.— zł Na inne drobne jak: numery do czapek, konserwacja mundurów i t. p. 2.480.— zł Razem poz. 2. 388.811.— zł poz. 3. Opłaty do Kas Chorych oraz ubezpieczenia społ. 9.838.— zł Razem § 2 517.869.— zł
		2a		Zapomogi dla rodzin policjantów	24 000		24 000	Zapomogi dla rodzin po zabitych i zmarłych policjantach 24.000.— zł
		2b		Odszkodowania dla poszkodowanych na zdrowiu funkcjonariuszów, wdów i sierot po poległych funkcjonariuszach policji	134 400		134 400	Po myśli art. 89 Rozporządzenia Prezydenta Rz. P. z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej (Dz. Ust. R. P. Nr. 28 poz. 257), przysługuje funkcjonariuszom Policji Państwowej, którzy wskutek wykonywania swej służby lub też w związku z jej pełnieniem, utracili całkowicie zdolność do pracy zarobkowej niezależnie od zaopatrzenia emerytalnego jednorazowe odszkodowanie w wysokości 24-krotnego pełnego uposażenia, pobranego w ostatnim miesiącu służby. Takie samo odszkodowanie otrzymuje wdowa, względnie dzieci ślubne i uprawnione, pozostałe po funkcjonariuszu Policji Państwowej, który z przyczyn wyżej wymienionych utracił życie, niezależnie od pośmiertnego oraz zaopatrzenia emerytalnego 134.400.— zł
		3		Podróże służbowe i przesiedlenia . . .	177 604		177 604	poz. 1. Podróże służbowe, diety i delegacje 140.104.— zł poz. 2. Przesiedlenia 37.500.— zł Razem 177.604.— zł
		4		Środki lokomocji	152 160		152 160	poz. 1. Utrzymanie koni: w stanie Policji Województwa Śląskiego znajduje się 102 koni, a mianowicie: 96 wierzchowych i 6 pociagowych. Normy wyżywienia konia dziennie: 4 kg owsa, 6 kg siana i 3 kg słomy 90.000.— zł poz. 2. Drobne wydatki jak: leczenie i kucie koni, utrzymanie warsztatu rymarskiego i kowalskiego, utrzymanie porządku w stajni, zakup wołtoków, drobnych uprząży i t. p. 12.336.— zł poz. 3. Opłaty do Kas Chorych oraz ubezpieczenia społ. 9.858.— zł

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
III		4						poz. 3. Policja Województwa Śląskiego posiada: 3 samochody osobowe, 3 ciężarowe, 11 motocykli z przyczepką, 107 rowerów, 1 powózkę, 1 sanie, 4 wozy taborowe. Samochody: normy zużycia materiałów: 300 gr benzyny na 1 km jazdy, smary 10% kosztów benzyny, 6 opon i 12 dętek rocznie na jeden samochód, wulkanizacja opon i kół 10% kosztów nabycia, naprawa samochodów 10% ogólnych kosztów utrzymania. Utrzymanie samochodów, motocykli, rowerów i taborów 48.000.— zł Ryczałt za używanie prywatnych rowerów policjantów do służby oraz inne drobne wydatki 1.824.— zł Razem § 4 152.160.— zł
		5		Pomieszczenie	347 954		347 954	poz. 1. a) Za pomieszczenie wszystkich urzędów policyjnych w budynkach prywatnych przez Skarb Śląski wynajętych 120.000.— zł b) Na opalenie wszystkich pomieszczeń urzędów policyjnych 86.307.— zł c) Koszta oświetlenia 71.330.— zł poz. 2. a) Wydatki osobowe dla uprzączek wszystkich pomieszczeń urzędów policyjnych 46.517.— zł b) Zakupno materiałów do utrzymania porządku dla wszystkich pomieszczeń urzędów policyjnych 9.000.— zł c) Opłata za wodę, wywóz śmieci, czyszczenie kominów, kanałów i t. p. 14.800.— zł Razem § 5 317.954.— zł
		6		Wydatki biurowe	96 458		96 458	poz. 1. Materiały pisarskie (ryczałt) dla 286 biur urzędów policyjnych 51.480.— zł poz. 2. Zaopatrzenie 286 biur we wszelkie potrzebne druki 34.320.— zł poz. 3. Prenumerata gazet urzędowych, czasopism fachowych, dzienników, podręczników naukowych, map i t. p. , , 10.658.— zł Razem § 6 96.458.— zł
		7		Inwentarz biurowy	20 800		20 800	poz. 1. Zakup inwentarza dla biur policyjnych jak: szafy, kartoteki, lampy stołowe i t. p. 11.800.— zł poz. 2. Naprawa, odnowienie i utrzymanie sprzętów biurowych i t. p. 9.000.— zł Razem § 7 20.800.— zł
		8		Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	125 600		125 600	Policja Województwa Śląskiego ma w użyciu służbowym 286 połączeń telefonicznych i 5 central telefonicznych: abonament telefoniczny, naprawa własnych central telefonicznych, opłaty pocztowe, telegramy, instalacje nowych połączeń i t. p. 125.600.— zł
		10		Remont i konserwacja budowli	29 611		29 611	Wydatki na drobne naprawy i remonty wewnętrzne ubikacji biurowych oraz zabezpieczenie urzędów policyjnych przez zakratowanie okien i t. p. 29.611.— zł
		11		Drobne wydatki	35 200		35 200	poz. 1. Naprawa i konserwacja inwentarza w przychodni lekarskiej dla Policji 4.000.— zł poz. 2. Badanie lekarskie kandydatów do Policji, urzędowe świadectwa oraz czynności lekarskie, wykonywane na żądanie Policji, analizy i t. p. 4.500.— zł poz. 3. Koszta transportu wydalonych aresztowanych 16.000.— zł poz. 4. Koszty ogłoszeń przetargów, koszta procesowe i odpowiedzialność prawna za wypadki 6.000.— zł poz. 6. Inne nieprzewidziane 4.700.— zł Razem: 35.200.— zł

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
III		12		Skoszarowanie	7 430		7 430	Na uzupełnienie inwentarza koszarowego i na wyekwipowanie w nowych budynkach koszar policyjnych 7.430.— zł
		13		Wyszkolenie	72 440		72 440	poz. 1. Kursy podoficerów w szkole policyjnej w Katowicach po 40 frekwentantów, trwające 5 miesięcy 44.250.— zł poz. 2. Delegacja 2 oficerów względnie starszych przodowników na kurs oficerski Policji Państwowej w Warszawie na przeciąg 9 miesięcy 3.000.— zł poz. 3. Koszta podróży służbowych na kurs w Katowicach 1.540.— zł poz. 4. Koszta podróży 8 frekwentantów na kursy do Warszawy 400.— zł poz. 5. Koszta podróży instruktorów szkoły policyjnej w celach informacyjnych oraz z wycieczkami naukowymi 750.— zł poz. 6. Wynagrodzenie dla wykładowców w szkole policyjnej za wykłady 4.000.— zł poz. 7. Na zakupno książek szkolnych, pomocy naukowej inwentarza szkolnego i t. p. 4.500.— zł poz. 8. Na popieranie ruchu sportowego i sprawności fizycznej policji, na zakupno przyborów i ubrań sportowych, wypożyczanie sali gimnastycznej i boiska sportowego i t. p. 10.000.— zł poz. 9. Na wydatki połączone z krzewieniem oświaty i kultury wśród Policji oraz na inne nieprzewidziane wydatki 4.000.— zł Razem § 13 72.440.— zł
		14		Uzbrojenie	22 255	175 000	197 255	Wydatki zwyczajne: poz. 1. Na zakupno szabel, pasów głównych, części składowych do karabinów, pistoletów, naboju pistoletowych, granatów łzawiących, masek przeciwwzrostowych i t. p. 10.115.— zł poz. 2. Ryczałt na koszt konserwacji broni 3.140.— zł poz. 3. Wydatki na urządzenia strzelania ćwiczebnego, oraz zakupno potrzebnego sprzętu 3.000.— zł poz. 4. Utrzymanie warsztatu rusznikarskiego oraz zakup potrzebnych narzędzi i materiałów oraz inne nieprzewidziane wydatki 6.000.— zł Razem § 14 zwyczajne 22.255.— zł Wydatki nadzwyczajne: Druga rata za zakupno 2.000 sztuk karabinów „P. F. K.” oraz 230.000 sztuk naboju za łączną kwotę 688.700 zł celem przebrożenia Policji Województwa Śląskiego 175.000.— zł
		15		Psy policyjne	8 300		8 300	poz. 1. Zakupno 6 psów policyjnych 2.400.— zł poz. 2. Utrzymanie, wyżywienie i tresura psów, odnowienie ekwipunku i t. p. 5.900.— zł Razem § 15 8.300
		16		Wydatki śledcze	77 900		77 900	Wydatki zwyczajne: poz. 1. Fundusz dyspozycyjny, wydatki celem zwalczania działalności antypaństwowej i t. p. 25.000.— zł poz. 2. Wydatki śledcze dla Urzędów śledczych 15.000.— zł poz. 3. Ryczałt śledczy dla naczelnika Urzędu Śledczego à 100 zł miesięcznie oraz dla 12 oficerów policji śledczej à 50 zł miesięcznie 8.400.— zł poz. 4. Utrzymanie pracowni i aparatów fotograficznych oraz zakupno 1 aparatu fotograficznego 6.500.— zł poz. 5. Zakupno i utrzymanie przyborów do daktyloskopii 1.500.— zł poz. 6. Koszty prowadzenia i utrzymanie albumów zbrodniarzy, zakupno druków, ogłoszenia listów gończych, utrzymanie odbiorników radiowych i inne nieprzewidziane wydatki 21.500.— zł Razem § 16 77.900.— zł

Dz.	R	§.	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
IV.		2		Różne wydatki osobowe	11 000		11 000	poz. 1. Opłaty do Kas Chorych i ubezpieczenia 8.000.— zł poz. 2. Zapomogi i remuneracje 3.000.— zł Razem: 11.000.— zł
		3		Podróże służbowe i przesiedlenia	13 000		13 000	poz. 1. Podróże służbowe 11.000.— zł poz. 2. Przesiedlenia 2.000.— zł Razem: 13.000.— zł
		5		Pomieszczenie	4 800		4 800	poz. 1. Komorne i należności uboczne 1.300.— zł poz. 2. Opał. światło i utrzymanie porządku 3.000.— zł Razem: 4.300.— zł
		6		Wydatki biurowe	3 060		3 060	poz. 1. Materiały pisarskie 1.760.— zł poz. 2. Druki 200.— zł poz. 3. Książki i pisma 1.100.— zł Razem: 3.060.— zł
		7		Inwentarz biurowy	2 000		2 000	poz. 1. Zakup inwentarza 1.800.— zł poz. 2. Konserwacja inwentarza 200.— zł Razem: 2.000.— zł
		8		Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	3 600		3 600	poz. 1. Dla administracji rolnej i leśnej 1.100.— zł poz. 2. Dla weterynarii 2.500.— zł Razem: 3.600.— zł
		11		Inne wydatki	1 500		1 500	Ogłoszenie konkursów oraz różne nieprzewidziane 1.500.— zł
		12		Popieranie wytwórczości rolnej	150 000		150 000	Popieranie wytwórczości rolnej 150.000.— zł
		12a		Popieranie hodowli zwierząt i mleczarstwa	90 000		90 000	Na popieranie hodowli zwierząt i mleczarstwa 90.000.— zł
		12b		Kursy podkuwaczy koni	2 500		2 500	Na urządzenie kursów podkuwaczy w Drogomyślu 2.500.— zł
		13		Popieranie wytwórczości leśnej, rybackiej i pszczelniczej	13 000		13 000	poz. 1. Na szkółkę sadzonek leśnych w Góldowach, pow. Cieszyn 10.000.— zł poz. 2. Na zwalczanie szkodliwych owadów 1.000.— zł poz. 3. Systematyczne zarybianie rzek i potoków górskich 1.000.— zł poz. 4. Na popieranie pszczelnictwa 1.000.— zł Razem: 13.000.— zł
		14		Stacja ochrony roślin	6 500	1 500	8 000	Wydatki zwyczajne: Wydatki biurowe Śląskiej Stacji Ochrony Roślin 6.500.— zł Nadzwyczajne: Na koszt przeniesienia Stacji Ochrony Roślin z Cieszyna do Katowic 1.500.— zł
		15		Śląski Fundusz Meljoracyjny	250 000		250 000	Projektuje się wykonanie robót meljoracyjnych na obszarze 800 ha. W myśl ustawy z 16. XII. 1924 r. (Dz. U. Śl. Nr. 27 poz. 103) udziela się 30% kosztów tytułem subwencji 250.000.— zł
		16		Biuro meljoracyjne	15 000		15 000	Wydatki na wynagrodzenie pomocniczego personelu przy pomiarach i robotach meljoracyjnych, na materiały rysunkowe i t. p. 15.000.— zł
		18		Fundusz podniesienia gospodarstw góralskich	15 000		15 000	Udzielanie pomocy finansowej do zakładania wzorowych gospodarstw góralskich, na obniżenie oprocentowania pożyczek, opłacanie jednego instruktora hodowlanego oraz jednego instruktora przemysłu ludowego dla ludności mieszkającej w gminach Istebna, Jaworzynka, Koniaków, Brenna i Wisła 15.000.— zł

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a											
IV.		19		Koszty utrzymania i założenia szkół rolniczych	60 000		60 000	poz. 1. Utrzymanie budynków szkół rolniczych	8.300.— zł										
								poz. 2. Uzupełnienie sprzętów szkolnych i środki naukowe	12.900.— zł										
								poz. 3. Utrzymanie porządku, opał, światło	11.800.— zł										
								poz. 4. Utrzymanie kancelarii szkolnej, nadzór lekarski nad uczniami	3.000.— zł										
								poz. 5. Stypendja dla niezamożnych uczniów	4.000.— zł										
								poz. 6. Dotacja dla Wydziału Powiatowego w Pszczynie na utrzymanie szkoły Gospodarczej w Starej Wsi	20.000.— zł										
								Razem:	60.00.— zł										
		20		Udzielanie doraźnej pomocy rolnikom	50 000		50 000	Udzielanie doraźnej pomocy rolnikom w razie klęsk elementarnych	50.000.— zł										
V.				Roboty publiczne	2 825 798	14 009 468	16 835 266												
		1		Uposażenie	450 000		450 000	Etat.											
								G r u p a	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XVI	Razem		
								Na rok 1931/32 . . .	5	15	13	8	7	4	—	8	60		
								Na rok 1930/31 . . .	5	12	18	13	6	3	4	8	69		
								Uposażenie:											
								Urzędników									400.000.— zł		
								Funkcjonariuszy niższych									50.000.— zł		
								Razem:									450.000.— zł		
		2		Różne wydatki osobowe	8 000		8 000	Oplaty do Kasy Chorych i ubezpieczenia									8.000.— zł		
		3		Podróże służbowe i przesiedlenia	60 000		60 000	poz. 1. Podróże służbowe i delegacje									57.000.— zł		
								poz. 2. Przesiedlenia									3.000.— zł		
		4		Środki lokomocji	331 086		331 086	Etat.											
								G r u p a		VIII	IX	X	Po- mocn.				Razem		
								Urząd Wojewódzki i Starostwo w Cieszyńsku i Bielsku		1	1	12	2				16		
								Etat na rok 1930/31		1	1	12	2				16		
								Uposażenie										83.087.— zł	
								Kasa Chorych, ubezpieczenia społ. i świadczenia w naturze										2.549.— zł	
								Ubrania służbowe dla szoferów										3.050.— zł	
								Diety										12.420.— zł	
								Razem wydatki osobowe:										101.106.— zł	
								poz. 2. Wydatki rzeczowe: Urząd Wojewódzki posiada 9 samochodów osobowych, w tem Starostwa w Bielsku i Cieszyńsku po 1 samochodzie osobowym. Zużycie benzyny, oliwy oraz gum										67.780.— zł	
								poz. 3. Uruchomienie warsztatu dla samochodów Urzędu Wojewódzkiego i policyjnych (zakup narzędzi warsztatowych)										20.000.— zł	
								poz. 4. Kapitałne remonty wozów										35.000.— zł	
								poz. 5. Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej oraz następstw od wypadków										7.200.— zł	
								poz. 6. Zakup tablic rejestracyjnych dla osób prywatnych celem ujednostajnienia (przychód przewidziany z powyższego tytułu w dochodach części II. Dz. V. § 11 Różne dochody)										100.000.— zł	
								Razem § 4:										331.086.— zł	

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
V.		5		Pomieszczenie	8 282		8 282	poz. 1. Komorne i należności uboczne władz I. instancji 1.674.— zł poz. 2. Opał, światło i utrzymanie porządku władz I. instancji 5.708.— zł poz. 3. Drobnny remont i instalacje w biurach władz I. instancji 900.— zł Razem: 8.252.— zł
		6		Wydatki biurowe	12 000		12 000	Na materiały pisarskie i rysunkowe, ryczałty biurowe, druki, pisma fachowe itp. 12.000.— zł
		7		Inwentarz biurowy	6 750		6 750	Na skompletowanie inwentarza biurowego dla władz II i I instancji 6.750.— zł
		8		Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	6 330		6 330	Na opłatę abonamentów, portorjów, telegramów i telefonów władz I. instancji 6.330.— zł
		11		Inne wydatki	3 500		3 500	Na pokrycie kosztów ogłoszeń konkursu oraz inne nieprzewidziane 3.500.— zł
		12		Budowle nadziemne	329 850	5 280 000	5 609 850	Wydatki zwyczajne: poz. 1. Remonty gmachów urzędów administracji wewnętrznej 51.350.— zł poz. 2. Remonty gmachów urzędów policyjnych 10.000.— zł poz. 3. Remonty gmachów urzędów admin. skarbowej 8.500.— zł poz. 4. Remonty gmachów urzędów administracji szkolnej 260.000.— zł Razem: 329.850.— zł W tem około 5% kosztów administracyjnych. Wydatki nadzwyczajne: poz. 1. Ukończenie budowy domu mieszkalnego przy ul. Raciborskiej 100.000.— zł poz. 2. Dalsza rata na budowę gmachu Urzędów Skarbowych i Domu mieszkaln. w Katowicach przy ulicy Zielonej 1.405.000.— zł poz. 3. Ukończenie budowy posterunku policji w Kochłowicach 30.000.— zł poz. 4. Ukończenie budowy gimnazjum w Piekarach W. 850.000.— zł poz. 5. Ukończenie budowy Śląskich Naukowych Zakładów Technicznych w Katowicach 1.400.000.— zł poz. 6. Ukończenie budowy bursy w Lublińcu 75.000.— zł poz. 7. Na odbudowę zakładu dla głuchoniemych w Lublińcu 620.000.— zł poz. 8. Ukończenie budowy Zakładu Higieny w Katowicach 230.000.— zł poz. 9. Dalsza rata na budowę Sanatorium w Istebnej 500.000.— zł poz. 10. Prospekty i studia (płace personelu projektującego materiały rysunkowe i zdjęcia parcel itp.) 50 000.— zł Razem: 5.280.000.— zł W tem około 4% kosztów administracyjnych.
		13		Budowle drogowe — mostowe	610 000	4 949 468	5 559 468	Wydatki zwyczajne: poz. 1. Utrzymanie drogi wojewódzkiej Cieszyn-Bielsko i utrzymanie dróg i mostów przejętych w Zarząd od Komunalnych Związków Powiatowych (normalna konserwacja 90 klm) 150.000.— zł poz. 2. Renty drogowe b. dróg prowincjonaln. (216 klm długości) 330.000.— zł poz. 3. Subwencja na drogi bezpieczeństwa (45 klm długości) 100.000.— zł poz. 4. Projekty i studia (płace personelu, instrumenty i t. p.) 30.000.— zł Razem § 2 517.860.— zł

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
V.		13						Wydatki nadzwyczajne: Budowa i przebudowa dróg. poz. 1. Mysłowice. Oświęcim — asfalt — 7 km . . . 600.000.— zł poz. 2. Wodzisław, Rybnik — termak — kostka — 7 klm 600.000.— zł poz. 3. Cieszyn, Bielsko — półbruczek — kiten — smo- łowanie — 9,75 klm 367.040.— zł poz. 4. Zawiesz, Żory — beton cementowy — 4 klm . 400.000.— zł poz. 5. Zawiesz, Łaziska — półbruczek — 1,2 klm . . 60.000.— zł poz. 6. Żory, Pawłowice — smołowanie 10 klm . . . 160.000.— zł poz. 7. Dziedzice, Bielsko — asfalt — 4 km . . . 650.000.— zł poz. 8. Bielsko, Bystra — smołowanie — 3 klm . . . 200.000.— zł poz. 9. Budowa drogi Świerkianiec, Lubliniec — smoło- wanie — 14,2 klm 250.000.— zł poz. 10. Rybnik, Brzezine — smołowanie — 6,2 klm . . 110.000.— zł poz. 11. Skoczów, Jaworzynka — kiten — smołowanie — 9 klm 491.648.— zł poz. 12. Od Czarnego do Zameczków — remont . . . 60.780.— zł poz. 13. Zakup materiałów kamiennych 350.000.— zł poz. 14. Wydatki administracyjne około 3% kosztów budowy 150.000.— zł poz. 15. Subwencja na budowy dróg dla Samorządów . 250.000.— zł poz. 16. Budowa mostów 2ch na drodze Cieszyn, Bielsko oraz przebudowa mniejszych mostów na wszyst- kich drogach, gdzie daje się trwała nawierzchnię 220.000.— zł poz. 17. Pomiary i plany regulacyjne w uzdrowiskach (Bystra, Jaworze, Ustroń, Wisła, Goczałkowice, Jastrzębie Zdrój, Mikuszowice) 30.000.— zł poz. 18. Ponadto przewiduje się budowę drogi W. Pieka- ry, Świerkianiec, Tarn. Góry — asfalt 12 km na kwotę 1.400.000.— oraz Zawiesz. Żory — bitu- miczna — 8 km na kwotę 960.000.— zł z tem, iż koszt powyższej budowy dróg będzie zapłaco- ny w 4 ratach począwszy dopiero od r. 1932/33. Razem: 4.949.468.— zł
		14		Budowy wodne	1 000 000—	100 000—	1 100 000—	Wydatki zwyczajne: W tem około 5% kosztów administracyjnych. Regulacja rzek, zabudowanie potoków górskich . . . 1.000.000.— zł Wydatki nadzwyczajne: poz. 1. Subwencja dla spółek wodnych 20.000.— zł poz. 2. Subwencja dla Związku Regulacji Rawy . . . 20.000.— zł poz. 3. Studja i projekty wodociągów 60.000.— zł Razem: 100.000.— zł

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Objaśnienia																																																																																																
V.		15		Budowa Kolei Krajowych	—	3 680 000	3 680 000	poz. 1. Budowa kolei krajowych 3.500.000.— zł																																																																																																
								<table><tr><th>Wyszczególnienie</th><th>Chybie Skosów</th><th>Ustron, Wisła, Głęboce los I i II</th><th>Ustron, Wisła, Głęboce los III</th><th>Cieszyń Zembrzydowice, Moszczenica los I</th><th>Cieszyń Zembrzydowice, Moszczenica los II</th><th>Cieszyń Zembrzydowice, Moszczenica los III</th><th>Szerebiń Woźniki</th></tr><tr><td>Nabycie gruntów i odszkodowania .</td><td>5.000</td><td>10.000</td><td>15.000</td><td>—</td><td>—</td><td>27.000</td><td>—</td></tr><tr><td>Roboty ziemne z przejazdami i przepustami</td><td>—</td><td>—</td><td>396 000</td><td>10 000</td><td>162.000</td><td>780.000</td><td>—</td></tr><tr><td>Budowa nawierzchni</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>10.000</td><td>83.000</td><td>—</td><td>350.000</td></tr><tr><td>Zabezpieczenie ruchu</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>272.000</td></tr><tr><td>Telegrafy i Telefony</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>20.000</td><td>—</td><td>—</td><td>40.000</td></tr><tr><td>Wodociągi i hydranty</td><td>—</td><td>1.000</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>123.000</td></tr><tr><td>Budynki i urządzenia stacyjne</td><td>—</td><td>—</td><td>115.000</td><td>—</td><td>215.000</td><td>—</td><td>356.000</td></tr><tr><td>Mosty</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>100.000</td><td>—</td></tr><tr><td>Przebudowa stacji włączenia</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>25.000</td><td>—</td><td>—</td><td>5 000</td></tr><tr><td>Admin. i nadzór techn.</td><td>—</td><td>—</td><td>30.000</td><td>—</td><td>100.000</td><td>100.000</td><td>100.000</td></tr><tr><td>Razem</td><td>5.000</td><td>11.000</td><td>606.000</td><td>65.000</td><td>560.000</td><td>1.007.000</td><td>1 246.000</td></tr></table>	Wyszczególnienie	Chybie Skosów	Ustron, Wisła, Głęboce los I i II	Ustron, Wisła, Głęboce los III	Cieszyń Zembrzydowice, Moszczenica los I	Cieszyń Zembrzydowice, Moszczenica los II	Cieszyń Zembrzydowice, Moszczenica los III	Szerebiń Woźniki	Nabycie gruntów i odszkodowania .	5.000	10.000	15.000	—	—	27.000	—	Roboty ziemne z przejazdami i przepustami	—	—	396 000	10 000	162.000	780.000	—	Budowa nawierzchni	—	—	—	10.000	83.000	—	350.000	Zabezpieczenie ruchu	—	—	—	—	—	—	272.000	Telegrafy i Telefony	—	—	—	20.000	—	—	40.000	Wodociągi i hydranty	—	1.000	—	—	—	—	123.000	Budynki i urządzenia stacyjne	—	—	115.000	—	215.000	—	356.000	Mosty	—	—	—	—	—	100.000	—	Przebudowa stacji włączenia	—	—	—	25.000	—	—	5 000	Admin. i nadzór techn.	—	—	30.000	—	100.000	100.000	100.000	Razem	5.000	11.000	606.000	65.000	560.000	1.007.000	1 246.000
Wyszczególnienie	Chybie Skosów	Ustron, Wisła, Głęboce los I i II	Ustron, Wisła, Głęboce los III	Cieszyń Zembrzydowice, Moszczenica los I	Cieszyń Zembrzydowice, Moszczenica los II	Cieszyń Zembrzydowice, Moszczenica los III	Szerebiń Woźniki																																																																																																	
Nabycie gruntów i odszkodowania .	5.000	10.000	15.000	—	—	27.000	—																																																																																																	
Roboty ziemne z przejazdami i przepustami	—	—	396 000	10 000	162.000	780.000	—																																																																																																	
Budowa nawierzchni	—	—	—	10.000	83.000	—	350.000																																																																																																	
Zabezpieczenie ruchu	—	—	—	—	—	—	272.000																																																																																																	
Telegrafy i Telefony	—	—	—	20.000	—	—	40.000																																																																																																	
Wodociągi i hydranty	—	1.000	—	—	—	—	123.000																																																																																																	
Budynki i urządzenia stacyjne	—	—	115.000	—	215.000	—	356.000																																																																																																	
Mosty	—	—	—	—	—	100.000	—																																																																																																	
Przebudowa stacji włączenia	—	—	—	25.000	—	—	5 000																																																																																																	
Admin. i nadzór techn.	—	—	30.000	—	100.000	100.000	100.000																																																																																																	
Razem	5.000	11.000	606.000	65.000	560.000	1.007.000	1 246.000																																																																																																	
								poz. 2. Studja wstępne i opracowywanie projektów nowych linii kolejowych Żory, Tychy, Bieruń N. Rybnik, Żory 30.000.— zł																																																																																																
								poz. 3. Założenie księgi wodnej 50.000.— zł																																																																																																
								poz. 4. Subwencja dla Ligi Obrony Powietrznej Państwa 100.000.— zł																																																																																																
								Razem § 15 3.680.000.— zł																																																																																																
VI.		1		Wojewódzki Zakład Badania żywności i przedmiotów użytku	133 000	15 100	148 100																																																																																																	
				Uposażenie	96 000	—	96 000																																																																																																	
								Etat:																																																																																																
								<table><tr><th rowspan="2">Grupa</th><th colspan="6">urzędnicy</th><th colspan="4">funkcjon niżsi</th><th rowspan="2">Razem</th></tr><tr><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td><td>1</td><td>2</td><td>2</td><td>4</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>17</td></tr><tr><td>Na rok 1930/31</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>4</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>16</td></tr></table>	Grupa	urzędnicy						funkcjon niżsi				Razem	VI	VII	VIII	IX	X	XI	X	XI	XII	XIII	Na rok 1931/32	1	3	1	1	2	2	4	1	1	1	17	Na rok 1930/31	1	3	1	1	2	1	4	1	1	1	16																																																		
Grupa	urzędnicy						funkcjon niżsi				Razem																																																																																													
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	X	XI	XII	XIII																																																																																														
Na rok 1931/32	1	3	1	1	2	2	4	1	1	1	17																																																																																													
Na rok 1930/31	1	3	1	1	2	1	4	1	1	1	16																																																																																													
								Uposażenie: 64.000.— zł																																																																																																
								Urzednicy 32.000.— zł																																																																																																
								Funkcjonariusze niżsi																																																																																																
				Różne wydatki osobowe	2 150	—	2 150	poz. 1. Umundurowanie woźnego 300.— zł poz. 2. Opłaty do Kas Chorych i ubezpieczenia społeczne 1.850.— zł Razem: 2.150.— zł																																																																																																

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																																							
VI.		3		Podróże służbowe i przesiedlenia . . .	3 900	5 100	9 000	Wydatki zwyczajne: Podróże służbowe i delegacje 3.900.— zł Wydatki nadzwyczajne: W związku z przeniesieniem Zakładu z Pszczyny do Katowic przewiduje się ryczałty na przesiedlenia 14 funkcjonariuszy 5.100.— zł Na naprawę 5 rowerów służbowych dla kontrolerów żywnościowych 400.— zł poz. 1. Czynsz mieszkaniowy oraz należności uloczne za pół roku 2.470.— zł poz. 2. Opał, woda, gaz do laboratorium, uprzączki itp. 6.122.— zł Razem § 5: 8.592.— zł																																																							
		4		Środki lokomocji	400		400	Materiały pisarskie i ryczałt kancelaryjny 1.200.— zł Druki, dzienniki, księgi itp. 1.120.— zł Prenumerata czasopism fachowych, dzieł naukowych itp. 1.650.— zł Razem § 6: 3.970.— zł																																																							
		5		Pomieszczenie	8 592		8 592	poz. 1. Zakupno częściowe umeblowania do nowego gmachu 2.000.— zł poz. 2. Naprawa uszkodzonych urządzeń biurowych 500.— zł Razem § 7: 2.500.— zł																																																							
		6		Wydatki biurowe	3 970		3 970	Abonament telefoniczny, portorja, telegramy itp. 2.028.— zł																																																							
		7		Inwentarz	2 500		2 500	Wydatki zwyczajne: Przewóz przesyłek do Kontroli i inne nieprzewidziane 2.300.— zł Wydatki nadzwyczajne: Na przeniesienie urządzeń Zakładu z Pszczyny do Katowic oraz doprowadzenie opuszczonego budynku w Pszczynie do pierwotnego stanu w myśl umowy 10.000.— zł																																																							
		8		Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	2 028		2 028	poz. 1. Żywnienie zwierząt 360.— zł poz. 2. Naprawa urządzeń w laboratoriach 500.— zł poz. 3. Przyrządy i przybory chemiczne oraz zakupno precyzyjnego polarymetru i lampy kwarcowej 10.000.— zł poz. 4. Zwrot należności za próbki żywnościowe 300.— zł Razem: 11.160.— zł																																																							
		11		Inne wydatki	2 300	10 000	12 300																																																								
		12		Wydatki specjalne	11 160		11 160																																																								
VII.	I.			Wojewódzki Urząd Ubezpieczeń . . .	78 557		78 557																																																								
		1		Uposażenie	50 000		50 000	Etat: <table><tr><th rowspan="2">G r u p a</th><th colspan="7">Urzędnicy</th><th colspan="6">funkcjon. niżsi</th><th rowspan="2">Razem</th></tr><tr><th>V</th><th>VI</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th></tr><tr><td>Na rok 1931/32 . . .</td><td>1</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>8</td></tr><tr><td>Na rok 1930/31 . . .</td><td>1</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>—</td><td>2</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>8</td></tr></table> Uposażenie: Urzędników 46.000.— zł Funkcjonariuszów niższych 4.000.— zł	G r u p a	Urzędnicy							funkcjon. niżsi						Razem	V	VI	VIII	IX	X	XI	XII	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Na rok 1931/32 . . .	1	1	2	1	1	1	—	—	1	—	—	—	8	Na rok 1930/31 . . .	1	1	2	1	—	2	—	—	1	—	—	—	8
G r u p a	Urzędnicy							funkcjon. niżsi						Razem																																																	
	V	VI	VIII	IX	X	XI	XII	XII	XIII	XIV	XV	XVI																																																			
Na rok 1931/32 . . .	1	1	2	1	1	1	—	—	1	—	—	—	8																																																		
Na rok 1930/31 . . .	1	1	2	1	—	2	—	—	1	—	—	—	8																																																		
		2		Różne wydatki osobowe	300		300	Umundurowanie woźnego 300.— zł																																																							
		3		Podróże służbowe i przesiedlenia . . .	650		650	poz. 1. Podróże służbowe 300.— zł poz. 2. Przesiedlenia 350.— zł Razem: 650.— zł																																																							

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																																												
VII.	I.	6		Wydatki biurowe	1 780		1 780	poz. 1. Materiały pisarskie oraz druki	1.480.— zł																																																											
									poz. 2. Zakupno książek fachowych	300.— zł																																																										
									urzędowych																																																											
									Razem:	1.780.— zł																																																										
			7		Inwentarz biurowy	3 100		3 100	Zakupno urządzeń biurowych	3.000.— zł																																																										
										Naprawa inwentarza	100.— zł																																																									
	II.	1		Wyższy Urząd Ubezpieczeń	173 318		173 318																																																													
					Uposażenie	135 000		135 000	Etat:																																																											
									<table><tr><th rowspan="2">Grupa</th><th colspan="10">Urzednicy</th><th colspan="2">Funkc. niżsi</th><th rowspan="2">Razem</th></tr><tr><th>V</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIII</th></tr><tr><td>Na rok 1931/32 . .</td><td>1</td><td>3</td><td>6</td><td>3</td><td>3</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>21</td></tr><tr><td>Na rok 1930/31 . .</td><td>1</td><td>3</td><td>5</td><td>4</td><td>3</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>20</td></tr></table>										Grupa	Urzednicy										Funkc. niżsi		Razem	V	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XII	XIII	XIII	Na rok 1931/32 . .	1	3	6	3	3	1	3	1	—	—	—	21	Na rok 1930/31 . .	1	3	5	4	3	1	2	1	—	—	—	20
			Grupa	Urzednicy										Funkc. niżsi		Razem																																																				
				V	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XII	XIII	XIII																																																							
			Na rok 1931/32 . .	1	3	6	3	3	1	3	1	—	—	—	21																																																					
Na rok 1930/31 . .	1	3	5	4	3	1	2	1	—	—	—	20																																																								

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																											
VII.	II.	12		Specjalne wydatki	23 380		23 380	poz. 1. Wynagrodzenie za badanie i orzeczenia lekarskie po myśli rozporządzenia z dnia 15 II. 1929 r. (Dz. U R. P. Nr. 22 poz. 220) 16.540.— zł poz. 2. Odszkodowanie dla ławników, powodów i świadk. 6.840.— zł Razem. 23.380 — zł																											
VIII.				Wojewódzki Sąd Administracyjny . .	61 626		61 626																												
		1		Uposażenie	50 000		50 000	Etat: <table> <tr> <th>Grupa</th><th>V</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>Razem</th></tr> <tr> <td>Na rok 1931/32</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>6</td></tr> <tr> <td>Na rok 1930/31</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>6</td></tr> </table> Uposażenie: Urzednicy 45.000.— zł Funkcjonariusze niżsi 5.000.— zł	Grupa	V	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	Razem	Na rok 1931/32	2	1	1	—	1	—	1	6	Na rok 1930/31	2	1	1	—	1	—	1	6
Grupa	V	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	Razem																											
Na rok 1931/32	2	1	1	—	1	—	1	6																											
Na rok 1930/31	2	1	1	—	1	—	1	6																											
		2		Różne wydatki osobowe	769		769	poz. 1. Umundurowanie dla woźnego 300.— zł poz. 2. Opłaty do Kas Chorych i ubezpieczenia społeczne 469.— zł Razem: 769.— zł																											
		6		Wydatki biurowe	2 300		2 300	poz. 1. Materiały pisarskie, ryczałt kancelaryjny, itp. 900.— zł poz. 2. Druki, patenty dla domokrażnych itp. 850.— zł poz. 3. Książki i pisma fachowe 550.— zł Razem: 2.300.— zł																											
		7		Inwentarz biurowy	1 000		1 000	Zakupno urządzeń biurowych 800.— zł Naprawa inwentarza biurowego 200.— zł Razem: 1.000.— zł																											
		8		Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	100		100	Opłaty pocztowe, portorja itp. 100.— zł																											
		11		Inne wydatki	50		50	Na nieprzewidziane wydatki 50.— zł																											
		12		Wydatki specjalne	7 407		7 407	poz. 1. Wynagrodzenia sędziów zawodowych 3.000.— zł poz. 2. Wynagrodzenia sędziów niezawodowych 1.000.— zł poz. 3. Wynagrodzenia dla świadków i rzeczoznawców 1.000.— zł Razem § 12: 7.407.— zł																											
IX.				Zakłady Krajowe i Humanitarne . . .	11 153 172	30 000	11 183 172																												
		12		Dotacje na pokrycie niedoboru w Zakładach Wojewódzkich	644 822		644 822	poz. 1. Śląski Krajowy Zakład Wychowawczy w Cieszynie 127.000.— zł poz. 2. Śląski Szpital Krajowy w Cieszynie 300.233.— zł poz. 3. Szkoła dla matełków w Rybniku 2.864.— zł poz. 4. Śląski Zakład dla Głuchoniemych w Rybniku 214.725.— zł Razem § 12: 644.822.— zł																											
		12a		Dotacje Inwestycyjne dla Zakładów Wojewódzkich		30 000	30 000	Ukończenie Pawilonu dla gróźlików 30.000.— zł																											
		12		Ustawowy obowiązek pokrywania kosztów leczenia	2 110 000		2 110 000	poz. 1. Śląski Szpital w Cieszynie 240.000 — zł poz. 2. Zakład dla Umysłowo Chorych w Lublińcu 840 000.— zł poz. 3. Zakład dla Umysłowo Chorych w Rybniku 960.000.— zł poz. 4. Powszeczny Szpital Miejski w Bielsku 40.000.— zł poz. 5. Szpital S. S. Elżbietanek w Cieszynie 30.000.— zł Razem § 13: 2.110.000.— zł																											

Dz	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
IX.	14			Utrzymanie krajowo - ubogich matolek i kalek	258 550		258 550	poz. 1. Utrzymanie i leczenie 300 krajowych ubogich 80.000.— zł poz. 2. Utrzymanie matolek w Zakładzie w Rybniku 98.550.— zł poz. 3. Leczenie kalek 80.000.— zł Razem: 258.550.— zł
	15			Wychowanie zapobiegawcze	382 575		382 575	poz. 1. Śląski Zakład wychowawczy w Cieszynie, zwrot kosztów utrzymania 140 wychowanków 178.850.— zł poz. 2. Zwrot kosztów utrzymania w Zakładzie ks. Markieckiego w Bogucicach 87.000.— zł poz. 3. Zwrot kosztów utrzymania wychowanków w Zakładzie w Częstochowie 34.200.— zł poz. 4. Wydatki na leczenie, transporty i koszty ostatniej wyprawy wychowanków 15.000.— zł poz. 5. Dom pracy przymusowej w Lublińcu 65.525.— zł Razem § 15: 382.575.— zł
	16			Wychowanie i wyszkolenie głuchoniemych i ociemniałych	153 475		153 475	poz. 1. Koszty utrzymania i nauczania dzieci głuchoniemych w Zakładzie w Kościanach 44.000.— zł poz. 2. Koszty utrzymania i naucz. dzieci ociemniałych w Zakładzie w Bydgoszczy 39.400.— zł poz. 3. Koszty utrzymania i nauczania w Zakładzie dla głuchoniemych w Rybniku 54.075.— zł poz. 4. Wyszczególnienie pozaszkolne głuchoniemych i ociemniałych 6.000.— zł poz. 5. Subwencja dla Stowarzyszenia Niewidomych w Król. Hucie 10 000.— zł Razem § 16: 153.475.— zł
	17			Zasiłki i subwencje	829 000		829 000	poz. 1. Zakłady Opieki nad dziećmi i starcami 250.000.— zł poz. 2. Kolonie letnie i wypoczynkowe 150.000.— zł poz. 3. Ochotnicze Kolumny Sanitarne 61.000.— zł poz. 4. Towarzystwo walki z gruźlicą 300.000.— zł poz. 5. Utrzymanie żłobków 45.000.— zł poz. 6. Subwencja na walkę z jaglicą 8 000.— zł poz. 7. Subwencja dla kursistek prowadzenia żłobków 15.000.— zł Razem § 17: 829.000.— zł
	17a			Subwencje	233 000		233 000	poz. 1. Subwencje dla szpitalnictwa 80.000.— zł poz. 2. Subwencje dla Związku straży pożarnej 15.000.— zł poz. 3. Subwencje dla Towarzystwa przeciwgruźliczego 10.000.— zł poz. 4. Subwencje dla Polskiego Czerwonego Krzyża na leczenie dzieci 10.000.— zł poz. 5. Subwencja dla kursów dokształcających urzędników komunalnych 8.000.— zł poz. 6. Subwencje dla Związku Komunalnych Kas Oszcz. Województwa Śląskiego z tytułu przeprowadzania rewizji Komunalnych Kas Oszczędności 10.000.— zł poz. 7. Subwencja dla Wydziału Powiatow. w Lublińcu na pokrycie niedoboru budżetowego 100.000.— zł Razem: 233.000.— zł
	18			Zapomogi wojewódzkie	2 910 000		2 910 000	poz. 1. Fundusz dla najbiedniejszej ludności 2.000.000.— zł poz. 2. Kuchnia dla bezrobotnych i najbiedniejszej ludności 400.000.— zł poz. 3. Zasiłki dla zredukowanych funkcjonariuszy Policji 10.000.— zł poz. 4. Pomoc lekarska dla bezrobotnych 300.000.— zł poz. 5. Stacje mleczne 200.000.— zł Razem § 18: 2.910.000.— zł
	19			Renty wojewódzkie	331 750		331 750	Renty wojewódzkie — wydatek państwowy 331.750.— zł
	22			Opieka, pomoc położowa	800 000		800 000	Opieka i pomoc położowa — wydatek państwowy 800.000.— zł
	23			Dodatek państwowy do ubezpieczeń społecznych	2 500 000		2 500 000	Świadczenia przewidziane ustawą z dnia 28. III. 1928 r. (Dz. U. Śl. Nr. 9 poz. 22) 2.500.000.— zł

W Y D A T K I

CZĘŚĆ II a. ADMINISTRACJA.

SEJM ŚLĄSKI

Druk nr. 32/III.

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
I.				Urząd Kontroli Państwowej	19 000		19 000	
		2		Różne wydatki osobowe	19 000		19 000	Dodatek mieszkaniowy dla urzędników i funkcjonariuszy zgodnie z ustawą z dnia 23. I. 1929 r. (Dz. Ust. Śl. Nr. 1 poz 3).
II.				Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej Oddział w Katowicach	7 650		7 650	
		2		Różne wydatki osobowe	7 650		7 650	Dodatek mieszkaniowy dla urzędników i funkcjonariuszy.

W Y D A T K I
CZĘŚĆ III. ADMINISTRACJA SKARBOWA

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
				Administracja Skarbowa	16 630 475 52		16 630 475 52	
II.				Władze i Urzędy Skarbowe	7 233 043 —		7 233 043 —	
		1		Uposażenie	5 657 107 —		5 657 107 —	Uposażenie:
								poz. 1. Uposażenie urzędników 5.372.885.— zł
								a) 8.025.944 pkt. 3.451.156.— zł
								10% dodatek 345.115.— zł
								15% dodatek 569.442.— zł 4.365.713.— zł
								b) Wynagrodzenie 25 kontraktowych buchalterów skarbowych, które w myśl rozp. Min. Skarbu ma wynosić miesięcznie 500—1.300 zł, tudzież wynagrodzenie etatowych urzędników za rewizję ksiąg handlowych do wymiaru podatku 225.000.— zł
								c) Dodatek mieszkaniowy dla urzędników . . . 670.572.— zł
								d) Dodatek dla urzędników katastralnych, przewidziany uchwałą Rady Ministrów z 23. IX. 1929 r. 105.600.— zł
								e) Dodatek służbowy 6.000.— zł
								poz. 2. Uposażenie funkcjonariuszów niższych . . . 284.222.— zł
								a) 465.156 punktów 198.727.— zł
								10% dodatek 19.872.— zł
								15% dodatek 32.790.— zł 251.390.— zł
								b) Dodatek mieszkaniowy dla funkcjonariuszów niższych. 32.832.— zł
								Administracja Skarbowa obejmuje Wydział Skarbowy jako władzę skarbową II. instancji, 16 Urzędów Skarbowych podatków i opłat skarbowych, 1 Urząd Opłat Stemplowych, 12 Kas Skarbow., 3 Urzędy Skarbowe Akcyz i Monopolów, 10 Inspektoratów Kontroli Skarbowej, 50 rejonów kontroli skarbowej, 10 Urzędów Katastralnych.
								Preliminowana na okres budżetowy od 1. IV. 1931 r. do 31. III. 1932 r. ilość etatów osobowych urzędników 830 w porównaniu z bieżącym okresem budżetowym 807 została zwiększona w Urzędach Skarbowych poskładków i Opłat Skarbowych i Urzędach Katastralnych ogółem o 23 etaty. Powiększenie to jest konieczne ze względu na zwiększenie się pracy w Urzędach Skarbowych Podatków i Opłat Skarbowych, z powodu wzrostu ilości płatników poszczególnych podatków, wprowadzenie instrukcji o urzędowaniu przy wymiarach i ściąganiu podatków bezpośrednich, oraz ze względu na konieczność przyspieszenia załatwienia operatów katastralnych, dotyczących parcelacji i przewłaszczenia przy wykonywaniu ustawy o reformie rolnej.
								Taksamo została zwiększona ilość etatów osobowych funkcjonariuszów niższych o dwa z uwagi na przydział dwu palaczy do ogrzewania centralnego w nowych budynkach Urzędów Skarbowych w Mysłowicach i Królewskiej Hucie.
								Wszyscy Presesi Izb Skarbowych w Polsce pobierają uposażenia według IV grupy. Dla Naczelnika Wydziału Skarbowego przewidziane jest również stanowisko z uposażeniem IV grupy. Ze względu na doniosłość Urzędu, jaki wykonuje Naczelnik Wydziału Skarbowego przyznaje się temuż dodatku wyrównawczy do wysokości uposażenia w/g IV stopnia służbowego wraz z wszelkimi dodatkami; dodatek przyznaje się, o ile Naczelnik Wydziału Skarbowego nie posiada jeszcze nominacji na stanowisko z uposażeniem IV stopnia służbowego. Różnicę między jego faktycznym

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																																																																																																																																																																																		
II.		1						uposażeniem w grupie niższej, a uposażeniem przewidzianem dla IV stopnia służbowego należy dopłacić z funduszków przewidzianych w Cz. III Dz. 2 § 1. Ponadto preliminuje się dodatek dla urzędników katastralnych w sumie 105.600 zł, wypłacany na podstawie uchwały Rady Ministrów z 23. IX. 1929 r. oraz dodatek służbowy dla Naczelnika Wydziału Skarbowego, wypłacany na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 8. XI. 1929 r. Wykaz etatów osobowych. <table><tr><th rowspan="2">Nazwa Urzędu</th><th colspan="10">Urzędnicy</th><th rowspan="2">Razem</th><th colspan="5">Woźni</th><th rowspan="2">Razem</th><th rowspan="2">Ogółem Urzędn. i funkcion. niżsi</th><th rowspan="2">Buchalterzy</th></tr><tr><th>IV</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th></tr><tr><td>Wydział Skarbowy</td><td>1</td><td>5</td><td>17</td><td>33</td><td>34</td><td>52</td><td>53</td><td>28</td><td>223</td><td>6</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>9</td><td>232</td><td>10</td><td></td></tr><tr><td>16 Urzędów Skarb. P. i O. Sk.</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>1 Urząd Opłat Stemplowych</td><td></td><td></td><td>15</td><td>45</td><td>59</td><td>89</td><td>74</td><td>34</td><td>316</td><td>14</td><td>1</td><td>3</td><td>3</td><td>21</td><td>337</td><td>15</td><td></td></tr><tr><td>10 Urzędów Katastralnych .</td><td></td><td></td><td>1</td><td>11</td><td>10</td><td>22</td><td>14</td><td>9</td><td>67</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>67</td><td></td><td></td></tr><tr><td>13 Kas Skarbowych</td><td></td><td></td><td></td><td>14</td><td>14</td><td>30</td><td>20</td><td>10</td><td>88</td><td>13</td><td></td><td>13</td><td>13</td><td>39</td><td>127</td><td></td><td></td></tr><tr><td>3 Urzędy Sk. Akcyz i Monop.</td><td></td><td></td><td>3</td><td>3</td><td>9</td><td>10</td><td>5</td><td>1</td><td>31</td><td>3</td><td></td><td></td><td></td><td>3</td><td>34</td><td></td><td></td></tr><tr><td>10 Insp. Kontr. Sk. Lotna Brygada K. Sk. Rejonowi Komisarze rewid. Kontr. Sk. .</td><td></td><td></td><td></td><td>4</td><td>7</td><td>41</td><td>50</td><td>3</td><td>105</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>105</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Razem Urzędy Wydz. Skarb. podległe</td><td></td><td></td><td>19</td><td>77</td><td>99</td><td>192</td><td>163</td><td>57</td><td>607</td><td>30</td><td>1</td><td>16</td><td>16</td><td>63</td><td>670</td><td>15</td><td></td></tr><tr><td>Ogółem Adm. Skarbowa . .</td><td>1</td><td>5</td><td>36</td><td>110</td><td>133</td><td>244</td><td>216</td><td>85</td><td>830</td><td>36</td><td>2</td><td>17</td><td>17</td><td>72</td><td>902</td><td>25</td><td></td></tr></table>	Nazwa Urzędu	Urzędnicy										Razem	Woźni					Razem	Ogółem Urzędn. i funkcion. niżsi	Buchalterzy	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XIII	XIV	XV	XVI	Wydział Skarbowy	1	5	17	33	34	52	53	28	223	6	1	1	1	9	232	10		16 Urzędów Skarb. P. i O. Sk.																		1 Urząd Opłat Stemplowych			15	45	59	89	74	34	316	14	1	3	3	21	337	15		10 Urzędów Katastralnych .			1	11	10	22	14	9	67						67			13 Kas Skarbowych				14	14	30	20	10	88	13		13	13	39	127			3 Urzędy Sk. Akcyz i Monop.			3	3	9	10	5	1	31	3				3	34			10 Insp. Kontr. Sk. Lotna Brygada K. Sk. Rejonowi Komisarze rewid. Kontr. Sk. .				4	7	41	50	3	105						105			Razem Urzędy Wydz. Skarb. podległe			19	77	99	192	163	57	607	30	1	16	16	63	670	15		Ogółem Adm. Skarbowa . .	1	5	36	110	133	244	216	85	830	36	2	17	17	72	902	25	
Nazwa Urzędu	Urzędnicy										Razem	Woźni					Razem	Ogółem Urzędn. i funkcion. niżsi	Buchalterzy																																																																																																																																																																																							
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XIII	XIV		XV	XVI																																																																																																																																																																																													
Wydział Skarbowy	1	5	17	33	34	52	53	28	223	6	1	1	1	9	232	10																																																																																																																																																																																										
16 Urzędów Skarb. P. i O. Sk.																																																																																																																																																																																																										
1 Urząd Opłat Stemplowych			15	45	59	89	74	34	316	14	1	3	3	21	337	15																																																																																																																																																																																										
10 Urzędów Katastralnych .			1	11	10	22	14	9	67						67																																																																																																																																																																																											
13 Kas Skarbowych				14	14	30	20	10	88	13		13	13	39	127																																																																																																																																																																																											
3 Urzędy Sk. Akcyz i Monop.			3	3	9	10	5	1	31	3				3	34																																																																																																																																																																																											
10 Insp. Kontr. Sk. Lotna Brygada K. Sk. Rejonowi Komisarze rewid. Kontr. Sk. .				4	7	41	50	3	105						105																																																																																																																																																																																											
Razem Urzędy Wydz. Skarb. podległe			19	77	99	192	163	57	607	30	1	16	16	63	670	15																																																																																																																																																																																										
Ogółem Adm. Skarbowa . .	1	5	36	110	133	244	216	85	830	36	2	17	17	72	902	25																																																																																																																																																																																										
		2		Różne wydatki osobowe	549 476		549 476	§ 2. Różne wydatki osobowe: poz. 1. Wynagrodzenie za pracę nadliczbową w godzinach pozabiurowych i zapomogi 436.571.— zł a) Urzędnicy administracji skarbowej są zmuszeni w periodycznie powtarzających się okresach czasu do pracy w godzinach pozaurzędowych. Wymiar podatku dochodowego i przemysłowego, sporządzanie zamknięć miesięcznych i rocznych i t. d. w urzędach skarbowych, zwiększona praca w terminach płatności podatków, oraz z początkiem i końcem każdego miesiąca w Kasach Skarbowych, wykonanie operatów katastralnych w porze zimowej przez Urzędy Katastralne dla podatku gruntowego wymagają corocznie dłuższej i gorliwej pracy poza zwyczajnymi godzinami; preliminuje się kwotę 380.000.— zł b) Preliminuje się jako fundusz zapomogowy dla urzędników i funkcjonariuszy niższych administracji skarbowej w wysok. 1% sumy uposażenia 56.571.— zł poz. 2. Umundurowanie 48.905.— zł a) Umundurowanie urzędników Kontroli Skarbowej po myśli rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7. I. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5 p. 44). Etat preliminowany na rok 1931/32 wynosi 105 osób. Obdzielonych mundurem względnie jednorazową kwota na umundurowanie 83 osób do obdzielenia 22. Razem 105 osób. Wydatek będzie wynosił: <table><tr><td>83 a 5000 mnożnych</td><td>41.500 mii.</td></tr><tr><td>22 a 1000 mnożnych</td><td>22.000 mii.</td></tr><tr><td>Razem:</td><td>63.500 mii.</td></tr></table> co wynosi $(63.500 \times 0,43) =$ 27.305.— zł	83 a 5000 mnożnych	41.500 mii.	22 a 1000 mnożnych	22.000 mii.	Razem:	63.500 mii.																																																																																																																																																																																												
83 a 5000 mnożnych	41.500 mii.																																																																																																																																																																																																									
22 a 1000 mnożnych	22.000 mii.																																																																																																																																																																																																									
Razem:	63.500 mii.																																																																																																																																																																																																									

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
II.		2						b) Umundurowanie przewidzianych etatem: 72 woźnych, licząc koszt jednego munduru 300 zł = 21.600.— zł poz. 3. Opłaty ubezpieczeniowe 64.000.— zł a) Ubezpieczenie pracowników umysłowych, emerytalne i na wypadek braku pracy. Obecny stan ubezpieczonych wynosi 109 osób. Składka miesięczna pracodawcy wynosi od 1 osoby od 6—27.50 zł. Na podstawie wydatków z poprzednich lat, które wynoszą około 4000.— zł miesięcznie preliniuje się 50.000.— zł b) Ubezpieczenie na wypadek inwalidztwa pracowników fizycznych. Obecnie ubezpieczonych jest 35 osób. Składka tygodniowa pracodawcy wynosi 1.05, zatem rocznie $1.05 \times 52 \times 35 = 1921$. Preliminuje się okragło 2.000.— zł c) Ubezpieczenie na wypadek choroby: Objętych tem ubezpieczeniem jest obecnie 78 funkcjonariuszów. Składki miesięczne płacone przez pracodawcę wynoszą $\frac{1}{2}$ względnie $\frac{3}{5}$ składki. Na podstawie dotychczasowych wydatków, które miesięcznie wynosiły od 885—1060 zł. Preliminuje się 12.000.— zł Razem § 2: 549.476.— zł
		3		Podróże służbowe i przesiedlenia . .	300 000		300 000	§ 3. Podróże służbowe i przesiedlenia: poz. 1. Podróże służbowe 260.000.— zł Na podstawie wydatków z ubiegłych lat i za I-szy kwartał roku 1930/31 poz. 2. Przesiedlenia 40.000.— zł Na podstawie wydatków z ubiegłych lat. Razem: 300.000.— zł
		5		Pomieszczenie	159 360		159 360	§ 5. Pomieszczenie. poz. 1. Komorne i należności uboczne 94.000.— zł Preliminuje się na podstawie stanu faktycznego z roku 1930/31. poz. 2. Opał, oświetlenie i utrzymanie porządku 65.360.— zł a) Opał na 280 ubikacji o objętości 25.520 m ³ na 1 m ³ przestrzeni zużywa się przeciętnie 13 kg węgla. Zapotrzebowanie wynosi 331.760 kg czyli okragło 332 ton, licząc po 50.— zł za tonę loco piwnica przewiduje się 16.600.— zł Na drzewo preliniuje się 10% kosztów węgla 1.660.— zł Razem: 18.260.— zł b) Oświetlenie: W/g dotychczasowych wydatków 9.500.— zł c) Utrzymanie porządku 37.600.— zł 1. Wydatki osobowe: Przewiduje się na utrzymanie posługaczek względnie ryczałty na utrzymanie porządku w Urzędach o większej ilości ubikacji względnie w Urzędach nie posiadających woźnego, według dotychczasowych wydatków 25.000.— zł

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
II.		5						2. Rzeczowe: Na jedną ubikację w wydatkach na ścierki, szczotki, mydło, wodę, mycie podłóg, okien, opłaty kanałowe i t. p. przewiduje się rocznie 45 zł na 280 ubikacji kwotę 12.600.— zł, przyczem bierze się pod uwagę pewne drobne wydatki dla pomieszczeń Wydziału Skarbowego 12.600.— zł Razem § 5: 159.360.— zł
		6		Wydatki biurowe	147 350		147 350	§. 6. Wydatki biurowe. Poz. 1. Materiały pisarskie 72.350.— zł a) Papier różnych gatunków, kalki, atramenty kolorowe, papier woskowy, koperty, oliwa do maszyn i motorów itp. 60.000 zł b) Ryczałt miesięczny po 1.20 zł na przybory pisarskie dla 855 urzędników 12.350 zł Poz. 2. Druki: Na podstawie dotychczasowych wydatków 65.000.— zł Poz. 3. Książki i pisma: Oprawa książek i wydawnictw 10.000.— zł Razem § 6: 147.350.— zł
		7		Inwentarz biurowy	80 000		80 000	§ 7. Inwentarz biurowy. Poz. 1. Zakup inwentarza 75.000.— zł Stan urządzenia biurowego w Urzędach jest nadzwyczaj liche i wymaga systematycznego uzupełniania. Zachodzi potrzeba zakupu nowych maszyn do pisania i maszyn do liczenia dla większych urzędów itp. Poz. 8. Konserwacja inwentarza; Na naprawę i odnowienie inwentarza w Urzędach Skarbowych preliminuje się 5.000.— zł Razem: § 7 80.000.— zł
		8		Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	35 000		35 000	§ 8. Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne wedł. dotychczasowych wydatków 35.000.— zł
		9		Wydawnictwa	17 000		17 000	§ 9. Wydawnictwa. Poz. 1. Dzienniki urzędowe. Prenumerata dzienników urzędowych itd. 10.000.— zł Poz. 2. Inne wydawnictwa. Zakup dzieł fachowych, pism periodycznych itd. 7.000.— zł Razem: § 9 17.000.— zł
		10		Remont i konserwacja budowli	10 000		10 000	§ 10. Remont i konserwacja budowli. Na naprawę pieców, okien, odmalowanie pokoi itp., naprawę instalacji świetlnej lub jej uzupełnienia w domach prywatnych przez Skarb Śląski wynajętych 10.000.— zł
		11		Drobne wydatki	41 750		41 750	§ 11. Drobne wydatki. Poz. 1. Koszty przeszkolenia urzędników skarbowych wszystkich działów 25.000.— zł Celem umożliwienia urzędnikom zapoznania się z obowiązującymi przepisami tak z dziedziny skarbowości jak również ekonomji, księgowości kupieckiej itp. koniecznem jest urządzenie kursów, na których byłyby z tych dziedzin prowadzone odpowiednie seminaria.

Dz.	R	§.	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
II.		11						Poz. 2. Subwencja dla Stowarzyszenia Urzędników Skarbowych 4.000.— zł Stowarzyszenie urzędników skarbowych na własny koszt utrzymuje i popiera wydawnictwo z dziedziny skarbowości między innymi „Czasopismo skarb.” Poz. 3. Subwencja dla Stowarzyszenia Urzędników Kontroli Skarbowej 1.000.— zł Stowarzyszenie Urzędników Kontroli Skarbowej utrzymuje wydawnictwo z działu służby akcyzowej p. t. „Wiadomości kontroli skarbowej.” Poz. 4. Wydatki reprezentacyjne, między innymi z powodu zjazdu Naczelników Urzędów, Konferencji itp. 1.000.— zł Poz. 5. Kitle dla urzędników, pracujących przy maszynach „Adrema” i w Ekonomacie 5 po 150.— zł 750.— zł Poz. 6. Na różne nieprzewidziane wydatki, nieobjęte innymi paragrafami preliminarza 10.000.— zł Razem: § 11 41.750.— zł
		12		Wydatki połączone z przymusowym ściąganiem podatków	130 000		130 000	§ 12. Wydatki połączone z przymusowym ściąganiem podatków 130.000.— zł a) 16 dniennie płatnych sekwestratorów, b) koszty przeniesienia ruchomości, c) utrzymanie magazynów, d) diety i koszty podróży sekwestratorów i urzędników egzekucyjnych, e) zwroty kosztów egzekucyjnych i sądowych.
		13		Rekonstrukcja operatów katastralnych, oprawa map, zakup narzędzi mierniczych, diety, koszty podróży i wynagrodzenia za czynności techniczne urzędników katastralnych	90 000		90 000	Rekonstrukcja operatów katastralnych, oprawa map, zakup narzędzi mierniczych, diety i koszty podróży oraz za czynności techniczne urzędników katastralnych 90.000.— zł Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 31 marca 1930 r. w sprawie zmiany przepisów administracyjnych z dnia 19 X. 1928 r. został zniesiony 30%, 50% wzgl. 70% udział urzędników katastralnych w uiszczanych opłatach za pomiary, lecz rozporządzeniem tem został utrzymany 50% udział urzędników katastralnych w opłatach, uiszczonych za prace kancelaryjne. Udział ten wynosił: w kwietniu 1930 roku 3.640.— zł w maju 1930 r. 3.080.— zł w czerwcu 1930 roku 3.780.— zł Na ten cel oraz na koszty podróży i diety urzędników katastralnych, dalej koszty połączone z rewizją operatów mierniczych, a to w związku z przebudową ustroju rolnego (Reskrypt Min. Skarbu z 30. VII. 1928 r. L. D. V. 464/5) preliniuje się wydatek w wysokości 80.000.— zł Na rekonstrukcję operatów katastralnych, oprawę map i zakup narzędzi mierniczych preliniuje się 10.000.— zł
		14		Komisje podatkowe, rzeczoznawcy i informatorzy	16 000		16 000	Na podstawie dotychczasowych wydatków 16.000.— zł

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																																																																																																																																																																																																				
IV.		1		Emerytury i zaopatrzenia	4 206 613	—	4 206 613	§ 1. Stan emerytów w dniu 30 czerwca 1930 r.																																																																																																																																																																																																																				
				Emerytury i zaopatrzenia funkcjonarjuszów śląskich	84 528	—	84 528	<table><tr><th rowspan="2">Emerytury i zaopatrzenia</th><th colspan="16">Grupa uposażenia</th><th rowspan="2">Razem</th></tr><tr><th>IV</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th></tr><tr><td>Emeryci</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>10</td><td>15</td></tr><tr><td>Wdowy</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>3</td><td>7</td></tr><tr><td>Sieroty</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td><td>3</td><td>1</td></tr><tr><td>Razem:</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>1</td><td>1</td><td>3</td><td>7</td><td>18</td><td>38</td></tr></table>	Emerytury i zaopatrzenia	Grupa uposażenia																Razem	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Emeryci	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	1	10	15	Wdowy	1	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	3	7	Sieroty	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	3	1	Razem:	1	—	—	—	1	1	2	3	1	1	3	7	18	38																																																																																																																									
				Emerytury i zaopatrzenia	Grupa uposażenia																Razem																																																																																																																																																																																																							
IV	V	VI	VII		VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI																																																																																																																																																																																																															
Emeryci	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	1	10	15																																																																																																																																																																																																														
Wdowy	1	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	1	3	7																																																																																																																																																																																																														
Sieroty	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	3	1																																																																																																																																																																																																														
Razem:	1	—	—	—	1	1	2	3	1	1	3	7	18	38																																																																																																																																																																																																														
								Obliczenie przeciętnej miesięcznej wysokości emerytur i zaopatrzeń funkcjonarjuszów śląskich według norm uposażenia obowiązujących w dniu 1 stycznia 1927 r. z uwzględnieniem 15% zasiłku oraz 40% dodatku i dodatku na mieszkanie według Warszawy na podstawie stanu z dnia 1 lipca 1930 r.																																																																																																																																																																																																																				
								<table><tr><th>Emerytury i zaopatrzenia</th><th>Ilość osób</th><th>Zaopatrzenie</th><th>100% dodatek</th><th>200% dodatek</th><th>200% dodatek</th><th>150% zasiłek</th><th>Dodatek mieszkaniowy wg stawki dla m. Warszawy</th><th>Razem</th><th>Przeciętne uposażenie</th></tr><tr><td>Emeryci</td><td>15</td><td>1.991.36</td><td>199.14</td><td>438.10</td><td>438.10</td><td>46. —</td><td>566.71</td><td>4.093.41</td><td>272.89</td></tr><tr><td>Wdowy</td><td>15</td><td>1.146.41</td><td>114.64</td><td>252.21</td><td>252.21</td><td>264.82</td><td>—</td><td>2.010.39</td><td>88.27</td></tr><tr><td>Sieroty</td><td>8</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>Razem mies. emer. wdow i sieroty .</td><td>38</td><td>3 137.77</td><td>313.78</td><td>690.31</td><td>690.31</td><td>724.82</td><td>566.71</td><td>6.123.70</td><td>161.15</td></tr><tr><td>Ogółem rocznie . .</td><td>38</td><td>37.653.24</td><td>3.765.36</td><td>8.283.72</td><td>8.283.72</td><td>8.697.84</td><td>6.800.52</td><td>73.484.40</td><td>1.933.80</td></tr><tr><td>Przewidywany roczny przyrost . .</td><td>5</td><td>4.954.35</td><td>495.43</td><td>1.089.96</td><td>1.089.96</td><td>1.144.45</td><td>894.80</td><td>9.668.98</td><td>1.933.79</td></tr><tr><td>Ogółem przewiduje się . . .</td><td>43</td><td>42.607.59</td><td>4.260.79</td><td>9.373.68</td><td>9.373.68</td><td>9.842.29</td><td>7.695.32</td><td>83.153.35</td><td>1.933.80</td></tr></table>	Emerytury i zaopatrzenia	Ilość osób	Zaopatrzenie	100% dodatek	200% dodatek	200% dodatek	150% zasiłek	Dodatek mieszkaniowy wg stawki dla m. Warszawy	Razem	Przeciętne uposażenie	Emeryci	15	1.991.36	199.14	438.10	438.10	46. —	566.71	4.093.41	272.89	Wdowy	15	1.146.41	114.64	252.21	252.21	264.82	—	2.010.39	88.27	Sieroty	8	—	—	—	—	—	—	—	—	Razem mies. emer. wdow i sieroty .	38	3 137.77	313.78	690.31	690.31	724.82	566.71	6.123.70	161.15	Ogółem rocznie . .	38	37.653.24	3.765.36	8.283.72	8.283.72	8.697.84	6.800.52	73.484.40	1.933.80	Przewidywany roczny przyrost . .	5	4.954.35	495.43	1.089.96	1.089.96	1.144.45	894.80	9.668.98	1.933.79	Ogółem przewiduje się . . .	43	42.607.59	4.260.79	9.373.68	9.373.68	9.842.29	7.695.32	83.153.35	1.933.80																																																																																																																																				
Emerytury i zaopatrzenia	Ilość osób	Zaopatrzenie	100% dodatek	200% dodatek	200% dodatek	150% zasiłek	Dodatek mieszkaniowy wg stawki dla m. Warszawy	Razem	Przeciętne uposażenie																																																																																																																																																																																																																			
Emeryci	15	1.991.36	199.14	438.10	438.10	46. —	566.71	4.093.41	272.89																																																																																																																																																																																																																			
Wdowy	15	1.146.41	114.64	252.21	252.21	264.82	—	2.010.39	88.27																																																																																																																																																																																																																			
Sieroty	8	—	—	—	—	—	—	—	—																																																																																																																																																																																																																			
Razem mies. emer. wdow i sieroty .	38	3 137.77	313.78	690.31	690.31	724.82	566.71	6.123.70	161.15																																																																																																																																																																																																																			
Ogółem rocznie . .	38	37.653.24	3.765.36	8.283.72	8.283.72	8.697.84	6.800.52	73.484.40	1.933.80																																																																																																																																																																																																																			
Przewidywany roczny przyrost . .	5	4.954.35	495.43	1.089.96	1.089.96	1.144.45	894.80	9.668.98	1.933.79																																																																																																																																																																																																																			
Ogółem przewiduje się . . .	43	42.607.59	4.260.79	9.373.68	9.373.68	9.842.29	7.695.32	83.153.35	1.933.80																																																																																																																																																																																																																			
								Zaopatrzenie dla 43 osób tj. po uwzględnieniu 5 osób na ewentualny przybytek wyniesie rocznie 42.607.59 zł, 10% dodatek 4.260.79 zł, 20% dodatek (Dz. Ust. Śl. Nr. 8/28) 9.373.68 zł. Ryczałt roczny tytułem ulg w przejazdach państwowymi środkami komunikacyjnymi (L. R. W. 264 z 21. IV. 1925 r.) wynosi dla 15 osób po 65 zł kwotę 975 zł, 4 zapomogi z art. 37 Śl. Ust. emer. z dnia 20. IV. 1927 r. (Dz. Ust. Śl. Nr. 11/26, licząc po 100 zł na jedną, wyniesie 400 zł, a razem rocznie 57.617.06 zł. Tymczasowo uchwalone zasiłki przez Śląską Radę Wojew. z dnia 20. III. 1930 L. R. W. 186/8 wynoszą rocznie 26.911.29 zł a mianowicie: Dalszy dodatek 20% 9.373.68 zł, 15% zasiłek 9.842.29 zł dodatek mieszkaniowy według Warszawy = 7.695.32 zł. Ogółem w § 1 wynoszą wydatki kwotę 84.528 zł.																																																																																																																																																																																																																				
		1a.		Emerytury i zaopatrzenia funkcjonarjuszów wojewódzkich	3 921 000	—	3 921 000	Stan emerytów z dnia 30 czerwca 1930 r.																																																																																																																																																																																																																				
								<table><tr><th rowspan="2">Emerytury i zaopatrzenia</th><th colspan="16">Grupa uposażenia</th><th rowspan="2">Razem</th></tr><tr><th>III</th><th>IV</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th></tr><tr><td>ze służby polskiej</td><td>1</td><td>2</td><td>19</td><td>43</td><td>112</td><td>66</td><td>48</td><td>23</td><td>16</td><td>18</td><td>18</td><td>2</td><td>3</td><td>1</td></tr><tr><td>emeryci</td><td>—</td><td>—</td><td>6</td><td>19</td><td>47</td><td>24</td><td>7</td><td>11</td><td>11</td><td>10</td><td>25</td><td>1</td><td>4</td><td>1</td></tr><tr><td>wdowy</td><td>—</td><td>—</td><td>3</td><td>17</td><td>51</td><td>32</td><td>3</td><td>23</td><td>23</td><td>21</td><td>68</td><td>—</td><td>3</td><td>2</td></tr><tr><td>sieroty</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>ze służby zaborcz.</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>8</td><td>6</td><td>4</td><td>9</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>emeryci</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>3</td><td>25</td><td>16</td><td>29</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>wdowy</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>4</td><td>5</td><td>2</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>sieroty</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>Razem ze służby:</td><td>1</td><td>2</td><td>28</td><td>79</td><td>210</td><td>122</td><td>58</td><td>57</td><td>50</td><td>49</td><td>111</td><td>3</td><td>10</td><td>4</td></tr><tr><td>polskiej</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>11</td><td>35</td><td>25</td><td>40</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>zaborczej</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>Ogółem</td><td>1</td><td>2</td><td>28</td><td>79</td><td>210</td><td>133</td><td>93</td><td>82</td><td>90</td><td>49</td><td>111</td><td>3</td><td>10</td><td>4</td></tr></table>	Emerytury i zaopatrzenia	Grupa uposażenia																Razem	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	ze służby polskiej	1	2	19	43	112	66	48	23	16	18	18	2	3	1	emeryci	—	—	6	19	47	24	7	11	11	10	25	1	4	1	wdowy	—	—	3	17	51	32	3	23	23	21	68	—	3	2	sieroty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ze służby zaborcz.	—	—	—	—	—	8	6	4	9	—	—	—	—	—	emeryci	—	—	—	—	—	3	25	16	29	—	—	—	—	—	wdowy	—	—	—	—	—	—	4	5	2	—	—	—	—	—	sieroty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Razem ze służby:	1	2	28	79	210	122	58	57	50	49	111	3	10	4	polskiej	—	—	—	—	—	11	35	25	40	—	—	—	—	—	zaborczej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ogółem	1	2	28	79	210	133	93	82	90	49	111	3	10	4
Emerytury i zaopatrzenia	Grupa uposażenia																Razem																																																																																																																																																																																																											
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI																																																																																																																																																																																																														
ze służby polskiej	1	2	19	43	112	66	48	23	16	18	18	2	3	1																																																																																																																																																																																																														
emeryci	—	—	6	19	47	24	7	11	11	10	25	1	4	1																																																																																																																																																																																																														
wdowy	—	—	3	17	51	32	3	23	23	21	68	—	3	2																																																																																																																																																																																																														
sieroty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																																																																																																																																																																														
ze służby zaborcz.	—	—	—	—	—	8	6	4	9	—	—	—	—	—																																																																																																																																																																																																														
emeryci	—	—	—	—	—	3	25	16	29	—	—	—	—	—																																																																																																																																																																																																														
wdowy	—	—	—	—	—	—	4	5	2	—	—	—	—	—																																																																																																																																																																																																														
sieroty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																																																																																																																																																																														
Razem ze służby:	1	2	28	79	210	122	58	57	50	49	111	3	10	4																																																																																																																																																																																																														
polskiej	—	—	—	—	—	11	35	25	40	—	—	—	—	—																																																																																																																																																																																																														
zaborczej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																																																																																																																																																																														
Ogółem	1	2	28	79	210	133	93	82	90	49	111	3	10	4																																																																																																																																																																																																														

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																																																																	
IV.		1a						Obliczenie przeciętnej miesięcznej wysokości zaopatrzeń i emerytur funkcjonariuszów wojewódzkich według norm uposażenia obowiązujących w dniu 1 stycznia 1927 r. z uwzględnieniem obowiązujących obecnie 15% zasiłku miesięcznego oraz tymczasowego 40% dodatku i dodatku na mieszkanie według Warszawy na podstawie stanu z dnia 1 lipca 1930 r. <table><thead><tr><th>Emerytury i zaopatrzenia</th><th>Ilość osób</th><th>Zaopatrzenia + 10% zł</th><th>Zasiłek 15% zł</th><th>40% dodatek zł</th><th>Dodatek wg. klas miejscowości</th><th>Mieszk. dopłata wg. Warszawy</th></tr></thead><tbody><tr><td>Ze służby polskiej emeryci</td><td>372</td><td>120.609,77</td><td>18.091,47</td><td>55 480,50</td><td>11 982,51</td><td>13.345,54</td></tr><tr><td>wdowy</td><td>166</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>sieroty</td><td>246</td><td>28.254,35</td><td>4.238,15</td><td>12.997,—</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>Razem polscy emeryci, wdowy i sier.</td><td>784</td><td colspan="5">przeciętna wynosi przy</td></tr><tr><td>Ze służby zaborczej emeryci</td><td>27</td><td>3.806,77</td><td>571,01</td><td>1 751,11</td><td>315,35</td><td>410,91</td></tr><tr><td>wdowy</td><td>73</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>sieroty</td><td>11</td><td>4.473,26</td><td>670,99</td><td>2.057,70</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>Ogółem emeryci, wdowy i sieroty polscy z państw zaborczych</td><td>895</td><td>157.144,15</td><td>23.571,62</td><td>72.286,31</td><td>12.297,86</td><td>13.756,45</td></tr></tbody></table> <table><thead><tr><th>Dodatek mieszkaniowy</th><th>O g ó ł e m</th><th>Przeciętna wys. zaopatr.</th></tr><tr><th>Razem: zł</th><th>zł</th><th>zł</th></tr></thead><tbody><tr><td>25.328,05</td><td>219.509,79 45 489,50</td><td>590,08 110,41</td></tr><tr><td></td><td>264 999,29</td><td>338,—</td></tr><tr><td>726,26</td><td>6 855,15 7.201,95</td><td>253,89 85,73</td></tr><tr><td>26 054,51</td><td>279 056,39</td><td>311,79</td></tr></tbody></table> Przy ogólnej ilości 895 osób. pobierających zaopatrzenie emerytalne przeciętna wysokość zaopatrzenia wynosi 311,79 zł dla jednej osoby $\times$ 12 uczyni rocznie 3.741,48 zł, pomnożone przez ilość osób 895 wyniesie rocznie kwotę 3.348.625 zł. Po uwzględnieniu ubytku przybywa rocznie około 100 osób, pomnożone przez przeciętną miesięczną emerytów polskich z uwzględnieniem dodatku mieszkaniowego w/g Warszawy 372,95 zł wyniesie miesięcznie kwotę 37.295 zł $\times$ 12 wyniesie 447.540 zł. Na okres budżetowy 1931/32 przewiduje się zatem wydatek na zaopatrzenie (bez dod. 40% i bez dopłaty dod. mieszk. w/g Warszawy) w kwocie 2.615.847,56 złotych. Tymczasowo uchwalone zasiłki przez Śl. Radę Wojew. z dnia 20. III. 1930 r. L. R. W. 186/8 wyniosą rocznie : 40% dodatek do zaopatrzenia 972.243,72 zł, dopłaty dodatku mieszkaniowego w/g Warszawy 208.133,40 zł. Na dopłatę zaległych emerytur oraz na dopłaty z powodu podwyższenia wymiarów emerytalnych przewiduje się rocznie wydatek w kwocie 124.775.— zł. Razem wydatek w § 1a wyniesie kwotę 3.921.000.— zł.	Emerytury i zaopatrzenia	Ilość osób	Zaopatrzenia + 10% zł	Zasiłek 15% zł	40% dodatek zł	Dodatek wg. klas miejscowości	Mieszk. dopłata wg. Warszawy	Ze służby polskiej emeryci	372	120.609,77	18.091,47	55 480,50	11 982,51	13.345,54	wdowy	166						sieroty	246	28.254,35	4.238,15	12.997,—	—	—	Razem polscy emeryci, wdowy i sier.	784	przeciętna wynosi przy					Ze służby zaborczej emeryci	27	3.806,77	571,01	1 751,11	315,35	410,91	wdowy	73						sieroty	11	4.473,26	670,99	2.057,70	—	—	Ogółem emeryci, wdowy i sieroty polscy z państw zaborczych	895	157.144,15	23.571,62	72.286,31	12.297,86	13.756,45	Dodatek mieszkaniowy	O g ó ł e m	Przeciętna wys. zaopatr.	Razem: zł	zł	zł	25.328,05	219.509,79 45 489,50	590,08 110,41		264 999,29	338,—	726,26	6 855,15 7.201,95	253,89 85,73	26 054,51	279 056,39	311,79
Emerytury i zaopatrzenia	Ilość osób	Zaopatrzenia + 10% zł	Zasiłek 15% zł	40% dodatek zł	Dodatek wg. klas miejscowości	Mieszk. dopłata wg. Warszawy																																																																																			
Ze służby polskiej emeryci	372	120.609,77	18.091,47	55 480,50	11 982,51	13.345,54																																																																																			
wdowy	166																																																																																								
sieroty	246	28.254,35	4.238,15	12.997,—	—	—																																																																																			
Razem polscy emeryci, wdowy i sier.	784	przeciętna wynosi przy																																																																																							
Ze służby zaborczej emeryci	27	3.806,77	571,01	1 751,11	315,35	410,91																																																																																			
wdowy	73																																																																																								
sieroty	11	4.473,26	670,99	2.057,70	—	—																																																																																			
Ogółem emeryci, wdowy i sieroty polscy z państw zaborczych	895	157.144,15	23.571,62	72.286,31	12.297,86	13.756,45																																																																																			
Dodatek mieszkaniowy	O g ó ł e m	Przeciętna wys. zaopatr.																																																																																							
Razem: zł	zł	zł																																																																																							
25.328,05	219.509,79 45 489,50	590,08 110,41																																																																																							
	264 999,29	338,—																																																																																							
726,26	6 855,15 7.201,95	253,89 85,73																																																																																							
26 054,51	279 056,39	311,79																																																																																							

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
IV		1b		Zaopatrzenia cywilnych inwalidów . .	80 000		80 000	§ 1b. W związku z wznowieniem wypłaty z funduszów wojewódzkich zaopatrzenia cywilnym inwalidom którzy pobierali rentę na zasadzie rozporządzenia z dnia 10. VII. 1922 r. (Dz. Ust. Śl. Nr. 6 poz. 26) dla 70 inwalidów cywilnych po 90 zł do 100 zł miesięcznie 80.000.— zł
		3		Odprawy dla wdów po funkcjonarjuszach śląskich	1 700		1 700	§ 3. Przewiduje się dwie odprawy po 500 zł. Odprawy te z uwzględnieniem 10% dodatku wynoszą 1.000.— zł. 15% zasiłek 150.— zł i 40% dodatek 550.— zł. Razem 1.700.— zł
		3a		Odprawy dla wdów po funkcjonarjuszach wojewódzkich	12 075		12 075	§ 3a. Przewiduje się pięć odpraw, licząc po 1.500 zł na jedną. Odprawy te z uwzględnieniem 10% dodatku wynoszą 7.500.— zł. 15% zasiłek 1.125.— zł i 40% dodatek 3.450.— zł. Razem 12.075.— zł
		4		Pośmiertne po funkcjonarjuszach śląskich	2 520		2 520	§ 4. Przewiduje się 4 wypłaty pośmiertnego, licząc po 450 zł na jedną. Pośmiertne to wynosi wraz z 10% dodatkiem 1.800.— zł, 40% dodatek 720.— zł. Razem 2.520.— zł
		4a		Pośmiertne po funkcjonarjuszach wojewódzkich	84 000		84 000	§ 4a. Obliczono na podstawie faktycznych wydatków w czasie od 1. VII. 1929 r. do 30. VI. 1930 r. wraz z 10% dodatkiem 60.000 zł, 40% dodatek 24.000 zł. Razem 84.000.— zł
		6		Koszta przesiedlenia funkcjonarjuszów śląskich	1 290		1 290	§ 6. Przewiduje się jedno przesiedlenie w ciągu roku na kwotę 1.290.— zł
		6a		Koszta przesiedlenia funkcjonarjuszów wojewódzkich	19 500		19 500	§ 6a. Przewiduje się 15 przesiedleń w ciągu roku, licząc po 1.300 zł na jedno. Razem 19.500.— zł
V				Ogólny Zarząd Skarbowy	30 000		30 000	
		11		Różne rozchody	20 000		20 000	§ 11. Preliminuje się na podstawie rzeczywistych wydatków z lat ubiegłych, jak zwrot opłat emerytalnych, zwroty sum nienależnie wypłaconych w ubiegłych okresach budżetowych i t. p. 20.000.— zł
		13		Nagrody za wykrycie przekroczeń skarbowych	10 000		10 000	§ 13. Na podstawie danych z poprzednich okresów budżet. 10.000.— zł
VI				Daniny publiczne	624 000		624 000	
		10		Zwroty podatków bezpośrednich . . .	500 000		500 000	§ 10. poz. 1. Zwroty podatków bezpośrednich preliniuje się na podstawie zwrotów za lata ubiegłe, wystosowanych wniosków i na przelewy bezgotówkowe 455.000.— zł poz. 2. Wynagrodzenie gmin i powiatów za pobór i ściąganie podatków gruntowych, preliniuje się w stosunku 3% preliniowanego wpływu w podatku gruntowym 45.000.— zł
		11		Zwroty podatków pośrednich	3 000		3 000	§ 11. Preliminuje się na podstawie przypuszczalnych rozchodów oraz faktycznych wydatków w roku budżetowym 1929/30 3.000.— zł
		13		Zwroty opłat stemplowych	120 000		120 000	§ 13. Preliminuje się na podstawie zwrotów w latach ub. 120.000.— zł
		14		Inne zwroty	1 000		1 000	§ 14. Na różne nieprzewidziane zwroty 1.000.— zł

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a
VII				Śląski Fundusz Gospodarczy				Wpływy z opłat na rzecz Śląskiego Funduszu Gospodarczego wpływają do Głównej Kasy Skarbowej i zachowywane są na „fundusze specjalne”, skąd przekazywane są do Banku Gospodarstwa Krajowego. Oddział w Katowicach, jako kredyty budowlane, które dysponuje Śląska Rada Wojew.
								Wpływy wynoszą:
								1. z opłat na rzecz Śląskiego Funduszu Gospodarczego 2.400.000.— zł
								2. raty amortyzacyjne od pożyczek udzielonych ze Skarbu Śląskiego 600.000.— zł
								Razem: 3.000.000.— zł
VIII				Długi Wojewódzkie	4 151 819 52		4 151 819 52	
		2		Długi Województwa Śląskiego	4 151 819 52		4 151 819 52	Stan pożyczki w dniu 31 marca 1931 r. = \$ 10.899.800.—.
								Według umowy z agentem fiskalnym Województwo ma płacić tytułem amortyzacji pożyczki:
								Dwie raty po \$ 448.000 (kapitał wraz z odsetkami) . . . \$ 896.000.—
								Dwie raty po \$ 2.240 tytułem ½% prowizji dla agenta fiskalnego \$ 4.480.—
								Razem: \$ 900.480.—
								\$ = 8.92 8.032.281.60 zł
								A conto tej sumy wpłaca Związki Komunalne według planów amortyzacyjnych dwie raty po zł 1.540.231.04 . . . 3.080.462.08 zł
								na Województwo przypada 4.951.819.52 zł
								Z narosłych odsetek od lokat funduszy pożyczki amerykańskiej pokryje się 800.000.— zł
								Wobec czego preliminuje się 4.151.819.52 zł
								Stan pożyczki po zapłaceniu rat w roku 1931 wynosić będzie \$ 10.764.400.—.
IX				Udziały i pożyczki	250 000		250 000	
		2		Pożyczki i udziały udzielone ze Skarbu Śląskiego	250 000		250 000	Udział Skarbu Śl. przy budowie wodociągów w Cieszynie 250.000.— zł
X				Administracja Domów Skarbowych	135 000		135 000	
		11		Wydatki administracyjne	75 000		75 000	poz 1. Wydatki osobowe: dozorczy, zarządcy domów skarbowych, zakontraktowani urzędnicy, specjalne wynagrodzenie za zarząd domu, ubezpieczenia, Kasa Chorych i t. p. 35.000.— zł
								poz 2. Wydatki rzeczowe: podatki i opłaty, czyszczenie kominów, wywóz śmieci, oświetlenie, spłata długów hipotecznych i t. p. wydatki 40.000.— zł
		12		Remont i konserwacja budynków mieszkalnych	60 000		60 000	Remont i konserwacja domów mieszkalnych, będących własnością Skarbu Śląskiego 60.000.— zł

W Y D A T K I

CZĘŚĆ IV. ADMINISTRACJA SZKOLNA

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																																													
I.				Administracja Szkolna	42 586 985	407 000	42 993 985																																																														
				Władze II. Instancji	2 354 593		2 354 593																																																														
		1		Uposażenie	683 333		683 333	<table><tr><th rowspan="2">Wyszczególnienie</th><th colspan="12">Wizyt. i Urzędnicy</th><th colspan="4">funkcjon. niżsi</th><th rowspan="2">Ogółem</th></tr><tr><th>IV</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XV</th><th>XVI</th></tr><tr><td>Na rok 1931/32 . .</td><td>1</td><td>13</td><td>8</td><td>8</td><td>11</td><td>17</td><td>10</td><td>10</td><td>7</td><td>1</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>95</td></tr><tr><td>Na rok 1930/31 . .</td><td>1</td><td>11</td><td>8</td><td>7</td><td>10</td><td>19</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>4</td><td>—</td><td>3</td><td>2</td><td>95</td></tr></table>	Wyszczególnienie	Wizyt. i Urzędnicy												funkcjon. niżsi				Ogółem	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XII	XIII	XV	XVI	Na rok 1931/32 . .	1	13	8	8	11	17	10	10	7	1	3	3	3	95	Na rok 1930/31 . .	1	11	8	7	10	19	10	10	10	4	—	3	2	95
	Wyszczególnienie	Wizyt. i Urzędnicy												funkcjon. niżsi				Ogółem																																																			
		IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XII	XIII	XV	XVI																																																							
	Na rok 1931/32 . .	1	13	8	8	11	17	10	10	7	1	3	3	3	95																																																						
	Na rok 1930/31 . .	1	11	8	7	10	19	10	10	10	4	—	3	2	95																																																						
									Uposażenie: Urzędnicy 636.667.— zł Funkcjonariusze niżsi 42.466.— zł Ryczałt reprezentacyjny dla Naczelnika Wydziału Oświe- cenia Publicznego 4.200.— zł Razem § 1: 683.333.— zł																																																												
		2			Różne wydatki osobowe	188 260		188 260	poz. 1. Wynagrodzenie na zapomogi (przyjęto ½% uposa- żenia) 174.370.— zł poz. 2. Umundurowanie dla 50 woźnych i tercjanów 8.000.— zł poz. 3. Opłaty ubezpieczeniowe i kasy chorych 5.890.— zł Razem § 2: 188.260.— zł																																																												
		3			Podróże służbowe i przesiedlenia	50 000		50 000	poz. 1. Ryczałt na podróże służbowe Naczelnika Wydziału Oświecenia Publiczn. i dla 12 wizytatorów à 250 zł miesięcznie oraz koszty podróży i delegacje 48.000.— zł poz. 2. Przesiedlenia 2.000.— zł Razem § 3: 50.000.— zł																																																												
		6			Wydatki biurowe	36 000		36 000	poz. 1. Materiały pisarskie, przeprowadzenie koresponden- cji, zakup przyborów kancelaryjnych oraz ryczałt kancelaryjny 20.000.— zł poz. 2. Druki urzędowe 10.000.— zł poz. 3. Zakup i prenumerata pism urzędowych, oprawa książek i t. p. 6.000.— zł Razem § 5: 36.000.— zł																																																												
		7			Inwentarz biurowy	20 000		20 000	poz. 1. Zakup maszyn do pisania, szaf i t. p. 19.000.— zł poz. 2. Naprawa inwentarza biurowego 1.000.— zł Razem § 7: 20.000.— zł																																																												
		8			Wydatki pocztowe, telegraficzne i tele- foniczne	25 000		25 000	Opłaty pocztowe, portoria, abonament telefoniczny i t. p. 25.000.— zł																																																												
	11			Drobne wydatki	2 000		2 000	Na nieprzewidziane wydatki 2.000.— zł																																																													
	12			Biblioteka	5 000		5 000	Uzupełnienie Biblioteki Wydziału Oświecenia Publicznego 5.000.— zł																																																													

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																																									
IV.	I.	14		Zasiłki i stypendja	1 335 000		1 335 000	poz. 1. Zasiłki dla ubogiej młodzieży szkolnej, mieszkającej w bursach 200.000.— zł poz. 2. Wydatki związane z dożywianiem dzieci szkół powszechnych 800.000.— zł poz. 3. Na dożywianie hufców szkolnych drużyn jordanowskich, kolonij szkół powszechnych, seminarjów, gimnazjów i szkół zawodowych 200.000.— zł poz. 4. Urządzenie kursów jordanowskich, przyrządy gimnastyczne, wynagrodzenie kierowników i kontrolerów oraz służby drużyn jordanowskich i inne drobne wydatki 100.000.— zł poz. 5. Zwrot opłat szkolnych 35.800.— zł Razem § 14: 1.335.000.— zł																																																									
		16		Zakup wzorów szkolnych	10 000		10 000	Zakup wzorów szkolnych, map, obrazów i t. p. 10.000.— zł																																																									
				Szkolnictwo powszechne																																																													
				Nadzór szkolny	541 800		541 800																																																										
		1		Uposażenie	434 890		434 890	Etat.																																																									
								<table><tr><th rowspan="2">Wyszczególnienie</th><th colspan="7">Inspektorowie szkolni, zast. i sekret.</th><th rowspan="2">Razem</th><th colspan="2">funkcion. niżsi</th><th rowspan="2">Ogółem</th></tr><tr><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XVI</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Na rok</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>1931/32 . .</td><td>16</td><td>9</td><td>—</td><td>16</td><td>7</td><td>—</td><td>—</td><td>48</td><td>4</td><td>4</td><td>52</td></tr><tr><td>1930/31 . .</td><td>16</td><td>9</td><td>—</td><td>16</td><td>7</td><td>—</td><td>—</td><td>48</td><td>4</td><td>4</td><td>52</td></tr></table>	Wyszczególnienie	Inspektorowie szkolni, zast. i sekret.							Razem	funkcion. niżsi		Ogółem	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XVI	Razem	Na rok												1931/32 . .	16	9	—	16	7	—	—	48	4	4	52	1930/31 . .	16	9	—	16	7	—	—	48	4	4	52
		Wyszczególnienie	Inspektorowie szkolni, zast. i sekret.							Razem	funkcion. niżsi		Ogółem																																																				
			VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		XVI	Razem																																																					
		Na rok																																																															
		1931/32 . .	16	9	—	16	7	—	—	48	4	4	52																																																				
		1930/31 . .	16	9	—	16	7	—	—	48	4	4	52																																																				
										Uposażenie: Urzednicy 423.319.— zł Funkcjonariusze niżsi 11.571.— zł																																																							
		2				Różne wydatki osobowe	3 990		3 990	Opłaty do Kas Chorych i ubezpieczeniowe 3.990.— zł																																																							
		3				Podróże służbowe i przesiedlenia . .	50 000		50 000	poz. 1. Ryczałt dla inspektorów i ich zastępców oraz podróże służbowe i delegacie 48.000.— zł poz. 2. Przesiedlenia 2.000.— zł Razem § 3: 50.000.— zł																																																							
5				Pomieszczenie	25 920		25 920	poz. 1. Komorne i należności uboczne 11.520.— zł poz. 2. Opał, światło i utrzymanie porządku 14.400.— zł Razem § 5: 25.920.— zł																																																									
6				Wydatki biurowe	11 200		11 200	poz. 1. Materiały pisarskie 4.800.— zł poz. 2. Druki 3.200.— zł poz. 3. Książki i pisma 3.200.— zł Razem § 6: 11.200.— zł																																																									
7				Inwentarz biurowy	4 800		4 800	poz. 1. Zakup urządzeń biurowych, maszyn do pisania itp. 4.000.— zł poz. 2. Konserwacja inwentarza 800.— zł Razem § 7: 4.800.— zł																																																									
8				Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	2 400		2 400	Opłaty pocztowe dla 16 Urzędów Szkolnych Powiatowych 2.400.— zł																																																									
9				Wydawnictwa	3 000		3 000	Wynagrodzenie za prace wydawnictw szkolnych . . . 3.000.— zł																																																									

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																																																							
IV.	II.	11		Drobne wydatki	800		800	Na nieprzewidziane wydatki	800.— zł																																																																						
		12		Pomoce naukowe	4 800		4 800	Zakup dzieł do Powiatowych Bibliotek szkolnych i Powiatowych Urzędów Szkolnych	4.800.— zł																																																																						
				Szkoły Powszechne	29 120 694		29 120 694																																																																								
		1		Uposażenie	25 717 094		25 717 094	Etat.																																																																							
								<table><tr><th rowspan="2">Wyszczególnienie</th><th colspan="8">Kierownicy szkolni i nauczyciele</th><th colspan="2">funkcjon. niżsi</th><th rowspan="2">Ogółem</th></tr><tr><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XVI</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Na rok</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>1931/32 . .</td><td>1</td><td>61</td><td>481</td><td>765</td><td>1386</td><td>1851</td><td>269</td><td>42</td><td>3</td><td>3</td><td>4862</td></tr><tr><td>1930/31 . .</td><td>1</td><td>61</td><td>426</td><td>526</td><td>1281</td><td>2057</td><td>284</td><td>52</td><td>3</td><td>3</td><td>4691</td></tr></table>	Wyszczególnienie	Kierownicy szkolni i nauczyciele								funkcjon. niżsi		Ogółem	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XVI	Razem	Na rok													1931/32 . .	1	61	481	765	1386	1851	269	42	3	3	4862	1930/31 . .	1	61	426	526	1281	2057	284	52	3	3	4691												
		Wyszczególnienie	Kierownicy szkolni i nauczyciele								funkcjon. niżsi		Ogółem																																																																		
			V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XVI	Razem																																																																			
		Na rok																																																																													
		1931/32 . .	1	61	481	765	1386	1851	269	42	3	3	4862																																																																		
		1930/31 . .	1	61	426	526	1281	2057	284	52	3	3	4691																																																																		
										Uposażenie nauczycieli	25.707.831.— zł																																																																				
										Uposażenie funkcjonariuszów niższych	9.263.— zł																																																																				
			2			Różne wydatki osobowe	110 280		110 280	Opłaty do Kas Chorych i ubezpieczeniowe	110.280.— zł																																																																				
			3			Podróże służbowe i przesiedlenia	50 000		50 000	poz. 1. Podróże służbowe dla nauczycieli biorących udział w konferencjach powiatowych	27.000.— zł																																																																				
										poz. 2. Przesiedlenia	23.000.— zł																																																																				
								Razem:	50.000.— zł																																																																						
	5			Pomieszczenie	3 920		3 920	poz. 1. Komorne i należności uboczne za szkoły fiskalne	600.— zł																																																																						
								poz. 2. Opał, światło i utrzymanie porządku	3.320.— zł																																																																						
								Razem:	3.920.— zł																																																																						
	6			Wydatki biurowe	1 140		1 140	poz. 1. Materiały pisarskie	330.— zł																																																																						
								poz. 2. Druki	510.— zł																																																																						
								poz. 3. Książki i pisma	300.— zł																																																																						
								Razem § 6:	1.140.— zł																																																																						
	7			Inwentarz biurowy	810		810	Zakup inwentarza i konserwacja	810.— zł																																																																						
	8			Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	150		150	Opłaty pocztowe dla szkół	150.— zł																																																																						
	11			Drobne wydatki	300		300	Na nieprzewidziane wydatki	300.— zł																																																																						
	12			Pomoce naukowe	50 000		50 000	poz. 1. Zakup książek, zeszytów, materiałów do robót ręcznych i t. p. dla biednej działy szkolnej	50.000.— zł																																																																						
	14			Zasiłki i subwencje	170 000		170 000	poz. 1. Subwencja dla prywatnych szkół w Cieszynie, Bielsku, Strumieniu, Rybniku i innych	30.000.— zł																																																																						
								poz. 2. Subwencja dla ochronek oraz szkół gospodarstwa domowego	140.000.— zł																																																																						
								Razem § 14:	170.000.— zł																																																																						
	15			Oświata pozaszkolna	1 482 000		1 482 000	poz. 1. Dla towarzystw oświatowo-kulturalnych	600.000.— zł																																																																						
								poz. 2. Dla instytutu pedagogicznego	60.000.— zł																																																																						
								poz. 3. Dla rady sportowej	25.000.— zł																																																																						
								poz. 4. Dla Wojew. Komitetu Wychowania Fizycznego	65 000.— zł																																																																						
								poz. 5. Nasze czytelnie	10.000.— zł																																																																						
								poz. 6. Teatr Polski w Katowicach	600.000.— zł																																																																						
								Do przeniesienia: 1.360.000.— zł																																																																							

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																																																							
IV.	II.	15						Z przeniesienia: 1.360.000.— zł poz. 7. Dla Związku Harcerzy Polskich na budowę szkoły instruktorskiej w Buczu 25.000.— zł poz. 8. Na ogólną propagandę turystyczną 10.000.— zł poz. 9. Związek Harcerstwa Polskiego Oddział Katowice . . 37.000.— zł poz. 10. Subw. dla Teatru Niemieckiego w Katowicach . 50.000.— zł Razem § 15: 1.482.000.— zł																																																																							
		18		Subwencje na remont i budowę szkół powszechnych	1 500 000		1 500 000	Subwencje dla gmin na remont szkół powszechnych . . 1.500.000.— zł																																																																							
		19		Kursa dokształcające	30 000		30 000	poz. 1. Wydatki związane z urządzeniem wyższego kursu nauczycieli w Mysłowicach i w Cieszyńcu, wynagrodzenie prelegentów, uzupełnienie pracowni i bi- blioteki 25 000.— zł poz. 2. Urządzenie kursów wakacyjnych dla nauczycieli szkół powszechnych 5.000.— zł Razem: 30.000.— zł																																																																							
	III.	20		Ogrody szkolne	5 000		5 000	Na urządzenie i uzupełnienie prowadzenia ogrodów szkol- nych, szkółek drzewnych i t. p. 5.000.— zł																																																																							
				Seminaria Nauczycielskie	1 741 198		1 741 198																																																																								
		1		Uposażenie	1 496 193		1 496 193	Etat.																																																																							
								<table><tr><th rowspan="2">Wyszcze- gólnienie</th><th colspan="7">Dyrektorzy i nauczyciele</th><th rowspan="2">Ra- zem</th><th colspan="4">funkcjon. niżsi</th><th rowspan="2">Ra- zem</th><th rowspan="2">Ogół- łem</th></tr><tr><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th></tr><tr><td>Na rok</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>1931/32 .</td><td>5</td><td>59</td><td>32</td><td>18</td><td>27</td><td>3</td><td>—</td><td>144</td><td>7</td><td>—</td><td>4</td><td>3</td><td>14</td><td>158</td></tr><tr><td>1930/31 .</td><td>5</td><td>56</td><td>35</td><td>18</td><td>31</td><td>3</td><td>—</td><td>148</td><td>7</td><td>—</td><td>4</td><td>3</td><td>14</td><td>162</td></tr></table>	Wyszcze- gólnienie	Dyrektorzy i nauczyciele							Ra- zem	funkcjon. niżsi				Ra- zem	Ogół- łem	V	VI	VII	VIII	IX	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Na rok															1931/32 .	5	59	32	18	27	3	—	144	7	—	4	3	14	158	1930/31 .	5	56	35	18	31	3	—	148	7	—	4	3	14	162
		Wyszcze- gólnienie	Dyrektorzy i nauczyciele							Ra- zem	funkcjon. niżsi				Ra- zem	Ogół- łem																																																															
			V	VI	VII	VIII	IX	XI	XII		XIII	XIV	XV	XVI																																																																	
		Na rok																																																																													
1931/32 .	5	59	32	18	27	3	—	144	7	—	4	3	14	158																																																																	
1930/31 .	5	56	35	18	31	3	—	148	7	—	4	3	14	162																																																																	
2		Różne wydatki osobowe	1 055		1 055	Oplaty do Kas Chorych i ubezpieczeniowe 1.055.— zł																																																																									
3		Podróże służbowe i przesiedlenia	11 000		11 000	poz. 1. Podróże służbowe 7.500.— zł poz. 2. Przesiedlenia 3.500.— zł Razem § 3: 11.000.— zł																																																																									
5		Pomieszczenie	175 000		175 000	poz. 1. Komorne, należności uboczne 80.000.— zł poz. 2. Opał. światło, utrzymanie porządku 95.000.— zł Razem § 5: 175.000.— zł																																																																									
6		Wydatki biurowe	6 300		6 300	poz. 1. Materiały pisarskie 2.100.— zł poz. 2. Druki, książki i pisma 4.200.— zł Razem § 6: 6.300.— zł																																																																									
7		Ławentarz biurowy	4 550		4 550	Zakup i konserwacja inwentarza 4.550.— zł																																																																									
8		Wydatki pocztowe, telegraficzne i tele- foniczne	700		700	Wydatki pocztowe dla 7-miu zakładów 700.— zł																																																																									
11		Drobne wydatki	1 400		1 400	Na nieprzewidziane wydatki 1.400.— zł																																																																									

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																																																	
IV.	III.	12		Urządzenie lokali szkolnych	25 000		25 000	Na zakupno książek do bibliotek szkolnych, zakup przyrządów mierniczych naukowych, obrazów poglądowych, pomocy nauwych, urządzenie boisk, sprzętów do sal szkolnych i t. p. 25.000.— zł																																																																	
		14		Subwencje dla seminarjów prywatnych	10 000		10 000	Subwencje dla prywatnych seminarjów 10.000.— zł																																																																	
		19		Kursy metodyczne	5 000		5 000	Na wydatki związane z urządzeniem i prowadzeniem kursów metodycznych dla nauczycieli i t. p. 5.000.— zł																																																																	
		20		Ogrody szkolne	5 000		5 000	Subwencje na urządzenie ogrodów szkolnych, szkółek drzewnych i t. p. 5.000.— zł																																																																	
V.				Szkolnictwo Średnie	4 522 513		4 522 513																																																																		
		1		Uposażenie	3 600 408		3 600 408	Etat.																																																																	
								<table><tr><th>Wyszcze- gólnienie</th><th colspan="7">Dyrektorzy i nauczyciele</th><th colspan="4">funkcjon. niżsi</th><th>Ogół- łem</th></tr><tr><th></th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th><th></th></tr><tr><td>Na rok</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>1931/32 .</td><td>24</td><td>106</td><td>90</td><td>130</td><td>9</td><td>—</td><td>—</td><td>9</td><td>5</td><td>6</td><td>2</td><td>381</td></tr><tr><td>1930/31 .</td><td>20</td><td>99</td><td>93</td><td>151</td><td>9</td><td>—</td><td>—</td><td>8</td><td>5</td><td>6</td><td>2</td><td>393</td></tr></table>	Wyszcze- gólnienie	Dyrektorzy i nauczyciele							funkcjon. niżsi				Ogół- łem		V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XIII	XIV	XV	XVI		Na rok													1931/32 .	24	106	90	130	9	—	—	9	5	6	2	381	1930/31 .	20	99	93	151	9	—	—	8	5	6	2	393
Wyszcze- gólnienie	Dyrektorzy i nauczyciele							funkcjon. niżsi				Ogół- łem																																																													
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XIII	XIV	XV	XVI																																																														
Na rok																																																																									
1931/32 .	24	106	90	130	9	—	—	9	5	6	2	381																																																													
1930/31 .	20	99	93	151	9	—	—	8	5	6	2	393																																																													
													Uposażenie nauczycieli 3.516.793.— zł																																																												
													Uposażenie funkcjonariuszy niższych 83.615.— zł																																																												
		2		Różne wydatki osobowe	4 055		4 055	Oplaty do Kas Chorych i ubezpieczeniowe 4.055.— zł																																																																	
		3		Podróże służbowe i przesiedlenia	22 000		22 000	poz. 1. Podróże służbowe i delegacje 13.600.— zł																																																																	
								poz. 2. Przesiedlenia 8.400.— zł																																																																	
								Razem: 22.000.— zł																																																																	
		5		Pomieszczenie	207 300		207 300	poz. 1. Komorne i należności uboczne 10.300.— zł																																																																	
								poz. 2. Opał, światło i utrzymanie porządku 197.000.— zł																																																																	
								Razem: 207.300.— zł																																																																	
		6		Wydatki biurowe	16 500		16 500	poz. 1. Materiały pisarskie dla 15 zakładów 4.500.— zł																																																																	
								poz. 2. Druki 7.500.— zł																																																																	
								poz. 3. Książki, pisma naukowe 4.500.— zł																																																																	
								Razem: 16.500.— zł																																																																	
		7		lawentarz biurowy	9 750		9 750	poz. 1. Zakup inwentarza biurowego dla 15 zakładów 9.000.— zł																																																																	
								poz. 2. Konserwacja inwentarza 750.— zł																																																																	
								Razem: 9.750.— zł																																																																	
		8		Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	1 500		1 500	Na wydatki pocztowe i telegraficzne 1.500.— zł																																																																	
		11		Drobne wydatki	6 000		6 000	Na nieprzewidziane wydatki 6.000.— zł																																																																	
		12		Urządzenia lokali szkolnych	50 000		50 000	Na uzupełnienie pomocy naukowych, gabinetów lekarskich, sal szkolnych 50.000.— zł																																																																	
		14		Zasiłki i subwencje dla średnich szkół komunalnych	600 000		600 000	Bezwrotne subwencje dla średnich zakładów ogólnokształcących komunalnych 600.000.— zł																																																																	
		19		Kursy metodyczne	5 000		5 000	Na wydatki związane z urządzeniem kursów metodycznych dla nauczycieli 5.000.— zł																																																																	

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																																						
VI				Szkolnictwo zawodowe	3 682 860	407 000	4 089 860																																																							
	1			Uposażenie	1 751 278		1 751 278	Etat. <table><tr><th rowspan="2">Wyszczególnienie</th><th colspan="8">Dyrektorowie i naucz</th><th colspan="4">funkc. niżsi</th><th rowspan="2">Ogółem</th></tr><tr><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th></tr><tr><td>Na rok 1931/32 . . .</td><td>5</td><td>46</td><td>40</td><td>29</td><td>22</td><td>4</td><td>8</td><td>1</td><td>10</td><td>5</td><td>7</td><td>—</td><td>177</td></tr><tr><td>Na rok 1930/31 . . .</td><td>6</td><td>37</td><td>32</td><td>17</td><td>17</td><td>10</td><td>4</td><td>4</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>1</td><td>143</td></tr></table>	Wyszczególnienie	Dyrektorowie i naucz								funkc. niżsi				Ogółem	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Na rok 1931/32 . . .	5	46	40	29	22	4	8	1	10	5	7	—	177	Na rok 1930/31 . . .	6	37	32	17	17	10	4	4	5	5	5	1	143
Wyszczególnienie	Dyrektorowie i naucz									funkc. niżsi				Ogółem																																																
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI																																																		
Na rok 1931/32 . . .	5	46	40	29	22	4	8	1	10	5	7	—	177																																																	
Na rok 1930/31 . . .	6	37	32	17	17	10	4	4	5	5	5	1	143																																																	
	2			Różne wydatki osobowe	10 920		10 920	Uposażenie nauczycieli 1.668.942.— zł																																																						
	3			Podróże służbowe i przesiedlenia . . .	14 300		14 300	Uposażenie funkcjonariuszów niższych 82.336.— zł																																																						
								Oplaty do Kas Chorych i ubezpieczeniowe 10.920.— zł																																																						
	5			Pomieszczenie	185 577		185 577	poz. 1. Komorne 1.800.— zł																																																						
								poz. 2. Opał, światło i utrzymanie porządku 183.777.— zł																																																						
								Razem: 185.577.— zł																																																						
	6			Wydatki biurowe	16 685		16 685	poz. 1. Materiały pisarskie 5.115.— zł																																																						
								poz. 2. Druki 8.170.— zł																																																						
								poz. 3. Książki i pisma 3.400.— zł																																																						
								Razem: 16.685.— zł																																																						
	7			Inwentarz biurowy	2 000		2 000	Na uzupełnienie inwentarza w szkole przemysłowej w Bielsku i szkoły Handlowej w Cieszynie 2.000.— zł																																																						
	8			Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	1 400		1 400	Oplaty pocztowe, dla 3 szkół zawodowych 1.400.— zł																																																						
	9			Wydawnictwo	1 000		1 000	Druk sprawozdań i skryptów szkolnych 1.000.— zł																																																						
	11			Drobne wydatki	5 500		5 500	Na drobne nieprzewidziane wydatki 5.500.— zł																																																						
	12			Pomoce naukowe	165 300	407 000	572 300	Wydatki zwyczajne: 5.300.— zł																																																						
								poz. 1. Materiały naukowe 150.000.— zł																																																						
								poz. 2. Napęd i ruch warsztatów i pracowni 10.000.— zł																																																						
								poz. 3. Biblioteka																																																						
								Razem wydatki zwyczajne: 165.300.— zł																																																						
								Wydatki nadzwyczajne:																																																						
								poz. 1. Urządzenie sal naukowych w Śląskich Zakładach Technicznych w Katowicach 400.000.— zł																																																						
								poz. 2. Urządzenie stacji sejsmograficznej 7.000.— zł																																																						
								Razem: 407.000.— zł																																																						
	13			Koszta wyjazdów naukowych	3 250		3 250	Koszta wyjazdów dyrektorów, nauczycieli i wycieczki uczniów 3.250.— zł																																																						
	14			Zapomogi i zasiłki	1 420 650		1 420 650	poz. 1. Zasiłki dla ognisk młodzieży rzemieślniczej 5.000.— zł																																																						
								poz. 2. Na wydatki osobowe dla 60-ciu szkół dokształcających, przemysłowych i handlowych 1.200.000.— zł																																																						
								poz. 3. Na wydatki rzeczowe szkół wymienionych pod poz. 3 20.000.— zł																																																						
								poz. 4. Zapomogi dla instytucji utrzymujących szkoły i kursy zawodowe 195.650.— zł																																																						
								Razem § 14: 1.420.650.— zł																																																						

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																										
VI		19		Urządzenie kursów	25 000		25 000	Urządzenie kursu przygotowawczego dla nauczycieli szkół doksztalujących 25.000.— zł																																										
		21		Fundusz obrotowy	80 000		80 000	Fundusz pomocniczy dla prowadzenia zakładów wytwórczych w Bielsku i w Katowicach 80.000.— zł																																										
VII				Konserwatorium Muzyczne	368 506		368 506																																											
		1		Uposażenie	283 356		283 356	Etat.																																										
								<table><tr><th rowspan="2">Wyszczególnienie</th><th colspan="5">Dyrekt. i nauczyciele</th><th colspan="4">funkcjon. niżsi</th><th rowspan="2">Ogółem</th></tr><tr><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XV</th><th>XVI</th></tr><tr><td>Na rok 1931/32 . . .</td><td>1</td><td>5</td><td>19</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>31</td></tr><tr><td>Na rok 1930/31 . . .</td><td>1</td><td>9</td><td>25</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>40</td></tr></table>	Wyszczególnienie	Dyrekt. i nauczyciele					funkcjon. niżsi				Ogółem	V	VI	VII	VIII	IX	XII	XIII	XV	XVI	Na rok 1931/32 . . .	1	5	19	1	1	1	1	1	1	31	Na rok 1930/31 . . .	1	9	25	1	1	1	1	1	1	40
Wyszczególnienie	Dyrekt. i nauczyciele					funkcjon. niżsi				Ogółem																																								
	V	VI	VII	VIII	IX	XII	XIII	XV	XVI																																									
Na rok 1931/32 . . .	1	5	19	1	1	1	1	1	1	31																																								
Na rok 1930/31 . . .	1	9	25	1	1	1	1	1	1	40																																								
		2		Różne wydatki osobowe	5 890		5 890	Urzędnicy i nauczyciele 267.158.— zł Funkcjonariusze niżsi 16.198.— zł Oplaty do Kas Chorych i ubezpieczeniowe 5.890.— zł																																										
		3		Podróże służbowe i przesiedlenia . .	11 000		11 000	Podróże służbowe 500.— zł Przesiedlenia 10.500.— zł Razem: 11.000.— zł																																										
		5		Pomieszczenie	52 460		52 460	poz. 1. Komorne i należitości uboczne 36.900.— zł poz. 2. Opał, światło i utrzymanie porządku 15.560.— zł Razem: 52.460.— zł																																										
		6		Wydatki biurowe	1 700		1 700	Materiały pisarskie 600.— zł Druki 500.— zł Książki mapy i pisma 600.— zł Razem: 1.700.— zł																																										
		7		Inwentarz biurowy	2 000		2 000	Zakup inwentarza i konserwacja 2.000.— zł																																										
		8		Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	400		400	Oplaty pocztowe 400.— zł																																										
		9		Wydawnictwo	500		500	Na wydawnictwa nut i sprawozdania 500.— zł																																										
		11		Drobne wydatki	200		200	Na drobne nieprzewidziane wydatki 200.— zł																																										
		12		Biblioteka	8 000		8 000	Zakup książek, nut itp. 8.000.— zł																																										
		13		Popisy i koncerty	2 000		2 000	Na koszty związane z urządzeniem popisów i koncertów propagandowych, ogłoszenia itp. 2.000.— zł																																										
		14		Zasiłki i stypendja	1 000		1 000	Zasiłki i stypendja dla biednych lecz zdolnych uczniów 1.000.— zł																																										

Dz.	R.	§	P.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	O b j a ś n i e n i a																																															
VIII.				Konserwator i Muzeum Śląskie	254 821		254 821																																																
	1			Uposażenie	52 306		52 306	Etat.																																															
								<table><tr><th>Wyszczególnienie</th><th colspan="6">Dyrektor i urzędnicy</th><th colspan="3">funkc. niżsi</th><th>Ogółem</th></tr><tr><th></th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XV</th><th>XVI</th><th></th></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>3</td><td>3</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>12</td></tr><tr><td>Na rok 1930/31</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>2</td><td>9</td></tr></table>	Wyszczególnienie	Dyrektor i urzędnicy						funkc. niżsi			Ogółem		V	VI	VII	VIII	IX	X	XII	XIII	XV	XVI		Na rok 1931/32	1	—	1	3	3	1	—	1	1	1	12	Na rok 1930/31	1	—	1	2	1	1	—	1	—	2	9
Wyszczególnienie	Dyrektor i urzędnicy						funkc. niżsi			Ogółem																																													
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XII	XIII	XV	XVI																																													
Na rok 1931/32	1	—	1	3	3	1	—	1	1	1	12																																												
Na rok 1930/31	1	—	1	2	1	1	—	1	—	2	9																																												
											43.065.— zł																																												
											9.241.— zł																																												
	2			Różne wydatki osobowe	2 515		2 515	Uposażenie urzędników			2.515.— zł																																												
	3			Podróże służbowe i przesiedlenia . . .	10 000		10 000	„ funkcjonariuszy niższych																																															
	6			Wydatki biurowe	1 000		1 000	Oplaty do Kas Chorych i ubezpieczenie			10.000.— zł																																												
								Podróże służbowe			200.— zł																																												
								Materiały pisarskie			600.— zł																																												
								Druki			200.— zł																																												
								Książki i pisma			Razem: 1.000.— zł																																												
	7			Inwentarz biurowy	6 300		6 300	poz. 1. Zakup inwentarza i gablot, szaf muzealnych			6.000.— zł																																												
								poz. 2. Naprawa inwentarza			300.— zł																																												
								Razem:			6.300.— zł																																												
	8			Wydatki pocztowe i telegraficzne . . .	200		200	Oplaty pocztowe			200.— zł																																												
	9			Wydawnictwa	10 000		10 000	Na wydawnictwa drukiem prac na tematy śląskie			10.000.— zł																																												
	11			Inne drobne wydatki	500		500	Na nieprzewidziane wydatki			500.— zł																																												
	12			Biblioteka i zbiory muzealne	135 000		135 000	poz. 1. Zakup książek do biblioteki. Wydatki na działy przyrodniczy, etnograficzny, prehistoryczny, sztuki kościelnej, galerje obrazów, rzeźb i inne. Konserwacja zbiorów itp.			130.000.— zł																																												
								poz. 2. Wynagrodzenie ekspertów i kolektorów			5.000.— zł																																												
								Razem:			135.000.— zł																																												
	22			Konserwacja i inwentaryzacja zabytków	37 000		37 000	poz. 1. Wydatki na restaurację kościołów, architektury świeckiej, rzeźby i malarstwa			30.000.— zł																																												
								poz. 2. Na inwentaryzację zabytków			7.000.— zł																																												
								Razem:			37.000.— zł																																												

DRUKARNIA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

DOCHODY

1. Produkcja zasadnicza . . .	310 000 zł	Sprzedaż 1 maszyny do stawiania Typograf	6.000.—
2. Różne dochody	6 800 „	1 maszyny do krajania papieru	500.—
	316 800 zł	i 1 bostonka	300.—
Czysty zysk Drukarni	32 400 zł		

ROZCHODY

1. Administracja	30 000 zł	Pensja kierownika i 3 urzędników	26.300.—
		Renumeracja dla kierownika	1.500.—
		Renumeracja dla 1 książkowego	1.000.—
		Renumeracja dla 2 urzędników	1.200.—
2. Koszta eksploatacji	209 100 „	Płaca personelu technicznego (25 osób według cennika płac)	99.000.—
		Renumeracja dla personelu technicznego	2.000.—
		Zakup papieru	86.000.—
		Zakup materiałów pomocniczych	10.000.—
		Lokal, komorne	5.600.—
		Opał, światło i siła pędu	6.500.—
3. Świadczenia socjalne . . .	8 000 „	Kasa chorych	1.600.—
		Ubezpiecz. inwalidzkie	1.600.—
		„ bezrobocia	900.—
		„ funkcjonariuszów	2.100.—
		„ od nieszcz. wypadk.	1.800.—
4. Inwestycje i remont	9 500 „	Zakup czcionek i narzędzi . . .	3.500.—
		Zakup 1 maszyny do szycia blok	3.500.—
		Remont maszyn i narzędzi . . .	2.500.—
5. Koszta sprzedaży	2 500 „	Portorja i opakowanie	2.500.—
6. Ubezpieczenie inwentarza i amortyzacja	12 700 „	Ubezpieczenie inwentarza . . .	200.—
		Amortyzacja inwentarza	12.500.—
7. Różne wydatki	12 600 „	Podatki i opłaty skarbowe . . .	8.770.—
		Telefon i telegramy	900.—
		Utrzymanie porządku	600.—
		Koszta podróży i diety	400.—
		Pomoc doraźna i środki opatrunkowe	300.—
		Wydatki biurowe	400.—
		Na inne nieprzewidziane	1.230.—
Razem:	284 400 zł		

W y c i ą g

z budżetu śląskiego na rok 1931-32, część II, Dz. IX, Administracja Wewnętrzna, dotyczący Śląskich Zakładów Wojewódzkich

§	R o z c h ó d	Zwyczajne	Nadzwyczajne	R a z e m	O b j a ś n i e n i e	U w a g i
	Zakłady krajowe i humanitarne.					
12.	Dotacja na pokrycie niedoboru w zakładach wojewódzkich	641 958	—	641 958	1. Śląski Zakład Wychowawczy w Cieszynie 127.000.— zł 2. Śląski Szpital w Cieszynie 300.233.— zł 4. Śląski Zakład dla głuchoniemych w Rybniku 214.725.— zł	
12a.	Dotacje inwestycyjne dla zakładów wojewódzkich	—	30 000	30 000	1. Śląski Szpital w Cieszynie 30.000.— zł	
13	Ustawowy obowiązek pokrywania kosztów leczenia	2 110 000	—	2 110 000	1. Śląski Szpital w Cieszynie 240.000.— zł 2. Zakład dla umysłowo-chorych w Lublińcu 840.000.— zł 3. Zakład dla umysłowo-chorych w Rybniku 960.000.— zł 4. Powszechny Szpital Miejski w Bielsku 40.000.— zł 5. Szpital SS. Elżbietanek w Cieszynie 30.000.— zł	
14.	Utrzymanie krajowo-ubogich matolek i kalek	98 550	—	98 550	2. Zakład dla matolek w Rybniku 98.550.— zł	
15.	Wychowanie zapobiegawcze	246 375	—	246 375	1. Śląski Zakład Wychowawczy w Cieszynie 178.850.— zł 5. Dom Pracy Przymusowej w Lublińcu 67.525.— zł	
16.	Wychow. i wyszkolenie głuchoniemych i ociemniałych (niewidomych)	54 075	—	54 075	2. Śląski Zakład dla głuchoniemych w Rybniku 54.075.— zł	
17a.	Subwencje dla szpitalnictwa i inne	80 000	—	80 000	1. Szpitalnictwo 80.000.— zł	

Preliminarz

Zakładu dla umysłowo-chorych w Lublińcu

na rok 1931-32

(Cz. II. Dz. IX. § 12 budżetu śląskiego)

§	Poz.	D O C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	Objaśnienie	U w a g i
12		Dochody zwyczajne.				Według art. 19 ustawy uposażeniowej z 9. X. 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 116, poz. 924) i ustawy z dnia 8. VII. 1925 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28) pokrywają funkcjonariusze 25% kosztów umundurowania.
	2	Zwrot części kosztów umundurowania funkcjonariuszów	5 500	5 500		
	5	Pomieszczenie	24 600	26 700	Zwrot kosztów za dostarczoną wodę, światło i inne: a) Koszary, klasztor OO. Oblatów, Lecznica Powiatowa Seltena, Rzeźniczek i willa dyrektorska za 50.000 kbm wody à 0.25.— zł 12.500.— zł b) folwark, Dom Pracy Przymusowej i Cegielnia za 35.000 k. w. g. prądu à 0.30.— zł 10.500.— zł c) kierownicza ochronki i inne, komorne à 25.— zł 600.— zł d) folwark za wodę 4.000 kbm à 0.25 zł 1.000.— zł	
	8	Inne dochody	8 900	7 460	a) zwrot kosztów pogrzebu 2.400.— zł b) 5 rata za młyn 1.500.— zł c) różne (za skóry własnego uboju, starzyzna, procent z banków i P. K. O. i inne) 5.000.— zł	
	10	Zwrot kosztów utrzymania	1 928 635	1 871 209	a) przez Województwo: za 748 chorych miejsc, ubogich à 2.25 zł 614.295.— zł za 137 chorych krajowo ubogich à 4.50 zł 225.715.— zł b) przez Wydziały Powiatowe: za 748 chorych miejscowo-ubogich à 2.25 zł 614.295.— zł c) za chorych prywatnych, podsądnych, członków kas chorych i chorych z innych Województw 348.028.— zł 1. Prywatni chorzy: 1 chory à 11.— zł 4.015.— zł 20 chorych à 7.— zł 51.100.— zł 5 chorych à 5.— zł 9.125.— zł 9 chorych à 4.50 zł 14.783.— zł 2. Chorzy z innych Województw: 3 chorych à 12.— zł 13.140.— zł 9 chorych à 9.— zł 29.565.— zł 70 chorych à 5.50 zł 140.525.— zł 47 chorych à 5.— zł 85.775.— zł d) zwrot kosztów żywienia 80 korygendów à 1.57 zł 45.844.— zł c) zwrot kosztów żywienia personelu zakładowego: 1. 2 osoby à 3.73 zł 2.722.— zł 2. 100 osób à 2.13 zł 77.745.— zł	
	11	Dochód z warsztatów	10 000	17 600	a) za prace dla folwarku, cegielni i inne 5.000.— zł b) za przetarcie drzewa w tartaku 5.000.— zł	
	12	Dochód z gospodarstwa zakładowego	48 280	48 240	a) dochód z hodowli trzody chlewnej 23.280.— zł b) dochód z ogrodnictwa 25.000.— zł	
	13	Czysty zysk z gospodarstwa rolnego	15 575	15 575	Według preliminarza detalicznego	
		Razem dochody zwyczajne:	2 041 490	1 992 324		
		Dochód nadzwyczajny:	—	220 000		

§	Poz.	R O Z C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	O b j a ś n i e n i e	U w a g i																																																																																				
12		Rozchód zwyczajny.																																																																																								
	1	Uposażenie	852 604	702 481	Etat na rok 1931/32. <table><tr><th>Personel</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th><th>Ra- zem</th></tr><tr><td>Sanitarny . .</td><td>1</td><td>2</td><td>4</td><td>1</td><td>1</td><td>2</td><td>4</td><td>22</td><td>35</td><td>66</td><td>104</td><td>—</td><td>242</td></tr><tr><td>Administr. . .</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>3</td><td>—</td><td>3</td><td>—</td><td>5</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>13</td></tr><tr><td>Techniczny . .</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>5</td><td>8</td><td>—</td><td>2</td><td>—</td><td>—</td><td>25</td></tr><tr><td>Służba</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>14</td><td>—</td><td>14</td></tr><tr><td>Razem</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>294</td></tr></table> 1 duszpasterz — wynagrodzenie ryczałtowe.	Personel	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Ra- zem	Sanitarny . .	1	2	4	1	1	2	4	22	35	66	104	—	242	Administr. . .	—	—	1	3	—	3	—	5	—	—	1	—	13	Techniczny . .	—	—	—	—	1	1	5	8	—	2	—	—	25	Służba	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	14	Razem													294	
Personel	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Ra- zem																																																																													
Sanitarny . .	1	2	4	1	1	2	4	22	35	66	104	—	242																																																																													
Administr. . .	—	—	1	3	—	3	—	5	—	—	1	—	13																																																																													
Techniczny . .	—	—	—	—	1	1	5	8	—	2	—	—	25																																																																													
Służba	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	14																																																																													
Razem													294																																																																													
	2	Inne wydatki osobowe	120 594	91 900	a) dodatek mieszkaniowy 29.328.— zł b) remuneracje, zapomogi i zwrot opłaty szkolnej dla funk- cjonariuszów (na remuneracje i zapomogi 1% od uposa- żenia), oraz opłata za kursy zimowe dla pielęgniarzy . 18.000.— zł c) odszkodowanie za przejazd koleją 7.300.— zł d) 30% dodatek funkcyjny dla lekarzy 11.816.— zł e) dary jubileuszowe i świąteczne 2.000.— zł f) umundurowanie personelu (beneficja) opał i światło . 40.000.— zł g) ubezpieczenie funkcjonariuszów i pomoc lekarska . . 12.150.— zł																																																																																					
	3	Podróże służbowe i przesiedlenia . . .	4 400	4 200	a) koszty podróży funkcjonariuszów Zakładu 3.200.— zł b) koszty podróży urzędników techniczn. Urzędu Wojew. 1.200.— zł																																																																																					
	4	Środki lokomocji	10 500	27 300	a) za furmanki dostarczone przez folwark, za benzynę i smary do samochodów 6.000.— zł b) utrzymanie koni zakładowych 2.500.— zł c) utrzymanie wozów, uprząży itp. 2.000.— zł																																																																																					
	5	Pomieszczenie	181 600	178 583	a) Opał: 2.500 ton węgla grysiku à 36.— zł 90.000.— zł „ 500 ton koksu à 62.— zł 31.000.— zł b) światło 7.500.— zł c) utrzymanie porządku (mydło, terpentyna, szczotki itp.) . 12.000.— zł d) konserwacja i drobny remont 30.000.— zł e) ubezpieczenie, patronat, podatki, opłata za badanie kotłów 9.500.— zł f) czyszczenie kominów 1.600.— zł																																																																																					
	6	Wydatki biurowe	18 227	12 303	a) przybory biurowe, druki, książki, papier i ryczałt kance- laryjny 5.000.— zł b) książki i pisma (czasopisma lekarskie i subwencje dla czasopism lekarskich) 5.227.— zł c) telefony, telegramy, porto i radio 8.000.— zł																																																																																					
	8	Inne wydatki	17 000	17 000	a) koszt urządzenia 60 pogrzebów à 40.— zł 2.400.— zł b) różne (tytuły dla chorych, wydatki na ochronkę, świece do kaplicy, wyciągi katastralne itp.) 14.600.— zł																																																																																					
	9	Remont i konserwacja budynków . . .	30 000	35 000	Roboty murarskie, blacharskie itp.																																																																																					
	10	Koszty utrzymania chorych i personelu	747 785	846 957	a) żywienie chorych, personelu i korygendów: 1. żywienie chorych 526.605.— zł 2. żywienie personelu 71.540.— zł 3. żywienie korygendów 39.420.— zł b) leczenie chorych 15.000.— zł c) ubieranie chorych: 1. obuwie 10.340.— zł 2. zakupno i naprawa materacy, zakupno koców i mate- rjałów na pościel itp. 18.750.— zł 3. bielizna, odzież, przybory krawieckie itp. 66.130.— zł																																																																																					

§	Poz.	R O Z C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	O b j a ś n i e n i e	U w a g i
12	11	Inwentarz	37 900	48 600	a) zakup maszyny do tarcia wlosia 3.000.— zł b) duże elektryczne sikawki 5.000.— zł c) naprawa i uzupełnienie sprzętów przeciwpożarniczych 3.500.— zł d) zakup maszyny do liczenia 2.000.— zł e) zakup 3-ch silników rezerwowych 5.000.— zł f) zakup drzewa dla tartaku 10.000.— zł g) zakup przyborów do kuchni i warsztatów 9.400.— zł	
	12	Gospodarstwo zakładowe	18 080	25 000	a) hodowla trzody chlewnej (zakup słomy, karmy, szczepienie, apteka i inne) 10.080.— zł b) ogrodnictwo (nawozy sztuczne, obornik, nasiona, drzewka, krzewy, rośliny doniczkowe i inne) 8.000.— zł	
	13	Wydatki na laboratorium	3 000	3 000	Zakup próbek, słoików itp.	
		Razem rozchody zwyczajne:	2 041 490	1 992 324		
		Rozchody nadzwyczajne.				
	9a	Remont i budowa nowych budowli	—	220 000		
		Zestawienie:				
	A.	Dochód zwyczajny	2 041 490	1 992 324		
		Rozchód zwyczajny	2 041 490	1 992 324		
		Nadwyżka — Niedobór	—	—		
	B.	Dochód nadzwyczajny	—	220 000		
		Rozchód nadzwyczajny	—	220 000		
		Nadwyżka — Niedobór	—	—		

ZAŁĄCZNIK DO POZ. 13 BUDŻETU ZAKŁADU DLA UMYSŁOWO CHORYCH W LUBLIŃCU
GOSPODARSTWO ROLNE.

[illegible]

Preliminarz
Zakładu dla umysłowo-chorych w Rybniku
na rok 1931-32

(Część II, Dz. IX. § 12 budżetu śląskiego)

§	Poz.	D O C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	O b j a ś n i e n i e	U w a g i
12		Dochód zwyczajny.				
	2	Zwrot części kosztów umundurowania personelu	6 245 —	4 367 —		Według art. 19 ustawy uposażeniowej z 9. X. 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 116, poz. 924) i usta- wy z dnia 8. VII. 1925 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28) pokrywają funkcyj- narjusze 25% kosztów umundurowania.
	5	Pomieszczenie	17 200 —	15 271 —	a) czynsz za najem budynków koszarowych 13.300.— zł b) czynsz od lokatorów prywatnych 1.000.— zł c) zwrot kosztów za wodę 2.500.— zł d) czynsz za najem szopy 400.— zł	
	8	Inne dochody	167 595 —	166 699 —	a) zwrot kosztów pogrzebowych 2.400.— zł b) zwrot kosztów prania bielizny od wojska 120.— zł c) różne (kości, starzyzna, skóry itp.) 5.000.— zł d) dochód z tytułu prowadzenia zakładu matolek 148.075.— zł e) dochód z zakładu głuchoniemych 12.000.— zł	
	10	Zwrot kosztów utrzymania	1 779 549 —	1 510 270 —	a) przez Województwo: 223 chorych krajowo-ubogich à 4.50 zł 361.309.— zł 729 chorych miejscowo-ubogich à 2.25 zł 598.691.— zł b) przez Wydziały Powiatowe: 729 chorych miejscowo-ubogich à 2.25 zł 598.691.— zł c) za chorych prywatnych, podsądnych, członków kas chorych i chorych z innych Województw: 1. Prywatni chorzy: 1 chory à 11.— zł 4.015.— zł 8 chorych à 7.— zł 20.440.— zł 30 chorych à 5.— zł 54.750.— zł 10 chorych à 4.50 zł 16.425.— zł 95.630.— zł 2. Chorzy z innych Województw: 2 chorych à 9.— zł 6.570.— zł 15 chorych à 5.50 zł 30.112.— zł 25 chorych à 5.— zł 45.625.— zł 82.307.— zł d) zwrot kosztów żywienia personelu zakładu: 1. 20 osób à 3.77 zł 27.521.— zł 2. 15 osób à 2.63 zł 14.400.— zł 3. za pieczywo i artykuły dla chorych 1.000.— zł 42.921.— zł	
	11	Dochód z warsztatów	11 000 —	20 750 —	a) introligatornia i drukarnia 8.000.— zł b) za prace wykonane przez pacjentów 1.000.— zł c) roboty wykonane dla folwarku 2.000.— zł	
	12	Dochód z gospodarstwa zakładowego	45 000 —	45 000 —	a) trzoda chlewna 20.000.— zł b) ogrodnictwo 25.000.— zł	
	13	Czysty zysk z gospodarstwa rolnego	13 179 —	10 832 —	Według preliminarza detalicznego folwarku.	
		Razem dochody zwyczajne:	2 039 768 —	1 773 189 —		

§	Poz.	R O Z C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	Objaśnienie	U w a g i																																																																																				
12		Rozchody zwyczajne.																																																																																								
	1	Uposażenie	916 322	741 297	Etat na rok 1931/32. <table><tr><th>Personel</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th><th>Ra- zem</th></tr><tr><td>Sanitarny . .</td><td>1</td><td>2</td><td>4</td><td>1</td><td>1</td><td>4</td><td>7</td><td>19</td><td>34</td><td>66</td><td>97</td><td>—</td><td>236</td></tr><tr><td>Administr. .</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>3</td><td>—</td><td>2</td><td>2</td><td>4</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>13</td></tr><tr><td>Techniczny .</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>11</td><td>5</td><td>3</td><td>1</td><td>—</td><td>26</td></tr><tr><td>Służba . . .</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>14</td><td>14</td></tr><tr><td>Ogółem . .</td><td colspan="12"></td><td>289</td></tr></table> 2 duszpasterzy, 1 kantor i 1 parobek: wynagrodzenie ryczałtowe.	Personel	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Ra- zem	Sanitarny . .	1	2	4	1	1	4	7	19	34	66	97	—	236	Administr. .	—	—	1	3	—	2	2	4	—	1	—	—	13	Techniczny .	—	—	—	—	1	2	3	11	5	3	1	—	26	Służba . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	14	Ogółem . .													289	
Personel	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Ra- zem																																																																													
Sanitarny . .	1	2	4	1	1	4	7	19	34	66	97	—	236																																																																													
Administr. .	—	—	1	3	—	2	2	4	—	1	—	—	13																																																																													
Techniczny .	—	—	—	—	1	2	3	11	5	3	1	—	26																																																																													
Służba . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	14																																																																													
Ogółem . .													289																																																																													
	2	Inne wydatki osobowe	129 857	97 488	a) dodatek mieszkaniowy 37.656.— zł b) remuneracje, zapomogi (na remuneracje 1% od uposaż.), zwrot opłaty szkolnej i opłata za kursy zimowe dla pie- legniarzy 10.291.— zł c) odszkodowanie za przejazd koleją 8.600.— zł d) 30% dodatek dla lekarzy 11.145.— zł e) dary jubileuszowe i świąteczne 1.700.— zł f) umundurowanie (beneficja) opał i światło 45.465.— zł g) ubezpieczenie funkcjonariuszy i pomoc lekarska 15.000.— zł h) opłata szkolna i przybory szkolne dla uczniów techniczn. 200.— zł																																																																																					
	3	Podróże służbowe i przesiedlenia	4 500	4 500	a) koszty podróży funkcjonariuszów Zakładu 4.000.— zł b) koszty podróży urzędników technicznych Urzędu Woje- wódzkiego 500.— zł																																																																																					
	4	Środki lokomocji	10 500	18 136	a) za furmanki dostarczone przez Zakład 1.000.— zł b) utrzymanie koni zakładowych 6.560.— zł c) utrzymanie wozów, uprzęży i t. p. 2.940.— zł																																																																																					
	5	Pomieszczenie	168 014	163 068	a) opał (2171 ton węgla, 831 ton kostki, 1300 ton miału i 40 ton groszku) 72.608.— zł 500 ton koksu 15.450.— zł 100 m³ drzewa i zużycie gazu 4.200.— zł b) światło 24 136.— zł c) utrzymanie porządku (mydło, terpentyna, szczotki itp.) 10 820.— zł d) konserwacja i drobny remont 30.000.— zł e) ubezpieczenia, podatki i opłata za badanie kotłów 8.800.— zł f) czyszczenie kominów 2.000.— zł																																																																																					
	6	Wydatki biurowe	8 500	9 400	a) przybory biurowe, druki i ryczałt kancelaryjny 3.500.— zł b) książki i pisma (czasopisma lekarskie i subwencje dla czasopism lekarskich) 2.500.— zł c) telefony, telegramy i portorja 2.500.— zł																																																																																					
	8	Inne wydatki	17 400	16 040	a) koszty urządzenia pogrzebów 2.400.— zł b) różne (tytoń dla chorych, koszty PKO i banków, wy- datki na kaplicę i inne) 15.000.— zł																																																																																					
	9	Remont i konserwacja budowli	40 000	12 500	Remont 10 budynków zakładowych, znajdujących się w bardzo przykrym stanie																																																																																					
	10	Koszty utrzymania chorych i personelu	697 575	664 660	a) żywienie chorych i personelu: 1. żywienie chorych 483.095.— zł 2. żywienie personelu 45.255.— zł 3. dodatki dla chorych 18.399.— zł) 1 21.360.— zł																																																																																					

§	Poz.	R O Z C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	O b j a ś n i e n i e	U w a g i
12	11	Inwentarz	25 000	25 000	c) ubieranie chorych: 1. obuwie 36.752.— zł 2. zakup i naprawa materacy, zakupno koców i ma- terjałów na pościel 22 083.— zł 3. bielizna, odzież, przybory krawieckie i inne 70.631.— zł	
	12	Gospodarstwo zakładowe	20 100	20 100	a) zakup instrumentów lekarskich 5.000.— zł b) zakup przyborów kuchennych i drobnego umeblowania 10.000.— zł c) zakup przyborów do warsztatów 10.000.— zł	
	13	Wydatki na laboratorium	2 000	1 000	a) hodowla trzody chlewnej 11.500.— zł b) ogrodnictwo (nawozy sztuczne, obornik, nasiona, drzewa i krzewy, chemikalia, rośliny doniczkowe i inne) 8.600.— zł	
		Razem rozchody zwyczajne:	2 039 768	1 773 189	Uzupełnienie urządzeń laboratoryjnych	
		Rozchód nadzwyczajny.				
	9a	Budowa nowych budowli	—	150 000		
		Zestawienie:				
		a) Dochody zwyczajne	2 039 768	1 773 189		
		Rozchody zwyczajne	2 039 768	1 773 189		
		Niedobór — Nadwyżka	—	—		
		b) Dochody nadzwyczajne	—	150 000		
		Rozchody nadzwyczajne	—	150 000		
		Niedobór — Nadwyżka	—	—		

ZAŁĄCZNIK DO POZ. 13 BUDŻETU ZAKŁADU DLA UMYSŁOWO-CHORYCH W RYBNIKU

GOSPODARSTWO ROLNE.

Poz.	D o c h ó d	Preliminarz na r. 1931/32	Budżet z r. 1930/31	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na r. 1931/32	Budżet z r. 1930/31
1.	Ziemioplody	66 200 —	51 600 —	1.	Administracja (1 lustrator, 1 rządca, 1 elew, 1 kierownik traktora) 13.188.37		
2.	Obora	87 600 —	66 400 —		podróże służbowe, gazety, wyda- wnictwa, książki, opłata szkolna, wydatki biurowe i remuneracje dla personelu i służby 3.324.—	16 513 —	10 829 —
3.	Konie	1 000 —	8 000 —	2.	Robocizna:		
4.	Stawy	4 200 —	4 200 —		a) personel i robocizna 22.908.—		
5.	Zwrot składek ubezpieczeniowych	1 200 —	1 200 —		b) chorzy 5.000.—		
6.	Różne dochody	1 800 —	1 800 —		c) składki ubezpieczeniowe 500.—	28 908 —	19 677 —
				3.	Budynki i meljoracja	12 000 —	3 800 —
				4.	Inwentarz martwy:		
					a) wozy, żelazo itp. 2.400.—		
					b) zakup 4 pługów, wagi i żniwiarki 3.000.—		
					c) reparacja maszyn i narzędzi 1.600.—		
					d) ubezpieczenie od ognia 200.—	7 200 —	6 500 —
				5.	Konie	4 500 —	4 500 —
				6.	Opał, światło i materiały magazynowe	10 200 —	10 200 —
				7.	Nawozy	25 000 —	34 002 —
				8.	Ciężary publiczne	500 —	500 —
				9.	Ziemioplody	4 000 —	4 000 —
				10.	Obora	15 000 —	23 360 —
				11.	Stawy	2 000 —	2 000 —
				12.	Różne wydatki (powiększenie i dobudowanie obo- ry 20.000 zł).	23 000 —	3 000 —
					Pozostaje do dyspozycji Zakładu (saldo)	13 179 —	10 832 —
						162 000 —	133 200 —
		162 000 —	133 200 —				

Preliminarz
Zakładu dla matolek w Rybniku
na rok 1931-32

(Cz. II. Dz. IX. § 12 budżetu śląskiego)

§	Poz.	DOCHÓD	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	Objaśnienie	U w a g i
12		Dochody zwyczajne.				
	2	Zwrot części kosztów umundurowania personelu	250	250		Według art. 19 ustawy uposażeniowej z 9. X. 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 116, poz. 924) i usta- wy z dnia 8. VII. 1925 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28) pokrywają funkcjo- nariusze 25% kosztów umundurowania.
	10	Zwrot kosztów utrzymania	147 825	147 825	za 90 matałków w klasie III po 4.50 zł dziennie przez Województwo Śląskie — 30 kr. ub. — 49.275 (po 4.50) przez Województwo Śląskie — 60 m. ub. — 49.275 (po 2.25) przez Wydziały Powiatowe — 60 m. ub. — 49.275 (po 2.25)	
		Razem dochody zwyczajne:	148 075	148 075		

§	Poz.	R O Z C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	O b j a ś n i e n i e	U w a g i																																													
12		Rozchody zwyczajne.																																																	
	1	Uposażenie	59 793	58 884	Etat za rok 1931/32. <table><tr><th>Personel</th><th>VI</th><th>VII</th><th>IX</th><th>XI</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Sanitarny</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>2</td><td>8</td><td>11</td></tr><tr><td>Nauczycielski . .</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>3</td></tr><tr><td>Wychowawczy . .</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td></tr><tr><td>Razem</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>16</td></tr></table>	Personel	VI	VII	IX	XI	XIII	XIV	XV	Razem	Sanitarny	—	—	—	—	1	2	8	11	Nauczycielski . .	1	1	1	—	—	—	—	3	Wychowawczy . .	—	—	1	1	—	—	—	2	Razem								16	
Personel	VI	VII	IX	XI	XIII	XIV	XV	Razem																																											
Sanitarny	—	—	—	—	1	2	8	11																																											
Nauczycielski . .	1	1	1	—	—	—	—	3																																											
Wychowawczy . .	—	—	1	1	—	—	—	2																																											
Razem								16																																											
	2	Inne wydatki osobowe	4 808	4 908	a) dodatek mieszkaniowy 1.752.— zł b) ryczałt za przejazd koleją 320.— zł c) remuneracje 500.— zł d) ubezpieczenie funkcjonariuszy i pomoc lekarska 500.— zł e) umundurowanie (beneficja), opał, światło 1.736.— zł																																														
	3	Podróże służbowe i przesiedlenia . . .	1 000	1 000	Przewiduje się wyjazd nauczycielstwa na zjazd nauczycieli szkół specjalnych do Warszawy, wyjazd nauczycielstwa 6-krotny na lekcje wzorowe do szkoły specjalnej w Katowicach i zwiedzenie przez kierownika szkoły szkół specjalnych w zakładach psychiatrycznych w Warszawie, Twor- kach, Świeciu i Owińskach oraz zwiedzenie środowisk dzieci.																																														
	5	Pomieszczenie	8 500	8 500	a) ogrzewanie centralne 4.000.— zł b) światło i woda 2.200.— zł c) utrzymanie porządku 1.080.— zł d) konserwacja i drobny remont 500.— zł e) ubezpieczenie od ognia 400.— zł f) inne opłaty 320.— zł																																														
	6	Wydatki biurowe	900	900	a) na wydatki biurowe i utensylja szkolne dla matolek 500.— zł																																														
	8	Inne wydatki	2 260	2 260	b) na bibliotekę i pisma fachowe 400.— zł a) koszta pogrzebowe 160.— zł b) ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej 100.— zł c) uzupełnienie umeblowania 1.000.— zł d) na zakup pomocy naukowej, zwiedzenie teatru przez dzieci w celach wychowawczych, zakup cukierków dla dzieci na wycieczkach 1.000.— zł																																														
	9	Remont i konserwacja budynków . .	4 959	5 632																																															
	10	Utrzymanie matolek	65 355	65 355	a) za 90 matolek w klasie III po 1.30 zł 42.705.— zł b) na nadzwyczajne dodatkowe odżywienie 8.000.— zł c) na leczenie specjalnych chorób, głównie luetyków i epi- leptyków 2.500.— zł d) ubieranie dzieci 12.150.— zł																																														
	11	Inwentarz	500	3 500	Uzupełnienie drobnego inwentarza stacyjnego																																														
		Razem rozchody zwyczajne:	148 075	150 939																																															
		Zestawienie																																																	
		Dochód zwyczajny	148 075	148 075																																															
		Rozchód zwyczajny	148 075	150 939																																															
		Niedobór	—	2 864																																															

Preliminarz

Śląskiego Szpitala w Cieszynie

na rok 1931-32

(Cz. II. Dz. IX. § 12 budżetu Śląskiego)

§	Poz.	D O C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	O b j a ś n i e n i e	U w a g i
12		Dochód zwyczajny.				
	2	Zwrot części kosztów umundurowania funkcjonariuszy	462	—		Według art. 19 ustawy uposażeniowej z 9. X. 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 116, poz. 924) i usta- wy z dnia 8. VII. 1925 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28) pokrywają funkcjo- nariusze 25% kosztów umundurowania.
	8	Inne dochody	50 050	45 035	a) honorarium za operacje 13.200.— zł b) opłata za wikt, pobierany przez funkcj. i inne dochody z kuchni 7.550.— zł c) różne 20.000.— zł d) dochody prosektorjum 9.300.— zł	
	10	Zwrot kosztów utrzymania chorych . .	726 545	578 890	a) od samopłacących chorych: 730 dni kl. I à 20 zł 14.600.— zł 14.600 dni kl. II à 12 zł 175.200.— zł 32.850 dni kl. III à 6 zł 197.100.— zł 31.025 dni kl. III à 3 zł 93.075.— zł b) za ubogich chorych z Województwa Śląskiego: 20.837 dni kl. III à 6 zł 125.025.— zł 31.025 dni kl. III à 3 zł 93.075.— zł c) z innych Województw: 1.095 dni kl. III à 6 zł 6.570.— zł d) za obcokrajowców: 3.650 dni kl. III à 6 zł 21.900.— zł a) dochód z uboju wieprzy 7.500.— zł b) dochód z ogrodu 4.800.— zł	
	12	Dochód z gospodarstwa	12 300	12 240		
		Razem dochód zwyczajny:	789 357	636 163		
12a		Dochód nadzwyczajny.				
	9a	Dotacja Śl. Urzędu Wojewódzkiego na nowe budowlę	30 000	270 000		

§	Poz.	R O Z C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	O b j a ś n i e n i e	U w a g i																																																																														
12		Rozchód zwyczajny																																																																																		
	1	Uposażenie	298 391	290 278	Etat na rok 1931/32. <table><tr><th>Personel</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>Ra- zem</th></tr><tr><td>Sanitarny . . .</td><td>1</td><td>4</td><td>4</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>4</td><td>19</td></tr><tr><td>Administr. . .</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>2</td><td>5</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>15</td></tr><tr><td>Techniczny . .</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>3</td><td>7</td><td>2</td><td>15</td></tr><tr><td>Służba</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>32</td></tr><tr><td>Ogółem . . .</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>81</td></tr></table>	Personel	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	Ra- zem	Sanitarny . . .	1	4	4	1	—	—	1	1	2	1	4	19	Administr. . .	—	—	1	2	5	1	3	1	1	1	—	15	Techniczny . .	—	—	—	—	1	1	—	—	3	7	2	15	Służba	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	Ogółem . . .												81	
Personel	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	Ra- zem																																																																								
Sanitarny . . .	1	4	4	1	—	—	1	1	2	1	4	19																																																																								
Administr. . .	—	—	1	2	5	1	3	1	1	1	—	15																																																																								
Techniczny . .	—	—	—	—	1	1	—	—	3	7	2	15																																																																								
Służba	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32																																																																								
Ogółem . . .												81																																																																								
	2	Inne wydatki osobowe	50 575	40 789	40 siostr, 4 praktykantów medycyny za wynagrodzeniem ryczałtowem. a) dodatek mieszkaniowy 21.606.— zł b) remuneracje i zapomogi 5.000.— zł c) ryczałt za przejazd koleją 2.920.— zł d) dary jubileuszowe i świąteczne 5.000.— zł e) umundurowanie personelu (beneficja), opał i światło 7.649.— zł f) ubezpieczenie funkcjonarj. i służby i pomoc lekarska 5.400.— zł g) na doksztalcenie lekarzy 3.000.— zł																																																																															
	3	Podróże służbowe i przesiedlenia . .	560	380																																																																																
	4	Środki lokomocji	4 572	3 382	Utrzymanie koni i taboru i wynagrodzenie stangeta																																																																															
	5	Pomieszczenie	195 050	151 416	a) opał (węgiel i drzewo) 48.350.— zł b) światło (prąd, gaz, i żarówki) 55.000.— zł c) utrzymanie porządku i woda 35 500.— zł d) konserwacja budynków i drobny remont 22.929.— zł e) utrzymanie maszyn i kotłów 31.000.— zł f) ubezpieczenie od ognia, od odpowiedzialności prawno- cywilnej i od wypadków 2.271.— zł																																																																															
	6	Wydatki biurowe	7 550	7 560	a) materiały pisarskie 1.050.— zł b) druki 4.200.— zł c) portorja i telefony 2.300.— zł																																																																															
	9	Remont i konserwacja budynków . .	16 400	54 000	Według zestawienia Urzędu Budownictwa w Cieszynie.																																																																															
	8	Inne wydatki	5 500	12 660	a) duszpasterstwo 550.— zł b) koszty pogrzebów 800.— zł c) różne 4.150.— zł																																																																															
	10	Koszty utrzymania chorych	361 965	342 438	a) żywienie chorych 267.165.— zł b) leczenie chorych: 1. środki lecznicze 48.500.— zł 2. utrzymanie i uzupełnienie narzędzi chirurgicznych 6.200.— zł 3. uzupełnienie inwentarza sanitarnego 2.800.— zł 4. materiały opatrunkowe 18.500.— zł 5. przybory lekarskie 18.800.— zł																																																																															
	11	Inwentarz szpitalny	52 851	54 441	a) uzupełnienie bielizny 36.851.— zł b) zakup i naprawa materaców, zakup kołder i czyszczenie bielizny 10.000.— zł c) uzupełnienie sprzętów gospod., kuchennych i utrzy- manie inwentarza zakładowego 6.000.— zł																																																																															
	12	Gospodarstwo zakładowe	16 580	14 580	a) zakup trzody chlewnej 2.800.— zł b) zakup nawozu, nasion i wapna 780.— zł c) płaca robotników zajętych w ogrodzie i parku 13.000.— zł																																																																															

§	Poz.	R O Z C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	Objaśnienie	U w a g i
12	13	Utrzymanie prosektorjum i utrzymanie pracowni roentgenologicznej	65 056 —	58 206 —	a) prosektorjum: 1. wydatki osobowe 24.128.— zł 2. wydatki rzeczowe (zakup chemikalji, uzupełnienie przyborów i zakup dzieł naukowych 17.100.— zł b) pracownia roentgenologiczna: 1. wydatki osobowe 15.328.— zł 2. wydatki rzeczowe (zakup przyborów do aparatu Roentgena i zakup dzieł naukowych) 8.500.— zł	1 prosektor w VI. grupie, 2 laborantki w XII. grupie i 2 sługi w XIV. grupie. 1 roentgenolog w VI gr., 1 laborant w IX, 1 laborant w X i 1 laborant w XII grupie.
		Razem rozchód zwyczajny	1 089 590 —	1 030 130 —		
12a		Rozchód nadzwyczajny				
	9a	Budowa nowych budowli	30 000 —	270 000 —	Dokończenie pawilonu dla gruźliczo-chorych 30.000.— zł	
		Razem rozchód nadzwyczajny	30 000 —	270 000 —		
		Zestawienie:				
	a)	Dochód zwyczajny	789 357 —	636 163 —		
		Rozchód zwyczajny	1 089 590 —	1 030 130 —		
		Niedobór	300 233 —	393 967 —		
	b)	Dochód nadzwyczajny	30 000 —	270 000 —		
		Rozchód nadzwyczajny	30 000 —	270 000 —		
		Nadwyżka — Niedobór	— —	— —		

Preliminarz

Domu Pracy Przymusowej w Lublińcu

na rok 1931-32

(Cz. II. § 12 budżetu Śląskiego)

§	Poz.	D O C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	Objaśnienie	U w a g i
12		Dochód zwyczajny				
	2	Zwrot części kosztów umundurowania funkcjonariuszów	476 —	567 —		Według art. 19 ustawy uposażeniowej z 9. X. 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 116, poz. 924) i usta- wy z dnia 8. VII. 1925 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28) pokrywają funkcjo- narjusze 25% kosztów umundurowania.
	8	Inne dochody	400 —	400 —	Odsetki P. K. O., kary, renty dla korygendów i inne	
	10	Zwrot kosztów utrzymania	73 000 —	73 000 —	a) przez Wydziały Powiatowe i Magistraty: 6 korygendów à 2.50 zł dziennie 5.475.— zł b) przez Województwo: 74 korygendów à 2.50 zł dziennie 67.525.— zł	
	12	Nadwyżka zarobku z ruchu pracy . .	57 524 —	57 433 —	Patrz załącznik preliminarza ruchu pracy.	
		Razem dochód zwyczajny	131 400 —	131 400 —		

§	Poz.	R O Z C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	O b j a ś n i e n i e	U w a g i																																				
12		Rozchód zwyczajny																																								
	1	Uposażenie	51 132	48 939	Etat na rok 1931/32. <table><tr><th>Personel</th><th>VIII</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Administr. . . .</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>3</td></tr><tr><td>Dozorczy</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>8</td><td>1</td><td>13</td></tr><tr><td>Razem</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>16</td></tr></table> Dyrektor miesięczne wynagrodzenie zł 200.—, lekarz zakładowy miesięczne wynagrodzenie zł 190.—, ksiądz miesięczne wynagrodzenie zł 50.—	Personel	VIII	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	Razem	Administr. . . .	1	1	—	—	—	1	—	3	Dozorczy	—	—	1	2	1	8	1	13	Razem								16	
Personel	VIII	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	Razem																																		
Administr. . . .	1	1	—	—	—	1	—	3																																		
Dozorczy	—	—	1	2	1	8	1	13																																		
Razem								16																																		
	2	Inne wydatki osobowe	7 456	7 977	a) dodatek mieszkaniowy 1.224.— zł b) remuneracje, zapomogi i zwrot opłaty szkolnej 800.— zł c) odszkodowanie za przejazd koleją 260.— zł d) dary jubileuszowe i świąteczne 600.— zł e) umundurowanie (beneficja), opał, światło 2.682.— zł f) ubezpieczenie personelu i pomoc lekarska 1.890.— zł																																					
	3	Podróże służbowe i przesiedlenia . .	200	200																																						
	4	Środki lokomocji	50	50	Zwózka różnych materiałów																																					
	5	Pomieszczenie	10 134	8 252	a) opał: 70 ton koksu włącznie fracht i zwózka 4.550.— zł b) światło i woda 478.— zł c) utrzymanie porządku (mydło, szczotki, pasta, smary, terpentyna i t. p.) 4.186.— zł d) konserwacja i drobny remont 400.— zł e) ubezpieczenie od ognia i odpowiedzialności prawno-cywilnej 520.— zł a) przybory biurowe i druki 570.— zł b) książki i pisma 250.— zł c) portoria i telefony 470.— zł																																					
	6	Wydatki biurowe	1 290	1 295																																						
	8	Inne wydatki	350	420	a) koszty pogrzebu, 2 wypadki à 40 zł 80.— zł b) różne (koszty P. K. O., opłata stemplowa) 80.— zł c) zapomogi dla korygendów, którzy nie uzyskują żadnego zarobku 50.— zł d) remuneracje dla korygendów 100.— zł e) koszty transportu korygendów przy ucieczce, których nie można ściągnąć od zarobku 40.— zł																																					
	9	Remont i konserwacja budynków . .	1 000	1 500																																						
	10	Koszty utrzymania korygendów . . .	56 844	61 450	a) żywienie 45.844.— zł b) leczenie 700.— zł c) ubieranie (ubrania, buty, trzewiki, bielizna i t. p.) 10.300.— zł																																					
	11	Inwentarz	2 944	1 317	a) zakup aparatu radiowego z dwoma głośnikami 1.500.— zł b) uzupełnienie, reparacja i odnowienie sprzętów domowych 1.444.— zł																																					
		Razem rozchód zwyczajny	131 400	131 400																																						
		Zestawienie																																								
	a)	Dochód zwyczajny	131 400	131 400																																						
	b)	Rozchód zwyczajny	131 400	131 400																																						
		Nadwyżka — Niedobór	—	—																																						

RUCH PRACY DOMU PRACY PRZYMUSOWEJ

(ZAŁĄCZNIK DO POZ. 12 PRELIMINARZA D. P. P.)

§	Poz.	DOCHÓD - ROZCHÓD	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	Objaśnienie	U w a g i
		Dochody				
	1	Z pracy korygendów	45 000 —	36 000 —	60 korygendów przeciętnie po 2.50 zł dziennie, 20 korygendów zatrudnia się w warsztatach, zarobek wlicza się w wartość wyrobów.	Patrz rozchód poz. 2.
	2	Z sprzedaży wyrobów warsztatowych	110 900 —	119 900 —		
	3	Inne dochody	86 —	86 —		
		Razem dochód	155 986 —	155 986 —		
		Rozchody				
	1	Zarobek i premje korygendów . . .	4 800 —	4 800 —	80 korygendów po 20 gr dziennie	
	2	Zakup surowców	90 000 —	90 000 —	zakup przędzy, skóry, wełny, sukna, barwników i t. p.	
	3	Inwentarz	1 760 —	1 760 —	a) warsztat do wyrobu dywanów 700.— zł b) 30 szufl, 30 łopat i 20 kilofów 560.— zł c) uzupełnienie i reparacje narzędzi roboczych i na różne przybory 500.— zł	
	4	Różne	1 902 —	1 993 —	a) prąd elektryczny do motorów 4.300 kwg po 30 gr 1.290.— zł b) oliwa i inne nieprzewidziane 612.— zł	
		Pozostaje do dyspozycji Domu Pracy Przymusowej	57 524 —	57 433 —		
		Razem rozchód	155 986 —	155 986 —		
		Zestawienie:				
		Dochód	155 986 —	155 986 —		
		Rozchód	155 986 —	155 986 —		

Preliminarz
Śląskiego Zakładu Wychowawczego w Cieszynie
na rok 1931-32

(Cz. II. Dz. IX. § 12 budżetu Śląskiego)

§	Poz.	D O C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	O b j a ś n i e n i e	U w a g i
12		Dochód zwyczajny				
	2	Zwrot części kosztów umundurowania funkcjonariuszów	800	800		Według art. 19 ustawy uposażeniowej z 9. X. 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 116, poz. 924) i usta- wy z dnia 8. VII. 1925 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28) pokrywają funkcjo- nariusze 25% kosztów umundurowania.
	5	Pomieszczenie	500	548	za światło pobrane przez funkcjonariuszów	
	8	Inne dochody	1 000	1 000	ze sprzedaży kości, starzyzny i t. p.	
	10	Zwrot kosztów utrzymania	192 200	179 425	a) przez Województwo: 140 wychowanków krajowo-ubogich à 3,50 zł 178.850.— zł b) za prywatnych wychowanków, 6 osób à 5 zł 10.950.— zł c) zwrot kosztów pierwszej wyprawy za 30 nowoprzyję- tych wychowanków po 80 zł 2.400.— zł	
	11	Dochód z warsztatów	24 200	33 100	Patrz załącznik ruch pracy	
	12	Dochód z gospodarstwa zakładowego	3 400	8 250	Patrz załącznik gospodarstwo zakładowe.	
		Razem dochód zwyczajny	222 100	223 123		

§	Poz.	R O Z C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	Objaśnienie	U w a g i																																																		
12		Rozchód zwyczajny																																																						
	1	Uposażenie	165 563	151 669	Etat na rok 1931/32. <table><tr><th>Pers. nel</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>Ra- zen</th></tr><tr><td>Wychowawczy</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>4</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>8</td></tr><tr><td>Admini-str.</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>8</td></tr><tr><td>Techniczny</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>5</td><td>7</td><td>1</td><td>2</td><td>15</td></tr><tr><td>Razem . . .</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>31</td></tr></table> 1 lekarz, 2 duszpasterzy, 1 stangret, 1 służąca, 1 gospodyni i 3 instruktorów za wynagrodzeniem według umowy.	Pers. nel	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	Ra- zen	Wychowawczy	1	2	1	4	—	—	—	—	8	Admini-str.	—	—	1	2	1	1	2	1	8	Techniczny	—	—	—	—	5	7	1	2	15	Razem . . .									31	
Pers. nel	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	Ra- zen																																															
Wychowawczy	1	2	1	4	—	—	—	—	8																																															
Admini-str.	—	—	1	2	1	1	2	1	8																																															
Techniczny	—	—	—	—	5	7	1	2	15																																															
Razem . . .									31																																															
	2	Inne wydatki osobowe	27 900	27 200	a) dodatek mieszkaniowy 7.000.— zł b) remuneracje, zapomogi 2.500.— zł c) odszkodowanie za przejazd koleją 2.000.— zł d) kursa dla nauczycieli i majstrów 1.000.— zł e) dary jubileuszowe, świąteczne i inne 2.000.— zł f) umundurowanie (beneficja), opał, światło 8.400.— zł g) ubezpieczenie funkcjonariuszów i pomoc lekarska 5.000.— zł																																																			
	3	Podróże służbowe i przesiedlenia	1 000	1 500																																																				
	5	Pomieszczenie	25 350	25 000	a) opał 12.000.— zł b) światło i żarówki 3.000.— zł c) utrzymanie porządku 4.000.— zł d) konserwacja i drobny remont 3.000.— zł e) ubezpieczenie i podatki 3.000.— zł f) czyszczenie kominów 350.— zł																																																			
	6	Wydatki biurowe	4 500	4 800	a) przybory biurowe, druki, ryczałt kancelaryjny 1.500.— zł b) książki i pisma (czasopisma fachowe i t. p.) 1.500.— zł c) telefony, telegramy, portorja i opłaty stemplowe 1.500.— zł																																																			
	8	Inne wydatki	10 000	16 000	a) przybory szkolne, czytelnia, kino, teatr i przybory muzyczne 3.500.— zł b) wyzwolenia wychowanków, odstawienia, wycieczki, gwiazdka, wystawy i t. p. 5.500.— zł c) różne nieprzewidziane 1.000.— zł																																																			
	9	Remont i konserwacja budowli	5 000	4 700	Remont budynków, malowanie, pokostowanie i szklenie okien																																																			
	10	Koszty utrzymania wychowanków	104 797	116 370	a) żywienie wychowanków 61.941.— zł b) leczenie wychowanków 3.500.— zł c) ubieranie wychowanków: 1. obuwie 10.000.— zł 2. zakupno i naprawa materacy, zakupno koców i materiału na pościel i t. p. 5.000.— zł 3. bielizna i odzież 24.356.— zł																																																			
	11	Inwentarz	5 000	4 800	a) uzupełnienie, reparacje i utrzymanie inwentarza 4.000.— zł b) zakup i naprawa przyborów sportowych 1.000.— zł																																																			
		Razem rozchód zwyczajny	349 100	351 039																																																				
		Zestawienie																																																						
		a) Dochód zwyczajny	222 100	223 123																																																				
		Rozchód zwyczajny	349 100	351 039																																																				
		Niedobór	127 000	127 916																																																				
		b) Dochód nadzwyczajny	—	—																																																				
		Rozchód nadzwyczajny	—	—																																																				

R U C H P R A C Y

(ZAŁĄCZNIK DO POZ. 11 PRELIMINARZA)

SEJM ŚLĄSKI
Druk nr. 32/III.

§	Poz.	DOCHÓD - ROZCHÓD	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	Objaśnienie	U w a g i
		Dochód				
	1	Z pracy wychowanków	600 —	600 —	Wynagrodzenie za roboczną 20 wychowanków, umieszczonych u majstrów prywatnych i u gospodarzy.	
	2	Z sprzedaży surowców i wyrobów . .	160 600 —	150 500 —	Dochody z 7 warsztatów, kuchni i piekarni.	Patrz rozchód poz. 2.
	3	Inne dochody	1 000 —	1 000 —	Odpadki i t. p.	
		Razem dochód	162 200 —	152 100 —		
		Rozchód				
	1	Premje dla wychowanków	6 000 —	6 000 —	Premie pilnościowe dla wychowanków, dla komendantów i instruktorów, członków orkiestry, czeladników i t. p.	
	2	Zakup surowców i materiałów pomoc- niczych	132 000 —	113 000 —	Zakup surowców dla 7 warsztatów oraz artykułów dla kuchni i piekarni.	
		Pozostaje do dyspozycji Śląskiego Za- kładu Wychowawczego	24 200 —	33 100 —	Patrz dochód w pozycji 11 budżetu Zakładu	
		Razem rozchód	162 200 —	152 100 —		
		Zestawienie:				
		Dochód	162 200 —	152 100 —		
		Rozchód	162 200 —	152 100 —		
			— —	— —		

GOSPODARSTWO ZAKŁADOWE (ZAŁ. DO POZ. 12)

[illegible]

Preliminarz

Śląskiego Zakładu dla Głuchoniemych w Rybniku

na rok 1931-32

(Cz. II. Dz. IX. § 12 budżetu śląskiego)

§	Poz.	D O C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	Objaśnienie	U w a g i
12		Dochód zwyczajny				
	2	Zwrot części kosztów umundurowania funkcjonariuszów	400	1 000		Według art. 19 ustawy uposażeniowej z 9. X. 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 116, poz. 924) i usta- wy z dnia 8. VII. 1925 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28) pokrywają funkcyj- narjusze 25% kosztów umundurowania.
	8	Inne dochody	300	300	Dochody z koni.	
	10	Zwrot kosztów utrzymania	120 070	87 170	a) przez Województwo: 9 krajowo-ubogich à 3.50 zł 9.450.— zł 85 miejscowo-ubogich à 1.75 zł 44.625.— zł b) przez Wydziały Powiatowe: 85 miejscowo-ubogich à 1.75 zł 44.625.— zł c) za prywatnych wychowanków: 1 wychowanek à 3.50 zł 1.050.— zł d) zwrot kosztów pierwszej wyprawy 10 wychowanków à 160 zł 1.600.— zł e) zwrot kosztów żywienia personelu 18.720.— zł	
		Razem dochód zwyczajny	120 770	88 470		

§	Poz.	R O Z C H Ó D	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1930/31	O b j a ś n i e n i e	U w a g i																																																																		
12		Rozchód zwyczajny																																																																						
	1	Uposażenie	160 395	129 195	Etat na rok 1931/32. <table><tr><th>Personel</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Szkolny</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>3</td><td>2</td><td>4</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>18</td></tr><tr><td>Administracyjny</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>3</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>6</td></tr><tr><td>Techniczny</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td><td>4</td><td>2</td><td>1</td><td>9</td></tr><tr><td>Służba</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>9 (parobek)</td></tr><tr><td>Razem</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>42 i lekarz zakładowy</td></tr></table>	Personel	VI	VII	VIII	IX	XI	XII	XIII	XIV	XV	Razem	Szkolny	2	3	4	3	2	4	—	—	—	18	Administracyjny	—	—	1	1	—	3	—	1	—	6	Techniczny	—	—	—	—	—	2	4	2	1	9	Służba	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9 (parobek)	Razem										42 i lekarz zakładowy	
Personel	VI	VII	VIII	IX	XI	XII	XIII	XIV	XV	Razem																																																														
Szkolny	2	3	4	3	2	4	—	—	—	18																																																														
Administracyjny	—	—	1	1	—	3	—	1	—	6																																																														
Techniczny	—	—	—	—	—	2	4	2	1	9																																																														
Służba	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9 (parobek)																																																														
Razem										42 i lekarz zakładowy																																																														
	2	Inne wydatki osobowe	14 720	12 180	a) dodatek mieszkaniowy 2.500.— zł b) remuneracje, zapomogi i zwrot opłaty szkolnej 3.200.— zł c) odszkodowanie za przejazd koleją 620.— zł d) studia wychowawców 1.200.— zł e) umundurowanie (beneficja), opał, światło 4.200.— zł f) ubezpieczenia i pomoc lekarska 3.000.— zł																																																																			
	3	Podróże służbowe i przesiedlenia	4 000	6 800																																																																				
	4	Środki lokomocji	3 500	3 500	a) utrzymanie koni 3.250.— zł b) utrzymanie wozów, uprząży i t. p. 250.— zł																																																																			
	5	Pomieszczenie	19 700	19 200	a) opał 7.800.— zł b) światło i woda 4.200.— zł c) utrzymanie porządku (mydło, terpentyna, pasta i t. p.) 3.000.— zł d) konserwacja i drobny remont 3.700.— zł e) ubezpieczenie inwentarza i inne opłaty 1.000.— zł																																																																			
	6	Wydatki biurowe	4 200	5 700	a) przybory biurowe, druki, ryczałt kancelaryjny 1.000.— zł b) książki i czasopisma 2.000.— zł c) telefony, telegramy, portoria 1.200.— zł																																																																			
	8	Inne wydatki	2 500	3 400	a) zjazdy głuchoniemych 1.000.— zł b) zabawy, majówki, P. K. O., banki i inne nieprzewidziane 1.500.— zł																																																																			
	9	Remont i konserwacja budowli	5 500	5 500	Zakup drzewa, przyborów instalacyjnych, roboty murarskie i t. d.																																																																			
	10	Koszta utrzymania wychowanków i personelu	98 880	87 520	a) żywienie wychowanków 63.280.— zł b) żywienie personelu 16.000.— zł c) leczenie wychowanków 5.100.— zł d) podróże wychowanków 500.— zł e) obuwie i odzież 10.000.— zł f) bielizna, pranie i t. p. 4.000.— zł																																																																			
	11	Inwentarz	7 500	10 000	a) uzupełnienie i reparacje mebli 2.000.— zł b) uzupełnienie warsztatów (maszyny, narzędzia) 3.500.— zł c) uzupełnienie naczyń i przyborów kuchennych 2.000.— zł																																																																			
	12	Gospodarstwo zakładowe	1 500	1 500	Trawniki, kwiaty, warzywa, nawozy sztuczne, krzewy, rośliny doniczkowe																																																																			
	13	Szkoła	13 100	18 700	a) przybory szkolne i pomoce naukowe 3.500.— zł b) zakup narzędzi i t. p. 4.000.— zł c) filmy naukowe 600.— zł d) wycieczki naukowe 1.000.— zł e) szkolenie zawodowe i praktyczne 2.500.— zł f) przybory do robót ręcznych, farby i t. p. 1.500.— zł																																																																			
		Razem rozchód zwyczajny	335 495	303 195																																																																				
		Zestawienie																																																																						
a)		Dochód zwyczajny	120 770	88 470																																																																				
		Rozchód zwyczajny	335 495	303 195																																																																				
		Niedobór	214 725	214 725																																																																				

Sejm Śląski:

W n i o s e k

Posłów Narodowo-Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy w sprawie rozszerzenia ulg stemplowych i podatkowych przewidzianych w art. 31, 32 i 33 ust. 2. ustawy o rozbudowie miast z dnia 22. kwietnia 1927. Dz. u. Nr. 42 poz. 372 na wszystkie pożyczki udzielane ze Śląskiego Funduszu Gospodarczego, względnie ze Skarbu Śląskiego, oraz na budynki mieszkalne wybudowane na obszarze Województwa Śląskiego po dniu wejścia w życie powyższej ustawy to jest po dniu 9. IV. 1927.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Śląski wzywa Radę Wojewodzką do wniesienia w jaknajkrótszym czasie do Sejmu Rzeczypospolitej w Warszawie za pośrednictwem właściwych władz, projektu ustawy w przedmiocie rozszerzenia działalności artykułów 31, 32 i 33 ust. 2. ustawy o rozbudowie miast z dnia 22. kwietnia 1927. Dz. U. Nr. 42 poz. 372 na wszystkie pożyczki budowlane udzielane ze Śląskiego Funduszu Gospodarczego oraz na wszystkie nowe wybudowane a względnie wykonane budynki mieszkalne na obszarze Województwa Śląskiego bez względu na to czy rozchodzi się o budowle miejskie czy wiejskie.

U z a s a d n i e n i e.

Ustawa o rozbudowie miast z dnia 22. kwietnia 1927. Dz. U. Nr. 42 poz. 372 uwalnia na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem Województwa Śląskiego, od opłat stemplowych:

- 1/ pisma dotyczące przeniesienia prawa własności nieruchomości nabytych przez miasta na cele ich rozbudowy,
- 2/ pisma stwierdzające bądź umowę o zakup materiałów budowlanych na cele mieszkaniowo-budowlane bądź wykonanie takich umów nie wykluczające pokwitowań

- 3/ pisma w sprawie umów w przedmiocie robót potrzebnych dla wybudowania domu mieszkalnego nie wyłączając pokwitowań,
- 4/ obligacje i innego rodzaju obligi dotyczące pomocy kredytowej jakoteż pisma w sprawie poręki za zobowiązania powstałe w ramach pomocy tej, pokwitowania, zezwolenia na dokonanie w księdze gruntowej wpisów itp.,
- 5/ weksle własne wystawione w ramach kredytu budowlanego krótkoterminowego,
- 6/ wszelkie podania wniesione w sprawach przewidzianych ustawą,
- 7/ wpisy w księgach wieczystych oraz wszelkie wnioski o dokonanie wpisów, tych w księgach,
- 8/ uwierzytelnienie podpisów.

Ponadto w myśl § 33 ust.2 zwolnione są dochody płynące z domu nowo wybudowanego względnie wykończonego albo z jego części nowo wybudowanej lub wykończonej od obciążenia podatkiem dochodowym do końca 10 roku podatkowego od chwili ukończenia budowy a to wszystko w takim razie, jeżeli rozchodzi się o dom mieszkalny wybudowany na obszarze gminy miejskiej. Gminy wiejskie nie korzystają z powyższych ulg.

Przepisy powyższe nie mogą być rozszerzone w drodze odnosnej ustawy Sejmu Śląskiego na obszar tutejszego Województwa z braku kompetencji.

Zachodzi zatem pilna potrzeba, aby Sejm Rzeczypospolitej w Warszawie wydał nową ustawę, któraby przyniosła ulgi poprzednio przytoczone odnośnie do wszystkich kredytów budowlanych ze Śląskiego Funduszu Gospodarczego bez wyjątku, czy rozchodzi się o budowę budynków na obszarze miejskim, czy na obszarze gminy wiejskiej. Nie można bowiem na terytorjum tutejszego Województwa robić różnicy między wsią a miastem, gdyż właśnie ze względów gospodarczych wskazane jest, by odciążyć miasta od napływu ludności robotniczej i zatrzymać ją na wsi co w tutejszych warunkach możliwem jest przy dogodnej sieci drogowej,

autobusowej, tramwajowej i kolejowej, przez budowę odpowiednich budynków mieszkalnych na obszarze wiejskim a w szczególności gmin podmiejskich i gmin w okolicach centrów przemysłowych.

Zresztą i tak przeważająca ilość poważnych przedsiębiorstw przemysłowych znajduje się po wsiach o charakterze miejskim z kilkutysięczną ludnością, cierpiących niezmiernie pod grozą wielkiej nędzy mieszkaniowej tak, iż ze względu na specyficzne warunki panujące w tutejszem Województwie nie można ograniczyć pomocy państwowej przy walce z nędzą mieszkaniową jedynie na miasta przy zupełnym pominięciu wsi.

Ponadto pożądanem jest jaknajrychlejsze uchwalenie ustawy powyższej, gdyż dotąd wszyscy ci, którzy budowali budynki muszą płacić podatek dochodowy od czynszów mieszkaniowych, podczas gdy wszyscy inni obywatele Rzeczypospolitej z wyjątkiem obywateli Województwa Śląskiego są pod tym względem uprzywilejowani i nie płacą podatku dochodowego od swych nowych budynków, ani też należności stemplowych połączonych z akcją kredytową.

Przywilej ten winien dotyczyć wszystkich obywateli Państwa w równej mierze, co nie potrzebuje dalszego uzasadnienia.

Dziwną rzeczą wydaje się fakt, że wszystkie inne państwa stosują daleko idące ulgi podatkowe przy popieraniu akcji budowlanej, podczas gdy ustawa polska nie przewiduje dla tutejszej dzielnicy żadnych ulg tego rodzaju.

Celem uniknięcia gorszego traktowania obywateli Województwa Śląskiego od obywateli reszty Rzeczypospolitej należy bezzwłocznie opracować odnosny projekt ustawy i wniesć go w właściwej drodze do Sejmu w Warszawie, by odpowiedni projekt mógł stać się ustawą jeszcze przed rozpoczęciem sezonu budowlanego w roku 1931.

Katowice, dnia 13. grudnia 1930.

Dr. Kotas, Palarczyk, Witczak, Kapuściński, Syska, Prokop, Kornke, Piechoczek, Gajdas, Satała, Dr. Kujawska, Dr. Kocur, Rożański, Fesser, Dr. Dąbrowski, Pionka, Pientka.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Pracy i Opieki Społecznej Sejmu Śląskiego dotyczące wniosku Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R., Druk Nr. 6/III./ o uchwalenie ustawy o urlopach pracowników w przemyśle i handlu.

Na posiedzeniu Sejmu Śląskiego w dniu 9. grudnia 1930 r. Zespół Posłów Ch.D. i N.P.R. zgłosił wniosek o uchwalenie ustawy o urlopach pracowników w przemyśle i handlu na obszarze Województwa Śląskiego.

Wniosek został przekazany Komisji Pracy i Opieki Społecznej.

Na posiedzeniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej w dniu 2. stycznia 1931 r. przedłożył referent wniosek Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R.

Dla uzasadnienia wniosku odczytał referent ustawę o urlopach z dnia 16. maja 1922 r. /Dz.U.R.P. Nr.40 poz.334/.

Wniosek po krótkiej dyskusji został jednomyślnie uchwalony.

Referent Jan Brzeskot.

/-/ Jan Brzeskot.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Pracy i Opieki Społecznej Sejmu Śląskiego dotyczące wniosku Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. /Druk Nr.9/III/ w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928r "o bezpieczeństwie i higjienie pracy" /Dz.U.Rz.P.Nr.35 poz.325/ na obszar Województwa Śląskiego.

Na posiedzeniu Sejmu Śląskiego w dniu 9.grudnia 1930r. Zespół Posłów Ch.D. i N.P.R. zgłosił wniosek o uchwalenie ustawy w przedmiocie wyrażenia zgody Sejmu Śląskiego na rozszerzenie mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928r. /Dz.U.Rz.P.Nr.35 poz.325/ z dnia 23.marca 1928r. "o bezpieczeństwie i higjienie pracy na obszarze Województwa Śląskiego".

Wniosek został przekazany Komisji Pracy i Opieki Społecznej.

Na posiedzeniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej w dniu 9.stycznia 1931r. przedłożył referent wniosek Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R.

Dla uzasadnienia wniosku odczytał referent projekt ustawy Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R., który po wyjaśnieniach Okręgowego Inspektora Pracy i po dyskusji został jednomyślnie uchwalony.

Referent:

/-/ Jan Brzeskot m.p.

L.dz. 133/31

Katowice, dnia 29. stycznia 1931r.

Śląska Rada Wojewódzka
L.Rw.- 56/1

D o

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w KATOWICACH.

W załączeniu mam zaszczyt przesyłać projekt ustawy o zmianie nazwy gminy "Brzeziny" na "Brzeziny Śląskie", uchwalony przez Śląską Radę Wojewódzką na posiedzeniu w dniu 9. stycznia 1931r., z prośbą o umieszczenie go na porządku obrad Sejmu Śląskiego.

1 załącznik.Śląska Rada Wojewódzka
Przewodniczący/-/ Dr. Grażyński m.p.
Wojewoda Śląski

U S T A W A

z dnia

w sprawie zmiany nazwy "Brzeziny" na "Brzeziny Śląskie".

Art. 1.

Nazwę gminy "Brzeziny" zmienia się na nazwę "Brzeziny Śląskie".

Art. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 14 dniu po jej ogłoszeniu.

Art. 3.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

U Z A S A D N I E N I E.

-.-.-.-.-

Na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej istnieje kilka miejscowości o nazwie "Brzeziny" i często zachodzą przypadki nieporozumień, zwłaszcza w komunikacji pocztowej. Z tego powodu uchwaliła Rada Gminna w Brzezinach zmienić nazwę na "Brzeziny Śląskie".

Dalszym powodem, skłaniającym Radę Gminną do powzięcia uchwały o zmianie nazwy miejscowości, jest okoliczność, że Dyrekcja Kolei, Dyrekcja Pocht i Telegrafów oraz Urząd Parafjalny prowadzą gminę powyższą pod nazwą "Brzeziny Śląskie". Wydział Powiatowy w Świętochłowicach popiera prośbę Rady Gminnej.

Śląska Rada Wojewódzka

L: R W. 686/1

Katowice, dnia 29. stycznia 1931 r.

Dotyczy: projekt ustawy o powiatowych
związkach komunalnych.

Do Pana

Marszałka Sejmu Śląskiego

W załączeniu mam zaszczyt przesłać projekt ustawy o powiatowych związkach komunalnych, uchwalony przez Śląską Radę Wojewódzką na posiedzeniach w dniach 22. września i 15 grudnia 1930 r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej z art. 23 śląskiego statutu organicznego, z prośbą o umieszczenie tegoż projektu ustawy na porządku obrad Sejmu Śląskiego.

Przewodniczący Śl. Rady Wojewódzkiej

Wojewoda Śląski

(—) **Dr. Grażyński.**

Ustawa

z dnia r.

o powiatowych związkach komunalnych

ROZDZIAŁ I.

O obszarze, o członkach, o zakresie działania i organach ustrojowych pow. związku komunalnego.

Art. 1.

Każdy powiat jest jednostką samorządu terytorialnego (powszechnego). Samorząd ten sprawuje w powiecie powiatowy związek komunalny, który jest korporacją terytorialną i osobą prawną.

Art. 2.

1. Obszar poszczególnych powiatów, postępowanie przy zmianie ich granic oraz przy tworzeniu osobnych powiatów miejskich określa ustawa o podziale administracyjnym Województwa Śląskiego.

2. Zmiana granic powiatu pociąga za sobą jednocześnie zmianę obszaru danego powiatowego związku komunalnego.

Art. 3.

Członkami powiatowego związku komunalnego są członkowie tych miast i gmin wiejskich, których obszar wchodzi w skład danego powiatu.

Art. 4.

1. Zakres działania powiatowego związku komunalnego obejmuje sprawy samorządowe i sprawy poruczone.

2. Sprawami samorządowymi są te sprawy administracji publicznej, które przez ustawy przekazane są powiatowym związkom komunalnym do samodzielnego normowania i załatwiania we własnym imieniu oraz te sprawy, niezastrzeżone przez ustawy innym władzom i instytucjom publicznym, których normowanie i załatwianie powiatowe związki komunalne przejmą na siebie dobrowolnie.

3. Do spraw poruczonych należą te sprawy, które powiatowe związki komunalne lub ich organa załatwiają z mocy ustawy jako organa wykonawcze Państwa lub Województwa Śląskiego jako związku samorządu powszechnego.

Art. 5.

1. Organami powiatowego związku komunalnego są rada powiatowa i wydział powiatowy.

2. W miastach, które stanowią osobne powiaty miejskie, zadania, należące do powiatowych związków komunalnych, spełniają przedstawiciele tych miast stosownie do przepisów obowiązujących w tej mierze osobnych ustaw.

ROZDZIAŁ II.

O radzie powiatowej.

Art. 6.

1. Rada powiatowa jest ciałem reprezentacyjnym ogółu członków powiatowego związku komunalnego.

2. Liczba członków rad powiatowych (radnych

powiatowych) wynosi, nie licząc przewodniczącego:

a) w powiatach o ludności nieprzekraczającej 50.000 mieszkańców — 25 radnych powiatowych,

b) w powiatach o ludności powyżej 50.000 do 100.000 mieszkańców — 30 radnych powiatowych,

c) w powiatach o ludności powyżej 100.000 do 150.000 mieszkańców — 35 radnych powiatowych oraz

d) w powiatach o ludności powyżej 150.000 mieszkańców — 40 radnych powiatowych.

3. Liczbę ludności w powiecie ustala się na podstawie ostatniego powszechnego spisu ludności.

Art. 7.

1. Prawo wybieralności do rady powiatowej ma każdy członek powiatowego związku komunalnego, który w dniu wyboru do rady powiatowej posiada prawo wybieralności do rady miejskiej lub do rady gminnej w jednej z gmin, wchodzących w skład danego powiatu, nie wyłączając tych osób, które nie mogą korzystać z prawa wybieralności do rady gminnej (miejskiej) ze względu na łączący je z gminą stosunek służbowy.

2. Nie mogą być wybrani na radnych powiatowych pracownicy stali, prowizoryczni i kontraktowi powiatowego związku komunalnego w czasie trwania stosunku służby czynnej oraz osoby, wchodzące w skład Śląskiej Rady Wojewódzkiej. Osoby, które zawiązały stosunek służbowy z powiatowym związkiem komunalnym oraz które objęły urząd członka Śląskiej Rady Wojewódzkiej, tracą mandaty radnych powiatowych.

Art. 8.

Radnych powiatowych wybierają w głosowaniu tajnym rady miejskie miast, wchodzących w skład danego powiatowego związku komunalnego oraz rady gminne gmin wiejskich w powiecie.

Art. 9.

1. Z pośród ogólnej liczby radnych powiatowych, wchodzących w skład rady powiatowej (art. 6), przypada na miasta, należące do danego powiatowego związku komunalnego, o ludności, nieprzekraczającej 4.000 mieszkańców, po 1 mandacie, na miasta o ludności powyżej 4.000 do 8.000 mieszkańców po 2 mandaty, na miasta o ludności powyżej 8.000 do 12.000 mieszkańców, po 3 mandaty, na miasta o ludności powyżej 12.000 do 16.000 mieszkańców po 4 mandaty i na miasta powyżej 16.000 mieszkańców po 5 mandatów. Liczbę ludności w miastach ustala się na podstawie ostatniego powszechnego spisu ludności.

2. W miastach wybierają radnych powiatowych rady miejskie przy zastosowaniu przepisów, dotyczących wyboru burmistrza, jeżeli wybiera się je-

dnego radnego powiatowego oraz przy zastosowaniu przepisów, dotyczących wyboru niepłatnych członków magistratu, jeżeli wybiera się co najmniej dwóch radnych powiatowych.

Art. 10.

Pozostałą ilość radnych powiatowych po odliczeniu mandatów, przypadających na miasta (art. 9), wybierają rady gminne gmin wiejskich powiatu na wspólnym zebraniu w okręgach wyborczych, których ilość wraz z przypadającą na każdy okręg wyborczy liczbą mandatów określi w każdym powiecie statut powiatowy przy uwzględnieniu poniżej podanych postanowień.

2. Okręgi wyborcze obejmować mogą po kilka lub kilkanaście, a w powiatach, obejmujących więcej niż 60 gmin, także większą ilość gmin wiejskich. Podziału należy dokonać w ten sposób, aby na każdy okręg wyborczy przypadało do wyboru co najmniej 3 radnych powiatowych. Przy podziale na okręgi wyborcze poszczególne gminy nie mogą być dzielone. Z reguły łączyć należy gminy, sąsiadujące ze sobą, w jeden okręg wyborczy. Wyjątkowo można łączyć w jeden okręg wyborczy gminy, nie sąsiadujące bezpośrednio ze sobą, ale należące w zakresie komunalnego prawa finansowego do tej samej kategorii gmin.

3. Ilość mandatów, przypadających na każdy okręg wyborczy, należy ustalić tak, by stosunek ilości radnych powiatowych, wybieranych w danym okręgu, do ogólnej liczby mandatów z grupy gmin wiejskich odpowiadał, o ile możliwości, stosunkowi, zachodzącemu między liczbą ludności w gminach wiejskich, należących do danego okręgu, do ogółu ludności, zamieszkanej w gminach wiejskich powiatu.

4. Liczbę ludności w poszczególnych gminach wiejskich ustala się na podstawie ostatniego powszechnego spisu ludności. W związku z tem podział na okręgi wyborcze i przydział mandatów powinien być poddany rewizji w najkrótszym czasie po ogłoszeniu wyników powszechnego spisu ludności.

Art. 11.

1. W wyborach radnych powiatowych biorą udział wszyscy członkowie rad gminnych, posiadający w radach gminnych prawo głosu stanowczego według przepisów ustaw o ustroju gmin wiejskich. Z gmin, w których rady gminne zastąpione są przez zgromadzenia gminne, biorą udział w wyborach radnych powiatowych naczelnicy gmin lub ich zastępcy.

2. Wybory przeprowadza się sposobem wyborów stosunkowych przez głosowanie na listy kandydatów. Każda lista kandydatów musi zawierać co najmniej tyle nazwisk, ile w danym okręgu wyborczym wybiera się radnych powiatowych i musi być podpisana co najmniej przez 10 wyborców, obecnych przy wyborach.

Art. 12.

1. Zebranie członków rad gminnych gmin wiejskich w celu wyboru radnych powiatowych zwołuje starosta z reguły w jednym dniu na obszarze całego powiatu. Jeżeli to nie napotyka na trudności, zebrania wyborcze powinny w każdym okręgu wyborczym odbywać się w lokalu urzędowym rady gminnej jednej z gmin, należących do danego okręgu wyborczego. Jeżeli statut powiatowy o wyborze radnych powiatowych nie określa stałego miejsca wyborów w poszczególnych okręgach wyborczych,

miejsce to wyznaczy starosta w zarządzeniu o zwołaniu zebrania wyborczego.

2. Zarządzenie o zwołaniu zebrania wyborczego powinno być ogłoszone w powiatowym dzienniku urzędowym co najmniej na 14 dni przed dniem wyborów i w tym samym terminie doręczone na piśmie naczelnikom zainteresowanych gmin.

3. Jednocześnie powinien starosta zawiadamiać burmistrzów miast, wchodzących w skład powiatowego związku komunalnego, o zawiadomienie rady miejskiej o potrzebie dokonania wyboru radnych powiatowych.

4. Zebranie wyborcze otwiera naczelnik gminy lub urzędujący zastępca naczelnika gminy, na której terenie odbywa się zebranie wyborcze. Po otwarciu zebrania przystąpić należy niezwłocznie do wyboru przewodniczącego zebrania i 4 skrutatorów, którzy łącznie z przewodniczącym stanowią komisję wyborczą. Przewodniczącego wybiera się w tajnym głosowaniu zwykłą większością głosów. Skrutatorów wybiera się sposobem wyborów stosunkowych w głosowaniu tajnym. Jeżeli niema sprzeciwu, wybory przewodniczącego i skrutatorów mogą się odbyć przez aklamację.

5. Starosta ma prawo być obecnym na zebraniu albo delegować swego przedstawiciela z prawem głosu doradczego odnośnie do sposobu przeprowadzenia wyborów.

6. Koszty, związane z udziałem w zebraniu wyborczym członków przedstawicielstw gminnych, ponoszą gminy, inne koszty wyborów radnych powiatowych przez gminy wiejskie pokrywa powiatowy związek komunalny.

7. Poza sprawą wyboru radnych powiatowych żadne inne sprawy nie mogą być przedmiotem obrad i uchwał zebrania rad gminnych pod rygorem nieważności ewentualnie powziętych uchwał.

Art. 13.

1. Zebranie wyborcze członków rad gminnych jest prawomocne do dokonania wyboru radnych powiatowych przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania wyborców. Liczbę wyborców, niezbędną do prawomocności zebrania, powinien starosta określić w obwieszczeniu o zwołaniu zebrania wyborczego, ogłoszonym w powiatowym dzienniku urzędowym (art. 12 ustęp 3).

2. W razie braku kompletu należy przy zachowaniu przepisów o zwołaniu pierwszego zebrania zwołać drugie zebranie, które będzie prawomocne do dokonania wyboru bez względu na liczbę obecnych. Na przepis ten należy wskazać w zarządzeniu o zwołaniu zebrania wyborczego w drugim terminie.

Art. 14.

Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydania w drodze rozporządzenia szczegółowych przepisów o sposobie wyboru radnych powiatowych przez rady miejskie i przez zebrania rad gminnych, o podziale powiatów na okręgi wyborcze i o przydziale mandatów oraz o kosztach udziału w zebraniach wyborczych członków rad gminnych, przybywających na zebrania z poza miejsca swego zamieszkania.

Art. 15.

1. Wyniki wyborów do rady powiatowej należy ogłosić w powiatowym dzienniku urzędowym niezwłocznie po dokonaniu wyboru przez odnośne kolegium wyborcze.

2. W ciągu 8 dni po ogłoszeniu wyników wyborów radnych powiatowych przez zebranie wyborcze rad gminnych może członek uprawniony do udziału w danym zebraniu wyborczym wnieść zarzuty przeciwko wyborom do wydziału powiatowego. W tym samym terminie po ogłoszeniu wyniku wyborów, dokonanych przez radę miejską może członek rady miejskiej wnieść zarzuty przeciwko wyborom radnych powiatowych do Śląskiej Rady Wojewódzkiej. Zarzuty należy uwzględnić, jeżeli stwierdzone zostały takie uchybienia w postępowaniu wyborczym, które mogły wpłynąć na wynik wyborów. Uchwała wydziału powiatowego lub Śląskiej Rady Wojewódzkiej, orzekająca o zarzutach, powinna być powzięta w ciągu 6 tygodni od dnia doręczenia zarzutów.

3. Od uchwały, oddalającej zarzuty, może wnoszący zarzuty wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w ciągu 2 tygodni od dnia doręczenia uchwały. Przedmiotem skargi mogą być jedynie żądania, podniesione w zarzutach, a nieuwzględnione w zaskarżonej uchwale.

4. Wniesienie zarzutów oraz wniesienie skargi nie wstrzymuje ukonstytuowania się rady powiatowej. W razie prawomocnego uchylenia wyborów w części lub w całości, należy niezwłocznie ponowić lub uzupełnić wybory z wyjątkiem przypadku unieważnienia wyborów poszczególnych radnych powiatowych z powodu braku warunków wyborczych. W tym ostatnim przypadku w miejsce radnych powiatowych, których wybór został unieważniony, wchodzi ich zastępcy.

Art. 16.

Radnych powiatowych wybiera się z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w niniejszej ustawie, na lat 4. Okres ten liczy się od pierwszego posiedzenia konstytucyjnego nowo wybranej rady powiatowej. Okres urzędowania rady powiatowej trwa jednak w każdym razie do dnia ukonstytuowania się nowo wybranej rady powiatowej.

Art. 17.

1. Mandat radnego powiatowego jest urzędem niepłatnym. Radni powiatowi mają jednak prawo do zwrotu kosztów podróży, do diet dziennych i do zwrotu rzeczywistych wydatków w razie delegowania ich w interesie powiatowego związku komunalnego. Prawo to ureguje statut powiatowy.

2. Każdy członek powiatowego związku jest obowiązany przyjąć wybór na radnego powiatowego i sprawować ten mandat conajmniej przez jeden pełen okres wyborczy.

3. Odmówić przyjęcia wyboru na radnego powiatowego lub złożyć ten mandat można tylko z powodu:

- a) przekroczenia 60 roku życia,
- b) sprawowania jakiegokolwiek innego niepłatnego urzędu w administracji samorządowej w czasie wyboru na radnego powiatowego lub przez conajmniej 4 lata przed tym wyborem,
- c) długotrwałej choroby lub ułomności fizycznej,
- d) zatrudnienia, wymagającego częstej lub dłużej trwającej nieobecności w powiecie oraz
- e) innych szczególnych okoliczności, które rada powiatowa uchwałą uzna za dostateczne usprawiedliwienie nieprzyjęcia wyboru lub złożenia mandatu radnego powiatowego.

4. Kto pragnie zrzec się mandatu radnego powiatowego, powinien o tym zawiadomić wydział powiatowy i wykazać powody, uzasadniające uchylenie się od spełniania tego urzędu. O zasadności zrzeczenia się mandatu radnego powiatowego o czym wydział powiatowy, a w przypadku, określonym w ustępie poprzednim pod lit. e), rada powiatowa.

Art. 18.

Kto bez należytej podstawy uchyla się od pełnienia mandatu radnego powiatowego, może być decyzją starosty, powziętą po wysłuchaniu wydziału powiatowego, ukarany grzywną do 100 zł. oraz pozbawiony na lat 4 prawa wyboru do organów powiatowego związku komunalnego.

Art. 19.

1. Radni powiatowi składają przed objęciem swych czynności do rąk przewodniczącego wydziału powiatowego przyrzeczenie według następującego brzmienia:

Przyrzekam uroczyście, że obowiązki radnego powiatowego będę pełnił sumiennie i uczciwie, kierując się interesem powiatowego związku komunalnego i dobrem Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Przyrzeczenie składa się przez podpisanie odpowiedniego protokołu.

3. Odmówienie złożenia przyrzeczenia uważa się za odmówienie przyjęcia wyboru.

4. Po złożeniu przyrzeczenia wydaje przewodniczący wydziału powiatowego wybranym radnym powiatowym dowody, stwierdzające ich charakter członków rady powiatowej.

Art. 20.

1. Mandat radnego powiatowego traci się:

- a) wskutek zrzeczenia się mandatu (art. 17),
- b) wskutek odmówienia złożenia przyrzeczenia (art. 19),
- c) wskutek utraty prawa wybieralności (art. 7),
- d) wskutek uchylenia się od pełnienia obowiązków, wynikających ze sprawowanego mandatu.

2. O utracie mandatu w przypadku, wymienionym w ustępie 1 pod lit. d) oraz w razie zrzeczenia się mandatu w przypadku, określonym w ustępie 3 lit. e) art. 17, orzeka uchwałą rada powiatowa. W szczególności utratę mandatu w przypadku, wymienionym w ustępie 1 pod lit. d), można orzec, jeżeli radny powiatowy nie uczestniczy bez należytego usprawiedliwienia w trzech z kolei posiedzeniach rady powiatowej lub posiedzeniach komisji, do których został wybrany. Od uchwały rady powiatowej nie ma odwołania.

3. W innych przypadkach o utracie mandatu orzeka uchwałą wydział powiatowy. Od uchwały tej służy interesowanemu skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w ciągu 2 tygodni.

Skarga nie ma skutku wstrzymującego.

Art. 21.

1. W razie utraty mandatu przez radnego powiatowego lub w razie jego śmierci na opróżnione miejsce wchodzi następny kandydat z tej samej listy kandydatów, według kolejności umieszczenia poszczególnych osób na liście kandydatów na radnych powiatowych.

2. W razie wyczerpania się listy kandydatów odnośny mandat pozostaje nieobsadzony. Jeśli jednak dane miasto lub dany okręg wyborczy utraciłby całkowicie swe przedstawicielstwo w radzie

powiatowej, wówczas należy przeprowadzić uzupełniający wybór radnych powiatowych, którzy sprawują wtedy swe mandaty do końca okresu wyborczego całej rady powiatowej.

Art. 22.

1. Przewodniczącym rady powiatowej jest starosta. W razie przeszkody w osobie starosty zastępuje go urzędujący zastępca starosty, mianowany na ten urząd. Przewodniczący na posiedzeniu rady powiatowej starosta lub jego zastępca posiadają głos stanowczy.

2. Pierwsze konstytuujące posiedzenie rady powiatowej powinno być zwołane w ciągu 3 tygodni po przeprowadzeniu wyboru radnych powiatowych przez zebrania rad gminnych za pomocą wezwań, które muszą być doręczone radnym powiatowym conajmniej na 3 dni przed terminem posiedzenia.

3. Po złożeniu przyrzeczenia przez radnych powiatowych, o ile to nie nastąpiło przed posiedzeniem, przystępuje rada powiatowa do wyboru 2—3 członków sekretariatu rady powiatowej, zależnie od postanowień w tej mierze statutu powiatowego, zawierającego regulamin czynności rady (a t. 27). Członków sekretariatu rady powiatowej wybiera się w głosowaniu tajnym, sposobem wyborów stosunkowych. Jeżeli niema sprzeciwu wybór na odpowiedni wniosek w tej mierze może się odbyć przez aklamację.

Art. 23.

1. Posiedzenie rady powiatowej zwołuje starosta lub urzędujący jego zastępca według potrzeby.

2. Starosta jest obowiązany w ciągu miesiąca uczynić zadość żądaniu wydziału powiatowego o zwołaniu posiedzenia rady powiatowej, jeżeli żądanie to doręczone mu będzie na piśmie przy określeniu spraw, które powinny być umieszczone na porządku obrad.

3. Radni powiatowi otrzymać powinni zawiadomienia o zwołaniu posiedzenia wraz z porządkiem obrad, ustalonym przez starostę. Statut powiatowy, zawierający regulamin czynności rady powiatowej, określi warunki, pod którymi sprawy, nieobjęte porządkiem obrad, ustalonym przez starostę, mogą być przedmiotem obrad i uchwał rady.

4. Posiedzenia rady powiatowej są publiczne. Na wniosek starosty lub conajmniej 5 radnych powiatowych może rada powiatowa uchwalić tajność obrad. Rozprawy nad preliminarzem budżetowym powiatowego związku komunalnego muszą być jawne.

5. Członkowie wydziału powiatowego oraz przedstawiciele władzy nadzorczej mają prawo uczestniczenia z urzędu w obradach i przemawiania poza kolejną zapisanych do głosu mówców celem udzielenia wyjaśnień lub złożenia oświadczeń.

6. Starosta otwiera i zamyka obrady, kieruje nimi i przestrzega porządku na posiedzeniu.

7. O każdym posiedzeniu rady powiatowej powinien starosta zawiadomić Wojewodę Śląskiego z podaniem porządku obrad.

Art. 24.

1. Do ważności uchwał rady powiatowej niezbędną jest obecność conajmniej połowy ustawowej liczby radnych powiatowych.

2. Z wyjątkiem uchwał, dotyczących ustaleń preliminarza budżetowego, zaciągnięcia pożyczki długoterminowej t. j. spłacalnej w dłuższym okre-

sie czasu niż jeden rok oraz sprzedaży nieruchomości majątku powiatowego, wystarczającą do ważności uchwał rady powiatowej jest obecność jednej trzeciej części ustawowej liczby radnych powiatowych, jeżeli pierwsze posiedzenie rady, zwołane dla załatwienia tych spraw, do skutku nie doszło z powodu braku kompletu, określonego w ustępie 1.

Art. 25.

1. Uchwały rady powiatowej zapadają zwykłą większością głosów oddanych, bez uwzględnienia wstrzymujących się od głosowania i głosów nieważnych. W razie równości głosów uważa się wniosek za odrzucony. W razie równości głosów przy wyborach rozstrzyga los.

2. Głosowanie jest jawne, na żądanie jednej trzeciej części obecnych radnych powiatowych musi być zarządzone głosowanie tajne albo imienne. Głosowanie przy wyborach jest tajne, o ile wybory w przypadkach, wymienionych w niniejszej ustawie, wobec braku sprzeciwu na zgłoszony w tej mierze wniosek nie odbywają się przez aklamację.

Art. 26.

Radny powiatowy nie może brać udziału w obradach i głosowaniu nad takimi sprawami, które dotyczą go osobiście albo dotyczą interesów jego małżonki, jego krewnych lub powinowatych do trzeciego stopnia włącznie. O tem, czy takie okoliczności zachodzą, rozstrzyga w razie wątpliwości rada powiatowa ostatecznie.

Art. 27.

1. W przypadkach szczególnej potrzeby może rada powiatowa wybrać komisję dla rozpatrzenia poszczególnych spraw i przygotowania uchwał rady.

2. Z każdego posiedzenia rady powiatowej, będzie spisany protokół, który podpisują przewodniczący oraz dwóch członków sekretariatu albo dwóch innych radnych powiatowych, obecnych na posiedzeniu. Protokół powinien być sporządzony najpóźniej do 8 dni po odbyciu posiedzenia.

3. Uchwały rady powiatowej będą w pełnym tekście przytoczone w treści protokołu albo będą stanowić jego załączniki. W tym przypadku powinny być podpisane w ten sam sposób jak protokół.

4. W powiatowym dzienniku urzędowym należy ogłaszać uchwały rady powiatowej, których publikowania wymagają przepisy lub których publikację zarządzi rada powiatowa albo wydział powiatowy, o ile uchwała nie zapadła na posiedzeniu tajnym. Starosta jest obowiązany odpis protokołu obrad rady powiatowej przestać niezwłocznie Wojewodzie Śląskiemu.

5. Szczegółowe przepisy o składzie i sposobie wyboru sekretariatu rady powiatowej, o sposobie zwoływania posiedzeń i regulaminie obrad, o władzy porządkowej, przewodniczącego na posiedzeniach i o jego prawie nakładania na radnych powiatowych, nie stosujących się do jego zarządzeń porządkowych, kar porządkowych, o czynnościach komisji i o innych sprawach, dotyczących czynności rady, wydane będą w drodze statutu powiatowego, zawierającego regulamin czynności rady powiatowej.

6. Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydania w drodze rozporządzenia wzoru statutu powiatowego, zawierającego regulamin czynności rady powiatowej.

Art. 28.

1. Jeżeli skutkiem wyczerpania się listy zastępców, liczba radnych powiatowych zmniejszyla

się poniżej połowy ich liczby ustawowej i jeżeli brak byłoby warunków do uzupełnienia rady powiatowej do wymaganego przez ustawę kompletu w drodze zastosowania przepisu ustępu 2 art. 22, wówczas zarządzić należy nowe wybory. Kadencję członków zdekompletowanej rady powiatowej uważa się wówczas za ukończoną z dniem zarządzenia nowych wyborów.

2. Jeżeli rada powiatowa z powodów, wymienionych w art. 26, nie mogłaby powziąć ważnej uchwały, wówczas zamiast rady powiatowej uchwała w danej sprawie Śląska Rada Wojewódzka.

ROZDZIAŁ III.

O wydziale powiatowym.

Art. 29.

1. Wydział powiatowy składa się ze starosty jako przewodniczącego oraz z 6 członków.

2. W razie przeszkody w osobie starosty zastępuje go w urzędzie przewodniczącego wydziału powiatowego urzędujący zastępca starosty, mianowany na stanowisko zastępcy starosty.

Art. 30.

1. Członków wydziału powiatowego wybiera rada powiatowa w głosowaniu tajnym sposobem wyborów stosunkowych z wyjątkiem, przewidzianym w ustępie 2. art. 37.

2. Prawo wybieralności do wydziału powiatowego ma każdy członek powiatowego związku komunalnego, posiadający prawo wybieralności do rady powiatowej (art. 7).

3. Nie można jednocześnie sprawować mandatów radnego powiatowego i członka wydziału powiatowego z wyboru. Przepisu tego nie stosuje się w razie wyboru na radnego powiatowego osoby, będącej członkiem ustępującego wydziału powiatowego, atoli tylko na czas przejściowy do czasu ukonstytuowania się nowowybranego wydziału powiatowego. Jeżeli w terminie posiedzenia konstytuującego nowowybranego wydziału powiatowego wybrany nie oświadczy, który wybór przyjmuje, uważa się to za zrzeczenie się urzędu członka wydziału powiatowego.

4. Przed wyborem członków wydziału powiatowego może grupa radnych powiatowych, wybranych przez rady miejskie, zastrzec sobie prawo wyboru jednego członka wydziału powiatowego, jeżeli zastrzeżenie zgłasza co najmniej 5 radnych powiatowych. W razie zgłoszenia takiego zastrzeżenia radni powiatowi, korzystający z tego prawa, nie biorą udziału w wyborach pozostałych 5 członków wydziału powiatowego. Grupa, zgłaszająca zastrzeżenie, wybiera jednego członka wydziału powiatowego bezwzględną większością głosów ważnie oddanych w głosowaniu tajnym. W konkurencji dwóch grup pierwszeństwo ma grupa liczniejsza, a w razie równości liczebnej grup grupa wskazana losem, który wyciąga przewodniczący.

5. Wybory członków, wydziału powiatowego powinny być przeprowadzone bezpośrednio po wyborze sekretariatu rady powiatowej na posiedzeniu konstytuującym. Jednocześnie wybiera się zastępców członków.

6. Do wyboru członków Wydziału powiatowego stosuje się odpowiednio przepisy ustępów 2 i 3 art. 11, ustępów 2—4 art. 15 z tą zmianą ustępu 2 art. 15, że zarzuty przeciwko wyborom należy

wnieść do przewodniczącego wydziału powiatowego oraz, że o zarzutach rozstrzyga Śląska Rada Wojewódzka.

7. Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydania w drodze rozporządzenia szczegółowych przepisów, normujących wybór członków wydziału powiatowego.

Art. 31.

1. Okres urzędowania członków wydziału powiatowego trwa tak długo, jak długo spełnia swe czynności rada powiatowa, która ich wybrała. Okres urzędowania wydziału powiatowego trwa jednak w każdym razie do dnia ukonstytuowania się nowowybranego wydziału.

2. Do członków wydziału powiatowego mają zastosowanie przepisy art. 17 i 18.

Art. 32.

1. Członków wydziału powiatowego zatwierdza w ich urzędach Wojewoda Śląski.

2. Wojewoda Śląski może za zgodą Śląskiej Rady Wojewódzkiej odmówić zatwierdzenia wybranego kandydata.

3. Decyzje w sprawie zatwierdzenia członków wydziału powiatowego powinny być doręczone przewodniczącemu wydziału powiatowego w ciągu 6 tygodni. Od decyzji tych nie służy żaden środek odwoławczy.

Art. 33.

1. Członkowie wydziału powiatowego składają przed objęciem urzędowania do rąk przewodniczącego przysięgę służbową według rot, ustalonej dla urzędników państwowych.

2. Przepis ustępów 2 i 3 art. 19 ma analogiczne zastosowanie.

Art. 34.

Członkowie wydziału powiatowego ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną z tytułu naruszenia swych obowiązków służbowych oraz z tytułu naruszenia przez zachowanie się w służbie lub poza służbą godności lub zaufania, jakie łączą się z państwowym urzędem, według przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej burmistrzów miast.

Art. 35.

Członek wydziału powiatowego ulega zawieszeniu w swych czynnościach urzędowych z mocy prawa w razie:

- a) powołania go do pełnienia służby wojskowej,
- b) gdy wchodzi w stosunki prawne z powiatowym związkiem komunalnym jako przedsiębiorca, dostawca lub dzierżawca, dopóki trwa wymieniony stosunek i dopóki rachunki zeń wynikające nie będą uregulowane; wyjątek stanowią umowy, dotyczące najmu pomieszczeń dla własnych celów mieszkaniowych oraz dzierżawy parcel gruntowych poniżej $\frac{1}{2}$ ha.

Art. 36.

1. Urząd członka wydziału powiatowego traci się:

- a) wskutek zrzeczenia się (art. 31 ustęp 2 i art. 17),
- b) wskutek odmówienia złożenia przysięgi służbowej (art. 33),
- c) wskutek utraty prawa wybieralności,
- d) wskutek orzeczenia dyscyplinarnego.

2. O utracie urzędu orzeka w przypadkach, wymienionych w ustępie 1 pod lit. a, b i c, wydział

powiatowy, który w razie zrzeczenia się urzędu w przypadku, przewidzianym w ustępie 3 lit. e art. 17 jest związany uchwałą rady powiatowej. Przepis ustępu 3 art. 20 co do skargi ma zastosowanie.

Art. 37.

1. W razie zawieszenia członka wydziału powiatowego w jego czynnościach urzędowych w związku z wszczęciem przeciwko niemu postępowaniem dyscyplinarnym (art. 34) lub z mocy art. 35 oraz w razie innej przeszkody, uniemożliwiającej członkowi wydziału powiatowego pełnienie obowiązków służbowych, a trwających dłużej niż 6 tygodni, należy na czas trwania przeszkody powołać zastępcę z tej samej listy kandydatów według kolejności umieszczenia poszczególnych osób na liście (zastępstwo czasowe). Do zastępcy, powołanego do czasowego zastępstwa, odnoszą się wszystkie przepisy, dotyczące członków wydziału powiatowego.

2. W razie opróżnienia się urzędu członka wydziału powiatowego wskutek utraty mandatu lub wskutek śmierci na opróżnione miejsce wchodzi zastępca z tej samej listy kandydatów według kolejności umieszczenia poszczególnych osób na liście. To samo zachodzi w razie odmówienia zatwierdzenia kandydata.

3. W razie wyczerpania się listy zastępców, opróżniony urząd pozostaje nieobsadzony do końca bieżącego okresu urzędowania, chyba żeby liczba członków wydziału powiatowego spadła poniżej trzech. W tym ostatnim przypadku rada powiatowa dokonuje wyboru uzupełniającego na opróżnione miejsca na czas do końca bieżącego okresu urzędowania w głosowaniu tajnym zwyczajną większością głosów.

Art. 38.

1. Wydział powiatowy załatwia sprawy, należące do jego zakresu działania, w obradach koleżeńskich, na posiedzeniach niepublicznych.

2. Do powzięcia ważnej uchwały niezbędną jest obecność co najmniej połowy ustawowej liczby członków wydziału powiatowego oprócz przewodniczącego. Głosowanie jest jawne. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów oddanych. W razie równości głosów uważa się za przyjęte to zdanie, za którym oświadczył się przewodniczący.

3. Szczegółowe przepisy o załatwianiu spraw przez wydział powiatowy mogą być wydane w drodze statutu powiatowego, zawierającego regulamin czynności wydziału powiatowego. Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydania w drodze rozporządzenia wzoru statutu powiatowego, zawierającego regulamin czynności wydziału powiatowego.

Art. 39.

1. Przepis art. 26 ma odpowiednie zastosowanie z tą zmianą, że o istnieniu lub nieistnieniu przeszkody, wyłączającej członka wydziału powiatowego od obrad i głosowania, decyduje ostatecznie wydział powiatowy.

2. Jeżeli wskutek okoliczności, przewidzianych w poprzednim ustępie, wydział powiatowy nie byłby zdolny do powzięcia ważnej uchwały, wówczas uchwała w danej sprawie:

a) rada powiatowa, jeżeli sprawa ta należy do spraw samorządowych (art. 4) oraz

b) wydział powiatowy innego powiatowego związku komunalnego, wyznaczony przez Wojewodę, jeżeli dana sprawa należy do spraw poruczonych.

Art. 40.

1. Posiedzenia wydziału powiatowego zwołuje przewodniczący wydziału powiatowego w miarę potrzeby, obowiązany zaś jest je zwołać na żądanie 3 członków wydziału w ciągu 2 tygodni.

2. Przewodniczący wydziału powiatowego ma prawo i obowiązek załatwiać pod własną odpowiedzialnością te sprawy, podlegające uchwale wydziału powiatowego a niecierpiące zwłoki, których załatwienie nie może być bez szkody dla interesów publicznych odłożone do zebrania się wydziału. Sprawy takie powinien przewodniczący przedstawić na najbliższym posiedzeniu wydziałowi powiatowemu. Wydział powiatowy może decyzję przewodniczącego zmienić lub uchylić, jeżeli to jest jeszcze możliwe, zwłaszcza z uwagi na prawa osób trzecich.

Art. 41.

1. Wydział powiatowy ma prawo zawiesić wykonanie uchwały rady powiatowej, która zdaniem wydziału sprzeciwia się ustawom albo szkodzi interesom publicznym.

2. Uchwałą, zawieszającą wykonanie uchwały rady powiatowej, przedstawić należy wraz z jej uzasadnieniem radzie powiatowej na najbliższym posiedzeniu, które powinno być zwołane w każdym razie w ciągu 4 tygodni po powzięciu przez wydział powiatowy uchwały zawieszającej.

3. Jeżeli zawieszenie uchwały rady powiatowej nastąpiło ze względu na to, że uchwała ta sprzeciwia się ustawom, a na posiedzeniu rady powiatowej, zwołanem stosownie do poprzedniego przepisu, nie dojdzie do uzgodnienia poglądów, wówczas na uchwały wydziału powiatowego służy radzie powiatowej skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w ciągu 2 tygodni. Do wniesienia i popierania skargi imieniem rady powiatowej ustanowi rada powiatowa osobnego pełnomocnika.

4. Jeżeli zawieszenie uchwały rady powiatowej nastąpiło ze względów interesu publicznego, a na zwołanem w tym celu posiedzeniu nie dojdzie do uzgodnienia poglądów (ustęp 2), wówczas przewodniczący wydziału powiatowego przedstawi niezwłocznie sprawę Śląskiej Radzie Wojewódzkiej do rozstrzygnięcia. Od uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej nie służy żaden środek odwoławczy. Uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej powzięte w powyższych przypadkach, należy doręczyć wydziałowi powiatowemu.

5. Przewodniczącemu wydziału powiatowego służy prawo zawieszenia uchwał wydziału powiatowego z powodów, wymienionych w ustępie 1, w danym razie na zlecenie Wojewody Śląskiego. Do postępowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy ustępów 2, 3 i 4 z tą zmianą, że prawo skargi służy wydziałowi powiatowemu, który do wniesienia i popierania skargi ustanowi osobnego pełnomocnika.

ROZDZIAŁ IV.

O urzędnikach i funkcjonariuszach niższych powiatowego związku komunalnego.

Art. 42.

1. Stosunki służbowe, obowiązki i prawa urzędników i funkcjonariuszy niższych powiatowych związków komunalnych regulują osobne przepisy ustawowe.

2. W granicach obowiązujących w tej mierze przepisów ustawowych każdy powiatowy związek komunalny jest obowiązany unormować w drodze statutu powiatowego wykaz stanowisk, etaf stanowisk stałych oraz obowiązki i prawa swych urzędników i funkcjonariuszów niższych.

Art. 43.

Przewodniczącemu wydziału powiatowego służy prawo do dodatku służbowego z tytułu czynności w wydziale powiatowym i z tytułu reprezentacji, oraz prawo do diet i zwrotu kosztów podróży z tytułu czynności, spełnianych poza stałym miejscem swego urzędowania. Przepisy te stosują się również do zastępcy przewodniczącego. Normy powyższych świadczeń pieniężnych powinny być ustalone w statucie powiatowym.

ROZDZIAŁ V.

O zakresie działania rady powiatowej i wydziału powiatowego w sprawach samorządowych.

Art. 44.

1. Powiatowe związki komunalne zarządzają samodzielnie swoim majątkiem z zachowaniem przepisów ustaw oraz przepisów władz nadzorczych, normujących ogólnie gospodarkę związków komunalnych.

2. Powiatowe związki komunalne mogą urządzać i prowadzić zakłady użyteczności publicznej oraz przedsiębiorstwa w interesie publicznym.

3. Majątek zakładowy powiatowego związku komunalnego tworzą nieruchomości, ruchomości i wogóle wszelkie wartości, które nie są przeznaczone do zużycia lub do pokrycia bieżących potrzeb.

4. Powiatowe związki komunalne są obowiązane zachować swój majątek zakładowy w stanie o ile możliwości nieuszczerplonym. Pozbycie składowych części tego majątku, a w szczególności gruntów i budynków, może nastąpić w zasadzie pod warunkiem wyrównania uszczerplonych przez to wartości. Na odstępianie od tej zasady może zezwolić władza nadzorcza.

5. Powiatowe związki komunalne są obowiązane prowadzić księgę inwentarzową, która powinna zawierać dokładne zestawienie stanu czynnego i biernego ich majątku.

Art. 45.

1. Dochód z majątku ma być użyty przede wszystkim na utrzymanie, zarząd i na ulepszenie poszczególnych przedmiotów majątkowych a w szczególności zakładów, przedsiębiorstw i innych urządzeń. Nadwyżka dochodu może być użyta na pokrycie bieżących potrzeb (zwyczajnych wydatków).

2. Powiatowe związki komunalne są uprawnione do ustanawiania i pobierania na pokrycie swych wydatków danin publicznych stosownie do przepisów osobnych ustaw.

3. Powiatowe związki komunalne mogą zaciągać długoterminowe pożyczki na cele, które przynoszą trwałą korzyść, a w szczególności na cele inwestycyjne, jeżeli wydatków na te cele nie można pokryć z dochodów zwyczajnych bez zbytniego obciążenia mieszkańców i wogóle płatników danin komunalnych. Na wyjątek od tych zasad może zezwolić władza nadzorcza. Na pokrycie bieżących potrzeb można zaciągać pożyczki krótkoterminowe, mające pokrycie w dochodach zwyczajnych danego roku administracyjnego i spłacalne najpóźniej w ciągu jednego roku.

4. Zarząd fundacji, którymi zawiaduje powiatowy związek komunalny, powinien być sprawowany według osobnych przepisów, regulujących administrację majątku fundacyjnego, a w szczególności według przepisów statutów fundacji.

Art. 46.

1. Rok administracyjny powiatowych związków komunalnych pokrywa się z rokiem administracyjnym Województwa Śląskiego jako związku samorządowego.

2. Wydział Powiatowy układa corocznie budżet wydatków i dochodów powiatowego związku komunalnego na następny rok administracyjny i przedstawia go radzie powiatowej w takim terminie, by rada powiatowa mogła go rozpatrzyć i uchwalić co najmniej na 3 tygodnie przed początkiem nowego roku administracyjnego.

3. Wszelkie wydatki, dokonane w przypadkach pilnej potrzeby przez wydziały powiatowe poza budżetem, mają być przedstawiane radzie powiatowej w formie dodatkowego budżetu lub zmiany budżetu w czasie jaknajkrótszym.

4. Najpóźniej z końcem 4. miesiąca po upływie danego roku administracyjnego przedstawi wydział powiatowy radzie powiatowej sprawozdanie roczne za ubiegły rok administracyjny, zawierające w szczególności zamknięcia rachunkowe, zestawienie stanu majątkowego, sprawozdanie ze stanu umorzenia długów oraz bilanse przedsiębiorstwa.

5. Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydania w drodze rozporządzenia szczegółowych przepisów, normujących system rachunkowości (instrukcja rachunkowo-kasowa), sposób układania budżetu (instrukcja budżetowa) i zamknięcia rachunkowego, wykonywanie kontroli przez organa powiatowego związku komunalnego, udzielanie absolutorjum, sposób rozdawania robót i dostaw oraz sposób prowadzenia zakładów użyteczności publicznej i przedsiębiorstw. Przepisy te uwzględniać powinny prawo powiatowych związków komunalnych regulowania w drodze statutów powiatowych urzędzeń powiatowego związku komunalnego.

Art. 47.

1. Powiatowe związki komunalne mają prawo wydawania statutów powiatowych, normujących obowiązki i prawa członków powiatowego związku komunalnego i innych osób w stosunku do tegoż związku oraz takie sprawy związku, co do których ustawy przewidują ich statutowe lub wogóle samodzielne uregulowanie albo których ustawy nie normują.

2. Statuty powiatowe nie mogą sprzeciwiać się ustawom państwowym i śląskim ustawom wojewódzkim oraz rozporządzeniom władz, wydanym na podstawie tych ustaw.

3. Statuty powiatowe mogą zawierać postanowienia, zagrażające za przekroczenie ich przepisów karą grzywny do wysokości 200 zł lub karą aresztu zastępczego do dni 7, jeżeli wymiaru kary osobne przepisy nie regulują inaczej. Do dochodzenia i karania przekroczeń są właściwe państwowe władze administracji ogólnej. Grzywny wpływają do kasy powiatowego związku komunalnego.

3. Statuty powiatowe ulegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej (art. 56).

5. Statuty powiatowe muszą być ogłoszone w powiatowym dzienniku urzędowym. O ile w nich

nie postanowiono inaczej, nabywają one mocy obowiązującej 15. dnia po dniu ich ogłoszenia.

Art. 48.

1. Rada powiatowa stanowi w drodze uchwał we wszystkich sprawach samorządowych powiatowego związku komunalnego, których ustawa nie zastrzega wydziałowi powiatowemu lub jego przewodniczącemu.

2. W szczególności do zakresu działania rady powiatowej poza sprawami w innych przepisach niniejszej ustawy wymienionymi, należy:

- a) wydawanie statutów powiatowych,
- b) dobrowolne podejmowanie się spełniania zadań administracji samorządowej,
- c) uchwalenie budżetu powiatowego związku komunalnego,
- d) ustanawianie danin publicznych stosownie do postanowień ustaw,
- e) zatwierdzanie rocznego zamknięcia rachunkowego i udzielenie absolutorjum wydziałowi powiatowemu,
- f) powzięcie uchwał o zaciągnięciu pożyczek i przyjęciu poręczeń, o pozbyciu i obciążeniu majątku nieruchomości, o przyjęciu darowizn, obciążonych warunkiem oraz o objęciu w zarząd fundacji,
- g) tworzenie i znoszenie zakładów użyteczności publicznej oraz ustanawianie zasad zarządzania zakładami i prowadzenia gospodarki przedsiębiorstw,
- h) ustalanie etatu stanowisk urzędników i funkcjonariuszów niższych powiatowego związku komunalnego,
- i) wydawanie na wezwanie władz opinii oraz zwracanie się w sprawach potrzeb gospodarczych i kulturalnych powiatowego związku komunalnego do władz państwowych i samorządowych oraz do ciał ustawodawczych.

Art. 49.

Rada powiatowa sprawuje kontrolę nad administracją spraw samorządowych przez komisje wybrane ze swego grona. W szczególności rada powiatowa ma prawo i obowiązek badać, czy jej uchwały są należycie wykonywane oraz czy gospodarka wydziału powiatowego jest w granicach uchwał rady powiatowej prawidłową, celową i oszczędną. W tym celu rada powiatowa oraz ustanowione przez nią komisje mogą żądać od wydziału powiatowego przedstawienia wszelkich potrzebnych aktów i dowodów oraz udzielania potrzebnych sprawozdań i wyjaśnień. W razie stwierdzenia uchybień rada powiatowa powinna niezwłocznie uchwalić odpowiednie środki zaradcze.

Art. 50.

1. Wydział powiatowy sprawuje bezpośredni zarząd spraw samorządowych powiatowego związku komunalnego.

2. W szczególności do wydziału powiatowego oprócz spraw, wymienionych w innych przepisach tej ustawy, należy:

- a) przygotowanie wniosków na posiedzenia rady powiatowej i wykonywanie jej uchwał,
- b) zarządzanie majątkiem i wykonywanie budżetu powiatowego związku komunalnego,
- c) prowadzenie bieżącej administracji zakładów i przedsiębiorstw oraz fundacji i wykonywanie nadzoru nad osobnymi zarządami zakładów, przedsiębiorstw i fundacji,

d) prowadzenie kontroli nad rachunkowością i kasowością związku.

e) ustanawianie, przenoszenie w stan spoczynku i zwalnianie urzędników i funkcjonariuszów niższych związku,

f) rozstrzyganie o roszczeniach, dotyczących korzystania z publicznych zakładów i urzędów powiatowego związku komunalnego,

g) wszczynanie procesów,

h) udzielanie sprawozdań, opinii i wyjaśnień, zażądanych przez władze nadzorcze.

Art. 51.

1. Wydział powiatowy reprezentuje powiatowy związek komunalny na zewnątrz. Potoczne sprawy załatwia przewodniczący wydziału powiatowego. O tem, co należy uważać za sprawy potoczne, rozstrzyga w razie wątpliwości wydział powiatowy ostatecznie.

2. Wydział powiatowy może w załatwianiu spraw administracji samorządowej na obszarze danego powiatowego związku komunalnego posługiwać się organami miast i gmin wiejskich.

Art. 52.

1. Oświadczenie woli w imieniu wydziału powiatowego składa jego przewodniczący poza przypadkiem z ustępu 5 art. 41.

2. Dokumenty, których mocą powiatowy związek komunalny zaciąga zobowiązania prawne albo zrzeka się służących mu praw, wymagają do swej ważności podpisów przewodniczącego i jednego członka wydziału powiatowego oraz wyciśnięcia pieczęci urzędowej, jeżeli stosownie do przepisów niniejszej ustawy (art. 48) podstawą danej czynności prawnej ma być specjalna uchwała rady powiatowej. Dokumenty, wystawione w wykonaniu uchwał rady powiatowej, które wymagają do swej ważności zatwierdzenia władzy nadzorczej, stają się ważne, jeżeli odnośne uchwały zostaną zatwierdzone.

3. Przewodniczący wydziału powiatowego jest przełożonym wszystkich urzędników i funkcjonariuszów powiatowego związku komunalnego, sprawuje nad nimi władzę służbową i wystawia dokumenty, dotyczące ich stosunków służbowych.

ROZDZIAŁ VI.

O załatwianiu spraw poruczonych.

Art. 53.

1. Powiatowe związki komunalne są obowiązane załatwiać sprawy poruczone stosownie do przepisów, ustaw i poleceń właściwych władz.

2. Sprawy poruczone załatwiają powiatowe związki komunalne przez organa, wskazane w ustawie. Jeżeli ustawa nie wskazuje wyraźnie innego organu, załatwianie spraw poruczonych należy do wydziału powiatowego.

3. Przy załatwianiu spraw poruczonych za treść zarządzeń i poleceń, wydanych organom powiatowego związku komunalnego, ponosi odpowiedzialność wyłącznie władza, która je wydała.

Art. 54.

1. Wydatki i świadczenia, połączone z załatwianiem spraw poruczonych, obciążają powiatowy związek komunalny, o ile ustawy nie wskazują innych osób i ciał prawnopublicznych jako zobowiązanych do ponoszenia tych wydatków i świadczeń. Pokrywanie tych wydatków należy do spraw samorządowych.

2. Ustawy, przekazujące powiatowym związkom komunalnym pewne kategorie spraw poruczonych, jeżeli ich załatwianie połączone jest z większymi wydatkami w stosunku do wpływów dochodowych powiatowych związków komunalnych, powinny wskazywać jednocześnie źródła pokrycia tych wydatków.

ROZDZIAŁ VII.

O wykonywanie nadzoru państwowego nad powiatowymi związkami komunalnymi.

Art. 55.

Nadzór nad działalnością powiatowych związków komunalnych w zakresie zadań samorządowych sprawuje Śląska Rada Wojewódzka.

Art. 56.

Władza nadzorcza może w każdym czasie nadać sposób załatwiania spraw administracyjnych, delegować w tym celu urzędników, żądać przedstawienia wszelkich aktów i udzielenia ustnych wyjaśnień, wogóle przedsięwziąć wszelkie czynności, które w celu wykonania nadzoru uzna za potrzebne.

Budżety, uchwały w sprawie dodatkowych preliminarzy dochodów i wydatków oraz sprawozdania roczne powinny być niezwłocznie podawane do wiadomości władzy nadzorczej.

Art. 57.

1. Władza nadzorcza może zawiesić wykonanie uchwał rady powiatowej, uchwał i zarządzeń wydziału powiatowego, wydanych w sprawach samorządowych, które a) sprzeciwiają się ustawom albo b) szkodzą interesowi publicznemu. Decyzje (uchwały) władzy nadzorczej powinny być podane do wiadomości odnośnym organom powiatowego związku komunalnego wraz z uzasadnieniem.

2. Na decyzje (uchwały) władzy nadzorczej, zawieszające wykonanie uchwał i zarządzeń rady powiatowej lub wydziału powiatowego, nie wyłączając zarządzeń przewodniczącego, wydanych w imieniu wydziału powiatowego, z powodu ich sprzeczności z ustawą, służy organowi (radzie powiatowej, wydziałowi powiatowemu), który wydał odnośną uchwałę lub zarządzenie, prawo skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w ciągu 2 tygodni. Skarga nie ma mocy wstrzymującej. Przepis zdania ostatniego ustępu 3 art. 41 ma odpowiednie zastosowanie. Od decyzji (uchwał) władzy nadzorczej, zawieszających wykonanie uchwał i zarządzeń organów powiatowego związku komunalnego, które szkodzą interesowi publicznemu, nie służy żaden środek odwoławczy.

3. Władza nadzorcza korzysta z uprawnień, zastrzeżonych jej w niniejszym artykule, w miarę potrzeby i uznania. Niekorzystania z tych uprawnień nie stwarza podstawy do jakichkolwiek roszczeń, a w szczególności nie może być przedmiotem skargi.

Art. 58.

1. Oprócz spraw, w których stosownie do przepisów niniejszej ustawy i innych ustaw uchwały rady powiatowej wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej, ulegają zatwierdzeniu tej władzy według jej swobodnego uznania:

a) zaciąganie pożyczek długoterminowych i udzielanie poręki,

b) zaciąganie innych zobowiązań, które nie wypływają ze stosunków służbowych, uregulowanych ogólnie przepisami, a obciążających świadczeniami na dłuższy niż 5-cio letni okres czasu powiatowy związek komunalny,

c) pozbycie lub obciążenie gruntów lub budynków związku.

2. Uchwały w powyższych sprawach nabywają mocy prawnej, jeżeli zostaną zatwierdzone.

Art. 59.

1. Władza nadzorcza może wstawić do budżetu powiatowego związku komunalnego kwoty wydatków, do których ponoszenia powiatowy związek komunalny jest prawnie obowiązany (na podstawie ustawy, prawomocnego wyroku sądowego, prawomocnych decyzji władzy administracyjnej), albo wydać nakaz pokrycia takich wydatków poza budżetem. W obydwu przypadkach należy jednocześnie wskazać sposób pokrycia preliminarzowanych wydatków. Preliminowanie to oznacza jednocześnie nakaz uskutecznienia oznaczonych wydatków.

2. Od zarządzeń tych służy prawo skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w ciągu 2 tygodni. Skarga nie ma mocy wstrzymującej.

Art. 60.

1. Nadzór nad działalnością powiatowych związków komunalnych w sprawach poruczonych spełnia Wojewoda Śląski.

2. W wykonywaniu tego nadzoru korzysta Wojewoda Śląski z uprawnień, wymienionych w ustępie 1 art. 56.

3. Prawo Wojewody Śląskiego uchylania uchwał i zarządzeń organów powiatowych związków komunalnych normują osobne przepisy.

Art. 61.

1. Wojewoda Śląski może za zgodą Śląskiej Rady Wojewódzkiej rozwiązać radę powiatową przy jednoczesnym złożeniu z urzędu członków wydziału powiatowego.

2. W razie rozwiązania rady powiatowej należy zarządzić nowe wybory najpóźniej w ciągu 6 miesięcy.

3. Od zarządzeń, o których mowa w ustępie 1, nie służy żaden środek odwoławczy.

4. Na czas do dokonania nowych wyborów i zatwierdzenia nowowybranych członków wydziału powiatowego Wojewoda Śląski ustanowi komisaryczny wydział powiatowy, którego członków mianuje za zgodą Śląskiej Rady Wojewódzkiej z pośród członków danego powiatowego związku komunalnego, posiadających prawo wybieralności do wydziału powiatowego.

5. Komisaryczny wydział powiatowy pełni na czas do dnia ukonstytuowania się nowowybranej rady powiatowej jednocześnie funkcje rady powiatowej.

ROZDZIAŁ VIII.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 62.

Do czasu wydania jednolitej ustawy o ustroju gmin wiejskich względnie jednolitej ustawy o ustroju miejskim w Województwie Śląskim członkami powiatowego związku komunalnego (art. 3) są obywatele Państwa Polskiego, posiadający w gminach wiejskich względnie miastach powiatu miejsce zamieszkania.

Art. 63.

1. Pierwsze na podstawie niniejszej ustawy wybory do rad powiatowych zarządzi Wojewoda Śląski najpóźniej w ciągu trzech miesięcy po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. W zarządzeniu tem ustali Wojewoda Śląski na podstawie urzędowych danych liczbę ludności w poszczególnych powiatach, w miastach, leżących na obszarze poszczególnych powiatowych związków komunalnych i w gminach wiejskich oraz stosownie do przepisów art. 6 i 9 niniejszej ustawy określi ilość mandatów radnych powiatowych, przypadających na każdy powiat i na każdą gminę miejską. Jednocześnie Wojewoda Śląski po wysłuchaniu komisarycznych wydziałów powiatowych oraz wydziałów dróg powiatowych, dokona podziału gmin wiejskich na okręgi wyborcze oraz określi liczbę mandatów radnych powiatowych, przypadających na poszczególne okręgi wyborcze stosownie do przepisów art. 10 niniejszej ustawy.

2. Ilość członków sekretariatu rady powiatowej, wybranej po raz pierwszy na podstawie niniejszej ustawy, ustali na czas do unormowania tej sprawy w drodze statutu powiatowego rada powiatowa przed przystąpieniem do wyboru w granicach postanowień ustępu 2 art. 24.

33. W powiatach, w których osobny powiatowy dziennik urzędowy nie jest wydawany, ogłoszenia, przepisane w niniejszej ustawie, należy umieszczać w gazecie urzędowej Województwa Śląskiego.

Art. 64.

Komisaryczne wydziały powiatowe i wydziały dróg powiatowych będą pełnić funkcje komisarycznych wydziałów powiatowych z niniejszej ustawy do czasu ukonstytuowania się rad i wydziałów powiatowych, wybranych na podstawie tej ustawy i po ukonstytuowaniu się tych organów przekażą im niezwłocznie swe agendy.

Art. 65.

Majątek, prawa i obowiązki powiatowych związków komunalnych powiatów katowickiego, lublinieckiego, pszczyńskiego, rybnickiego, świętochłowickiego i tarnogórskiego oraz wydziałów dróg powiatowych w Bielsku i w Cieszynie przechodzą z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na powiatowe związki komunalne odnośnych powiatów.

Art. 66.

1. Ilekróć ustawa niniejsza wymienia rady miejskie i rady gminne należy rozumieć przez to określenie odnośnie do gmin powiatów bielskiego i cieszyńskiego radę gminną w mieście Bielsku i wydziały gminne.

2. Do czasu wprowadzenia na obszarze powiatów bielskiego i cieszyńskiego sądów administracyjnych, podporządkowanych w toku instancji Najwyższemu Trybunałowi Administracyjnemu, środek odwoławczy skargi, przewidziany w poszczególnych przepisach niniejszej ustawy na obszarze wymienionych powiatów, odpada, niezależnie od uprawnień wniesienia skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego na podstawie przepisów ustawy o Najwyższym Trybunale Administracyjnym.

Art. 67.

1. Do czasu wydania jednolitej w Województwie Śląskiem ustawy o odpowiedzialności służbowej i dyscyplinarnej urzędników i funkcjonariuszów niższych związków komunalnych powiatów katowickiego, lublinieckiego, pszczyńskiego, rybnickiego, świę-

tochłowickiego i tarnogórskiego przepisy dotychczasowe, normujące odpowiedzialność służbową i dyscyplinarną urzędników komunalnych.

2. Do czasu wydania jednolitej w Województwie Śląskiem ustawy o stosunkach służbowych urzędników komunalnych, będą stosunki służbowe urzędników i funkcjonariuszów niższych powiatowych związków komunalnych w powiatach bielskim i cieszyńskim unormowane w drodze statutów powiatowych. W braku przeciwnego zastrzeżenia stosunek służbowy urzędników i funkcjonariuszów niższych powiatowych związków komunalnych powiatów bielskiego i cieszyńskiego będzie miał charakter prawnopubliczny. Władzą orzekającą o roszczeniach majątkowych urzędników i funkcjonariuszów tych powiatowych związków komunalnych, jest Śląska Rada Wojewódzka.

Art. 68.

1. Kompetencje wydziałów powiatowych na obszarze powiatów katowickiego, lublinieckiego, świętochłowickiego i tarnogórskiego, pszczyńskiego i rybnickiego, w sprawach administracyjnych, spornych i w sprawach uchwałowych w poręczonym zakresie działania należą do wydziałów powiatowych, których organizację normuje niniejsza ustawa. Kompetencje te w powiatach miejskich należą nadal do wydziałów miejskich. Tryb postępowania w wymienionych powyżej sprawach pozostaje niezmiennym.

2. Do czasu wydania osobnej ustawy o zarządzie policji miejscowej zachowują moc obowiązującą przepisy §§ 47 do 73 włącznie ordynacji powiatowej z dnia 13 grudnia 1872 r. (Zb. u. pr. str. 81) i 19 marca 1881 r. (Zb. u. pr. str. 170) ze zmianami, wynikającymi z niniejszej ustawy.

Art. 69.

1. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1931 r.

2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy prawne, wydane w sprawach, unormowanych tą ustawą.

3. W szczególności tracą moc obowiązującą:

- a) ustawa z dnia 13 grudnia 1872 r. i z dnia 19 marca 1881 r., zawierająca ordynację powiatową (Zb. u. pr. str. 81 do 179), z zastrzeżeniem przepisu ustępu (Dz. art. 68 niniejszej ustawy,

- b) ustawa z dnia 27 lutego 1924 r. w przedmiocie zmian w organizacji wydziałów dróg powiatowych na cieszyńskiej części Województwa Śląskiego (Dz. U. Śl. Nr. 7, poz. 26).

4. W miejsce wydziałów dróg powiatowych, przewidzianych w § 25 i następnych ustawy z dnia 13 lipca 1898 r. dotyczących budowy i utrzymania publicznych ulic i dróg nieskarbowych (Dz. U. i rozp. kraj. Nr. 33), obowiązującej na obszarze powiatów bielskiego i cieszyńskiego, wchodzi organa powiatowych związków komunalnych z niniejszej ustawy stosownie do podziału kompetencji, w niej ustalonego.

Art. 70.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu i Śląskiej Radzie Wojewódzkiej.

UZASADNIENIE

I. Uwagi ogólne.

Ustawodawstwo o samorządzie powiatowym należy w myśl przepisu art. 4 p. 2. śląskiego statutu organicznego do spraw, zastrzeżonych usta-

wodawstwu Sejmu Śląskiego. Ten sam przepis wymienia jako sprawę, zastrzeżoną legislaturze śląskiej, ustawodawstwo o podziale administracyjnym Województwa Śląskiego.

Stan prawny w dziedzinie organizacji samorządu powiatowego przedstawia się obecnie na obszarze Województwa Śląskiego w sposób następujący:

1. Na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego ustroj samorządu powiatowego opiera się na ustawie — „ordynacji powiatowej” — z dnia 13 grudnia 1872, ogłoszonej w nowym brzmieniu ustawą z dnia 19 marca 1881 r. Ordynacja powiatowa doznała zmian i uzupełnień przez późniejsze ustawy specjalne (w szczególności przez ustawę z dnia 30 lipca 1899 r. o ustanawianiu i zaopatrzeniu urzędników komunalnych, ustawę z dnia 23 kwietnia 1906 r. o daninach powiatowych i prowincjonalnych). Nowe pruskie prawo wyborcze do organów reprezentacyjnych powiatowych, wprowadzone aktami prawodawczymi w latach 1919 i 1920, nie weszło w życie na obszarze polskiej części b. obszaru plebiscytowego. Po zmianie suwerenności państwowej rozporządzenie Wojewody Śląskiego, wydane w porozumieniu z Tymczasową Radą Wojewódzką, z dnia 17 czerwca 1922 r. w przedmiocie ustroju powiatowego Województwa Śląskiego (Dz. U. Śl. Nr. 1 poz. 3), wychodząc z uznania konieczności wprowadzenia w drodze ustawodawczej nowego prawa wyborczego do organów reprezentacyjnych powiatowych, ustaliło w tej dziedzinie stan prowizoryczny, polegający na rozwiązaniu istniejących sejmików i wydziałów powiatowych i ustanowieniu tymczasowych komisarycznych wydziałów powiatowych, działających jednocześnie jako sejmiki powiatowe. Rozporządzenie to, wydane na podstawie upoważnień ustawodawczych, zawartych w art. 40 śląskiego statutu organicznego, zachowuje nadal moc obowiązującą.

2. W części cieszyńskiej Województwa Śląskiego samorząd powiatowy w ścisłym znaczeniu nie istniał. W szczególności nie nastąpiła kilkakrotnie odraczana uchwałami Sejmu Śląskiego Krajowego aktywacja reprezentacji powiatowych, których ustroj i kompetencję normowała ustawa krajowa z dnia 15 listopada 1863 r. (Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 18). Tylko w dziedzinie administracji dróg powiatowych dopuszczono do głosu czynnik obywatelski. Ustawy z dnia 13 lutego 1887 r. (Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 15) i z dnia 13 lipca 1898 r. (Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 33) wprowadzają wydziały dróg powiatowych o charakterze organów reprezentacyjnych. Ustawa śląska z dnia 27 lutego 1924 r. w przedmiocie zmian w organizacji wydziałów dróg powiatowych na cieszyńskiej części Województwa Śląskiego (Dz. U. Śl. Nr. 7, poz. 26) zniósła ustawę krajową śląską z r. 1887 i wprowadziła tymczasowe komisaryczne wydziały dróg powiatowych w Bielsku i w Cieszynie, których kompetencję reguluje ustawa z roku 1898.

3. W zakresie podziału administracyjnego podział Województwa na powiaty ustala przytoczone wyżej rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 17 czerwca 1922 r. (Dz. U. Śl. Nr. 1, poz. 3) oraz ustawy z dnia 15 lutego 1924 r. w przedmiocie zniesienia powiatu rudzkiego (Dz. U. Śl. Nr. 5, poz. 20) i z dnia 15 lipca 1924 r. w przedmiocie rozszerzenia powiatu miejskiego Katowice (Dz. U. Śl. Nr. 18, poz. 76).

Celem projektowanej ustawy jest wprowadzenie jednolitego dla całego Województwa Śląskiego ustroju samorządu powiatowego, opartego na zasadach ogólnych, dotyczących ustroju samorządu terytorjalnego, a zawartych w konstytucji państwowej (art. 3, 65, 67 i 70). Projekt ustawy o powiatowych związkach komunalnych opracowany został z uwzględnieniem zmian podziału Województwa Śląskiego na powiaty. Ze względu na uznawaną potrzebę zmian tego podziału oraz rewizję niejednorodnych przepisów prawnych o podziale administracyjnym i o zmianie granic jednostek tego podziału administracyjnego (gmin i powiatów) opracowany został osobny projekt ustawy o podziale administracyjnym Województwa Śląskiego, który obejmuje wspólne przepisy, normujące postępowanie przy zmianie granic gmin i powiatów i regulujące stosunki prawno-majątkowe związków samorządowych, dotkniętych zmianą ich terytorjalnego obszaru. Uzasadnienie do projektu tej ustawy zawierać będzie dane, dotyczące obszaru, ludności, stanu majątkowego i siły finansowej poszczególnych powiatów.

Projekt ustawy o powiatowych związkach komunalnych nie odbiega od ogólnych zasad, na których opiera się ustroj samorządu powiatowego według ustawodawstwa, obowiązującego dotychczas w górnośląskiej części Województwa Śląskiego. Z tego względu w uwagach szczegółowych omówione będą głównie przepisy projektu, wprowadzające nowe zasady i instytucje prawne oraz przepisy, z innych szczególnych względów wymagające wyjaśnienia.

II. Uwagi do rozdziału I.

1. Do art. 1.

Według zasady, wypowiedzianej w art. 1. projektu, każdy powiat jako jednostka administracji państwowej (ogólnej) jest związkiem komunalnym t. zn. korporacją przymusową, ogarniającą ogół mieszkańców na terytorjum powiatu administracyjnego (politycznego), powołaną i uprawnioną do samoistnego spełniania włożonych na nią przez ustawy zadań; korporacja ta ma charakter osoby prawnej.

Do art. 2.

Wyłączenie przepisów, dotyczących podziału Województwa na powiaty, postępowania przy zmianie ich granic i regulujących prawne skutki zmiany granic, zwłaszcza w zakresie stosunków majątkowych, nastąpiło — jak to już zaznaczono w uwagach ogólnych — ze względów systematycznych. Projektowana ustawa o podziale administracyjnym Województwa Śląskiego obejmie przepisy wspólne dla gmin i powiatów w wymienionych sprawach.

3. Do art. 3.

Członkostwo (przynależność) danego powiatowego związku — komunalnego wyprowadza projekt ustawy z prawa przynależności do gminy, której terytorjum jest składową częścią terytorjum danego powiatu. Z uwagi na to, że ustawy gminne, obowiązujące w obydwu częściach Województwa Śląskiego, różnicie regulują sprawę przynależności do gminy, przepis przejściowy art. 62 łączy przynależność do powiatowego związku komunalnego z faktem zamieszkania na terytorjum powiatu.

4. Do art. 4.

Projekt ustawy w kwestji kompetencji rzeczowej samorządu powiatowego stoi na gruncie podziału tej kompetencji na sprawy samorządowe i poru-

zione oraz na gruncie zasady t. zw. uniwersalizmu, według której powiatowy związek komunalny może skierować swą działalność ku zaspokojeniu wszelkich potrzeb ludności, jeśli tylko załatwianie danych spraw nie zostało ustawowo zastrzeżone innym związkom samorządowym (np. gminie) lub organom administracji państwowej. Podział zadań między poszczególne związki samorządu powszechnego (gminę, powiat, Województwo) bądź przeprowadzają ustawy specjalne, bądź dokonuje się on w drodze faktycznej w myśl zasady, że potrzeby lokalne zaspokaja gmina, powiat zaś podejmuje się zadań o szerszym znaczeniu, przekraczających zwykłe możliwości finansowe gminy. Nie zaznacza się realna potrzeba, ażeby w drodze normy ogólnej regulować zakres kompetencji gminy i powiatu w dziedzinie spraw samorządowych.

Przepis ustępu 3. umożliwi zużytkowanie organów powiatowej administracji samorządowej w wykonywaniu samorządowej administracji wojewódzkiej.

III. Uwagi do rozdziału II.

1. Do art. 6.

Liczbę członków rady powiatowej ustala projekt od 25 (minimum) do 40 członków (maximum), nie licząc przewodniczącego. Powiększenie liczby radnych powiatowych powyżej tej normy wysuwa obawy o sprężystość i składność funkcjonowania rady. Ustalenie między tą minimalną i maksymalną cyfrą stopniowania, ściśle uzależnionego od liczby ludności danego powiatu, jest utrudnione wobec wielkich różnic w cyfrach ludności poszczególnych powiatów Województwa Śląskiego. Różnice te nie znikną również po wprowadzeniu projektowanych zmian w podziale Województwa na powiaty. Poniżej przytacza się wykaz ludności poszczególnych powiatów (z wyłączeniem powiatów miejskich, z uwzględnieniem atoli ludności m. Bielska w liczbie ludności powiatu bielskiego) według stanu z dnia 30. listopada 1930 r.

Powiat	Ludność	Liczba radnych powiatowych przypadająca według art. 6 projektu na powiat
1. bielski	80.082	30
2. cieszyński	83.970	30
3. katowicki	243.260	40
4. lubliniecki	41.313	25
5. pszczyński	165.963	40
6. rybnicki	221.156	40
7. świętochłowski	218.056	40
8. tarnogórski	64.799	30

2. Do art. 7.

Gminne ordynacje wyborcze, obowiązujące w części cieszyńskiej i górnośląskiej Województwa Śląskiego, uzależniają nabycie biernego prawa wyborczego przy wyborach do rady gminnej od jednorocznego zamieszkania w gminie. Cenzus wieku jest różny; w części cieszyńskiej wynosi lat 25, w części górnośląskiej lat 30. Niejednorodność ta będzie niewątpliwie w przyszłości uchylona.

Wyłączenie osób, wchodzących w skład Śląskiej Rady Wojewódzkiej (a więc również Wojewody Śląskiego i jego zastępcy) od biernego prawa wyborczego do rady powiatowej uzasadnia się sprawowaniem przez Śląską Radę Wojewódzką oraz Wojewodę Śląskiego władzy nadzorczej nad samorządem powiatowym.

3. Do art. 8, 9 i 10.

Odnosnie do sprawy wyboru reprezentacji po-

wiatowej projekt ustawy przyjmuje system wyborów pośrednich członków rady powiatowej przez rady miejskie i przez członków rad gminnych gmin wiejskich.

Przy przyjęciu tego systemu wyborczego wzięto na uwagę następujące okoliczności:

a) Samorząd powiatowy ma charakter ogniwa pośredniego między samorządem gminnym a wojewódzkim. Działalność tego samorządu ma przede wszystkim uzupełniać działalność samorządu gminnego, spełniając zadania, przekraczające możliwości finansowe poszczególnych gmin i podejmując się wykonania zadań, których znaczenie wychodzi poza zakres potrzeb lokalnych ludności jednej tylko lub kilku gmin.

b) Ponieważ zadania samorządu powiatowego jako ogólniejsze od zadań administracji gminnej są też w stosunku do zadań samorządu gminnego bardziej ograniczone, przeto i środki finansowe, któremi dysponuje samorząd powiatowy, są zwykle stosunkowo skromniejsze, niż środki finansowe gmin. Nie da się zaprzeczyć, że dotychczasowa polityka legislacyjna Sejmu Śląskiego ograniczała możliwości finansowe i wpływy podatkowe powiatów na korzyść gmin, licząc się z ogromem zadań ściśle lokalnej administracji gminnej w uprzemysłowionych gminach Województwa Śląskiego. Z drugiej strony w małym terytorjalnie Województwie Śląskiem ciężar podejmowania zadań ogólnych w znacznej mierze ustawodawstwo przerzuca na Województwo jako związek samorządowy t. j. na Skarb Śląski.

c) Momenty, charakteryzujące działalność samorządu powiatowego jako pośredniego ogniwa między samorządem gminnym a wojewódzkim, przytoczone powyżej pod a) i b), wpływają niewątpliwie na słabsze zainteresowanie szerokich mas ludności zagadnieniami i problemami, które rozwiązywać ma samorząd powiatowy w stosunku do zadań samorządu gminnego czy wojewódzkiego. A należy zważyć, że obowiązek publiczny wybierania reprezentacji, pochodzących z wyborów bezpośrednich, ciąży na ludności z tytułu wyborów rad gminnych, Sejmu Śląskiego, Sejmu państwowego i Senatu, nie licząc reprezentacji zawodowych. Nie bez znaczenia są wreszcie większe koszty wyborów bezpośrednich.

Powyższe okoliczności przemawiają za zasadą wyborów pośrednich jako najodpowiedniejszą w danych stosunkach dla wyboru reprezentacji powiatowej. Kołem elektorów (wyborców) są rady miejskie miast niewydzielonych oraz rady gminne gmin wiejskich. Zasadę tę wypowiada art. 8. projektu.

Art. 9. projektu zabezpiecza miastom, wchodzącym w skład powiatu, reprezentację w radzie powiatowej, odpowiadającą sile i znaczeniu miast. Przyjąwszy zasadę wyborów pośrednich, projekt ustawy wyodrębnia miasta, przyznając każdemu miastu przynajmniej 1 mandat w radzie powiatowej, nie tyle ze względu na przeciwstawność interesów ludności miejskiej i wiejskiej, które to przeciwieństwo interesów zwłaszcza w uprzemysłowionych powiatach Województwa w słabej tylko formie może się ujawniać, ile ze względu na odrębne stanowisko miast w organizacji samorządu terytorjalnego i na większe zrozumienie potrzeb ogólnych, które w reprezentacjach miejskich silniej i pełniej może się wyrazić.

Procentowy udział miast w radzie powiatowej ustalony został, o ile to było możliwe, z uwzględnieniem stosunku, zachodzącego między ludnością miejską, a ludnością, osiadłą w gminach wiejskich każ-

dego poszczególnego powiatu. W obecnych stosunkach podziału administracyjnego Województwa udział miast w radach powiatowych poszczególnych powiatów wyrażałby się stosownie do przepisu ustępu 1 art. 9. projektu następująco: (za podstawę wzięto wykazy urzędowe ruchu ludności według stanu z dnia 30. listopada 1930 r.)

Powiat, ludność wraz z miastami, ilości mandatów do rady pow. wg. art. 6.	Miasta, ludność i ilość mandatów do rady pow. wg. art. 9	Stosunek $\frac{0}{0}$ ludności miejskiej do wiejskiej w powiecie (cyfra 1) i stosunek mandatów z miast do ogólnej liczby mandatów (cyfra 2).
1. bielski 88.082 — 30 m.	Bielsko 22.664 — 5 m. Strumień 1.884 — 1 m. 24.548 6 m.	27,86% — 20%
2. cieszyński 83.970 — 30 m.	Cieszyn 16.921 — 5 m. Skoczów 4.475 — 2 m. 21.396 — 7 m.	25,48% — 23,33%
3. katowicki 243.260 — 40 m.	Mysłowice 21.855 — 5 m.	8,98% — 12,5%
4. lubliniecki 41.313 — 25 m.	Lubliniec 6.637 — 2 m. Woźniki 2.209 — 1 m. 8.846 — 3 m.	21,41% — 12%
5. pszczyński 155.963 — 40 m.	Bieruń Stary 2.957 — 1 m. Mikołów 11.462 — 3 m. Pszczyna 7.102 — 3 m. 21.521 — 6 m.	12,96% — 15%
6. rybnicki 221.156 — 40 m.	Rybnik 22.820 — 5 m. Wodzisław 4.720 — 2 m. Żory 6.348 — 2 m. 33.888 — 9 m.	15,32% — 22,22%
7. świętochłowicki	bez miast	
8. tarno-górskie 64.599 — 30 m.	Miasteczko 2.520 — 1 m. Tarn. Góry 14.556 — 4 m. 17.076 — 5 m.	26,35% — 16,16%

Z powyższego zestawienia okazuje się, że różnice między procentowym stosunkiem ludności miejskiej do ogółu ludności powiatu a procentowym udziałem miast w reprezentacji powiatowej przy zastosowaniu schematu z art. 9 projektu ustawy w żadnym przypadku nie są znaczne, nie dochodząc 10 %.

Zaznaczyć należy, że według przepisu art. 9 ustępu 2. wyboru radnych powiatowych przez rady miejskie dokonywa się sposobem wyborów stosunkowych, chyba, że wybiera się 1 radnego powiatowego.

Art. 10. dotyczy wyboru radnych powiatowych przez rady gminne gmin wiejskich. Zasada równości głosowania musi przy tym systemie wyborów doznać pewnego uszczerbku, ponieważ ilość członków rad gminnych nie jest w górnośląskiej części Województwa Śląskiego dostosowana w sposób należyty do wielkości gmin pod względem zaludnienia. Zdarza się, że gminy większe posiadają ilość członków rady gminnej równą ilości radnych gminnych w gminach małych. Ażeby zbliżyć się do zasady równości projekt ustawy pozostawia ustalenie okręgów wyborczych w powiecie statutowi miejscowemu, przez co reprezentacje powiatowe będą mogły uwzględnić stosunki lokalne, łącząc w osobne okręgi wyborcze gminy małe, w osobne zaś gminy większe co do liczby ludności. Ponadto gminy większe będą dążyć do powiększenia liczby radnych gminnych w granicach przepisów ordynacji gminnej. Nadmienić należy, że rewizja tych przepisów, która nastąpi przy sposobności unifikacji prawa o ustroju gmin w Województwie Śląskiem, uwzględnić musi w większym niż obecnie stopniu stosunki osiedlenia ludności, dając gminom o większej liczbie ludności liczącą niż obecnie reprezentację.

Stosunki osiedlenia się ludności w gminach wiejskich

kształtują się w powiatach uprzemysłowionych w ten sposób, że wprowadzenie dwustopniowości przy pośrednim systemie wyborczym natrafia na poważne trudności. Przy dwustopniowości wyborów rady gminne jako kolegium prawyborców wybierałyby właściwych wyborców w stosunku do liczby ludności gminy. Jednak wobec tego, że każda gmina, choćby najmniejsza, powinna przy tym systemie stanowić jednostkę wyborczą, liczby wyborców (elektorów) w gminach o kilku lub kilkunastu tysiącach ludności, zwielokrotnione w stosunku do liczby wyborców z gmin małych, urosłyby do cyfr, które samą technikę aktu wyborczego czyniłyby niezwykle trudną. Przykładowo sprawa ta przedstawia się tak, że gdyby najmniejsza gmina w powiecie katowickim Kłodnica (687 mieszkańców) wybierała 1 elektora, to największa gmina w tym powiecie Siemianowice Śląskie (39.027 mieszkańców) powinna wybierać 78 elektorów (1 elektor na 500 mieszkańców). W innych powiatach istnieją gminy o liczbie mieszkańców poniżej 150 osób. Z tego względu i z uwagi na znaczne skomplikowanie całego systemu wyborów należało odrzucić zasadę dwustopniowości aktu wyborczego.

W ustępie 2. art. 10. projekt zawiera specjalny przepis, chroniący interesy gmin większych, które w zakresie finansowego prawa komunalnego stanowią z reguły osobną kategorię „gmin wiejskich o charakterze miejskim”. Projekt mianowicie dozwala tworzyć z tych gmin osobne okręgi wyborcze.

Zaznaczyć też należy, że występujący pod naciskiem konieczności proces kasowania gmin karłowatych, niezdolnych do samodzielnego spełniania zadań komunalnych, stanowi również korekturę na korzyść zasady równości prawa wyborczego do rad powiatowych. Przepisy art. 10 projektu zezwalają na częste, stosownie do istniejących potrzeb, zmiany podziału na okręgi wyborcze, gdyż rewizja statutu powiatowego, regulującego podział na okręgi wyborcze i przydział mandatów radnych powiatowych, jest w każdej chwili możliwa i zależna od woli reprezentacji powiatowej.

4. Do art. 11—15.

Artykuły 11—13. zawierają przepisy, określające postępowanie wyborcze przy wyborze radnych powiatowych przez członków rad gminnych gmin wiejskich. W ramach zasad, objętych temi przepisami, może Śląska Rada Wojewódzka według art. 14 projektu wydawać szczegółowe przepisy wykonawcze.

Odnosnie do ustępu 1. art. 11. należy zaznaczyć, że ilość gmin, w których stosownie do przepisu § 49 ordynacji gminnej, obowiązującej w górnośląskiej części Województwa Śląskiego, reprezentację gminną stanowią zgromadzenia gminne — są to gminy, w których ilość osób, posiadających czynne prawo wyborcze wynosi najwyżej 40 osób — jest nieznaczna. (Obecnie 2 gminy na obszarze całego Województwa).

Według art. 11. projektu nie przewiduje się przy wyborach radnych powiatowych żadnych specjalnych czynności przygotowawczych. W szczególności listy kandydatów na radnych powiatowych mają być zgłoszone w ciągu zebrania wyborczego.

5. Do art. 16.

Kadencję rady powiatowej dostosowano do kadencji rad gminnych, która w obydwu częściach Województwa Śląskiego wynosi lat 4.

6. Do art. 18.

Postępowanie administracyjno-karne w razie nałożenia kary, przewidzianej w art. 18, będzie się toczyć według ogólnych zasad (rozporządzenia Prezydenta R. P. o postępowaniu karno-administracyjnym z dnia 22 marca 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365).

7. Do art. 23 i 24.

Ponieważ przewodniczącym rady powiatowej jest starosta z urzędu, przeto art. 6. projektu nie uwzględnia osoby przewodniczącego w ustawowej liczbie radnych powiatowych. Z tego wynika, że liczbę radnych powiatowych, która jest wymagana w ustępie 2 art. 23 do skutecznego postawienia żądania o zwołanie rady powiatowej, jak i quorum, które jest wymagane w art. 24 (ust. 1 i 2) do ważności uchwał rady, należy obliczać według ustawowej liczby radnych powiatowych, pochodzących z wyboru, przyczem ułamki, wypadające z dzielenia tej ustawowej liczby przez cyfrę 2 lub 3 zaokrągla się do liczby całej.

IV. Uwagi do rozdziału III.

1. Do art. 30.

Przepis ustępu 4 art. 30 zmierza do zabezpieczenia ludności miejskiej reprezentacji w wydziale powiatowym. Przy obecnym stosunku ilościowym, jaki zachodzi między ludnością miast, należących do powiatu i reprezentowanych w radach powiatowych a ludnością gmin wiejskich, miasta mogą otrzymać w drodze zastosowania przepisu ustępu 4. art. 30 co najwyżej 1 miejsce w wydziale powiatowym każdego powiatu (z wyjątkiem pow. świętochłowickiego, nie posiadającego miast).

2. Do art. 32.

Prawo władzy nadzorczej zatwierdzania członków wydziału powiatowego sformułowane zostało w projekcie ustawy zgodnie z zasadami, obecnie obowiązującymi. Przy zatwierdzeniu jest rzeczą władzy nadzorczej zbadanie zarówno prawdziwości aktu wyborczego jak i kwalifikacji osób wybranych na urząd członków wydziału powiatowego. Zatwierdzenie — jak to wynika z tekstu 2 art. 32 (por. również brzmienie ostatniego zdania ustępu 2 art. 37) jest warunkiem objęcia urzędu członka wydziału powiatowego. Przepis ustępu 3 art. 332. zawiera termin porządkowy dla władzy nadzorczej do wydania decyzji w sprawie zatwierdzenia wybranych kandydatów.

3. Do art. 41.

Stosunek między radą powiatową a wydziałem powiatowym oraz między wydziałem powiatowym a przewodniczącym oparty jest na analogicznych zasadach, które regulują według ordynacji miejskiej, obowiązującej w górnośląskiej części Województwa, stosunek korporacji miejskich (rady miejskiej i magistratu) oraz stanowisko burmistrza w stosunku do gistratu.

Zawieszenie wykonania uchwał rady powiatowej może nastąpić albo ze względów legalności (naruszenia obowiązujących ustaw) albo ze względów

celowości. W pierwszym przypadku spór może być poddany pod rozstrzygnięcie sądu administracyjnego, w drugim przypadku sprzeczność poglądów reprezentacji powiatowych rozstrzyga władza nadzorcza.

V. Uwagi do rozdziału V.

1. Do art. 44—46.

Art. 44—46. normują ogospodarkę powiatowych związków komunalnych, ustanawiając ogólne zasady administrowania majątkiem powiatowym. Władzy nadzorczej pozostawia projekt przedewszystkiem wydawanie ogólnych przepisów instrukcyjnych. Upoważnienie do wydawania takich ogólnych przepisów zawiera przepis art. 46 ustępu 5, z którym wiąże się postanowienie ustępu 1 art. 44. Według zastrzeżeń, zawartych w cytowanych przepisach projektu, władze nadzorcze nie mogą uchylać istotnej samodzielności reprezentacji powiatowych w zarządzeniu sprawami samorządowemi powiatu.

2. Do art. 47.

Prawo wydawania statutów miejscowych unormowane jest zgodnie z obowiązującymi obecnie zasadami. W zakresie prawa karania przekroczeń przepisów prawa statutowego obowiązywać mają proceduralne przepisy rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnym.

VI. Uwagi do rozdziału VII.

Do art. 55.—61.

Władza nadzorcza nad powiatowemi związkami komunalnymi należy w myśl projektu do Śląskiej Rady Wojewódzkiej w zakresie administracji samorządowej (art. 55) oraz do Wojewody Śląskiego w zakresie administracji poruczonej (art. 60). Środkami działania władzy nadzorczej są: ogólne prawo kontroli, któremu odpowiada obowiązek udzielania władzy nadzorczej sprawozdań i wyjaśnień (art. 56), prawo zawieszania uchwał i zarządzeń organów powiatowego związku komunalnego ze względów legalności lub ze względów celowości, z uwagi na interes publiczny, (art. 57), prawo badania i zatwierdzania niektórych ważniejszych dyspozycji majątkowych (art. 58), prawo t. zw. przymusowej etatyzacji pewnych wydatków, do których ponoszenia związek jest prawnie obowiązany (art. 59). Z tych środków nadzoru może korzystać Śląska Rada Wojewódzka. Uprawnienia nadzorcze Wojewody Śląskiego uregulowane są szczegółowo przepisami rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 3341).

Rozwiązanie reprezentacji powiatowych i ustanowienie komisarycznego organu projekt ustawy traktuje jako zarządzenie wyjątkowe, do którego niezbędne jest współdziałanie obydwu władz nadzorczych — Śląskiej Rady Wojewódzkiej i Wojewody Śląskiego. Konstrukcja prawna wzoruje się w tym względzie na przepisach prawnych, wprowadzonych przez ustawodawstwo śląskie w zakresie ustawodawstwa gminnego.

Art. 40.

1. Oświadczenie woli w imieniu wydziału powiatowego składa jego przewodniczący poza przypadkiem z ustępu 5. art. 29.

2. Do ważności dokumentów, których mocą powiatowy związek komunalny zaciąga zobowiązania albo zrzeka się służących mu praw, nie wyłączając pełnomocnictw, upoważniających w dokonaniu wspomnianych czynności prawnych, wymagane jest podpisanie dokumentu przez przewodniczącego i jednego członka wydziału powiatowego, wyciśnięcie pieczęci urzędowej i wskazanie w podstawie dokumentu na uchwałę rady powiatowej albo wydziału powiatowego, która jest podstawą danej czynności prawnej.

3. Przewodniczący wydziału powiatowego jest przełożonym wszystkich urzędników i funkcjonariuszów powiatowego związku komunalnego; sprawuje nad nimi władzę służbową i wystawia dokumenty, dotyczące ich stosunków służbowych.

4. Ustanawianie urzędników należy do kompetencji wydziału powiatowego.

Rozdział VI.

O załatwianiu spraw poruczonych.

Art. 41.

1. Powiatowe związki komunalne są obowiązane załatwiać sprawy poruczone stosownie do przepisów ustaw i poleceń właściwych władz.

2. Sprawy poruczone załatwiają powiatowe związki komunalne przez organy, wskazane w ustawie. Jeżeli ustawa wskazuje wyraźnie innego organu, załatwianie spraw poruczonych należy do wydziału powiatowego.

3. Przy załatwianiu spraw poruczonych za treść zarządzeń i poleceń, wydanych organom powiatowego związku komunalnego, ponosi odpowiedzialność wyłącznie władza, która je wydała.

Art. 42.

1. Wydatki i świadczenia, połączone z załatwianiem spraw poruczonych, obciążają powiatowy związek komunalny, o ile ustawy nie wskazują innych osób i cięż prawnopublicznych jako zobowiązanych do poniesienia tych wydatków i świadczeń. Pokrywanie tych wydatków należy do spraw samorządowych.

2. Ustawy, przekazujące powiatowym związkom komunalnym pewne kategorie spraw poruczonych, jeżeli ich załatwienie połączone jest z większymi wydatkami w stosunku do wpływów dochodowych powiatowych związków komunalnych, powinny wskazywać jednocześnie źródła pokrycia tych wydatków.

Rozdział VII.

O wykonywaniu nadzoru państwowego nad powiatowymi związkami komunalnymi.

Art. 43.

Nadzór nad działalnością powiatowych związków komunalnych w zakresie zadań samorządowych sprawuje Śląska Rada Wojewódzka.

Art. 44.

Władza nadzorcza może w każdym czasie badać sposób załatwiania spraw administracyjnych, delegować w tym celu urzędników, żądać przedstawienia wszelkich aktów i udzielania ustnych wyjaśnień, wogóle przedsiębiorć wszelkie czynności, które w celu wykonania nadzoru uzna za potrzebne.

Budżety, uchwały w sprawie dodatkowych preliminarzy dochodów i wydatków oraz sprawozdanie roczne powinny być niezwłocznie podawane do wiadomości władzy nadzorczej.

Art. 45.

1. Władza nadzorcza może zawiesić wykonanie uchwał rady powiatowej, uchwał i zarządzeń wydziału powiatowego, wydanych w sprawach samorządowych, które

- a/ sprzeciwiają się ustawom albo
- b/ szkodzą interesowi publicznemu.

Decyzje /uchwały/ władzy nadzorczej powinny być podane do wiadomości odnośnym organom powiatowego związku komunalnego wraz z uzasadnieniem.

2. Na decyzje /uchwały/ władzy nadzorczej, zawieszające wykonanie uchwał i zarządzeń rady powiatowej lub wydziału powiatowego, nie wyłączając zarządzeń przewodniczącego, wydanych w imieniu wydziału powiatowego z powodu ich sprzeczności, służy organowi /radzie powiatowej, wydziałowi powiatowemu/, który wydał odnośną uchwałę lub zarządzenie, prawo skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w ciągu 2-ech tygodni. Skarga nie ma mocy wstrzymującej. Przepis zdania ostatniego ustępu 3 art. 29 ma odpowiednie zastosowanie.

3. Władza nadzorcza korzysta z uprawnień, zastrzeżonych jej w niniejszym artykule, w miarę uznania. Niekorzystania z tych uprawnień nie stwarza podstawy do jakichkolwiek roszczeń, a w szczególności nie może być przedmiotem skargi.

Art. 46.

1. Oprócz spraw, w których stosownie do przepisów niniejszej ustawy uchwały rady powiatowej wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej, ulegają zatwierdzeniu tej władzy według jej swobodnego uznania:

- a/ pozbycie lub obciążenie gruntów lub budynków związku,
- b/ zaciąganie pożyczek długoterminowych i udzielanie poręki przez powiatowy związek komunalny,
- c/ zaciąganie innych zobowiązań, które nie wypływają ze stosunków służbowych, uregulowanych ogólnie przepisami, a obciążających świadczeniami na dłuższy niż 5-letni okres czasu powiatowy związek komunalny, jeżeli wartość tych świadczeń w stosunku rocznym przekracza kwotę 10.000,-- zł.

2. Uchwały w powyższych sprawach nabywają mocy prawnej, jeżeli zostaną zatwierdzone.

Art. 47.

1. Władza nadzorcza może wstawić do budżetu powiatowego związku komunalnego kwoty wydatków, do których ponoszenia powiatowy związek komunalny jest prawnie obowiązany /na podstawie ustawy, prawomocnego wyroku sądowego, prawomocnych decyzji władzy administracyjnej/. Jednocześnie należy wskazać sposób pokrycia oznaczonych wydatków. Zarządzenie to oznacza nakaz uskutecznienia określonych wydatków.

2. Od zarządzenia tego służy prawo skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w ciągu 2 tygodni. Skarga nie ma mocy wstrzymującej.

Art. 48.

1. Nadzór nad działalnością powiatowych związków komunalnych w sprawach poruczonych spólnie Wojewoda Śląski.

2. W wykonywaniu tego nadzoru korzysta Wojewoda Śląski z uprawnień, wymienionych w ustępie 1 art. 56.

3. Prawo Wojewody Śląskiego uchylania uchwał i zarządzeń organów powiatowych związków komunalnych normują osobno przepisy.

Art. 49.

1. Wojewoda Śląski może za zgodą Śląskiej Rady Wojewódzkiej rozwiązać radę powiatową.

2. W razie rozwiązania rady powiatowej, wybory do nowej rady muszą być przeprowadzone w ciągu 3-ech miesięcy.

3. Od zarządzeń, o których mowa w ustępie 1 nie służy żaden środek odwoławczy.

4. Istniejący w chwili rozwiązania rady wydział powiatowy pełni na czas do dnia ukonstytuowania się nowowybranej rady powiatowej jednocześnie funkcje rady powiatowej.

Rozdział VIII.

Postanowienie przejściowe i końcowe.

Art. 50.

Do czasu wydania jednolitej ustawy o ustroju gmin wiejskich względnie jednolitej ustawy o ustroju miejskim w Województwie Śląskiem członkami powiatowego Związku komunalnego /art. 3/ są obywatele Państwa Polskiego, posiadający w gminach wiejskich względnie miastach powiatu miejsce zamieszkania.

Art. 51.

Dotychczasowe komisaryczne wydziały powiatowe i wydziały dróg powiatowych będą pełnić funkcje rad wydziałów powiatowych z niniejszej ustawy do czasu ukonstytuowania się tych organów, wybranych na podstawie tej ustawy.

Art. 52.

Majątek, prawa i obowiązki powiatowych związków komunalnych powiatów katowickiego, lublinieckiego, pszczyńskiego, rybnickiego świętochłowickiego i tarnogórskiego oraz wydziałów dróg powiatowych w Bielsku i w Cieszynie przechodzą z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na powiatowe związki komunalne odnośnych powiatów.

Art. 53.

1. Do czasu wprowadzenia na obszarze powiatów bielskiego i cieszyńskiego sądów administracyjnych, podporządkowanych w toku instancji Najwyższemu Trybunałowi Administracyjnemu, środek odwoławczy skargi, przewidziany w poszczególnych przepisach niniejszej ustawy na obszarze wymienionych powiatów, odpada, niezależnie od uprawnień wniesienia skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego na podstawie przepisów ustawy o Najwyższym Trybunale Administracyjnym.

Art. 54.

1. Do czasu wydania jednolitej w Województwie Śląskiem ustawy o odpowiedzialności służbowej i dyscyplinarnej urzędników i funkcjonariuszów /niższych/ związków komunalnych powiatów katowickiego, lublinieckiego, pszczyńskiego, rybnickiego, świętochłowickiego i tarnogórskiego mają zastosowanie przepisy dotychczasowe, normujące odpowiedzialność służbową i dyscyplinarną urzędników komunalnych.

2. Do czasu wydania jednolitej w Województwie Śląskiem ustawy o stosunkach służbowych urzędników komunalnych, będą stosunki służbowe urzędników i funkcjonariuszów niższych powiatowych związków komunalnych w powiatach bielskim i cieszyńskim unormowane w drodze statutów powiatowych. W braku przeciwnego zastrzeżenia stosunek służbowy urzędników i funkcjonariuszów niższych powiatowych związków komunalnych powiatów bielskiego i cieszyńskiego będzie miał charakter prawnie publiczny. Władzą orzekającą ostatecznie o rozstrzeniach majątkowych urzędników i funkcjonariuszów tych powiatowych związków komunalnych, jest Śląskie Rada Wojewódzka.

Art.55.

1. Kompetencje wydziałów powiatowych na obszarze powiatów katowickiego, lublińskiego, pszczyńskiego, rybnickiego, świętochłowickiego i tarnogórskiego w sprawach administracyjnych, spornych i w sprawach uchwałowych w poruczoną zakres działania należą do wydziałów powiatowych, których organizację normuje niniejsza ustawa. Kompetencje te w powiatach miejskich należą nadal do wydziałów miejskich. Tryb postępowania w wymienionych powyżej sprawach pozostaje niezmieniony.

2. Do czasu wydania osobnej ustawy o zarządzie policji miejscowej zachowują moc obowiązującą przepisy §§ 47 do 73, włącznie ordynacji powiatowej z dnia 13.grudnia 1872 /Zb.U.pr.str.81/ i 19.marca 1881r /Zb.U.pr.str.170/ ze zmianami wynikającymi z niniejszej ustawy.

Art.56.

1. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem

2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy prawne, wydane w sprawach, unormowanych tą ustawą.

3. W szczególności tracą moc obowiązującą:

a/ ustawa z dnia 13.grudnia 1872 r i z dnia 19.marca 1881r. zawierająca ordynację powiatową /Zb.U.pr.str.81 i 179/, z zastrzeżeniem przepisu ustępu 2 art.55 niniejszej ustawy.

b/ ustawa z dnia 27.lutego 1924r. w przedmiocie zmian w organizacji wydziałów dróg powiatowych na cieszyńskiej części Województwa Śląskiego /Dz.U.Śl.Nr.7, poz.26/.

4. W miejsce wydziałów dróg powiatowych, przewidzianych w §-ie 25 i następnych ustawy z dnia 13.lipca 1898r. dotyczących budowy i utrzymania publicznych ulic i dróg nieskarbowych /Dz.u.i rozporz.kraj. nr.33/, obowiązującej na obszarze powiatów bielskiego i cieszyńskiego, wchodzi organ powiatowych związków komunalnych z niniejszej ustawy stosownie do podziału kompetencji, w niej ustalonego.

Art.57.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu i Śląskiej Radzie Wojewódzkiej.

1888

/-/ St. Kapuściński m.p.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Rolnej Sejmu Śląskiego dot.: wniosku Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. /druk nr. 29/III/ o zaopatrywanie śląskiego rolnictwa w nawozy sztuczne i знижение kosztów przewozu.

Na posiedzeniu Sejmu Śląskiego w dniu 13-go grudnia 1930r. Zespół Posłów Ch.D. i N.P.R. zgłosił wniosek o zaopatrywanie śląskiego rolnictwa w nawozy sztuczne i знижение kosztów przewozu.

Wniosek został przekazany komisji Rolnej.

Na posiedzeniu komisji Rolnej w dniu 20-go stycznia 1931r. przedłożył referent wniosek Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R.

Dla uzasadnienia wniosku przedstawił referent dane cyfrowe, wobec czego po wyjaśnieniach i dyskusji komisja przyjęła jednomyślnie przedłożoną rezolucję z tem że ustęp 2 brzmi jak następuje:

"2/ Koszta przewozu nawozów sztucznych, oraz pasz treściwych, jak również kwalifikowanego zboża siewnego zostały знижены przez dyskonty kolejowe."

Komisja wnosi o uchwalenie rezolucji w powyższem brzmieniu.

R e f e r e n t:

/-/ Grzonka

.....

podwyżki względnie zniżki w % nawozów pomocniczych
oraz przeciwstawieniu ceny żyta do cen nawozów po-
mocniczych od roku 1927 - 1931.

Cena żyta zniżyły się od roku 1927 - 1931 o 51 %

Ceny nawozów pomocniczych podwyższyły wzgl. zniżyły się
od roku 1927 - 1931 jak następuje :

	<u>Podwyżka :</u>	<u>Zniżka :</u>
Kainit	51,5 %	-
Sól potasowa	26,- %	-
Tomasya	-	10 %
Azotniak miel.	2,- %	-
Azotniak gran.	2,5 %	-
Siarczan amon.	-	20 %
Superfosfat	33,- %	-

Rok	Przeciętna cen na żyta za 100 kg.		Za 100 kg. żyta zakupiono		Za 100 kg. żyta zakupiono		Za 100 kg. żyta zakupiono		Za 100 kg. żyta zakupiono		Za 100 kg. żyta zakupiono		Za 100 kg. żyta zakupiono		Za 100 kg. żyta zakupiono		Za 100 kg. żyta zakupiono		Za 100 kg. żyta zakupiono		Za 100 kg. żyta zakupiono	
	zł.	gr.	kamit Cet.	zł.	gr.	Sol Cet.	potasowa Cet.	Toma- syna	Azotniak Cet.	miel. Cet.	azotniak Cet.	Siarczan am. on. Cet.	Nitrofos Cet.	Superfosfat Cet.	Saletra wapniak Cet.							
1927	45	-	14	42	3	90	2	65	1	19	1	18	1	02	3	-	3	-				
1928	45	-	11	77	3	85	3	65	1	13	1	-	1	05	-	95	2	51				
1929	29	-	6	06	1	94	1	84	0	71	0	61	0	67	0	64	1	34				
1930	21	-	4	--	1	33	1	26	0	53	0	43	0	60	0	50	1	03	0	60		

U S T A W A

z dniaroku

o powiatowych związkach komunalnych.

Rozdział I.

O obszarze, o członkach, o zakresie działania i o organach powiatowych całego powiatowego związku komunalnego.

Art.1.

Każdy powiat jest jednostką samorządu terytorjalnego /powszechnego/. Samorząd ten sprawuje w powiecie powiatowy związek komunalny, który jest korporacją terytorjalną i osobą prawną.

Art.2.

1.Obszar poszczególnych powiatów, postępowanie przy zmianie ich granic oraz przy tworzeniu osobnych powiatów miejskich określa ustawa o podziale administracyjnym Województwa Śląskiego.

2.Zmiana granic powiatu pociąga za sobą jednocześnie zmianę obszaru danego powiatowego związku komunalnego.

Art.3.

Członkami powiatowego związku komunalnego są członkowie tych miast i gmin wiejskich, których obszar wchodzi w skład danego powiatu.

Art.4.

1. Zakres działania powiatowego związku komunalnego obejmuje sprawy samorządowe i sprawy poruczone.

2. Sprawami samorządowymi są te sprawy administracji publicznej, które przez ustawy przekazane są powiatowym związkom komunalnym do samodzielnego normowania i załatwiania we własnym imieniu oraz te sprawy, niezastrzeżone przez ustawy innym władzom i instytucjom publicznym, których normowanie i załatwianie powiatowe związki komunalne przejmą na siebie dobrowolnie.

3. Do spraw poruczonych należą te sprawy, które powiatowe związki komunalne lub ich organa załatwiają z mocy ustawy jako organa wykonawcze Państwa lub Województwa Śląskiego jako związku samorządu powszechnego.

Art.5.

1. Organami powiatowego związku komunalnego są rada powiatowa i wydział powiatowy.

2. W miastach, które stanowią osobne powiaty miejskie, zadania, należące do powiatowych związków komunalnych, spełniają przedstawicielstwa tych miast stosownie do przepisów obowiązujących w tej mierze osobnych ustaw.

Rozdział II.

O radzie powiatowej.

Art.6.

1. Rada powiatowa jest ciałem reprezentacyjnym ogółu członków powiatowego związku komunalnego.

2. Liczba członków rad powiatowych /radnych powiatowych/ wynosi.

a/ w powiatach o ludności nieprzekraczającej 50.000 mieszkańców - 25 radnych powiatowych,

b/ w powiatach o ludności powyżej 50.000 do 100.000 mieszkańców - 30 radnych powiatowych;

c/ w powiatach o ludności powyżej 100.000 do 150.000 mieszkańców - 35 radnych powiatowych oraz

d/ w powiatach o ludności powyżej 150.000 mieszkańców - 40 radnych powiatowych.

3. Liczbę ludności w powiecie ustala się na podstawie ostatniego powszechnego spisu ludności.

Art. 7.

Sposób wyboru członków rad powiatowych określi osobna ustawa w przedmiocie ordynacji wyborczej dla powiatowych związków komunalnych i gmin miejskich i wiejskich w Województwie Śląskiem.

Art. 8.

1. Mandat radnego powiatowego jest urzędem niepłatnym. Radni powiatowi mają jednak prawo do zwrotu kosztów podróży, do diet dziennych i do zwrotu rzeczywistych wydatków w razie delegowania ich w interesie powiatowego związku komunalnego. Prawo to ureguje statut powiatowy.

2. Każdy członek powiatowego związku ~~jest obowiązany~~ przyjąć wybór na radnego powiatowego. Odmówić przyjęcia wyboru lub złożyć mandat może tylko w wypadkach, określonych ustawą w przedmiocie ordynacji wyborczej dla powiatowych związków komunalnych i gmin miejskich i wiejskich.

Art. 9.

Kto bez należytej podstawy uchyla się od pełnienia mandatu radnego powiatowego, może być decyzją starosty, powziętą po wysłuchaniu wydziału powiatowego, ukarany grzywną do 100,-- zł. oraz pozbawiony na lat 4 prawa wyboru do organów powiatowego związku komunalnego.

Art. 10.

1. Radni powiatowi składają przed objęciem swych czynności do rak przewodniczącego wydziału powiatowego przyrzeczenie według następującego brzmienia:

"Przyrzekam uroczyście, że obowiązki radnego powiatowego będę pełnił sumiennie i uczciwie, kierując się interesem powiatowego związku komunalnego i dobrem Rzeczypospolitej Polskiej".

2. Przyrzeczenie składa się przez podpisanie odpowiedniego protokołu.

3. Po złożeniu przyrzeczenia wydaje przewodniczący wydziału powiatowego wybranym radnym powiatowym dowody, stwierdzające ich charakter członków rady powiatowej.

Art. 11.

1. Pierwsze konstytuujące posiedzenie rady powiatowej zwołuje starosta, jako prezes wydziału powiatowego w ciągu 3-ech tygodni po przeprowadzeniu wyboru radnych powiatowych za pomocą wezwań, które muszą być doręczone radnym powiatowym co najmniej na 3 dni przed terminem posiedzenia.

2. Po złożeniu przyrzeczenia przez radnych powiatowych, o ile to nie nastąpiło przed posiedzeniem, przystępuje rada powiatowa do wyboru 5 członków prezydium rady powiatowej, składającego się z przewodniczącego, jego zastępcy i 3 sekretarzy. Członków Prezydium rady powiatowej wybiera się w głosowaniu tajnym, sposobem wyborów stosunkowych. Jeżeli nie ma sprzeciwu wybór na odpowiedni wniosek w tej mierze może się odbyć przez aklamację.

Art. 12.

1. Posiedzenie rady powiatowej zwołuje przewodniczący tejże lub urzędujący jego zastępca w miarę potrzeby w porozumieniu z starostą jako przewodniczącym wydziału powiatowego.

2. Przewodniczący jest obowiązany w ciągu miesiąca uczynić zażądanie wydziału powiatowego lub najmniej 1/3 części ustawowej liczby radnych o zwołanie posiedzenia rady powiatowej, jeżeli żądanie to doręczono mu będzie na piśmie przy określaniu spraw, które powinny być umieszczone na porządku obrad.

3. Radni powiatowi otrzymać powinni zawiadomienia o zwołaniu posiedzenia wraz z porządkiem obrad, ustalonym przez przewodniczącego. Statut powiatowy, zawierający regulamin czynności rady powiatowej, określi warunki, pod którymi sprawy, nieobjęte porządkiem obrad, ustalonym przez przewodniczącego, mogą być przedmiotem obrad i uchwał rady.

4. Posiedzenia rady powiatowej są publiczne. Na wniosek starosty lub co najmniej 5 radnych powiatowych może rada powiatowa uchwalić tajność obrad. Rozprawy nad preliminarzem budżetowym powiatowego związku komunalnego muszą być jawne.

5. Członkowie wydziału powiatowego oraz przedstawiciele władzy nadzorczej uczestniczą z urzędu w obradach i mają prawo przemawiania poza kolejną zapisanych do głosu mówców celem udzielania wyjaśnień lub złożenia oświadczeń.

6. Przewodniczący otwiera i zamyka obrady, kieruje nimi i przestrzega porządku na posiedzeniu.

7. O każdym posiedzeniu rady powiatowej powinien starosta zawiadomić Wojewodę Śląskiego z podaniem porządku obrad.

Art. 13.

1. Do ważności uchwał rady powiatowej niezbędną jest obecność co najmniej połowy ustawowej liczby radnych powiatowych.

2. Z wyjątkiem uchwał, dotyczących ustalenia preliminarza budżetowego, zaciągnięcia pożyczki długoterminowej tj. spłacalnej w dłuższym okresie czasu niż jeden rok oraz sprzedaży nieruchomości majątku powiatowego, wystarczającą do ważności uchwał rady powiatowej jest obecność jednej trzeciej części ustawowej liczby radnych powiatowych, jeżeli pierwsze posiedzenie rady, zwołane dla załatwienia tych spraw, do skutku nie doszło z powodu braku kompletu, określonego w ustępie 1.

Art. 14.

1. Uchwały rady powiatowej zapadają zwykłą większością głosów oddanych, bez uwzględnienia wstrzymujących się od głosowania i głosów nieważnych. W razie równości głosów uważa się wniosek za odrzucony. W razie równości głosów przy wyborach rozstrzyga los.

2. Głosowanie jest jawne na żądanie jednej trzeciej części obecnych radnych powiatowych musi być zarządzane głosowanie tajne albo imienne. Głosowanie przy wyborach jest tajne, o ile wybory w przypadkach, wymienionych w niniejszej ustawie, wobec braku sprzeciwu zgłoszonego w tej mierze wniosek nie odbywają się przez aklamację.

Art. 15.

Radny powiatowy nie może brać udziału w obradach i głosowaniu nad sprawami, które dotyczą go osobiście albo dotyczą interesów jego małżonki, jego krewnych lub powinowatych do trzeciego stopnia włącznie. O tem, czy takie okoliczności zachodzą, rozstrzyga w razie wątpliwości rada powiatowa ostatecznie.

Art. 16.

1. W przypadkach szczególnej potrzeby może rada powiatowa wybrać komisję dla rozpatrzenia poszczególnych spraw i przygotowania uchwał rady.

2. Z każdego posiedzenia rady powiatowej, będzie spisany protokół, który podpisują przewodniczący oraz 2-ech członków prezydium albo 2-ech innych radnych powiatowych, obecnych na posiedzeniu. Protokół powinien być sporządzony najpóźniej do 8 dni po odbyciu posiedzenia.

3. Uchwały rady powiatowej będą w pełnym tekście przytoczone w treści protokołu albo będą stanowić jego załączniki. W tym przypadku powinny być podpisane w ten sam sposób jak protokół.

4. W powiatowym dzienniku urzędowym należy ogłaszać uchwały rady powiatowej, których publikowania wymagają przepisy lub których publikację zarządzi rada powiatowa albo wydział powiatowy, o ile uchwała nie zapadła na posiedzeniu tajnem. Starosta jest obowiązany odpis protokołu obrad rady powiatowej przesyłać niezwłocznie Wojewodzie Śląskiemu.

5. W powiatach, w których osobny powiatowy dziennik urzędowy nie jest wydawany, ogłoszenia, przepisane w niniejszej ustawie, należy umieszczać w gazecie urzędowej Województwa Śląskiego.

6. Szczegółowo przepisy o składzie i sposobie wyboru prezydium rady powiatowej, o sposobie zwoływania posiedzeń i regulaminie obrad, o władzy porządkowej, przewodniczącego na posiedzeniach i o jego prawie nakładania na radnych powiatowych, nie stosujących się do jego zarządzeń porządkowych, kar porządkowych, o czynnościach komisji i o innych sprawach, dotyczących czynności rady, wydano będą w drodze statutu powiatowego, zawierającego regulamin czynności rady powiatowej.

7. Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydania w drodze rozporządzenia wzoru statutu powiatowego, zawierającego regulamin czynności rady powiatowej.

Art. 17.

1. Jeżeli skutkiem wyczerpania się listy zastępców, liczba radnych powiatowych zmniejszyłaby się poniżej połowy ich liczby ustawowej i jeżeli brak byłoby warunków do uzupełnienia rady powiatowej do wymaganego przez ustawę kompletu w drodze zastosowania przepisu ustępu 2 art. 22, wówczas zarządzić należy nowe wybory. Kadencję członków zdekompletowanej rady powiatowej uważa się wówczas za ukończoną z dniem zarządzenia nowych wyborów.

2. Jeżeli rada powiatowa z powodów, wymienionych w art. 26, nie mogłaby powziąć ważnej uchwały, wówczas zamiast rady powiatowej uchwała w danej sprawie Śląska Rada Wojewódzka.

Poprawka Zespołu Ch.D. i N.P.R.
do art. 17.

Art. 17 proponuje się skrócić, bo to reguluje ordynacja wyborcze.

Rozdział III.

O wydziale powiatowym.

Art.18.

1. Wydział powiatowy składa się ze starosty jako przewodniczącego oraz z 6 członków.

2. W razie przeszkody w osobie starosty zastępuje go w urzędzie przewodniczącego wydziału powiatowego najstarszy wiekiem członek tegoż wydziału.

Art.19.

1. Członków wydziału powiatowego wybiera rada powiatowa w głosowaniu tajnym sposobem wyborów stosunkowych.

2. Prawo wybieralności do wydziału powiatowego ma każdy członek powiatowego związku komunalnego, posiadający prawo wybieralności do rady powiatowej.

3. Nie można jednocześnie sprawować mandatów radnego powiatowego i członka wydziału powiatowego z wyboru. Przepisu tego nie stosuje się w razie wyboru na radnego powiatowego osoby, będącej członkiem ustępującego wydziału powiatowego, atoli tylko na czas przejściowy do czasu ukonstytuowania się nowowybranego wydziału powiatowego. Jeżeli w terminie posiedzenia konstytucyjnego nowowybranego wydziału powiatowego wybrany nie oświadczy, który wybór przyjmuje, uważa się to za zrzeczenie się urzędu członka wydziału powiatowego.

4. Wybory członków wydziału powiatowego powinny być przeprowadzone bezpośrednio po wyborze prezydium rady powiatowej na posiedzeniu konstytucyjnym.

Art.20.

1. Okres urzędowania członków wydziału powiatowego trwa tak długo, jak długo spełnia swe czynności rada powiatowa, która ich wybrała. Okres ten trwa jednak w każdym razie do dnia ukonstytuowania się nowowybranego wydziału.

2. Do członków wydziału powiatowego mają zastosowanie przepisy art.8 i 9.

Poprawka Zespołu Ch.D. i N.P.R.
do art.20.

1. Okres urzędowania członków wydziału powiatowego trwa cztery lata, w każdym razie jednak do dnia ukonstytuowania się nowowybranego wydziału.

2. Rozwiązanie rady powiatowej /art.49/ nie wpływa na okres urzędowania wydziału powiatowego.

3. Do członków wydziału powiatowego mają zastosowanie przepisy art.8. i 9.

Art.21.

1. Członków wydziału powiatowego zatwierdza w ich urzędach Wojewoda Śląski.

2. Wojewoda Śląski może za zgodą Śląskiej Rady Wojewódzkiej odmówić zatwierdzenia wybranego kandydata.

3. Decyzje w sprawie zatwierdzenia członków wydziału powiatowego powinny być doręczone przewodniczącemu wydziału powiatowego w ciągu 4-ech tygodni. Od decyzji tych nie służy żaden środek odwoławczy.

Art.22.

dowania do rąk przewodniczącego przysięgę służbową, według roty, ustalonej dla urzędników państwowych.

2. Przepis ustępu 2 art. 10 ma analogiczne zastosowanie.

Art. 23.

Członkowie wydziału powiatowego ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną z tytułu naruszenia swych obowiązków służbowych oraz z tytułu naruszenia przez zachowanie się w służbie lub poza służbą godności lub zaufania, jakie związane są z piastowanym urzędem, według przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej burmistrzów miast.

Art. 24.

1. Urząd członka wydziału powiatowego traci się:

a/ wskutek zrzeczenia się, stosownie do przepisów ustawy w przedmiocie ordynacji wyborczej dla powiatowych związków komunalnych i gmin miejskich i wiejskich,

b/ wskutek odmówienia złożenia przysięgi służbowej /art. 22/,

c/ wskutek utraty prawa wybieralności,

d/ wskutek orzeczenia dyscyplinarnego.

2. O utracie urzędu orzeka w przypadkach, wymienionych w ustępie 1 pod lit. a, b i c, wydział powiatowy.

Art. 25.

1. W razie zawieszenia członka wydziału powiatowego w jego czynnościach urzędowych w związku z wszczęciem przeciwko niemu postępowaniem dyscyplinarnym /art. 23/ oraz w razie innej przeszkody, uniemożliwiającej członkowi wydziału powiatowego pełnienie obowiązków służbowych, a trwających dłużej niż 6 tygodni, należy na czas trwania przeszkody powołać zastępcę z tej samej listy kandydatów według kolejności umieszczenia poszczególnych osób na liście /zastępstwo czasowe/. Do zastępcy, powołanego do czasowego zastępstwa, odnoszą się wszystkie przepisy, dotyczące członków wydziału powiatowego.

Art. 26.

1. Wydział powiatowy załatwia sprawy, należące do jego zakresu działania, w obradach kolegialnych, na posiedzeniach niepublicznych.

2. Do powzięcia ważnej uchwały niezbędna jest obecność co najmniej połowy ustawowej liczby członków wydziału powiatowego oprócz przewodniczącego. Głosowanie jest jawne. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów oddanych.

3. Szczegółowe przepisy o załatwianiu spraw przez wydział powiatowy mogą być wydane w drodze statutu powiatowego, zawierającego regulamin czynności wydziału powiatowego. Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydania w drodze rozporządzenia wzoru statutu powiatowego, zawierającego regulamin czynności wydziału powiatowego.

Art. 27.

1. Przepis art. 15 ma odpowiednie zastosowanie z tą zmianą, że o istnieniu lub niestnieniu przeszkody, wyłączającej członka wydziału powiatowego od obrad i głosowania, decyduje ostatecznie wydział powiatowy.

2. Jeżeli wskutek okoliczności, przewidzianych w poprzednim ustępie, wydział powiatowy nie byłby zdolny do powzięcia ważnej uchwały, wówczas uchwała w danej sprawie:

a/ rada powiatowa, jeżeli sprawa ta należy do spraw samorządowych /art. 4/ oraz

b/ wydział powiatowy innego powiatowego związku komunalnego, wyznaczony przez Wojewodę, jeżeli dana sprawa należy do spraw poruczonych.

Art. 28.

1. Posiedzenia wydziału powiatowego zwołuje przewodniczący wydziału powiatowego w miarę potrzeby, obowiązany zaś jest go zwołać na żądanie 3-ech członków wydziału w ciągu 2 tygodni.

2. Przewodniczący wydziału powiatowego ma prawo i obowiązek załatwić pod własną odpowiedzialnością te sprawy, podlegające uchwale wydziału powiatowego a niecierpiące zwłoki, których załatwienie nie może być bez szkody dla interesów publicznych odłożone do zebrania się wydziału. Sprawy takie powinien przewodniczący przedstawić na najbliższym posiedzeniu wydziałowi powiatowemu. Wydział powiatowy może decyzją przewodniczącego zmienić lub uchylić, jeżeli to jest **jeszcze**, możliwe zwłaszcza z uwagi na prawa osób trzecich.

Art. 29.

1. Wydział powiatowy ma prawo zawiesić wykonanie uchwały rady powiatowej, która zdaniem wydziału sprzeczna się ustawom albo szkodzi interesom publicznym.

2. Uchwałę, zawieszającą wykonanie uchwały rady powiatowej, przedstawić należy wraz z jej uzasadnieniem radzie powiatowej na najbliższym posiedzeniu, które powinno być zwołane w każdym razie w ciągu 4 tygodni po powzięciu przez wydział powiatowy uchwały zawieszającej.

3. Jeżeli zawieszenie uchwały rady powiatowej nastąpiło ze względu na to, że uchwała ta sprzeczna się ustawom, a na posiedzeniu rady powiatowej, zwołanem stosownie do poprzedniego przepisu, nie dojdzie do uzgodnienia poglądów, wówczas na uchwały wydziału powiatowego służy radzie powiatowej skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w ciągu 2 tygodni. Do wniesienia i popierania skargi imieniem rady powiatowej ustanowi rada powiatowa osobnego pełnomocnika.

4. Jeżeli zawieszenie uchwały rady powiatowej nastąpiło ze względów interesu publicznego, a na zwołanem w tym celu posiedzeniu nie dojdzie do uzgodnienia poglądów /ustęp 2/, wówczas przewodniczący wydziału powiatowego przedstawi niezwłocznie sprawę Śląskiej Radzie Wojewódzkiej do rozstrzygnięcia. Od uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej nie służy żaden środek odwoławczy. Uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej, powzięte w powyższych przypadkach, należy doręczyć wydziałowi powiatowemu.

5. Przewodniczącemu wydziału powiatowego służy prawo zawieszenia uchwał wydziału powiatowego z powodów, wymienionych w ustępie 1, w danym razie na zlecenie Wojewody Śląskiego. Do postępowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy ustępów 2, 3 i 4 z tą zmianą, że prawo skargi służy wydziałowi powiatowemu, który do wniesienia i popierania skargi ustanowi osobnego pełnomocnika.

Rozdział IV.

O urzędnikach i funkcjonariuszach niższych powiatowego związku komunalnego.

Art. 30.

1. Stosunki służbowe, obowiązki i prawa urzędników i funkcjonariuszy niższych powiatowych związków komunalnych regulują przepisy ustawowe.

2. W granicach obowiązujących w tej mierze przepisów ustawowych każdy powiatowy związek komunalny jest obowiązany unormować w drodze statutu powiatowego wykaz stanowisk, etat stanowisk stałych oraz obowiązki i prawa swych urzędników i funkcjonariuszów niższych.

Art. 31.

Przewodniczącemu wydziału powiatowego służy prawo do dodatku służbowego z tytułu czynności w wydziale powiatowym i z tytułu reprezentacji, oraz prawo do diet i zwrotu kosztów podróży z tytułu czynności, spełnianych poza stałym miejscem swego urzędowania. Normy powyższych świadczeń pieniężnych powinny być ustalone w statucie powiatowym.

Rozdział V.

O zakresie działania rady powiatowej i wydziału powiatowego w sprawach samorządowych.

Art. 32.

1. Powiatowe związki komunalne zarządzają samodzielnie swoim majątkiem w ramach przepisów ustaw oraz rozporządzeń, normujących gospodarkę związków komunalnych.

2. Majątek zakładowy powiatowego związku komunalnego tworzą nieruchomości, ruchomości i wogóle wszelkie wartości, które nie są przeznaczone do zużycia lub do pokrycia bieżących potrzeb.

3. Powiatowe związki komunalne są obowiązane zachować swój majątek zakładowy w stanie o ile możności nieuszczerplonym. Pozbycie składowych części tego majątku, a w szczególności gruntów i budynków, może nastąpić w zasadzie pod warunkiem wyrównania uszczerplonych przez to wartości. Na odstępianie od tej zasady może zezwolić władza nadzorcza.

4. Powiatowe związki komunalne są obowiązane prowadzić księgę inwentarza, która powinna zawierać dokładne zestawienie stanu czynnego i biernego ich majątku.

5. Powiatowe związki komunalne mogą urządzić i prowadzić zakłady użyteczności publicznej oraz przedsiębiorstwa w interesie publicznym.

Art. 33.

1. Dochód z majątku nie być użyty przedewszystkiem na utrzymanie, zarząd i na ulepszenie poszczególnych przedmiotów majątkowych a w szczególności zakładów, przedsiębiorstw i innych urządzeń. Nadwyżka dochodu może być użyta na pokrycie bieżących potrzeb.

2. Powiatowe związki komunalne są uprawnione do ustanawiania i pobierania na pokrycie swych wydatków danin publicznych stosownie do przepisów osobnych ustaw.

3. Powiatowe związki komunalne mogą zaciągać długoterminowe pożyczki na cele, które przynoszą trwałą korzyść, a w szczególności na cele inwestycyjne, jeżeli wydatków na te cele nie można pokryć z dochodów zwyczajnych bez zbytniego obciążenia mieszkańców i wogóle płatników danin komunalnych. Na wyjątek od tych zasad może zezwolić władza nadzorcza. Na pokrycie bieżących potrzeb można zaciągnąć pożyczki krótkoterminowe, mające pokrycie w dochodach zwyczajnych danego roku administracyjnego i spłacalne najpóźniej w ciągu jednego roku.

4. Zarząd fundacyj, którymi zawiaduje powiatowy związek komunalny, powinien być sprawowany według osobnych przepisów, regulujących administrację majątku fundacyjnego, a w szczególności według przepisów statutów fundacyj.

Art. 34.

1. Rok administracyjny powiatowych związków komunalnych pokrywa się z rokiem administracyjnym Województwa Śląskiego jako związku samorządowego.

2. Wydział powiatowy układa corocznie ^{wy}proliminarz budżetu/wydatków i dochodów powiatowego związku komunalnego na następny rok administracyjny i przedstawia go radzie powiatowej w takim terminie, by rada powiatowa mogła go rozpatrzyć i uchwalić co najpóźniej na 3 tygodnie przed początkiem nowego roku administracyjnego.

3. Wszelkie wydatki, które mają być dokonane w przypadkach pilnej potrzeby przez wydziały powiatowe poza/budżetom, mają być przedstawiane radzie powiatowej w formie dodatkowego budżetu lub zmiany budżetu.

4. Najpóźniej z końcem 4. miesiąca po upływie danego roku administracyjnego przedstawi wydział powiatowy radzie powiatowej sprawozdanie roczne za ubiegły rok administracyjny, zawierające w szczególności zamknięcie rachunkowe, zestawienie stanu majątkowego, sprawozdanie ze stanu umorzenia długów oraz bilanse przedsiębiorstw.

5. Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydawania w drodze rozporządzenia szczegółowych przepisów, normujących system rachunkowości /instrukcja rachunkowo-kasowa/, sposób układania budżetu /instrukcja budżetowa/ i zamknięcia rachunkowego, wykonywanie kontroli przez organa powiatowego związku komunalnego, udzielanie absolutorjum, sposób rozdawania robót i dostaw oraz sposób prowadzenia zakładów użyteczności publicznej i przedsiębiorstw. Przepisy te uwzględniać powinny prawo powiatowych związków komunalnych regulowania w drodze statutów powiatowych urzędów powiatowego związku komunalnego.

Art. 35.

1. Powiatowe związki komunalne mają prawo wydawania statutów powiatowych, normujących obowiązki i prawa członków powiatowego związku komunalnego i innych osób w stosunku do tegoż związku oraz takie sprawy związku, co do których ustawy przewidują ich statutowe lub wogóle samodzielne uregulowanie.

2. Statuty powiatowe nie mogą sprzeciwiać się ustawom państwowym i śląskim ustawom wojewódzkim oraz rozporządzeniom władz, wydanym na podstawie tych ustaw.

3. Statuty powiatowe mogą zawierać postanowienia, zagrażające za przekroczenie ich przepisów karą grzywny do wysokości 200,-- zł. lub karą aresztu zastępczego do dni 7, jeżeli wymiaru kary osobne przepisy nie regulują inaczej. Do dochodzenia i karenia przekroczeń są właściwą państwową władzę administracji ogólnej. Grzywny wpływają do kasy powiatowego związku komunalnego.

4. Statuty powiatowe ulegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej /art. 43/.

5. Statuty powiatowe muszą być ogłoszone w powiatowym dzienniku urzędowym. O ile w nich nie postanowiono inaczej, nabywają one mocy obowiązującej 15 dnia po dniu ich ogłoszenia.

Art. 36.

1. Rada powiatowa stanowi w drodze uchwał we wszystkich sprawach samorządowych powiatowego związku komunalnego, których ustawa nie zastrzega wydziałowi powiatowemu lub jego przewodniczącemu.

2. W szczególności do zakresu działania rady powiatowej poza sprawami w innych przepisach niniejszej ustawy wymienionymi, należy:

- a/ wydawanie statutów powiatowych,
- b/ dobrowolne podejmowanie się spełniania zadań administracji samorządowej,
- c/ uchwalanie budżetu powiatowego związku komunalnego,
- d/ ustanawianie denin publicznych stosownie do postanowień ustaw,
- e/ zatwierdzanie rocznego zamknięcia rachunkowego i udzielanie absolutorjum wydziałowi powiatowemu,
- f/ powzięcie uchwał o zaciągnięciu pożyczek i przyjęciu poręk, o pozbyciu i obciążeniu majątku ni ruchomego, o przyjęciu darowizn, obciążonych warunkiem oraz o objęciu w zarząd fundacyj,
- g/ tworzenie i znoszenie zakładów użyteczności publicznej oraz ustanawianie zasad zarządzania zakładami i prowadzenie gospodarki przedsiębiorstw,
- h/ ustalanie etatu stanowisk urzędników i funkcjonariuszów niższych powiatowego związku komunalnego,
- i/ wydawanie na wezwanie władz opinii oraz zwracanie się w sprawach potrzeb gospodarczych i kulturalnych powiatowego związku komunalnego do władz państwowych i samorządowych oraz do ciał ustawodawczych.

Art. 37.

Rada powiatowa sprawuje kontrolę nad administracją spraw samorządowych przez komisję wybraną ze swego grona. W szczególności rada powiatowa ma prawo i obowiązek badać, czy jej uchwały są należycie wykonywane oraz czy gospodarka wydziału powiatowego jest w granicach uchwał rady powiatowej prawidłową, celową i oszczędną. W tym celu rada powiatowa oraz ustanowione przez nią komisje mogą żądać od wydziału powiatowego przedstawienia wszelkich potrzebnych aktów i dowodów oraz udzielanie potrzebnych sprawozdań i wyjaśnień. W razie stwierdzenia uchybień rada powiatowa powinna niezwłocznie uchwalić odpowiednie środki zaradcze.

Art. 38.

1. Wydział powiatowy sprawuje bezpośredni zarząd spraw samorządowych powiatowego związku komunalnego.

2. W szczególności do wydziału powiatowego oprócz spraw, wymienionych w innych przepisach tej ustawy, należy:

- a/ przygotowanie wniosków na posiedzenia rady powiatowej i wykonywanie jej uchwał,
- b/ zarządzanie majątkiem i wykonywanie budżetu powiatowego związku komunalnego,
- c/ prowadzenie bieżącej administracji zakładów i przedsiębiorstw oraz fundacyj i wykonywanie nadzoru nad osobami zarządzającymi zakładami, przedsiębiorstwami i fundacją,
- d/ prowadzenie kontroli nad rachunkowością i kasowością związku,
- e/ ustanawianie, przenoszenie w stan spoczynku i zwalnianie urzędników i funkcjonariuszów niższych związku,
- f/ rozstrzyganie o roszczeniach, dotyczących korzystania z publicznych zakładów i urządzeń powiatowego związku komunalnego,
- g/ wszczynanie procesów,
- h/ udzielanie sprawozdań, opinii i wyjaśnień, żądanych przez władze nadzorcze.

Art. 39.

1. Wydział powiatowy reprezentuje powiatowy związek komunalny na zewnątrz. Potoczne sprawy załatwia przewodniczący wydziału powiatowego. O tem, co należy uważać za sprawy potoczne, rozstrzyga w razie wątpliwości wydział powiatowy ostatecznie.

2. Wydział powiatowy może w załatwieniu spraw administracji samorządowej na obszarze danego powiatowego związku komunalnego posługiwać się organami miast i gmin wiejskich.

G.

W n i o s e k

Zespołu Posłów Ch.D.i M.P.R.w sprawie
zwolnienia
spowodowania/mężatek zatrudnionych
w Urzędach Państwowych na terenie
Województwa Śląskiego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

"Sejm zwraca się do Pana Wojewody z prośbą o poczynienie kroków w Rządzie Centralnym , by tenże spowodował w jaknajkrótszym czasie zwolnienie wszystkich mężatek , niekwalifikowanych ,zatrudnionych w Urzędach Państwowych na terenie Województwa Śląskiego , których mężowie piastują również posady w Urzędach Państwowych wzgl.Wojewódzkich?

U z a s a d n i e n i e

Ze względu na panujący obecnie ciężki zastój gospodarczy i połączone z takim bezrobociem o niebywałych rozmiarach, nie można tolerować, ażeby pewne rodziny korzystały z podwójnych uposażeń, a to tembardziej, jeżeli się rozchodzi o funkcjonariuszów państwowych względnie wojewódzkich.

Katowice, dnia 13.lutego 1934r.

Podpisy: Wiczorek, Dr.Bronisław Hager, Sikora, Kozak, Jan Brzeskot, Broncel, Karetta, Kędzior.

G.

Wniosek

Katowice, dnia 13.2.1931r.

Klubu Zespołu Chrześcijańskiej Demokracji
i Narodowej Partji Robotniczej w sprawie
zmiany Ordynacji Ubezpieczeń z dnia 19.lip-
ca 1911r./RGBl. str.509/.

Wysoki Sejm uchwalić raczy niżej podany
projekt ustawy:

Ustawa

z dnia1931r.

w przedmiocie zmiany Ordynacji Ubezpieczeń z dnia 19.lip-
ca 1911r./RGBl.str.509/.

Art.1.

Ordynacja Ubezpieczeń Rzeszy zmienia się jak następuje:
Pierwsze zdanie §.397 otrzymuje następujące brzmienie:
" Przy odmeldowaniu zgodnem z postanowieniem §.317 skład-
ki należy płacić aż do dnia wystąpienia z pracy , zaś przy nieza-
trzymaniu terminu 3 dniowego aż do dnia odmeldowania."

Art. 2.

Zmiana ustawy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art.3.

Wykonanie ustawy porucza się Wojewodzie.

Uzasadnienie

W myśl §.397 Ordynacji Ubezpieczeń z dnia 19.lipca
1911r.na wypadek choroby składki należy płacić aż do dnia przepiso-
wego ogłoszenia.Zasadnicze rozstrzygnięcie Urzędu Ubezpieczeń Rze-
szy Niemieckiej z dnia 19.stycznia 1915r./L.N.z roku 1915 str.520/
ustanawia, że składki należy płacić aż do dnia ogłoszenia nawet
w takich wypadkach , kiedy odmeldowanie nastąpiło zgodnie z posta-
nowieniem §.317 t.zn.przy ogłoszeniu w ciągu 3 dni po wystąpieniu
z pracy.

Pracodawca , ogłaszając w poniedziałek robotnika zwol-
nionego w sobotę poprzednią , płaci składki za cały następny tydzień,
choć pracownika już w tym czasie nie zatrudnia.

Postanowienie §.397 należy uważać za krzywdzące w wy-
padkach , kiedy pracodawca nie ma możliwości ogłoszenia pracownika
w sobotę po południu względnie niedziele.

Niemieckie prawodawstwo usunęło ustawę z roku 1924 wad-
liwe postanowienie §.397 i zmieniło go w sposób tutaj podany.

Podpisy: Krawczyk, Kodzior, Prus, Kempka, Chmielewski, Grzonka, Karetta,
I.Śosinski , Broncel, Wieczorek.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Administracyjno-Samorządowej w sprawie wniosku Klubu Ch.D. i N.P.R. wzywającego Pana Wojewodę do poczynienia starań w Rządzie Centralnym, o cofnięcie zarządzonych w czasie przedwyborczym przesiedleń kolejarzy i innych urzędników i spowodowanie powrotu ich na pierwotne stanowiska i miejsca pracy.

Wniosek powyższy był przedmiotem rozważań Komisji Administracyjno-Samorządowej w dniu 31.I.br. W uzasadnieniu wniosku wskazano przede wszystkim na sprzeczność między stanem faktycznym, a przepisem na który się powołano w dekretach o przeniesieniach, o mianowicie §-u 35 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8.VII.1929r. o stosunku służbowym pracowników przedsiębiorstwa P.K.P., który brzmi:

"Władza właściwa może przenieść pracownika w tej samej lub do innej miejscowości:

1/ z urzędu wrazie służbowej potrzeby".

Wymienieni w wniosku Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. urzędnicy i funkcjonariusze kolejowi zostali przeniesieni na kresy niegłe, a w szczególności zwrócił uwagę fakt, że stało się to w okresie wyborów po kilku przedwyborczych zebraniach, zaaranżowanych przez członków Dyrekcji P.K.P.

Prośby przeniesionych w Dyrekcji Katowickiej pozostały bez skutku. Dano im bilety wolnej jazdy i kazano jechać na miejsce przeznaczenia.

Do uregulowania spraw osobistych związanych z przeniesieniem, dano przesiedleńcom 3 dni czasu, tak, jakby ludzie ci nie mieli innych spraw wiążących ich z miejscem dotychczasowego pobytu, jak tylko spakować kuferek, pożegnać się ze znajomymi i wyjechać.

Na konieczność uregulowania stosunków materialnych i rodzinnych nie zwrócono wcale uwagi.

Przesiedleni urzędnicy karni i znejący służbę wyjechali mimo to terminowi na miejsce przeznaczenia i zgłosili się do przekazanych im dyrekcyj. Tylko części tych przeniesionych przydzielono służbę; inni do dzisiaj są przerzuceni z jednego biura do drugiego, bez stałego zajęcia. Wynika z tego, że przeniesienia nie były podyktowane potrzebami służby. O ich osobiste potrzeby nikt się nie zatroszczył. Z domu wyjeżdżawszy prawie bez grosza, zmuszeni byli głodować, o otrzymaniu jakiegokolwiek mieszkania nie było mowy, a ponieważ hotel był dla nich za drogi, zmuszeni byli tygodniami prowadzić życie koczownicze, niektórzy jeszcze do dzisiaj, mieszcząc się po magazynach i biurach, śpiąc bez pościeli, na noszach lub ławkach stacyjnych, przeklinając marny los urzędnika polskiego. Należy przyjąć, że o ile władze uważają za konieczne nagłe przeniesienie, to winny się też zatroszczyć o potrzeby najprzerzynniejszego człowieka, a przynajmniej przez odpowiednie wynagrodzenie umożliwić przeniesionemu bytowanie. W tym wypadku władze nie w tym kierunku nie zrobiły. W jeszcze bardziej opłakanych warunkach znalazły się rodziny przeniesionych, tj. żony i przaważnie u wszystkich małolatnie dzieci, które muszą wprost głodować, ponieważ ich ojcom nie tylko odebrano 40% dodatek, ale nadto potrącono im jednorazowo pobrane w dotychczasowych miejscach pracy zaliczki, pozostawiając ich bez wszelkich środków do życia, przy równoczesnej konieczności prowadzenia podwójnego gospodarstwa. Przeniesienia były zupełnie nieuzasadnione, a ludzie ci niewinni. Mieliby oni śmiałość otwarcie przyznać się do swych przekonań politycznych, mieliby cywilną odwagę w spokojny sposób zaprotestować, przeciw inputowaniu im przez przedłożoną władzę konieczności

jawności wyborów i oddanie głosu na blok rządowy t.j.l.

Konstytucja gwarantuje obywatelowi Państwa Polskiego wolność przekonań politycznych, a nikt nie ośmielił się twierdzić, że Ch.D. resp. Katolicki Blok Ludowy, do którego poszkodowani się zaliczają, jest antypaństwowo usposobiony. Traktują się ich co prawda jako Polaków II-iej kategorii, niemniej jednak nie ulaga wątpliwości, że są to co najmniej tak dobrzy Polacy, jak ci, którzy chcą im polskość wpajać.

Stroną polityczną przeniśnienie urzędników w interesie służbowym, jak dokrót opiewa, poruszono świadomie i celowo. Kiedy referant interwenjował w sprawie przesiedlonych u pewnego wysokiego urzędnika, przyrzekł on mu poparcie, na które do dzisiaj czeka się daremnie. Urzędnik ten oświadczył referantowi: "Po co się tak głośno rzucali, przecież mogli siedzieć cicho". Z tego należy wnioskować, że

- 1/ urzędnicy ci jako niwygodni w agitacji wyborczej zostali na specjalne życzenie władz administracyjnych przesiedleni,
- 2/ przez ich ukaranie: chciano rzucić postrach na pozostałą resztę.

Urzędnik w interesie służby może być przeniesiony, i do zarządzania winien się zastosować, ale musi do tego zachodzić rzeczywista przyczyna i potrzeba, których to znamion w powyżej określonych wypadkach dopatrzeć się nie możemy. Z tych powodów zwracają się wnioskodawcy do Pana Wojewody z wezwaniem o naprawę wyrządzoną krzywdy.

Przedstawiciel Urzędu Wojewódzkiego na Komisji p. Dr. Kostka oświadczył, że Pan Wojewoda zajmując co do sprawy samą przychylną stanowisko, żąda jednak, aby zainteresowani stawili odpowiednie wnioski do Ministerstwa. Stwierdzono, że wszyscy wymienieni takie wnioski stawili, a niektórzy nawet osobiście interwenjowali, lecz o ich sprawie Ministerstwo Kolei dotąd nie wie.

Takie stosunki wymagają koniecznej naprawy, tembardziej, że przecież chodzi tu o ludzi, którzy polskość swą zadokumentowali w czasie plądru, brali czynny udział w powstaniach śląskich, częściowo są uchodźcami, więc są to ludzie, którzy zasługują na specjalne uwzględnienie, a nie na karę materialną i moralną, z powodu ich przekonań politycznych, których nigdy antypaństwowymi nazwać nie można.

Komisja stanowczo wyraża, na stanowisku, że przez bezpodstawną przeniśnienie zasłużonych Górnoślążaków urzędników, podkopują się zaufanie ludności do władz polskich i szkodzi się ugruntowaniu idei państwowej w naszej dzielnicy.

Do już wymienionych w wniosku przeniesionych urzędników dochodzi jeszcze p. L i b e r k a - pracownik parowozowni w Tarnowskich Górach, przeniesiony do S t r y j a, oraz nadinspektor p. Bernard K r a w c z y k przeniesiony do Radomia, o którego przeniesienie z powrotem do Katowic wnosi przedstawiciel Klubu Niemieckiego w Komisji p. Ochmann.

Przedstawiciele N.Ch.Z.P. zgłosili poprawkę, by rezolucji nadać następujące brzmienie:

"Wzywa się Pana Wojewodę do poczynienia sterów w Rządzie Centralnym o cofnięcie zarządzanych przesiedleń tych kolejarzy i urzędników, którzy ze względu na swą poprzednią pracę społeczną i państwową zasługują na pozostawienie na Śląsku i spowodowania powrotu na ich pierwotne stanowiska i miejsca pracy".

Członkowie Komisji ze strony Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. wypowiadali się przeciwko tej poprawce i powołali się na uzasadnienie wniosku, w którym powiedziano, że rozchodzi się przecież o przesiedlenie pracowników, którzy brali udział tak w powstaniach, jak i akcji

placiscytowej ze przyłączeniem Śląska do Polski. W głosowaniu większością głosów poprawka ta upadła.

W pierwotnym wniosku Klubu Ch.D. i N.P.R. uchwalon, skreślić słowo "wszystkich" /urzędników/ i w miejsce tego wpisać słowo "innych".

W imieniu Komisji Administracyjno-Samorządowej proszę o przyjęcie wniosku Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R.

S p r a w o z d a w c a:

/-/ Stanisław Bręliński m.p.

Sejm Śląski.

Sprawozdanie

Komisji Pracy i Opieki Społecznej Sejmu Śląskiego dot. wniosku Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928 r. o "bezpieczeństwie i higjienie pracy" /Dz.U.R.P.Nr.35, poz.325/ na obszar Województwa Śląskiego.

Na posiedzeniu Sejmu Śląskiego w dniu 9.grudnia 1930 r. Zespół Posłów Ch.D. i N.P.R. zgłosił wniosek o uchwalenie ustawy w przedmiocie wyrażenia zgody Sejmu Śląskiego na rozszerzenie mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928 r. /Dz.U.R.P.Nr.35, poz.325/ z dnia 23.marca 1928r. o "bezpieczeństwie i higjienie pracy" na obszar Województwa Śląskiego.

Wniosek został przekazany Komisji Pracy i Opieki Społecznej.

Na posiedzeniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej w dniu 9.stycznia 1931 r. była sprawa przedmiotem obrad.

Dla uzasadnienia wniosku omówił referent rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higjienie pracy /Dz.U.R.P.Nr.78, poz.443/, które nakłada obowiązek na właścicieli zakładów pracy zastosować środki zapewniające ochronę życia i zdrowia pracowników. Obowiązek taki ciąży na przedsiębiorstwach prywatnych, państwowych i samorządowych. Przedewszystkiem maszyny i urządzenia techniczne winny być tak skonstruowane, lub posiadać takie osłony i zabezpieczenia, aby zapewniały pracownikom bezpieczeństwo i higjieniczne warunki pracy. Lokale, w których odbywa się praca, powinny być dość obszerne, dobrze wentylowane, czysto utrzymywane, dostatecznie oświetlane i ogrzewane, zależnie od rodzaju produkcji i typu zakładu. Cok warsztatów pracy powinny znajdować się jadalnie, ubieralnie, umywalnie, ustępy itd. i to w takim stanie, aby odpowiadały wymogom higjieny.

Przepisy te nie odnoszą się do gospodarstw rolnych i leśnych i do przedsiębiorstw z nimi związanych, jeżeli nie posiadają przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego. Przepisy dla tych zakładów ustali rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej, oraz Rolnictwa i Reform Rolnych. Przepisy szczególnie dla górniczych zakładów i przemysłowych wydają Ministrowie: Pracy i Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu i Spraw Wewnętrznych łącznie i w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami. Rozporządzenie nie narusza w niczem uprawnień Ministra Spraw Wewnętrznych co do wydawania przepisów sanitarnych na mocy innych ustaw. Rozporządzenie nie narusza również w niczem art. 30 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, o prawie prze-

mysłowem z dnia 7.czerwca 1927 r.

Rozporządzenie to nie dotyczy jednak pracowników państwowych i samorządowych, zatrudnionych w urzędach, oraz pracowników w biurach kolei państwowych. Nie dotyczy ono również bezpieczeństwa technicznego w zakładach, podlegających ustawom górniczym z wyjątkiem hut.

Nadzór nad wykonywaniem tego rozporządzenia należy do powiatowych władz administracji ogólnej i inspektorów pracy.

Za przekroczenie przepisów przewidziane są kary do 6-ciu tygodni aresztu i grzywny 3000 złotych, o ile dany czyn nie podlega karze surowszej.

Do orzekania o przestępstwach powołane są właściwe sądy powiatowe /pokoju/.

Rozporządzenie nie ogranicza kompetencji Urzędu pieczalni Krajowej, oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Królewskiej Hucie w zakresie zapobiegania nieszczęśliwym wypadkom.

Rozporządzenie weszło w życie na całym obszarze Państwa z dniem 23. marca 1928 r., a na Śląsku obowiązywać będzie po ogłoszeniu zgody Sejmu Śląskiego.

Komisja po wyjaśnieniach Okręgowego Inspektora Pracy uchwaliła jednomyślnie następujący projekt ustawy Posiów Zespołu Ch.D. i N.P.R.

U s t a w a

z dnia1931 roku

w przedmiocie wyrażenia zgody Sejmu Śląskiego na rozszerzenie mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. marca 1928 r. /Dz.U.R.P. Nr.35, poz.325/ z dnia 23. marca 1928 r. o "bezpieczeństwie i higienie pracy" na obszarze Województwa Śląskiego.

Art. 1.

Sejm Śląski wyraża zgodę na rozszerzenie mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. marca 1928 r. /Dz.U.R.P. Nr.35, poz.325/ z dnia 23. marca 1928 r. o "bezpieczeństwie i higienie pracy" na obszar Wojew. Śląskiego w myśl postanowień art. 12. powyższego rozporządzenia.

Art. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. 3.

Wykonanie ustawy porucza się Wojewodzie.

Przed 2.czytaniem w dniu 9.lutego przekazano wniosek ten powtórnie Komisji Pracy i Opieki Społecznej, która na posiedzeniu w dniu 13. lutego uchwaliła jednomyślnie wniesć wniosek poprzedni. W imieniu Komisji proszę, aby Wysoki Sejm ustawę uchwalić raczył w przedłożonej podstawie.

R e f e r e n t:

/-/ Jan Brzeskot.

Ceny orientacyjne za zboże i nawozy pomocnicze za 100 kg.

Rok i miesiąc		Żyto	Psze- nica	Sezon	Kainit	Sól potasow.	Toma- syna	Azotniak miel.	Azotniak gran.	Siar- czan am.	Nitro- fos	Super- fosfat	Saletra am.	Saletra wapniak
		Zł. lgr.	Zł. lgr.		Zł.gr	Zł.gr.	Zł.gr.	Zł.gr.	Zł.gr.	Zł.gr.	Zł.gr	Zł.gr.	Zł.gr.	Zł.gr.
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1927	lipiec	45. --	52. --	wiosna	3 12	11 51	16 92	37 66	38 23	44 --		15 --	55 --	
	październik	45 --	52 --											
	grudzien	46 --	54 --	jesień	3 43	11 85	14 94	38 50	39 --					
1928	kwiecień	55 --	54 --											
	lipiec	49 --	52 --	wiosna	3 68	10 98	12 58	38 85	42 90	43 --	52 70	17 19	55 --	
	październik	39 --	46 --											
	grudzien	38 --	42 --	jesień	3 99	12 30	12 05	40 48	46 92	42 25	46 --	18 64		
1929	marzec	28 --	39 --											
	lipiec	31 --	32 --	wiosna	4 41	14 55	15 69	41 86	48 30	43 --	46 --	20 34		
	październik	28 --	42 --											
	grudzien	29 --	43 --	jesień	5 15	15 20		39 06	45 32	43 --	44 55	22 30		
1930	marzec	22 --	40 --											
	lipiec	20 --	45 --	wiosna	5 20	15 08	18 05	40 74	45 15		42 50			
	październik	20 50	30 --											
	grudzien	22 --	31 --	jesień	5 10	16 34	18 30	39 06	42 68	36 --	41 30	20 30		34 36
1931	styczeń							38 42	46 62					

0 b j a s n i e r i e:

Rubryka	5	K a i n i t	zawiera	10	-	13%
	6	S ó l p o t a s o w a	"	26	-	30%
	7	T o m a s y n a	"	16	-	18%
	8	A z o t n i a k m i e l .	"		-	21%
	9	A z o t n i a k g r a n .	"		-	21%
	10	S i a r c z a n a m .	"		-	21%
	11	N i t r o f o s	"	9%kw.fos.	-	15,5% azotu
	12	S u p e r f o s f a t	"	16	-	18%
	13	S a l e t r a a m .	"		-	15% domieszka 12% fosfat
	14	S a l e t r a w a p n i a k	"		-	15,5%

Powyższe ceny zboża odnoszą się do wagowej /15 ton/ dostawy, zaś małorolni otrzymują przy mniejszych dostawach 10 - 20% mniej.

Również powyższe ceny nawozów pomocniczych odnoszą się do zamówień wagowych, natomiast małorolni przy zakupach ilościowych płaci 20 - 30% więcej.

W N I O S E K

Komisji Pracy Opieki Społecznej w przedmiocie wypłacania zasiłków dla bezrobotnych, zamieszkałych na terenie Wojew. Śląskiego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

T S T A W A

z dnia1931r.

w przedmiocie wypłacania zasiłków dla bezrobotnych, zamieszkałych na terenie Województwa Śląskiego.

Art.1.

Zamieszkali na terenie Województwa Śląskiego bezrobotni, którzy przed utraceniem zatrudnienia pracowali w przedsiębiorstwie przemysłowym względnie gospodarstwie rolnym na obszarze Województwa Śląskiego, o ile P.U.P.P. tym bezrobotnym pracy zarobkowej dostarczyć nie mogą otrzymują ze Skarbu Śląskiego zasiłek dzienny w wysokości ustalonej na podstawie ustawy z dnia 18.VII.1924r. /Dz.U.Rz.P.Nr.67 poz.650/.

Art.2.

Prawo do zasiłku przysługują wszystkim obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej, których majątek nie daje dochodu 50% zasiłku przewidzianego w art.1 niniejszej ustawy, a podstawą była praca zarobkowa w przedsiębiorstwach wymienionych w art.1 niniejszej ustawy.

Art.3.

Prawa do zasiłku ze Skarbu Śląskiego pozbawieni są wszyscy bezrobotni korzystający z zasiłków wypłaconych z Funduszu Bezrobocia lub ze Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych oraz bezrobotni, którzy pracy wskazanej im przez P.U.P.P. przy uwzględnieniu postanowień art.15 ustawy wymienionej w art.1 nie przyjęli.

Art.4.

Wypłaty zasiłków dla bezrobotnych ze Skarbu Śląskiego dokonują powołane do sprawowania tej funkcji na podstawie wymienionej w art.1 niniejszej ustawy Obwodowe Zarządy Funduszu Bezrobocia i ich oddziały płatnicze, a spory rozstrzygają istniejące przy tych zarządach obwodowych - Komisje Odwoławcze.

Art.5.

Rozporządzenie Wykonawcze Pana Wojewody ustali sposób przekazywania funduszy Obwodowym Zarządom Funduszu Bezrobocia, sposób wykonywania kontroli nad wypłatami kwotami, oraz obowiązek zgłaszania się i kontroli bezrobotnych.

Art.6.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art.7.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się wojewodzie.

Katowice, dnia 9.lutego 1931r.

Wniosekodawcy:

/-/ Frank, Brząskot, Kapuściński, Sosiński, Sikora,
/-/ Machaj, Piechoczok, Fessar, Kornke m.p.

N I O S E K

Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. w sprawie rozciągnięcia mocy ustawy o wykonaniu praktyki lekarskiej z dnia 2. grudnia 1921r. /Dz.U.Rz. P.Nr.105 poz.762/ oraz ustawy o ustroju i zakresie działania Izb Lekarskich z dnia 2. grudnia 1921r. /Dz.U.Rz. P.Nr.105 poz.763/ na teren Województwa Śląskiego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy:

U S T A W A

z dnia1931r.

w przedmiocie rozciągnięcia mocy ustawy o wykonaniu praktyki lekarskiej z dnia 2. grudnia 1921r. /Dz.U.Rz. P.Nr.105 poz.762/ oraz ustawy o ustroju i zakresie działania Izb Lekarskich z dnia 2. grudnia 1921r. /Dz.U.Rz. P.Nr.105 poz.763/ na teren Wojew. Śląskiego.

Art.1.

Moc obowiązująca ustawy o wykonaniu praktyki lekarskiej z dnia 2.XII.1921r. /Dz.U.Rz. P.Nr.105 poz.762, rok 1921/ oraz ustawy o ustroju i zakresie działania Izb Lekarskich z dnia 2.XII. 1921r /Dz.U.Rz. P.Nr.105 poz.763, rok 1921/ rozciąga się na teren Województwa Śląskiego.

Art.2.

Na obszarze Województwa Śląskiego powołuje się do życia Izbę Lekarską z siedzibą w Katowicach.

Art.3.

Pierwsza walna zgromadzenie Izby Lekarskiej w Katowicach zwołuje Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego przy Śląskim Urzędzie Wojewódzkim.

Art.4.

Wykonania ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

M a r s z a ł e k

U T A S A D N I E N I E:

1/ Ustawa niemiecka /Königl.Verordnung v.25.V.1887 /G.S.S.169/ über die Errichtung von Ärztekammern nebst Ergänzung /G.S.S.222/ 20.V.1898 /G.S.S.115/ und 23.I.1899 /G.S.S.17/ und vom 8.VII.1907 /G.S.S.237/ sowie Verordnung vom 6.I.1896 /G.S.S.1/ betreffend die Bildung von Ärztekammern, w myśl której na terenie Województwa Śląskiego należało utworzyć Izbę Lekarską, nie została dotychczas wykonaną.

2/ Wszystkie Województwa Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem Śląska posiadają swoje Izby Lekarskie.

3/ Brak Śląskiej Izby Lekarskiej doprowadza do stosunków niezadowolonych wśród tutejszego stanu lekarskiego, a bywa odczuwany również krzywdząco przez całe społeczeństwo, które nie ma możliwości w wypadkach konfliktów z lekarzami odwołać się do właściwej instancji.

4/ Sejm Śląski uchwalił już na posiedzeniu swoim w dniu 16.XII. 1926r. rezolucję, w której wzywał Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, aby spowodowała Sejm i Senat Rzeczypospolitej do rozciągnięcia mocy obowiązującej wspomnianych powyżej ustaw na Województwo Śląskie. Władza centralna atoli przyznała Sejmowi Śląskiemu kompetencję do załatwienia tej sprawy w własnym zakresie.

5/ Ustawa o wykonaniu praktyki lekarskiej stanowić będzie narazie podstawę prawną do rozpoczęcia koniecznej walki z szaraczką się w Województwie Śląskiem coraz bardziej znachorstwem.

Katowice, dnia 9.lutego 1931r.

W n i o s k o d a w c y:

/-/ K o m p k a, Kędzior, Dr.Hager, Braliński, Sosiński,

/-/ Karotta, Szulik, Grzonka, Krawczyk, Kozak, Prus,

/-/ Chmielewski, Wieczorek, Sikora, Brzeskot, Broncel.

G.

Wniosek

Posłów Klubu N.Ch.Z.P.w sprawie utworzenia
nadzwyczajnej sejmowej komisji budowlano-mieszkaniowej.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Na mocy art.71 regulaminu sejmowego powołuje się do
życia nadzwyczajną sejmową komisję budowlano-mieszkaniową o
składzie 9.członków.Do kompetencji Komisji należą wszelkie
sprawy stanowiące t.zw.problem mieszkaniowy.

Uzasadnienie

Do najważniejszych kwestji życiowych naszego Województwa,
które już dojrzały do rozwiązania należy problem budowy miesz-
kań i ochrona lokatorów.Dotychczasowe próby rozwiązania tych
problemów okazały się niedostatecznymi.Śląski Fundusz Gospodar-
czy , oraz ustawy o ochronie lokatorów wymagają zasadniczej
reformy.Problemy te winne być rozważane ze względu na swą do-
niosłość przez osobne komisje, które skoncentruje wszelkie
wnioski w tym kierunku i zagwarantuje przez to systematyczne,
konsekwentne i wszechstronne ujęcie powyższych problemów.

Z tych względów wniosek nasz jest uzasadniony.

Katowice, dnia 13.lutego 1931r.

Podpisy: Witeczak, St.Kapuściński, Piechoczek, Fesser, Prokop,
E.Gajdas, Płonka, Dąbrowski, Różański, Kornke, Jan Koj, Z.Palar-
czyk, Pientka, Dr.M.Kujawska, Dr.Kocur, Syska.

G.

Wniosek

Posłów Socjalistycznych.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką do poczynienia starań w Rządzie Centralnym o znowelizowanie art.8 ustawy inwalidzkiej z dnia 18.III.1921r./Dz.U.Rz.P.nr.32 poz.195/w kierunku ustalenia renty zasadniczej w złotych.

Uzasadnienie

Władze skarbowe wymierzają inwalidom wojennym i pozostałym po inwalidach i poległych rentę na podstawie powyższego przepisu , według którego "renta zupełnego/100% /inwalidy wynosi 500.-marek polskich miesięcznie".

Mniejprocentowym inwalidom oblicza się rentę od powyższej normy , stosownie do ich stopnia utraty w zdolności zarobkowej, a pozostałym zależnie od ilości członków rodziny, uprawnionych do renty.

Nadto i dodatek kwalifikacyjny /25%/względnie /50%/, oraz dodatek dla ciężko poszkodowanych /15%,30% i 50%/oblicza się uprawnionym do dodatków od renty zasadniczej.

Ponieważ renta zasadnicza nie przedstawia najmniejszej jednostki monetarnej obecnej waluty polskiej, tysiące inwalidów oraz pozostałych po inwalidach i poległych , nie otrzymują renty zasadniczej i powyższych dodatków , świadczeń prawnie im przysługujących.

Katowice, dnia 13.lutego 1931r.

Podpisy: Dr.Glücksman, Johan Kowoll, J.Machej, Frank, Pawlas.

G.

W n i o s e k

Zespołu Posłów Ch.D.i N.F.R.w sprawie
spowodowania zwolnienia mężatek zatrud-
nionych w urzędach podlegających Śląskie-
mu Urzędowi Wojewódzkiemu.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Pana Wojewodę o spowodowanie zwolnienia
wszystkich mężatek niekwalifikowanych ,zatrudnionych w urzę-
dach podlegających Śląskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu,których
mężowie piastują również posady w tychże urzędach.

U z a s a d n i e n i e

Ze względu na panujący obecnie ciężki zastój gospodar-
czy i połączone z takowym niebywale bezrobocie, nie można to-
lerować ażeby pewne rodziny korzystały z podwójnych zarobków,
a to tembardziej, jeżeli się rozchodzi o funkcjonariuszów wo-
jewódzkich.

Katowice,dnia 13.lutego 1931r.

Podpisy: Wieczorek,Broncel, Breliński,Kozak,Dr.Bronisław
Hager, Sosiński, Sikora,Karetta,Jan Brzeskot,Kędzior,Prus.

Katowice, dnia 23.lutego 1931r.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Regulaminowej Sejmu Śląskiego w sprawie zrę-
czenia się mandatu posła Szulika.

Pismem z dnia 13.lutego 1931r. doniósł pan poseł S z u l i k Panu Marszałkowi Sejmu Śląskiego, że zręka się mandatu poselskiego do Sejmu Śląskiego z dniem 16.lutego 1931r. Pismo to przekazał Pan Marszałek Sejmu Śląskiego Komisji Regulaminowej, która na swoim posiedzeniu z dnia 18.lutego 1931r. pismo to rozpatrywała. Ponieważ nie zostały podniesione żadne wątpliwości co do autentyczności tego listu, a zwłaszcza co do podpisu Pana Posła S z u l i k a, Komisja jednogłośnie stwierdziła, że p.S z u l i k zrękał się swojego mandatu poselskiego i że mandat ten wygaś.

Na podstawie przepisów art.90 liczba 2 i art.91 ustęp 2 ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego Komisja proponuje Sejmowi Śląskiemu powzięcie uchwały:

"że mandat poselski posła S z u l i k a wygaś z dniem 16. lutego 1931r."

/-/ K a m p k a m.p.

Sprawozdawca Komisji Regulaminowej.

Sejm Śląski.

Sprawozdanie

Komisji Pracy i Opieki Społecznej Sejmu Śląskiego, dot. wniosku Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. w sprawie rozdiagnięcia mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928 r. o "bezpieczeństwie i higjienie pracy" /Dz.U.R.P.Nr.35, poz.325/ na obszar Województwa Śląskiego.

Na posiedzeniu Sejmu Śląskiego w dniu 9.grudnia 1930 r. Zespół Posłów Ch.D. i N.P.R. zgłosił wniosek o uchwalenie ustawy o przedmiocie wyrażenia zgody Sejmu Śląskiego na rozszerzenie mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928 r. /Dz.U.R.P.Nr.35, poz.325/ z dnia 23.marca 1928r. o "bezpieczeństwie i higjienie pracy" na obszar Województwa Śląskiego.

Wniosek został przekazany Komisji Pracy i Opieki Społecznej.

Na posiedzeniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej w dniu 9.stycznia 1931 r. była sprawa przedmiotem obrad.

Dla uzasadnienia wniosku omówił referent rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higjienie pracy /Dz.U.R.P.Nr.78, poz.443/, które nakłada obowiązek na właścicieli zakładów pracy zastosować środki zapewniające ochronę życia i zdrowia pracowników. Obowiązek taki ciąży na przedsiębiorstwach prywatnych, państwowych i samorządowych. Przedewszystkiem maszyny i urządzenia techniczne winny być tak skonstruowane, lub posiadać takie osłony i zabezpieczenia, aby zapewniały pracownikom bezpieczeństwo i higjieniczne warunki pracy. Lokale, w których odbywa się praca, powinny być dość obszernie, dobrze wentylowane, czysto utrzymywane, dostatecznie oświetlane i ogrzewane, zależnie od rodzaju produkcji i typu zakładu. Cok warsztatów pracy powinny znajdować się jadalnie, ubieralnie, umywalnie, ustępy itd. i to w takim stanie, aby odpowiadały wymogom higjieny.

Przepisy te nie odnoszą się do gospodarstw rolnych i leśnych i do przedsiębiorstw z nimi związanych, jeżeli nie posiadają przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego. Przepisy dla tych zakładów ustali rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej, oraz Rolnictwa i Reform Rolnych. Przepisy szczególnie dla górniczych zakładów i przemysłowych wydają Ministrowie: Pracy i Opieki Społecznej, Przemysłu i Handlu i Spraw Wewnętrznych łącznie i w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami. Rozporządzenie nie narusza w niczem uprawnień Ministra Spraw Wewnętrznych co do wydawania przepisów sanitarnych na mocy innych ustaw. Rozporządzenie nie narusza również w niczem art. 30 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, o prawie prze-

L.dz.283/31.

Śląski Urząd Wojewódzki

Katowice, dnia 26.lutego 1931.

Liczba Pr.195/20.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w Katowicach.-

Na podstawie art.23. ustawy z dnia 15.lipca 1930r.zawierającej Statut Organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.F.Nr. 73/poz.495/ i stosownie do upoważnienia udzielonego mi uchwałą Rady Ministrów z dnia 30.maja 1930r., mam zaszczyt przesłać w załączeniu projekt ustawy o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie umowy o pracę robotników.

Wojewoda:
/-/ Pr.Grażyński.

U s t a w a

z dnia 1931r.

o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928r., o umowie o pracę robotników.

Art. 1.

Stosownie do artykułu 8a. ustawy konstytucyjnej z dnia 15.lipca 1920r., zawierającej Statut Organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.F.Nr.73.poz.497/, w brzmieniu ustawy konstytucyjnej z dnia 8.marca 1921r. /Dz.U.R.F. Nr.26.poz.146/ wyraża się zgodę na rozciągnięcie na obszar Województwa Śląskiego mocy obowiązującej Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928r. o umowie o pracę robotników. /Dz..U.R.F. Nr.35.poz.324/.

U z a s a d n i e n i e .

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928r. o umowy o pracę robotników należy do grupy rozporządzeń, wydanych z mocy ustawy, mających na celu uregulowanie całokształtu zagadnień zakresu ochrony pracy.

Rozporządzenie powyższe obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem Województwa Śląskiego. Rozciągnięcie mocy obowiązującej tego rozporządzenia na obszar Województwa Śląskiego, jest uzależnione od zgody Sejmu Śląskiego, a to stosownie do postanowień art. 8a. Statutu Organicznego Województwa Śląskiego.

Śląska Rada Wojewódzka

Katowice, dnia 25. lutego 1931r.

Liczba RW. - 106/

D o

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w Katowicach.

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy o prawie funkcjonariuszów Policji Województwa Śląskiego i ich rodzin do odszkodowania w niektórych przypadkach wyjątkowych, uchwalony przez siebie na posiedzeniu w dniu 13. lutego 1931r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art. 23 statutu organicznego, z prośbą o przedłożenie do Sejmu Śląskiego.

Śląska Rada Wojewódzka

Przewodniczący:

/-/ Dr. Grażyński m.p.

Wojewoda Śląski

U S T A W A

z dniar.

o prawie funkcjonariuszów Policji Województwa Śląskiego i ich rodzin do odszkodowania w niektórych przypadkach wyjątkowych.

Art. 1.

Funkcjonariusz Policji Województwa Śląskiego, który wskutek czynu karygodnego, popełnionego na jego osobie w związku ze służbą lub nieszczęśliwego wypadku, doznanego z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych albo też w związku z ich pełnieniem, a także wskutek chorób zakaźnych, panujących epidemicznie w miejscu służbowego pobytu, utracił całkowicie zdolność do pracy zarobkowej, otrzymuje niezależnie od zaopatrzenia emerytalnego jednorazowe odszkodowanie w wysokości dwudziestoczekrotnego pełnego uposażenia, pobranego w ostatnim miesiącu.

O ile funkcjonariusz z przyczyn wymienionych wyżej utracił życie, jednorazowe odszkodowanie, wymienione w ustępie 1 niniejszego artykułu, otrzymuje pozostała po nim wdowa względnie dzieci ślubne i uprawnione, niezależnie od pośmiertnego oraz zaopatrzenia emerytalnego.

Do wymienionego odszkodowania mają zastosowanie zasady, regulujące wypłatę zaopatrzenia wdowiego i sierociego.

Postanowienia niniejszego artykułu nie uchylają przepisów, dotyczących specjalnego wymiaru zaopatrzenia emerytalnego wzgl. wdowiego i sierociego.

Art. 2.

Dzieci ślubne i uprawnione tych funkcjonariuszów Policji Województwa Śląskiego, którzy utracili życie wskutek czynu karygodnego, popełnionego na ich osobie w związku ze służbą lub nieszczęśliwego wypadku, któremu ulegli z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych, mają pierwszeństwo przy przyjęciu do

państwowych i śląskich zakładów naukowych i do lat 12 maja, być kształcone w tych zakładach na koszt Skarbu Śląskiego.

Wykonanie niniejszego postanowienia określi rozporządzenia Wojewody Śląskiego.

Art.3.

Prawo do odszkodowania dla funkcjonariuszów Policji Województwa Śląskiego ustala się z urzędu na podstawie orzeczenia Komisji Lekarskiej.

Prawo do odszkodowania dla rodzin po funkcjonariuszach Policji Województwa Śląskiego ustala się na podstawie urzędowego stwierdzenia zgonu i ustalenie okoliczności faktycznych, uzasadniających powstanie prawa do odszkodowania.

Art.4.

Postanowienia art. 1, 2 i 3 mają zastosowanie również w tych przypadkach, gdy funkcjonariusze Policji Województwa Śląskiego utracili życie lub całkowitą zdolność do pracy przed wejściem w życie niniejszej ustawy w warunkach, przewidzianych w tych artykułach, z wyjątkiem przypadków, w których wdowa po funkcjonariuszu Policji Województwa Śląskiego przez powtórne zamałżeństwo uzyskała środki utrzymania.

Art.5.

Odszkodowanie funkcjonariuszom Policji Województwa Śląskiego oraz ich rodzinom przyznaje Wojewoda Śląski, a wymiar i wypłatę uskutecznia Główny Komendant Policji Województwa Śląskiego.

Do wymiaru odszkodowania nie zalicza się zapomóg, diet strawnego, nagród i innych wynagrodzeń, nie mających charakteru dodatku do uposażenia.

Art.6.

Poszkodowani względnie ich rodziny, którym w myśl art.3 służy prawo do odszkodowania, powinni wnieść podania do Głównej Komendy Policji Województwa Śląskiego.

Termin składania podań o odszkodowanie, służące na mocy powołanego wyżej artykułu 3, upływa z dniem 31.grudnia 1932r., przyczem podania, wniesione po tym terminie, pozostawione będą bez uwzględnienia.

Art.7.

O ile nieszczęśliwy wypadek zaszedł przed wprowadzeniem waluty złotowej, wysokość odszkodowania, określona w walucie markowej, przerechowuje się na złoto w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27.grudnia 1924r o przerechowaniu należności innemi przepisami nieobjętych oraz o posiłkowym stosowaniu rozporządzenia z dnia 24.maja 1924r. /Dz.U.R.P.Nr.115 poz. 1030/.

Art.8.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

Art.9.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

U Z A S A D N I E N I A .

Prawa do odszkodowania względnie zaopatrzenia funkcjonariuszów Policji Województwa Śląskiego, którzy wskutek pełnienia służby stali się niezdolnymi do pracy oraz wdów i sierot po tych funkcjonariuszach Policji Województwa Śląskiego, którzy ponieśli śmierć wskutek czynności służbowych, ma unormować w myśl postanowień art.37 rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 17.VI.1922r. w przedmiocie organizacji Policji Województwa Śląskiego /Dz.U.Sl.Nr.13 poz.4/, zatwierdzonego ustawą z dnia 2.III.1923r. /Dz.U.Nr.13 poz.87/, osobne rozporządzenie.

Dotychczasowe przepisy ustawy emerytalnej z dnia 11.XII.1923r. /Dz.U.Nr.6 z r.1924 poz.36/, stosowane do funkcjonariuszów Policji Województwa Śląskiego, nie przewidują podobnego odszkodowania dla poszkodowanych służbą funkcjonariuszów Policji względnie dla rodzin po poległych w służbie policjantach.

W związku z uregulowaniem^w Policji Państwowej powyżej omawianego odszkodowania dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6.III.1928r. o Policji Państwowej /Dz.U.R.P.Nr.28 poz.257/ zachodzi niezbędna potrzeba ustawowego uregulowania prawa funkcjonariuszów Policji Województwa Śląskiego, do analogicznego odszkodowania.

Zadanie to ma spełnić przyległy projekt ustawy. Jest on wzorowany na przepisach przedmiotowych powołanego powyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej i rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Skarbu z dnia 11.marca 1929r. /Dz.U.R.P.Nr.26 poz.270/.

Na wydatki, związane z uchwaleniem przyległego projektu ustawy o prawie funkcjonariuszów Policji Województwa Śląskiego i ich rodzin do odszkodowania, został już przewidziany preliminarzem budżetowym na następny rok budżetowy kredyt w wysokości 134.400,-- złotych.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Pracy i Opieki Społecznej o wniosku Klubu Chrześcijańskiej Demokracji i Narodowej Partji Robotniczej, w sprawie zmiany niektórych przepisów ordynacji ubezpieczeń z dn. 19.VII.1911r. /R.G.Bl.str.509/.

Wniosek powyższy był przedmiotem rozważań Komisji Pracy i Opieki Społecznej w dniu 9.III.br., gdzie stwierdzono, że już przed wejściem w życie obecnej Ordynacji Ubezpieczeń w Rzeszy Niemieckiej, były pewne wątpliwości, do którego dnia należy opłacać składki za ubezpieczonych pracowników w Kasach Chorych. Paragraf 317 Ordynacji Ubezpieczeń mówi, że pracodawca winien pracownika zgłosić do Kasy Chorych w przeciągu 3-ech dni, a gdy stosunek służbowy zostanie rozwiązany, należy go w przeciągu 3-ech dni odgłosić. Paragraf 397 Ordynacji opiewa, że składkę do Kasy Chorych za ubezpieczonych należy zapłacić do dnia odgłoszenia. Oba te artykuły stoją ze sobą w pewnej sprzeczności. Bo jeżeli § 317 mówi, że pracodawca ma 3 dni czasu do odgłoszenia pracownika, to § 397 nie może go zmuszać do zapłacenia składki do dnia odgłoszenia. Jednakże Najwyższy Sąd Ordynacji Ubezpieczeń w Berlinie wydał w dniu 19.I. 1915r. A.N. z roku 1915 str. 520 orzeczenie, że składki do Kas Chorych za ubezpieczonych należy opłacać, aż do dnia odgłoszenia, nawet i w tych wypadkach, jeżeli odgłoszenie nastąpiło zgodnie z postanowieniem §-u 317.

Reichstag zmienił w roku 1924 wadliwe postanowienie §-u 397, nadając mu brzmienie, iż składkę za ubezpieczonych należy zapłacić do dnia zwolnienia pracownika.

Niemiecka Ordynacja Ubezpieczeń obowiązuje na terenie górnośląskiej części Województwa Śląskiego. Istniejące Kasy Chorych na tym terenie jednolicie §§ 317 i 397 nie interpretowały. Jedne ścigały składki do dnia odgłoszenia ubezpieczonego, inne znów do daty rozwiązania stosunku służbowego. Lopiero w ubiegłym roku nastąpiło pewne porozumienie pomiędzy Kasami Chorych, które opierając się na §-ie 397, zmuszają pracodawców do płacenia składek do dnia odgłoszenia pracownika z Kasy Chorych.

Pośtanowienie to krzywdzi pracodawców, gdyż nie zawsze jest mu dana możność na czas odgłosić pracownika z Kasy Chorych:

P r z y k ł a d: Pewien pracownik względnie pracowniczka zrywa stosunek służbowy w sobotę bez poprzedniego wypowiedzenia stanowiska. Biura Kas Chorych otwarte są w soboty tylko do godziny 2-jej popołudniu. Pracodawca może najwcześniej odgłoszenie skutecznieć w poniedziałek następnego tygodnia. Ponieważ nowy tydzień robotczy rozpoczyna się w poniedziałek, odnośny pracodawca zmuszony jest zapłacić składkę za owego pracownika za następny tydzień, chociaż ów pracownik rozwiązał stosunek służbowy w sobotę.

Zachodzą bardzo często i takie wypadki. Pracownik rzuca pracę bez wypowiedzenia w sobotę, ponieważ naderżyło mu się korzystniejsze stanowisko. W następny poniedziałek rozpoczął pracować w innym zakładzie. Według istniejących przepisów o Kasach Chorych zobowiązany jest pracodawca w przeciągu 3-ech dni zgłosić go do Kasy Chorych. W tym wypadku zapłaciłoby 2-ech pracodawców składkę do Kasy Chorych za takiego pracownika. § 397 należy odpowiednio zmodyfikować do czego zdąża projekt ustawy wniosku Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R.

Przedstawiciel Województwa uznał wniosek za celowy. Jednakże ze względu na to, że Województwo przystąpiło do opracowania noweli do ordynacji ubezpieczeń, prosilo o odroczenie uchwalenia wniosku.

Część członków Komisji uważała wywody przedstawiciela Województwa za uzasadnione. Jednakże ze względu na to, że nowela do Ordynacji Ubezpieczeń jest dopiero w opracowaniu i prawdopodobnie w obecnej sesji do Sejmu nie wpłynie, tylko dopiero w jesieni, zaś zmiana 397 stała się konieczną - Komisja przyjęła wniosek jednogłośnie w 3-ch czytaniach.

Przedkładając powyższe sprawozdanie Komisja Pracy i Opieki Społecznej wnosi:

"Wysoki Sejm uchwalić raczy ustawę w brzmieniu przedłożonem przez wnioskodawców".

Katowice, dnia 9. marca 1931r.

S p r a w o z d a w c a

/-/ W. Sosiński m.p.

Śląska Rada Wojewódzka
L.RW.207.

Katowice, dnia 13 marca 1931 r.

Dotyczy: projektu ustawy o wojewódzkim Funduszu Drogowym.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego.

W załączeniu mam zaszczyt przesłać projekt ustawy o Wojewódzkim Funduszu Drogowym, uchwalony przez Śląską Radę Wojewódzką na posiedzeniu w dniu 13 marca br., z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu jako wniosku nagłego.

Przewodniczący Śl. Rady Wojewódzkiej:

/-/ Dr. G r a ż y ń s k i

Wojewoła Śląski.

U s t a w a

z dnia1931 roku

o Wojewódzkim Funduszu Drogowym.

Rozdział I.

Wojewódzki Fundusz Drogowy.

Art. 1.

Wojewódzki Fundusz Drogowy jest przeznaczony do pokrywania wydatków na budowę, utrzymanie i wzmocnienie dróg wojewódzkich i innych dróg publicznych w województwie Śląskiem, oddanych w zarząd administracji wojewódzkiej, oraz do udzielania dotacyj /subwencyj i pożyczek/ związkom komunalnym województwa Śląskiego na budowę, utrzymanie i wzmocnienie dróg samorządowych, powiatowych i gminnych i innych dróg publicznych, zarządzanych przez związki komunalne.

Art. 2.

Na pokrycie wydatków Wojewódzkiego Funduszu Drogowego służą następujące wpływy:

- a/ opłaty od pojazdów mechanicznych, oraz niektórych pojazdów konnych /rozdział II/,

- b/ opłaty od biletów za przejazd pojazdem mechanicznym /rozdział III/,
- c/ grzywny za przekroczenia przepisów porządkowych na drogach publicznych,
- d. opłaty od reklam, umieszczonych wzdłuż dróg publicznych poza granicami miast /rozdział IV/,
- e/ sumy, należne Skarbowi Śl. z tytułu umorzenia pożyczek, udzielonych na cele drogowe,
- f/ dotacje Skarbu Śląskiego na budowę, utrzymanie i wzmocnienie dróg publicznych, przewidziane w corocznym budżecie Województwa Śląskiego, a pochodzące z ogólnych dochodów budżetowych Skarbu Śląskiego,
- g/ dotacje Skarbu Państwa,
- h/ inne wpływy, w szczególności odsetki od lokat pieniężnych /art. 3 p. 3/.

Art. 3.

/1./ Wojewódzkim Funduszem Drogowym zarządza Śląska Rada Wojewódzka.

/2./ Budżet Wojewódzkiego Funduszu Drogowego stanowić ma załącznik corocznego budżetu Województwa Śląskiego, a sprawozdanie za każdy okres budżetowy Funduszu ma być dołączane do zamknięcia rachunkowego z wykonania budżetu Województwa Śląskiego.

/3./ Zasoby gotówkowe Wojewódzkiego Funduszu Drogowego mogą być lokowane na rachunek Skarbu Śląskiego /Wojewódzkiego Funduszu Drogowego/ w instytucjach finansowych w Województwie Śląskim, oznaczonych przez Śląską Radę Wojewódzką.

/4./ Niezużytkowane w danym okresie budżetowym wpływy Wojewódzkiego Funduszu Drogowego, pochodzące ze źródeł dochodowych, wymienionych w art. 2. pod lit. a/ - e/, oraz pod lit. g/ i h/, będą zaliczane na poczet wpływów następnego roku budżetowego. To samo dotyczy wpływów funduszu, wymienionych w art. 2, pod lit. f/, jeżeli kwoty, należne Funduszowi, będą na rachunek Funduszu przekazane w tym okresie budżetowym, w którym były preliminowane w budżecie.

/5./ W braku szczegółowych postanowień, zawartych w corocznym budżecie i ustawie skarbowej Województwa Śląskiego, a dotyczących pokrywania wydatków na cele drogowe, Śląska Rada Wojewódzka stanowi w drodze uchwały o zużytkowaniu dochodów Wojewódzkiego Funduszu Drogowego, a w szczególności o przyznawaniu dotacji /subwencji/ i pożyczek bezprocentowych i oprocentowanych związkom komunalnym na cele drogowe.

/6./ Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do zwiększenia wydatków Wojewódzkiego Funduszu Drogowego, przewidzianych w corocznym budżecie, oraz do ustalania wydatków, w budżecie nieprzewidzianych, jeżeli zmiany te nie wymagają powiększenia dotacji Skarbu Śląskiego, przewidzianej w corocznym budżecie z ogólnych dochodów budżetowych /art. 2. lit. f./

/7./ Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do oddawania w działo administracji drogowej robót i dostaw w formie kredytowanej na rachunek wpływów Wojewódzkiego Funduszu Drogowego.

Rozdział II.

Opłaty od pojazdów mechanicznych i od niektórych

pojazdów konnych.

Art. 4.

/1./ Ustanawia się opłatę od pojazdów mechanicznych w następującej wysokości w stosunku rocznym;

a/ od samochodu osobowego, służącego do własnego użytku:

aa/ po 40 zł. od każdych 100 kg wagi własnej samochodu, którego waga nie przewyższa 1.500 kg,

bb/ od samochodu, którego waga przewyższa 1.500 kg - 600 zł. od 1.500 kg i po 50 zł. od każdych następnych 100 kg,

b/ od samochodu osobowego, użytkowanego przez przedsiębiorstwa przewozowe w celach zarobkowych - po 50 zł. od każdych 100 kg wagi własnej samochodu,

c/ od samochodu ciężarowego lub traktora, służącego do własnego użytku:

aa/ po 40 zł. od każdych 100 kg wagi własnej samochodu, którego waga nie przewyższa 1.500 kg,

bb/ od samochodu, którego waga ^{przewyższa} własna 1.500 kg. - 600 zł. od 1.500 kg i po 50 zł. od każdych następnych 100 kg,

d/ od samochodu ciężarowego lub traktora, użytkowanego w celach zarobkowych:

aa/ po 60 zł. od każdych 100 kg wagi własnej samochodu, którego waga nie przewyższa 1.500 kg,

bb/ od samochodu, którego waga ^{własna} przewyższa 1.500 kg - 900 zł. od 1.500 kg i po 70 zł. od każdych następnych 100 kg;

e/ od przyczepek do pojazdów mechanicznych, tak dla przewozu osób jak i ciężarów, - po 50 zł. od każdych 100 kg wagi własnej przyczepki;

f/ od motocykla bez przyczepki po 50 zł.,

g/ od motocykla z przyczepką oraz trzykołowych pojazdów mechanicznych /cyklonetek/ po 75 zł.

/2./ Przy obliczaniu wagi pojazdów mechanicznych nie uwzględnia się ilości mniejszych niż 50 kg, a ilości większe niż 50 kg liczy się za 100 kg.

/3./ Dla pojazdów mechanicznych i przyczepek o pełnych obręczach gumowych, podwyższa się określone w niniejszym artykule stawki opłaty o 25%, zaś na kołach o obręczach żelaznych - o 100%.

/4./ Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do zmieniania w drodze rozporządzenia wysokości opłat, wymienionych w tym artykule, w celu dostosowania tych opłat do każdorazowo obowiązujących opłat pobieranych od przedmiotów, wyszczególnionych w tym artykule, na obszarze Państwa poza Województwem Śląskiem.

Art. 5.

Postanowienie ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym /Dz.U.R.Nr.16, poz.81/ o obniżeniu opłat, pobieranych od pojazdów mechanicznych typów, ustalonych przez Ministra spraw wojaskowych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu i Ministrem Robót Publicznych do 40% wysokości opłat normalnych, ma zastosowanie również odnośnie do opłat, ustanowionych art. 4. niniejszej ustawy.

Art. 6.

/1./ Ustanawia się opłatę od pojazdów mechanicznych oraz od pojazdów konnych, używanych do zarobkowego przewozu towarów przez przedsiębiorstwa przewożowe na określonych szlakach, poza miejscem stałego zamieszkania właściciela pojazdu mechanicznego lub pojazdu konnego, w wysokości po 3gr. od jednego tonno-kilometra przewożonego towaru.

/2./ Opłata ta może być ryczałtowana.

Art. 7.

Od pojazdów mechanicznych, wprowadzonych na obszar Województwa Śląskiego z zagranicy na czasowy pobyt, będą pobierane te same opłaty i według tych samych zasad, które ustali Minister Robót Publicznych w porozumieniu z innymi interesowanymi Ministrami na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym /Dz.U.R.1.Nr.16, poz.81./

Art. 8.

Od opłat, wymienionych w art. 4 i 7, wolne są pojazdy:

a/ przeznaczone do urzędowego użytku osób, którym według prawa międzynarodowego służy prawo eksterytorjalności, oraz konsułów zawodowych, będących obywatelami państw obcych z zastrzeżeniem wzajemności;

b/ władz i urzędów państwowych /cywilnych i wojskowych/ i samorządowych;

c/ przedsiębiorstwa państwowych "Polskie Koleje Państwowe" i "Polska Poczta, Telegraf i Telefon" z wyjątkiem pojazdów, używanych do zarobkowego przewożenia osób i bagaży;

d/ pojazdy instytucyj i zakładów użyteczności publicznej, w szczególności: szpitali, zakładów dezynfekcyjnych, straży ogniowych, posterów ratunkowych, zakładów wodociagowych i kanalizacyjnych, oraz oczyszczenia miasta, jakoteż instytucyj dobroczynnych, o ile są niezbędne dla działalności tych instytucyj lub zakładów, oraz pojazdy miejskich przedsiębiorstw przewożowych, o ile pojazdy są używane dla zarobkowego przewożenia osób i bagaży wyłącznie w granicach gminy miejskiej;

e/ używane do objazdów służbowych własne pojazdy mechaniczne drogowego personelu technicznego, państwowego i samorządowego;

f/ traktory, przeznaczone dla celów rolniczych, o ile nie są używane do przewozu ciężarów po drogach publicznych.

Art. 9.

/1./ Obowiązek uiszczania opłaty powstaje z chwili dopuszczenia pojazdu do ruchu na podstawie obowiązujących przepisów, ustaje zaś po wycofaniu pojazdu z ruchu.

/2./ Opłaty uiszcza właściciel pojazdu w ratach kwartalnych zgóry, poczynając od kwartału kalendarzowego, następującego po powstaniu obowiązku płacenia opłaty.

/3./ Przepis ust.2, stosuje się analogicznie, o ile w ciągu roku zajdą okoliczności, uzasadniające zmianę wymiaru opłaty.

Art. 10.

Opłatę wymierza się i pobiera według miejsca stałego postoju pojazdu. Jeżeli co do tego miejsca zachodzą wątpliwości, za miejsce takie uważa się miejsce stałego pobytu właściciela pojazdu.

Art. 11.

W razie zmiany, zaszłej co do osoby właściciela, wzgl. miejsca stałego postoju pojazdu, od którego opłatę już wymierzono i w całości lub w części pobrano, nie pobiera się tej części opłaty, która uiszczył już poprzedni właściciel, względnie którą od pojazdu opłacono już na dawnym miejscu postoju, choćby opłatę uiszczono poza Województwem Śląskiem stosownie do przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym.

Art. 12.

/1./ Wymiar i pobór opłaty od pojazdów uskuteczniają w gminach miejskich zarządy tych gmin, zaś w gminach wiejskich wymiaru opłaty dokonywują wydziały powiatowe, właściwe stosownie do przepisu art. 10 poboru zaś zarządy gmin wiejskich.

/2./ Do czasu wprowadzenia samorządu powiatowego w powiatach bielskim i cieszyńskim wymiaru opłat w gminach wiejskich tych powiatów będą dokonywać Wydziały Drog Powiatowych w Bielsku i w Cieszynie.

/3./ Do wymiaru, poboru i przymusowego ściągania opłaty od pojazdów mają analogiczne zastosowanie przepisy, dotyczące wymiaru, poboru i ściągania samoistnych danin komunalnych, z tem uzupełnieniem, że będzie przewidziane uiszczanie opłat przez płatników na rachunek Wojewódzkiego Funduszu Drogowego w drodze obrotu czekowego przez Pocztową Kasę Oszczędności. Szczegółowe postanowienia w tym względzie może wydać Śląska Rada Wojewódzka w drodze

rozporządzenia. W drodze rozporządzenia unormuje również Wojewoda Śląski sposób dostarczania przez urzędy, prowadzące rejestry pojazdów, danych, potrzebnych wspomnianym wyżej władzom komunalnym do wymiaru opłaty od tych pojazdów.

Art. 13.

Od wymiaru opłat służą płatnikom te same środki odwoławcze, które służą płatnikom samodzielnym danin komunalnych od wymiaru tych danin. Szczegółowe przepisy w tym względzie może wydać Śląska Rada Wojewódzka w drodze rozporządzenia.

Art. 14.

/1./ Obowiązek prowadzenia przez władze wymiarowe i poborowe odpowiednich ksiąg i wykazów, sposób przelewania pobranych opłat od Wojewódzkiego Funduszu Drogowego i sposób zarachowywania tych wpływów określi rozporządzenie wykonawcze Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

/2./ Władze wymiarowe będą otrzymywać tytułem odszkodowania za wymierzenie i pobranie opłat 5 % sum wymierzonych i wpłaconych do Wojewódzkiego Funduszu Drogowego z tytułu opłat, kar za zwłokę i odsetek za odroczenie. Władze poborowe zatrzymywać będą na swoją rzecz ściągnięte koszty i opłaty egzekucyjne.

Rozdział III.

Opłata od biletów za przejazd pojazdem mechanicznym.

Art. 15.

/1./ Ustanawia się opłatę od biletu za przejazd pojazdem mechanicznym z wyjątkiem biletu za przejazd autobusem, kursującym jedynie w granicach jednej i tej samej gminy miejskiej. Opłata wynosi 1/3 część ceny biletu. Opłata ta może być ryczałtowa.

/2./ Rozporządzenie wykonawcze Śląskiej Rady Wojewódzkiej określi sposób wymiaru i poboru tej opłaty, sposób pobierania ryczałtu, sposób zabezpieczenia opłaty i jej przymusowego ściągania przez przelewania ściąganych opłat na rzecz Wojewódzkiego Funduszu Drogowego.

Rozdział IV.

Opłata od reklam.

Art. 16.

/1./ Ustanawia się opłatę od reklam /znaków, szyldów, napisów, umieszczonych wzdłuż dróg publicznych na budynkach, słupach, kioskach

itp./poza granicami miast do wysokości 25 zł, rocznie za 1 m² powierzchni reklamy.

/2./ Odnosnie do wymiaru i poboru opłat od reklam mają odpowiednie zastosowanie postanowienia art. 12 - 14 niniejszej ustawy.

/3./ Od opłat od reklam zwolnione są reklamy przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, umieszczone na budynkach i ogrodzeniach tych budynków, w których znajdują się same przedsiębiorstwa przemysłowe lub handlowe.

Rozdział V.

Postanowienia karne.

Art. 17.

Przy wymierzaniu i pobieraniu opłat, ustanowionych niniejszą ustawą, mają an logiczne zastosowanie postanowienia karne, zabezpieczające wymierzanie i pobieranie danin komunalnych w Województwie Śląskiem. Odnosnie do postępowania odwoławczego od orzeczeń karnych obowiązują przepisy art. 618 - 626 kodeksu postępowania karnego.

Rozdział VI.

Postanowienia koncowe.

Art. 18.

/1./ Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. kwietnia 1931 r.

/2./ Uchyla się:

- a/ pobieranie opłat za rejestrację pojazdów mechanicznych,
- b/ prawo opodatkowania pojazdów mechanicznych oraz pojazdów konnych, wymienionych w art. 6. podatkiem komunalnym od przedmiotów zbytku,
- c/ prawo związków komunalnych do pociągania właścicieli pojazdów mechanicznych i pojazdów konnych, wymienionych w art. 6. do opłat specjalnych i dopłat lub do uiszczania podatków inwestycyjnych z tytułu posiadania i używania tych pojazdów.

Art. 19.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Śląskiej Radzie Wojewódzkiej oraz stosownie do treści poszczególnych postanowień Województwie Śląskiemu.

U Z A S A D N I E N I E:

Projekt ustawy o Wojewódzkim Funduszu Drogowym pozostaje w ścisłym związku z państwową ustawą z dnia 3.II.1931r. o Państwowym Funduszu Drogowym /Dz.U.Śl.Nr.16, poz.31/. Ze względu na to, że ustawodawstwo dróg lądowych należy w myśl art.4 p.5 śląskiego statutu organicznego do kompetencji Sejmu Śląskiego, wspomniana ustawa nie obowiązuje na obszarze Województwa Śląskiego. Nie ulega jednak wątpliwości, że ciężary, nakładane na osoby i przedsiębiorstwa specjalnie zainteresowane w doprowadzeniu stanu dróg do stanu zadowalającego, powinny być na obszarze całego Państwa uregulowane w sposób jednolity, gdyż różnice w rozkładzie tych ciężarów na obszarze małego terytorjalnie Województwa Śląskiego w stosunku do obszaru całego Państwa, wprowadziłyby skutki niepożądane n.p. dążność właścicieli przedsiębiorstw przewozowych lub samochodów do rejestracji pojazdów mechanicznych na tym obszarze prawnym, na którym obowiązywałyby niższe stawki opłat. Tą drogą płatnicy opłat na cele drogowe mogliby uchylać się od obowiązku uiszczenia danin wyższych, co, jak wspomniano, przy małym obszarze terytorjalnym Województwa Śląskiego, mogłoby być objawem bardzo częstym.

Wprowadzenie na obszarze Województwa Śląskiego tych samych co do struktury i wysokości opłat na cele drogowe, które obowiązują na obszarze całego Państwa, jest postulatem ogólnej polityki skarbowej i ekonomicznej.

W kwestji uzasadnienia konieczności wprowadzenia opłat o charakterze daniny celowej na pokrycie wydatków, związanych z budową i ulepszeniem dróg publicznych, należy powołać się na obszerną motywację przedłożenia rządowego, zawierającego projekt ustawy o Państwowym Funduszu Drogowym /druk Sejmu Rzeczypospolitej Nr.52/.

Przechodząc do uzasadnienia szczegółowych przepisów projektu ustawy, należy przede wszystkim podkreślić różnice, jakie zachodzą między projektowanym Wojewódzkim Funduszem Drogowym a Państwowym Funduszem Drogowym. Według ustawy państwowej Państwowy Fundusz Drogowy jest funduszem specjalnym o charakterze osoby prawnej, uprawnionym do samodzielnego zaciągania zobowiązań, a w szczególności pożyczek. Tak daleko idące wyodrębnienie śląskiego specjalnego Funduszu Drogowego z ram administracji skarbowej Województwa Śląskiego nie wydaje się celowe i potrzebne.

Wojewódzki Fundusz Drogowy nie będzie gromadzić tak znacznych kapitałów jak odpowiedni Fundusz Państwowy, a poza tem opracowanie planów administracji drogowej na okres kilkunastoletni, nie przedstawia w Województwie Śląskim tak znacznych trudności jak na obszarze całego Państwa. Mimo to umożliwienie oparcia gospodarki drogowej w Województwie Śląskim na planach obejmujących nie jeden rok budżetowy, lecz kilka - a nawet dziesięcioletni okres czasu, jest również dla naszego Województwa rzeczą doniosłą, jest postulatem, którego urzeczywistnienie przedstawia się jako jeden z zasadniczych warunków planowej i racjonalnej gospodarki drogowej.

Należy bowiem skonstatować, że

- 1/ mimo dotychczasowych wydatnych wysiłków, uczynionych ze strony ciała ustawodawczego i ze strony administracji, stan dróg w Województwie Śląskim wymaga jeszcze znacznych nakładów kapitału i pracy, które muszą być rozłożone na dłuższy okres czasu,
- 2/ uzależnienie planów gospodarki drogowej od wysokości przyznanego kredytu jednego tylko roku budżetowego, jak to było dotychczas, odbija się ujemnie na racjonalności całego planu, który zawisły jest od definitywnego uchwalenia wydatków na cele drogowe z początkiem roku budżetowego tj. z dniem 1.IV. każdego roku. Termin ten nie jest zaś dogodnym do rewizji ustalonych projektów w dziale administracji drogowej, ponieważ przypada na porę roku, w której roboty powinny znajdować się już w biegu, do których to robót powinny już być przygotowane materiały.

Z tych powodów w projekcie ustawy zawarte są przepisy, regulujące stronę budżetową Wojewódzkiego Funduszu Drogowego. Przepisy te, objęte rozdziałem I. projektu ustawy, zapewniają konkretnemu czynnikowi tj. Sejmowi Śląskiemu całkowity wpływ na ustalanie zasadniczych podstaw gospodarki i administracji drogowej, przyznając Śląskiej Radzie Wojewódzkiej takie tylko prawo dyspozycji sumami pieniężnymi Funduszu, jakie jest nieodzowne w interesie zabezpieczenia planowości tej gospodarki i ciągłości w wykonywaniu opracowanego planu.

Co się tyczy źródeł dochodów Wojewódzkiego Funduszu Drogowego, która określa art. 2 projektu, zaznacza się, że źródła dochodów, wymienione pod lit. a/, b/, c/ i d/ powołanego artykułu ustawy, odpowiadają w zupełności opłatom, która na obszarze całego Państwa poza Województwem Śląskiem wprowadza ustawa o Państwowym Funduszu Drogowym. Odnosząc do lit. o/ tegoż artykułu zaznacza się, że projekt ustawy przeznaczają na cele drogowe sumy, która dotychczas Skarb Śląski wydał samorządom na cele drogowe z tytułem kredytów zwrotnych w latach 1929 i 1930. Wierzytelności Skarbu Śląskiego z tego tytułu w kwocie ogólnej dochodzą do kwoty 4½ milionów złotych. Liczyć się atoli należy z koniecznością zamiany części kredytów zwrotnych, udzielonych dotychczas związkowi komunalnym, na subwencje bezzwrotne z uwagi na stan finansowy niektórych powiatów.

Dotacje Skarbu Państwa, przewidziane pod lit. g/, byłyby w przyszłości związane z wprowadzeniem ustawy o budowie i utrzymaniu dróg publicznych, której projekt przewiduje osobną kategorię dróg państwowych.

Wysokość dochodów Wojewódzkiego Funduszu Drogowego z opłat przewidzianych pod lit. a/ do d/ art. 2 projektu, proliminuje się na najbliższy rok budżetowy w kwotach następujących:

- 1/ Opłaty od pojazdów mechanicznych przy uwzględnieniu ilości pojazdów poszczególnych kategorii oraz projektowanych opłat /rozdział II art. 4/ przeciętnie wynoszą:

od samochodów osobowych względnie autobusu	675,-- zł.
" " ciężarowego	600,-- "
" motocykla	50,-- "

Ilość pojazdów zarejestrowanych w Województwie Śląskim na dzień 1 stycznia 1931. wynosiła:

osobowych	2.088 szt.
autobusów	119 "
ciężarowych	375 "
motocykli	1.200 "
innych	90 "

r a z o m: 4.373 szt.

Przypuszczalny wpływ roczny z powyższych opłat wynosi zatem:

z samochodów osobowych 2207 x 675	1.489.725,-- zł.
z samochodów ciężarowych i z innych pojazdów 375 x 600	579.000,-- "
z motocykli 1201 x 50	60.050,-- "

r a z o m: 2.128.775,-- zł.

- 2/ Opłaty od bilietów za przejazd pojazdem mechanicznym /rozdział III art. 25/

Przyjmując, że najmniej każdy autobus przejeżdża przeciętnie 100 klm., a wartość bilietu na 100 klm. wynosi 8,-- zł. i biorąc przeciętnie w autobusie 20 miejsc z uwzględnieniem 75% zapelnienia autobusu, przy założeniu, że każdy autobus w ciągu roku jest 300 dni w drodze, otrzymamy przy stawce 33% ceny bilietu przypuszczalny wpływ:

119 x 20 x 0.75 x 300 x 8 x 0.33 razem 1.413.720,-- zł.

Należy przypuszczać, że część samochodów jest nieczynnych, a rów-

niez po wprowadzeniu ustawy chwilowo zmniejszy się frekwencja pasażerów na niektórych liniach autobusowych. Przyjmujemy zatem 70% wpływu z opłat od biletów za przejazd autobusami:

1.413.720 x 0.7 razem 986.604 zł.

3/ Opłaty od pojazdów używanych do zarobkowego przewozu towarów /rozdział II.art.6./

Wobec braku danych statystycznych obliczenie wpływów oparte jest na przybliżonych założeniach następujących. Przyjmujemy na podstawie pomiarów ruchu, że pojazdów konnych około 1000 zajmuje się przewozem ciężarów zarobkowo. Licząc, że pojazd przejedzie 25 klm dziennie przy 200 dniach pracy w roku i po 2 tonny ciężaru, oraz opłacie 0.03zł. za tonno-kilometr wpływy wyniosą:

0.03 x 1000 x 25 x 200 x 2 razem 300.000 zł.

4/ Opłaty od reklam umieszczonych wzdłuż dróg na pasie drogowym i przyległych gruntach poza granicami miast przyjmujemy 10% od opłat przewidzianych przez Ministerstwo Robót Publicznych na całym terenie Państwa,

100.000 x 0.10 razem 10.000 zł.

5/ Wpływy z grzywnien nakładanych za przekroczenia przepisów porządkowych na drogach publicznych określa się w przybliżeniu na 55.000 zł. przyczem wpływy te będą się zwiększały przy powiększaniu się ruchu na drogach i ściślem przestrzeganiu przepisów porządkowych.

Ogólnie wpływ roczny z powyższych opłat wyniesie:

1/ z opłat od pojazdów mechanicznych około	2.128.775 zł.
2/ " " biletów za przejazd autobusami około	986.604 "
3/ z opłat od pojazdów przewożących ciężary	300.000 "
4/ z grzywnien	10.000 "
5/ z reklam wzdłuż dróg	55.000 "

r a z e m: 3.480.379 zł.

Z biegiem czasu wpływy z opłat ad 1.2 i 3 od samochodów zwiększą się, ponieważ należy spodziewać się stałego wzrostu ilości pojazdów mechanicznych, czego przykładem może posłużyć podana poniżej statystyka zarejestrowanych pojazdów mechanicznych w Województwie Śląskiem od 1923 r. do 1930.

31. grudn. roku.	Ilość samochodów				Ogółem:	Ilość moto- cykli	Ilość róż- nych pojaz- dów jak traktory, sikawki po- zarne itp.	Razem:
	osobo- wych	cięża- rowych	auto- busów	doro- tek.				
1923	666	355	-	-	1.021	103	1	1125
1924	1099	508	19	23	1.607	337	8	1952
1925	1237	510	34	37	1.818	520	8	2346
1926	1297	514	49	66	1.926	614	8	2548
1927	1519	584	77	83	2.263	714	8	2985
1928	1928	707	104	112	2.851	948	21	3470
1929	2275	968	132	151	3.526	1253	29	3940
1930	1911	875	119	177	3.082	1201	90	4373

Przepisów, zawartych w rozdziale II, III i IV. projektu ustawy nie omawia się szczegółowo, ponieważ przepisy te są w zasadzie recypowane z ustawy państwowej.

Art. 12. rozdziału VI. uchyla dopuszczalność podwójnego opodatkowania pojazdów mechanicznych na rzecz Wojewódzkiego Funduszu Drogowego oraz rzecz Związków Samorządowych. Zaznaczyć należy, że zniesienie komunalnego podatku od samochodów jako przedmiotów zbytku, jest oddernym postulatem polityki gospodarczej, ponieważ samochód w dzisiejszych stosunkach komunikacyjnych nie może być uważany za przedmiot luksusu. Związki samorządowe nie doznają z tytułu uchylenia tego podatku zbyt wielkiego uszczerbku, ponieważ ośrodkowe wpływy związków komunalnych Województwa Śląskiego z podatku od posiadania przedmiotów zbytku, a więc nie tylko samochodów, wynosiły w ostatnim roku budżetowym 300.000,-- zł.

Jednolity termin wejścia w życie ustawy śląskiej i państwowej /z 1.4.1931/ jest ze względów ogólnogospodarczych raczej już donieszłości.

— : — : — : — : — : — : — : — : — : — : — : — : — : — :

Komisji Rolnej w sprawie prośby Śląskiego Związku Rolników w Katowicach z dnia 23.1.1931r. wniesionej do Sejmu Śląskiego na ręce Pana Marszałka Sejmu o powiększenie kontyngentu wywozu produktów rolnych na niemiecką część terenu plebiscytowego w myśl artykułu 218 Konwencji Genewskiej.

Sprawozdawca uzasadnia wnioszek Śląskiego Związku Rolników tem, że mali rolnicy dotychczas nie korzystali ani też nie domagali się na podstawie art. 218 Konwencji Genewskiej bezcłowego wywozu produktów rolnych na niemiecką część terytorium plebiscytowego i to z następujących powodów:

- 1/ ceny artykułów rolniczych, przedawszystkím żyta, do roku 1930 dla małych rolników nie robiły żadnej większej różnicy,
- 2/ w latach ostatnich Okręgowy Urząd Ziarnski w Katowicach, jak i Spółka Osadnicza "Ślązak" rozparcelował kilka większych majątków ziemskich, przezco kontyngent większego rolnictwa się znacznie zmniejszył, natomiast rolnikom małym nie powiększono kontyngentu wskutek czego właściwy kontyngent nie został całkowicie wyczerpany.
- 3/ najważniejszym powodem, którym kierował się Śląski Związek Rolników, przy stawianiu wniosku jest ten, że ceny zboża po stronie Śląska Opolskiego wahają się od 7 - 8, -- zł. więcej za 100 kg. od ceny zboża w Województwie Śląskiem. Przy obecnym kryzysie gospodarczym i rolniczym w Województwie Śląskiem ta poważna różnica cen daje w szczególności rolnikom małym większe dochody.

Po wyczerpaniu dyskusji, w której odnośnie do powyższych punktów udział brali wnioskodawcy, tj. przedstawiciele organizacji rolników potwierdzając zgodność wywodów, Komisja Rolna jednogłośnie uchwaliła przedłożyć Sejmowi Si. do uchwalenia następującą rezolucję:

Wysoki Sejm Śląski uchwalić raczy

"Wzywa się Śląski Urząd Wojewódzki, aby w sprawie bezcelowego wywozu produktów rolnych w myśl art.218 Konwencji Genujskiej ustaleniami rozdziału kontyngentu przeprowadzono w porozumieniu z organizacjami i spółdzielniami rolniczymi Województwa Śląskiego".

W imieniu Komisji Rolnej proszę Wysoki Sejm o przyjęcie rezolucji.

S p r a w o z d e w c a:

/-/- Grzonka m.p.

S e j m Ś l a s k i.

W n i o s e k

Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R.

Sejm Śląski wzywa Śląską Radę Wojewódzką, aby poczyniła starania celem przyspieszenia pertraktacji pomiędzy Województwem Śląskiem, a Rządem Centralnym, dotyczących ustalenia kwot należnych Skarbowi Śląskiemu od Skarbu Rzeczypospolitej.

Sejm Śląski wyraża życzenie, aby w pertraktacjach tych brali udział przedstawiciele Sejmu Śląskiego.

Katowice, dnia 18.marca 1931r.

/-/ Chmielewski, Kozak, Prończak, Sosulski, Karotta,
/-/ Brelński, Grzonka, Kędzior, Wieczorek, Krawczyk.

Wniosek

~~nagły~~ Zespołu Ch.D. i N.P.R.

Wysoki Sejm

uchwalić raczy:

Sejm wzywa p. Wojewodę, by poczynił wszystko co potrzeba, by nie dopuścić do unieruchomienia Państwowej Huty Srebra i Głowiu w Strzybnicy.

Uzasadnienie

Toczą się pertraktacje o zupełne unieruchomienie wspomnianej huty. Powodem jest według naszych wiadomości niedostarczenie rudy przez kopalnie N. Helena i Brzozowice, które te kopalnie mają obowiązek dostarczania hucie rudy po cenie kosztów własnych wydobycia. Kopalnie te od 1 roku gromadzą rudę na hołdach, zapas rud zmagazynowanych wynosi w tej chwili 6000 ton - wartości 2,700,000.-zł.

Ponieważ chodzi o los kilkuset robotników, nagłość wniosku uzasadnia się sama przez się.

Katowice, dnia 18. marca 1931r.

Wniosek dawać:

Podpisy: Bronisław Hager, Sosinski, Broncel, Kozak, Brzeskot, Brelinski, Wieczorek, Kędzior, Kempka, Krawczyk, Sikora, Chmielewski, Karetta.

S e j m Ś l ą s k i.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Budżetowo-Skarbowej w sprawie wniosku Śląskiej Rady Wojewódzkiej w sprawie zamiany gruntu Skarbu Śląskiego na grunta miejskie miasta Lublińca.

Powyższy wniosek Śl.Rady Wojewódzkiej podyktowany jest względami na interes publiczny. Konieczność zamiany części gruntu /łaki/ należącej do Zakładu dla Umysłowo-Chorych w Lublińcu na inny grunt należący do miasta ^{Lublińca/}wynikła na skutek zbudowania nowego koryta rzeki Lublinicy, które przecięło łąkę należącą do Zakładu, wskutek czego straciła ona na swej wartości dla Zakładu. Może być ona zamieniona na inny grunt należący do m. Lublińca. Zamiana ta korzystna jest zarówno dla Zakładu dla Umysłowo-Chorych, który będzie mógł po zamianie rozszerzyć cmentarz zakładowy, jak również i dla m. Lublińca, które zamierza z nabytej łąki utworzyć park publiczny.

Komisja Budżetowo-Skarbowa po referacie p. Kapuścińskiego jednogłośnie przyjęła projekt ustawy /druk nr.24/III/ i wnosi o uchwalenie tej ustawy.

S p r a w o z d a w c a:

/-/ Kapuściński.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Sejmu Śląskiego dot.projektu ustawy o Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych w Katowicach, przedłożonego Sejmowi Śląskiemu przez Śl.Radę Wojewódzką do uchwalenia.
/Druk nr.25/III./

Na posiedzeniu Sejmu Śląskiego w dniu 13.grudnia.1930r. został zgłoszony projekt ustawy Śląskiej Rady Wojewódzkiej o Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych. Projekt ten został przekazany Komisji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

W dniu 5.2.br.Komisja zwiedziła gmach Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych.

W dniu 12.2.br.referent omówił potrzebę i organizację Śl.Zakładów Technicznych Naukowych, oraz przedstawił projekt ustawy wraz z komentarzami. Proponowana ustawa jest ramową i na mocy jej Śl.Rada Wojewódzka ma uchwalić wypracowany już w projekcie Statut Organizacyjny dla tych Zakładów.

Statut obejmuje szczegóły organizacyjne Zakładów i poszczególnych szkół wymienionych w Statucie.

W dyskusji ogólnej wszyscy mówcy wypowiedzieli się za potrzebą istnienia Śl.Zakładów Technicznych, niektórzy tylko wyrazili obawę, czy gmach Zakładu nie jest za wielki na rzeczywiste potrzeby.

Również wszyscy mówcy wypowiedzieli zgodnie opinie, by także starsi robotnicy mogli otrzymywać te same kwalifikacje w Śl.Zakł. Techn., co młodsi uczniowie.

W dyskusji szczegółowej część mówców opowiadało się za zmianą art.6 w tym duchu, by nadzór nad Śl.Zakładami Techn.sprawowała Śl.Rada Wojewódzka. Wobec istnienia ustawy śląskiej z dn.19.10.1927r., art.3 dyskusja nad zmianą tego artykułu stała się bezprzedmiotowa.

Ustawa ta przelewa kompetencje kuratora szkolnego na Wojewodę śląskiego.

W dyskusji nad projektem Statutu Organizacyjnego Śl.Techn. Zakł.Naukowych, z którym członkowie Komisji uprzednio się zapoznali, wyrażono zgodnie opinie, by egzamin wstępny języka polskiego obowiązywał wszystkich kandydatów, a nie tylko abiturjentów szkół z niepolskim językiem wykładowym. /§.24 p.5 ust.1./

Również Komisja wyraziła opinie, iż przepis §.24 p.2.winien być w ten sposób interpretowany, że oprócz absolwentów 7 oddziałów sześćcio lub siedmioklasowej publicznej szkoły powszechnej mogą też być przyjęci kandydaci, którzy przedstawi: świadectwo z zakresu wiedzy 7 klas co najmniej sześćcio-klasowej szkoły powszechnej.

Projekt ustawy Śl.Rady Wojewódzkiej Komisja przyjęła bez zmian jednogłośnie.

Katowice, dnia 24.marca 1931r.

Referent /-/ Józef S y s k a.

S e j m Ś l ą s k i .

S p r a w o z d a n i e

Komisji Regulaminowej w sprawie wniosku posłów Klubu
N.Ch.Z.P. w sprawie utworzenia nadzwyczajnej Komisji
Budowlano-Mieszkaniowej.

Wniosek powyższy rozpatrywany był na posiedzeniu Komisji Regulaminowej w dniu 4.marca br. Przedstawiciele wszystkich Klubów, jak również przedstawiciel Urzędu Wojewódzkiego oświadczyli się za utworzeniem nadzwyczajnej Komisji Budowlano-Mieszkaniowej, do kompetencji której należałoby rozpatrywanie wszystkich zagadnień dot. t.zw. problemu budowy mieszkań, ochrony lokatorów i Śl. Funduszu Gospodarczego. Skoncentrowanie tych wszystkich zagadnień i wniosków w jednej Komisji zapewni systematyczność i planowość ich urzeczywistniania i przeprowadzania.

Komisja Regulaminowa uchwaliła, iż nowa Komisja Budowlano-Mieszkaniowa ma być nadzwyczajną Komisją i ma się składać z 9-ciu członków, aby umożliwić wszystkim Klubom branie udziału w jej pracach.

Komisja Regulaminowa wnosi o uchwalenie wniosku posłów Klubu N.Ch.Z.P. /Druk nr.42/III./

S p r a w o z d a w c a :

/-/ St.Kapuściński.

Katowice, dnia 25.III.1931roku.

Sprawozdanie
Komisji Budżetowo-Skarbowej
o Preliminarzu Budżetowym
na okres
od 1-go kwietnia 1931 r. do 31-go marca 1932 r.

Część Ogólna, Ustawa Skarbowa
oraz
Sprawozdania Szczegółowe i Rezolucje.

S P R A W O Z D A N I E G E N E R A L N E

o preliminarzu budżetowym

na

okres od 1.kwietnia 1931 r. do 31 marca 1932 r.

- - - - -

I.

S p r a w o z d a n i e g e n e r a l n e.

II.

S p r a w o z d a n i e s z c z e g ó ł o w e .

III.

U s t a w a s k a r b o w a.

IV.

R e z o l u c j e Komisji Budżetowo-Skarbowej.

V.

R e z o l u c j e m n i e j s z o ś c i.

VI.

P o p r a w k i i w n i o s k i m n i e j s z o ś c i.

K A T O W I C E

marzec 1931 roku.

Sprawozdawcy do poszczególnych części
preliminarza budżetowego na rok 1931/32.

Sprawozdanie generalne - poseł Czesław Wieniawa Chmielewski
str. 1 - 14.

Do części I.-

Sejm Śląski - poseł Dr. Bronisław Hager.....str.15 - 16

Do części II.-

Dz. I.	Śląska Rada Wojew. poseł Dr.Bron.Hager "	17
Dz.II. R. I.	Śląski Urząd Wojew., Starostwa, Dyrekcje Policji i Powiatowe Urzędy Zdrowia - poseł Jan Kędzior.	" 18 - 20.
Dz.II. R.II.	Wyznanie Religijne - poseł Jan Kędzior "	21 - 22.
Dz.III.	Policja Wojew. Śląskiego, poseł Dr.Adam Kocur.....	" 23 - 26.
Dz. IV.	Kultura Krajowa - poseł Jan Grzonka ..	" 27
Dz. V.	Urzędy Robót Publicznych - poseł Jan Schmiegel	" 28 - 29.
Dz. VI.	Wojewódzki Zakład Badania Żywności i Przedmiotów Użytku -poseł Jan Kowoll "	30.
Dz.VII. R.I.	Wojewódzki Urząd Ubezpieczeń - poseł Władysław Wieczorek.....	" 31.
Dz.VII. R.II.	Wyższy Urząd Ubezpieczeń - poseł Władysław Wieczorek	" 32.
Dz.VIII.	Wojew. Sąd Administracyjny - poseł Jan Kowoll.....	" 33.
Dz. IX.	Zakłady Krajowe i Humanitarne poseł Ignacy Sikora	/" 34 - 40.

Do części IIa.

Dz. I.	Urząd Kontroli Państwowej- poseł Dr. Zygmunt Glücksmann "	41.
Dz. II.	Oddział Prokur.Gen.R.P. Poseł Jan Kowoll	" 42.

Do części III.

Dz. II.	Władze i Urzędy Skarbowe - poseł Czesław W.Chmielewski.....	" 43 - 44.
---------	--	------------

Do części III.

Dz. IV.	Emerytury i zaopatrzenia poseł Jan Kędziorstr. 45 - 47.
Dz. V.	Ogólny Zarząd Skarbowy poseł Cz.W.Chmielewski " 48 - 49.
Dz. VI.	Daniny Publiczne - poseł Cz.W.Chmielewski " 50 - 52.
Dz. VII.	Śląski Fund.Gospodarczy- poseł Cz.W.Chmielewski " 53 - 54.
Dz. VIII.	Długi Wojewódzkie -poseł Dr. Bronisław Hager .." 55.
Dz.IX.	Udziały i pożyczki -poseł Jan Kowoll....." 56.
Dz. X.	Administracja domów Skarbowych poseł Dr.Zygmunt Glücksmann" 57.

Do części IV.-

Dz. III.	Władze II.Instancji -poseł Stefan Kapuściński " 58.
Dz. IV. R.I.	Nadzór Szkolny -poseł Stefan Kapuściński " 59.
Dz. IV. R.II.	Szkoły Powszechne-poseł Józef Syska..... " 60 - 62.
Dz. IV. R.III.	Seminarja Nauczycielskie -poseł Dr.Włodzimierz Dąbrowski-63 - 65.
Dz. V.	Szkolnictwo Średnie poseł Dr. Włodzimierz Dąbrowski str.66 - 70.
Dz. VI.	Szkolnictwo Zawodowe -poseł Józef Syska...." 71 - 72.
Dz. VII.	Konserwatorj.Muzyczne -poseł Jan Kowoll 73 - 74.
Dz. VIII.	Konserwator i Muzeum Śląskie Poseł Jan Kowoll....." 75.

B/ Przedsiębiorstwa:

Drukarnia Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego poseł Jan Kowoll.....str. 76.

Sprawozdawca generalny i Przewodniczący Kom.Budż.Skarb.:
poseł Czesław W.Chmielewski.

S e j m Ś l ą s k i.

Druk Nr. 60/III, dot. dr. nr. 32/III.

S p r a w o z d a n i e G e n e r a l n e

o preliminarzu budżetowym

na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca Generalny Poseł Czesław W. Chmielewski.

W y s o k i S e j m i e !

Zwyczaj parlamentarny wymaga, aby sprawozdawca generalny budżetu nim przejdzie do omawiania preliminarza budżetowego, po krótko scharakteryzował stan gospodarczy kraju i jego potrzeby.

Każdy bowiem preliminarz budżetowy jest nie tylko wyrazem intencji i woli jego projektodawców, lecz w przeważającej mierze wykładnikiem istniejącej, trafnie odczutej i ocenionej siły gospodarczej kraju i spokojnie i rozważnie zbadany jego potrzeb.

Nie tylko jednak zwyczaj parlamentarny skłania mnie do omawiania tych spraw.

Jest obowiązkiem nas wszystkich szerzyć powszechne zrozumienie odrębności praw rządzących życiem gospodarczym państw, odrębności, określającej szczerze granice oddziaływaniu naszej woli na kształtowanie się form i treści życia gospodarczego.

W niewielu bowiem wypadkach wpływ państwa jako czynnika usiłującego bezpośrednio kierować życiem gospodarczym kraju, okaże się tu pożądanym i skutecznym.

Konieczną natomiast i pożyteczną jest działalność państwa wzmacniająca życie gospodarcze kraju zwłaszcza przez dostosowanie do potrzeb i zdolności płatniczej narodu ustawodawstwo podatkowe, oraz przez obronę słuszných interesów i uprawnień szerokich warstw ludności pracującej.

Jest również naszym wspólnym obowiązkiem wskazywać ustawicznie na to, że rozwój kulturalny narodów jest jak najściślej związany z rozwojem gospodarczym, zsumą środków, jakie bez szkodliwego obniżenia poziomu życia jednostki państwo może pobrać na ogólne cele całego narodu.

Dzielnica, której preliminarz budżetowy przedstawiony zostaje Wysokiej Izbie celem zbadania i uchwalenia go, jest wymownym świadectwem istnienia tej współzależności.

Województwo Śląskie jest nie tylko brylantem w koronie polskiej, którym cieszyć się i pysnić się możemy, Jest ono przede wszystkim najbardziej istotną częścią fundamentu Państwowej potęgi Rzeczypospolitej Polskiej.

Oprócz zdolnej do poświęceń miłości ojczyzny, umiejętności stanowienia dobrych praw, powszechnej chęci szanowania tych praw - trzy są jeszcze dalsze najważniejsze czynniki potęgi Państwa i rozwoju kulturalnego narodu, to: węgiel, stal i żelazo.

~~Przy~~czwarte produkcji węglowej całej Polski, to węgiel wydobyty rękami śląskiego ludu z śląskiej, polskiej ziemi.

65% krajowej produkcji żelaza i stali, to rezultat pracy śląskich hut i stalowni,

Te cyfry mówią wyraźnym głosem o olbrzymem znaczeniu ziemi śląskiej walce narodu polskiego o dalszy rozwój własnego Państwa i w procesie tworzenia realnych przesłanek tego rozwoju.

Gdy zważymy teraz teren objęty przemówieniem do granic naszego Województwa, to jeszcze bardziej widoczną stanie się nam zależność istniejąca pomiędzy natężeniem i siłą życia gospodarczego, a jego odbiciem w sumie wydatków i dochodów przedstawionego Wysokiej Izbie preliminarza.

W roku 1929, najlepszym roku i gospodarczym naszego Województwa, ilość robotników przeciętnie rocznie zatrudnionych w przemyśle górnośląskim wynosiła ponad 145.000 ludzi, co stanowi około 40% zdolnej do zarobkowej pracy ludności naszego Województwa.

W roku 1930 - ilość zatrudnionych w tym przemyśle spadła do 136.000, a według danych prowizorycznych za miesiąc luty b.r. - wynosić powinna około 125.000 ludzi.

Zarobki wypłacone robotnikom zatrudnionym w przemyśle śląskim wynosiły w roku 1929 około 441.000.000 złotych. W roku 1930 już tylko około 385.000.000 zł. a według danych za miesiąc luty b.r. przeliczonych w stosunku rocznym tylko około 330.000.000 złotych.

W podobnym stosunku spadła wartość produkcji przemysłowej naszego Województwa, którą o ile chodzi o przemysł t.zw. ciężki w roku 1929 oceniano na zł. 1.850.000.000.-

Zużycie węgla w kraju dotychczas powolnie zwrastające obniżyło się, aczkolwiek w roku poprzednim wynosiło tylko 1.033 kg na jednego mieszkańca Polski, a więc zaledwie 1/4 zużycia w Stanach Zjednoczonych, Anglii lub Belgji, a połowę zużycia w Niemczech.

Zbyt węgla górnośląskiego na rynki zagraniczne uległ w roku 1930 obniżeniu o około 10%.

Najbardziej dotknięty został przesileniem górnośląski przemysł cynkowy.

W światowej produkcji cynku Polska zajmuje 3 miejsce, ustępując pierwszeństwa jedynie Stanom Zjednoczonym Ameryki półn. i Belgji.

Przesilenie w tym przemyśle spowodowane zostało gwałtownym spadkiem cen cynku na rynkach światowych.

Przeciętna cena wynosiła, za to, w Londynie, w funtach ang.:

Rok 1913.....	22	9/10	-	100,0%
Najniższa 1929.....	19	29/32		
1.czerwiec 1930	15	15/16		
30 grudzień 1930	13	3/4		
3.luty 1931	11	3/4		
10.luty 1931	12	1/4	-	53,5%

Spadek cen cynku wywołany został gwałtownym wzrostem światowej produkcji cynku. Wzrostowi produkcji nie odpowiadał wzrost zapotrzebowania. Ceny na cynk musiały spaść.

W roku 1913 światowa produkcja cynku wynosiła 1.008.600 to = 69,7%,
" " 19291.444.100 to =100,0%

Górny Śląsk produkuje 90% krajowej produkcji cynku.

W roku 1928 produkcja Górnego Śląska wynosiła140.887 to
" " 1929147.271 "
" " 1930158.334 "
według danych za miesiąc luty 1931r., przemnożonych
przez 12 miesięcy, około132.000."

Pod koniec roku 1929, niawątpliwie pod wpływem rozpoczynającego się przesilenia, rozpoczął się gwałtowny proces koncentracji przemysłu górnośląskiego.

W lutym r.1931 proces ten osiągnął najwyższy poziom rozwoju.

W tym miesiącu powstały 2 olbrzymie koncerny:

Koncern interesów "Katowicka Spółka" - "Górnośląskie
Zjednoczone Huty," obejmujący w lutym b.r. 32.791
robotników,

oraz

Koncern interesów "Huta Pokój" - Ballestrom - Ferrum,
obejmujący w lutym b.r. 16.750 robotników.

Kryzys w rolnictwie dotknął południową rolniczą część naszego Województwa również silnie jak cały kraj. Drogi, krótkoterminowy trudno dostępny kredyt pieniężny nie mógł w należytej mierze i w skuteczny sposób przeciwdziałać zaostrzaniu się przejawów tego kryzysu.

Ruch budowlany z braku tanich kapitałów, nie ustalenia form organizacyjnych tego ruchu, o ile chodzi o budownictwo mieszkaniowe, oraz szczupłych środków śląskiego funduszu gospodarczego nie był zdolny wyw-
rzyć poważniejszego wpływu na powstrzymanie pogłębiającego się przesile-
nia.

Zamierzone ożywienie ruchu budowlanego przez dopływ kapitału z nowej pożyczki wojewódzkiej nie mogło być, niestety, w roku ubiegłym zrealizowane.

Z tego zestawienia widzimy o jak wielkie sumy zmniejszyć się musiała siła nabywcza i płacnicza ludności naszego Województwa i jak silne musiały być następstwa tego osłabienia zdolności konsumcyjnej mas na kształtowanie się wysokości dochodów kupiectwa i rzemiosła śląskiego a również i dochodów skarbowych naszego Województwa.

Spadek obrotów w handlu detalicznym wyniósł w roku ub., w porównaniu z r. 1929 około 30%. Przeto uniemożliwione zostało wydatniejsze obniżenie cen detalicznych. Rozpiętość pomiędzy cenami towarów w hurcie, a cenami w detalu^w wielu wypadkach raczej się powiększyła niż zmniejszyła. Wydatki stałe przedsiębiorstw handlowych nie dały się bowiem obniżyć w tym stosunku, jaki odpowiadałby spadkowi obrotów.

Dlatego też preliminarz budżetowy Województwa Śląskiego na rok 1931/32 nie przewiduje dostatecznych środków na spełnienie w pełnym rozmiarze wszystkich zadań, których waga i konieczność spełnienia uznana została przez Komisję Skarbowo-Budżetową Sejmu Śląskiego.

Realizację tych zadań odłożyła Komisja Skarbowo-Budżetowa aż do chwili powstania możliwości uchwalenia dodatkowych kredytów, dając w dołączonych do preliminarza budżetowego rezolucja wyraz swemu przekonaniu o słuszności i celowości dalszych na te cele wydatków.

W y s o k i S e j m i e !

Zakresowi działania śląskich władz autonomicznych odpowiada z nie-licznymi i niezbyt daleko posuniętymi odchyleniami zakres działania następujących centralnych Ministerstw:

Spraw Wewnętrznych,
Robót publicznych,
Pracy i Opieki Społecznej,
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
w przemyśle i handlu,
Skarbu,
Komunikacji i
Rolnictwa.

Wydatki państwowe na te cele wynoszą według preliminarza Rzeczypospolitej na rok 1931/32 około 1.400.000.000 zł.

Wydatki naszego Województwa, również według preliminarza na rok 1931/32 wynoszą ponad 112.000.000 zł.

Dzięki istnieniu uprawnień autonomicznych tej dzielnicy, zagwarantowanych w ustawie konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1920 r., zawierającej statut organiczny Woj. Śląskiego a zapewniającej Skarbowi Śląskiemu dochody z wszystkich podatków i opłat skarbowych pobieranych na obszarze Woj. Śląskiego, Województwo nasze spełnia swe zadania w tym zakresie w rozmiarach niemal 2-krotnie większych, niż to czynić może całe Państwo

Państwo wydaje bowiem na cele, które my zaspakajamy z drobnymi odchyleniami z budżetu naszego Województwa, około 48 zł. rocznie na jednego mieszkańca. My, dzięki istnieniu autonomji śląskiej, wydajemy na te cele około 83 złotych rocznie na 1 mieszkańca naszego Województwa.

Te większe dochody skarbu śląskiego i możność ich wydatkowania według uchwał Sejmu Śląskiego, zapewniają Województwu naszemu utrzymanie urządzeń państwowych i kulturalnych na wysokości odpowiadającej słusznym wymaganiom naszej dzielnicy, oraz na zaspakajanie w rozległej mierze potrzeb ludności naszego Województwa, pracującej i pozbawionej pracy.

Na tej sali kilkakrotnie już z różnych stron padła uwaga o zależności losów autonomji śląskiej od istnienia środków na jej realizację.

Pragnę by wypowiedziane przezemnie myśli, będące wyrazem opinii Komisji Budżetowo-Skarbowej Sejmu Śląskiego, pogłębiły w całym kraju zrozumienie konieczności istnienia autonomicznego ustroju naszego Województwa jako jedynie właściwego wyrazu pojętego w sposób zgodny z interesem Państwa, zespolenia ziemi śląskiej z Rzeczypospolitą Polską,

By zrozumienie tej konieczności, oraz zależności jej trwałego i stałego realizowania od istnienia na ten cel należytych środków pieniężnych, przyczyniło się do takiego zakończenia pertraktacji dotyczących rozrachunków pomiędzy Skarbem Rzplitej a Skarbem Śląskiem, które spotkałoby się z aprobatą wszystkich członków tej Wysokiej Izby.

Wyraz tej właśnie trosce wszystkich członków Komisji Budżetowo-Skarbowej bez względu na ich przekonania polityczne znajdzie Wysoka Izba w odpowiedniej rozstrzałce dołączonej do preliminarza Budżetu Woj. Śląskiego na rok 1931/32

W y s o k i S e j m i e !

Sprawa rozliczeń pomiędzy Skarbem Rzplitej a Skarbem Śląskiem, częściowo wskutek nieznaomości podstaw prawnych na których opierają się roszczenia Skarbu Śląskiego a częściowo wskutek nienależytego ob-
znajmienia się szerszych warstw społecznych z wysokością Śląskich dochodów skarbowych i ich obecnym podziałem pomiędzy skarb Rzplitej a skarb śląski- Nie znajduje dla swej ważności dostatecznie należytego i powszechnego zrozumienia.

Akcja rewindykacyjna rozpoczęła zgodnym wysiłkiem śląskich władz ustawodawczych i wykonawczych wywołuje poza granicami Śląska wrażenie jakoby tutaj na Śląsku niedostatecznie oceniano konieczność utrzymania równowagi budżetu państwowego.

Trzeba usiłować rozprawić się z tymi zarzutami, bo nie jest rzeczą dobrą pozwalać na utrwalanie się opinii opartej na błędnych przesłankach,

W y s o k i S e j m i e !

Gdybyśmy mogli ułożyć preliminarz dochodów skarbowych, wzgl. państwowych naszego Województwa w ten sposób, że wstawilibyśmy do niego wszystkie dochody skarbowe płynące z obszaru naszego Województwa, z jakiegokolwiek bądź źródła, nie rozróżniając pomiędzy dochodami skarbu Rzplitej, a dochodami skarbu śląskiego, to rachunek ten dałby w niewątpliwie bardzo znacznym przybliżeniu do rzeczywistości taki rezultat:

Podatki bezpośrednie z 10% dodatkiem	105	miljonów	zł.
" pośrednie z 10% "	10	miljonów	"
Opłaty stempl. i daniny			
pokrewnez 10% "	21	miljonów	"
Inne dochody skarbo- we wpływające do			
Skarbu Śląskiego	7	miljonów	"
Netto dochód monopolii państwowych /co najmniej 2 razy więcej, niż wynosi przeciętna dla całego kraju.....	72	"	"
Netto dochód z ceł /oblicz. jak wyżej/	27.	"	"
Netto dochody pocztowe i kolejowe, uzyskane na obszarze naszego Wojew.	7.	"	"
Netto dochód z majątków i innych przedsiębiorstw państwowych, położo- nych na obszarze Wojew. Śląskiego /Skarboferme, Komora Cieszyńska Chorzów itp./ oraz			
udział Skarbu Państwa w dochodach Państwowych instytucji Bankowych, działających na terenie naszego Wojew.	12.	miljonów	zł.
razem około	261	miljonów	zł.

Z tej sumy 261.000.000. zł. wydatki Wojew.Śląskiego wynoszą według preliminarza budżetu na rok 1931/32 zaledwie 113 milionów złotych.

Nadwyżka wpływająca bezpośrednio do Skarbu Rzplitej, przeznaczona na ogólne potrzeby Państwa, wynosi zatem około 148 milionów zł. Obliczenie to dałoby niewątpliwie znacznie poważniejsze rezultaty, gdybyśmy je oparli nie na preliminarzu a na rzeczywistych dochodach lat ubiegłych.

Jeśli przyjmiony, że te 148 milionów zł. przeznaczone zostaną na pokrycie wydatków państwowych w zakresie niespełnianym przez nasze władze autonomiczne /władze państwowe naczelne, sprawy zagraniczne, sprawy wojskowe, ^{.III\08 .in fund} wymiar sprawiedliwości, reforma rolna, poczta, telegrafy i telefony oraz koleje państwowe/ to musimy stwierdzić, że dochód Skarbu Państwa wynosi ze Śląska co najmniej 11% tych wydatków państwowych, gdy stosunek ludności Śląska do ludności Rzplitej wynosi zaledwie tylko około 4 1/2%.

Widzimy, że Województwo Śląskie pomimo większych niż przeciętne dla całej Polski wydatków autonomicznych poważnie przyczynia się do zapełnienia Skarbu Rzplitej.

Po tych uwagach ogólnych przechodzę teraz do omówienia przedłożonego Wysokiemu Sejmowi preliminarza budżetowego Wojew.Śląskiego na rok 1931/32.

Według projektu Śl. Rady Wojewódzkiej kwota wydatków zwyczajnych Wojew.Śląskiego za czas od 1.kwietnia 1931 r. do 31.marca 1932r. wynosić miała 96.535.035,52 zł., wydatków nadzwyczajnych zł.14.953.068.-- łączna kwota ^{.III\08 .in fund} wydatków administracyjnych zł. 111.318.103,52. Dochody zwyczajne 111.540.372. zł. dochody z przedsiębiorstw 32.400.--,razem dochody 111.572.772, ~~PRZ~~ projekt

Projekt Śl. Rady Wojewódzkiej zamykał się zatem nadwyżką dochodów w sumie zł. 254.668,52 .

Komisja Skarbowo-Budżetowa Sejmu Śląskiego poczyniła w projekcie Śl. Rady Wojewódzkiej szereg zmian, podwyższając na cele konieczne wydatki. Komisja starała się uzyskać wystarczające źródła pokrycia tych wydatków i pokrycie to znalazła.

W rezultacie prac komisji Skarbowo-Budżetowej Sejmu Śląskiego

przedłożono zostaje Wysokiemu Sejmowi preliminarz budżetowy ustalający kwotę wydatków zwyczajnych na 98.177.759.52 zł. wydatków nadzwyczajnych 14.791.068, zł. razem 112.968.827,52 zł.. Dochody zwyczajne 112.643.802. zł. nadzwyczajne 300.000. zł. Dochód z przedsiębiorstw 32.400.- zł. a razem 112.976.202.- zł. Nadwyżka dochodów wynosi 7.374,48 zł.

Komisja Skarbowa Budżetowa Sejmu Śląskiego dokonała w przedłożonym przez Śląską Radę Wojew. preliminarzu następującą - zmiany

Wydatki: Sejm Śląski: Według preliminarza Śląskiej Rady Wojewódzkiej
1.159.791.-- zł.

Zmniejszono 69.042.-- "

Według uchwały Komisji 1.090.749.-- zł.

Administracja Wewnętrzna:

Według preliminarza Sl.Rady Wojew:

a/ Wydatki zwyczajne. 35.961.134.-- zł.

Zmniejszono 709.683.-- "

Powiększono 2.410.528.-- "

Według uchwały Komisji 37.661.979.-- "

b/ Wydatki nadzwyczajne:

Według preliminarza 14.546.068.-- zł.

Zmniejszono 362.

Powiększono..... 200.000.--

Według uchwały Komisji 14.384.068.-- zł.

Razem Administracja Wewnętrzna:

Według preliminarza Sl.Rady Wojew. 50.507.202.00 zł.

" uchwały Komisji 52.046.047.-- "

Urząd Kontroli Państwowej i Udział
Prokuratorji Generalnej:

Według preliminarza Sl.Rady Wojew. 26.650.--

Powiększono 9.600.-- zł.

Według uchwały Komisji 36.250.-- zł.

Adminis tracja Skarbowa.

Wedł.prel. Sl.Rady Wojew.	16.630.486.52 zł.
Zmniejszono	599.498.-- "
Powiększono	<u>1.116.000.--</u> "
Wedł.uchwały Komisji	17.146.997.52 zł.

Administracja Szkolna:

a/ Wydatki zwyczajne.

Wedł.prel.Sl.Rady Wojew.	42.586.985.-- zł.
Zmniejszono	405.356.-- "
Powiększono	<u>80.155.--</u> "
Wedł. Uchwały Komisji.....	42.241.784.-- zł.

b/ Wydatki nadzwyczajne.

Wedł.prel.Sl.Rady Wojew.	407.000.--
" uchw.Komisji Budżetowej	407.000.-- zł.

Zestawienie ogólnych wydatków:

a/ Wydatki zwyczajne:

Wedł.prel.Sl.Rady Wojew.	96.365.035.52 zł.
Zmniejszono	1.783.559.-- "
Powiększono	<u>3.596.283.--</u> "
Wedł. uchwały Komisj Budżt.	98.177.759.52 zł.

b/ Wydatki nadzwyczajne:

Wedł. prel.Sl.Rady Wojew.	14.953.068.-- zł.
Zmniejszono	362.0000
Powiększono	<u>200.000</u>
Wedł.uchwały Komisji	14.791.068.-- zł.

Razem wydatki:

Według preliminarza	111.318.103.52 zł.
" uchwały Komisji.....	112.968.827.52 "

D o c h o d y:

Sejm Śląski: Wedł.prel.Sl.Rady Wojew. -----

" uchw.Komisji	550.-- zł.
----------------	------------

Administracja wewnętrzna:

Wedł.prel.Sl.Rady Wojew.	1.762.670.-- zł.
Zmniejszono.....	<u>11.950.--</u> "
Wedł. uchwały Komisji.....	1.750.720.-- zł.

Administracja Skarbowa:a/Dochody zwyczajne.

Wedł.prel.Sl.Rady Wojew.	109.289.042.-- zł.
Powiększono	<u>850.000.--</u> "
Wedł.	110.139.042.-- zł.

b/ Dochody nadzwycz.

Wedł. prel.Sl.Rady Wojew.	-----
" uchw. Komisji.....	300.000.-- zł.

<u>Administracja Szkolna:</u>	Wedł.prel.Sl.Rady Wojew. 488.660.-- zł.
	Zwiększono..... <u>244.830.-- "</u>
	Wedł.uchw.Komisji.....753.490.-- zł.
<u>Przedsiębiorstwa:</u>	Wedł.prel,Sl.Rady Wojew. 32.400.-- zł.
	" uchw. Komisji..... 32.400.-- zł.
<u>Razem dochody:</u>	Wedł.prel. 111. 572.772.-- zł.
	" uchw.Komisji 112. 976.202.-- zł.

Trudno jest dla oceny trafności preliminarzowania dochodów skarbowych stosować inny miernik, niż oparcie się na dochodach lat ub., lat w których napięcie życia gospodarczego było podobne do tego, jakiego spodziewać się możemy w przyszłym roku budżetowym. Najniarodajniejszą dla oceny tej trafności będzie przeciętna z lat 1927/28 i 1928/29 jako 2-letniego okresu poprzedzającego rok najwyższego rozkwitu życia gospodarczego w naszym Województwie w ciągu ostatnich 5-iu lat. Lata te niewątpliwie będą o ile chodzi o wysokość dochodów skarbowych na rok przyszły bardzo zbliżone. Z tego rachunku otrzymujemy kwotę 120 milionów zł. a więc kwotę o około 7 milionów zł. wyższą, niż ta, która wstawiona została do przedłożonego Wysokiej Izbie preliminarza budżetowego.

Dla zobrazowania całości wpływów i wydatków Skarbu Śląskiego za ostatnie 5 miesięcy podaję poniżej zestawienie dochodów preliminarzowanych i rzeczywistych:

<u>A/ Dochody preliminarzowane:</u>	<u>Dochody rzeczywiste:</u>
Rok 1926/27	
5 kwartałów 58.186.401.--zł.	79.081.000.-- zł.
Rok 1927/28-68.399.182.-- "	103.642.000.-- "
Rok 1928/29-86.590.863.-- "	137.350.000.-- "
Rok 1929/30-	
111. 732.683.-- "	162.091.000.-- "
Rok 1930/31	
Preliminarzowana za 12 miesięcy...122. 468.060.-- "	
Rzeczywiste wpływy za	
11 miesięcy...135. 712.000.-- "	
617.876.000.-- zł.	

B/ Wydatki preliminowane: Wydatki rzeczywiste:

Rok 1926/27		
5 kwartałów -71.928.687.--zł.	77.884.000.--	zł.
Rok 1927/28-68.390.347.-- "	93.508.000.--	"
" 1928/29-86.587.683.-- "	111.295.000.--	"
1929/30		
111.724.343.-- "	174.072.000.--	"
" 1930/31:		
Preliminowano za 12 miesięcy.	122.337.591.--	zł.
Rzeczywiste za 11miesiący....	148.720.000.--	"
	605.479.000.--	zł.

Nadwyżka rzeczywistych dochodów ponad rzeczywiste wydatki wynosi zatem w ostatnim 5-leciu złotych 12.397.000.-- /do dnia 28.lutego 1931r./

W wykazanych wyżej wydatkach rzeczywistych mieszczą się następujące kwoty przekazano Skarbowi Rzplitej tytułem zaliczki na ustawowy udział Skarbu Państwa w dochodach Skarbu Śląskiego:

Rok 1926/27.....	1.500.000.--	zł.
" 1928/28	17.350.000.--	"
28/29	-----	
29/30	20.000.000.--	zł.
30/31		
/do 28.II.1931/	18.000.000.--	zł.
Razem.....	56.850.000.--	zł.

U s t a w a S k a r b o w a :

W wyniku obrad Komisji Skarb. Budż. Sejmu Śląskiego^w przedłożonym przez Sl. Radę Wojew. projekcie ustawy skarbowej na rok 1931/32 poczyniono poza zmianami cyfrowymi następujące zmiany redakcyjne:

Zamiast art.4. w brzmieniu projektu:

Ustawowy udział Skarbu Państwa w dochodach Skarbu Śląskiego w myśl art. 5 ustawy konstytucyjnej z dnia 15.lipca 1920r. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz. U.R.P.Nr.73,poz.497/będzie pokryty z nadwyżek budżetowych.

Komisja uchwalila nowe brzmienie art.4. jak poniżej:

Ustawowy udział Skarbu Państwa w dochodach Skarbu Sl. w myśl ustawy konstytucyjnej z dnia 15.VII. 1920r. zawierającej statut organiczny Wojew.Sl. /Dz.U.R.P.Nr. 73 poz. 497/ będzie pokryty z nadwyżek pomiędzy wydatkami Skarbu Sl. a wszystkimi dochodami skarbowymi,które zgodnie z art. 5. statutu organ. mają wpływać do Skarbu Śląskiego.

Zamiast art.⁵ w brzmieniu projektu:

"Wszystkie wydatki mogą być uskutecznione tylko na cele wymienione w rubrykach budżetu i w granicach kredytów w tych rubrykach ustalonych."

Komisja uchwaliła nowe brzmienie art.5. jak poniżej:

"Wszystkie wydatki mogą być uskutecznione tylko na cele wymienione w paragrafach i pozycjach budżetu i w granicach kredytów w tych paragrafach i pozycjach ustalonych, przepis ten nie uchyla prawa Sl. Rady Wojew. do przenoszenia kredytów rzeczowych wymienionych w art. 7 niniejszej ustawy.

Kredyty inwestycyjne wzgl. budowlane mogą być użyte tylko na materiały budowlane, narzędzia pracy i kosztą robocizny robotników fizycznych tj. takich, którzy nie podlegają rozp. Prez. Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych z dnia 24.XI.1927r.

"Dz. U.R.P.Nr. 106 poz.911//

Zamiast art.⁶ w brzmieniu projektu:

Art.6.

"Otwieranie kredytów nieobjętych budżetem, może nastąpić tylko na wniosek Rady Wojewódzkiej, zatwierdzony w drodze ustawodawczej pod warunkiem, że równocześnie zostaną wskazane wystarczające źródła pokrycia."

Komisja uchwaliła nowe brzmienie art.6. jak poniżej:

"Otwieranie kredytów nieobjętych budżetem, może nastąpić tylko na wniosek Sl. Rady Wojewódzkiej, uprzednio uchwalony w drodze ustawodawczej, pod warunkiem, że jednocześnie zostaną uzyskane nowe, wystarczające źródła pokrycia."

Zamiast 1. zdania, 1. ustępu art.7. w brzmieniu projektu:

Art.7.

"Rada Wojewódzka ma prawo przenosić kredyty w razie potrzeby między paragrafami od 2 do 11 włącznie obejmujące wydatki rzeczowo administracyjne w obrębie każdego działu, poszczególnej części budżetu zwyczajnego Administracji,"

Komisja uchwaliła nowe brzmienie art.7.,
1 zdania, 1. ustępu, jak poniżej:

"Śląska Rada Wojewódzka ma prawo przenosić kredyty w razie potrzeby między paragrafami od 2 do 11 włącznie, obejmującami wydatki rzeczowe związane z normalnym tokiem administracji w obrębie każdego działu poszczególnej części budżetu zwyczajnego Administracji,"

Pozostałe ustępy i artykuły projektu ustawy skarbowej uchwalone zostały przez Komisję Skarb. Budż. Sejmu Śląskiego w brzmieniu projektu Sl. Rady Wojewódzkiej.

Kończąc swe sprawozdanie wnoszę w imieniu Komisji Skarbowo-Budż. Sejmu Śląskiego, aby Wysoka Izba, po wysłuchaniu sprawozdań szczegółowych, zechciała uchwalić ustawę skarbową na rok administracyjny 1931/32, oraz budżet na ten rok, w brzmieniu uchwalonym przez Komisję Skarb.-Budż.

Sprawozdawca generalny i przewodniczący Komisji Bud. Skarb. Sejmu Śląsk.

Cz.	Dz.	Rozdz.	Preliminowała 31. Rada Wojewódzka			Zmniejszono			Powiększono			Komisja Budżetowo-Skarbowa uchwaliła		
			Zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	Zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
I.	I.		-	-	-	-	-	-	550	-	550	550	-	550
		Razem Cz.I.	-	-	-	-	-	-	550	-	550	550	-	550
II.	II.	I.	1.337.204	-	1.337.204	9.400	-	9.400	-	-	-	1.327.804	-	1.327.804
II.	III.		12.852	-	12.852	2.250	-	2.250	-	-	-	10.302	-	10.302
	IV.		34.900	-	34.900	-	-	-	-	-	-	34.900	-	34.900
	V.		213.200	-	213.200	-	-	-	-	-	-	213.200	-	213.200
	VI.		36.720	-	36.720	-	-	-	-	-	-	36.720	-	36.720
	VII.	I	1.500	-	1.500	-	-	-	-	-	-	1.500	-	1.500
		II.	57.294	-	57.294	-	-	-	-	-	-	57.294	-	57.294
	VIII.		2.500	-	2.500	-	-	-	-	-	-	2.500	-	2.500
	IX.		66.500	-	66.500	-	-	-	-	-	-	66.500	-	66.500
		Razem: Cz.II.	1.762.670	-	1.762.670	11.950	-	11.950	-	-	-	1.750.720	-	1.750.720
III.	II.		208.600	-	208.600	-	-	-	-	-	-	208.600	-	208.600
	IV.		810.000	-	810.000	-	-	-	540.000	-	540.000	1.350.000	-	1.350.000
	V.		1.150.000	-	1.150.000	-	-	-	310.000	-	310.000	1.460.000	-	1.460.000
	VI.		106.770.442	-	106.770.442	-	-	-	-	-	-	106.770.442	-	106.770.442
	VII.		-	-	-	-	-	-	-	300.000	300.000	-	300.000	300.000
	X.		350.000	-	350.000	-	-	-	-	-	-	350.000	-	350.000
		Razem Cz.III	109.289.042	-	109.289.042	-	-	-	850.000	300.000	1.150.000	110.139.042	300.000	110.439.042
IV.	III.		860	-	860	-	-	-	-	-	-	860	-	860
	IV.	I.	100	-	100	-	-	-	-	-	-	100	-	100
		II.	20	-	20	-	-	-	-	-	-	20	-	20
		III.	250	-	250	-	-	-	-	-	-	250	-	250
	V.		285.420	-	285.420	-	-	-	230.630	-	230.630	516.050	-	516.050
	VI.		141.510	-	141.510	-	-	-	-	-	-	141.510	-	141.510
	VII.		60.500	-	60.500	-	-	-	34.200	-	34.200	94.700	-	94.700
		Razem Cz.IV.	488.660	-	488.660	-	-	-	264.830	-	264.830	753.490	-	753.490
B./Przedsiębiorstwa: Drukarnia Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego			32.400	-	32.400	-	-	-	-	-	-	32.400	-	32.400
Razem Druk.Śl.Urz.Wojew.			32.400	-	32.400	-	-	-	-	-	-	32.400	-	32.400
Ogółem:			111.572.772	-	111.572.772	11.950	-	11.950	1.115.830	300.000	1.415.830	112.676.292	300.000	112.976.292

Cz.	Dz.	Rozdz.	Początkowo			Zmniejszono			Zwiększono			Komisja Budżetowa-Skarbowa uchwaliła		
			zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
I.	I.	.	1.159.791	-	1.159.791	69.042	-	69.042	-	-	-	1.090.749	-	1.090.749
Razem Cz.I.			1.159.791	-	1.159.791	69.042	-	69.042	-	-	-	1.090.749	-	1.090.749
II.	I.	I.	413.035	-	413.035	-	-	-	8.025	-	8.025	421.060	-	421.060
	II.	I.	5.784.613	10.000	5.794.613	268.640	-	268.640	-	-	-	5.515.973	10.000	5.525.973
		II.	170.000	305.000	475.000	-	-	-	-	200.000	200.000	170.000	505.000	675.000
	III.		14.235.739	175.000	14.410.739	261.651	-	261.651	-	-	-	13.974.088	175.000	14.149.088
	IV.		932.276	1.500	933.776	-	-	-	-	-	-	932.276	1.500	933.776
	V.		2.825.798	14.009.468	16.835.266	179.392	360.000	539.392	-	-	-	2.646.406	13.649.468	16.295.874
	VI.		133.000	15.100	148.100	-	2.000	2.000	3.300	-	3.300	136.300	13.100	149.400
	VII.	I.	78.557	-	78.557	-	-	-	12.676	-	12.676	91.233	-	91.233
		II.	173.318	-	173.318	-	-	-	7.913	-	7.913	181.231	-	181.231
	VIII.		61.626	-	61.626	-	-	-	-	-	-	61.626	-	61.626
	IX.		11.153.172	30.000	11.183.172	-	-	-	2.378.614	-	2.378.614	13.531.786	30.000	13.561.786
Razem Cz.II.			35.961.134	14.546.068	50.507.202	709.683	362.000	1.071.683	2.410.528	200.000	2.610.528	37.661.979	14.384.068	52.046.047
IIa.	I.		19.000	-	19.000	-	-	-	9.600	-	9.600	28.600	-	28.600
	II.		7.650	-	7.650	-	-	-	-	-	-	7.650	-	7.650
Razem Cz.IIa.			26.650	-	26.650	-	-	-	9.600	-	9.600	36.250	-	36.250
III.	II.		7.233.043	-	7.233.043	320.478	-	320.478	-	-	-	6.912.565	-	6.912.565
	IV.		4.206.613	-	4.206.613	-	-	-	-	-	-	4.206.613	-	4.206.613
	V.		30.000	-	30.000	-	-	-	-	-	-	30.000	-	30.000
	VI.		624.000	-	624.000	250.000	-	250.000	-	-	-	374.000	-	374.000
	VII.		-	-	-	-	-	-	1.116.000	-	1.116.000	1.116.000	-	1.116.000
	VIII.		4.151.819.52	-	4.151.819.52	-	-	-	-	-	-	4.151.819.52	-	4.151.819.52
	IX.		250.000	-	250.000	-	-	-	-	-	-	250.000	-	250.000
	X.		135.000	-	135.000	29.000	-	29.000	-	-	-	106.000	-	106.000
Razem Cz.III.			16.650.475.52	-	16.650.475.52	599.478	-	599.478	1.116.000	-	1.116.000	17.146.997.52	-	17.146.997.52
IV.	III.		2.354.593	-	2.354.593	122.403	-	122.403	-	-	-	2.232.190	-	2.232.190
	IV.	I.	541.800	-	541.800	86.953	-	86.953	-	-	-	454.847	-	454.847
		II.	29.120.694	-	29.120.694	-	-	-	35.155	-	35.155	29.155.849	-	29.155.849
		III.	1.741.198	-	1.741.198	-	-	-	-	-	-	1.741.198	-	1.741.198
	V.		4.522.513	-	4.522.513	-	-	-	25.000	-	25.000	4.547.513	-	4.547.513
	VI.		3.682.860	407.000	4.089.860	100.000	-	100.000	-	-	-	3.582.860	407.000	3.989.860
	VII.		368.506	-	368.506	26.000	-	26.000	-	-	-	342.506	-	342.506
	VIII.		254.821	-	254.821	70.000	-	70.000	-	-	-	184.821	-	184.821
Razem Cz.IV.			42.586.985	407.000	42.993.985	405.356	-	405.356	60.156	-	60.156	42.241.784	407.000	42.648.784
Ogółem:			96.365.035.52	14.953.068	111.318.103.52	1.783.559	362.000	2.145.659	3.526.283	200.000	3.796.283	98.177.759.52	14.791.068	112.968.827.52

**Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
na okres**

od 1. kwietnia 1931r. do 31. marca 1932r.

III.

Sprawozdanie szczegółowe.

Mr.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
Sejmu Śląskiego /Cz. I. Dz. I./ na rok bud-
żetowy 1931/32.

Sprawozdawca: poseł Dr. Bronisław Hager.

W y s o k i S e j m i e !

Budżet Sejmu Śl. stanowi część I dział I. przedłożonego przez Radę Wojewódzką preliminarza.

Suma globalna prelikinowanych wydatków wynosi 1.159.791 zł., jest ona więc wyższą o 180,211 zł. od kwoty, preliminowanej na rok poprzedni w wysokości 979,580 zł.

Stosując zasadę najdalej posuniętej oszczędności przy uwzględnieniu potrzeb najbardziej koniecznych, Komisja obniżyła preliminowaną kwotę o łączną sumę 69.042 zł., tak że suma globalna wydatków, uchwalona przez Komisję wynosi 1.090.749 zł.

Zgodnie z art. 83. regulaminu Sejmu Śląskiego, który opiewa, że posłowie otrzymują ryczałt miesięczny, równy ryczałtowi pobieranemu przez posłów do Sejmu Rzeczypospolitej, Komisja obniżyła w § 10 diety poselskie o 15 % od płacy podstawowej, t. zn. o kwotę 92.904 zł. Diety poselskie wynosić będą 1.152,42 zł. miesięcznie. Według uchwały Komisji należałoby więc preliminować w § 10. kwotę 1.152,42 x 49 x 12, czyli sumę 677.376 zamiast preliminowanej przez Radę Wojewódzką kwoty 770.280 zł.

W § 1. Uposażenie - Komisja skreśliła z 36 preliminowanych etatów 2, mianowicie 1 w grupie X. i 1 w grupie XI. Wprawdzie liczba etatów w r. 1930/31 wynosiła tylko 23, ale już w ciągu ubiegłego roku budżetowego Rada Wojewódzka zmuszona była do uchwalenia 2 dalszych etatów. Podwyższenie etatów z liczby 25 na 34, a więc o 9 jest koniecznością ze względu na usprawnienie aparatu stenograficznego, oraz ze względu na pilne potrzeby biblioteki sejmowej.

Komisja proponuje zmienić § 1. jak następuje:

Suma wydatków zryczałtanych : 232.380 zł./zamiast 242,376 zł/
W objaśnieniach pozycja a/ - Urzędnicy - obniża się kwotę 16.952 zł. na 16.119, tak, że uposażenie miesięczne wynosi 19.365 zł. /zamiast 20,198/ a roczne 232,380.

W § 2. - Różne wydatki osobowe - Komisja uchwaliła podwyżkę wydatków o 58 zł., t. zn. z sumy 37.398 na 37.456 zł.

Nieznaczenie ta podwyżka skutecznia się w następujący sposób: Poz. 1, 2, 4 i 5 objaśnień pozostaje bez zmian. W poz. 3 w miejsce kwoty 6.216 należy wstawić kwotę 6.374, a więc o 158 zł. więcej. Suma ta obliczona jest na podstawie ścisłych zestawień opłat do Kas Chorych. Poz. natomiast 6 należy obniżyć o 100 zł. do kwoty 2.324, gdyż obniżenie liczby etatów przewiduje takie obniżenie 1%-owego funduszu zapomogowego.

§ 3. - Podróże służbowe - Komisja uchwaliła swoją obniżyć o 500 złotych do kwoty 1.500 zł.

§ 4. - Środki lokomocji - Komisja proponuje przyjąć bez zmian.

W roku ubiegłym wydatki z tego §-u preliminowano na kwotę 52.500. Jeżeli na rok 1931/32 przyznaje się kwotę 20.537 zł., t. zn. niższą o 31.963 zł., to jest do dowodu daleko posuniętej oszczędności. Wstawione w tym §-ie wydatki na ubezpieczenie, ryczałtowe wynagrodzenie i umundurowanie szofera wynikają z zawartych umów, iż kwota 14.400 zł. na utrzymanie samochodu jest obliczoną ściśle według norm, obowiązujących we wszystkich urzędach wojewódzkich.

Znaczniejszą podwyżkę wydatków z 40.200 zł. na 50.500 zł. uchwaliła Komisja do § 6. - wydatki biurowe - . Okazała się bowiem potrzeba umebłowania biura, mającego być zaangażowanym, dyrektora biblioteki sejmowej. Proponuje się przeto dodanie w objaśnieniach poz. 6. na uzupełnienie i naprawę inventarza w kwocie 13.500 zł. Sumą tą objęte są wydatki na stalową szafę do archiwum, szafę dla rachuby, umebłowanie biura dyrektora biblioteki, oraz bieżący remont inventarza.

Poz. 1, 3 i 5 pozostają bez zmian.

Zgodnie z uchwałą Komisji, proponuję podwyższyc w poz.2. kwotę preliminowaną na prenumeratę gazet i czasopism dla czytelników i biblioteki Sejmu Śląskiego z kwoty 3.200 zł. na 5 000 zł., która to kwota bardziej odpowiada faktycznemu zapotrzebowaniu, wreszcie proponuję zmienić poz. 4 jak następuje: "Portoria, telegramy, abonament i rozmowy telefoniczne 2,500 " /zamiast 1.500 zł./ Podwyżka ta uzasadniona jest wznowioną pracą Sejmu oraz zachodzącą potrzebą telegraficznego zwołania posłów. Przewiduje się przeciętnie 3 telegramy rocznie na każdego poszczególnego posła zamiejscowego. Proponowana podwyżka nabiera właściwego oświetlenia, gdy się zważy, że w r. 1930/31 preliminowano na wydatki biurowe 79.700., a więc o 23.200 zł. więcej.

§ 7. w kwocie 30.000 zł. na - Wydawnictwa - proponuję przyjąć bez zmian. Paragraf ten wykazuje w porównaniu z rokiem ubiegłym podwyżkę o 2.000 zł., co jest naturalnym wynikiem wznowionych prac sejmowych, a więc wznowioną koniecznością drukowania sprawozdań stenograficznych.

§ 8. - Inne wydatki - obejmuje fundusz dyspozycyjny marszałka Sejmu, który Komisja ustaliła w wysokości 22.000 zł., oraz kwotę delegacji obniżoną przez Komisję, o 2.000 zł. do sumy 3.000 zł. tak, że łączna suma wynosi 25.000 zł. Proponuję na podstawie uchwały Komisji następujące 2 uzupełnienia, mianowicie po stronie wydatków należałoby dodać § 11 - Honoraria dla ekspertów - 10.000 zł., w objaśnieniach: wysokość honorarium dla ekspertów określa uchwała sejmu. Wydatek ten jest koniecznym ze względów na potrzeby fachowych ekspertyz zaciąganych od osób pozasejmowych, a przy uwzględnieniu wysokości honorarij, które płacone być muszą fachowcom pierwszorzędnym, bardzo skromnie preliminowanym.

Wreszcie należy w dochodach tryebnych preliminarza wstawić kwotę 520 zł. tytułem zwrotu części kosztów umundurowania z § 2. poz.2 po stronie wydatków. Tak więc obniżeni wydatków poczynione przez Komisję wynoszą łączną kwotę 69.042 zł., a przy uwzględnieniu dochodów oszczędności w części I. działu I. wynoszą 69.542 zł.

Uchwały Komisji przeważnie zapadały jednogłośnie.

Wnoszę: Wysoki Sejm uchwalić zachce budżet Sejmu Sl. w brzmieniu uchwalonem przez Komisję Budżetowo-Skarbową.

Sprawozdawca:

/-/Dr. Bronisław Hager

Przewodniczący:

/-/Przewodniczący Wacław Mielowski

S e j m S ł a s k i.

Druk Nr. 60/III, dot. dr. Nr. III.

Cz. II. Dz. I.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej

o preliminarzu budżetowym

Śląskiej Rady Wojewódzkiej

/Cz. II. Dz. I./

na rok budżetowy 1931/32.

Sprawyozdawca: Poseł Dr. Bronisław H a g e r.

W y s o k i S e j m i e!

Budżet Śląskiej Rady Wojewódzkiej stanowi cz. II. dz. I. przedłożonego przez Radę Wojewódzką preliminarza.

Rada Wojewódzka projektuje kwotę globalną wydatków do wysokości 413.035 wobec kwoty 1.860.751 projektowanej za rok ubiegły. To rzucające się w oczy zjawisko łatwo tłumaczy się tem, że subwencje projektowane na rok 1931/32 w łącznej sumie 1.190.000, wyjęto tym razem z budżetu Rady Wojewódzkiej i przeniesiono do działów innych.

Komisja Budżetowo-Skarbowa jednomyślnie uchwaliła ustalić ogólną sumę wydatków na zł. 421.000, przenosząc równocześnie wydatki na popieranie rzemiosła, preliminowane w dziale II, rozdział II, § 24 w wysokości 50.000, - zł. do budżetu Rady Wojewódzkiej jako drobny dodatkowy § 20.

Pozatem proponuje następujące obniżenie wydatków preliminowanych przez Radę Wojewódzką.

Do § -u 1. skreśla się 3 etaty, po 1 w grupie V, VII, i VIII, Komisja utworzenie oddziału prawnego przy Biurze Śląskiej Rady Wojewódzkiej uważa za nieaktualne w roku bieżącym. W następstwie tej uchwały wydatki na uposażenie obniżają się z kwoty 72.148, - do sumy 39.674, - zł.

Do § -u 13 - Wydatki na diety członków Rady Wojewódzkiej obniżają się z kwoty 78.647, - do kwoty 69.146 zgodnie z treścią ustawy z dnia 26. I. 1923r., według której członkom Rady Wojewódzkiej z wyboru przysługują diety równe dietom posłów do Sejmu Śląskiego.

§§ 2, 6, 7, 11, 12, 14, 15, 16 i 19 pozostają bez zmiany.

Wnoszę: " W y s o k i S e j m zechce przyjąć budżet Rady Wojewódzkiej Cz. II. dz. I. w brzmieniu uchwalonem przez Komisję.

Katowice, dnia 24. marca 1931r.

Sprawyozdawca:

Przewodniczący:

/-/ Dr. Bronisław Hager.

/-/ Czesław W. Chmielewski.

Mr.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliniarzu budżetowym
śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Starostw,
Dyrekcji Policji i Powiatowych Urzędów Zdro-
wia, /Cz. II. Dz. II. R. I./ na rok budżetowy
1931/32.

Sprawozdawca: poseł Jan Kędzior.

Wysoki Sejmie!

- 1/ Dział II. rodz. I. preliniarza budżetowego obejmuje następujące Wydziały Śl. Urzędu Wojewódzkiego: a/ Prezydencki, b/ Administracyjny, c/ Wojskowy, d/ Bezpieczeństwa Publicznego, e/ Samorządowy, f/ Budżetowo-Gospodarczy, g/ Przemysłu i Handlu, h/ Zdrowia Publicznego, i/ Pracy i Opieki Społecznej, oraz urzędników administracyjnych i kancelaryjnych Wydziału Robót Publicznych i Komunikacji.
- 2/ Obejmuje dalej: 3 Dyrekcje Policji w Kato-
wicach, Król. Hucie i Bielsku.
- 3/ Służba Zdrowia obejmuje 11 lekarzy powiatowych i po dwóch w Kato-
wicach, a po jednym w Król. Hucie, Tarn.-Górach, Lublińcu, Pszczynie,
Rybniku, Bielsku, Cieszynie, Istebnej i Świętochłowicach.

Następnie obejmuje 20 urzędników administracyjno-kancelaryj-
nych w służbie robót publicznych i to w Urzędach Budownictwa w Kato-
wicach, Rybniku, Tarn.-Górach, Cieszynie, przy czem zaznaczyć, że
inżynierzy tą liczbą urzędników nie są objęci.

Urzednicy fachowi figurują przy fachowych działach jak n.p.
przy kulturze krajowej: inspektor lasowy, inspektor rolny, urzędni-
cy biura ludo-jurajnego, stacje ochrony roślin i t.d.

Urzednicy techniczni z wykształceniem wyższym statem tego dzia-
łu nie są objęci, wymienieni są oni w dziale V.- Roboty Publiczne-.

Przy rozpatrywaniu tego działu preliniarza budżetowego człon-
kowie Komisji poruszyli szereg spraw, które zdaniem ich, wymagają
szybkiej realizacji, względnie zmiany dotychczasowego trybu rzeczy.
Tak np. zapytano przedstawiciela Urzędu Wojewódzkiego, czy jest
w opracowaniu projekt ustawy o wewnętrznej ustroju Województwa Ślą-
skiego i w jakim przypuszczalnie czasie przedłożony on będzie Sejmowi
do uchwalenia. Komisja otrzymała zapewnienie, że projekt taki jest
już opracowany i że w najbliższym czasie złożony będzie do łaski mar-
szałkowskiej.

Interpelowano także sprawę niezgodnego z przepisami § 74. Or-
dynacji dla gmin wiejskich działania komisarycznych naczelników gmin
przez starostów w górnos Śląskiej części Województwa Śląskiego i stwier-
dzono, że przez takie samowolne ninowienie komisarycznych naczelników
powstają gminy poważnie wydatki; do poniesienia których gminy nie są
zobowiązane.

Omówiono także sprawę ni sprawiedliwego podziału 15% dodatku do świadczeń przemysłowych na utrzymanie Izby Rzemieślniczych i Przem. Handlowych, według którego to podziału leży część tego dodatku, bo 95% otrzymują Izby Przemysłowo-Handlowe, a tylko 5% Izba Rzemieślnicza. Jedyne na skutek tego nie właściwego podziału Sejm Śląski corocznie zmuszony jest przewidywać w swoim budżecie stosowną subwencję dla Izby Rzemieślniczej, by zapewnić jej możliwość zorganizowania się. W sprawie tej Komisja przedkłada odpowiedni wniosek i wnosi o przyjęcie:

- § 1. Etyty posad proponuje się przyjąć bez zmian.
 przy poz. 1. proponuje się, ustalić kredyt na sumę 3100.000 zł.
 a " " 3. " " " " " " " 4.000 "
 resztę pozycji bez zmiany i łączny kredyt § 1.
 ustalić na 3417.383 "
 " 2, 2a. i 3 proponuje się przyjąć bez zmiany
 " 5. poz. 1.
 przy poz. 2. lit. b. proponuje się obniżyć kredyt " 1.600 "
 Wnosi się o przyjęcie nowego kredytu lit. h. na konserwację, instalację i drobny remont 15.000 "
 a łączny kredyt § 5. ustalić na 453.295 "
 § 6. bez zmiany.
 " 7. Wnosi się o obniżenie kredytu na 30.000 "
 i to przy poz. 1-a na 20 000 zł.
 " " 2-a " 25 000 "
 Resztę bez zmian.
 § 8. i 9 proponuje się przyjąć bez zmiany.
 § 11. " " obniżyć na 26.940 zł.
 i to przy poz. 2 /Komisja Parytetyczna/ 12 posiedzeń i t.d. 1 400 "/
 § 12. proponuje się przyjąć bez zmiany.
 § 13. " " obniżyć na 5.000 zł.
 /poprawie omyłkę w druku i z miast. słowa "postępowaniu"
 "postępowaniu administracyjnemu"/
 § 14. obniżyć na 60.000 i to:
 poz. 1. na 38.000 zł.
 " 2. 22.000 "
 §§. od 15. do 20 przyjąć bez zmian.

Przy rozpatrywaniu kredytu na Pomoc L. karską Komisja stwierdziła, że kredyt w roku bieżącym już jest wyczerpany, tak, że zaległości z porad lekarskich i medykamenty przekroczyły już kwotę 100.000 zł. Rachunki te wyróznają się na początku nowego roku budżetowego, o ile pokryte być mają ze Skarbu Śląskiego; gorzej jeszcze przedstawia się sprawa zaległości, które przypadają na r/k Skarbu Państwa. Zaległości te przekroczyły już sumę 200.000 zł.

- § 21. poz. 1. - 5 proponuje się przyjąć bez zmiany.
 Przy pozycji 6. omówiono obojętnie sprawę "Domu Zdrojowego Cieszyńszczyzna w Zakopanem". Stwierdzono, że "Cieszyńszczyzna" jest przedsiębiorstwem, w którym nie ma się poważny majątek Skarbu Śląskiego. Dlatego też Komisja stanęła na stanowisku, że przedsiębiorstwo to należy wyodrębnić, wykreślić go z tego działu i umieścić w dziale IX. § 12. /Zakłady Humanitarne/ dołączając do preliminarza budżetowego plan gospodarczy na rok 1931/32. Preliminarz domu zdrojowego "Cieszyńszczyzna" Komisja przyjęła i wnosi:
 a/ o wykreślenie detalei na rzecz "Cieszyńszczyzny" z Dz. II. Dz. II., § 21. poz. 6.
 b/ o wstawienie do Dz. IX. § 12. poz. 5. Dom Zdrojowy "Cieszyńszczyzna" w Zakopanem 79.500 "
 poz. 7. i 8 /obecnie 6 i 7/ § 21. Wnosi się przyjąć bez zmian.
 poz. 9. /obecnie 8/ § 21. proponuje się obniżyć na 100.000 "
 a temsamem łączną sumę kredytu z wyżej § 12. ustalić na 226.620 zł.

Wydatki nadzwyczajne w kwocie 10.000 zł. proponuje się przyjąć bez zmiany.

Sprawę akcji klimatologicznej i uzdrowiskowej w naszym Województwie, sprawę uregulowania kwestji sanitarnej, kanalizacji, wodociągów, i szpitalnictwa dla chorób zakaźnych, tudzież badania wód mineralnych w naszych uzdrowiskach, które to badanie odbyło się ostatnio przed 30 laty, Komisja uznała za potrzebną i wskazaną i dlatego zgodziła się na ten cel odpowiedniego kredytu, chociaż zmniejszonego z 150.000 na 100.000 zł.

Komisja była zdania, że kredyt 100.000 zł. w roku przyszłym wystarczyc powinien na zapoczątkowanie zamierzonej akcji. Dalsze zamierzenia przeprowadzone być mogą w latach następnych. W roku bieżącym zaś ze względu na ciężkie położenie gospodarcze Województwa, Komisja czuła się zmuszoną do obniżenia wymaganego kredytu.

§ 22. i 23 proponuje się przyjąć bez zmian.

Przewidziany w § 24. kredyt na-Popieranie Rzemiosła - 50 000 zł. proponuje się przenieść jako § 20 do Dz.I.Śl.Rada Wojewódzka.

W dochodach w dziale II § 24 proponuje się obniżyć kredyt na sumę 13 229 " a w objaśnieniach skreślić wszystko z wyjątkiem poz.b/ częściowy zwrót kosztów, Policji Miejskiej przez Miasto Tarnowskie Góry 13.229 "

W imieniu Komisji Budżetowo-Skarbowej unoszę o przyjęcie poprawek do Cz.II. działu II. preliniarza budżetowego.

Katowice, dnia 23.marca 1931 r.

Sprawyozdawca :

-/ Jan Kędzior.

Przewodniczący :

/-/ Czesław W. Chmielewski.

Sejm Śląski.

Druk Nr.60/III, dot.dr.Nr.32/III.

MK.

Cz.II.Dz.II.Rozdz.II.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
Wyznań Religijnych
/Cz. II. Dz. II. Rozdz.II./

na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: Jan Kędziór.

Wysoki Sejmie!

Przy rozpatrywaniu tego działu preliminarza budżetowego, dłuższą dyskusję wywołały jedynie kredyty na budowę i konserwację kościołów, inne kredyty przyjęto jednogłośnie bez zmian.

Przewidziany w § 12 - 20% dodatek dla duchowieństwa katolickiego przekazuje się co miesiąc w odpowiednim stosunku do Kurji Biskupiej, która go rozdziela pomiędzy proboszczów ubogich parafij. Inne subwencje, względnie dary wymienione w §§ 12, 13 i 15 nie wywołały żadnego sprzeciwu i jednogłośnie przyjęto.

Również w zasadzie uznano potrzebę przyjsia z pomocą finansową Kurji Biskupiej na budowę Katedry i Kurji, tudzież poszczególnym parafiom na budowę nowych kościołów. Jedynie wysokość mającego być przyznanego kredytu, tudzież kwestja, czy parafiom ma przyznawać subw. Urząd Wojewódzki, czy też kredyt na budowę kościołów ma być przyznany Kurji Biskupiej, która uskuteczni podział jego na poszczególne parafje, wywołała różnicę zdań.

Komisja w większości swojej podzieliła zapatrywanie, że budowa Katedry nie tylko ze względów kościelnych, ale również państwowych jest konieczna, i Skarb Śląski jak dotąd tak i nadal zdoła ten cel wspierać powinien.

Komisja zwiedziła stan budowy Katedry i Kurji, kamieniołomy w Imielinie i następnie wysłuchiwała wyjaśnień Księdza Biskupa.

Referent podał wniosek o przyznanie kredytów:

a/ na budowę Katedry i Kurji w wysokości 500.000 zł.

b/ na budowę kościołów 200.000 "

z tą uwagą, by kredyt na budowę kościołów przyznany był do dyspozycji Kurji.

Szczupłość funduszy w tegorocznym preliminarzu budżetowym, spowodowana ciężkim przesileniem gospodarczym, w którym żyjemy, zmusiła większość Komisji do proponowania:

Ogólnego kredytu w § 14 - Budowa i konserwacja kościołów
w wysokości 500.000 zł.

W objaśnieniach większość Komisji wnosi poprawkę:

Poz.1.Subwencja na budowę Katedry i Kurji 400.000 zł.

" 2.Subwencja na budowę kościołów do dyspozycji
Kurji Biskupiej w Katowicach..... 100.000 "

Druk Nr.60/III, dot.dr.Nr.32/III.

Cz.II.Dz.II.Rozdz.II.

Ogólną sumę wydatków tego działu proponuje się ustalić:

Zwyczajnych 170.000

Nadzwyczajnych 675.000.

Do Komisji przekazano również:

- 1/ Petycję Kapituły Katedralnej o subwencję na budowę Katedry, którą to petycję uważa się obecnie za zaakceptowaną,
- 2/ petycje katolickich gmin kościelnych: Pawłów, Bogusławice, Piotrowice Śl., Świerklany na budowę, względnie ukończenie budowy kościoła, dalej petycje gmin kościelnych w Załężu i Krzyżowicach na remont, i petycję gminy kościelnej Wielkie Piekary na remont Kalwarji.

Z uwagi na proponowany kredyt na budowę kościołów do dyspozycji Kurji Biskupiej proponuje się wymienione pod 2/ petycje przekazać wymienionej Kurji do rozpatrzenia i ewent. uwzględnienia.

W imieniu Komisji Budżetowo-Skarbowej wnoszę:

"W y s o k i S e j m. raczy przyjąć wniesione poprawki, tudzież sprawozdanie do wiadomości."

Katowice, dnia 23.marca 1931roku.

Sprawozdawca:

Przewodniczący:

/-/ Jan Kędzior.

/-/ Czesław W.Chmielewski.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
Policji Województwa ŚląskiegoCz. II. Dz. III.
na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: poseł Dr. f. d e m K o c u r.

W y s o k i S e j m i e !

Ustawodawstwo o organizacji sił policyjnych i żandarmierji jest zastrzeżone dla Sejmu Śląskiego art. 4 pkt. 4 ustawy konstytucyjnej z dn. 15.VII.1920r. /Dz.U.Rz.P.Nr. 73 z roku 1920 poz. 497/.

Na tej podstawie zostało wydane rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 17.VI.1922r. w przedmiocie organizacji Policji Województwa Śl. /Dz.U.Śl.Nr. 4 z roku 1922 poz. 4/ zatwierdzone z ustawą Sejmu Śląskiego z 2.III.1923r. /Dz.U.Śl.Nr. 13 z roku 1923 poz. 87/.

Według tego rozporządzenia /art. 3/ Policja Województwa podlega Wojewodzie, i według art. 2 koszty utrzymania Policji ponosi bezpośrednio Skarb Śląski. Zatem budżet Policji Województwa Śląskiego jest częścią składową budżetu Województwa Śląskiego.

Do zadań Policji Województwa Śląskiego należą wszelkie zadania i obowiązki, nałożone na Policję Państwową na reszcie obszaru Rzeczypospolitej, a więc utrzymanie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego, a według nowej ustawy o postępowaniu karno-sądowym także rzecznictwo, czyli oskarżanie i popieranie skargi przed sądami karnymi.

Według powyżej cytowanego rozporządzenia o Policji Województwa Śląskiego /art. 4/ organizacja Policji Wojewódzkiej jest przystosowana do administracyjnego podziału Województwa.

Liczebność Policji Województwa Śląskiego uwarunkowana jest specjalnymi warunkami bezpieczeństwa i gęstością zaludnienia w Województwie Śląskiem, bardzo rozwiniętym przemysłem i dużymi skupieniami elementów obcych /napływowych/, w dużej mierze skłonnych do przestępstw i zbrodni w ośrodkach przemysłowych, obecnym kryzysem gospodarczym i bezrobociem, a nie w ostatniej linii także otwartą, bardzo skomplikowaną i ułatwiającą wszelkiego rodzaju niedozwolony proceder granicą długości 290 klm., której na całej linii pilnuje również Policja Województwa Śląskiego, podczas gdy na granicach wschodnich Rzeczypospolitej zadanie to należy nie do Policji Państwowej, a do specjalnego organu bezpieczeństwa, którym jest Korpus Ochrony Pogranicza /Kop./ Do strzeżenia granicy zachodniej Województwa Śląskiego użytych jest przeszło 300 funkcjonariuszów Policji Wojewódzkiej, czyli przeszło 10% całego stanu.

Stan ilościowy Policji Województwa Śląskiego zmniejsza się systematycznie z roku na rok w miarę polepszenia się stanu jakościowego Policji przez systematyczne ciągłe szkolenie, nabieranie praktyki i eliminowanie osobników niezdolnych, niechętnych itp. I tak stan Policji Województwa Śląskiego z początkiem istnienia aż do roku 1923

wynosił	3.612
w roku 1924	3.351
" " 1925	3.260
" " 1926	2.935
" " 1927	2.595
" " 1928	2.614
" " 1929	2.591

w roku 19302.568
 obecnie na okres 1931/32 proponowała Główna Komenda stan
 etatowy2554

Ze względu, że cały powyższy proponowany stan2.554 nie
 jest obsadzony i wokuje razem 51 stanowisk proponuje Komisja Budżetowo-Skarbowa obniżenie etatu o 30 stanowisk tj. do ogólnej cyfry 2524
 przezco można zaoszczędzić na uposażeniu okrągło 150.000,-

ludności
 Stosunek ilości w Województwie Śląskiem do liczebności Policji
 Województwa Śląskiego wynosił
 w roku 1928 jeden policjant434 mieszcz.
 " " 1929 " "463 "
 " " 1930 " "541 "
 w porównaniu do liczebności Policji Województwa Śląskiego stan Policji
 Państwowej w reszcie Rzeczypospolitej w roku 1930 wynosił ogółem
 32.286 funkcjonariuszów na ilość ludności około 29.000.000 tam więc
 stosunek liczebności Policji Państwowej do ilości mieszkańców wynosi
 1 - 750, co jest przeciętną liczbą dla całego terenu Policji Państw.,
 natomiast w niektórych Województwach stosunek ten jest znacznie większy
 n.p. w Województwie Łódzkim 1 - 350, w Wojew. Nowogrodzkim 1 - 437,
 przyczem uwzględnić należy, jak już powyżej wspomniałem, że granicy
 wschodniej Rzeczypospolitej Policja Państwowa nie pilnuje, natomiast
 Policja Województwa Śląskiego załatwia służbę paszportową na całym
 terenie Województwa Śląskiego.

Co do działalności i sprawności Policji Województwa Śląskiego na
 posiedzeniach Komisji Budżetowo-Skarbowej p.Naczelnik Wydziału Bezpie-
 czeństwa wyjaśnił, że w y n i k i s ł u ż b o w o P o l i c j i
 s t a l e s i ę p o l o p s z e j ą, ilość wykrytych przestępstw
 jest coraz większa, a niewykrytych coraz mniejsza, dzięki czujności i
 zapobiegliwości Policji Wojewódzkiej zauważyć się dawno w ostatnich
 latach stało zmniejszenie się przestępczości z wyjątkiem roku ubiegł-
 ogo i obecnego, które pod względem bezpieczeństwa z powodu nadzwyczaj-
 nego kryzysu gospodarczego i bezrobocia, kilkakrotnych wyborów do ciał
 ustawodawczych i rad gminnych, uważać należy jako wyjątkowe.

Zarządy skierowane pod adresem władz przłożonych, że w czasie
 wyborczym były wydawane zlecenia ni należyte prostuji Naczelnik Wy-
 działu Bezpieczeństwa przez odczytanie wydanych w tej sprawie raskryp-
 tów i rozporządzeń, z których wynika, że mógłby tylko zapewnić wyjątko-
 wo mnie miejsce jakimś nadużyciu.

Proponowany przez Główną Komendę Policji na okres budżetowy
 1931/32 etat 2.554 składa się z następujących grup funkcjonariuszów
 oficerowie66
 urzędnicy28
 podoficerowie służby mundurowej 2.175
 podoficerowie " śluczej 220
 służba niższa /woźni, gońcy, woźnicy/ 35
 Razem: 2.524

Przechodząc do cyfr czyli do szczegółowego preliminarza zaznaczam:

Ustalono przez Komisję Budżetowo-Skarbową globalną kwotę wydatków
 na Policję Województwa Śląskiego wynosi:

wydatki zwyczajne13.974.088,-- zł.
 " nadzwyczajne 175.000,-- "

Razem: 14.149.088,-- zł.

z kwoty powyższej przypada na uposażenie 1 12.101.755,-- "
 tj. okrągłą 86% wszystkich preliminarzowanych wydatków
 zwyczajnych i nadzwyczajnych, tak, że na wydatki
 rzeczowe zwyczajne i nadzwyczajne przypada okrągło
 14%.

Kwota uposażenia w wysokości 12.107.755,-- zł. wydawałaby się na pierwszy rzut oka w porównaniu do faktycznych wydatków na uposażenie w okresie budżetowym 1930/31 za wygórowaną, jeżeli się zwróci pod uwagę, że na uposażenie wypłacono w kończącym się okresie budżetowym 1930/31 kwotę 11.533.315,-- zł. Różnica przeto wynosi o 568.440,-- zł. więcej w obecnym preliminarzu. Tu muszę jednak podnieść, że należności wymienione w §-ie 1 uposażenia pod poz. 2, 3, 4, 5 i 6 w łącznej kwocie 444.534,-- zł. wstawione zostały do §-u 1-go pierwszy raz, zaś w poprzednich okresach budżetowych albo wcale nie figurowały, jak poz. 3, 4 i 6, albo też znajdowały się w innych paragrafach i poz., jak poz. 2 i poz. 5, chociaż jako dodatki istotnie personalne należało je wstawić do uposażenia, które figurował dotąd jako poz. 3 par. 3.

Potrąciwszy przeto od powyższej różnicy 568.440,-- zł. powyższą kwotę składającą się z nowych pozycji 2 - 6 444.534,-- " okazał się faktyczna nadwyżka pobrać 123.906,-- " czyli nieco ponad 1% kwoty zużytej w roku 1930/31 na wypłatę uposażenia. Nadwyżka ta jest minimalną i konieczną potrzebną na wyrównanie większych kwot na rosnące stałe dodatki ekonomiczne i t.p.

Do poz. 5 §-fu 1-go strawni dla podoficerów Policji zaznaczam, że kwota ta jest w stosunku do kwoty z roku ubiegłego wyższą o 60,000 zł. a to wskutek konieczności wyrównania załógłości strawnego za dwa miesiące, powstałej w poprzednim okresie budżetowym 1930/31.

Do §-u 2 różne wydatki osobowe nadmieniam, że wstawione została tutaj nowa pozycja, obejmująca wydatki na umundurowanie Policji w wysokości 388.811,-- zł., które to wydatki stanowiły poprzednio osobny paragraf 10-ty budżetu Policji Województwa. Wydatki na umundurowanie obniżone zostały w stosunku do budżetu zaszereżowanego o 119.771,-- zł., a to wskutek oszczędności przy uwzględnieniu zapasów sukna i mundurów, znajdujących się w magazynie Głównej Komendy.

Do §-u 2b jako całkiem nową pozycję wstawiono kwotę 134.400,-- zł. na odszkodowania dla poszkodowanych na zderzeniu i niezdolnych do pełnienia funkcji z powodu zranienia funkcjonariuszów oraz ich wdów i sierot po poległych funkcjonariuszach Policji. Wstawienie to okazało się konieczne, celem dostosowania się do Policji Państwowej, w której zarządzania to istnieje już od roku 1928. Celem ustawowego ulegalizowania tego wydatku wpłynął do Sejmu Śląskiego "pod obrady" odpowiedni projekt ustawy z uzasadnieniem ze strony Śląskiej Rady Wojewódzkiej. Dotąd wchodziły w rachubę 9 wdów po poległych w służbie policjantach oraz 3 policjantów, którzy wskutek okaleczeń względnie wypadków w służbie stali się zapadnię do zarabkowania niezdolnymi.

Preliminowane wydatki w §§ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16 i 17 zostały przeważnie, chociaż w nieznać znaczniej mierze w stosunku do roku budżetowego 1930/31 obniżone, a najwyższą utrudniono z konieczności na dotychczasowym poziomie.

Do §-u 13-go wykształcenia dodano jako nową pozycję 10-tą. Wypłata załógłych dzieci za dolegacje na kursa szkolne w ubiegłych latach w kwocie 15.000,-- zł.

Do §-u 14-go uzbrojenia wydatki zwyczajne zostały o 49.305,-- zł. obniżone, a to wskutek przebrojenia Policji w nową karabinów i obdzielenie nową amunicją, wskutek czego odpade w przyszłym okresie budżetowym potrzeba wydatków na utrzymanie i naprawę karabinów oraz na zakupno amunicji. Wstawione pod wydatki nadzwyczajne w §-ie 14-ym stała 175.000,-- zł. stanowią 2-gą ratę na zapłatę nowych karabinów dla Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Wszystkie wydatki przewidziane w dziale III. budżetu zostały przez Komisję Budżetowo-Skarbową dokładnie zbadane i uzupelnione jako celowe.

Tobac tego proszę o przyjęcie działu III. w brzmieniu proponowanem przez Komisję:

Również proszę o zmianę proponowaną przez Komisję dotyczącą dochodów dział III. § 2 i 4., gdyż zmiana ta jest w ścisłym związku ze zmianami poczynionymi po stronie wydatków.

Katowice, dnia 25.marca 1931r.

Sprawozdawca:

Przewodniczący:

/-/ Dr.Adam Kucur n.p.

/-/ Czesław W.Chmielowski m.p.

Sejm Śląski.

MK.

Druk Nr. 60/III, dot. dr. Nr. 32/III.

Cz. II. Dz. IV.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
Kultury Krajowej
/Cz. II. Dz. IV./
na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: wz. Poseł Jan Grzonka.

Wysoki Sejmie!

Przy rozpatrzeniu tego działu omówiono ciężkie położenie rolnictwa wśród którego ono obecnie się znajduje. Poruszono także kwestję przyjsicia rolnikom z pomocą przez wstawienie do budżetu śląskiego odpowiednich funduszków na potanienie kredytu tak potrzebnego rolnikom, czego jednak Komisja Budżetowo-Skarbowa nie mogła urzeczywistnić dla braku pokrycia.

Dział Kultury Krajowej Komisja proponuje przyjąć bez zmiany. Jedynie poprawić należy pomyłki w druku i to:

§ 1. Uposażenie poz. 2. - Inspektorat leśny - zamiast 19.517 zł. ma być 19.191 zł., zaś w § 5, poz. 1 - Komorne - itd. zamiast 1.300 zł. 1.800 zł. - razem 4.800 zł.

W § 20 w objaśnieniach proponuje się poprawkę:

Poz. 1 udzielenie doraźnej pomocy rolnikom itd. 39.000 zł.

" 2 zwalczanie gruźlicy wśród bydła 11.000 "

Razem § 20 50.000 zł.

Katowice, dnia 24. marca 1931 r.

Sprawozdawca:

Przewodniczący:

/-/ wz. Jan Grzonka.

/-/ Czesław W. Chmielewski.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej

o preliminarzu budżetowym

Urzędów Robót Publicznych

Część II. Dział V. na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca poseł Jan S c h m i e g o l.

W y s o k i S e j m i e!

Komisja Budż.-Skarbowa zajmowała się budżetem robót publicznych na 3-ch posiedzeniach rozpatrując bardzo szczegółowo zarówno wydatki osobowe tego działu jak i wydatki rzeczowe, inwestycyjne. Wydatki działu Robót Publicznych, t.zw. wydatki inwestycyjne, preliniowane pierwotnie w preliniarzu Sl. Rady Wojewódzkiej na ogólną sumę 16,835,266.zł. stanowią w przedłożonym budżecie przeszło 14% ogólnej sumy wydatków.

Opracowanie działu Robót Publicznych wymagało szczególnej uwagi z dwóch zasadniczych względów. Roboty Publiczne pochłaniają rok rocznie olbrzymie sumy, gdy jednak są przeprowadzone celowo i oszczędnie, przysparzają Województwu majątku i dochodów. Należało zatem stwierdzić w pierwszym rzędzie, czy roboty te są rzeczywiście celowe i produktywnie, czy gospodarka temi poważnymi sumami jest oszczędna. Z drugiej strony jednak musiała Komisja brać pod uwagę inny moment nie mniej ważny zwłaszcza w okresie obecnego groźnego przesilenia gospodarczego. Tym momentem była troska o zapewnienie w zbliżającym się sezonie budowlanym pracy jaknajwiększej liczbie bezrobotnych. Oszczędności poczynione w tym dziale w stosunku do globalnej sumy wydatków są minimalne, stanowią bowiem kwotę 539,392.-zł., czyli zaledwie przeszło 3%. Ogólna kwota wydatków inwestycyjnych na rok następny została ustalona przez Komisję na sumę 16,835,266.zł. Podane niżej szczegółowo zestawienie uwzględnia zmiany dokonane przez Komisję w dziale Robót Publicznych w poszczególnych paragrafach.

Wychodząc z założenia, że przy robotach publicznych należy zwiększyć w miarę możliwości kredyty przeznaczone na inwestycje, tj. materiały i robociznę, a ograniczyć do minimum wydatki na administrację i nadzór, Komisja Budż.-Skarbowa wprowadziła w budżecie tegorocznym zmianę idącą w tym kierunku, ażeby koszty administracji względnie nadzoru technicznego zostały wyłączone ze sum przewidzianych preliniarzom na poszczególne roboty publiczne. Koszta te ustalono w sumach ryczałtowych preliniując na ten cel:

- a/ przy wydatkach na budowę domów 233,000 zł., tj. około 5% kosztów budowy,
- b/ przy wydatkach na budowę dróg 150,000 zł. tj. około 3% kosztów budowy,
- c/ przy wydatkach na regulacje rzek 67,650 zł. tj. około 5% kosztów budowy,
- d/ przy budowie kolei krajowych 300,000 zł. tj. około przeszło 8%.

Komisja wyraziła przy tej sposobności życzenie, ażeby Wydział Robót Publicznych dążył do tego, by koszty administracyjne i wydatki na nadzór techniczny zmniejszyć do możliwego minimum.

W związku z obradami nad budżetem kolei krajowych wyłoniła się obszerna dyskusja dot. strony dochodowej tych robót. Sejm Sl. uchwala corocznie na budowę kolei bardzo poważne kwoty wychodząc w pierwszym rzędzie ze wspomnianego już wyżej założenia, iż w okresie obecnego przosilenia gospodarczego należy stwarzać jaknajwięcej nowych warsztatów pracy w celu zmniejszenia bezrobocia. Budowa kolei przynoszą, poza tym niewątpliwie korzyści mieszkańcom tych okolic, w których nowe linje kolejowe powstają. Nie mniej jednak Skarb Śląski, który wyłożył na cel budowy kolei poważne kwoty nie tylko nie partycypuje w zyskach pobieranych przez administrację kolejową z tych nowych linii, a zaznaczyć wypada, że wszystkie te linje są dochodowe, lecz także nie pobiera od Skarbu Państwa należnych odsetek od tych sum. Sprawa ta jest nadzwyczaj pilna i ważna: przy rozdziale dochodów Skarbu Rzeczypospolitej i Skarbu Śląskiego, których w najbliższym czasie spodziewać się należy, musi być ta sprawa poruszona i zasadniczo na przyszłość rozstrzygnięta.

Preliminarz Robót Publicznych Województwa Śląskiego na okres 1931/32 ustaliła Komisja w kwotach:

a/ wydatków zwykłych	2,646,406.-zł.
b/ " nadzwyczajnych	<u>13,646,468.- "</u>
razem:	16,295,874.- zł.

Z tego widzimy, że wydatki zostały obniżone o kwotę zł. 539,392.-

Obniżenie nastąpiło w następujących kwotach:

Dz.V.§.4.Środki lokomocji o	104,392.-zł.
" V."12.Budowle nadziemne ".....	75,000.- "
" V."13.Budowle drogowe - mostowe o	450,000.- "
" V."14.Budowle wodne podwyższono o 175,000.-zł.	
" V."15.Budowa kolei krajowej obniżono o	80,000.- "

Razem obniżono 709,392.-zł.

Podwyżka wynosi 170,000.- "

Pozostaje 539,392.- zł.

Wyżej wymienione zmiany poczynione przez Komisję Budż.-Skarb. proponuję plenum Sejmu Sl. do przyjęcia.

Katowice, dnia 26.marca 1931r.

Przewodniczący:

Sprawozdawca:

/-/ Czesław W.Chmielewski

/-/ Jan Schmiegel.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej

o preliminarzu budżetowym

Wojewódzkiego Zakładu Badania Żywności o

przedmiotach użytku

/Cz. II. Dz. VI./

na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: Poseł Jan K o w o l l.

W y s o k i S e j m i e!

Preliminarz przewidywał w tym dziale wydatków

zwyyczajnych 133.000 zł.

nadzwyczajnych 15.100 "

razem 148.100 zł.

W ubiegłym roku budżetowano na ten cel 142.335 zł. Wydatki nadzwyczajne są spowodowane z przeniesieniem zakładów z Pszczy-ny do Katowic. Przy rozpatrywaniu pojedynczych pozycji tego działu Komisja była zmuszona dokonać pewnych zmian, a to przy uposażeniach urzędniczych z 64.000 na 65.200 zł., przy funkcyj- narjuszach niższych z 32.000 na 37.600 zł., a to na podstawie wypłat ostatniego miesiąca; tak, że z przewidzianych w preli- minarzu na uposażenie 96.000 podnosi się na 102.800 zł. Oszczęd- ności w wysokości podwytek Komisja w tym dziale znaleźć nie mogła, skreślono jednakowoż przy wydatkach na przeprowadzenie 2.000 zł., przy potrzebach specjalnych 3.500 zł., tak, że dział ten przedstawia się ostatecznie w wydatkach zwyyczajnych 136.300 zł., a nadzwyczajnych 13.100 zł. - razem 149.400 zł. - nadwyżka wynosi 1.300 zł.

Dochody tego działu wynoszą 36.720 zł.

W imieniu Komisji proponuję przyjęcie tego działu z wy- mienionymi zmianami.

Katowice, dnia 23. marca 1931 r.

Sprawozdawca: /-/ Jan K o w o l l.

Przewodniczący: /-/ Chmielewski.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
Wojewódzkiego Urzędu Ubezpieczeń i Wyższ.
Urzędu Ubezpieczeń
/Cz.II.Dz.VII.R.I i II./
na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: Poseł Władysław W i e c z o r e k.

W y s o k i S e j m i e !

Komisja Budżetowo-Skarbowa obradując nad preliminarzem budżetowym Wojew.Urz.Ubezpieczeń uchwaliła pozycje po przeprowadzonej szczegółowej dyskusji, amianowicie:

Cz.II.Dz.VII. Dochód preliminowany 1.500.-zł.
Ogólne wydatki w wysokości 86.413.-"
§ 1. Uposażenie 57.126.-"

Uchwalono 8 etatów i to w grupie:

V.VI.VIII. IX. X.XI.XIII.

Na r.1931/32 1 1 2 1 1 1 1 8 razem

§ 2. Różne wydatki osobowe 1.030.-zł.
Poz.1.Umundurowanie woźnego 300 zł.
" 2.Kasa Chorych i Ubezp.....730 "

§ 3. Podróże służbowe i przesiedlenia..... 650.-zł.

§ 6. Wydatki biurowe 1.780.-"

§ 7. Inwentarz biurowy 3.100.-"

§ 8. Wydatki pocztowe,telegraf.i telefon. . 100.-"

§ 11.Inne wydatki 200.-"

§ 12.Inne wydatki specjalne 22.427.-"

/Poz.1,2,3./

Komisja Budżetowo-Skarbowa po otrzymaniu wyjaśnień przez p.Naczelnika dr.Patryna wyraziła życzenie, żeby sprawność w załatwieniu akt odwoławczych przez członków Senatu była traktowana jako sprawa pilna, zważywszy, że rozchodzi się o warstwę ciężko-poszkodowanych.

Dz.VII.Rozdz.II. Wyższy Urząd Ubezpieczeń.

Dochód preliminowany..... 57.294.-zł.

Ogólne wydatki uchwalono: ... 181.211.-"

§ 1. Uposażenie 139.533.-"

Uchwalono 21 etatów i to w grupie:

V.VII.VIII.IX. X. XI.XII.XIIIa. Razem

Na r.1931/32

1. 3 6 3 3 1 3 1 21

2. Różne wydatki osobowe	2.200.-zł.
3. Podróże służbowe i przesiedlenia ...	1.900.-"
5. Pomieszczenie	4.500.-"
6. Wydatki biurowe	2.933.-"
7. Inwentarz biurowy	1.700.-"
8. Wydatki pocztowe, telegr. i telefon...	1.100.-"
11. Inne wydatki	800.-"
12. Specjalne wydatki	26.540.-"
/Poz. 1.16.540., poz. 2.10.000/	

Komisja Budżetowo-Skarbowa II. Sejmiku Sl. wyraziła życzenie przeniesienia Wyższego Urzędu Ubezpieczeń z Myszkowic do Katowic, jednakowoż do dzisiaj powyższa sprawa nie została załatwiona. Stwierdza się, że Wyższy Urząd Ubezpieczeń został swego czasu ulokowany tylko tymczasowo z powodu braku odpowiednich ubikacyj w Katowicach. Wyższy Urz. Ubezp. jako Urząd Centralny powinien bezwzględnie być ulokowany w Katowicach. Jest on władzą odwoławczą dla całego Województwa Śląskie go z wyjątkiem części Cieszyńskiej.

Ulokowanie tego Urzędu w Myszkowicach jest bardzo niewygodne, gdyż dojdzie od dworca zwłaszcza dla ludzi starszych i ułomnych narażone jest w porze zimowej na wypadki. Jeżeli chodzi o sprawność administracji, to niema zażaleń. Chodziłoby tylko o gmach, celem pomieszczenia Woj. Urz. Ubezpieczeń, Wyższ. Urz. Ubezpieczeń, ewentl. Sąd Bracki.

Zyczeniem Komisji Budżetowo-Skarbowej jest, ażeby Śląska Rada Wojewódzka użyła tych kredytów, które będą do dyspozycji na cele budowlane, na pierwszym miejscu na budowę gmachu dla wszystkich instytucyj ubezpieczeniowych, łącznie z Wyższym Urzędem Ubezpieczeń, Wojew. Urz. Ubezpieczeń, Sądem Brackim itd. Upoważniono referenta do zgłoszenia rezolucji w powyższej sprawie.

Sprawydzawca:

/-/ Wł. Wiczorek:

Przewodniczący:

/-/ Czesław W. Chmielewski.

Katowice, dn. 26. III. 1931r.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej

o preliminarzu budżetowym

Wojewódzki Sąd Administracyjny

/Cz.II.Dz.VIII./

na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: poseł Jan K o w o ł ł.

W y s o k i S a j m i e !

Preliminarz budżetowy na okres od 1.kwietnia 1931r. do 31.marca 1932r. przewiduje w dz.VIII. - Wojewódzki Sąd Administracyjny wydatki

w kwocie: 61.626,-- zł.,

gdy tymczasem w ubiegłym roku wydano 70.134,-- zł. Wobec powyższego należy stwierdzić, iż w preliminarzu budżetowym na rok 1931/32 proponuje się o 8.508,-- zł. mniej, niż w ubiegłym roku.

Na uposażenia jest przewidziana kwota 50.000,-- zł., resztę prelimitowanej sumy przeznacza się na uzasadnione wydatki m.i.7.407,-- zł. na wynagrodzenia zawodowych i niezawodowych sędziów, świadków, rzeczników itp.

Wykaz czynności Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Katowicach za rok 1930 przedstawia się następująco:

Ogólny wpływ spraw sporno-administracyjnych	634
" " " uchwałowych	3.502
Ilość posiadzeń	23
" wydanych wyroków	313
" " orzeczeń	26
" uchwał kolegjalnych	286

Komisja Budżetowo-Skarbowa podczas swoich 3-ich czytań uchwaliła przyjąć budżet Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego bez zmian i dlatego w imieniu Komisji Budżetowo-Skarbowej wnoszę:

Wysoki Sejm uchwalić raczy! Preliminarz budżetowy Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na rok 1931/32 w brzmieniu przedłożenia Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

Katowice, dnia 24.marca 1931r.

Sprawozdawca:
 /-/ Jan Koroll m.p.

Przewodniczący:
 /-/ Czesław W.Chmielewski m.p.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
Zakładów Krajowych i Humanitarnych

/Cz. II. Dz. IX./
na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: poseł Ignacy Sikora.

Wysoki Sejmie!

W preliminarzu na 1931/32r. w Dziale tym przewidziane było 11.153.172,- zł. wydatków zwyczajnych oraz 30.000,- zł. wydatków nadzwyczajnych czyli ogółem wszystkie wydatki przewidywano w wysokości 11.183.172,- zł.

W dziale IX. w §§ 12 - 17 preliminarza mieszczą się wydatki na Wojewódzkie Zakłady Humanitarne, jak utrzymanie i leczenie krajowo-ubogich, wychowanie zapobiegawcze, wychowanie i wyszkolenie głuchoniemych i ociemniałych. Pozatem zasiłki i subwencje na różne cele humanitarne w ogólnej sumie4.611.422,-

Oprócz tego na wydatki społecznej opieki społecznej 6.514.750,- zł. z czego 3.613.750,- zł. przypada na ustawowe wydatki do rent i na pomoc pogłogową oraz renty wojewódzkie /Westfalski/, które właściwie są wydatkami państwowymi. Wobec czego na zapomogi wojewódzkie pozostałoby załedwie 2.910.000,- zł. Suma ostatnia przeznaczona jest na zapomogi dla najbiedniejszej ludności bądź to w formie wsparć w gotówce, czy też w naturajlech, bądź też na pomoc lekarską. Rozdział tych zapomóg dokonują się za pośrednictwem starostw i burmistrzów miast według specjalnego regulaminu wzgl. instrukcji.

Zakłady Wojewódzkie.

Województwo Śląskie utrzymuje 7 zakładów humanitarnych /oprócz "Cieszyński" w Zakopanem/, w których mieści się ogółem około 2 640 ludzi a mianowicie:

1/ Zakład umysłowo-chorych	w Rybniku	około 1 000 osób,
2/ " " "	w Lublińcu	" 1 000 "
3/ Szpital krajowy	w Cieszynie	" 250 "
4/ Zakład wychowawczy	w Cieszynie	" 140 "
5/ " głuchoniemych	w Rybniku	" 85 "
6/ " matołków	w Rybniku	" 90 "
7/ Dom Pracy Poprawczej	w Lublińcu	" 75 "

2 640 osób.

Na utrzymanie tych 2 640 ludzi przewiduje się dopłatę ze Skarbu Śląskiego, czy to na podstawie ustawowego obowiązku, czy też jako dotacja w przedłożonym nam preliminarzu ogółem 3 milj. zł.

Oprócz wyżej wymienionych 3 milj. zł. dopłacają jeszcze powiaty 1.302.000,- zł. a osoby prywatne i inne Województwo 1.060.000,- zł., czyli, że w gotówce na utrzymanie 2.640 osób wydajemy około 5½ milj. zł., bo oprócz gotówki niektóre zakłady mają jeszcze majątki ziemskie i różne warsztaty, które także przynoszą pewien dochód.

Dla orjantacji podaję jeszcze koszty utrzymania i leczenia jednej osoby w poszczególnych zakładach wojewódzkich a mianowicie

1/ w Szpitalu krajowym w Cieszynie	4.350,- zł.
2/ w Śl. Zakł. dla głuchoniemych w Rybniku	3.300,- "
3/ w Zakł. Umysłowo-Chorych w Rybniku	2.000,- "
4/ w " " " w Lublińcu	2.000,- "
5/ w Domu Pracy Poprawczej w " "	1.776,- "
6/ w Zakł. Matołków w Rybniku	1.650,- "

Przeciętnie więc utrzymanie i leczenie jednej osoby w zakładach wojewódzkich wynosi przeszło 2.000, -- zł. rocznie.

Jeżeli specjalnie wypuklam olbrzymie wydatki jakie mamy na zakłady humanitarne, to czynię to w tym celu, żeby zwrócić więcej uwagi na uchylanie przyczyn, która nam tych ułomnych przysparzają z powodu czego powstają coraz większe ciężary stałe.

Za jedną z takich przyczyn uważać należy obecne bezrobocie, które u nas na Śląsku w dniu 14. III. br. osiągnęło cyfry 65.085 osób. Licząc do tego rodziny, śmiało przyjąć można, że klęska ta dotyczy około 1/4 milj. osób, z czego wsparcie z Funduszu Bezrobocie pobiera tylko 1/3, reszta zdana jest na głód i nędzę względnie pobiera drobne wsparcie z t.zw. akcji państwowej, wojewódzkiej i od gmin. Wsparcie jakie bezrobotny otrzyma z Funduszu Bezrobocia wraz z rodziną jest stosunkowo niskie i trwa tylko przez 17 tygodni, olbrzymia część, bo 2/3 takiego wsparcia nie otrzymuje.

W rezultacie sprawa wygląda tak, że na jednego człowieka, którego trzeba utrzymywać w zakładzie, społeczeństwo płaci przeszło 2.000, -- zł. rocznie po to tylko, aby nie był niebezpieczeństwem i ciężarem dla swego otoczenia.

Zapomogi wojewódzkie dla najbardziej potrzebującej ludności.

Natomiast gdy chodzi o ludzi zdrowych i normalnych, którzyby chętnie pracowali na utrzymanie swoje i rodziny i płacili podatki, to gdy spotka ich nieszczęście utraty pracy, a więc jedyne źródło dochodu, społeczeństwo niema dla nich dostatecznych wsparć.

Zo tak jest świadczy o tem przedłożony nam preliminarz, w którym na wsparcie i pomoc dla tej 1/4 milj. armji przewidują się zaledwieś 2.910.000, -- zł., czyli mniej, niż dla 2.640 ludzi umieszczonych w zakładach wojewódzkich /3 milj./

W preliminarzu na rok 1930/31 preliminowano 2.780.000, -- zł. jednakowoż już w budżecie na drugie półrocze kwotę tę bardzo znacznie podwyższono, gdyż wstawiono na ten cel 4.415.142 zł.

Komisja Budżetowa II-go Sejmu biorąc wzgląd na wielką liczbę bezrobotnych podniosła tę kwotę na 8.715.142 zł., która jednak wskutek rozwiązania Sejmu ostatecznie uchwalona nie została. Kwestja bezrobocia od tego czasu zaostrzyła się bardzo poważnie, bo w stosunku do roku ubiegłego liczba bezrobotnych z końcem lutego podniosła się około 140% bo z 25.602 na 63.240 czyli o 37.638 osób /obecnie liczba ta podniosła się o dalsze 3 000 osób/.

Chcąc więc ten wzrost bezrobotnych uwzględnić, należałoby wstawić do obecnego budżetu na ten cel sumę około 7 milj. zł., opierając się na podstawie preliminarza na cały rok budżetowy 1930/31. O ileby się stoli chciało uwzględnić tendencję budżetu za drugie półrocze, to trzeba by kwotę tę podnieść do mniejwięcej 10 milj. zł.

A gdybyśmy chcieli iść po linii uchwał Komisji Budżetowej II-go Sejmu, to należałoby wstawić kwotę 25. milj. zł.

Z powyższego wynika jak daleko jesteśmy od tego, abyśmy mogli zaspokoić potrzeby choćby tylko w tym samym stopniu co w roku ubiegłym. Ze względu na to, że oszczędności przeprowadzone w całym budżecie dały wynik bardzo niski, nie było możliwości wysuwać tak daleko idących wniosków o podwyższenie tych pozycji. Z drugiej strony stoli nie mogło ulegać żadnej wątpliwości, że pozycja ta musi być podwyższona. Poza tem należałoby się również poważnie zastanowić nad uregulowaniem sprawy rent i dopłat do rent, które Skarb Śląski wypłaca za Państwo, a które w preliminarzu wstawiono w niewystarczających kwotach.

Świadczenia socjalne wstawione wydatki państwowe.

W §§ 19 - 23 Działu IX. przewidywane są wydatki na wpłaty rent, opieki i pomocy połogowe oraz dodatki państwowe do ubezpieczeń społecz-

nych. Na cele te przewidywane są w § 19, 22 i 23 ogółem 3.613.750,-- zł. Również i te sumy są niewystarczające, gdyż rzeczywiste wydatki na te cele wynosić będą około 7 milj. zł., czyli około 100% więcej, niż preliminowane. Wydatki te oparte są na obowiązku ustawowym i Państwa do świadczeń tych jest zobowiązane. Wydatki te pokrywał Skarb Śląski na rachunek Państwa jako wydatek państwowy. Niestety dotychczas nie nastąpiło rozliczenie pomiędzy Skarbem Państwa a Skarbem Śląskim mimo, że Skarb Śląski na te cele wypłacił już przeszło 22 milj. zł. W sprawie tej toczą się pertraktacje, które jednak dotychczas nie doprowadziły do pozytywnych wyników.

Ponieważ jednak pretensje Skarbu Śląskiego nie mogą ulegać żadnej wątpliwości, należy żywić nadzieję, że pertraktacje zakończą się korzystnie dla Skarbu Śląskiego.

Komisja Budżetowo-Skarbowa rozpatrując Dział IX. w bardzo obszernej dyskusji ogólnej, rozpatrzyła bardzo szczegółowo wszystkie te kwestje wypowiadając się za możliwie najdalszym uwzględnieniem koniecznych potrzeb w miarę możliwości budżetowych.

Przechodząc zaś do merytorycznego rozpatrywania poszczególnych pozycji, oraz budżetów poszczególnych zakładów wojewódzkich, staraniem Komisji było, żeby z jednej strony osiągnąć jaknajwięcej oszczędności tam, gdzie to bez uszczerbku dla celowości i sprawności uczynić było można, a z drugiej strony podwyższyć przedewszystkiem fundusz dla najbiedniejszej ludności. W rezultacie tych usiłowań mam zaszczyt w imieniu Komisji Budżetowo-Skarbowej zaproponować Wysokiej Izbie szereg zmian preliminarza w dziale IX. jak również w poszczególnych budżetach zakładów wojewódzkich.

Dla ułatwienia całej procedury podam najprzód zmiany w dziale IX. §§ 12 - 17 a dopiero potem zmiany w poszczególnych budżetach zakładów wojewódzkich, zaś na końcu podam zmiany w §§ 18 - 23.

Ogólną sumę działu IX. preliminowaną w wysokości 11.153.172 zł. proponuje Komisja Budżetowa podwyższyć na 13.531.786.-- zł.

W § 12 obniżyć sumę globalną z 644.822,-- zł. na 688.471,-- zł. z następującymi zmianami w poszczególnych pozycjach:

poz.	1	zamiast	127.000,-- zł.	wstawić	120.430,-- zł.
"	2	"	300.233,-- "	"	278.378,-- "
"	3	skrócić się sumę tam wstawioną.			
"	4	zamiast	214.725,-- zł.	wstawić	210.163,-- "

Pozatem wstawia się poz.5 "Dom Zdrojowy Cieszyńska" w Cieszynie
..... 79.500,-- zł.

Paragraf 12 "wydatki nadzwyczajne" bez zmian. Tak samo proponuje się przyjąć bez zmian § 13 /który w druku mylnie podany jako § 12/. Również § 14 proponuje się przyjąć bez zmian. Natomiast w § 15 proponuje się obniżenie sumy globalnej z 382.575,-- zł. na 346.075 zł. w łączności z tem należy obniżyć poz.1 z 188.850,-- zł. na 142.350,-- zł. Poz.2, 3 i 4 bez zmian, poz.5 proponuje się podwyższyć z 65.525,-- zł. na 67.525,-- zł. Paragraf 16 proponuje się obniżyć z 153.475,-- zł. na 135.940,-- zł., wskutek tego zmniejsz się w poz.3 kwota z 54.075,-- zł. na 36.540,-- zł. Reszta pozycji tego paragrafu pozostaje bez zmian.

Tak samo proponuje się obniżyć § 17 i to z 829.000,-- zł. na 813.000,-- zł., wobec tego należy obniżyć poz.1 z 250.000,-- zł. na 245.000,-- zł. W poz.2 proponuje się skrócić słowa "latnia i wypoczynkowo" a w miejsce to wstawić słowo "lecznicze" jako odpowiadające faktycznemu stanowi rzeczy. Poz.3 proponuje się obniżyć z 61.000,-- zł. na 50.000,-- zł., a w poz.7 skrócić słowa: "prowadzenia żłóbka" i wstawić słowo: "na pielęgniarce społecznej". Reszta pozycji tego paragrafu bez zmian.

Paragraf 17a proponuje się podwyższyć z 5.000,-- zł. na 238.000,-- zł. z tem, że za poz.4 wstawia się nową poz.5 "na walkę z alkoholizmem" 5.000,-- zł., reszta poz. należy przenieść na 6, 7 i 8. Wobec przeprowadzonych

zmian ulegają również odpowiedniej zmianie załączone preliminarze budżetowe poszczególnych zakładów wojewódzkich.

Na str. 57 preliminarze znajduje się wyciąg z budżetów dot. śląskich zakładów wojewódzkich, gdzie należy w myśl poprzednich propozycji zmniejszyć w § 12 sumę 641.958 na 608.971, -- zł., zaś poz. 1 tego §-u z 127.000, -- na 120.430, -- zł. poz. 2 obniżyć z 300.000, -- zł. na 278.378, -- zł. a poz. 4 przenieść na poz. 3 i obniżyć z 214.725, -- zł. na 210.163, -- zł. Paragrafy 12a, 13 i 14 bez zmian.

Paragraf 15 należy obniżyć z 246.375, -- zł. na 209.875, -- zł. a poz. 1 tego §-u z 178.850, -- zł. na 142.350, -- zł. - poz. 2 bez zmian. Również zmienia się § 16, gdzie obniża się sumę 54.075, -- zł. na 36.540, -- zł. - w poz. 2 zmienia się numeracja 2 na 3, a sumę 54.075, -- na 36.540, -- zł.

Przechodząc do poszczególnych preliminarij budżetowych zakładów wojewódzkich proponuje się w myśl uchwał Komisji Budżetowej przyjąć

- 1/ preliminarz zakładów dla umysłowo-chorych w Lublińcu na str. 61 - 64. - bez zmian,
- 2/ preliminarz zakładu dla umysłowo-chorych w Rybniku str. 65 - 70 - bez zmian z tem tylko, że na str. 68 w poz. 4 w rubryce a/ dodać uzupełniająco, ze słowem "przez" słowo: "folwerk" zakładu. Tak samo na str. 69 należy skreślić w zestawieniu pod "dochody nadzwyczajne" cyfry porównawcze budżetu z 1930/31 - 150.000, -- zł., gdyż dostały się tam przez pomyłkę, a dotyczą budżetu z roku 1929/30.
- 3/ preliminarz zakładu dla matołków w Rybniku /str. 71-74/ proponuję przyjąć bez zmian.
- 4/ w preliminarzu Śl. Szpitala w Cieszyńsku /str. 75-79/ proponuję na str. 78 w §-ie 12 poz. 1 obniżyć z 298.182, -- zł. na 293.182, -- zł., a w etatach administracji wstawić w grupie XI. zamiast 3 - tylko 2 etaty, zaś etat w grupie XIV. skreślić, wobec czego w administracji skreśla się 2 etaty i zamiast 15, wstawia się tylko 13 etatów. wskutek tego zamiast preliminarijnych 81 stawia się tylko ogółem 79 etatów.
 W poz. 2 zamiast ogólnej sumy 50.575, -- zł. należy wstawić 48.469, -- zł. w związku z tem należy zmienić rubrykę a/ z 21.606 na 21.000, a rubrykę b/ z 5.000 na 3.500 -- zł., resztę poz. proponuję przyjąć bez zmian. Natomiast w związku z przeprowadzonymi zmianami należy zmienić ostateczną sumę rozchodu /str. 79/ z 1.089.590, -- zł. na 1.067.225, -- zł. w zestawieniu jak poprzednio, wskutek czego suma niedoboru należy obniżyć z 300.244, -- zł. na 278.378, -- zł.
- 5/ preliminarz "Domu Pracy Poprawczej" w Lublińcu /str. 81 - 85/ proponuję przyjąć bez zmian.
- 6/ w preliminarzu Śl. Zakładu Wychowawczego w Cieszyńsku /str. 87-92/ proponuję na str. 89 w poz. 10 obniżyć ogólną sumę tej poz. z 192.200, -- zł. na 155.700, -- zł., a w rubryce a/ wstawić zamiast 140 tylko 120 wychowanków krajowo-ubogich a 3.25 zł., a nie 3.50 zł. jak jest obecnie, zaś sumę 178.850, -- zł. obniżyć na 142.350, -- zł. Wskutek tych zmian obniża się ogólną sumę dochodu z 222.100, -- zł. na 185.600, -- zł.

W rozrachunkach str. 90 w poz. 1 na skutek obniżenia etatów, obniża się kwotę 165.563, -- zł. na 158.983, -- zł. Z etatów administracji skreśla się w grupie IX. - 1, tak, że zostaje jeden etat, natomiast w grupie XI. zamiast 1 wstawia się 2 etaty, w grupie XII. skreśla się 2 etaty, wobec czego w administracji zamiast ogółem 8, wstawia się tylko 6 etatów, tak, że ogólna ilość wszystkich etatów wynosi 29 - zamiast 31.

Poz.2 należy obniżyć z 27.900,-- zł. na 18.600,-- zł., zaś w rubryce b/ zamiast 2.500,-- zł. tylko 1.700,-- zł., a w rubryce d/ zamiast 1.000,-- zł. tylko 500,-- zł., w rubryce e/ zamiast 2.000,-- zł. tylko 1.000,-- zł., w rubryce f/ zamiast 8.400,-- zł. wstawić 5.400,-- w rubryce g/ zamiast 5.000,-- zł. tylko 1.000,-- zł. - reszta rubryk bez zmian. Poz.5 obniża się na 25.150,-- zł. przez obniżenie w rubryce e/ z 3.000,-- zł. na 2.800,-- zł.

Poz.6 obniża się z 4.500,-- zł. na 4.200,-- zł. przez skrócenie w rubryce a/ 300,-- zł., czyli 1.500,-- zł. na 1.200,-- zł., reszta rubryk bez zmian.

W poz.8 zamiast 10.000,-- zł. proponuje się wstawić 8.500,-- zł., wskutek tego zmienia się rubryka e/ suma 3.500,-- zł. na 3.000,-- zł. w rubryce b/ z 5.500,-- zł. na 5.000,-- zł. a w rubryce c/ z 1.000,-- zł. na 500,-- zł.

Poz.9 pozostaje bez zmian.

W poz.10 proponuje się wstawić zamiast 104.797,-- zł. tylko 79.597,-- zł., a w rubryce a/ zamiast 61.941,-- zł. tylko 46.741,-- zł. W rubryce c/ wstawić zamiast 10.000,-- zł. sumę 7.000,-- zł. a pod L.2 zamiast 5.000,-- zł. wstawić 3.000,-- zł. Pod L.3 - zamiast 24.356,-- zł. wstawić 19.356,-- zł. - Poz. 11 - bez zmian.

Cały rozchód wynosi zatem 349.100,-- zł. lecz 306.030,-- zł. w zestawieniu należy zmienić "dochód zwyczajny" z 222.100,-- zł. na 185.600,-- w rozchodzie zamiast 349.100,-- zł. wstawić 306.030,-- zł., wobec czego niedobór wynosi nie 127.000,-- zł., lecz 120.430,-- zł.

7/ W preliminerzu "Śl.Zakł.dla Głuchoniem w Rybniku" /str.93-96/ proponuję w myśl uchwał Kom.Budżetowo-Skarbowej następujące zmiany: w "dodatkach zwyczajnych" poz.10 wstawić zamiast 120.070,-- zł. sumę 75.510,-- zł., wobec czego w objaśnieniach pod a/ należy wstawić zamiast 9 tylko 3 krajowo-ubogich a 2.80, zł. a nie 3,50 zł., zaś sumę 9.450,-- zł. obniżyć na 2.520,-- zł. Również obniża się liczba miejscowo-ubogich z 85 na 81 a 1.40 zł. zamiast 1.75 zł., a sumę ogólną zmienić z 44.625,-- zł. na 34.020,-- zł. Te same zmiany co do miejscowo-ubogich zachodzą pod b/, gdzie również liczbę 85 zmienia się na 81 a 1.40 zł., zamiast 1.75 zł., tak samo ogólną sumę z 44.625,-- zł. obniża się na 34.020,-- zł.

W rubryce c/ zamiast 1 wychowanek a 3.50 zł. wstawić 45,-- zł. miesięcznie, a w sumie zamiast 1.050,-- zł. tylko 450,-- zł. Rubrykę d/ skróciła się na 4.500,-- zł. wskutek tych zmian zmieniła się również cała suma dochodu z 120.770,-- zł. na 76.210,-- zł.

Tak samo na stronie 96 w "rozchodzie zwyczajnym" w poz.1 należy wstawić zamiast 160.395,-- zł. sumę 125.453,-- zł. Również w tabelce etatów zachodzą zmiany a mianowicie w etatach szkolnych w grupie VII. zamiast 3 wstawia się 2 etaty, w grupie VIII. zamiast 4 tylko 3, w grupie IX. zamiast 3 wstawić się 5 etatów, w grupie XI. zamiast 2 tylko 1, w grupie XII. zamiast 4 tylko 2, w grupie XIV. - jeden etat, czyli razem zamiast 18 tylko 16 etatów.

W administracji w grupie XII. zamiast 3 wstawia się tylko 2 etaty, w grupie XIII. - jeden etat, natomiast skróciła się jeden etat w grupie XIV. Wskutek tych zmian ogólna liczba etatów w administracji zmniejsza się z 6 na 5. Przy etatach w rubryce personelu technicznego, skróciła się w grupie XIII. - 2 etaty również skróciła się 1 etat w grupie XV. tak, że ogólna liczba etatów personelu technicznego zamiast 9 ustala się tylko na 6., natomiast podwyższa się służbę z 9 na 10 dodana w nawiasach słowo "perobek" skróciła się. Ogólna zaś liczba całego personelu ustala się na 37 zamiast 42.

W poz.2 należy wstawić zamiast 14.720,-- zł. sumę 16.020,-- zł. a w rubryce e/ zamiast 2.500,-- zł. sumę 5.000,-- zł., gdyż z powodu pomyłki pierwotna suma była niewystarczająca. Natomiast rubrykę d/ skróciła się zupełnie a dalsza dwia rubryki oznaczają się lit.d/ i e/.

Poz.3 zmniejsza się z 4.000,-- zł. na 2.500,-- zł.

Poz.4 obniża się z 3.500,-- " na 2.500,-- " , przyczem w rubryce a/ zamiast..... 3.250,-- " wstawić należy 2.000,-- zł. a w rub. b/ zamiast 250,-- " " 500,-- zł. Poz.5 z powodu mylnego obliczenia podwyższa się sumę 19.700,-- zł. na 33.100,-- zł., w związku z tem należy w rubryce a/ sumę 7.800,-- zł. podwyższyć na 17.000,-- zł., w rubryce b/z 4.000,-- zł. na 8.400,-- zł., reszta rubryk bez zmian.

W poz.6 obniża się sumę 4.200,-- zł. na 3.200,-- zł. , a w rubryce b/ z 2.000,-- zł. na 1.000,-- zł., reszta rubryk bez zmian. Poz.8 i 9 pozostają niezmiennymi. Poz.10 obniża się z 98.880,-- zł. na 73.500,-- zł. zaś w rubryce a/ z 63.280,-- zł. na 50.400,-- zł., a w rubryce b/ z 16.000,-- zł. na 3.500,-- zł., reszta rubryk bez zmian.

Poz.11 i 12. pozostają bez zmian. W poz.13 w rubryce a/ wstawić się zamiast 3.500,-- zł., sumę 4.500,-- zł., natomiast skreśla się rubrykę d/, rubryka e/ będzie rubryką d/ z tem, że dodaje się słowa: i wycieczki naukowe". Rubryka f/ będzie rubryką a/ pozatem wszystkie inne rubryki pozostają bez zmian.

Wobec przeprowadzonych poprawek zmniejszyć należy ogólną sumę rozchodu" z 335.495,-- zł. na 286.373,-- zł. a w "zastawieniu" w dochodzie wstawić zamiast 120.770,-- zł. sumę 76.210,-- zł., zaś w rozchodzie zamiast 335.495,-- zł. sumę 286.373,-- zł. Niodobór wynosi zatem nie 214.725,-- zł. lecz 210.163,-- zł.

8/ Budżet "Domu Źdrojowego Cięższynianka" referował już poseł Kęzior, a więc temsamem przesyłamy wszystkie budżety zakładów wojewódzkich, które poraz pierwszy załączone zostały do preliminarza budżetowego.

Pozostają mi jeszcze do zareferowania przeprowadzone przez Komisję Budżetową zmiany w §-i 18 - 23 na stronie 37.

Jak to już na początku zaznaczyłem, Komisja Budżetowa starała się przede wszystkim podwyższyć fundusz dla najbiedniejszej ludności, zdając sobie sprawę z potrzeb, jakie powstały wobec tak kolosalnego wzrostu liczby bezrobotnych. Niestety wskutek poważnego obniżenia globalnej sumy budżetu z jednej, a wzrostu wydatków na szkolnictwo, administrację skarbową, Policję i inną z drugiej strony, było to zadanie nadzwyczaj trudne i w efekcie dało tylko 2.400.000,-- zł. Komisja Budżetowa zdawała sobie sprawę z tego, że podwyżka ta jest niewystarczająca i dlatego też uchwała szereg rezolucyj domagających się rewindykacji tych dochodów, jakie na podstawie art.5 statutu organicznego wpływać winny do Skarbu Śląskiego.

Zywiac zaś nadzieję, że rozpoczęte w tej sprawie pertraktacje z Rządem Centralnym w ciągu b.r. doprowadzą do pozytywnych wyników, przyczyniających się do większych wpływów do Skarbu Śląskiego, Rada Wojewódzka będzie mogła wystąpić z dodatkowym budżetem. Na tej podstawie zostaną też Wysokiej Izbie przedłożone rezolucje Komisji Budżetowej, wzywające Radę Wojewódzką o ustalenie w dodatkowym budżecie odpowiednich sum na zapomogi wojewódzkie dla najbiedniejszej ludności. W obecnym budżecie proponuje się podwyższyć w §-i 18 sumę 2.910.000,-- zł. na 5.310.000,-- zł., zaś w poz.1 Fundusz dla najbiedniejszej ludności z 2.000.000,-- zł. na 4.200.000,-- zł.

Poz.2 i 3 bez zmian, a w poz.4: pomoc lekarska podnieść na 300.000,-- zł. - Poz.5 pozostaje bez zmian.

Paragraf 19 co do sumy pozostaje bez zmian, natomiast w objaśnieniach proponuje się rozbić tę sumę na dwie pozycje, a mianowicie: poz.1 - Renty Wojewódzkie 111.750,-- zł. /są to świadczenia przewidziane ustawą śląską z dnia 8.VII.1925r./ poz.2 - Jednorazowe zapomogi dla rencistów 220.000,-- zł.

Paragraf 22 proponuje się przyjąć bez zmian, tak samo § 23. Co do tych pozycji mówiłem już na wstępie, że są one niewystarczające, bo tów, więc, wstawić w budżecie konieczne zapotrzebowanie, należałoby podwyż-

wydatki na "Opiekę i pomoc położową" o 300.000,-- zł., zaś "Dodatek do ubezpieczeń społecznych" o co najmniej 3 milj. zł. Wydatki te są jednak wydatkami państwowymi i winny być pokryte ze Skarbu Państwa, dla tego sum tych Komisja nie podwyższyła, odkładając sprawę tę aż do uregulowania pretensji Skarbu Śląskiego do Skarbu Państwa z Rządem Centralnym, względnie do budżetu dodatkowego.

Również co do tej materji Komisja Budżetowo-Skarbowa przedłoży Wysokiej Izbie odpowiednią rezolucję. Kończąc moje sprawozdanie co do działu IX. w imieniu Komisji Budżetowo-Skarbowej proszę Wysoką Izbę o przyjęcie wszystkich zaproponowanych poprawek.

Przewodniczący

Sprawozdawca:

/-/ Czesław W. Chmielewski m.p.

/-/ I. Sikora m.p.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
Urzędu Kontroli Państwowej w KatowicachCz. II.a
na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: poseł Dr. Zygmunt Glücksmann.

Wysoki Sejmie!

Administracja Urzędu Kontroli Państwowej pozycję w -ie 2 jako opartą na przepisach ustawy z dnia 23.I.1927r. /Dz.U.Sl.Nr.1 poz.3/ Komisja Budżetowa pozostawiła bez zmiany.

Nowość stanowi wstawiona poz. § 3 9.600,-- zł. jako dodatek funkcyjny dla Naczelnika Urzędu Kontroli Państwowej, którą uzasadnić się jak następuje:

Biorąc pod uwagę pożyteczną działalność Urzędu Kontroli Państwowej z pracami kontrolnymi nad wykonaniem budżetu śląskiego wstawiła Rada Wojewódzka w poprzednich preliminarzach kredyty dla U.K.P. na środki lokomocji a mianowicie w roku 1929/30 w kwocie33.700,-- zł.
a w roku 1930/31 w kwocie23.250,-- "

Prezes U.K.P. z kredytów tych mimo ich otwarcie nie skorzystał z tego powodu, że preliminarze te nie były definitywnie przez Sejm uchwalone. W roku ubiegłym oświadczył Prezes U.K.P., że ze względów oszczędnościowych nie podtrzymuje sprawy zakupienia samochodu - wobec czego Komisja Budżetowa uchwaliła mu tytułem dodatku reprezentacyjnego kwotę 10.000,-- zł. Atoli w braku ustawy skarbowej Prezes U.K.P. także z tego kredytu nie mógł korzystać. Ponieważ w poprzednich latach miał Prezes przyznane bezpłatnie mieszkanie służbowe, obecnie zaś za swe mieszkanie płaci i gdy nadto wydatki związane z kierownictwem i reprezentacją Urzędu Kontroli Państw. ponosi z własnych funduszy, przeto stawiam wniosek o przyznanie mu dodatku funkcyjnego w kwocie 9.600,-- zł.

Nadmieniam, że niektórzy Naczelnicy Wydziałów Urzędu Wojewódzkiego pobierają różne dodatki funkcyjne mimo, że nie mają samoistnych obowiązków reprezentacyjnych, a przecież stanowisko Prezesa U.K.P. jest wyższe od stanowiska naczelników.

Wobec powyższego upraszam o przyjęcie Cz.II. Dz.I. § 2 wadla uchwały Komisji Budżetowej.

Katowice, dnia 25.III.1931r.

Przewodniczący:

Sprawozdawca:

/-/ Czesław W. Chmielewski m.p.

/-/ Dr. Zygmunt Glücksmann m.p.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
Prokuratorji Generalnej Oddział w Katowicach
/Cz.II a. Dz.II./
na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: Poseł Jan K o w o l l.

W y s o k i S e j m i e!

Budżet na rok 1931/32 przewiduje w cz.II a. dz.II. -
Różne wydatki osobowe - kwotę 7.650 zł.

Chodzi w tym wypadku o pokrycie wydatku na dodatek
mieszkaniowy, który jest wypłacany urzędnikom i funkcjonariuszom
Oddziału Prokuratorji Generalnej Rozplitej w Katowicach według
stawek warszawskich. Skarb Śląski obowiązany jest do tej wypła-
ty na mocy obowiązującej ustawy.

Komisja Budżetowo-Skarbowa prosi o przyjęcie tego działu
bez zmiany.

Katowice,dnia 23.marca 1931 r.

Sprawozdawca:

/-/ Jan Kowoll.

Przewodniczący:

/-/ Czesław W.Chmielewski.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o prelininarzu budżetowym
Władz i Urzędów Skarbowych
/Część III. Dział II/
na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: Poseł Czesław Wieniawa Chmielewski.

W y s o k i S e j n i e !

Sprawozdanie obejmuje część III. Dział II. §§ 1,2,3,5,6,7,8,9
10,11,12,13,14 po stronie wydatków.

Natomiast po stronie dochodów dział II. §§ 2,5,6,8, 13.

Dochody prelininowane w Administr. Skarbowej dział II. Władze i Urzędy Skarbowe w kwocie 208.600.-- zł. Komisja Skarb.Budż.uznała za trafnie ocenione i uchwalała je zgodnie z prelin. Śl.Rady Wojew.

Wydatki działu II. Władze i Urzędy Skarbowe prelin, były przez Śl.Radę Wojew. w wysokości 7.233.043.--zł.

Komisja Skarb.Budż. po zbadaniu istotnych potrzeb tego działu budżetu uchwalała następujące zmiany:

	<u>Wg.prel.Śl. Rady Wojewódzkiej:</u>		<u>W/g.uchwały Komisji:</u>
§ 1. Uposażenie:	5.657.107.	zł.	5.350.000.--
z czego poz.1.	5.372.885.--		5.069.774.--
" 2.	284.222.--		284.226.--
§ 2. Różne wydatki osobowe prel.	549.476.--		546.105.--
z czego poz. 1.	436.571.--		433.500.--
" 2.	48.905.--		48.605.--
" 3.	64.000.--		64.000.--
§ 3. Podróże służbowe i przesiedl.	300.000.--		275.000.--
z czego poz. 1.	260.000.--		245.000.--
" 2.	40.000.--		30.000.--

	<u>Wg. prel. Sl.Rady Wojewódzkiej:</u>		<u>Wg.uchwały Komisji:</u>
§ 5. Ponieszczenia	159.360.-- -----	zł.	159.360.-- -----
§ 6. Wydatki biurowe	147.350.-- -----		147.350.-- -----
§ 7. Inwentarz biurowy	80.000.-- -----		80.000.-- -----
§ 8. Wydatki pocztowe i telefoniczne	35.000.-- -----		35.000.-- -----
§ 9. Wydawnictwa	17.000.-- -----		17.000.-- -----
§10. Remont i konserw.budowli	10.000.-- -----		10.000.-- -----
§ 11. Drobne wydatki	41.750.-- -----		36.750.-- -----
z czego poz. 1.	25.000.-- -----		20.000.-- -----
Pozycje od 2 - 6 bez zmiany			
§ 12. Wydatki połączone z przymus. ściąganien podatków	130.000.-- -----		100.000.-- -----
§ 13. Rekonstrukcja operatów katastr. oprawa map itd.	90.000.-- -----		140.000.-- -----
Uwaga: Wobec zniszczenia operatów i map spowodowanych dotychczasowemi metodami sporządzania kopji Kom. Skarb.Budż.uznała, że należy przystąpić jak najrychlej do ich rekonstrukcji. W związku z czem powstała potrzeba podwyższenia kredytu.			
§ 14. Kom. Podatkowe i Rzeczoznawcy	16.000.-- -----		16.000.-- -----

Wnoszę, by Wysoki Sejm zechciał uchwalić cz.III. w dziale II. w wydatkach zwyczajnych kwotę 6.912.565.-- zł. według odczytanych uchwał Komisji, a w dochodach tej samej cz. i tym samym dziale kwotę 208.600.--zł.

Katowice, dnia 27.III.31r.

Sprawozd. i przew. Kom.Budż.Sk...:

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej

o preliminarzu budżetowym

Emerytur i Zaopatrzeń

/Cz.III. Dz. IV./

na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: Poseł Jan K ę d z i o r.

W y s o k i S e j m i e !

Dział ten obejmuje kredyty na emerytury i zaopatrzenia dla emerytów śląskich, co do których niema wątpliwości, że Skarb Śląski płacić je jest zobowiązany. Przewiduje dalej emerytury i zaopatrzenia dla t.zw.emerytów wojewódzkich tj. takich osób, które pełnią służbę w Województwie Śląskiem i pobierając uposażenie ze Skarbu Śląskiego przeszli w takim stanie rzeczy w stan spoczynku. Nie ulega wątpliwości, że pomiędzy tymi emerytami jest poważna liczba osób, których zaopatrzenie emerytalne paść powinno w ciężar Skarbu Rzeczypospolitej. Po uchwaleniu ustawy o wewnętrznym ustroju Województwa Śląskiego, która ustali jacy jeszcze dalsi urzędnicy /oprócz urzędników zakładów wojewódzkich itp./ będą uznani za urzędników śląskich, których w konsekwencji zaopatrzenie emerytalne stale płacić będzie zobowiązany Skarb Śląski, wypłacone zaopatrzenie emerytalne dla b.urzędników opłacanych ze Skarbu Śląskiego, których uznaje się za urzędników państwowych, powinno znaleźć wyraz przy rozrachunku należności Skarbu Państwa i Skarbu Śląskiego.

Od 1925 r. do sierpnia 1928 r. zaopatrzenie emerytalne dla b.urzędników wojewódzkich płacone było przez Skarb Rzeczypospolitej. Przy uchwaleniu dodatkowych kredytów na okres budżetowy 1928/29 w art.5 ustawy z dnia 2 sierpnia 1928 r./Dz.U.Sl.Nr.17, poz.33/ I-szy Sejm Śląski uchwalił, by emerytury i zaopatrzenia funkcjonariuszów wojewódzkich w pełni opłacane były przez Skarb Śląski. Przez uchwałę tę Sejm pragnął dać wyraz, że pracownicy tych działów Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego /jak nauczyciele, policja itd./, co do których ustawodawstwo na podstawie art. 4. statutu organicznego zastrzeżone jest do kompetencji Sejmu Śląskiego, są urzędnikami śląskimi.

Przy ustalaniu potrzebnych kredytów dla emerytów śląskich i wojewódzkich uwzględnione są także kredyty na przyznanie tym osobom 40% dodatku, 15% zasiłku i dodatku mieszkaniowego według stawek w Warszawie. Temsamem Komisja Budżetowo-Skarbowa zdecydowała już o zgłoszonych przez Zespół Posłów Ch.D. i N.P.R. projektu ustawy druk Nr.3/III i Nr.4/III. Stosowne sprawozdanie co do tych projektów ustaw Komisja przedłoży w czasie najbliższym.

Przy ustalaniu kredytów na emerytury i zaopatrzenia Rada Wojewódzka nie uwzględniła dodatku mieszkaniowego dla wdów i sierot, który to dodatek Komisja pragnie przyznać.

§ 1. Komisja proponuje przyjąć bez zmiany. Kredyt w kwocie 84.528.00 zł. wystarczy na wypłacenie także wdowom i sierotom dodatku mieszkaniowego.

W § 1 a. łącznie z przyznaniem wdowom i sierotom dodatku mieszkaniowego, zachodzi potrzeba podwyższenia kredytu o 60.000,00. zł. do ogólnej kwoty 3.981.000.00 zł. Przed ostatnim ustępem na str.45 ro onuje się wstawić po ramkę:

" Dodatek mieszkaniowy dla wdów i sierot według ilości lat służby w wymiarze pensji wdowiej i sieroczej. Prelimunuje się według miesiąca września 1930 r.

Ilość wdów.	!	Miesięcznie zł.	!	Ilość sierot.	!	Miesięcznie zł.	!	Razem miesięcznie wdowy i sieroty zł.
241	!	3.516.30	!	219	!	826.42	!	4.342.72.
Rocznie:								52.112.64.

Powyższą kwotę zaokrągla się do 60.000. zł."

W § 1_b proponuje się obniżyć kredyt o 60.000 zł. do kwoty 20.000 zł.

Pozycje te objaśnia się następująco:

Do roku 1925 obowiązywało w naszym Województwie rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 10 lipca 1922r. /Dz.U.Sl.Nr.6,poz. 26/ w przedmiocie rent powstańczych. Ustawą z dnia 3 marca 1925 r. /Dz.U.R.P.Nr.30,poz.209/ rozciągnięto na górnosłaską część Województwa Śląskiego moc obowiązującą:

- 1/ ustawy z dnia 18 marca 1921r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin, oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych, których śmierć znajduje się w związku przyczynowym ze służbą wojskową,
- 2/ ustawy z dnia 4 sierpnia 1922 r. i ustawy z dnia 12 lutego 1924r. wprowadzającej niektóre zmiany do ustawy wymienionej ad 1.

i odtąd prawo do pobierania renty dla uczestników powstań śląskich regulowane było według wymienionych ustaw ogólnopanstwowych.

Ogólnopanstwowe ustawy te nie przewidują jednakże pewnych wypadków, które wykazywało wytworzone rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 10 lipca 1922 r. mianowicie rozporządzenie śląskie przyznawało rentę osobom, które chociaż nie były powstańcami, jednakże wskutek tego, że pracowały nad przyłączeniem Śląska do Polski i doznały z pobudek czysto politycznych uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia; dalej przewidywało rentę dla powstańców, którzy w III powstaniu wskutek nieostrożnego obchodzenia się z bronią doznali takiego samego okaleczenia, wzgl. uszkodzenia zdrowia.

Po wejściu w życie ustaw ogólnopanstwowych utraciły niektóre osoby prawo do renty i dlatego I-szy Sejm Śląski wstawił do budżetu kwotę 80.000 zł., by stworzyć temsamem możliwość przyznania im tej renty i odtąd corocznie kredyt ten znajduje się w naszych budżetach. Dyskusja w Komisji wykazała, że dotychczas z tego tytułu nie wypłacono żadnych rent. Ta kategoria ludzi wynosić miała 70 osób, z których zgłosiło się dotychczas około 30, lecz i te osoby nie mogły przedłożyć wymaganych przez Urząd Wojewódzki zaświadczeń.

Komisja stanęła na stanowisku, że ludziom tym należałoby przyznać rentę i dlatego apeluje do Rady Wojewódzkiej, by sprawę tę zbadała i gdyby wykazała się potrzeba nowego ustawowego uregulowania, by przedłożyła Sejmowi odpowiedni projekt ustawy.

Ponieważ jednak według zapewnień przedstawiciela Urzędu Wojewódzkiego kwota 20.000 zł. na początek wystarczy, Komisja zgodziła się

na obniżenie i wnosi o ustalenie kredytu w tym paragrafie - - - -
- - - - wysokości 20.000 zł. Proponuje się także skreślenie w objaś
nieniach słów: " Dla 70 inwalidów cywilnych po 90, - do 100, - zł.
miesięcznie."

Resztę paragrafów i pozycji proponuje się przyjąć
bez zmiany.

Ogólna suma działu IV w rozchodach pozostaje niezmie-
niona.

W dochodach tego działu proponuje się podwyższyć sumę
810.000 zł. o 540.000 zł. do ogólnej kwoty 1.350.000 zł. i to ze
względu na podwyższenie opłat na emerytury z 3 na 5%.

Katowice, dnia 24. marca 1931 r.

Sprawczdawca:

/-/ Jan Kędzior.

Przewodniczący:

/-/ Czesław W. Chmielewski,

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
Ogólnego Zarządu Skarbowego
/Część III. Dział V./
na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: Poseł Czesław Wiciniawa Chmielewski.

Wysoki Sejmie!

Preliminarz Śląskiej Rady Wojew. przewidywał na Ogólny Zarząd Skarbowy w wydatkach kwotę 30.000.-- zł., z czego na różne rozchody jak zwrot opłat emerytalnych, zwroty sum niezależnych wypłaconych w ub. okresach budż. itp. 20.000.-- zł., na nagrody za wykrycie przekroczeń skarbowych 10.000.- zł.

Komisja Skarb.-Budż. wydatki te uchwaliła bez zmiany.

W dochodach preliminarz Ogólnego Zarz. Skarbowego przewidywał kwotę 1.150.000.-- zł., z czego różne dochody, jak zwroty kwot wypłaconych w ub. okresie budż. itp. 200.000.-- zł., kary oprócz wymienionych w dziale VI. oraz dochód^z konfiskat 60.000.-- zł., odsetki od lokat kapitałów Skarbu Śl. w bankach 890.000.-- zł.

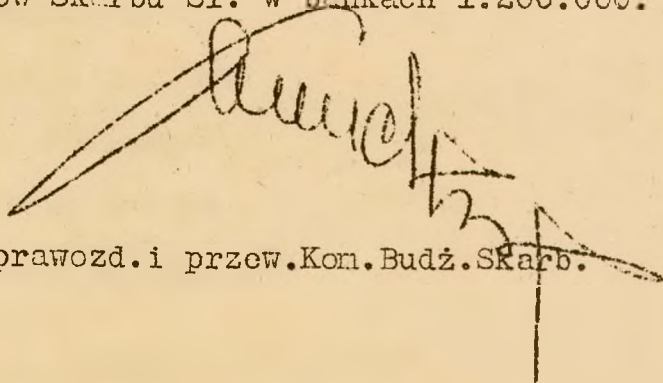
Komisja Skarbowo-Budż. uchwaliła, aby dochody z odsetek od lokat kapitałów Skarbu Śl. podwyższyć do sumy 1.200.000.-- zł., zważywszy, że wysokość tych lokat, wysokość stopy procentowej oraz czas w ciągu którego rezerwy kasowe Wojew. lokowane będą w bankach pozwala na podwyższenie dochodu z odsetek.

Wnoszę, by Wysoka Izba zechciała uchwalić budżet Ogólnego Zarządu

Skarbowego w wydatkach: Dział V. § XI. różne rozchody 20.000.- zł.
§ 13. Nagrody za wykrycie przekroczeń skarbowych 10.000.- zł.

W dochodach Dział V. § XI. różne dochody 200.000. zł. § XIII.
kary prócz wymienionych w dziale VI. oraz dochód z konfiskat 60.000.-
zł. § 17. odsetki od lokat kapitałów Skarbu Sl. w bankach 1.200.000.
zł.

Katowice, dnia 27.III.31r.

Sprawozd.i przew.Kon.Budż.Skarb.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym

Danin Publicznych

Część III. Dział VI. § 10.

na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: Poseł Czesław Wieniawa Chmielewski.

W y s o k i S e j m i e !

Przedłożon y Wysokiej Izbie preliminarz dochodów z danin publicznych na rok budżetowy 1931/32 w brzmieniu uchwalonem przez Komisję Budżetowo-Skarb. Sejmu Śląskiego wykazuje jako przewidywany dochód z tego tytułu ^w łącznej kwocie zł. 106.770.442.-- zł.

Komisja Skarb. Budżetowa ten preliminarz uchwaliła zgodnie z projektem Sl. Rady Wojewódzkiej.

Preliminowany dochód wynosi około 8. miljonów mniej niż wynosi przeciętna dochodów z danin publicznych za lata 1927/28 i 1928/29. Przeciętna ta wynosi bowiem 115.500.000.-- zł.

Komisja nie uznała jednak za możliwą podwyższyć preliminowane dochody, wychodząc z tego założenia, że rok przyszły niewątpliwie będzie rokiem dla Skarbu Śląskiego bardzo trudny.

Rzeczywiste wpływy z danin publicznych wynosiły w latach ub. jak poniżej:

Rok 1926/27.....	76.623.000.--	zł.
27/28	100.819.000.--	"
28/29	130.801.000.--	"
29/30	154.368.000.--	"
30/31		
/do 28. lutego 31r./	130.075.000.--	"

Preliminowany dochód z danin publicznych rozdziela się na podatki

A/ Bezpośrednie: 81.840.000.-- zł.

z czego podatek gruntowy 1.340.000.-- zł.

" przemysł. 35.500.000.-- "

" dochod. 41.500.000.-- "

" od kapit. 500.000.-- "

" i rent 500.000.-- "

" od setki 2.500.000.-- "

za odroc. i kary za zwłokę

2.500.000.-- "

Koszty egzekucyjne 400.000.-- "

Grzywny i kary 100.000.-- "

Zalogłość podatkowo na dzień 28. lutego br. wynosiły sumę około 20.000.000.. zł.

Należności ściągane przymusowo wynosiły za 11 miesięcy br. budżetowego około 2 1/2% ogólnych dochodów z danin publicznych.

B/ Pośrednie: 8.474.442.-- zł.

z czego podatek od wina	530.000.	zł.
" " piwa	2.870.000.	"
" " cukru	2.180.000.	"
" " drożdży	230.000.	"
" " olejów mineraln.	1.880.000.	"
zapalniczek	7.000.	"
kwasu octowego	50.--	"
Akcyzowe opłaty patentowe od likierni, gorzelnii, octowni, browarów, cukrowni, restauracji, oraz miejsc detalicznej sprzed. napojów alkoholowych bez wy- szynku.itp.....	606.000.--	zł.
Opłaty od kart do gry	50.--	"
Odsetki za zwłokę, kary i grzywny	90.000.--	"
Zniesione podatki od węgla krajow.	81.342.--	"

C/ Opłaty stemplowe i daniny pokrewne:

Wedł.wyszczególnienia w proliminarzuzł. 16.456.000.-- zł.

W dochodach z danin publicznych nie prelininowano 10% dodatku do podatków bezpośrednich i pośrednich oraz opłat stemplowych.

Komisja Budż. Skarb. Sejmu Śląskiego stwierdziła, że w czasie od 1. stycznia 1926r. do dnia 28.lutego 1931r. do Skarbu Rzplitej wpłynęło z tytułu tego 10% dodatku pobranego na obszarze Wojew.Śląskiego zł. 47.234.729.72 zł. a na rok 1931/32 należałoby z tego tytułu spodziewać się kwoty 10.260.000.-- zł. Komisja Budż.-Skarbowa wyraziła jednogłośnie opinię, że ten 10% dodatek winien wpływać do Skarbu Śląskiego.

Wnoszę aby Wysoki Sejm zechciał uchwalić budżet danin publicznych w sumie 106.770.442.-- zł. zgodnie z uchwałą Komisji.

Załącznik do Sprawozdania Komisji Budżetowo-Skarb.

o prelininarzu budżetowym

Danin Publicznych

Część III. Dział VI. § 10.

na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: Poseł Czesław Wieniawa Chmielewski.

Preliminarz budż. na rok 1931/32 przewiduje również i po stronie wydatków część III. Dział VI. Daniny Publiczne.

Według projektu przedłożonego przez Śląską Radę Wojew. suma wydatków tego działu wynosić miała 624.000.-- zł. Na wydatek ten składają się zwroty podatków bezpośrednich, pośrednich, opłat stempłowych i inne zwroty.

Preliminarz Sl. Rady Wojew. przewidywał na ten cel:

§ 10.	Zwrotu podatków bezpośrednich		500.000.--	zł.
§ 11.	"	"	pośrednich.....	3.000.-- "
§ 13.	"	opłat stempłowych	120.000.--	"
	Inne zwroty		1.000.--	"

Komisja Skarb. Budż. Sejmu Śląskiego w przekonaniu, że tak wysokie kredyty na zwroty nie mają uzasadnionego oparcia w rzeczywistych potrzebach obniżyła ogólną sumę wydatków do wysokości 374.000.-- zł. W poszczególnych §§ zniżka ta przedstawia się jak następuje:

§ 10.	Zwroty podatków bezpośrdn.		300.000.--	zł.
	z czego poz. 1.		255.000.--	"
	" 2.		45.000.--	"
§ 11.	Zwroty podatków pośredn.		3.000.--	"
§ 13.	"	opłat stempl.	70.000.--	"
	Inne zwroty		1.000.--	"

Wnoszę, by Wysoki Sejm zechciał uchwalić budżet danin publicznych w wydatkach na kwotę 374.000. zł. zgodnie z odczytaniami uchwałami Komisji.

Katowice, dnia 27.III.31r.

Sprawozd. i przew. Kon. Budż. Skarb.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o prelininarzu budżetowym
Śląskiego Funduszu Gospodarczego
Część III. Dział VII/
na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: Poseł Czesław Wieniawa Chmielewski.

W y s o k i S e j m i e !

Przedłożony przez Śl.Radę Wojewódzką preliniarz budżetowy na : 1931/32 nie przewidywał po stronie wydatków dotacji na Śl.Fundusz gospodarczy. Według ustępu c/ art. 10. ustawy z dnia 8.lutego 1928r. o Śl.Funduszu Gospodarczym /Dz.U.Śl.nr.4.poz.7 / nałożony został na Skarb Śląski obowiązek ustawowy dotowania Śl.Funduszu Gospodarczego roczną dotację z budżetu Śląskiego w wysokość nonajmniej 2% ogólnych dochodów Wojew.

Komisja Skarb.-Budżetowa czyniła starania,aby uzyskać należyte pokrycie na ten wydatek w jego ustawowej wysokości.

Ze względu jednak na szczupłość środków pieniężnych,jakich spodziewać się należy w r. budż. 1931/32 Komisja uznała,że wykonalnym jest jedynie dotowanie na ten cel kwoty 1.116.000.-- zł. W związku z tem Komisja Budż.Skarbowa uchwaliła wniosek w sprawie zmiany art.10. lit. c/ ust. z dnia 8. lutego 1928r. o Śl.Funduszu Gospod. Wniosek ten przedstawiony będzie Wysokiej Izbie jako druk nr. 61/III.

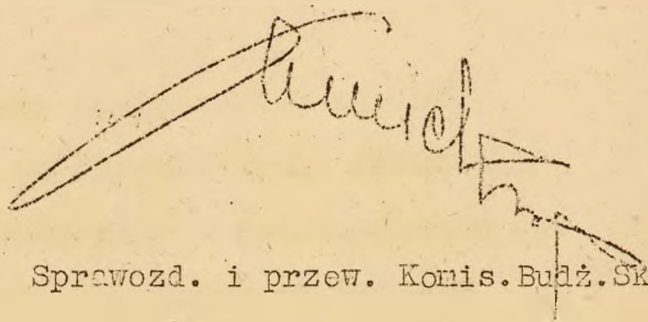
W wykonaniu tej uchwały Komisja Skarb.Budż. Sejmu Śląskiego prelininowała w dziale VII. część III. kwotę 1.116.000.-- zł jako dotację dla śląskiego Funduszu Gospodarczego.

Część III.Dział VII

W związku z sprzedażą parcel budowlanych w Ligocie będących własnością Skarbu Śląskiego w przyszłym roku budżetowym wpłynąć powinna z tego tytułu kwota 300.000.-- zł.

Komisja Skarb.-Budż. uznała, że kwotę tą należy wstawić do dochodów nadzwyczajnych w części III. Dział VII. Sl.Fundusz.Gospod.

Wnoszę, by Wysoka Izba uchwalić zechciała budżet Sl.Fund. Gospodarczego, przewidujący w wydatkach kwotę 1.116.000.-- zł. a w dochodach 300.000.-- zł.

Katowice, 27. III. 31r.

Sprawozd. i przew. Komis. Budż. Skarb.

S e j m _ S ł a s k i .
MK.

Druk Nr. 60/III, dot. dr. Nr. 32/III.

Cz. III. Dz. VIII.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
Długów Wojewódzkich
/Cz. III. Dz. VIII/
na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: Poseł Dr. Bronisław H a g e r.

W y s o k i S e j m i e !

Komisja jednogłośnie uchwaliła preliminowaną przez Radę Wojewódzką sumę wydatków na amortyzację i oprocentowanie pożyczki amerykańskiej w wysokości 4.151.819,52 zł.

Wydatki te muszą być uskutecznione w wykonaniu zawartych umów.

Wnoszę przeto:

" W y s o k i S e j m zechce uchwalić Część III, Dział VIII, § 2 preliminarza budżetu w brzmieniu uchwalonem przez Śląską Radę Wojewódzką.

Sprawozdawca:

/--/ Dr. Bronisław Hager.

Przewodniczący:

/--/ Czesław W. Chmielewski.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
Udziałów i Pożyczek

Cz.III. Dz.IX.

na rok budżetowy 1931/32

Sprawozdawca: poseł Jan Kowoll.

W y s o k i S e j m i e !

Śląska Rada Wojawódzka zobowiązała się wziąć udział przy budowie Zakładu Wodociągów miasta Cieszyn, które pobiera dotąd wodę z czeskiej strony. Aby się uniezależnić od Czechów postanowiono wybudować własny wodociąg, na który przewiduje się około 2.600.000,-- zł. Wojawództwo ma w tym wziąć udział na milion złotych. Skarb Państwa zobowiązał się do subwencji w tej samej wysokości, jak Wojawództwo, a miasto Cieszyn ma pokryć resztę kosztów z własnych funduszy.

W ubiegłym roku na ten cel ^{było} przewidziano 250.000,--zł., budżet taboroczny przewiduje tę samą kwotę.

Komisja proponuje przyjęcie tego działu bez zmiany.

Katowice, dnia 23.marca 1931r.

Sprawozdawca:

Przewodniczący:

/-/ Jan Kowoll m.p.

/-/ Czesław W.Chmielowski m.p.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o praliminarzu budżetowym
Administracji Domów Skarbowych

Cz. III. Dz. X.
na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: poseł Dr. Zygmunt Glücksmann.

Wysoki Sejmie!

Administracją domów skarbowych objęte są:

- 1/ Skarbowe domy mieszkalne, znajdujące się w liczbie 32 na obszarze województwa Śląskiego,
- 2/ 4 baraki mieszkalne,
- 3/ 16 parcel budowlanych.

Czynsze z tych domów skarbowych w ciągu 3-ch kwartałów roku budżetowego 1930/31 dały dochód 223.134.58 zł.

W budżecie na rok 1930/31 praliminowano na administrację domów skarbowych mieszkalnych łączną kwotę 200.000,-- zł., z tego okragło 150.000,-- zł. na remont i konserwację, zaś na wydatki administracyjne okragło 50.000,-- zł. z tem, iż na wydatki osobowe praliminowano było 23.000,-- zł.
na wydatki rzeczowe 27.000,-- "

Faktycznie wydatkowano na remont wczesnie od 1.IV.1930r. do 31.I. 1931r. 163.452.94 zł.

W bieżącym roku pierwotnie praliminowano na Administrację Domów Skarbowych ogólną kwotę 135.000,-- zł., z czego na remont 60.000,-- zł., zaś na wydatki administracyjne osobowe i rzeczowe 75.000,-- zł.

Wydatek na remont w kwocie 60.000,-- zł. praliminowany - jest uzasadniony. To też wnoszę o przyjęcie tego bez zmian.

Natomiast wydatki na samą Administrację zarówno w poz.1 jak też w poz.2 były za wysoko praliminowane.

Opierając się na wydatkach w tej dziedzinie uskuteczniionych w b. roku budżetowym, uwzględniając częściowy wzrost tychże, ustaliła Komisja Budżetowa w poz.1 wydatki osobowe na kwotę 26.000,-- zł. zaś w poz.2 wydatki rzeczowe na kwotę 20.000,-- "

Ogólna zatem kwota wydatków na Administrację Domów Skarbowych przedstawia się w cyfrze 106.000,-- zł.

Proszę o przyjęcie Dz. X. wedle uchwały Komisji Budżetowej.

Katowice, dnia 25. marca 1931r.

Sprawozdawca:

Przewodniczący:

/-/ Dr. Zygmunt Glücksmann m.p.

/-/ Czesław W. Chmielewski m.p.

Mr.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
Władz II-giej Instancji Administracji Szkol-
nej i Szkolnictwa Powszechnego /Cz. IV. Dz. III,
Cz. IV. Dz. IV. R. I./ na rok budżetowy
1931/32.

Sprawyozdawca: poseł Stefan K. puściński.

W y s o k i S e j m i e !

Dział III Władze II instancji .

Referent poseł Kapuściński w dyskusji generalnej nad tym działem podniósł, że dość znaczna rozbudowa aparatu administracyjnego administracji szkolnej, a zwłaszcza Wydziału Oświecenia, spowodowana jest bardzo szerokim zakresem działania i postępującą stale naprzód rozbudową naszego szkolnictwa. Dlatego preliminarzowy budżet tego działu naogół odpowiada istotnym potrzebom szkolnictwa. Mimo to jednak referent uważa za możliwe zaproponować Komisji poczynienie pewnych oszczędności, które jednak nie wpłyną w niczem ujemnie na wykonanie przez administrację szkolną jej rozległych zadań.

W dyskusji szczegółowej w § 1. /uposażenie/ referent zaproponował skreślenie kwoty 43.783 zł. Jako uzasadnienie podał, że nie wszystkie preliminarzowe etaty są obsadzone, można więc zasadniczo przyznać na rok budżetowy 1931/32 taką kwotę, która jest niezbędna na utrzymanie personelu urzędniczego w obecnym stanie faktycznym plus kwot na mianowanie jednego wizytatora w V. st. sk. i dwóch stanowisk w VI. st. sk., których obsadzenie podyktowane jest koniecznością z względu na rozbudowę szkolnictwa zawodowego. Jednak większość członków Komisji starała na stanowisku utrzymania jedynie stanu faktycznego etatu, uchwalając w I. i II. czytaniu skreślić z § 1. /uposażenie urzędników/ sumę 81.783 zł. W III czytaniu jednak Komisja przywróciła etat jednej V. i 2-ech VI., uchwalając na ten cel 38.000 złotych.

W rezultacie ostatecznym Komisja Budżetowa z § 1 /uposażenie urzędników/ skreśliła jedynie kwotę 43.783 zł., ustalając ostateczną wysokość § 1 na 639.550 zł.

W poz. 3. tego § Komisja poprawiła błąd formalny, ustalając tytuł tej pozycji na "ryczałt funkcyjny", a nie "reprezentacyjny".

W § 2. /różne wydatki osobowe/ w poz. 1. /wynagrodzenie na zapomogi/, stosownie do skreśleń przeprowadzonych w § 1, skreślono kwotę 5 420,- zł. ustalając ostateczną wysokość tego § na 182 840 zł.

W § 3. /podróże służbowe i przesiedlenia/ na wniosek referenta skreślono w poz. 1. 2.000 zł., ustalając ostateczną kwotę całego paragrafu, na 48.000 zł.

W §. 6. /wydatki biurowe/ w poz. 1. /materiały pisarskie/ na wniosek referenta skreślono 8.000 zł., na podstawie porównania wysokości wydanych na ten cel sum w poprzednim budżecie. Inne pozycje tego paragrafu na wniosek referenta przyjęto bez zmian. Ostateczną wysokość całego paragrafu 6 uchwalono w kwocie 28.000 zł.

W § 7. /inventarz biurowy/ w poz. 1. /zakup maszyn do pisania/ na wniosek referenta skreślono kwotę 9.000 zł., przyjmując drugą pozycję bez zmian. Ostateczną wysokość całego § 7. uchwalono w kwocie 11.000 zł.

W § 8. / wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne / na wniosek referenta przyjęto w całości bez zmian. Zwiększenie wydatków na ten cel usprawiedliwione jest z centralizowaniem w Wydziale Oświecenia wypłaty należności z tego tytułu całej administracji szkolnej na terenie Województwa.

§ 11 / drobne wydatki / i § 12 / biblioteka / na wniosek referenta uchwaliła Komisja bez zmian.

W § 14. / zasiłki i stypendja / referent zaproponował przyjęcie bez zmian całej prelininowanej przez Radę Wojewódzką kwoty. Jednak na wniosek p. Posła Sikory Komisja po dłuższej dyskusji uchwaliła większością głosów z poz. 3. / na dożywiane hufców szkolnych, drużyn jordanowskich, kolonji szkół powszechnych, seminarjów, gimnazjów i szkół zawodowych / skreślić kwotę 25.000 zł. i z poz. 4 / urządzenie kursów jordanowskich itd. / również kwotę 25.000 zł.

Ostateczną wysokość całego § 14. Komisja uchwaliła w sumie 1.285.800 zł. w poz. 2. sprostowano omyłkę drukarską, dodając na końcu słowa " i ochronek".

W § 16. / zakup wzorów szkolnych / na wniosek referenta skreślono 5.000 zł., uchwalając cały § 16. w wysokości 5.000 zł.

Cały dział III w wydatkach zwyczajnych w III czytaniu Komisja uchwaliła w wysokości 2.232.190 zł., dokonywując w ten sposób ogólną sumę oszczędności w kwocie 122.403 zł.

Dział IV nadzór szkolny.

W § 1. referent poseł Kapuściński zaproponował skreślenie 84.953 zł. jako różnicę między wysokością prelininowanych etatów a obecnym stanem faktycznym wypłat plus pewne dodatki wynikające z przesunięć do wyższych szczebli. Komisja jednomyślnie uchwaliła skreślić z uposażenia urzędników proponowaną przez referenta kwotę uchwalając ostateczną wysokość § 1 na sumę 349.337 zł.

§. 2. / różne wydatki osobowe / na wniosek referenta Komisja przyjęła bez zmian.

W § 3. / podróże służbowe i przesiedlenia / w poz. 1. / ryczałt dla inspektorów itd. / na wniosek referenta skreślono 2.000 zł., uchwalając cały § 3. w wysokości 48.000 zł.

§§ 5, 6, 7, 8, 9, 11, i 12 przyjęto na wniosek referenta bez zmian.

Cały rozdział I działu IV Komisja Budżetowa uchwaliła w wysokości 454.847 zł. przeprowadzając w ten sposób oszczędności na sumę 86.953 zł.

Katowice, dnia 25.marca 1931 r.

Sprawozdawca:

Brzewodniczący Komisji:

/-/ Stefan Kapuściński.

/-/ Czesław W. Chmielewski.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej

o preliminarzu budżetowym

Szkół Powszechnych

Część IV. Dział IV. Rozdział II.

na rok budżetowy

1931/32.

Sprawozdawca : poseł Józef S y s k a.

W y s o k i S e j m i e !

W dniu 10.III.rb.Komisja obradowała nad budżetem szkół powszechnych.Referent przedstawił potrzeby szkolnictwa powszechnego, szczególnie uzasadniając potrzebę większej liczby etatów nauczycielskich w związku z przyrostem dzieci, potrzebę podniesienia funduszu na pomoce naukowe, na budowę szkół, na wyższe kursy nauczycielskie, potrzebę wstawienia pewnej kwoty na książki do klas wyższych dla uczniów szczególnie zdolnych a biednych.Za niekorzystne dla nauczania uważa referent: większą liczbę dzieci na Śląsku niż przewiduje ustawa polska, niski wiek dzieci wstępujących do szkoły /niższy niż przed wojną/, brak podręczników, mniejszy wymiar godzin na egzekwowanie programu naukowego. W dyskusji ogólnej jeden z mówców stwierdzał, iż szkoła winna wychowywać w duchu państwowym, narodowym i religijnym, drugi utrzymywał, iż nauczyciel nie powinien wchodzić w orbitę polityki władz administracji politycznej.

Przy §.1 referent uzasadniał potrzebę utrzymania liczby etatów, która według stanu obecnego wynosi w budżecie o 100 więcej, wyjaśniał istnienie większej liczby etatów w grupach VIII - VI przegrupowaniem nauczycieli według par.111 ustawy uposażeniowej; dyplomami rektorskimi, zaliczeniem do tego paragrafu nauczycieli szkół wydziałowych i specjalnych.W §.1 brak na rok budżetowy 31,000 zł.na wynagrodzenia za grunt dla kierowników szkół.

Paragraf 1 przyjęto bez zmiany.

W §.2 skorygowano kwotę na 85,435 zł.

§.3,5,6,7,8,11 przyjęto bez dyskusji.

Nad §.12 wywiązała się dyskusja.

Referent proponował podniesienie poz.1 o 50.000.zł.,uzasadniając okrojenie tej pozycji przez Radę Wojew.o 250,000 zł.Z tej pozycji i subwencje dla pracowników fizycznych, na pracownię robót ręcznych, na wyposażenie szkół w pomoce do przyrody, na przybory do robót kobiecych, na mapy, książki, zeszyty, inwentarz szkolny.Wniosek referenta upadł większością głosów Komisji.Również upadł wniosek referenta o wstawienie nowej pozycji 10,000 zł.na książki do klas wyższych dla zdolnych a biednych uczniów.

§.12 i 14 pozostały bez zmiany.

Nad pozycjami w §.15 - Oświata pozaszkolna - wywiązała się dłuż-

sza dyskusja, w wyniku której poz.1 obcięto do 450,000 zł., zaś jako poz.2 wstawiono: Na organizowaną przez W.O.F. akcję oświaty pozaszkolnej 70,000 zł. Subwencje dla Instytutu Pedagogicznego obniżono z 60,000 zł. na 50,000 zł.

Wobec powyższych zmian sprawa udziału subwencji została przez Komisję Budż.-Skarbową, w następujący sposób załatwiona:

S z k o ł y p o w s z e c h n e
Cz.IV. - Administracja szkolna -
Dz.IV.- Rozdz.II.-Szkoły powszechne-

Str.51. §.15.-Oświata pozaszkolna-

Poz.1.	Towarzystwa Oświatowo-Kulturalne	450,000 zł.
" 2.	Na organizowaną przez W.O.F. akcję Oświaty pozaszkolnej	70,000 "
" 3.	Instytut Pedagogiczny	50,000 "
" 4.	Rada sportowa	20,000 "

Z wyżej podanej kwoty 20,000 zł.
otrzymuje: a/Rada sportowa 15,000 zł.
b/Klub sportowy

	"Pogoń" w Katowicach	5,000 "
" 5.	Na stadion w Mysłowicach	10,000 "
" 6.	Wojew. Komitet Wychowania Fizycznego	50,000 "
" 7.	Liga Morska i Rzeczna na budowę Polskiej Floty Wojennej	10,000 "
" 8.	Teatr Polski w Katowicach	550,000 "
" 9.	Związek Harcerzy Polskich na budowę szkoły instruktorskiej w Buczu	25,000 "
" 10.	Na ogólną propagandę turystyczną i poparcie turystyki wśród młodzieży	10,000 "
" 11.	Związek Harcerstwa Polskiego, Oddz. w Katowicach	20,000 "
" 12.	Subwencja dla Teatru Niemieckiego w Katowicach	40,000 "
" 13.	T.C.L. Katowice na dalszą budowę Domu Oświatowego w Katowicach	100,000 "
" 14.	Śląska Pomoc Naukowa	25,000 "
" 15.	Towarzystwo Tatrzańskie	2,000 "
" 16.	Na budowę pomnika Łompy w Lubczy śląskiej	2,000 "
" 17.	Związek Śl. Kół Śpiew. w Katowicach	10,000 "
" 18.	"Cigniwo" w Katowicach	3,000 "
" 19.	Tow. Gimnastyczne "Sokół", dzieln. śląska	15,000 "

Z wyżej podanej kwoty 15000 zł.
otrzymuje: a/Tow. Gimn. "Sokół"
dzieln. śląska 10,000 zł.
b/Komitet budowy sokolni, Kr. Huta 5,000 "

" 20.	Związek Młodzieży Polskiej Męsk. i Żeńskiej	15,000 "
" 21.	Sekretariat Diecez. Kat. Abstynentów	5,000 "
" 22.	Tow. Przyjaciół Nauk na Śląsku w Katowicach	10,000 "
" 23.	Zesp. Tow. Stenograf. system. Gab.-Polinskiego w Katowicach	1,000 "
" 24.	Stow. Polsk. Rekodz. "Gwiazda", Waszkowce-Rumunja	1,000 "
" 25.	Wincentki w Król.-Hucie	10,000 "
" 26.	T.U.R.	5,000 "
" 27.	Bund für Arbeiter-Bildung	3,000 "
" 28.	N.U.R.	5,000 "
" 29.	Chrześć. Społ. Oświata wypłacić Chrześć. Uniwers. Robot. w Katowicach	5,000 "
" 30.	Robotniczy Instytut Oświaty i Kultury im. Stefana Żeromskiego	5,000 "
" 31.	Zarząd Gł. Macierzy Szkolnej w Cieszyńcu	5,000 "
" 32.	Nasze czytelnice	10,000 "

Razem §.15: 1,542,000 zł.

§.15 łącznie podniesiono z 1,482,000 na 1,542,000.

Przy §.18 Komisja zapoznała się z planem budowy szkół w Woj. za czas od 1927r. łącznie na lata najbliższe. Na dokonczenie rozpoczętych budynków potrzeba 4,500,000, do budżetu wstawiono tylko 1,500,000 zł.

W §.19 poz.1 referent proponował podnieść o 45,000 zł. W zeszłorocznym budżecie pozycja ta wynosiła 50,000 zł., a na całkowite pokrycie potrzeba jeszcze 15,000 zł. Utrzymanie dwu kursów preliminowane na 25,000 zł. jest niemożliwe. Wniosek o podwyższenie na 70,000 z braku wskazania pokrycia upadł.

§.19 i 20 przyjęto bez zmian.

Katowice, dnia 25.marca 1931r.

Sprawozdawca:

Przewodniczący:

/-/ Józef Ryśka

/-/ Czesław Chmielewski

ooo _____ ooo

S p r a w o z d a n i e

Komisji Budżetowo-Skarbowej o preliminarzu budżetowym
Seminarjów nauczycielskich i Szkolnictwa średniego

/Część IV. Dział IV. Rozdział III./ /Część IV. Dział V./

Sprawozdawca: poseł Dr. Włodzimierz Dąbrowski.

W y s o k i S e j m i e!

A/ Szkolnictwo średnie ogólno-kształcące.

Na terenie Województwa mamy zakłady średnie, państwowe, komunalne i prywatne. Przy trzech zakładach w Katowicach i trzech w Królewskiej Hucie mamy oddziały niemieckie. Z zakładów średnich ogólno-kształcących jest 27 polskich i 8 niemieckich. Państwowych 14 z tego polskich 13, niemiecki 1 o dwu wydziałach, komunalnych 13. Prywatnych zakładów średnich w Województwie jest 9 z tego 1 polski, 8 niemieckich.

Traktując oddziały mniejszości przy gimnazjach w Katowicach i Król.-Hucie jako osobne jednostki szkolne mamy na terenie Województwa 41 jednostek szkolnych, średnich, ogólno-kształcących, z czego 27 polskich i 14 niemieckich.

Pod względem liczby zakładów zatem jest przeszło 1/3, czyli 33% mniejszościowych.

O ile chodzi o gimnazja pod względem płci jest 9/wzgl. 11/żeńskich, a to 1 państwowe /Tarnowskie Góry/ 6 komunalnych /Katowice/, /Król.-Huta, Mikołów, Mysłówice, Pszczyna, Siemianowice/ i dwa prywatne /Mikołów i Rybnik/. Zaznaczam równocześnie, że przy dwu gimnazjach, a to w żeńskim w Katowicach i Królewskiej Hucie istnieją oddziały dla mniejszości językowej. Z wymienionych 9 gimnazjów jest 8 polskich i 1 względnie po doliczeniu oddziałów dla mniejszości w Katowicach i Król.-Hucie 3 niemieckie.

Koedukacyjnych zakładów jest 9, a to 4 polskie i 5 niemieckich, 4 komunalne /Nowy - Bytom, Rozdzień, Ruda, Żory/ i 5 prywatnych /Lipiny, Nowa-Wieś, Pszczyna, Siemianowice, Tarnowskie Góry/.

Częściowo koedukacyjnych tj. takich, których tylko klasy najwyższe są koedukacyjne jest 5 /Bielsko polskie i niemieckie, Cieszyń klas. i mat. przyr., Lubliniec/ wszystkie państwowe.

Pośród 41 jednostek szkół średnich ogólno-kształcących mamy 4 względnie 5 typów: staro-klasyczny, neoklasyczny, humanistyczny, matematyczno-przyrodniczy i licealny. Gimnazjów typu staro-klasycznego mamy 2 państwowe 12 neoklasycznych z tego 10 państwowych 2 komunalne. Gimnazjów typu humanistycznego jest 16, z tego 2 państwowe, 10 komunalnych, 4 prywatne.

Gimnazjów typu matematyczno-przyrodniczego jest na obszarze Województwa 11, z tego 4 państwowe, 4 komunalne, 3 prywatne.

Typ licealny zachował się dotąd właściwie tylko w jednym zakładzie prywatnym /żeńskie w Mikołowie/. Wreszcie dwa gimnazja miały po 2 wydziały, a to gimnazjum państwowe niemieckie w Bielsku i gimnazjum klas państwowe w Katowicach.

Interesujący jest rozkład typów szkół średnich pod względem
ezy wy a o ego. W 2 zakładach polskich jest 2 typu staro-klasycznego

stwowe , 8 komunalnych , 1 prywatne; typu matem.-przyr. 2 państwowe , 3 komunalne - razem 27.

Gimnazja niemieckie typu staro-klasycznego 0; neoklasycznego: 3 państwowe , typu humanistycznego państwowych 0; komunalnych 2 , prywatnych 3; typu mat.-przyr. państwowych 2, komunalnych 1, prywatnych 3 ; licealnego prywatnych 1 - razem 15,

W zakładach polskich przewagę ma typ klasyczny i humanistyczny - razem 23 zakłady na 27; w zakładach niemieckich przewagę ma typ humanistyczny i matematyczno-przyrodniczy 11 jednostek na 16.

Wśród zakładów polskich najsilniej rozwijają się zakłady typu klasycznego , wśród niemieckich typu matematyczno-przyrodniczego.

O ile chodzi o uczniów , to było ich w 1928/29 razem 12,524, 1929/30 - 12,956, 1930/31 - 14,002 - wzrost wynosił zatem w porównaniu do stanu z 1928/29 w 1929/30 3,4% w 1930/31 w porównaniu do 1929/30 30,8%.

W gimnazjach państwowych było w 1929/30 6,655 , z tego 5,673 , czyli 85,3% uczęszczało do zakładów polskich 982 , czyli 14,7% do niemieckich; w komunalnych w 1929/30 4,404 , z tego 3,814 , czyli 86,7% uczęszczało do zakładów polskich , 13,3% do niemieckich; w prywatnych w 1929/30 było ogółem 1,897 uczniów , z tego 272, czyli 14,3% uczęszczało do zakładów polskich 85,7% do niemieckich.

Na 12,956 w 1929/30 9,756 , czyli 74,5% uczęszczało do gimnazjów polskich 3,197, czyli 25,5% do niemieckich.

W 1930/31 uczęszczało do gimnazjów państwowych 7,283 , z tego do polskich 6,372 , czyli 87,8% , do niemieckich 851 12,2%.

Do komunalnych 4,829 ; z tego do polskich 4,300 , czyli 89,1% do niemieckich 529 czyli 10,9%.

W prywatnych na ogólną sumę 1,910 uczniów uczęszczało do zakładów polskich 15,6%, do niemieckich 1,610, czyli 84,4%.

Na 14,002 w szkołach średnich uczęszczało do zakładów polskich 10,972 , czyli 78,4% , do zakładów niem. 3,030, czyli 21,6%.

Dla uzupełnienia obrazu podajemy jeszcze jak przedstawia się statystyka młodzieży szkół średnich w cieszyńskiej i górnośląskiej części Województwa.

W cieszyńskiej części na ogólną liczbę 1,828 uczniów szkół średnich uczęszczało w 1929/30 do szkół polskich 1,255 /68,7%/ do niemieckich 31,3%.

W górnośląskiej części Województwa na ogólną liczbę uczniów 11,128 uczęszczało do szkół polskich 8,504 /77%/ do niemieckich 2,624 /23%.

W 1930/31 w Cieszyńsku na ogólną liczbę 1,938 uczniów 1,385 /70,5%/ uczęszczało do szkół polskich; 553 /28,5%/ do niemieckich, w górnośląskiej części na ogólną liczbę 12,064 uczniów 9,587 /79,5%/ uczęszczało do szkół polskich, 2,477 /20,5%/ do szkół niemieckich.

Na terenie Województwa Śląskiego znajdują się zatem zakłady:

- a/ państwowe;
- b/ miejskie ,
- c/ prywatne.

Według załączonego poniżej zestawienia, które uwzględnia ogólną ilość dzieci, oraz wyznania i narodowości.

S e m i n a r j a n a u c z y c i e l s k i e

Statystyka seminarjów nauczycielskich
przedstawia się według stanu
z dnia 15.9.1930r.następując:

L. p.	Nazwa i siedziba seminarjów	Ogólna ilość młodz.	Liczba uczniów w/g wyznania				Liczba uczniów w/g narodowości				w/g płci	
			rzym. kat.	ewang.	moj- żesz.	razem	pol- sk.	nie- mieć.	razem	chłop- oów	dziew- cząt	
1	Państw.seminar. naucz.męskie Tarn.-Góry	185	185			185	185		185	185		
2	Państw.semin. naucz.męskie Cieszyń	160	93	67		160	160		160	160		
3	Państw.seminar. naucz.męskie Mysłowice	143	143			143	143		143	143		
4	Państw.semin. naucz.męskie Pszczyna	153	148	5		153	153		153	153		
5	Państw.semin. naucz.żeńskie Nowa-Wieś	170	170			170	170		170		170	
6	Państw.semin. naucz.żeńskie Cieszyń	153	102	51		153	152	1	153		153	
7	Państw.semin. naucz.żeńskie Mysłowice	137	136	1		137	137		137		137	
	Razem:	1101	977	124		1101	1100	1	1101	641	460	
1	Prywat.semin. naucz.żeńskie Bielsko	139	123	9	7	139	138	1	139		139	
2	Prywat.semin. naucz.ewang. Bielsko	169	21	148		169	3	166	169	106	63	
	Razem:	308	144	157	7	308	141	167	308	106	202	
	Ogółem:	1409	1121	281	7	1409	1241	168	1409	747	662	

Stan szkół średnich ogólno-kształcących
Województwa Śląskiego
z dnia 15.września roku szk. 1930/31.

Nazwa zakładu	Ogólna ilość młodz.	Ilość młodz.w/g wyznania				Ilość młodz.w/g narodowości			Ilość chłop- ców	Ilość dziew- cząt
		rzym. kat.	ewang. luth.	moj- żesz.	inne go	pol.	niem.	inne		
Państw.gimn.pol. Bielsko	710	602	26	82		689	3	18	685	25
Państw.gimn.niem. Bielsko	553	198	179	173	3		553		502	51
Państw.gimn. Ossuch Cieszyn	341	222	99	20		334	4	3	293	48
Państw.gimn. Cieszyn	334	190	134	9	1	330	4		290	44
Państw.gimn.klas. Katowice	803	757	6	37	3	803			803	
Państw.gimn.mn. Katowice	92	73	14	5			92		92	
Państw.gimn.klas. Król.-Huta	662	640	7	15		662			662	
Państw.gimn.niem. Król.-Huta	162	149	10	3			162		162	
Państw.gimn.m.p. Król.-Huta	535	503	10	20	2	535			535	
Państw.gimn.niem. Król.Huta	89	76	13				89		89	
Państw.gimn.Lubli- niec	304	302	1	1		303		1	297	7
Państw.gimn. Mikołów	418	409	9			418			418	
Państw.gimn. Mysłowice	467	456	10	1		467			467	
Państw.gimn. Pszczyna	305	301	4			305			305	
Państw.gimn. Rybnik	833	823	9		1	823	4		833	
Państw.gimn.ż. Tarn.-Góry	221	213	2	6		221				221
Państw.gimn.m. Tarn.-Góry	434	428	2	2	2	434			434	
Razom:	7263	6342	535	374	12	6,330	311	22	6,867	396

Do przeniesienia:

Nazwa zakładu	Ogólna ilość młodz.	Ilość młodz. w/g wyznania				Ilość młodz. w/g narodowości			Ilość chłop- ców	Ilość dziew- cząt
		rym. kat.	ewan- giol.	moj- żosz.	inne- go	pol.	niem.	inne		
Z przenies.	7263	6342	535	374	12	6330	911	22	6867	396
Miejsk.gimn. m.p., Katowice	559	520	19	20	.	559			559	
Miejsk.gimn. niem. Katowice	241	144	84	13			241		241	
Miejsk.gimn. i liceum ż. Katowice	428	379	9	38	2	422	3	3		428
Miejsk.gimn. i liceum o. niem., Katowice	257	152	70	35		6	25	1		257
Miejsk.gimn.ż. Król.-Huta	498	468	8	20	2	498				498
Miejsk.gimn. o.niem.Król.-Hu- ta	38	33	5				38			38
Miejsk.gimn. o.niem.Mikołów	186	184	2			185	1			186
Miejsk.gimn.ż. Mysłówice	256	237	7	11	1	251	3	2		256
Kom.gimnazjum Nowy Bytom	468	465	2		1	467	1		356	112
Miejsk.gimn.ż. Pszczyna	170	165	2	3		169		1		170
Miejsk.gimn.koed. Rozdziel	298	290	3	5		298			143	155
Miejsk.gimn.m. Siemianowice	361	361				361			361	
Miejsk.gimn.żen Siemianowice	258	257	1			257	1			258
Miejsk.gimn.koed. Ruda	277	274	1	1	1	275	2		209	68
Miejsk.gimn. Szarłoj	334	334				332	2		334	
Miejsk.gimn. Zory	200	191	9			199	1		169	31
Razem:	4829	4454	222	146	7	4279	543	7	2372	2457

Do przeniesienia:

Nazwa zakładu	Ogólna ilość młodz.	Ilość młodz.w/g wyznania			Ilość młodz.w/g narodowości			Ilość chłop-	Ilość dziew- cząt	
		rzym. kat.	ewan- giel.	moj- żesz. go	inne-pol.	niem.	inneców			
Z przeniesienia:	4829	4454	222	146	7	4279	543	7	2372	2457
Pryw.gimn.ż. Rybnik	269	219	45	5			269		175	94
Pryw.wyższa szko- ła, Lipiny	174	153	19	2			174		78	96
Pryw.wyższa szko- ła, Mikołów	37	32	5				37			37
Pryw.wyższa szko- ła, Nowa-Wieś	469	210/ 192	28/ 30	3/ 6			469		239	230
Pryw.wyższa szko- ła, Pszczyna	126	37/ 27	36/ 18	4/ 2		1	76/ 49		77	49
Pryw.wyższa szko- ła, Rybnik	300	300				300				300
Pryw.wyższa szko- ła, Siemianowice	339	224	108	6	1	298	37	4	173	166
Pryw.wyższa szko- ła m.Tarn.-Góry	196	163	24	3			196		118	78
Pryw.wyższa szko- ła ż.Tarn.-Góry										
razem:	1910	1565	313	31	1	599	1307	4	860	1050
Ogółem:	14002	12361	1070	551	20	11208	2761	33	10099	3903

Cześć III.Uchwały Komisji Budżetowej

Na tle tej organizacji i potrzeb, jakie się z niej wyłaniają, rozpatrywała Komisja Budżetowa szczegółowo poszczególne pozycje budżetu dotyczące obu działów.

Wydatki te idą w dwóch kierunkach:

a/ osobowym, b/ rzeczowym.

Zatem wydatki uposażeniowe, podróże służbowe, oraz wydatki rzeczowe /przenoszenia, inwentarze, subwencje i t.p./ Komisja badała i rozpatrywała szczegółowo każdą pozycję i jej uzasadnienie.

Przedłożony preliminarz przyjęła Komisja naogół bez większych zmian. Uskutecznione zmiany posiadają znaczenie drugorzędne. W szczegółach przedstawiają się poszczególne cyfry następująco:

Dział IV.

Rozdział II. Seminarja nauczycielskie.....1,741,198.-
/zatem bez zmiany/

§.11,496,193.- /zatem bez zmian/

" 2 1,055.- " "

" 3 11,000.- " "

" 5 zmniejszono o 20,000.-zł., zatem proponuje się
kwotę 155,000.- "

Obniżka ta została spowodowana przez redukcję kwoty
80,000. zł. w poz.1.-Komorne i t.d. na 60,000.-zł.

§.6 6,300.-/zatem bez zmian/

" 7 4,550.- " "

" 8 700.- " "

"11 1,400.- " "

"12 25,000.- " "

"14 podwyższono z 10,000.- na 30,000.- dotyczy to
seminarjów prywatnych.

" 19..... 5,000.-/zatem bez zmian/

" 20..... 5,000.- " "

Dział V. Szkolnictwo średnie.....4,547,513.-

W pozycji tej podwyższono projekto-
waną kwotę 4,522,513 zł. na
4,547,513.-zł.

§.1 3,600,408/ zatem bez zmian /

" 2 4,055 " "

" 3 22,000 " "

.5	207,300.	/zatem bez zmian/
" 6	16,500	" "
" 7	9,750	" "
" 8	1,500	" "
"11	6,000	" "
"12	kwotę 50,000 zł. podwyższono na 75,000 zł., zatem o 25,000 zł.	
	W poz.1 na uzupełnienie pomocy naukowej, gabinetów lekarskich, sal szkolnych	
	73,000	.- /pierw. 50,000.-
	Poz.2: ogrody szkolne - 2,000	.- " 0 /
§ 14	600,000	bez zmian
§ 19	5,000	"

Przedstawiając tak zanalizowany preliminarz budżetu stawiam w imieniu Komisji Budżetowej wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujące poprawki:

Dz.IV. Roz.III. §.5 - Pomieszczenia -

Kwotę 175,000 zł. zmniejszyć na 155,000 zł.

Dz.IV. Roz.III. §.14 - Subwencje na seminarja prywatne-

Kwotę 10,000 zł. podwyższyc na 30,000 zł.

Dz.V. " III. §.12 -Urządzenie lokali szkolnych -

Kwotę 50,000 zł. podwyższyc na 75,000 zł.

a więc ustalić preliminarz

w Dz.IV. Roz.III.....Seminarja nauczycielskie na 1,741,198.-zł.

" " V. " III.....Szkolnictwo średnie " 4,547,513.-. "

Sprawozdawca:

Przewodniczący:

/-/Dr.Wł.Dąbrowski

/-/Czesław W.Chałubiński

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej

o preliminarzu budżetowym

Szkolnictwa Zawodowego

Cześć IV., Dział VI.

na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca poseł Józef S y s k a.

W y s o k i S e j m i e !

W dniu 11.3.1931r. Komisja obradowała nad budżetem Szkolnictwa Zawodowego.

Referent powołując się na uchwalony przez Komisję W.R.i O.P. projekt ustawy o Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych, wyjaśnił wzrost etatów na rok 1931/32 otwarciem dalszych szkół w Zakładach Technicznych, a to: szkoły drogowej wydziału mechanicznego, elektrotechnicznego, chemicznego i przejęcia szkoły budownictwa.

Kwotę na uposażenie nauczycieli skorygowano o 70,000 zł. na 1,598,942 zł. Referent proponował z zaoszczędzonych w ten sposób pieniędzy przeznaczyć 60,000 na przejęcie i utrzymanie w Śląskich Zakładach Technicznych Instytutu Porady Zawodowej. Wniosek upadł większością głosów.

§.2 - 6 po wyjaśnieniu poszczególnych pozycji przyjęto bez zmiany.

W §.7 skorygowano tekst w objaśnieniach na: Na uzupełnienie i utrzymanie i t.d.

§.12 po wyjaśnieniu poz. 1 w wydatkach zwyczajnych i skorygowanie tekstu poz.1 w wydatkach nadzwyczajnych na: Dalsze urządzenie Śląskich Zakładów Technicznych w Katowicach" przyjęto w wydatkach bez zmian.

W §.13 ustalono w objaśnieniach tekst na: "Koszta wyjazdów naukowych i t.d."

W §.14 poz.1 po wyjaśnieniu przyjęto bez zmian.

Poz.2 zamieniono tekst na: "Na wydatki osobowe dla do-kształcających szkół przemysłowych, handlowych i wiejskich.

Poz.3 skorygowano :Na wydatki rzeczowe szkół wymienionych pod poz.2.

Poz.4 obniżono większością głosów o 30,000 zł.

W §.19 w objaśnieniach zamieniono tekst na: "Kursa dokształcające dla nauczycieli szkół zawodowych".

§.21-Fundusz obrotowy - 80,000 zł. Te kwotę wpisano

także w dochodach.

Ogólna kwota w wydatkach zwyczajnych zamiast
3,682,860 wynosi 3,582,860 ,razem 3,989,860 zł.

Katowice, dnia 25.marca 1931r.

Sprawozdawca:

/-/ Józef Syska.

Przewodniczący:

/-/ Czesław Chmielewski

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej

o preliminarzu budżetowym

Konserwatorium Muzycznego

/Cz. II. Dz. VII./

na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: Poseł Jan K o w o l l .

W y s o k i S e j m i e !

Na Konserwatorium Muzyczne przewidywał preliminarz na rok 1931/32 w wydatkach zwyczajnych 368.506 zł., z tego na uposażenia 283.356 zł. W ubiegłym roku budżetowano 320.000 zł., a na uposażenie 241.060 zł. Chociaż nastąpiło obniżenie etatów z 40 na 31, to jednakowoż wydatki podwyższyły się o 42.296 zł. Konserwatorium składa się z 6 działów, w których uczestniczy w bieżącym roku 403 uczniów, w roku zeszłym było około 600 uczniów.

Uczniowie rekrutują się:

z Województwa Śląskiego	103 uczniów,
z poza Śląska	229 "
z poza granic Rzplitej	71 "

Zaś podług narodowości skład jest następujący:

379 Polaków, 8 Niemców, a 16 innych narodowości.

Poszczególne działy obejmują:

a/ szkoła niższa	59 uczniów,
b/ szkoła średnia	207 "
c/ szkoła wyższa	5 "
Klasa organistów	22 "
Kurs Muzyczny Seminarjum Nauczycielskiego	60 uczestników
a Kurs Kapelmistrzów Wojskowych	60 "

Referent do Konserwatorium Muzycznego miał zamiar proponować Komisji Budżetowej likwidację całego Konserwatorium ze względów na kryzys gospodarczy i przeniesienie tych krot na fundusz dla bezrobotnych. Jednakowoż zawarte kontrakty z profesorami i urzędnikami, na tak dalekie propozycje nie pozwalają. Z tego też powodu referent proponował jaknajdalej idące obniżenie tego tytułu w budżecie. Komisja w przebiegu dyskusji rozpatrywała wszystkie możliwości, przede wszystkim likwidowanie szkoły niższej, aby w tym kierunku dokonać oszczędności. Przedstawiciele władz jednakowoż zaznaczali, że przy tym działale już uwzględniono wszystkie możliwe oszczędności i kroki dalej idące w tym kierunku spowodowałyby upadek poziomu kształcenia konserwatorium. Na tle potrzeby Konserwatorium na Śląsku tak samo odbyła się bardzo obszerna dyskusja, w której większość Komisji wyraziła pogląd, że potrzeba taka na nasze Województwo nie istnieje, i wychodzi to najlepiej ze składu uczniów, z których to tylko 103 pochodzi z województwa Śląskiego. Dalej, że np. wychowanie kapelmistrzów wojskowych musi być zadaniem Państwowym, a nie Województwa. A jeżeli już Konserwatorium Muzyczne jest, to składki muszą być tak

Cz.II. Dz.VII.

wysokie, że utrzymanie jego jest możliwe.

Ostatecznie Komisja skreśliła z uposażeń 30.000 zł., ponieważ innych możliwości nie widziała, uwzględniając wszystkie dane jej przez przedstawicieli władz. Zaś w poz. 14 zasiłki i stypendja podwyższono z 1.000 na 5.000 złotych.

Na propozycję Komisji podwyższono dochody z 60.500 zł. na 94.870 zł.

Komisja proponuje przyjęcie tego działu z wymienionymi zmianami, tak, że budżet na Konserwatorium Muzyczne będzie wynosił 342.506 zł. - oszczędzono 26.000 złotych.

Katowice, dnia 23.marca 1931 r.

Sprawozdawca:

/-/ Jan Kowall.

Przewodniczący:

/-/ Czesław W.Chmielewski.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym

Konserwatora i Muzeum Śląskiego

/Część IV. Dział VIII/
na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: poseł Jan Kowoll.

W y s o k i S e j m i e !

Preliminarz Budżetowy przewidywał na Muzeum Śląskie 254.821 złotych, w ubiegłym roku wydano na Muzeum 412 299 złotych. Komisja Budżetowa kierowała się przy rozpatrywaniu tego działu względami, że i Muzeum Śląskie musi przy przewidywanych oszczędnościach ponieść pewne ofiary, a to na korzyść funduszków dla najbiedniejszej ludności. Przedstawiciele władz jednakowoż bronili zasad Muzeum i jego potrzeby, tak że życzenia komisji nie mogły zostać uwzględnione. Ostatecznie jednak skreślono 70.000 złotych przewidzianych na zakup nowych zbiorów, ponieważ komisja w swej większości jest tego zdania, że w czasach tak krytyczno gospodarczych na cele jak Muzeum oszczędności są na miejscu.

Proponuję przyjęcie tego działu z skreślonemi 70 000,- złotych, tak, że tytuł wydatków na Muzeum Śląskie będzie wynosił 184.821,- złotych.

Sprawozdawca:
Jan Kowoll.

Przewodniczący:

/-/ Czesław W.Chmielewski.

S e j m S ł a s k i.

MK.

Druk Nr. 60/III, dot. dr. Nr. 32/III.

B/Przedsiębiorstwa Państwowe.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
Drukarni Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego
/B.Przedsiębiorstwa Państwowe/
na rok budżetowy 1931/32.

Sprawozdawca: Poseł Jan K o w o l l.

W y s o k i S e j m i e!

Dla Drukarni Wojewódzkiej przewiduje budżet rozchody w wysokości 284.400 zł., które w poszczególnych działach są uzasadnione. W ubiegłym roku rozchody wynosiły 246.750 zł.

Dochody Drukarni Wojewódzkiej przewidziane są w wysokości 316.800 zł., a to z produkcji 310.000, a ze sprzedaży maszyn 6.800 zł., tak, że czysty zysk wyniesieby 32.400 zł.

Komisja Budżetowa przy tym dziale nie miała specjalnych życzeń i proponuje przyjęcie tego działu.

Katowice, dnia 23.III.1931r.

Sprawozdawca:

Przewodniczący:

/-/ Jan Kowoll.

/-/ Cz. Chmielewski.

Sejm Śląski.

Druk Nr.60/III,dot.dr.Nr.32/III.

Sprawa o z d a n i e Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
na okres
od 1.kwietnia 1931 r.do 31 marca 1932 r.

III.

U S T A W A S K A R B O W A.

K A T O W I C E

Marzec,1931 roku.

U s t a w a S k a r b o w a

na rok administracyjny 1931/32 z dnia ...marca
1 9 3 1 r.

Art.1.

Załączonym budżetem Województwa Śląskiego za czas od 1.kwintnia 1931r. do 31.marca 1932r. ustala się:
kwotę wydatków zwyczajnych na98.177.759.52 zł.
kwotę wydatków nadzwyczajnych na14,791.068,-- "
Łączna kwota wydatków administracyjnych na rok
administracyjny 1931/32 ustala się na sumę112.968.827.52 zł.

Art.2.

Załączonym do budżetu ^{plenem} finansowo-gospodarczym na rok administrecyjny 1931/32 ustala się dla przedsiębiorstwa Drukarni Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego rozchody zwyczajne w kwocie 284.400,-- zł.
na których pokrycia służą dochody zwyczajne w kwocie 316.300,-- "

Art.3.

Jako pokrycia ustalonych w art.1 wydatków administracyjnych w kwocie 112.969.475.52 zł. służą preliminowane w budżecie na rok administracyjny 1931/32 dochody:
zwyczajne administracji w kwocie 112.643.802,-- zł.
nadzwyczajne administracji w kwocie 300.000,-- "
czysty dochód Drukarni w kwocie 32.400,-- "
Łączne zatem dochody w kwocie 112.976.202,-- "

Art.4.

Istawowy udział Skarbu Państwa w dochodach Skarbu Śląskiego w myśl ustawy konstytucyjnej z dnia 15.VII.1920r., zawierającej statut organiczny Wojew.Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73 poz.497/ będzie pokryty z nadwyżek pomiędzy wydatkami Skarbu Śląskiego a wszystkimi dochodami skarbowymi, które zgodnie z art.5 statutu organicznego Województwa Śląskiego mają wpływać do Skarbu Śląskiego.

Art.5.

Wszystkie wydatki mogą być uskutecznione tylko na cele wymienione w paragrafach i pozycjach budżetu i w paragrafach kredytów w tych paragrafach i pozycjach ustalonych, przepis ten nie uchyla prawa Śląskiej Rady Wojewódzkiej do przenoszenia kredytów rzeczowych wymienionych w art 7 niniejszej ustawy.

Kredyty inwestycyjne względnie budowlane mogą być użyte tylko na materiały budowlane, narzędzie pracy i koszty robocizny robotników fizycznych tj. takich, którzy nie podlegają rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych z dnia 24.XI. 1927r. /Dz.U.R.P.Nr.106 poz.211/.

Art.6.

Otwieranie kredytów nieobjętych budżetem, może nastąpić tylko na wniosek Śląskiej Rady Wojewódzkiej, uprzednio uchwalony w drodze ustawodawczej pod warunkiem, że jednocześnie zostaną uzyskane nowe, wystarczające źródła pokrycia.

Art. 7.

Śląska Rada Wojewódzka ma prawo przenosić kredyty w razie potrzeby między paragrafami od 2 do 11 włącznie, obejmującymi wydatki rzeczowe związane z normalnym tokiem administracji w obrębie każdego działu, poszczególniej części budżetu zwyczajnego Administracji oraz zwiększać wydatki zwyczajne przewidziane w planie finansowo-gospodarczym Drukarni Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, z wyjątkiem wydatków osobowych przewidzianych stałym etatem, o ile wszystkie te zmiany nie spowodują zmniejszenia czystego dochodu Drukarni.

Prawa przyznane Śląskiej Radzie Wojewódzkiej w ust. 1 niniejszego artykułu służą odnośnie do części pierwszej budżetu Marszałkowi Sejmowi Śląskiego z tem, że Marszałek ma także prawo przenosić kredyty z paragrafów i na paragrafy, obejmujące wydatki osobowe.

Art. 8.

Kredyty przewidziane w załączonym budżecie są ważne do dnia 31. marca 1932.

Art. 9.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od 1. kwietnia 1931r.

Art. 10.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie.

Marszałek:

S p r a w o z d a n i e K o m i s j i Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym

na okres

od 1.kwietnia 1931r. do 31.marca 1932 roku

IV.

R e z o l u c j e Komisji Budżetowo-Skarbowej

K a t o w i c e

Marzec, 1931 roku

Sejm Śląski.

Re z o l u c j e

Komisji Budżetowo - Skarbowej Sejmu Śląskiego.

Rezolucja Nr. 1.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

" Uprasza się p. wojewodę do poczynienia starań u Ministra Przemysłu i Handlu w kierunku zmiany dotychczasowego podziału 15% dodatku do świadectw przemysłowych na utrzymanie Izby Rzemieślniczej i Przem. Handlowych, mianowicie, by podział ten oparty był na podstawie istotnych potrzeb, stwierdzonych w corocznych budżetach wymienionych instytucyj, zgodnie z art. 120 ustawy o podatku przemysłowym."

U z a s a d n i e n i e.

Według art. 120 ustawy o podatku przemysłowym dochód z 15% dodatku do świadectw przemysłowych na utrzymanie Izby Rzemieślniczej i Przem. Handl. dzielony ma być między te Izby na podstawie istotnych potrzeb, stwierdzonych w corocznych budżetach. Stosownie do tego przepisu podział wymienionego dochodu uskutecznił w ten sposób, że do 1928 r. 1/3 otrzymywały Izby Rzemieślnicze, a 2/3 Izby Przemysłowo-Handlowe.

W r. 1929 zmieniono niezgodnie z ustawą dotychczasowy stan rzeczy i zamiast podzielić dochód z 15% dodatku do świadectw przemysłowych ryczałtowo pomiędzy Izby Rzemieślnicze i Przem. Handlowe według potrzeb wykazanych przedłożonemi budżetami, Ministerstwo Przem. i Handlu przydzieliło dla Izby Rzemieślniczych tylko dochód z najniższych 3 kategorii przemysłowych, tj. VI, VII i VIII, oraz tych patentów IV. kat., które są wykupywane przez posiadaczy najniższych 3 kategorii przemysłowych, co równa się praktyce 5% ogólnego dochodu z 15% dodatku.

Ogólny dochód w r. 1929/30 wynosił w Katowicach 472.014,60 zł. z czego otrzymała Izba Handlowa 453.300,55 zł., a Izba Rzemieślnicza tylko 18.714,05 zł. zaś w r. 1930/31 dochód ten wynosił 334.707,41 zł. z czego otrzymała Izba Handlowa 318.649,72 zł., a Izba Rzemieślnicza tylko 16.057,69 zł.

Stan obecny uniemożliwia należyte zorganizowanie Izby Rzemieślniczej w Katowicach, ponieważ nie ma zapewnionego dostatecznego dochodu i z tego powodu Komisja Budżetowo-Skarbowa wniosła o przyjęcie niniejszej rezolucji.

Rezolucja Nr. 2.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

"Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką do jaknajszybszego opracowania planu i rozpoczęcia budowy wodociągu dla następujących gmin pow. Tarnogórskiego: Opatowice, Rybna, Stare Tarnowice, Repty i Bobrowniki, które całkowicie pozbawione są wody. Wstawione przez Sejm Śląski na ten cel kredyty w budżecie w wysokości 100.000 umożliwiają natychmiastowe rozpoczęcie budowy wodociągów, które winny być prowadzone w porozumieniu z utworzonym w tym celu związkiem celowym zainteresowanych gmin.

O ileby kredyt powyższy okazał się niedostateczny dla wykonczenia budowy, lub o ileby związek celowy nie zdołał uzyskać pożyczki na ten cel, wzywa się Radę Wojewódzką do przedłożenia Sejmowi wniosku o dodatkowe kredyty na budowę tych wodociągów."

Rezolucja Nr. 3.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

"Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką, by zależnie od sytuacji i stanu dochodów Skarbu Śląskiego, wystąpiła do Sejmu Śląskiego z wnioskiem o powiększenie uchwalonych w budżecie kredytów na budowę szkół powszechnych o dalsze 1.500.000 zł."

Rezolucja Nr. 4.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

"Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką, by zależnie od sytuacji i stanu dochodów Skarbu Śląskiego wystąpiła do Sejmu Śląskiego z wnioskiem o powiększenie uchwalonych w budżecie kredytów na subwencję dla średnich szkół komunalnych o dalsze 400.000 zł., gdyż uchwalony budżet w wysokości 600.000 jest niewystarczający.

Rezolucja Nr. 5.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

"Sejm wzywa Radę Wojewódzką, wgl. p. Wojewodę, aby w następnych latach wstawiał do budżetu Sejmu Śląskiego odpowiednie kredyty, celem upaństwowienia gimnazjów komunalnych na Górnym Śląsku. Odpowiednie kwoty winny być tak długo do budżetu wstawiane, aż gimnazja komunalne nie będą wszystkie upaństwowione.

Rezolucja Nr. 6.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

"Sejm wzywa p. Wojewodę o interwencję w Rządzie Centralnym, celem przyspieszenia uchwały, podniesienia gminy Siemianowice Śląskie do godności miasta.

Rezolucja Nr. 7.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

"Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką, aby z uwagi na niewystarczające środki przewidziane w preliminarzu budż. Woj. Śl. na r. 1931/32 na cele opieki nad ludnością najbiedniejszą, zechciała^w zależności od stanu dochodów Skarbu Śląskiego wnieść w drugim półroczu r. 1931/32 do Sejmu Śląskiego projekt ustawy o dodatkowych kredytach na r. 1931/32 na cele pomocy dla ludności najbiedniejszej."

Rezolucja Nr. 8.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

"Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką, aby poczyniła starania w kierunku przyznania przez p. Ministra Skarbu na cele wojewódzkiego szkolnictwa zawodowego takiego udziału w dopłatach na ten cel do świadectw przemysłowych i handlowych wykupywanych na obszarze Wojew. Śląskiego jaki odpowiada postanowieniom art. 120 ust. o podatku przemysłowym, rozszerzonego rozporządzeniem Prezydenta Rzplitej z dnia 17. sierpnia 1927 r."

Rezolucja Nr. 9.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

"Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką, aby z uwagi na państwowy charakter wydatków na pomoc i opiekę połogową, oraz dodatku państwowego do rent inwalidzkich, jak również z uwagi na niedostateczność środków przewidzianych na te cele w preliminarzu budżetowym Wojew. Śl. na r. 1931/32 poczyniła jaknajrychlej starania w kierunku uzyskania pokrywania tych wydatków w wystarczającej wysokości ze środków przewidzianych w budżecie państwowym."

Rezolucja Nr. 10

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką do przyspieszenia rokowań toczących się pomiędzy p. Ministrem Skarbu a Województwem Śląskiem w sprawie ustalenia kwot należnych Skarbowi Śląskiemu z tytułu podatków i opłat, oraz dopłat do podatków, pobieranych na obszarze Wojew. Śląskiego, a zarachowywanych^z pominięciem art. 5 Statutu Organicznego na rachunek Skarbu Państwa, świadczeń Skarbu Śląskiego dokonywanych w zastępstwie Skarbu Państwa, oraz kwot utraconych dla Skarbu Śl. z tytułu wprowadzenia na ziemiach Województwa Śl. działalności monopolu państwowych.

Sejm Śląski wyraża życzenie, by^w pertraktacjach wzięli udział wybrani przez Sejm Śląski przedstawiciele tego Sejmu.

..

Rezolucja Nr. 11.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

" Sejm prosi p. Wojewodę, by wystąpił do Rządu Centralnego z wnioskiem o ostateczne uregulowanie sprawy odpowiedzialności Skarbu Państwa za straty poniesione przez tych obywateli Państwa Polskiego, którzy zmuszeni byli uchodzić z niemieckiej części Górnego Śląska, a którzy na skutek tego utracili swe mienie.

Sejm prosi Pana Wojewodę o poczynienie starań w Rządzie, by na ten cel wyasygnował odpowiednie kredyty, któreby w niedługim czasie pozwoliły na załatwienie sprawy odszkodowań dla uchodźców w sposób ostateczny."

Rezolucja Nr. 12.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

" Sejm prosi Pana Wojewodę, aby wobec ratyfikowania umowy likwidacyjnej Rządu Polskiego z jednej, a Rządu Niemieckiego z drugiej strony przez ciała ustawodawcze poczynił odpowiednie kroki w Rządzie Centralnym, celem zapewnienia ubezpieczalniom w Województwie Śląskiem sumy 26.000.000 marek niemieckich przyznanej im rozstrzygnięciem Rady Ligi Narodów w grudniu 1925 r. wraz z oprocentowaniem tej sumy."

Rezolucja Nr. 13.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

"Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką, by tak jak w poprzednich latach asygnowała odpowiednie kredyty na akcję zaopatrzenia invalidów górniczo-hutniczych w węgiel na zimę, o ile możliwości w rozmiarach szerszych, a co najmniej w rozmiarach takich, jak w roku ubiegłym."

Rezolucja Nr. 14

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

Sejm Śląski uprasza p. Wojewodę, by poczynił wszystko, co potrzebne, ażeby osoby zwolnione po wysłużeniu obowiązkowej służby wojskowej nie ponosiły materialnego uszczerbku, wskutek spełnienia obowiązku służby wojskowej, czy to przez to, że nie mogą oni wrócić na dawniejsze miejsca zatrudnienia, czy też przez zatrzymanie awansów czy wreszcie przez zawieszenie uprawnień wynikających z zawartych umów o najmie pracy.

Rezolucja Nr. 15.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

" Sejm wzywa Pana Wojewodę, oraz Śląską Radę Wojewódzką, aby przy każdorazowym przydziale odpowiednich sum ogólnych na doraźne zasiłki oznaczyła również zasady, wedle których ma nastąpić rozdział zasiłku.

Oдноśne uchwały Rady Wojewódzkiej należy ogłaszać każdorazowo w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego."

Rezolucja Nr. 16.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

" Wzywa się Pana Wojewodę do podjęcia skutecznych zabiegów o przymócenie gmachów szkolnych, zajętych na inne cele, na potrzeby szkolne."

Rezolucja Nr. 17.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

" Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką do spowodowania zbudowania lekarskiego dzieci tych szkół powszechnych, w których nauczyciele zapadają na gruźlicę, oraz do zainicjowania budowy domów wypoczynkowych i wycieczkowych dla młodzieży szkolnej.

Katowice, dnia 25. marca 1931 roku.

Komisja Budżetowo-Skarbowa.

S p r a w o z d a n i e K o m i s j i Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym

na okres

od 1.kwietnia 1931r. do 31.marca 1932r.

V.

R e z o l u c j e M n i e j s z o ś c i

K a t o w i c e

Marzec, 1931 roku

Re z o l u c j e m n i e j s z o ś c i.

Rezolucja Nr. 1.

W y s o k i S e j m u c h w a l i ć r a c z y :

" Sejm wzywa Pana Wojenodę do poczynienia kroków w Rządzie Centralnym, by tenże spowodował zmianę ustawy emerytalnej z dnia 11. grudnia 1923 r. - a zwłaszcza:

- 1/ art. 82 w tym kierunku, że emerytów przeniesionych w stały stan spoczynku jeszcze przed dniem 1. października 1923 r. uznaje się na uprawnionych z emerytami, którzy przeszli na emeryturę po dniu 1. października 1923 r.,
- 2/ art. 90 w tym kierunku, by ustalony na dzień 30. kwietnia 1924 r. ostateczny termin do zgłaszania swych pretensyj przez osoby w tym artykule wymienione, które bez własnej winy były przeszkodzone, kończył się w miesiącu następującym po ustaniu przeszkody."

U z a s a d n i e n i e :

- ad 1/ Przeważna ilość tych emerytów uprawnionych najwyżej do 75% poborów normalnych - spełniała wzorowo swe obowiązki wobec społeczeństwa, płaciła ustawowe składki na rzecz Funduszu Emerytalnego, zatem nabyła pełne prawa do emerytury, lecz żyje obecnie w niezasłużonej nędzy; usunięcie tej krzywdy jest niewątpliwie obowiązkiem czynników ustawowych.
- ad 2/ Zdarzyły się wypadki, iż obywatele polscy nie mogli otrzymać na czas dowodów obywatelstwa, jako wymagana koniecznie podstawę do zgłoszenia prawa i z powodu niedotrzymania owego terminu odmówiono tym emerytom prawa do pełnego zaopatrzenia.

Katowice, dnia 25. marca 1931 r.

/-/ Jan S c h m i e g e l.

Rezolucja Nr. 2.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

"Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką, by w zależności od sytuacji finansowej wniosła o dodatkowy kredyt w br. 50.000 zł. na pomoce naukowe dla szkół powszechnych."

U m o t y w o w a n i e.

- 1/ Fundusz wolnych kursów wynosi na rok 1931/32 - 50% mniej, niż w roku bieżącym,
- 2/ kwota na pomoce naukowe w nowym preliminarzu wynosi 16,6% kwoty zeszłorocznej faktycznego zapotrzebowania w roku 1931/32.

Katowice, dnia 25.III.1931r.

/-/ Józef Syska.

Rezolucja Nr. 3.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

"Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką, by zależnie od sytuacji finansowej wniosła o kredyt dodatkowy 45.000 zł. na utrzymanie wyższych kursów dla nauczycieli w Mysłowicach i w Cieszynie."

U z a s a d n i e n i e.

- Kwota ustawiona do budżetu na ten cel /Dz.IV.R.II. § 19, poz. 1/ nie została podwyższona, jakkolwiek suma 50.000 zł. w roku 1930/31 okazała się niewystarczającą.

Katowice, dnia 25.III.1931r.

/-/ Józef Syska.

Rezolucja Nr. 4.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

"Sejm Śląski wzywa Śląską Radę Wojewódzką, by zależnie od sytuacji finansowej wniosła o dodatkowy kredyt 20.000 zł. na wypozycjonalnie podręczników szkolnych dla uczniów biednych w klasach IV - VIII szkół powszechnych."

U z a s a d n i e n i e.

Szkoły powszechne nie posiadają zupełnie dla uczniów podręczników do rachunków, geografii, historii, przyrody tak, że nawet najzdolniejsi a biedni uczniowie nie mogą z nich korzystać.

Katowice, dnia 25.III.1931r.

/-/ Józef Syska.

R e z o l u c j a Nr. 5.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

"Sejm Śląski wzywa Śląską Radę Wojewódzką do wygotowania projektu budowy mieszkań dla nauczycieli w związku z nowelizacją ustawy o Śl. Funduszu Gospodarczym i o podjęcie łącznie z gminami budowy domów nauczycielskich przede wszystkim w Katowicach, następnie w Świętochłowicach, Wielkich Hajdukach i w Królewskiej Hucie.

Katowice, dnia 25.III.1931 r.

/-/ Józef S y s k a.

R e z o l u c j a Nr. 6.

W y s o k i S e j m raczy uchwalić:

"Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką do poczynienia daleko idących ulg. w opłatach szkolnych dla uczniów niezamożnych w klasach IV - VIII gimnazjum."

U m o t y w o w a n i e.

Największa liczba uczniów odpada w klasach I - IV. Uczniom, którzy zdołali przejść te klasy należy ze względów socjalnych ułatwić materialnie ukończenie gimnazjum.

Ulgi winny objąć także klasę IV, gdyż klasa ta nie posiada równorzędnego odpowiednika w szkole powszechnej.

Katowice, dnia 25.III.1931r.

/-/ Józef S y s k a.

Re z o l u c j o m n i e j s z o ś c i .

Rezolucja Nr. 7.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

Sejm Śląski wzywa Śląską Radę Wojewódzką do przedstawienia w możliwie najbliższym czasie jednolitej ustawy szkolnej dla całego obszaru Województwa Śląskiego w ramach statutu organicznego Województwa Śląskiego i zaniechania wszelkich zmian istniejących obecnie systemów szkolnych, a to aż do czasu uchwalenia jednolitej ustawy szkolnej, o której mówi niniejsza rezolucja.

Katowice, dnia 26. marca 1931r.

/-/ Jan Schmiegel.

Rezolucja Nr. 8.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

Sejm Śląski wzywa Śląską Radę Wojewódzką, aby^wpreliminarzach budżetowych wszelkie wydatki i dochody, które są przeznaczone dla szkół mniejszościowych zostały oddzielnie wymienione.

Katowice, dnia 26. marca 31r.

/-/ Jan Schmiegel.

Rezolucja Nr. 9.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

Sejm Śląski wzywa Pana Wojewodę, aby Wydział Oświecenia Publicznego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego przy udzielaniu subwencji dla szkół średnich nie zmuszał gmin, posiadających gimnazja komunalne do przyjmowania dzieci z innych gmin na tych samych warunkach, co dzieci własnej gminy, tylko tej gminy, których dzieci uczęszczają do gimnazjów komunalnych procentualnie ponosiły koszt utrzymania tychże gimnazjów.

Katowice, dnia 26. marca 1931r.

/-/ Wojciech Sosiński.

/-/ Bernard Krawczyk.

Rezolucja Nr. 10.

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

Sejm Śląski prosi Pana Wojewodę o zwrócenie się:

- 1/ do Pana Ministra Pracy i Opieki Społecznej z prośbą, aby rokrocznie były przedstawiane Sejmowi Śląskiemu sprawozdania z działalności Inspektorów Pracy i Komisarza Demobilizacyjnego na terenie Województwa Śląskiego;
- 2/ do Pana Ministra Przemysłu i Handlu z prośbą, ażeby co roku były przedstawiane Sejmowi Śląskiemu sprawozdania Inspektorów Górniczych z zakresu ich czynności - nadzoru w zakładach pracy na terenie Województwa Śląskiego.

Katowice, dnia 26. marca 1931r.

/-/ Wojciech Sosiński.

/-/ Bernard Krawczyk.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej
o preliminarzu budżetowym
na okres

od 1.kwietnia 1931r. do 31.marca 1932r.

VI.

Poprawki i wnioski mniejszości.

Katowice

Marzec, 1931 roku.

S e j m Ś l ą s k i .

Poprawki i wnioski mniejszości ...

.....

W y s o k i S e j m uchwalić raczy:

Do preliminarza budżetowego na rok 1931/32 i do części
IV. Administracja Szkolna, Szkolnictwo Średnie ustawić następu-
jące poprawki:

"Dz.V.§ 1. zwiększyć o 150.000 zł. na przyjęcie w admini-
strację Województwa, komunalnego gimnazjum Matematycznor
Przyrodniczego w Siemianowicach Śląskich."

Katowice,dnia 24.III.1931r.

/-/ W. Sosiński.

"Dz.V.§ 14. zmniejszyć o 50.000 zł. i przenieść do § 1
dz. V. uposażenia."

Katowice,dnia 24.III.1931r.

/-~~W~~ W. Sosiński.

"Dz.VI.§ 14. poz.2. zmniejszyć o 100.000 zł. i przenieść
do § 1. dz. V. uposażenia.

Katowice,dnia 24.III.1931r.

/-/ W. Sosiński.

Wniosek

Komisji Budżetowo-Skarbowej w sprawie zmiany
art.10 lit.c ustawy z 8.2.1928r.o Śląskim
Funduszu Gospodarczym.

Wysoki Sejm uchwalić raczy
następującą ustawę:

Ustawa

z dnia.....1931r.

w sprawie zmiany ustawy z dnia 8.lutego 1928r.o Śląskim Funduszu
Gospodarczym /Dz.U.Śl.nr.4 poz.7./

Art.1

Art.10 lit.c ustawy z dnia 8.lutego 1928r.o Śląskim Funduszu
Gospodarczym /Dz.U.Śl.nr.4 poz.7./ otrzymuje następujące brzmienie:
"c/ dotacja roczna z budżetu śląskiego na rok 1931/32 wynosi
zł. 1,116,000.- Dotacje roczną w latach następnych ustalać każdo-
razowo będzie Sejm Śląski osobną uchwałą.

Art.2.

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art.3.

Wykonanie ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

Uzasadnienie

Zmiana art.10 lit.c ustawy z dnia 8.2.1928r.o Śląskim Fundu-
szu Gospodarczym, który przewidywał dotychczas dotacje roczne z bud-
żetu śląskiego w wysokości 2% ogólnych dochodów, stała się konieczną
zarówno z tego względu, że tak wysoka dotacja nie znajduje pokrycia
w budżecie Województwa Śląskiego, jak również ze względu na to, że
w najbliższym czasie ma zostać znówelizowana ustawa o Śląskim Fundu-
szu Gospodarczym.

Katowice, dnia 26.marca 1931r.

Wnioskodawcy: /-/ Chmielowski, Witeczak, Kowoll, Sikora, Dr.Hager,

/-/ Kędzior, Schmiegel, Bałdyk, Dr.Kocur.

Sprawozdanie Komisji Pracy i Opieki Społecznej
Sejmu Śląskiego w sprawie wniosku Klubu Niemieckiego /druk 10/III./o nowelizacji dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.11.1927r.

Komisja Pracy i Opieki Społecznej rozpatrując wniosek Klubu Niemieckiego zmieniła pierwotną rezolucję na posiedzeniu dnia 4.3.1931r. i uchwaliła przedłożyć Sejmowi do uchwały rezolucję następującej treści:

W y s o k i S e j m raczy uchwalić:

Sejm zwraca się do p. Wojewody z prośbą o poczynienie kroków w Rządzie Rzeczypospolitej, by tenże spowodował w najkrótszym czasie zmianę rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych z dnia 24.11.1927r./Dz.U.R.rr.106, poz. 911/, a mianowicie w zakresie działu ubezpieczenia emerytalnego w kierunku:

1/ obniżenia granicy wieku, uprawniającego do pobierania renty starczej do lat 60, a dla pracowników zatrudnionych w gałęziach pracy specjalnie dla zdrowia szkodliwych do lat 55 z tym jednak, że gdyby dla takiej zmiany nie było odpowiedniego pokrycia finansowego, to w każdym razie powinna być wprowadzona zmiana przynajmniej w tym kierunku, iż ubezpieczonemu, który ukończył 60 lat, względnie 55 lat życia, przysługując po ustaniu prawa do zasiłku z powodu braku pracy prawo do renty inwalidzkiej bez względu na jego zdolność do wykonywania zawodu, o ile i jak długo pozostaje bez pracy.

2/ zmiany przepisów co do wymiaru świadczeń w ten sposób, że a/ podstawę wymiaru renty zasadniczej winna stanowić przeciętna płaca podstawowa z ostatnich 60-ciu miesięcy składkowych, wzgl. przeciętna płaca podstawowa wszystkich miesięcy składkowych, policzonych do ubezpieczenia, o ile ta ostatnia jest wyższa,

b/ podstawę wymiaru kwoty wzrostu renty/art.38 ust.1, art.39/ stanowi przeciętna płaca podstawowa wszystkich miesięcy składkowych, podlegających zaliczeniu do ubezpieczenia,

c/ renta zasadnicza winna wynosić 30% podstawy wymiaru, określonej w punkcie a/, zaś kwota wzrostu renty $\frac{7}{48}$ podstawy wymiaru pod b. za każdy miesiąc składkowy, tak, że po 480 miesiącach składkowych winna dojść do wysokości 70% podstawy wymiaru.

3/ zniesienia przepisów utrudniających podciągnięcie do obowiązku ubezpieczenia sprzedawców i ekspedjentów sklepowych przez wprowadzenie wymogu specjalnego dla nich cenzusu wykształcenia/art.3 rozp./

4/ umożliwienia pracownikom dobrowolnego kontynuowania obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego przez ustalenie opłat w wysokości składki obowiązkowej, przypadającej w myśl art.103 rozpod ostatniej płacy podstawowej /art.1./ z tym jednak zastrzeżeniem, że osoby, które nie przebyły okresu oczekiwania mogą dobrowolnie kontynuować ubezpieczenia za opłatą składki według zasad ubezpieczenia prywatnego od kwoty zadeklarowanej nie niższej od ostatniej płacy podstawowej.

Osoby, które wykazują, iż stosunki materialne nie pozwalają im na opłacenie należnych składek przy dobrowolnym ukontynuowaniu

ubezpieczenia, a nie zachodzą co do nich warunki z art. 8, będą mogły zachować swoje uprawnienia, nabyte w ubezpieczeniu za jednorazową opłatą roczną t.zw. kwoty za uznanie w wysokości zwizanych z tem kosztów administracyjnych zakładu, które winny być ustalone w statucie zakładu.

5/ uchylenie krzywdzących postanowień, według których dopuszczalne jest zaliczenie z ubezpieczenia od wypadków, jak również i wszelkich zarobków na poczet renty pobieranej z Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych /art. 53 i 54 rozp./

6/ Zmiany przepisów art. 118, traktującego o przechodzeniu pracowników z ubezpieczenia robotniczego do ubezpieczenia pracowników umysłowych i odwrotnie w tym kierunku, że wrazie przejścia z jednego do drugiego ubezpieczenia winne być przekazywane przez poprzednią instytucję ubezpieczeniową składki za wszystkie policzalne do ubezpieczenia miesiące składowe po potrąceniu odsetek na koszty administracyjne. Ostatnia instytucja ubezpieczeniowa zaliczy danemu pracownikowi tyle miesięcy składowych, na ile wystarczy przekazane przez poprzednią instytucję pokrycie składek przy zachowaniu następujących zastrzeżeń:

a/ o ile pracownik nie przebył w poprzednim ubezpieczeniu 60 mies. składowych, winna ostatnia instytucja zaliczyć mu pełną ilość przebytych w poprzedniej instytucji miesięcy składowych bez względu na otrzymane pokrycie,

b/ o ile pracownik przebył w poprzednim ubezpieczeniu 60 mies. składowych, nowa instytucja ubezpieczeniowa winna zaliczyć mu taką ilość miesięcy składowych, na ile wystarczą przekazane składki, nie mniej jednak niż 60 miesięcy składowych,

7/ Wprowadzenia dodatkowego świadczenia t.zw. pogrzebowego wrazie śmierci ubezpieczonego w wysokości przeciętnej jego płacy podstawowej z ostatnich 12 miesięcy składowych,

8/ podwyższenia obecnych granic, policzalnych do ubezpieczenia poborów, czyli t.zw. płac podstawowych w najniższej grupie z 60 na 100 zł., a w najwyższej grupie z 720 na 900 zł. mies.,

9/ obostrzenia sankcyj karnych za niezgłoszenie pracowników do ubezpieczenia oraz za odmowę wydania zaświadczeń o zwolnieniu z pracy jakoteż przekazanie orzecznictwa karnego w I-szej instancji Zakładowi Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych zamiast władzom administracji ogólnej, zaś w II-iej instancji sądom zwyczajnym z tem, że równocześnie winno być ustalone minimum kary na 50 zł., a wrazie poprzedniego upomnienia ze strony Zakładu na 100 zł. Najwyższa granica kar, przewidzianych w art. 134 - 138 może pozostać niezmienną.

U z a s a d n i e n i e a d 1/.

Obniżenie granicy wieku, uprawniającego do pobierania renty. Chodzi tutaj o wysuwane już oddawna żądanie obniżenia granicy wieku na lat 60 wzgl. na lat 55 dla pracowników, zatrudnionych w zakładach pracy specjalnie szkodliwych dla zdrowia.

Żądanie to uzasadnia się faktem, iż ze względu na racjonalizację i mechanizację obecnych metod pracy i na związane z tem wykorzystanie siły ludzkiej, nie tylko robotnicy, lecz także i pracownicy umysłowi o wiele wcześniej stają się niezdolnymi do wykonywania swego zawodu, aniżeli w dawniejszych czasach. Tem samem obniża się żywotność poszczególnych osób, tak, że wrazie pozostawienia dotychczasowej granicy wieku t.zn. lat 65, pracownicy umysłowi bardzo rzadko mogą korzystać z renty starszej. Przedwczesną

utrata sił i przedwczesną niezdolność do wykonywania zawodu uznają pośrednio pracodawcy, redukując w głównej części obecnie pracowników umysłowych już w wieku lat 50-60 z tym uzasadnieniem, że pracownicy ci są już niezdolni do wykonywania swego zawodu i nie stanowią już pełnowartościowej siły roboczej. Także żądanie obniżenia granicy wieku na lat 55 w zakładach pracy szczególnie szkodliwych dla zdrowia jest zupełnie uzasadnione, gdy właśnie w takich zakładach można obserwować, iż zatrudnieni tam pracownicy przedwcześnie tracą siły.

Uzasadnienie 2/

Żądanie zmiany sposobu obliczenia renty przedewszystkiem dla t.zw. starych ubezpieczonych jest zupełnie uzasadnione dla uniknięcia wynikających z obecnych przepisów krzywd. Krzywda ta wynika z przewidzianego w ustawie sposobu obliczania renty, a mianowicie stąd, iż dla obliczenia renty miarodajna jest przeciętna pensja zasadnicza wszystkich miesięcy składkowych. Ze względu na to, że t.zw. starym ubezpieczonym przy obliczeniu przeciętnej pensji zasadniczej zalicza się składki płacone przed wejściem w życie nowej ustawy, w najlepszym wypadku w wysokości składek klasy J, tj. zł. 360.-, zmniejsza się przeciętna pensja zasadnicza tych ubezpieczonych znacznie w stosunku do pracowników, ubezpieczonych według nowej ustawy.

W końcu należy wskazać jeszcze raz na świadczenia według nowej ustawy, gdyż sposób obliczenia renty inwalidzkiej wzgl. starczej stanowi dla starych ubezpieczonych wielką krzywdę w porównaniu z ubezpieczonymi według nowej ustawy. Co do obliczenia składek należy podkreślić, że czas ubezpieczeniowy, odbyty według niemieckiej ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych w klasach A - J stawia się na równi z klasami A-J nowej ustawy. Dla obliczenia rent służby jak już wspomniano, przeciętna pensja zasadnicza wszystkich zaliczonych miesięcy składkowych. Na podstawie takiego obliczenia otrzyma np. pracownik umysłowy, liczący w chwili wejścia w życie nowej ustawy lat 60, który uiszczał od 1. stycznia 1913r. bieżące składki np. w najwyższej klasie J, a od 1. stycznia 1928r. jeszcze dalszych lat w obecnej najwyższej klasie N, odpowiadającej pensji zł. 720.-, z chwili ukończenia 65-go roku życia niższą rentę niż ten nowo ubezpieczony, który w dniu 1. stycznia 1928r. liczył lat 60 i płacił do 65 roku, a więc tylko 5 lat, składki według najwyższej klasy N. odpowiadającej pensji w wysokości zł. 720.-.

Dla ilustracji niech służy następujący przykład odpowiadający postanowieniom ustawy:

A był ubezpieczony: od dnia 1. stycznia 1913-31. 12. 1927r., czyli 15 lat - 180 miesięcy, klasa I obecnie klasa J. pensja zasadnicza zł. 360.-; od dnia 1. stycznia 1928r. do 31. 12. 1932r. pięć lat, czyli 60 miesięcy, klasa N pensja zasadnicza zł. 720.- - 180 x 360 - 64,800 - zł. 60 x 720 - 43200, razem 240 miesięcy wzgl. 108,000.-: 240 - 450.- zł.

Przeciętna pensja zasadnicza wynosi zatem zł. 450.-, z tego 40% renty podstawowej - zł. 180.- do tego 120/6, czyli 20% dodatku - zł. 90.- Renta więc po 20 latach składkowych będzie wynosiła zł. 270.-

C był ubezpieczony od 1.1.1928r. do 31.12.1932r. 5 lat, czyli 60 miesięcy, klasa N, pensja zasadnicza 720 zł. 60 x 720 - zł. 43,200 : 60 - zł. 720.- Pensja zasadnicza wynosi więc zł. 720.-; z tego 40% renty podstawowej - zł. 288.- Renta po 5 latach składkowych będzie zatem wynosiła zł. 288.- miesięcznie.

Uwzględniając jeszcze okoliczność, że pracownik A aż do wejścia w życie nowej ustawy nie zawsze był ubezpieczony w najwyższej lecz może w niższych klasach, to zmniejsza się renta jeszcze w znacznej mierze.

Wobec takiego stanu rzeczy nie należy się dziwić, jeżeli nie-

jeden ubezpieczony będzie próbował zataić czas ubezpieczenia, odbyty przed wejściem w życie nowej ustawy.

Aczkolwiek trzeba przyznać, iż te niedomagania w obliczeniu renty przy ubezpieczeniu powyżej 5 lat usuwają postanowienia nowej ustawy przez podwyższenie dodatku do renty, to jednak taki stan rzeczy nie da się pod żadnym warunkiem utrzymać choćby już ze względu na o wiele większy kapitał, zebrany już przez pracowników, ubezpieczonych według niemieckiej ustawy.

Należy tutaj wskazać na to, że pracownik A. w powyższym przykładzie uiszczył do 31.XII.1932r. 180 składek po zł. 33,30 i 60 składek po zł. 57,60, razem 9.450 zł. - podczas gdy pracownik C, uiszczył tylko 60 składek po zł. 57,60 czyli razem 3.456 zł.

Jak z powyższego wynika tak ogromnie różnice w wysokości świadczeń danych ubezpieczonych porstają skutkiem nieodpowiedniego ujęcia sposobu ich obliczenia a przede wszystkim z powodu uprzywilejowania tych pracowników, którzy bardzo krótki czas byli ubezpieczeni w Zakładzie. Wniosek zaś Komisji idzie w tym kierunku naprawienia tych wadliwości i usunięcia krzywd dłużej ubezpieczonych w porównaniu z krótko ubezpieczonymi. Według wniosku wysokość świadczeń byłaby uzależniona nie tylko od wysokości ubezpieczonych poborów, ale też od faktycznie przebytych miesięcy składekowych. Zatem wniosek jest oparty na możliwie jaknajdalej idącej sprawiedliwości.

Uzasadnienie ad 3.

§ 3. p. 2 nowej ustawy postanowienia, iż pracownicy w sklepach i księgarniach /pracownicy handlowi/ tylko wtedy podlegają ubezpieczeniu, jeżeli ukończyli 6 klas państwowej lub prywatnej szkoły średniej, albo jeżeli uczęszczali do zawodowej szkoły kształcącej lub ukończyli praktykę, których warunki mają ustalić właściwe Ministerstwa. Ze względu jednak na to, że odnośne postanowienia ministerjalne z dokładnymi warunkami nie zostały dotąd wydane, nie uważa już Zakład Ubezpieczeń obecnie pracowników handlowych, którzy rozpoczęli lub rozpoczną swe funkcje po wejściu w życie nowej ustawy, za podlegających ubezpieczeniu. Jest to stan nieznośny będący poza to wielką krzywdą w porównaniu z postanowieniami starej ustawy. Jak bowiem wiadomo, podlegali ubezpieczeniu w/g dawniejszej ustawy ubezpieczeniowej wszyscy pracownicy handlowi, jak i uczniowie bez względu na swe wykształcenie. Takie stanowisko byłoby zupełnie uzasadnione i odpowiadało także postanowieniom prawnym, które pracowników handlowych zawsze uważały za pracowników umysłowych, a nie za robotników. Jako przykład może służyć kodeks handlowy, utworzony przed kilku dziesięciu laty i obowiązujący jeszcze obecnie u nas, który w sposób niedwuznaczny przyznaje pracownikom handlowym charakter pracowników umysłowych. Ministerstwo, zaprowadzając warunki trudniejsze, miało zapewne na celu wykluczenie z ubezpieczenia osób, szczególnie licznych we wschodnich dzielnicach, które sprzedają w kioskach papierosy itp., i które może po części są analfabetami. Na to należy odpowiedzieć, że pracownicy handlowi na Górnym Śląsku zajmują stanowisko wyjątkowe, gdyż wszyscy ukończyli najmniej pełnowartościową ośmioklasową szkołę ludową, której wysoki poziom nauki zawsze spotykał się z uznaniem.

Warunki, utrudniające pracownikom handlowym korzystanie z ubezpieczenia pracowników umysłowych, nie doceniają wogóle, a raczej lekceważą bezwzględnie stan kupiecki, czem się też tłumaczy, iż wszelkie związki pracodawców handlowych oponowały przecirko tym utrudniającym warunkom. Wogóle nie można zrozumieć, dlaczego pracownicy handlowi mają być pospońowani pracownikom biurowym, którzy już z racji zatrudnienia w biurze podlegają ubezpieczeniu bez względu na to, czy wogóle posiadają jakieś wykształcenie, czy praktykę zawodową. Wniosek nasz idzie w tym kierunku, aby uznano wszystkich pracowników handlowych - a to o ile to niemożliwe - przynajmniej w każdym razie na Górnym Śląsku

bez jednakowego dla wszystkich, za pracowników umysłowych, podlegających obowiązkom ubezpieczenia.

Uzasadnienie ad 4.

Dobrowolne kontynuowanie ubezpieczenia jest dopuszczalne tylko za opłatą składki ubezpieczeniowej, ustalonej według zasad ubezpieczenia prywatnego. Te składki ubezpieczeniowe, które dochodzą w najwyższej stawce do 56 1/2% dochodu, są tak wygórowane, że de facto nikt z pracowników umysłowych nie może korzystać z dobrowolnego ubezpieczenia. Atoli wielu z pracowników pragnęłoby kontynuować dobrowolnie ubezpieczenie, aby nie pozbawić się nabytych praw, jak np. w razie usamodzielnienia się lub w razie przeniesienia pracownika umysłowego do stosunku robotniczego, szczególnie w takich wypadkach, w których nowy pracodawca, ponieważ byłby zobowiązany do płacenia składek do ubezpieczenia pracowników umysłowych, sprawia trudności, jak i w razie zredukowania pracowników przed odbyciem okresu wyczekiwania, którzy wskutek podeszłego wieku nie mogą znaleźć posady, a jednak przez uiszczenie dobrowolnych składek chcieliby ukończyć przynajmniej okres wyczekiwania. Ci pracownicy muszą mieć możliwość dobrowolnego kontynuowania ubezpieczenia, jednak wysokość składek powinna być dostępna, a nie wygórowana; wobec czego ustawa pod względem musi być zmieniona.

Uzasadnienie ad 5.

Art. 53 i 54 zawierają postanowienia, że renta rentobiorcy i także renta wdowa /wdowca/ lub sieroca się zmniejszają, o ile otrzymuje się oprócz renty z Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych także rentę inwalidzką lub świadczenia z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby, albo jeżeli rentobiorca oprócz swej renty czerpie zarobek z jakiegoś zajęcia. Powyższe artykuły brzmią:

"Art. 53. Przez czas odbywania kary utraty wolności, trwającej dłużej niż jeden miesiąc, uprawniony renty nie otrzymuje, rentę tę natomiast przekazują się osobom, mającym prawo do alimentacji z jego strony.

Na czas otrzymywania renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków renta inwalidzka, wdowa /wdowca/ lub sieroca, zmniejsza się o połowę renty, otrzymywanej na podstawie przepisów o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków z tem jednak, że suma obu rent nie może przekroczyć podstaw wymiaru renty w myśl rozporządzenia niniejszego /art. 33 ust. 3 i 4./"

"Art. 54. Gdy uprawniony otrzymuje zasiłki z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby, renta inwalidzka zmniejsza się na czas otrzymywania zasiłku o kwotę tegoż zasiłku.

Gdy zajęcie osoby pobierającej rentę inwalidzką daje jej zarobek, przeryszający łącznie z rentą podstawę wymiaru renty /art. 33 ust. 3 i 4/ renta ta zmniejsza się o taką kwotę, o jaką zarobek łącznie z rentą przeryszczałby podstawę jej wymiaru".

Te postanowienia, według których Zakład Ubezpieczeń może zliczyć rentobiorcy na jego rentę świadczenia z ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa lub choroby, oraz zarobek z tytułu jakiegoś zajęcia, są zupełnie niezrozumiałe i niezasadnione, a to już z tego względu, że przy ubezpieczeniu na wypadek inwalidztwa lub choroby chodzi o dwa zupełnie odrębne ubezpieczenia, nie mające nic wspólnego z ubezpieczeniem pracowników umysłowych. Ponieważ do powyższych ubezpieczeń należy uiszczać osobne składki, przeto jest zupełnie niezrozumiałem, dlaczego ma się uprawnionego przysługujących mu peł-

nych świadczeń wzgl. dlaczego ma się je skrócić. Nie należy zapomnieć o tem, że osoba pobierająca rentę inwalidzką lub zasiłek z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby ma wielkie wydatki na utrzymanie, wzgl. poprawę swego zdrowia, a wydatki te musi pokrywać z rent lub świadczeń ubezpieczeniowych, które naprawdę są minimalne.

Takie zaliczenie zarobku na rentę jest nieuzasadnione i niesłuszne. Ustawodawca nie powinien zapominać, że ubezpieczony otrzymuje już rentę wówczas, gdy lekarz uznaje go za nieco więcej niż 50% za niezdolnego do wykonywania zarobku. Dlatego byłoby niesprawiedliwą karą dla tych rentobiorców, którzy mimo zmniejszonej niezdolności zawodowej chcieliby jeszcze trochę pracować, a niesprawiedliwość wobec rentobiorców, gdyby chciano zakazać im wykorzystania pozostałej im zdolności zawodowej przez podjęcie jakiegoś zajęcia, które przecież w przeważnej części będzie minimalne. Wszak rentobiorca zapewne tylko dlatego podejmuje się zajęcia, aby dochody swe powiększyć, ponieważ renta i tak nie wystarczy dla zaspokojenia potrzeb życiowych.

Ze wszystkich powyższych względów należy przeto znieść te uciążliwe warunki ustawy, które nie znajdują się w żadnym innem ustawodawstwie społecznem.

Uzasadnienie ad 6.

Ustawa z dnia 24.11.27r. przewiduje, iż ubezpieczony w razie przejścia ze stosunku pracownika umysłowego do stosunku robotniczego może oświadczyć się za pozostaniem w ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Oświadczenie to obowiązuje także nowego pracodawcę i nakłada nań obowiązek dalszego uiszczania składek do ubezpieczenia pracowników umysłowych. Mimo tych ułatwiających postanowień będzie się często zdarzało, że ubezpieczony zaniecha powyższego oświadczenia pozostania nadal w ubezpieczeniu pracowników umysłowych, a to tylko dlatego, aby otrzymać zatrudnienie i uniknąć trudności z pracodawcą. W takim to wypadku przekazuje się w myśl postanowień ustawy tylko składki ostatnich 5 lat z ubezpieczenia pracowników umysłowych do ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa, bez względu na to, jak długo ubezpieczony uiszczal składki do ubezpieczenia pracowników umysłowych, choćby nawet kilkanaście lat składki te płacił.

Nie można zrozumieć jakim prawem ustawodawca wzgl. ustawa takiemu pożałowaniu godnemu ubezpieczonemu, który przecież nigdy dobrowolnie, lecz tylko pod naciskiem konieczności przechodzi do stosunku robotniczego, w tak jaskrawej formie chce skrócić nabyte przez długoletnie płacenie składek uprawnienia. Postanowienie to stanowi niczem uzasadnione wzbogacenie się Zakładu Ubezpieczeń kosztem biednych ubezpieczonych, dlatego należy domagać się zniesienia tego postanowienia.

Uzasadnienie ad 7.

Wypadek śmierci ubezpieczonego powoduje w jego rodzinie wzmożone wydatki, na które nie zawsze rodzina jest przygotowana. Stąd pomoc instytucji ubezpieczeniowej w takich wypadkach jest nie tylko dobrodziejstwem dla samych interesowanych, ale równocześnie przyczyni się w wysokim stopniu przy stosunkowo nie wielkim wydatku do propagandy ubezpieczeń społecznych wśród grona ubezpieczonych. Wprawdzie ubezpieczenie na wypadek choroby przewiduje zasiłek pogrzebów dla rodziny ubezpieczonego, jednak zasiłek ten jest tak niski, że nie pozostaje w żadnym stosunku do faktycznych wydatków rodziny ubezpieczonego, dotkniętej nieszczęśliwym wypadkiem jego śmierci.

Uzasadnienie ad 8.

Przewidziane w ustawie granice policzalnych do ubezpieczenia poborów nie odpowiadają faktycznym warunkom płac pracowników umysłowych zwłaszcza na terenie Górnego Śląska. Wypadki bowiem otrzymanego wynagrodzenia w kwocie 60 zł. należą bądź do rzadkich wyjątków, bądź też, o ile pracodawcy z takimi poborami zgłaszają swoich pracowników do ubezpieczenia zapodają świadomie nieprawdziwe kwoty, aby w ten sposób obniżyć wysokość składek ubezpieczeniowych. Potrzebę zaś podwyższenia górnej granicy policzalnych do ubezpieczenia poborów najlepiej uzasadnia sprawozdanie z Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych za rok 1929, wedle którego na ogólną ilość mężczyzn ubezpieczonych 33 207 znajdowało się w najwyższej klasie 9 143 osób, czyli 27,53%, zaś na ogólną liczbę kobiet ubezpieczonych 9 235 osób stosunek ubezpieczonych w najwyższej klasie wynosił 187 osób / 2,2%. Dysproporcja stosunku najwyższej grupy ubezpieczonych do innych grup najjaskrawiej uwydatnia się po porównaniu stosunku procentowego ilości ubezpieczonych w poszczególnych innych grupach, który przeciętnie wynosi około 4½% do 5%. A w szczególności: w grupie A było ubezpieczonych 3,15%, w grupie B - 1,95%, w grupie C - 2,37%, w grupie D - 3,60%, w grupie E - 4,30%, w grupie F - 4,56%, w grupie G - 4,42%, w grupie H - 8,15%, w grupie I - 8,45%, w grupie J - 7,27%, w grupie K - 9,3%, w grupie L - 4,4%, w grupie M - 7,18%, w grupie N - 27,53%.

Uzasadnienie ad 9.

Żądanie obostrzenia sankcyj karnych za niezgłoszenie pracowników do ubezpieczenia, oraz za odmowę wydania potrzebnych zaświadczeń jest także zupełnie uzasadnione i ma na celu zmuszenie pracodawców przez zagrożenie wysokich kar do dokładnego przestrzegania swych obowiązków, aby w ten sposób uniknąć powstającego stąd pokrzywdzenia ubezpieczonych.

Na posiedzeniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej w dniu 4 marca 1931 r. Komisja przyjęła jednogłośnie powyższą rezolucję i uprasza Wysoki Sejm o jej przyjęcie.

/- Posel P a w ł o s
Referent Komisji.

Sekretarz: /-/- Kapuściński.

Przewodniczący: /-/- Frank.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Administracyjno-Samorządowej i Budżetowo-Skarbowej,
dot. projektu ustawy o wojewódzkim funduszu drogowym.

Wniosek Śląskiej Rady Wojewódzkiej o uchwaleniu projektu ustawy o wojewódzkim funduszu drogowym, przedłożony na posiedzeniu plenarnym Sejmowi Śląskiemu w dniu 18.III.1931r. został przekazany do Komisji Administracyjno-Samorządowej i Budżetowo-Skarbowej.

Komisja to obradowała nad wnioskiem tym w dniach 24. i 26. i 27.III. br., jednomyślnie postanowiono na tych Komisjach:

- 1/ że należy przystąpić do utworzenia wojewódzkiego funduszu drogowego po myśli projektu ustawy, gdyż ustanowienie dróg lądowych należy w myśl art.4 pkt.5 Śląskiego Statutu Organicznego do kompetencji Sejmu Śląskiego,
- 2/ że projekt ustawy przedłożony przez Śląską Radę Wojewódzką, utworzony na podstawie z dnia 3.II.1931r. o Państwowym Funduszu Drogowym /Dz.U.R.P.Nr. 16 poz.81/ wymaga pewnych zmian i poprawek, które są koniecznym postulatem odrębnych stosunków gospodarczych na terenie Województwa Śląskiego - przy czym jednak nie może być pomi- nięty postulat ogólnopaństwowy polityki skarbowej i ekonomicznej, wymagający możliwie jednolitego uregulowania opłat drogowych i się- żarów z tego wynikających na terenie całego Państwa.

O ile te Komisja Budżetowo-Skarbowa, jak i Komisja Administracyjno-Samorządowa były zgodne w swych poglądach co do punktu ²/1/ o tym, dopiero po długich wyczerpujących przedmiot dyskusjach uzgodniono poglądy co do zagadnienia pod punktem 2/.

Przez poprawki względnie zmiany w artykułach 4-tym i 15-tym zostały uzgłędnione postulaty, wynikające ze specjalnych warunków gospodarczych, istniejących na terenie Województwa Śląskiego. Inne odchylenie od projektu ustawy przedłożonego przez Śląską Radę Wojewódzką przedstawiają przede wszystkim tylko stylistyczne lub formalne poprawki. Cały projekt ustawy o wojewódzkim Funduszu Drogowym w brzmieniu w jakim załączony jest do niniejszego sprze- wodzenia, został przez obie Komisje jednomyślnie /przy wstrzymaniu się od głosowania jednego członka Komisji / uchwalony.

W imieniu Komisji Administracyjno-Samorządowej i Budżetowo-Skarbowej wnoszę o uchwalenie projektu ustawy o Wojewódzkim Funduszu Drogowym z poprawkami zaproponowanymi w załączniku odnoszącymi się do artykułu 2, 3, 4, 6, 8, 10, 12, 15 i 18.

Katowice, dnia 27.marca 1931r.

Przewodniczący:
Komisji Administracyjno-Samorządowej: Komisji Budżetowo-Skarbowej:
/-/ Jan Kędzior m.p. /-/ Czesław W.Chmielowski m.p.

Sprawozdawca:

/-/ Dr. Adam Kocur m.p.

Dot: Projektu Ustawy o wojewódzkim funduszu drogowym.

Załącznik do sprawozdania
Komisji: Administracyjno-Samorządowej,
Budżetowo-Skarbowej.

U S T A W A

z dnia1931 roku

o Wojewódzkim Funduszu Drogowym.

Rozdział I.

Wojewódzki Fundusz Drogowy

Art. 1.

Wojewódzki Fundusz Drogowy jest przeznaczony do pokrywania wydatków na budowę, utrzymanie i wzmocnienie dróg wojewódzkich i innych dróg publicznych w Województwie Śląskim, oddanych w Zarząd Administracji Wojewódzkiej, oraz do udzielania dotacji /subwencji i pożyczek/ związkom komunalnym Województwa Śląskiego na budowę, utrzymanie i wzmocnienie dróg samorządowych, powiatowych i gminnych i innych dróg publicznych, zarządzanych przez związki komunalne.

Art. 2.

Na pokrycie wydatków Wojewódzkiego Funduszu Drogowego służą następujące wpływy:

- /1/ opłaty od pojazdów mechanicznych, oraz niektórych pojazdów konnych /Rozdział II/,
- /2/ opłaty od biletów za przejazd pojazdem mechanicznym /Rozdział III./,
- /3/ grzywny za przekroczenia przepisów porządkowych na drogach publicznych,
- /4/ opłaty od reklam, umieszczonych wzdłuż dróg publicznych poza granicami miast /Rozdział IV/,
- /5/ sumy należne Skarbowi Śląskiemu z tytułu zwrotu pożyczek, udzielonych na cele drogowe,
- /6/ dotacje Skarbu Śląskiego na budowę, utrzymanie i wzmocnienie dróg publicznych, przewidziane w corocznym budżecie Województwa Śląskiego, a pochodzące z ogólnych dochodów budżetowych Skarbu Śląskiego,
- /7/ dotacje Skarbu Państwa,
- /8/ inne wpływy, w szczególności odsetki od lokat pieniężnych /art. 3. ust. 3/.

Art. 3.

- /1/ Wojewódzkim Funduszem Drogowym zarządza Śląska Rada Wojewódzka,
- /2/ Budżet Wojewódzkiego Funduszu Drogowego stanowić ma załącznik corocznego budżetu Województwa Śląskiego, a sprawozdanie za każdy okres budżetowy Funduszu ma być dołączane do zamknięcia rachunkowego z wykonania budżetu Województwa Śląskiego.

- /3/ przedsiębiorstw państwowych "Polskie Koleje Państwowe" i "Polska Poczta, Telegraf i Telefon" z wyjątkiem pojazdów, używanych do zarobkowego przewożenia osób i bagaży,
- /4/ pojazdy instytucyj i zakładów użyteczności publicznej, w szczególności: szpitali, zakładów dezynfekcyjnych, straży ogniowych; pogotowi ratunkowych, zakładów wodocigowych i kanalizacyjnych, oraz czyszczenia miasta, jakoteż instytucyj dobroczynnych, o ile są niezbędne dla działalności tych instytucyj lub zakładów, oraz pojazdy miejskich przedsiębiorstw przewozowych, o ile pojazdy są używane dla zarobkowego przewozu osób i bagaży wyłączenie w granicach gminy miejskiej,
- /5/ traktory, przeznaczone dla celów rolniczych, o ile nie są używane do przewozu ciężarów po drogach publicznych.
- /6/ samochody ciężarowe o wadze poniżej 1 500 kg., będące własnością spółdzielni spożywczych, posiadających ponad 500 członków.

Art. 9.

- /1/ Obowiązek uiszczania opłaty powstaje z chwili dopuszczenia pojazdu do ruchu na podstawie obowi. zujących przepisów, ustaje zaś po wycofaniu pojazdu z ruchu.
- /2/ Opłaty uiszcza właściciel pojazdu w ratach kwartalnych z góry, poczynając od kwartału kalendarzowego, następującego po powstaniu obowiązku płacenia opłaty.
- /3/ Przepis ustępu 2-go stosuje się analogicznie, o ile w ciągu roku zajdą okoliczności, uzasadniające zmianę wymiaru opłaty.

Art. 10.

Opłatę wymierza się i pobiera według miejsca stałego postoju pojazdu. Jeżeli co do tego miejsca zachodzi wątpliwość, za miejsce takie uważa się miejsce stałego zamieszkania właściciela pojazdu.

Art. 11.

W razie zmiany, zaśkłej co do osoby właściciela, względnie miejsca stałego postoju pojazdu, od którego opłatę już wymierzono, i w całości lub w części pobrano, nie pobiera się tej części opłaty, którą uiszczył już poprzedni właściciel, względnie którą od pojazdu opłacono już na dawnym miejscu postoju, choćby opłatę uiszczono poza Województwem Śląskiem, stosownie do przepisów Ustawy z dnia 3. lutego 1931r. o Państwowym Funduszu Drogowym.

Art. 12.

- /1/ Wymiar i pobór opłaty od pojazdów uskuteczniają w gminach miejskich zarządy tych gmin, zaś w gminach wiejskich wymiaru opłaty dokonywują Wydziały Powiatowe, właściwe stosownie do przepisu art. 10., pobór zaś uskuteczniają zarządy gmin wiejskich.
- /2/ Do czasu wprowadzenia Samorządu Powiatowego w powiatach Bielskim i Cieszyńskim, wymiaru opłat w gminach wiejskich tych powiatów będą dokonywać Wydziały Dróg Powiatowych w Bielsku i Cieszyźnie.
- /3/ Do wymiaru, poboru i przymusowego ściągania opłaty od pojazdów mają analogiczne zastosowanie przepisy dotyczące wymiaru, poboru i ściągania samoistnych danin komunalnych, z tem uzupełnieniem, że będzie przewidziane uiszczanie opłat przez płatników na rachunek Wojewódzkiego Funduszu Drogowego w drodze obrotu czekowego przez pocztową Kasę Oszczędności. Szczegółowe postanowienia

- 5/ od przyczep do pojazdów mechanicznych, tak dla przewozu osób, jak i ciężarów - po 50,- zł. od każdych 100 kg wagi własnej przyczepki,
- 6/ od motocykla bez przyczepki po 50,-zł.,
- 7/ od motocykla z przyczepką oraz trzy-kołowych pojazdów mechanicznych /cyklonetek/ po 75,-zł.
- /2/ Przy obliczaniu wagi pojazdów mechanicznych nie uwzględnia się ilości mniejszych, niż 50 kg, a ilości większe niż 50 kg liczy się za 100 kg.
- /3/ dla pojazdów mechanicznych i przyczep o pełnych obręczach gumowych podwyższa się określone w niniejszym artykule stawki opłat o 25 %, zaś na kołach o obręczach żelaznych - o 100 %.
- /4/ Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do zmieniania w drodze rozporządzenia wysokości opłat, wymienionych w tym artykule, nie tylko w celu dostosowania tych opłat do każdorazowo obowiązujących opłat, pobieranych od przedmiotów, wyszczególnionych w tym artykule, na obszarze Państwa poza Województwem Śląskiem, lecz także w uwzględnieniu warunków gospodarczych Województwa Śląskiego.

Art. 5.

Postanowienie Ustawy z dnia 3. lutego 1931r. o Państwowym Funduszu Drogowym /Dz.U.R. Nr. 16. poz. 81/ o obniżeniu opłat, pobieranych od pojazdów mechanicznych, typów, ustalonych przez Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu i Ministrem Robót Publicznych do 40 % wysokości opłat normalnych, ma zastosowanie również odnośnie do opłat, ustanowionych artykułem 4. niniejszej ustawy.

Art. 6.

- /1/ Ustanawia się opłatę od pojazdów mechanicznych oraz od pojazdów konnych, używanych do zarobkowego przewozu towarów przez przedsiębiorstwa zawodowo trudniących się przewozem towarów na określonych szlakach, poza miejscem stałego zamieszkania właściciela pojazdu mechanicznego lub pojazdu konnego, w wysokości po 3 grosze od jednego tonno-kilometra przewożonego towaru.
- /2/ Opłata ta może być ryczałtowana.

Art. 7.

Od pojazdów mechanicznych, wprowadzonych na obszar Województwa Śląskiego z zagranicy na czasowy pobyt, będą pobierane te same opłaty i według tych samych zasad, które ustali Minister Robót Publicznych w porozumieniu z innymi interesowanymi Ministrami na podstawie Ustawy z dnia 3. lutego 1931r. o Państwowym Funduszu Drogowym /Dz.U. R.P. Nr. 16. poz. 81/

Art. 8.

Od opłat wymienionych w artykule 4 i 7 wolne są pojazdy :

- /1/ przeznaczone do urzędowego użytku osób, którym według prawa międzynarodowego służy prawo eksterytetu, z konsulów zawodowych, będących obywatelami Państw obcych z zastrzeżeniem wzajemności,
- /2/ Władz i urzędów państwowych /cywilnych i wojskowych/ i samorządowych,

- /3/ zasoby gotówkowe Wojewódzkiego Funduszu Drogowego mogą być lokowane na rachunek Skarbu Śląskiego /Wojewódzkiego Funduszu Drogowego/ w instytucjach finansowych w Województwie Śląskiem, oznaczonych przez Śląską Radę Wojewódzką.
- /4/ niezużytkowane w danym okresie budżetowym wpływy Wojewódzkiego Funduszu Drogowego, pochodzące ze źródeł dochodowych, wyszczególnionych w artykule 2-gim, będą zaliczane na poczet wpływów następnego roku budżetowego.
- /5/ Śląska Rada Wojewódzka stanowi w drodze uchwały o rozdziale dotacji /subwencji i pożyczek bezprocentowych i oprocentowanych/ z budżetem komunalnym na cele drogowe.
- /6/ Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do zwiększenia wydatków Wojewódzkiego Funduszu Drogowego, przewidzianych w corocznym budżecie, oraz do ustalenia wydatków, w budżecie nieprzewidzianych, jeżeli zmiany te nie wywołują zwiększenia dotacji Skarbu Śląskiego, przewidzianej w corocznym budżecie z ogólnych dochodów budżetowych /art.2. ust.6/.
- /7/ Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do oddawania w działy administracji drogowej robót i dostaw w formie kredytowanej na rachunek wpływów Wojewódzkiego Funduszu Drogowego.

Rozdział II

Opłaty od pojazdów mechanicznych i od niektórych pojazdów konnych.

Art. 4.

- /1/ Ustanawia się opłatę od pojazdów mechanicznych w następującej wysokości w stosunku rocznym:
- 1/ od samochodu osobowego, służącego do własnego użytku:
 - a/ po 40,- zł. od każdych 100 kg. wagi własnej samochodu, którego waga nie przewyższa 1 500 kg.,
 - b/ od samochodu, którego waga przewyższa 1 500 kg. - 600,- zł. od 1 500 kg i po 75,- zł. od każdych następnych 100 kg,
 - 2/ od samochodu osobowego, użytkowanego przez przedsiębiorstwa przewozowe w celach zarobkowych - po 50,-zł. od każdych 100 kg wagi własnej samochodu,
 - 3/ od samochodu ciężarowego lub traktora, służącego do własnego użytku:
 - a/ po 40,- zł. od każdych 100 kg wagi własnej samochodu, którego waga nie przewyższa 1 500 kg,
 - b/ od samochodu, którego waga własna przewyższa 1 500 kg - 600,-zł. od 1 500 kg i po 50,-zł. od każdych następnych 100 kg.
 - 4/ od samochodu ciężarowego lub traktora, użytkowanego w celach zarobkowych:
 - a/ po 60,- zł. od każdych 100 kg wagi własnej samochodu, którego waga nie przewyższa 1 500 kg,
 - b/ od samochodu, którego waga własna przewyższa 1 500 kg - 900,-zł. od 1500 kg i po 70,- zł. od każdych następnych 100 kg,

w tym względzie może wydać Śląska Rada Wojewódzka w drodze rozporządzenia. W drodze rozporządzenia unormuje również Wojewoda Śląski sposób dostarczania przez urzędy, prowadzące rejestry pojazdów, danych, potrzebnych wspomnianym wyżej władzom komunalnym, do wymiaru opłaty od tych pojazdów.

Art. 13.

Od wymiaru opłat służą płatnikom te same środki odwoławcze, które służą płatnikom samoistnych danin komunalnych od wymiaru tych danin. Szczegółowe przepisy w tym względzie może wydać Śląska Rada Wojewódzka w drodze rozporządzenia.

Art. 14.

- /1/ Obowiązek prowadzenia przez władze wymiarowe i poborowe odpowiednich ksiąg i wykazów, sposób przelewania pobranych opłat do Wojewódzkiego Funduszu Drogowego i sposób zarachowywania tych wpływów określi rozporządzenie wykonawcze Śląskiej Rady Wojewódzkiej.
- /2/ Władze wymiarowe będą otrzymywać tytułem odszkodowania za wymierzenie i pobranie opłat 5 % sum wymierzonych i wpłaconych do Wojewódzkiego Funduszu Drogowego, z tytułu opłat, kar za zwłokę i odsetków za odroczenie. Władze poborowe zatrzymywać będą na swoją rzecz ściągnięte koszty i opłaty egzekucyjne.

Rozdział III.

Opłata od biletów za przejazd pojazdem mechanicznym.

Art. 15.

- /1/ Ustanawia się opłatę od biletu za przejazd pojazdem mechanicznym z wyjątkiem biletu za przejazd autobusem, kursującym jedynie w granicach jednej i tej samej gminy miejskiej. Opłata wynosi $\frac{1}{3}$ część ceny biletu. Opłata ta może być ryczałtowa.
- /2/ Rozporządzenie wykonawcze Śląskiej Rady Wojewódzkiej określi sposób wymiaru i poboru tej opłaty, sposób pobierania ryczałtu, sposób zabezpieczenia opłaty i jej przymusowego ściągania przez przelewania ściągniętych opłat na rzecz Wojewódzkiego Funduszu Drogowego.
- /3/ Opłata od biletów nie będzie pobierana za przejazd w autobusach, kursujących w obrebie okręgu przemysłowego. Granice tego okręgu określi Śląska Rada Wojewódzka.

Rozdział IV.

Opłata od reklam.

Art. 16.

- /1/ Ustanawia się opłatę od reklam / znaków, szyldów napisów, umieszczanych wzdłuż dróg publicznych na budynkach, w słupach, kioskach i.t.p. / poza granicami miast do wysokości 25,-zł. rocznie za jeden metr kwadratowy powierzchni reklamy.

- /2/ odnośnie do wymiaru i poboru opłat od reklam mają odpowiednie zastosowanie postanowienia artykułu 12-go do 14-go niniejszej Ustawy.
- /3/ od opłat od reklam zwolnione są reklamy przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, umieszczane na budynkach i ogrodzeniach tych budynków, w których znajdują się same przedsiębiorstwa przemysłowe lub handlowe.

Rozdział V.

Postanowienie karne.

Art. 17.

Przy wymierzaniu i pobieraniu opłat, ustanowionych niniejszą ustawą, mają analogiczne zastosowanie postanowienia karne, zabezpieczające wymierzanie i pobieranie danin komunalnych w Województwie Śląskiem. Odnośnie do postępowania odwoławczego od orzeczeń karnych, obowiązują przepisy art. 618. do 626 Kodeksu Postępowania Karnego.

Rozdział VI.

Postanowienia końcowe.

Art. 18.

- /1/ Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1.kwietnia 1931r. z wyjątkiem przepisów artykułu 6-go i 15-go, które wchodzi w życie z dniem 1.maja 1931r.
- /2/ Uchyła się:
 - 1/ pobieranie opłat za rejestrację pojazdów mechanicznych,
 - 2/ prawo opodatkowania pojazdów mechanicznych oraz pojazdów konnych, wymienionych w art. 6-ym, podatkiem komunalnym od przedmiotów zbytku,
 - 3/ prawo związków komunalnych do pociągania właścicieli pojazdów mechanicznych i pojazdów konnych, wymienionych w art. 6-ym, do opłat specjalnych i dopłat lub do uiszczania podatków inwestycyjnych z tytułu posiadania i używania tych pojazdów;
 - 4/ Ustawę z dnia 7.listopa 1923 r. /Dz.U.Sl.Nr.41, poz.201/ w przedmiocie podatku od pojazdów mechanicznych na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego oraz w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej niemieckiej ustawy o podatku od pojazdów mechanicznych z dnia 8.kwietnia 1922 /Dz.Rz. Państwa Niemieckiego, Cz.1 str.396/ na ciszyńską część Województwa Śląskiego.

Art. 19.

Wykonanie niniejszej Ustawy powierza się Śląskiej Radzie Wojewódzkiej oraz stosownie do treści poszczególnych postanowień, Wojewodzie Śląskiemu.

Marszałek:

W n i o s e k r a g ły.
- - - - -

Wybory do Sejmu Śląskiego odbyły się dnia 23.XI.1930r. We wszystkich 3-ich okręgach wyborczych wniesiono protesty wyborcze. Komisja Rządów Wyborczych na posiedzeniu dnia 10.marca uchwiliła przedstawić Sejmowi Śląskiemu projekt ustawy w przedmiocie wyznaczenia Sądu kompetentnego do rozstrzygnięcia o ważności zaprotestowanych wyborów.

W myśl art.86 Ordynacji Wyborczej rozstrzyga Sąd w przeciągu 6 miesięcy licząc od dnia wyborów. Czesokres ten upływa z dniem 23.maja 1931r. Dalsze przewleczenie uchwalenia ustawy z tych względów jest niemożliwe.

Klub Niemiecki stawia wobec tego wniosek.

W y s o k i S e j m raczy w jaknajbliższym czasie uchwalić ustawę w przedmiocie wyznaczenia Sądu Apelacyjnego do rozstrzygnięcia o ważności zaprotestowanych wyborów do Sejmu Śląskiego.

W n i o s k o d a w c y:

/-/ Ochmann, Dr.Pant, Pawlas, Schmiagel, Frank, Ulitz,

/-/ Kunsdorf.
- - - - -

U s t a w a

z dnia1931 roku.

w przedmiocie wyznaczenia Sądu kompetentnego do rozstrzygnięcia o ważności zaprotestowanych wyborów, przeprowadzonych do III-go Sejmu Śląskiego.

Art.1.

Stosownie do art.16 ustawy konstytucyjnej, zawierającej Statut Organiczny Województwa Śląskiego z dnia 15.lipca 1922r. /Dz.U.R.P.Nr. 73 poz.497/, oraz stosownie do art.86 dekretu z dnia 28.listopada 1918r. o Ordynacji Wyborczej do Sejmu Ustawodawczego w brzmieniu obowiązującym przy wyborach do Sejmu Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.59 poz 528 z roku 1922, oraz Dz.U.R.P.Nr.12 poz.8 z roku 1930/ wyznacza Sejm Śląski Sąd Apelacyjny w Katowicach, jako Sąd kompetentny do rozstrzygnięcia o ważności zaprotestowanych wyborów przeprowadzonych do III-go Sejmu Śląskiego O sposobie postępowania rozstrzyga Sąd wedle własnego uznania.

Art.2.

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art.3.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Prezosowi Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

M e r s z a ł e k.

Sejm Śląski

Druk Nr. 66/III.

L.dz. 464/31.

Katowice, dnia 27. marca 1931 r.

Śląska Rada Wojewódzka

Liczba R. 233.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego.

W załączeniu non zaszczyt przesyłać projekt ustawy
o zmianie nazwy gminy "Niewiadom-Córny" na "Niewiadom",
uchwalony przez Śląską Radę Wojewódzką na posiedzeniu w dniu
17. marca 1931r. z prośbą o umieszczenie go na porządku obrad
Sejmu Śląskiego.

1. załącznik.

Przewodniczący
Śląskiej Rady Wojewódzkiej :

/-/ Dr. Groźński

Województwo Śląskie.

U s t a w a

z dnia 1931r.

w sprawie zmiany nazwy gminy " Niewiadom Górny "
na " Niewiadom ".

Art. 1.

Nazwę gminy " Niewiadom Górny " w powiecie rybnickim zmienia się na nazwę " Niewiadom ".

Art. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 14 dniu po jej ogłoszeniu.

Art. 3.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

U z a s a d n i e n i e .

Dotychczas samodzielne gminy Niewiadom Górny i Niewiadom Dolny, leżące w powiecie rybnickim, zostały połączone w jedną gminę o nazwie " Niewiadom Górny ".

Z uwagi na to, że nazwa powyższa jest wobec połączenia obu gmin niewłaściwa, uchwalili Rada Gminna w Niewiadomie Górnym wniosek o zmianę dotychczasowej nazwy gminy na nazwę skróconą " Niewiadom ". Dalszym powodem, skłaniającym Radę Gminną do powzięcia uchwały o zmianie nazwy, miejscowości jest okoliczność, że Dyrekcja Kolei i Dyrekcja Poczty prowadzą gminę pod nazwą " Niewiadom ".

Wydział Powiatowy w Rybniku uchwałą z dnia 8.sierpnia 1929 r. poparł wniosek Rady Gminnej.--

Śląska Rada Wojewódzka
L.RW. 232.

Katowice, dnia 27.marca 1934r.

D o

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego.

W załączeniu mam zaszczyt przesłać projekt ustawy o zmianie nazwy gminy "Zawada" na "Zawada Rybnicka", uchwalony przez Śląską Radę Wojewódzką na posiedzeniu w dniu 17.marca 1934r., z prośbą o umieszczenie go na porządku obrad Sejmu Śląskiego.

Przewodniczący
Śląskiej Rady Wojewódzkiej
/-/ Dr.Grażynski m.p.
Wojewoda Śląski

U s t a w a

z dnia1934 roku.

w sprawie zmiany nazwy gminy "Zawada" na "Zawada Rybnicka".

Art.1.

Nazwę gminy "Zawada" w powiecie rybnickim zmienia się na nazwę "Zawada Rybnicka".

Art.2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 14 dniu po jej ogłoszeniu.

Art.3.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

U z a s e d n i e n i e.

Na terytorjum Województwa Śląskiego istnieje kilka miejscowości o nazwie "Zawada". Z tego powodu uchwaliła Rada Gminna w Zawadzie, powiatu rybnickiego, zmienić nazwę na "Zawada Rybnicka".

Wydział Powiatowy w Rybniku uchwałą z dnia 14.listopada 1929r. poparł prośbę Rady Gminnej.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Rolnej w sprawie prosby Śląskiego Związku Rolników w Katowicach z dnia 23.I.1931r. wniesionej do Sejmu Śląskiego na ręce Pana Marszałka o powiększenie kontyngentu produktów rolnych na niemiecką część Górnego Śląska plebiscytowego w myśl art. 218. Konwencji Genewskiej.

Komisja Rolna na posiedzeniu dnia 19.lutego br. przyjęła uchwałę, którą wniosła na posiedzenie plenarne Sejmu Śląskiego w dniu 18.marca, jednakże wniosek został ponownie przekazany do Komisji Rolnej, dla przeformułowania brzmienia poprzedniej uchwały.

Sprawozdawca uzasadnił wniosek Śląskiego Związku Rolników dowodami jak na posiedzeniu Komisji 19.II., ponadto dodaje jeszcze jeden powód, że zwłaszcza małych rolników wykorzystywali kupcy i handlarze zboża, płacąc cenę najniższą miejscową, a wywożąc to samo zboże po cenach eksportowych.

Po wywodach sprawozdawcy wywiązała się dyskusja. Przedstawiciel Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego daje szczegółowe wyjaśnienie z przebiegu lat ubiegłych oraz roku bieżącego w sprawie eksportu. Po wyczerpującej dyskusji, Komisja Rolna zmieniła brzmienie uchwały poprzedniej i uchwaliła jednogłośnie:

Wysoki Sejm Śląski uchwalić raczy:

" Wzywa się Śląski Urząd Wojewódzki, aby w sprawie uregulowania bezcłowego wywozu produktów rolnych w myśl Konwencji Genewskiej, wysłuchał opinii zainteresowanych sfer rolniczych."

W imieniu Komisji Rolnej, proszę Wysoki Sejm o przyjęcie rezolucji.

Sprawozdawca

/-/ G r z o n k a .

Sprawozdanie

Komisji Pracy i Opieki Społecznej Sejmu Śląskiego w sprawie projektu ustawy o urlopach pracowników w przemyśle i handlu.

Na posiedzeniu Sejmu Śląskiego w dniu 9. grudnia 1930r. Zespół Posłów Ch.D. i N.P.R. zgłosił wniosek o uchwalenie ustawy o urlopach pracowników w przemyśle i handlu na obszarze Województwa Śląskiego.

Wniosek został przekazany Komisji Pracy i Opieki Społecznej.

Na posiedzeniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej w dniu 2. stycznia 1931r. przedłożył referent wniosek Zespołu Posłów Ch.D. i NPR.

Dla uzasadnienia wniosku omówił referent ustawę o urlopach z dnia 16. maja 1922r. /Dz.U.R.P. nr. 40 poz. 334/ wskazując na korzyści, jakie ona przynosi, a mianowicie:

a/ dla pracowników umysłowych znosi w taryfie przewidziane klasyfikacje. Każdy pracownik umysłowy podlegający obowiązkowi ubezpieczenia w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych ma prawo po jednym roku pracy do jednomiesięcznego urlopu. Po pół roku pracy przysługuje mu dwutygodniowy urlop.

b/ dla pracowników fizycznych po upływie 1 roku pracy przewiduje 8 dni urlopu, a pracownicy młodociani otrzymują 14 dni urlopu, zaś po upływie 3 lat 15 dni.

Okres pracy uprawniający do urlopu oblicza się z potrąceniem wszystkich przerw w pracy, z wyjątkiem przerw urlopowych oraz przerw, przewidzianych w ustępie 4 i 5 art. 2 ustawy podczas kiedy obecnie obowiązujące taryfy np. w przemyśle węglowym przewiduje po 1 roku pracy 3 dni urlopu i tak co rok 1 dzień więcej, aż do 7 lat, kiedy to urlop wynosi 9 dni. Po 10 latach pracy 10 dni urlopu, po 15 - 11 dni, a po 20 latach pracy 12 dni. To jest najwyższy urlop dla pracowników fizycznych, jaki przewidują obecnie taryfy..

Ponadto przewiduje ustawa, że jeżeli umowa zbiorowa lub indywidualna zawiera w przedmiocie urlopów warunki dogodniejsze dla pracowników, aniżeli warunki przewidziane ustawą, żaden z tych warunków, zawartych w umowie nie może być zmieniony na niekorzyść pracownika póki umowa nie wygaśnie, lub nie zostanie w prawnym sposób rozwiązana.

Warunki umowy zbiorowej lub indywidualnej, które były dla pracownika mniej dogodne, aniżeli warunki, które mu zapewnia ustawa, przestałyby obowiązywać z chwili wejścia w życie ustawy i muszą być zastąpione przez warunki zgodne z ustawą.

Prócz tego przewiduje ~~ustawa~~ zapłatę za czas urlopu, jeżeli taka została zawarta umowa między pracownikiem a przedsiębiorcą. Zapłata bywa uskuteczniiona z dołu. Przedsiębiorca ma prawo jednak odmówić pracownikowi wypłaty wynagrodzenia za czas urlopu tylko w tym wypadku, jeżeli udowodni, że w czasie wolnym od pracy, przysługującym mu na zasadzie urlopu, pracownik pracował zarobkowo w innym przedsiębiorstwie, jako pracownik najemny.

Wniosek Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R., oraz projekt ustawy w następującej podstawie został po krótkiej dyskusji jednomyślnie uchwalony.

Art. 1

Ustawa Rzeczypospolitej o urloпах pracowników w przemyśle i handlu z dnia 16. maja 1922r./Dz.U.R.P.nr.40/1922, poz.334/obowiązuje na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

Art. 2

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Przed drugim czytaniem wniosł Polski Związek Towarzystw Kupieckich Województwa Śląskiego i Zjednoczenie Gospodarcze dla Polskiego Śląska do Pana Marszałka prośbę o wysłuchanie ich przedstawicieli w sprawie rozszerzenia na obszar Województwa Śląskiego ustawy o urloпах dla pracowników zatrudnionych w handlu o umowie o pracę pracowników umysłowych i o umowie o pracę robotników, oraz o ustawie przeciw nieuczciwej konkurencji, na skutek czego Konwent Senjorów postanowił powyższy wniosek z porządku dziennego plenarnego posiedzenia Sejmu zdjąć i przekazać go Komisji Pracy i Opieki Społecznej poczynnie, celem wysłuchania przedstawicieli wymienionych organizacyj.

Na skutek tego przewodniczący Komisji Pracy i Opieki Społecznej zwołał posiedzenie Komisji na dzień 4. marca i zaprosił na takowe przedstawicieli wymienionych wyżej organizacyj, oraz przedstawicieli związków zawodowych robotniczych i urzędniczych. Prócz tego zaproszono na owe posiedzenie wiceprezesa Sądu Apelacyjnego p. Dra Maissa i sędziego Sądu Apelacyjnego p. Dra Maciejewskiego. Wniosek referował poseł Brzeskot.

Po zreferowaniu sprawy przez referenta oświadczył naczelnik Wydziału Samorządowego p. Dr. Dworzanski imieniem p. Wojewody, że Sejm Śląski nie jest mocen ustawy o urloпах na Województwo Śląskie rozszerzyć. P. Dr. Maiss złożył odmienną następującą opinię:

Na posiedzeniu sejmowym Komisji Pracy i Opieki Społecznej w dniu 4. marca 1931r. na porządku obrad znalazł się wniosek o uchwalenie projektu ustawy o urloпах pracowników w przemyśle i handlu na obszarze Województwa Śląskiego w następującym brzmieniu:

Art. 1

Ustawa Rzeczypospolitej o urloпах pracowników w przemyśle i handlu z dnia 16. maja 1922r./Dz.U.R.P.nr.40/22 poz.334/obowiązuje na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

S e j m Ś l ą s k i
- - - - -

Druk Nr. 70/III, dot.dr.36/III.

Katowice, dnia 25.kwietnia 1931r.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Administracyjno-Samorządowej w sprawie zmiany
nazwy gminy "Brzeziny".

Komisja Administracyjno-Samorządowa podzieliła stanowisko Rady
Wojewódzkiej, oparte na uchwałach Wydziału Powiatowego w Świętochłowicach
i Rady Gminnej w Brzezinach, w sprawie zmiany nazwy tejże gminy na nową
nazwę "Brzeziny Śląskie" i wnosi:

"Wysoki Sejm raczy uchwalić przedłożony projekt ustawy".

S p r a w o z d a w c a:

/-/ Jan Kędzior m.p.

L.dz. 624/31

Śląska Rada Wojewódzka

Katowice, dnia 24.kwietnia 1931r.

L.RW. - 190/

D o

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego.

W załączeniu mam zaszczyt przesłać projekt ustawy o Śląskim Funduszu Gospodarczym, uchwalony przez Śląską Radę Wojewódzką na posiedzeniu z dnia 18.marca rb. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadenego jej art.23 statutu organicznego Województwa Śląskiego, z prośbą o umieszczenie projektu tego na porządku obrad Sejmu Śląskiego.

Śląska Rada Wojewódzka
Przewodniczący/--/ Dr.Grażynski m.p.
Wojewoda Śląski

/:P r o j e k t:/

U S T A W A

z dniar.

o Śląskim Funduszu Gospodarczym.

Art.1.

/1/ Śląski Fundusz Gospodarczy jest przeznaczony do popierania budownictwa mieszkaniowego.

/2/ Do zadań, które spełniać ma Śląski Fundusz Gospodarczy, należy w szczególności:

- a/ udzielanie pożyczek na budowę domów mieszkalnych,
- b/ ułatwianie publicznym instytucjom kredytowym, zwłaszcza komunalnym kasom oszczędności, ich działalności kredytowej, wyłączanie w zakresie popierania budownictwa mieszkaniowego, w drodze przyznawania im dotacji pieniężnych w celu obniżania oprocentowania pożyczek budowlanych, udzielanych przez te instytucje.

Art.2.

/1/ Na rzecz Śląskiego Funduszu Gospodarczego przeznacze się:

a/ wpływy z podatku domowo-czynszowego oraz z podatku od lokali
/art. 3 - 15/,

b/ sumy pieniężne, należne z tytułu umorzenia pożyczek budowlanych, udzielonych z Śląskiego Funduszu Gospodarczego stosownie do przepisów ustaw z dnia 1.grudnia 1926r. /Dz.U.Śl.Nr.28 poz.51/ i z dnia 8.lutego 1928r. /Dz.U.Śl.Nr.4 poz.7/ i ustawy niniejszej oraz z tytułu umorzenia pożyczek, udzielonych na podstawie ustawy z dnia 12.marca 1924r. o kredytach na budowanie domów przez kooperatywy /Dz.U.Śl.Nr.8 poz.31/.

c/ sumy pieniężne, należne z tytułu ceny kupna-sprzedaży albo czynszu dzierżawy lub najmu domów kolonij robotniczych, zbudowanych kosztem Skarbu Śląskiego oraz parcel budowlanych, zakupionych przez Skarb Śląski celem ich odstąpienia pod budowę domów mieszkalnych,

d/ sumy pieniężne, należne Skarbowi Śląskiemu z tytułu umorzenie pożyczek, udzielonych związkom i instytucjom publicznym oraz osobom i instytucjom prywatnym na cele inwestycyjne w czasie od utworzenia Województwa Śląskiego do dnia 31. marca 1928r., o ile sumy uiszczane z tytułu umorzenia tych pożyczek, nie mają być zaliczane, stosownie do osobnych przepisów, na rachunek innych funduszy specjalnych,

e/ dotacje, przewidziane w budżecie Województwa Śląskiego,

f/ sumy, uzyskane ze sprzedaży listów zastawnych, wydanych na podstawie niniejszej ustawy.

/2/ Wpływy z tytułu wierzytelności Skarbu Śląskiego, wyszczególnionych w ustępie 1. pod lit. b/, c/ i d/, przelewane będą na rachunek Śląskiego Funduszu Gospodarczego wraz z wszelkimi należnościami ubocznymi /odsetkami umownymi, odsetkami zwłoki itp./.

/3/ Termin, od którego należności, wymienione w ustępie 1. pod lit. c/, mają być zaliczane na rachunek Śląskiego Funduszu Gospodarczego, oznaczy Śląska Rada Wojewódzka uchwałą.

Art. 3.

Celem zapobiegania brakowi mieszkań w drodze ożywienia publicznego kredytu budowlanego ustanawia się podatek domowo-czynszowy oraz podatek od lokali, których wpływy przeznacza się na Śląski Fundusz Gospodarczy.

Art. 4.

/1/ Przedmiotem podatku domowo-czynszowego są wszelkiego rodzaju budynki /części budynków/ w gminach miejskich i wiejskich z wyjątkami, wymienionymi w art. 5 niniejszej ustawy.

/2/ Do uiszczania podatku domowo-czynszowego są obowiązani właściciele domów.

Art. 5.

/1/ Podatkowi domowo-czynszowemu nie podlegają:

a/ kościoły i lokale, służące jako domy modlitwy uznanych w Państwie wyznań religijnych, poświęcone celom kultu religijnego,

b/ domy i lokale, będące własnością Skarbu Państwa i Skarbu Śląskiego,

c/ domy i lokale, będące własnością korporacji prawno-publicznych, zajmowane przez nie na własne potrzeby oraz oddane bezpłatnie władzom i urzędom państwowym i samorządowym na własne potrzeby tych władz i urzędów,

d/ domy i lokale, będące własnością instytucji naukowych, oświatowych, dobroczynnych i wyznaniowych oraz związków zawodowych precobiorców, zajmowane przez te instytucje i związki na własne potrzeby,

e/ domy i lokale, będące własnością cudzoziemskich przedstawicielstw dyplomatycznych i konsularnych, służące potrzebom tych przedstawicielstw albo zajęte przez osoby, należące do ich składu, na własne potrzeby; jeżeli przedstawicielstwa polskie w danym państwie korzystają z podobnych ulg,

f/ budynki i lokale, przeznaczone na cele przemysłowe; oraz budynki i lokale, przeznaczone do prowadzenia gospodarstwa rolnego, obie kategorie z wyłączeniem lokali mieszkalnych,

g/ domy i lokale nowowypbudowane /nadbudowane i przybudowane/ po dniu 1.stycznia 1919r., jeżeli budowa /nadbudowanie, przybudowanie/ będzie ukończona do końca r.1940, na okres lat 15, licząc od chwili chociażby częściowego oddania ich do użytku.

/2/ Ponadto od uiszczenia podatku domowo-czynszowego są uwolnieni:

a/ właściciele domów odnośnie do domów lub ich części, które ze względu na ich remont lub przebudowę albo na konieczność tychże nie są użytkowane, na czas trwania tego stanu,

b/ właściciele domów od mieszkań najwyżej dwuizbowych, zajętych na własne potrzeby w domach własnych.

Art.6.

/1/ Podstawę wymiaru podatku domowo-czynszowego stanowi miesięczny czynsz najmu /dzierżawy/, pobierany z budynku lub jego części za lokale, oddawane w najem, wraz z ich przynależnościami, należy według istniejącej między najmodawcą /wydzierżawiającym/ a najmobiorecą /biorącym w dzierżawę/ umowę o najem /dzierżawę/, zaś przy lokalach, oddawanych w używanie na podstawie umowy służbowej lub bezpłatnie oraz przy lokalach, zajmowanych przez właściciela domu na własne potrzeby, przeciętny czynsz miesięczny od tych lokali, ustalony w stosunku do lokali podobnych w tej samej gminie.

/2/ Przy ustalaniu podstawy wymiaru podatku nie należy uwzględniać świadczeń ubocznych /należności za wodę, światło, utrzymanie porządku i t.p./.

/3/ Gruntów służących pod uprawę, o powierzchni, przekraczającej 200 m², nie należy uważać za przynależność lokalu w rozumieniu niniejszej ustawy.

/4/ Wartość świadczeń w naturze, należnych z tytułu czynszu najmu /dzierżawy/, należy obliczać według przeciętnej wartości rynkowej w gminie położenia przedmiotu najmu /dzierżawy/, w okresie, w którym przypada płatność podatku.

/5/ Przy ustaleniu przeciętnego czynszu od mieszkań służbowych lub oddanych bezpłatnie w używanie oraz od mieszkań własnych w domach, podlegających przepisom ustawy o ochronie lokatorów, należy uwzględniać postanowienia tej ustawy, regulujące wysokość czynszu.

/6/ Podatek domowo-czynszowy nie może być doliczany do czynszów ani jakichkolwiek świadczeń, uiszczanych przez najmobiorecę.

Art.7.

Stopa podatku domowo-czynszowego wynosi 10% podstawy wymiaru podatku na okres miesięczny.

Art.8.

/1/ Przedmiotem podatku od lokali są wszelkiego rodzaju lokale w gminach miejskich i wiejskich, z wyjątkiem lokali, wymienionych w art.9.

/2/ Do uiszczania podatku od lokali są obowiązani lokatorzy. Lokatorami w rozumieniu niniejszej ustawy są osoby, zajmujące dane lokale na swój własny użytek, z wyjątkiem podnajemców /sublokatorów/, podnajmujących części lokali /mieszkań/. Dzierżawcy domów, oddający lokale /mieszkania/ w dalszy najem lub w używanie w drodze umów służbowych, nie są lokatorami w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art.9.

/1/ Podatkowi od lokali nie podlegają:

- a/ lokale, wymienione w ustępie 1. pod lit.a/ art.5,
- b/ lokale, zajmowane przez Skarb Państwa, Skarb Śląski oraz przez korporacje prawno-publiczne na potrzeby władz i urzędów państwowych i samorządowych; użytkownicy mieszkań służbowych, utrzymujący mieszkania od Skarbu Państwa, Skarbu Śląskiego lub korporacji prawno-publicznych, są obowiązani do uiszczenia podatku;
- c/ lokale, zajmowane przez instytucje naukowe, oświatowe, dobroczynne i wyznaniowe oraz przez związki zawodowe pracowników na własne potrzeby,
- d/ lokale, zajmowane przez cudzoziemskie przedstawicielstwa dyplomatyczne i konsularne na własne potrzeby oraz lokale, zajmowane na własne potrzeby przez osoby należące do składu tych przedstawicielstw, będące obywatelami tego państwa obcego, które ich mianowało, z zastrzeżeniem wzajemności,
- e/ lokale, wymienione w ustępie 1. pod lit.f/ art.5,
- f/ lokale jedno i dwuizbowe,
- g/ domy i lokale, wymienione w ustępie 1. pod lit.g/ art.5, pod warunkami i na czas, które ten przepis określa.

/2/ Ponadto od uiszczenia podatku od lokali są uwolnieni właściciele domów odnośnie do lokali, zajmowanych w domach własnych na własne potrzeby.

/3/ Za izbę w rozumieniu niniejszej ustawy uważać należy pomieszczenie mieszkalne, w szczególności pokoje mieszkalne, kuchnie i oddzielne pokoje dla służby. Pomieszczeń ubocznych jak: korytarze, przedpokoje, łazienki, spiżarnie, alkowy /nyże/ i werandy, nie zalicza się do izb.

Art.10.

/1/ Podstawę wymiaru podatku od lokali stanowi czynsz najmu /dzierżawy/ lokalu wraz z przynależnościami, należny za okres miesięczny według istniejącej między najmodawcą /wyzdierżawiającym/, a najmobioremcą /biorącym w dzierżawę/ umowy o najem /dzierżawę/, a przy lokalach, oddanych w używanie na podstawie umowy służbowej lub bezpłatnie, przeciętny czynsz miesięczny, pobierany od lokali podobnych w tej samej gminie.

/2/ W przypadku, w którym lokator oddaje część lokalu w dalszy podnajem sublokatorowi, do podstawy wymiaru podatku, ustalonej stosownie do przepisu ustępu 1. dolicza się kwotę czynszu miesięcznego, należnego najmodawcy /lokatorowi/ od najmobioremcy /sublokatora/ według istniejącej między nimi umowy o podnajem części lokalu. Jeżeli czynsz, należny za podnajem części lokalu obejmuje wynagrodzenie za używanie mebli lub za inne świadczenia na rzecz podnajemcy /sublokatora/, wówczas od kwoty czynszu za podnajem odliczać należy z tytułu wynagrodzenia na te świadczenia 25% pełnego czynszu.

/3/ Przepisy ustępów 2 - 5 włącznie art.6 mają odpowiednie zastosowanie przy ustaleniu podstawy wymiaru podatku od lokali.

/4/ Podatek od lokali nie może być doliczany do czynszów ani jakichkolwiek świadczeń, uiszczanych przez podnajemców /sublokatorów/, podnajmujących części lokali /mieszkań/, którzy w myśl przepisu ustępu 2 art.8 nie są obowiązani do uiszczenia podatku od lokali.

Art.11.

Stopa podatku od lokali zależy od wielkości lokalu i wynosi w stosunku miesięcznym:

przy lokalach o trzech izbach	5%
" " o czterech i pięciu izbach	10%
" " o sześciu i siedmiu izbach	15%
" " o więcej niż 7 izbach	20%

podstawy wymiaru podatku.

Art. 12.

/1/ Podatek domowo-czynszowy i podatek od lokali płatne są z dołu w ciągu pierwszych 15 dni każdego kwartału kalendarzowego.

/2/ W razie uchybienie terminu płatności podatków domowo-czynszowego i od lokali dolicza się tytułem kary za zwłokę do kwoty podatku za cały czas zwłoki odsetki w wysokości 6% w stosunku rocznym.

Art. 13.

/1/ Podatek domowo-czynszowy i podatek od lokali wymierzają i ściągają zarządy gmin, na których obszarze znajdują się przedmioty, podlegające podatkowi, bezpośrednio od płatników, obowiązanych do uiszczania podatku.

/2/ Zarządy gmin są obowiązane przekazywać wpływy z podatków domowo-czynszowego i od lokali do Głównej Kasy Skarbowej Województwa Śląskiego na rachunek Śląskiego Funduszu Gospodarczego niezwłocznie po pobraniu podatku, po potrąceniu 5% tych wpływów, która to kwota przypada na rzecz gminy tytułem odszkodowania za koszty, połączone z wymiarem i pobieraniem podatków. Ściągnięte od płatników należności egzekucyjne przypadają gminie, która uskuteczniła egzekucję.

/3/ W razie uchybień ze strony zarządów gmin przy wpłacie kwot należnych z tytułu ściągniętego podatku domowo-czynszowego lub podatku od lokali może Śląska Rada Wojewódzka zarządzić zajęcia na rachunek Śląskiego Funduszu Gospodarczego sum pieniężnych, przypadających do zapłaty odnośnym gminom z tytułu udziałów w podatkach państwowych lub dodatków do tych podatków.

Art. 14.

/1/ Do odwołań przeciwko wymiarom podatku domowo-czynszowego i podatku od lokali mają zastosowanie przepisy art. 38 ustawy z dnia 14. kwietnia 1924r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych w Województwie Śląskiem w brzmieniu, ogłoszonym rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 8. lipca 1926r. /Dz.U.Śl.Nr.17 poz.30/ łącznie z art. 27 tejże ustawy oraz - na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego - łącznie z przepisami §§ 69 i 70 ustawy z dnia 14. lipca 1893r. o daninach komunalnych /Zb.U.Pr.str.152/.

/2/ Przy wymierzaniu i pobieraniu podatku domowo-czynszowego i podatku od lokali mają analogiczne zastosowanie przepisy o karach, zawarte w art. 50 - 54 łącznie ustawy z dnia 14. kwietnia 1924r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych w Województwie Śląskiem w brzmieniu, ogłoszonym rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 8. lipca 1926r. /Dz.U.Śl.Nr.17 poz.30/. Odnośnie do postępowania odwoławczego od orzeczeń karno-administracyjnych obowiązują przepisy art. 618 - 626 łącznie kodeksu postępowania karnego /rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19. marca 1928r. /Dz.U.R.P.Nr. 33 poz.313/.

Art. 15.

Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydania w drodze rozporządzenia szczegółowych przepisów, dotyczących postępowania przy wymierzaniu, ściąganiu i zrachowaniu podatków domowo-czynszowego i od lokali, postępowania odwoławczego, kar oraz stosowania ulg przy uiszczaniu tych podatków i umorzeń w razie ich nieściągalności,

Art. 16.

/1/ Z Śląskiego Funduszu Gospodarczego udziela się pożyczek na

budowę, przebudowę i nadbudowę domów mieszkalnych.

/2/ Pożyczki mogą być udzielane osobom fizycznym i prawnym, w szczególności również korporacjom prawno-publicznym. Pierwszeństwo przy uzyskaniu pożyczek mieć będą budujący mieszkania małe.

/3/ Pożyczek udziela się za zabezpieczeniem hipotecznym /przez intabulację lub przez złożenie dokumentu w sądzie/. Zabezpieczenie może być udzielone również w formie prawa zastawu na budynkach, wzniesionych na podstawie prawa zabudowy. Korporacjom prawno-publicznym mogą być udzielane na podstawie uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej pożyczki budowlane bez zabezpieczenia hipotecznego, zagwarantowanego na majątku i dochodach danej korporacji. Śląska Rada Wojewódzka może zezwolić na udzielanie osadnikom, którzy uzyskują działki gruntu w drodze parcelacji, pożyczek budowlanych tymczasowo bez hipotecznego zabezpieczenia z zastrzeżeniem innego odpowiedniego zabezpieczenia oraz z zastrzeżeniem ustanowienia hipotecznego prawa zastawu dla udzielonej pożyczki po uzyskaniu przez biorącego pożyczkę przewłaszczenia nabytej nieruchomości.

/4/ Pożyczki będą oprocentowane co najmniej na 4% w stosunku rocznym. Okres amortyzacji pożyczki wynosić ma najwyżej 42 lata. Raty amortyzacyjne będą płacone w okresach $\frac{1}{2}$ -rocznych. W razie uchybienia terminów płatności rat amortyzacyjnych będą pobierane odsetki zwłoki w wysokości każdorazowo pobieranych najwyższych odsetek ustawowo dozwolonych.

/5/ W czasie trwania budowy będą udzielane pożyczki krótkoterminowe. Pożyczki te, oprocentowane w wysokości co najmniej 4% w stosunku rocznym, ulegają zamianie na pożyczki długoterminowe niezwłocznie po ukończeniu budowy.

/6/ Wysokość pożyczki nie może przekraczać 80% kosztów budowy. Śląska Rada Wojewódzka może oznaczyć uchwałą, gminy, liczące powyżej 10.000 mieszkańców, na których obszarze mogą być udzielane pożyczki do wysokości 80% kosztów budowy z wliczeniem do tych kosztów wartości gruntu jednak w rozmiarze, nieprzekraczającym dla domów wolno stojących czterokrotnej, a dla domów w kompleksach zwartych podwójnej powierzchni przeznaczonej pod budowę, mierzonej w murach parteru.

Art.17.

/1/ Śląskim Funduszem Gospodarczym zarządza Śląska Rada Wojewódzka.

/2/ Zarząd Śląskiego Funduszu Gospodarczego może Śląska Rada Wojewódzka przekazać w drodze umowy państwowej instytucji bankowej, posiadającej samodzielną oddział /filję/ na obszarze Województwa Śląskiego. W instytucji, której będzie przekazany zarząd Śląskiego Funduszu Gospodarczego, mogą być lokowane zasoby gotówkowe Funduszu.

/3/ W razie przekazania zarządu Funduszu wymienionej powyżej - instytucji instytucji czynności zarządu będą, obejmować w szczególności: przyjmowanie wniosków o udzielenie pożyczek budowlanych, prowadzenie ewidencji wniosków, ustalanie, czy zachodzą warunki do udzielenia pożyczki stosownie do przepisów niniejszej ustawy oraz szczegółowych przepisów wykonawczych /art.18/, opracowanie wniosków o przyznanie pożyczki i przedstawianie ich władzy, decydującej o przyznaniu kredytu, prowadzenie kontroli zużycia krótkoterminowych pożyczek, ich zamiana na pożyczki długoterminowe, ściąganie rat amortyzacyjnych oraz innych należności, wynikających z przyjętych przez dłużnika zobowiązań oraz kontrolowanie dopełniania wszystkich warunków, przewidzianych przy udzieleniu pożyczki. Instytucja, której zarząd Śląskiego Funduszu Gospodarczego będzie przekazany, obowiązana będzie objąć gwarancję finansową wobec Skarbu Śląskiego, ze należytego wypełnienia warunków, wyszczególnionych w mającej się zerwać umowie, dotyczących udzielania pożyczek z Funduszu oraz uznać prawo kontroli Śląskiej Rady Wojewódzkiej nad swą działalnością, związaną z zarządem Funduszu.

/4/ Wynagrodzenia, które otrzymywać będzie instytucja finansowa, zarządzająca Funduszem stosownie do zawartej umowy, będzie się mieścić w granicach odsetek, które opłaca dłużnik od wypożyczonego kapitału. Za-

strzeżenie to nie dotyczy jednorazowych należności, która opłacać powinien ubiegający się o pożyczkę z tytułu kosztów badania wniosku o pożyczkę /oszacowanie gruntu, kontrola planów i kosztorysów, koszty sądowe i t.p./.

/5/ Decyzja o przyznaniu lub o odmówieniu pożyczki budowlanej z Śląskiego Funduszu Gospodarczego należy do Śląskiej Rady Wojewódzkiej, która rozstrzyga o przedstawionych sobie wnioskach według swobodnego uznania. Śląska Rada Wojewódzka może upoważnić władze instytucji, której przekazany będzie zarząd Śląskiego Funduszu Gospodarczego, do wydawania decyzji ostatecznych o udzieleniu lub o odmówieniu pożyczki z zastrzeżeniem odwołania w każdym czasie tego uprawnienia i z zastrzeżeniem swego prawa kontroli.

/6/ W razie utworzenia wojewódzkiej instytucji finansowej /bankowej lub oszczędnościowo-kredytowej/ zarząd Śląskiego Funduszu Gospodarczego będzie przekazany tej instytucji.

Art. 18.

Śląska Rada Wojewódzka wyda w drodze rozporządzenia szczegółowe przepisy, określające warunki udzielania pożyczek budowlanych z Śląskiego Funduszu Gospodarczego, postępowanie przy udzielaniu pożyczek, sposób administrowania kapitałami Śląskiego Funduszu Gospodarczego i sposób kontroli nad działalnością instytucji zarządzających.

Art. 19.

Śląska Rada Wojewódzka oznaczy uchwałą, jaka część wpływów Śląskiego Funduszu Gospodarczego może być wyżyta na udzielanie prawnopublicznym instytucjom kredytowym, działającym i mającym swą siedzibę lub swe samodzielne oddziały /filie/ na obszarze Województwa Śląskiego, dotacji przeznaczonych na obniżenie oprocentowania pożyczek budowlanych. Wysokość tych dotacji nie może w każdym razie przekraczać 10% rocznych wpływów Funduszu z podatku domowo-czynszowego i z podatku od lokali. Dotacje te będą udzielane na podstawie umów, które zawrze Śląska Rada Wojewódzka z władzami wspomnianych instytucji kredytowych. Stopa procentowa, która obowiązywać będzie dłużników przy pożyczkach budowlanych, udzielanych przez te instytucje, nie może być obniżona w drodze udzielenia dotacji poniżej 4% w stosunku rocznym.

Art. 20.

/1/ Jako organ doradczy Śląskiej Rady Wojewódzkiej w sprawach dotyczących normowania stosunków prawnych w zakresie najmu mieszkań oraz w sprawach budownictwa mieszkaniowego ustanawia się przy Śląskiej Radzie Wojewódzkiej Komisję dla spraw mieszkaniowych.

/2/ W skład Komisji dla spraw mieszkaniowych wchodzi:

- a/ przedstawiciele Izby Przemysłowo-Handlowych w Bielsku i w Katowicach, Śląskiej Izby Rolniczej i Izby Rzemieślniczej, delegowani przez odnośną Izbę,
- b/ przedstawiciele istniejących w Województwie Śląskim centralnych związków właścicieli domów oraz związków lokatorów albo w braku takich związków przedstawiciele związków lokalnych, oznaczonych przez Śląską Radę Wojewódzka,
- c/ przedstawiciele istniejących w Województwie Śląskim związków przemysłowców fabrycznych, oznaczonych przez Śląską Radę Wojewódzka,
- d/ przedstawiciele istniejących w Województwie Śląskim związków robotników, zatrudnionych w przemyśle i handlu, oznaczonych przez Śląską Radę Wojewódzka,

- e/ burmistrze albo delegaci magistratów miast Katowic i Królewskiej Huty oraz przedstawiciele gmin Województwa Śląskiego, delegowany przez zrzeszenie gmin,
- f/ przedstawiciel związku komunalnych kas oszczędności, wyznaczony przez związek oraz delegaci państwowych instytucyj bankowych, oznaczonych przez Śląską Radę Wojewódzką.

/3/ Członków Komisji, będących przedstawicielami związków, wymienionych w ustępie 2. pod lit. b/, c/ i d/ mianuje Śląska Rada Wojewódzka po porozumieniu się z zarządem danego związku.

/4/ Komisji przewodniczą przewodniczący lub zastępca przewodniczącego Śląskiej Rady Wojewódzkiej albo w razie przeszkód, zachodzących co do ich osób, inny, wyznaczony przez Radę jej członek. Regulamin obrad i czynności Komisji wyda Śląska Rada Wojewódzka w drodze uchwały.

/5/ Członkowie Komisji pełnią swe czynności honorowo; prawo członków Komisji do zwrotu rzeczywistych wydatków, poniesionych w związku z udziałem w pracach Komisji, unormuje regulamin Komisji.

/6/ Komisja obraduje nad sprawami, przekazanymi jej przez Śląską Radę Wojewódzką. W sprawach, należących do jej właściwości stosownie do przepisu ustępu 1; Komisja może uchwalać wnioski i przedstawiać je Śląskiej Radzie Wojewódzkiej.

Art.21.

/1/ Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydawania w terminach, przez siebie ustalonych, listów zastawnych Skarbu Śląskiego, opiewających na złote w złocie, w łącznej wysokości 15.000.000, -- złotych w złocie,

/2/ Listy zastawne, wydane na podstawie niniejszej ustawy, są gwarantowane całym majątkiem i dochodami Skarbu Śląskiego. Listy zastawne zabezpieczone być muszą na pierwszej po kolei wartości nieruchomości.

/3/ Stopę procentową listów zastawnych, warunki ich emisji, sposób i okres ich umorzenia określi Śląska Rada Wojewódzka w drodze rozporządzenia. Czynności bankowe przy wydaniu listów zastawnych może Śląska Rada Wojewódzka powierzyć w drodze umowy państwowym instytucjom bankowym.

/4/ W razie emisji listów zastawnych i udzielania pożyczek budowlanych w formie tych papierów wartościowych może Śląska Rada Wojewódzka przeznaczyć z Śląskiego Funduszu Gospodarczego część wpływów tegoż Funduszu na osobny fundusz wyrównawczy dla pokrywania różnicy między wartością nominalną a bieżącym kursem rynkowym listów zastawnych oraz dla pokrywania części oprocentowania listów zastawnych.

/5/ W listach zastawnych Skarbu Śląskiego, wydanych na podstawie niniejszej ustawy, może być lokowane jako w papierach, posiadających zabezpieczeństwo pupilarne, gotówka korporecyj prawnopublicznych w Województwie Śląskiem, których ustrój jest normowany w drodze ustawodawstwa śląskiego.

Art.22.

/1/ Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem1931r.

/2/ Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy traci moc obowiązującą ustawa z dnia 8.lutego 1928r. o Śląskim Funduszu Gospodarczym /Dz.U.Śl.Nr.4, poz.7/. Aktywa i passywa Śląskiego Funduszu Gospodarczego, utworzonego ustawą z dnia 1.grudnia 1926r. /Dz.U.Śl.Nr.28, poz.51/, a następnie ustawą z dnia 8.lutego 1928r. /Dz.U.Śl.Nr.4, poz.7/ przechodzą na rachunek Funduszu, ustanowionego ustawą niniejszą:

/3/ Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do regulowania w drodze rozporządzenia stosunków prawnych, jakie powstały między Skarbem Śląskim a osobami interesowanymi z tytułu udzielania pożyczek na podstawie ustawy z dnia 12.marca 1924r. w przedmiocie kredytów na budowę domów przez kooperatywy /Dz.U.Śl.Nr.8, poz.31/, a to w ramach przepisów tej ustawy.

Art.23.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Śląskiej Radzie Wojewódzkiej i Województwu Śląskiemu.

- - - - -

U Z A S A D N I E N I E.

I. Uwagi ogólne:

Regulowanie obrotu mieszkaniem /ustawodawstwo o ochronie lokatorów/, oraz zapobieganie brakowi mieszkań w drodze pomocy publicznej, udzielanej budującym nowe domy, głównie w formie kredytów budowlanych, należy na obszarze Województwa Śląskiego do właściwości i do obowiązków czynników autonomicznych i wojewódzkich władz samorządowych -- już to na podstawie samych tylko przepisów śląskiego statutu organicznego /pot.art.4 p.14 i 15/ już to na podstawie przepisu art.6 statutu organicznego w połączeniu z postanowieniami ustaw państwowych, które organizują akcję publiczną zwalczania braku mieszkań, a która wyłączała Województwo Śląskie z zakresu swej mocy obowiązującej /por.art.13 ustawy z dnia 2.sierpnia 1926r. o podetku od lokali /Dz.U.R.P.Nr.94, poz.550/ oraz art. 41 rozporządzenia Prezydenta R.P. z dnia 22.kwietnia 1927r. o rozbudowie miast /Dz.U.R.P. Nr.42, poz.372/.

Akcja publiczna zapobiegania brakowi mieszkań zainicjowaną została w Województwie Śląskiem na szerszą skalę po utworzeniu Śląskiego Funduszu Gospodarczego. Akcja ta prowadzona była w trzech kierunkach: jako akcja pomocy kredytowej dla budujących nowe domy, w formie budowy t.zw.kolonij robotniczych, budowanych kosztem Skarbu Śląskiego, ale z ziemią oddania wybudowanych domów na własność kolonistom oraz w formie budowy domów urzędniczych, stanowiących własność Skarbu Śląskiego, w miastach, skupiających większe ilości urzędników państwowych i wojewódzkich i w zakładach wojewódzkich. Dla wyjaśnienia dalszych celów publicznej akcji zapobiegania brakowi mieszkań wydaje się pożądanym przedstawić w krótkości rezultaty dotychczasowej pracy na tem polu.

Pierwsza ustawa o Śląskim Funduszu Gospodarczym z dnia 1.grudnia 1926r. /Dz.U.Śl.Nr.28, poz.51/ przeznaczala Fundusz nie tylko na cele ożywienia ruchu budowlanego, ale również na ogólne cele gospodarcze. Na Fundusz składały się daniny publiczne, które obciążały właścicieli domów, lokatorów, kinematografy /podatek od biletów wstępu/ i właścicieli samochodów. Potrzeby w zakresie budownictwa mieszkaniowego okazały się tak pilne i doniosłe, że wszystkie dochody Funduszu zużytkowane były także w czasie obowiązywania tej pierwszej ustawy o Śląskim Funduszu Gospodarczym wyłącznie na udzielanie pożyczek budowlanych. Zaznaczyć należy, że z wydaniem ustawy o Śląskim Funduszu Gospodarczym wstrzymano akcję kredytową dla kooperatyw budowlanych, którą prowadzono na podstawie ustawy z dnia 12.marca 1924r. o budowaniu domów przez kooperatywy /Dz.U.Śl.Nr.8, poz.31/. Ustawa z dnia 1.grudnia 1926r., obowiązująca przez jeden rok /od 1.stycznia do 31.grudnia 1927r/ i została zastąpiona przez drugą ustawę w Śląskim Funduszu Gospodarczym z dnia 8.lutego 1928r. /Dz.U.Śl.Nr.4, poz.7/. Druga ustawa zacieśniła cele Funduszu wyłącznie do popierania ruchu budowlanego i dochody Funduszu oparła głównie na daninach, obciążających właścicieli domów /i niektórych dzierżawców/, przy czem za podstawę wymiaru daniny wzięto czynsz najmu, pobierany od poszczególnych lokali mieszkalnych, a przy ustalaniu stawki daniny zastosowano progresję /od 5% przy czynszu miesięcznym ponad 15 zł. do 25% przy czynszu miesięcznym, przekraczającym 1.000,-- zł/. Inne rodzaje danin publicznych na rzecz Funduszu, przewidziane w pierwszej ustawie, zniesiono.

Wydajność finansowa Śląskiego Funduszu Gospodarczego przedstawia się w ciągu 4 lat istnienia Funduszu /od 1.stycznia 1927r. do 31.grudnia 1930r./ następująco:

Rok administracyjny	W p ł y w y			R a z e m
	z opłat	z dotacyj budżetowych	z tytułu zwrotu pożyczek budowlanych i innych udzielenych ze Skarbu Śląskiego	
	zł.	zł.	zł.	zł.
1927/1928				
/od 1.I.1927r/	2.830.073,46	-	-	2.830.073,46
1928/1929	2.625.114,06	1.000.000,-	793.755,01	4.418.869,07
1929/1930	2.753.752,91	2.234.653,66	845.200,13	5.833.606,70
1930/1931				
/do 31.XII.1930/	2.118.074,13	2.500.000,-	611.349,44	5.229.423,57
S u m a	10.327.014,56	5.734.653,66	2.250.304,58	18.311.972,80

Udzielanie budowlanego kredytu hipotecznego - tylko pożyczki hipoteczne przewidziane są w obydwóch ustawach o Śląskim Funduszu Gospodarczym /por. ustęp 2 art.2 ustawy z dnia 1.grudnia 1926r. i art.2 lit.a/ ustawy z dnia 8.lutego 1928r./ - rozpoczęło się z dniem 13.września 1927r. na zasadzie regulaminu, wydanego przez Śląską Radę Wojewódzką, z dnia 9.września 1927r./ogłoszonego w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego Nr.29/ a za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego, Oddziału w Katowicach, któremu Śląska Rada Wojewódzka powierzyła administrację Funduszu w drodze osobnej umowy.

UWAGA: Do powyżej wykazanej kwoty 18.311.972,80 zł. doliczyć należy kwotę 1.859.082 zł., która do dnia 31.grudnia 1930r. wpłynęła do Śląskiego Funduszu Gospodarczego z tytułu zwrotu rat amortyzacyjnych od pożyczek udzielonych z Funduszu oraz kwotę 553.206,02 zł., która wpłynęła do Funduszu z tytułu 4½% odsetek, jakie Bank Gospodarstwa Krajowego uiszcza na rzecz Funduszu za przejąciową lokatę kapitałów Funduszu. Razem po uwzględnieniu powyższych kwot Fundusz do końca r.1930 miał do dyspozycji kwotę 20.724.280,02 zł. Pokrycie różnicy, jaka zachodzi między tą kwotą, a wykazaną w dalszych zestawieniach sumą udzielonych pożyczek, które to różnica wynosi 1.442.839,18 zł. następuje już z wpływów z opłat i z rat amortyzacyjnych, wpłaconych po dniu 1.stycznia rb. Różnica jest już pokryta w wysokości około 60%.

W okresie lat 1927 - 1930 udzielono pożyczek budowlanych w następujących kwotach.

Rok administracyjny	Ilość udzielonych pożyczek	Ogólne suma pożyczek w złotych
1927/1928	258	1.823.500
1928/1929	714	5.606.300
1929/1930	505	7.188.700
1930/1931	606	7.548.600
/do dnia 31.XII.1930r./		
S u m a	2.083	22.167.100

Z wykazanej ogólnej ilości 2.083 udzielonych pożyczek przypada na pożyczki, nie przekraczające 5.000 zł. - 667 pożyczek na ogólną sumę 2.482.500 zł., reszta /1.416. pożyczek/ przypada na pożyczki ponad 5.000 zł.

Statystyka ilości mieszkań w domach, wybudowanych przy pomocy kredytów z Śląskiego Funduszu Gospodarczego, daje w poszczególnych powiatach Województwa następujące wyniki za czas od r.1927 do r.1930 łącznie

Rodzaje mieszkań	P o w i a t y									
	biel-ski	cieszyński	kato-wicki	lubli-ńskiecki	pszczyński	rybnicki	święto-słowicki	tarno-górki	m. Kato-wice	m. Król.Huta
2 izbowe	456	313	211	91	562	731	201	349	64	16
3 -"	343	182	123	55	448	486	182	227	49	13
4, -"	85	85	54	23	146	178	38	52	39	14
5 -"	38	33	12	10	41	57	21	17	30	4
6, 7 i 8 izbowe	14	21	2	4	10	18	1	1	21	-
Ogółem	936	634	402	183	1.207	1.470	443	646	203	47

Ogólna ilość mieszkań na obszarze całego Województwa uzyskanych przy pomocy Śląskiego Funduszu Gospodarczego w latach 1927 - 1930 łącznie, wynosi 6.171. Mieszkania te obejmują razem 16.959 izb tj. 10.941 pokoi i 6.018 kuchni. Ze statystyki powyższej, zwłaszcza ze stosunku, zachodzącego między ilością pokoi i kuchni, wynika, że budowano niemal wyłącznie mieszkania małe.

Ilość pożyczek, przyznanych na poszczególne powiaty, przedstawia się następująco:

P o w i e t	Ilość pożyczek przyznan- nych	na kwotę w złotych
bialski	395	3.698.400,--
cieszyński	244	2.316.500,--
katowicki	108	2.189.300,--
lubliniacki	48	489.400,--
pszczyński	410	3.490.700,--
rybnicki	510	4.444.100,--
świętochłowski	117	1.632.000,--
tarnogórski	200	2.218.200,--
miasto Katowice	44	1.343.500,--
m.Królewska Huta	7	351.000,--
R a z e m	2.083	22.167.100,--

Jak wynika z powyższych zestawień najgęściej zaludniony okręg przemysłowy Województwa Śląskiego, obejmujący powiaty katowicki i świętochłowski, a przede wszystkim obydwa główne miasta Województwa Katowice i Królewska Huta /razem 684.000 ludności na 1.352.000 ogółu ludności Województwa - t.j. więcej niż 50%/ korzystał z dobrodziejstw ustawy o Śląskim Funduszu Gospodarczym w stopniu mniejszym niż inne powiaty i miasta Województwa. Na okręg ten przypada 276 pożyczek /z ogólnej ich ilości 2.083/ w łącznej kwocie 5.515.800 zł. /z ogólnej sumy pożyczek 22.167.100 zł. t.j. około 25%/. Przyczyn tego stanu rzeczy upatrywać należy w warunkach budowania domów w miastach i osadach okręgu przemysłowego, które to warunki wymagają znacznie większego wkładu kapitału w związku z wysokimi cenami parcel budowlanych i w związku z koniecznością ich racjonalnego wyzyskania przez budowanie domów kilkopiętrowych, oraz w szczupłości środków pieniężnych Funduszu. Ten ostatni wzgląd uzasadniał w znacznej mierze politykę kredytowo-budowlaną, zmierzającą do uzyskania przy pomocy możliwie niskich pożyczek jak największej ilości izb mieszkalnych, politykę, wyrażającą się zatem przede wszystkim w popieraniu budowy domów małych, wznoszonych w mniejszych miastach i osadach. Ten kurs polityki kredytowej, uzależniony, jak zaznaczono, od niewystarczającej na pokrycie wszystkich ujawniających się potrzeb rozporządzalnej gotówki Funduszu, usprawiedliwiała równoległa akcja budowy kolonij robotniczych oraz budowę domów urzędniczych, która skierowana była głównie ku zmniejszeniu głodu mieszkaniowego w centrum przemysłowym i wyrównywała w ten sposób nierównomierności w rozdziale kredytów z Śląskiego Funduszu Gospodarczego. Specjalnie należy przedstawić wyniki akcji budowy kolonij robotniczych.

Na budowę kolonij robotniczych przeznaczono i zużyto częściowo bezpośrednio z budżetu Województwa, częściowo w drodze zwrotu pańnych sum z udziału Skarbu Państwa w dochodach Skarbu Śląskiego /z tangenty/ następująco kwoty:

Rok administracyjny	kwota kredytu
1927/1928	5.250.000,-- zł.
1928/1929	9.603.352,51 "
1929/1930	6.170.000,-- "
1930/1931	2.000.000,-- "
R a z o m	23.023.352.51 zł.

Koszty budowy kolonij robotniczych obejmowały kupno gruntu pod całą kolonję /wraz z gruntem pod ulicę i plac/, koszt budowy domów, koszt urządzeń ulic i placów wraz z instalacją wodociągową i kanalizacyjną. W czterech kolonjach wybudowano domy piętrowe ze sklepami, w jednej kolonji szkołę powszechną.

Z kwoty 23.023.352,51 zł. zużyte na budowę kolonij robotniczych, stanowiących własność Skarbu Śląskiego, kwotę 20.393.352.51 zł., resztę w kwocie 2.630.000,-- zł. wydano w formie zwrotnych długoterminowych kredytów gminom Brzeziny Śląskie /200.000,-- zł./, Chropaczów /630.000 zł./, Ruda Śląska /900.000,-- zł./ i Szopienice /900.000,-- zł./ na budowę domów blokowych.

Kolonja robotnicza, stanowiąca własność Skarbu Śląskiego, wybudowana w następujących gminach i powiatach oraz o ilości domów, podanych poniżej:

powiat	g m i n a	I l o ś ć d o m ó w		Razem w po-
		blizniaczych	pojedynczych	wiecie mie-
				szkań
bialski	1. m. Bialsko	26	-	62
	2. m. Strumień	5	-	
ciaszyński	1. m. Ciaszyń	15	-	48
	2. Golaszów	9	-	
katowicki	1. Bilszowice	20	-	486
	2. Dąbrówka wielka	9	-	
	3. Janów	48	-	
	4. Kochłowice	23	-	
	5. Kończyce	19	-	
	6. Makoszowy	-	15	
	7. Michałkowice	33	-	
	8. Nowa Wieś	22	-	
	9. Pawłów	-	19	
	10. Siemienowice	19	-	
	11. Tłkowiec	33	-	
pszczyński	1.m. Mikołów	44	-	108
	2.m. Pszczyna	10	-	
rybnicki	1. Knurów	-	16	130
	2. Przyszowice	10	-	
	3 - 5 m. Rybnik	47	-	
świętochłowski	1. Piekary Wielkie	-	24	228
	2. Świętochłowice	102	-	

powiat	g m i n e	I l o ś ć d o m ó w		Razem w mieszkań
		blizniaczych	pojedynczych	
tarnogórski	1. Radzionków	-	10	10
	m. Katowice	63	-	126
Ogółem 26 kolonij		557	84	1198

Z zestawienia wynika, że kolonie robotnicze zbudowane zostały głównie w gminach okręgu przemysłowego oraz w poszczególnych miastach. Uzupełnieniem akcji budowlanej, prowadzonej przez czynniki publiczne, w miastach była budowa domów urzędniczych oraz popierana przez Śląski Urząd Wojewódzki akcja kredytowa dla właścicieli domów, pragnących swe domy nadbudować, rozwijana przez komunalne kasy oszczędności, zwłaszcza w Królewskiej Hucie i Katowicach.

Środki pieniężne, jakie uruchomione zostały przez czynniki publiczne /Skarb Śląski, gminy i niektóre inne korporacje publiczno-prawne/ na zwalczanie głodu mieszkaniowego, okazują się niewystarczające do prowadzenia planowej akcji, mającej za zedanie usunięcia niedostatku mieszkań wraz z jego ujemnymi skutkami, podkopującymi zdrowie fizyczne i moralne szerokich mas ludności. Ankieta, zarządzona przez Śląski Urząd Wojewódzki za pośrednictwem zarządów większych gmin, a więc obejmująca całego obszar Województwa, stwierdza, że w poszczególnych miastach i powiatach przy uwzględnieniu ważniejszych ośrodków skupienia się ludności, następujące ilości rodzin należy uważać za pozbawione skromnych choćby, lecz oddzielnych mieszkań i brak następujących ilości izb, licząc po 3 izby /t.j. 2 pokoje i kuchnię/, na jedną rodzinę:

Powiat lub miasto	Ilość rodzin nie po-		Liczba ludności
	siadających odpowia-	Ilość izb bra-	
	dnich mieszkań	kujących	
białski z m. Bielskiem	3.105	9.315	83.000
katowicki	7.600	22.800	244.000
rybnicki	7.183	21.519	222.000
świątobłowski	5.630	16.890	218.000
m. Katowice	3.932	11.796	131.000
m. Królewska Huta	4.300	12.900	90.000

W ten sposób zgodnie z wynikami ankiety należałoby na obszarze kraju, zamieszkałym przez blisko 1.000.000 ludności, stwierdzić deficyt mieszkaniowy w ilości około 32.000 mieszkań. Uważając tę statystykę, nie rozporządzającą bardziej precyzyjnymi środkami i metodami spisu powszechnego, za nieco przesadzoną, pomijając nadto liadobór mieszkań w gminach o charakterze czysto rolniczym, a z drugiej biorąc na uwagę, że przy tam ustaleni deficytu mieszkań nie wzięto w rachubę przyrostu ludności /efektywny przyrost ludności wynosił w r.1930 w porównaniu do stanu ludności w końcu r.1929 z górą 31.000 mieszkańców/ można bez większego błędu przyjąć deficyt mieszkaniowy w Województwie Śląskim w miastach i osiedlach, zbliżonych typem zabudowania do miast, na około 25.000 mieszkań.

Otóż tego deficytu mieszkaniowego nie da się usunąć przy pomocy tych środków i sposobów walki z niedostatkiem mieszkań, które dotąd były zastosowane. W programie, jaki należy sobie wytyczyć na przyszłość, powinno się dążyć do zwiększenia intensywności tych metod działania, których skuteczność przez praktykę dotychczasową została dowiedziona, a nadto zastosować środki nowe. Do takich środków zaliczyć należy w szczególności umożliwienie racjonalnego rozwoju t.zw. kolektywnego oszczędzania, które ujęte w ramy akcji, zorganizowanej przez instytucje, oparte na należytych autorytacie i zaufaniu, może i powinno wysunąć się na czoło usiłowań społecznych, mających na celu walkę z kryzysem mieszkaniowym. Do zagednienia tego władze przywiązują należyty wag,

Niemniej w obecnej sytuacji należy przede wszystkim położyć nacisk na zwiększenie wydajności Śląskiego Funduszu Gospodarczego, który w Województwie Śląskiem jest głównym źródłem pomocy publicznej dla budujących nowe domy. Ten moment zasadniczy stał się podstawą do poddanie rewizji obecnie obowiązującej ustawy o Śląskim Funduszu Gospodarczym.

Zmiany zasadnicze, proponowane w projekcie nowej ustawy, dotyczą trzech kwestyj: 1/ zwiększenia wpływów Śląskiego Funduszu Gospodarczego drogą wprowadzenia podatku od lokali, 2/ utworzenie przy Śląskiej Radzie Wojewódzkiej instytucji doradczej dla spraw polityki mieszkaniowej, złożonej z przedstawicieli interesowanych sfer społecznych oraz 3/ umożliwienia emisji listów zastawnych celem powiększenia środków finansowych Funduszu.

Zmiany, projektowane w nowej ustawie o Śląskim Funduszu Gospodarczym, a zaznaczone wyżej pod p.2 i 3, omówione będą poniżej w uwagach szczegółowych. Odnosnie do zasadniczej sprawy powiększenia finansowych środków Funduszu należy stwierdzić, że na sfinansowanie wzmożonej akcji budowlanej, która jest koniecznością społeczną, muszą się znaleźć środki własne społeczeństwa. Wobec tego, że zmniejszenie dochodów budżetu wojewódzkiego nie pozwala na ten wydatek - jak w latach ubiegłych - czarpania z ogólnych dochodów podatkowych Województwa na finansowanie akcji budowlanej, pozostaje jedna tylko otwarta droga, którą jest pociągnięcie do świadczeń na rzecz publicznej akcji kredytowo-budowlanej tych sfer ludności, która 1/ ze względu na obowiązującą ochronę prawną lokatorów znajdują się w położeniu uprzywilejowanym oraz 2/ która najsilniej zainteresowana są w przysporzeniu nowych mieszkań. Te sfery stanowią lokatorzy t.zw. starych domów, t.j. tych domów, które podlegają ustawie o ochronie lokatorów.

Zasada podstawowa obecnie obowiązującej ustawy o Śląskim Funduszu Gospodarczym, według której cały ciężar finansowania publicznej akcji kredytowo-budowlanej przerzucony jest na właścicieli domów starych /podlegających ochronie lokatorów/, wydaje się niesłuszną. Korzyści, jakie z ustawy o ochronie lokatorów odnoszą lokatorzy w domach starych, nabrały tam większego znaczenia po nowej regulacji wartości pieniądza t.j. po reformie walutowej z r.1927 /rozporządzenie Prezydenta P.P. z dnia 23. października 1927r. o stabilizacji złotego /Dz.U.R.P.Nr.88, poz.790/, po której stopa przerachowania czynszów przedwojennych na czynsze w złotych nie została przewidziana, oraz w porównaniu z wysokością czynszów w domach nowych, ustalanych /nawet także w domach, budowanych przez różnego rodzaju związki prawnopubliczne/ na podstawie rzeczywistych kosztów budowy domu. Korzystna sytuacja lokatora, zajmującego mieszkanie w domu starym, w porównaniu do sytuacji lokatorów w domach nowych /i to nawet w tych domach, które zbudowane zostały z funduszy publicznych w pewnych określonych celach społecznych, bez liczenia na zysk a nawet bez liczenia na szybką amortyzację włożonego w budowę kapitału/ jest tak oczywista i niepodlegająca dyskusji, że wykazanie jej przez zestawienie porównawcze wysokości czynszów jest zbędne. Nałożenie na właścicieli domów starych tak bezpośrednio przez ustawę o Śląskim Funduszu Gospodarczym jak i pośrednio przez ustawę o ochronie lokatorów ciężarów, wynikających z obecnej sytuacji mieszkaniowej i z dążności do usunięcia nieostatków mieszkań, i dalsze ponoszenie przez właścicieli domów tej kategorii tych ciężarów będzie można usprawiedliwić, jeżeli dla przyspieszenia likwidacji stanu rzeczy, nieznośnego i dla właścicieli domów i dla szerokiego rzeszy lokatorów, położony się te ciężary w sposób bardziej słuszny i sprawiedliwy. Prowadzi to do konkluzji, że do ponoszenia części ciężarów, jakie wymaga publiczna akcja kredytowo-budowlana, należy pociągnąć lokatorów w domach starych, a to proporcjonalnie do korzyści, jakie im daje prawna ochrona lokatorów oraz w granicach, jakie określa dzisiejsza sytuacja gospodarcza. Wprowadzenie podatku lokatorskiego, obowiązującego zresztą na obszarze całego Państwa poza Województwem Śląskiem na podstawie wyżej ustawy z r.1926, jako uzupełnienia źródła dochodowych Śląskiego Funduszu Gospodarczego, usprawiedliwia ponadto interes lokatorów i całego społeczeństwa. Tylko przez przyspieszenie budowy nowych domów można usunąć przepełnienie mieszkań w domach starych, wraz z jego ujemnymi skutkami.

Ustalanie norm opodatkowania z nowego /na obszarze Województwa Śląskiego/ źródła dochodowego wojewódzkiego funduszu budowlanego, jakim ma być podatek od lokali, musi być uwzględniać obecne ogólne położenie gospodarcze. Wydajność tego źródła dochodowego nie będzie tak wysoka, aby można było całkowitemu wykonaniu planu walki z niedostatkiem mieszkań wyłączać przy pomocy akcji budowlanej, finansowanej przez Śląski Fundusz Gospodarczy. Jednocześnie należy sięgnąć do innych możliwości i metod działania, o których wyżej było pokrótce mowa. Okoliczność ta nie może uzasadnić dalszego zaniżania możliwości zwiększania środków pieniężnych Funduszu Gospodarczego jako najważniejszego dotychczas czynnika w akcji zwalczania kryzysu mieszkaniowego, przeprowadzanej w Województwie Śląskim przez czynniki ustawodawcze i władze administracyjne. Moment ten przemawia raczej za jak najrychlejszym powiększeniem środków Funduszu.

II. Uwagi szczegółowe.

1/ do art.1. Art.1 projektu odpowiada art.1 i 2 dotychczasowej ustawy. Art. 1 projektu zacieśnia przeznaczenie Funduszu wyłącznie do popierania budownictwa mieszkaniowego, co pozostaje oczywiście w związku z charakterem podatków, które ustawa wprowadza, a które są daninami celowymi, przeznaczonymi na budowę mieszkań.

Warunki, pod którymi pożyczki mają być udzielone, są w projekcie ustawy sformułowane ogólnie w osobnym artykule /art.16/, wobec czego nie umieszczono w art.1 projektu zastrzeżenia, iż pożyczki z Funduszu mogą być udzielane tylko za zabezpieczeniem hipotecznym.

Znaczenia przepisu /pod lit.b/ ustępu 2. art.1 projektu wyjaśnia art.19.

2. do art.2. Art.2. projektu odpowiada art.3 /w części/ i art.10 obecnej ustawy. Artykuł 2. wylicza źródła dochodów Funduszu. Nazwa "opłatek" oznaczających daninę, którą obecnie ponoszą właściciele domów i dzierżawcy domów pewnej kategorii na rzecz Funduszu, zastąpiona została terminem "podatek domowo-czynszowy", ponieważ przedmiotem podatku, są budynki i ich części, /art.4/ a podstawą wymiaru dochód z czynszów faktyczny lub fikcyjny /art.6/. Jako nowe źródła dochodów Funduszu projekt wymienia 1/ podatek od lokali /lit.a/, 2/ sumy, należne Skarbowi Śląskiemu z tytułu ceny kupna-sprzedaży albo tanuty dzierżawnej z domów kolonij robotniczych oraz z tytułu sprzedaży parcel budowlanych, zakupionych przez Skarb Śląski celem ich odsprzedaży pod budowę domów mieszkalnych /lit.c/, 3/ sumy, uzyskane ze sprzedaży listów zastawnych, jakie ewentualnie będą emitowane na podstawie upoważnienia, przewidzianego w art.21 projektu /lit.f/.

Zeznacza się, że projekt ustawy, dotyczący sprzedaży domów kolonij robotniczych, wpłynie niebawem do Sejmu Śląskiego.

Przepis dotychczasowej ustawy, przeznaczający na Fundusz Gospodarczy sumy, wpływające do Skarbu Śląskiego z tytułu zwrotu pożyczek inwestycyjnych, udzielonych do dnia 31.marca 1928r. /art.10 lit.d/ ustawy obowiązującej/, uległ w redakcji przepisu lit.d/ projektu rozszerzeniu i ograniczeniu: z jednej strony przeznaczono na Fundusz Gospodarczy pożyczki inwestycyjne wogóle /a nie tylko inwestycyjno-budowlane/, z drugiej strony wyłączono te pożyczki, z których wpływy stosownie do osobnych przepisów przeznaczona zostały na specjalne cele /n.p. pożyczki drogowe ustawą z dnia 30.marca 1931r., przeznaczono już zostały na Wojewódzki Fundusz Drogowy/.

3/ do art.3. Art. 3 projektu nadaje podatkowi domowo-czynszowemu i podatkowi od lokali charakter podatków celowych.

4/ do art.4, 6 i 7. Podatek domowo-czynszowy, obciążający właścicieli domów, odpowiada dotychczasowym "opłatkami", unormowanym w art.3 ustawy obowiązującej. Między podatkiem z projektu a opłatkami zachodzą następujące zasadnicze różnice:

- a/ obowiązek uiszczenia podatku ciąży tylko na właścicielach domów; dzierżawcy domów, dzierżawiący je od Skarbu Państwa i od związków samorządowych, obciążeni obecnie opłatami na podstawie art.3.p.2. ustawy z dnia 8.lutego 1928r., mają być według projektu wolni od podatku;
- b/ podstawa wymiaru podatku pozostaje w zasadzie ta sama co przy opłatach /czynsz faktyczny lub przeciętny czynsz fikcyjny/, jednak obecnie obowiązujecej ustawy czynsze, wynoszące 15 zł. i poniżej 15 zł. miesięcznie nie podlegają opłatom, projekt natomiast odrzuca to ograniczenie jako prowadzące do niesłusznych wyników i sprzeczne z zasadą powszechności opodatkowania;
- c/ natomiast projekt usuwa dotychczasową progresję, obowiązującą przy wymiarze opłat, progresję, zamykającą się w granicach 5% - 25% podstawy wymiaru opłat i prowadzącą w konkretnych przypadkach do jaskrawo niesłusznych wyników; projekt ustala jednolitą stopę opodatkowania w wysokości 10% podstawy wymiaru na okres miesięczny.

Odnosnie do ustępu 3. art.6 należy wyjaśnić, że przepis ten pozwala potrącić z czynszu najmu przy ustaleniu podatku należność za dzierżawę gruntów /ogrodów/ o powierzchni przekraczającej 200 m².

5/ do art.5. Art.5 projektu odpowiada art.⁴ obowiązującej ustawy. Uwolnienia, przewidziane w tym artykule, uzasadnione są bądź ogólnie uznaniem w dziedzinie skarbowości przywilejami korporacji prawnopublicznych, związków publicznych i władz obcych państw /lit.a/, b/, c/, d/ i e/, bądź względami na warunki produkcji przemysłowej /lit.f/, na dotychczasową politykę budowlaną /lit.g/, bądź wreszcie względami socjalnymi /lit.b/ ust.2/ i względami słuszności /lit.e/ ust.2/.

6/ do art.8, 9, 10 i 11. Podatek od lokali jest co do swej konstrukcji analogiczny do podatku państwowego od lokali, pobieranego poza Województwem Śląskiem na podstawie ustawy z dnia 2.sierpnia 1926r. /Dz.U.R.P.Nr.94, poz.550/.

Do uiszczenia podatku zobowiązani są lokatorzy, którymi w rozumieniu ustawy są osoby, wynajmujące mieszkanie i zajmujące je faktycznie albo oddające je w dalszy podnajem. Nie są lokatorami w rozumieniu ustawy dzierżawcy domów, wypuszczający poszczególne mieszkania w dalszy podnajem. W tym ostatnim przypadku podatek od lokali obowiązani są uiszczać faktyczni lokatorzy najmu i zamieszkujący dane mieszkania.

Uwolnienia z art.9 projektu są analogiczne do uwolnień z art.5. Podatek ujęty jest liberalnie, ponieważ art.9 wyłącza z rzędu lokali opodatkowanych wszystkie mieszkania dwuizbowe /1 pokojowe z kuchnią albo 2 pokojowe/. Uwolnienie od podatku mieszkań własnych właścicieli domów w domach własnych uzasadnione jest tem, że właściciele od domów własnych opłacają już podatek domowo-czynszowy.

7/ do art. 16, 17 i 18. Art.16 projektu obejmuje materję, zawartą w obowiązującej ustawie w art.11, 12 i 13. Art. 16 ustala ogólne warunki, na których podstawie mogą być udzielane pożyczki budowlane. Dotychczasowe doświadczenie wskazuje na potrzebę stosunkowo częstego modyfikowania warunków kredytowych, nie mających zasadniczego znaczenia z punktu widzenia całości akcji kredytowej, ale ważnych dla pożyczkobiorców oraz dla instytucyj, do których należy przeprowadzanie akcji rozdziału pożyczek i administrowanie Funduszem. Dlatego w projekcie przyjęto stanowisko w tym względzie ustawy obowiązującej, która również ustala w wymienionych wyżej artykułach ogólne warunki udzielania pożyczek, pozostawiając unormowanie szczegółów Śląskiej Radzie Wojewódzkiej. Projektowane utworzenie przy Śląskiej Radzie wojewódzkiej instytucji doradczej /art.20 projektu/ oraz ukonstytuowanie w łonie Sejmu Śląskiego osobnej Komisji Mieszkaniowo-Budowlanej tembardziej uzasadnia przyjęcie rozwiązania, zaproponowanego w projekcie, które zasadniczo warunki kredytowe ustala w samej ustawie, a szczegóły, za-

w dużej mierze od zmiennych potrzeb życiowych, pozwala normować w drodze rozporządzeń wykonawczych. Różnice między projektem a ustawą obowiązującą zachodzi pod tym względem co do formy wydawania przez Śląską Radę Wojewódzką przepisów, określających szczegółowo warunki kredytowe i postępowania przy udzieleniu pożyczek: według art.18 unormowanie /i wszelkie późniejsze zmiany/ następować ma w drodze rozporządzenia /publikowanego w Dzienniku Ustaw/.

Art.16 określa:

- a/ cel, na który pożyczki z Śląskiego Funduszu Gospodarczego mogą być udzielane, przy czym ustęp 2. przyznaje pierwszeństwo dla budujących domy o mieszkaniach małych;
- b/ osoby pożyczkobiorców;
- c/ sposób zabezpieczenia pożyczki, które polega w zasadzie na zabezpieczeniu hipotecznym, przy czym wyjątki, które stanowią novum, dotyczą korporacji prawnopublicznych i osadników, którzy budują na parcelach, uzyskanych w drodze parcelacji;
- d/ minimalną, dopuszczalną stopę oprocentowania pożyczek, która wynosi 4% rocznie; według art.12 ustawy obowiązującej stopa jest zróżniczkowana i wynosi co najmniej 3%, a dla spółdzielni i instytucji może wynosić nawet 2%; projekt zgodnie z dotychczasową praktyką przyjmuje jednolite minimum /4%/, przy czym dodatek administracyjny instytucji, zarządzającej Funduszem, musi mieścić się w granicach ustalonej przez Śląską Radę Wojewódzką jednolitej stopy procentowej /por.art.17 ustęp 4 projektu/; projekt nie wyklucza zróżniczkowania stopy procentowej w drodze rozporządzenia Śląskiej Rady Wojewódzkiej celem poparcia budów określonych kategorii, minimalna stopa będzie musiała wynosić jednak zawsze 4%;
- e/ maksymalny okres amortyzacji pożyczek, który zgodnie z obowiązującą ustawą /art.12/ wynosi 42 lata;
- f/ sposób spłacania pożyczek - w okresach półrocznych;
- g/ maksymalną wysokość pożyczek, która dosięgać może 80% kosztów budowy; obowiązująca ustawa /art.13/ przyjmuje skalę zróżniczkowaną w rozpiętości 70% - 90% z wliczeniem wartości gruntu zależnie od trzech kategorii pożyczkobiorców /kategorie te stanowią: związki samorządowe - max. wysokości pożyczki 80%, spółdzielnie mieszkaniowe i instytucje społeczne - max. 90% oraz inni - max. 70% kosztów budowy z wliczeniem wartości gruntu/; projekt przyjmuje jednolite maximum wysokości pożyczki, co nie wyklucza różniczkowania w drodze rozporządzenia Śląskiej Rady Wojewódzkiej, przy czym na wliczenie do kosztorysu wartości gruntu projekt zezwala tylko w gminach, liczących więcej niż 10.000 mieszkańców; gminy te oznaczyć może Śląska Rada Wojewódzka; przepis ostatecznie przytoczony daje przywilej budującym domy mieszkalne w miastach i w dużych gminach wiejskich, w których cena placów budowlanych jest wysoka;
- h/ sposób wypłacania przyznanych pożyczek.

W granicach powyżej sformułowanych ogólnych warunków oraz na podstawie upoważnienia, przewidzianego w art.18, Śląska Rada Wojewódzka, ustalając warunki, szczegółowe, dążyć będzie do osiągnięcia zasadniczych celów: 1/ do wzmocnienia budownictwa mieszkaniowego w głównych miastach i innych głównych centrach osiedlenia się ludności, 2/ do przyciągnięcia do budowy domów mieszkalnych w wyższym niż dotąd stopniu kapitału prywatnego przez umożliwienie udzielenia pożyczek z Funduszu na II hipotekę, w rozmiarach, które nie uniemożliwiająby wykorzystania ziemi emisji listów zastawnych oraz 3/ do przeciwdziałania ewentl. tendencjom spekulacyjnym przez wywieranie wpływu na ustalanie wysokości czynszu w domach,

zbudowanych przy pomocy funduszków publicznych względnie w drodze popierania budowy domów dla ludności najuboższej przez takie osoby prawne, które dają gwarancję uwzględnienia wymagań polityki socjalnej.

Art.17 określa szczegółowo podstawy i warunki umowy, mającej być zawartą z instytucją bankową, której według wyboru Śląskiej Rady Wojewódzkiej powierzony ma być bezpośredni zarząd kapitałami Funduszu i prowadzenie bezpośrednie agend kredytowych. Ustęp 6. zastrzega możliwość powierzenia zarządu Funduszem instytucji finansowej wojewódzkiej w razie jej utworzenia.

8/ do art.19. Art.19 wyjaśnia znaczenie przepisu ustępu 2 lit.b/, art.1. projektu. Celem tego postanowienia jest wyrównanie, w rozmiarach praktycznie osiągalnych, warunków kredytowych przy pożyczkach budowlanych, udzielanych przez instytucje prawno-publiczne na Śląsku. Na drogę obniżania oprocentowania pożyczek budowlanych w drodze dotacji weszły już z widocznymi korzystnymi rezultatami zarządy niektórych miast /Królewska Huta, Katowice/. Wysokość dotacji z Funduszu jest ograniczona /do maksymalnej kwoty 10% rocznych wpływów z podatków domowo-czynszowego i od lokali/. Środek ten szczególnie może być z pożytkiem zastosowany celem poparcia nadbudowy lub przebudowy domów w większych miastach, ponieważ dla tych celów kalkuluje się kredyt kilkanaletni /n.p. 5 letni/. Postanowienie art.19 powinno wyjść głównie na korzyść wielkich miast.

9/ do art. 20. Projekt przewiduje w art.20 utworzenie Komisji dla spraw mieszkaniowych przy Śląskiej Radzie Wojewódzkiej jako organu doradczego Rady w sprawach, obejmującej całokształt zagadnienia mieszkaniowego. Doświadczenia państw obcych /Czechosłowacja/ i nasze własne wskazują na to, że metody działania w zwalczaniu kryzysu mieszkaniowego są nader zmienne, gdyż muszą być dostosowane do zmiennych koniunktur gospodarczych. Komisja, w której reprezentowane są wszystkie sfery społeczne, interesowane bezpośrednio zagadnieniami, dotyczącymi zarówno regulowania stosunków prywatno-prawnych, powstających na tle najmu mieszkań czyli sprawą ochrony prawnej lokatorów, jak i problemom zwalczania kryzysu mieszkaniowego, oraz czynniki, które w rozwiązywaniu tego ostatniego problemu biorą poważniejszy udział, może w wysokim stopniu ułatwić zadanie Śląskiej Rady Wojewódzkiej w dziedzinie polityki mieszkaniowej w ramach ustaw obowiązujących jak i w dziedzinie występowania z inicjatywą ustawodawczą na terenie Sejmu Śląskiego w omawianym zakresie zagadnień. Art. 20 projektu określa rolę Komisji nie tylko jako organu doradczego, wypowiadającego się w sprawach, przedstawionych jej przez Radę, lecz także jako instytucji, uprawnionej do zajmowania się z własnej inicjatywy badaniem zagadnień, o których wyżej wspomniano i składania Radzie Wojewódzkiej w zakresie tych zagadnień opinii, propozycji i wniosków.

10/ do art.21. Art.21. udziela Śląskiej Radzie Wojewódzkiej upoważnienia do emisji listów zastawnych do łącznej wysokości 15.000.000,-- zł., zabezpieczonych na nieruchomościach /budynkach/, na które udzielono pożyczek budowlanych z Funduszu. Zakres upoważnienia, nie różni się od treści upoważnień, udzielanych odnośnie do analogicznych akcji gospodarczych instytucjom ogólnopństwowym na mocy ustaw państwowych /por.ustawę o rozbudowie miast/. Ustawa określa /art.2 lit.f/ i art. 21/ kwotę ogólną emisji /15.000.000,-- zł. w złocie/, cele emisji, zabezpieczenia listów zastawnych oraz ich przywileje /gwarancja Skarbu Śląskiego i pupilarność/, pozostawiaj okrelanie terminów emisji, ustalenie stopy procentowej, kursu emisyjnego i innych warunków emisyjnych Śląskiej Radzie Wojewódzkiej.

L.dz.656/31

Śląski Urząd Wojewódzki
L.Prez. 786/27

Katowice, dnia 29.kwietnia 1931r.

D o

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego.

Na podstawie art.23 ustawy konstytucyjnej z dnia 15.lipca 1920r., zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73, poz.497/ i powołując się na uchwałę Rady Ministrów z dnia 12.marca r.b., mam zaszczyt przesłać w załączeniu Panu Marszałkowi projekt ustawy o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Województwie Śląskiem z prośbą o umieszczenie projektu tego na porządku obrad Sejmu Śląskiego.

Załączam jednocześnie przesłany mi przez Pana Ministra Robót Publicznych projekt ustawy państwowej o zmianach w sieci publicznych dróg państwowych, mogący być wniesiony na drogę ustawodawczą po uchwaleniu ustawy śląskiej oraz projekt wykazu dróg wojewódzkich w Województwie Śląskiem, stanowiący załącznik do art.34 projektu wymienionej wyżej ustawy, nadmienając, że projekt tego wykazu Śląska Rada Wojewódzka przyjęła do wiadomości uchwałą z dnia 14.kwietnia r.b. L.R. - 294.

Wojewoda Śląski
/-/ Dr.Grażynski m.p.P r o j e k t.

U S T A W A

z dnia1931r.

o zmianach w sieci publicznych dróg państwowych.

Art.1.

Oprócz dróg, uznanych za państwowe ustawami: z dnia 10.grudnia 1920r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Rzeczypospolitej Polskiej /Dz.U.R.P.z 1921r. Nr.6 poz.32/, z dnia 23.czerwca 1921r. w przedmiocie rozszerzenia sieci dróg państwowych /Dz.U.R.P.Nr.63 poz.387/ i z dnia 26.września 1922r. w przedmiocie rozszerzenia sieci dróg państwowych /Dz.U.R.P.Nr.89, poz.808/, oraz rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11.października 1927r. o zmianach w sieci publicznych dróg państwowych /Dz.U.R.P.Nr.91, poz.817/, zostają ponadto uznane za drogi państwowe w myśl art.1 powołanej na wstępie ustawy z dnia 10.grudnia 1920r. i w myśl art..... ustawy śląskiej z dniao budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Województwie Śląskiem /Dz.U.Śl.Nr.....poz...../ drogi wyszczególnione w wykazie załączonym do niniejszej ustawy.

Art.2.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Robót Publicznych w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami.

Art.3.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik do ustawy z dnia
.....1931r. o zmianach w sieci
publicznych dróg państwowych.

Wykaz dróg państwowych!

Nr. drogi !	N a z w a d r o g i	Ogólna długość ! drogi w km.
1.	Granica Państwa Pawonków - Osowice - Lubliniec Koszęcin - Sośnica - Zyglin - Szarlej - Brzeziny Śl.- Katowice - Mikołów - Żory - Pawłowice - Strumień - Drogomyśl - Skoczów - Ustroń - Wisła - Istebne - do drogi na Koniaków	.172
2.	Granica Państwa - Przyszowice - - Mikołów - Tychy - St.Bieruń - H.Bieruń - granica Województwa - Oświęcim	44
3.	Katowice - Szopienice - Mysłówice - Brzezinka - N.Bieruń	28
z odnogami:		
	Szopienice - Sosnowiec	4
	Mysłówice - Modrzejów	0.3
4.	Granica Państwa - Dębicz - Rybnik - Żory - Pszczyna - Góra - granica Województwa - Jaszowice	69.3
5.	Cieszyn - Skoczów - Bielsko - granica Województwa	34
6.	Granica Państwa - Koniaków - granica Województwa	13,2
7.	Lubliniec - Lisów - Herby Śląskie - granica Województwa	17
O g ó ł e m		381,8 km.

P r o j e k t.

U S T A W A

z dniar.

o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Woje-
wództwie Śląskiem.

R o z d z i a ł I.

O drogach publicznych w ogólności.

Art.1.

Drogami publicznymi są takie drogi, które z przeznaczenia swojego służą
powszechnemu użytkowi komunikacyjnemu.

Art.2.

/1/ Drogi publiczne, zależnie od znaczenia ekonomiczno-komunikacyjnego,
dzielią się na następujące kategorie:

- a/ drogi państwowe, mające znaczenie ogólnopaństwowe i uznane za takie przez ustawę państwową;
- b/ drogi wojewódzkie, mające znaczenie ekonomiczno-komunikacyjne dla województwa i uznane za takie przez Sejm Śląski;
- c/ drogi powiatowe, mające znaczenie ekonomiczno-komunikacyjne dla powiatów i uznane za takie przez organ uchwalający powiatowego związku komunalnego;
- d/ drogi gminne, ulice i place, mające znaczenie komunikacyjne dla gminy i uznane za takie uchwałą organu uchwalającego gminy.

/2/ Uchwały powiatowych związków komunalnych i gmin o uznaniu drogi za powiatową, względnie gminną podlegają zatwierdzeniu władz nadzorczych.

/3/ Dojezdy, które łączą stacje kolei lub przystanki z drogami wymienionymi w ustępie 1, winny być zaliczone do jednej z powyższych kategorii dróg w sposób wyżej wskazany.

Art. 3.

Jeżeli powiatowy związek komunalny lub gmina nie poważnie uchwały o uznaniu drogi niezbędnej dla komunikacji publicznej za drogę powiatową lub gminną albo odmówi takiego uznania, wówczas ze względu na interes publiczny może władza nadzorcza orzec o uznaniu danej drogi za powiatową lub gminną.

Art. 4.

/1/ Przeniesienie drogi lub jej odcinków z jednej kategorii dróg do drugiej oraz całkowite zaniechanie drogi, wyjąwszy przypadek częściowego zaniechania, w celu ulepszenia trasy drogi, może nastąpić w sposób określony w art. 2.

/2/ Do przeniesienia drogi lub jej odcinków z jednej kategorii dróg do drugiej ma również odpowiednie zastosowanie przepis, zawarty w art. 3.

Art. 5.

Grunt, pozostały po zaniechanej drodze, a niepotrzebny dla celów drogowych, mają prawo nabyć właściciele gruntów przyległych po cenie szacunkowej; jeżeliby sprzedaż nie doszła do skutku w ciągu roku od dnia zawiadomienia interesowanych o możliwości korzystania ze wspomnianego gruntu, sprzedaż winna nastąpić w drodze przetargu publicznego.

Art. 6.

/1/ Przy budowie, przebudowie i utrzymaniu mostów, przepustów i innych urządzeń wodnych, zarząd drogi powinien się stosować do przepisów prawa wodnego.

/2/ Jeżeli droga publiczna prowadzi groblą ochronną, zarząd drogi obowiązany jest utrzymywać groblę w przepisanej wysokości.

Art. 7.

/1/ Wszelkie urządzenia i budowle z drogą trwałą połączone lub przeznaczone do trwałego użytku, ochrony, bezpieczeństwa lub administracji drogi, jako to: mosty, kładki i przezozy, tamy, przepusty, rowy, place składowe dla materiałów kamiennych, urządzenia odwadniające, zadrzewienia i znaki ostrzegawcze, domki dróżników, uważane są za przynależność tej drogi, na której lub przy której się znajdują.

/2/ Ze względu na szczególną wagę lub kosztowność budowy albo utrzymania, można pewne urządzenia, wymienione w ust. 1, uznać w sposób wskazany w art. 2 i 3 za urządzenia drogi wyższej kategorii od kategorii tej drogi, na której się znajdują.

Art.8.

/1/ Obowiązany do budowy i utrzymania dróg publicznych /art.10-11/ służy prawo nabycia w drodze wyłączenia względnie czasowego zajęcia za odszkodowaniem gruntów i materiałów potrzebnych do budowy i utrzymania drogi, jeżeli nie mogą ich uzyskać w drodze dobrowolnej umowy.

/2/ Wyłączenie względnie czasowe zajęcie gruntów i materiałów potrzebnych do budowy i utrzymania drogi odbywa się według obowiązujących przepisów o przymusowym wyłączeniu gruntów na cele użyteczności publicznej.

Art.9.

/1/ Przeprowadzanie koniecznych pomiarów dla budowy dróg i mostów na gruntach nie należących do obowiązanych do budowy i utrzymania odcinek drogi dokonane być może w braku zgody osób interesowanych, na podstawie zezwolenia powiatowej władzy administracji ogólnej, a w powiatach miejskich, Wojewody Śląskiego za wynagrodzeniem rzeczywistych szkód i strat, wyrządzonych przez dokonywanie pomiarów.

/2/ Jeżeli co do wysokości odszkodowania nie nastąpi porozumienie, poszkodowani mogą dochodzić szkód i strat na zwykłej drodze prawa.

R o z d z i e ł II.

O administracji drogowej.

Art.10.

/1/ Zarząd dróg państwowych sprawuje Wojewoda Śląski.

/2/ Zarząd dróg wojewódzkich i powiatowych należy do Wojewody Śląskiego oraz w granicach przepisów niniejszej ustawy do Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

/3/ Zarząd dróg gminnych sprawują gminy.

Art.11.

/1/ Wojewoda Śląski może przekazywać za zgodą Ministra Robót Publicznych zarząd dróg państwowych, leżących na obszarze odnośnych powiatów powiatowym związkom komunalnym. Może on również za zgodą Śląskiej Rady Wojewódzkiej przekazywać rzeczowym związkom zarząd dróg wojewódzkich i powiatowych.

/2/ Wojewoda Śląski, a w wypadku przekazania wydziałowi powiatowemu w myśl ustępu poprzedniego dróg państwowych, wojewódzkich i powiatowych - wydział powiatowy może za zgodą Wojewody przekazywać gminom zarząd odcinków dróg państwowych, wojewódzkich i powiatowych, leżących na obszarze odnośnej gminy.

Art.12.

/1/ Wojewoda Śląski za zgodą Śląskiej Rady Wojewódzkiej może przejąć zpowrotem od powiatowych związków komunalnych zarząd dróg wojewódzkich i powiatowych, jeżeli powiatowy związek komunalny nie spełnia obowiązków, wynikających z niniejszej ustawy i przepisów na jej podstawie wydanych lub prowadzi gospodarkę drogową nieudolnie lub rozrzutnie. Takie samo prawo służy wydziałowi powiatowemu za zgodą Wojewody Śląskiego odnośnie do dróg przekazanych gminom w myśl art.11 pkt.2.

/2/ Wydział Powiatowy może w przypadkach, określonych w poprzednim ustępie, albo na podstawie umowy z gminą przejąć w swój zarząd drogi gminne.

Art. 13.

Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydawania przepisów, normujących sposób budowy i utrzymania dróg pod względem technicznym odnośnie do dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych i przepisów, dotyczących organizacji zarządów drogowych oraz kwalifikacji technicznego personelu drogowego rzeczonych dróg niesprzecznych z przepisami wydanymi przez Ministra Robót Publicznych.

R o z d z i a ł III.

O kosztach budowy i utrzymaniu dróg publicznych.

Art. 14.

/1/ Koszty budowy i utrzymania dróg państwowych wojewódzkich pokrywa Skarb Śląski.

/2/ Koszty budowy i utrzymania dróg powiatowych ponoszą powiatowe związki komunalne.

/3/ Koszty budowy i utrzymania dróg gminnych ponoszą gminy. Nienaruszone pozostają specjalne przepisy, określające obowiązki ponoszenia kosztów urządzenia ulic i placów w miastach i miejscowościach wiejskich.

Art. 15.

/1/ Na pokrycie wydatków na budowę i utrzymanie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych mogą być pobierane specjalne opłaty drogowe, dopłaty albo inne świadczenia pieniężne, o których mowa w art. 19-22, jeżeli dotyczące wydatki nie znajdują pokrycia w dochodach odnośnych związków komunalnych.

/2/ Na drogi gminne w gminach wiejskich mogą być pobierane świadczenia w naturze w myśl art. 23-25.

/3/ Świadczenia, wymienione w art. 21, mogą być również pobierane na drogi państwa.

Art. 16.

Jeżeli w uprawnieniach o budowie linii kolejowych czego innego nie postanowiono, obowiązany jest odnośny zarząd kolejowy przyczynić się w $\frac{1}{2}$ części do pokrycia kosztów budowy i utrzymania dróg dojazdowych, najwyższej jednak na przestrzeni 2 km. drogi.

Art. 17.

Obowiązki w zakresie ponoszenia kosztów i utrzymania dróg i mostów, wynikające ze szczególnych tytułów prawnych, pozostają nienaruszone nawet w razie zmiany kategorii drogi, stosownie do postanowień artykułów 2 do 4 niniejszej ustawy.

Art. 18.

Z przekazaniem lub przejęciem zarządu dróg lub ich odcinków w wypadkach wskazanych w rozdziale II, łączy się obowiązek przekazania odnośnych funduszy, przeznaczonych na budowę i utrzymanie odnośnych dróg.

R o z d z i a ł IV.

O specjalnych opłatach drogowych, dopłatach i innych świadczeniach pieniężnych.

Art. 19.

/1/ Opłaty drogowe mogą obciążać:

- a/ grunte, podlegające państwowemu podatkowi gruntowemu,
- b/ przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, wykupujące świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne,
- c/ nieruchomości w miastach i budynki w gminach wiejskich, podlegające państwowemu podatkowi od nieruchomości, a do czasu wprowadzenia tego podatku, samoistnemu komunalnemu podatkowi od budynków.

/2/ Ogólną sumę opłat, przypadającą na każdy rok administracyjny, oraz wysokość kwot, przypadających na wymienione w ust. 1 źródła podatkowe, ustalają na potrzeby dróg wojewódzkich Sejm Śląski, zaś na potrzeby dróg powiatowych i gminnych właściwe związki komunalne /powiatowe i gminne/. Uchwały powiatowych i gminnych związków komunalnych podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

/3/ Statut wzorowy o poborze opłat drogowych przez powiatowe i gminne związki komunalne uchwali Śląska Rada Wojewódzka.

Art. 20.

Co do środków prawnych przeciw wymiarowi opłat drogowych, władz powołanych do ich rozpatrywania i co do przymusowego ściągania rzeczonych opłat, mają odpowiednie zastosowanie przepisy, odnoszące się do samoistnych danin komunalnych.

Art. 21.

/1/ Osoby fizyczne i prawne, które odnoszą z budowy i utrzymania dróg publicznych szczególnie korzyści lub które nadmiernie zużywają drogi, mogą być pociągane do udziału w kosztach budowy i utrzymania tych dróg.

/2/ Do oceny szczególnych korzyści mierodejną są zależności od stosunków lokalnych okoliczności, uzasadniające powiększenie wartości gospodarczych gruntów, budynków przedsiębiorstw przemysłowych z powodu budowy i utrzymania drogi, a do oceny nadmiernego zużycia drogi różnica kosztów utrzymania drogi ponad przeciętno zwyczajne koszty utrzymanie.

/3/ Jeżeli nie nastąpi ugoda co do wysokości udziału, oznacza wysokość udziału na wniosek jednostronnego zarządu drogowego, Śląska Rada Wojewódzka, o il chodzi o drogi państwowe, wojewódzkie i powiatowe, a Wydział Powiatowy, o il chodzi o drogi gminne.

/4/ Od decyzji Śląskiej Rady Wojewódzkiej, ustalającej wysokość udziału służy osobom interesowanym w ciągu 14 dni skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, a od decyzji wydziału powiatowego w takim samym terminie, prawo żądania przekazania sprawy do postępowania administracyjno-spornego przed tym samym wydziałem powiatowym.

Art. 22.

/1/ Opłaty mytnicze mogą być pobierane tylko wyjątkowo na podstawie upoważnienia Śląskiej Rady Wojewódzkiej. W upoważnieniu Śląska Rada Wojewódzka powinna oznaczyć wysokość opłat i okres czasu, przez który opłaty mogą być pobierane, oraz sposób ich pobierania.

/2/ Upoważnienie na pobieranie opłat mytniczych może być dane tylko na przeciąg najwyżej 10 lat.

/3/ Postanowienie to nie narusza prawa poboru opłat mytniczych, opartych na szczególnych tytułach prawnych /prywatne opłaty mytnicze/.

R o z d z i a ł V.

O świadczeniach w naturze.

Art.23

/1/ Na cele budowy i utrzymania dróg gminnych w gminach wiejskich mogą organa uchwalające gminne, oprócz opłat w gotówce, pobieranych na podstawie art.19 i 21 uchwalać obowiązkowe świadczenia drogowe w naturze.

/2/ Świadczenia w naturze mogą polegać:

a/ na odrobieniu pewnej liczby dni roboczych lub na wykonaniu pewnej ilości pracy;

b/ na dostarczeniu środków przewozowych wraz z obsługą dla przewozu materiałów, potrzebnych do budowy i utrzymania dróg na czas określony lub do wykonania pewnego zadania.

/3/ Do dostarczenia środków przewozowych można pociągnąć tylko posiadaczy środków przewozowych.

Art.24

/1/ Do świadczeń drogowych w naturze mogą być pociągane osoby fizyczne i prawne, opłacające:

a/ państwowe podatki, wymienione w art.19 lub

b/ państwowy podatek dochodowy
w stosunku do ich wysokości.

/2/ Od obowiązku dostarczenia środków przewozowych zwolnione są następujące instytucje i osoby:

a/ urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe i komunalne,

b/ instytucje użyteczności publicznej, służące celom społecznym, kulturalnym i gospodarczym,

c/ z zastrzeżeniem wzajemności - osoby, którym służy prawo eksterytoryjności oraz szefowie zawodowych przedsiębiorstw konsularnych państw obcych, będących obywatelami państwa wysyłającego, co do podróży przeznaczonej do użytku urzędowego i osobistego.

/3/ Należą do obowiązku dostarczenia środków przewozowych wolni są ich posiadacze, o ile chodzi o następujące środki przewozowe:

a/ do których utrzymania funkcjonariusze państwowi są obowiązani,

b/ służące do przewożenia poczty,

c/ licencjonowane ogiery i kłaczki utrzymywane tylko w celach hodowlanych, kłaczki ze źrebkami ssacami w okresie 2 miesięcy,

d/ konie stale pracujące w kopalniach pod powierzchnią ziemi.

Art.25

Obowiązany do świadczeń drogowych w naturze służy prawo zwolnienia się od nich przez zapłatę ich wartości w wysokości ustanowionej uchwałą organu uchwalającego gminy, podlegającą zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

Art.26

/1/ W razie zagrożenia, lub przerwania komunikacji na drogach publicznych, spowodowanego wypadkami żywiołowymi, jak zaspysnieżne, powódzie, usuwiska, może być zarządzone przymusowe dostarczenie robocizny i środków przewozowych wraz z usługą.

/2/ Od powyższego obowiązku są zwolnione instytucje i osoby, wymienione w art.24.

/3/ Obowiązek ten wykonywa się wyłącznie w naturze osobiście lub przez zastępcę.

/4/ Zarządzenie o pociąganiu do świadczeń wydaje na wniosek zainteresowanego zarządu drogowego powiatowa władza administracji ogólnej. W nagłych wypadkach do wydania zarządzeń uprawniony jest naczelnik gminy.

Art.27

/1/ Za wykonanie świadczeń /art.26/ należy się stosowne wynagrodzenie, którego wysokość ustali wydział powiatowy, a w miastach wydzielonych z powiatów magistrat.

/2/ Za wykonanie świadczeń na drogach gminnych wynagrodzenie nie przysługuje.

Art.28

Bliższe przepisy co do pociągania do świadczeń wymienionych w artykułach 23 - 27 niniejszej ustawy wyda Śląska Rada Wojewódzka.

R o z d z i a ł VI.

O spółkach drogowych.

Art.29

/1/ W celu budowy i utrzymania dróg, mogą być tworzone spółki drogowe.

/2/ Spółki drogowe są osobami prawnymi. Osobowość prawną uzyskuje spółka z chwilą zatwierdzenia statutu spółki.

/3/ Członkami spółki drogowej mogą być osoby fizyczne i prawne.

/4/ Śląski Urząd Wojewódzki prowadzi rejestr spółek drogowych.

./.

Art.30

Na żądanie osób interesowanych, które się zobowiążą do ponoszenia przynajmniej $\frac{2}{3}$ części całkowitych kosztów budowy, można zobowiązać do udziału w spółce osoby fizyczne i prawne, które z budowy i utrzymania drogi odnoszą korzyści.

Art.31

Spółka drogowa powinna posiadać statut.

Statut powinien zawierać:

- a/ oznaczenie nazwy spółki,
- b/ wymienienie członków spółki,
- c/ wyszczególnienie zadań, dla których spółka została założona,
- d/ oznaczenie udziałów, w jakich członkowie spółki mają przyczyniać się do wykonania zadań spółki, tudzież postanowienie o zakresie odpowiedzialności członków spółki,
- e/ postanowienie o organach sprawujących zarząd spółki,
- f/ postanowienie o zarządzie majątkiem, funduszami i urządzeniami spółki,
- g/ postanowienie na wypadek rozwiązania spółki, a w szczególności co do przekazania majątku i funduszy spółki.

Art.32

1/ Zatwierdzenie statutu spółki i jego zmian, decyzja o przymusowym udziale w spółce oraz nadzór nad działalnością spółki należy do wydziałów powiatowych. Jeżeli członkiem spółki jest gmina miejska lub powiatowy związek komunalny, właściw do powyższych czynności jest Śląska Rada Wojewódzka.

2/ Jeżeli istnienie spółki nie leży w interesie publicznym albo jeżeli spółce nie zapewniono odpowiednich środków, można odmówić zatwierdzenia spółki.

3/ W sprawach, dotyczących przymusowego udziału w spółce, służy w ciągu 14 dni od uchwały wydziału powiatowego prawo żądania przekazania sprawy do postępowania sporno-administracyjnego przed tym samym wydziałem powiatowym, a od uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Poza tym od decyzji wydziału powiatowego w sprawach spółki przysługuje odwołanie do Wojewody Śląskiego w trybie ogólnych przepisów o postępowaniu administracyjnym.

R o z d z i a ł VII.

O władzach nadzorczych.

Art.33

/1/ Nadzór nad stanem wszystkich dróg publicznych wykonuje Wojewoda Śląski pod zwierzchnim nadzorem Ministra Robót Publicznych.

/2/ Nienaruszone zostają przepisy, określające uprawnienia i obowiązki, jakie służą władzom nadzorczym w stosunku do związków komunalnych oraz przepisy o środkach prawnych przeciw zarządzeniom tych władz.

/3/ Nienaruszona zostają również przepisy zawarte w XI. tytule ustawy o właściwości władz administracyjnych i administracyjno-sądowych z dnia 1.sierpnia 1883 roku /Zb.U.pr.str.237%.

R o z d z i a ł VIII.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art.34

/1/ Do czasu odmiennego uregulowania dotychczasowe drogi państwowe na obszarze cieszyńskiej części Województwa Śląskiego zatrzymują charakter dróg państwowych.

2/ Jako drogi wojewódzkie uznaje się drogi, wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do niniejszej ustawy.

3/ Pierwsze zaliczenie istniejących dróg publicznych do kategorii dróg powiatowych i gminnych nastąpi najdalej w ciągu 6 miesięcy po dniu ogłoszenia niniejszej ustawy w drodze rozporządzenia Śląskiej Rady Wojewódzkiej, po wysłuchaniu opinii zainteresowanych związków komunalnych.

Art.35

W związku z ustaleniem wykazu dróg wojewódzkich, załączonego do niniejszej ustawy, znosi się renty drogowe tj.obowiązek wypłacania powiatowym związkom komunalnym dotacyj pieniężnych z tytułu umów, dotyczących administracji odcinków dróg publicznych, przekazanych im w zarząd, o ile umowy te zawarte zostały przed wejściem w życie niniejszej ustawy.

Art.36

1/ Wojewoda Śląski może w zależności od znaczenia ekonomiczno-komunikacyjnego uznać drogi prywatne o charakterze publicznym, do których utrzymania są obowiązane osoby prywatne z mocy szczególnych tytułów prawnych, pod względem zastosowania przepisów technicznych o budowie i utrzymaniu dróg, za drogi państwowe lub wojewódzkie albo na wniosek interesowanych związków komunalnych za drogi powiatowe lub gminne. W tym wypadku nadwyżkę kosztów przebudowy i utrzymania drogi ponosi Skarb Śląski, powiat lub gmina w zależności od tego, do której kategorii dróg odnosi się droga pod względem zastosowania przepisów technicznych została zaliczona.

2/ Wspomniane powyżej^{Wust.1} drogi, mogą być objęte w zarząd Państwa, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, lub związków komunalnych /art.10/ na skutek umowy z osobami interesowanymi, a w razie nie-
dojścia umowy do skutku na mocy zarządzenia Ministra Robót Publicznych, jeżeli chodzi o objęcie rzeczonych dróg w zarząd dróg państwowych, a Śląskiej Rady Wojewódzkiej, jeżeli chodzi o objęcie tych dróg w zarząd związków samorządowych. W przypadkach wymienionych w niniejszym artykule pozostaje niezmieniony rozmiar obowiązków, o których mowa w art.17.

Art.37

Na obszarze cieszyńskiej części Województwa Śląskiego prawa i obowiązki wydziałów powiatowych, określone w niniejszej ustawie, przechodzą na wydziały dróg powiatowych. Od uchwał wydziału dróg powiatowych służy interesowanemu zażalenie do Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

Art.38

Ileokroć w ustawie niniejszej jest mowa o skardze w administracyjnym postępowaniu spornem przed wydziałami powiatowymi /wydziałami miejskimi/, względnie przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym, to w tych wypadkach na obszarze cieszyńskiej części Województwa Śląskiego ten środek prawny nie wchodzi w zastosowanie; natomiast w tym wypadku służy osobom interesowanym prawo odwołania się od decyzji wydziału powiatowego do Śląskiej Rady Wojewódzkiej w trybie ogólnych przepisów o postępowaniu administracyjnym.

Art.39

Budowę i utrzymanie dróg publicznych wszelkich kategorii pod względem technicznym oraz gospodarkę na drogach państwowych pod względem administracyjnym i technicznym normują rozporządzenia Ministra Robót Publicznych.

Art.40

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 30 po dniu jej ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów, odnoszących się do budowy i utrzymania dróg państwowych, które wchodzi w życie z chwilą wydania ustawy państwowej o uznaniu niektórych dróg za drogi państwowe.

Art.41

Z chwilą wejścia w życie przepisów niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy prawne w przedmiotach nią uregulowanych.

W szczególności tracą moc obowiązującą przepisy:

- 1/ ogólnego prawa krajowego, a mianowicie §.1 §§ 13-24,
- 2/ regulaminu z dnia 11.stycznia 1767,
- 3/ ustawy z 30.kwietnia 1873r./Zb.u.pr.str.187/, dotyczącej dotacyj dla związków prowincjonalnych i powiatowych,
- 4/ ustawy z 8.lipca 1875r., dotyczącej wykonania §§ 5 i 6 ustawy dotacyjnej z 30.kwietnia 1873r./Zb.u.pr.str.497/,
- 5/ ustawy z 2.czerwca 1902r., dotyczącej przekazania dalszych dotacyj związkom prowincjonalnym /Zb.u.pr.str.167/ wraz z regulaminem z 16.kwietnia 1903r.o rozdziale rent dotacyjnych /Dz.Urz.rej.opolskiej str.156/,
- 6/ regulaminu z dnia 6.grudnia 1876r.o zarządzie szos i dróg w prowincji śląskiej /Dz.Urz.rej.opolskiej str.158/ w brzmieniu dodatków z dnia 7.i 8.grudnia 1883r.i dodatku z dnia 18.marca 1903r. /Dz.Urz.rej.opolskiej str.129/,

7/ regulaminu z dnia 12.stycznia 1878r.o przyznaniu zasiłków na budowę dróg /Dz.Urz.rej.opolskiej str.84/ze zmianami z dnia 27.października 1887r./Dz.Urz.rej.opolskiej str.323/,

8/ ustawy z dnia 18.sierpnia 1902r.,dotyczącej świadczeń na rzecz budowy dróg/Zb.Ust.pr.str.315/,wraz z przepisami wymienionymi w §.9 tej ustawy,

Pozatem niżej wymienione przepisy pozostają w mocy tylko w odniesieniu do dróg prywatnych:

1/ rozporządzenie dotyczące opłat komunikacyjnych z dnia 16.czerwca 1838r./Zb.Ust.pr.str.354/,

2/ zarządzenie gabinetowe, dotyczące taryfy poboru myta na szosach państwowych i sprawowania policji na tych szosach z dnia 29.lutego 1840r./Zb.u.pr.str.94/ - z wyjątkiem przepisów policyjnych, zawartych w cz.II.cyfr.7 - 23,

3/ ustawa z dnia 11.czerwca 1874r., dotycząca wstrzymania poboru myta na drogach państwowych /Zb.u.pr.str.184/,

4/ najwyższe postanowienie z dnia 6.czerwca 1904r./Zb.u.pr.str.139/,dotyczące uzupełnienia taryfy myta z 28.lutego 1840r.od pojazdów mechanicznych,

5/ ustawa z dnia 13.lipca 1898r.dla Księstwa Cieszyńskiego, dotycząca budowy i utrzymania publicznych niepaństwowych dróg /Dz.Ust.i rozp.kraj.nr.33/, a mianowicie § 1 do 24,31,32 punkty b, c i d,33-37,

6/ ustawa z dnia 19.stycznia 1873r.,dotycząca budowy i utrzymania dróg dojazdowych do dworców i stacyj kolei żelaznych /Dz.u.i rozp.kraj.nr.12/,

7/ art.1 ustawy z dnia 30.stycznia 1924r.w przedmiocie częściowej zmiany ustawy z dnia 13.lipca 1898r.o budowie i utrzymaniu publicznych niepaństwowych dróg /Dz.u.i rozp.kraj.nr.33/oraz ustawy z dnia 7.listopada 1923r./Dz.U.Sl.nr.41 poz.201/ w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej niemieckiej ustawy o podatku od pojazdów mechanicznych /Dz.U.Sl.nr.4 poz.15/.

Art.42

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Wojewodzie i Śląskiej Radzie Wojewódzkiej.

U z a s a d n i e n i e

Na obszarze Województwa Śląskiego obowiązują dotychczas w dziedzinie administracji drogowej przepisy zaborcze pruskie i austriackie.Przepisy te są przestarzałe i nie odpowiadają już potrzebom administracji.Zastąpienie tych przepisów nowymi jest uzasadnione przede wszystkim potrzebą dokonania nowej klasyfikacji dróg publicznych odpowiednio do ich obecnego znaczenia ekonomiczno-komunikacyjnego, a w związku z tem potrzebą zapewnienia środków finansowych na budowę i utrzymanie dróg.

Pod względem materji projekt reguluje tylko kwestje budowy i utrzymania dróg publicznych, pozostawiając osobnemu uregulowaniu sposób korzystania z dróg publicznych /przepisy porządkowe/.

Pozatem projekt uwzględnia przyjęte w polskim ustawodawstwie drogowem zasady z pewnemi jednak modyfikacjami, które są uzasadnione odrębnością systemu administracyjnego w województwie śląskim.

Powiatowe związki komunalne zarządzają obecnie b.drogami prowincjonalnemi/215 km/ i powiatowemi /1088 km/. Na drogi prowincjonalne otrzymują powiatowe związki komunalne renty, wynoszące łącznie 328,169 zł. Pozatem pokrywają powiatowe związki komunalne wydatki na drogi sum budżetowych subwencji z pożyczek.

Wskutek mającego nastąpić przeklasyfikowania dróg niektóre drogi przejdą w zarząd Państwa. Przewiduje się upaństwowienie na obszarze Województwa Śląskiego dróg, wyszczególnionych w załączniku do projektu ustawy o zmianach w sieci publicznych dróg państwowych o ogólnej długości 371 km. Ponieważ przeciętny koszt utrzymania 1 km drogi wyniesie 4,450 zł. ogólny koszt utrzymania przejąć się mających dróg państwowych wyniesie 1,650,950 zł. W związku z tem skasowane zostaną renty drogowe, płacone powiatowym związkom komunalnym.

Celem zapewnienia środków finansowych na drogi powiatowe i gminne przewiduje projekt możność pobierania przez związki komunalne opłat drogowych, z którego to źródła korzystają już od większego czasu powiatowe związki komunalne na obszarze mocy obowiązującej ustawy z dnia 10. grudnia 1920r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych.

Załącznik do ustawy z dnia.....
1931r. o budowie i utrzymaniu dróg
publicznych w Województwie Ślą-
skiem Dz.U.Śl.nr.....poz.

W y k a z

dróg wojewódzkich w Województwie Śląskiem.

L.p.	Kierunek drogi oraz nazwy miejscowości przez które przechodzi	Długość klm
1	Sośnica-Woźniki granica Województwa	10.0
2	Granica-Państwa -Stare Tarnowice - Tarnowskie-Góry Nakło-Swierklaniec odnoga od drogi państwowej Wizja Rzeka-Niezdara- granica Województwa	12,0 1,2
3	granica Państwa Królewska-Huta - Dąb -Katowice z odgałęzieniem do Szarleja	11.0 3.0
4	Królewska Huta - Chebzie - granica Państwa	8.5
5	Granica Państwa - Ochojec - Rybnik- Wodzisław- Gorzyce - Olza - granica Państwa /na Bogumin/	40.0

L.p.	Kierunek drogi oraz nazwy miejscowości, przez które przechodzi	Długość klm
6	Mikołów- Kobiór- Pszczyna- Dziedzice-Bielsko-Bystra granica Województwa	50.0
7	Pawłowice- Jastrzębie-Wodzisław-Pszczół-do drogi państwowej Rybnik-Racibórz	32.0
8	Pawłowice - Golasowice- Pruchna - Cieszyn	29.0
9	od drogi Mysłówice - Kopciowice - N.Bieruń do gra- nicy Województwa /na Chełmek/	2.8
10	Królewska Huta - Świętochłowice - Halemba - Bujaków - Orzesze	23.0
11	Rybnik-Bełk - Orzesze - Zawisz	22.0
		244.5 klm
12	Herby Śl.- Boronów - Piasek - do drogi państwowej Katowice-Lubliniec /gruntowa/	20.0
		264.5 klm.

S P R A O Z D A N I E

Komisji Rugów Wyborczych Sejmu Śląskiego w przedmiocie
obrad nad zaprotastowanymi wyborami do III. Sejmu Śląskiego.

Po myśli art. 85 ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego przewodniczący głównych komisji wyborczych wszystkich trzech okręgów wyborczych przesłali protesty przeciw wyborom wraz z zarzutami do kancelarii Sejmu Śląskiego i protesty te były przedmiotem obrad Komisji Rugów Wyborczych na posiedzeniach w dniu 23. lutego i 10. marca 1931r. Wpłynęło 6 protestów, po dwa z każdego okręgu wyborczego.

Z okręgu Nr. I. wniesione zostały dwa protesty: pierwszy Edwarda F i a l i i Artura G a b r y s i a w Cieszynie oraz Józefa S c h i m k i e g o w Mikuszowicach, drugi Romana M o t y k i w Leszczynach, powiat Rybnik. Pierwszy protest nosi datę 6. grudnia 1930r. a wpłynął do przewodniczącego głównej komisji wyborczej na okręg I. dnia 8. grudnia 1930r. Protest ten skierowany jest przeciwko unieważnieniu listy kandydatów Nr. 10 /Deutsche Wahlgemeinschaft/ na okręg wyborczy I. Z uzasadnienia tego protestu wynika, że pełnomocnicy listów "Deutsche Wahlgemeinschaft der Deutschen Katholischen Volkspartei und der Deutschen Partei" przedłożyli w dniu 31. X. 1930r. głównej Komisji Wyborczej na okręg Nr. I. w Cieszynie listę kandydatów na posłów zaopatrzoną w 66 podpisów uprawnionych do głosowania wyborów. Główna komisja wyborcza dnia 3. XI. 1930r. zwróciła pełnomocnikom związku wyborczego listę kandydatów celem usunięcia braków i usterek. Poprawioną listę kandydatów pełnomocnicy listy do głównej komisji wyborczej dnia 5. XI. 1930r. Pismem z dnia 8. XI. 1930r. Główna Komisja Wyborczaawiadomiła pełnomocników listów, że lista została przez nią na posiedzeniu w dniu 7. XI. 1930r. unieważniona na podstawie art. 31 śląskiej ordynacji wyborczej. Powołanie tego artykułu jest niezrozumiałem, albowiem według art. 31 ordynacji wyborczej komisja ma prawo żądać okazania materiałów, na których podstawie sporządzone zostały spisy mieszkańców, i udzielenie przez naczelnika gminy wyjaśnień. Dopiero po wyborach, mianowicie dnia 28. XI. 1930r. pan Edward F i a l i a jako pełnomocnik listy otrzymał od przewodniczącego Głównej Komisji Wyborczej odpis załącznika do protokółu Głównej Komisji Wyborczej okręgu Nr. I. dnia 7. XI. 1930r. zawierający uchwałę Komisji w sprawie unieważnienia listy Nr. 10 wraz z motywami. Z tych motywów wynika, że unieważnienie listy nastąpiło nie na podstawie art. 31 ordynacji wyborczej, ale z tego powodu, że podpisy wyborców popierających listę nie były w porządku /art. 41 ordynacji wyborczej/. Wynika to z uzasadnienia protestu, które zwraca się przeciwko badaniu podpisów na liście przez Główną Komisję Wyborczą.

Drugi protest przeciwko wyborom okręgu Nr. I. wniesiony został przez pana Romana M o t y k a w Leszczynach, powiat rybnicki. Protest nosi datę 5. grudnia 1930r. a wpłynął do Głównej Komisji Wyborczej dnia 7. grudnia 1930r. Zarzuty przeciwko wyborom wyliczone są w tym protestie w 12 punktach, z których pierwszy zwraca się przeciwko faktowi połączenia wyborów do Sejmu Śląskiego z wyborami do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w jednym dniu i w tych samych lokalach wyborczych. Punkt 2/ zwraca się przeciwko bezprawnej agitacji za jawnym głosowaniem, w punkcie 3/ twierdzi protestujący, że organa bezpieczeństwa publicznego nie tylko zaniedbywały swoje obowiązki nałożone na nie przez rozporządzenia Prez. Rzeczypospolitej Polskiej o czystości wyborów, ale nawet pomagały w gwałceniu tego rozporządzenia. Punkt 4/ stwierdza, że wybory do Sejmu Śląskiego odbywały się w atmosferze szalonego teroru ze strony organizacji półwojskowej pod nazwą "Związek Powstańców Śląskich". W punkcie 5/ protestu twierdzi pan M o t y k a, że Starostwo w Rybniku zamówiło na kopalni Dombrowsko Czerwiancu 12 kg. materiału wybuchowego "Lignozyt", którego odbiorcą był pan B i a l a, naczelnik Urzędu Okręgowego w Czerwiancu. Materiał ten służyć miał do rozrywania pni

z drzew w Czuchowie. Do chwili wniesienia protestu pnie nie zostały naruszone, natomiast w przeddzień wyborów miało w Czuchowie i Czerwionce miejsce wielkie strzelanina, a na ulicy spotkano pana B i e l ę, odbiorcę owego materiału wybuchowego. W dalszych punktach protestu przytoczone są szczegółowe zarzuty nadużycia wyborczego z poszczególnych gmin, tylko punkt 11/ zarzuca jeszcze, że we większej części lokalów wyborczych nie było cał izolowanych, a we wielu lokalach wyborczych były tylko nie-
dość znaczna zesłony.

Z okręgu wyborczego Nr.II. wpłynęły dwa protesty: pierwszy Dra Z i o ł k i o w i c z a, przewodniczącego O.K.R.P.Ps. w Katowicach, ul. 3-go Maja Nr.46, drugi Konrada M a r c y e g o - Katowice II, ul.Kra-kowska Nr.36 i Franciszka C i c h o n i a, Katowice ul.św.Jana Nr.3.

Protest p.dra Z i o ł k i o w i c z a nosi datę 6.grudnia 1930r., a wpłynął do Głównej Komisji Wyborczej Okręgu Nr.II. dnia 9.XII. 1930r. W proteście tym p.Dr. Z i o ł k i o w i c z podnosi zarzut, że wybory odbywały się w tym samym lokalu, gdzie urzędowała druga Komisja Wyborcza, a mianowicie dla wyborów do Senatu, przez co naruszone zostały przepisy art.59 i 69 ordynacji wyborczej. Ponadto p.Dr.Z i o ł k i o w i c z przytacza szereg wypadków ograniczania tajności wyborów i terroru wyborczego w poszczególnych gminach okręgu wyborczego. Pismem z dnia 11.XII.1930r. pan przewodniczący Głównej Komisji Wyborczej okręgu Nr.II.awiadomił pana Dra Z i o ł k i o w i c z a, że protest jego został za późno wniesiony, albowiem ogłoszenie wyniku wyborów nastąpiło dnia 24. listopada 1930r., zaś protest wpłynął dopiero dnia 9.grudnia 1930r., a więc po upływie 14 dni /art.84 ordynacji wyborczej/. Na to pismo p.Dr. Z i o ł k i o w i c z prosi pismem z dnia 16.XII.1930r., które wpłynęło do Głównej Komisji Wyborczej dnia 20.XII.1930r., o zawiadomienie, jak ma rozumieć treść tego pisma, na co mu odpowiedział pan przewodniczący Głównej Komisji Wyborczej pismem z dnia 22.grudnia 1930r. Następnie p.Dr. Z i o ł k i o w i c z wniósł dnia 27.grudnia 1930r. przeciwko temu pismu z dnia 22.grudnia 1930r., które określa jako decyzję przewodniczącego Głównej Komisji Wyborczej, zażalenie. W piśmie z dnia 30.grudnia 1930r., którym przewodniczący Głównej Komisji Wyborczej Okręgu II. przedkłada protest pana Dra Z i o ł k i o w i c z a kancelarii Sejmu Śląskiego, zawarte jest odpowiedź pana przewodniczącego Głównej Komisji Wyborczej na zażalenie dra Z i o ł k i o w i c z a.

Drugi protest przeciwko wyborom w Okręgu wyborczym Nr.II. /Konrada M a r c y e g o i Franciszka C i c h o n i a/ nosi datę 9.grudnia 1930r., a wpłynął do Głównej Komisji Wyborczej Okręgu Nr.II. dnia 10.grudnia 1930r. Protest ten zarzuca, że zaraz po rozpisaniu wyborów w okręgu wyborczym rozpoczął się przeciwko mniejszości niemieckiej niabywały terror w niabywałych rozmiarach. Protest zwraca się dalej przeciwko agitacji za jawnym głosowaniem, podkreśla, że naczelnicy władz i urzędów w okolicznościach do podwładnych urzędników zwracali się z wezwaniem do jawnego głosowania i twierdzi, że na skutek nieuzasadnionych sprzeciwów około 10.000 wyborców zostało pozbawionych praw wyborczych, gdyż zakwestjonowano ich obywatelstwo polskie. W punkcie V. protest zwraca się przeciwko połączeniu wyborów do Sejmu Śląskiego z wyborami do Senatu Rzeczypospolitej w tym samym dniu i w tych samych lokalach wyborczych. W punkcie VI. protest wylicza 5 wypadków nadużyć wyborczych w niektórych miejscowościach okręgu wyborczego.

Pismem z dnia 11.grudnia 1930r. przewodniczący Głównej Komisji Wyborczej zawiadomił Konrada M a r c y e g o i Franciszka C i c h o n i a, że ich protest został za późno wniesiony a przeciwko temu zawiadomieniu protestujący wnieśli dnia 12.grudnia 1930r. sprzeciw uzasadniony tem, że jako ogłoszenie wyniku wyborów należy uważać ogłoszenie ich w dziennikach; zaś protest nie jest spóźniony, ponieważ z dnia 7. grudnia 1930r. była niedziela, a dnia 8.grudnia święto ustawowe, tak, że 14-stodniowy okres do wniesienia protestu upływał dopiero dnia 9.grudnia 1930r. W swoim piśmie z dnia 16.grudnia 1930r., przy którym pan przewodniczący Głównej Komisji Wyborczej Okręgu Nr.II. przesłał protest ten do kancelarii Sejmu Śląskiego, pan przewodniczący uzasadnia swoje odmienne zdanie co do tego zarzutu.

W okręgu Nr. III. wniesiono zostały dwa protesty: jeden pana L e t o c h y z Radzionkowa, drugi panów Wilhelma G o l d m a n n a w Królewskiej Hucie, ul. Wolności Nr. 4, Józefa K a i s e r a w Król. Hucie, ul. Gimnazjalna 35 i Edwarda H r u s c h k i w Król. Hucie ul. Sienkiewicza Nr. 4.

Protest pana L e t o c h y nosi datę 4. grudnia 1930r., a wpłynął do Głównej Komisji Wyborczej Okręgu Nr. III dnia 6. grudnia 1930r. W protestie tym pan L e t o c h y zarzuca, że we wszystkich lokalach wyborczych w Radzionkowie nie było całek izolowanych a tylko "w kącie na ścianie wisząco jakieś prześcieradło". Dalej pan L e t o c h y zarzuca, że rozdzielanie ziemiaków i zapomóg pieniężnych dla bezrobotnych i ubogich przez kom. naczelnika gminy krótko przed wyborami uważać można za kupowanie głosów, gdyż głoszone i żądano od tych nędzarzy jawnego głosowania za jedyneką i pod kontrolą zwożono takie zależne osoby do lokali wyborczych w celu oddania jawnie głosu na jedynekę. Na koniec pan L e t o c h y przytacza rozbić wiecu przedwyborczego przez bojówkę, terror wywierany przez bojówki przed wyborami przez hełasiwą pogroźki i wybijanie szyb u poszczególnych osób, ubijania w dniu wyborów mężów stojących z kartkami i uniemożliwienie rozdzielania kartek bez zapobieżenia ze strony Policji.

Drugi protest okręgu wyborczego Nr. III. /Wilhelma G o l d m a n n a, Józefa K a i s e r a i Edwarda H r u s c h k i/ nosi datę 9. grudnia 1930r., a wpłynął do Głównej Komisji Wyborczej dnia 10. grudnia 1930r. Protest ten uzasadniony jest w ten sposób co protest M a r c y e g o i C i c h o n i a przeciw wyborom w okręgu Nr. II. z tą zmianą, że pod liczbą VI. przytoczone są w punktach 1 do 9 wypadki nadużyć z kilku miejscowości położonych w okręgu wyborczym. Jak wynika z akt Głównej Komisji Wyborczej Okręgu Nr. III., pan przewodniczący Głównej Komisji Wyborczej ogłosił natychmiast w gazecie urzędowej Województwa i w dziennikach "Polonii", "Polsce Zachodniej" i "Oberschlesische Kurier", że protesty zostały wniesione, że wyznaczył 10-ciodniowy termin do wnoszenia zarzutów przeciwko treści protestów. Do protestów Letochy oraz Goldmanna i tow. wniósł zarzuty przeciwko treści protestów pan Antoni O s t r o w s k i - w Królewskiej Hucie, ulica Piastowska 17, podkreślając, że protest L e t o c h y został złożony w nienależytej formie, ponieważ podpis brzmi tylko "Letocha" bez podania imienia i miejsca zamieszkania, tak, że z protestu nie można wywnioskować, czy złożyła go osoba uprawniona; zaś co do protestu Wilhelma G o l d m a n n a i tow. stwierdza pan O s t r o w s k i, że protest ten jest spóźniony, albowiem wynik wyborów został ogłoszony na posiedzeniu jawnym Głównej Komisji Wyborczej dnia 25. listopada 1930r. tak, że ostatnim dniem do złożenia protestu był 9 grudnia 1930r.

Po zaznajomieniu się z treścią protestów przeciwko wyborom oraz odpowiedziami przewodniczących głównych komisji wyborczych, Komisja Rugów Wyborczych jednogłośnie stwierdziła, że nie jest ona powołana do rozpatrywania merytorycznego protestów, i czy te protesty są uzasadnione, albowiem Komisja stanęła na stanowisku, że po myśli art. 86 ordynacji wyborczej o ważności wyborów zaprotastowanych rozstrzyga Sąd wyznaczony przez Sejm Śląski stosownie do art. 16 ustawy konstytucyjnej zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego. Tak samo Komisja uważała, że Sejm Śląski nie jest powołany do rozstrzygnięcia, czy poszczególne protesty wpłynęły na czes, albo, czy są spóźnione, gdyż zdaniem Komisji i to kwestja formalne należą do kompetencji Sądu przewidzianego w art. 86 ordynacji wyborczej w związku z art. 16 statutu organicznego Województwa Śląskiego.

Sprawozdawcy Komisji Rugów Wyborczych polecono przygotować razem ze sprawozdaniem z obrad Komisji nad protestami przeciwko wyborom także projekt ustawy w przedmiocie wyznaczenia Sądu kompetentnego do rozstrzygnięcia o ważności zaprotastowanych wyborów do Sejmu Śląskiego. Zanim sprawozdawcy zdolał napisać sprawozdanie i projekt tej ustawy, poświęć Klubu Niemieckiego wnieśli na posiedzeniu Sejmu Śląskiego dnia 30. marca br. projekt tej ustawy jako wniosek nagły, który przez plenum Sejmu przekazany został do Komisji Prawniczej.

W imieniu Komisji Rugów Wyborczych wnoszę

Wysocki Sejm zechce po zaznajomieniu się z treścią zarzutów przeciwko wyborcom w poszczególnych okręgach na podstawie niniejszego sprawozdania przekazać wszystkie 6 protesty Sądowi powołanemu przez Sejm Śląski na podstawie art. 16 statutu organicznego i art. 86 ordynacji wyborczej do rozstrzygnięcia o ważności wyborów zaprotastowanych.

Królewska Huta, dnia 27. kwietnia
1931r.

/-/ K o m p k o

Sprawozdawca
Komisji Rugów Wyborczych

S p r a w o z d a n i e

S o j m Š l a s k i

Druk Nr. 74/III
dot.druku Nr.65/III.

S P R A W O Z D A N I E.

Komisja Prawniczo na posiedzeniu w dniu 23.kwietnia uchwaliła
jednogłośnie przedłożony projekt ustawy bez zmian.

W imieniu Komisji proszę o przyjęcie tego projektu przez Sejm.

/-/ Ulitz m.p.

reformat.

/-/ Grzonka.

Sprawozdanie

Komisji Rolnej w sprawie wniosku Śląskiej Izby Rolniczej w Katowicach o przywrócenie pozwolenia na uprawę tytoniu bez ograniczeń w rejonie rybnickim.

Sprawozdawca uzasadnia powyżej wymieniony wniosek i referuje co następuje:

- 1/ Jaki obszar obejmowały plantacje tytoniu w czasie przedwojennym w obecnym powiecie rybnickim, dawniej części raciborskiego,
- 2/ że Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego ma zamiar zlikwidować plantację tytoniu w powiecie rybnickim,
- 3/ co za skutki wynikłyby z tego powodu dla tamtejszych małych rolników,
- 4/ trudności, jakie czynią urzędnicy Monopolu Tytoniowego przy odbiorze tytoniu,
- 5/ jakie kroki poczynić do przywrócenia uprawy tytoniu według stanu dawniejszego w powiecie rybnickim.

Po obszernej i wyczerpującej dyskusji, w której zabierali głos przedstawiciel Wydziału Skarbowego Woj. Śląskiego, dyrektor Śląskiej Izby Rolniczej i inni, sprawozdawca stawia następujący wniosek, który Komisja Rolna przyjęła jednogłośnie:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm Śląski zwraca się do Pana Wojewody o interpelację w Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego aby:

- 1/ Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego utrzymała tę plantację tytoniu w dolinie Odry, których uprawa miała miejsce w czasach przedwojennych;
- 2/ Dyrekcja Polskiego Monopolu Tytoniowego nie eliminowała z odbioru, a przeto z uprawy, miejscowej odmiany tytoniu t.zw. "Lubomki" udającej się na całym terenie doliny Odry.

W imieniu Komisji Rolnej proszę Wysoki Sejm o przyjęcie rezolucji.

Sprawozdawca :

/-/ Grzonka.

S P R A W O Z D A N I E
-.-.-.-.-

Komisji Pracy i Opieki Społecznej, dot.wniosku nagłego
Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. wzywającego p.Wojewodę
do poczynienia kroków w celu niedopuszczenia do zam-
knięcia huty srebra i ołowiu w S t r z y b n i c y.

Na posiedzeniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej w dniu 29.IV.br.
po wysłuchaniu w tej sprawie referenta, który wykazał, że nie ma istot-
nych powodów do zamknięcia huty, a właściwie słownym powodem wniosku Dy-
rekcji o zamknięcie huty, jest spór przywatno-prawny, Komisja jednogłośnie
uchwaliła zaproponować Wysokiej Izbie przyjęcie tego wniosku.

Komisja przychylając się do wspomnianego wniosku, wychodziła z za-
łożenia, że w interesie publicznym nie można tolerować, aby z jednej
strony unieruchomiono hutę śląską, że brak jej kruszczu, którego przes-
zło 6 000 ton leży na hałdach w kopalni "Nowa Helena" i "Brzozowice", gdzie
znów rzekomo z powodu braku zbytu redukuje się załogę. Jest to anomalja,
której władze nie mogą tolerować, ponieważ na tem w poważnej mierze cier-
pi interes publiczny. Jeżeli istnieje spór prawny, to może takowy być za-
łatwiony bez unieruchomienia huty i redukcji załogi na wymienionych ko-
palniach.

Wprawdzie przedstawiciel Urzędu Wojewódzkiego oświadczył, że p.Wo-
jewoda w sprawie tej już rozpoczął starania tak na miejscu, jak i w War-
szawie, lecz sprawa ta dotąd definitywnie załatwioną nie została, wobec
czego Komisja uznała konieczną potrzebę wyrażenia opinii Sejmu Śląskiego
przez uchwalenie powyższego wniosku.

W imieniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej proszę Wysoką Izbę o
uchwalenie tego wniosku.

Katowice, dnia 29.kwietnia 1931r.

/-/ S i k o r a m.p.

S p r a w o z d a w c a

S P R A W O Z D A N I E
- - - - -

Komisji Administracyjno-Samorządowej w sprawie wniosku Klubu Ch.D. i N.P.R., wzywającego Pana Wojewodę do poczynienia starań w Rządzie Centralnym o cofnięcie zarządzonych w czasie przedwyborczym przesiedleń kolejarzy i innych urzędników i spowodowanie powrotu ich na pierwotne stanowiska i miejsca pracy.

Wniosek powyższy był z powodu pisma Pana Wojewody, jakie wpłynęło na ręce Pana Marszałka Sejmu w dniu 18.merca rb. ponownie na posiedzeniu Komisji w dniu 28.kwietnia rb. rozpatrywany.

Wyczerpujące dyskusja nie wniosła nowych momentów w stan faktyczny. Stwierdzono wprawdzie, że od chwili wniesienia niniejszej interpelacji powróciło 4-ch urzędników kolejowych, jest to jednakże tak znikoma liczba, że nie wpływa ona wcale na tragiczne położenie reszty przeniesionych, wobec czego Komisja Administracyjno-Samorządowa wniosek swój pierwotny z następującą zmianą redakcji, większością głosów, podtrzymuje:

"Uprasza się Pana Wojewodę o poczynienie starań w Rządzie Centralnym o cofnięcie zarządzonych w czasie przedwyborczym przeniesień kolejarzy i innych urzędników państwowych, tudzież urzędników wojewódzkich, podlegających bezpośrednio Panu Wojewodzie i spowodowanie powrotu tych wszystkich na ich pierwotne stanowiska i miejsca pracy."

/--/ St.B r e l i ń s k i

Sprawozdawca.

S P R A W O Z D A N I E
- - - - -

Komisji Pracy i Opieki Społecznej dotyczącę wniosku Klubu posłów socjalistycznych wzywającego Śląską Radę Wojewódzką do poczynienia starań w Rządzie Centralnym w kierunku znowelizowania ustawy inwalidzkiej z dnia 18.III.1921r /Dz.U.Rz.P.Nr.32 poz.195/.

Komisja Pracy i Opieki Społecznej obradowała nad wymienionym wnioskiem na posiedzeniu, dnia 29.kwietnia 1931r. Po wysłuchaniu referenta i zaproszonych na posiedzenie przedstawicieli, działających na terenie Województwa Śląskiego Związków Inwalidów Wojennych i po przeprowadzonej dyskusji, Komisja uchwiliła jednogłośnie zgłoszoną przez Klub Socjalistyczny rezolucję polecić Sejmowi do uchwalenia, którą w myśl wywodów przedstawicieli Związków Inwalidów za zgodą i poparciem referenta uchwalono uzupełnić żądaniem zmiany dalszych artykułów a mianowicie: Art.14, 18, 21, 24, 26, 27 i 33 ustawy inwalidzkiej z 18.marca 1921r.

Rozszerzony przez Komisję wniosek posłów socjalistycznych, który Komisja poleca Sejmowi do uchwalenia brzmi:

Sejm wzywa Śląską Radę Wojewódzką do poczynienia starań w Rządzie Centralnym o znowelizowanie art.8 ustawy o zaopatrzeniu inwalidów z dnia 18.marca 1921r. /Dz.U.R.P.Nr.32 poz.195/ w kierunku ustalenia renty zasadniczej w złotych.

Należy spowodować: Zmianę art.14 powołanej ustawy w tym kierunku, aby wdowa mogła otrzymać 50%-ową rentę w wypadku, gdy liczy ponad 50 lat. Ponadto zmiany rozporządzenia wykonawczego do tegoż artykułu, aby rentę mogła otrzymać wdowa, jeżeli zajmuje się wychowaniem jednego małoletniego dziecka.

Zmianę rozporządzenia wykonawczego do art.18 i 21 o tyle, że jako granicę zaopatrzenia dla pozostałych ustala się 100%-ową rentę inwalidy, jaką dany inwalida otrzymywał przed śmiercią.

Zmianę art. 24 w kierunku umożliwienia ubiegania się o rentę rodzicielską w ciągu roku od czasu zaistnienia warunków uprawniających do zaopatrzenia rodziców.

Zmianę art.26 w kierunku możliwości wstrzymania wypłaty renty dopiero wtedy, gdy dochód inwalidy przewyższa trzykrotną wysokość renty.

Zmianę art.27 - możliwości wstrzymania wypłaty renty inwalidzkiej, jeżeli emerytura, którą pobiera inwalida przewyższa 3-krotną wysokość renty.

Zmianę art.33 w kierunku zniesienia obowiązku ponoszenia kosztów leczenia w szpitalu przez 4 tygodnie przez samego inwalidę".

U Z A S A D N I E N I E . -.-.-.-.-

Do art.8. Władze skarbowe wymierzają inwalidom wojennym i pozostałym po inwalidach i poległych rentę na podstawie powyższego przepisu, według którego "Renta zupełnego inwalidy 100%/ inwalidy wynosi 500 Mk. polskich miesięcznie".

Mniejprocentowym inwalidom oblicza się rentę od powyższej normy stosownie do ich stopnia utraty zdolności zarobkowej, a pozostałym zależnie od ilości członków rodziny, uprawnionych do renty.

Nadto i dodatek kwalifikacyjny 25% względnie 50% oraz dodatek dla ciężko poszkodowanych 15%, 30% i 50% oblicza się uprawnionym do dodatków do renty zasadniczej. Do tego przychodzi dodatek na pielęgnację i bezwzględne prawo do korzystania z dodatku dla ciężko poszkodowanych.

Ponieważ renta zasadnicza nie przedstawia najmniejszej jednostki monetarnej obecnej waluty polskiej, tysiące inwalidów oraz pozostałych po inwalidach i poległych, nie otrzymują renty zasadniczej i powyższych dodatków, świadczeń prawnie im przysługujących.

Do art.14. Chodzi o to, aby wdowa pozostała po uprawnionym do renty inwalidzkiej, miała prawo do renty wdowiej, bez względu na jej stan zdrowia, z chwilą, gdy ukończy 50 lat życia. Dalej chodzi o zmianę rozporządzenia wykonawczego, które daje wdowie prawo do korzystania z renty wdowiej, o ile jest zdolną do pracy wtedy tylko, gdy zajmuje się wychowaniem przynajmniej 2-ga małoletnich dzieci. Należałoby przyznać prawo do renty wdowiej także przy jednym dziecku.

Do art.18 i 21. Rozporządzenie wykonawcze ogranicza najwyższe zaopatrzenie dla pozostałych do wysokości 100% samotnego inwalidy. Chodzi o to aby najwyższe zaopatrzenie dla pozostałych mogło wynosić 100% tego zaopatrzenia

jakie pobierał ten inwalida, po którym pozostała rodzina. Komisja bierze
względ na liczne rodziny po inwalidach, których zaopatrzenie w wysokości,
jakie otrzymuje 100%-owy inwalida samotny nie wystarcza na najskromniej-
sze utrzymanie.

W art.24 chodzi o przeprowadzenie zmiany postanowienia, które do-
puszcza zgłoszenie się rodziców o przyznanie zaopatrzenia do roku od dnia
śmierci inwalidy. Rodzice jednak nabywają prawo do zaopatrzenia po 60.
roku życia. Jeżeli śmierć inwalidy nastąpiła wcześniej, w takim razie rodzi-
co, o ile zgłaszają się w ciągu roku, nie posiadają jeszcze prawa do ren-
ty, gdyż nie liczą jeszcze 60 lat, a gdy ukończą lat 60., to zgłoszenie
po rentę nie może być uwzględnione z powodu spóźnienia. Przeto domaga
się wniosków, aby zgłoszenie się o przyznanie zaopatrzenia mogło nastąpić
w ciągu roku po zaistnieniu warunków.

W art.26 wskazana jest zmiany w tym kierunku, aby wstrzymanie wy-
płaty renty z powodu dochodów z zarobku mogło nastąpić dopiero, gdy do-
chód inwalidy przewyższa 3-krotnie wysokość renty.

Art.27. To samo odnosi się do 100%-owego inwalidy i inwalidów zemo-
rytowanych urzędników państwowych, wojewódzkich i komunalnych, pobiera-
jących zaopatrzenia emerytalne.

Do art.33. Potrącanie inwalidzie z jego skromnej renty kosztów
leczenia w szpitalu przez pierwsze 4-ry tygodnie pobytu w szpitalu
jest rzeczą krzywdzącą, tembardziej, że chodzi tu o leczenie cierpień
nabytych na wojnie.

Referent: /-/ M a c h o j m.p.

W N I O S E K

Komisji Budowlano - Mieszkaniowej w sprawie popierania budowy domów mieszkalnych przez Zakłady Ubezpieczeń oraz w sprawie zaciągnięcia przez Skarb Śląski w tych zakładach pożyczek na cele budowlane.

U S T A W A

z dnia1931r.

o popieraniu budowy domów mieszkalnych przez Zakłady Ubezpieczeń: Pracowników Umysłowych i na wypadek inwalidztwa w Królewskiej Hucie oraz w sprawie zaciągnięcia przez Skarb Śląski od tych Zakładów pożyczek na cele budowlane.

Art. 1.

Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do zawarcia w imieniu Skarbu Śląskiego z Zakładem Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Królewskiej Hucie i z Zakładem Ubezpieczeń na wypadek inwalidztwa w Królewskiej Hucie umów, których mocą Skarb Śląski przyjmie wobec wymienionych Zakładów Ubezpieczeń obowiązek uiszczenia dopłat /premij/ do sum, wydanych przez te Zakłady na budowę domów mieszkalnych na obszarze Województwa Śląskiego i jednocześnie zaciągnie od tych Zakładów pożyczki w kwotach, zależnych od wysokości sum, wydanych przez wspomniane Zakłady na budowę domów stosownie do postanowień umów.

Art. 2.

Umowy, o których mowa w art.1, może Śląska Rada Wojewódzka zawrzeć na następujących warunkach zeszedniczych:

- 1/ Suma pożyczek, które Zakłady Ubezpieczeń: Pracowników Umysłowych i na wypadek inwalidztwa w Królewskiej Hucie obowiązane będą udzielić Skarbowi Śląskiemu, wynosić na co najmniej $2/3$ /66,66 %/ kwot, przeznaczonych przez nie stosownie do postanowień umów na budowę domów mieszkalnych, odnośnie do których kwot, inwestowanych w budowie domów, Skarb Śląski przymusi obowiązek uiszczenia dopłat.
- 2/ Łączna suma kapitału, przeznaczonago przez obydwa Zakłady Ubezpieczeń na budowę domów mieszkalnych, odnośnie do którego Skarb Śląski przyjmie obowiązek uiszczenia dopłat, może być ustalona na kwotę najwyżej 18.000.000 zł. w złocie.
- 3/ Łączna suma pożyczek, które Śląska Rada Wojewódzka może zaciągnąć w obydwu Zakładach Ubezpieczeń, nie może przekraczać kwoty 12.000.000,-- zł. w złocie.
- 4/ Okres czasu, przez który Skarb Śląski będzie obowiązany do uiszczenia dopłat na rzecz Zakładów Ubezpieczeń, ma być ustalony na lat 25.
- 5/ Wysokość dopłat Skarbu Śląskiego do sum, przeznaczonych przez Zakłady Ubezpieczeń stosownie do postanowień umów na budowę domów mieszkalnych, może wynosić przy okresie 25 lat najwyżej 3,1% w stosunku rocznym od kwot, przeznaczonych na budowę. Do kwot, przeznaczonych na budowę, zaliczać się będzie kwoty, przewidziane w kosztorysach budów, koszty kupna placu pod budowę /względnie wartość placu/ i koszty administracyjne w czasie trwania budowy.

- 6/ Amortyzacja pożyczek, udzielonych przez Zakłady Ubezpieczeń Skarbowi Śląskiemu, nastąpić ma w okresie co najmniej 25 lat, w równych ratach amortyzacyjnych, obliczonych według stopy procentowej, nie przekraczającej 7% w stosunku rocznym.
- 7/ W umowach zastrzeżone będzie prawo Skarbu Śląskiego do wystąpienia z żądaniem rewizji wysokości dopłat, ustalonej w stosunku procentowym od inwestowanych kapitałów, w tym przypadku, gdyby Zakłady Ubezpieczeń podwyższyły wysokość czynszów od mieszkań w domach, wybudowanych w wykonaniu umów, zawartych ze Skarbem Śląskim, ponad normę ustaloną w czasie zawarcia tych umów, przyspieszając w ten sposób amortyzację wyłożonych na budowę sum.
- 8/ Warunki techniczne budów w szczególności rozmiary mieszkań i wybór miejsca budowy/ będą ustalone w drodze porozumienia między Zakładami Ubezpieczeń a Śląską Radą Wojewódzką.

W razie rozbieżności zdań rozstrzyga Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 3.

Sumy pieniężne, uzyskano tytułem pożyczek, zaciągniętych przez Skarb Śląski od Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych i na wypadek inwalidztwa w Królewskiej Hucie, będą przekazane do Śląskiego Funduszu Gospodarczego. Z sum tych udzielano będą pożyczki na budowę domów mieszkalnych na warunkach ogólnych, które obowiązują przy udzielaniu kredytów budowlanych z Śląskiego Funduszu Gospodarczego z temi zmiennymi, że stopa procentowa od kredytów, udzielonych z sum przelanych do Śląskiego Funduszu Gospodarczego, na podstawie niniejszej ustawy, nie może być niższa, niż stopa odsetek Zakł. Ubezpieczeń od pożyczek wymienionych w art.1 i 2 tej ustawy, oraz, że ubezpieczenie hipoteczne dla tych kredytów może być udzielone również na dalszych miejscach hipotecznych.

Art. 4.

Kwoty, należne Zakładom Ubezpieczeń: Pracowników Umysłowych i na wypadek inwalidztwa w Królewskiej Hucie z tytułu dopłat do sum, inwestowanych w budowę domów mieszkalnych, oraz kwoty, należne z tytułu amortyzacji pożyczek, zaciągniętych od tych Zakładów, pokrywane będą z dochodów Śląskiego Funduszu Gospodarczego.

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art.6.

Wykonanie tej ustawy porucza się Wojewodzie Śląskiemu.

P o d p i s y:

/-/ Dr.Kotas, Sesiński, Dr.Glücksman, Chmielewski, Sikora,
-/ Witeczak, Dr.Kocur, Kapuściński, Schmiogel m.p.

U W A G A .

- - - - -

Pozostaje do ustalenia w umowie z wcześniejszych warunków:

- 1/ prawo Skarbu Śląskiego do skapitalizowania dopłat /premij/,
- 2/ prawo Skarbu Śląskiego do wcześniejszego, przedterminowego zwrotu pożyczek,
- 3/ ustalenie terminów, od których zależnym jest powstanie obowiązku do uiszczania dopłat,
- 4/ ustalenie terminów wypłaty Skarbowi Śląskiemu waluty pożyczkowej.

W N I O S E K

Klubu Posłów Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia
Pracy w sprawie rozciągnięcia na Śląsk ustawy budowla-
nej z dnia 16.II.1928r. /Dz.U.R.P.Nr.23 poz.202/.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

"Sejm wzywa Śląski Urząd Wojewódzki do przedłożenia mu ogólno-pol-
skiej ustawy budowlanej z dnia 16.II.1928r. /Dz.U.R.P.Nr.23 poz.202/
z poprawkami wykładającymi się z tutejszych lokalnych interesów, celem
rozciągnięcia mocy prawnej tej ustawy z odpowiednimi poprawkami również
na obszarze Województwa Śląskiego".

U Z A S A D N I E N I E.

Nowa polska ustawa budowlana wydana została rozporządzeniem Prezy-
denta Rzeczypospolitej z dnia 16.II.1928r. /Dz.U.R.P.Nr.23 poz.202/.

Jak wiadomo załatwienie spraw budowlanych zastrzeżone jest autono-
mizmem czynnikom wojewódzkim i od nich zależy ewentualne wprowadzenie
powyższej ustawy. Rozciągnięcie jej ważności na teren Województwa Ślą-
skiego jest zaś ze wszelkich powodów i ważna, nie tylko ze względu na
konieczność ujednolicienia stosunków budowlanych w samem Województwie
Śląskiem, gdzie obecnie obowiązują dwie ustawy, obydwie przestarzałe
t.j. niemiecka i austriacka, co wprowadza niesłychany zamęt i wywołuje
szereg nieporozumień temwięcej, że powyższy stan rzeczy prowadzi do tego,
że w praktyce w niektórych przypadkach stosuje się chętnie przepisy pol-
skie, choć tutaj nieważne /szczególnie z zakresu przepisów policyjnych/.
Byłoby wskazane, by ten faktyczny stan rzeczy usankcjonować.

Wprowadzenie tej ustawy unormowałoby pozatem kompetencję poszcze-
gólnych władz i osób, zatrudnionych w budownictwie, co niewątpliwie przy-
czyniłoby się w znacznym stopniu do uprawnienia wszelkich czynności z bu-
dową związanych.

Sprawa ta jest tem ważniejsza, że uporządkowanie jej może się w dużym
stopniu przyczynić do ożywienia ruchu budowlanego, które jest najważniej-
szą koniecznością w chwili obecnej.

Naszem zdaniem wspomniana ustawa budowlana może być wprowadzona na
Śląsku prawie bez większych zmian. Jedynie w art.386 należałoby obok wy-
mienionych w nim miast wymienić także: Katowice, Królewską Hutę i Bielsko.

Pozatem Sejm stanie może na stanowisku, że sprawy w których decyzja
według polskiej ustawy należy do Ministerstwa, powinny być załatwione
przez Śląski Urząd Wojewódzki.

Odnosiłoby się to n.p. do artykułów 21, 24, 33, 41, 63, 160, 204,
320, 324, 327, 328, 329, 330, 334/ dodać Województwa Śląskiego/ 340, 341,
370, 371, 375, 376, 381, 383, 396/decyzja Wojewody bez odwołania/ 397,
415, 416, 418.

Wszystkie zmiany, dotyczące powyższych artykułów, ująćby można w jed-
nym lub kilku artykułach dodatkowych.

Dla przypieszenia niniejszej sprawy wnosimy o przekazanie niniej-
szego wniosku do Komisji Budowlano-Mieszkaniowej i Prawniczej.

Katowice, dnia 7.maja 1931r.

/-/ Witczak, Palarczyk, Kapuściński, Kujawska, Różański, Fasser,

/-/ Kornka, Prokop, Satara, Dr.Kotes, Koj, Piechoczek, Płonka.

W N I O S E K

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia
 Pracy w sprawie ustawy o przepisach porządkowych na
 drogach publicznych.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

"Wzywa się Śląski Urząd Wojewódzki do przedłożenia Sejmowi projektu ustawy o przepisach porządkowych na drogach publicznych, którego zasadnicza treść pokrywałaby się z treścią ustawy z 7.X.1921r. /Dz.U.R.P.Nr. 89 poz.656/ dot. tej samej sprawy, przy uwzględnieniu tych zmian, które się wyłaniają z odrębnych stosunków panujących w Województwie Śląskiem .

W ustawie tej należy upoważnić Radę Wojewódzką do rozszerzenia mocy obowiązującej rozporządzenia ministrów z dnia 27.I.1928r. /Dz.U.R.P.Nr. 41 poz.396/ o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych i rozp. min. z dnia 17.kwietnia 1929r. /Dz.U.R.P.Nr.55 poz.439/.

Dla przygotowania niniejszej sprawy wnosimy o przekazanie niniejszego wniosku do Komisji Prawniczej".

U Z A S A D N I E N I E .

-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-

Ruch samochodowy i zagadnienia i niebezpieczeństwa, jakie wyłaniają się w związku z tem na drogach publicznych wymagają ujednostajnienia tego problemu.

Katowice, dnia 7.maja 1931r.

/-/ Dr.Dąbrowski, Witeczak, Dr.Kotes, Dr.Kujawska, Dr.Kocur,

/-/ Palarczyk, Piechoczek, Płonka, Kapuściński, Syska,

/-/ Koj, Różański, Prokop, Fesser, Satara, Kornko m.p.

W N I O S E K

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy w sprawie przeniesienia Wyższego Urzędu Ubezpieczeń, z dotychczasowego miejsca siedziby w Mysłowicach, do Katowic.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Radę Wojewódzką do przedłożenia Sejmowi projektu ustawy obejmującego przeniesienie Wyższego Urzędu Ubezpieczeń z Mysłowic do Katowic".

Dla przygotowania niniejszej sprawy wnosimy o przekazanie niniejszego wniosku do Komisji Prawniczej w porozumieniu z Komisją Pracy i Opieki Społecznej.

U Z A S A D N I E N I E.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Zo względu na niedogodno połączenie kolejowe i na odległość Mysłowic od głównego ośrodka komunikacyjnego i centrali administracji wojewódzkiej, jakimi są Katowice, osoby udające się w swoich sprawach do Wyższego Urzędu Ubezpieczeń w Mysłowicach są często zmuszone poświęcić załatwieniu jednej sprawy cały dzień, narażając się przytem na poważniejsze wydatki i straty czasu, naczem cierpią, zwłaszcza osoby biedniejsze i bezrobotni.

Ponadto gmach w którym mieści się Wyższy Urząd Ubezpieczeń nie odpowiada najprymitywniejszym wymogom nowoczesnym, tak pod względem higieny jak i pod względem położenia biur i ich rozmieszczenia.

Z powyższych powodów upraszamy Wysoki Sejm o przyjęcie wniosku.

Katowice, dnia 7.maja 1931r.

/--/ Dr.Dąbrowski, Dr.Kocur, Witeczak, Dr.Kotas, Koj,

/--/ Kapuściński, Piechoczek, Palarczyk, Płonka,

/--/ Różański, Syska, Prokop, Fesser, Satara,

/--/ Kornko m.p.

W N I O S E K

Posłów Klubu Narcdowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia
Pracy w sprawie ustawy łowieckiej.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Śląski Urząd Wojewódzki do przedłożenia Sejmowi projektu ustawy o prawie łowieckim, którego zasadnicza treść pokrywałaby się z treścią rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 3. XII.1927r. /Dz.U.R.P.Nr.110/ przy uwzględnieniu tych zmian, które się wyklaniają z odrębnych stosunków panujących w Województwie Śląskiem.

Dla przygotowania niniejszej sprawy wnosimy o przekazanie niniejszego wniosku do Komisji Prawniczej, która ma wejść w porozumienia z Komisją Rolną!

U Z A S A D N I E N I E.

Unormowanie tego zagadnienia należy do kompetencji Sejmu Śląskiego. Na obszarze Województwa Śląskiego obowiązują dwa różne systemy. W reszcie Państwa jest prawo łowieckie jednolite. Zachodzi konieczność ujednolajnienia tego zagadnienia. Przy tej sposobności można odpowiedniami zmianami uwzględnić specyficzne ogólne interesy śląskie.

Katowice. dnia 7.maja 1931r.

/-/ Dr. Dąbrowski, Witeczak, Dr. Kocur. Dr. Kujewska,

/-/ Dr.Kotas, Palarczyk, Koj, Kapuściński, Syska,

/-/ Różański, Płonka, Prokop, Satara, Kornke,

/-/ Pięchoczek, Fessler m.p.

W N I O S E K

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia
Pracy w sprawie połączenia miasta Cieszyn z gminą Bobrek.

Wysoki Sejm uchwalić raczy następującą ustawę:

U S T A W A

z dnia

w przedmiocie wcielenia gminy Bobrek do miasta Cieszyna.

Art.1.

Gminę wiejską Bobrek wciela się do miasta Cieszyna. Zarząd gminny i wydział gminny Bobrek przestaje istnieć z chwilą wcielenia. Członkowie Zarządu gminnego w Bobrku wchodzi do Zarządu miasta Cieszyna. Członkowie wydziału gminnego w Bobrku wchodzi do Rady Miejskiej w Cieszynie.

Art.2.

Statuty miejscowe i rozporządzenia policyjne obowiązujące w Bobrku w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują moc obowiązującą, tak długo, dopóki nie zostaną wyraźnie zmienione względnie uchylone.

Statuty miejscowe i rozporządzenia policyjne obowiązujące w dniu wejścia niniejszej ustawy w Cieszynie zyskują moc obowiązującą na obszarze Bobrku dopiero po ich wyraźnym rozciągnięciu na tę gminę. Rozciągnięcie statutu uważa się za jego zmianę.

Art.3

Rada Wojewódzka wyda przepisy wykonawczo regulujące wzajemne stosunki natury finansowej obu gmin przy uwzględnieniu możliwości korzystania obu gmin z istniejących urządzeń wodociagowych, światła, kanalizacji itp.

Art.4.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie trzy miesiące po jej ogłoszeniu.

Art.5.

Wykonanie powyższej ustawy porucza się Wojewodzie Śląskiemu.

U Z A S A D N I E N I E .

Po podziale politycznym Cieszyna ucierpiało to miasto będące ongiś siódmą, całego Ks.Cieszyńskiego pod każdym względem niezmiernie. Jest to fakt tak powszechnie znany, że nie wymaga dalszego uzasadnienia. Interes gospodarczy wymaga obmyślenia środków dążących do podniesienia miasta i jego mieszkańców. Jeden z takich środków jest zdaniem naszym rozszerzenie terytorjum miasta i włączenie w nie gminy sąsiadującej Bobrek. Gmina ta jest położona w zupełnej bliskości miasta i tworzy już obecnie z miastem organiczną całość.

Na samej granicy gmina jest bardzo rozbudowana. Znajduje się tam Seminarjum Nauczycielskie i Internat.

Racjonalna polityka rozbudowy miasta wymaga zatem koniecznie stworzenie jednej całości z obu miejscowości.

Katowice, dnia 15.kwietnia 1931r.

/-/ Dr.Dąbrowski, Witeczak, Dr.Kocur, Palarczyk, Dr.Kotas,

/-/ Koj, Syska, Fossor, Piechoczek, Płonko, Kapuściński,

/-/ Satara, Kornka m.p.

W N I O S E K

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy w sprawie rozszerzenia mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie bankowym na obszar Województwa Śląskiego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

U S T A W A

z dnia

o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego.

§ 1.

Stosownie do art. 8a ustawy z dnia 15. lipca 1920r. zawierającej Statut Organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73 poz.497/ w brzmieniu ustawy z dnia 8. marca 1921r. /Dz.U.R.P.Nr.26 poz.146/ Sejm Śląski wyraża zgodę na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17.III. 1928r. o prawie bankowym /D.U.R.P.Nr.32 poz.320/.

§ 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia oświadczenia Prezesa Rady Ministrów w Dz.U.R.P.o wyrażeniu niniejszej zgody.

Dla przygotowania tej sprawy wnosimy o przekazanie niniejszego wniosku do Komisji Prawniczej.

U Z A S A D N I E N I E.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Sprawa była już jednolicie uregulowana w r.1924. Przepisy te zostały jednak uchylone rozporządzeniem z 1928 roku, które dla uregulowania jednolitego na obszarze całego Państwa z wyjątkiem Województwa Śląskiego, należy obecnie również na Śląsk rozszerzyć.

Katowice, dnia 7.maja 1931r.

/-/ Dr.Dąbrowski, Witeczak, Dr.Kocur, Dr.Kujawska, Dr.Kotas,

/-/ Palarczyk, Płonka, Koj, Różański, Prokop, Kornke,

/-/ Satara, Kapuściński, Syska, Piechoczek, Fesser m.p.

WNIOSK

P słów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia
Pracy w sprawie ustawy o rozbudowie miast.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

"Wzywa się Śląski Urząd Wojewódzki do przedłożenia Sejmowi projektu ustawy, którego zasadnicza treść pokrywałaby się z treścią Rozporządzenia Prez.Rzeczypospolitej dotyczącego rozbudowy miast, a zwłaszcza Rozp.Prez.Rzeczypospolitej 722 Nr.1927 /Dz.Ust.Rz.P.Nr.42 poz.372/ oraz nowel późniejszych, przy uwzględnieniu tych zmian, które się wyłaniają z odrębnych stosunków panujących w Województwie Śląskiem.

Dla przygotowania niniejszej sprawy wnosimy o przekazanie niniejszego wniosku do Komisji Budowlano-Mieszkańkowej i Prawniczej"

UZASADNIENIE.
-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Od szeregu lat obowiązują w całym Państwie przepisy prawne regulujące kwestję ruchu budowlanego i rozbudowy miast, które zawierają szereg ulg dla budujących oraz popierają w ten sposób ruch budowlany. Jedyne Województwo Śląskie jest nawet w obecnej chwili z tych dobrodziejstw wykluczone, gdyż przepisy odnośnie albo Województwo wyraźnie wyłączyły, albo toż zachodziły wątpliwości, czy i w jakiej mierze przepisy te można stosować. Konieczność ożywienia ruchu budowlanego wymaga natychmiastowego zajęcia się tą sprawą i załatwienia ją tak, by wszystkie te ulgi budowlane i podatkowe obowiązywały w Województwie Śląskiem od tej ^{samej} chwili, od której obowiązują one w reszcie Polski.

Katowice, dnia 7.maja 1931r.

/-/ Dr.Dąbrowski, Dr.Kujawska, Kepuściński, Syska, Satara,

/-/ Kornka, Witeczek, Palarczyk, Dr.Kocur, Płonka,

/-/ Dr.Kotas, Piechoczek, Koj, Prokop.

W N I O S E K

Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

"Uzywa się Pana Wojewodę Śląskiego do stosowania ustawy z dnia 29.kwietnia 1925r. /Dz.U.R.P.Nr.51 poz.346/ o rozbudowie miast i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12.września 1930r. o ulgach podatkowych dla nowowznoszonych budowli /Dz.U.R.P.Nr.64 poz.508/ które obowiązują również na obszarze Województwa Śląskiego".

U Z A S A D N I E N I E.
-.-.-.-.-

Art.27 ustawy z dnia 29.IV.1925r. o rozbudowie miast nie wyłącza z mocy obowiązującej Województwa Śląskiego, wobec czego przyjąby należało, że ustawa ta obowiązuje także na terenie Województwa naszego. Do zajęcia takiego stanowiska uprawnia fakt, że sądy i władze w analogicznych wypadkach uważają takie ustawy jako obowiązujące na terenie naszego Województwa.

Nadto rozporządzenie Prez.R.P. z dnia 12.IX.1930r. o ulgach podatkowych dla nowowznoszonych budowli w art.6 wyraźnie postanawia, że rozporządzenie to obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej, wobec czego niema niejasności, że obowiązuje także na Śląsku. Mimo to śląskie władze skarbowe nie stosują tych ustaw, wobec czego mieszkańcy Województwa Śląskiego wyjęci są z pod prawa korzystania z ulg podatkowych, przewidzianych w tych ustawach.

Podnieść jeszcze wypada, że wyżej cyt.ustawę z 1925 roku o rozbudowie miast pierwotnie u nas stosowano, później jednakże stanowisko to zmieniono i obecnie w konsekwencji żąda się od obywateli podatków, których nie zapłacili na skutek pierwotnego stosowania tej ustawy.

Z wyżej wyłuszczonych powodów podpisani wnioskodawcy uważają wniosek swój za uzasadniony i dlatego proszą Wysoki Sejm o jego przyjęcie.

Katowice, dnia 7.maja 1931r.

/-/ Korfontowa, Broncał, Korfenty, Kędzior, Sikora, Krowczyk,

/-/ Broliński m.p.

W N I O S E K

Klubu Posłów Socjalistycznych w sprawie przedłożenia Sejmowi projektu ustawy o ubezpieczeniu społecznem na cieszyńską część Województwa Śląskiego.

Wysoki Sejm Śląski uchwalić raczy:

Sejm wzywa Radę Wojewódzką do przedłożenia Sejmowi projektu ustawy o "ubezpieczeniu społecznem na starość i na wypadek inwalidztwa dla robotników i małorolnych ich żon i dzieci, zatrudnionych na terenie cieszyńskiej części Województwa Śląskiego, a to na mocy art.7 i 23 ustawy konstytucyjnej z dnia 15.lipca 1920r.

Projekt ustawy wniesie Rada Wojewódzka najpóźniej do 1.października 1931r."

U Z A S A D N I E N I E .

Nie jest rzeczą przypadku, że Państwo Polskie dotąd nie spełniło najważniejszego żądania ogromnej większości ludności pracującej i nie dało tej ludności ubezpieczenia na starość. Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej licząc się z ogólnem żądaniem ludu pracującego opracowało w latach dawniejszych kilka projektów ustaw o ubezpieczeniu powszechnem, wniósł z początkiem roku 1929 projekt odpowiedniej ustawy do Sejmu, który po uchwaleniu go przez Sejm miał spełnić długoletnie życzenie klasy robotniczej w Polsce. Niestety projekt ten został ze Sejmu przez Rząd Rzeczypospolitej w kilka miesięcy później wycofany i wszelkie nadzieje szerokich warstw ludu pracującego pogrzebane zostały nie-wiedomo na jak długi czas.

W ten sposób Państwo Polskie pozostaje jedynem wśród Państw europejskich, które nie posiada w dobie obecnej ubezpieczenia na starość, zapewniającego starcom, inwalidom pracy, wdowom i sierotom, chociażby najskromniejszą rentę. Ten stan rzeczy staje się wprost nieznośny dla klasy robotniczej na Śląsku Cieszyńskim, ze względu na nasz ustrój autonomiczny. Olbrzymia większość robotników tego samego Województwa korzysta z dobrodziejstwa płynącego z ustawy ubezpieczeniowej obowiązującej na Śląsku Górnym, natomiast klasa pracująca na Śląsku Cieszyńskim napróżno czeka na spełnienie obietnic dawanych jej przez czynniki rządowe podczas akcji plebiscytowej oraz przez kandydatów stronnictw rządowych przy każdorazowych wyborach.

Mimo tego, że lud pracujący ubezpieczenia na starość doczekać się nie może, to skutkiem podziału Śląska Cieszyńskiego, tysiące robotników pracujących w Zagłębiu Ostrowsko-Karwińskim zostało przez politykę Rządu Czechosłowackiego pozbawionych pracy, a tamsamom prawa do ubezpieczenia na starość w Kasach Brackich. W dalszym ciągu władza Kasy Brackiej w Morawskiej Ostrowie na podstawie orzeczeń specjalnych Komisji Lokarskich pozbawiają prowizji robotników, którzy zdrowie swoje zrujnowali długoletnią pracą w kopalniach i hutach należących obecnie do Czechosłowacji. Po dziesięciu, a nawet dwudziestu latach inwalidztwa staje się starzec - inwalida, zdolnym do pracy na podstawie orzeczenia takiej Komisji. Te ofiary czeskiej oszczędności nie doznają, niestety żadnej ochrony ze strony polskich władz państwowych.

W ten sposób liczba starców na Śląsku Cieszyńskim, pobierających chociażby najskromniejszą rentę na starość znikła prawie zupełnie. Gminy i miasteczka z powodu notorycznego ubóstwa nie mogą zapewnić tym ofiarom wyzysku kapitalistycznego ustawowej opieki i utrzymania. Skromne zasiłki przekazywane przez władze państwowe względnie wojewódzkie,

rozdzielane bywają często pod kątem widzenia przynależności partyjnej, a nie według potrzeb danego obywatela, powodując temsamem jeszcze większe niezadowolenie wśród ludności.

Z tych powodów wnoszą podpisani o uchwalenie załączonego na wstępie wniosku.

Katowice, dnia 7.maja 1931r.

/-/ Machej, Dr.Glücksman, Sikora, Brzeskot, Kowoll,

W N I O S E K

Klubu Socjalistycznego w sprawie przywrócenia samorządu
w instytucjach ubezpieczeniowych na terenie Województwa
Śląskiego.

W y s t ą k i S e j m r a c z y u c h w a l i ć :

"Sejm zwraca się do p. Wojewody z prośbą o poczynienie kroków
w Rządzie Centralnym w kierunku przywrócenia samorządu dla ubezpie-
czonych i pracodawców w instytucjach ubezpieczeniowych na terenie
Województwa Śląskiego, o ile to jest od Rządu zależnym, w szczegól-
ności zaś w kierunku przywrócenia samorządu w Kasach Chorych w cie-
szyńskim i części Województwa Śląskiego, jakoteż zaniechania łączo-
nia istniejących dwóch Powiatowych Kas Chorych w Bielsku i Cieszy-
nie w jedną Kasę Okręgową".

U Z A S A D N I E N I E .

W Zakładach Ubezpieczeniowych w górnośląskiej części Województwa
Śląskiego, a mianowicie: w Zakładzie Ubezpieczeń, w Wyższym Urzędzie
ubezpieczeń oraz w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych wyko-
nują władzę ciała pochodzące z nominacji. W Powiatowych Kasach Chorych
na terenie Śląska Cieszyńskiego wykonują władzę mianowani przez Urząd
Ubezpieczeń we Lwowie komisarze.

O ile rozpisanie wyborów do Zakładu Ubezpieczeń i do Wyższego Urzę-
du Ubezpieczeń zależy od śląskich władz autonomicznych, o tyle rozpisa-
nie wyborów do Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych oraz do Kas
Chorych na Śląsku Cieszyńskim zależy od Rządu Centralnego, wzgl.
od Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

W Sejmie Śląskim ponownie pojawiły się wnioski domagające się roz-
pisania wyborów do Zakładów i Urzędów Ubezpieczeń na Górnym Śląsku. Wni-
skom tym nie podobna odmówić słuszności, jakkolwiek w Zakładach tych
sprawuje władzę kolegiatnie ciało powołane z kół obywatelskich nie z wy-
borów a drogą nominacji. Tym słuszniejszą okazuje się wobec tego żą-
danie ubezpieczonych w Kasach Chorych na Śląsku Cieszyńskim, wyrażone
w uchwałach wiecowych w dniu 1. maja br. o przywrócenie samorządu w ich
instytucjach ubezpieczeniowych, gdzie o losach ubezpieczonych decydują
pp. Komisarze nie zżyci z tym ludem, którzy nie byli nawet członkami
tych instytucyj, których obecnie stali się zarządcami. Dlatego słuszną
jest żądanie przywrócenia samorządu w tych instytucjach społecznych,
aby majątkiem powstałym ze składek ubezpieczonych i pracodawców zarzą-
dzać mogli w myśl ustawy przez swoich przedstawicieli ci, którzy fun-
dusz ten składają z ciężko zapracowanych groszy.

Podpisani stwierdzają, że rozwiązanie władz autonomicznych Kas
Chorych na Śląsku Cieszyńskim nastąpiło bez istotnych powodów. Ta ak-
cja sfer rządowych przeciw autonomji Kas Chorych na Śląsku Cieszyńskim
wywarła wrażenie wśród ludności tem przykrejsze, że Województwo Śl-
skie rządzi się dotąd prawami autonomji. Tam gdzie może istnieć sam
rząd Wojewódzki nie mogą korzystać z autonomji instytucje ubezpie-
ceniowe, których istnienie ustawodawca oparł na samorządzie. Według
urzędowych ogłoszeń ma być w najbliższym czasie przeprowadzone po-
łączenie Kas Chorych Powiatowych w instytucje Okręgowe o tym samym o-
kresie. Podpisani twierdzą, że ten nieprzemyślny eksperyment w
nie usprawni działalności dotychczasowych Kas Chorych, przeciwnie,
utrudni komunikowanie się stronom interesowanym tak pracodawcom ja-
ko też ubezpieczonym z odpowiedzialnymi władzami danej instytucji. Ni-
e należy także przeprowadzać takich eksperymentów bez poprzedniego
słuchania sfer zainteresowanych. Szczególnie na terenie Województwa

Śląskiego, gdzie w górnośląskiej pogr. części w każdym powiecie istnieje kilka Kas Chorych, stwarzanie dziwoląg, o jednej jedynej Kasie Chorych, w całej części cieszyńskiej Województwa nie powinno być przeprowadzone ponad głowami ludności.

Wobec powyższego podpisani proszą o uchwalenie powyższego wniosku.

Katowice, dnia 7.maja 1931r.

/-/ Machaj, Sikora, Brzeskot, Dr.Glücksman, Kow.oll m.p.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Pracy i Opieki Społecznej o wnioskach uchodźców w sprawie prawnego uregulowania ich roszczeń do Państwa Polskiego, za poniesione straty, w czasie akcji plebiscytowej oraz walk powstańczych o przyłączenie ziemi piastowskiej do Macierzy Polskiej.

Zarząd Związku uchodźców z niemieckiej części Górnego Śląska oraz uchodźcy z Lublińca, wnieśli do Sejmu Śląskiego prośbę o uchwalenie ustawy, któraby uregulowała stan prawny dochodzenia ich roszczeń wobec Państwa Polskiego. Wnioski te plenium Sejmu Śląskiego przekazało Komisji Pracy i Opieki Społecznej. W międzyczasie wpłynęło na ręce referenta cały szereg wniosków w tej sprawie z innych miejscowości.

W wnioskach względnie prośbach żąda się uchodźcy, że mimo wpływu 10 lat od przyłączenia Górnego Śląska do Polski, szkody, które ponieśli podczas akcji plebiscytowej oraz walk powstańczych, w którym to czasie wielu z nich potraciło cały swój dobytek, nie zostały uregulowane. Wielka część uchodźców znajduje się w skrajnej nędzy, gdyż zasiłki, które Rząd zapomocą Województwa Śląskiego udziela, są nie wystarczające i nie równomiernie wypłacane. Dotychczasowe wypłacanie zapomóg ratami w drobnych kwotach, uniemożliwia uchodźcom stworzenia trwałej egzystencji, postradanej na skutek przymusowego uchodźstwa z terenów pozostałych poza granicami Państwa Polskiego.

Uchodźcy twierdzą, że potworzono powiatowe Komisje do zbadania szkód uchodźców, składały się z ludzi samowolnie dobranych i działały jednostronnie. Skargi uchodźców musiały być usprawiedliwione, gdyż Urząd Wojewódzki powołał w roku 1927 do życia osobną Komisję przy Wydziale Pracy i Opieki Społecznej tak zwaną Komisję Urzędniczą, która miała ustalić wysokość odszkodowań danego uchodźcy.

Celem stwierdzenia definitywnych strat poniesionych przez uchodźców, Śląski Urząd Wojewódzki rozesłał w drodze urzędowej deklaracje do poszczególnych gmin. Taką deklarację musiał każdy uchodźca wypełnić i podać straty jakie poniósł przez przymusowe opuszczenie dawniejszego miejsca zamieszkania. Wypełnione deklaracje zostały przekazane Komisji do badania roszczeń uchodźców. Owa Komisja przekształciła się później na Komisję szacunkową, która według twierdzenia Zarządu Związku Uchodźców rozpoczęła swe urzędowanie od obniżenia ich pretensyj bez podania powodów zainteresowanym oraz dania im możliwości obrony zapodanych w deklaracjach roszczeń.

W dalszym ciągu twierdzą uchodźcy, że Rząd względnie Śląski Urząd Wojewódzki pozbawił prawa do odszkodowań tych uchodźców, którzy jeszcze przed podziałem terenu plebiscytowego swe zagrody względnie miejsce zamieszkania opuścić musieli. Wszystkie niedomagania nie miałyby miejsca, gdyby istniała ustawa regulująca sposób wypłacania uchodźcom ich należności.

Wreszcie proszą uchodźcy skasowania Komisji Badawczej, względnie Szacunkowej oraz Referatu dla Spraw Uchodźczych, gdyż Komisja jak i Referat pracują wadliwie i jednostronnie. W biurze Referatu dla Uchodźców miały się wydarzyć takie wypadki: Gdy niektórzy uchodźcy żalili się w biurze tego Referatu, że zostali pominięci przy przyznaniu zapomogi, a innym przyznaje się wysokie odszkodowania, chociaż tak wysokich strat nie ponieśli, oświadczone im: "komu chcemy/damy, a komu nie to nie, ten nie otrzyma nic". Jeżeli takie słowa rzeczywiście padły, to należałoby je potępić, gdyż wywołują one niepotrzebne rozgoryczenie, a Państwu nie przynoszą sławy.

Żalę iść w tym kierunku, iż zachodziły często wypadki, że uchodźców zwalniano z zajmowanych posad, a na ich miejsce przyjmowano ludzi z innych dzielnic. Proszą, aby władza państwowa względnie wojewódzka więcej jak dotychczas uwzględniała uchodźców przy obsadzaniu wakujących posad.

Wielkie żale mają uchodźcy rolnicy, których pomija się przy podziale ziemi z parcelacji majątków ziemskich na Górnym Śląsku, mianowicie przy przydzielaniu resztówek i robi się trudności przy osiągnięciu kredytów na dogodnych warunkach w Banku Rolnym.

Nie lepiej dzieje się z kredytami dla uchodźców-kupców i rzemieślników, którzy nie mając gotówki nie są w stanie stworzyć w Polsce własnych warsztatów pracy.

Ten stan rzeczy nie przynosi Państwu Polskiemu chluby, gdyż rozgoryczenie wśród uchodźców jest duże, tembardziej, że po stronie niemieckiej, sprawa uchodźców ma być całkowicie uregulowana.

W dalszych wnioskach wyrażają uchodźcy życzenia w jakim kierunku winny ich pretensje być ustawowo uregulowane. Ustawą należy objąć i tych uchodźców ze Śląska Opolskiego, którzy z powodu akcji plebiscytowej przed względnie po pierwszym powstaniu musieli do Polski uchodzić. Ustawa powinna zawierać przepisy przeprowadzenia należytej kontroli zapodanych strat przez uchodźców, a mianowicie:

- a/ Komisja do badania roszczeń uchodźców winna składać się z ludzi danej miejscowości względnie powiatu i branży poszkodowanych,
- b/ przeciw orzeczeniu tej Komisji winna być dana możliwość odwołania się do wyższej instancji,
- c/ kwoty do 1.000,-- zł. winny być wypłacane jednorazowo gotówką po ustaleniu należności danego uchodźcy,
- d/ większe sumy należy zlikwidować przez wręczenie poszkodowanemu obligacji państwowych względnie papierów zastawnych,
- e/ w wypadkach, gdy uchodźca jest zadłużony wobec Skarbu Państwa, lub Skarbu Śląskiego należące mu się odszkodowanie przelać na poczet tego długu,
- f/ Ustawa winna zawierać dokładne dane do jakiej wysokości byłby Rząd zobowiązany pretensje uchodźców zrealizować,
- g/ odszkodowanie winno być ostateczne całkowite, gdyż dotychczasowe udzielanie zapomóg w drobnych kwotach, nie daje uchodźcom możliwości poprawy ich rozpaczliwego położenia i usamodzielnienia się.

Związek uchodźców jest towarzystwem zarejestrowanym, liczy 65 kół, członków zarejestrowanych posiada 12.430. Liczba uchodźców wraz z rodzinami wynosi 59.000.

Z dostarczonego materiału przez Wydział Pracy i Opieki Społecznej przy Województwie Śląskiem względnie referenta dla spraw uchodźczych wynika, że na pomoc państwową dla uchodźców śląskich przeznaczył Rząd kwotę 6.000.000,-- zł. z tem zastrzeżeniem, że 5.000.000,-- zł. przeznaczone na uchodźców zamieszkających w Województwie Śląskiem, zaś 1.000.000,-- złotych dla uchodźców zamieszkających poza terenem Województwa Śląskiego. Kwota powyższa jest płatna w 5 latach budżetowych od roku budżetowego 1927/28. Zaznaczyć należy, że tą akcją objęci są również uchodźcy ze Śląska Czeskiego.

Okolo 11.500 uchodźców śląskich zgłosiło swoje pretensje na łączną sumę okolo 63.500.000,-- zł. W liczbie 12.500 mieści się 675 uchodźców ze Śląska Czeskiego. Pozatem załoga w Referacie Uchodźczym 63 deklaracji, złożonych w latach 1929/1930 oraz 1931, jak również 53 deklaracji uchodźców, przebywających obecnie w Francji. Niezbadaane pretensje tych ostatnich wynoszą razem 333.703,-- zł., a mianowicie do 5.000,-- zł. - 29 osób, od 5. - 10.000,-- zł. - 7 osób, od 10 - 15.000,-- zł. - 6 osób, ponad 15.000,-- zł. - 3 osoby. Pozostali nie wymienili żadnej kwoty.

W okresie budżetowym 1927/28 zdołano obdzielić 3.514 uchodźców.

Podział ich na kategorie przedstawia się następująco:

Bezrobotnych:

a.żonatych	1.435
b.samotnych	53

Robotników małodzarobkując.:	a.żonatych	1.747
	b.samotnych	44

Urzędników z niskim uposa-	a.żonatych	117
żeniem:	b.samotnych	14

Rolników:	a.żonatych	26
	b.samotnych	1

Samodzielnych kupców:	a.żonatych	71
	b.samotnych	6

Razem: 3.514 osób.

Z kredytu, przypadającego na rok budżetowy 1928/29 obdzielono 3.919 uchodźców, a to

Bezrobotnych:	a.żonatych	547
	b.samotnych	29

Robotników małodzarobkując.:	a.żonatych	2.422
	b.samotnych	58

Urzędników z niskim uposa-	a.żonatych	429
żeniem:	b.samotnych	37

Rolników:	a.żonatych	37
	b.samotnych	--

Samodzielnych kupców:	a.żonatych	114
	b.samotnych	9

Samych wdów		237
Razem:		3.919 osób

W roku budżetowym 1929/30 obdzielono 1.951 uchodźców poraz pierwszy, zaś 433 uchodźców różnych kategorii poraz drugi

Bezrobotnych:	a.żonatych	188
	b.samotnych	17

Robotników:	a.żonatych	1.262
	b.samotnych	65

Urzędników:	a.żonatych	285
	b.samotnych	29

Rolników:	a.żonatych	41
	b.samotnych	--

Kupców:	a.żonatych	61
	b.samotnych	3

Poraz drugi otrzymało:

Razem:	433
	2.384

Zatem objęto	I. ratą	3.514	uchodźców	
	II. "	3.919	"	+ 433 poraz 2.
	III. "	1.951	"	
	IV. "	376	"	+ 1.943 " 2.
	Razem:	9.760	"	i 2.376 " 2.

Z powyższego wynika, że 2.376 uchodźców obdarzono do tej pory poraż drugi zapomogami. Uczyniono to w wszystkich tych wypadkach, w których wykazała się potrzeba zrewidowania uchwały Komisji Głównej, ustalającej wysokość zapomóg płatnych.

1.427 uchodźcom odrzucono ich pretensje jako nieuzasadnione. Największą ilość odrzuconych stanowią byli uchodźcy ślascy z Czechosłowacji, bowiem znaczny z nich procent otrzymał dość wysokie zapomogi w latach 1924 i 1925 z funduszków Towarzystwa Opieki nad Uchodźcami, bo zapomogi sięgały w niektórych wypadkach 4.000,— zł. pełnowartościowych. Zaś z pomiędzy zgłoszonych uchodźców G.Śląska zaledwie jednostki otrzymały swego czasu jaką taką zapomogę. Odrzucono również jedną część z tego powodu, że nie są uchodźcami w myśl §-u 1 instrukcji o państwowej pomocy dla b. uchodźców śląskich.

Zaznacza się również, że obecnie udzielane zapomogi wachają się od 80,— zł. do 4000,— zł. Wysokość ustalonych strat przez powiatowe Komisje Opiniodawcze nie można podać, bowiem w bardzo licznych wypadkach Komisje te nie zajęły konkretnego stanowiska z powodu nieznamomości spraw i zarządzono protokółarne przesłuchanie świadków, podanych przez odpowiednich uchodźców.

Zapomogi udziela się uchodźcom na podstawie następującej instrukcji:

I N S T R U K C J A

W sprawie państwowej jednorazowej pomocy dla byłych
uchodźców śląskich.

§ 1.

Za uchodźców należy uważać tego, który mając stałe miejsce zamieszkania na górnośląskim i cieszyńskim terenie plebiscytowym, był zmuszony z tego miejsca zamieszkania uchodzić przed gwałtem i terorem organizacji lub władz niemieckich, względnie czeskich z powodu udziału w akcji plebiscytowej lub powstańczej, lub też z powodu wyraźnego dokumentowania swojej polskości w organizacjach, głosowaniu i t.p.

§ 2.

Do rozpatrzenia dopuszcza się wnioski deklaracyjne tych tylko uchodźców, którzy uchodzić musieli z Śląska przyznanego Czechosłowacji przed 31.XII.1920r., zaś z niemieckiego. Górnego Śląska przed 1.I.1923r. w wyjątkowych wypadkach, w których sam uchodźca udowodni przymusowo swe uchodźstwo, może termin uchodźstwa być przedłużony w pierwszym wypadku do końca grudnia 1921r., a w drugim wypadku do końca czerwca 1924r.

3.

Zapomogi jednorazowe przyznaje się wyłącznie za straty materialne a to:

		do 5.000,-- zł. ogólnie stwierdzonej szkody około					60
od 5.000,-- zł.	"	10.000,--	"	"	"	"	40
10.000,-- zł.	"	15.000,--	"	"	"	"	20
15.000,-- zł.	"	20.000,--	"	"	"	"	15
ponad		25.000,--	"	"	"	"	10

Normy te mogą być niższe w wypadku, jeżeli uchodźca żyje w dobrych warunkach materialnych. Najwyższa zapomoga nie może przekraczać 4.000,-- zł.
/reskrypt Min.P.O.z dnia 14.I.1928r. Nr.181/O.III/.

§ 4.

Do stwierdzenia okoliczności objętych §§ 1, 2 i 3 jest kompetentny Wydział Pracy i Opieki Społecznej - referat uchodzący, który to czyni drogą administracyjną. Nadto należy wykorzystać czynnik społeczny w cha-

rakterze powiatowych Komisji Opiniodawczych. Do tych Komisji Opiniodawczych winni wchodzić obywatele sumienni, rzeczowi i popularni na terenie danego powiatu w czasie akcji plebiscytowej. Przed wyznaczeniem tych członków Komisji, należy wysłuchać propozycji Związku Powstańców Śląskich i Związku Uchodźców Śląskich, jako organizacji skupiających w swoich szeregach grosz uchodźców. Komisje mają za zadanie dokładnie przestudjować przedłożone im przez Referat deklaracje. Przedewszystkiem mają wydać piśmą opinię:

- a/ czy patent musiał rzeczywiście uchodzić ze względów narodowościowych?
- b/ czy patent to, co podaje faktycznie utracił?
- c/ czy patent z uwzględnieniem jego obecnego położenia materialnego i zachowania się pod względem narodowym, zasługuje na pełną lub częściową przyznanie mu odprawy.

§ 5.

Ustalenie wysokości jednorazowej zapomogi należy do zakresu działania głów Komisji, którą zamianuje p. Wojewoda, a w której skład wchodzi jeden przedstawiciel Wojewody, jeden przedstawiciel ze Skarbu, i kierownik Referatu Uchodźczego.

§ 6.

Powzięto przez Główną Komisję decyzję zkomunikować Referat specjalnym orzeczeniem stronie zainteresowanej. Z orzeczenia musi wynikać za co i ile wnioskodawcy przyznano jednorazowej zapomogi z dodaniem, że po 14 dniach orzeczenie nie ulega żadnemu zażeniu.

§ 7.

W celach odwoławczych ustanawia się Komisję Odwoławczą z 3-ich członków a zamianowaną przez Pana Wojewodę. Poza dwiema przedstawicielami władzy winien wejść do Komisji Odwoławczej przewodniczący Powiatowej Komisji Opiniodawczej. Orzeczenie tej Komisji jest ostateczne i zaraz wykonalne.

§ 8.

Członkowie wszelkich Komisji, o ile pochodzą z sfer społecznych, powinni złożyć na piśmie gotowość współpracy i przyrzeczenie bezstronnej oraz zainteresowanej działalności, jakoteż zachowanie tajemnicy obrad.

§ 9.

Wypłatę ustaloną przez Gł. Komisję jednorazowej zapomogi zarządza Wydział Pracy i Opieki Społecznej przez Starostwa względnie Magistraty. Z chwilą skutocznienia wypłaty, zamyka Referat odnośnie akt odprawionych i odkłada je do składnicy jako ostatecznie załatwione.

§ 10.

Kontrolę nad wypłatą obejmuje Wydział Skarbowy.

Komisja Pracy i Opieki Społecznej wyraziła życzenie, aby referat uchodźczy obliczył iloby było potrzeba pieniędzy w myśl § 3 niniejszej instrukcji dla uchodźców oświadczone, że tego materiału nie jest w stanie dostarczyć.

Wnioskami uchodźców zajmowała się Komisja Pracy i Opieki Społecznej na 3-ich posiedzeniach i to 9. marca, 29. kwietnia i 16. maja br. Komisja wyraziła opinię, że sprawę uchodźców należałoby uregulować ostatecznie, gdyż jeżeli tego się nie przeprowadzi, to kwestja uchodźców będzie jeszcze 6 lat zajmowała tak Rząd, jak i ciała ustawodawcze.

Przedstawiciel Województwa Śląskiego udzielił Komisji Pracy i Opieki Społecznej informacji z dotychczasowej działalności Rządu względnie Województwa Śląskiego na rzecz uchodźców. Jak już wyżej zaznaczono, pretensje,

które uchodźcy do Skarbu Państwa zgłosili, wynoszą 63.500.000,— zł. Komisja przy Województwie Śląskiem tak zwana Komisja Urzędnicza ustaliła pretensje uchodźców na 32.000.000,— zł. W roku 1927 uchwalił Rząd dla uchodźców 6.000.000,— zł. Z tego wypłacono do kwietnia 1931r. we formie zapomóg około 4.000.000,— zł. Uchodźcy uważają dotychczasową akcję Rządu za pomoc doraźną, która nie wyklucza ustawowego uregulowania poniesionych strat z powodu przymusowego uchodźstwa z terenów plebiscytowych pozostałych po stronie czeskiej względnie niemieckiej.

Niektórzy członkowie Komisji Pracy i Opieki Społecznej byli zdania, że gdyby Rząd przeznaczył dalsze 6.000.000,— zł. i wszedł w kontakt z uchodźcami, to przy pozostałych kwotach z poprzednich 6.000.000,— zł. możnaby całkowicie ich pretensje uregulować.

Pewna część uchodźców podpada umowie likwidacyjnej pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką, zawartej dnia 31. października 1929r. a ratyfikowanej przez Sejm Polski dnia 22.IV.1931r. Mianowicie ci uchodźcy, którzy swego czasu wnieśli skargi o odszkodowanie przeciw Rzeszy Niemieckiej do Międzynarodowego Trybunału w Paryżu.

Według tej umowy część uchodźców, jak również i inni obywatele polscy, którzy wytoczyli Rzeszy Niemieckiej sprawę przed Międzynarodowym Trybunałem w Paryżu, będą mogli dochodzić swych praw wobec Państwa Polskiego, gdyż Rząd Polski przyjął zobowiązanie niemieckie na siebie.

Sprawa uchodźców należy do Rządu Centralnego, który winien znaleźć odpowiednie środki i kwestję odszkodowań uregulować ustawą. Zrealizowanie pretensyj uchodźców według ich propozycji wykluczonej w niniejszym sprawozdaniu ułatwiłoby Rządowi całkowite zlikwidowanie tej kwestji, przy niezbyt wielkich kwotach w gotówce, gdyż większą część tych roszczeń możnaby zrealizować obligacjami państwowymi względnie papierami zastawnymi.

Związek Uchodźców w swych wnioskach prosi Sejm Śląski, aby uchwalił ustawę, któraby uregulowała kwestję odszkodowań. Jak z niniejszego sprawozdania wynika, Sejm Śląski nie jest kompetentny w tej kwestji, gdyż sprawa uchodźców należy do kompetencji Sejmu Rzeczypospolitej i Rządu Centralnego. Sejm Śląski mógłby uchwalić taką ustawę, któraby uregulowała zrealizowanie odszkodowania uchodźców, gdyby Skarb Śląski na ten cel posiadał odpowiednie fundusze. Tych funduszy Skarb Śląski nie posiada, gdyż jego zakres w sprawach podatkowych jest ograniczony. Natomiast Rząd Polski, który przy objęciu Śląska Cieszyńskiego i Górnego przyjął po byłych zaborcach domeny i lasy państwowe, kopalnie węgla, hutę srebra, koloje, pocztę i gmachy sądowe, które to skarby uchodźcy pomogli wywalczyć, winien dla nich znaleźć odpowiednie środki i ich pretensje zaspokoić.

Sejm Śląski nie może też powziąć uchwały zniesienia referatu dla spraw uchodźczych, gdyż ów referat nie jest opłacany przez Skarb Śląski, tylko z funduszy ogólnych przeznaczonych na odszkodowanie uchodźcom.

Komisja Pracy i Opieki Społecznej po zaznajomieniu się w tej materji i po przeprowadzeniu wyczerpującej dyskusji, powzięła jednogłośnie uchwałę, że Sejm Śląski może jedynie wydać opinię w rezolucji w sprawie odszkodowań uchodźców i za pośrednictwem Wojewody Śląskiego przedłożyć ją Rządowi Centralnemu.

Przedkładając powyższe sprawozdanie Wysokiej Izbie, Komisja Pracy i Opieki Społecznej wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy załączoną rezolucję:

"Sejm zwraca się do Pana Wojewody z prośbą;

- 1/ o przedłożeniu Rządowi Centralnemu sprawozdania Komisji Pracy i Opieki Społecznej Sejmu Śląskiego, dotyczącego wniosków uchodźców, domagających się ustawowego uregulowania ich pretensyj przez Skarb Państwa Polskiego,

- 2/ o spowodowanie Rządu do wniesienia w Sejmie Rzeczypospolitej projektu ustawy przewidującej odpowiednie kredyty na cel od-
szkodowań dla uchodźców z terenów plobiscytowych Śląska za po-
niesione straty podczas akcji plobiscytowej i walk powstańczych
o wyzwolenie ziemi piastowskiej i przyłączenia jej do Macierzy
Polskiej.

Katowice, dnia 16.maja 1931r.

W. S o s i ń s k i m.p.
Sprawozdawca

S p r a w o z d a n i e

Komisji Prawniczej Sejmu Śląskiego w sprawie wniosku Wojewody Śląskiego o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie w obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego dekretu o miarach z dnia 8. lutego 1919 r. oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. marca 1928 r. o zmianie dekretu o miarach z dnia 8. lutego 1919 r. /Dz. Ust. R. P. nr. 32. poz. 308/.

Dekret o miarach z dnia 8. lutego 1919 r. Dz. U. R. P. Nr. 15. poz. 211 obowiązuje już na terenie Śląska Cieszyńskiego. Dekret ten znówelizowany został Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. marca 1928 r. /Dz. U. R. P. nr. 32. poz. 308/, które dotąd na terenie Województwa Śląskiego mocy ustawy nie uzyskało.

Dekret oraz Rozporządzenie Prez. Rzeczypospolitej ogłoszone zostały w jednolitem brzmieniu w załączniku do obwieszczenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28. czerwca 1928 r. /Dz. U. R. P. nr. 72 poz. 661/.

Dekret o miarach zawiera normy dotyczące legalnych jednostek miar w Państwie Polskiem. Wymienione są w art. 2-7. cytowanego dekretu. Wzmiankowane artykuły określają jako legalne jednostki miar:

dla długości - metr /:art. 2.:/

dla powierzchni - metr kwadratowy i ar /:art. 3.:/

dla objętości - metr sześcienny lub kubiczny i liter /:art. 4.:/

dla kątów płaskich - kąt prosty /:art. 5.:/

dla masy - kilogram /:art. 6.:/

dla temperatury - stopień temperatury /:art. 7.:/

Wzorce miar i przyrządy miernicze stanowią narzędzia miernicze legalizowane /:art. 9.:/

Sprawy dotyczące miar i narzędzi mierniczych poddane zostały kompetencji Urzędu Miar w Warszawie, podlegającego Ministrowi Przemysłu i Handlu /:art. 18.:/.

Wyrób i sprzedaż miar i narzędzi mierniczych podlega systemowi koncesyjnemu. /:art.20:/

Nadzór nad stosowaniem w obrocie publicznym narzędzi mierniczych powierzony został miejscowej Policji oraz municypalnemu inspekcjom handlowym.-

Dekret o miarach

znowelizowany, uzupełniony został postanowieniami Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928.

Z znowelizowanych przepisów istotne znaczenie mają: nowelizacja ustępu 1.art.12., który otrzymał następującą treść:

"Legalizacja narzędzi mierniczych polega na przepisaniem sprawozdaniu ich i ocacowaniu przez władze legalizacji narzędzi mierniczych.-

Uzupełniono art. 17.przepisem art.17.a/ następującej treści:

"Minister Przemysłu i Handlu władny jest wprowadzić w stosunku do poszczególnych rodzajów narzędzi mierniczych obowiązek legalizacji nowych /:nowo wyrabianych:/, naprawianych lub sprowadzanych z zagranicy narzędzi mierniczych przed przeznaczeniem ich do sprzedaży lub oddaniem do użytku."

Artykuł 19. skreślono, a w miejsce jego wstępnie przepis art. 19a/. który określa obowiązki gmin względem władz legalizacji narzędzi mierniczych, gdy te poza swą siedzibą zarządzają zbiórki legalizacyjne w celu następnej legalizacji.-

Artykuł 21. w znowelizowanej treści powierza Policji i organom zarządów gmin miejskich nadzór nad obrotem publicznym jednostek miar i narzędzi mierniczych jako też nad sprzedażą tych ostatnich. Nadzór ten nie odnosi się do urzędów i instytucyj publicznych.-

Artykuł ten w dalszym ciągu określa obowiązki państwowej Policji co do udzielania asysty przy rewizjach oraz prawa tejże przy wykonywaniu nadzoru.-

Znowelizowane artykuły 22. i 22a/ zawierają ostrzejsze niż dawniej sankcje karne dla przepisów niniejszego rozporządzenia.-

Znowelizowany art. 22 b/ powierza kompetencje do wymierzenia kar grzywny aż do 300,- zł. kierownikom Urzędów Miar, a jeżeli należy zastosować wyższą grzywnę lub areszt, kierownik Urzędu Miar skierowuje sprawę do właściwego Sądu Powiatowego.-

Art. 22c/ normuje tok instancji tj. odwołania /dni 7/ od orzeczeń kierowników Urzędów Miar, które załatwia w ostatniej instancji Sąd Okręgowy. Ten sam przepis artykułu 22 c/ normuje postępowanie przed Sądem Okręgowym.-

Art. 22 d/. W sprawach karnych toczących się przed Sądem Powiatowym obok innych organów państwowych przysługuje prawo popierania oskarżenia przedstawicielowi Urzędu Miar.-

Znowelizowany art. 23. normuje właściwości organów, powołanych do wymiaru opłat za czynności urzędowe.-

Wreszcie wprowadza rozporządzenie art. 25., który w art. 2. utrzymuje w mocy dekret z dnia 8. lutego 1919 r. ze zmianami wprowadzonymi przez Rozp. Prez. z dnia 16. marca 1928 r., w art. 3. uchyla przepisy sprzeczne z niniejszym rozporządzeniem, a w art. 6. postanawia: W górnośląskiej części Województwa Śląskiego dekret o miarach oraz rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z chwilą ogłoszenia oświadczenia Prezesa Rady Ministrów o wyrażeniu zgody na nie przez Sejm Śląski. Z chwilą ogłoszenia powyższego oświadczenia rozporządzenie niniejsze wchodzi /również/ w życie w pozostałej części Województwa Śląskiego.-

Zacytowane w referacie przepisy dowodzą, że postanowienia tychże pokrywają się z postanowieniami w tej dziedzinie w górnośląskiej części Województwa Śląskiego obowiązującymi, nie wprowadzając żadnych istotnych zmian co do nazw podstawowych jednostek miar.-

Uchwalając zatem tę ustawę spełniamy jedynie akt unifikacji ustawodawstwa na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.-

Wnoszę zatem o przyjęcie tej ustawy.-

Sprawozdawca :

Dr. Glücksmann.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Pracy i Opieki Społecznej Sejmu Śląskiego

w sprawie wniosku Klubu Niemieckiego druk nr.17/III.
o nowelizacji rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej
o ubezpieczeniu pracowników umysłowych z dnia 24.listopada
1927 r./Dz.U.R.P.nr.106 poz.911./

Komisja Pracy i Opieki Społecznej rozpatrując wniosek Klubu Niemieckiego zmieniła pierwotny wniosek na posiedzeniu dnia 16.5.1931r.i uchwaliła przedłożyć Sejmowi do uchwały rezolucję następującej treści:

W y s o k i S e j m raczy uchwalić.

Sejm zwraca się do Pana Wojewody z prośbą o poczynienie niezwłocznie kroków w Rzadzie , by tenże spowodował w najkrótszym czasie zmianę rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych z dnia 24.listopada 1927.Dz.U.R.P.nr.106, poz.911/, a mianowicie w zakresie:

Dział ubezpieczenia na wypadek braku pracy

1/ Podwyższenia wymiaru zasiłków z powodu braku pracy dla pracowników umysłowych w następujący sposób:

Zasiłek zasadniczy dla samotnych winien wynosić 35% dotychczas 30%, zasiłek zasadniczy dla utrzymujących rodzinę w dotychczasowej wysokości t.j.40% podstawy wymiaru, a zasiłek rodziny 20% zasiłku zasadniczego za każdego niezarobkującego , a pozostającego na utrzymaniu ubezpieczonego członka rodziny /art.35/ z tem, że nie może on przekroczyć wysokości zasiłku zasadniczego.

2/ Przedłużenia czasokresu zasiłkowego w ten sposób, by okres zasiłkowy wynosił:

a/ 6 miesięcy zasiłkowych u osób , które były ubezpieczone przez okres przynajmniej 6-ciu miesięcy składkowych, przebytych w ciągu ostatniego roku licząc wstecz od dnia utraty zajęcia.

b/ 9 miesięcy zasiłkowych u osób ubezpieczonych przez okres conajmniej 12 miesięcy składkowych w ostatnich 2 latach, licząc wstecz od dnia utraty zajęcia.

c/ 12 miesięcy zasiłkowych dla osób, które były ubezpieczone przez okres conajmniej 18 miesięcy składkowych w ostatnich 3 latach , licząc wstecz od dnia utraty zajęcia.

d/ 15 miesięcy składkowych dla osób, które były ubezpieczone przez okres conajmniej 24 miesięcy składkowych w ostatnich 4 latach , licząc wstecz od dnia utraty zajęcia.

e/ 18 miesięcy zasiłkowych dla osób , które były ubezpieczone przez okres conajmniej 36 miesięcy składkowych w ostatnich 4 latach , licząc wstecz od dnia utraty zajęcia

z tem zastrzeżeniem, że wysokość należnego zasiłku po wyczerpaniu przez pracownika 12 miesięcy zasiłkowych ulega zmniejszeniu o 25% , a po wyczerpaniu 15 miesięcy zasiłkowych o 50% normalnej wysokości zasiłku.

3/ Zmiany przepisów o wstrzymaniu zasiłku z powodu bra-

ku pracy w wypadkach przewidzianych w art.50 rozporządzenia przez zastąpienie słowa "wstrzymania" słowem "odroczenie", wskutek czego w wypadkach tych zasiłek przyznawany będzie pracownikowi przez normalny okres zasiłkowy.

U z a s a d n i e n i e

Ad 1/. Życie wykazało, że wysokość zasiłku z powodu braku pracy zarówno dla samotnych jak i utrzymujących rodzinę jest niewystarczającą na pokrycie niezbędnych potrzeb życiowych pracownika umysłowego, wobec czego zasiłek ten winien być bezwarunkowo podwyższony. Licząc się jednak z wytrzymałością rezerw Zakładu w dziedzinie ubezpieczenia na wypadek braku pracy zwłaszcza w okresie dłuższego przesilenia gospodarczego powyższy wniosek uwzględnia tylko w minimalnym stopniu zachodzącą potrzebę podwyższenia dotychczasowego wymiaru zasiłku, a w szczególności zmierza do podwyższenia wymiaru tylko zasadniczego zasiłku dla samotnych z 30% na 35% podstawy wymiaru i zasiłku rodzinnego z 10% na 20% zasiłku zasadniczego. Ogólna podwyżka dotychczasowego wymiaru tylko około 20%/t.j. zasiłku zasadniczego dla samotnych o 16,66%, a zasiłku rodzinnego o 4% podstawy wymiaru/. Zatem podwyżka ta da się zmieścić w ramach zbieranych już przez Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych rezerw, które wynoszą 9.500.000.- zł.

Ad 2/. Dotychczasowe przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z 27. listopada 1927r. i statutu Zakładu ustalają okres zasiłkowy na 6 miesięcy z tem, że jeśli pracownik przebył w ubezpieczeniu przynajmniej 24 miesiące składowych; to okres ten przedłuża się o dalsze 3 miesiące zasiłkowe. Możliwe, że w czasie wydania rozporządzenia Prezydenta Rzplitej okres ten mógł się wydawać wystarczającym dla wyszukania nowego zajęcia i zdobycia w ten sposób przez pracowników dalszych środków na utrzymanie. Obecne jednak stosunki gospodarcze wykazały najdobitniej, że uzyskanie pracy nie zależy tylko od samej woli pracownika, ale przede wszystkim od stosunku podaży do popytu na rynku pracy. Ponieważ przy dłuższym przesileniu gospodarczym zawsze podaż pracy jest większa od jej popytu, zatem większa też jest i trudność w uzyskaniu tej pracy. Stąd pracownik, którego dotknęło nieszczęście utraty posady jest narażony na dłuższy okres pozostawania bez pracy, co pociąga za sobą bardzo przykre konsekwencje nie tylko dla interesowanego pracownika wskutek zupełnego wyczerpania środków do jego życia i życia jego rodziny, ale też dla społeczeństwa i państwa, gdyż niedza i głód wśród bezrobotnych są najgorszymi doświadczeniami. Z tego więc interes społeczny i państwowy domaga się wynalezienia odpowiednich środków zapobiegawczych, do których między innymi należy zaliczyć materialną pomoc bezrobotnym w przetrwaniu ich ciężkiego położenia w okresie braku pracy. Taką pomocą będzie niezawodnie w wielkim stopniu przedłużenie okresu zasiłkowego, do którego wniosek niniejszy zdąża.

Wniosek niniejszy obraca się w granicach możliwości i sprawiedliwości, a nadto posiada też pewne cechy wychowawcze. Dlatego przedłużenie okresu zasiłkowego uzależnia się od długości ubezpieczenia z tem ograniczeniem, że wrazie przewlekania się u pracownika jego bezrobocia wysokość zasiłku ulega stopniowemu obniżeniu. Ograniczenie to podyktowane zostało dwoma względami. Po pierwsze ma ono ha

celu zmuszenie pracownika do większego wysiłku w poszukiwaniu za pracę, a po drugie ze względu na rosnącą stale liczbę bezrobotnych musi się mieć też na uwadze wystarczalność środków finansowych na pokrycie świadczeń dla bezrobotnych tembardziej, że nie można przewidywać przyszłości.

Ad 3/. Postanowienia art.50 zawierające ograniczenia w korzystaniu ze świadczeń są w pierwszym rzędzie niejasne, a następnie nie znajdują należytego uzasadnienia. Myślą przewodnią tego artykułu było zapobieganie lekkomyślnemu porzucaniu pracy, a to przez utrudnianie w tym wypadku uzyskania zasiłku z tytułu ubezpieczenia na wypadek braku pracy. W razie więc zajścia okoliczności przewidzianych w art.50, dekret w jednych wypadkach zawiesza przez pewien okres czasu prawo do zasiłku bez ograniczenia jednak okresu zasiłkowego, a w innych wypadkach wstrzymuje pobieranie zasiłku z równoczesnym skróceniem okresu zasiłkowego. Uważamy, że dostateczną karą dla ubezpieczonego jest już samo to tylko jeżeli zawiesi mu się tylko na pewien okres czasu jego prawo pobierania należnego zasiłku i w tym też kierunku zdają wnioski. Zresztą o ile nam jest wiadomym nawet Związek Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych jest tego samego zdania, starając się przez odpowiednią liberalną interpretację rygor art.50 nieco złagodzić.

W toku dyskusji podniesiono, iż najbardziej naglącą jest sprawa zasiłku bezrobotnych i pożądaną jest, by Rząd traktował ją odrębnie od ewentualnej nowelizacji ustawy o bezrobociu pracowników umysłowych, ażeby bezrobotnym, którzy się znajdują w największej nędzy, przyjść z jaknajprędszą pomocą.

P. Poseł Machej stawia wniosek o wypłacanie zasiłku na cały czas trwania bezrobocia, który to wniosek w toku głosowania upadł 8-ma głosami przeciwko jednemu.

Komisja Pracy i Opieki Społecznej przyjęła jednogłosem powyższą rezolucję i uprasza Wysoki Sejm o jej przyjęcie.

/-/ P a w l a s

referent Komisji.

S e j m Ś l ą s k i

Druk Nr.93/III.

Śląska Rada Wojewódzka

Katowice, dnia 13.maja 1931 r.

L. RW.359

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w Katowicach.

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy o sprzedaży firmie " Lignoza ", Spółka Akcyjna w Katowicach, gruntu Skarbu Śląskiego, uchwalony przez siebie na posiedzeniu w dniu 5.maja 1931 r., w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art.23.statutu organicznego, z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu.--

1 załącznik.

Śląska Rada Wojewódzka

Przewodniczący :

Wojewoda Śląski

w z.

/-/ Żurawski.

Mr.

U s t a w a

z dnia r.

o sprzedaży firmie " Lignoza " Spółka Akcyjna w Katowicach
gruntu Skarbu Śląskiego.

Art. 1.

Zezwala się na sprzedaż firmie "Lignoza" Spółka Akcyjna w Katowicach, parcel gruntowych nr.nr.237/28 i 262/28 o łącznej powierzchni ² 66 m, wchodzących w skład nieruchomości, objętej wykazem hipotecznym L.45 tom III księgi wieczystej "Ścierń", obręb katastralny " Porąbek " w powiecie pszczyńskim, stanowiącej własność Skarbu Śląskiego.

Art. 2.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

Art. 3.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Uzasadnienie.

Nieruchomość, objęta wykazem hipotecznym L.45 tom III księgi wieczystej " Ścierń ", stanowiąca przedtem własność byłego "Prowincjonalnego Związku Śląskiego" przeszła na własność Skarbu Śląskiego na zasadzie art. 12 ustawy konstytucyjnej z 15.VII.1920 r. /Dz.U.R.P.Nr.73, poz.497/ zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego.

Z tej nieruchomości dwie parcele nr.237/28 i 262/28 o łącznej powierzchni ² 66 m, zajęła firma "Lignoza" w roku 1917 pod tor własnej bocznicę kolejowej, twierdząc, że kupiła je od byłego "Prowincjonalnego Związku Śląskiego", lecz zaniedbała uzyskać przewłaszczenie.

Ponieważ omawiane parcele są zbędne dla Skarbu Śląskiego przeto Śląska Rada Wojewódzka proponuje ich sprzedaż firmie "Lignoza".-

W N I O S E K

Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. w Sejmie Śl.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm zechce uchwalić:

"Wobec katastrofalnej sytuacji wywołanej brakiem pracy oraz ograniczeniem względnie zanikaniem państwowej oraz wojewódzkiej pomocy doraźnej dla bezrobotnych i ludności najbiedniejszej należy natychmiast zwołać posiedzenie Komisji Budżetowo-Skarbowej Sejmu Śląskiego, polecając jej wyszukanie środków pieniężnych na akcję pomocy bezrobotnym i ludności najbiedniejszej. Sejm stwierdza, że na te cele potrzebne będzie kwota wynosząca około 700.000,-- złotych miesięcznie."

U z a s a d n i e n i e :

Już podczas obrad Komisji Budżetowo-Skarbowej nad przedłożonym przez Śląską Radę Wojewódzką preliminarzem budżetowym na rok 1931/32 przedstawiciele podpisanego Klubu zwracali uwagę na niedostateczną wysokość prelimitowanych przez Śląską Radę Wojewódzką kredytów na pomoc dla bezrobotnych i ludności najbiedniejszej. Na wniosek przedstawicieli podpisanego Zespołu kredyt ten podwyższony został nieomal o 100%. Przedstawiciele podpisanego Klubu już wówczas stali na stanowisku, że i ten podwyższony kredyt nie uczyni zadość najbardziej palącym potrzebom. Wbrew złożonemu w tej sprawie oświadczeniu przedstawiciela Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego nie znaleziono żadnych środków na dalsze uzupełnienie tego kredytu, ani też nie przedstawiono Wysokiemu Sejmowi żadnego planu, zmierzającego do powiększenia tych środków.

Wobec konieczności natychmiastowego przeciwdziałania szerzącej się wśród bezrobotnych nędzy, oraz wobec zanikania doraźnej pomocy państwowej wojewódzkiej, jest zadaniem Komisji Budżetowo-Skarbowej Sejmu Śląskiego obmyśleć i wynaleźć środki na dalszą pomoc dla bezrobotnych i ludności najbiedniejszej.

Katowice, dnia 12.czerwca 1931r.

/-/ Wolny, Sosiński, Kędzior, Sikora, Chmielewski m.p.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Budżetowo-Skarbowej w sprawie zmiany art.10.lit "c"
ustawy z dnia 8.II. 1928 r. o Śląskim Funduszu Gospodarczym.

Ustawa Skarbowa z dnia 30.marca br. przewiduje tytułem dotacji na rzecz Śląskiego Funduszu Gospodarczego sumy 1 116 000,--zł. Obowiązująca obecnie ustawa o Śląskim Funduszu Gospodarczym z dnia 8.lutego 1928r. /Dz.U.Śl.Nr.4.poz.7/ przewiduje, że dotacja Skarbu Śląskiego na rzecz Śląskiego Funduszu Gospodarczego wynosić ma co najmniej 2 % wpływów budżetowych.

Ponieważ sytuacja gospodarcza, pod której wpływem ustalono cyfry budżetu śląskiego na rok 1931/32 nie zezwoliła na dotowanie Śląskiego Funduszu Gospodarczego kwotą przewidzianą w ustawie o Śląskim Funduszu Gospodarczym, przeto dotacja na rzecz Śląskiego Funduszu Gospodarczego wyniosła jak wyżej wspomniano , tylko 1 116 000,-- zł.

Względy na ugodnienie wzajemne ustawodawstwa w tej sprawie zmuszają Komisję do przedłożenia Wysokiemu Sejmowi poprawki, mocą której dotacja Skarbu Śląskiego na rok 1931/32 wynosić ma 1 116 000,-- zł.

W imieniu Komisji Budżetowo-Skarbowej wnoszę o przyjęcie tej ustawy.

Sprawozdawca :

/--/ Chmielewski.

Wniosek

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy w sprawie przekazania sum uzyskanych ze skreślenia 15 % dodatku do uposażeń urzędniczych na pomoc dla bezrobotnych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

Ustawa

z dnia.....1931 r.

upoważniająca Radę Wojewódzką do przekazania sum uzyskanych ze skreślenia 15 % -owego dodatku do uposażeń urzędniczych w budżecie na rok 1931/32 na pomoc dla bezrobotnych.

Art. 1.

Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do przekazania sum uzyskanych z skreślenia 15 %-owego dodatku do uposażeń urzędniczych w budżecie na rok 1931/32 na pomoc dla bezrobotnych. Przekazanie następuje na wniosek Wojewody Śląskiego.

Art. 2.

Wykonanie ustawy porucza się Wojewodzie.

Art. 3.

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Uzasadnienie.

Zarządzeniem Wojewody Śląskiego cofnięto urzędnikom płatnym z Skarbu Śląskiego 15 % dodatek do uposażeń służbowych pobierany przez nich, analogicznie do urzędników płatnych z Skarbu Państwa. Zarządzenie to poważnie ogranicza dochody urzędników szczególnie niższych i jest jedynie uzasadnione analogicznym ograniczeniem dochodów urzędników płatnych z Skarbu Państwa.

Zważywszy, że przez skreślenie 15 % dodatku uwolni się prawdopodobnie kwota około 4 000 000,-- zł. i że mamy przeszło 60 000 bezrobotnych na Śląsku należy sumy te przeznaczyć na pomoc dla bezrobotnych, ponieważ ograniczenie pomocy państwowej i wojewódzkiej wymaga w każdym razie natychmiastowego przeciwdziałania i utrzymania co najmniej dotychczasowej wysokości kwot wypłacanych na wsparcie dla bezrobotnych.

Katowice, dnia 17.czerwca 1931r.

/-/ Witczak, Płonka, Kornke, Dr.Kocur, Piehoczek, Satara,

/-/ Fesser, Prokop, Piętka, Różański, Kapuściński.

W N I O S E K
- - - - -

Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. w sprawie zwolnień nauczycieli.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

"Wzywa się Wojewodę Śląskiego do cofnięcia dekretów zwolnień tych nauczycieli, którzy w czasie plebiscytu wstąpili do służby nauczycielskiej, od początku szkolnictwa polskiego na Śląsku pracowali w najtrudniejszych warunkach, egzamin dojrzałości zdali, a mają zostać zwolnieni, ponieważ nie zdali jeszcze egzaminu kwalifikacyjnego."

U Z A S A D N I E N I E.
- - - - -

Podczas plebiscytu i na początku istnienia szkolnictwa polskiego na Śląsku przygotowano do służby nauczycielskiej na kursach większą liczbę nauczycieli i nadano im posady pod warunkiem, że podczas sprawowania urzędu poddadzą się pierwszemu egzaminowi nauczycielskiemu. Byli to ludzie w pełnym wieku młodzieńczym męskim względnie kobiecym, których wyrwano z dotychczasowych zajęć i powołano do służby nauczycielskiej, ponieważ ich koniecznie potrzebowano. Znaczący ówczesnych stosunków szkolnych po-

twierdzą, że ci nauczyciele obowiązki swe wykonywali sumiennie nawet tak gorliwie, że pewna część nabawiła się choroby i znalazła rychłą śmierć.

Zdawanie egzaminów przez tych nauczycieli, często ludzi od młota i kilofa, jest nadmiernym wysiłkiem, a miernikiem ich wartości nauczycielskiej powinna być ich wartość moralna i sumienne wykonywanie obowiązków nauczycielskich, a nie stwierdzanie wiadomości w egzaminach.

Obserwować można, że zwalnianie wyżej wymienionej kategorii nauczycieli nie odbywa się według jednolitych norm, gdyż istnieją okręgi szkolne, w których wpływ wychowawczy przełożonych umożliwia nauczycielom tym złożyć egzamin kwalifikacyjny, nie pozbawiając ich chleba i pracy.

Przedewszystkiem należałoby oczekiwać, że dla tych nauczycieli znaleźć się musi inne zatrudnienie w urzędach Województwa Śląskiego.

Katowice, dnia 17.czerwca 1931r.

/-/ Jan Kędzior, W.Sosiński, Broncel, Fr.Roguszczaek,

/-/ Krawczyk, Wieczorek, Karetta, Breliński, Dr.Hager,

/-/ Kempka m.p.

W N I O S E K

Klubu Niemieckiego w sprawie zmiany ustawy wprowadczej
do Ordynacji Ubezpieczeniowej z dnia 19.VII.1911r./Dz.
Ust.Rz.Niem.str.839/.

U S T A W A

z dnia1931,r

dotycząca zaopatrzenia osób, których od pobierania rent
wyklucza art.68 ustawy wprowadczej do Ordynacji Ubezpie-
czeniowej z dnia 19.VII.1911r. /Dz.U.Rz.Niem.str.839/.

Art. 1.

Art.68 ustawy wprowadczej otrzymuje następujące brzmienie:

"Ze czas wyczekiwania dla uprawnienia do renty w myśl §§ 1252,1278 nr.1
ordynacji ubezpieczeniowej, zalicza się także składki opłacane przed 1.I.
1912r. do ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa".

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie z 1.stycznia 1931r.

Art. 3.

Wykonanie porucza się Wojewodzie.

U Z A S A D N I E N I E:

Artykuł 68 ustawy wprowadczej przepisuje, że składki opłacane do
ubezpieczenia inwalidzkiego przed 1.styczniem 1912r. uwzględnia się przy
badaniu uprawnień osób, ubiegających się o rentę dla pozostałych tylko
do 31.grudnia 1930r. Według tego artykułu nie mają prawa do renty wszystkie
wdowy, których mężowie nie przebyli nowego okresu wyczekiwania po 1.stycz-
niu 1912r. Znaczy to, że wszystkie wdowy, których mężowie pomarli w czasie
do 31.grudnia 1916r. nie mają prawa do renty wdowiej. Zakład Ubezpieczeń
na wypadek inwalidztwa takie wnioski odrzuca. Ponieważ przepis wymienio-
nego artykułu jest bardzo krzywdzący należy go zmienić, by przy rozpatry-
waniu wniosków o udzielenie renty nie robiono różnicy między wdowami,
których mężowie zmarli po 1.styczniu 1912r.

Katowice, dnia 17.czerwca 1931r.

/-/ Kunsdorf, Ochmann, Frank, Schmiegel, Ulitz, Dr.Pant,

/-/ Pawlas m.p.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Pracy i Opieki Społecznej Sejmu Śląskiego w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej rozporządzeni Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.marca 1928r. o umowie o pracę pracowników umysłowych /Dz.U.R.P.Nr.35.poz.323/ na obszar Województwa Śląskiego.

Na posiedzeniu Sejmu Śląskiego w dniu 9.grudnia 1930r. Zespół Posłów Ch.D. i N.P.R. zgłosił wniosek o rozciągnięcie mocy obowiązującej rozporządzeni Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników umysłowych na obszar Województwa Śląskiego.

Wniosek został przekazany Komisji Pracy i Opieki Społecznej.

Na posiedzeniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej w dniu 2.stycznia 1931r. wniósł referent o odroczenie rozprawy wniosku ze względu na zastrzeżeni Zespołu związków zawodowych pracowników umysłowych, celem dania możliwości przedstawicielom Zespołu związków zawodowych pracowników umysłowych przedłożenia Komisji swych uwag i zastrzeżeń. Przeciw wnioskowi referenta wystąpił poseł Kapuściński. Komisja uwzględniła wniosek referenta i poleciła przewodniczącemu zprosić przedstawicieli związków zawodowych pracowników umysłowych na posiedzenie, na którym omawiany będzie powyższy wniosek.

Wniosek znalazł się na porządku obrad Komisji w dniu 29.kwietnia br. Na posiedzeniu tem został z powodu spóźnionej pory odroczony. Przedstawiciele związków pracowników umysłowych na powyższem posiedzeniu nie byli obecni.

Następne posiedzenie Komisji, na którem wniosek ten został umieszczony na porządku obrad odbyło się w dniu 1.czerwca 1931. Na powyższe posiedzenie przybyli przedstawiciele związków zawodowych pracowników umysłowych. Wniosek referował poseł Brzeskot.

Referent odczytał nieomal całe rozporządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej celem zaznajomienia z treścią tegoż posłów, jak również ze względu na obecność przedstawicieli związków zawodowych pracowników umysłowych i wniósł o uchwalenie wniosku Posłów Zespołu Ch.D. i N.P.R.

Nad referatem toczyła się dyskusja. Przedstawiciel Zespołu związków zawodowych pracowników Umysłowych p.Dr.Gawlik, wniósł poprawki do następujących artykułów:

Do art.2,4, 19. ustęp ostatni, do art.21. ust.4., do art.24. ust.2., do art.25.ust.4., do art.29,do art.30. ust.1., do art.38. ust.1. i do art.43.

Poprawki te domagają się szeregu uzupełnień, któreby uniemożliwiły porównanie pracowników.

Po wypowiedzeniu się przedstawicieli Związków pracowników umysłowych, z których poza Drem Gawlikiem przedstawiciel Związku Pracowników Gmin Województwa Śląskiego i Zjednoczenia Zawodowego Pracowników Umysłowych oświadczyli się za przyjęciem wniosku Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. wywiązała się dłuższa dyskusja, w której członkowie Komisji zwracali uwagę, że Sejm Śląski chcąc rozciągnąć moc obowiązującą rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej na obszar Województwa Śląskiego nie może zmienić jego treści. Niektórzy członkowie byli za dalszym odroczeniem sprawy.

Po wyczerpaniu dyskusji referent przeciwstawiając się wniesionym poprawkom, których przyjęcie uniemożliwiłoby rozciągnięcie tego bądź co bądź pożądanego w interesie ogółu pracowników umysłowych rozporządzenia, stawia wniosek o przyjęcie projektu ustawy w brzmieniu wniosku Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R.

W głosowaniu większość członków Komisji opowiedziała się za propozycją referenta, zaś wniesione poprawki uchwalono przekazać rządowi centralnemu, jako materiał, który należałoby uwzględnić przy ewent.nowelizacji tego rozporządzenia.

/-/ Jan Brzeskot.

SPRAWOZDANIE

Komisji Pracy i Opieki Społecznej z obrad nad wnioskiem Klubu Socjalistycznego w sprawie przedłożenia Sejmowi projektu ustawy o ubezpieczeniu społecznem na cieszyńską część Województwa Śląskiego z dnia 19. czerwca 1931r.

Komisja uznała w zupełności słuszność żądania zawartego w zgłoszonym wniosku. W dyskusji wyłoniły się duże kwestje a mianowicie, czy należy wprowadzić na Śląsk Cieszyński odnośną część ordynacji ubezpieczeniowej /Reichsversicherungsordnung/ obowiązującej na Górnym Śląsku, czy też należy opracować samodzielną ustawę ubezpieczeniową; dalej czy termin do przedłożenia ustawy /1. październik 1931/ nie jest zbyt krótki dla opracowania wymaganego do wniosku projektu ustawy. Ze względu na trudności połączone z wprowadzeniem obowiązującej na Górnym Śląsku ordynacji ubezpieczeniowej w całości na cieszyńską część Województwa Śląskiego, Komisja wypowiedziała się za wniesieniem osobnego projektu ustawy, opartego jednak na ustawie obowiązującej na Górnym Śląsku w ten sposób, aby istniejące w tym celu instancje orzekające na Górnym Śląsku mogły służyć równocześnie dla spraw ubezpieczeniowych na Śląsku Cieszyńskim.

Termin złożenia odnośnego projektu ustawy przez Radę Wojewódzką ustaliła Komisja na 1. grudnia 1931r.

Odnośny wniosek Komisji brzmi :

"Sejm wzywa Radę Wojewódzką do przedłożenia Sejmowi wniosku, zawierającego projekt ustawy w przedmiocie wprowadzenia na cieszyńską część Województwa Śląskiego ubezpieczenia na starość i na wypadek inwalidztwa, opartego na obowiązującej na Górnym Śląsku Ordynacji ubezpieczeniowej. Termin wniesienia projektu ustawy ustala Sejm do 1. grudnia 1931r.

Referent :

/-/ J. Machoj.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Pracy i Opieki Społecznej do wniosku Klubu Socjalistycznego w sprawie przywrócenia samorządu w instytucjach ubezpieczeniowych na terenie Województwa Śląskiego.

Nad powyższej wymienionym wnioskiem obradowała Komisja na posiedzeniu dnia 19. czerwca 1931r.

Przeprowadzona dyskusja wykazała, że wbrew ustawie konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1920. nadającej Województwu Śląskiemu szerokie prawo samorządu terytorjalnego, Rząd względnie Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej bez ważnych powodów zniósł na terenie Śląska Cieszyńskiego samorząd w kasach chorych, tj. w instytucjach, które z tytułu ustawy z dnia 20.V.1920. powinny być zarządzane przez przedstawicieli członków Kasy - pracodawców i ubezpieczonych pochodzących z wyboru, i które w całym świecie o ile istnieją cieszą się szeroką autonomją.

Zniesienie samorządu w kasach chorych na Śląsku Cieszyńskim, Sejm Śląski uważa za niezgodne z duchem Konstytucji i sprzeczne z interesem ubezpieczonych, tembardziej, że dotychczasowa działalność pp. Komisarzy ujawniła się tylko w ograniczaniu nabytych od lat dziesiątek praw do świadczeń ze strony ubezpieczonych. PP. Komisarze nie tylko ograniczają nabyte prawa członków w stosunku do ich instytucji, lecz nie uznają równouprawnienia ludności śląskiej przy przyjmowaniu pracowników na posady w kasach chorych. Pomimo przyjętej zasady, zapewniającej przy równych kwalifikacjach - pierwszeństwo ślązacom, pp. Komisarze sprowadzają nie tylko na stanowiska sekretarzy aż z Warszawy, lecz nawet portjerów sprowadza się ze Sosnowca, gdyż widocznie według zdania pp. Komisarzy, ślązacy do wykonywania tych funkcji się nie nadają.

Poniższe zdania ludności śląskiej...

pp. Komisarzy, lecz leży to widocznie w interesie władz nadzorczych, które nawet komisarzy nie powołują z pomiędzy ślązaków.

Takie postępowanie wobec ludności śląskiej jest niesłychane dla niej krzywdą zwłaszcza w czasie katastrofalnego bezrobocia, tem bardziej, że instytucje te pod zarządem autonomicznym i współpracy pracowników ślązaków doszły do nieznanego gdzie indziej rozkwitu.

Według nieznanych dotychczas bliżej zarządzeń Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej nastąpić ma połączenie Pow. Kas. Chorych w Cieszynie i Bielsku w jedną Okręgową Kasę Chorych z siedzibą w Bielsku.

Nie można dopatrzeć się w tych zamierzeniach żadnych dodatnich objawów, któreby uzasadniały potrzebę tych gwałtownych zmian dokonywanych ponad głowami interesowanych członków tych instytucyj. Jest rzeczą natomiast pewną, że takie zarządzenie pociągnie za sobą znaczne utrudnienia dla ubezpieczonych przy dochodzeniu ich praw, jakoteż dla pracodawców przy załatwianiu swoich interesów z Kasą Chorych.

To też na Komisji podnosiły się głosy za wprowadzeniem w Polsce ustaw regionalnych a zwłaszcza w dziale ustaw socjalnych, gdyż traktowanie zachodnich dzielnic Państwa według szablonu odpowiadającemu warunkom społecznym panującym na wschodzie, może spowodować upadek naszego dorobku pod względem społecznym i kulturalnym. Łączenie więc istniejących na Śląsku Cieszyńskim Kas Chorych jest nie tylko rzeczą niecelową, lecz wręcz szkodliwą dla bezpośrednio interesowanych stron.

Nie jest w tej sprawie znane stanowisko władz wojewódzkich, gdyż zamiast u stron bezpośrednio interesowanych, władze wojewódzkie zasięgały opinii u pp. Starostów, którym wiadomo w dzisiejszych warunkach nie wolno mieć własnego zdania. Jeżeli to wszystko dzieje się za wiedzą i zgodą Pana Wojewody, to trudno tu uwierzyć w jego oficjalne oświadczenia składane w Sejmie, jakoby był obrońcą autonomji.

Katowice, dnia 16.czerwca 1931.

SPRAWOZDANIE

Komisji Administracyjno-Samorządowej w sprawie zmiany nazwy gminy "Zawada" .

Przedłożony przez Śląską Radę Wojewódzką projekt ustawy o zmianie nazwy gminy "Zawada" na "Zawada-Rybnicka" i przekazany w I-szem czytaniu w dniu 7.maja 1931r. /druk Nr.67/III./ przez Sejm Śląski Komisji Administracyjno-Samorządowej był przedmiotem obrad tejże Komisji w dniu 29.maja 1931.

Komisja Administracyjno-Samorządowa podzieliła stanowisko Śląskiej Rady Wojewódzkiej, oparte na uchwałach Rady Gminnej w Zawadzie i Wydziału Powiatowego w Rybniku w sprawie zmiany nazwy tejże gminy na nową nazwę "Zawada-Rybnicka" i wnosi:

"Wysoki Sejm raczy uchwalić przedłożony projekt ustawy".

Sprawozdawca:

/-/ Jan Koj.

Katowice, dnia 16.czerwca 1931r.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Administracyjno-Samorządowej w sprawie zmiany nazwy gminy "Niewiadom-Górny".

Komisja Administracyjno-Samorządowa na posiedzeniu w dniu 29.maja br. rozpatrywała przez Śl. ską Radę Wojewódzką, przedłożony projekt ustawy /druk nr.66/III./ o zmianie nazwy gminy "Niewiadom-Górny" na "Niewiadom" i przychyliła się do stanowiska Śląskiej Rady Wojewódzkiej, opartego na uchwałach Rady Gminnej w Niewiadomiu Górnym i Wydziału Powiatowego w Rybniku w sprawie zmiany nazwy tejże gminy na nową nazwę "Niewiadom".

W imieniu Komisji Administracyjno-Samorządowej wnoszę o przyjęcie tej ustawy.

Sprawozdawca:

/-/ Jan Koj.

Okres III.
L.dz.462/1/31.

Śląska Rada Wojewódzka
Liczba RW.343/8.

Katowice, dnia 21.czerwca 31r.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego.

W załączeniu mam zaszczyt przesłać projekt ustawy, zawierającej budżet Wojewódzkiego Funduszu Drogowego na rok administracyjny 1931/32., uchwalony przez Śląską Radę Wojewódzką w dniu 29.maja br., z prośbą o umieszczenie projektu tego na porządku obrad Sejmu Śląskiego. -

1 zał.

Przewodniczący
Śląskiej Rady Wojewódzkiej:

/-/ Dr.Grażyński
Wojewoda Śląski.

U S T A W A z dnia

zawierająca budżet Wojewódzkiego Funduszu Drogowego na rok administracyjny 1931/32.

- Art.1. Budżet Wojewódzkiego Funduszu Drogowego stanowi załącznik do ustawy skarbowej na rok administracyjny 1931/32. z dnia 30.III. 1931r. /Dz.U.Sl.Nr.8.poz.16/.
- Art.2. Załączonym budżetem Wojewódzkiego Funduszu Drogowego na rok administracyjny 1931/32. ustala się:
kwotę wydatków na 2.925.625,00 złotych.
- Art.3. Jako pokrycie ustalonych w art.2.wydatków służą preliminowane w budżecie dochody w kwocie 2.926.047,08 złotych.
- Art.4. Wszystkie wydatki mogą być uskutecznione tylko na cele wymienione w §§ i pozycjach budżetu i w granicach kredytów w tych paragrafach i pozycjach ustalonych. -
- Art.5. Śląska Rada Wojewódzka ma prawo przenosić kredyty w razie potrzeby między pozycjami jednego i tego samego paragrafu. -
- Art.6. Śląska Rada Wojewódzka ma prawo ustalać wydatki Wojewódzkiego Funduszu Drogowego w budżecie nieprzewidziane, o ile zmiany te nie wywołują powiększenia dotacji Skarbu śląskiego. -
- Art.7. Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do zwiększania wydatków, przewidzianych w § 2. do wysokości 5% faktycznych dochodów, przewidzianych w §§ 3, 4, 5, oraz 6. załączonego budżetu. -
- Art.8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. -
- Art.9. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewódzie. -

P r e l i m i n a r z b u d ż e t u Wojewódzkiego Funduszu Drogowego
na r o k 1931/32.

§	Wyszczególnienie dochodów.	z ł o t y c h	o b j a s n i e n i e .
	<u>Dochody Wojewódzkiego Funduszu Drogowego</u>	<u>2 926.047,08 zł.</u>	
1	Zwrot udzielonych pożyczek	691.147,08 zł.	a/ udzielono pożyczek na budowę dróg w kwocie 4.500.000.- zł. z czego dotychczas zwrocono /stan z dnia 31.III.1931. 263.556,37 zł b/ zaległe raty 99.727,67 " c/ przypis za rok 1931/32. 327.863,04 " r a z e m : 691.147,08 zł.
2	Odsetki od lokat	10.000,-- zł.	Odsetki od lokat na koncie g. m. m. P.M.O. 10.000,-- zł. <u>O p ł a t y z art.4. ustawy.</u>
3	Opłaty od pojazdów mechanicznych	1.982,500,-- zł.	a/ opłaty od samochodów osobowych /2017 pojazdów/ 1.000.000,-- zł. b/ " " ciężarowych /836 pojazdów/ 800.000,-- " c/ " " autobusów /98 pojazdów/ 98.000,-- " d/ " " motocykli /1298 pojazdów/ 78.000,-- " e/ " " innych pojazdów mechanicznych 6.500,-- " r a z e m : 1.982.500,-- zł.
			<u>O p ł a t y z art.6. ustawy.</u>
4.	Opłaty od pojazdów mechanicznych i konnych za przewóz towarów	80.000,--	a/ opłaty od pojazdów mechanicznych za przewóz towarów 60.000,-- zł. b/ " " " konnych " " 20.000,-- " r a z e m : 80.000,-- zł.
			<u>O p ł a t y z art.15. ustawy.</u>
5	Opłaty od biletów za przewóz pojazdem mechanicznym	140.000,--	Opłaty od biletów za przejazd pojazdem mechanicznym na 17-stu liniach autobusowych 140.000,--
			<u>O p ł a t y z art.16. ustawy.</u>
6	Opłaty od reklam	10.000,--	Opłaty od reklam przy drogach publicznych 10.000,-- zł.
7	Grzywny za przekroczenie przepisów porządkowych na drogach publicznych	10.000,-- zł,	Grzywny za przekroczenie przepisów porządkowych na drogach publicznych 10.000,-- zł,
8	Inne wpływy	2.400,-- "	Za wypożyczenie walców drogowych związkowi komunalnym /4 walce a 600,- złotych/ 2.400,-- zł.

P r e l i m i n a r z

budżetowy Wojewódzkiego Funduszu Drogowego na rok 1931/32

§ Wy s z c z e g ó l n i e n i e w y d a t k ó w	z ł o t y c h	O b j a ś n i e n i e
<u>Wydatki Wojewódzkiego Funduszu Drogowego</u>	<u>2.925.625,-- zł.</u>	
1. Odszkodowanie dla władz wymiarowych	110.625,-- "	Odszkodowanie dla władz wymiarowych 5% od wpływów, przewidzianych w 3, 4, 5 i 6 dochodów 110.625,-- zł.
2. Wydatki administracyjne	18.000,-- "	Opłata ryczałtowa za obrót czekowy na koncie głównym w P.K.O., druki, książeczki, wypłaty związane z przeprowadzeniem kontroli władz wymiarowych, ryczałty na koszty podróży itp. 18.000,-- "
3. Opracowanie projektu i studja dróg	12.000,-- "	Opracowanie projektu i studja drogi Pawłowice-Skoczów i inne 12.000,-- "
4. Przebudowa i wzmocnienie dróg wojewódzkich	2.285.000,-- "	Poz.1.na wykonanie bruku kostkowego I.klasy na odcinku Bytom-Bańgów 1600 mb.trasa Katowice-Lubliniec 283.000,-- "
		poz.2.na wykonanie szlifowania na drodze Bielsko-Skoczów 2300 mb..... 57.000,-- "
		poz.3.budowa nawierzchni asfaltowej na drodze Szarlej-Tarn.Gózy 75% kosztów budowy 975.000,-- "
		poz.4.zakup materiałów kamiennych, brukowanie i regulowanie poboczy, gruntowne remonty potrzebne do wykonania pracy przy robotach wymienionych w poz.5..... 400.000,-- " Roboty wymienione, w poz.3 i 4 przewidziane jako kredytowe ustawą skarbową na rok 1931/32, z uwagi jednak na tańsze wykonanie ich w własnym zakresie działania preliniuje się wykonać je sposobem gospodarczym.
		poz.5.częściowa spłata należności za roboty kredytowe, przewidziane ustawą skarbową na rok 1931/32 w Cz.II.Dz.V. § 13 poz.14 nadzw.: a/ Zory-Zawieś /beton/.....380.000,-- zł. b/ " " /asfalt/.....960.000,-- " c/ Mysłówice-Oświęcim400.000,-- " Razem: 1.740.000,-- zł.
		z czego przewiduje się wpłatę 25% 470.000,-- "
		poz.6.Wydatki administracyjne, związane z kontrolą wykonania robót kredytowych..... 100.000,-- " Razem § 4.: 2. 285.000,-- zł.
5. Pożyczki dla samorządów na budowę i przebudowę i utrzymanie dróg i mostów	300.000,-- "	poz.1.Dla gminy Knurów na budowę ulicy Wilsona 100.000,-- "
		poz.2. " miasta Rybnika na przebudowę drogi Rybnik-Wodzisław i Rybnik Zory w granicach miasta..... 100.000,-- "
		poz.3. " miasta Bielska na wykupno gruntów, pod potrzebne drogi Dziedzice-Bielsko, remont ulicy Strzelichej oraz 25% udział w budowie wiaduktu na drodze Dziedzice-Bielsko 100.000,-- " Razem § 5.: 300.000,-- zł.
6. Subwencje dla samorządów na budowę, przebudowę i utrzymanie dróg	200.000,-- "	poz.1.Dla miasta Rybnika na przebudowę drogi Rybnik-Wodzisław i Rybnik-Zory w granicach miasta..... 50.000,-- "
		poz.2. Dla Wydziału Powiatowego w Lublińcu na gruntowny remont drogi Kalety-Sośnica ... 50.000,-- "
		poz.3. Dla ubogich gmin na utrzymanie i budowę dróg i mostów 100.000,-- " Razem § 6.: 200.000,-- zł.

Katowice, dnia 23.VI.1931.

SPRAWOZDANIE

Komisji Prawniczej.

Wniosek Zespołu Posłów CH.D. i N.P.R. w sprawie rozciągnięcia mocy ustawy o wykonaniu praktyki lekarskiej z dnia 2.grudnia 1921r. /Dz.U.R.P.Nr.105.poz.762/ oraz ustawy o ustroju i zakresie działania Izby Lekarskich z dnia 2.grudnia 1921. na Województwo Śląskie, skierowany był na plenarnym posiedzeniu Sejmu Śląskiego w dniu 9.lutego br. do Komisji Prawniczej.

Komisja zajmowała się wspomnianym tematem na posiedzeniu, które odbyło się w dniu 18.VI.31r. i przeprowadzwszy dyskusję uznała:

- 1/ - że obie ustawy nie mogły uzyskać mocy obowiązującej na Śląsku bez wprowadzenia zmian, uwzględniających tujejsze warunki, -
- 2/ - że do poczynienia zmian w obu ustawach kompetentnym jest jedynie ten czynnik, który ustawy te wydał, to znaczy Sejm Rzeczypospolitej, -
- 3/ - że Sejm Rzeczypospolitej, po przeprowadzeniu koniecznych poprawek, winien wyrazić swoją wolę w tym kierunku, czy ustawy obowiązujące mają na obszarze całej Rzeczypospolitej, nie wykluczając województwa śląskiego, -
- 4/ że dopiero wówczas Sejm Śląski władnym byłby do nadania mocy obowiązującej obu ustawom na obszarze Górnego Śląska. -

W tym stanie rzeczy, oraz, kierując się życzeniem niezaniobdania niczego, coby przyspieszyć mogło załatwienie spraw nader ważnych nie tylko z punktu widzenia materialnych interesów jednego stanu lekarskiego i jego etyki zawodowej, ale tangujących w wysokiej mierze dobro społeczne, - Komisja Prawnicza w pełnym składzie i jednogłośnie zaproponowała Wysokiej Izbie przyjęcie rezolucji, która brzmi:

" Sejm Śląski wzywa Pana Wojewodę, by -

- 1/ - natychmiast powołał do życia Izbę Lekarską z siedzibą w Katowicach dla górnośląskiej części Województwa Śląskiego na podstawie Königl.Verordnung z dnia 25.V.1887. /G.S.169/ über die Einrichtung einer ärztlichen Standesvertretung nebst Ergänzung vom 20.Mai 1898. //G.S.222/ und 23.Januar 1899. u. 8.Juli 1907. sowie Verordnung vom 6.Januar 1896 /G.S.1.betr. die Bildung von Aerztekammern,
- 2/ ażeby poczynił wszystko co potrzeba, ażeby ustawa z dnia 2.grudnia 1921. w przedmiocie wykonywania praktyki lekarskiej w Państwie Polskiem, oraz ustawa z dnia 2.grudnia 1921. o ustroju i zakresie działania Izby Lekarskich z poprawkami, uwzględniającymi stosunki śląskie, uzyskała moc obowiązującą na całym obszarze województwa śląskiego przez uchwałę Sejmu Rzeczypospolitej. "

Siedzibą Izby Lekarskiej winno być Katowice.

Uchwalenie punktu pierwszego rezolucji przy równoczesnem wysunięciu żądania drugiego uznała Komisja Prawnicza z tego powodu za potrzebne, gdyż dobro społeczeństwa wymaga natychmiastowej realizacji Izby Lekarskiej, zaś załatwienie punktu drugiego, zmierzającego do unifikacji ustawodawstwa państwowego, wymagać może długiego czasokresu.

Intenien Komisji Prawniczej wnoszę o przyjęcie powyższej rezolucji.

Sprawozdawca:

Dr.Bronisław Hager

Sprawozdanie Komisji Prawniczej

o projekcie ustawy w sprawie zaliczenia czasu służby publicznej i pracy zawodowej do lat służby śląskich funkcjonariuszów wojewódzkich.

Sprawozdawca: Poseł Dr.Adam Kocur.

Wysoki Sejmie!

Ustawa z dnia 20. kwietnia 1926r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów śląskich /Dz.U.Śl. nr. 11, poz.19/ nakłada na władzę przełożoną funkcjonariuszów śląskich obowiązek zaliczenia czasu służby publicznej i pracy zawodowej do lat służby.

Zaliczenie to nie mogło być uskutecznione z powodu braku odpowiedniej ustawy weryfikacyjnej, gdyż wszystkie przepisy prawne, jak np.:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16. lipca 1925 r. /Dz.U.Rz.P.Nr.75 poz.526/ oparte na art. 2 ustawy z dnia 13. lutego 1924r. "w przedmiocie stosowania na obszarze Województwa Śląskiego ustaw, dotyczących państwowej służby cywilnej". /Dz.U. Rz.P. Nr.21, poz.224/ w związku z art. 3 ustawy z dnia 18. marca 1925r. /Dz.U.Rz.P.Nr.36, poz.240/ zmieniającej niektóre postanowienia z dnia 13. lutego 1924r., ani też następne ustawy i rozporządzenia jak np. rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. marca 1928 r. o komisjach weryfikacyjnych /Dz.U.Rz.P. Nr.38 poz.368/ z 1928r., rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15. listopada 1925r.; rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26. kwietnia 1929r. w sprawie wznowienia działalności Komisji weryfikacyjnych dla funkcjonariuszów państwowych Województwa Śląskiego /Dz.U.Rz. P.Nr.32 poz. 304 z 1929r./ nie dotyczy bezpośrednio śląskich urzędników i funkcjonariuszów.

Nie istnieją też żadne ustawy specjalne, normujące sprawę weryfikacji innych urzędników i funkcjonariuszów śląskich, opłacanych ze Skarbu Śląskiego, ani takie ustawy, któreby moc obowiązujących ustaw i rozporządzeń, dotyczących weryfikacji urzędników państwowych, rozciągały na urzędników śląskich.

Kwestja weryfikacji śląskich urzędników i funkcjonariuszów jest sprawą pilną, zważywszy, iż urzędnicy - funkcjonariusze śląscy oczekują na załatwienie sprawy weryfikacji już kilka lat, gdy tymczasem we wszystkich innych władzach na terenie Województwa Śląskiego sprawa weryfikacji urzędników państwowych została już dawno załatwiona.

Analogiczne stosowanie przepisów ustawowych, dotyczących weryfikacji urzędników państwowych w Województwie Śląkiem do śląskich urzędników bez osobnej ustawy mogłoby wytworzyć wątpliwości i narazić urzędników i funkcjonariuszów śląskich w przyszłości na poważne trudności przy dochodzeniu swoich praw emerytalnych, gdyż przepisy weryfikacyjne i emerytalne, nie pozwalają na swobodną interpretację.

Niniejszy projekt ustawy ma na celu usunięcie wszelkich wątpliwości w tej sprawie.

Przedstawiony obecnie projekt ustawy o weryfikacji urzędni-

ków i funkcjonarjuszów śląskich został oparty w całości na rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15. lipca 1925r. /Dz.U.Rz.P.Nr.75, poz. 526/ z temi tylko zmianami, które są wynikiem odrębnych warunków, istniejących na obszarze Województwa Śląskiego w związku z pracą plebiscytową i akcją powstańczą.

Pierwszy projekt ustawy druk nr. 18/III - zgłoszony przez posła Wolnego i towarzyszy miał obejmować tylko urzędników i niższych funkcjonarjuszów Biura Sejmu Śląskiego.

Komisja Prawnicza była odmiennego zdania i powzięła uchwałę, aby tą ustawą objąć nie tylko urzędników i funkcjonarjuszów Biura Sejmu Śląskiego, ale także wszystkich urzędników i niższych funkcjonarjuszów śląskich Zakładów Wojewódzkich i wogóle funkcjonarjuszów, płatnych ze Skarbu Śląskiego; w tym celu powołano do życia Podkomisję, która opracowała niniejszy projekt, /druk nr. 106/III. dotyczy druku nr. 18/III/, który był tematem kilkakrotnych obrad Komisji Prawniczej, która wreszcie w dniu 18.czerwca 1931r.uchwaliła ten projekt w III. czytaniu.

Do projektu Podkomisji zostały zgłoszone następujące poprawki:

Poprawka p. posła Dra Glücksmanna:

Art. 1.

Ustęp 1.

litera a/ po słowie....." w Państwie Polskiem," dodać zdanie:

"oraz niezawiniony pobyt w niewoli.Wyjątek stanowi itd."

Poprawkę przyjęto.

litera d/ po słowach...."i wojskową" dodać zdanie:

"oraz niezawiniony pobyt w niewoli",
zaś po słowie: "zaborczych" dodać
"Wyjątek stanowi okres....."

Poprawki te przyjęto.

Ustęp 2.

Po literze b/ skreśla się "i" umieszcza się przecinek, zaś po literze c/ umieszcza się słowa i, d/" -

Po słowie "w całości" umieszcza się kropkę, a następnie skreśla się słowa d/" z tem zastrzeżeniem, aż do słów 1.listopada 1918r.

Poprawki przyjęto.

Ustęp 4.

Skreśla się słowa "d/ i".-

Poprawkę przyjęto.

Poprawka p. posła Dra Kocura.

Art. 2.

Po słowie Marszałek Sejmu Śląskiego dodaje się słowa: "Po wysłuchaniu Wicemarszałków Sejmu".

Poprawkę przyjęto.

Art. 3.

Skreśla się słowa: "31.grudnia 1931r." i wstawia się słowa: "30. czerwca 1932 r."

Poprawkę przyjęto.

Poprawka pp. posłów Dra Glücksmanna i Dra Kocura.

Art. 4.

Po słowie "Zakładów Wojewódzkich" dodaje się słowa:
"Policji Województwa Śląskiego".

Były zgłoszone jeszcze inne poprawki, które jednak na posiedzeniu Komisji Prawniczej upadły.

U z a s a d n i e n i e oddzielnych artykułów.

Art. 1.

W art. 1 niniejszej ustawy są podane zasady obliczenia lat służby urzędników i funkcjonariuszów śląskich. Artykuł 1 w sposób możliwie szczegółowy przedstawia w ustępie 1 pod literą c/ wszelkiego rodzaju pracę w okresie plebiscytu i czynną służbę w powstaniach śląskich, które powinny być zaliczone do lat służby śląskim funkcjonariuszom wojewódzkim. Art. 1 w ustępie 1-szym pod literą c/ nie powinien naszym zdaniem wymagać długich uzasadnień, gdyż jest rzeczą zupełnie słuszną i sprawiedliwą, aby czynny udział w powstaniach śląskich, praca plebiscytowa, praca w organizacjach, które przyczyniły się do odzyskania niepodległości Polski i Śląska zostały w całości zaliczone do wysługi lat, gdyż ci wszyscy, którzy oddawali się tej pracy w tych instytucjach, przyczynili się niewątpliwie do odzyskania Śląska dla Polski.

Litera d/ i e/ w ustępie 1. art. 1-go pozwala na zaliczenie służby cywilnej i samorządowej. Pragnę specjalnie podkreślić, że projekt Podkomisji przewidywał w ustępie 2, art. 1-go możliwość zaliczenia lat służby w całości z tem jednak zastrzeżeniem, że służba i praca określona w ust. 1, litera c/ art. 1 może być zaliczona od terminu nie wcześniejszego niż dzień 1. listopada 1918r.

Jak już wyżej zaznaczyłem, Komisja Prawnicza na swem posiedzeniu w dniu 18. czerwca r.b. poczyniła w ustępie 2, art. 1 poprawki i następujące słowa skreśliła: " Z tem zastrzeżeniem, że służba i praca określona w ustępie 1, litera c/ może być zaliczona od terminu nie wcześniejszego niż dzień 1. listopada 1918r."

Komisja Prawnicza, skreślając to zdanie, wychodziła z zupełnie słusznego założenia, że nie można pozbawiać prawa korzystania z tego przepisu tych osób, które poświęcały się pracy w organizacjach wymienionych w art. 1 w ustępie 1, litera c/ po dniu 1. listopada 1918r.

Pozwolę sobie zwrócić uwagę, że na skutek uchwalonej rezolucji w II. Sejmie Śląskim, którą Klub N.Ch.Z.P. zgłosił w sprawie zaliczenia do wysługi emerytalnej funkcjonariuszów państwowych i wojewódzkich, czasu służby przebytej w P.O.W., formacjach powstańczych i w organizacjach plebiscytowych Ministerstwo Skarbu w odpowiedzi na tą rezolucję oznajmiło co następuje: " że do projektu noweli do ustawy emerytalnej, będącego już w opracowaniu, wstawia do art. 37 tej ustawy ustęp o policzalności czasu pracy w komisariatach i komitetach plebiscytowych na cieszyńskiej i górnośląskiej części obszaru plebiscytowego oraz w Radzie Narodowej Księstwa Cieszyńskiego względnie Naczelnej Radzie Ludowej na Górnym Śląsku, oraz projektuje skreślenie w art. 105 ustawy emerytalnej słów "przed dniem 1. listopada 1918r.", przez co umożliwi się rozszerzenie pojęcia polskich formacji wojskowych na okres czasu, spędzonego w powstaniach górnośląskich w latach 1919, 1920 i 1921, tudzież w P.O.W. na obszarze dzisiejszego Województwa Śląskiego w czasie do 20. czerwca 1922 r. Na podstawie takiej zmiany w art. 105 ustawy emerytalnej rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych będą mogły być objęte powyższe okresy służby w powstaniach i P.O.W." Obecnie znowelizowany artykuł 105 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych /Dz.U.R.P. 27, poz. 170 z dnia 18. marca 1931r./ zgodnie z wyżej podanem wyjaśnieniem Ministerstwa Skarbu nie posiada postanowienia, że jako służbę wojskową polską uważa się również służbę wojskową, odbytą przed dniem 1. listopada 1918r. w polskich formacjach wojskowych, uznanych przez Państwo.

Ustępowi 2, art. 1 niniejszej ustawy poświęciłem specjalnie więcej miejsca i to dlatego, ażeby usunąć wszelkiego rodzaju wątpliwości przy wydaniu rozporządzenia wykonawczego do niniejszej ustawy. Stwierdzam, że Komisji Prawniczej chodziło o to, ażeby do lat

służby zostały zaliczone w całości lata służby, wymienionej w art. 1, ustępie 1 pod literą c/, i to tak lata służby, odbytej przed dniem 1. listopada 1918 r. jak też lata służby, odbytej po dniu 1. listopada 1918r.

Ustęp 6 art. 1. podaje, że ogółem można zaliczyć do lat służby z tytułu służby i pracy określonej w ustępie 1-szym najwyżej lat 20. Tu należy podkreślić, że do tych 20 lat nie wlicza się śląskiej służby wojewódzkiej, którą należy zaliczyć w całości do lat służby, według obowiązujących przepisów o służbie cywilnej, choćby nawet ilość 20 lat z tego powodu została przekroczona.

Artykuł 2 w ustępie 2 postanawia, że władza wskazana w ustępie 1, art. 2 uskuteczni doliczenie czasu służby samorządowej lub pracy zawodowej do wysługi emerytalnej stosownie do art. 72 ustawy z dnia 20. kwietnia 1926r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów śląskich. Postanowienie to jest niezbędne ze względu na to, że obecnie mimo ustalenia czasu do wysługi lat przez dotychczasowe Komisje Weryfikacyjne przy przejściu funkcjonarjusza w stan spoczynku władze nie biorą pod uwagę, względnie za podstawę obliczeń należnej emerytury, danych, ustalonych przez Komisje Weryfikacyjne- lecz ponownie same, prowadzą dochodzenia, żądają dokumentów, i innych dowodów, których większość zainteresowanych funkcjonarjuszów i osób, które po nich pozostały, nie są w stanie przedstawić.

Ustęp 3, art. 2 postanawia, że zaliczenie poprzedniej służby i pracy zawodowej do lat służby i do wysługi emerytalnej powinny być do- ręczone zainteresowanym funkcjonarjuszom, co się samo przez się rozumie, na piśmie. Ustęp ten postanawia także, że orzeczenia wła- dzy, która jest powołana do zaliczenia lat wysługi emerytalnej i do lat służby są ostateczne, a jako takie mogą być zaskarżane do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Art. 3 określa termin zawity 30. czerwca 1932r., do którego to dnia zainteresowany funkcjonarjusz ma złożyć wniosek o zaliczenie mu lat służby.

Ustęp 2 art. 3-go określa, jakiego rodzaju dokumenty ma przedsta- wić funkcjonarjusz, jeżeli chce, aby mu lata służby zostały zali- czone do wysługi lat.

Art. 4. postanawia, kto ma prawo korzystania z niniejszej ustawy.

Art. 5 powierza wykonanie niniejszej ustawy Śląskiej Radzie Woje- wódzkiej i Marszałkowi Sejmu Śląskiego.

Wreszcie zaznaczam, że uchwały Komisji Prawniczej przeważnie zapadały jednomyślnie, wobec powyższego wnoszę, by

Wysoki Sejm raczył uchwalić

Ustawę w sprawie zaliczenia czasu służby publicznej i pracy zawo- dowej do lat służby śląskich funkcjonarjuszów wojewódzkich, w brzmie- niu uchwalonem przez Komisję Prawniczą, Sejmu Śląskiego w dniu 18. czerwca 1931 r.

Katowice, dnia 19. czerwca 1931 r.

Sprawozdawca:

Przewodniczący Komisji Prawniczej:

WZ.

/-/ Dr. Adam K o c u r .

/-/ Dr. Zygmunt Glücksmann.

U S T A W A

z dnia1931r..
w sprawie zaliczenia czasu służby publicznej i pracy zawodowej
do lat służby śląskich funkcjonariuszów wojewódzkich.

Art. 1.

1. Śląskim funkcjonariuszom wojewódzkim zalicza się do lat służby okres poprzedniej służby publicznej i pracy zawodowej, poprzedzający wstąpienie do śląskiej służby wojewódzkiej, według następujących zasad:

Oprócz śląskiej służby wojewódzkiej, zaliczalnej do lat służby według obowiązujących przepisów o służbie cywilnej śląskich funkcjonariuszów wojewódzkich, należy do lat służby zaliczać:

a/ służbę państwową, cywilną i wojskową w Państwie Polskim oraz niezawiniony pobyt w niewoli; wyjątek stanowi okres odbywania normalnej powszechnej powinności wojskowej,

b/ służbę samorządową w Państwie Polskim,

c/ pracę w organizacjach, mających na celu przyłączenie ziem Województwa Śląskiego do Państwa Polskiego, a w szczególności służbę w oddziałach powstańczych, służbę w komisariatach i komitetach plebiscytowych, w Naczelnej Radzie Ludowej na Górnym Śląsku, Radzie Narodowej i Rządzie Krajowym Księstwa Cieszyńskiego i Prefekturze dla wschodniej części Śląska Cieszyńskiego, pracę w Biurze Informacyjnym dla Międzysojuszniczej Komisji w Katowicach, pracę w bytomskim Podkomisarjacie Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu, pracę zleconą przez Międzynarodową Komisję Rządzącą i Plebiscytową,

d/ służbę państwową, cywilną i wojskową oraz niezawiniony pobyt w niewoli i służbę samorządową w b. państwach zaborczych. Wyjątek stanowi okres odbywania normalnej powszechnej powinności wojskowej,

e/ pracę zawodową, o ile praca ta dała kwalifikację i doświadczenie, uzdalniające funkcjonariusza do obecnie pełnionej służby.

2. Służbę i pracę, określoną w ustępie 1 pod lit. a/, b/, c/ i d/ należy do lat służby zaliczać w całości.

3. Pod służbę wojskową w Państwie Polskim /ustęp 1 lit. a/ rozumie się służbę w tych formacjach wojskowych, które zostały uznane przez Państwo i w których odbyta służba według przepisów dotyczących zawodowych wojskowych, jest zaliczalna do lat służby zawodowym wojskowym.

4. Służbę i pracę określoną w ustępie 1 pod lit. a/, zalicza do lat służby władza, skutecznie zaliczenie, w ilości zależnej od swego uznania.

5. Czas służby i pracy zawodowej można zaliczać od ukończenia 18-go roku życia.

6/ Ogółem można zaliczyć do lat służby z tytułu i pracy określonej w ustępie 1 najwyżej lat 20. Nie można zaliczać tych samych okresów czasu dwukrotnie.

Art. 2.

1. Władzą, do której należy zaliczenie poprzedniej pracy i służby zawodowej do lat służby jest dla wszystkich śląskich funkcjonariuszów wojewódzkich Śląska Rada Wojewódzka, z wyjątkiem urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego, dla których władzą, tą jest Marszałek Sejmu Śląskiego po wysłuchaniu Wicemarszałków Sejmu.

2. Jednocześnie z zaliczeniem poprzedniej służby i pracy zawodowej do lat służby władza, wskazana w ustępie 1., skutecznie doliczenie czasu służby samorządowej lub pracy zawodowej do usługi emerytalnej stosownie do przepisu art. 72 ustawy z dnia 20.

kwietnia 1926r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów śląskich /Dz.U.Śl.Nr.11 poz.19/.

3. Orzeczenia władz, wymienionych w ustępie 1 niniejszego artykułu, dotyczące zaliczenia poprzedniej służby i pracy zawodowej do lat służby oraz zaliczenie czasu służby samorządowej lub pracy zawodowej do wysługi emerytalnej, powinny być doręczone interesowanym funkcjonarjuszom. Orzeczenia te są ostateczne.

Art. 3.

1. Zaliczenie poprzedniej służby i pracy zawodowej do lat służby następuje na wniosek interesowanego funkcjonarjusza. Wniosek należy przedstawić w terminie zawitym 30.czerwca 1932 r.

2. Do podania należy dołączyć wszelkie potrzebne dokumenty w oryginale lub w uwierzytelnionych notarialnie lub sądowo odpisach, zawierających dowody pracy i służby, o której zaliczenie chodzi. Za dowody służby państwowej tak cywilnej jak wojskowej i służby samorządowej w Państwie Polskiem i w państwach zaborczych, oraz pracy zawodowej uważane będą obok oryginalnych dokumentów służbowych, pism nominacyjnych, pism zwalnających, wykazów stanu osobowego, świadectw itp. oryginalne zaświadczenia władz, urzędów, instytucyj i korporacyj, wydane na podstawie akt urzędowych, w wyjątkowych zaś wypadkach n.p. zaginięcia lub zniszczenia akt, zastąpić je mogą zaświadczenia przynajmniej 2 wiarygodnych świadków, stwierdzające możliwie ściśle czas służby lub pracy, jej rodzaj i charakter. Podpisy świadków powinny być legalizowane sądowo lub notarialnie, podpisy pozostających w czynnej służbie urzędników lub wojskowych mogą być legalizowane również przez ich władzę służbową.

Art. 4.

1. Ustawa niniejsza ma zastosowanie do śląskich funkcjonarjuszów wojewódzkich, będących w czynnej służbie w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W szczególności za śląskich funkcjonarjuszów wojewódzkich w rozumieniu niniejszej ustawy uważać należy urzędników i niższych funkcjonarjuszów Biura Sejmu Śląskiego, urzędników i niższych funkcjonarjuszów śląskich zakładów wojewódzkich, Policji Województwa Śląskiego oraz innych urzędników i funkcjonarjuszów, których ustawy osobne zaliczają do śląskich funkcjonarjuszów wojewódzkich, a którzy opłacani są ze Skarbu Śląskiego.

Art. 5.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Śląskiej Radzie Wojewódzkiej oraz, jeśli chodzi o urzędników i niższych funkcjonarjuszów Biura Sejmu Śląskiego, Marszałkowi Sejmu Śląskiego.

Art. 6.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Marszałek Sejmu Śląskiego

/-/-/ W o l n y m.p.

S P R A W O Z D A N I E.
- - - - -

W dniu 25. czerwca uchwaliła Komisja Prawnicza przekazać wniosek Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. w sprawie wprowadzenia na obszar Województwa Śląskiego ustawy o urlopach dla pracowników w przemyśle i handlu z dnia 16.V.1922r. /Dz.U.R.P.Nr.40,poz.334/ z uwagą, że wspomnianej ustawy Sejm Śląski nie jest mocem uchwalic i dla tego poleca przedłożyć Sejmowi rezolucję, domagającą się od rządu wniesienia omawianej ustawy do Sejmu Rzeczypospolitej, aby tenże uchwalił do niej klauzulę dopuszczającą rozszerzenia takowej na obszar Województwa Śląskiego za zgodą Sejmu Śląskiego.

Katowice, dnia 3.lipca 1931r.

/-/ Jan Brzeskot m.p.

Śląska Rada Wojewódzka
Liczba RW.- 535/

Katowice, dnia 2.lipca 1931r.

D o

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego .

W załączeniu mam zaszczyt przesłać projekt ustawy w sprawie zmiany gminy "Goczałkowice Dolne" na "Goczałkowice Zdrój", uchwalony przez Śląską Radę Wojewódzką na posiedzeniu w dniu 26.VI. 1931r., z prośbą o umieszczenie go na porządku obrad Sejmu Śląskiego.

Przewodniczący
Śląskiej Rady Wojewódzkiej
/-/ Dr.Grażynski
Wojewoda Śląski

U S T A W A

z dnia1931r.

w sprawie zmiany nazwy gminy "Goczałkowice Dolne" na "Goczałkowice Zdrój".

Art.1.

Nazwę gminy "Goczałkowice Dolne" w powiecie pszczyńskim zmienia się na nazwę "Goczałkowice Zdrój".

Art.2.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

Art.3.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem

U Z A S A D N I E N I E .

W powiecie pszczyńskim istnieją obecnie 3 gminy o nazwie "Goczałkowice", a to: Goczałkowice-Górne, Dolne - i Zdrój. Nazwa Goczałkowice-Zdrój oznacza tylko stację kolejową, położoną w Goczałkowicach Dolnych, w których znajduje się także uzdrowisko. Z tego też powodu używa się nazwy "Goczałkowice-Zdrój", odnośnie do gminy "Goczałkowice-Dolne". Wobec tego wskazane jest zmienić nazwę "Goczałkowice-Dolne" na "Goczałkowice Zdrój", co z jednej strony będzie wielkiem udogodnieniem dla kuracjuszy, korzystających z tamtejszego uzdrowiska, z drugiej strony położy koniec wszelkim nieporozumieniom i pomyłkom pocztowym, kolejowym itd., zdarzających się z powodu dwóch nazw, odnoszących się właściwie do jednej miejscowości.

Rada Gminna w Goczałkowicach Dolnych uchwaliła jednogłośnie zmianę nazwy gminy na posiedzeniu w dniu 4.XI.1930r. Wydział Powiatowy w Pszczyńsku nie podnosi przeciwko tej zmianie nazwy żadnych zastrzeżeń.

S p r a w o z d a n i e

- - - - -

Komisji Budżetowo-Skarbowej w sprawie projektu ustawy o sprzedaży firmie " Lignoza " Sp. Akc. w Katowicach, gruntu Skarbu Śląskiego.

Skarb Śląski jako prawny następca b. Prowincjonalnego Związku Śląskiego jest właścicielem nieruchomości położonej w Scierniu powiatu pszczyńskiego, zapisanej w wykazie hip. pod nr. 45 tom III. Z nieruchomości tej 2 parcele nr.237/28 i 262/28 o łącznej powierzchni 66 m² zajęła w roku 1917 Spółka " Lignoza" pod tor własnej bocznicy kolejowej, nie postarała się jednak o przepisanie prawa własności.

Obecnie pragnie sprawę tę uregulować i z tego powodu odniosła się do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego z prośbą o odstąpienie jej tych parcel na własność.

Śląska Rada Wojewódzka przychyliła się do tego wniosku i przedłożyła Sejmowi Śląskiemu potrzebny projekt ustawy.

Cena sprzedaży nie jest umówiona i powinna być jeszcze przed oddaniem terenu ustalona. Ponieważ jednak cena gruntu w Scierniu jest niewysoka i ponieważ rozchodzi się o odstąpienie małej powierzchni, z czego wynika, że cena sprzedaży będzie niska, Komisja budżetowo-skarbowa odstąpiła od rozpatrywania wniosku z tej strony i jednogłośnie wypowiedziała się za projektem ustawy.

W imieniu Komisji Budżetowo-Skarbowej wnoszę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić przedłożony przez Radę Wojewódzką projekt ustawy.

K a t o w i c e , dnia 10. lipca 1931 r.

Sprawozdawca

/-/ Jan Kędzior.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Budżetowo-Skarbowej, dotyczące wniosku Stefana Libery, majora wojsk polskich w rez. o zwrot 20.000.- marek niem., które wpłacił do Kasy Operacyjnej przy Głównym Komitecie Pomocy dla Górnego Śląska:

Libera Stefan wpłacił w dniu 25. lipca 1921 r. do Kasy Operacyjnej przy Głównym Komitecie Pomocy dla Górnego Śląska z własnej kieszeni 20.000,- marek niem. na pokrycie zapotrzebowania wypłaty żołdu powstańcom śląskim w tem przekonaniu, że wyłożone pieniądze zostaną mu wkrótce zwrócone.

Bezustanne próśby o zwrot tej kwoty nie odnosiły żadnego skutku tak, że Libera był zmuszony wnieść skargę przeciwko Skarbowi Państwa o zwrot należnej mu się pretensji. Wyrokiem sądu okręgowego z dnia 18. września 1928. Skarb Państwa skazany został na zapłatę wyłożonej kwoty 20.000 marek niem., zwaloryzowanej według rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 14. maja 1924. na złotych 1.545,-- z zaległymi odsetkami i ponoszeniem wszelkich kosztów sądowych.

Libera uważał wyrok za niekorzystny, miał zastrzeżenia co do przewaloryzowania należnej mu się kwoty i wniósł odwołanie. Sąd Apelacyjny jednakże skargę oddalił wyrokiem z dnia 27. lutego 1929 r. motywując stanowisko swoje tem, jakoby Skarb Państwa nie pozostawał w żadnym stosunku do naczelnej władzy na Górnym Śląsku, ani też do Głównego Komitetu Pomocy dla G/Śląska. Wyrokiem tym nałożono na Liberę koszta sądowe obu instancyj.

Po wyczerpaniu wszystkich możliwości zwrócił się Libera pismem z dnia 10. czerwca 30r. do Sejmu Śląskiego. Komisja Budżetowo-Skarbowa po rozpatrzeniu sprawy przekazała petycję Panu Wojewodzie, który pismem z dnia 26. czerwca br. zwrócił odnośne akta z nadmienieniem, iż w bieżącym roku budżetowym wobec sytuacji i stanu wpływów do Skarbu Śląskiego nie dysponuje tak znaczną kwotą na powyższy cel.

Wobec takiego stanu rzeczy, wniosek powrócił ponownie pod obrady Komisji Budżetowo-Skarbowej, która na posiedzeniu w dniu 8. lipca br., mając na uwadze to, że pieniądze wydane zostały na obronę i oswobodzenie Górnego Śląska, postanowiła przekazać sprawę na plenum z wnioskiem, aby Pan Marszałek Sejmu przekazał sprawę tę do Ministerstwa Skarbu.

Referent:

/-/ Cz.W. Chmielewski.

Sejm Śląski.

Druk Nr. 111/III.

L.dz. 971/31r.

Śląska Rada Wojewódzka

Liczba RW. 950

Katowice, dnia 13. lipca 1931 r.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego:

W załączeniu mam zaszczyt przesłać projekt ustawy
w sprawie uposażenia funkcjonarjuszów Województwa Ślą-
skiego tudzież funkcjonarjuszów związków komunalnych,
uchwalony przez Śląską Radę Wojewódzką w dniu 10. lipca
1931 r., z prośbą o umieszczenie go na porządku obrad
Sejmu Śląskiego.

1 załącznik.

Przewodniczący
Śląskiej Rady Wojewódzkiej

IV /-/ Dr. Grażyński

Wojewoda Śląski.

U s t a w a

z dnia lipca 1931 r.

w sprawie uposażenia funkcjonarjuszów Województwa Śląskiego
tudzież funkcjonarjuszów Związków Komunalnych.

Art. 1

Ustanowiony art. 3 ustawy z dnia 8 lipca 1925 r. w przedmiocie uposażenia funkcjonarjuszów Województwa Śląskiego, tudzież funkcjonarjuszów Związków Komunalnych /Dz.U.Śl. Nr.11 poz. 28/ oraz art. 1 ustawy z dnia 29 października 1926 r. /Dz.U.Śl.Nr.24 poz.42/ procentowy dodatek wyrównawczy ustala się, począwszy od dnia 1 października 1931 r. w wysokości następującej:

- a/ dla funkcjonarjuszów od III do VI grupy uposażeniowej
włącznie na 20 %,
- b/ dla funkcjonarjuszów od VII do VIII grupy uposażeniowej
włącznie na 25 %,
- c/ dla funkcjonarjuszów IX grupy uposażeniowej
na 30 %,
- d/ dla funkcjonarjuszów X grupy uposażeniowej
na 35 %,
- e/ dla funkcjonarjuszów od XI do XVI grupy uposażeniowej
włącznie na 40 %.

Art. 2

Ustalone w art. 1 normy procentowego dodatku wyrównawczego mają zastosowanie również do uposażenia funkcjonarjuszów związków komunalnych Województwa Śląskiego.

Art. 3

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

Art. 4

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.-

Sejm Śląski

Druk Nr. 112/III.

L.dz. 170/31r.

Śląska Rada Wojewódzka

Katowice, dnia 13. lipca 1931 r.

Liczba RW. 591

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego.

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy skarbowej, zmieniającej ustawę skarbową z dnia 30 marca 1931 r. /Dz. U. Śl. Nr. 8 poz. 16/ z dnia 10, lipca 1931 r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art. 23 statutu organicznego, z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu. —

1 zał.

Przewodniczący
Śląskiej Rady Wojewódzkiej:

/—/ Dr. Grażyński

Wojewoda Śląski.

U s t a w a s k a r b o w a

z dnia lipca 1931 r.

w sprawie zmiany ustawy skarbowej na rok administracyjny 1931/32.

Art. 1

1/ Ustalono art. 1 ustawy skarbowej na rok administracyjny 1931/32 z dnia 30 marca 1931 r. /Dz.U.Śl. Nr. 8 poz. 16 / oraz załączonym do niej budżetem kwoty wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych obniża się jak następuje:

a/ kwotę wydatków zwyczajnych o kwotę 9.933.219.— zł.

do kwoty 90.944.540,52 "

b/ kwotę wydatków nadzwyczajnych o kwotę 890.000.— "

do kwoty 13.901.068.— "

Łączną sumę wydatków administracyjnych na rok administracyjny 1931/32 ustala się w ten sposób

na kwotę 104.845.608,52 "

2/ Ustalono art. 3 ustawy skarbowej na rok administracyjny 1931/32 oraz załączonym do niej budżetem jako pokrycia wydatków administracyjnych, zwyczajne i nadzwyczajne dochody administracji obniża się jak następuje:

a/ dochody zwyczajne o kwotę 8.000.000.— "

do kwoty 104.643.802.— "

b/ dochody nadzwyczajne pozostają w nie-

zmienionej wysokości w kwocie 300.000.— "

c/ czysty dochód drukarni Śląskiego Urzędu

Wojewódzkiego w kwocie 32.400.— "

Łączną sumę dochodów ustala się w ten sposób

na kwotę 104.976.202.— "

3/ Jednocześnie w budżecie Województwa Śląskiego na rok administracyjny 1931/32, załączonym do ustawy skarbowej z dnia 30 marca 1931 r. zmienia się kwoty kredytów w poszczególnych pozycjach według zestawienia, stanowiącego załącznik niniejszej ustawy.—

Str. 3. do druku Nr. 112/III.

Art. 2

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

Art. 3

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.-

Dz.	Rozdz.	Wyszczególnienie	Dochód na 1931/32		Obniża się o kwotę		do kwoty		Razem
			zwyčajne	nadzwyczajne	zwyčajne	nadzwyczajne	zwyčajne	nadzwyczajne	
		Suma ogólna	112.676.202,-	300.000,-	8.000.000,-	-	104.676.202,-	300.000,-	104.97
		A. Administracja	112.643.802,-	-	8.000.000,-	-	104.643.802,-	300.000,-	104.6
I.		<u>Sejm Śląski</u>	550,-	-	-	-	550,-	-	550,-
II.		<u>Administracja Wewnętrzna</u>	1.750.720,-	-	-	-	1.750.720,-	-	1.750.720,-
	II.	I Urząd Wojewódzki, Starostwa, Dyrekcje Policji i Powiat. Urzędy Zdrowia	1.327.804,-	-	-	-	1.327.804,-	-	1.327.804,-
III.		Policja Wojew. Śląskiego	10.302,-	-	-	-	10.302,-	-	10.302,-
IV.		Kultura Krajowa	34.900,-	-	-	-	34.900,-	-	34.900,-
V.		Urzędy hobb't Publicznych	213.200,-	-	-	-	213.200,-	-	213.200,-
VI.		Wojew. Zakład Badania Żywności	36.720,-	-	-	-	36.720,-	-	36.720,-
VII.	I.	Wojew. Urząd Ubezpieczeń	1.500,-	-	-	-	1.500,-	-	1.500,-
	II.	Wyższy Urząd Ubezpieczeń	57.294,-	-	-	-	57.294,-	-	57.294,-
VIII.		Wojew. Sąd Administracyjny	2.500,-	-	-	-	2.500,-	-	2.500,-
IX.		Zakłady Krajowe i Humanitarne	66.500,-	-	-	-	66.500,-	-	66.500,-
III.		<u>Administracja Skarbowa</u>	110.139.042,-	300.000,-	8.000.000,-	-	102.139.042,-	300.000,-	102.439.042,-
	II.	Władze i Urzędy Skarbowe	208.600,-	-	-	-	208.600,-	-	208.600,-
	IV.	Emerytury	1.350.000,-	-	-	-	1.350.000,-	-	1.350.000,-
	V.	Ogólny Zarząd Skarbowy	1.460.000,-	-	-	-	1.460.000,-	-	1.460.000,-
	VI.	Daniny Publiczne	106.770.442,-	-	8.000.000,-	-	98.770.442,-	-	98.770.442,-
	VII.	Śląski Fundusz Gospodarczy	-	300.000,-	-	-	-	300.000,-	300.000,-
	X.	Administracja Domów Skarbowych	350.000,-	-	-	-	350.000,-	-	350.000,-
IV.		<u>Administracja Szkolna</u>	753.490,-	-	-	-	753.490,-	-	753.490,-
	III.	Władze II. Instancji	860,-	-	-	-	860,-	-	860,-
	IV.	Szkolnictwo Powszechne	370,-	-	-	-	370,-	-	370,-
	V.	Szkolnictwo Średnie	516.050,-	-	-	-	516.050,-	-	516.050,-
	VI.	Szkolnictwo Zawodowe	141.510,-	-	-	-	141.510,-	-	141.510,-
	VII.	Konservatorium Muzyczne	94.700,-	-	-	-	94.700,-	-	94.700,-
		<u>P. Przedsiębiorstwo</u>	32.400,-	-	-	-	32.400,-	-	32.400,-
		Drukarnia Wojewódzka	32.400,-	-	-	-	32.400,-	-	32.400,-

Rozdz. § poz.			Wyszczególnienie		dochód na okres 1931/32		Zmniejsza się o kwotę		d o k w o t y	
			zwycajne	nadzwyczajne	zwycajne	nadzwyczajne	zwycajne	nadzwyczajne	zwycajne	nadzwyczajne
VI.	-	-	Daniny Publiczne	106.770.442,-	-	8.000.000,-	-	98,770.442,-	-	-
	10	-	Podatki bezpośrednie	81.840.000,-	-	5.000.000,-	-	76.840.000,-	-	-
		3.	Podatek Przemysłowy	35.500.000,-	-	1.500.000,-	-	34.000.000,-	-	-
		4.	Podatek dochodowy	41.500.000,-	-	3.500.000,-	-	38.000.000,-	-	-
	13.		Opłaty stemplowe i daniny pokrewne	16.456.000,-	-	3.000.000,-	-	13.456.000,-	-	-
		1.	Opłaty stemplowe od przejścia własności nieruchomości	2.200,000,-	-	700,000,-	-	1.500.000,-	-	-
		2.	Opłaty stemplowe od rachunków	4.100.000,-	-	900,000,-	-	3.200.000,-	-	-
		6.	Opłaty stempl. od dokumentów przewozowych	600,000,-	-	100.000,-	-	500.000,-	-	-
		10.	Opł. stempl. niewymienione pod poz. 1 - 9	1.800.000,-	-	300.000,-	-	1.500.000,-	-	-
		12.	Opł. stempl. uiszczane za pomocą znaczków stemplowych	4.500.000,-	-	1.000.000,-	-	3.500.000,-	-	-

Cz.	Dz.	Rozdz.	Wysszczególnienie	Kredyt na 1931/32		obniża się o kwotę		Podwyższa się o kwotę		d o k w o t y		Suma kredytu po do konaniu zmian
				zwycajne	nadzwyczajne	zwycajne	nadzwyczajne	zwycajne	nadzwyczajne	zwycajne	nadzwyczajne	
			A. Administracja	98.127.759,52	14.731.068,--	9.933.219,--	890.000,--	2.700.000,--	--	90.944.540,52	13.901.068,--	104.845.608,52
I.			Sejm Śląski	1.090.749,--	--	95.390,--	--	--	--	995.359,--	--	995.350,--
	2.		Administracja We- wnetrzna	37.661.979,--	14.384.068,--	2.190.190,--	883.000,--	2.597.360,--	--	38.069.149,--	13.501.068,--	51.570.217,--
	1.		Ślaska Rada Wojew.	421.060,--	--	76.108,--	--	--	--	344.952,--	--	344.952,--
	2.	1.	Urząd Wojewódzki, Starostw., Dyr. Pol. i Pow. Urzędy Zdr.	5.515.973,--	10.000,--	731.855,--	5.000,--	40.000,--	--	4.824.118,--	5.000,--	4.829.118,--
		2.	Wyzn. Religijne	170.000,--	505.000,--	--	--	--	--	170.000,--	505.000,--	675.000,--
	3.		Policja Wojew. Śl.	13.974.082,--	175.000,--	343.623,--	--	7.360,--	--	13.637.825,--	175.000,--	13.812.825,--
	4.		Kultura Krajowa	932.276,--	1.500,--	202.450,--	1.500,--	--	--	729.826,--	--	729.826,--
	5.		Roboty Publiczne	2.645.406,--	13.649.468,--	244.141,--	876.500,--	--	--	2.402.265,--	12.772.968,--	15.175.233,--
	6.		Wojew. Zakł. Ładania Żywności i przed- miotów użytku	136.300,--	13.100,--	5.907,--	--	--	--	130.393,--	13.100,--	143.493,--
	7.	1.	Wojew. Urząd Ubezp.	91.233,--	--	9.369,--	--	--	--	81.864,--	--	81.864,--
		2.	Wyższy Urząd Ubezp.	181.231,--	--	15.652,--	--	--	--	165.579,--	--	165.579,--
	8.		Wojew. Sąd Administ.	61.626,--	--	5.747,--	--	--	--	55.879,--	--	55.879,--
	9.		Zakłady Krajowe i Humanitarne	13.531.536,--	30.000,--	555.338,--	--	2.550.000,--	--	15.526.448,--	30.000,--	15.556.448,--
IIa.			Urząd Kontr. Państw. Oddz. Prokur. Gen. w Katowicach	36.250,--	--	--	--	--	--	36.250,--	--	36.250,--
	1.		Urząd Kontr. Państw.	28.600,--	--	--	--	--	--	28.600,--	--	28.600,--
	2.		Oddz. Prokur. Gen. R. P. w Katowicach	7.650,--	--	--	--	--	--	7.650,--	--	7.650,--
III.			Administracja Skarbowa	17.146.997,52	--	1.797.130,--	--	--	--	15.349.867,52	--	15.349.867,52
	2.		Władze i Urzędy Skarbowe	6.912.565,--	--	1.340.711,--	--	--	--	5.571.854,--	--	5.571.854,--
	4.		Emerytury i zapo.	4.206.613,--	--	451.419,--	--	--	--	3.755.194,--	--	3.755.194,--
	5.		Ogólny Zarząd Skarbowy	30.000,--	--	5.000,--	--	--	--	25.000,--	--	25.000,--
	6.		Daniny Publiczne	374.000,--	--	--	--	--	--	374.000,--	--	374.000,--
	7.		Śl. Fundusz Gosp.	1.116.000,--	--	--	--	--	--	1.116.000,--	--	1.116.000,--
	8.		Długi wojewódzkie	4.151.819,52	--	--	--	--	--	4.151.819,52	--	4.151.819,52

Cz.	Dz.	Rozdz.	Wyszczególnienie	kredyt na 1931/32		obniża się o kwotę		podwyższa się o kwotę		d o k w o t y		Suma kredytu po dokonaniu zmian
				zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	
III.	9.		Udziały i pożyczki	250.000,-	-	-	-	-	-	250.000,-	-	250.000,-
	10.		Administracja Domów Skarbowych	106.000,-	-	-	-	-	-	106.000,-	-	106.000,-
IV.			Administracja Szkol- na	42.241.784,-	407.000,-	5.850.509,-	7.000,-	102.640,-	-	36.493.915,-	400.000,-	36.893.915,-
	3.		Władze II Instan- cji	2.232.190,-	-	200.301,-	-	102.640,-	-	2.134.529,-	-	2.134.529,-
	4.		Szkolnictwo Po- wszechné	31.351.894,-	-	5.685.153,-	-	-	-	26.666.741,-	-	26.666.741,-
	I.		Nadzór szkolny	454.847,-	-	81.057,-	-	-	-	373.810,-	-	373.810,-
	II.		Szkoły powszechne	29.155.849,-	-	4.336.555,-	-	-	-	24.819.294,-	-	24.819.294,-
	III		Seminarja nauczy- cielskie	1.741.198,-	-	267.561,-	-	-	-	1.473.637,-	-	1.473.637,-
	5.		Szkolnictwo Śred- nie	4.547.513,-	-	460.499,-	-	-	-	4.087.014,-	-	4.087.014,-
	6.		Szkolnictwo zawodo- we	3.582.860,-	407.000,-	401.911,-	7.000,-	-	-	3.180.949,-	400.000,-	3.580.949,-
	7.		Konserwatorjum Ku- zyczne	342.506,-	-	45.823,-	-	-	-	296.683,-	-	296.683,-
	8.		Konserwator i Muze- um Śląskie	184.821,-	-	56.822,-	-	-	-	127.999,-	-	127.999,-

Część I, Sejm Śląski

WYDATKI.

Dział	Rozdz.	§	Poz.	Wy s z e z e g ó l n i e n i e	Kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się o kwotę		d o k w o t y	
					zwyckajne	nadzw.	zwyckajne	nadzw.	zwyckajne	nadzw.
I.				<u>Sejm Śląski</u>	1.090.749,-	-	95.390,-	-	995.359,-	-
	1.			<u>Uposażenie</u>	232.380,-	-	7.270,-	-	225.110,-	-
	2.			<u>Różne wydatki osobowe</u>	37.456,-	-	3.120,-	-	34.336,-	-
	4.			<u>Środki lokomocji</u>	20.537,-	-	7.000,-	-	13.537,-	-
		1.		Utrzymanie samochodu /opona, benzyna, olej, przybory, drobne naprawy i używanie innych powodów/	14.400,-	-	7.000,-	-	7.400,-	-
	6.			<u>Wydatki biurowe</u>	56.500,-	-	5.000,-	-	51.500,-	-
		5.		Uzupełnienie Biblioteki sejmowej	25.000,-	-	5.000,-	-	20.000,-	-
	10.			<u>Diety poselskie</u>	677.376,-	-	68.000,-	-	609.376,-	-
	11.			<u>Honoraria dla ekspertów</u>	10.000,-	-	5.000,-	-	5.000,-	-

Część II. Administracja Wewnętrzna

Dział I. Śląska Rada Wojewódzka.

WYDATKI.

z. Rozdz. § Poz. W y s z c z e g ó l n i e n i e	Kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się o kwotę		do k w o t y	
	zwyczajne	nadzw.	zwyczajne	nadzw.	zwyczajne	nadzw.
	Śląska Rada Wojewódzka	421.060,-	-	76.108,-	344.952,-	-
1.	Uposażenie	39.674,-	-	5.390,-	34.284,-	-
1.	Urzednicy	32.474,-	-	5.390,-	27.084,-	-
11.	Inne wydatki	3.500,-	-	2.800,-	700,-	-
13.	Djety członków Śl.Rady Wojewódzkiej	69.146,-	-	7.918,-	61.228,-	-
19.	Częściowy zwrot kosztów utrzym. Urzędu Kontroli Państwowej	198.440,-	-	50.000,-	148.440,-	-
20.	Fundusz na popieranie rzemiosła	50.000,-	-	10.000,-	40.000,-	-

Część II. Administracja wewnętrzna

Dział II.

Wydatki

Dz.	Rozdz.	§	poz.	Wy s z c z e g ó l n i e	kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się o kwotę		d o k w o t y	
					zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne
II.	I.			Urząd Wojewódzki, Starostwa Dyr. Policji i Pow. Urzędy Zdrowia	5.515.973,-	10.000,-	731.855,-	5.000,-	4.784.118,-	5.000,-
		1.		Uposażenie	3.417.383,-	-	494.169,-	-	2.923.214,-	-
		1.		Urzędnicy	3.100.000,-	-	462.103,-	-	2.637.897,-	-
		2.		Dodatek służbowy i reprezen- tacyjny dla Wojewody i Wi- cewojewody	65.723,-	-	18.500,-	-	47.223,-	-
		3.		Dodatek funkcyjny dla Na- czelnika Wydz. Prezydjaln.	4.000,-	-	2.666,-	-	1.334,-	-
		4.		Funckjonariusze niżsi	247.660,-	-	10.900,-	-	236.760,-	-
		2.		Różne wydatki osobowe	60.000,-	-	4.000,-	-	56.000,-	-
		1.		Umundurowanie woźnych	15.000,-	-	4.000,-	-	11.000,-	-
		5.		Pomieszczenie	453.295,-	-	5.153,-	-	448.142,-	-
		2a.		Wydatki osobowe funkcyj. niż- szych zarządu gmachu	47.286,-	-	5.153,-	-	42.133,-	-
		7.		Inwentarz biurowy	56.000,-	-	25.000,-	-	31.000,-	-
		1a.		Władze I. instancji	20.000,-	-	10.000,-	-	10.000,-	-
		2a.		" II. instancji	25.000,-	-	15.000,-	-	10.000,-	-
		9.		Wydawnictwa	77.448,-	-	5.533,-	-	71.915,-	-
		1.		Wydatki osobowe	33.855,-	-	5.533,-	-	28.322,-	-
		11.		Inne wydatki	26.940,-	-	15.000,-	-	11.940,-	-
		1.		Wydatki na ogłaszane konkursy	20.000,-	-	15.000,-	-	5.000,-	-
		14.		Dodatek na odszkodowanie Urzę- dów Stanu Cywilnego i Urzędów Określowych	60.000,-	-	38.000,-	-	22.000,-	-
		1.		Odszkodowanie dla Urzędów Sta- nu Cywilnego	38.000,-	-	38.000,-	-	-	-
		21.		Różne wydatki sanitarne	226.620,-	10.000,-	143.000,-	5.000,-	83.620,-	5.000,-
		3.		Kursy sanitarne dla dezynfek- torów, położnych, dary jubileu- szowe dla położnych i zapomogi	10.000,-	-	3.000,-	-	7.000,-	-
		5.		Utrzymanie Zakł. higj. w Katowi- cach	15.000,-	-	15.000,-	-	-	-
		6.		Subwencja na utrzymanie Domu Zdrojowego "Śląszczak"	50.000,-	-	20.000,-	-	30.000,-	-
		7.		Kursy dokształcające dla leka- rzy	5.000,-	-	5.000,-	-	-	-
		8.		Akcja Klimatologiczna i Uzdro- wiskowa	100.000,-	-	100.000,-	-	-	-
		21.		Subwencja dla szpitala gmin- nego w Brzezince	-	10.000,-	-	5.000,-	-	5.000,-
		22.		Walka z nierzędem	10.000,-	-	2.000,-	-	8.000,-	-

Część II. Dział III. Policja Województwa Śląskiego.

W y d a t k i

Dział	rozdz.	§	poz.	W y s z c z e g ó l n i e n i e	Kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się o kwotę		d o k w o t y	
					zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	nadzwyczajne
III.				Policja Województwa Śląskiego	13.974.088.-	175.000.-	343.623.-	-	13.630.465.-	175.000.-
	1.			Uposażenie	12.101.755.-	-	237.823.-	-	11.863.932.-	-
	1.			Uposażenie oficerów, urzędników, podoficerów, służby niższej i kontraktowej.	11.657.221.-	-	237.823.-	-	11.419.398.-	-
	2.			Różne wydatki osobowe	515.221.-	-	14.000.-	-	501.221.-	-
	2.			Dodatek na umundurowania	388.811.-	-	14.000.-	-	374.811.-	-
	4.			Środki lokomocji	152.160.-	-	4.500.-	-	147.660.-	-
	2.			Drobne wydatki	12.336.-	-	2.500.-	-	9.836.-	-
	3.			Utrzymanie samochodów i ryczałt na używanie prywatnych rowerów policjantów do służby oraz inne drobne wydatki	49.824.-	-	2.000.-	-	47.824.-	-
	6.			Wydatki biurowe	96.458.-	-	8.000.-	-	88.458.-	-
	1.			Materiały pisarskie	51.480.-	-	5.000.-	-	46.480.-	-
	2.			Druki	34.320.-	-	3.000.-	-	31.320.-	-
	7.			Inwentarz biurowy	20.800.-	-	14.000.-	-	6.800.-	-
	1.			Zakup inwentarza	11.800.-	-	7.000.-	-	4.800.-	-
	2.			Naprawa inwentarza	9.000.-	-	7.000.-	-	2.000.-	-
	8.			Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	125.600.-	-	16.000.-	-	110.600.-	-
	10.			Remont i konserwacja budowli	29.611.-	-	10.000.-	-	19.611.-	-
	11.			Drobne wydatki	35.200.-	-	9.000.-	-	26.200.-	-
	1.			Naprawa i konserwacja inwentarza Przychodni Lekarskiej dla Policji	4.000.-	-	3.000.-	-	1.000.-	-
	2.			Badanie lekarskie kandydatów do Policji	4.500.-	-	2.000.-	-	2.500.-	-
	6.			Inne nieprzewidziane	4.700.-	-	4.000.-	-	700.-	-
	12.			Skoszarowanie	7.430.-	-	5.000.-	-	2.430.-	-
	13.			Wyszkolenie	87.440.-	-	13.500.-	-	73.940.-	-
	2.			Kursa oficerskie	3.000.-	-	3.000.-	-	-	-
	3.			Koszta podróży służb. na kurs w Katowicach	1.540.-	-	1.000.-	-	540.-	-
	5.			Koszta podróży instruktorów	750.-	-	500.-	-	250.-	-
	8.			Popieranie ruchu sportowego	10.000.-	-	5.000.-	-	5.000.-	-
	9.			Na wydatki połączone z krzewieniem oświaty i kultury wśród Policji oraz i inne nieprzewidziane wydatki	4.000.-	-	4.000.-	-	-	-
	14.			Uzbrojenie	22.255.-	-	2.000.-	-	20.255.-	-
	3.			Wydatki na urządzenie strzelania ćwiczebnego oraz zakupno potrzebnego sprzętu	3.000.-	-	1.000.-	-	2.000.-	-
	4.			Utrzymanie warsztatu rusznikarskiego oraz zakupno potrzebnych narzędzi i materiałów oraz inne nieprzewidziane wydatki	6.000.-	-	1.000.-	-	5.000.-	-
	15.			Psy policyjne	8.300.-	-	4.800.-	-	3.500.-	-
	1.			Zakupno 6 psów policyjnych	2.400.-	-	2.400.-	-	-	-
	2.			Utrzymanie, wyżywienie i tresura psów, odnow. ekwipunku	5.900.-	-	2.400.-	-	3.500.-	-
	16.			Wydatki śledcze	77.900.-	-	6.000.-	-	71.900.-	-
	4.			Utrzymanie pracowni i aparatów fotograficznych oraz zakupno jednego aparatu fotograficznego	6.500.-	-	1.000.-	-	5.500.-	-
	6.			Koszty prowadz. i utrzymania albumów zbrodniarzy	21.500.-	-	5.000.-	-	16.500.-	-

Część II. Administracja Wewnętrzna.

Wydatki.

Dz.	Rozdz.	§	poz.	Wy s z c z e g ó l n i e n i e	Kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się o kwotę		do k w o t y	
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne
IV.				Kultura Krajowa	932.276.--	1.500.--	202.450.--	1.500.--	729.826.--	-
	1			U p o s a ż e n i e	241.316.--	-	50.950.--	-	190.366.--	-
		1		Inspektorat Rolny	20.517.--	-	10.129.--	-	10.388.--	-
		2		" Leśny	19.191.--	-	6.705.--	-	12.486.--	-
		3		Biuro Meljoracyjne	62.221.--	-	11.616.--	-	50.605.--	-
		4		Śląska Stacja Ochrony Roślin	22.153.--	-	5.646.--	-	16.507.--	-
		5		Kancelarja dla Administracji Rolnej	11.163.--	-	4.568.--	-	6.595.--	-
		6		Szkoły Rolnicze	106.071.--	-	12.286.--	-	93.785.--	-
	3			Podróże służbowe i przesiedlenia	13.000.--	-	1.500.--	-	11.500.--	-
		2		Przesiedlenia	2.000.--	-	1.500.--	-	500.--	-
	7			Inwentarz biurowy	2.000.--	-	1.000.--	-	1.000.--	-
		1		Zakup inwentarza	1.800.--	-	1.000.--	-	800.--	-
	11			Inne wydatki	1.500.--	-	1.000.--	5	500.--	-
	12			Popieranie wytwórczości rolnej	150.000.--	-	40.000.--	-	110.000.--	-
	12a			" hodowli zwierząt i mleczarstwa	90.000.--	-	25.000.--	-	65.000.--	-
	13			Popieranie wytwórczości leśnej, rybackiej i pszczelniczej	13.000.--	-	3.000.--	-	10.000.--	-
		1		Szkołka sadzonek leśnych w Gołdowach	10.000.--	-	3.000.--	-	7.000.--	-
	14			Stacja Ochrony Roślin	6.500.--	1.500.--	1.000.--	1.500.--	5.500.--	-
	15			Śląski Fundusz Meljoracyjny	250.000.--	-	50.000.--	-	200.000.--	-
	16			Biuro Meljoracyjne	15.000.--	-	5.000.--	-	10.000.--	-
	18			Fundusz podniesienia gospodarstw góralskich	15.000.--	-	10.000.--	-	5.000.--	-
	20			Udzielenie doraźnej pomocy rolnikom	50.000.--	-	14.000.--	-	36.000.--	-
		1		" " " "						
				w razie klęsk elementarnych	39.000.--	-	9.000.--	-	30.000.--	-
		2		Zwalczanie gruźlicy wśród bydła	11.000.--	-	5.000.--	-	6.000.--	-

Część II. Administracja Wewnętrzna.

Wydatki:

Dz. Rozdz. § poz. Wy s z c z e g ó l n i e n i e :		kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się o kwotę		do kwoty	
		Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne
V	Roboty Publiczne	2.646.406.--	13.649.468.--	244.141.--	876.500.--	2.402.265.--	12.772.968.--
1	Uposażenie	450.000.--	-	57.014.--	-	392.986.--	-
1	Urzednicy	400.000.--	-	52.825.--	-	347.175.--	-
2	Funkcjonariusze niżsi	50.000.--	-	4.189.--	-	45.811.--	-
4	Środki lokomocji	226.694.--	-	76.127.--	-	150.567.--	-
1	Uposażenie	81.714.--	-	6.127.--	-	75.587.--	-
2	Wydatki rzeczowe	67.780.--	-	20.000.--	-	47.780.--	-
5	Zakup tablic rejestracyjnych	50.000.--	-	50.000.--	-	-	-
7	Inwentarz biurowy	6.750.--	-	3.000.--	-	3.750.--	-
12	Inne wydatki	3.500.--	-	3.000.--	-	500.--	-
12	Budowle nadziemne	254.850.--	5.280.000.--	50.000.--	290.500.--	204.850.--	4.989.500.--
4	Remonty budowli szkolnych	200.000.--	-	50.000.--	-	150.000.--	-
1a	Budowa Domu przy ul. Wojewódzkiej	-	144.500.--	-	29.500.--	-	115.000.--
2	Budowa Domu przy ul. Zielonej	-	1.056.000.--	-	26.000.--	-	1.030.000.--
3	Budowa posterunków policji	-	48.000.--	-	13.000.--	-	35.000.--
4	Budowa gimnazjum w W. Piekarach	-	812.000.--	-	12.000.--	-	800.000.--
7	Budowa Zakładu Głuchoniemych w Lublińcu	-	592.000.--	-	100.000.--	-	492.000.--
9	Budowa Sanatorium w Istebnej	-	478.000.--	-	100.000.--	-	378.000.--
10	Studja i projekty	-	50.000.--	-	10.000.--	-	40.000.--
13	Budowle drogowo-mostowe	610.000.--	4.499.468.--	55.000.--	250.000.--	555.000.--	4.249.468.--
3	Subwencje na drogi bezpańskie	100.000.--	-	50.000.--	-	50.000.--	-
4	Projekty i studja	30.000.--	-	5.000.--	-	25.000.--	-
4	Droga Dziedzice - Bielsko	-	650.000.--	-	50.000.--	-	600.000.--
11	Subwencje na budowę dróg	-	1.871.648.--	-	100.000.--	-	1.771.648.--
12	Budowa mostów	-	220.000.--	-	100.000.--	-	120.000.--
14	Budowy wodne	1.000.000.--	280.000.--	-	116.000.--	1.000.000.--	164.000.--
1	Subwencje dla Spółek wodnych	-	20.000.--	-	16.000.--	-	4.000.--
4	Subwencje na rozpoczęcie budowy wodociągu w powiecie tarnogórskim	-	100.000.--	-	100.000.--	-	-
15	Budowa Kolei Krajowych	-	3.590.000.--	-	220.000.--	-	3.370.000.--
1a	Wydatki administracyjne	-	300.000.--	-	50.000.--	-	250.000.--
AI	Nabycie gruntów na linii Chybie Skoczów	-	5.000.--	-	5.000.--	-	-
BI.	" " " " Ustroń Głębce los I.	-	-	-	-	-	-
	i II.	-	10.000.--	-	10.000.--	-	-
CI.	Nabycie gruntów na linii Ustroń-Głębce los III.	-	15.000.--	-	15.000.--	-	-
CII.	Roboty ziemne na linii Ustroń-Głębce los III.	-	396.000.--	-	80.000.--	-	316.000.--
DII.	Roboty ziemne na linii Cieszyn-Zebrzydowice los I.	-	10.000.--	-	10.000.--	-	-
DIX.	Przebudowa stacji Cieszyn-Zebrzydowice los I.	-	25.000.--	-	25.000.--	-	-
2	Studja wstępne	-	30.000.--	-	10.000.--	-	20.000.--
3	Założenie księgi wodnej	-	40.000.--	-	15.000.--	-	25.000.--

C z ę ś ć II. Administracja Wewnętrzna

Dz. Roz! § poz.!		! Kredyt na okres 1931/32.!		Zmniejsza się o kwotę!		do kwoty	
W y s z c z e g ó l n i e n i e		zwyyczajne	nadzwyczajne	zwyyczajne	nadzwyczajne	zwyyczajne	nadzwyczajne
IV.	Wojewódzki Zakład badania żywności i przedmiotów użytku	136.300,--	13.100,--	5.907,--	-	130.393,--	13.100,--
1.	U p o s a ż e n i e	102.800,--	-	5.907,--	-	96.893,--	-
1.	Urzędnicy	65.200,--	-	4.115,--	-	61.085,--	-
2.	Funkcjonariusze niżsi	37.600,--	-	1.792,--	-	35.808,--	-
VII. I.	Wojewódzki Urząd Ubezpieczeń	91.233,--	-	9.369,--	-	81.864,--	-
1.	Uposażenie	61.946,--	-	5.869,--	-	56.077,--	-
1.	Urzędnicy	57.126,--	-	5.469,--	-	51.657,--	-
2.	Funkcjonariusze niżsi	4.820,--	-	400,--	-	4.420,--	-
7.	Inwentarz biurowy	3.100,--	-	1.500,--	-	1.600,--	-
1.	Zakup inwentarza	3.000,--	-	1.500,--	-	1.500,--	-
12.	Wydatki specjalne	22.427,--	-	2.000,--	-	20.427,--	-
3.	Wynagrodzenie sędziów sprawozdawc.	12.666,--	-	2.000,--	-	10.666,--	-
VII. II.	Wyższy Urząd Ubezpieczeń	181.231,--	-	15.652,--	-	165.579,--	-
1.	Uposażenie	139.553,--	-	15.152,--	-	124.401,--	-
1.	Urzędnicy	133.532,--	-	14.752,--	-	118.780,--	-
2.	Funkcjonariusze niżsi	6.021,--	-	400,--	-	5.621,--	-
11.	Inne wydatki	800,--	-	500,--	-	300,--	-
	Wojewódzki Sąd Administracyjny	61.626,--	-	5.747,--	-	55.879,--	-
1.	Uposażenie	50.000,--	-	5.747,--	-	44.253,--	-
1.	Urzędnicy	45.000,--	-	4.947,--	-	40.053,--	-
2.	Funkcjonariusze niżsi	5.000,--	-	800,--	-	4.200,--	-

Część II. Administracja Wewnętrzna.

W y d a t k i .

Rozdz.	§	poz.	W y s z c z e g ó l n i e n i e	kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się o kwotę		d o k w o t y	
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne
IX.			Zakłady Krajowe i Humanitarne	13.531.786.-	30.000.-	555.338.-	-	12.976.448.-	30.000.-
	12		Dotacja na pokrycie niedoborów w Zakładach Wojew.	668.471.-	-	133.475.-	-	554.996.-	-
		1	Śląski Krajowy Zakład Wychowawczy	120.430.-	-	19.294.-	-	101.136.-	-
		2	Śląski Szpital Krajowy w Cieszynie	278.378.-	-	36.835.-	-	241.543.-	-
		4	Śląski Zakład dla Głuchoniem. w Rybniku	210.163.-	-	15.171.-	-	194.992.-	-
		5	Dom Zdrojowy "Cieszyńianka" w Zakopanem	79.500.-	-	62.175.-	-	17.325.-	-
	13		Ustawowy obowiązek pokrywania kosztów leczenia	2.110.000.-	-	174.535.-	-	1.935.465.-	-
		2	Zakład dla Umysł. Chorych w Lublińcu	840.000.-	-	84.712.-	-	755.288.-	-
		3	" " " " w Rybniku	960.000.-	-	89.823.-	-	870.177.-	-
	15		Wychowanie zapobiegawcze	346.075.-	-	4.328.-	-	341.747.-	-
		5	Dom Pracy Przymusowej w Lublińcu	67.535.-	-	4.328.-	-	63.207.-	-
	17		Zasiłki i subwencje	813.000.-	-	165.000.-	-	648.000.-	-
		1	Zakład opieki nad dziećmi i starcami	245.000.-	-	95.000.-	-	150.000.-	-
		3	Ochotnicze Kolumny sanitarne	50.000.-	-	10.000.-	-	40.000.-	-
		4	Towarzystwo walki z gruźlicą	300.000.-	-	50.000.-	-	250.000.-	-
		6	Subwencja na walkę z jaglicą	8.000.-	-	5.000.-	-	3.000.-	-
		7	Subwencja dla kursistek pielęgniarek społecznych	15.000.-	-	5.000.-	-	10.000.-	-
	17a		Subwencje	238.000.-	-	78.000.-	-	160.000.-	-
		1	Subwencje dla szpitalnictwa	80.000.-	-	40.000.-	-	40.000.-	-
		2	Subwencja dla Związku Straży Pożarnej	15.000.-	-	10.000.-	-	5.000.-	-
		3	Subwencja dla Tow. Przeciwgruźliczego	10.000.-	-	10.000.-	-	-	-
		4	Subwencja dla Polsk. Czerwonego Krzyża	10.000.-	-	10.000.-	-	-	-
		5	Subwencja na walkę z alkoholizmem	5.000.-	-	3.000.-	-	2.000.-	-
		7	Subwencja dla Związku Komunal. Kas Oszczędn.	10.000.-	-	5.000.-	-	5.000.-	-

Poprawki do preliminarzy Zakładów Krajowych Dz. II. Dz. IX. 1931/32

N a z w a Z a k ł a d u	P r z y c h o d y			Dochód na 1931/32	Zmniejsza się o kwotę	do kwoty !	R o z c h o d y			Wydatki na 1931/32 na kwotę	Zmniejsza się o kwotę	do kwoty
	§	poz	Wyszczególnienie				§	poz	Wyszczególnienie			
a/ Zakład dla Umysłowo-Chor. w Lublińcu	12	10	Zwrot kosztów utrzy- mania	1.928.635,-	84.712,-	1.843.923,-	12	1	Uposażenie	852.604,--	84.712,--	767.892,-
b/ "- dla Umysłowo-Chor. w Rybniku	12	10	" " "	1.779.549,-	89.823,-	1.689.726,-	12	1	"	916.322,--	89.823,--	826.499,-
c/ Śląski Szpital w Cieszy- nie			Dotacja /Niedobor/	278.378,-	36.835,-	241.543,-	12	1	"	293.182,--	36.835,--	256.347,--
d/ Dom Pracy Przymusowej w Lublińcu	12	10	Zwrot kosztów utrzy- mania	73.000,-	4.328,--	68.672,-	12	1	"	51.132,--	4.328,--	46.804,--
e/ Śląski Zakład Wycho- wawczy w Cieszynie			Dotacja /Niedobor/	120.430,-	19.294,--	101.136,--	12	1	"	158.983,--	19.294,--	139.689,--
f/ Śląski Zakład dla Głu- choniemych w Rybniku			" "	210.163,-	15.171,--	194.992,--	12	1	"	125.453,--	15.171,--	110.282,--
g/ Dom Zdrojowy "Cieszy- nianka w Zakopanem"	12	d	" Skarbu Ślą- skiego	79.500,-	62.175,--	17.325,--	Niedobor zostanie pokryty z nadwyżek kasowych, osiągniętych przez oszczędną gospodarkę w ubiegłym okresie budżetowym.					
R a z e m				4.469.655,--	312.338,--	4.157.317,--						
										2.397.676,--	250.163,--	2.147.513,--

Część III. - Administracja Skarbowa:

W y d a t k i.

Dz.	Rozdz.	§	poz.	W y s z c z e g o l n i e n i e	kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się o kwotę		do kwoty	
					Zwyczajne	nadzwyczajne	zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne
				Administracja skarbową	17.146.997.52	-	1.797.130,--	-	15.349.867.52	-
II.				Władze i urzędy skarbowe	6.912.565.00	-	1.340.711,--	-	5.571.854.--	-
		1.		Uposażenie	5.350.000,--	-	1.035.161,--	-	4.314.839,--	-
		2.		Różne wydatki osobowe	546.105,--	-	164.000,--	-	382.105,--	"
		1.		Wynagrodzenie za pracę nadliczb. w godz.pozabiurowych i zapomogi	433.500,--	-	100.000,--	-	333.500,--	-
		2.		Umundurowanie	48.605,--	-	42.000,--	-	6.605,--	-
		3.		Opłaty ubezpieczeniowe	64.000,--	-	22.000,--	-	42.000,--	-
3.		3.		Podróże służbowe i przesiedlenia	275.000,--	-	75.000,--	-	200.000,--	-
		7.		Inwentarz biurowy	80.000,--	-	15.000,--	-	65.000,--	-
		1.		Zakup inwentarza	75.000,--	-	15.000,--	-	60.000,--	-
11.		11.		Drobne wydatki	36.750,--	-	21.550,--	-	15.200,--	-
		1.		1. Koszty przeszkolenia	20.000,--	-	10.000,--	-	10.000,--	-
		2.		2. Subwencja dla stow.urz. skarb.	4.000,--	-	4.000,--	-	-	-
		3.		3. " " " kontr. skarb.	1.000,--	-	1.000,--	-	-	-
		4.		4. Wydatki reprezentacyjne	1.000,--	-	800,--	-	200,--	-
		5.		5. Kitle dla urz. przy maszynie	750,--	-	750,--	-	-	-
		6.		6. Różne nieprzewidziane wydatki	10.000,--	-	5.000,--	-	5.000,--	-
		12.		12. Wydatki połączone przymusowem ściąganiem podatków	100.000,--	-	20.000,--	-	80.000,--	-
		13.		13. Rekonstrukcja operatów katastralnych, oprawa map, zakup narzędzi mierniczych, diety, koszty podróży i wynagrodzenia za czynności techn.urz. katastraln.	140.000,--	-	10.000,--	-	130.000,--	-
IV.				Emerytury i zaopatrzenia	4.206.513,--	-	451.419,--	-	3.755.194,--	-
		1.		1. Emerytury i zaopatrzenia funkcj. śląskich	84.538,--	-	1.599,--	-	82.929,--	-
		1.a		1.a Emerytury i zaopatrzenia funkcj. wojewodzk.	3.981.000,--	-	449.820,--	-	3.531.180,--	-
V.				Ogólny Zarząd Skarbowy	30.000,--	-	5.000,--	-	25.000,--	-
		11.		11. Różne rozchody	20.000,--	-	5.000,--	-	15.000,--	-

C z ę ś ć IV. - S z k o l n i c t w o.

W y d a t k i.

Dz.	Rozdz.	§	poz.	Wyszczególnienie	kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się o kwotę		do kwoty	
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Zwyczajne	Nad- zwyczajne
				Cz. IV. Administracja Szkolna.	42.241.784,-	407.000,-	5.850.509,-	7.000,-	36.391.275,-	400.000,-
III.				Władze II. instancji	2.232.190,-	-	200.301,-	-	2.031.889,-	-
	1.			U p o s a ż e n i e	639.550,-	-	131.301,-	-	508.149,-	-
	6.			Wydatki biurowe	28.000,-	-	4.000,-	-	24.000,-	-
		1.		Materiały pisarskie, przepro- wadzenie korespondencji, za- kup przyb. kancelaryjnych oraz ryczałt kancelaryjny	12.000,-	-	4.000,-	-	8.000,-	-
	7.			Inwentarz biurowy	11.000,-	-	5.000,-	-	6.000,-	-
		1.		Zakup maszyn do pisania, szaf i t.p.	10.000,-	-	5.000,-	-	5.000,-	-
	12.			Biblioteka	5.000,-	-	3.000,-	-	2.000,-	-
	14.			Zasiłki i stypendja	1.285.800,-	-	55.000,-	-	1.230.800,-	-
		1.		Zasiłki dla ubogiej młodzie- ży szkolnej mieszkającej w bursach	200.000,-	-	20.000,-	-	180.000,-	-
		4.		Urządzenie kursów jordanów- wskich, przyrzady gimn., wy- nagrodzenie kierowników i kontrolerów oraz służby dru- żyn jordanowskich i inne drobne wydatki	75.000,-	-	35.000,-	-	40.000,-	-
	16.			Zakup wzorów szkolnych	5.000,-	-	2.000,-	-	3.000,-	-
IV.				<u>Szkolnictwo powszechne:</u>						
	1.			<u>Nadzór szkolny:</u>	454.847,-	-	81.037,-	-	373.810,-	-
		1.		U p o s a ż e n i e	349.937,-	-	73.037,-	-	276.900,-	-
		7.		Inwentarz biurowy	4.800,-	-	1.000,-	-	3.800,-	-
		1.		Zakup urządzeń biurowych, maszyn do pisania itp.	4.000,-	-	1.000,-	-	3.000,-	-
		9.		Wydawnictwa	3.000,-	-	3.000,-	-	-	-
		12.		Pomoce naukowe	4.800,-	-	4.000,-	-	800,-	-

C z ę ść IV. S z k o l n i c t w o

W y d a t k i.

Dz.	Roz.	§	poz.	W y s z c z e g o l n i e n i e	Kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się o kwotę		do k w o t y	
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Zwyczajne	Nad- zwyczajne
IV.	II.			<u>Szkoły powszechne</u>	29.155.849,-	-	4.336.555,-	-	24.819.294,-	-
		1.		U p o s a ż e n i e	25.717.094,-	-	4.040.555,-	-	21.676.539,-	-
		3.		<u>Podróże służbowe i przesiedlen.</u>	50.000,-	-	5.000,-	-	45.000,-	-
		2.		Przesiedlenia	23.000,-	-	5.000,-	-	18.000,-	-
	14			<u>Zasiłki i subwencje:</u>	170.000,-	-	10.000,-	-	160.000,-	-
		1.		Subwencja dla prywatnych szkół w Cieszynie, Bielsku, Strumie- niu, Rybniku i innych	30.000,-	-	10.000,-	-	20.000,-	-
	15.			<u>Oświata pozaszkolna:</u>	1.542.000,-	-	280.000,-	-	1.262.000,-	-
		2.		Na organizowaną przez W.O.P. akcję oświaty pozaszkolnej	70.000,-	-	20.000,-	-	50.000,-	-
		3.		Instytut Pedagogiczny	50.000,-	-	10.000,-	-	40.000,-	-
		4a		Rada Sportowa	15.000,-	-	1.000,-	-	14.000,-	-
		4b		Klub Sportowy "Pogoń" w Katowicach	5.000,-	-	5.000,-	-	-	-
		7		Liga Morska i Rzeczna	10.000,-	-	10.000,-	-	-	-
		8		Teatr Polski w Katowicach	550.000,-	-	100.000,-	-	450.000,-	-
		12		Subwencja dla Teatru Niemieckiego w Katowicach	40.000,-	-	10.000,-	-	30.000,-	-
		13		T.C.L. Katowice	100.000,-	-	50.000,-	-	50.000,-	-
		14.		Śląska Pomoc Naukowa	25.000,-	-	5.000,-	-	20.000,-	-
		16.		Na budowę Pomnika Łompy w Lubczy Śl.	2.000,-	-	1.000,-	-	1.000,-	-
		17.		Związek Śl.Koło Śpiew.w Katowicach	10.000,-	-	6.000,-	-	4.000,-	-
		18.		"Ogniwo" w Katowicach	3.000,-	-	3.000,-	-	-	-
		19.		Tow.Gimn."Sokoł" Dzielń.Śląska	15.000,-	-	10.000,-	-	5.000,-	-
		20.		Związek Młodz.Polsk.Męsk.i Żeńsk.	15.000,-	-	10.000,-	-	5.000,-	-
		21.		Sekretariat Diecezji Kat.Abstyn.	5.000,-	-	5.000,-	-	-	-
		22.		Tow.Przyjaciół Nauk na Śląsku w Katowicach	10.000,-	-	5.000,-	-	5.000,-	-
		23.		Zespół Tow.Stenogr.syst.Gabels. Polińskiego w Katowicach	1.000,-	-	1.000,-	-	-	-
		24.		Stow.Pol.Rekodziel."Gwiazda" Waszkowice-Rumunja	1.000,-	-	1.000,-	-	-	-
		25.		Wincentki w Król.Hucie	10.000,-	-	8.000,-	-	2.000,-	-
		26.		W U R	5.000,-	-	2.000,-	-	3.000,-	-
		27.		Bund für Arbeiterbildung	3.000,-	-	2.000,-	-	1.000,-	-
		28.		N. U. R.	5.000,-	-	3.000,-	-	2.000,-	-
		29.		Chrzesc. Społ.Oświata wypłacić Chrz.Uniw.Rob.w Katowicach	5.000,-	-	3.000,-	-	2.000,-	-
		30.		Robotniczy Instyt.Oświaty i Kul- tury im Stefana Żeromskiego	5.000,-	-	3.000,-	-	2.000,-	-
		31.		Zarząd Gł.Macierzy Szkolnej w Cieszynie	5.000,-	-	2.000,-	-	3.000,-	-
		32.		Nasze Czytalnie	10.000,-	-	4.000,-	-	6.000,-	-
20.				<u>Ogrody Szkolne</u>	5.000,-	-	1.000,-	-	4.000,-	-

C z ę ść IV. S z k o l n i c t w o .

W y d a t k i .

Dział	Rozdz.	§	poz	W y s z c z e g ół n i e n i e	Kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się o kwotę		d o k w o t y	
					zwyckajne	Nad- zwyckajne	zwyckajne	Nad- zwyckaj- ne	zwyckajne	Nad- zwyckajne
IV.	3			<u>Seminarja nauczycielskie:</u>	1.741.198,-	-	267.561,-	-	1.473.637,-	-
			1.	<u>U p o s a ż e n i e:</u>	1.496.193,-	-	227.061,-	-	1.269.132,-	-
			3.	<u>Podroże służbowe i przesiedl.</u>	11.000,-	-	2.000,-	-	9.000,-	-
			1.	<u>Podroże służbowe:</u>	7.500,-	-	1.000,-	-	6.500,-	-
			2.	<u>Przesiedlenia:</u>	3.500,-	-	1.000,-	-	2.500,-	-
			7.	<u>Inwentarz biurowy:</u>	4.550,-	-	2.000,-	-	2.550,-	-
			11	<u>Drobne wydatki:</u>	1.400,-	-	500,-	-	900,-	-
			12.	<u>Urządzenie lokali szkolnych:</u>	25.000,-	-	10.000,-	-	15.000,-	-
			14.	<u>Subwencja dla seminarjów prywatn.</u>	30.000,-	-	20.000,-	-	10.000,-	-
			19.	<u>Kursy metpdyczne:</u>	5.000,-	-	4.000,-	-	1.000,-	-
			20.	<u>Ogrody Szkolne:</u>	5.000,-	-	2.000,-	-	3.000,-	-
V.				<u>Szkolnictwo srednie:</u>	4.547.513,-	-	460.499,-	-	4.087.014,-	-
			1.	<u>U p o s a ż e n i e:</u>	3.600.408,-	-	423.499,-	-	3.176.909,-	-
			3.	<u>Podroże służbowe i przesiedl.</u>	22.000,-	-	5.000,-	-	17.000,-	-
			1.	<u>Podroże służbowe i delegacje</u>	13.600,-	-	3.000,-	-	10.600,-	-
			2.	<u>Przesiedlenia:</u>	8.400,-	-	2.000,-	-	6.400,-	-
			7.	<u>Inwentarz biurowy</u>	9.750,-	-	4.000,-	-	5.750,-	-
			1.	<u>Zakup inwentarza biurowego dla 7 zakładów</u>	9.000,-	-	4.000,-	-	5.000,-	-
			11.	<u>Drobne wydatki</u>	6.000,-	-	3.000,-	-	3.000,-	-
			12.	<u>Urządzenie lokali szkolnych</u>	75.000,-	-	25.000,-	-	50.000,-	-
			1.	<u>Na uzupełnienie pomocy naukowej gabinetów lekarskich, sal szkolnych</u>	73.000,-	-	24.000,-	-	49.000,-	-
			2.	<u>Ogrpdy szkolne</u>	2.000,-	-	1.000,-	-	1.000,-	-
VI.				<u>Szkolnictwo zawodowe:</u>	3.582.860,-	407.000	401.911,-	7.000,-	3.180.949,-	400.000,-
			1.	<u>U p o s a ż e n i e:</u>	1.681.278,-	-	199.911,-	-	1.481.367,-	-
			2.	<u>Pomoce naukowe:</u>	165.300,-	407.000,-	5.000,-	7.000,-	160.300,-	400.000
			3.	<u>Biblioteka</u>	10.000,-	-	5.000,-	-	5.000,-	-
			2.	<u>Urządzenie stacji sejsmograficzn.</u>	-	7.000,-	-	7.000,-	-	-
			13.	<u>Koszta wyjazdów naukowych:</u>	3.250,-	-	2.000,-	-	1.250,-	-
			14.	<u>Zapomogi i zasiłki:</u>	1.390.650,-	-	175.000,-	-	1.215.650,-	-
			14.	<u>2. Na wydatki osobowe dla szkół do- kształcających, przemysłowych, handlowych i miejskich</u>	1.200.000,-	-	165.000,-	-	1.035.000,-	-
			3.	<u>Na wydatki rzeczowe szkół wymienionych pod poz.2.</u>	20.000,-	-	10.000,-	-	10.000,-	-
			1.	<u>Urządzenie kursó-w</u>	25.000,-	-	20.000,-	-	5.000,-	-
VII.				<u>Konserwatorjum Muzyczne:</u>	342.506,-	-	45.823,-	-	296.683,-	-
			1.	<u>U p o s a ż e n i e:</u>	253.356,-	-	42.323,-	-	211.033,-	-
			7.	<u>Inwentarz biurowy</u>	2.000,-	-	1.000,-	-	1.000,-	-
			14.	<u>Zasiłki i stypendja</u>	5.000,-	-	2.500,-	-	2.500,-	-

C z ę ś c IV. S z k o l n i c t w o.

W y d a t k i.

Dz. Roz.	§	Poz.	W y s z c z e g o l n i e n i e	Kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się o kwotę		d o k w o t y	
				Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Zwyczajne	Nad- zwyczajne
VIII.			<u>Konserwator i Muzeum Śląskie:</u>	184.821,-	-	56.822,-	-	127.999,-	-
	1.		<u>U p o s a ż e n i e:</u>	52.306,-	-	10.822,-	-	41.484,-	-
	3.		<u>Podróże służbowe i przesiedlenia</u>	10.000,-	-	3.000,-	-	7.000,-	-
	7.		Inwentarz biurowy	6.300,-	-	3.000,-	-	3.300,-	-
	1.		Zakup inwentarza i gablot, szaf muzealnych	6.000,-	-	3.000,-	-	3.000,-	-
	12		<u>Biblioteka</u>	65.000,-	-	23.000,-	-	42.000,-	-
	1.		Zakup książek do Biblioteki, wydatki na działy przyrodnicze, etnograficzne, prehistoryczne, sztuki kościelnej, galerje obrazów, rzeźb i inne, konserwacja zbiorów i t.p.	60.000,-	-	20.000,-	-	40.000,-	-
	2.		Wynagrodzenie ekspertów i kolektorów	5.000,-	-	3.000,-	-	2.000,-	-
	22.		<u>Konserwacja i inwentaryzacja zabytków</u>	37.000,-	-	17.000,-	-	20.000,-	-
	1.		Wydatki na restaurację kościołów, architektury świeckiej, rzeźby i malarstwa	30.000,-	-	15.000,-	-	15.000,-	-
	2.		Na inwentaryzację zabytków	7.000,-	-	2.000,-	-	5.000,-	-

W y d a t k i.

Cz.	Dz.	Roz.	§	Poz.	W y s z c z e g ó l n i e n i e	Kredyt na rok 1931/32		Podwyższa się o kwotę		d o k w o t y	
						Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Zwyczajne	Nad- zwyczajne
II.	II.	1			Urząd Wojewodzki, Starostwa, Dyr. Policji i Powiatowe Urzędy Zdrowia						
			28		Specjalne wynagrodzenie dla urzędników wszystkich instancji administracji ogólnej	91.108,-	-	40.000,-	-	131.108,-	-
				1	Specjalne wynagrodzenie dla urzędników wszystkich instancji admin. ogólnej za pracę w godzinach pozaurzędowych	50.000,-	-	20.000,-	-	70.000,-	-
				2	Zapomogi	41.108,-	-	20.000,-	-	61.108,-	-
III.					<u>Policja Województwa Śląskiego</u>						
				2.	Różne wydatki osobowe	515.221,-	-	7.360,-	-	522.581,-	-
				1.	Wynagrodzenie za godziny nadliczbowej pracy i na bezzwrotne zapomogi	116.572,-	-	7.360,-	-	123.932,-	-
IX.					<u>Zakłady Krajowe i Humanitarne</u>						
				18.	Zapomogi wojewodzkie	5.310.000,-	-	2.150.000,-	-	7.460.000,-	-
				1.	Fundusz dla najbiedniejszej ludności	4.200.000,-	-	1.650.000,-	-	5.850.000,-	-
				4.	Pomoc lekarska dla bezrobotnych	500.000,-	-	500.000,-	-	1.000.000,-	-
				22.	<u>Opieka i pomoc położowa:</u>	800.000,-	-	400.000,-	-	1.200.000,-	-
IV.	III.				<u>Admin. Szkolna - Władze II. instancji.</u>						
				2.	Różne wydatki osobowe	182.840,-	-	102.640,-	-	285.480,-	-
				1.	Wynagrodzenie za pracę w godzinach pozaurzędowych i zapomogi	168.950,-	-	102.640,-	-	271.590,-	-

Wniosek nagły

posłów z Klubu N.Ch.Z.P. w sprawie wstrzymania wypłaty diet poselskich aż do chwili weryfikacji mandatów posłów na Sejm Śląski przez właściwy sąd.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

"Zawiesza się moc obowiązującą art.83 Regulaminu Obrad Sejmu Śląskiego w sprawie diet poselskich, aż do czasu weryfikacji zaprotestowanych mandatów posłów do Sejmu Śląskiego przez właściwy sąd".

UZASADNIENIE.

Wobec odroczenia przez większość sejmową wyboru członków Rady Wojewódzkiej z uzasadnieniem, że wybór posłów nastąpił nielegalnie, należy natychmiast ze względu na konieczność ochrony interesów Skarbu Śląskiego przed ewentualnymi stratami wstrzymać wypłatę diet poselskich.

Nagłość wniosku uzasadniona koniecznością szybkiej ochrony interesów Skarbu Śląskiego.

Katowice, dnia 17.lipca 1931r.

/-/ Kapuściński, Gajdas, Witeczek, Prokop, Różeński,

/-/ Fossor, Syske, Satara, Dr.Kotas, Dr.Kujewska, Dr.Kocur,

/-/ Piachoczek, Płonka, Dr.Dąbrowski m.p.

Mr.

Wniosek nagły

Posłów z Klubu N.Ch.Z.P. w Sejmie Śląskim w sprawie
wyboru członków Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

Wysoki Sejm łaczy uchwalić !

Zgodnie z art. 1-szym ustawy z dnia 20. października 1922 r. o wyborze członków Rady Wojewódzkiej zamieszcza się na porządku obrad najbliższego posiedzenia Sejmu Śląskiego następujący punkt obrad:

1. Wybór Rady Wojewódzkiej.

Uzasadnienie: Mimo, iż zdaniem naszym wniosek taki z prawnego punktu widzenia jest zbędny, gdyż zamieszczenie punktu o wyborze Rady Wojewódzkiej winno nastąpić z urzędu przez Pana Marszałka Sejmu, jako Stróża i wykonawcę ustaw, to jednak wobec uchwalenia wniosku o odroczenie wyborów członków Rady Wojewódzkiej z motywacją, że w tej sprawie winien być poselski wniosek. Wniosek powyższy stawiamy by usunąć ten rzekomy brak formalny. Nagłość wniosku uzasadniamy koniecznością przestrzegania obowiązujących ustaw.

Katowice, dnia 17. lipca 1931 r.

/-/ Kapuściński,	/-/ Witczak,	/-/ Dr. Kocur,
Piechoczek,	Prokopę	Rózański,
Palarczyk,	Besser,	Płonka,
Syska, Satara,	Dr. Kujawska,	Dr. Dąbrowski,
Koj,	Dr. Kotas.	m.p.

Koź.

W n i o s e k n a g ł y

Klubu Niemieckiego w sprawie doraźnych wsparć dla bezrobotnych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Śląski zwraca się do Pana Wojewody o odpowiednią zmianę ewentualnie o całkowite zniesienie wydanej przez Śląski Urząd Wojewódzki instrukcji z dnia 25. maja 1931r. w sprawie państwowej pomocy dla bezrobotnych i przywrócenie postanowień instrukcji z dnia 17. marca 1930r. L.P.O.307/14, aż do sprawiedliwszego ujęcia sprawy.

Uzasadnienie.

Instrukcja z dnia 25. maja r.b. wyklucza od pobierania zasiłków cały szereg bezrobotnych - dotąd do tych świadczeń uprawnionych a mianowicie: samotnych, małżonków bezdzietnych, wdowców i wdowy z 1 dzieckiem, a nadto takie rodziny składające się z kilku osób, jeżeli dzieci liczą ponad 16 lat i są również bezrobotni.

Można zrozumieć zasadę, że z jednej rodziny tylko jeden członek otrzymywać może zasiłek, ale nie można zrozumieć, że odmawia się wsparcia rodzinie, w której nikt nie zarabia, zarówno rodzice jak i dzieci zdolni są do pracy, której pozbawieni są bez własnej winy, a jedyną winą ich jest, że dzieci już ukończyły rok 16. - Nikt z takiej rodziny nie otrzyma zasiłku!

Rodzice bezrobotni - mając jedno dziecko liczące poniżej 16 lat /może tylko o 1 miesiąc/, otrzymują wsparcie; ale rodzina n.p. o 5-ciu głów bez pracy zdaje się że ma dostatek, jeżeli najmłodszy członek już ukończył 16 rok - zasiłku nie otrzyma, - niech ojciec zarabia !!

Taki to stan powstał z dniem 1. czerwca 1931 r.

Ograniczenie wsparcia na sześć lub mniej miesięcy również nie jest sprawiedliwe.

Dopóki nie potrafimy obywatelom zabezpieczyć zarobku, musimy im dać chleba!

W Katowicach, dnia 17. lipca 1931 r.

/-/ Pawlas, Kunsdorf, R. Frank, Ochmann,

/-/ Dr. Pant, Ulitz, Schmiegel.

S P R A W O Z D A N I E

K o m i s j i P r a w n i c z e j

w sprawie projektu ustawy łowieckiej.

Klub N.Ch.Z.P. wniósł do Wysokiego Sejmu wnioski, by wezwano Śl. Urząd Wojewódzki do przedłożenia Wysokiemu Sejmowi projektu ustawy o prawie łowieckim, którego zasadnicza treść pokrywałaby się z treścią rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3.XII.1927r. /Dz.U. Rz.P.Nr.110/ przy uwzględnieniu tych zmian, które się wyłaniają z odrębnych stosunków, panujących w Województwie Śląskiem.

Projekt ten został rozpatrywany na Komisji Prawniczej w dniu 25.czerwca 1931r., która zajęła wobec sprawy poruszonej wyżej wymienionym wnioskiem następujące stanowisko:

W myśl art.4 punkt 9 statutu organicznego Województwa Śląskiego z dnia 15.VII.1920r., należy ustawodawstwo łowieckie do kompetencji Sejmu Śląskiego.

Na terenie Województwa Śląskiego obowiązuje obecnie ustawodawstwo państw zaborczych, a mianowicie na górnośląskiej części ustawa pruska z dnia 15.VII.1907r. a na części cieszyńskiej ustawa Sejmu Śląskiego Austrjackiego z dnia 13.stycznia 1903r. /Dz.U.Śl.Nr.42/, zaś na terenie reszty Państwa wyżej powołane rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 3.XII.1927r. /Dz.U.Rz.P.Nr.110, poz.935/.

Ta ostatnia ustawa została wydana pod wrażeniem zanikającej etyki łowieckiej, która w stosunku do czasów przedwojennych obniżyła się bardzo poważnie u wszystkich warstw społeczeństwa bez wyjątku, a zwłaszcza u tych osób, które występują w charakterze dzierżawców polowania.

Pozatem przybrało bezprawne i podstępne łowienie zwierzęcy wręcz groźne rozmiary, przeto ustawa polska nakłada wysokie kary za przestępstwa oraz zaostrza przepisy co do sposobu wykonywania prawa polowania. Zresztą twórcy polskiej ustawy łowieckiej mieli przy jej opracowaniu na oku więcej wschodnią część Państwa aniżeli zachodnią.

Analogiczne przepisy ustaw zaborczych na terenie Województwa Śl. są bardzo łagodne i nie są w stanie podnieść etyki łowieckiej oraz chronić należycie zwierzostanu i z uwagi na ich charakter wykazują poważne różnice odnośnie do państwowej ustawy łowieckiej.

Pozatem w obu częściach Województwa Śląskiego różnią się dosyć poważnie między sobą obowiązujące tutaj przepisy łowieckie a różnica ta nie jest niczem uzasadniona, gdyż przejścia tak klimatyczne, jak i terenowe między Górnym Śląskiem a Śląskiem Cieszyńskim są bardzo łagodne, a przechodzą z terenu górzystego przez teren falisty i pagórkowaty łagodnie na teren nizinny.

Położenie klimatyczne obu części Śląska powoduje łagodny klimat bez większych kontrastów, tak, że zatrzymanie różnic przy przepisach prawnych o polowaniu komplikowałoby i utrudniało wykonywanie przepisów łowieckich, wobec czego wskazaniem jest usunięcie na terenie Województwa Śląskiego podwójnych przepisów o polowaniu i zastąpienie ich jednolitem prawem oraz opracowanie nowej ustawy łowieckiej.

Przy opracowaniu nowego prawa należałoby wziąć jako podstawę dotychczas obowiązujące w innych częściach Państwa wyżej powołane rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej.

Ponadto należy wziąć pod uwagę, że ani ustawodawstwo obowiązujące na terenie reszty Państwa, ani też ustawy obowiązujące w Województwie Śląskiem, nie obejmują przepisów co do dożywiania zwierzyny w czasach głodu, a mianowicie podczas wielkich śniegów, długotrwałych mrozów, posuch itp., w których to czasach zwierzyna nie mogąc znaleźć pożywienia na terenie łowieckim - ginie.

Rozpatrywując ustawodawstwo łowieckie obowiązujące na obszarze Województwa Śląskiego musimy stwierdzić, że jest ono więcej wyczerpujące, aniżeli ustawodawstwo polskie. Wobec tego należałoby przyjąć pewne przepisy i postanowienia dotychczasowego ustawodawstwa śląskiego, które okazało się w praktyce jako skuteczne w odpowiedniej redakcji do nowej ustawy, co powinno mieć miejsce przy przepisach o użytkowaniu polowania, o ochronie polowania, o czasie ochronnym poszczególnych gatunków zwierzyny, o szkodach łowieckich, o szkodach wyrządzonych przez zwierzynę z tem jednakże, że przez odpowiednie przepisy należy dążyć do podniesienia etyki łowieckiej oraz do zorganizowania ochrony zwierzyny.

Z uwagi na powyższy stan rzeczy przyznała Komisja Prawnicza do przekonania, że należy przystąpić do opracowania śląskiej ustawy łowieckiej, wobec czego stawia wniosek,

by Wy s o k i S e j m uchwalił rezolucję, o której była na początku mowa.

S p r a w o z d a w c a :

/-/-/ Dr.Kotas m.p.

Łączny tedy kredyt krótkoterminowy, udzielony przez instytucje bankowe w ciągu r.1913. na ziemiach Polski, osiągnął cyfrę 3102.5 milionów złotych, a więc przekroczył cyfrę trzech miliardów złotych.

Do tego dołączył się kredyt długoterminowy w cyfrze ogólnej 5012 milionów złotych a więc przewyższającej pięć miliardów złotych.

Działalność kredytowa instytucji bankowych przedwojennych znaczyła się tedy w cyfrze łącznej ponad 8 miliardów złotych.

Sumy bilansowe samych banków akcyjnych wyniosły w r.1913 1741.8 milionów franków złotych, w tem kapitały własne wynosiły 304 milionów franków złotych.

Co zrobiła wojna i jej nieodstępni towarzysze: korupcja i inflacja.

Interes bankowy, podobnie jak handlowy, wydawał się złotym, bo przecie można było brać kredyty w Polskiej Kasie Pożyczkowej i zwracać je w zdevaluowanej marce, a znane są rozmiary ówczesnego grynderstwa i spekulacji akcjami.

To też ze wszystkich stron starano się o koncesje bankowe, zwłaszcza na gruncie b.Królestwa Kongresowego, koncesje bankowe stały się przedmiotem targu i przetargu.

Kierownicy powojennych banków nie patrzeli końca, tkwili w hipnozie papierowych miliardów i biljonów, oceniali życie gospodarcze miarą sytuacji, wytworzonej inflacją; rozbudowywali tedy swoje instytucje, zakładając masowo oddziały i agentury bez racjonalnego planu, bez terytorjalnego rozgraniczenia zakresu działalności; tak się to stało, że niektóre banki miały po kilkadziesiąt oddziałów.

Jak wyglądały następne cyfry ?

Bierzemy koniec dziesięciolecia, licząc od roku 1913, a zarazem moment omal że najsilniejszego rozkwitu inflacji, koniec roku 1923.

W miejsce 16 banków akcyjnych z r.1913 mamy na ziemiach polskich z końcem r.1923 - 111 prywatnych banków akcyjnych z 657 oddziałami, 46 placówek banku emisyjnego, 2 placówki Banku Krajowego /późniejszego Banku Gospodarstwa Krajowego/ i 1 placówkę Państwowego Banku Rolnego, łącznie 835 placówek bankowych, nie licząc kas oszczędności, kas gminnych, spółdzielni, stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych itp.

Natomiast sumy bilansowe prywatnych banków akcyjnych, które z końcem 1913 r. wynosiły 1741.8 milionów franków, z końcem roku 1923 wynosiły 78.8 milionów franków złotych.

Z drugiej strony banki zorientowawszy się może zbyt późno w rozmiarach inflacji, usiłowały kapitały własne uratować choć w części przed zupełną dewaluacją i poczęły je na gwałt lokować w nieruchomościach, a częściowo także w udziałach konsercyjnych i walorach.

Okazało się to dobitnie po przewartościowaniu bilansów w złotych w ciągu lat 1924 i 1925.

Tak bilans łączny 85 banków akcyjnych wykazywał na dniu 31.lipca 1925 r. kapitały własne w sumie 157 milionów złotych, w tem 112 milionów złotych reprezentowały nabyte nieruchomości.

Stan rzeczy tedy był taki: z jednej strony narmierna ilość prywatnych instytucyj bankowych, pozbawionych prawie zupełnie środków własnych, albo też mających te środki zimmobilizowane, z drugiej strony jako skutek tego zjawiska brak wszelkiej czynności kredytowej ze strony banków.

Ta druga strona medalu nie wpływała wyłącznie z nadmiernej ilości banków i immobilizowania ich kapitałów, ale złożyło się na to wiele innych, ważniejszych przyczyn, tkwiących w całokształcie ówczesnego położenia gospodarczego, by tylko wymienić brak stałej waluty, brak kapitałów, zanik zmysłu oszczędnościowego, słaby rozwój produkcji, wadliwy system podatkowy.

Wysunięto dwa główne postulaty: potrzebę ustawodawczego uregulowania bankowości a w szczególności z punktu rozbudowy nadzoru państwowego nad bankami, oraz konieczność przeniesienia punktu ciężkości na banki państwowe, któreby miały pełnić funkcje bankowości w Polsce.

Postulat drugi realizowano drogą rozbudowy banków państwowych, które miały obok funkcji kredytu długoterminowego, obok działalności kredytowej dla celów społecznych, kolektywnych, rozwinać także działalność kredytową dla celów indywidualnych, a więc przejąć funkcje prywatnych banków kredytu krótkoterminowego.

W tej intencji nie tylko powiększono dotacje banków państwowych, ale zapewniono im m.in. na wkłady osób prawa publicznego i osób niewłasnowolnych drogą rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3. grudnia 1924 r. /Dz.U.R.P. nr. 106. poz. 959 i Dz.U.R.P. nr. 117. poz. 1045/.

Pod znakiem postulatu pierwszego wyszło rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 8. IV. 1924 r. w przedmiocie nadzoru nad przedsiębiorstwami, trudniącymi się czynnościami bankowymi /Dz.U.R.P. nr. 33. poz. 342/.

Zanim przejdziemy do omówienia obecnej ustawy bankowej, należy rzutem oka objąć dotychczasowe zamierzenia ustawodawcze w tej dziedzinie.

Dziedzinę tę określimy jako dotyczącą organizacji banków i nadzoru nad wykonywaniem czynności bankowych, albowiem poza tem mamy cały szereg przepisów ustawowych, związanych z bankowością, jak przepisy dewizowe, o bilansowaniu, o przerachowaniu.

Działalność ustawodawcza rozpoczęła się dość wcześnie, bo już w początkach 1919 r.

Nie była ona jednak skoordynowana pod względem materji, ani też jednolita pod względem terytorjalnym.

Odróżnić należy dwa okresy: okres pierwszy od powstania Państwa aż do wprowadzenia złotego, okres drugi od tego czasu aż do wydania obecnej ustawy.

W pierwszym okresie działalność ustawodawcza szła głównie w trzech kierunkach: ustawodawczego uregulowania spółdzielni, nadzoru nad domami bankowymi i kantorami wymiany oraz zmiany statutów instytucji kredytowych, przeważnie kredytu długoterminowego, opartych na ustawach państw zaborczych.

Wydawanie norm dla spółdzielni rozpoczęła się najwcześniej, gdyż już dnia 7. stycznia 1919 pojawił się pod poz. 43 w Dz. Urz. Ministra Spraw Wewnętrznych okólnik tegoż Ministerstwa w przedmiocie zatwierdzenia statutów stowarzyszeń spółdzielczych; następuje dekret z dnia 8. lutego 1919 r. w przedmiocie zatwierdzenia statutów

zrzeszeń handlowo-przemysłowych /Dz.U.R.P.nr.17.poz.223/, rozporządzenie z dnia 23.lutego 1919r. dotyczące spółdzielczych stowarzyszeń kredytowych /Monitor Polski nr.52/ i postanowienie Rady Ministrów z dnia 10.czerwca 1919r. w przedmiocie zatwierdzenia statutów zrzeszeń przemysłowo-handlowych o kapitale zmiennym /Dz.U.R.P.nr.45.poz.319/.

Po tych wstępnych normach pojawia się ustawa o spółdzielniach z dnia 29.października 1920r. /Dz.U.R.P.nr.111.poz.733/, uzupełniona rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 14.grudnia 1920r. w przedmiocie Rady Spółdzielczej /Dz.U.R.P.nr.117.poz.776/, rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 10.marca 1921r. w przedmiocie rejestru spółdzielni /Dz.U.R.P.nr.25.poz.138/ oraz rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 11.marca 1921r. o opłatach w postępowaniu rejestrowym /Dz.U.R.P.nr.25.poz.139/.

Ustawa wspomniana doznała nieznacznych zmian, wprowadzonych ustawą z dnia 4.grudnia 1923r. /Dz.U.R.P.nr.135.poz.1119/ a w międzyczasie wyszła też ustawa w sprawie łączenia się spółdzielni z dnia 7.kwietnia 1922 r. /Dz.U.R.P.nr.33.poz.265/.

Poza szeregiem instrukcyj Rady Spółdzielczej i okólników Ministerstwa Skarbu, wymienić jeszcze należy rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 1.września 1924 r. o wykonaniu kontroli nad przestrzeganiem przez spółdzielnie przepisów rozporządzenia o lichwie pieniężnej /Monitor Polski nr.205/.

W sprawie kantorów wymiany i domów bankowych rozpoczyna serję przepisów rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 23.lutego 1919 /Monitor Polski nr.46/ w sprawie nadzoru nad kantorami wymiany, a w ślad za nim idą rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 27.maja 1919r. /Monitor Polski nr. 125/ i z 28.czerwca 1919r. /Monitor Polski nr.144/.

W miejsce norm dorywczych wchodzi następnie ustawa z dnia 23.marca 1920 r. o nadzorze nad przedsiębiorstwami bankowymi i kantorami wymiany /Dz.U.R.P.nr.30.poz.175/, uzupełniona rozporządzeniem wykonawczym Ministra Skarbu z dnia 17.maja 1920r. /Dz.U.R.P.nr.47.poz.291/.

Przepisami tymi objęte zostają wyłącznie domy bankowe i kantory wymiany.

Ustawa powyższa w zasadniczych postanowieniach co do systemu koncesyjnego, ustalenia minimum kapitału zakładowego i obowiązku składania kaucji stała się podstawą dla późniejszych ustaw bankowych, a to zarówno z dnia 28.grudnia 1924 r. jak i obecnej.

Z kolei drogą rozporządzeń Ministra Skarbu rozciągnięte zostały te przepisy na ziemie wschodnie / rozporządzenie z dnia 5.grudnia 1921r. Dz.U.R.P.nr.8 ex 1922, poz.10/ i na ziemie wileńską /rozporządzenie z 30.listopada 1922 r. Dz.U.R.P.nr.116.poz.1057/ względnie dostosowane do specjalnych stosunków w dzielnicy popruckiej /rozporządzenie z 19.października 1922 r. Dz.U.R.P.nr.101.poz.924 i z 10.marca 1923 r. Dz.U.R.P.nr.39.poz.272/.

Serję tych przepisów zamyka rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 8.kwietnia 1924 r. /Dz.U.R.P.nr.33.poz.342/.

Trzecia kategoria przepisów, wydanych we wspomnianym pierwszym okresie, dotyczyła instytucji kredytowych, opartych na własnych statutach, zatwierdzonych przez władze zaborcze.

Punktem wyjścia stała się ustawa z 30. lipca 1921 r. w przedmiocie udzielenia Radzie Ministrów pełnomocnictw - do wprowadzenia zmian statutów instytucyj kredytowych, zatwierdzonych przez b. władze zaborcze /Dz.U.nr.75.poz.512/.

Stosownie do tego upoważnienia Rada Ministrów wydała szereg postanowień, zmieniających kilkakrotnie statuty specjalnie Wileńskiego Banku Ziemskiego, Ziemstwa Kredytowego Poznańskiego, Banku Ziemstwa, Banku Ziemiańskiego, Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie i we Lwowie.

W sprawie kas oszczędności wydane zostało w tym pierwszym okresie jedynie rozporządzenie z 6. lipca 1919r. /Monitor Polski nr. 151/ w przedmiocie zmiany statutu kas pożyczkowo-oszczędnościowych dla ludności b. Królestwa Kongresowego.

Na ten okres przypada tak utworzenie pocztowej kasy oszczędności /dekret z 7. lutego 1919r. Dz.U.nr.48.poz.297/, jak również założenie Państwowego Banku Rolnego /ustawa z 10. czerwca 1921 Dz.U.nr. 59.poz.369 i z 25. września 1922r. o podwyższeniu kapitału Dz.U.nr.88.poz.787/.

W okresie tym ponadto obowiązuje na terenie b. zaboru rosyjskiego ustawa kredytowa /Zbiór Praw.Tom XI.Cz.II Rozdział 10/ i najwyższej zatwierdzona opinia Rady Państwa z dnia 24. kwietnia 1879 o trybie otwarcia i prowadzenia kas pożyczkowych, ogłoszona jako ukaz Senatu z dnia 18. maja 1879r. /Ros.Zbiór Praw i Rozp.nr.68.poz.338/ a w zaborze pruskim ustawa niemiecka o bankach hipotecznych z dnia 13. lipca 1899r. /Dz.U.Rz.Niem.str.373/.

Z chwilą wprowadzenia waluty złotej zaczyna się okres drugi.

Jak wyżej zaznaczyliśmy plany Rządu w stosunku do banków szły wówczas w dwóch kierunkach: wzmocnienie i rozszerzenie nadzoru państwowego nad bankami prywatnymi i rozbudowy państwowych.

W tym drugim kierunku po rozporządzeniach Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie Banku Polskiego z 20. stycznia 1924 r. /Dz.U.R.P. nr.8.poz.75/ i z 7. marca 1924 r. /Dz.U.R.P.nr.27.poz.273/ następuje fuzja państwowych instytucyj kredytowych drogą rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. kwietnia 1924 r. /Dz.U.R.P.nr.36.poz.328/ i z 30. maja 1924 r. /Dz.U.R.P.nr.46.poz.477/; rozporządzeniem Ministra Skarbu z 31. maja 1924 r. /Dz.U.R.P.nr.46.poz.478/ zostaje ustalony statut Banku Gospodarstwa Krajowego, a rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 31. maja 1924 r. /Dz.U.R.P.nr.46.poz.479/ zostaje Bank ten uruchomiony, przy czem agendy jego rozszerzają się coraz bardziej na dziedzinę indywidualnych kredytów krótkoterminowych nie tylko siłą środków własnych, ale i drogą obowiązkowych wkładów osób prawa publicznego, fundacyj i osób niewłasnowolnych.

W sprawie rozbudowy nadzoru państwowego nad bankami, zapoczątkowanej wyżej wspomnianym rozporządzeniem Ministra Skarbu z 8. kwietnia 1924r. /Dz.U.R.P.nr.33.poz.342/ kamieniem węgielnym staje się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27. grudnia 1924r. o warunkach wykonywania czynności bankowych i nadzorze nad temi czynnościami /Dz.U.R.P.nr.114.poz.1018/ t. zn. dotychczasowa ustawa bankowa.

Opiera się ona na tych głównych zasadach, na jakich zbudowana została ustawa z dnia 23. marca 1920r. /Dz.U.R.P.nr.33.poz.175/ t. j. na systemie koncesyjnym, na ustawowym ustaleniu minimum kapitału zakładowego, na obowiązkowym składaniu kaucji i na zasadzie nadzoru państwowego.

Wprowadza ona jednak dwie zasadnicze zmiany ; obejmuje nie tylko domy bankowe i kantory wymiany, ale banki akcyjne i hipoteczne, a tak-

że spółdzielnie kredytowe i normuje szczegółowo sposób wykonywania czynności bankowych przez przedsiębiorstwa bankowe, a w szczególności przez banki akcyjne i komandytowo-akcyjne, banki hipoteczne i spółdzielnie kredytowe, a specjalne kautale wprowadza celem ochrony wkładów i depozytów bankowych.

Wymieniona ustawa uchyliła nie tylko moc poprzedniej ustawy z dnia 23. marca 1920 r., ale także moc ustawy niemieckiej o bankach hipotecznych i przeważną część przepisów rosyjskiej ustawy kredytowej.

Dnia 15. stycznia 1926 r. rząd wniósł do łaski marszałkowskiej projekt noweli do dopiero co wspomnianego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Projekt ten z jednej strony kładł specjalny nacisk na rachunki inkasowe i przekazowe, wymagał odrębnego ich kontowania w księgach, odrębnego bilansowania, przechowywania krot otrzymanych tego samego rodzaju i tej samej ilości, albo też złożenia ich w Banku Polskim, bądź w instytucjach państwowych lub komunalnych, wskazanych przez Ministra Skarbu.

W drugim artykule podciągał naruszenie któregośkolwiek z wymienionych tamże około 40 artykułów ustawy bankowej pod sankcję karną, naznaczając karę aresztu do sześć tygodni i grzywnę do 5.000,-- zł. przyczem przewidywał nałożenie takiej kary nie tylko na sprawcę ale i na członków zarządu względnie organu nadzorczego, który choćby z niedbalstwa albo w inny sposób dopuszczał do popełnienia przez inną osobę jednego z wymienionych przestępstw.

Prawie, że równocześnie z wyżej omówioną ustawą bankową wydane zostało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30. grudnia 1924 r. o organizacji i ustaleniu statutów kas wiejskich pożyczkowo-oszczędnościowych /Dz.U.R.P.nr. 116.poz. 1069/, a rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13. marca 1925 r. /Dz.U.R.P.nr. 35.poz. 239/ został ustalony statut normalny takich kas.

Odnosnie do komunalnych kas oszczędności wydane zostało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13. kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności /Dz.U.R.P.nr. 38.poz. 339/, a w dalszym ciągu pojawiło się rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 27. marca 1928 r. /Dz.U.R.P.nr. 44.poz. 424/.

W ciągu roku 1927 wentylowano zmianę ustawy bankowej.

Zrazu projektowana była nowelizacja ustawy i wygotowano kompletny projekt takiej noweli.

Przeważało jednak zdanie, że "zachodzi potrzeba wprowadzenia tak licznych zmian i uzupełnień w treści dotychczasowego rozporządzenia, że wykonanie tego zadania w drodze wydania noweli byłoby nieracjonalnem, a nawet wręcz niemożliwem." /cytowane z uzasadnienia drugiego projektu./

nowego/

Wobec tego przystąpiono do zredagowania projektu/rozporządzenia Prezydenta.

W uzasadnieniu tego projektu Ministerstwo Skarbu podnosi, że w ciągu trzech lat od wydania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27. grudnia 1924 r. o warunkach wykonywania czynności bankowych i nadzoru nad temi czynnościami /Dz.U.R.P.nr. 124.poz. 1018/ okazał się szereg poważnych braków w temże rozporządzeniu, przyczem Ministerstwo specjalnie akcentuje poniższe kwestje:

- 1/ zbyt szerokie pojęcie banku, obejmującego wszelkie wogóle przedsiębiorstwa bankowe, nasuwało w praktyce duże trudności; projekt ma usunąć te trudności przez danie definicji poszczególnych rodzajów przedsiębiorstw bankowych.
- 2/ Jakkolwiek zakłady zastawnicze niewątpliwie są przedsiębiorstwami bankowymi, to jednak dotychczasowe rozporządzenie nie zawiera o nich żadnej wzmianki co powoduje chaos przy stosowaniu z konieczności różnych nieskoordynowanych przepisów dzielnicowych.
- 3/ Sprawa wysokości kapitału zakładowych domów bankowych, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych jest niewyjaśniona.
- 4/ Sprawa stosunku kapitałów własnych do kapitałów obcych jest również nieunormowana, co kryje w sobie poważne niebezpieczeństwo nieutrzymania na pewnym dostatecznym poziomie płynności zobowiązań banków.
- 5/ Najważniejszy dział o bankach o charakterze instytucji krótkoterminowego kredytu handlowego skonstruowany został w taki sposób, że nie obejmował niektórych najpoważniejszych z pośród tych instytucji, których organizacja i działalność pozostały w taki sposób poza nowym polskiego prawa bankowego.
- 6/ Niewyjaśnione są niektóre istotne kwestie, wynikające przy otwieraniu w Polsce oddziałów zagranicznych przedsiębiorstw bankierskich.

Temi wytycznymi kierowało się Ministerstwo Skarbu przy redagowaniu tekstu obecnej ustawy, która wyszła w formie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. marca 1928r. o prawie bankowym /Dz.U.R.P.nr.34.poz.321/.

Na tem kończy się zarys historyczny polskiego ustawodawstwa bankowego.

VI.

Różnice zachodzące między dotychczasową a nowoprowadzoną
ustawą ; charakterystyka ustawy - krytyka ustawy.

/Wyciągi z działu cyt. pod V/.

Stosownie do wytycznych, przytoczonych w uzasadnieniu projektu, rzeczywiście przeprowadziła ustawa podział przedsiębiorstw bankowych na banki, domy bankowe, kantory wymiany, spółdzielnie kredytowe i zakłady zastawnicze, a nawet domy bankowe podzieliła na dwie kategorie:

Oznaczyła też minimum kapitału zakładowego nie tylko dla banków, ale i dla innych rodzajów przedsiębiorstw bankowych z wyjątkiem spółdzielni kredytowych, które w tym kierunku żadnym normom nie podlegają.

Zgodnie z zapowiedzią wprowadziła ustawa definicję banku krótkoterminowego w przeciwstawieniu do banku hipotecznego, jako instytucji kredytu długoterminowego.

Specjalny dział i szereg przepisów w innych działach poświęciła ustawa zakładom zastawniczym.

Traktując o spółdzielniach kredytowych, podaje ich definicję, ogranicza spółdzielnie należące do związków rewizyjnych w wykonywaniu niektórych czynności bankowych wyłącznie bez członków, zwalnia spółdzielnie od obowiązującego je dotychczas ograniczenia ogółu ich zobowiązań, do kapitałów własnych i dodatków, odpowiedzialności członków /§ 85/, rozciąga i na spółdzielnie kredytowe moc przepisów, że udzielenie kredytu jednemu dłużnikowi w wysokości przewyższającej 10% kapitału zakładowego, udzielenie kredytu in blanco.

lub na zasadzie weksla z jednym tylko podpisem wymaga uprzedniej zgody rady nadzorczej. Natomiast nałożyła nowa ustawa zarówno na spółdzielnie kredytowe, jak i na domy bankowe, obowiązujące dotychczas tylko banki akcyjne i komandytowo-akcyjne zakazy prowadzenia handlu towarowego na własny rachunek i nabywania nieruchomości; równocześnie ustawa w przeciwstawieniu do dotychczasowej zmusza te przedsiębiorstwa bankowe, które dotychczas były uprawnione do prowadzenia wyżej wymienionych działań do zupełnej likwidacji tych interesów do 31.grudnia 1930 r.

Odmienne od dawnej ustawy obecnie przyznaje i domom bankowym przywilej pozasądowy sprzedaży zastawu ruchomego w razie niewypłacenia go przez dłużnika w terminie.

Ustawa upoważnia Ministra Skarbu do zniżenia w drodze wyjątku kapitału zakładowego banku kredytu krótkotermijnowego o lokalnym charakterze, istniejącego w dniu wejścia w życie nowej ustawy do kwoty 500 000,--zł.

W przeciwstawieniu do dawnej ustawy nowa dopuszcza nabycie papierów dywidendowych przez bank kredytu krótkotermijnowego do wysokości połowy, a nie jak to było dotychczas, do wysokości $\frac{2}{3}$ kapitału zakładowego.

W razie przyjmowania wkładów na dowody wkładowe, opiewające na okaziciela, ogranicza nowa ustawa banku do wysokości trzechkrotnej kapitałów własnych, podczas gdy dotychczasowa ustawa brała za podstawę obliczenia jedynie kapitał zakładowy.

Nowa ustawa nakłada i na banki, które miały dotychczas prawo wydawania asygnat kasowych na okaziciela, obowiązek wystarcania się o zezwolenie Ministra Skarbu.

W razie śmierci koncesjonariusza indywidualnego koncesja przechodzi jedynie na wdowę i niekiedy dzieci, podczas gdy inni spadkobiercy muszą się starać o zezwolenie Ministra Skarbu na przeniesienie na nich koncesyj, czego nie wymagała dotychczasowa ustawa.

W sprawie ochrony depozytów bankowych nowa ustawa poszła dalej od ustawy dotychczasowej, zakazując lombardu czy re lombardu papierów wartościowych bez względu na ewentualną zgodę składającego względnie zastawiającego.

Niedopuszczalnym też jest odmiennie od dawnej ustawy zwolnienie przedsiębiorstwa bankowego od wyszczególnienia w pokryciu cich dokładnych złożonych papierów wartościowych.

Likwidację unormowano odrębnie dla banków a odrębnie dla domów bankowych, kantorów wymiany, i zakładów zastawniczych.

Również przepisy przejściowe, odrębne dla każdej kategorii, przewidują sposób i termin uzupełnienia kapitału zakładowego do ustalonej wysokości.

W sprawie nadzoru ustawa nowa staje na stanowisku wyłącznego nadzoru przez Ministra Skarbu i władze skarbowe. Wracając do koncepcji, wyrażonej w cytowanym już wyżej rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8.kwietnia 1924r., a natomiast porusza koncepcję dawnej ustawy, która przewidywała ewentualnie dobrowolne związki rewizyjne banków z rzeczoznawcami, zatwierdzonymi przez Ministra Skarbu.

Koncepcja ta zresztą nie weszła w życie.

./.

Odnośnie do bankowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością nowa ustawa nakazuje bezwzględnie ich likwidację w terminie do dnia 31. grudnia 1930r.

W sprawie otwierania oddziałów zagranicznych przedsiębiorstw bankowych wyraźnie nadmieniono, że każdy oddział krajowy pod względem dotacji kapitału zakładowego i innych wymagań ma być traktowany jako samoistne przedsiębiorstwo.

Zmiana druga polega na tem, że w przeciwstawieniu do dawnej ustawy nie cały kapitał obrotowy oddziału krajowego, ale tylko część, przez Ministra Skarbu oznaczyć się mająca, ma służyć wyłącznie na cele operacji wewnątrz kraju.

Odmiennie od dawnej ustawy, która przeważną część przepisów o bankach hipotecznych rozciągała i na banki, emitujące obligacje fundowane, ustawa obecna stosuje do tych banków tylko przepisy 4-ch artykułów, a to o wzorach obligacyj, o ograniczeniu i wykonywaniu innych czynności bankowych, o funduszu amortyzacji obligacji i o odrębności na wypadek konkursu.

W końcu przychodzi różnica najistotniejsza, która głównie zwa-
rzały sfery bankowe, a to oznaczenie dla banków i domów bankowych
stosunku maksymalnego ogółu zobowiązań przedsiębiorstwa bankowego
z tytułu wkładów, rachunków bieżących niewypłaconych sum z inkasa
i przekazów, przyjętych do wypłacenia, do jego kapitałów własnych
w proporcji, jak 10 : 1.

Jak więc widzimy, zmiany, jakie wprowadziła nowa ustawa w stosunku do dotychczasowych przepisów, wychodzą poza ramy, zakresłone przez Ministerstwo Skarbu w uzasadnieniu projektu, przychem oczywiście pominięto w powyższem zestawieniu zmiany stylistyczne i drobniejsze merytoryczne.

Niejasnym jest stosunek prawa bankowego do dwóch innych kategorii przedsiębiorstw bankowych a to komunalnych kas oszczędności, gminnych kas wiejskich pożyczkowo-oszczędnościowych.

Jak wiadomo, był prawny p w swszch normuje rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13.kwietnia 1923 r. Dz.U.R.P.nr.38. poz.339 oraz rozporządzenie wykonawcze, wydane już po wejściu w życie prawa bankowego, po dniu 26.marca 1928 r., a ogłoszone w nrze 44.Dz.U.R.P.pod pozycją 424, do drugich odnosi się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.grudnia 1924r. Dz.U.R.P.nr.116. poz.1069.

Prawo bankowe w art. 118. wyłącza z pod swego działania wyłącznie banki państwowe, w art. 2. wspomina o wymienionych wyżej kategoriach kas oszczędności, że one nie są bankami, ale równocześnie cytuje wyżej powołane rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej jako przepisy obowiązujące te kasy, a zatem utrzymuje je w mocy.

W art. 97. wyłącza znowu te kasy z pod nadzoru Ministra Skarbu, a więc i contrario stwierdza, że poza tem odnoszą się do nich przepisy prawa bankowego.

Słowem sytuacja nad wyraz niejasna - dochodzi się właściwie po przegłądzie poszczególnych postanowień; prawa bankowego, do tej konkluzji, że jedynie definicja przedsiębiorstwa bankowego, zawarta w art. 1, oraz przepisy o ochronie depozytów bankowych /art. 35-38/ odnoszą się do kas oszczędności.

W dziale o spółdzielniach kredytowych znajdujemy również kodifikacyjną rozbieżność.

S P R A W O Z D A N I E
K o m i s j i R u g ó w W y b o r c z y c h .

Na posiedzeniu Komisji Rugów Wyborczych, odbytem dnia 9.IX. 1931r. zastanawiała się Komisja nad zastosowaniem artykułu 89 ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego. Artykuł ten zawiera w zdaniu pierwszym postanowienie, że "ważność wyborów niezaprotestowanych rozważy Sejm najpóźniej w przeciągu 2-ch miesięcy".

Komisja Rugów Wyborczych stwierdza, że wobec zaprotestowania ważności wyborów w wszystkich okręgach wyborczych postanowienie art.89 ordynacji wyborczej nie może być zastosowane. Powziętą uchwałę proponowano zatem Sejmowi Śląskiemu, by przekazał resztę aktów to jest, oryginały listów wierzytelnych, protokoły komisji i zastawienie cyfrowe wyborów Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach, w ślad za przesłanymi już protestami wyborczymi.

Imieniem Komisji Rugów Wyborczych proszę o przyjęcie powyższego wniosku i uchwały.

Sprawozdawca Komisji Rugów Wyborczych:

/-/ Dr. Włodzimierz Dąbrowski m.p.

Mr.

Sprawozdanie
Komisji Prawniczej.

Wniosek Klubu N.Ch.Z.P. w sprawie rozszerzenia mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej w prawie bankowym na obszarze Województwa Śląskiego skierowany był do Komisji Prawniczej.

I. Komisja zajmowała się tem zagadnieniem na dwóch posiedzeniach, dnia 9.IX. 1931 r. uchwaliła Komisja powyższy wniosek w następującem brzmieniu ~~zaproponując~~ Sejmowi ze swej strony jego przyjęcie..

II. USTAWA

z dnia

o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17.III.1928r. o prawie bankowym /Dz.U.R.P.nr.34.poz.321/.

§ 1.

Stosownie do art. 8a ustawy z dnia 15.VII.1920r. zawierającej Statut Organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73.poz.497/ w brzmieniu ustawy z dnia 8.III.1927 r. /Dz.U.R.P.nr.26.poz.146/ Sejm Śląski wyraża zgodę na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17.III.1928 r. o prawie bankowym /Dz.U.R.P.nr.34.poz.321/.

§ 2.

Rozporządzenie, o którym mowa w § 1, wejdzie w życie na obszarze Województwa Śląskiego z dniem ogłoszenia oświadczenia Prezesa Rady Ministrów w Dz.U.R.P. o wyrażeniu niniejszej zgody.

III. Stan prawny.

Dnia 27.XII.1924r. wyszło rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o warunkach wykonywania czynności bankowych i nadzoru nad temi czynnościami /Dz.U.R.P.poz.1018/. Sejm Śląski wyraził zgodę na rozszerzenie tego rozporządzenia na Śląsk ustawą z dnia 4.III.1925r. /Dz.U.Sl. nr.3.poz.2/.

Zagadnienie to było zatem już raz jednolicie uregulowane w całym Państwie. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17.III.1928 r. /Dz.U.R.P.nr.34.poz.321/ zostało jednakże cyt.rozp. ex 1929 uchylone.

Art.122 postanawia, że rozporządzenie to wejdzie w życie na Śląsku z dniem ogłoszenia oświadczenia Prezesa Rady Ministrów o wyrażeniu zgody na nie przez Sejm Śląski.

Powyższy zarys i fakt, że zagadnienie było już raz jednolicie uregulowane udowadnia dostatecznie konieczność wyrażenia zgody również na to nowe rozporządzenie.

IV. Treść ustawy w zarysie.

- art. 1. Pojęcie przedsiębiorstwa bankowego.
- " 2. Formy prawne banków.
- " 3. O domach bankowych.
- " 4. O kantorach wymiany.
- " 5. Zakłady wydawnicze. Artykuł ten powołuje się na nowe prawo przemysłowe polskie w Województwie Śląskiem jeszcze nieobowiązujące. W tych granicach przepisy tego rozporządzenia nie mają na tutejszym terenie mocy obowiązującej.
- " 6. O spółdzielniach kredytowych.
- " 7-12. wymóg koncesji dla banków.
- " 13. Firma.
- " 14-20. Wysokość kapitału zakładowego.
- " 21. O kaucjach.
- " 22-23. Oddziałach Banku.
- " 24. Definicja czynności bankowej.
- " 25-26. Czynności bankowe wymagające osobnego zezwolenia.
- " 27-30. O książeczkach wkładowych.
- " 31-38. O asygnatach kasowych, wkładach, papierach wartościowych.
- " 39-67. O bankach kredytu krótkoterminowego, i ich organizacji.
- " 68-84. O bankach hipotecznych i ich organizacji.
- " 85-90. O zakładach zastawniczych.
- " 91-96. O spółdzielniach kredytowych.
- " 97-100. O nadzorze.
- " 101-104. O likwidacji przedsiębiorstwa bankowego.
- " 105-117. Przepisy przejściowe.
- " 118-122. " końcowe.

V. Zarys historyczny polskiego ustawodawstwa bankowego.

/Wyciągi z opracowania adw. Dra. Emila Sommersteina w dziale "Polskie Prawo Bankowe"./

Wyciągi te uważałem za wskazane umieścić w tem sprawozdaniu dla celów informacyjnych, gdyż projekt ustawy zawiera jedynie klauzulę wyrażającą zgodę na wprowadzenie ustawy a ustawa sama nie będzie również drukowana w Dz.U.Śl.

Przedmiotem prawa bankowego jest naturalnie bankowość.

Wypada w pierwszym rzędzie oświetlić problem bankowości w Polsce, by ocenić należycie przesłanki, na których opiera się polskie ustawodawstwo bankowe.

Przed wojną na terytorjum obecnem Państwa Polskiego operowało 16. krajowych banków akcyjnych, a to 9 w b. zaborze rosyjskim, 4 w b. zaborze austriackim, i 3 w b. zaborze pruskim; ponadto w b. zaborze pruskim i austriackim istniały oddziały centralnych banków niemieckich i austriackich.

Poza tem w mniejszych ośrodkach działały kasy oszczędności, kasy gminne, stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze, towarzystwa wzajemnego kredytu, spółdzielnie.

Według stanu z grudnia 1913r. na wspomnianem terytorjum udzieliły w tym roku instytucje emisyjne kredytu krótkoterminowego na sumę 426,-- milionów złotych, banki akcyjne / w tem i rządowe / na 849.5 milionów złotych, spółdzielnie, kasy oszczędności i inne wyżej wymienione instytucje kredytowe na 1827 milionów złotych.

Ustawa dotychczasowa w § 87 oznaczała, które jej przepisy odnoszą się i do spółdzielni kredytowych.

Ustawa obecna poszła odmienną drogą; raz w dziale dwa, dotyczącym banków kredytu krótkoterminowego, powiada, które przepisy tego działu obowiązują także spółdzielnie kredytowe a drugim razem w art. 96, wymienia, które to artykuły innych działów do spółdzielni się nie odnoszą, przyczem to wyliczenie jest niedokładne i nasuwa wątpliwości, czy też inne artykuły tamże nie wymienione obowiązują spółdzielnie kredytowe.

Ze względu na to, że cały dział II, odnosi się do banków hipotecznych, a więc powinien obowiązywać wszelkie banki w rozumieniu art. 2., należało dział II. zatytułować jednym słowem "Banki" a zupełnie nie pomieszczać ścieśniającej definicji banków kredytu krótkoterminowego.

Dwa zagadnienia pierwszorzędnej wagi, a to ochrona depozytów bankowych i odpowiedzialność władz banku nie zostały w ustawie należycie postawione.

Ochronę depozytów bankowych posunięto z do zakresu nawet lombardu i to bez względu na ewentualną zgodę składającego wzgl. zastawiającego.

Stanowisko to nietylko odbiega od zagranicznego ustawodawstwa, ale kryje w sobie dużo gospodarczo-finansowych niedogodności, unieruchamiając fundusze banku, wydatkowane sposobem kredytu lombardowego.

Pamiętać należy, że ustawodawstwa zagraniczne jak Niemcy, Czechy, sprawę traktują szczegółowo drogą odrębnych ustaw /Bank depotgesetz/ na zasadzie ochrony interesów właścicieli depozytów, ale przy uwzględnieniu ogólnych potrzeb gospodarczo-finansowych.

Odpowiedzialność władz bankowych jest zagadnieniem centralnem w bankach, zorganizowanych w formie spółki akcyjnej lub komandytowo-akcyjnych, a także i w spółdzielniach kredytowych.

Wskazać należy jak szczegółowo n.p. austriacka ustawa z dnia 29. lipca 1924r. nr. 59. /Dz. P. P. poz. 284/ /Bankhaftungsgesetz/ rzecz tę normuje, przeciwdziałając tym wszystkim nadużyciom, jakie bądź po stronie władz bankowych, bądź po stronie t.zw. wielkich akcjonariuszy ujawniło powojenne życie bankowe.

Ustawa obecna śladem poprzedniej rozprawia się z tą materją w jednym art. 65. co stanowi w jej układzie poważny minus.

Wyrazem dalszym dwutorowości kodyfikacyjnej jest także niezupełne ustosunkowanie się wzajemne prawa bankowego i prawa o spółkach akcyjnych, które wydane zostało prawie ze równocześnie - 5 dni różnicy w datach obu ustaw, a cztery w terminach ich ogłoszenia.

Wystarczy n.p. wskazać, że w kwestji okresu funkcyjnego Rady Nadzorczej bankowej spółki akcyjnej rozbieżne są przepisy obu ustaw - w myśl art. 177: prawa o spółkach akcyjnych prawo bankowe utrzymane zostało w mocy; konsekwencja jest taka, że okres funkcyjny Rady Nadzorczej Bankowej spółki akcyjnej może wynosić 5 lat podczem, gdy w innej spółce akcyjnej nie może on przekraczać 3-ech lat.

To samo dotyczy terminów sporządzenia i zatwierdzenia bilansów.

Prawo bankowe nie jest tedy ogólnem prawem bankowem, jedynem źródłem prawa dla wszelkich przedsiębiorstw bankowych.

Pamiętać należy, że zagraniczne ustawodawstwa nie znają takiego ogólnego prawa bankowego, lecz normują poszczególne zagadnienia, jak ochronę depozytów bankowych /niemieckie Bankdepotgesetz/, ochronę wkładów /ustawa czeska i dekret włoski/ odpowiedzialność władz bankowych/ austriackie Bankhaftungsgesetz/.

U nas prawo bankowe regulować chce całokształt zagadnień bankowości, ale czyni to niezupełnie.

Obok niego źródłem prawa bankowego pozostają odrębne ustawy, dotyczące komunalnych kas oszczędności, gminnych kas wiejskich, pożyczkowo-oszczędnościowych, rozporządzenia normujące towarzystwa kredytowe ziemskie i miejskie oraz instytucje kredytowe, zatwierdzone w drodze ustawodawczej przez władze zaborcze, poza tem pozostają ustawy, na których opierają się banki państwowe oraz kasy oszczędności, rządzące się własnymi statutami.

Prawo bankowe opiera się na czterech głównych filarach: na systemie koncesyjnym, o ile chodzi o założenie przedsiębiorstw bankowych, na zasadzie ustawowego ustalenia minimum kapitału zakładowego, oraz stosunków kapitałów obcych do kapitałów własnych banku, w końcu na zasadzie rządowego nadzoru nad przedsiębiorstwami bankowymi.

Ze wspomnianych wyżej czterech przesłanek przy stanowiły trzon dawnej ustawy; czwarta t.j. ustalenie stosunku kapitałów obcych do kapitałów własnych banku, istniała w dawnej ustawie jedynie w stosunku do spółdzielni kredytowych. które zaciągnąć mogły zobowiązania jedynie w granicach kapitałów własnych i dodatkowej odpowiedzialności członków.

Zagadnienie płynności banków, którą ma potęgować przepis art. 40. nie zależy tak od wysokości kapitału zakładowego i jego stosunku do kapitałów obcych, ile raczej od rodzaju, jakości i rozmiaru środków obrotowych Banków, w szczególności także od stosunku wkładów terminowych do wkładów czekowych i wkładów a vista.

Sytuacja bankowości w połowie roku 1928.

Na pierwszego października 1927r. sieć bankowa w Polsce przedstawiała się, jak następuje:

Liczba prywatnych banków akcyjnych wynosiła 56, a liczba oddziałów wynosiła 162, łącznie 218. Bank Polski liczył 60 placówek, Bank Gospodarstwa Krajowego 20 placówek, Państwowy Bank rolny 8. łącznie tedy polska sieć bankowa liczyła w końcu 1928 r. - 306 placówek, wobec 386 w roku 1925, 713 w roku 1924, 835 w roku 1923.

Dwadzieściodziewięć banków, zrzeszonych w Związku banków miało z końcem 1927 r. łączny kapitał zakładowy w kwocie 107.760.000,-- złotych kapitały rezerwowe w kwocie 17.249.000,-- złotych.

Stosunek procentowy ich płynnych aktywów do zobowiązań wahał się w ciągu roku 1927 od 48% do 53%, gdy według bilansów na 31. października 1927r. stosunek ten w 6-ciu wielkich bankach berlińskich obracał się w granicach od 51 - 56%.

Wysokość wkładów w bankach prywatnych, która w roku 1925 wynosiła / łącznie z oddziałami zagranicznych banków/ 271.miljonów złotych, a w roku 1926 do 436 milionów złotych, gdy Bank Polski wykazuje 184 milionów złotych, Bank Gospodarstwa Krajowego 292 miliony złotych, a Państwowy Bank Rolny 34.000.000,-- złotych.

Suma udzielonych przez banki prywatne kredytów krótkoterminowych podskoczyła z cyfry 514 milionów złotych, udzielonych w roku 1926, w roku 1927 na sumę 886 milionów złotych, w tym specjalnie przy oddziałach zagranicznych nastąpił skok z 55 milj. na 129 milionów złotych, co wskazuje na silniejszy przypływ kapitałów zagranicznych do kraju.

W tym samym czasie Bank Polski udzielił kredytu na 497.milj. zł., Bank Gospodarstwa Krajowego na 236.milj. złotych, Państwowy Bank Rolny na 213.miljonów złotych.

Kasy oszczędności, zrzeszone w Małopolsce w liczbie 59 w Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie, Kasy Oszczędności, działające na terenie b.Królestwa Kongresowego, zrzeszone w związku Miejskich i Powiatowych Kas Oszczędności przy Banku Komunalnym, w końcu działające na terenie Województwa Poznańskiego i Pomorskiego zrzeszone w Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Poznaniu przy Komunalnym Banku Kredytowym wykazały w roku 1927 wkłady na 243.miljonów złotych / w roku 1926 - 1925.miljonów złotych w roku 1925 - 58 milionów złotych/.

Małopolskie Kasy oszczędności podskoczyły z 54.miljonów 533.065,-- zł. 11 gr. wkładów, jakie miały w dniu 31.grudnia 1926r., na 108.481.963,33 złotych, w dniu 31.grudnia 1927 r., a na 140.941.965, -- złotych w dniu 30.kwietnia 1928 r.

Wkłady Pocztovej Kasy Oszczędności z 65.milj. złotych w roku 1925, poszły w roku 1926 na 120 .milj.zł., a w roku 1927 podskoczyły na 200.milj.zł.

Na 15.729 spółdzielni, istniejących w Polsce w dniu 1.stycznia 1928r. przypada cyfra 5.803 na spółdzielnie kredytowe.

Dokładne daty ustalone co do 31-33 spółdzielni, należących do związków zewizyjnych, wykazują 773.692 członków, w tem 468.525 kupców, przemysłowców i rzemieślników, a 70.778 robotników, urzędników prywatnych i członków wolnych zawodów.

Kapitał udziałowy wynosił zwyż 21 milj. złotych, rezerwy zwyż 16.milj. złotych, wkłady ogółu spółdzielni kredytowych doszły do 94.miljonów złotych.

VII.

Szczegółowe omówienie obecnej ustawy - syntetyczne

zestawienie postanowień poszczególnych głównych

działów /wyciągi z dzieła cyt.pod V./

Dział I. obejmuje art. 1. - 38; składa się on z dwóch poddziałów, A. i B., z których pierwszy traktuje o przedsiębiorstwach bankowych /art.1 - 23/, drugi o czynnościach bankowych /art.24 -38./

Poddział A/. podaje definicję przedsiębiorstwa bankowego /art. 1/, wymienia poszczególne rodzaje przedsiębiorstw bankowych dla wszystkich, albo przynajmniej dla większości typów przedsiębiorstw bankowych, a więc przepisy o nadaniu koncesji na założenie i prowadzenie przedsiębiorstwa bankowego i o jej zgaśnięciu, o firmie, o kapitale zakładowym, o kaucji dla zabezpieczenia roszczeń, wynikłych z prowadzenia przedsiębiorstwa bankowego, o przeniesienie siedziby i oddziału przedsiębiorstwa bankowego.

Rzeczą niniejszego jest ujęcie tych przepisów w pewną syntetyczną całość.

./.

W tem miejscu należy tylko zaznaczyć, że ustawa uważa jako przedsiębiorstwa bankowe wszelkie przedsiębiorstwa handlowe, trudniące się czynnościami bankowymi, jako głównym przedmiotem przedsiębiorstwa bez względu na formę ich organizacji prawnej, oraz bez względu na to, czy są one na zysk obliczone, czy też mają charakter instytucyj użyteczności publicznych.

Nie wynika jednak bynajmniej, by wszystkie przedsiębiorstwa bankowe podpadały pod działanie prawa bankowego, albowiem niektóre przedsiębiorstwa bankowe, jak państwowe, w myśl art. 118. wogóle nie podlegają przepisom prawa bankowego, poza art.1., gdyż art.118. mówi o państwowych przedsiębiorstwach bankowych do innych jak n.p. komunalnych kas oszczędności, albo gminnych kas wiejskich pożyczkowo-oszczędnościowych, tylko nieliczne przepisy prawa bankowego znajdują zastosowanie, o czem jeszcze mowa będzie niżej.

Rodzaje przedsiębiorstw bankowych.

Przechodząc do omówienia rodzaju przedsiębiorstw bankowych należy podkreślić, że nie o wszystkich traktuje prawo bankowe a nawet nie wymienia wszystkich, tak, że należy przepisy odnosne prawa bankowe /art. 2 - 6/ uzupełnić przepisami innych ustaw.

Druga ogólna uwaga nasuwa się ta, że ustawa klasyfikację przedsiębiorstw bankowych przeprowadza nie tylko we właściwym miejscu t.j. w przepisach ogólnych, ale i w innych punktach ustawy, co jest kodyfikacyjnym błędem i powoduje zamieszanie; dotyczy to podziału banków na banki kredytu krótkoterminowego i banki hipoteczne.

Jakież mamy główne typy przedsiębiorstw bankowych? Należy wpiertw nadmienić, że nie tylko przedsiębiorstwa bankowe, mogą się trudnić czynnościami bankowymi, ale i inne przedsiębiorstwa handlowe, których głównym przedmiotem jest wykonywanie innych czynności handlowych a nie bankowych, mogą na podstawie zezwolenia Ministra Skarbu wykonywać poszczególne czynności bankowe /art.8/.

Nie chodzi tu o sporadyczne tylko spełnianie tych czynności bankowych ale i o wykonywanie nawet stałe poszczególnych tylko czynności bankowych, pozostających w związku z głównym przedmiotem przedsiębiorstwa.

Jest jasnem, że i te przedsiębiorstwa handlowe podlegają przepisom prawa bankowego, o ile one normują wykonywanie tych czynności bankowych, które one spełniają na zasadzie specjalnego zezwolenia, i że podlegają w tym kierunku nadzorowi Ministra Skarbu, który może zezwolenie cofnąć w wypadku nadużycia.

W rzędzie wymienionych przedsiębiorstw handlowych wykonywujących tylko poszczególne czynności bankowe odróżnić należy spółdzielnie spożywcze należące do związków rewizyjnych w rozumieniu art. 68.i 70.ustawy z dnia 29.października 1920r. o spółdzielniach /Dz.U.R.P.nr.111, poz.733/ które mogą bez zezwolenia przyjmować wkłady pieniężne od swoich członków, ale jedynie na imienne książeczki wkładowe, płatne osobie, wymienionej jako wkładca.

Mamy 11 głównych rodzajów przedsiębiorstw bankowych:

- 1/ przedsiębiorstwa bankowe państwowe, które nie podlegają prawu bankowemu,
- 2/ banki,
- 3/ domy bankowe,
- 4/ kantory wymiany,
- 5/ zakłady zastawnicze,
- 6/ spółdzielnie kredytowe,

- 7/ kasy oszczędności rządzące się własnymi statutami,
- 8/ kasy oszczędności komunalne,
- 9/ gminne kasy wiejskie pożyczkowo-oszczędnościowe,
- 10/ towarzystwa kredytowe ziemskie i miejskie,
- 11/ instytucje kredytowe, zatwierdzone w drodze ustawodawczej przez h. władze zaborcze.

Podział oparty jest nie zawsze na rzeczowych kryteriach, a w szczególności na rozgraniczeniu sfery czynności bankowych, wykonywanych przez poszczególne rodzaje przedsiębiorstw bankowych. Wchodzi w grę i kryteria czysto-zewnętrzne, jak forma organizacji prawnej jak ustawy specjalne, na których opiera się egzystencja danego przedsiębiorstwa bankowego.

Wynika to z szkicowanego określenia poszczególnych rodzajów przedsiębiorstw bankowych.

B a n k i.

Bankiem jest przedsiębiorstwo bankowe, istniejące w formie spółki akcyjnej, albo komandytowo-akcyjnej oraz przedsiębiorstwo, założone na podstawie przepisów o związkach międzykomunalnych, a to dawnych dzielnicowych /n.p. pruskiej ustawy o związkach celowych z dnia 19. lipca 1911r. Zbiór ust. prusk. str. 115/, oraz unifikacyjnej ustawy a to rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. III. 1928r. o związkach międzykomunalnych / Dz.U.R.P. nr. 39. poz. 386/.

Poza tem w myśl pozytywnego przepisu art. 119. są bankami w rozumieniu prawa bankowego Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu, Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu oraz Bank Ziemiański w Warszawie.

Naodwrot art. 120. zwalnia niektóre banki od szczegółowo tamże określonych przepisów prawa bankowego; odnosi się to do Centralnej Kasy Spółek Rolniczych, /zwolnienie od art. 14., 21, 30 - 32, 40, 54, 101 i 107/ i do Wileńskiego Banku Ziemskiego Sp. Akc. we Wilnie /zwolnienie od art. 49, 71, 80 i 116/.

Banki dzielą się na dwie kategorie, pod względem zakresu działania, a to na banki kredytu krótkoterminowego /art. 39/ i na banki hipoteczne /art. 68./.

Pod względem formy organizacji prawnej odróżniamy cztery rodzaje banków:

- 1/ banki akcyjne
- 2/ banki komandytowo-akcyjne,
- 3/ banki założone na podstawie przepisów o związkach komunalnych,
- 4/ banki wymienione w art. 119.

Wśród banków akcyjnych należy odróżnić spółki akcyjne, zakładane z zastrzeżeniem, że akcjonariuszami mogą być tylko związki komunalne i międzykomunalne /art. 10. ust. 2./.

Koncesję na założenie takiej bankowej spółki akcyjnej udziela Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, a nadzór nad taką spółką wykonuje Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych /art. 97. ust. 2./.

W odróżnieniu od dawnej ustawy, która specjalny dział poświęciła bankom akcyjnym, względnie komandytowo-akcyjnym, obecna ustawa punkt ciężkości przesunęła na podział banków, na banki kredytu krót-

koterminowego i banki hipoteczne, tak, iż do banków akcyjnych względnie komandytowo-akcyjnych odnoszą się tylko nieliczne przepisy, jak art. 19, 20. p. 3., art. 67, 12 w odniesieniu wyłącznie do banków komandytowo-akcyjnych, poza tem szereg przepisów przejściowych, jak art. 106, 108.

Na specjalną uwagę zasługuje postanowienie, że przy bankowej spółce akcyjnej, wykluczone jest zbieranie kapitału akcyjnego drogą publicznej subskrypcji, co ma zapobiec wciąganiu szerokich warstw społeczeństwa do grynderki bankowej i że, cały kapitał zakładowy musi być oddany do dyspozycji spółki w dniu walnego zgromadzenia organizacyjnego, co daje gwarancję zabezpieczenia praw klienteli.

Do bankowych spółek komandytowo-akcyjnych miarodajne są przepisy dzielnicowych ustaw handlowych, aż do chwili wprowadzenia jednolitej ustawy handlowej /zestawienie tych ustaw umieszczono przy komentowaniu art. 1/.

Banki akcyjne opierają się obecnie na unifikacyjnym rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22. III. 1928r. zawierającym prawo o spółkach akcyjnych /Dz. U. R. P. nr. 39. poz. 383/.

Banki akcyjne już istniejące muszą uzgodnić swe statuty przepisami tegoż prawa do 1. I. 1931r.

W myśl art. 177. prawa o spółkach akcyjnych prawo bankowe zostało utrzymane w mocy tak, iż w razie rozbieżności przepisów decydują przepisy prawa bankowego, jak prawa specjalnego.

Z pośród przedsiębiorstw bankowych, założonych na podstawie przepisów o związkach międzykomunalnych, ustawą pozytywnym przepisem art. 2. wyłącza dwie kategorie, a to komunalne kasy oszczędności i gminne kasy wiejskie pożyczkowo-oszczędnościowe, któreby w braku tego postanowienia podpadały pod pojęcie banku w rozumieniu art. 2.

Pod względem rzeczowym ustawa dzieli banki na banki kredytu krótkoterminowego i na banki hipoteczne.

W myśl art. 39. bankami kredytu krótkoterminowego są banki, które w zakresie działalności kredytowej trudnią się jako głównym przedmiotem przedsiębiorstwa udzielaniem pożyczek krótkoterminowych dla przemysłu, handlu i rolnictwa.

Bankami hipotecznymi w myśl art. 68. są banki, które wyłącznie albo obok innych statutem dozwolonych czynności zajmują się udzielaniem pożyczek na hipotekę nieruchomości i na tej podstawie wydają listy zastawne.

Polskie prawo bankowe nie odgraniczyło ściśle sfery banków kredytu krótkoterminowego od instytucji kredytu długoterminowego, lecz wybrało drogę kompromisową, przyznając bankom hipotecznym prawo wykonywania innych czynności bankowych, a w szczególności udzielania kredytu krótkoterminowego z ograniczeniem jednak tego zakresu działania normami art. 69.

Definicja banku krótkoterminowego nie jest wyczerpującą i pozostawia szereg instytucyj tego kredytu bez norm ustawowych.

Z drugiej strony, definicja art. 69. nie obejmuje wszystkich instytucyj kredytu krótkoterminowego, w szczególności nie obejmuje ona instytucyj udzielających długoterminowych kredytów hipotecznych bez równoczesnej emisji listów zastawnych, ani też instytucji kre-

dytu długoterminowego, choć połączonego z tą emisją, ale nie zorganizowanych w sposób przewidziany w art. 2. uzasadniający charakter banku.

Należy wspomnieć jeszcze o trzecim rodzaju banków, a to o bankach, emitujących obligacje t.zw. fundowane, t.zn. zabezpieczone w inny sposób, jak przez ustanowienie hipoteki /n.p. na pożyczkach przemysłowych art. 84/.

O bankach kredytu krótkoterminowego traktuje specjalnie dział II. a z działu I. art. 14. o bankach hipotecznych dział III. z tem, że do nich mają zastosowanie także art. 40. do 66, dział II. ponadto specjalnie do banków hipotecznych odnosi się art. 15. w działu I.; do banków, emitujących obligacje fundowane, stosują się przepisy działu II. /art. 40 - 66/, a z działu III. jedynie art. 69, 73, 78 i 83; poza tem mają zastosowanie do banków wogóle dział I. art. 1., 2, 7, 10 ust. 1. i 2, 11 i 12 /tem ostatni tylko do banków w formie spółki komandytowo-akcyjnej /13, 19, 20, 22, 23 cały podział B. dział VI o nadzorze, z działu VII o likwidacji art. 101, 103 i 104 z działu VIII o przepisach przejściowych art. 105 - 108, 110 - 113, 116 i 117 oraz dział IX.

Należy pamiętać, że zakłady zastawnicze, założone w formie spółki akcyjnej lub komandytowo-akcyjnej, są bankami w rozumieniu art. 2, nie są jednak bankami kredytu krótkoterminowego, co do wysokości kapitału zakładowego podlegają normie art. 18, a nie art. 14., mają obowiązek złożenia kaucji za zakład centralny i każdy oddział, który i pod względem dotacji kapitału zakładowego uważany jest jako odrębne przedsiębiorstwo.

Z wyjątkiem tej dopiero co wymienionej kategorii, której zakres działania ściśle został określony w art. 5., banki są uprawnione do przedsięwzięcia wszelkich zwykłych czynności bankowych /art. 24/, a mogą otrzymać osobne zezwolenie na wykonywanie czynności emisyjnych pod warunkami, określonymi w dziale II., dotyczącym banków hipotecznych, na wydawanie dowodów wkładowych na okaziciela, stosownie do przepisów art. 27 - 34 oraz na udzielanie pożyczek pod zastaw ruchomości.

Wobec wysokiego kapitału zakładowego, banki są wolne od obowiązku składania kaucji dla zabezpieczenia roszczeń, wynikłych z prowadzenia banku.

Przepisy o wysokości kapitału zakładowego dla banków kredytu krótkoterminowego i dla banków hipotecznych znajdują w części ogólnej o przedsiębiorstwach bankowych, jakkolwiek należałoby je pomieścić we właściwym miejscu w dziale II względnie III.

Ponieważ jednak domom bankowym a nie kantorom wymiana ustawy specjalnych działów nie poświęciła, musiała przepisy o ich kapitale zakładowym pomieścić w części ogólnej, a wobec określenie wysokości tego kapitału w stosunku procentowym do wysokości kapitału zakładowego banku kredytu krótkoterminowego musiała ustawa już w tej części ogólnej normować wysokość kapitału zakładowego dla banków.

O kapitale zakładowym mowa będzie obszerniej poniżej.

Domy bankowe.

Drugą kategorią przedsiębiorstw bankowych stanowią domy bankowe /art. 3/. Kryterjum znówu oparte na formie prawnej organizacji.

Domem bankowym jest przedsiębiorstwo bankowe, należące do osób fizycznych, albo do spółki jawnej lub komandytowej.

Mamy dwa rodzaje domów bankowych, o pełnym i ograniczonym zakresie działania.

Różnica między zakresem działania banku a domu bankowego zasadza się tylko na tem, że dom bankowy nawet o pełnym zakresie działania nie może się starać o osobne zezwolenie na wykonywanie czynności bankowych, wymienionych w art. 25.

Dom bankowy o ograniczonym zakresie działania nie ma prawa przyjmowania depozytów ani wkładów, ani prawa wydawania gwarancji.

Do domów bankowych odnoszą się z działu I. art. 1, 3, 7, 10, ust. 1., 11-13, 16-21 - 24, 35 - 38, z działu II. art. 40-42, 46-48 i 66, z działu VI. art. 97 - 99, z działu VII. art. 102-104, z działu VIII. art. 105, 109, 116 i 117.

Specjalnie podkreślić należy, że nowa ustawa, odmiennie od poprzedniej, nakłada i na domy bankowe zakaz trudnienia się handlem towarowym na własny rachunek /art. 41./ i zakaz nabywania nieruchomości /art. 42/ a z drugiej strony przyznaje im przywilej pozasadowej sprzedaży zastawu ruchomego na równi z bankami /art. 46 - 48/.

Kantory wymiany.

Trzecią kategorię przedsiębiorstw bankowych stanowią kantory wymiany.

Forma ich organizacji prawnej pokrywa się z formą domów bankowych; zakres działania ściśle został ograniczony w art. 4. do bardzo nielicznych czynności bankowych, a to do kupna i sprzedaży na rachunek własny i obcy pieniędzy zagranicznych w monetach i banknotach, krajowych papierach wartościowych oraz losów krajowych loteryj, w końcu do ubezpieczenia obligacji krajowych pożyczek premjowych.

Do kantorów wymiany odnoszą się z działu I. art. 1, 4, 7, 10, ust. 1., 11 - 13, 17, 21 - 23, z działu II. ust. 3., 66, z działu VI. art. 97 - 99, z działu VII art. 102 - 104, z działu VIII art. 105 i 109.

Spółdzielnie kredytowe.

Piątą kategorię przedsiębiorstw bankowych stanowią spółdzielnie kredytowe.

Ustawa obecna w odróżnieniu od dawnej ustawy podaje ich definicję; są to spółdzielnie, których głównym przedmiotem przedsiębiorstwa jest wykonywanie czynności bankowych.

Spółdzielnie kredytowe zajmują specjalne stanowisko w prawie bankowym, a to uprzywilejowane.

Nie potrzebują koncesji do wykonywania czynności bankowych, wymienionych w art. 91, ani do przeniesienia siedziby lub otwarcia oddziału, nie podlegają żadnym normom co do wysokości kapitału zakładowego, nie mają obowiązku składania kaucji nawet gdy są zakładami zastawicznymi, odnośnie do organizacji władz i kapitału zapasowego podlegają jedynie przepisom ustawy o spółdzielniach nie wiąże ich stosunek zobowiązań do własnych kapitałów, przepisany dla banków, jakkolwiek w poprzedniej ustawie wyłącznie spółdzielnie podlegały temu ograniczeniu.

Poza bankami jedynie spółdzielnie zamieścić mogą w firmie słowo "bank", alez dodatkiem słowa "spółdzielczy", albo "ludowy". Spółdzielnie wolne są od obowiązku zaznaczenia już w firmie przedmiotu przedsiębiorstwa.

Czynności bankowe, niewymienione w art. 91, wykonywać mogą spółdzielnie na podstawie osobnego zezwolenia Ministra Skarbu, które otrzymać mogą jedynie spółdzielnie, należące do związków rewizyjnych, przewidzianych w art. 68 i 70 ustawy o spółdzielniach lub mające same prawo rewizji.

Minister Skarbu ma nadzór i nad spółdzielniemi kredytowymi, ale nie przysługuje mu prawo zarządzenia przymusowej likwidacji, jak w stosunku do innych przedsiębiorstw bankowych.

Należy podkreślić, że nowa ustawa bankowa ogranicza w stosunku do dawnej ustawy prawa spółdzielni nieziątkowych, które czynności wymienione w p. 4, i 6 art. 91, wykonywać mogą tylko dla członków.

Nowa ustawa nakłada w przeciwstawieniu do poprzedniej ustawy i na spółdzielnie kredytowe zakaz trudnienia się handlem towarowym na własny rachunek oraz zakup nabywania nieruchomości.

Na tych pięciu kategoriach wyczerpuje się lista tych przedsiębiorstw bankowych, o których wyraznie traktuje nowa ustawa.

O pozostałych sześciu rodzajach ustawa albo wogóle nie mówi, albo tylko mimochodem wyłączając zastosowalność do nich niektórych przepisów prawa bankowego.

Dla uwypuklenia obrazu prawnego stanu bankowości w Polsce należy i tym rodzajom poświęcić trochę uwagi w niniejszym szkicu ogólnym o przedsiębiorstwach bankowych.

Kasy oszczędności, rządzące się własnymi statutami.

Zacznijmy od kas oszczędności, rządzących się własnymi statutami, zatwierdzonymi przez władze państwowe.

Chodzi tu n.p. o kasy oszczędności, podlegające austr. regulatywowi dla kas oszczędności z 26. IX. 1844r.

W Małopolsce mamy takie dwie kasy: Galicyjską Kasę Oszczędności we Lwowie i ruską "Szczadnycia" w Przemyśle.

Ustawa dotychczasowa w § 2. wyłączała te kasy oszczędności z pod działania prawa bankowego, z wyjątkiem jedynem prawa nadzoru Ministra Skarbu.

Ustawa obecna poddaje je w swej mocy, ale właściwie tylko nie-licznie jej przepisy odnoszą się do kas oszczędności z powodu, że postanowienia te naogół dotyczą specjalnych rodzajów przedsiębiorstw bankowych.

Obowiązują tedy kasy oszczędności, o których specjalnie wspomina ustawa w art. 97, z działu I. przepis art. 1. i 13, podział B., o czynnościach bankowych, przy czem jednak o ile chodzi o wydawanie książeczek wkładowych, miarodajne są przepisy statutów kas oszczędności, o ile nie są sprzeczne z przepisami prawa bankowego.

Dział VI. o nadzorze odnosi się z wyjątkiem art. 100. również do kas oszczędności, z działu VII. o likwidacji obowiązują art. 103 i 104, przepisy przejściowe do kas oszczędności się nie odnoszą.

Komunalne kasy oszczędności.

Odmienne przedstawia się rzecz co do komunalnych kas oszczędności i gminnych kas wiejskich pożyczkowo-oszczędnościowych. Kasy te, jakkolwiek złożone na zasadzie przepisów o związkach międzykomunalnych, nie są bankami, a to z myśl wyraźnego przepisu art. 2.

one/

Nie podlegają też nadzrowi Ministra Skarbu stosownie do ust. 1. art. 97.

Odnoszą się do nich jedynie przepisy art. 1. i art. 35 - 38 w sprawie przyjmowania papierów wartościowych do depozytów.

Stan prawny komunalnych kas oszczędności określa rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13. IV. 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności /Dz. U. R. P. nr. 38. poz. 339/, oraz rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 26. III. 1928 r. /Dz. U. R. P. nr. 44. poz. 424/.

Komunalną kasę oszczędności organizuje związek komunalny miejski, powiatowy lub wojewódzki, albo też kilka takich związków, złączonych w związek międzykomunalny, na zasadzie statutu, zatwierdzonego z reguły przez właściwego wojewodę.

Związek, który kasę założył, odpowiada za wkłady, przyjęte przez kasę ewentualnie także za inne zobowiązania; nazywa się on w statucie związkiem poręczającym.

Władzami kasy są rada, jako organ stanowiący, i zarząd, jako organ wykonawczy.

Radę wybiera organ stanowiący związku poręczającego a to co najmniej w połowie z pośród swego grona.

Członków zarządu kasy powołuje rada kasy.

Kontrolę nad komunalną kasą sprawuje związek poręczający a to za pośrednictwem specjalnej komisji rewizyjnej.

Kasa może na podstawie uchwały organu stanowiącego związku poręczającego otwierać na terytorjum tego związku oddziały za zgodą Wojewody; może też organizować zakłady zastawnicze, a to stosownie do przepisów rozporządzenia, wydać się mającego przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Przypomnieć należy że w myśl art. 90. prawa bankowego przepisy prawa bankowego o zakładach zastawniczych do takich zakładów zastawniczych się nie odnoszą.

Kasa używa w firmie nazwy "komunalna kasa oszczędności", jest osobą prawną i ma swój majątek; kapitał zakładowy w wysokości co najmniej 5.000, -- zł. otrzymuje ona od związku, który ją zakłada.

Musi ona posiadać fundusz zasobowy, do którego przelewa się cały zysk roczny, jak długo nie osiągnie on wysokości 5 % wkładów oszczędnościowych; w dalszym ciągu wpływa do tego funduszu połowa rocznego zysku, jak długo fundusz nie osiągnie wysokości 10% wkładów oszczędnościowych, a drugą połowę zysku przeznaczyć można na cele użyteczności publicznej na podstawie uchwały organu stanowiącego związku poręczającego.

Zakres operacji czynnych został określony art. 24.-27 wspomnianego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, a więc nabywać wolno jedynie papiery państwowe, komunalne i listy zastawne. pożyczki udzielane być mogą pod zastaw wymienionych papierów oraz własnych księżeczek oszczędnościowych sposobem pupilarnym na hipoteki miejskich i wiejskich nieruchomości za skryptami dłużnymi lub za wekslami, podpisany przynajmniej przez trzy osoby.

Redyskonto weksli ograniczonym zostało do Banku Polskiego Państwowego i Komunalnych Instytucji finansowych, oraz innych wskazanych przez Ministra Skarbu.

Kupno i sprzedaż papierów wartościowych dopuszczalne jest tylko w formie komisji; wolno kasom przyjmować do depozytu papiery wartościowe, ale bez odpowiedzialności za zrealizowanie płatnych kuponów lub wylosowanych papierów.

O tyle nastąpiło ograniczenie przepisu art. 35. prawa bankowego.

Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych może dozwolnić komunalnej kasie oszczędności na dokonywanie innych czynności bankowych, niewymienionych w art. 24. - 27.

Kasy komunalne mają prawo wydawania książeczek oszczędnościowych imiennych lub na okaziciela; książeczka opiewać może tylko na gotówkę, ma ona odpowiadać wzorowi, ustalić się mającemu przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Do ómownego przeniesienia wierzytelności, wynikającej z książeczki oszczędnościowej, nawet na imiennie oznaczoną osobę wystawionej, wystarczy wręczenie tej książeczki nabywcy wierzytelności; kasa nie ma obowiązku badania legalności posiadania książeczki oszczędnościowej, przedstawionej do wypłaty.

Wkłady na książeczki oszczędnościowe w komunalnych kasach oszczędności posiadają charakter funduszy, ulokowanych z bezpieczeństwem publicznym i będą przyjmowane przez państwowe względnie komunalne władze, urzędy i zakłady, jako wadja przy wszelkich przetargach jako kaucja, w szczególności także akcyzowe i celne, jako kaucje przy zawieraniu umów.

Za wkłady odpowiada Związek poręczający a ponadto szereg przepisów zawiera kaucje, mające ubezpieczyć wkłady, i podnieść płynność kasy.

W szczególności wolno kasie nabywać dla własnego użytku lub budować nieruchomości jedynie z kapitału zasobowego na podstawie zezwolenia władzy nadzorczej.

Poza tem dozwolone jest nabywanie nieruchomości na podstawie uchwały rady kasy, celem lokaty funduszu emerytalnego funkcjonariuszów komunalnej kasy oszczędności oraz nabywanie na licytacji nieruchomości, obciążonych pożyczką kasy o ile najwyższa zaoferowana suma nie pokryje całkowicie wierzytelności kasy.

W razie niezapłacenia w terminie pożyczki, zabezpieczonej zastawem papierów wartościowych, komunalna kasa oszczędności ma prawo sprzedać te papiery bez upoważnienia sądowego najpóźniej w ciągu miesiąca od dnia płatności pożyczki, przyozem papiery, notowane na giełdzie, mają być sprzedane po cenie giełdowej, a nie notowane po przeciętnej miejscowej cenie rynkowej.

Likwidacja komunalnej kasy oszczędności może być albo dobrowolnie na zasadzie uchwały związku poręczającego, zatwierdzonej przez władzę nadzorczą, albo przymusowa na skutek zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu z powodu wyczerpania funduszy kasy.

Władzą nadzorczą jest Minister Spraw Wewnętrznych, działający w porozumieniu z Ministrem Skarbu; w rozporządzeniu wykonawczem zaznacza część funkcji nadzorczych przelaną została na właściwych Wojewodów.

W wykonaniu prawa nadzoru może nastąpić zawieszenie rady, zarządu lub komisji rewizyjnej i ustanowienie komisarzy, poczem najdalej w ciągu trzech miesięcy przeprowadzone być mają wybory nowych organów.

Komisarz wstępuje w prawa i obowiązki rady i zarządu kasy.

Należy w końcu nadmienić, że komunalne kasy oszczędności są wolne od państwowych podatków dochodowego, od darówizn i przemysłowego, oraz od komunalnych dodatków do tych podatków, a także od opłat stemplowych od podań, wnoszonych tak przez komunalne kasy oszczędności, jak i przez istniejące przy nich zastawnicze zakłady.

Przychody z wkładów na książeczki oszczędnościowe są wolne od podatku od kapitałów i rent, o ile wkład nie przewyższa kwoty, określonej przez Ministra Skarbu.

Pisma, stwierdzające otrzymanie pożyczki od komunalnej kasy oszczędności, podlegają opłacie stemplowej 0,3% od sumy zobowiązania.

Oto w grubych zarysach szkic organizacji, praw i obowiązków komunalnej kasy oszczędności.

Gminne kasy wiejskie pożyczkowo-oszczędnościowe.

Stan prawny gminnych kas wiejskich pożyczkowo-oszczędnościowych, normuje rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30.XII.1924r. o organizacji i ustaleniu statutów gminnych kas wiejskich pożyczkowo-oszczędnościowych /Dz.U.R.P.nr.118.poz.1069/.

Jest to niejako pendant do powyżej omówionych kas komunalnych, przeniesiony na stosunki wiejskie.

Do założenia takiej gminnej kasy konieczną jest uchwała stanowiącego organu gminy powzięta większością 2/3 głosów, obecnych na zebraniu, a zatwierdzona przez władzę nadzorczą, która jest organ państwowego nadzoru nad samorządem gminnym.

Podstawą organizacji kasy jest statut normalny, wydany przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu; wszelkie uzupełnienia lub odstępstwa od statutu normalnego, wymagają w każdym poszczególnym wypadku zatwierdzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Organami kasy są rada gminna oraz zarząd i komisja rewizyjna, powołane przez radę gminną; funkcje te są bezpłatne.

Gmina odpowiada nie tylko za wkłady przyjęte przez kasę jak to ma miejsce przy komunalnych kasach oszczędności, ale także za wszelkie inne zobowiązania kasy całym swoim majątkiem i dochodami i obowiązana jest dać kasie kapitał zakładowy co najmniej w wysokości 20.000,-- złotych.

Na wkłady wydawać może gminna kasa jedynie książeczki imienne; książeczki te mają te same uprawnienia, co książeczki komunalnych kas oszczędności, o czym wyżej była mowa.

Kasa gminna udzielać może pożyczek tylko osobom fizycznym i prawnym, mającym siedzibę lub też działającym na terenie danej gminy, a to bądź za zabezpieczeniem hipotecznym w pierwszych 50% wartości nieruchomości, bądź za zabezpieczeniem pod zastaw inwentarza martwego oraz żywego i płodów rolnych, w końcu za poręczeniem osób zamieszkujących na terenie danej gminy i odpowiedzialnych majątkowo.

Z wyjątkiem pożyczek zabezpieczonych hipotecznie odbywa się ściąganie należności gminnej kasy w drodze administracyjnej egzekucji.

W sprawie nadzoru oraz likwidacji kasy gminnej, przepisy naogół pokrywają się z wyżej przedstawionymi przepisami, dotyczącymi komunalnych kas oszczędności; to samo dotyczy ulg podatkowych i należnościowych.

Omówione rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej obejmuje jedynie terytorjum b. Królestwa Kongresowego i Kresów.

Towarzystwa kredytowe.

W końcu pozostają towarzystwa kredytowe ziemskie i miejskie i inne instytucje kredytowe, zatwierdzone w drodze ustawodawczej przez b. władze zaborcze.

Ustawa poprzednia w § 2 wogóle wyjmowała je^{z/} pod zakresu działania prawa bankowego, przewidzianego w § 88 i prawa ustanowienia stałego komisarza rządowego w myśl § 95 dawnej ustawy.

Ustawa obecna wspomina w kilku miejscach o instytucjach kredytu długoterminowego obok banków hipotecznych, a to w art. 97, 99 i 100; w art. 99 mowa jest o towarzystwach kredytowych, a w drugim ustępie art. 122 o instytucjach kredytowych.

Nie ulega kwestji, że są to przedsiębiorstwa bankowe, ale mimo to nie podlegają one w pełni prawu bankowemu, a to na mocy pozytywnego przepisu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. marca 1928r. w sprawie statutów kredytowych ziemskich i miejskich, oraz zmiany statutów instytucyj kredytowych, zatwierdzonych w drodze ustawodawczej przez b. władze zaborcze /Dz.U.R.P. nr. 35. poz. 326/.

Wzmiankowane rozporządzenie przedstawia się w stosunku do prawa bankowego jako przepis późniejszy /lex posterior/ i utrzymuje w mocy w odniesieniu do towarzystw kredytowych jedynie przepisy art. 70 ust. 1, 4 i 5, oraz art. 71 - 83 i 97 - 100, prawa bankowego.

Wobec tego źródłem prawa dla tej kategorii przedsiębiorstw bankowych są ich statuty, bądź już zatwierdzone w drodze ustawodawczej przez b. władze zaborcze, bądź zmienione przez Radę Ministrów na podstawie ustawy z dnia 30. lipca 1921 r. /Dz.U.R.P. nr. 75. poz. 512/, wyżej powołane rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17. III. 1928r. /Dz.U.R.P. nr. 35. poz. 326/, oraz art. 70, ust. 1. 4 i 5 art. 71 do 83 i 97 - 100 prawa bankowego.

Obecnie wystarczy tylko wskazać na kodyfikacyjne niewłaściwość dwutorowość przepisów, gdy przecie można było treść cytowanego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, wydanego specjalnie dla tych instytucyj kredytowych, pomieścić w prawie bankowym bądź w dziale III, traktującym o bankach hipotecznych, bądź w przepisach przejściowych.

Rzecz o klasyfikacji przedsiębiorstw bankowych nie nie była by zupełną, gdyby nie wspomniano o jednej kategorii, skazanej wprawdzie na wymarcie, ale istniejącej do końca roku 1930.

Są to bankowe spółki z ogr. odpowiedzialnością. One w myśl § 103 dawnej ustawy uzupełnić musiały swój kapitał zakładowy do wysokości 20% kwot, jakie banki akcyjne wykazały w terminach do końca roku 1925, względnie do końca roku 1926.

W myśl art. 215 obecnej ustawy musi być ich likwidacja ukończona do 31. grudnia 1930 pod rygorem przymusowej likwidacji przez Ministra Skarbu.

Nie są one obowiązane do podwyższenia kapitału do pełnej normy w terminie do 31. grudnia 1928r.

Część A/ działu I. wytycza poza określeniem charakteru przedsiębiorstwa bankowego i wyszczególnieniem jego rodzajów dwie główne a na ogół sporne zasady powstania i istnienia przedsiębiorstw bankowych.

Koncesje bankowe.

Chodzi o system koncesyjny i ustawowe unormowanie wysokości kapitałów zakładowych przedsiębiorstw bankowych.

Te rzeczy były przesądzone w poprzedniej ustawie i nie nastąpiła zmiana w obecnej ustawie; ze względu jednak na ich podstawowe znaczenie, należy te zagadnienia oświetlić w niniejszym szkicu.

Państwa zachodnie nie znają systemu koncesyjnego w odniesieniu do banków; zarówno tam jak i w tej części Państwa Polskiego, która była przedtem pod panowaniem prawa niemieckiego, był jedynie system meldunkowy.

Natomiast w b. zaborze austriackim i w b. zaborze rosyjskim banki podlegały koncesjonowaniu.

W trakcie przygotowania poprzedniej ustawy rozpisana przez Ministra Skarbu ankietą na pierwszym planie stanowiąca omawianą kwestię.

Ustawa bankowa odróżnia 8 rodzajów koncesyj względnie zezwolenia.

Cechą wspólną jest ta okoliczność, że wydaje ją Minister Skarbu sam, albo w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych według swobodnego uznania.

Koncesja bankowa główna zostaje wydana na założenie i prowadzenie przedsiębiorstwa bankowego, przyczem Minister Skarbu ma co do osób założycieli i celowości przedsiębiorstwa zasięgnąć opinii terytorjalnie właściwej izby przemysłowo-handlowej.

Ustawa nakłada obowiązek starania się o taką koncesję na wszystkie rodzaje przedsiębiorstw bankowych z wyjątkiem spółdzielni kredytowych.

Stylizacja ta /art. 7/ jest nieściśła, albowiem z jednej strony spółdzielnie kredytowe, jeżeli mają się trudnić wyłącznie czynnościami zakładu zastawniczego, potrzebują już do swego założenia koncesji, gdyż przed uzyskaniem koncesji statut takiej spółdzielni w myśl przepisu art. 94. nie może być zarejestrowanym, co jest znowu warunkiem zaistnienia spółdzielni.

Z drugiej strony szereg innych przedsiębiorstw bankowych nie otrzymuje koncesji od Ministra Skarbu, lecz ich powstanie i dalsza egzystencja opiera się na uchwałach organów, prawa publicznego, zatwierdzonych przez nadzorcze organa państwowe, albo też na własnych statutach, zatwierdzonych przez organa rządowe lub nawet na specjalnych ustawach.

Przypomnieć należy, że komunalne kasy oszczędności powstają na zasadzie uchwały danego związku komunalnego i na podstawie statutu, zatwierdzonego z reguły przez Wojewodę, gminna kasa wiejska pożyczkowo-oszczędnościowa opiera się na statucie normalnym, a tylko w razie odstępstwa od postanowień tego statutu jest potrzebne zezwolenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Towarzystwa kredytowe, miejskie i ziemskie opierają się na statutach zatwierdzonych przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości; to samo dotyczy zmian statutu instytucyj kredytowych, zatwierdzonych w drodze ustawodawczej przez b. władze zaborcze.

Od koncesji na założenie przedsiębiorstwa bankowego należy odróżnić zatwierdzenie statutu bankowej spółki akcyjnej, względnie jego zmian; należy to do kompetencji Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Drugi rodzaj koncesji zachodzi w wypadku, gdy przedsiębiorstwo bankowe, które już zostało założone na zasadzie koncesji głównej, stara się o uprawnienie do wykonywania czynności bankowych, wymienionych w art.25 / wydawanie dowodów wkładowych, płatnych okazicielowi, udzielanie pożyczek pod zastaw ruchomości z wyjątkiem towarów i papierów wartościowych i czynności emisyjnej/, które wymagają osobnego zezwolenia.

Art. 99. w p.3. ust.1. wyraźnie odróżnia taką koncesję.

Jest to t.zw. koncesja dodatkowa.

Trzeci rodzaj zezwolenia przewiduje art. 92. dla związkowych spółdzielni kredytowych, gdy chodzi o wykonywanie czynności bankowych, niewymienionych w art.91.

Czwarty rodzaj koncesji zachodzi w wypadku przeniesienia siedziby albo otwarcia oddziału przedsiębiorstwa bankowego, założonego i prowadzonego na zasadzie otrzymanej koncesji głównej /art.22/, względnie w wypadku przeniesienia siedziby lub otwarcia oddziału przez spółdzielnię, które na zasadzie otrzymanego w myśl art.92. zezwolenia, wykonują czynności bankowe, niewymienione w art.91.

Piąty rodzaj koncesji dotyczy zezwolenia Ministra Skarbu na przeniesienie koncesji w razie śmierci właściciela lub spółwłaściciela /wspólnika osobiście odpowiedzialnego w spółce jawnej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej/ przedsiębiorstwa bankowego na spadkobierców zmarłego, o ile nie jest to ani wdowa ani małoletnie dzieci.

Szósty rodzaj koncesji stanowi zezwolenie na wydawanie asygnat kasowych przez banki, które w chwili wejścia prawa bankowego w życie uprawnione były w swoich statutach do wydawania dowodów wkładowych płatnych okazicielowi.

Siódmy rodzaj koncesji dotyczy osobnego zezwolenia, jakiego udziela Minister Skarbu zakładem zastawniczym, założonym na podstawie koncesji, na trudnienie się komisową sprzedażą ruchomości.

Ósmy rodzaj koncesji przewidziany jest w ust. 1.art.8. gdzie chodzi o zezwolenie na wykonywanie poszczególnych czynności bankowych przez przedsiębiorstwa handlowe.

Koncesji udziela z reguły Minister Skarbu; potrzebne jest porozumienie z Ministrem Spraw Wewnętrznych, gdy chodzi o założenie i prowadzenie zakładu zastawniczego - także i wtedy, gdy zakład zastawniczy istnieje w formie spółdzielni /art.10.ust.3/, - o założenie przedsiębiorstw bankowych, opartych na przepisach o związkach międzykomunalnych, oraz o koncesję dla spółek akcyjnych, zakładanych z zastrzeżeniem, że akcjonariuszami mogą być tylko związki komunalne i międzykomunalne art.10.ust.2., o przeniesienie siedziby oraz otwarcie oddziału zakładu zastawniczego /art.22.ust.2/, o otwarcie oddziału zagranicznego zakładu zastawniczego /art.23.ust.1./.

Ustawa zwolnia w art. 105. wszelkie przedsiębiorstwa bankowe, istniejące prawnie w dniu wejścia w życie nowego prawa bankowego, od obowiązku starania się o koncesję i upoważnia je do dalszego prowadzenia czynności w dotychczasowej formie organizacji prawnej i w dotychczasowej formie organizacji prawnej i w dotychczasowym zakresie działania.

Należy wskazać, że w myśl punktu 10.art.2. prawa przemysłowego, w brzmieniu ustalonym w p.6. ustępu 2.art. 122.prawa bankowego, przedsiębiorstwa bankowe nie są przemysłem w rozumieniu prawa przemysłowego i przepisom tego prawa nie podlegają.

Kapitał zakładowy przedsiębiorstw bankowych.

Drugim zagadnieniem centralnem, które było osią ankiety, rozpisanej w toku przygotowania poprzedniej ustawy jest kwestja ustawowego określenia wysokości kapitału zakładowego przedsiębiorstwa bankowego; znajdujemy jej załatwienie w omawianym dziale.

W ówczesnym kwestjonariuszu Ministerstwa Skarbu mieściły się trzy pytania: 1/ czy minimalne granice kapitału zakładowego banków akcyjnych mają być ustawowo określone, 2/ od czego winna być uzależniona wysokość kapitału zakładowego, 3/ czy ewentualnie także minimalna granica kapitału zakładowego prywatnych domów bankowych ma być ustawowo określona, a jeżeli tak, to w jakiej wysokości.

Pytania 1/i 2/ zostały właściwie uprzednio ustawodawczo załatwione, a to w p.2. § 20. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o bilansowaniu w złotych kapitałów własnych przedsiębiorstw obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych, z 25.czerwca 1924r. Dz.U.R.P.nr.55.poz.542., który postanawiał, że, o ile spółka akcyjna lub komandytowo-akcyjna jest przedsiębiorstwem bankowym, minimalny kapitał zakładowy winien wynosić 1 000 000 zł.

Poprzednia ustawa zaakceptowała w dużej mierze opinie centralnego Związku Polskiego Przemysłu Górniczego, Handlu i Finansów i stojąc na gruncie ustawowego odznaczenia wysokości kapitału zakładowego przedsiębiorstw bankowych, przyjęła zasady następujące:

1/ Wysokość kapitału zakładowego ma być wyższą w miarę większej wagi czynności bankowych, jakie uprawnionem jest wykonywać dane przedsiębiorstwo bankowe; dlatego w stosunku do innych banków akcyjnych, banki, mające prawo wydawania dowodów wkładowych, opiewających na okaziciela, wykazać mogą podwójną wysokość kapitału zakładowego, a banki hipoteczne muszą mieć co najmniej 5 000 000 zł. kapitału zakładowego.

2/ Wysokość kapitału zakładowego stopniuje się stosownie do siedziby zakładu głównego lub oddziału w stolicy lub w pięciu innych większych ośrodkach, t.j. Lwowie, w Krakowie, Poznaniu, Katowicach i Łodzi, lub w końcu gdziekolwiek indziej, przyczem przyjęto jako minimum kwotę 2 500 000 zł. dla pierwszej kategorii banków akcyjnych, 1 500 000 zł. dla drugiej, a 1 000 000 zł. dla trzeciej.

3/ Dla prywatnych domów bankowych oznacza wysokość kapitału zakładowego Minister Skarbu, nie niżej jednak, niż 10% wymienionych wyżej stawek.

4/ Dla przedsiębiorstw bankowych, uprawnionych do wykonywania jedynie niektórych czynności bankowych, a więc dla kantorów wymiary, oznacza Minister Skarbu wysokość ich kapitału zakładowego.

Zarazem ustawa dawna wbrew opinjom, wyrażonym w toku ankiety, nałożyła na już istniejące banki akcyjne, względnie komandytowo-akcyjne, obowiązek uzupełnienia kapitału zakładowego, a to w terminie do końca 1925 r. do 500 000 zł., do końca 1926 r. do 1 000 000 zł., a do końca 1928 r. do pełnej, ustawą nakazanej wysokości.

Obecna ustawa przyjęła w całej pełni normy wyżej wskazane, o ile chodzi o banki z tą odmianą, że w miejsce banków akcyjnych mówi o bankach kredytu krótkoterminowego.

Natomiast dla domów bankowych wprowadziła dwie normy stawk, a to 20% stawek, przepisanych dla banków, dla domów bankowych o pełnym zakresie działania, a 10% tychże stawek dla domów bankowych o ograniczonym zakresie działania.

Dla kantorów wymiany ustalono wysokość kapitału zakładowego na 2% wymienionych stawek, a zarazem wprowadzono dla zakładów zastawniczych normę 10% z tem, że każdy oddział takiego zakładu ma wykazać osobną dotację kapitału zakładowego.

Niema żadnych norm wysokości kapitału zakładowego dla spółdzielni kredytowych; wynika to z jednej strony z zasadniczego stanowiska niekrępowania rozwoju spółdzielni kredytowych, które zaczynają od małych początków, a także z istotnego znamienia spółdzielni, iż jest ona zrzeszeniem o zmiennym kapitale.

Niema również żadnych przepisów dla bankowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością tak, iż one ~~nie~~ mają obowiązku dalszego uzupełnienia kapitału zakładowego do końca 1928 r., jak to przewidywał § 103. dawnej ustawy.

Dla komunalnych kas oszczędności przewiduje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu z dnia 26. marca 1928 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13. kwietnia 1927 r. o komunalnych kasach oszczędności/Dz.U.R.P.nr.44.poz.424/ w § 7. minimalny kapitał zakładowy w kwocie 5 000 zł., dla gminnych kas wiejskich pożyczkowo-oszczędnościowych przepisuje odnośne rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30. grudnia 1924 r. /Dz.U.R.P.nr.118.poz.1069/ minimalny kapitał zakładowy w kwocie 2 000 zł.

Banki akcyjne lub komandytowo-akcyjne, istniejące w dniu 31. grudnia 1924 r., mają kapitał zakładowy uzupełnić do pełnej normy do końca 1928 r., inne przedsiębiorstwa bankowe - w sposób, przewidziany w art. 109.

VIII. Wniosek:

Imieniem Komisji Prawniczej wnoszę o przyjęcie powyższego wniosku i uchwały.

Katowice, dnia 15. września 1931r.

Przewodniczący i sprawozdawca Komisji
Prawniczej:

/-/ Dr. Włodzimierz Dąbrowski
poseł na Sejm Śląski.

Śląski Urząd Wojewódzki
L.PH.1838/22.

Dotyczy rozporządzenia
o organizacji giełd.

Katowice, dnia 11 września 1931.

Do
Pana Marszałka Sejmu Śląskiego
w Katowicach.

Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 12.VI.br.oraz w myśl art.23 ustawy konstytucyjnej z dnia 15.VII.1920r. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73,poz.497/ mam zaszczyt przedłożyć Panu Marszałkowi w załączeniu wniosek nagły w sprawie uchwalenia przez Sejm Śląski załączonego projektu ustawy o wyrażeniu zgody na Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6.III.1928r. /Dz.U.R.P.Nr.27,poz.250/ w sprawie zmiany Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28.XII.1924r. o organizacji giełd /Dz.U.R.P.Nr.114,poz.1019/.

W o j e w o d a :
w z. /-/. Dr.Saloni
Wicewojewoda.

U S T A W A

z dnia 1931 r.

o wyrażeniu zgody na rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928r. w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924r. o organizacji giełd.

Art.1.

Wyraża się zgodę na rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928r. w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924r. o organizacji giełd /Dz.U.R.P.Nr.27,poz.250/.

Art.2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

U z a s a d n i e n i e .

Ustawą z dnia 4.III.1925r. /Dz.U.Śl.Nr.3,poz.9/ wyraził Sejm Śląski zgodę na wprowadzenie w Województwie Śląskiem rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924r. /Dz.U.R.P.Nr.114,poz.1019/ o organizacji giełd.

Rozporządzenie powyższe zmienione zostało rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6.III.1928r. /Dz.U.R.P.Nr.27,poz.250/, które zawiera w art.4. klauzulę śląską.

Z zamieszczenia tej klauzuli wnosić należy, iż wola ustawodawcy ogólnopanstwowego było, aby temu rozporządzeniu nadać charakter normy, o której mówi ustęp I. art.6 statutu organicznego i że chce rozciągnąć powyższe rozporządzenie na Województwo Śląskie drogą ustawy śląskiej, na zasadzie art.6 statutu organicznego.-

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Prawniczej Sejmu Śląskiego w sprawie wniosku Wojewody Śląskiego o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego dekretu o miarach z dnia 8.II.1919r., oraz na wejście w życie na całym obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16.III.1928r. o zmianie dekretu o miarach z dnia 8.II.1919r. /Dz.U.R.P. Nr.32, poz.308/.

Wysoki Sejmie! Drugie czytanie ustawy w nagłówku zacytowanej zostało uchwałą Sejmu Śląskiego z dnia 17.VI.1931r. na wniosek p.posła Schmieglą odroczone, a wniosek sam przekazany został napowrót do Komisji Prawniczej.

Na posiedzeniu Komisji Prawniczej dnia 9.IX.br.zbadane zostały zarzuty podniesione przez p.posła Schmieglą. W szczególności twierdził p.poseł Schmiegel, że na zeszłym dekrecie o miarach i wagach z dnia 8.II.1919r. oraz na podstawie §-u 19 ustawy Rzeszy Niemieckiej o miarach z dnia 30.II.1908r /Dz.U.Nr.349/ postanowienia tej ustawy rozciągnięte zostały na narzędzia miernicze służące do mierzenia objętości wody /wodomierze/ a to na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.II.1923r. Ponadto twierdził p.poseł Schmiegel, że Główny Urząd Miar w Warszawie wydał obszernie przepisy w przedmiocie badania, legalizacji wodomierzy oraz opłat z legalizacją związanych, które to ostatnie z powodu swej częstotliwości nakładają znaczne ciężary na właścicieli zakładów wodociągowych, zwłaszcza, że po każdym zanieczyszczeniu wodomierza następuje ponowna tegoż legalizacja.

Z wywodów p.posła Schmieglą pośrednio wynikałoby, jakoby roszczenie naprowadzonych w nagłówku ustaw wprowadzało zmiany w istniejącym stanie prawnym lub faktycznym.

Zauważyć jednak należy, że częstotliwość ponownej legalizacji wodomierzy spowodowana jest brakami technicznymi w samym zakładzie wodociągowym i że zatem może być unikniętą jedynie odpowiednimi zarządzeniami technicznymi ze strony zakładu wodociągowego.

Opłaty same z legalizacją związane wedle twierdzeń Urzędu Miar i Wag są niskie i w ten sposób kalkulowane, aby wystarczyły na pokrycie kosztów utrzymania Urzędu Miar i Wag. Faktycznie wpływy tych Urzędów Miar i Wag pochodzące z opłat za świadczenia z legalizacją związane nie wystarczają na pokrycie wydatków.

Istotnem jednak w tej materji jest fakt, że obowiązek legalizacji wodomierzy w górnośląskiej części Województwa Śląskiego istnieje już od 1.X.1928r. a to w myśl rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23.III.1928r. /Dz.U.Rz.P.Nr.68, poz.627/, wydanego na podstawie §-u 12 ustawy Rzeszy Niemieckiej z dnia 30.V.1908r. o miarach /Dz.U.Rz.Niem. str.349/ i na podstawie §-u 1 pkt.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.II.1923r. /Dz.U.R.P.Nr.28, poz.163/ z roku 1923/.

Rozciągnięcie zatem dekretu o miarach z dnia 8.II.1919r.oraz rozp. Prezydenta Rzeczyplitej z dnia 16.III.1928r. o zmianie dekretu o miarach z dnia 8.II.1919r. na obszar górnośląskiej części Województwa Śląskiego nie zmienia w niczem ani stenu legistatynnego ani stenu faktycznego w dziedzinie mier i wag.

Wobec powyższego wnoszę o przyjęcie tej ustawy.

Katowice, dnia 9.IX.1931r.
S p r a w o z d a w c a
/-/ Dr. Glucksmann m.p.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Rolnej Sejmu Śląskiego dot. petycji

Spółki Szalaśniczej "Skałka" w Brennej

w sprawie rewizji taryfy wynagrodzeń za szkody leśne oraz uregulowania postępowania karnego odnośnie do przekroczeń w myśl ustawy leśnej.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą

R e z o l u c j ę :

Uprasza się Pana Wojewodę o rewizję taryfy wynagrodzeń za szkody leśne popełnione na obszarze Województwa Śląskiego, przewidzianą według załącznika D/ do ustawy lasowej z dnia 3. grudnia 1952. Dz. u. Nr. 250 oraz o udzielenie instrukcyj Starostwom odnośnie do postępowania karnego prowadzonego w Starostwach powiatowych w sprawach przekroczeń ustawy lasowej oraz o wysłuchanie opinii Izby Rolniczej przed wydaniem odnośnych zarządzeń.

U z a s a d n i e n i e :

Ludność górską zamieszkała w Beskidach Śląskich żali się ustawicznie na wysokość grzywien oraz wynagrodzeń za szkody; nałożonych na nią wyrokami za przekroczenie § 60 ustawy lasowej, a w szczególności za wypasanie bydła na terenach lasów państwowych. Ponadto żali się ludność, że Starostwa powiatowe nie uwzględniają przy postępowaniu karnem okoliczności uniewinniających i łagodzących, naprowadzonych przez obwinionych przy ich obrocie

Wskutek niemożności ściągnięcia kar i wynagrodzeń za szkodę od ubogiej ludności, leżą wyroki karne nie załatwione w poszczególnych urzędach gminnych wiosek górskich, a ulegają co pewien czas amnestji.

Wyroki te dotyczą przeważnie przekroczeń leśnych wymienionych w § 60 ustawy lasowej a największa ich ilość odnosi się do przekroczenia wskutek niedozwolonego wypasania bydła na terenach lasów państwowych, przewidzianego w punkcie 8 powyższego paragrafu.

W § 62 poprzednio wymienionej ustawy lasowej należy karać za przekroczenia te w miarę okoliczności łagodzących i obciążających, nagana lub też aresztem od 1 do 15 dni, albo karą pieniężną od 5 do 50 zł.

W wielu wypadkach przy powyższych przekroczeniach w sprawie wypasania bydła usprawiedliwia się ludność tem, że było dostało się na teren leśny bez winy właściciela lub też wśród okoliczności uniewinniających a względnie łagodzących albo też jedynie z winy pastucha, a nie zaś właściciela bydła, przyczem w myśl § 67 przedmiotowej ustawy podlega w tym ostatnim wypadku karze pastuch, a nie zaś właściciel.

Ludność żali się, że przy postępowaniu karnem nie bierze się powyższych łagodzących okoliczności pod uwagę i że orzeka się tylko na mocy zeznań służby leśnej, której stanowisko wobec obwinionych nie bywa zawsze politykowane obiektywnością, lecz bardzo często jest zabarwione względami subiektywnymi.

Przeglądając wyroki karne Starostw odnosi się wrażenie, że stanowisko ludności jest słuszne, przyczem wrażenie to potwierdza fakt, iż we wielkiej ilości wypadków, w której zasądzeni żalą się do Sądów Grodzkich, następuje uchwalenie wyroku z braku winy.

Z uwagi na powyższy fakt wskazanem jest, by Śląski Urząd Wojewódzki wydał okłame instrukcje Starostom jak należy postępować przy postępowaniu karnem, przewidzianem w §§ 59-71 ustawy lasowej.

Odnosnie zaś do wynagrodzeń za szkody leśne w myśl §§ 73 - 76 ustawy lasowej, miarodajnym jest dodatek D/ do tejże ustawy, zawierający taryfę wynagrodzeń za szkody leśne, przyczem do zmiany taryfy w miarę ekonomicznych stosunków, panujących w danej chwili, uprawniona jest władza administracyjna II instancji, a więc na terenie naszego Województwa Śląski Urząd Wojewódzki.

Ostatnia taryfa wynagrodzeń za szkody leśne wydana została reskryptem Województwa Śląskiego z dnia 25. czerwca 1928 a. I 377/4. Ponieważ od tego czasu aż do dnia dzisiejszego ceny za drzewo wszelkiego rodzaju oraz za paszę znacznie się obniżyły, przeto należy taryfę tę poddać gruntownej rewizji i dostosować ją do obecnie istniejących cen za produkty leśne a to w tym celu, by wyroki za przekroczenia ustawy lasowej odpowiadały stanowi faktycznemu i nie krzywdziły ludności o nośnię do wynagrodzenia szkody.

Wysokość wyrządzonej szkody polega Zarząd Lasów według własnej oceny, a władza orzekająca bierze szkodę tę za podstawę przy wydaniu wyroku bez zbadania, czy szkoda ta odpowiada faktycznemu stanowi lub nie, tak iż pod tym względem winien Śląski Urząd Wojewódzki polecić, by Starostowie stwierdzili na wypadek wątpliwości co do jej wysokości, faktyczną wysokość szkody we własnym zakresie.

Z uwagi na powyższy fakt, winien Śląski Urząd Wojewódzki przystąpić do opracowania nowej taryfy w jaknajkrótszym czasie oraz do wydania instrukcji w sprawie sprawiedliwej oceny wyrządzonej szkody.

Przy wyżej przewidzianych pracach wskazanem jest, by Śląski Urząd Wojewódzki zasięgnął opinii Śląskiej Izby Rolniczej jako rzeczniczki interesów ludności górskiej.

R e f e r e n t

/-/ Dr. K o t a s.

S P R A W O Z D A N I E
- - - - -

Komisji Pracy i Opieki Społecznej dotyczące wniosku
"Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R." /Druk Nr.44/III/.
w sprawie zwolnienia mężatek zatrudnionych w urzędach
wojewódzkich.

Na posiedzeniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej w dniu 15.IX.
br. po wysłuchaniu referenta, z którego wynikało, że jakkolwiek wła-
dze wojewódzkie już poczyniły w tym kierunku pewne kroki, to jednak
zachodzą pojedyncze wypadki zatrudnienia mężatek. Ze względu zaś na
obecnie panujące a ciągle jeszcze wzmagające się bezrobocie należy
dążyć do zupełnego wyeliminowania mężatek ze służby, ażeby tym samym
dać możliwość zatrudnienia bezrobotnych.

Komisja po przeprowadzonej krótkiej dyskusji przyjęła jedno-
głośnie wymienioną we wniosku rezolucję następującej treści:

"Wzywa się Pana Wojewodę o spowodowanie zwolnienia wszystkich
mężatek, zatrudnionych w urzędach podlegających Śląskiemu
Urzędowi Wojewódzkiemu, których mężowie piastują również po-
sady w urzędach"

Wobec tego w imieniu Komisji proszę Wysoką Izbę o uchwalenie
wniosku.

Katowice, dnia 23.września 1931r.

S p r a w o z d a w c a

/-/ S i k o r a m.p.

M.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Pracy i Opieki Społecznej dotyczące wniosku
"Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R." /Druk Nr.45/III/
w sprawie zwolnienia mężatek, zatrudnionych w urzędach państwowych na terenie Województwa Śląskiego.

Na posiedzeniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej w dniu 15.IX.1931r. po wysłuchaniu referenta i przeprowadzonej dyskusji uchwalono zaproponować Wysokiej Izbie przyjęcia podanej w wniosku rezolucji następującej treści:

"Sejm zwraca się do Pana Wojewody z prośbą o poczynienie kroków w Rządzie Centralnym, by także spowodował w jaknajkrótszym czasie zwolnienie wszystkich mężatek, zatrudnionych w urzędach państwowych na terenie Województwa Śląskiego, których mężowie piastują również posady w urzędach państwowych względnie wojewódzkich".

Komisja uważała, że ze względu na wielkie bezrobocie, które na Śląsku doszło do niebywałych rozmiarów, należy uczynić wszystko co może się przyczynić do zmniejszenia jego rozmiarów.

Wobec tego w imieniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej proszę Wysoką Izbę o przyjęcie rezolucji.

Katowice, dnia 22.września 1931r.

S p r a w o z d a w c a

/-/ S i k o r a m.p.

W.

U s t a w a

z dnia 30. września 1931r.

w sprawie uposażenia funkcjonariuszów Województwa Śląskiego
tuzdież funkcjonariuszów Związków Komunalnych.

Art. 1

Ustanowiony art. 3 ustawy z dnia 8. lipca 1925r. w przed-
miocie uposażenia funkcjonariuszów Województwa Śląskiego, tu-
dzież funkcjonariuszów Związków Komunalnych /Dz. U.Śl. Nr. 11
poz. 23/ oraz art. 1 ustawy z dnia 29. października 1926r.
/Dz. U. Śl. Nr. 24 poz. 42/ procentowy dodatek wyrównawczy usta-
la się, począwszy od dnia 1. października 1931r. w wysokości
następującej:

- a/ dla funkcjonariuszów od III do VI grupy uposażeniowej
włącznie na 20%,
- b/ dla funkcjonariuszów od VII do VIII grupy uposażeniowej
włącznie na 25%,
- c/ dla funkcjonariuszów IX grupy uposażeniowej na 30%,
- d/ dla funkcjonariuszów X grupy uposażeniowej na 35%,
- e/ dla funkcjonariuszów od XI do XVI grupy uposażeniowej
włącznie na 40%.
- f/ O ile uposażenie wypłacane jest według grupy wyższej
niż trzeciej dodat k wyrównawczy wypłacany nie będzie.

Art. 2.

Ustalone w art. 1 normy procentowego dodatku wyrównawczego
mają zastosowanie również do uposażenia funkcjonariuszów
związków komunalnych Województwa Śląskiego.

Art. 3.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskie-
mu.

Art. 4

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.-

Marszałek.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Budżetowo-Skarbowej o następujących wnioskach
ustawodawczych Śląskiej Rady Wojewódzkiej:

- 1/ w sprawie uposażenia funkcjonarjuszów Województwa Śląskiego,
tuzdiez funkcjonarjuszów Związków Komunalnych,
- 2/ w sprawie projektu ustawy skarbowej, zmieniającej ustawę
skarbową z dnia 30. marca 1931 /Dz. U. Śl. Nr. 8 poz. 16/

Sprawozdawca: p. Poseł Józef Witczak.

W y s o k i S e j m i e

I. Przedmiotem obrad Komisji Budżetowej były:

1. Wniosek ustawodawczy Śląskiej Rady Wojewódzkiej dotyczący
projektu ustawy w sprawie uposażenia funkcjonarjuszów Województwa
Śląskiego tuzdiez funkcjonarjuszów komunalnych. /druk sejmowy Nr.
111/3/

2. Wniosek ustawodawczy Śląskiej Rady Wojewódzkiej w sprawie
zmiany ustawy skarbowej z dnia 30. marca 1931r. /Druk sejmowy nr.
112/3/

Ad 1. Ustawa powyższa zmienia artykuł trzeci ustawy z 8.lipca
1935r. którym ustanowiono dla funkcjonarjuszów płatnych z Skarbu
Śląskiego 40% dodatek wyrównawczy w ten sposób, że ustala dodatek
ten od 1. X. 31r.

- a/ Dla funkcjonarjuszów od 3 - 6 grupy włącznie na 20%
- b/ Dla funkcjonarjuszów od 7 - 8 grupy włącznie na 25%
- c/ dla funkcjonarjuszów 11 uposażeniowej na 30%
- d/ dla funkcjonarjuszów 10 grupy uposażeniowej na 35%

Funkcjonarjuszom od 11 - 16 grupy uposażeniowej pozostawia
dodatek wyrównawczy w dotychczasowej wysokości.

Ustawę przyjęto z głosami Klubu N.Ch. Z.P. z następującą po-
prawką do art. 1:

" O ile uposażenie wypłacane jest według grupy wyższej niż trzeciej dodatek wyrównawczy wypłacany nie będzie."

Dla uzasadnienia potrzeby uchwalenia tej ustawy wskazano na konieczność czynienia oszczędności z uwagi na obecny i przyszły stan Skarbu Śląskiego, oraz możliwość powiększenia się liczby bezrobotnych na Śląsku wskutek dalszego pogorszenia się położenia przemysłu śląskiego co spowoduje dalsze obciążenia Skarbu Śląskiego

Oszczędności uzyskane przez zmniejszenie śląskiego dodatku wyrównawczego w myśl projektu Rady Wojewódzkiej wynoszą 1.339.927 zł.

Ad. 2. Projekt ustawodawczy Rady Wojewódzkiej zmieniający ustawę skarbową na rok 1931/32 jest wyrazem tej samej troski o losy Skarbu Śląskiego i bezrobotnych, która skłoniła Radę Wojewódzką do częściowego zmniejszenia urzędnikom 40% dodatku wyrównawczego.

Konieczność tworzenia oszczędności z uwagi na obecny i przyszły stan Skarbu Śląskiego oraz na ponowne przyjscie z pomocą bezrobotnym wynika z następujących momentów poruszonych w dyskusji:

1/ Nadwyżka dochodów nad wydatkami od 1. IV. do 31.VIII.31 wynosi 5.430.960,63 zł. Ponieważ jednak trzeba się liczyć z możliwością zapłacenia tangenty to obliczając sumę tangenty na 15 milionów złotych a zatem na pół roku po potrąceniu wypłaconego jednego miliona na 6.500.000. wynosi deficyt do 31.VIII.31r. 1.069.040 zł. Urząd Wojewódzki spodziewa się w wrześniu nadwyżki wydatków nad dochodami w sumie 2 miliony, także deficyt do końca września wzrośnie do kwoty około 3 milionów złotych.

Procent obniżenia dochodów za czas od 1. kwietnia do 31. VIII.31r. w porównaniu z tem samym okresem roku 1930 wynosi ~~23%~~ 23%. Procent obniżenia dochodów za czas od 1. do 20.9.31r. w porównaniu z tem samym okresem 1931r. wynosi 36% co wskazuje na tendencje dalszego obniżenia się dochodów.

2/ Dochody Skarbu Śląskiego są szczególnie zależne od

dot. Dr. nr. 111/III dot. Dr. nr. 112/III
konjunktury w przemyśle. Sytuacja ekonomiczna w wielkim przemyśle

nie tylko się nie poprawiła lecz wskutek spadku waluty angielskiej znacznie się jeszcze pogorszyła. Każda inflacja z początku działa jako premia eksportowa. Spadek funta może więc spowodować utratę rynków skandynawskich do których przemysł górnośląski eksportuje około 7 milionów ton węgla. Utrata tych rynków spowodowałaby zwolnienie około 10.000 robotników co z konieczności spowodowałoby zmniejszenia dochodów a zwiększenie wydatków Skarbu Śląskiego.

II. Poniższe cyfry zanalizują najlepiej projekt Rady Wojewódzkiej:

- 1/ Ustawą Skarbowa na rok administracyjny 1931/32 ustalono:
a/ kwotę wydatków zwyczajnych na sumę.....	98.157.759.52 zł.
b/ kwotę wydatków nadzwyczajnych "	14.791.068,00 "

Łączną kwotę ustalono na sumę... 112.938.827.52 zł.

Łączną sumę dochodów ustalono na..... 112.976.202.-- "

2/ Obecny projekt kompromuje budżet przez obniżenie następujących wydatków:

a/ 15% dodatku do uposażenia służbowego za 11 miesięcy	6.470.454.--zł.
b/ dodatku wyrównawczego w myśl projektu	
/Druk sejmowy 111/3/ za 6 miesięcy.....	1.339.987"--zł.
c/ wydatków administracyjno rzeczowych i innych.....	2.136.278.--zł.
d/ wydatków inwestycyjnych.....	876.500.--zł.
Razem 10.823.219.--zł.	

Z powyższego zestawienia wynika, że oszczędności pochodzą w głównej mierze z redukcji wydatków osobowych, i to w kwocie 8.138.594.-- zł. /przeszło 75% ogólnej kwoty. Wydatki rzeczowe łącznie z inwestycyjnymi wynoszą niecałe 25%.

3/ Uzyskano w ten sposób oszczędności /przy uwzględnieniu obniżenia dochodów w kwocie 8 milionów złotych/ przeznaczono na podwyższenie:

a/	funduszu dla najbiedniejszej ludności o kwotę 1.650.000.-	
b/	" pomocy lekarskiej dla bezrobot- nych..... "	500.000.-
c/	" na opiekę o pomoc położową "	400.000.-
d/	" na specjalne wynagrodzenia i zapomogi wszystkich instancji administracji ogólnej..... "	40.000.-
e/	" na specjalne wynagrodzenie i zapo- mogi dla Policji..... "	7.360.-
f/	" na wynagrodzenie za pracę w go- dzinach poza urzędowych dla nauczycieli..... "	102.640.-

Razem: 2.700.000,-zł.

4/ Dochody komprimuje projekt Rady Wojewódzkiej w części III
/Administracja Skarbowa dział VI. daniny publiczne/ o sumę 8 miljo-
nów a to w szczególności podatek przemysłowy o kwotę 1.500.000,-zł.
dochodowy o kwotę 3.500.000,- "

opłaty stemplowe od przejścia własności nieruchomości.....	700.000,- "
Opłaty stemplowe od rachunków.....	900.000,- "
" " od dokumentów przewozowych.....	100.000,- "
" " nie wymienione w pozycji 1 - 9	300.000,- "
" " uiszczone za pomocą znaczków stemplowych.....	1.000.000,- "

Na podstawie powyższych liczb ustala projekt Rady Wojewódz-
kiej ostatecznie sumę wydatków.

a/ zwyczajnych na sumę	90.944.540.52 zł.
b/ nadzwyczajnych na sumę	13.901.068.- "
Łączną sumę wydatków na	104.845.608,52 zł.

zob. sumę dochodów:

a/ zwyczajnych na sumę	104.643.802,- zł.
b/ nadzwyczajnych na sumę	200.000,- "
c/ niezmiennego zysku z Drukarni Wojew. w wysokości	32.400,- "
Łączną sumę dochodów	104.976.202,- zł.

III. Po wyczerpującej dyskusji pacyję Komisja Budżetowa nastę-
pujące poprawki do projektu Rady Wojewódzkiej:

Cz.:	Dz.:	Rozdz.:	Wyszczególnienie.	Komisja Budżetowo-Skarbowa uchwaliła :				Sumę kredytu po dokonanych zmianach ustala się w złotych :			R a z e m :	Uwaga
				Obniżyć o kwotę :		Podwyższyć o kwotę :		Zwyczajne : Nadzw. : Nadzwyczajne :				
				Zwyczajne	Nadzw. : zwyczajne	Zwyczajne	Nadzw. : Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzw. : Nadzwyczajne			
			A. Administracja:	9.828.332,-	920.000,-	2.695.910,-	-	91.045.337,32	13.871.068,-	104.916.405,52		
I.			Sejm Śląski	110.566,-	-	-	-	980.183,--	-	980.183,--		
II.			Administracja wewnętrzna	2.088.627,-	913.000,-	2.664.860,-	-	38.238.212,--	13.471.068,-	51.709.280,--		
	1.		Śląska Rada Wojewódzka:	66.108,-	-	27.500,-	-	382.452,--	-	382.452,--		
	2.	1.	Urząd Wojewódzki, Starostwa, Dyr. Policji i Pow. Urz. Zdrow.	629.792,-	5.000,-	20.000,-	-	4.906.181,--	5.000,-	4.911.181,--		
		2.	Wyznania Religijne	-	-	-	-	-	-	-		
	3.		Policja Wojew. Śląskiego	371.123,--	-	7.360,--	-	13.610.325,--	175.000,-	13.785.325,--		
	4.		Kultura Arajowa	193.450,--	1.500,-	30.000,-	-	768.826,--	-	768.826,--		
	5.		Roboty Publiczne	214.141,--	926.500,-	-	-	2.432.265,--	12.742.968,-	15.175.233,--		
	6.		Wojew. Zakł. Badania Zyw. i Przedmiotów Użytku	5.907,--	-	-	-	130.395,--	13.100,-	145.493,--		
	7.	1	Wojew. Urząd Ubezpieczeń	9.369,--	-	-	-	81.864,--	-	81.864,--		
		2.	Wyższy Urząd Ubezpieczeń	15.652,--	-	-	-	165.579,--	-	165.579,--		
	8.		Wojew. Sąd Administracyjny	5.749,--	-	-	-	55.879,--	-	55.879,--		
	9.		Zakł. Kraj. i Humanitarne	577.338,--	-	2.580.000,-	-	15.534.448,--	30.000,-	15.564.448,--		
II.a			Urząd Kontroli Państw. Oddz. Prok. Gen. w Katowicach.	-	-	-	-	6.250,0-	-	36.250,--		
	1.		Urząd Kontroli Państwowej	-	-	-	-	28.600,--	-	28.600,--		
	2.		Oddz. Prok. Gen. w Katowicach	-	-	-	-	7.650,--	-	7.650,--		
III.			Administracja Skarbowa:	1.797.130,--	-	-	-	15.349.867,52	-	15.349.867,52		
	2.		Władze i Urzędy Skarbowe	1.340.711,--	-	-	-	5.571.854,--	-	5.571.854,--		
	4.		Emerytury i zaopatrzenia	451.419,--	-	-	-	3.755.194,--	-	3.755.194,--		
	5.		Ogólny Zarząd Skarbowy	5.000,--	-	-	-	25.000,--	-	25.000,--		
	6.		Daniny publiczne	-	-	-	-	374.000,--	-	374.000,--		
	7.		Śl. Fundusz Gospodarczy	-	-	-	-	1.116.000,--	-	1.116.000,--		
	8.		Długi Wojewódzkie	-	-	-	-	4.151.819,52	-	4.151.819,52		
	9.		Udziały i pożyczki	-	-	-	-	250.000,--	-	250.000,--		
	10.		Administracja Pomów Skarb.	-	-	-	-	106.000,--	-	106.000,--		
IV.			Administracja Szkolna	5.832.009,--	7.000,-	31.050,-	-	36.440.825,--	400.000,-	36.840.825,--		
	3.		Władze II-iej instancji	200.301,--	-	31.050,-	-	2.062.939,--	-	2.062.039,--		
	4.		Szkolnictwo Powszechne	4.666.653,--	-	-	-	26.685.241,--	-	26.685.241,--		
		1.	Nadzór Szkolny	81.037,--	-	-	-	373.810,--	-	373.810,--		
		2.	Szkoły Powszechne	4.318.055,--	-	-	-	24.837.794,--	-	24.837.794,--		
		3.	Seminarja nauczycielskie	262.561,--	-	-	-	1.478.637,--	-	1.478.637,--		
	5.		Szkolnictwo Średnie	460.499,--	-	-	-	4.087.014,--	-	4.087.014,--		
	6.		" Zawodowe	401.911,--	7.000,-	-	-	3.180.949,--	400.000,-	3.580.949,--		
	7.		Konserwatorium Muzyczne	45.823,--	-	-	-	296.683,--	-	296.683,--		
	8.		Konserwator i Muzeum Śl.	56.822,--	-	-	-	127.999,--	-	127.999,--		

IV. Wobec przeprowadzonych przez Komisję Budżetowo-Skarbową wyżej podanych poprawek artykuł pierwszy otrzymał ustawy skarbowej na rok 1931/32 następujące brzmienie:

„ Art. 1.

„ 1/. Ustalone art. 1. 1 ustawy skarbowej na rok administracyjny 1931/32 z dnia 30. marca 1931 r. /Iz. U. Śl. Nr. 8. poz. 16/ oraz załączonym do niej budżetem kwoty wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych obniża się jak następuje:

- a/ kwotę wydatków zwyczajnych o kwotę 9.822.332,-- zł.
do kwoty 91.045.337,52 "
b/ kwotę wydatków nadzwyczajnych o kwotę 920.000,-- "
do kwoty 13.271.068,-- "

Łączną sumę wydatków administracyjnych na rok administracyjny 1931/32 ustala się w ten sposób na kwotę 104.916.405,52 "

2/. Ustalone art. 3 ustawy skarbowej na rok administracyjny 1931/32 oraz załączonym do niej budżetem jako pokrycie wydatków administracyjnych, zwyczajne i nadzwyczajne dochody administracji obniża się jak następuje:

- a/ dochody zwyczajne o kwotę 8.050.000,-- "
do kwoty 104.593.802,-- "
b/ dochody nadzwyczajne pozostają w niezminionej wysokości w kwocie 300.000,-- "
c/ czysty dochód Drukarni Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w kwocie 32.400,-- "

Łączną sumę dochodów ustala się w ten sposób na kwotę 104.926.202,-- "

3/. Jednocześnie w budżecie Województwa Śląskiego na rok administracyjny 1931/32, załączonym do ustawy skarbowej z dnia 30. marca 1931 r. zmienia się kwoty kredytów w poszczególnych pozycjach według zestawienia, stanowiącego załącznik niniejszej ustawy.

Wnoszę w imieniu Komisji Budżetowej o przyjęcie ustawy skarbowej w brzmieniu uchwaloną przez Komisję Budżetową.

Józef Witczak

Katowice, dnia 26. września 1931r.

Ustawa skarbowa

z dnia 30. września 1931.

w sprawie zmiany ustawy skarbowej na rok administracyjny 1931/32.

Art. 1.

1/ Ustalono art. 1 ustawy skarbowej na rok administracyjny 1931/32. z dnia 30. marca 1931r. /Dz. U. Sl. Nr. 8. poz. 13/ oraz załączonym do niej budżetem kwoty wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych obniża się jak następuje:

- a/ kwotę wydatków zwyczajnych o kwotę 9.828.332,- zł.
do kwoty 91.045.337,52 "
b/ kwotę wydatków nadzwyczajnych o kwotę 920.000,- "
do kwoty 13.871,068,- "

łącznie sumą wydatków administracyjnych na rok administracyjny 1931/32 ustala się w ten sposób

- na kwotę 104.916.405,52 "

2/ Ustalono art. 3 ustawy skarbowej na rok administracyjny 1931/32 oraz załączonym do niej budżetem jako pokrycia wydatków administracyjnych, zwyczajnie i nadzwyczajnie dochody administracji obniża się jak następuje:

- a/ dochody zwyczajne o kwotę 6.000.000,-- "
do kwoty 104.595.802,-- "
b/ dochody nadzwyczajne pozostają w niezmi-
nionej wysokości w kwocie 300.000,-- "
c/ czysty dochód drukarni Śląskiego Urzędu
Wojewódzkiego w kwocie 22.400,-- "

łącznie sumę dochodów ustala się w ten sposób

- na kwotę 104.926.202,-- "

3/ Jednocześnie w budżecie Województwa Śląskiego na rok administracyjny 1931-32, załączonym do ustawy skarbowej z dnia 30. marca 1931r. zmienia się kwoty kredytów w poszczególnych pozycjach według zestawienia, stanowiącego załącznik niniejszej ustawy. -

wedle części, działów i rozdziałów.

str. 1

Cz.	Dz.	Rozdz.	Wy s z e z e g ó l n i e n i e	Kredyt na 1931/32		Zmniejsza się				R a z e m
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	ok w o t e		d o k w o t y		
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
			Suma ogólna	112.676.202,-	300.000,-	8.050.000,-	-	104.626.202,-	300.000,-	104.926.202,-
			A. Administracja	112.643.802,-	300.000,-	8.050.000,-	-	104.593.802,-	300.000,-	104.893.802,-
I.			Sejm Śląski	550,-	-	-	-	550,-	-	550,-
II.			Administracja Wewnętrzna	1.750.720,-	-	50.000,-	-	1.700.720,-	-	1.700.720,-
	II.	I.	Urząd Wojewódzki, Starostwa, Dyrekcje Policji i Powiat. Urzędy Zdrowia	1.327.804,-	-	-	-	1.327.804,-	-	1.327.804,-
	III.		Policja Wojew. Śląskiego	10.302,-	-	-	-	10.302,-	-	10.302,-
	IV.		Kultura Krajowa	34.900,-	-	-	-	34.900,-	-	34.900,-
	V.		Urzędy Robot Publicznych	213.200,-	-	50.000,-	-	163.200,-	-	163.200,-
	VI.		Wojew. Zakład Badania Żywności	36.720,-	-	-	-	36.720,-	-	36.720,-
	VII.	I.	Wojew. Urząd Ubezpieczeń	1.500,-	-	-	-	1.500,-	-	1.500,-
		II.	Wyższy Urząd Ubezpieczeń	57.294,-	-	-	-	57.294,-	-	57.294,-
	VIII.		Wojew. Sąd Administracyjny	2.500,-	-	-	-	2.500,-	-	2.500,-
	IX.		Zakłady Krajowe i Humanitarne	66.500,-	-	-	-	66.500,-	-	66.500,-
III.			Administracja Skarbowa	110.139.042,-	300.000,-	8.000.000,-	-	102.139.042,-	300.000,-	102.439.042,-
	II.		Składy i Urzędy Skarbowe	208.600,-	-	-	-	208.600,-	-	208.600,-
	IV.		Emerytury	1.350.000,-	-	-	-	1.350.000,-	-	1.350.000,-
	V.		Ogólny Zarząd Skarbowy	1.460.000,-	-	-	-	1.460.000,-	-	1.460.000,-
	VI.		Daliny Publiczne	106.770.442,-	-	8.000.000,-	-	98.770.442,-	-	98.770.442,-
	VII.		Śląski Fundusz Gospodarczy	-	300.000,-	-	-	-	300.000,-	300.000,-
	X.		Administracja Domów Skarbowych	350.000,-	-	-	-	350.000,-	-	350.000,-
IV.			Administracja Szkolna	753.490,-	-	-	-	753.490,-	-	753.490,-
	III.		Składe II. Instancji	860,-	-	-	-	860,-	-	860,-
	IV.		Szkolnictwo powszechne	370,-	-	-	-	370,-	-	370,-
	V.		Szkolnictwo średnie	516.050,-	-	-	-	516.050,-	-	516.050,-
	VI.		Szkolnictwo zawodowe	141.510,-	-	-	-	141.510,-	-	141.510,-
	VII.		Konservatorium Muzyczne	94.700,-	-	-	-	94.700,-	-	94.700,-
			B. Przedsiębiorstwo	32.400,-	-	-	-	32.400,-	-	32.400,-
			Drukarnia Wojewódzka	32.400,-	-	-	-	32.400,-	-	32.400,-

Cz.	Dz.	Rozdz.	§	poz.	W y s z c z e g ó l n i e n i e	Kredyt na okres 1931/32.		Zmniejsza się		R a z e m	
						Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne
III.	VI.	-	-	-	Daniny Publiczne	106.770.442,-	-	8.000.000,-	-	98.770.442,-	-
				10-	Podatki bezpośrednie	81.840.000,-	-	5.000.000,-	-	76.840.000,-	-
				3.	Podatek przemysłowy	35.500.000,-	-	1.500.000,-	-	34.000.000,-	-
				4.	Podatek dochodowy	41.500.000,-	-	3.500.000,-	-	38.000.000,-	-
				13.	Opłaty stemplowe i daniny pokrewne	16.456.000,-	-	3.000.000,-	-	13.456.000,-	-
				1.	Opłaty stemplowe od przejścia własności nieruchomości	2.200.000,-	-	700.000,-	-	1.500.000,-	-
				3.	Opłaty stemplowe od rachunków	4.100.000,-	-	900.000,-	-	3.200.000,-	-
				6.	Opł.stempl.od dokumentów przewozowych	600.000,-	-	100.000,-	-	500.000,-	-
				10.	Opł.stempl.niewymienione pod poz.1 - 9	1.800.000,-	-	300.000,-	-	1.500.000,-	-
				12.	Opł.stempl. uiszczane zapłatą znaczków stemplowych	4.500.000,-	-	1.000.000,-	-	3.500.000,-	-

Cz.	Dz.	Rozdz.	Wyszczególnienie	Kredyt na 1931/32		Zmniejsza się		Podwyższa się		Suma kredytu po dokonaniu zmian.		
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zmniejsza się		Podwyższa się				
						o kwotę	o kwotę	o kwotę	o kwotę			
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne		
			A. Administracja:	98.177.759,52	14.791.068,-	9.828.332,-	920.000,-	2.695.910,-	-	91.045.337,52	13.871.068,-	104.916.405,52
I.			Sejm Śląski	1.090.749,-	-	110.566,-	-	-	-	980.183,-	-	980.183,-
II.			Administracja Wewnętrzna:	37.661.979,-	14.384.068,-	2.088.627,-	913.000,-	2.664.860,-	-	38.238.212,-	13.471.068,-	51.709.280,-
	I.		Śląska Rada Wojewódzka	421.060,-	-	66.108,-	-	27.500,-	-	382.452,-	-	382.452,-
	II.	I.	Urząd Wojew., Starostwa Dyrekcje Pol. i Powiat. Urzędy Zdrow.	5.515.975,-	10.000,-	629.792,-	5.000,-	20.000,-	-	4.906.181,-	5.000,-	4.911.181,-
		II.	Wyznania Religijne	170.000,-	505.000,-	-	-	-	-	170.000,-	505.000,-	675.000,-
III.			Policja Wojew. Śląskiego	13.974.088,-	175.000,-	371.123,-	-	7.360,-	-	13.610.325,-	175.000,-	13.785.325,-
IV.			Kultura Kraiowa	932.276,-	1.500,-	193.450,-	1.500,-	30.000,-	-	768.826,-	-	768.826,-
V.			Rolnictwo Publiczne	2.646.406,-	13.649.468,-	214.141,-	906.500,-	-	-	2.432.265,-	12.742.968,-	15.175.233,-
VI.			Wojew. Zakład Badania Żywn. i przedmiotów użytku	136.300,-	13.100,-	5.907,-	-	-	-	130.393,-	13.100,-	143.493,-
VII.	I.		Wojewódzki Urząd Ubezpiecz.	91.233,-	-	9.369,-	-	-	-	81.864,-	-	81.864,-
	II.		Wyższy Urząd Ubezpieczeń	181.231,-	-	15.652,-	-	-	-	165.579,-	-	165.579,-
VIII.			Wojew. Sąd Administracyjny	61.626,-	-	5.747,-	-	-	-	55.879,-	-	55.879,-
IX.			Zakłady Przejm. i Humanit.	13.531.786,-	30.000,-	577.338,-	-	2.580.000,-	-	15.534.448,-	30.000,-	15.564.448,-
IIa.			Urząd Kontroli Państw. Oddz. Prokuraturji Gen. w Katowicach	36.250,-	-	-	-	-	-	36.250,-	-	36.250,-
	I.		Urząd Kontroli Państwowej	28.600,-	-	-	-	-	-	28.600,-	-	28.600,-
	II.		Oddział Prok. Gen. Rzepl. w Katowicach	7.650,-	-	-	-	-	-	7.650,-	-	7.650,-
III.			Administracja Skarbowa	17.146.997,52	-	1.797.130,-	-	-	-	15.349.867,52	-	15.349.867,52
	II.		Władze i Urzędy Skarbowe	6.912.565,-	-	1.340.711,-	-	-	-	5.571.854,-	-	5.571.854,-
	IV.		Emerytury i Zaspokojenia	4.206.613,-	-	451.419,-	-	-	-	3.755.194,-	-	3.755.194,-
	V.		Ogólny Zarząd Skarbowy	30.000,-	-	5.000,-	-	-	-	25.000,-	-	25.000,-
	VI.		Darńny Publiczne	374.000,-	-	-	-	-	-	374.000,-	-	374.000,-
VII.			Śląski Fundusz Gospodarczy	1.116.000,-	-	-	-	-	-	1.116.000,-	-	1.116.000,-
VIII.			Dokuc. Wojewódzkie	4.151.819,52	-	-	-	-	-	4.151.819,52	-	4.151.819,52
	IX.		Udziały i Pożyczki	250.000,-	-	-	-	-	-	250.000,-	-	250.000,-
	X.		Administracja Domów Skarb.	106.000,-	-	-	-	-	-	106.000,-	-	106.000,-

Cz.	Dz.	Rozdz.	Wyszczególnienie	Kredyt na 1931/32		Zmniejsza się		Podwyższa się		Suma kredytu po dokonaniu zmian		
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	o kwotę	Nadzwyczajnie	o kwotę	Nadzwyczajnie			
IV.			Administracja Szkolna	42.241.784,-	407.000,-	5.832.009,-	7.000,-	31.050,-	-	36.440.825,-	400.000,-	36.840.825,-
	III.		Władze II. Instancji	2.252.190,-	-	200.301,-	-	31.050,-	-	2.062.939,-	-	2.062.939,-
	IV.		Szkolnictwo Powszechne	31.351.894,-	-	4.666.653,-	-	-	-	26.685.241,-	-	26.685.241,-
		I.	Nadzór Szkolny	454.847,-	-	81.037,-	-	-	-	373.810,-	-	373.810,-
		II.	Szkoły Powszechne	29.155.849,-	-	4.318.055,-	-	-	-	24.837.794,-	-	24.837.794,-
		III.	Seminarja Nauczycielskie	1.741.198,-	-	262.561,-	-	-	-	1.478.637,-	-	1.478.637,-
	V.		Szkolnictwo Średnie	4.547.513,-	-	460.499,-	-	-	-	4.087.014,-	-	4.087.014,-
	VI.		" Zawodowe	3.582.860,-	407.000,-	401.911,-	7.000,-	-	-	3.180.949,-	400.000,-	3.580.949,-
	VII.		Konserwatorium Muzyczne	342.506,-	-	45.823,-	-	-	-	296.683,-	-	296.683,-
	VIII.		Konserwator i Muzeum Śl.	184.821,-	-	56.822	-	-	-	127.999,-	-	127.999,-

WYDATKI.

Cz.	Dział	Rozdz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się		do kwoty		Razem
						Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
I.					<u>Sejm Śląski</u>	1.090.749,-	-	110.566,-	-	980.183,-	-	
				1.	<u>Uposażenie</u>	232.380,-	-	24.343,-	-	208.037,-	-	
				2.	<u>Różne wydatki osobowe</u>	37.456,-	-	3.607,-	-	33.849,-	-	
				10.	<u>Diety poselskie</u>	677.376,-	-	77.616,-	-	599.760,-	-	
				11.	<u>Honoraria dla ekspertów</u>	10.000,-	-	5.000,-	-	5.000,-	-	

Część II. Administracja Wewnętrzna

Dział I. Śląska Rada Wojewódzka.

str.6.

W Y D A T K I .

Cz.	Dz.	Rozdz.	§	poz.	W y s z c z e g ó l n i e n i e	Kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się		o k w o t y		R a z e m :
						Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
I.					Śląska Rada Wojewódzka	421.060,-	-	66.108,-	-	354.952,-	-	
		1.			Uposażenie	39.674,-	-	5.390,-	-	34.284,-	-	
				1.	Urzędnicy	32.474,-	-	5.390,-	-	27.084,-	-	
		11.			Inne wydatki	3.500,-	-	2.800,-	-	700,-	-	
		13.			Diety członków Śl. Rady Wojew.	69.146,-	-	7.918,-	-	61.228,-	-	
		19.			Częściowy zwrot kosztów utrzym. Urzędu Kontroli Państwowej	198.440,-	-	50.000,-	-	148.440,-	-	

Dz.	Rozdz.	§	Poz.	Wyszczególnienie.	Kredyt na okres 1931/32.		Z m n i e j s z a s i ę -				Razem.
					Zwyczajne	Nadzwycz.	o k w o t ę		d o k w o t y		
							Zwyczajne	Nadzwyczajn.	Zwyczajne	Nadzwyczajn.	
II.	I.			Urząd Wojewódzki, Starostwa, Dyr. Po- licji i Powiatowe Urzędy Zdrowia	5.515.973,-	10.000,-	629.792,-	5.000,-	4.886.181,-	5.000,-	
		1.		U p o s a ż e n i e	3.417.383,-	-	492.106,-	-	2.925.277,-	-	
			1.	Urzędnicy	3.100.000,-	-	462.103,-	-	2.637,897,-	-	
			2.	Dodatek służbowy i reprezentacyjny dla Wojewody i Wicewojewody	65.723,-	-	17.101,-	-	48.622,-	-	
			3.	Dodatek funkcyjny dla Naczelnika Wydzia- łu Prezydjalnego	4.000,-	-	2.002,-	-	1.998,-	-	
			4.	Funkcjonariusze niżsi	247.660,-	-	10.900,-	-	226.760,-	-	
		2.		Różne wydatki osobowe	60.000,-	-	4.000,-	-	56.000,-	-	
			1.	Opędzowanie woznych	15.000,-	-	4.000,-	-	11.000,-	-	
		5.		Pomieszczenie	453.295,-	-	5.153,-	-	448.142,-	-	
			2a.	Wydatki osobowe funkcjonariuszy niż- szych zarządu gmachu	47.286,-	-	5.153,-	-	42.133,-	-	
		7.		Inwentarz biurowy	56.000,-	-	25.000,-	-	31.000,-	-	
			1a.	Władze I. instancji	20.000,-	-	10.000,-	-	10.000,-	-	
			2a.	Władze II. instancji	25.000,-	-	15.000,-	-	10.000,-	-	
		9.		Wydawnictwa	77.448,-	-	5.533,-	-	71.915,-	-	
			1.	Wydatki osobowe	33.855,-	-	5.533,-	-	28.322,-	-	
		11.		Inne wydatki	26.940,-	-	15.000,-	-	11.940,-	-	
			1.	Wydatki na ogłaszane konkursy	20.000,-	-	15.000,-	-	5.000,-	-	
		14.		Dodatek na odszkodowanie Urzędów Stanu Cywilnego i Urzędów Okręgowych	60.000,-	-	38.000,-	-	22.000,-	-	
			1.	Odszkodowanie dla Urzędów Stanu Cywiln. ...	38.000,-	-	38.000,-	-	-	-	
		21.		Różne wydatki sanitarne	226.620,-	10.000,-	43.000,-	5.000,-	183.620,-	5.000,-	
			3.	Kursy sanitarne dla dezynfektorów, położ- nych, cary jubileuszowe dla położnych i zapomogi	10.000,-	-	3.000,-	-	7.000,-	-	
			5.	Utrzymanie Zakładu higieny w Katowicach .	15.000,-	-	15.000,-	-	-	-	
			6.	Subwencja na utrzymanie Domu Zdrojowego "Ślązaczka"	50.000,-	-	20.000,-	-	30.000,-	-	
			7.	Kursy dokształcające dla lekarzy	5.000,-	-	5.000,-	-	-	-	
		21.		Subwencja dla szpitala gminnego w Brze- zinie	-	10.000,-	-	5.000,-	-	5.000,-	
		22.		Walka z nierządem	10.000,-	-	2.000,-	-	8.000,-	-	

CH.

W y d a t k i

Dz.	Rozd.	§	Poz.	W y s z c z e g ó l n i e n i e .	Kredyt na okres 1931/32.		Z m n i e j s z a		s i ę -		R a z e m
					Zwyczajne	Nadzwyczaj	o k w o t ę -		d o k w o t y -		
							Zwyczajne	Nadzwyczaj	Zwyczajne	Nadzwyczaj	
III.				Policja Województwa Śląskiego	13.974.088,-	175.000,-	371.123,-	-	13.602.965,-	175.000,-	
	1.			Uposażenie	12.101.755,-	-	237.823,-	-	11.863.932,-	-	
	1.			Uposażenie oficerów, urzędników, podofi- cerów, służby niższej i kontraktowej.	11.657.221,-	-	237.823,-	-	11.419.398,-	-	
	2.			Różne wydatki osobowe	515.221,-	-	41.500,-	-	473.721,-	-	
	2b.			Dodatek na umundurowanie	388.811,-	-	14.000,-	-	374.811,-	-	
	4.			Cieszonołowania dla poszkodowanych	134.400,-	-	27.500,-	-	106.900,-	-	
	2.			Środki lokomocji	152.160,-	-	4.500,-	-	147.660,-	-	
	3.			Drośne wydatki.	12.336,-	-	2.500,-	-	9.836,-	-	
	3.			Utrzymanie samochodów i ryczałt na uży- wanie prywatnych rowerów policjantów do służby oraz inne drobne wydatki...	49.824,-	-	2.000,-	-	47.824,-	-	
	6.			ust.1. Utrzymanie samochodów policyjn. Wydatki biurowe	48.000,-	-	2.000,-	-	46.000,-	-	
	1.			Materiały pisarskie,	96.458,-	-	8.000,-	-	88.458,-	-	
	2.			Druki	51.480,-	-	5.000,-	-	46.480,-	-	
	7.			Inwentarz biurowy.	34.320,-	-	3.000,-	-	31.320,-	-	
	1.			Zakup inwentarza	20.800,-	-	14.000,-	-	6.800,-	-	
	2.			Naprawa inwentarza	11.800,-	-	7.000,-	-	4.800,-	-	
	8.			Wydatki pocztowe, telegraficzne i telef.	9.000,-	-	7.000,-	-	2.000,-	-	
	10.			Remont i konserwacja budowli.	125.600,-	-	15.000,-	-	110.600,-	-	
	11.			Remont i konserwacja budowli.	29.611,-	-	10.000,-	-	19.611,-	-	
	11.			Drobne wydatki	29.611,-	-	10.000,-	-	19.611,-	-	
	1.			Naprawa i konserwacja inwentarza Przzychodni Lekarskiej dla Policji.	35.200,-	-	9.000,-	-	26.200,-	-	
	2.			Badanie lekarskie kandydatów do Policji	4.000,-	-	3.000,-	-	1.000,-	-	
	6.			Inne nieprzewidziane	4.500,-	-	2.000,-	-	2.500,-	-	
	12.			Skoszarowanie	4.700,-	-	4.000,-	-	700,-	-	
	13.			Wyszczolenie.	7.430,-	-	5.000,-	-	2.430,-	-	
	2.			Kursa oficerskie	87.440,-	-	13.500,-	-	73.940,-	-	
	3.			Koszta podróży służb. na kurs w Katowicach	3.000,-	-	3.000,-	-	-	-	
	5.			Koszta podróży instruktorów.	1.540,-	-	1.000,-	-	540,-	-	
	8.			Popieranie ruchu sportowego.	750,-	-	500,-	-	250,-	-	
	9.			Na wydatki połączone z krzewieniem oświaty i kultury wśród Policji oraz na inne nie- przewidziane wydatki.	10.000,-	-	5.000,-	-	5.000,-	-	
	14.			Uzbrojenie	4.000,-	-	4.000,-	-	-	-	
	3.			Wydatki na urządzenie strzelania ćwiczebnego oraz zakupno potrzebnego sprzętu	22.255,-	-	2.000,-	-	20.255,-	-	
	4.			Utrzymanie warsztatu rusznikarskiego oraz zakupno potrzebnych narzędzi i materiałów oraz inne nieprzewidziane wydatki.	3.000,-	-	1.000,-	-	2.000,-	-	
	15.			Psy policyjne	6.000,-	-	1.000,-	-	5.000,-	-	
	1.			Zakupno 6 psów policyjnych	8.300,-	-	4.800,-	-	3.500,-	-	
	2.			Utrzymanie, wyżywienie i tresura psów, odrośnienie ekwipunku.	2.400,-	-	2.400,-	-	-	-	
	16.			Wydatki śledcze	5.900,-	-	2.400,-	-	3.500,-	-	
	4.			Utrzymanie pracowników i aparatów fotograficz- nych, oraz zakupno jednego aparatu fotograf.	77.900,-	-	6.000,-	-	71.900,-	-	
	6.			Koszty prowadzenia i utrzymania albumów zbrodniarzy.	6.500,-	-	1.000,-	-	5.500,-	-	
					21.500,-	-	5.000,-	-	16.500,-	-	

CH.

Ziać	Rozdz.	§	Poz.	Wyszczególnienie.	Kredyt na okres 1931/32.		Z m n i e j s z a s i ę				Razem.
					Zwyczajne	Nadzwyczaj.	o k w o t y		d o k w o t y		
							Zwyczajne	Nadzwyczajn.	Zwyczajne	Nadzwyczajn.	
VI.				Wojewódzki Zakład badania żywności							
				i przedmiotów użytku.	136.300,-	13.100,-	5.907,-	-	130.393,-	13.100,-	
	1.			U p o s a ż e n i e	102.800,-	-	5.907,-	-	96.893,-	-	
		1.		Urzędnicy	65.200,-	-	4.115,-	-	61.085	-	
		2.		Funkcjonariusze niżsi	37.600,-	-	1.792,-	-	35.808,-	-	
II.	I.			Wojewódzki Urząd Ubezpieczeń	91.233,-	-	9.369,-	-	81.864,-	-	
		1.		Uposażenie	61.946,-	-	5.869,-	-	56.077,-	-	
		1.		Urzędnicy	57.126,-	-	5.469,-	-	51.657,-	-	
		2.		Funkcjonariusze niżsi	4.820,-	-	400,-	-	4.420,-	-	
	7.			Inwentarz biurowy	3.100,-	-	1.500,-	-	1.600,-	-	
		1.		Zakup inwentarza	3.000,-	-	1.500,-	-	1.500,-	-	
	12.			Wydatki specjalne.	22.427,-	-	2.000,-	-	20.427,-	-	
		3.		Wynagrodzenie sędziów sprawozdawców. ..	12.666,-	-	2.000,-	-	10.666,-	-	
II.	II.			Wyższy Urząd Ubezpieczeń	181.231,-	-	15.652,-	-	165.579,-	-	
		1.		Uposażenie	139.553,-	-	15.152,-	-	124.401,-	-	
		1.		Urzędnicy	133.532,-	-	14.752,-	-	118.780,-	-	
		2.		Funkcjonariusze niżsi	6.021,-	-	400,-	-	5.621,-	-	
	11.			Inne wydatki	800,-	-	500,-	-	300,-	-	
III.				Wojewódzki Sąd Administracyjny	61.626,-	-	5.747,-	-	55.879,-	-	
		1.		U p o s a ż e n i e	50.000,-	-	5.747,-	-	44.253,-	-	
		1.		Urzednicy.....	45.000,-	-	4.947,-	-	40.053,-	-	
		2.		Funkcjonariusze niżsi	5.000,-	-	800,-	-	4.200,-	-	

Cz.	Dz.	Rozdz.	§	poz.	Wyszczególnienie	Kredyt na rok 1931/32		Zmniejsza się				Razem
						Zwyczajne	Nad- zwyczajne	o k w o t e		d o k w o t y		
						Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Zwyczajne	Nad- zwyczajne	
IX					Zakłady Krajowe i Humanitarne	13.531.786.-	30.000.-	577.338.-	-	12.954.448.-	30.000.-	
				12	Dotacja na pokrycie niedoborów w Zakładach Wojew.	668.471.-	-	133.475.-	-	554.996.-	-	
				1	Śląski Krajowy Zakład Wychowawczy	120.430.-	-	19.294.-	-	101.136.-	-	
				2	Śląski Szpital Krajowy w Cieszyńsku	278.378.-	-	36.835.-	-	241.543.-	-	
				4	Śląski Zakład dla Głuchoniemych w Rybniku	210.163.-	-	15.171.-	-	194.992.-	-	
				5	Dom Wdrojowy 'Cieszyńnianka' w Zakopanem	79.500.-	-	62.175.-	-	17.325.-	-	
				13	Ustawowy obowiązek pokrywania kosztów leczenia	2.110.000.-	-	204.535.-	-	1.905.465.-	-	
				2	Zakład dla Innych Chor. w Lublińcu	840.000.-	-	99.712.-	-	740.288.-	-	
				3	" " " " w Rybniku	960.000.-	-	104.323.-	-	855.677.-	-	
				15	Wychowanie zapobiegawcze	346.275.-	-	4.328.-	-	341.947.-	-	
				5	Dom Pracy Przymusowej w Lublińcu	67.535.-	-	4.328.-	-	63.207.-	-	
				17	Zasiłki i subwencje	813.000.-	-	165.000.-	-	648.000.-	-	
				1	Zakład Opieki nad dziećmi i starcami	245.000.-	-	95.000.-	-	150.000.-	-	
				3	Oświatnicze Kolumny sanitarne	50.000.-	-	10.000.-	-	40.000.-	-	
				4	Towarzystwo walki z gruźlicą	300.000.-	-	50.000.-	-	250.000.-	-	
				6	Subwencja na walkę z jaglicą	8.000.-	-	5.000.-	-	3.000.-	-	
				7	Subwencja dla kursistek pielęgniarek społecznych	15.000.-	-	5.000.-	-	10.000.-	-	
				17a	Subwencje	238.000.-	-	70.000.-	-	168.000.-	-	
				1	Subwencje dla szpitalnictwa	80.000.-	-	40.000.-	-	40.000.-	-	
					y							
				3	Subwencja dla Tow.Przeciwgruźliczego	10.000.-	-	10.000.-	-	-	-	
				4	Subwencja dla Polsk.Czerwonego Krzyża	10.000.-	-	10.000.-	-	-	-	
				4	Subwencja na walkę z alkoholizmem	5.000.-	-	5.000.-	-	-	-	
				7	Subwencja dla Związku Komunal. Kas Oszczędności.	10.000.-	-	5.000.-	-	5.000.-	-	

Poprawki do preliminarzy Zakładów Krajowych
Część II. Dz.IX. 1931/32.

N a z w a Z a k ł a d u	P r z y c h o d y		Dochód na 1931/32	Zmniejsza się		R o z c h o d y		Wydatki na 1931/32 na kwotę	Zmniejsza się			
	§	poz.		Wyszczególnienie	o kwotę	do kwoty	§		poz.	Wyszczególnienie	o kwotę	do kwoty
a/ Zakład dla Umysłowo-Chor. w Lublińcu	13.	10.	Zwrot kosztów utrzymania.....	1.928.635.-	99.712.-	1.828.923.-	12	1	Uposażenie	862.604.-	84.712.-	777.892.--
b/ Zakład dla Umysłowo-Chor. w Rybniku	12.	10.	Zwrot kosztów utrzymania	1.779.549.-	104.823.-	1.674.726.-	12	1	Koszty utrzym. chor.i personelu	747.785.-	15.000.-	732.735.--
							10	1	Uposażenie	916.322.-	89.823.-	826.499.--
							10		Koszty utrzym. chor.i personelu	697.575.-	15.000.-	682.575.--
c/ Śląski Szpital w Cieszy- nie			Dotacja /Niedobór/	278.378.-	36.835.-	241.543.-	12	1	Uposażenie	293.482.-	36.835.-	256.647.--
d/ Dom Pracy Przymusowej w Lublińcu	12.	10.	Zwrot kosztów utrzym.	73.000.-	4.328.-	68.672.-	12	1	Uposażenie	51.132.-	4.328.-	46.804.--
e/ Śląski Zakład Wychowawczy w Cieszynie			Dotacja /Niedobór/	120.430.-	19.294.-	101.136.-	12	1	Uposażenie	158.983.-	19.294.-	139.689.--
f/ Śląski Zakład dla Głucho- niemych w Rybniku			Dotacja "	210.163.-	15.171.-	194.992.-	12	1	Uposażenie	125.453.-	15.171.-	110.282.--
g/ Dom Zdrojowy "Cieszy- niarka w Zakopanem	12.	1.	Dotacja Skarbu Śląskiego	79.500.-	62.176.-	17.325.-			Niedobór zostanie pokryty z nadwyżek kasowych, osiągnię- tych przez oszczędną gospodarkę w ubiegłym okresie budżet			
R a z e m				4.469.655.-	342.338.-	4.127.317.-			3.843.036.-	280.163.-	3.562.873.--	

C z ę ś ć II. a A d m i n i s t r a c j a
W y d a t k i .

Dz.	Rozdz.	§	poz.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	R a z e m	O b j a ś n i e n i a
-----	--------	---	------	------------------	-----------	--------------	-----------	-----------------------

Część IIa

Administracja:

Urząd Kontroli Państwowej - Prokuratorja Generalna
Rzeczypospolitej Polskiej - Oddział w Katowicach.....

I.

Urząd Kontroli Państwowej

2.

Różne wydatki osobowe

2.

Dotychczasowe brzmienie 2-giej §-u
2-go Działu I-go Część IIa skreśla się
i nadaje się pozycji 2-giej następujące
brzmienie:

poz.2. Wynagrodzenie i zapomogi za pra-
cę w godzinach pozabiurowych na
posiedzeniach Sejmu Sl.i Komisji
Sejmowych. 9.600.- złotych.

W y d a t k i.

Cz.	Dz.	Rozdz.	§	pcz.	Wyszczególnienie	Kredyt na rpk 1931/32		Zmniejsza się				Razem
						Zwyczajne	Nad- zwyczajne	o kwotę		do kwoty		
						Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Zwyczajne	Nad- zwyczajne	
II.					Administracja Skarbowa	17.146.997,52	-	1.797.130.-	-	15.349.867,52	-	
					Właźce i urzędy skarbowe	6.912.565.-	-	1.340.711.-	-	5.571.854.-	-	
			1		Uposażenie	5.350.000.-	-	1.035.161.-	-	4.314.839.-	-	
			2		Różne wydatki osobowe	546.105.-	-	164.000.-	-	382.105.-	-	
			1		Wynagrodzenie za pracę nadliczb.w godzi- stach pozabiurowych i zapomogi	433.500.-	-	100.000.-	-	333.500.-	-	
			2		Umundurowanie	48.605.-	-	42.000.-	-	6.605.-	-	
			3		Opłaty ubezpieczeniowe	64.000.-	-	22.000.-	-	42.000.-	-	
			3		Podróże służbowe i przesiedlenia	275.000.-	-	75.000.-	-	200.000.-	-	
			7		Inwentarz biurowy	80.000.-	-	15.000.-	-	65.000.-	-	
			1		Zakup inwentarza	75.000.-	-	15.000.-	-	60.000.-	-	
			11		Drobne wydatki	36.750.-	-	21.550.-	-	15.200.-	-	
			1		Koszty przeszkolenia	20.000.-	-	10.000.-	-	10.000.-	-	
			2		Subwencja dla stow.urzędników skarbow.	4.000.-	-	4.000.-	-	-	-	
			3		Subwencja dla stow. " kontrakt.sk.	1.000.-	-	1.000.-	-	-	-	
			4		Wydatki reprezentacyjne	1.000.-	-	800.-	-	200.-	-	
			5		Kiśle dla urzęd.przy maszynie	750.-	-	750.-	-	-	-	
			6		Różne nieprzewidziane wydatki	10.000.-	-	5.000.-	-	5.000.-	-	
					12	Wydatki połączone z/ przymusowem ściaga- niem podatków	100.000.-	-	20.000.-	-	80.000.-	-
				13	Rekonstrukcja operatów katastralnych, oprawa map, zakup narzędzi mierniczych, diety, koszty podróży i wynagrodzenia za czynności techn.urzęd.katastr.....	140.000.-	-	10.000.-	-	130.000.-	-	
IV.					Emerytury i zaopatrzenia	4.206.613.-	-	451.419.-	-	3.755.194.-	-	
			1	Emerytury i zaopatrzenia funk.śl.....	84.528.-	-	1.599.-	-	82.929.-	-		
			1a	" " " " wojew....	3.981.000.-	-	449.820.-	-	3.531.180.-	-		
V.					Ogólny Zarząd Skarbowy	30.000.-	-	5.000.-	-	25.000.-	-	
				11	Różne rozchody	20.000.-	-	5.000.-	-	15.000.-	-	

C z ę ś ć IV. - S z k o l n i c t w o .

W y d a t k i .

Cz.	Bz.	Rozdz.	§	poz.	Wyszczególnienie	Kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się		o c k w o t y	
						Zwyczajne	Nad- zwyczaj	Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Zwyczajne	Nad- zwyczajne
IV.					Administracja Szkolna	42.241.784.-	407.000.-	5.850.509.-	7.000.-	36.391.275.-	400.000.-
III					Władze II. instancji	2.222.190.-	-	200.301.-	-	2.031.889.-	-
				1	U p o s a ż e n i e	639.550.-	-	131.301.-	-	508.149.-	-
				1	Urzednicy	592.894.-	-	111.201.-	-	481.683.-	-
				2	Funkcjonariusze nizsi	42.466.-	-	18.000.-	-	24.466.-	-
				3	Ryczałt funkcyjny dla Naczelnika Wych.Ośw.Publ.	4.200.-	-	2.100.-	-	2.100.-	-
				6	Wydatki biurowe.....	28.000.-	-	4.000.-	-	24.000.-	-
				1	Materiały pisarskie, przeprowadzenie koresp., zakup przyb.kancel. oraz ryczałt kancel.	12.000.-	-	4.000.-	-	8.000.-	-
				7	Inwentarz biurowy	11.000.-	-	5.000.-	-	6.000.-	-
				1	Zakup maszyn do pisa- nia, szaf i t.p.	10.000.-	-	5.000.-	-	5.000.-	-
				12	Biblioteka	5.000.-	-	3.000.-	-	2.000.-	-
				14	Zasiłki i stypendja	1.285.300.-	-	55.000.-	-	1.230.800.-	-
				1	Zasiłki dla ubogiej młodzieży szkolnej mieszk.w bursach.	200.000.-	-	20.000.-	-	180.000.-	-
				4	Urządzenie kursów jor- danowskich, przyrzady gimn.wynagr.kierown. i kontr.oraz służb.dru- żyn jordanowsk.i inne drobne wydatki	75.000.-	-	35.000.-	-	40.000.-	-
				16	Zakup wzorów szkolnych	5.000.-	-	2.000.-	-	3.000.-	-
IV					Szkolnictwo powszechne:						
				1	Nadzór szkolny:	454.847.-	-	81.037.-	-	373.810.-	-
				1	Uposażenie	349.937.-	-	73.037.-	-	276.900.-	-
				1	Urzednicy	336.386.-	-	71.237.-	-	267.129.-	-
				2	Funkcjonariusze nizsi	11.571.-	-	1.800.-	-	9.771.-	-
				7	Inwentarz biurowy.....	4.800.-	-	1.000.-	-	3.800.-	-
				1	Zakup urządzeń biuro- wych maszyn do pisania i t.p.	4.000.-	-	1.000.-	-	3.000.-	-
				9	Wydawnictwa	3.000.-	-	3.000.-	-	-	-
				12	Pomoce naukowe	4.800.-	-	4.000.-	-	800.-	-

Czł. Dz. Rozdz. § poz.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Kredyt na okres 1931/32		Z m n i e j s z a s i ę			
		Zwyczajne	Nadzwyczajne	o k w o t ę		d o k w o t y	
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nad- zwyczajne
IV. II.	Szkoły Powszechne	28.155.849,--	-	4.318.055,--	-	24.837.794,--	-
1	Uposażenie	25.717.094,--	-	4.040.555,--	-	21.676.539,--	-
1	Urzędnicy	25.707.831,--	-	4.035.555,--	-	21.672.276,--	-
2	Funkcjonariusze niżsi	9.263,--	-	5.000,--	-	4.263,--	-
3	Podróże służbowe i przesiedlenia	50.000,--	-	5.000,--	-	45.000,--	-
2.	Przesiedlenia	23.000,--	-	5.000,--	-	18.000,--	-
14	Zasiłki i subwencje:	170.000,--	-	10.000,--	-	160.000,--	-
1.	Subwencja dla prywatnych szkół w Cieszyń, Bielsku, Strumieniu, Rybniku i innych	30.000,--	-	10.000,--	-	20.000,--	-
15.	Oświata pozaszkolna:	1.542.000,--	-	262.500,--	-	1.289.500,--	-
2.	Na organizowanie, przez W.C.P. akcji oświaty pozaszkolnej	70.000,--	-	20.000,--	-	50.000,--	-
3.	Instytut Pedagogiczny	50.000,--	-	10.000,--	-	40.000,--	-
4a	Rada Sportowa	15.000,--	-	1.000,--	-	14.000,--	-
4b	Klub Sportowy "Pogoń" w Katowicach	5.000,--	-	5.000,--	-	-	-
7.	Liga Morska i Kłęczna	10.000,--	-	10.000,--	-	-	-
8.	Teatr Polski w Katowicach	550.000,--	-	100.000,--	-	450.000,--	-
14.	Subwencja dla Teatru Niemieckiego w Katowicach	40.000,--	-	40.000,--	-	-	-
15.	T.C.L. Katowice	100.000,--	-	25.000,--	-	75.000,--	-
14.	Śląska Pomoc Naukowa	25.000,--	-	5.000,--	-	20.000,--	-
18.	"Ogniwo" w Katowicach	3.000,--	-	3.000,--	-	-	-
19.	Tow.Gimnastyczne "Sokół" - Dzielnica Śląska	15.000,--	-	5.000,--	-	10.000,--	-
20.	Związek Młodz. Polsk. Męsk. i Żeńsk.	15.000,--	-	5.000,--	-	10.000,--	-
21.	Sekretariat Diecezji Katol. Abstynentów	5.000,--	-	5.000,--	-	-	-
22.	Tow.Przyjaciół Nauk na Śląsku w Katowicach	10.000,--	-	5.000,--	-	5.000,--	-
24.	Stow.Pol.Pokodzielc. "Gwiazda" Waszkowca - Rumunja	1.000,--	-	1.000,--	-	-	-
25.	Winiętki w Królewskiej Hucie	10.000,--	-	5.000,--	-	5.000,--	-
26.	T. U. R.	5.000,--	-	2.500,--	-	2.500,--	-
27.	Bund für Arbeiterbildung	3.000,--	-	1.500,--	-	1.500,--	-
28.	M. U. R.	5.000,--	-	2.500,--	-	2.500,--	-
29.	Chrześć. Spół. Oświata wypłacić Chrz.Uniwers. Rob. w Katowicach	5.000,--	-	2.500,--	-	2.500,--	-
30.	Robotniczy Instytut Oświaty i Kultury im. Stefana Żeromskiego	5.000,--	-	2.500,--	-	2.500,--	-
32.	Nasze Czytelnie	10.000,--	-	5.000,--	-	5.000,--	-
20.	Ogrody Szkolne:	5.000,--	-	1.000,--	-	4.000,--	-
III.	Seminarja Nauczycielskie:	1.741.198,--	-	262.561,--	-	1.478.637,--	-
1.	Uposażenie	1.496.193,--	-	227.061,--	-	1.269.132,--	-
1.	Urzędnicy	1.446.926,--	-	221.061,--	-	1.225.865,--	-
2.	Funkcjonariusze niżsi	49.267,--	-	6.000,--	-	43.267,--	-
3.	Podróże służbowe i przesiedlenia	11.000,--	-	2.000,--	-	9.000,--	-
1.	Podróże służbowe	7.500,--	-	1.000,--	-	6.500,--	-
2.	Przesiedlenia:	3.500,--	-	1.000,--	-	2.500,--	-
7.	Inwentarz biurowy	4.550,--	-	2.000,--	-	2.550,--	-
11.	Drobne wydatki	1.400,--	-	500,--	-	900,--	-
12.	Urządzenie lokali szkolnych	25.000,--	-	10.000,--	-	15.000,--	-
14.	Subwencja dla seminarjów prywatnych	30.000,--	-	15.000,--	-	15.000,--	-

Objasnienie do
roz.13. § 15.
Wypłata 75.000,--
zł. na nastąpić
po warunkiem, że
kwota ta zostanie
użyta na oszkle-
nie i otykowanie
zewnętrzne gimnazjów.

Cz.	Dz.	Rozdz.	§	poz	Wyszczególnienie	Kredyt na okres 1931/32		Zmniejsza się				Razem
						Zwyczajne	Nadzwyczajne	o kwotę		do kwoty		
								Zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwyczajne	
IV.	III.	19.			Kursy metodyczne	5.5000,--	-	4.000,--	-	1.000,--	-	
		20.			Ogrody Szkolne	5.05.000,--	-	2.000,--	-	3.000,--	-	
V.					Szkolnictwo średnie:	4.547.513,--	-	460.499,--	-	4.087.014,--	-	
		1.			Uposażenie	3.600.408,--	-	423.499,--	-	3.176.909,--	-	
		1.			Urządnicy	3.516.793,--	-	416.499,--	-	3.100.294,--	-	
		2.			Funkcjonariusze niżsi	83.615,--	-	7.000,--	-	76.615,--	-	
		3.			Podróże służbowe i przesiedlenia	22.000,--	-	5.000,--	-	17.000,--	-	
		1.			Podróże służbowe i delegacje	13.600,--	-	3.000,--	-	10.600,--	-	
		2.			Przesiedlenia	8.400,--	-	2.000,--	-	6.400,--	-	
		7.			Inwentarz biurowy	9.750,--	-	4.000,--	-	5.750,--	-	
		1.			Zakup inwentarza biurowego dla 7 zakładów	9.000,--	-	4.000,--	-	5.000,--	-	
		11.			Drobne wydatki	6.000,--	-	3.000,--	-	3.000,--	-	
		12.			Urządzenie lokali szkolnych	75.000,--	-	25.000,--	-	50.000,--	-	
		1.			Na uzupełnienie pomocy naukowej kabinetów lek.i sal szkoln.	73.000,--	-	24.000,--	-	49.000,--	-	
		2.			Ogrody szkolne	2.000,--	-	1.000,--	-	1.000,--	-	
VI.					Szkolnictwo Zawodowe	3.882.860,--	407.000,--	401.911,--	7.000,--	3.180.949,--	400.000,--	
		1.			Uposażenie	1.681.278,--	-	199.911,--	-	1.481.367,--	-	
		1.			Urządnicy	1.598.942,--	-	189.911,--	-	1.409.031,--	-	
		2.			Funkcjonariusze niżsi	82.336,--	-	10.000,--	-	72.336,--	-	
		12.			Pomoce naukowe	165.300,--	407.000,--	5.000,--	7.000,--	160.300,--	400.000,--	
		3.			Biblioteka	10.000,--	-	5.000,--	-	5.000,--	-	
		2.			Urządzenie stacji sejsmograficznej	-	7.000,--	-	7.000,--	-	-	
		13.			Koszta wyjazdów naukowych	3.250,--	-	2.000,--	-	1.250,--	-	
		14.			Zapomogi i zasiłki	1.390.650,--	-	175.000,--	-	1.215.650,--	-	
		14.	2.		Na wydatki osobowe dla szkół dokształcających, przemysł., handlowych i miejskich	1.200.000,--	-	165.000,--	-	1.035.000,--	-	
		3.			Na wydatki rzeczowe szkół wymienionych pod poz.2.	20.000,--	-	10.000,--	-	10.000,--	-	
		19.			Urządzenie kursów	25.000,--	-	20.000,--	-	5.000,--	-	
VII.					Konserwatorjum ^{muzyczne}	342.506,--	-	45.823,--	-	296.683,--	-	
		1.			Uposażenie	253.358,--	-	42.323,--	-	211.035,--	-	
		1.			Urządnicy	237.158,--	-	37.323,--	-	199.835,--	-	
		2.			Funkcjonariusze niżsi	16.198,--	-	5.000,--	-	11.198,--	-	
		7.			Inwentarz biurowy	2.000,--	-	1.000,--	-	1.000,--	-	
		14.			Zasiłki i stypendja	5.000,--	-	2.500,--	-	2.500,--	-	

W y d a t k i

Cz.	Dz.	Rozdz.	§	I poz.	W y s z c z e g ó l n i e n i e	Kredyt na r o k 1931/32		Zmniejsza się o kwotę		do k w o t y		Razem
						zwyczajne	Nadzwyczajne	zwyczajne	Nadzwyczajne	Zwyczajne	Nadzwycz.	
VIII.					Konserwator i Muzeum Śląskie	184.821,-	- -	56.822,-	- -	127.999,-	- -	- -
				1	U p o s a ż e n i e	52.306,-	- - -	10.822,-	- -	41.484,-	- -	- -
				1	Urzędnicy	43.065,-	- - -	9.822,-	- -	33.243,-	- -	- -
				2	Funkcjonariusze niżsi	9.241,-	- - -	1.000,-	- -	8.241,-	- -	- -
				3	Podróże służbowe i prze- siedlenia	10.000,-	- - -	3.000,-	- -	7.000,-	- -	- -
				7	Inwentarz biurowy	6.300,-	- - -	3.000,-	- -	3.300,-	- -	- -
				1	Zakup inwentarza i gablot, szaf muzealnych	6.000,-	- -	3.000,-	- -	3.000,-	- -	- -
				12	Biblioteka	65.000,-	- -	23.000,-	- -	42.000,-	- -	- -
				1	Zakup książek do Biblioteki, Wydatki na zbiory przyrodniczy, etnograficzny, prehistoryczny, sztuki kościelnej, galerje obrazów, rzeźb i inne, Konserwacja zbiorów i t.p.	60.000,-	- -	20.000,-	- -	40.000,-	- -	- -
				2	Wynagrodzenie ekspertów i kolektorów	5.000,-	- - - -	3.000,-	- -	2.000,-	- -	- -
				22	Konserwacja i inwentaryzacja zabytków	57.000,-	- - - -	17.000,-	- -	20.000,-	- - -	- -
				1	Wydatki na restaurację kościołów architektury świeckiej, rzeźby i malarstwa	30.000,-	- - -	15.000,-	- -	15.000,-	- - -	- -
				2	Na inwentaryzację zabytków	7.000,-	- - -	2.000,-	- -	5.000,-	- - -	- -

62.

W N I O S E K

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszów publicznych, nie podlegających przepisom dyscyplinarnym wydanym dla całego obszaru Rzeczypospolitej Polskiej.

Wysoki Sejm uchwalić raczy!

Wzywa się Śląski Urząd Wojewódzki do przedłożenia Sejmowi projektu ustawy o odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszów publicznych nie podlegających przepisom dyscyplinarnym wydanym dla całego obszaru Rzeczypospolitej Polskiej, którego zasadnicza treść pokrywałaby się z treścią Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24.II.1928r. /Dz.U.Rz.P.Nr....., poz.206/ przy ewentualnem uwzględnieniu tych zmian, któreby się wyłaniały z odrębnych stosunków panujących w Województwie Śląkiem.

Dla przygotowanie niniejszej sprawy wnosimy o przekazanie niniejszego wniosku do Komisji Prawnej.

U Z A S A D N I E N I E:

Cytowane rozporządzenie uregulowało tę sprawę dla Województwa poznańskiego i pomorskiego. Województwo Śląskie zostało wyłączone, gdyż sprawa podlegałaby Sejmowi Śląskiemu. Dla informacji powołujemy się na art.1 tego rozporządzenia, poz.206 ex 1928.

Katowice, dnia 28.września 1931r.

Dr. Dąbrowski, Vitozok, Kapuściński, Koj, Syska, Różański,

1-1 Piętka, Kornke, Gajda, Satara, Piechoczek, Prokop,

1-1 Fesser, Płonka, 1-1 Palarczyk m.p.

W N I O S E K

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia
Pracy w sprawie budowy i utrzymania wojewódzkich zakła-
dów opiekuńczo-wychowawczych.

Wysoki Sejm uchwalić raczy!

Wzywa się Śląski Urząd Wojewódzki do przedłożenia Sejmowi projektu ustawy o budowie i utrzymaniu zakładów opiekuńczo-wychowawczych, którego zasadnicza treść pokrywałaby się z treścią Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16.I.1928r. /Dz.U.Rz.P.Nr.....,poz.56 ex 1928/, przy ewentualnem uwzględnieniu tych zmian, któreby się wyłaniały z odrębnych stosunków panujących w Województwie Śląskiem.

Dla przygotowanie niniejszej sprawy wnosimy o przekazanie niniejszego wniosku do Komisji Prawniczej.

U Z A S A D N I E N I E:

Cytowane rozporządzenie uregulowało to zagadnienie jednolicie dla całego Państwa. Uregulowanie sprawy w Województwie Śląskiem jest między innymi ważne z uwagi na postanowienie art.1, poz.56 ex 1928.

Pozatem polecałoby się, by całe zagadnienie było w Województwie Śląskiem uregulowane ustawą dostosowaną do ustawy ogólnopanstwowej.

Katowice, dnia 28.września 1931r.

/-/ Dr.Dąbrowski, Witeczak, Kapuściński, Fesser, Płonka,
/-/ Syska, Rożański, Gajdas, Koj, Piechoczek, Piętka,
/-/ Satara, Prokop, Kornke, Palarczyk m.p.

W N I O S E K

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy
w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej ustawy o spółkach
akcyjnych.

Wysoki Sejm uchwalić raczy!

Wzywa się Śląski Urząd Wojewódzki do przedłożenia Sejmowi projektu
ustawy zmierzającej do rozszerzania mocy obowiązującej ustawy o spółkach
akcyjnych z 22.marca 1928r. /Dz.U.R.P.Nr.39, poz.383/ wraz z nowelami przy
ewentualnem uwzględnieniu tych zmian, któreby się wyłączały z odrębnych
stosunków panujących w Województwie Śląskiem.

Dla przygotowania niniejszej sprawy wnosimy o przekazanie niniejszego
wniosku do Komisji Prawniczej.

U z o s a d n i e n i e :

W całym Państwie obowiązuje jednolita ustawa o spółkach akcyjnych.
W Województwie Śląskiem obowiązuje dawna ustawa niemiecka względnie austriacka.
Wyłącza się konieczność przystąpienia do prac zmierzających do wyjaśnienia,
czy należy ustawę tą bezzwłocznie rozciągnąć na teren Województwa, wzgl.
do jakich zmian należałoby dążyć i w jakiej formie prawnej dążyby się to
zmiany uskutecznić.

Katowice, dnia 28.września 1931r.

/-/ Dr.Dąbrowski, Witeczek, Kapuściński, Fesser, Płonka, Syska,
/-/ Różański, Gajdas, Koj, Piechoczek, Piętka, Satara,
/-/ Prokop, Kornko, Palarezyk.m.p.

W n i o s e k n a g ł y

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy w sprawie przyjęcia z pomocą ludności dotkniętej ostatnią katastrofą powodzi.

R e z o l u c j a :

Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką do asygnowania z odpowiednich pozycji budżetowych sum na natychmiastowe przyjęcie z pomocą ludności dotkniętej klęską powodzi.

U z a s a d n i e n i e .

Wskutek długotrwałych i obfitych deszczów nawiedziła południowe powiaty Województwa Śląskiego klęska powodzi. Woda zalała nie tylko pola i łąki lecz wdarła się do domów i mieszkań ludzkich, wyrządzając wszędzie wielkie szkody i spustoszenia. Ludność dotknięta tą powodzią znalazła się w najskrajniejszej nędzy i wyczekuje pomocy.

/--/ Witeczak, Kapuściński, Koj, Gajdas, Dr.Kotas,

/--/ Palarczyk, Dr. Kocur, Płonka, Piechoczek,

/--/ Różański, Prokop. m.p.

Katowice, dnia 28. września 1931r.

Wniosek

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy w sprawie nowelizacji względnie uchylenia ustaw i rozporządzeń z okresu wojny światowej i uporządkowania temsamem obecnego stanu prawnego. —

Wysoki Sejm uchwalić raczy :

Wzywa się Śląski Urząd Wojewódzki do przejrzenia poniżej przytoczonych ustaw i rozporządzeń i do ustalenia, które przepisy w nich zawarte są obecnie jeszcze żywotne, oraz do przedłożenia Sejmowi projektu ustawy obejmującej te postanowienia, które powinny jeszcze pozostać w mocy przy równoczesnem uchyleniu wszystkich innych.

Do tych ustaw względnie rozporządzeń zaliczamy następujące ustawy:

1. Das Gesetz betreffend Höchstpreise, vom 4. August und 17. Dezember 1914. /R.G.Bl. 339, 516/.

2. Die Verordnung über den Aushang von Preisen in den Verkaufsräumen des Kleinhandels vom 24. Juni 1915 /R.G.Bl. S. 353./

3. Die Verordnung über die Enteignung von Gegenständen des täglichen Bedarfs vom 23. Juli 1915, 8. März 1918 /R.G.Bl. 1915, S. 467; 1918 - S. 395/.

4. Die Verordnung über die Errichtung von Preisprüfungsstellen und die Versorgungsregelung vom 25. September 1915 /R.G.Bl./

5. Die Verordnung über Zeitungsanzeigen vom 16. Dezember 1915 /R.G. Bl. S. 827/.

6. Die Verordnung über die äusseren Kennzeichnungen von Waren vom 18. Mai 1916 und 19. Mai 1922 /R.G.Bl. S. 380 1922 I. S. 483/.

7. Die Verordnung gegen den Schleichhandel vom 7. März 19 /R.G.Bl. S. 112/.

8. Die Verordnung gegen Preistreiberei vom 8. Mai 1918 /R.G.Bl. S. 395/.

9. Die Verordnung über Sondergerichte gegen Schleichhandel und Preistreiberei /Fischergerichte/ vom 27. November 1919 und hierzu erlassenen Ausführungsverordnungen vom gleichen Tage /R.G. Bl. S. 1909. 1916, 1919/.

10. §§ 1 - 6 des Gesetzes über Verschärfung der Strafen gegen Schleichhandel, Preistreiberei und verbotene Ausfuhr lebenswichtiger Gegenstände vom 10. Dezember 1920 /R.G. Bl. S. 1207/-/

Dla przygotowania niniejszej sprawy wnosimy o przekazanie niniejszego wniosku do Komisji Prawniczej.

U Z A S A D N I E N I E

Na Górnym Śląsku obowiązują ustawy niemieckie oraz rozporządzenia z okresu wojennego i powojennego które w Niemczech zostały zniesione, jako nieżyłowe, były one bowiem wydane na czas wojny. U nas obowiązują one jedynie z tego powodu, ponieważ niezniesiono ich wyraznie.

Wymienione we wniosku ustawy pochodzą z tych czasów wojny oraz inflacji, a więc z czasów, kiedy z powodu specyficznych stosunków i warunków gospodarczych wydanie tego rodzaju ustaw było konieczne. W obecnych normalnych stosunkach gospodarczych ustawy te są często nieaktualne, wobec czego winny być zniesione lub znowelizowane.

Niektóre z tych ustaw mają w praktyce bardzo małe zastosowanie.

Celem uporządkowania stanu prawnego na Górnym Śląsku i umożliwienia unifikacji ustawodawstwa konieczne jest z jednej strony uchylenie, względnie znowelizowanie tych ustaw i rozporządzeń, o co niniejszem wnosimy.-

/-/ Dr. Dąbrowski, Kapuściński, Syska, Kornke, Witczak,
/-/ Piechnoczek, Gajdas, Różeński, Palarczyk, Fesser, Prokop,
/-/ Płonka, Satara, Koj, Piętka. m.p.

Mr.

W N I O S E K

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy
w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej ustawy przemysłowej.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Śląski Urząd Wojewódzki do przedłożenia Sejmowi projektu ustawy zmierzającej do rozszerzenia mocy obowiązującej nowej polskiej ustawy przemysłowej, przy ewent. uwzględnieniu tych zmian, któreby się wyłaniały z odrębnych stosunków panujących w Województwie Śląskiem.

Dla przygotowania niniejszej sprawy wnosimy o przekazanie niniejszego wniosku do Komisji Prawniczej.

U z a s a d n i e n i e .

W całym Państwie obowiązuje jednolita ustawa przemysłowa. W Województwie Śląskiem obowiązują dawne ustawy niemieckie i austriackie. Wyłania się konieczność przystąpienia do prac zmierzających do wyjaśnienia, czy należy ustawę tą bezzwłocznie rozciągnąć na teren Województwa Śląskiego względnie do jakich zmian należałoby dążyć i w jakiej formie prawnej dałyby się te zmiany uskutecznić.

Katowice, dnia 28. września 1931r.

/-/ Dr. Dąbrowski, Witczak, Kapuściński, Fessler, Płonka, Syska, Różański,
-/ Gajdas, Piechoczek, Koj, Piętka, Satara, Prokop, Kornke, Palarczyk. m.p.

KC

W N I O S E K

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy
w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej ustawy o wykony-
waniu praktyki dentystycznej.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Śląski Urząd Wojewódzki do przedłożenia Sejmowi pro-
jektu ustawy zmierzającej do rozszerzenia mocy obowiązującej rozpr. Prez.
Rz. z 10/VI.1927. / Dz.U.R.P.pcz.476/ o wykonywaniu praktyki densty-
stycznej, przy ewentl. uwzględnieniu tych zmian, któreby się wyłaniały
z odrębnych stosunków panujących w Województwie Śląskiem.

Dla przygotowania niniejszej sprawy, wnosimy o przekazanie ni-
niejszego wniosku do Komisji Prawniczej.

U z a s a d n i e n i e .

W całym Państwie obowiązuje jednolite prawo dot. praktyki den-
tystycznej. W Województwie Śląskiem obowiązują dawne ustawy niemieckie
i austriackie. Wyłania się konieczność przystąpienia do prac zmierzają-
cych do wyjedźnienia, czy należałoby ustawę tę bezzwłocznie rozciągnąć na
Woj. Śl. względnie do jakich zmian należałoby dążyć i w jakiej formie
prawnej dałyby się zmiany te uskutecznić.

Katowice, dnia 28. września 1931r.

/-/ Dr. Dąbrowski, Witczak, Kapuściński, Fessler, Kornke, Koj, Gyska,
Różeński, Gajdas, Fiechoczek, Płonka, Piętka, Łatara, Prokop,
/-/ Pelarczyk.m.p.

Mr.

U S T A W A

z dnia

w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i gminnych.

I.

Prawo wyboru i wybieralności

Art. 1.

Wymogi prawa wybierania.

1/ Prawo wyboru do rad gminnych wiejskich i miejskich służy wszystkim obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej obojga płci, którzy w dniu wyłożenia list wyborczych

- a/ skończyli 25 rok życia,
- b/ w danej gminie mieszkają co najmniej sześć miesięcy,
- c/ są w posiadaniu honorowych praw obywatelskich, o ile niniejszą ustawą od wykonania wyboru wyraźnie nie są wyłączeni lub wykluczeni.

2/ Prawo wyboru do rady powiatowej ma każdy członek powiatowego związku komunalnego, który posiada prawo wybierania do rady gminnej miejskiej lub wiejskiej w jednej z gmin, wchodzących w skład danego powiatu.

3/ Stałe zamieszkanie w danej gminie nie należy uważać za przerwane, jeżeli ktoś czasowo oddali się z niego, o ile z bliższej okoliczności nie wynika, że zamierzał istotnie zmienić swoje miejsce zamieszkania.

Art. 2.

Wyjątki w prawie wybierania i wybieralności.

1/ Prawo wyboru i wybieralności nie przysługuje osobom wojskowym, znajdującym się w stałej lub czasowej czynnej służbie, nie wyłączając czasowo urlopowanych.

2/ Jednak prawo wyboru i wybieralności nie jest ograniczone odnośnie do członków armji, którzy stojąc poza służbą prezencyjną,

pełnią w myśl ustaw o służbie wojskowej chwilowo czy na służbę wskutek powołania na ćwiczenia celem wyszkolenia.

Art. 3.

Prawo wyboru osób, zamieszkałych w kilku gminach.

Każdy obywatel może tylko osobiście i w jednej gminie wykonywać prawo wyboru, chociażby nawet i w kilku gminach posiadał miejsce zamieszkania.

Art. 4.

Wykluczenie od prawa wyboru.

1/ Od prawa wyboru są wykluczone:

- a/ osoby, które są niezdolne do działań prawnych, oraz osoby pozbawione prawomocnem orzeczeniem sądowem własnowolności, choćby za skutkiem ograniczenia zdolności do działań.
- b/ Osoby popadłe w konkurs na czas trwania postępowania konkursowego, jakoteż i osoby, wobec których postępowanie ugodowe zostało wdrożone aż do ogłoszenia tegoż za ukończone.
- c/ Osoby pozbawione prawomocnym wyrokiem sądowem obywatelskich praw honorowych, na czas trwania tego stanu.
- d/ Osoby prawomocno zasądzone za zbrodnie, nadto za występki przeciw moralności, za kradzież lub paserstwo, sprzeniewierzenie, oszustwo i nieuczciwość, fałszowanie dokumentów, za lichwę i przemytnictwo oraz włóczęgostwo a i za współnictwo w powyższych przestępstwach.
- e/ Osoby prawomocnie skazane wyrokiem sądowem, jeśli zarazem orzeczono oddanie wzgl. dopuszczalność oddania pod dozór policyjny lub do domu pracy, na czas trwania dozoru lub pobytu w domu pracy.
- f/ Osoby karane za zbrodnie lub występki, odnoszące się do wykonywania praw obywatelskich.

Utrata prawa wyboru gaśnie przy zbrodniach po 3 latach, przy występkach, przekroczeniach po 1 roku, licząc od dnia skończenia kary.

2/ Jeżeli jakikolwiek w ustępach 1, 2, 3, 4, 5 wymieniony wypadek zajdzie lub ujawniony zostanie już po upływie terminu do wno-

szenia reklamacji, a komisji wyborczej zostanie w tym względzie przedłożony urzędowy dowód, nie może już dana osoba wykonywać prawa wyborczego, pomimo wpisania jej do listy wyborczej.

3/ To samo odnosi się do takiego wypadku, jeżeli dana osoba utraciła później obywatelstwo państwowe lub jeżeli zostanie wykazane, że w myśl § 2. niniejszej ustawy jest wyłączoną od wykonywania prawa wyborczego.

Art. 5.

Prawo wybieralności.

Prawo wybieralności do rady powiatowej i gminnej służy osobom, które posiadają prawo wybierania, ukończony 30 rok życia, które mieszkają w gminie od roku przed dniem wyboru, a wyraźnie od prawa wybieralności nie są wyłączone lub wykluczone.

Art. 6.

Wyjątki w sprawie wybieralności.

Do rady powiatowej i rady gminnej nie mogą być wybieranymi osoby, które z racji swego stosunku służbowego do powiatu lub gminy w funduszach powiatowych względnie gminnych mają swoje główne źródło dochodu.

Art. 7.

Pokrewieństwo i powinowactwo.

1/ Równocześnie nie mogą być członkami rady powiatowej względnie gminnej lub tej samej komisji:

- 1/ małżonkowie,
- 2/ rodzice i dzieci, własne i przysposobione,
- 3/ teść lub teściowa za zięciem lub synową,
- 4/ rodzeństwo /bracia i siostry/,
- 5/ małżonek z rodzeństwem drugiego małżonka.

2/ Jeżeli tutaj wymienione osoby wybrane zostały wbrew powyższemu postanowieniom lub taki stosunek później zaistnieje, a jeden z dotyczących osób w przeciągu trzech dni nie zrzeknie się mandatu, wtedy młodsza strona traci swoje członkostwo w radzie ; w razie równości wieku rozstrzyga los.

Art. 8.

Obowiązek przyjęcia wyboru.

1/ Każdy wyborca jest zobowiązany do przyjęcia wyboru na członka rady powiatowej i gminnej.

2/ Od tego obowiązku mogą być zwolnione na ich wniosek:

- a/ kobiety,
- b/ osoby, które przekroczyły 60 rok życia,
- c/ osoby, które przez całe dwa ostatnie okresy wyborcze były członkami wymienionych ciał,
- d/ osoby, świadectwem urzędowego lekarza udowodnią poważną chorobę lub ujemność cielesną,
- e/ osoby, które z powodu swojego zawodu często lub dłużej przebywają poza granicami danego związku komunalnego,
- f/ osoby, które z powodu swego zawodu doznałyby przeszkody w sprawowaniu urzędu,
- g/ wybrani członkowie ciał ustawodawczych.

3/ Zwolnienie od członkostwa w radzie w ciągu okresu wyborczego następuje w punktach 1 do 7, jak też w innych nieprzewidzianych wypadkach przez przyjęcie wniosku przez daną radę.

Art. 9.

Okres wyborczy.

1/ Rada powiatowa i rada gminna wybierana będzie na okres pięcioletni, w każdym razie rady te pełnią swoje obowiązki służbowe, aż do objęcia urzędowania przez nowo wybraną radę.

2/ W razie rozwiązania rady, nowa rada wybrana będzie na pozostałą część okresu poprzedniej rady.

II.

Ilość członków rady powiatowej i rady gminnej.

Art. 10.

1/ Liczbę członków rady powiatowej ustala ustawa z dnia

o powiatowych związkach komunalnych.

2/ W górnośląskiej części Województwa Śląskiego odnośnie do liczby członków rady gminnej /miejskiej i wiejskiej/ obowiązują przepisy § 12. ordynacji miejskiej z dnia 30.maja 1853r. /Zbiór Ust.Pr.str.261./
względnie § 49. ordynacji gmin wiejskich z dnia 3.lipca 1891r. /Zbiór Ust.Pr.str.233/.

3/ W cieszyńskiej części Województwa Śląskiego nazwę "Wydział gminny" zmienia się na " rada gminna" /miejska względnie wiejska/.

Rada ta składa się w gminach:

do 500 mieszkańców	z	9	członków,
do 1000	"	z	10 "
do 2000	"	z	15 "
do 5000	"	z	18 "
do 10000	"	z	24 "
do 15000	"	z	30 "
ponad 15000	"	z	36 "

III.

Rozpisanie i przygotowanie wyborów.

Art. 11.

Rozpisanie wyborów.

Wybory do rad powiatowych i gminnych zarządza Wojewoda Śląski w jednym dniu w całym Województwie.

Art. 12.

Listy wyborcze.

1/ Naczelnik gminy, którego gmina wchodzi w skład Powiatowego Związku Komunalnego, jest obowiązany do zestawienia listy wyborczej w poczwórnem wygotowaniu, zawierającej spis wszystkich w myśl powyższych postanowień uprawnionych do wyboru osób w czasie ustanowionym przez Wojewodę Śląskiego. Dwie z powyższych list wyborczych służą dla komisji wyborczej do rady powiatowej a dwie dla komisji wyborczej do rady gminnej. Burmistrz miast wydzielonych sporządza listy w podwójnem wygotowaniu.

2/ Przy wyborach do rady powiatowej każdy powiat tworzy jeden okręg wyborczy; poszczególne gminy, wchodzące w skład powiatowego związku komunalnego, tworzą okręgi głosowania, większe gminy dzieli się na obwody głosowania, jak przy wyborach gminnych.

3/ Gminy do 4000 mieszkańców tworzą tylko jeden okręg wyborczy; dla gminy takiej wygotowuje się jedną listę wyborczą obejmującą całą gminę.

4/ Gminy ponad 4000 mieszkańców rozdziela naczelnik gminy na więcej obwodów głosowania.

5/ Dla każdego obwodu głosowania należy wygotować osobną listę wyborczą.

6/ Listy wyborcze w gminach ponad 4000 mieszkańców z reguły należy wygotować według alfabetycznego porządku ulic i placów odnośnego obwodu głosowania, odnośnie do każdej ulicy i placu według liczb porządkowych poszczególnych domów, w każdym domu według porządku alfabetycznego wyborów.

7/ W mniejszych gminach można listy wyborcze na zarządzenie naczelnika gminy zostawić według liczb spisanych domów, począwszy od najmniejszej liczby, a w każdym domu według alfabetycznego porządku wyborów. Wyborcy winni być wciągnięci z oznaczeniem imienia i nazwiska, daty urodzenia, zawodu, zamieszkania a w razie potrzeby z dodaniem bliższych określeń.

Art. 13.

Sporządzenie odbitek list wyborczych.

1/ Natychmiast po rozpoczęciu prac około ułożenia list wyborczych powinien burmistrz względnie naczelnik gminy ogłosić sposób używania w danej gminie, że każdemu w przeciągu 8 dni od dnia ogłoszenia przysługuje prawo zażądania wydania mu na jego koszt sporządzonego odpisu list wyborczych. Wydanie odpisów zaczyna się od pierwszego dnia wyłożenia list wyborczych.

2/ Zamówienia odpisów list wyborczych zobowiązuje do ponoszenia kosztów wygotowania tegoż.

3/ Naczelnik gminy powinien się na czas wystarać o sporządzenie potrzebnej ilości odpisów.

Art. 14.

Ogłoszenia wyłożenia list wyborczych, przedłożenie
list kandydatów, list połączonych i wnioski
do komisji wyborczych.

1/ Naczelnik gminy powinien wszystkie cztery listy wyborcze względnie dwie w miastach wydzielonych w gminie względnie w danym obwodzie głosowania przez dni 14 wyłożyć do publicznego wglądu w terminie określonym zarządzeniem Wojewody Śląskiego o wyborach.

2/ Z chwilą wyłożenia list wyborczych powinien:
starosta jako przewodniczący wydziału powiatowego odnośnie do wyborów

radę powiatowej, naczelnik gminy odnośnie do wyborów gminnych, przez publiczne ogłoszenie podać do powszechnej wiadomości, że listy wyborcze są przez 14 dni wyłożone do publicznego wglądu, w którym to czasie mogą być wniesione zarzuty przeciwko tymże.

3./ W ogłoszeniach powinien być oprócz tego dokładnie oznaczony dzień porządkowy i końcowy tego terminu, jakoteż miejsce i godziny, w ciągu których można wglądać do list i wnosić zarzuty.

4./ W ogłoszeniu tem należy równocześnie podać do ogólnej wiadomości termin przedłożenia list kandydatów z oznaczeniem dnia kalendarzowego /art.20/ dalej postanowienie co do formy i sposobu wygotowania list kandydatów /art.21/ termin wnoszenia oświadczeń w sprawie pokonanych list /art.26/ i termin zamianowania członków komisji wyborczej.

5./ Ogłoszenie powyższe musi być aż do 8 dnia przed wyborami wywieszone w budynku urzędu gminnego a nadto odnośnie do wyborów rady powiatowej w budynku wydziału powiatowego.

6./ W gminach ponad 5000 mieszkańców muszą być listy wyłożone codziennie bez przerwy co najmniej przez 7 godzin a w innych gminach codziennie co najmniej przez 4 godziny.

7./ Każdy może wglądać do listy wyborczej, poczynić sobie odpisy i wyciągi, o ile drugim osobom przez to nieuniemożliwi skorzystania z tego samego prawa.

Art. 15.

Zarzuty przeciwko listom wyborczym.

1/ Protest przeciwko wyłożonym listom wyborczym należy w czasie oznaczonym w art.14. wnosić pisemnie do urzędu gminnego. Niepiśmienne osoby mogą te swoje zarzuty podać ustnie w urzędzie gminnym, który jest zobowiązany je zaprotokółować.

2/ Prawo wnoszenia protestu przysługuje tym osobom, które już są do listy wyborczej wpisane, albo też o wpisanie do tejże się starają.

3/ Protest może być uczyniony, jeżeli jakąś osobę nieprawnie wpisano do listy wyborczej, jeżeli uprawnioną osobę do wyboru pominięto, albo też który z wyborców mylnie został oznaczony.

4/ Protest musi być wniesiony osobno co do każdej osoby; nie odpowiadające temu postanowieniu zarzuty należy zwrócić celem ich sprostowania. Strona, wnosząca zarzut jest zobowiązana wskazać fakty zarzut uzasadniające i uprawdopodobnić prawdziwość tych faktów.

5/ Protest przeciwko wpisaniu wyborcy do listy wyborczej należy temuż natychmiast podać do wiadomości z nadmienieniem, że w tej sprawie może w ciągu 24 godzin wniesić do urzędu gminnego pisemnie, lub jeżeli nie umie pisać ustnie swoje wyjaśnienia.

Art. 16.

Komisja reklamacyjna.

1/ O zarzutach rozstrzyga Komisja składająca się z burmistrza względnie naczelnika gminy, względnie zastępcy przez niego zamianowanego, jako przewodniczącego i najmniej z czterech a najwyżej ze sześciu członków posiadających prawo wyboru w gminie, wybranych przez radę gminną względnie w razie jej rozwiązania przez organ sprawujący jej funkcje przy uwzględnieniu w gminie istniejących zorganizowanych stronnictw politycznych.

2/ Do prawomocności uchwał Komisji jest potrzebna obecność przewodniczącego i co najmniej połowa jej członków; uchwały zapadają bezwzględną większością głosów, a w razie równości rozstrzyga przewodniczący, który pozatem nie głosuje.

3/ Dla każdego obwodu głosowania należy ustanowić osobną komisję. Urząd gminny jest zobowiązany do przeprowadzenia potrzebnych dochodzeń zażądanych przez komisję.

Art. 17.

Postępowanie przy wniesieniu protestu.

1/ Na podstawie swego orzeczenia zarządza komisja natychmiastowe sprostowanie przez urząd gminny we wszystkich listach wyborczych. Równocześnie zaś winien urząd gminny powiadomić o tem tak stronę wnoszącą zarzut jak i osobę o których wpisanie do listy wyborczej chodzi.

2/ Każda uprawniona do protestu osoba może się powołać przeciwko rozstrzygnięciu komisji do władzy nadzorczej.

3/ Odwołanie może być wniesione do urzędu gminnego w przeciągu

dni trzech od dnia zawiadomienia, a jeżeli wnoszący odwołanie w myśl postanowień tego artykułu nie mógł być zawiadomiony wtedy licząc od dnia, w którym zostało wpisane rozstrzygnięcie komisji do listy wyborczej.

4/ W tym celu pozostają listy wyborcze wyłożone aż do upływu czasu do odwołania.

5/ Naczelnik gminy jest zobowiązany odwołania wraz z przynależnymi aktami zaraz przedłożyć władzy nadzorczej.

6/ Po upływie terminu do odwołania należy wniesione odwołanie odrzucić jako spóźnione.

7/ Władza nadzorcza powinna po przeprowadzeniu ewentualnie potrzebnych dochodzeń załatwić jaknajśpieszniej nadesłane odwołanie i o rozstrzygnięciu powiadomić urząd gminny celem ewentualnego sprostowania listy wyborczej, stronę wnoszącą protest i wyborcę, którego zarzut dotyczy.

Rozstrzygnięcie władzy nadzorczej jest ostateczne.

Art. 18.

Dodatkowe wyłożenie list wyborczych.

1/ W listach wyborczych ustalonych na podstawie wyniku postępowania reklamacyjnego nie można wprowadzać żadnych zmian, wyjąwszy w wypadku przewidzianym w dwóch ostatnich ustępach art.4.

2/ Równocześnie ustalone listy wyborcze należy ponownie przez 8 dni aż do dnia wyborów wyłożyć do publicznego wglądu.

3/ Odnośnie do prawa wglądu do list wyborczych, sporządzenie odpisów, jakoteż godzin, których listy wyborcze powinny być wyłożone, obowiązują analogicznie postanowienia art.14.

Art. 19.

System wyborczy.

Wybór rady powiatowej i rady gminnej odbywa się na zasadzie systemu stosunkowości.

Art. 20.

Listy kandydatów.

1/ Grupy wyborcze powinny przedłożyć swoje listy kandydatów w podobnym wygotowaniu:

- a/ najpóźniej 21 dni przed dniem wyborów do godziny 12-tej, wydziałowi powiatowemu odnośnie do wyborów rady powiatowej,
- b/ najpóźniej 14 dni przed dniem wyborów do godziny 12-tej urzędowi gminnemu odnośnie do wyborów rad gminnych.

2/ Wydział powiatowy względnie urząd gminny jest zobowiązany do poświadczenia wręczającemu listy czasu jej wniesienia. Wnoszący podanie jest uprawniony do przedłożenia podpisu listy kandydatów, którego zgodność z wniesioną listą kandydatów powinien wydział powiatowy względnie urząd gminny potwierdzić.

3/ Lista kandydatów do rady powiatowej musi być podpisana przynajmniej przez 50 wyborców.

4/ Lista kandydatów do rad gminnych miejskich i wiejskich musi być podpisana w gminach do 5000 mieszkańców najmniej przez 20, w gminach od 5000 do 15000 mieszkańców najmniej przez 30, w gminach ponad 15 000 mieszkańców najmniej przez 50 w listach wyborczych wpisanych wyborców.

5/ Zgon, odwołanie podpisu lub utrata prawa wyborczego, którego z podpisanych nie wpływa na ważność listy.

Art. 21.

Treść listy kandydatów.

1/ Lista kandydatów musi zawierać:

- a/ oznaczenie grupy wyborczej /stronnictwa/,
- b/ spis kandydatów, których liczba może zawierać podwójną liczbę członków wybieranych do rady powiatowej względnie gminnej. Ułamki należy zaokrąglić do następnej liczby całej. Kolejność każdego kandydata należy uwidocznic cyframi.
- c/ Oznaczenie pełnomocnika grupy wyborczej tj. osoby, zastępującej daną grupę i jego zastępcę. Jeżeli nie są oznaczeni, wtedy pierwszego podpisanego należy uważać za pełnomocnika a drugiego za jego zastępcę.

2/ Prawo zastępstwa grupy wyborczej /listy kandydatów/ zachowuje swoją ważność i na wypadek skreślenia, pełnomocnika z listy wyborczej lub utraty przez tegoż prawa wyboru.

3/ Do listy kandydatów należy dołączyć pisemne, własnoręcznie podpisane oświadczenie wszystkich kandydatów, że kandydaturę przyjmują i że z ich zgodą nie są wpisani na inną listę kandydatów.

Art. 22.

Postępowanie z listami kandydatów.

1/ Przewodniczący wydziału powiatowego zaopatrza listy kandydatów do rady powiatowej liczbami porządkowymi w kolejnym następstwie ich wniesienia.

2/ W gminach wchodzących w skład Powiatowego Związku Komunalnego wniesioną do naczelnika gminy listy kandydatów do rad gminnych na wspólny wniosek pełnomocnika zarówno grupy wyborczej wysuwającej kandydatów do rady powiatowej jak i grupy wyborczej wysuwającej kandydatów do rady gminnej muszą być oznaczone tą samą liczbą porządkową co listy wyborcze do rady powiatowej jeżeli nazwa ugrupowania wyborczego jest ta sama.

3/ Listy kandydatów tych ugrupowań wyborczych, które nie zgłosiły list do rady powiatowej lub co do których nie było wniosku ze strony pełnomocnika wyborczego do rady powiatowej, jak i zgłoszone listy w miastach wydzielonych, naczelnik gminy oznacza liczbą porządkową według kolejności ich wniesienia.

4/ Żadna lista nie może być oznaczona liczbą 9.

5/ Jeżeli który z kandydatów jest umieszczony na więcej listach do rady powiatowej lub gminnej, wtedy powinien go przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy, ~~zaproponować~~, ~~której~~ kandydaturę ~~zatrzymuje~~. Jeżeli kandydat w ciągu trzech dni nie odpowie, skreśla się go przy sprostowaniu listy kandydatów z tej listy, co do której nie dołączono jego własnoręcznie potwierdzonej zgody na przyjęcie kandydatury; w innym razie skreśli się go w późniejszej wniesionej liście.

Art. 23.

Sprostowanie list kandydatów.

1/ Jeżeli lista kandydatów wykazuje braki formalne, np. niedostateczną liczbę podpisów lub braki w oznaczeniu kolejności kandydatów, albo oznaczenie grupy jest sporne lub też zachodzi brak oświadczenia kandydatów, wtedy przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy powinien wezwać pełnomocnika do sprostowania listy kandydatów w przeciągu 48 godzin.

./.

2/ Jeżeli więcej list kandydatów jednakowe lub trudno do odróżnienia grup oznaczono, w takim razie wzywa przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy pełnomocników dotyczących list kandydatów do sprostowania oznaczenia grupy w przeciągu 48 godzin.

3/ Jeżeli sprostowanie nie nastąpi, albo też jeżeli lista kandydatów nie posiada oznaczenia żadnej grupy, wtedy oznacza ją przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy nazwiskiem pierwszego z rzędu kandydata.

4/ Lista kandydatów, która także i po ukończeniu tego postępowania nie posiada wymaganej liczby podpisów, jest nieważną, jak również głosy, które mimo tego na nią były oddane. Przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy rozstrzyga o tem ostatecznie, z zastrzeżeniem zarzutów wniesionych przeciwko wyborom.

Art. 24.

Zmiany w listach kandydatów.

1/ Jeżeli który z kandydatów ustąpi, umrze, utraci prawo wybieralności lub zostanie wykreślony, może pełnomocnik danej grupy uzupełnić listę kandydatów przez podanie pod tą samą liczbą kolejności innego kandydata co musi być uczynione najmniej do 14 dni przed wyborami.

2/ Po ostatecznem ustaleniu list kandydatów tj. 14 dni przed wyborami nie wolno już w listach kandydatów czynić żadnych zmian.

Art. 25.

Ogłoszenie list kandydatów.

1/ Co najmniej 10 dni przed dniem wyborów muszą być wywieszone wszystkie ważne listy kandydatów w lokalach, w których listy wyborcze do wglądu są wyłożone z wyrażnomoznaczeniem ich liczbporządkowych w myśl art.22 niniejszej ustawy, jakoteż z dokładnem wyszczególnieniem grupy wyborczej i wszystkich kandydatów.

2/ Wywieszenie list kandydatów do rady powiatowej w lokalu wydziału powiatowego i w lokalach wyborczych w powiecie zarządza przewodniczący wydziału powiatowego a odnośnie do wyborów gminnych burmistrz względnie naczelnik gminy w sposób stosowny w danej gminie.

3/ Ogłoszenie list kandydatów przez przewodniczącego wydziału powiatowego względnie naczelnika gminy powinno być uskutecznione dla wszystkich grup wyborczych w jednaki sposób. Poszczególne grupy wyborcze mogą w dowolny sposób rozpowszechniać swoje listy kandydatów.

Art. 26.

Połączone listy kandydatów.

1/ Upełnomocnieni zastępcy list wyborczych mogą w wydziale powiatowym odnośnie do wyborów rady powiatowej a w urzędzie gminnym odnośnie do wyborów gminnych złożyć oświadczenie o połączenie swoich list. Oświadczenie takie musi być najpóźniej 10 dni przed dniem wyborczym wniesione, poczem wydział powiatowy zarządza ogłoszenie tego oświadczenia przez przybicie w swoim lokalu urzędowym i w lokalach wyborczych w powiecie, w których listy wyborcze są wyłożone do wglądu. To samo uskutecznia urząd gminny odnośnie do wyborów gminnych.

2/ Połączenie list oznacza, że takowe należy przy rozdziale mandatów uważać za jedną całość /art.50/.

IV.

Ogłoszenie wyniku wyborów bez głosowania.

Art. 27.

1/ W powiatach i gminach, w których tylko jedną listę kandydatów zgłoszono, albo przez więcej grup wyborczych w całości tylko tylu kandydatów przedstawiono, ilu członków winno być wybranych do rady powiatowej względnie gminnej, oświadczają przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy bez przeprowadzenia wyborów, że wszyscy przedstawieni kandydaci są wybranymi.

2/ Dla sposobu ogłoszenia wyniku wyborów zarzutów i ich rozstrzygnięcia, obowiązują postanowienia artykułu 52 do 55.

V.

W y b o r y .

Art. 28.

Dzień i lokal wyborczy.

1/ Wybory do rady powiatowej i rady gminnej, z wyjątkiem pierwszych wyborów do rady powiatowej /art.80.ust.3./ odbywają się w niedzielę od

8 do 20-tej godziny.

2/ Służbodawca jest zobowiązany służbę w dzień wyborów tak urządzić, ażeby pozostający w służbie mogli uczestniczyć w wyborach.

Art. 29.

Zakaz podawania trunków alkoholowych.

W dniu poprzedzającym dzień wyborów jakoteż i w dniu wyborów sprzedaż, i podawanie trunków alkoholowych w lokalach handlowych i wyczynkach jest zakazane.

Art. 30.

Ogłoszenie wyborów.

1/ Co najmniej 10 dni przed wyborami rady powiatowej winien przewodniczący wydziału powiatowego ogłosić za pomocą publicznego obwieszczenia wszystkie lokale wyborcze w powiecie, jakoteż liczbę mających być wybranymi członków rady powiatowej.

2/ W tym samym terminie winien to samo ogłosić naczelnik gminy w sposób na miejscu praktykowany odnośnie do wyborów gminnych.

Art. 31.

Komisje wyborcze.

1/ Wyborami kieruje komisja wyborcza zamianowana przez prezesa wydziału powiatowego dla każdego lokalu wyborczego odnośnie do wyborów rady powiatowej i zamianowana tak samo dla każdego lokalu przez burmistrza względnie naczelnika gminy odnośnie do wyborów rady gminnej.

2/ W ich skład wchodzi zastępcy grup wyborczych po jednym z każdej grupy, wyznaczeni przez odnośne grupy wyborcze. Zastępcy grup wyborczych muszą posiadać prawo wyboru.

3/ W ten sam sposób powołuje się zastępcę każdego członka z odnośnej grupy.

4/ Upoważniony zastępca grupy wyborczej powinien zaproponować zastępców swojej grupy w wydziale powiatowym względnie urzędzie gminnym co najmniej 10 dni przed dniem wyborów.

5/ Według tych samych zasad powołuje się w powiatach tudzież i gminach, gdzie jest więcej lokali wyborczych, komisję główną.

6/ W gminach, w których sprawy koncepcyjne załatwia osobny urzędnik, należy tenże także do komisji wyborczej, z głosem doradczym jako sekretarz.

tarz. W razie potrzeby dalszych sił pomocniczych dostarcza gmina. Gdyby tego nie uczyniono, poczyni przewodniczący komisji wyborczej odpowiednie zarządzenia na koszt gminy.

Art. 32.

1/ Komisje wyborcze do wyborów rady powiatowej i rady gminnej urzędują w oddzielnych ubikacjach. Nad drzwiami lokalu wyborczego oraz nad urnami wyborczymi muszą być umieszczone napisy większych rozmiarów:

" Komisja wyborcza do wyborów rady powiatowej" względnie

" Komisja wyborcza do wyborów rady gminnej /miejskiej/.

2/ Członkowie komisji zobowiązani są udzielać wyborcom wszelkich objaśnień.

Art. 33.

Rozstrzyganie komisji wyborczej.

1/ Komisja wyborcza wybiera ze swojego grona bezpośrednio przed otwarciem wyborów większością głosów przewodniczącego i jego zastępcę, w razie niemożności osiągnięcia większości rozstrzyga los. Przewodniczący i jego zastępca nie mogą należeć do tej samej grupy wyborczej.

2/ Komisja wyborcza może powziąć ważną uchwałę przy obecności przewodniczącego albo jego zastępcy i co najmniej połowy jej członków; w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący, który pozatem nie głosuje.

3/ Sprzeciw od rozstrzygnięcia komisji wyborczej można wnieść jedynie w formie zarzutów przeciwko wyborcom.

Art. 34.

Protokół wyborczy.

1/ O przebiegu wyborów spisuje się protokół, do którego wpisuje się imiona i nazwiska członków komisji wyborczej, zastępcy władzy nadzorczej i mężów zaufania, początek i koniec, ewentualnie przerwę wyborów, wszystkie uchwały komisji wyborczej z krótkim uzasadnieniem tychże, jakoteż i wszelkie ważniejsze szczegóły przebiegu wyborów, oraz wynik wyborów i sposób obliczenia głosów.

2/ Protokół prowadzi powołany do wyborów z głosem doradczym urzędnik gminy /art.31/ ewentualnie inna siła pomocnicza lub przeznaczony

do tego przez przewodniczącego komisji wyborczej członek komisji.

3/ Protokół ten, jakoteż i listy wyborcze i spisy głosujących podpisują wszyscy członkowie komisji.

Art. 35.

Zastępca władzy nadzorczej.

Władza nadzorcza jest uprawniona do wysłania do wyborów swojego zastępcy celem uczestniczenia ^{w/} czuwaniu nad prawidłowym przeprowadzeniem wyborów.

Art. 36.

Osoby zaufania.

1/ Komisja wyborcza musi dopuścić z każdego stronnictwa wyborczego po dwóch wyborców jako osoby zaufania, posiadających prawo wyboru, którzy mogą być obecni przy przeprowadzeniu całych wyborów aż do ogłoszenia wyniku obliczenia.

2/ Osoby zaufania muszą się wykazać wobec przewodniczącego Komisji wyborczej legitymacją pełnomocnika swej grupy wyborczej.

3/ Osoby te mogą wnosić zarzuty co do tożsamości wyborcy lub jeżeli dany wyborca w myśl dwóch ostatnich ustępów artykułu 4 nie jest uprawniony do głosowania; pozatem nie mają prawa wtrącać się do wyborów.

Art. 37.

Wstęp do lokalu wyborczego.

Do lokalu wyborczego mają poza osobami zaufania przystęp tylko wyborcy wpisani do list wyborczych danego obwołu głosowania. Po oddaniu kartki do głosowania powinien wyborca natychmiast opuścić lokal wyborczy. W czasie głosowania nie wolno ani w lokalu wyborczym ani w budynku, w którym się lokal znajduje, ani przed wejściem do budynku w promieniu 100 metrów wygłaszać przemówień i w jakikolwiek sposób agitować.

Art. 38.

Urny wyborcze.

1/ Przed rozpoczęciem wyborów komisja ^{wyborcza/} dokonuje oględzin urny wyborczej i przekonuje się czy jest ona próżna. Od tej chwili aż do ukończenia głosowania urna w żadnym razie nie może być otwierana.

2/ Urny wyborcze, które dostarcza na swój koszt gmina, są to naczynia z drzewa, dające się zamknąć na kłódkę. W wieczku urna musi mieć otwór, przez który wrzuca się koperty z kartką wyborczą. Każda urna jest zamknięta dwoma kłódkami o różnych kluczach, z których jeden zatrzymuje przewodniczący a drugi oddaje przedstawicielowi tej reprezentowanej grupy wyborczej, która przy ostatnich wyborach miała najmniej głosów lub wtedy nie istniała. Na wypadek, że się przedstawiciel ten wydali, albo zostanie wydalonym, oddaje on klucz jednemu z przedstawicieli innych grup wyborczych i to wedle własnego uznania.

Art. 39.

Kartki do głosowania.

1/ Głosowanie odbywa się za pomocą kartek^{do}/głosowania. Na kartce do głosowania wydrukowane są po kolei wszystkie ważne listy kandydatów z oznaczeniem nazwy ugrupowania wyborczego /stronnictwa/. Po lewej stronie nazwy ugrupowania wyborczego winna być wydrukowana tłustym drukiem liczba porządkowa listy.

Wzór kartki do głosowania stanowi załącznik do tej ustawy.

2/ Kartek do głosowania odnośnie do wyborów rady powiatowej dostarcza na swój koszt powiatowy związek komunalny^a odnośnie do wyborów gminnych dana gmina.

3/ Te same związki komunalne dostarczają w dostatecznej ilości na swój koszt kopert, które muszą być nieprzejryste i zaopatrzone pieczęcią wydziału powiatowego, jeżeli są przeznaczone do wyborów rady powiatowej a pieczęcią urzędu gminnego, jeżeli są przeznaczone do wyborów gminnych.

4/ Głosowanie odbywa się w ten sposób, że wyborca przez nakreślenie krzyżyka, podkreślenie nazwy ugrupowania wyborczego, lub też w inny sposób oznacza, której liście kandydatów głos oddaje.

5/ Zwijanie kartek jest dozwolone.

Art. 40.

Cele izolowane.

W każdym lokalu wyborczym gmina na swój koszt, oprócz stołu dla Komisji wyborczej, ustawia na boku jeden lub dwa stoły zasłonięte płachtami lub deskami /cele izolacyjne/ w ten sposób, żeby wyborca, nie pod-

patrzony przez nikogo mógł zaznaczyć na kartce do głosowania, której liście kandydatów oddaje głos i kartę tę mógł włożyć do koperty. Zaskłone zastąpić może także pokój bezpośrednio w sąsiedztwie, dostępny przez drzwi w lokalu wyborczym. Do tego pokoju jak wogóle do celi izolacyjnej, oprócz wyborcy, nikt nie ma dostępu. Przy stole pobocznym zasłoniętym/celem izolowanej/ jak też przy stole w sąsiednim pokoju muszą być ołówki dla użytku wyborców. Celem izolowane muszą być czyste i odpowiednio oświetlone i wogóle tak urządzone, by wejście do nich było wygodne i by w nich manipulacja wyborczą swobodnie mogła być wykonana.

Art. 41.

Głosowanie.

1/ Wyborca wchodząc do lokalu wyborczego udaje się do stołu, przy którym siedzi komisja wyborcza i wymienia swe nazwisko. Po sprawdzeniu przez członka prowadzącego protokół, czy nazwisko wyborcy znajduje się na liście wyborców, wyborca otrzymuje od komisji kartkę do głosowania i ostemplowaną kopertę, udaje się następnie do celi izolowanej, gdzie kładzie swój znak na kartce do głosowania której liście swój głos oddaje. / ustęp 4. art. 39/ następnie kartkę tę wkłada w kopertę i po wyjściu z celi wręcza ją przewodniczącemu komisji. Ten, sprawdzwszy stempel na kopercie wrzuca ją do urny wyborczej.

2/ Kopertę z kartką do głosowania, włożoną do koperty poza celą izolowaną, odbiera przewodniczący i niszczy ją, a następnie daje osobie głosującej inną kartkę. Jeśli osoba ta poraz drugi włoży kartę do koperty poza celą, przewodniczący koperty nie przyjmuje i oświadcza, że osoba ta straciła prawo głosowania. Członek komisji czyniący adnotację, zamieszcza to obok nazwiska danej osoby. W ten sposób oddają najpierw swoje głosy członkowie komisji.

3/ Komisja wyborcza powinna zaznaczyć oddanie kartki głosowania w obu egzemplarzach list wyborczych.

4/ Wyborcy nieumiejący pisać lub czytać , lub też **niezdolni do przeprowadzenia manipulacji wskutek choroby lub wieku**, posługiwać się mogą pomocą osoby zaufanej, która ma dostęp do lokalu wyborczego i do stołu zasłoniętego względnie do pokoju sąsiedniego gdzie wkłada się kartki do kopert. O tem, czy pomoc osoby zaufanej potrzebna, rozstrzyga komisja wyborcza większością głosów. Rozstrzygnięcie Komisji musi **zapaść** przed dopuszczeniem następnego wyborcy do oddania głosu.

Art. 42.

Zarzuty przeciwko wyborcom.

1/ Komisja wyborcza rozstrzyga tylko, czy który z wyborców ma być dopuszczony do oddania głosu, jeżeli:

1/ istnieje wątpliwość co do jego tożsamości;

2/ jeżeli zostanie wniesiony zarzut, że w myśl ostatnich dwóch ustępów art. 4 nie może on być dopuszczonym do głosowania przy wyborach.

2/ Zarzuty tego rodzaju mogą podnieść członkowie komisji wyborczej i osoby zaufania i to jak długo kartka głosowania obywatela, którego prawo wyboru zaczępiono, nie została jeszcze włożona do urny wyborczej. Odnośnie do punktu 1/ jako wystarczającą legitymację uznać należy paszport, dowód osobisty, dokumenty wojskowe, karty cyркуляcyjne, oraz ustalenie tożsamości przez znaną komisji osobę.

3/ Rozstrzygnięcie komisji wyborczej musi w każdym poszczególnym wypadku zapaść przed dopuszczeniem następnego wyborcy do oddania głosu.

Art. 43.

Przerwanie wyborów.

Jeżeli zajdą okoliczności, któreby wpłynęły na uniemożliwienie wyborów, może komisja wyborcza przedłużyć wybory lub odroczyć ich dokonanie na dzień następny. Zarządzenie takie musi być jednak natychmiast ogłoszone w sposób w gminie przyjęty oraz w lokalu wyborczym. Jeżeli chodzi o przerwanie już rozpoczętych wyborów, wtedy winna komisja wyborcza opieczętować akta i urnę wyborczą wraz z oddanymi już kartkami głosowania, a przy rozpoczęciu dalszych wyborów stwierdzić protokółarnie nienaruszenie pieczęci.

Art. 44.

Zamknięcie głosowania.

Po upływie dla wyborów oznaczonego czasu zamyka się lokal wyborczy, wszyscy atoli wyborcy, którzy przed zamknięciem znajdują się w lokalu wyborczym, lub w poczekalni przez komisję dla wyborców przeznaczonej lub też bezpośrednio przed lokalem wyborczym - oddają jeszcze swoje głosy, poczem przewodniczący komisji wyborczej ogłasza głosowania za ukończone.

VI.

Stwierdzenie i ogłoszenie wyniku wyborów.

Art. 45.

Liczenie głosów.

1/ Po zakończeniu głosowania pozostają w lokalu wyborczym, oprócz członków komisji wyborczej, zastępcy władzy nadzorczej i sił pomocniczych, tylko osoby zaufania poszczególnych grup wyborczych. Komisja wyborcza wyjmując z urny koperty z kartkami głosowania, przelicza je i porównuje liczbę kopert z zapiskami we wykazach wyborczych. Potem wyłącza nieważne kartki głosowania i stwierdza w dwóch listach głosowania ile głosów padło na poszczególne ugrupowania wyborcze a wynik wyborów umieszcza ponadto w protokole. W czasie tego ma każdy z uprawnionych osóbych prawo wglądu do kartek głosowania. Komisja wyborcza do wyborów rady powiatowej, po stwierdzeniu wyniku głosowania, powinna zapakować cały materiał wyborczy /listy wyborców, listy głosowania, **kartki ważne i nieważne**, koperty, protokół wyborczy/ i po starannem opieczętowaniu i ostateczowaniu przez naczelnika gminy względnie jego zastępcy pieczęcią gminną, co odbyć się

winno w obecności członków komisji, którzy byli obecni przy liczeniu głosów, odesłać do głównej komisji wyborczej /art. 31/.

W gminach tworzących więcej obwodów głosowania, odsyłają poszczególne komisje wyborcze po starannem zapakowaniu i zabezpieczeniu przez naczelnika gminy lub jego zastępcy, jak powyżej, materiał wyborczy tak samo komisji głównej.

Art. 46.

Nieważne kartki głosowania.

Nieważnemi są następujące kartki głosowania:

- a/ jeżeli kartka głosowania nie jest włożona do przepisanej w ustępie 3 art. 39 niniejszej ustawy koperty,
- b/ jeżeli na kartce głosowania więcej list kandydatów podkreślono, względnie naznaczono.

Art. 47.

Rozdział mandatów na grupy wyborcze, dzielnik wyborczy.

1/ W gminach mniejszych, tworzących jeden obwód głosowania urzędujące komisje wyborcze, a w powiatach i większych gminach główne komisje wyborcze, po otrzymaniu materiału wyborczego, wygotują wynik wyborów i rozdziela liczbę mandatów na poszczególne grupy wyborcze w stosunku do głosów dla danej grupy oddanych, a mianowicie w ten sposób, że naprzód wypośredkuje dzielnik wyborczy. W tym celu należy sumy wszystkich ważnych, dla wszystkich grup oddanych głosów podzielić przez liczbę mandatów powiększoną o jeden; następna cała wyższa od ilorazu liczba jest dzielnikiem wyborczym.

2/ Liczbę na każdą poszczególną liczbę kandydatów oddanych głosów dzieli się następnie przez liczbę dzielnika wyborczego, poczem przydziela komisja wyborcza każdej grupie wyborczej tyle mandatów, ile razy dzielnik wyborczy mieści się w sumie dla danej grupy oddanych głosów.

3/ Listy kandydatów połączonych stronnictw /art. 26/ zlicza się osobno, uważa się je jednak przy podziale mandatów za jedną listę i przydziela im się wspólnie przypadające mandaty.

Art. 48.

Przydzielenie pozostałych mandatów.

1/ Jeżeli wszystkich mandatów nie rozdzielono w sposób w art.47 wymieniony, przydziela się zbywające mandaty po kolei tym grupom, które przy podziale w myśl art. 47 przeprowadzony wykazały największą resztę podziału.

2/ Jeżeli reszty podziału są przy więcej grupach równe, przydziela się mandat tej grupie, która uzyskała więcej głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

3/ Liście kandydatów, która uzyskała głosów mniej, niż wynosi dzielnik wyborczy, nieprzysługuje prawo do żadnego mandatu; postanowienie to nie odnosi się atoli do poszczególnych liczb listy połączonej.

Art. 49.

Odliczenie nadliczbowych mandatów.

1/ Jeżeli przy podziale liczby głosów przez dzielnik wyborczy /art.47/ przypadła według rozdziału o jeden mandat więcej nad oznaczoną liczbę mandatów, odlicza się jeden mandat tej grupie, która posiada najmniejszą resztę podziału, a przy równości reszty tej, która uzyskała najmniejszą liczbę głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los.

2/ I tutaj należy uważać listy połączone /art.26/ za należące do jednej grupy.

Art. 50.

Rozdział mandatów między listy połączone.

Po przydzieleniu mandatów wszystkim grupom wyborczym, rozdziela komisja wyborcza mandaty między poszczególne listy połączone przy zastosowaniu postanowień art. 47 i 48.

Art. 51.

Kto jest wybrany.

Wybranymi członkami do rady powiatowej względnie rady gminnej są ci kandydaci poszczególnych grup wyborczych, którzy kolejno w liście kandydatów są wymienieni według liczb przypadających danej grupie mandatów. Inni kandydaci są w tym samym porządku następcami. /art.57/. Jeżeli lista kandydatów zawiera więcej nazwisk niż dopuszczalne /art.21/ nie bierze się nadliczbowych nazwisk w rachubę.

Art. 52.

Ogłoszenie wyniku wyborów.

1/ Zaraz po obliczeniu głosów wymienione w art. 47 komisje wyborcze ustala, protokółarnie wynik wyborów przy równoczesnem podpisaniu go przez wszystkich członków komisji wyborczej i osób zaufania ugrupowań wyborczych, poczem przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy ogłasza publicznie wynik wyborów do rady powiatowej względnie rady gminnej w sposób praktykowany w powiecie względnie gminie.

2/ W ogłoszeniu należy wyszczególnić: dokąd, gdzie i w jaki sposób można wnosić zarzuty przeciwko wyborom.

3/ Odpis protokołu wyborczego i wyniku obliczenia głosów należy przedłożyć władzy nadzorczej; kartki głosowania i koperty powinna komisja wyborcza opieczętować i przechowywać w wydziale powiatowym względnie urzędzie gminnym i tylko w razie wniesienia zarzutów przeciwko wyborom należy je przedłożyć instancjom w tej mierze orzekującym.

VII.

Środki prawne.

Art. 53.

Sprostowanie wyniku wyborów, jeżeli wybrano osobę niewybieralną.

1/ Władza nadzorcza bada, czy nie wybrano osób, którem nie przysługuje prawo wybieralności. O ile ten wypadek ma miejsce, należy w przeciągu miesiąca od dnia nadejścia protokołu wyborczego orzec wybór niewybieralnej osoby za nieważny.

2/ Rozstrzygnięcie to ogłasza odnośnie do kandydatów do rady powiatowej przewodniczący wydziału powiatowego w powiatowej gazecie urzędowej a odnośnie do kandydatów do rad gminnych burmistrz względnie naczelnik gminy w sposób w gminie przyjęty.

Art. 54.

Zarzuty przeciwko wyborom.

1/ Zarzuty przeciwko wyborom może wnosić tylko uprawniony wyborca w przeciągu 10 dni od następnego dnia po ogłoszeniu wyniku wyborów. Zarzuty należy wnosić pisemnie do wydziału powiatowego w sprawie wyborów rady powiatowej a do urzędu gminnego w sprawie wyborów gminnych. Zarzuty należy najpóźniej do trzech dni wraz z aktami wyborczymi przedłożyć

władzy nadzorczej.

2/ O zarzutach rozstrzyga władza nadzorcza w ciągu 2 tygodni.

Art. 55.

Rozstrzygnięcie o zarzutsch.

1/ Jeżeli władza, rozstrzygająca o zarzutach, stwierdzi takie uchybienia w przeprowadzeniu wyborów, które mogłyby wpłynąć na wynik wyborów, szczególnie jeżeli stwierdzi poważne naruszenie wolności, czystości i tajemnicy wyborów, wtedy unieważni całe wybory lub odpowiednią ich część i zarządzi nowe wybory oznaczając dzień, w którym się odbyć mają.

2/ Jeżeli tylko stwierdzono błędne obliczenie głosów, winna władza wynik natychmiast sprostować i w powiecie względnie gminie publicznie ogłosić.

3/ Rozstrzygnięcie należy doręczyć odwołującym się i ten osobom których wybór został unieważniony.

4/ Rozstrzygnięcie to, które powinno być wydane najdalej w przeciągu trzech miesięcy od dnia przedłożenia zarzutów, jest ostateczne.

Art. 56.

Powołanie następców.

1/ Następcy pełnią funkcje członków rady powiatowej względnie rady gminnej tych grup, dla których byli umieszczeni na liście kandydatów, jeżeli mandat zostanie opróżniony stale na cały okres wyborczy.

2/ Następcy następują w tym porządku jak byli w liście kandydatów wyszczególnieni.

VIII.

Wybór zarządów powiatowych i gminnych.

Art. 57.

1/ Liczbę członków wydziału powiatowego reguluje ustawa z dnia,,,,,,
..... o powiatowych związkach komunalnych.

2/ W górnośląskiej części Województwa Śląskiego co do liczby członków zarządu gminnego obowiązują przepisy § 29 ordynacji miejskiej z dnia 30 maja 1853 r./ Zb.Ust.Pr.str.261/ i przepisy § 74 ordynacji gmin wiejskich z dnia 3. lipca 1891r. /Zb.Ust.Pr.str.233/.

3/ W cieszyńskiej części Województwa Śląskiego liczba członków zarządu gminnego / przełożenstwa gminnego/ łącznie z burmistrzem i za-

stępcą w gminach do 10000 mieszkańców wynosi trzecią część, a w gminach ponad 10000 mieszkańców czwartą część członków rady gminnej. W gminach, w których liczba członków rady gminnej wynosi co najmniej 24 należy wybierać zawsze dwóch zastępców burmistrza. Zastępcy burmistrza obejmują swój urząd w tym porządku jak byli wybrani. Jeżeli burmistrz i jego zastępcy są gdzieindziej zajęci lub przeszkodzeni, wtedy zastępują ich inni członkowie zarządu gminnego według starszeństwa. Co do liczby mieszkańców danej gminy jest miarodajny wynik ostatniego urzędowego spisu ludności.

4/ Odnośnie do członków wydziału powiatowego i zarządu gminnego postanowienia art. 5 do 8 mają analogiczne zastosowanie.

Art. 58.

Okres wyborczy członków zarządu gminnego.

1/ Odnośnie do górnośląskiej części Województwa Śląskiego:

a/ Płatnych burmistrzów i ławników / radców miejskich/ w gminach miejskich, płatnych naczelników i ławników w gminach wiejskich wybiera rada gminna na lat 12 a może ich wybrać także z poza członków gminy. Po upływie tego czasu wymienieni mogą być wybrani ponownie i dożywotnie.

b/ Honorowych zastępców burmistrza i honorowych ławników miejskich, honorowych naczelników i ławników w gminach wiejskich wybiera się na czas urzędowania rady gminnej. Ewentualne rozwiązanie rady gminnej nie wpływa na okres urzędowania tych członków zarządu gminnego. Na te stanowiska mogą być wybrani obywatele gminy, nie będący członkami rady gminnej.

c/ Jeżeli członek rady gminnej wybrany i zatwierdzony będzie na członka zarządu gminnego, wchodzi wtenczas do rady gminnej następny kandydat tej samej listy.

d/ Wymienieni w ustępie 2 niniejszego artykułu członkowie zarządu gminnego sprawują swoje funkcje aż do zatwierdzenia przynajmniej połowy nowowybranych członków zarządu.

2/ Odnośnie do cieszyńskiej części Województwa Śląskiego:

burmistrza, jego zastępców i resztę członków zarządu /przełożenia gminnego/ wybiera się z pośród członków rady gminnej na czas urzędowania tejże rady.

Art. 59.

Ukonstytuowanie się rady powiatowej i miejskiej.

- 1/ Sprawę ukonstytuowania się rady powiatowej normuje ustawa o Powiatowych Związkach Komunalnych.
- 2/ Nowowybrana rada miejska w górnośląskiej części Województwa Śląskiego winna ukonstytuować się po wyśli § 38.ordynacji miejskiej z dnia 30 maja 1853 najpóźniej 20 dnia po dniu ogłoszenia wyniku wyborów. O ile jednak wniesiono protest wyborczy przeciwko całym wyborom lub przeciwko wyborowi więcej niż jednej trzeciej części radnych, władza nadzorcza winna zarządzić wstrzymanie konstytuowania się rady miejskiej aż do czasu wydania ostatecznej decyzji.
- 3/ Pierwsze posiedzenie rady miejskiej, zwołuje burmistrz miasta a przewodniczy na niem najstarszy wiekiem członek rady.
- 4/ Rada miejska powinna się zebrać najpóźniej do 14 dnia po ukonstytuowaniu się celem wyboru ławników honorowych /radców miejskich/. Rada miejska o terminie i miejscu wyboru członków zarządu zawiadomiona być winna conajmniej na 5 dni przedtem.
- 5/ Do ważności wyborów jest potrzebna obecność więcej jak połowę członków rady gminnej.

Art. 60.

Zwołanie rady gminnej.

- 1/ Zebranie nowowybranej rady gminnej w gminach wiejskich górnośląskiej części Województwa Śląskiego i zebranie nowowybranej rady gminnej w miastach i w gminach wiejskich cieszyńskiej części Województwa Śląskiego celem wyboru honorowych członków zarządu gminnego winne się odbyć najpóźniej do 14 dnia po ogłoszeniu wyniku wyborów, o ile nie wniesiono protestu wyborczego przeciwko tym wyborom lub przeciw wyborowi więcej jak połowy liczby radnych.
- 2/ Do ważności wyboru jest potrzebna obecność więcej jak połowy członków rady gminnej.
- 3/ Radę gminną zwołuje oraz przewodniczy jej naczelnik gminy. Rada gminna o terminie i miejscu wyboru członków zarządu zawiadomiona być winna conajmniej na 5 dni przed posiedzeniem.

Art. 61.

Komisja wyborcza przy wyborze członków Wydziału Powiatowego i
zarządu gminnego.

1/ Wybór członków Wydziału Powiatowego i zarządu miejskiego i wiejskiego na terenie całego województwa przeprowadza komisja w skład której wchodzi przewodniczący rady powiatowej względnie miejskiej, względnie naczelnik gminy lub jego zastępca jako przewodniczący i dwóch członków, wybranych przez radę w głosowaniu tajnem.

2/ Przewodniczący powołuje jednego z członków komisji na protokolanta. W razie potrzeby protokół prowadzić może także zaprzysiężony urzędnik gminny.

3/ Z czynności swej komisja wyborcza spisuje protokół, zawierający wszystkie istotne momenta wyborów; protokół winien być podpisany przez członków komisji wyborczej i przechowany w aktach gminnych. Odpis protokołu otrzymuje władza nadzorcza.

Do protokołu dołączone być powinny kartki głosowania.

4/ Podczas czynności połączonych z wyborem członków zarządu nie wolno w lokalu wyborczym prowadzić narad, wygłaszać mów, ani podejmować uchwał. Wyjątek stanowią narady i uchwały komisji wyborczej związane z kierownictwem wyborów.

Art. 62.

Głosowanie przy wyborze członków wydziału powiatowego i
zarządu gminnego.

1/ Jeden z członków komisji odczytuje nazwisko radnych w porządku alfabetycznym i radni w miarę wywoływania nazwisk rzucają do urny zwinięte kartki do głosowania.

2/ Po ukończeniu głosowania komisja dokonuje obliczenia głosów.

3/ Wyborcy, którzy jawią się po otwarciu głosowania, lecz przed jego zamknięciem, mogą jeszcze brać udział w głosowaniu.

4/ Po oddaniu wszystkich głosów ogłasza komisja wyborcza wybory za zamknięte; przewodniczący wyjmuje pojedynczo kartki z urny i odczytuje wypisane na nich nazwiska względnie numery list kandydatów, jeden zaś przez przewodniczącego wyznaczony członek komisji głośno je liczy.

Art. 63.

Nieważne kartki głosowania.

1/ Przy wyborze członków wydziału powiatowego i zarządu gminnego nieważnymi są następujące kartki głosowania:

- a/ niewypisane na papierze białym lub zaopatrzone w jakiekolwiek znaki zewnętrzne,
- b/ niezawierające przy wyborach proporcjonalnych liczby porządkowej jednej z zgłoszonych list kandydatów względnie przy wyborach odrębnych żadnego nazwiska, lub jeśli liczbę porządkową względnie nazwisko wypisano nieczytelnie,
- c/ jeżeli przy wyborach w odrębnem postępowaniu osoba, na którą głos oddano, nie da się z całą pewnością ustalić, lub też kartka zawierała nazwisko osoby niewybieralnej, albo więcej nazwisk niż jedno,
- d/ kartki zawierające protesty albo zastrzeżenia lub oddane na nieważną listę kandydatów.

2/ Nieważne kartki głosowania traktować należy jako nieoddane, o nieważności rozstrzyga tymczasowo komisje wyborcza.

Art. 64.

Wybór w odrębnem postępowaniu.

Płatnych i honorowych burmistrzów, płatnych i honorowych naczelników gmin, płatnych ławników miejskich i wiejskich, honorowych zastępców burmistrza wybiera się odrębnie; w głosowaniu tajnem na kartki, na których wypisuje się nazwisko kandydata.

O ile wybiera się tylko jednego ławnika honorowego, to wybór odbywa się także w ten sposób.

Za wybranego należy uważać tę osobę, która przy pierwszym głosowaniu otrzymała więcej niż połowę ważnych oddanych głosów.

Jeżeli przy pierwszym głosowaniu nikt nie otrzymał takiej większości głosów, następują ściślejsze wybory w drugim głosowaniu, które należy natychmiast przedsięwziąć, pomiędzy tymi dwoma kandydatami, którzy przy pierwszych wyborach największe otrzymali ilości głosów. Jeżeli więcej niż dwie osoby otrzymały najwyższe liczby głosów, albo jeśli obok osoby z najwyższą liczbą głosów wchodzi w rachubę osoby o równej liczbie głosów, to los wyciągnięty przez przewodniczącego rozstrzyga,

która osoba ma być dopuszczona do wyborów ściślejszych. Przy drugich wyborach oprócz kartek do głosowania wymienionych w art. 63, są nieważne i te, które zawierają nazwisko osoby niedopuszczonej do wyborów ściślejszych. Za wybranego należy uważać tego, kto otrzymał największą liczbę głosów. Przy równości głosów rozstrzyga los wyciągnięty przez przewodniczącego.

Przewodniczący komisji wyborczej winien wybranych zawiadomić o wyborze.

Art. 65.

Wybory proporcjonalne.

1/ Wybór członków wydziału powiatowego i ławników honorowych miejskich i wiejskich w górnośląskiej części Województwa Śląskiego, tudzież wybór reszty członków zarządu gminnego / przełożenstwa gminnego poza burmistrzem i jego zastępcami/ w cieszyńskiej części Województwa Śląskiego odbywa się na podstawie systemu proporcjonalnego. Głosowanie jest tajne i odbywa się zapomocą kartek do głosowania, na których wydrukowana lub wypisana będzie liczba porządkowa jednej z list kandydatów, zgłoszonych według postanowień niniejszego artykułu.

2/ Przed rozpoczęciem głosowania przewodniczący wzywa radnych do składania list kandydatów. Lista kandydatów zawierać ma podwójną ilość kandydatów w stosunku do liczby członków zarządu, których należy wybrać, i musi być podpisana przynajmniej przez trzech radnych. Do list muszą być dołączone deklaracje kandydatów, że w razie wyboru mandat przyjmują.

3/ Listy kandydatów ogłoszone w czasie wyznaczonym przez przewodniczącego, komisja sprawdza i unieważnia z nich te, które nie odpowiadają postanowieniom niniejszego artykułu.

4/ Listy uznane za ważne, przewodniczący zaopatruje kolejno liczbami porządkowymi, następnie wystawia je do wglądu radnych w miejscu dla nich widocznem i łatwo dostępnem, poczem wzywa radnych do oddania głosu na jedną z list wyłożonych po myśli postanowień art. 62.

5/ Podział mandatów odbywa się w myśl przepisów artykułów 47 do 50 niniejszej ordynacji.

Art. 66.

Wybory uzupełniające.

W razie opróżnienia w ciągu okresu wyborczego stanowiska honorowego naczelnika gminy, honorowego zastępcy burmistrza obsadza się opróżnione miejsce przez wybór uzupełniający na pozostały czasokres kadencji.

Poprawka Ch.D. i N.P.R.

Art. 67.

Środki prawne.

1/ W ciągu 10 dni od dnia wyboru może członek rady uprawniony do wyboru wnieść zarzuty przeciwko wyborom członków wydziału powiatowego i członków zarządu gminnego. Zarzuty należy wносить pisemnie do wydziału powiatowego w sprawie wyboru członków tegoż wydziału a do urzędu gminnego w sprawie wyboru członków zarządu gminnego. Zarzuty należy do trzech dni wraz z aktami wyborczymi przedłożyć Śląskiej Radzie Wojewódzkiej w odniesieniu do wyborów członków wydziału powiatowego i członków zarządu miejskiego a do Wydziału Powiatowego w odniesieniu do wyborów członków zarządu gmin wiejskich.

2/ O zarzutach rozstrzygają wymienione instancje w ciągu 3 tygodni.

3/ Od uchwały oddalającej zarzuty, może wnoszący zarzuty wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w ciągu 2 tygodni od dnia doręczenia uchwały. Przedmiotem skargi mogą być jedynie żądania, podniesione w zarzutach a nieuwzględnione w zaskrzonej uchwale.

4/ Wniesienie zarzutów oraz wniesienie skargi nie wstrzymuje ukonstytuowania się wydziału powiatowego względnie zarządu gminnego.

Art. 68.

Zatwierdzenie wyboru.

1/ Wybór członków wydziału powiatowego i członków zarządów miejskich i wiejskich w górnośląskiej części Województwa Śląskiego wymaga zatwierdzenia władz nadzorczych stosownie do odnośnych postanowień ustawy o powiatowych Związkach Komunalnych i ordynacji miejskiej z dnia 30 maja 1853 i ordynacji gmin wiejskich z dnia 3. lipca 1891r.

2/ W cieszyńskiej części Województwa Śląskiego we wszystkich miastach i miasteczkach podlega wybór burmistrza i jego zastępcy zatwierdzeniu Wojewody Śląskiego.

3/ Wybór burmistrza gminy miasta Bielska podlega zatwierdzeniu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. W razie dwukrotnego odmówienia zatwierdzenia przez Ministra Spraw Wewnętrznych, Minister ten mianuje komisarycznego burmistrza, którego utrzymuje własnym kosztem gmina.

4/ Pozatem pozostają postanowienia ustawy z dnia 8 grudnia 1869 r. /Dz.Ust.i rozp.kr.liczba 3/ na podstawie której wydano dla gminy miasta Bielska osobną ustawę gminną nadal w mocy o ile nie są w sprzeczności z postanowieniami niniejszej ustawy.

Art. 69.

Ś l u b o w a n i e .

Wszyscy członkowie zarządów gminnych składają przy objęciu urzędowania do rąk Wojewody Śląskiego, o ile rozchodzi się o gminy miejskie, a do rąk starosty o ile rozchodzi się o gminy wiejskie w Województwie Śląskiem lub wyznaczonego przez władze te pełnomocnika ślubowanie wierności i posłuszeństwa wedle roty przytoczonej w artykule 34 ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920r./Dz.Ust.R.P.Nr.75 poz.497/ zawierający statut organiczny Województwa Śląskiego.

Członków rady gminnej i komisyj wprowadza w urząd naczelnik gminy i zobowiązuje ich do sumiennego urzędowania na pierwszym ich posiedzeniu przez podanie ręki.

Art. 70.

Wybory do komisyj.

1/ Wybory do komisyj odbywają się na zasadzie systemu proporcjonalnego przy odpowiedniem zastosowaniu przepisów artykułu 65.

2/ Do komisyj mogą także być wybrane osoby, nie będące członkami rady powiatowej względnie gminnej.

3/ Liczbę komisyj i ich członków ustala rada powiatowa względnie gminna. Liczba członków poszczególnych komisyj nie może przekraczać połowy wszystkich członków rady gminnej.

4/ Postanowienia art. 5 do 7 niniejszej ustawy mają analogiczne zastosowanie.

Art. 71.

Postanowienia karne.

Osoby winne naruszenia przepisów artykułów 29 i 37 niniejszej ustawy,

jak niemniej świadomego pogwałcenia w czasie wyborów innych jej przepisów, lub też winne dopuszczenia się przy wyborach przekupstwa, wymuszenia, fałszów, lub jakichkolwiek innych podejść ulegną karze aresztu od dni 7 do dwóch miesięcy, o ile czyny te według ustaw karnych nie podlegają surowszej karze.

Orzeczenie kary należy do właściwego sądu.

Art. 72.

Kto rozbije wiec przedwyborczy do rady powiatowej lub rady gminnej albo czyn taki poleci, podlega karze od 3-ch miesięcy do 5-ciu więzienia i bezterminowej utracie czynnego i biernego prawa wyborczego do rady powiatowej i gminnej.

Usiłowanie czynu podanego w ustępie 1 podlega tej samej karze.

Art. 73.

O ile ktoś popełni czyn karalny z art. 72 z bronią w ręku podlega on karze ciężkiego więzienia do 10 lat i bezterminowej utracie czynnego i biernego prawa wyborczego do rady powiatowej i gminnej.

Art. 74.

Każde rozbitcie wiecu przedwyborczego, usiłowanie rozbitcia lub polecenie rozbitcia jest samoistnym czynem karalnym.

Art. 75.

Kto skłoni lub usiłuje skłonić przy głosowaniu lub przed głosowaniem wyborcę do ujawnienia, na jaką głosuje listę, lub utrudni, wzywa do utrudnienia oddawania kartek głosowania w celi izolowanej, lub wzywa do oddawania kartek głosowania poza tą celą podlega karze przewidzianej w art. 72 względnie 73.

Art. 76.

Przewinienia przeciwko art. 40 podlegają karze unormowanej w art. 2 niniejszej ustawy.

Art. 77.

Postanowienia ogólne.

Władza nadzorcza.

1/ Władzą nadzorczą w rozumieniu tej ustawy jest Wojewoda Śląski w odniesieniu do Powiatowych Związków Komunalnych i gmin miejskich a Starosta w odniesieniu do gmin wiejskich.

2/ Władza nadzorcza czuwa nad należytem i nieopóźnionem wykonaniem wszystkich ustawą niniejszą zarządzonych czynności urzędowych. W wypadkach zaniedbania lub nieściśłości może władza nadzorcza, przestrzegając kompetencji ustawą niniejszą ustanowionych komisyj, zarządzić na koszt Powiatowego Związku Komunalnego lub gminy częściowe lub całkowite wykonanie odnośnej czynności urzędowej przez własne organa. Powiatowemu Związkowi Komunalnemu względnie gminie przysługuje prawo regresu do dotyczących organów powiatowych lub gminnych.

Art. 78.

Prawo do wynagrodzenia.

1/ Członkowie komisji reklamacyjnej, którzy ponoszą uszczerbek w zarobkowaniu, mają prawo do wynagrodzenia.

2/ Rada Powiatowa ustala ostatecznie według własnej oceny powyższe odszkodowanie. Odszkodowanie płacą Powiatowy Związek Komunalny i gminy w skład jego wchodzące po połowie.

3/ Miasta wydzielone płacą odszkodowanie w pełnej wysokości.

Art. 79.

W z o r y .

1/ Śląski Urząd Wojewódzki sporządza potrzebne do prowadzenia wyborów druki i przesyła je wydziałom powiatowym i gminom miejskim i wiejskim.

2/ Koszta stąd wynikłe jak i wogóle wszelkie koszta związane z przeprowadzeniem wyborów ponosi wydział powiatowy odnośnie do wyborów rady powiatowej a odnośnie gmina w sprawie wyborów rad gminnych.

Art. 80.

1/ Wyrażenia ustawy niniejszej: " naczelnik gminy " w odniesieniu do gmin miejskich rozumieć należy jako " burmistrz " względnie przełożony gminy odnośnie do gmin wiejskich w cieszyńskiej części Województwa Śląskiego a wyrażenia " rada gminna " i " zarząd gminy " jako " rada miejska " i " magistrat " w odniesieniu do gmin miejskich w górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

2/ Ilekroć ustawa niniejsza wymienia miasta wydzielone rozumie przez to powiaty miejskie: Katowice, Królewska Huta.

Art. 81.

1/ Pierwsze wybory do rad gminnych równocześnie z wyborami do rady powiatowej na podstawie niniejszej ustawy odbyć się muszą w listopadzie 1934 a następnie co 5 lat w tym miesiącu.

2/ Czasokres kadencji istniejących rad gminnych przedłuża się do listopada 1934 r.

3/ Wybory, na skutek rozwiązania istniejących rad, odbędą się również na podstawie niniejszej ustawy.

Pierwsze wybory do rady powiatowej samej na podstawie niniejszej ustawy odbyć się muszą w ciągu 3 miesięcy po wyjściu w życie niniejszej ustawy.

Art. 82.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. kwietnia 1934 r.

Przepisy ustaw tego samego przedmiotu dotyczące, a sprzeczne z niniejszą ustawą tracą moc obowiązującą; w szczególności tracą moc obowiązującą przepisy odnośnie ordynacji gmin wiejskich i miejskich, rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 6. lipca 1922 r. w przedmiocie ordynacji wyborczej dla gmin cieszyńskiej części Województwa Śląskiego /Dz.Ust.Śl.Nr.9, poz.31/, ustawa z dnia 5. maja 1926 r. w przedmiocie ordynacji wyborczej dla gmin miejskich i wiejskich w górnośląskiej części Województwa Śląskiego /Dz.Ust.Śl. Nr.13, poz.22/ i ustawa z dnia 29. października 1926r. w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 5. maja 1926r. w przedmiocie ordynacji wyborczej dla gmin miejskich i wiejskich w górnośląskiej części Województwa Śląskiego /Dz.Ust.Śl.Nr.24, poz.41/.

O ile inne ustawy i rozporządzenia powołują się na takie przepisy, należy zamiast nich stosować odpowiednie przepisy niniejszej ustawy.

Art. 83.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

L.dz.1193/31.Śląski Urząd Wojewódzki
Wydział Oświecenia Publicznego

Katowice, dnia 12.września 1931r.

L.O.P.-I-2125/7.

Do

Dotyczy: projektu ustawy śląskiej
o wymiarze uposażenia nauczycieli.-

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w g m a c h u.

Na podstawie artykułu 23. ustawy konstytucyjnej z dnia 15.lipca 1920r., zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73.poz.497/ i powołując się na uchwałę Rady Ministrów z dnia 12.lutego br., mam zaszczyt przesłać Panu Marszałkowi w załączeniu projekt ustawy w sprawie wymiaru uposażenia nauczycieli Województwa Śląskiego, opłacanych ze Skarbu Śląskiego i nauczycieli Związków Komunalnych w górnośląskiej części Województwa Śląskiego, czynnych w dniu 1.października 1923r., z prośbą o powiadomienie mnie 14 dni naprzód o umieszczeniu projektu powyższego na porządku dziennym Komisji Sejmowej, a to celem doniesienia o tem Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, które przysłałoby swego delegata na czas obrad tej Komisji.-

W o j e w o d a :

/-/ Dr.Grażyński.

Projekt.

U s t a w a

z dnia

w sprawie wymiaru uposażenia nauczycieli Województwa Śląskiego opłacanych ze Skarbu Śląskiego i nauczycieli Związków Komunalnych w górnośląskiej części Województwa Śląskiego czynnych w dniu 1. października 1923r.--

Art. 1. Przy wymiarze uposażenia nauczycieli Województwa Śląskiego opłacanych ze Skarbu Śląskiego i nauczycieli Związków komunalnych w górnośląskiej części Województwa Śląskiego czynnych w chwili wejścia w życie ustawy śląskiej z dnia 8. lipca 1925r. /Dz.U.Śl. Nr. 11. poz. 28/ w przedmiocie uposażenia funkcjonariuszów Województwa Śląskiego, tudzież funkcjonariuszów Związków Komunalnych t.j. w dniu 1. października 1923r. liczy się lata służby według następujących zasad:

- a/ nauczycielom, którzy pozostawali poprzednio w państwowej służbie nauczycielskiej na innym obszarze Państwa Polskiego, liczy się lata zaliczone w czasie tej służby na podstawie jednej z ustaw o uposażeniu z dnia 13. lipca 1926r. /Dz.U.R.P. Nr. 65. poz. 429, 434 i 435/.--,
- b/ nauczycielkom robót kobiecych liczy się lata zaliczone na podstawie art. 9. śląskiej ustawy z dnia 27. maja 1924r. w przedmiocie uposażenia nauczycielek robót kobiecych w publicznych szkołach powszechnych /ludowych/ i wydziałowych w Województwie Śląskiem /Dz.U.Śl. Nr. 15. poz. 61/.--,
- c/ nauczycielom /dyrektorom, kierownikom/ szkół wydziałowych liczy się lata zaliczone na podstawie § 6. śląskiej ustawy z dnia 8. lipca 1925r. w przedmiocie uposażenia nauczycieli Województwa Śląskiego, tudzież funkcjonariuszów Związków Komunalnych /Dz.U.Śl. Nr. 11. poz. 28/.--,
- d/ pozostałym nauczycielom Śląski Urząd Wojewódzki dokona zaliczenia lat według zasad następujących:

I. W całości zalicza się:

- 1/ państwową służbę nauczycielską w Państwie Polskiem,
- 2/ państwową służbę nauczycielską w byłych państwach zaborczych,
- 3/ służbę wojskową polską z wyjątkiem normalnej powinności wojskowej i służby pełnionej równocześnie z państwową służbą nauczycielską oraz służbę w polskich formacjach wojskowych w czasie wojny światowej w latach 1914 - 1918.--
- 4/ pracę w organizacjach mających na celu przyłączenie ziemi Województwa Śląskiego do Państwa Polskiego, nie wyłączając organizacji wojskowych nie wcześniej niż od dnia 1. listopada 1918r.--
- 5/ zawodową pracę nauczycielską w polskich szkołach prywatnych przed dniem 1. listopada 1918r., jeżeli tygodniowy wymiar zajęć nauczycielskich wynosił przynajmniej 14 godzin.--

Praca wymieniona w punktach 4 i 5 nie może być zaliczona o ile miała miejsce w czasie służby lub pracy zawodowej; wymienionych w punktach 1, 2 i 3. względnie w punktach 1 do 5 ustępu niniejszego artykułu, która została już zaliczona.

II. Według uznania Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego może być zaliczona do uposażenia w całości lub w części:

- 1/ praca zawodowa nauczyciela w polskim szkolnictwie prywatnym poza pracą podlegającą zaliczeniu w myśl powyższego ustępu I. punktu 5.
- 2/ praca zawodowa nauczycielska w szkolnictwie niepolskim i w państwach obcych,
- 3/ u nauczycieli religii praca duszpasterska,
- 4/ służba wojskowa w b. państwach zaborczych,
- 5/ inna praca zawodowa, o ile ta praca dała kwalifikacje i uzdolnienie do pełnienia obecnych obowiązków nauczycielskich.-

Praca i służba, o której wyżej mowa nie może być zaliczona, o ile miała miejsce w czasie służby lub pracy zawodowej, które zostały już zaliczone na podstawie postanowień niniejszego artykułu.-

Art. 2. Na podstawie art. 1. punktu d/ zaliczona może być tylko służba i praca zawodowa po ukończeniu 18 roku życia.-

Art. 3. Z zaliczonego na podstawie art. 1. punkt d/ czasu służby i pracy zawodowej przy oznaczeniu grupy i szerebla uposażenia w dniu 1. października 1923r. uwzględnia się z czasu służby i pracy zawodowej do dnia 1. lipca 1922 r. najwyżej lat 26 oraz czas nauczycielskiej służby późniejszej.-

Art. 4. Wychowawczyńiom ochronek zaliczony może być tylko czas pracy wymienionej w art. 1. ustęp d/ I. 1 i 4, inna służba i praca zawodowa nie może być zaliczona.-

Art. 5. Po ustaleniu w sposób określony - w artykułach poprzednich liczby lat służby oznacza się grupę i szereble uposażenia nauczycieli w dniu 1. października 1923r. zależnie od stanowiska służbowego oznaczonego w ostatnim dekreście nominacyjnym i posiadanych kwalifikacyj, stosownie do postanowień działu F. rozdziały 2 do 7 ustawy z dnia 9. października 1923r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska /Dz. U. R. P. Nr. 116. poz. 924/ oraz ustala się termin posunięcia do następnego szerebla w myśl art. 99. przytoczonej ustawy, przyczem co do oznaczenia grupy i szerebla obowiązują następujące wydatki od powyższych przepisów:

a/ nauczyciele publicznych szkół powszechnych, którzy zdali egzamin rektorski według przepisów obowiązujących w b. dzielnicy pruskiej lub uzyskali prawa takich nauczycieli otrzymują uposażenie według art. 32. ustawy z dnia 9. października 1923 r. /Dz. U. R. P. Nr. 116. poz. 924/.-

b/ nauczycielom, o których mowa w art. 32. ustawy z dnia 9. października 1923r. /Dz. U. R. P. Nr. 116. poz. 924/ przyznaje się uposażenie tak, jak nauczycielom wymienionym w art. 31. tej ustawy z tem ograniczeniem, że nie przechodzą nigdy do grupy V: uposażenia; natomiast wyczerpują z biegiem lat szereble grupy VI.-

c/ nauczyciele szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich nie posiadający kwalifikacyj wymienionych w art. 31. lub 32. ustawy z dnia 9. października 1923r. /Dz. U. R. P. Nr. 116. poz. 924/ zatrzymują grupę uposażenia posiadaną w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy z tem ograniczeniem, że posuwają się tylko do wyższych szerebli w obrębie tej grupy.

Art. 6. Jeżeli na mocy artykułu 1. do 5 ustawy niniejszej poszczególne nauczycielom przypadnie uposażenie niższe od dotychczas pobieranego, otrzymują oni dodatek wyrównawczy w obliczonych punktach do wysokości uposażenia ostatnio pobieranego przy zastosowaniu postanowień artykułu 118. ustawy z dnia 9. października 1923r. /Dz. U. R. P. Nr. 116. poz. 924/.-

Art. 7. Przepisy niniejszej ustawy mają zastosowanie także do nauczycieli w stanie spoczynku, którzy byli czynni w chwili wejścia w życie ustawy śląskiej z dnia 8. lipca 1925r. /Dz. U. Śl. poz. 28/ i do wdów i sierót po takich nauczycielach oraz po nauczycielach zmarłych po wymienionym terminie, a w tym terminie czynnych.-

Art. 8. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Wojewodzie.

Art. 9. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

U Z A S A D K I E N I E.

W chwili przejęcia Górnego Śląska przez Państwo Polskie w czerwcu 1922 r. w zakresie uposażenia nauczycieli wszystkich kategorii szkół obowiązywały przepisy ustaw pruskich z dnia 17.grudnia 1920r.

Według tych ustaw służba przed uzyskaniem pełnych kwalifikacyj zasadniczo wyłączona była od wpływu na wymiar uposażenia. Do uzyskania charakteru nauczyciela stałego wymagane było poza posiadaniem pełnych kwalifikacyj odbycie służby przygotowawczej, która wynosiła w szkołach powszechnych 7 lat, w szkołach średnich i seminarjach nauczycielskich 5 lat. W czasie tej służby nauczyciel nie był zaliczony do żadnych z urzędniczych grup uposażenia pobierał tylko t.zw.Grundvergütung, uważany był za praktykanta /Anwärter/.

Po uzyskaniu stałej nominacji nauczyciel szkoły powszechnej otrzymywał uposażenia niemieckiej grupy VII., odpowiadającej w myśl art.115 ustawy z dnia 9.października 1923r. polskiej grupie IX. nauczyciel ze szkoły średniej otrzymywał uposażenia niemieckiej grupy X. odpowiadającej polskiej grupie VIII. szczebel "b". Następnie nauczyciele awansowali co 2 lata, przyczem do czasu uzeszczelniającego wymiar uposażenia /Dienstalter/ nie zaliczano służby 7-mio względnie 5-cio letniej przed stałą nominacją. Jeżeli stały nauczyciel posunięty był do wyższej grupy służbowej, odliczano mu zwykle od czasu policzalnej służby dalsze lata /do 4/ tak, że kierownikom n.p. szkół powszechnych siedmioklasowych odliczano z rzeczywistych lat służby do lat 15.

Po objęciu Górnego Śląska przez Państwo Polskie okazał się dotkliwy brak kandydatów na stanowiska nauczycielskie. Można ich było pozyskać tylko z pośród nauczycieli i kandydatów nauczycielskich z innych dzielnic Polski, skąd już od 1919 roku ze czasów rządów Komisji Międzysojuszniczej napłynęło wiele sił, często o słabych formalnych kwalifikacjach nauczycielskich a niikiady bez takich kwalifikacyj.

Pozyskanie odpowiednich kandydatów na stanowiska nauczycielskie było możliwe tylko wtedy, gdy tym kandydatom zapewniono uposażenia wyższe, aniżeli posiadali na dotychczasowych miejscach służbowych na terenie byłych zaborów austriackiego irosyjskiego, jak również z województw poznańskiego i pomorskiego. W tych warunkach musiano przyznać nowoprzyjętym nauczycielom uposażenie z pominięciem przepisów ustawowych, biorąc jednak za podstawę wymiaru uposażenia grupy według pruskiej ustawy z 1920r charakter szkoły i stanowisko służbowe, kierując się wyłącznie potrzebami szkolnictwa. Wynikło z tego, że do czasu wejścia w życie na obszarze Górnego Śląska ustawy z dnia 9.października 1923r. o uposażeniu funkcyjnarjuszów państwowych i wojska /Dz.U.R.P.Nr.116, poz.924/ nauczyciele pobierali uposażenie pozaustawowe.

Ustawę o przepisach przejściowych art.106 dotyczącego uposażenia nauczycieli szkół wszelkich kategorii z wyjątkiem szkół akademickich oparte się na presumcji, że nauczyciele czynni w chwili wejścia w życie tej ustawy, pobierali uposażenie oparte na poprzednio obowiązujących ustawach i że na podstawie tych ustaw zaliczano tym nauczycielom prawomocnie pewną liczbę lat służby i pracy zawodowej do uposażenia. Presumcja ta odnosi się do postanowień ustaw o uposażeniu z dnia 13.lipca 1920r. /Dz.U.R.P.Nr.65; poz.429/ - 436/ o weryfikacji służby w byłych państwach zaborczych i pracy zawodowej przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej. Ustawy te nie obowiązywały nigdy na obszarze Górnego Śląska. Z tego już powodu nie mógł być stosowany ściśle art.106 ustawy z dnia 9.października 1923r.

Przyjęcie za podstawę wymiaru uposażenia na podstawie art.106 ustawy z dnia 9.października 1923r. liczby lat zliczonych stosownie do poprzednio obowiązujących ustaw pruskich było niewykonalne, bo nauczycieli na Górnym Śląsku postawiłoby w gorszym położeniu niż nauczycieli w pozostałej części Państwa Polskiego, ze względu na potrącenie z czasu rzeczywistej służby 5 - 15-tu lat. Ponadto ustawy pruskie nie przewidywały możliwości zatrudnienia i odpowiedniego zaszeregowania nauczycieli niekwalifikowanych.

Postanowienia art.115 ustawy z dnia 9.października 1923r.dotyczącego funkcjonariuszów państwowych na Górnym Śląsku nie mogły być również stosowane do nauczycieli, ponieważ wynikało to z powodu:

- 1/ niezaliczenia służby tymczasowej 5 - 7 lat i ewentualnie dalszych 4 - 3 lat po przejściu do wyższej grupy służbowej,
- 2/ zasadniczej niezaliczalności służby przed uzyskaniem kwalifikacji,
- 3/ niemożności zaliczenia do żadnej grupy nauczycieli tymczasowych,
- 4/ ścisłe zastosowanie art.115 do nauczycieli na Górnym Śląsku było dla nich krzywdzące w porównaniu z nauczycielami innymi.

Śląski Urząd Wojewódzki, nie mogąc ściśle stosować ani art.106 ani art.115 ustawy z dnia 9.października 1923r. szeregował nauczycieli do odpowiednich grup i szczebli, posilkując się już to art.106 już to art.115 bądź też stosując w drodze analogji przepisy ustaw z dnia 13.lipca 1920r. nieobowiązujących na Górnym Śląsku a dotyczących weryfikacji służby w byłych państwach zaborczych i pracy zawodowej.

Stan taki jest bezwzględnie bezprawny. Usunąć go można tylko drogą ustawy dotyczącej wyłącznie zaszeregowania do grup i szczebli nauczycieli czynnych na Górnym Śląsku w dniu 1.października 1923r.

Punktem wyjścia powinno być:

- 1/ zrównanie pod względem uposażenia nauczycieli górnośląskich z nauczycielami w pozostałej części Państwa Polskiego,
- 2/ ustalenie praw uposażeniowych na Górnym Śląsku na prawnej podstawie, przyczem
- 3/ zachowanie praw nabytych na podstawie prawomocnych orzeczeń władz wydanych wbrew, a raczej poza obowiązującymi ustawami.

Z przepisów art.106 ustawy uposażeniowej z dnia 9.października 1923r. w związku z ustawami z dnia 13.lipca 1920r. wynika, że maksymalna liczba lat, mogących być zaliczonemi do wymiaru uposażenia wynosiła zarówno u nauczycieli szkół powszechnych jak i nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących w dniu 1.października 1923r. 27 lat 3 miesiące, a to:

- a/ w myśl wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego w sprawie wykładni art.106 lit.d/ ustawy z dnia 9.października 1923r. nauczycielom szkół powszechnych zaliczyć można z czasu służby i pracy zawodowej do dnia 1.lipca 1920r. najwyżej 24 lata, jako maksymalną liczbę lat zaliczalnych w myśl ustawy z dnia 13.lipca 1920r. /Dz.U.R.P.Nr.65, poz.434/ do osiągnięcia płacy zasadniczej VII.stopnia, przez czas późniejszej służby państwowej polskiej,
- b/ nauczycielom szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, można było w myśl ustawy z dnia 13.lipca 1920r. /Dz.U.R.P.Nr.65, poz.433/ zaliczyć czasu służby w b. państwach zaborczych i pracy zawodowej przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej najwyżej 7 trzyleci tj. 21 lat. Do tego doliczyć należy /na terenie b.Królestwa Kongresowego/ czas służby państwowej polskiej od dnia 1.października 1917r. do dnia 1.października 1923r. tj. 6 lat, co przy zastosowaniu art.99 ustawy z dnia 9.października 1923r. 27 lat 3 miesiące.

Na Górnym Śląsku rządy objęte zostały przez Państwo Polskie w dniu 15.czerwca 1922r. Celem zrównanie pod względem uposażenia nauczycieli górnośląskich z nauczycielami w innych okręgach polskich należało zatem zaliczyć im w dniu 1.lipca 1922r. 26 lat

Ustaw z dnia 13. lutego 1924r. w przedmiocie stosowania na obszarze Województwa Śląskiego ustaw dotyczących państwowej służby cywilnej /Dz.U.R.P.Nr.21, poz.224/ nie rozwiązywała zagadnienie nawet przy najliberalniejszej interpretacji, ponieważ ustawy o państwowej służbie cywilnej nie dotyczyły nauczycieli, a powtórne po-
 nieważ ograniczenie liczby mogących być zaliczonymi lat do 20 byłoby krzywdzącym dla nauczycieli, których uposażenie zależne jest głównie od liczby lat służby ze względu na awans automatyczny.

W dniu 1. października 1923r. na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego nie było wcale państwowych szkół zawodowych nie było też zupełnie instruktorów w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich.

W chwili obecnej nlewo na Górnym Śląsku niekwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych. Co do nauczycielek robót kobiecych i nauczycieli szkół wydziałowych sprawę uregulowały ustawy śląskie powołane w art.1 pod lit.b/ i c/.

Czas służby i pracy zawodowej inspektorów szkolnych zaliczony został przez Komisję Weryfikacyjną na podstawie ustawy z dnia 13. lutego 1924r. /Dz.U.R.P.Nr.21, poz.224/.

Projekt przedstawiony dąży zasadniczo do zrównania pod względem uposażenia górnośląskich nauczycieli z nauczycielami w innych obszarach Państwa. Licząc się z tem, że wszyscy nauczyciele czynni w dniu 1. października 1923r. otrzymują uposażenie conajmniej o jeden szczebel wyższe od uposażenia wymierzonego przewidkowo przy zastosowaniu art.106 ustawy uposażeniowej w innych obszarach Państwa, oraz że cofanie w chwili obecnej wymiaru uposażenia uważane byłoby powszechnie za krzywdę, projekt przewiduje zatrzymanie obecnej wysokości uposażenia w drodze wprowadzenia specjalnego dodatku do czasu osiągnięcia w drodze normalnej posiadanej obecnie grup i szczebla uposażenia. W ten sposób wyjątek przewidziany w art.6 projektu na Górnym Śląsku w stosunku do nauczycieli czynnych w dniu 1. października 1923r. staje się regułą, a Skarb Śląski odciążony zostaje na szereg lat od dalszego obciążenia, gdyż na ten czas nauczyciele zatrzymują uposażenie dotychczasowe i nie posuwają się do wyższych grup i szczebli.

W N I O S E K

Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. w sprawie zaopatrzenia osób, których nie obejmuje polska ustawa inwalidzka z dnia 18.marca 1921r. /Dz.U.Rz.P.Nr.31, poz.135/.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa Śląską Radę Wojewódzką do natychmiastowego przedłożenia projektu ustawy, regulującej zaopatrzenie osób, które już pobierały renty na mocy rozporządzenia z dnia 10.lipca 1922r./Dz.Ust.Sl.Nr.6, poz.26, zatwierdzonego ustawą Sejmu Śląskiego z dnia 13.grudnia 1922r. /Dz.Ust.Sl.Nr.37, poz.138/ oraz regulującej zaopatrzenie cywilnych inwalidów politycznych.

U Z A S A D N I E N I E.

Wskutek wprowadzenia ustawy z dnia 3.marca 1925r. /Dz.U.Rz.P.Nr.30, poz.209/ i rozciągnięcia ustaw inwalidzkich o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i pozostałych z dnia 18.marca 1921r. /Dz.U.Rz.P.Nr.32, poz.135/ i z dnia 4.sierpnia 1922r. /Dz.U.Rz.P.Nr.21, poz.223/ na górnośląską część Województwa Śląskiego powstało zamieszanie w sferze zaopatrzenia osób, zaopatrzonych poprzednio na mocy rozporządzenia z dnia 10.VII.1922r. /Dz.U.Sl.Nr.6, poz.26/ w przedmiocie rent powstańczych, zatwierdzonego ustawą Sejmu Śląskiego z dnia 13.grudnia 1922r. /Dz.U.Sl.Nr.37, poz.138/ wyłączono z pod działania wymienionej ustawy osoby, które w jednym z trzech powstań górnośląskich wzięły czynny udział, a uległy uszkodzeniu na zdrowiu. Również wyłączono z pod działania tejże ustawy pozostałych po poległych w służbie czynnej w czasie powstań śląskich.

Polska ustawa inwalidzka z dnia 18.marca 1922r. i wydane nowele wykluczają od prawa do zaopatrzenia osoby, które nie będąc powstańcami, a które pracowały nad przyłączeniem Górnego Śląska do Polski doznały z rozmaitych przyczyn uszkodzenia na zdrowiu uległy okaleczeniu tak, że straciły całkowitą lub częściową zdolność do zarobkowania.

Wyższa ustawa nie uwzględnia osób, które w trzecim powstaniu wskutek nieostrożnego obchodzenia się z bronią doznały ciężkiego uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia a na drodze prawnej nie mogą wnosić pretensyj do osób, którym należy przypisać winę. Nie wspomina również ogólnopolska ustawa inwalidzka o pozostałych po zabitych osobach w wypadkach wyżej wymienionych.

Sprawiedliwość wymaga, aby wszystkie te osoby, które zaopatrzenie na mocy rozporządzenia od 1.kwietnia 1925r. otrzymywały a którym polska ustawa to zaopatrzenie odebrała, winny nadal to zaopatrzenie otrzymywać, gdyż rozporządzenie z dnia 10.lipca 1922r. w przedmiocie rent powstańczych, zatwierdzone ustawą przez Sejm Śląski z dnia 13.grudnia 1922r. dotychczas zniesione nie zostało.

Katowice, dnia 30.września 1931r.

/-/ Sosiński, Kędzior, Wieczorek, Dr.Hager, Bronaś, Karetta,

/-/ Korfantowa, Broliński, Chmielewski, Kempka, Roguszczyk,

/-/ Prus m.p.

KCL.

W N I C S E K

Komisji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
w sprawie nadania uprawnień absolwentom Instytutu
Pedagogicznego w Katowicach.

W y s o k i S e j m i e !

Na posiedzeniu Komisji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w dniu 16. września b.r. był rozpatrywany memoriał absolwentów i słuchaczy Instytutu Pedagogicznego w Katowicach o przyznanie absolwentom tego instytutu następujących uprawnień:

1/ Absolwenci dwuletniego Studium Pedagogicznego w Instytucie Pedagogicznym w Katowicach mają pierwszeństwo przy ubieganiu się o posady inspektorów szkolnych, referentów w administracji szkolnej, kierowników szkół powszechnych, względnie dyrektorów szkół średnich i zakładów kształcenia nauczycieli, o ile posiadają wymagane kwalifikacje zawodowe.

Pierwszeństwo w objęciu posad nauczycielskich w szkołach pośrednich między szkołą powszechną a średnią ogólnokształcącą, oraz w szkołach ćwiczeń przy seminarjach nauczycielskich.

2/ Absolwenci dwuletniego Studium Pedagogicznego w Instytucie Pedagogicznym w Katowicach, posiadający pełne kwalifikacje zawodowe i Wyższy Kurs Nauczycielski / W.K.N./ lub równorzędne, otrzymują uposażenie według art. 32 ust. z dnia 9.X.1923 r. o ile nie uzyskali już poprzednio praw wynikających z tego art. lub z art. 31 /Dz.U.R.P.Nr.116, poz.924./ ogłoszonego w noweli, wydanej 19.II. 1924 r. /Dz.U.Śl.Nr.3, poz.12./.

3/ Absolwenci Instytutu Pedagogicznego w Katowicach, posiadają kwalifikacje zawodowe bez Wyższego Kursu Nauczycielskiego lub równorzędnego kursu, otrzymują zwykłe uposażenie nauczycielskie według art. 40. z dnia 9. października 1923 i dodatek przewidziany art. 45 wyżej

wymienionej ustawy.

Komisja przychyliła się zasadniczo do pozytywnego załatwienia tych dezyderatów, kierując się następującymi względami:

- 1/ Słuchacze ponoszą koszty, związane z kształceniem się w instytucie /opłata w instytucie, książki, dojazd i t.p./.
- 2/ Dając absolwentom korzyści materialne, zabezpiecza się frekwencję instytutowi.
- 3/ Dezyderat równania w płacy z nauczycielami szkół wydziałowych odnosi się tylko do tych nauczycieli, którzy posiadają Wyższy Kurs Nauczycielski i Instytut Pedagogiczny w Katowicach, a pobierają tylko dodatek według art. 45 /30 punktów/, gdyż są nauczycielami szkół powszechnych; nauczyciele w szkołach wydziałowych pobierają po Wyższym Kursie Nauczycielskim uposażenie według art. 32 ustawy uposażeniowej.

Nauczycieli z Wyższym Kursem Nauczycielskim i z Instytutem Pedagogicznym jest w szkołach powszechnych mała liczba, gdyż pewna część pracuje już w szkołach wydziałowych i w szkołach ćwiczeń, gdzie pobiera uposażenie według art. 32.

W dezyderacie pod 3/ chodzi o przyznanie dodatku według art. 45 /30 punktów/- tym nauczycielom, którzy ukończyli Instytut Pedagogiczny, lecz nie posiadają Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

Ponieważ sprawa nadania uprawnień absolwentom Instytutu Pedagogicznego w Katowicach pozostaje w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego, przeto Komisja odłożyła sformułowanie wniosku ustawodawczego po myśli memorjału, a natomiast uchwaliła jednomyślnie rezolucję, którą

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm Śląski zwraca się do Pana Wojewody o poczynienie starań u Rządu o nadanie uprawnień absolwentom Instytutu Pedagogicznego w Katowicach.

Katowice, dnia 12. listopada 1931r.

/-/ Józef S y s k a

Przewodniczący Komisji Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.

Śląska Rada Wojewódzka

Liczba RW.757.

Katowice, dnia 7.października 1931.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego.

W załączeniu mam zaszczyt przesłać projekt ustawy w sprawie uposażenia nauczycielek robót kobiecych w publicznych szkołach powszechnych i wydziałowych, uchwalony przez Śląską Radę Wojewódzką na posiedzeniu w dniu 6.października 1931r., z prośbą o umieszczenie go na porządku obrad Sejmu Śląskiego.

Przewodniczący
Śląskiej Rady Wojewódzkiej:

/-/ Dr.Grażynański

Wojewoda Śląski.

1 zał.

U S T A W A

z dniar.

w sprawie uposażenia nauczycielek robót kobiecych
w publicznych szkołach powszechnych i wydziałowych.

Art. 1.

Ustawa z dnia 27 maja 1924r. w przedmiocie uposażenia
nauczycielek robót kobiecych w publicznych szkołach powszech-
nych /ludowych/ i wydziałowych w Województwie Śląskiem /Dz.
U.Śl.Nr.15 poz.61/ ulega następującym zmianom:

1/ ustalone w art.4 ustawy osobne dodatki w wysokości
2 mnożnych i 1,5 mnożnej miesięcznie obniża się na 1,5 mnożnej
i 1 mnożną miesięcznie,

2/ wynagrodzenie roczne za godziny nadliczbowe, określone
w ustępie 2 art.5 ustawy, oznacza się na 120 mnożnych za jedną
godzinę nauki tygodniowej,

3/ wynagrodzenie miesięczne kontraktowej nauczycielki
robót kobiecych, określone w ustępie 1 art.6, ustala się na
12 mnożnych za jedną godzinę nauki tygodniowej.

Art.2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 listopada
1931r.

Art.3.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie
Śląskiemu. -

Śląska Rada Wojewódzka

Liczba RW.756.

Katowice, dnia 7.października 1931.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego.

W załączeniu mam zaszczyt przesłać projekt ustawy w sprawie zmiany ustawy z dnia 8 lipca 1925r. /Dz.U.Śl. Nr.11 poz.28/ w przedmiocie uposażenia funkcjonarjuszów Województwa Śląskiego tudzież funkcjonarjuszów związków komunalnych, uchwalony przez Śląską Radę Wojewódzką na posiedzeniu w dniu 6 października 1931r., z prośbą o umieszczenie go na porządku obrad Sejmu Śląskiego.

1 załącznik.

Przewodniczący
Śląskiej Rady Wojewódzkiej:

/-/ Dr.Grażyński

Wojewoda Śląski.

U S T A W A

z dnia r.

w sprawie zmiany ustawy z dnia 8 lipca 1925r. /Dz.U.Śl.Nr.11, poz.28/ w przedmiocie uposażenia funkcjonarjuszów Województwa Śląskiego, tudzież funkcjonarjuszów związków komunalnych.

Art.1.

Ustawa z dnia 8 lipca 1925r. w przedmiocie uposażenia funkcjonarjuszów Województwa Śląskiego, tudzież funkcjonarjuszów związków komunalnych /Dz.U.Śl.Nr.11, poz.28/ ulega następującym zmianom:

1/ Paragraf 3 art.4 ustawy otrzymuje następujące brzmienie:

"Nauczyciele szkół wydziałowych obowiązani są udzielać nauki w wymiarze 27 godzin tygodniowo.

Za każdą udzielaną z polecenia władzy przełożonej godzinę nauki ponad powyższą normę, nauczyciel wydziałowy pobiera 180 mnożnych za godzinę nauki w stosunku rocznym, jeżeli nauka ponad normę trwa przynajmniej jeden miesiąc.

Zastępstwa, trwające dłużej niż dwa tygodnie bez przerwy, płatne są według tych samych norm, co godziny nadliczbowe.

Nauczyciele bez kwalifikacji do szkół wydziałowych, posiadający przepisane pełne kwalifikacje do szkół powszechnych /ludowych/, otrzymują, prócz uposażenia, należącego się im ustawowo jako nauczycielom szkół powszechnych za każdą godzinę nauki w tygodniu, udzielaną w szkole wydziałowej, osobny dodatek w wysokości 1,5 mnożnej miesięcznie."

2/ Paragraf 4, art.4 ustawy otrzymuje następujące brzmienie:

"Artykuły 34, 36, 38, 46, 50, 51, 53, 58, 60 i 61 ustawy z dnia 9 października 1923r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska /Dz.U.R.P.Nr.116, poz.924/ obowiązywać będą w brzmieniu, nadanem im ustawą z dnia 22 grudnia 1925r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej /Dz.U.R.P.Nr.129, poz.918/ oraz ustawą z dnia 1 marca 1927r., zmieniającą niektóre postanowienia poprzednio powołanej ustawy /Dz.U.R.P.Nr.27, poz.207/.

Artykuły 35 i 52 ustawy z dnia 9 października 1923r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska /Dz.U.R.P.Nr.116, poz.924/ nie mają zastosowania do funkcjonarjuszów, opłacanych ze Skarbu Śląskiego, oraz przez związki komunalne w Województwie Śląskiem".

Art.2.

Upoważnia się Wojewodę Śląskiego do ogłoszenia tekstu ustawy z dnia 9 października 1923r. /Dz.U.R.P.Nr.116, poz.924/ i z dnia 8 lipca 1925r. /Dz.U.Śl.Nr.11, poz.28/ w brzmieniu obowiązującym w odniesieniu do funkcjonarjuszów, opłacanych ze Skarbu Śląskiego i przez związki komunalne w Województwie Śląskiem.

Art.3.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1931r.

Art.4.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

L.dz. 858/31.

W.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Pracy i Opieki Społecznej w sprawie wniosku p. Wojewody Śląskiego o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę robotników.

Komisja Pracy i Opieki Społecznej Sejmu Śląskiego na kilku swych posiedzeniach rozpatrywała wniosek Pana wojewody Śląskiego o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej w sprawie umowy o pracę robotników. Po zasięgnięciu opinii stron zainteresowanych t.j. robotniczych Związków Zawodowych i Związków Pracodawców, Komisja uznając zasadniczo konieczność rozciągnięcia mocy obowiązującej na terenie Województwa Śląskiego wspomnianego Rozporządzenia, nie uznała za wskazane dokonać tego bez uprzedniego znowelizowania przez Sejm Rzplitej niektórych postanowień Rozporządzenia, które zdaniem członków Komisji i przedstawicieli Związków Zawodowych stanowią pewne pogorszenie obecnego stanu rzeczy, jeżeli chodzi o zabezpieczenie interesów robotników.

W szczególności Komisja uznała za wskazane znowelizowanie art. 10e, który przewiduje rozwiązanie umowy o pracę z chwilą wcielenia robotnika, jako poborowego do czynnej służby w wojsku stałym. Wedle dotychczasowego stanu prawnego stosunek pracy w razie zaciągnięcia robotnika do czynnej służby wojskowej nie ulegał rozwiązaniu, co miało swój wyraz między innymi w fakcie zaliczenia robotnikowi przez instytucje ubezpieczeniowe /np. Spółka Bracka/ czasu służby wojskowej do jego czasu składkowania. Nowelizacja art. 10 e Rozporządzenia winna zdaniem Komisji iść w tym kierunku, by umożliwiała robotnikowi po odbyciu służby wojskowej powrót do dawnej pracy i by utrzymała ciągłość dla okresu składkowania w instytucjach ubezpieczeniowych.

W dalszym ciągu wskazana jest zdaniem Komisji nowelizacja art. 11 punkt a Rozporządzenia, który mówi, że pracodawca nie ma prawa wypowiedzieć umowy o pracę m. in. w ciągu czterech tygodni, niezdolności robotnika do zarobkowania, spowodowanej przez nie-szczęśliwy wypadek lub chorobę. Z przepisu tego wynika dla pracodawcy prawo do rozwiązania umowy o pracę po 4-ech tygodniach niezdolności robotnika do zarobkowania. Dotychczasowa praktyka, oparta w poszczególnych wypadkach na orzeczeniach Komisji Pojednawczej i Arbitrażowej szła na Górnosląskiej części Województwa Śląskiego w tym kierunku, że nawet długotrwała choroba spowodowana np. wypadkiem nie mogła być przyczyną rozwiązania stosunku pracy. W tym też kierunku zdaniem Komisji winna też być dokonana nowelizacja tego artykułu Rozporządzenia.

Niektórzy członkowie Komisji podnieśli również, że art. 4, przewidujący t.zw. okres próbny i czas określony umowy o pracę daje pracodawcom możliwość dokonywania częstych zmian robotników, co zwłaszcza w obecnym okresie kryzysu gospodarczego mogłoby się odbić ze szkodą dla interesów robotników.

Ze strony niektórych członków Komisji oraz Związków Zawodowych podniesione zostały zastrzeżenia również co do postanowień art. art. 14, 18, 20, 38, 43 i 68 ust. 2.

Biorąc pod uwagę powyższe motywy Komisja Pracy i Opieki Społecznej Sejmu Śląskiego nie uznając za wskazane w obecnym momencie powziąć uchwałę o rozciągnięciu mocy obowiązującej Rozporządzenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę robotników, uchwała na posiedzeniu swem w dniu 6.X. 31r. prosić Wysoki Sejm o uchwalenie rezolucji, skierowanej do Pana Wojewody Śląskiego o poczynienie starań w Rządzie, celem nowelizacji wspomnianego Rozporządzenia.

W imieniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej wnoszę o przyjęcie następującej rezolucji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm Śląski zwraca się do Pana Wojewody o poczynienie

starań w Rządzie, celem przeprowadzenia nowelizacji niektórych postanowień Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. marca 1928r.o umowie o pracę robotników, co umożliwiłoby Sejmowi Śląskiemu uchwalenie wniosku p. Wojewody Śląskiego o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego wspomnianego Rozporządzenia.

Do niniejszego sprawozdania załącza się pisemną opinię Zespołu Związków Górniczo-Hutniczych.

Sprawozdawca:

/-/ Stefan Kapuściński.

Zespół Pracy

Katowice, dnia 18. czerwca 31r.

Zaw. Górniczych i Hutniczych.

Do

Komisji Pracy i Opieki Społecznej

K a t o w i c e .

Dotyczy:

Uzasadnienia sprzeciwu
Zespołów Pracy Związków
Górniczych i Hutniczych
w s p r a w i e

rozciągnięcia umowy pracy
na górnośląską część Woje-
wództwa Śląskiego.

Zespoły Pracy Zaw. Zw. Górniczych i Hutni-
czych oświadczają w sprawie swojego sprzeciwu
przeciw rozciągnięciu rozporządzenia z dnia
16. marca 1928r. o umowie o pracy robotników co
następuje:

Rozporządzenie Prezydenta z dnia 16. marca
1928r. o umowie o pracy robotników zawiera pewne
zmiany obecnie istniejących na górnośląskiej
części Województwa Śląskiego umów o pracę. Roz-
porządzenie to zawiera pewne, lecz bardzo małe
polepszenia, ale zato zawiera rozporządzenie
bardzo poważne pogorszenia obecnego stanu rzeczy.

Przepisy zawarte w rozporządzeniu o umowie
pracy dla robotników są obecnie objęte porząd-
kiem pracy, który został w oparciu na obowiąz-
ującą na Śląsku ustawę przemysłową, ustawę o Ra-
dach zakładowych i B.G.B. w porozumieniu z orga-
nizacjami zawodowymi opracowany i przez Rady
Zakładowe przyjęty.

Zespół Pracy Zaw. Zw. Górniczych i Hutni-
czych jest przeciwny rozciągnięciu rozporządze-
nia powyższego na górnośląską część Województwa
Śląskiego, ponieważ rozporządzenie to w następu-
jących artykułach stanowi pogorszenie obecnego
stanu rzeczy i ogranicza dotychczasowe uprawnien-
ia robotników.

Art. 4. przewiduje przyjęcia robotników a
na okres próbny, b i c na czas określony. Dotych-
czasowe przepisy przyjęcia robotników w kopal-
niach i hutach na okres próbny, ani też na czas
określony nie przewiduje. Przepis ten jest
krzywdzący dla robotnika, albowiem daje możliwoś-
ci, gdy jest wykorzystany przez pracodawcę
ciągłej zmiany robotnika bez ubezpieczenia, w
Kasie Chorych itp. i z drugiej strony ogranicza
przepisy wynikające z obowiązujących ustaw demo-
bilizacyjnych, albowiem pracodawca może po upły-
wie czasu określonego zwolnić robotnika bez zgo-
dy Komisarza Demobilizacyjnego i bez Rady Zakła-
dowej.

Art. 10 e przewiduje rozwiązanie stosunku pracy u robotników zaciągniętych do czynnej służby wojskowej. Art. ten jest wysoce krzywdzący robotników i sprzeczny z obecnie obowiązującymi ustawami, według których stosunek pracy w razie zaciągnięcia do wojska nie został rozwiązany i ubezpieczenia jak Spółka Bracka itp. czas ten robotnikowi wliczają do jego czasu składowania i po odbyciu służby wojskowej pracodawca robotników tych musiał przyjąć z powrotem do pracy.

Art. 11 a przewiduje, że stosunek pracy może być rozwiązany, o ile choroba spowodowana wypadkiem, lub innych przyczyn trwa dłużej jak 4 tygodnie, także i ten przepis jest pogorszeniem obecnego stanu rzeczy, albowiem nawet przy długo trwającej chorobie spowodowanej wypadkiem, lub innymi przyczynami, nigdy dotychczas pracodawca robotnika nie zwolnił, a nawet gdy jego zwolnił, to Kom. Pojednawcza i Arbitrażowa zawsze uważała tego rodzaju zwolnienie za surowość. Rozporządzenie daje pracodawcy bezwzględne prawo ustawowe do zwolnienia robotnika który więcej jak 4 tygodnie chorował. Ustawodawstwo niemieckie przy wprowadzeniu w roku 1901 ustawy cywilnej /B.G.B./ w §.§. 616, 617. w daleko większej mierze chroniło robotnika z powodu choroby. Ustawodawstwo to uległo jeszcze w międzyczasie dalszym polepszeniom, dlatego wprowadzenie tego rodzaju przepisów byłoby cofaniem się wstecz w dziedzinie ustawodawstwa socjalnego.

Art. 14. daje pracodawcy prawo rozwiązać umowę, jeżeli pracobiorca nie stawia się w omówionym czasie do pracy. Ponieważ mogą zachodzić ważne przyczyny, z powodu których nie mógł się robotnik stawić w oznaczonym terminie, dlatego jest przepis ten dla robotnika krzywdzący.

Art. 18. przewiduje, że rozwiązanie stosunku pracy może nastąpić, o ile robotnik 6 dni w okresie miesięcznym nie przyjdzie do pracy. Przepis ten jest poważnem pogorszeniem obecnego stanu rzeczy, albowiem dotychczas pracodawca miał prawo rozwiązać stosunek pracy tylko wtenczas, o ile robotnik 6 dni z rzędu nie stawiał się do pracy.

Art. 20. przewidujący przedawnienie pretensji wynikających z umowy o pracę w okresie 6 miesięcznym jest pogorszeniem dlatego, że obecnie robotnik ma według ustawy cywilnej / B.G.B./ i według porządku pracy prawo wnosić swoje pretensje w przeciągu 2 lat.

Art.38. przewiduje prawo dla pracodawcy do potrącania robotnikowi z zarobku za światło, opał itd. co jest pogorszeniem, ponieważ obecnie pracodawca dostarcza robotnikom bezpłatnie opał, światło itp.

Art. 43 jest pod względem ujęcia i określenia za jakie przekroczenia może być robotnik karany zbyt niejasny, i może prowadzić do poważnych zatargów. Obecnie ujęte są kary w § 49 porządku pracy, który przewiduje obszernie i jasno, za jakie przewinienia może być robotnik karany. Na przykład rozporządzenie w art. 43 przewiduje ukaranie robotnika za niedbałe wykonanie pracy. Interpretacja tego ustępu jest faktycznie zależna od osoby dozorującej, temwięcej, że przy ustalaniu kar nie przewiduje się wogóle współudziału Rady Zakładowej. Taksamo przewidziane załatwienie w art. 44, że tylko 10% zarobku może być potrącone za karę, nie stanowi żadnego polepszenia, jednakże artykuł ten przewiduje, że pieniądze ściągnięte z tych kar, nie będą wpływały jak dotychczas do kasy zapomóg na kopalniach i hutach, lecz mają być przeznaczone na cele kulturalno-oświatowe według rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 68. w ustępie 2. podaje ustawy, które tracą moc obowiązującą po wejściu w życie rozporządzenia o najmie pracy pomiędzy innymi w punkcie c. traci moc obowiązującą § 105 ustawy przemysłowej, który zasadniczo reguluje czas pracy w szczególności podczas niedziel i świąt a także czas pracy młociących i kobiet. Z chwilą wprowadzenia rozporządzenia o najmie pracy nie byłoby żadnej ustawy, regulującej czas pracy w niedziele i święta, albowiem tego rodzaju przepisy ujęte są w ustawie o czasie pracy z dnia 18. grudnia 1918 która dotychczas na górnośląskiej części Województwa Śląskiego nie obowiązuje.

Dlatego też Zespoły Pracy uważają, że Sejm Śląski powinien najpierw rozciągnąć ustawę o czasie pracy na tutejszym terenie, dopiero później pomyśleć o rozciągnięciu rozporządzenia o najmie pracy. W przeciwnym wypadku wprowadzi rozciągnięcie rozporządzenia o najmie pracy dezorientację w obowiązującej obecnie ustawodawstwie socjalnem krzywdząc bardzo poważnie warstwę robotniczą górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

SZczęść Boże!

Za Zespoły Pracy Zawodowych Związków

Górnich i Hutniczych.

/-/ Król.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Administracyjno-Samorządowej w sprawie odpowiedzialności funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego i funkcjonariuszów publicznych, nie podlegających przepisom dyscyplinarnym wydanym dla całego obszaru Rzeczypospolitej Polskiej.

Wniosek wszystkich Klubów Sejmu Śląskiego w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego /druk nr. 19/III/ był przedmiotem obrad na posiedzeniu Komisji Prawniczej w dniu 13. lipca br. i został przekazany do Komisji Administracyjno-Samorządowej, jako właściwej. W międzyczasie wpłynął do Komisji Administracyjno-Samorządowej wniosek Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy w sprawie odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszów publicznych, nie podlegających przepisom dyscyplinarnym wydanym dla całego obszaru Rzeczypospolitej Polskiej /druk nr. 126/III/ Komisja Administracyjno-Samorządowa na posiedzeniu w dniu 9. października br. rozpatrywała obydwa wnioski, postanowiła połączyć obydwa wnioski i powzięła następującą uchwałę:

"Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką do przedłożenia do dnia 15. grudnia br. Komisji projektu ustawy o odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszów publicznych, nie podlegających przepisom dyscyplinarnym dla całego obszaru Rzeczypospolitej Polskiej, którego zasadnicza treść pokrywałaby się z treścią rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. lutego 1938r. przy ewentualnem uwzględnieniu tych zmian, któreby się wyłaniały z odrębnych stosunków, panujących w Województwie Śląskiem.

"Dla przygotowania niniejszej sprawy wnosimy o przekazanie niniejszego wniosku do Komisji Prawnej."

Imieniem Komisji Administracyjno-Samorządowej wnoszę o przyjęcie powyższej uchwały.

Katowice, dnia 18. października 1931r.

Sprawozdawca:

/-/ Jan Koj.

Wojewoda Śląski
L.dz. PH.- 318/15

Katowice, dnia 23.paźdz.1931r.

Przedmiot: prawo górnicze.

D o

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w Katowicach.

Na zasadzie art.23 ustawy konstytucyjnej z dnia 15.lipca 1920r., zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73, poz.497/ oraz zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 12.czerwca 1931r. mam zaszczyt przesłać w załączeniu projekt ustawy w sprawie wyrażenia zgody na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29.listopada 1930r. zawierającego prawo górnicze /Dz.U.R.P.Nr.85, poz.654/, z prośbą o umieszczenie projektu tego na porządku obrad Sejmu Śląskiego.

W o j e w o d a :
/-/ Dr.Grażynski

U S T A W A

z dnia 1931r.
o wyrażeniu zgody na wejście w życie na obszarze
Województwa Śląskiego Rozporządzenia Prezydenta
Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930,,
zawierającego prawo górnicze.-

Art. 1.

Stosownie do przepisów art. 8 a ustawy z dnia 15 lipca 1920r. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73, poz.497/ w brzmieniu ustawy z dnia 8 marca 1921r. /Dz.U.R.P.Nr.26, poz.146/ Sejm Śląski wyraża zgodę na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930r. zawierającego prawo górnicze /Dz.U.R.P.Nr.85 poz. 654/..-

Art. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

U z a s a d n i e n i e .

Wniosek ten ma na celu wprowadzenie jednolitych norm prawnych w zakresie górnictwa, co dla należytego rozwoju przemysłu górniczego ma ważne znaczenie.-

L.dz.1289/31

- Wojewoda Śląski -

Katowice, 23. października 1931r.

L.: PH. 1844.

Przedmiot: Rozporządzenie
Prezydenta Rzeczypospolitej
z dnia 1. czerwca 1927r.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w Katowicach.

Na podstawie art. 23 ustawy konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1930r. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz. U.R.P. Nr. 73 poz. 497/ oraz zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 12. czerwca 1931r. mam zaszczyt przesłać w załączeniu Panu Marszałkowi projekt ustawy o wyrażeniu zgody na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1. czerwca 1927r. o przekazaniu dotychczasowej kompetencji Ministra Przemysłu i Handlu w sprawach bractw górniczych Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej, a kompetencje Urzędów górniczych w tychże sprawach Urzędowi Wojewódzkiemu /Dz.U.R.P. Nr. 51 poz. 454/ z prośbą o umieszczenie projektu tego na porządku obrad Sejmu Śląskiego. -

W o j e w o d a :

/-/ Dr. Grażyński.

U s t a w a

z dnia1931r.

o wyrażeniu zgody na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1. czerwca 1927r. o przekazaniu dotychczasowej kompetencji Ministra Przemysłu i Handlu w sprawach bractw górniczych Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej a kompetencji Urzędów górniczych w tychże sprawach Urzędowi Wojewódzkiemu.-

Art. 1.

Stosownie do przepisów art. 8 a ustawy z dnia 15. lipca 1920r. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz. U.R.P. Nr. 73 poz. 497/ w brzmieniu ustawy z dnia 8. marca 1921r. /Dz.U.R.P. Nr. 26 poz. 146/ Sejm Śląski wyraża zgodę na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1. czerwca 1927r. o przekazaniu dotychczasowej kompetencji Ministra Przemysłu i Handlu w sprawach bractw górniczych Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej, a kompetencji Urzędów Górniczych w tychże sprawach Urzędowi Wojewódzkiemu /Dz.U.R. P.Nr. 51 poz. 454/.-

Art. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. -

Uzasadnienie.

Wniosek ten ma na celu skupienie wszystkich spraw dotyczących ubezpieczenia w resorcie Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

W N I O S E K

Komisji Petycyjnej w sprawie prośby Antoniny
D y g i z Katowic o przeniesienie zpowrotem
do służby na Śląsk.

Antonina D y g a jest rodowitą górnośląszczką, uchodźczynią ze Śląska Opolskiego, pracowała podczas plebiscytu i była czynną w III. powstaniu Śląskiem. Tam jeszcze ma swoją matkę - staruszkę, którą musi wspierać. Matka opiekuje się także nieletnim dzieckiem petentki. Po przejęciu Śląska przez Polskę petentka uzyskała posadę jako dozorczyńi więzienia w Katowicach, którą zajmowała aż do dnia 10. października 1930r. W tym dniu otrzymała przeniesienie w rzekomym interesie służby do Lipna, gdzie do dnia dzisiejszego pełni te same funkcje dozorczyńi więzienia. Wskutek tego przeniesienia petentka jest poważnie poszkodowana moralnie i materialnie. Nie może odwiedzać ani matki, ani dziecka wskutek znacznych kosztów podróży, powtórnie utraciła 40% - owy dodatek wojewódzki a w następstwie tego nie może wspierać ani staruszki matki, ani swego dziecka. Petentce stała się krzywda.

Przeniesienie jej do Lipna stoi w sprzeczności z artykułem 33. Statutu Organicznego Województwa Śląskiego, który opiewa: "że urzędnicy państwowi pochodzący z Województwa Śląskiego, przy równych kwalifikacjach mają pierwszeństwo przy obsadzaniu stanowisk państwowych. Wprawdzie administracja sądownictwa nie należy do kompetencji Sejmu Śląskiego, ale artykuł 33 Statutu Organicznego Województwa Śląskiego nie odnosi się wyłącznie do urzędników płatnych ze Skarbu Śląskiego, lecz mówi wogóle o wszystkich urzędnikach państwowych - a więc i o tych, którzy podlegają władzom centralnym we Warszawie.

Komisja Petycyjna zajmowała się tą sprawą na posiedzeniu w dniu 7. października br. i mając na uwadze powyższy przepis Statutu Organicznego, przyjęła następującą rezolucję:

"Sejm Śląski, powołując się na artykuł 33 Statutu Organicznego Województwa Śląskiego, wzywa Pana Wojewodę, aby odniósł się do Ministerstwa Sprawiedliwości z wnioskiem o przeniesienie zpowrotem Antoniny D y g i z L i p n a do jednego z więzień śląskich w charakterze dozorczyńi".

S p r a w o z d a w c a:

/-/ Elżbieta Korfantowa m.p.

S P R A W O Z D A N I EKomisji Administracyjno-Samorządowej

w sprawie wniosku Śląskiej Rady Wojewódzkiej o uchwalenie projektu ustawy o powiatowych związkach komunalnych /druk 37/III/.

Sprawozdawca: poseł Jan K ę d z i o r .

W y s o k i S e j m i e !

Śląska Rada Wojewódzka przedkładając Sejmowi Śląskiemu projekt ustawy o powiatowych związkach komunalnych omawia istniejący obecnie w naszym Województwie stan prawny w dziedzinie organizacji samorządu powiatowego, wyjaśnia sprawę ustroju samorządu powiatowego w górnosłaskiej części Województwa naszego opierającego się na ordynacji powiatowej z 13 grudnia 1872r. i 19 marca 1881r. tudzież podkreśla zmiany, jakie ordynacja przez późniejsze ustawy specjalne doznała. Podniosła także, że po zmianie suwerenności, rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 17. czerwca 1922r., wydane w porozumieniu ze Śląską Radą Wojewódzką, ustaliło w dziedzinie prawa wyborczego stan prowizoryczny, polegający na rozwiązaniu istniejących sejmików i wydziałów powiatowych i ustanowienie tymczasowych komisarycznych wydziałów powiatowych, działających jednocześnie jako sejmiki powiatowe.

Co do cieszyńskiej części Województwa Śląskiego, Śląska Rada Wojewódzka w uzasadnieniu powiada, że samorząd powiatowy w ścisłym słowa znaczeniu tam nie istniał. Jedynie w administracji dróg dopuszczono do głosu czynnik obywatelski ustawą z dnia 13 lutego 1881r. i ustawą z dnia 13 lipca 1889r. Lecz i tutaj ustawa śląska z dnia 27 lutego 1924r. zniósła ustawę krajową z 1887r. i wprowadziła tymczasowe komisaryczne wydziały dróg powiatowych w Bielsku i Cieszynie.

Uzasadnienie Śląskiej Rady Wojewódzkiej omawia dalej sprawę podziału administracyjnego naszego Województwa i zapowiada przedłożenie Sejmowi Śląskiemu projektu osobnej ustawy w tym przedmiocie, który obejmie wspólne przepisy, normujące postępowanie przy zmianie granic gmin i powiatów i regulujące stosunki prawno-majątkowe związków samorządowych, dotkniętych zmianą ich terytorjalnego obszaru.

Następnie Śląska Rada Wojewódzka uzasadnia swe stanowisko do poszczególnych artykułów projektu ustawy. Tutaj wyjmuje tylko te momenty, co do których stanowisko większości komisji różni się zasadniczo od stanowiska Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

1. Projekt Śląskiej Rady Wojewódzkiej przewidywał wybory pośrednie do rady powiatowej. Radnych powiatowych wybierać mieli radni gminni, których gminy wchodziły w skład powiatowego związku komunalnego. Przy powzięciu tego stanowiska Śląska Rada Wojewódzka kierowała się poglądem, że samorząd powiatowy ma charakter ogniwa pośredniego między samorządem gminnym a wojewódzkim.

Działalność samorządu powiatowego zdaniem Śląskiej Rady Wojewódzkiej ma przede wszystkim uzupełnić działalność samorządu gminnego i sądzi zatem, że na skutek tego charakteru, samorządu powiatowego zainteresowanie szerokich mas tym samorządem jest słabsze od zainteresowania samorządem gminnym i wojewódzkim i wyprowadza wniosek, że zasada wyborów pośrednich do rad powiatowych jest najodpowiedniejszą. Lecz przy rozwiązywaniu problemu pośredności Śląska Rada Wojewódzka natrafiła także na trudności i sama przyznaje, że zasada równości musi przy tym systemie wyborów doznać pewnego uszczerbku, ponieważ ilość członków rad gminnych nie jest w górnośląskiej części Województwa Śląskiego dostosowana w sposób należyty do wielkości gmin pod względem zaludnienia.

Zdarza się, że gminy wielkie posiadają ilość członków rady gminnej równą ilości radnych gminnych w gminach małych. Ażeby zbliżyć się do zasady równości projekt ustawy pozostawia ustalenie okręgów wyborczych w powiecie statutowi miejscowemu przez co reprezentacje powiatowe będą mogły uwzględnić stosunki lokalne, łącząc w osobne okręgi wyborcze gminy małe, w osobne zaś gminy większe co do liczby ludności.

2. Projekt Śląskiej Rady Wojewódzkiej przewidywał, że przewodniczącym rady powiatowej jest starosta, czyli Śląska Rada Wojewódzka, przyjęła bez żadnych uwag zasady dawniejszej niemieckiej ordynacji powiatowej.

3. W artykule 29 projektu ustawy powiedziano, że w razie przeszkody w osobie starosty zastępuje go w urzędzie przewodniczącego wydziału powiatowego urzędujący zastępca starosty. Śląska Rada Wojewódzka nie objaśnia swego stanowiska w tym względzie, choć przepis taki wprowadza nowość w dotychczas obowiązującym ustawodawstwie. Według § 75 w górnośląskiej części obowiązującej jeszcze ordynacji powiatowej, starostę, jako urzędnika państwowego, zastępowali deputowani, którzy w liczbie dwóch wybierani byli przez radę powiatową i na ten urząd przez Wojewodę zatwierdzani. W przypadku krótszej przeszkody w osobie starosty zastępować mógł starostę także sekretarz powiatowy.

Deputowani wymienieni pełnili także zastępstwo przewodniczącego wydziału powiatowego, jak to § 136 wspomnianej ordynacji powiatowej stanowi; nie mógł go jednakże nawet w okresie krótkiej nieobecności zastępować urzędnik państwowy jakim jest sekretarz powiatowy. Jeżeli więc zaszedł wypadek, że deputowani nie mogli zastępować przewodniczącego Wydziału, to według § 136 wspomnianej ordynacji zastępował przewodniczącego wydziału powiatowego przez wydział powiatowy wybrany na to stanowisko członek tegoż wydziału. Z ducha dotychczas obowiązującej ordynacji powiatowej wypływa wniosek, że nawet starostę jako kierownika w administracji państwowej w powiecie zastępować mógł czynnik obywatelski /deputowany/ ale przewodniczącego organu wykonawczego samorządu powiatowego nie mógł zastępować urzędnik państwowy /sekretarz/ lecz tylko czynnik obywatelski /deputowany lub członek wydziału/.

4. W razie rozwiązania rady powiatowej artykuł 61 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej przewidywał powołanie komisarycznych wydziałów powiatowych, pełniących do dnia ukonstytuowania się nowowybranej rady jednocześnie funkcje rady powiatowej.

W dniu 28 kwietnia br. Komisja wysłuchiwała referatów PP. Posłów Broncl i Koj a i przystąpiła do generalnej dyskusji, w toku której poszczególne zespoły poselskie zajęły stanowisko do projektu ustawy. Przedstawiciele N.C.H.Z.P. niemal bez zastrzeżeń wypowiedzieli się za projektem Śląskiej Rady Wojewódzkiej. Przedstawiciele Zespołu Posłów CH.D. i N.P.R. podnieśli, że programową ich zasadą są wybory bezpośrednie, jednakże w kwestji wyborów do rady powiatowej gotowi są odstąpić od tej zasady i zgodzić się na wybory pośrednie, mając na uwadze dużą liczbę wyborów bezpośrednich na Śląsku jak wybory do Senatu, Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Sejmu Śląskiego i rad gminnych. Zgłosili jednakże w tym

względnie poprawki, zdążające do usunięcia okręgów wyborczych, których utworzenie natrafić musiało na poważne trudności i kwestję tę pragnęli rozwiązać w ten sposób, by radni gminni byli elektorami całego powiatu, nie okręgów czy gmin. Ponadto przepisy wyborcze pragnęli rozszerzyć, aby zabezpieczyć nawet przy tej małej liczbie wyborców czystość i tajność wyborów. Domagali się także, by terminologję "rada powiatowa" zmieniono na "Sejmik powiatowy", ponieważ nazwa ta zdaniem ich ma w Polsce swoje historyczne uzasadnienie, a na Śląsku oddawna jest przyjętą.

Zapowiedzieli również poprawkę, że zastępcą przewodniczącego wydziału powiatowego ma być członek wydziału, nie zastępca starosty, którego to stanowiska ustawodawstwo dotychczasowe wcale nie zna, a utworzenie go niepotrzebne za sobą pociągnie wydatki.

Godząc się na zasadę, że zająć może potrzeba rozwiązania rady powiatowej, to jednak przedstawiciele CH.D. i N.P.R. sprzeciwili się jednoczesnemu złożeniu z urzędu członków wydziału powiatowego i wywodzili, że wybór członków wydziału powiatowego wymaga zatwierdzenia Wojewody Śląskiego i może nie uzyskać tego zatwierdzenia, że członek wydziału podlega przepisom dyscyplinarnym jak urzędnicy państwowi i że z tych względów jak też przez wzgląd na ciągłość administracji samorządowej powiatu należy, w razie rozwiązania rady powiatowej, członków wydziału powiatowego na urzędach ich utrzymać i nadto wydziałowi temu powierzyć aż do wyboru nowej rady sprawowanie funkcji rady powiatowej.

Przedstawiciele Klubu Niemieckiego zgłosili wniosek, by wybory do rady powiatowej odbywały się systemem wyborów tajnych i bezpośrednich. Domagali się również, by rada powiatowa wybierała przewodniczącego z pośród swego grona i by rozwiązanie rady powiatowej nie miało wpływu na okres urzędowania członków wydziału powiatowego.

Przedstawiciel Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego bronił projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej a w formie kategorycznej sprzeciwiał się powierzeniu funkcji zastępcy przewodniczącego wydziału powiatowego pochodzącemu z wyboru członkowi tegoż wydziału.

Na życzenie referentów dalszą dyskusję odroczone, aby im umożliwić opracowanie danych odpowiednio do wysuniętych przez poszczególne ugrupowania poselskie dezyderatów.

W dniu 29 maja 1931r. Komisja przystąpiła do dalszej dyskusji. P.poseł Koj w swoim referacie wypowiedział pomiędzy innemi opinię, że przed przystąpieniem do czytania projektu ustawy zalecałoby się zastanowić nad tem, czy nie byłoby rzeczą celową unormować wszystkie ustawy samorządowe /ordynację powiatową miejską i wiejską/ w jednej ustawie samorządowej, jak to usiłuje uczynić Dr. Windakiewicz w tygodniku "Samorząd". Podobne unormowania zdaniem p.posła Koja miałyby tę dobrą stronę, że danoby samorządowcom do ręki jedną ustawę w zwięzłej formie. Niektóre postanowienia w ordynacji powiatowej, miejskiej czy wiejskiej są identyczne i przez wydanie jednej ustawy samorządowej unikłoby się powtarzania postanowień i niejednorodności jak to naprzykład ma miejsce obecnie na Śląsku, gdzie cenzus wieku do nabycia prawa wyborczego jest różny. P.Poseł Koj nadmienił dalej, że uchwalenie jednej ustawy samorządowej wymaga jednakże dłuższego czasu do przygotowania i dłuższego studjum. Pod uwagę należałoby wziąć także i okoliczność, że Rząd Centralny przygotowuje projekt małej ustawy samorządowej. Ostateczne unormowanie ustaw samorządowych uzależnione jest według p.posła Koja od uchwalenia nowej konstytucji.

Opinia P.Posła Koja wywołała ożywioną dyskusję. Przedstawi-

ciel Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego oświadczył, że opracowanie takiego jednolitego projektu ustawy jest możliwe i iż projekt taki w ciągu coś czterech miesięcy może być Sejmowi Śląskiemu przedłożony. Oświadczenia te wniósł nowy moment w pracy Komisji i na skutek tych oświadczeń Komisja obrady swoje odroczyła.

W międzyczasie odbył się w Katowicach - Wojewódzki Zjazd Powiatów i to w dniu 7 czerwca 1931r., w którym członkowie Komisji Administracyjno-Samorządowej w charakterze gości brali udział. Na Zjeździe tym Naczelnik Wydziału Samorządowego P.Dr.Dworzański omówił szczegółowo projekt ustawy o powiatowych związkach komunalnych i w końcu wspomniał o tem, że przy obradach Komisji Sejmu Śląskiego nad tym projektem wyłoniła się koncepcja uregulowania ustawodawstwa samorządu powiatowego nie drogą osobnej ustawy, ale drogą ustawy ogólnej o samorządzie komunalnym w naszym Województwie. W dyskusji jako pierwszy zabrał głos przewodniczący Zarządu Związku Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej p.Dr.Jaroszyński i podkreślił, że reforma ustroju samorządu powiatowego w Województwie Śląskiem mieć może charakter tylko tymczasowy i podniósł, że należy unikać odbiegania od obecnego stanu rzeczy.

Gdy następnie Komisja zebrała się w dniu 19.czerwca br., musiała naprzód zdecydować, czy pragnie kontynuować swoje obrady nad projektem Śląskiej Rady Wojewódzkiej, czy też czekać na przedłożenie nowego projektu ustawy po myśli koncepcji p.Posła Koja. Po omówieniu sprawy Komisja przeszła do przekonania, że domaganie się opracowania wyczerpującego sprawę samorządu projektu odwlec by musiało na długi czas powołanie do życia samorządu powiatowego w naszym Województwie.

W szeregu następnych posiedzeń Komisja załatwiła projekt ustawy wprowadzając do niego zmiany, które następnie wymienię, odraczając rozpatrywanie przepisów artykułów 8 - 21 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej, które zawierały przepisy o sposobie wyboru radnych powiatowych, co do której to materji Zespół Posłów Ch.D. i N.P.R. zapowiedział zgłoszenie poprawek. Przed ukończeniem prac nad projektem o powiatowych związkach komunalnych wpłynął do Komisji wniosek Zespołu Posłów CH.D. i N.P.R. o uchwalenie jednolitej ordynacji wyborczej tak do rad powiatowych jak też i gminnych. Komisja na skutek tego wniosku postanowiła wyłączyć z ustawy o powiatowych związkach komunalnych przepisy, normujące sposób wyboru członków rad powiatowych i wypowiedziała się w zasadzie za przyjęciem zgłoszonego przez CH.D. i N.P.R. projektu ustawy.

Poprzednio wymienione zagadnienia do projektu ustawy o powiatowych związkach komunalnych załatwiono w sposób następujący:

1/ Poprawka Ch.D. i N.P.R. domagająca się zmiany terminologii "rada powiatowa" na "sejmik powiatowy" nie uzyskała większości w Komisji.

2/ Większość Komisji wypowiedziała się za wyborem prezesa rady powiatowej z pośród jej groha. Odnosna poprawka znalazła swój wyraz w artykule 10 w zmodyfikowanym przez Komisję projekcie ustawy. Przy przyjęciu tej poprawki większość Komisji pragnęła uwzględnić w większym mierze czynnik obywatelski.

3/ Większością przyjęto poprawkę, że w razie przeszkody w osobie przewodniczącego wydziału powiatowego zastępuje go najstarszy wiekiem członek tegoż wydziału. /Art.16 według wniosku Komisji/ Także przy powzięciu tej uchwały wzgląd na podniesienie znaczenia czynnika obywatelskiego odegrał poważną rolę. Nad wnioskiem tym dyskutowano kilkakrotnie poproszono nawet na posiedzenie Marszałka Sejmu Pana Wolnego w roli eksperta. Przedstawiciel Urzędu Wojewódzkiego uchwałę Komisji tłumaczył jako konflikt konstytucyjny i zgłosił następujące oświadczenie:

"Jeżeli chodzi o artykuł 16 ustawy o powiatowych związkach komunalnych, to powtarzam swoje zastrzeżenia z poprzednich posiedzeń, a mianowicie, że przepis ustępu 2 artykułu 16 projektu ustawy w brzmieniu uchwalonem przez większość Komisji, pozostaje w kolizji z art. 67 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Poza tem nadmieniam, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w swoim czasie wyraziło zapatrywanie, że projekty ustaw dotyczące ustroju związków samorządowych pierwszego i drugiego stopnia, t. zn. gmin i powiatów, należy traktować jako zagadnienie ustroju wewnętrznego Województwa Śląskiego. W związku z tem projekty te mogą przychodzić do skutku w trybie ustalonym przez statut organiczny Województwa Śląskiego dla ustaw o wewnętrznym ustroju tegoż Województwa, to znaczy w trybie art. 15. statutu organicznego. Zapatrywania tego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przez pisemną enuncjację do tej pory nie porzuciło.

Z uwagi na to zachodzi niebezpieczeństwo, że projekt ustawy nie uzyska zatwierdzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, jeżeli Ministerstwo podzieli to zapatrywanie, iż w mowie będący przepis koliduje z ustawą konstytucyjną.

Artykuł 67 Konstytucji Rzeczypospolitej, na który powołał się Naczelnik p. Dr. Dworzański brzmi:

"Prawo stanowienia w sprawach, należących do zakresu działania samorządu, przysługuje radom obieralnym. Czynności wykonawcze samorządu wojewódzkiego i powiatowego należą do organów, utworzonych na zasadzie zespolenia kolegów, obieranych przez ciała reprezentacyjne, z przedstawicielami państwowych władz administracyjnych i pod ich przewodnictwem".

Wnioskodawcy wywodzili, że wymieniony przepis Konstytucji nie może ograniczać postanowień artykułu 4 liczba 2 statutu organicznego, który mówi, że "ustawodawstwo śląskich władz administracyjnych i o samorządzie powiatowym i gminnym tudzież podział administracyjny Śląska jest zastrzeżone dla ustawodawstwa Sejmu Śląskiego. Przypuszczać z całą pewnością należy, że Sejm Rzeczypospolitej odstąpił niektóre z uprawnień swoich Sejmowi Śląskiemu i wcale nie miał zamiaru okrojenia praw Województwa Śląskiego, nadanych mu w statucie organicznym nazwanym uroczystie ustawą konstytucyjną. Według wnioskodawców mylnem jest także twierdzenie, że Konstytucja Rzeczypospolitej jako ustawa późniejsza zniosła lub ograniczyła niektóre przepisy statutu organicznego.

Poza tem wnioskodawcy wywodzili, że wniesiona przez nich poprawka w niczem nie narusza postanowień konstytucji Rzeczypospolitej. Przewodnictwo w wydziale powiatowym Komisja pragnie nadać staroście, więc przedstawicielowi państwowej władzy administracyjnej tak jak to przepis konstytucji postanawia. Większość Komisji nie podzieliła także zapatrywania przedstawiciela Urzędu Wojewódzkiego, że ustawy o samorządzie powiatowym muszą być podpisane przez Prezydenta Rzeczypospolitej i stwierdziła, że według nieulegającego wątpliwościom przepisu statutu organicznego, tylko ustawa o wewnętrznym ustroju ma być podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej.

4/ Komisja przyjęła poprawkę, by z chwilą rozwiązania rady powiatowej istniejącej w tym momencie wydział powiatowy nie dzielił losu rady, lecz by istniał dalej, i spełniał ponadto funkcje rady powiatowej.

Do Komisji wpłynęła także petycja miasta Bielska, zawierająca prośbę o utrzymaniu nadanej temu miastu w roku 1869 autonomji i o uznanie tej gminy jako samoistnego powiatu miejskiego. Większość Komisji przychyliła się do tej prośby i przyjęła w projekcie ustawy odpowiednią poprawkę. Miasto Bielsko ma blisko 25 000 mieszkańców więc tyle, ile w górnośląskiej części potrzeba, by miasto o tej liczbie mieszkańców mogło czynić starania o wydzielenie go z obrębu powiatu. Mimo tego faktu Komisja przy powzięciu swej uchwały nie kiero-

wała się jedynie miarą liczby mieszkańców, bo liczba mieszkańców, jako kryterjum czysto mechaniczne, nie może sama przesadzać potrzeby oraz celowości wyłączenia miasta z powiatu. Miasto Bielsko, wybitnie uprzemysłowione, zdaniem większości Komisji zasługuje na to, by było powiatem miejskim.

Ustaliwszy te wytyczne Komisja uchwaliła ostateczne brzmienie projektu ustawy wprowadzając do niej jeszcze poprawki pomniejszej wagi, których zestawienie do sprawozdania dołączam, a które umieszczono są ponadto w projekcie Komisji.

Przedstawiciele N.C.H.Z.P. sprzeciwili się poprawkom większości Komisji i zgłaszali wnioski mniejszości. Wnioski te w sprawozdaniu również zamieszczam.

W imieniu Komisji Administracyjno-Samorządowej wnoszę:
Wysoki Sejm raczy uchwalić ustawę o Powiatowych Związkach Komunalnych.

Katowice, dnia 10. listopada 1931r.

Przewodniczący i Sprawozdawca Komisji:

/-/ Jan Kędzior .

U S T A W A

z dnia 1938 roku

o powiatowych związkach komunalnych w Województwie
Śląskiem.

Rozdział I.

O obszarze, o członkach, o zakresie działania i o
organach ustrojowych powiatowego związku komunal-
nego.

Art. 1.

Każdy powiat jest jednostką samorządu terytorjalnego /powszechnego/
Samorząd ten sprawuje w powiecie powiatowy związek komunalny, który jest
korporacją terytorjalną i osobą prawną.

Art. 2.

1. Obszar poszczególnych powiatów, postępowanie przy zmianie ich
granic oraz przy tworzeniu osobnych powiatów miejskich określa ustawa
o podziale administracyjnym Województwa Śląskiego.

2. Zmiana granic powiatu pociąga za sobą jednocześnie zmianę
obszeru danego powiatowego związku komunalnego.

Art. 3.

Członkami powiatowego związku komunalnego są członkowie tych
miast i gmin wiejskich, których obszar wchodzi w skład danego powiatu.

Art. 4.

1. Zakres działania powiatowego związku komunalnego obejmuje
sprawy samorządowe i sprawy poruczone.

2. Sprawami samorządowymi są te sprawy administracji publicznej,
które przez ustawy przekazane są powiatowym związkom komunalnym do
samodzielnego normowania i załatwiania we własnym imieniu oraz te
sprawy, niezestrzeżone przez ustawy innym władzom i instytucjom pu-
blicznym, których normowanie i załatwianie powiatowe związki komunal-
ne przejmą na siebie dobrowolnie.

3. Do spraw poruczonych należą te sprawy, które powiatowe związki
komunalne lub ich organa załatwiają z mocy ustawy jako organa wykonaw-
cze Państwa lub Województwa Śląskiego jako związku samorządu powszech-
nego.

Art. 5.

1. Organami powiatowego związku komunalnego są rada powiatowa
i wydział powiatowy.

2. W miastach Katowice, Bielsko i Królewska Huta stanowiących
osobne powiaty miejskie, zadania należące do powiatowych związków
komunalnych, spełniają przedstawicielstwa tych miast stosownie do
przepisów obowiązujących w tej mierze osobnych ustaw.

Rozdział II.

O Radzie powiatowej.

Art. 6.

1. Rada powiatowa jest ciałem reprezentacyjnym ogółu członków powiatowego związku komunalnego.

2. Liczba członków rad powiatowych /radnych powiatowych/ wynosi:

a/ w powiatach o ludności nieprzekraczającej 50.000 mieszkańców - 24 radnych powiatowych,

b/ w powiatach o ludności powyżej 50.000 do 100.000 mieszkańców - 30 radnych powiatowych,

c/ w powiatach o ludności powyżej 100.000 do 150.000 mieszkańców - 36 radnych powiatowych oraz

d/ w powiatach o ludności powyżej 150.000 mieszkańców - 42 radnych powiatowych.

3. Liczbę ludności w powiecie przyjmuje się zgodnie z wynikami ostatniego powszechnego spisu ludności.

Art. 7.

Sposób wyboru członków rad powiatowych określi osobna ustawa w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i gminnych w Województwie Śląskiem.

Art. 8.

1. Mandat radnego powiatowego jest urzędem niepłatnym. Radni powiatowi mają jednak prawo do zwrotu kosztów podróży, do diet dziennych i do zwrotu rzeczywistych wydatków w razie delegowania ich w interesie powiatowego związku komunalnego. Prawo to ureguje statut powiatowy.

2. Każdy członek powiatowego związku : jest obowiązany przyjąć wybór na radnego powiatowego. Odmówić przyjęcia wyboru lub złożyć mandat może tylko w wypadkach, określonych ustawą w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i gminnych.

Art. 9.

1. Radni powiatowi składają przed objęciem swych czynności do rąk przewodniczącego wydziału powiatowego przyrzeczenie według następującego brzmienia:

"Przyrzekam uroczyście, że obowiązki radnego powiatowego będę pełnił sumiennie i uczciwie, kierując się interesem powiatowego związku komunalnego i dobrem Rzeczypospolitej Polskiej".

2. Złożenie przyrzeczenia stwierdza się przez podpisanie odpowiedniego protokołu.

3. Po złożeniu przyrzeczenia wydaje przewodniczący wydziału powiatowego wybranym radnym powiatowym dowody, stwierdzające ich charakter członków rady powiatowej.

Art. 10.

1. Pierwsze konstytuujące posiedzenie rady powiatowej zwołuje starosta, jako przewodniczący wydziału powiatowego w ciągu 3 tygodni po przeprowadzeniu wyboru radnych powiatowych ze pomocą wezwań, które muszą być doręczone radnym powiatowym co najmniej na 3 dni przed terminem posiedzenia.

2. Po złożeniu przyrzeczenia przez radnych powiatowych, o ile to nie nastąpiło przed posiedzeniem, przystępuje rada powiatowa do wyboru z pośród swego grona 5 członków prezydium rady powiatowej, składającego się z przewodniczącego, jego zastępcy i 3 sekretarzy. Członków prezydium rady powiatowej wybiera się na okres jednego roku w głosowaniu tajnym. Przewodniczącego i jego zastępcy wybiera rada powiatowa zwykłą większością głosów, pozostałych 3 członków prezydium wybiera się sposobem stosunkowym. Jeżeli niema sprzeciwu, wybór na odpowiedni wniosek w tej sprawie może się odbyć przez akklamację.

Art.11.

1. Posiedzenie rady powiatowej zwołuje przewodniczący tejże lub urzędujący jego zastępca w miarę potrzeby w porozumieniu z starostą jako przewodniczącym wydziału powiatowego.

2. Przewodniczący jest obowiązany w ciągu miesiąca uczynić zadość żądaniu wydziału powiatowego lub co najmniej $\frac{1}{3}$ części ustawowej liczby radnych powiatowych, o zwołanie posiedzenia rady powiatowej, jeżeli żądanie to doręczona mu będzie na piśmie przy określaniu spraw, które powinny być umieszczone na porządku obrad.

3. Radni powiatowi otrzymać powinni zawiadomienie o zwołaniu posiedzenia wraz z porządkiem obrad, ustalonym przez przewodniczącego. Statut powiatowy, zawierający regulamin czynności rady powiatowej, określi warunki, pod którymi sprawy, nieobjęte porządkiem obrad, ustalonym przez przewodniczącego, mogą być przedmiotem obrad i uchwał rady.

4. Posiedzenia rady powiatowej są publiczne. Na wniosek starosty lub co najmniej 5 radnych powiatowych może rada powiatowa uchwalić tajność obrad. Rozprawy nad preliminarem budżetowym powiatowego związku komunalnego muszą być jawne.

5. Członkowie wydziału powiatowego oraz przedstawiciele władzy nadzorczej uczestniczą z urzędu w obradach i mają prawo przemawiania poza kolejną zapisanych do głosu mówców celem udzielania wyjaśnień lub złożenia oświadczeń.

6. Przewodniczący otwiera i zamyka obrady, kieruje nimi i przestrzega porządku na posiedzeniu.

7. O każdym posiedzeniu rady powiatowej powinien przewodniczący rady powiatowej zawiadomić Wojewodę Śląskiego i wydział powiatowy z podaniem porządku obrad.

Art.12.

1. Do powzięcia ważnych uchwał rady powiatowej niezbędną jest obecność co najmniej połowy ustawowej liczby radnych powiatowych.

2. Z wyjątkiem uchwał, dotyczących ustalenia preliminarza budżetowego, zaciągnięcia pożyczki długoterminowej tj. spłacalnej w dłuższym okresie czasu niż jeden rok oraz sprzedaży nieruchomości majątku powiatowego, wystarczającą do powzięcia ważnych uchwał rady powiatowej jest obecność $\frac{2}{3}$ części ustawowej liczby radnych powiatowych, jeżeli pierwsze posiedzenie rady, zwołano dla załatwienia tych spraw, do skutku nie doszło z powodu braku kompletu, określonego w ustępie 1.

Art.13.

1. Uchwały rady powiatowej zapadają zwykłą większością głosów oddanych, bez uwzględnienia wstrzymujących się od głosowania i głosów nieważnych. W razie równości głosów uważa się wniosek za odrzucony. W razie równości głosów przy wyborach rozstrzyga los.

2. Głosowanie jest jawne na żądanie jednej trzeciej części obecnych radnych powiatowych musi być zarządzane głosowanie tajne albo imienne. Głosowanie przy wyborach jest tajne, o ile wybory w przypadkach, wymienionych w niniejszej ustawie, wobec braku sprzeciwu na zgłoszony w tej mierze wniosek nie odbywają się przez akklamację.

Art. 14.

Radny powiatowy nie może brać udziału w obradach i głosowaniu nad temi sprawami, które dotyczą go osobiście albo dotyczą interesów jego małżonki, jego krewnych lub powinowatych do trzeciego stopnia włącznie. O tem, czy takie okoliczności zachodzą, rozstrzyga w razie wątpliwości rada powiatowa ostatecznie.

Art. 15.

1. W przypadkach szczególnej potrzeby może rada powiatowa wybrać komisję dla rozpatrzenia poszczególnych spraw i przygotowanie uchwał rady.

2. Z każdego posiedzenia rady powiatowej, będzie spisany protokół, który podpisują przewodniczący oraz 2 członków prezydium albo 2 innych radnych powiatowych, obecnych na posiedzeniu. Protokół powinien być sporządzony najpóźniej do 8 dni po odbyciu posiedzenia.

3. Uchwały rady powiatowej będą w pełnym tekście przytoczone w treści protokołu, albo będą stanowić jego załączniki. W tym przypadku powinny być podpisane w ten sam sposób jak protokół.

4. W powiatowym dzienniku urzędowym należy ogłaszać uchwały rady powiatowej, których publikowanie wymagają przepisy lub których publikację zarządzi rada powiatowa albo wydział powiatowy, o ile uchwała nie zapadła na posiedzeniu tajnem. Przewodniczący jest obowiązany odpis protokołu obrad rady powiatowej przesłać niezwłocznie Wojewodzie Śląskiemu.

5. W powiatach, w których osobny powiatowy dziennik urzędowy nie jest wydawany, ogłoszenia, przepisane w niniejszej ustawie, należy umieszczać w gazecie urzędowej Województwa Śląskiego.

6. Szczegółowe przepisy o sposobie wyboru prezydium rady powiatowej, o sposobie zwoływania posiedzeń i regulaminie obrad, o władzy porządkowej, przewodniczącego na posiedzeniach i o jego prawie nakładania na radnych powiatowych, nie stosujących się do jego zarządzeń porządkowych, kar porządkowych, o czynnościach komisji i o innych sprawach, dotyczących czynności rady, wydane będą w drodze statutu powiatowego, zawierającego regulamin czynności rady powiatowej.

7. Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydania w drodze rozporządzenia wzoru statutu powiatowego, zawierającego regulamin czynności rady powiatowej.

Rozdział III.

O wydziale powiatowym.

Art. 16.

1. Wydział powiatowy składa się ze starosty jako przewodniczącego oraz z 6 członków.

2. W razie przeszkody w osobie starosty zastępuje go w urzędzie przewodniczącego wydziału powiatowego najstarszy wiekiem członek tegoż wydziału.

Art. 17.

1. Członków wydziału powiatowego wybiera rada powiatowa w głosowaniu tajnym sposobem wyborów stosunkowych.

2. Prawo wybieralności do wydziału powiatowego ma każdy członek powiatowego związku komunalnego, posiadający prawo wybieralności do rady powiatowej.

3. Nie można jednocześnie sprawować mandatów radnego powiatowego i członka wydziału powiatowego z wyboru. Przepisu tego nie stosuje się w razie wyboru na radnego powiatowego osoby, będącej członkiem ustępującego wydziału powiatowego, stoli tylko na czas przejściowy do czasu ukonstytuowania się nowowybranego wydziału powiatowego. Jeżeli w terminie posiedzenia konstytuującego nowowybranego wydziału powiatowego wybrany nie oświadczy, który wybór przyjmuje, uważa się to za zrzeczenie się urzędu członka wydziału powiatowego.

4. Wybory członków wydziału powiatowego powinny być przeprowadzone bezpośrednio po wyborze prezydium rady powiatowej na posiedzeniu konstytuującym.

Art. 18.

1. Okres urzędowania członków wydziału powiatowego trwa tak długo, jak długo spełnia swe czynności rada powiatowa, które ich wybrała. Okres ten trwa jednak w każdym razie do dnia ukonstytuowania się nowowybranego wydziału.

2. Do członków wydziału powiatowego mają zastosowanie przepisy art. 8.

Art. 19.

1. Członków wydziału powiatowego zatwierdza w ich urzędach Wojewoda Śląski.

2. Wojewoda Śląski może za zgodą Śląskiej Rady Wojewódzkiej odmówić zatwierdzenia wybranego kandydata.

3. Decyzje w sprawie zatwierdzenia członków wydziału powiatowego powinny być doręczone przewodniczącemu wydziału powiatowego w ciągu 5 tygodni, licząc od dnia wyborów. Od daty tych nie służy żaden środek odwoławczy.

4. Konstytuujące posiedzenie nowowybranego wydziału powiatowego powinno być zwołane po zatwierdzeniu co najmniej 4 członków wydziału powiatowego.

Art. 20.

1. Członkowie wydziału powiatowego składają przed objęciem urzędowania do rąk przewodniczącego przysięgę służbową według rot, ustalonej dla urzędników państwowych.

2. Przepis ustępu 2 art. 9 ma analogiczne zastosowanie.

Art. 21.

Członkowie wydziału powiatowego ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną z tytułu naruszenia swych obowiązków służbowych oraz z tytułu naruszenia przez zachowanie się w służbie lub poza służbą, godności lub zaufania, jakie związane są z piastowanym urzędem, według przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej burmistrzów miast.

Art.22.

1. Urząd członka wydziału powiatowego traci się:

- a/ wskutek zrzeczenia się, stosownie do przepisów ustawy w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i gminnych;
- b/ wskutek odmówienia złożenia przysięgi służbowej /art.20/;
- c/ wskutek utraty prawa wybieralności;
- d/ wskutek orzeczenia dyscyplinarnego.

2. O utracie urzędu orzeka w przypadkach, wymienionych w ustępie 1 pod lit. a, b i c wydział powiatowy.

Art.23.

W razie zawieszenia członka wydziału powiatowego w jego czynnościach urzędowych w związku z wszczęciem przeciwko niemu postępowaniem dyscyplinarnym /art.21/ oraz w razie innej przeszkody, uniemożliwiającej członkowi wydziału powiatowego pełnienie obowiązków służbowych, a trwających dłużej niż 6 tygodni, należy na czas trwania przeszkody powołać zastępcę z tej samej listy kandydatów według kolejności umieszczenia poszczególnych osób na liście /zastępstwo czasowe/. Do zastępcy, powołanego do czasowego zastępstwa, odnoszą się wszystkie przepisy, dotyczące członków wydziału powiatowego.

Art.24.

1. Wydział powiatowy załatwia sprawy, należące do jego zakresu działania, w obradach kolegialnych, na posiedzeniach niepublicznych.

2. Do powzięcia ważnej uchwały niezbędną jest obecność co najmniej połowy ustawowej liczby członków wydziału powiatowego oprócz przewodniczącego. Głosowanie jest jawne. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów oddanych.

3. Szczegółowe przepisy o załatwieniu spraw przez wydział powiatowy mogą być wydane w drodze statutu powiatowego, zawierającego regulamin czynności wydziału powiatowego. Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydania w drodze rozporządzenia wzoru statutu powiatowego, zawierającego regulamin czynności wydziału powiatowego.

Art.25.

1. Przepis art.14 ma odpowiednie zastosowanie z tą zmianą, że o istnieniu lub nieistnieniu przeszkody, wyłączającej członka wydziału powiatowego od obrad i głosowania, decyduje ostatecznie wydział powiatowy.

2. Jeżeli wskutek okoliczności, przewidzianych w poprzednim ustępie, wydział powiatowy nie byłby zdolny do powzięcia ważnej uchwały, wówczas uchwała w danej sprawie:

a/ rada powiatowa, jeżeli sprawa ta należy do spraw samorządowych /art.4/ oraz

b/ wydział powiatowy innego powiatowego związku komunalnego, wyznaczony przez Wojewodę, jeżeli dana sprawa należy do spraw poruczonych.

Art.26.

Posiedzenia wydziału powiatowego zwołuje przewodniczący wydziału powiatowego w miarę potrzeby, obowiązany zaś jest je zwołać na żądanie 3 członków wydziału w ciągu 2 tygodni.

Art. 27.

1. Wydział powiatowy może zawiesić wykonanie uchwały rady powiatowej, która zdoniem wydziału sprzeciwia się ustawom albo szkodzi interesom publicznym.

2. Uchwałę, zawieszającą wykonanie uchwały rady powiatowej, przedstawić należy wraz z jej uzasadnieniem radzie powiatowej na najbliższym posiedzeniu, która powinno być zwołane najpóźniej w ciągu 4 tygodni po powzięciu przez wydział powiatowy uchwały zawieszającej.

3. Jeżeli zawieszenie uchwały rady powiatowej nastąpiło ze względu na to, że uchwała ta sprzeciwia się ustawom, a na posiedzeniu rady powiatowej, zwołanem stosownie do poprzedniego przepisu, nie dojdzie do uzgodnienia poglądów, wówczas na uchwały wydziału powiatowego służy radzie powiatowej skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w ciągu 2 tygodni. Do wniesienia i popierania skargi imieniem rady powiatowej ustanowi rada powiatowa osobnego pełnomocnika.

4. Jeżeli zawieszenie uchwały rady powiatowej nastąpiło ze względów interesu publicznego, a na zwołanem w tym celu posiedzeniu nie dojdzie do uzgodnienia poglądów /ustęp 2/, wówczas przewodniczący wydziału powiatowego przedstawi niezwłocznie sprawę Śląskiej Radzie Wojewódzkiej do rozstrzygnięcia. Od uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej nie służy żaden środek odwoławczy. Uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej, powzięte w powyższych przypadkach, należy doręczyć wydziałowi powiatowemu.

5. Przewodniczącemu wydziału powiatowego służy prawo zawieszenia uchwał wydziału powiatowego z powodów, wymienionych w ustępie 1, w danym razie na zlecenie Wojewody Śląskiego. Do postępowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy ustępów 2, 3 i 4 z tą zmianą, że prawo skargi służy wydziałowi powiatowemu, który do wniesienia i popierania skargi ustanowi osobnego pełnomocnika.

Rozdział IV.

O urzędnikach i funkcjonariuszach niższych
powiatowego związku komunalnego.

Art. 28.

1. Stosunki służbowe, obowiązki i prawa urzędników i funkcjonariuszów niższych powiatowych związków komunalnych regulują przepisy ustawowe.

2. W granicach obowiązujących w tej mierze przepisów ustawowych każdy powiatowy związek komunalny jest obowiązany unormować w drodze statutu powiatowego wykaz stanowisk, etat stanowisk stałych oraz obowiązki i prawa swych urzędników i funkcjonariuszów niższych.

Art. 29.

Przewodniczącemu Wydziału powiatowego służy prawo do dodatku służbowego z tytułu czynności w wydziale powiatowym i z tytułu reprezentacji, oraz prawo do diet i zwrotu kosztów podróży z tytułu czynności, spełnianych poza stałym miejscem swego urzędowania. Normy powyższych świadczeń pieniężnych powinny być ustalone w statucie powiatowym.

Rozdział V.

O zakresie działania rady powiatowej i
wydziału powiatowego w sprawach samorządowych.

Art. 30.

1. Powiatowe związki komunalne zarządzają samodzielnie swoim majątkiem w ramach przepisów ustaw oraz rozporządzeń, normujących gospodarkę związków komunalnych.

2. Majątek zakładowy powiatowego związku komunalnego tworzą nieruchomości, ruchomości i wogóle wszelkie wartości, które nie są przeznaczone do zużycia lub do pokrycia bieżących potrzeb.

3. Powiatowe związki komunalne są obowiązane zachować swój majątek zakładowy w stanie o ile możliwości nieuszczerpionym. Pozbycie składowych części tego majątku, a w szczególności gruntów i budynków, może nastąpić w zasadzie pod warunkiem wyrównania uszczerpionych przez to wartości. Na odstąpienie od tej zasady może zezwolić władza nadzorcza.

4. Powiatowe związki komunalne są obowiązane prowadzić księgę inwentarza, która powinna zawierać dokładne zestawienie stanu czynnego i biernego ich majątku.

5. Powiatowe związki komunalne mogą urządzić i prowadzić zakłady użyteczności publicznej oraz przedsiębiorstwa w interesie publicznym.

Art.31.

1. Dochód z majątku ma być użyty przede wszystkim na utrzymanie, zarząd i na ulepszenie poszczególnych przedmiotów majątkowych a w szczególności zakładów, przedsiębiorstw i innych urządzeń. Nadwyżka dochodu może być użyta na pokrycie bieżących potrzeb.

2. Powiatowe związki komunalne są uprawnione do ustanawiania i pobierania na pokrycie swych wydatków danin publicznych stosownie do przepisów osobnych ustaw.

3. Powiatowe związki komunalne mogą zaciągnąć długoterminowe pożyczki na cele, które przynoszą trwałą korzyść, a w szczególności na cele inwestycyjne, jeżeli wydatków na te cele nie można pokryć z dochodów zwyczajnych, bez zbytniego obciążenia mieszkańców i wogóle płatników danin komunalnych. Na wyjątek od tych zasad może zezwolić władza nadzorcza. Na pokrycie bieżących potrzeb można zaciągnąć pożyczki krótkoterminowe, mające pokrycie w dochodach zwyczajnych danego roku administracyjnego i spłacalne najpóźniej w ciągu jednego roku.

4. Zarząd fundacji, którymi zarządza powiatowy związek komunalny, powinien być sprawowany według osobnych przepisów, regulujących administrację majątku fundacyjnego, a w szczególności według przepisów statutów fundacji.

Art.32.

1. Rok administracyjny powiatowych związków komunalnych pokrywa się z rokiem administracyjnym Województwa Śląskiego jako związku samorządowego.

2. Wydział powiatowy układa corocznie preliminarz budżetowy wydatków i dochodów powiatowego związku komunalnego na następny rok administracyjny i przedstawia go radzie powiatowej w takim terminie, by rada powiatowa mogła go rozpatrzyć i uchwalić co najmniej na 3 tygodnie przed początkiem nowego roku administracyjnego.

3. Wszelkie wydatki, które mają być dokonane w przypadkach pilnej potrzeby przez wydziały powiatowe poza uchwalonym budżetem, mają być przedstawiane radzie powiatowej w formie dodatkowego budżetu lub zmiany budżetu.

4. Najpóźniej z końcem 4 miesiąca po upływie danego roku administracyjnego przedstawi wydział powiatowy radzie powiatowej sprawozdanie roczne za ubiegły rok administracyjny, zawierający w szczególności zamknięcie rachunkowe, zestawienie stanu majątkowego, sprawozdanie ze stanu umorzenia długów oraz bilans przedsiębiorstw.

5. Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydawania w drodze rozporządzenia szczegółowych przepisów, normujących system rachunkowości /instrukcja rachunkowo-kasowa/, sposób układania budżetu /instrukcja budżetowa/ i zamknięcia rachunkowego, wykonywania kontroli

przez organa powiatowego związku komunalnego, udzielanie absolutorjum, sposób rozdawania robót i dostaw oraz sposób prowadzenia zakładów użyteczności publicznej i przedsiębiorstw. Przepisy te uwzględniać powinny prawo powiatowych związków komunalnych regulowane w drodze statutów powiatowych urzędów powiatowego związku komunalnego.

Art.33.

1. Powiatowe związki komunalne mają prawo wydawania statutów powiatowych, normujących obowiązki i prawa członków powiatowego związku komunalnego i innych osób w stosunku do tegoż związku oraz takie sprawy związku, co do których ustawy przewidują ich statutowe lub wogóle samodzielne uregulowanie.

2. Statuty powiatowe nie mogą sprzeciwiać się ustawom państwowym i śląskim ustawom wojewódzkim oraz rozporządzeniom władz, wydanym na podstawie tych ustaw.

3. Statuty powiatowe mogą zawierać postanowienia, zagrażające za przekroczenie ich przepisów karą grzywny do wysokości 200,-- zł., lub karą aresztu zastępczego do dni 7, jeżeli wymiaru kary osobne przepisy nie regulują odmiennie. Do dochodzenia i karania przekroczeń są właściwe państwowe władze administracji ogólnej. Grzywny wpływają do kasy powiatowego związku komunalnego.

4. Statuty powiatowe podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej /art.41/.

5. Statuty powiatowe muszą być opublikowane. O ile nie postanowiono inaczej, nabywają one mocy obowiązującej 15 dnia po dniu ich ogłoszenia.

Art.34.

1. Rada powiatowa stenowi w drodze uchwał we wszystkich sprawach samorządowych powiatowego związku komunalnego, których ustawa nie zastrzega wydziałowi powiatowemu lub jego przewodniczącemu.

2. W szczególności do zakresu działania rady powiatowej poza sprawami w innych przepisach niniejszej ustawy wymienionymi, należy:

- a/ wydawanie statutów powiatowych,
- b/ dobrowolne podejmowanie się spełnienia zadań administracji samorządowej,
- c/ uchwalanie budżetu powiatowego związku komunalnego,
- d/ ustanawianie donin publicznych stosownie do postanowień ustaw,
- e/ zatwierdzanie rocznego zamknięcia rachunkowego i udzielanie absolutorjum wydziałowi powiatowemu,
- f/ powzięcie uchwał o zaciągnięciu pożyczek i przyjęciu poręk, o pozbyciu i obciążeniu majątku ni ruchomego, o przyjęciu darowizn, obciążonych warunkiem oraz o objęciu w zarząd fundacyj,
- g/ tworzenie i znoszenie zakładów użyteczności publicznej oraz ustanawianie zasad zarządzenia zakładami i prowadzenia gospodarki przedsiębiorstw,
- h/ ustalanie etatu stanowisk urzędników i funkcjonariuszów niższych powiatowego związku komunalnego,
- i/ wydawanie na wezwanie władz opinii oraz zwracanie się w sprawach potrzeb gospodarczych i kulturalnych powiatowego związku komunalnego do władz państwowych i samorządowych oraz do ciał ustawodawczych.

Art. 35.

Rada powiatowa sprawuje kontrolę nad administracją spraw samorządowych przez komisje wybrane ze swego grona. W szczególności rada powiatowa ma prawo i obowiązek badać, czy jej uchwały są należycie wykonywane oraz, czy gospodarka wydziału powiatowego jest w granicach uchwał rady powiatowej prawidłową, celową i oszczędną. W tym celu rada powiatowa może ustanowione przez nią komisje żądać od wydziału powiatowego przedstawienia wszelkich potrzebnych aktów i dowodów oraz udzielania potrzebnych sprawozdań i wyjaśnień. W razie stwierdzenia uchybień rada powiatowa powinna niezwłocznie uchwalić odpowiednio środki zaradcze.

Art. 36.

1. Wydział powiatowy sprawuje bezpośredni zarząd spraw samorządowych powiatowego związku komunalnego.

2. W szczególności do wydziału powiatowego oprócz spraw, wymienionych w innych przepisach tej ustawy, należy:

- a/ przygotowanie wniosków na posiedzenie rady powiatowej i wykonywanie jej uchwał;
- b/ zarządzanie majątkiem i wykonywanie budżetu powiatowego związku komunalnego;
- c/ prowadzenie bieżącej administracji zakładów i przedsiębiorstw oraz fundacyj i wykonywanie nadzoru nad osobami zarządzającymi zakładami, przedsiębiorstwami i fundacjami;
- d/ prowadzenie kontroli nad rachunkowością i kasowością związku;
- e/ ustanawianie, przenoszenie w stan spoczynku i zwalnianie urzędników i funkcjonariuszy niższych związku;
- f/ rozstrzyganie o roszczeniach, dotyczących korzystania z publicznych zakładów i urządzeń powiatowego związku komunalnego;
- g/ wszczynanie procesów;
- h/ udzielanie sprawozdań, opinii i wyjaśnień, żądanych przez władze nadzorcze.

Art. 37.

1. Wydział powiatowy reprezentuje powiatowy związek komunalny na zewnątrz. Potoczne sprawy załatwia przewodniczący wydziału powiatowego. O tem, co należy uważać za sprawy potoczne, rozstrzyga w razie wątpliwości wydział powiatowy ostatecznie.

2. Przewodniczący wydziału powiatowego ma prawo i obowiązek załatwiać pod własną odpowiedzialnością sprawy, podlegające uchwale wydziału powiatowego a niecierpiące zwłoki, których załatwienie nie może być bez szkody dla interesów publicznych odłożone do zebrania się wydziału. Sprawy takie powinien przewodniczący przedstawić na najbliższym posiedzeniu wydziałowi powiatowemu. Wydział powiatowy może decyzję przewodniczącego zmienić lub uchylić.

3. Wydział powiatowy może w załatwieniu spraw administracji samorządowej na obszarze danego powiatowego związku komunalnego posługiwać się organami miast i gmin wiejskich.

Art. 38.

1. Oświadczenie woli w imieniu wydziału powiatowego składa jego przewodniczący poza przypadkiem z ustępu 5 art. 27.

2. Do ważności dokumentów, których mocą powiatowy związek komunalny zaciąga zobowiązania albo zrzeka się służących mu praw, nie wyłączając pełnomocnictw, upoważniających do dokonania wspomnianych czynności prawnych, wymagane jest podpisanie dokumentu przez przewodniczącego i jednego członka wydziału powiatowego, wyciśnięcie pieczęci urzędowej i wskazanie w osnowie dokumentu na uchwałę rady powiatowej albo wydziału powiatowego, która jest podstawą danej czynności prawnej.

3. Przewodniczący wydziału powiatowego jest przełożonym wszystkich urzędników i funkcjonariuszów powiatowego związku komunalnego, sprawuje nad nimi władzę służbową i wystawia dokumenty, dotyczące ich stosunków służbowych.

Rozdział VI.

O załatwianiu spraw poruczonych.

Art. 39.

1. Powiatowe związki komunalne są obowiązane załatwić sprawy poruczone stosownie do przepisów ustaw i poleceń właściwych władz.

2. Sprawy poruczone załatwiają powiatowe związki komunalne przez organa, wskazane w ustawie. Jeżeli ustawa nie wskazuje wyraznie innego organu, załatwianie spraw poruczonych należy do wydziału powiatowego.

Przy załatwianiu spraw poruczonych za treść zarządzeń i poleceń, wydanych organom powiatowego związku komunalnego, ponosi odpowiedzialność wyłącznie władza, która je wydała.

Art. 40.

1. Wydatki i świadczenie, połączone z załatwianiem spraw poruczonych, obciążają powiatowy związek komunalny, o ile ustawy nie wskazują innych osób i ciał prawnopublicznych jako zobowiązanych do ponoszenia tych wydatków i świadczeń. Pokrywanie tych wydatków należy do spraw samorządowych.

2. Ustawy, przekazujące powiatowym związkom komunalnym pewną kategorię spraw poruczonych, jeżeli ich załatwienie połączone jest z większymi wydatkami w stosunku do wpływów dochodowych powiatowych związków komunalnych, powinny wskazywać jednocześnie źródła pokrycia tych wydatków.

Rozdział VII.

O wykonywaniu nadzoru państwowego nad powiatowymi związkami komunalnymi.

Art. 41.

Nadzór nad działalnością powiatowych związków komunalnych w zakresie zadań samorządowych sprawuje Śląska Rada Wojewódzka.

Art. 42.

1. Władza nadzorcza może w każdym czasie badać sposób załatwiania spraw administracyjnych, delegować w tym celu urzędników, żądać przedstawienia wszelkich aktów i udzielania ustnych wyjaśnień, wogóle przedsięwziąć wszelkie czynności, które w celu wykonania nadzoru uzna za potrzebne.

2. Budżety, uchwały w sprawie dodatkowych preliminarzy dochodów i wydatków oraz sprawozdania roczne powinny być niezwłocznie podawane do wiadomości władzy nadzorczej.

Art. 43.

1. Władza nadzorcza może zawiesić wykonanie uchwał rady powiatowej, uchwał i zarządzeń wydziału powiatowego, wydanych w sprawach samorządowych, które:

- a/ sprzeciwiają się ustawom albo
- b/ szkodzą interesowi publicznemu.

Decyzje /uchwały/ władzy nadzorczej powinny być podane do wiadomości odnośnym organom powiatowego związku komunalnego wraz z uzasadnieniem.

2. Na decyzje /uchwały/ władzy nadzorczej, zawieszające wykonanie uchwał i zarządzeń rady powiatowej lub wydziału powiatowego, nie wyłączając zarządzeń przewodniczącego, wydanych w imieniu wydziału powiatowego z powodu ich sprzeczności z ustawą, służy organowi /radzie powiatowej, wydziałowi powiatowemu/, który wydał odnośną uchwałę lub zarządzenie prawo skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w ciągu 2 tygodni. Skarga nie ma mocy wstrzymującej. Przepis zdania ostatniego ustępu 3 art. 27 ma odpowiednie zastosowanie.

3. Władza nadzorcza korzysta z uprawnień, zastrzeżonych jej w niniejszym artykule, w miarę uznania. Niekorzystanie z tych uprawnień nie stwarza podstawy do jakichkolwiek roszczeń, a w szczególności nie może być przedmiotem skargi.

Art. 44.

1. Oprócz spraw, w których stosownie do przepisów niniejszej ustawy uchwały rady powiatowej wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej, ulega zatwierdzeniu tej władzy według jej swobodnego uznania:

- a/ pozbycie lub obciążenie gruntów lub budynków związku;
- b/ zaciąganie pożyczek długoterminowych i udzielanie poręki przez powiatowy związek komunalny;
- c/ zaciąganie innych zobowiązań, które nie wypływają ze stosunków służbowych, uregulowanych ogólnie przepisami, a obciążających świadczeniami na dłuższy niż 5-cio letni okres czasu powiatowy związek komunalny, jeżeli wartość tych świadczeń w stosunku rocznym przekracza kwotę 10.000,-- zł.

2. Uchwały w powyższych sprawach nabywają mocy prawnej, jeżeli zostaną zatwierdzone.

Art. 45.

1. Władza nadzorcza może wstawić do budżetu powiatowego związku komunalnego kwoty wydatków, do których ponoszenia powiatowy związek komunalny jest prawnie obowiązany /na podstawie ustawy, prawomocnego wyroku sądowego, prawomocnych decyzji władzy administracyjnej/. Jednocześnie należy wskazać sposób pokrycia oznaczonych wydatków. Zarządzenie to oznacza nakaz uskutecznienia określonych wydatków.

2. Od zarządzenia tego służy powiatowemu związkowi komunalnemu prawo skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w ciągu 2 tygodni. Skarga nie ma mocy wstrzymującej.

Art. 46.

1. Nadzór nad działalnością powiatowych związków komunalnych w sprawach poruczonych spełnia Wojewoda Śląski.

2. W wykonywaniu tego nadzoru korzysta Wojewoda Śląski z uprawnień, wymienionych w ustępie 1 art. 42.

3. Prawo Wojewody Śląskiego uchylenia uchwał i zarządzeń organów powiatowych związków komunalnych, normują, osobno przepisy.

Art. 47.

1. Wojewoda Śląski może za zgodą Śląskiej Rady Wojewódzkiej rozwiązać radę powiatową.

2. W razie rozwiązania rady powiatowej, wybory do nowej rady muszą być przeprowadzone w ciągu 3 miesięcy.

3. Od zarządzeń, o których mowa w ustępie 1 nie służy żaden środek odwoławczy.

4. Istniejący w chwili rozwiązania rady wydział powiatowy pełni na czas do dnia ukonstytuowania się nowowybranej rady powiatowej jednocześnie funkcje rady powiatowej.

Rozdział VIII.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 48.

Do czasu wydania jednolitej ustawy o ustroju gmin wiejskich względnie jednolitej ustawy o ustroju miejskim w Województwie Śląskiem członkami powiatowego związku komunalnego /art. 3/ są obywatele Państwa Polskiego, posiadający w gminach wiejskich względnie miastach powiatu miejsce zamieszkania.

Art. 49.

Dotychczasowe komisaryczne wydziały powiatowe i wydziały dróg powiatowych będą pełnić funkcje rad wydziałów powiatowych z niniejszej ustawy do czasu ukonstytuowania się tych organów, wybranych na podstawie tej ustawy.

Art. 50.

Majątek, prawa i obowiązki powiatowych związków komunalnych powiatów katowickiego, lublinieckiego, pszczyńskiego, rybnickiego, świętochłowickiego i tarnogórskiego oraz wydziałów dróg powiatowych w Eielsku i w Cieszynie przechodzą z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na powiatowe związki komunalne odnośnych powiatów.

Art. 51.

Do czasu wprowadzenia na obszarze powiatów bielskiego i cieszyńskiego sądów administracyjnych, podporządkowanych w toku instancji Najwyższemu Trybunałowi Administracyjnemu, środek odwoławczy skargi, przewidziany w poszczególnych przepisach niniejszej ustawy na obszarze wymienionych powiatów, odpada, niezależnie od uprawnień wniesienia skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego na podstawie przepisów ustawy o Najwyższym Trybunale Administracyjnym.

Art. 52.

1. Do czasu wydania jednolitej w Województwie Śląskiem ustawy o odpowiedzialności służbowej i dyscyplinarnej urzędników i funkcjonariuszów niższych związków komunalnych powiatów katowickiego, lublinieckiego, pszczyńskiego, rybnickiego, świętochłowickiego i tarnogórskiego mają zastosowanie przepisy dotychczasowe, normujące odpowiedzialność służbową i dyscyplinarną urzędników komunalnych.

2. Do czasu wydania jednolitej w Województwie Śląskiem ustawy o stosunkach służbowych urzędników komunalnych, będą stosunki służbowe urzędników i funkcjonariuszów niższych powiatowych związków komunalnych w powiatach bielskim i cieszyńskim unormowane w drodze statutów powiatowych. W braku przeciwnego zastrzeżenia stosunek służbowy urzędników

i funkcjonariuszów niższych powiatowych związków komunalnych powiatów bielskiego i cieszyńskiego będzie miał charakter prawnopubliczny. Władzą, orzekającą ostatecznie o roszczeniach majątkowych urzędników i funkcjonariuszów tych powiatowych związków komunalnych, jest Śląska Rada Wojewódzka.

Art. 53.

1. Kompetencje wydziałów powiatowych na obszarze powiatów katowickiego, lublinieckiego, pszczyńskiego, rybnickiego, świętochłowickiego i tarnogórskiego w sprawach administracyjnych, spornych i w sprawach uchwałowych w poręczonym zakresie działania należą do wydziałów powiatowych, których organizację normuje niniejsza ustawa. Kompetencje te w powiatach miejskich należą nadal do wydziałów miejskich. Tryb postępowania w wymienionych powyżej sprawach pozostaje niezmienny.

2. Do czasu wydania osobnej ustawy o zarządzie policji miejscowej zachowują moc obowiązującą przepisy §§ 47 - 73 włącznie ordynacji powiatowej z dnia 13. grudnia 1872r./Zb.U.Pr.str.81/ i 19. marca 1881r./Zb.U.Pr.str.170/ ze zmianami wynikającymi z niniejszej ustawy.

Art. 54.

1. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. kwietnia 1932r.

2. Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy prawne, wydane w sprawach, unormowanych tą ustawą.

3. W szczególności tracą moc obowiązującą:

- a/ ustawie z dnia 13. grudnia 1872r i z dnia 19. marca 1881r., zawierająca ordynację powiatową /Zb.U.Pr. str.81 i 179/, z zastrzeżeniem przepisu ustępu 2 art.55 niniejszej ustawy;
- b/ ustawie z dnia 27. lutego 1924r. w przedmiocie zmian w organizacji wydziałów dróg powiatowych na cieszyńskiej części Województwa Śląskiego /Dz.U.Śl.Nr.7, poz.26/.

4. W miejsce wydziałów dróg powiatowych, przewidzianych w § 25 i następnych ustaw z dnia 13. lipca 1898r. dotyczących budowy i utrzymywania publicznych ulic i dróg nieskarbowych /Dz.U. i rozp.krej.Nr.33/ obowiązującej na obszarze powiatów bielskiego i cieszyńskiego, wchodzi organa powiatowych związków komunalnych z niniejszej ustawy stosownie do podziału kompetencji, w niej ustalonego.

Art. 55.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu i Śląskiemu Radzie Wojewódzkiej.

Proponowane przez większość Komisji poprawki.

W art. 5 ustęp 2 za słowem "w miastach" dodaje się słowa:
"Katowice, Bielsko, Królewska Huta".

W art. 6 ustęp 2 skreśla się słowa: "nie licząc przewodniczącego".

W ustępie a/ cyfrę 25 zmienia się na 24.

W ustępie c/ cyfrę 35 zmienia się na 36.

W ustępie d/ cyfrę 40 zmienia się na 42.

Artykuły 7 do 16 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej skreśla się.

Proponuje się nowy artykuł 7 o następującem brzmieniu:

"Sposób wyboru członków rad powiatowych określi osobna ustawa w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i gminnych w Województwie Śląskiem."

W artykule 17 skreśla się ustępy 2 do 4.

Proponuje się nowy ustęp 2 o następującem brzmieniu:

"Każdy członek powiatowego związku jest obowiązany przyjąć wybór na radnego powiatowego. Odmówić przyjęcia wyboru lub złożyć mandat może tylko w wypadkach, określonych ustawą w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i gminnych."

Artykuł ten w ten sposób zmodyfikowany otrzymuje numerację 8.

Artykuł 18 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej skreśla się.

W artykule 19 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej skreśla się ustęp 3. Pozatem artykuł ten otrzymuje numerację 9.

Artykuły 20 i 21 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej skreśla się.

Ustęp 1 artykułu 22 skreśla się. Pozatem artykuł ten otrzymuje numerację 10. Ustępy 1 i 2 tego artykułu otrzymują brzmienie projektu Komisji.

Artykuł 23 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej otrzymuje brzmienie artykułu 11 projektu Komisji.

Artykuły 24 do 27 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej otrzymują numeracje od 12 do 15.

Artykuł 27 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej otrzymuje brzmienie artykułu 15 projektu Komisji.

Artykuł 28 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej skreśla się.

Artykuł 29 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej otrzymuje numerację 16. Ustęp 2 otrzymuje brzmienie: W razie przeszkody w osobie starosty zastępuje go w urzędzie przewodniczącego wydziału powiatowego najstarszy wiekiem członek tegoż wydziału.

Artykuł 30 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej otrzymuje brzmienie artykułu 17 projektu Komisji.

Artykuł 31 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej otrzymuje brzmienie artykułu 18 projektu Komisji.

Artykuły 32 do 34 otrzymują numeracje 19 do 21.

Artykuł 35 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej skreśla się.

Artykuł 36 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej otrzymuje brzmienie artykułu 22 projektu Komisji.

Artykuł 37: skreśla się ustępy 2 i 3. Pozatem artykuł ten otrzyma brzmienie artykułu 23 projektu Komisji.

W artykule 38 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej skreśla się ostatnie zdanie ustępu 2. Pozatem otrzymuje brzmienie artykułu 24 projektu Komisji.

Artykuł 39 otrzymuje numerację 25.

W artykule 40 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej skreśla się ustęp 2. Analogiczne postanowienie przenosi się do art. 37 ustęp 2 projektu Komisji. Pozatem otrzymuje brzmienie artykułu 26 projektu Komisji.

Artykuły 41 i 42 otrzymują numerację 27 i 28.

W artykule 43 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej skreśla się drugie zdanie. Pozatem otrzymuje brzmienie artykułu 29 projektu Komisji.

Artykuły 44 do 56 otrzymują numerację 30 do 42.

W artykule 57 w ustępie 2 skreśla się ostatnie zdanie. Pozatem otrzymuje brzmienie artykułu 43 projektu Komisji.

Artykuł 58 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej otrzymuje brzmienie artykułu 44 projektu Komisji.

To samo artykuły 59 do 61, które otrzymują brzmienie artykułów 45 do 47 projektu Komisji.

Artykuł 62 otrzymuje numerację 48.

Artykuł 63 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej skreśla się.

Artykuł 64 otrzymuje brzmienie artykułu 49 projektu Komisji.

Artykuł 65 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej otrzymuje numerację 50.

W artykule 66 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej skreśla się ustęp 1. Pozatem otrzymuje brzmienie artykułu 51 projektu Komisji.

Artykuł 67 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej otrzymuje numerację 52.

Artykuł 68 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej otrzymuje numerację 53.

Artykuł 69 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej otrzymuje numerację 54.

Termin wejścia w życie ustawy proponuje się ustalić na dzień 1. kwietnia 1932.

Artykuł 70 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej otrzymuje numerację 55.

Wnioski Mniejszości.

Przywraca się brzmienie:

- 1/ art. 5. ustęp 2 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej,
- 2/ " 6 " 2 " " " "
- 3/ " 7 do 16 " " " "
- 4/ Skreśla się proponowany przez Komisję Administracyjno-Samorządową artykuł 7.
- 5/ Przywraca się brzmienie ustępów 2 do 4 artykułu 17-go projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

Proponowane przez Komisję brzmienie art. 8 ust. 2 odrzuca się.

- 6/ Przywraca się brzmienie art. 18 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej
- 7/ " " " ust. 3 art. 19 " " " "
- 8/ " " " art. 20 i 21 " " " "
- 9/ " " " art. 22 " " " "

Proponowane przez Komisję poprawki odrzuca się.

- 10/ Przywraca się brzmienie art. 23. projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej.
- 11/ " " " " 24-27 " " " "
- 12/ " " " " 28 " " " "
- 13/ " " " " 29 " " " "

Proponowaną przez Komisję poprawkę odrzuca się.

- 14/ Przywraca się brzmienie art. 30 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

Art. 17 projektu Komisji odrzuca się.

- 15/ Przywraca się brzmienie art. 31 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

Art. 18 projektu Komisji odrzuca się.

- 16/ Przywraca się brzmienie art. 32 do 34 projektu Śląskiej Rady Woj.
- 17/ " " " " 35 " " " "
- 18/ " " " " 36 " " " "

Art. 22 projektu Komisji odrzuca się.

- 19/ Przywraca się brzmienie ust. 2 i 3 art. 37 projektu Śl. Rady Woj.
- 20/ " " " zdania ostatniego ustępu 2 art. 38

Art. 24 projektu Komisji odrzuca się.

- 21/ Przywraca się brzmienie art. 39 projektu Śląskiej Rady Wojewódzkiej.
- 22/ " " " ustępu 2 art. 40 " " " "

Art. 26 projektu Komisji odrzuca się.

- 23/ Przywraca się brzmienie art. 41 - 42 projektu Śl. Rady Wojew.
- 24/ " " " zdania drugiego art. 43 projektu.

Odrzuca się art. 29 projektu Komisji.

KOŁ.

SPRAWOZDANIE

Komisji Administracyjno - Samorządowej

w sprawie wniosku Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. o projekcie
ustawy w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i
gminnych /Druk Nr.133/III/.

Sprawozdawca: poseł Jan Kędziór.

Wysoki Sejmie!

Po rozpatrzeniu projektu ustawy o powiatowych związkach komunalnych Komisja przystąpiła do obrad nad ordynacją wyborczą do rad powiatowych i gminnych.

Przedstawiciele wnioskodawców w komisji przypomnieli, że pierwotni zespół ich gotów był zgodzić się na pośrednie wybory do rady powiatowej. Dopiero w trakcie rozważań propozycji p.posła Koja, wysuwającego myśl unormowania ustawodawstwa samorządowego w jednej ogólnej ustawie, powstał w zespole Ch.D. i N.P.R. zamiar opracowania jednolitej ordynacji wyborczej tak dla rad powiatowych, jak też i rad gminnych. Propozycję p.posła Koja zespół posłów Ch.D. i N.P.R. w dzisiejszych warunkach uznał jako nierealną.

Pierwotne zastrzeżenie tego zespołu do wyborów bezpośrednich upadło, bo według ich koncepcji wybory tak do rad powiatowych, jak też i gminnych odbyć się mają w jednym dniu. Przy takim ujęciu przygotowanie prac wyborczych będzie znacznie uproszczone i ujednolicone. Uniknie się także tworzenia okręgów wyborczych, które to tworzenie natrafić musiałoby przy wykonaniu na poważniejsze trudności.

W Komisji poruszono także zarzut, że przy wyborach bezpośrednich wpływ miast w radzie powiatowej zostanie poważnie ograniczony. Zarzut ten ma tylko pozory słuszności, w rzeczywistości jednak sprawa przedstawia się inaczej. Nie ulega wątpliwości, że ugrupowania wyborcze na kandydatów do rady powiatowej wysuną jednostki inteligentne, w sprawach społecznych tudzież samorządowych więcej wyrobione. Siłą faktu szukać będą takich kandydatów wśród ludności miast i w ten sposób interesy miast mieć będą w łonie rady powiatowej swoich rzeczników.

Wnioskodawcy są także zdania, że na skutek wyborów bezpośrednich rady powiatowe wśród szerokich mas ludności cieszyć się będą znacznie większym autorytetem.

Przy omawianiu ordynacji wyborczej przedstawiciele zespołu Ch.D. i N.P.R. zwrócili także uwagę na nienormalny stan ustawodawstwa wyborczego w naszym Województwie, który to stan był niejednokrotnie przedmiotem krytyki. W Województwie naszym obowiązują bowiem dwie odrębne ordynacje wyborcze, inna w cieszyńskiej, a inna w górnośląskiej części Województwa. Na skutek tego przepisy odnoszące się do czynnego i biernego prawa wyborczego w obu częściach naszego Województwa są różne.

Ponadto przepisy o wyborze członków zarządu gminnego w górnośląskiej części Województwa Śląskiego zawierały szereg niedokładności. Niedokładności te względnie braki pragnie usunąć wniesiony przez zespół Posłów Ch.D. i N.P.R. projekt jednolitej ordynacji wyborczej.

Przy szczegółowym rozpatrywaniu projektu ustawy Komisja nie poczyniła większych zmian. Przyjęte przez Komisję poprawki poważniejszego znaczenia wymienione są poniżej, inne, więcej stylistycznego znaczenia, umieszczone są w poprawionym przez Komisję projekcie ustawy.

Wymieniam poprawki:

W tytule ustawy Komisja proponuje zmianę: "Ustawa z dnia..... w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i gminnych w Województwie Śląskiem".

Artykuł 8 Komisja proponuje przenieść do artykułu 28 jako ustęp 2.

W artykule 9 - okres wyborczy - Komisja proponuje ustalić kadencję rady na lat 5 i wnosi o uchwalenie tego artykułu w brzmieniu ustalonym przez Komisję.

Komisja proponuje nowy artykuł 11-ty następującego brzmienia: "Wybory do rad powiatowych i gminnych zarządza Wojewoda Śląski w jednym dniu w całym Województwie, ogłaszając równocześnie kalendarz wyborczy."

Poważniejszą także zmianę zawiera ustęp 6 artykułu 14.

Tak samo ustęp 4 artykułu 20.

Komisja proponuje skreślić ustęp 4 artykułu 22 jako przy nowym systemie kartek do głosowania nieaktualny.

W artykule 32 Komisja proponuje postanowienie, że Komisje Wyborcze urzędują w oddzielnych ubikacjach.

Poważniejszą poprawkę zawiera także art. 38 o urnach wyborczych.

W artykule 39 Komisja proponuje skreślić słowa: "oraz wydrukowaniem nazwisk pierwszych 3-ich kandydatów każdej listy". Ponadto dołączyć zdanie: "wzór kartki do głosowania stanowi załącznik do tej ustawy".

W artykule 41 proponuje nowy ustęp 2 następującego brzmienia:

"W razie uszkodzenia kartki do głosowania, bądź to na skutek wypadnięcia z ręki, bądź to na skutek pomyłki przy nakreśleniu krzyżyka, może wyborca zażądać od Komisji Wyborczej wydania nowej kartki, wyjaśniając przyczynę, z powodu której nowa kartka jest mu potrzebna. Komisja wyborcza obowiązana jest żądaniu temu zadość uczynić. Ewentualnie dalszych uszkodzeń kartek do głosowania Komisja Wyborcza uwzględnić nie potrzebuje."

Do artykułu 46 - nieważne kartki głosowania - proponuje następującą poprawkę: "Nieważne są następujące kartki do głosowania:

- a/ niepochodzące od powiatowego związku komunalnego względnie gminy i nie wydane przez Komisję Wyborczą /art.39 ust.2 i art.41 ust.1./
- b/ niewłożone do przepisowej koperty /art.39 ust.3/,
- c/ kartki na których danej listy nie nakreślono /art.39 ust.4/,
- d/ kartki na których więcej z kandydatów nakreślono."

Dopiski itp. uważa się jako niepisane.

Art. 67 Komisja proponuje przyjąć według przyjętej przez nią poprawki.

W art. 81 Komisja wprowadza postanowienie, że pierwsze wybory do rad gminnych i powiatowych odbyć się mają w listopadzie 1934 i następnie co 5 lat w tym miesiącu.

Następnie proponuje przedłużenie kadencji obecnie istniejących rad gminnych do listopada 1934 r.

Ustawa ma wejść w życie z dniem 1. kwietnia 1932 r.

Pierwsze wybory do rady powiatowej samej odbyć się mają w ciągu 3 miesięcy po wejściu w życie niniejszej ustawy.

W końcu wypada jeszcze podnieść, że w art. 82 przewiduje się m.innemi także zniesienie ustawy z dnia 29. października 1926r., zawierającej tak zwany przymus wyborczy.

W imieniu Komisji Administracyjno Samorządowej wnoszę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

projekt ustawy w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i gminnych.

Katowice, dnia 11. listopada 1931r.

Przewodniczący i Sprawozdawca

Komisji Administracyjno - Samorządowej:

/-/ Jan Kędzior.

Mr.

U S T A W A

z dnia

w sprawie ordynacji wyborczej do rad powiatowych i gminnych w Województwie Śląskiem.

I.

Prawo wyboru i wybieralności.

Art.1.

Wymogi prawa wybierania.

1/ Prawo wyboru do rad gminnych wiejskich i miejskich służy wszystkim obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej obojga płci, którzy w dniu wyłożenia list wyborczych

- a/ skończyli 25 rok życia,
- b/ w danej gminie mieszkają co najmniej sześć miesięcy,
- c/ są w posiadaniu honorowych praw obywatelskich, o ile niniejszą ustawą od wykonania wyboru wyraźnie nie są wyłączeni lub wykluczeni.

2/ Prawo wyboru do rady powiatowej ma każdy członek powiatowego związku komunalnego, który posiada prawo wybierania do rady gminnej w jednej z gmin, wchodzących w skład danego powiatu.

3/ Stałe zamieszkanie w danej gminie nie należy uważać za przerwane, jeżeli ktoś czasowo oddali się z niego, o ile z bliższych okoliczności nie wynika, że zamierzał istotnie zmienić swoje miejsce zamieszkania.

Art. 2.

Wyjątki w prawie wybierania i wybieralności.

1/ Prawo wyboru i wybieralności nie przysługuje osobom wojskowym, znajdującym się w stałej lub czasowej czynnej służbie, nie wyłączając czasowo urlopowanych.

2/ Jednak prawo wyboru i wybieralności nie jest ograniczone odnośnie do członków armji, którzy stojąc poza służbą prezencyjną, pełnią w myśl ustaw o służbie wojskowej chwilowo czy na służbę wskutek powołania na ćwiczenia celem wyszkolenia.

Art. 3.

Prawo wyboru osób, zamieszkających w kilku gminach.

Każdy obywatel może tylko osobiście i w jednej gminie wykonywać prawo wyboru, chociażby nawet i w kilku gminach posiadał miejsce zamieszkania.

Art. 4.

Wykluczenie od prawa wyboru.

1/ Od prawa wyboru są wykluczone:

- a/ osoby, które są niezdolne do działań prawnych, oraz osoby pozbawione prawomocnem orzeczeniem sądowym własnowolności, choćby za skutkiem ogłoszenia zdolności do działań.
- b/ Osoby popadłe w konkurs na czas trwania postępowania konkursowego, jak też i osoby, wobec których postępowanie ugodowe zostało wdrożone aż do ogłoszenia tegoż za ukończone.
- c/ Osoby pozbawione prawomocnym wyrokiem sądowym obywatelskich praw honorowych, na czas trwania tego stanu.
- d/ Osoby prawomocnie zasądzone na zbrodnię, nadto za występki przeciw moralności, za kradzież lub paserstwo, sprzeniewierzenie, oszustwo i nieuczciwość, fałszowanie dokumentów, za lichwę i przemytnictwo oraz włóczęgostwo a i za współnictwo w powyższych przestępstwach.
- e/ Osoby prawomocnie skazane wyrokiem sądowym, jeśli zarazem orzeczono oddanie wzgl. dopuszczalność oddania pod dozór policyjny lub do domu pracy, na czas trwania dozoru lub pobytu w domu pracy.
- f/ Osoby karane za zbrodnie lub występki, odnoszące się do wykonywania praw obywatelskich.

Utrata prawa wyboru gaśnie przy zbrodniach po 3 latach, przy występkach i przekroczeniach po 1 roku, licząc od dnia skończenia kary.

2/ Jeżeli jakikolwiek w ustępach 1, 2, 3, 4, 5 wymieniony wypadek zdarzy się lub ujawniony zostanie już po upływie terminu do wnoszenia reklamacji, a komisji wyborczej zostanie w tym względzie przedłożony urzędowy dowód, że nie może już dana osoba wykonywać prawa wyborczego, pomimo wpisania jej na listy wyborczej.

3/ To samo odnosi się do takiego wypadku, jeżeli dana osoba utraciła później obywatelstwo państwowe lub jeżeli zostanie wykazane, że w myśl niniejszej ustawy jest wyłączona od wykonywania prawa wyboru.

Art. 5.

Prawo wybieralności.

Prawo wybieralności do rady powiatowej i gminnej służy osobom, które posiadają prawo wybierania, ukończony 30 rok życia, które mieszkają w gminie nie od roku przed dniem wyboru, a wyraźnie od prawa wybieralności nie są wyłączone lub wykluczone.

Art. 6.

Wyjątek w sprawie wybieralności.

Do rady powiatowej i rady gminnej nie mogą być wybieranymi osoby, które z racji swego stosunku służbowego do powiatu lub gminy w funduszach powiatowych względnie gminnych mają swoje główne źródło dochodu.

Art. 7.

Pokrewieństwo i powinowactwo.

1/ Równocześnie nie mogą być członkami rady powiatowej względnie gminnej:

- 1/ małżonkowie,
- 2/ rodzice i dzieci, własne i przysposobione,
- 3/ teść lub teściowa za zięciem lub synową,
- 4/ rodzeństwo /bracia i siostry/,
- 5/ małżonek z rodzeństwem drugiego małżonka.

2/ Jeżeli tutaj wymienione osoby wybrane zostały wbrew powyższemu postanowieniom lub taki stosunek później zaistnieje, a jedna z dotyczących osób w przeciągu trzech dni nie zrzeknie się mandatu, wtedy młodsza traci swoje członkostwo w radzie ; w razie równości wieku rozstrzyga los.

Art. 8.

Obowiązek przyjęcia wyboru.

1/ Każdy wyborca jest obowiązany do przyjęcia wyboru na członka rady powiatowej lub gminnej.

2/ Od tego obowiązku mogą być zwolnione na ich wniosek:

- a/ kobiety,
- b/ osoby, które przekroczyły 60 rok życia,
- c/ osoby, które przez całe dwa ostatnie okresy wyborcze były członkami wymienionych ciał,
- d/ osoby, które świadectwem urzędowego lekarza udowodnią poważną chorobę lub ujemność cielesną,
- e/ osoby, które z powodu swojego zawodu często lub dłużej przebywają poza granicami danego związku gromadnego,
- f/ osoby, które z powodu swego zawodu doznałyby przeszkody w sprawowaniu urzędu,
- g/ wybrani członkowie ciał ustawodawczych.

3/ Zwolnienie od członkostwa w radzie w ciągu okresu wyborczego następuje w punktach 1 do 7, jak też w innych nieprzewidzianych wypadkach przez przyjęcie wniosku przez daną radę.

Art.9.

Okres wyborczy.

1/ Rada powiatowa i rada gminna wybierana będzie na okres pięcioletni w każdym razie rady te pełnią swoje obowiązki służbowe, aż do objęcia urzędowania przez nowo wybraną radę.

2/ W razie rozwiązania rady, nowa rada wybrana będzie na pozostałą część okresu poprzedniej rady.

II.

Ilość członków rady powiatowej i rady gminnej.

Art. 10.

1/ Liczbę członków rady powiatowej ustala ustawa z dnia o powiatowych związkach komunalnych.

2/ W górnośląskiej części Województwa Śląskiego odnośnie do liczby członków rady gminnej obowiązują przepisy § 12. ordynacji miejskiej z dnia 30.maja 1853.r. /Zbiór Ust.Pr.str.261/. względnie § 49.ordynacji gmin wiejskich z dnia 3.lipca 1891r. /Zbiór Ust.Pr.str.233/.

3/ W cieszyńskiej części Województwa Śląskiego nazwę "Wydział gminny" zmienia się na "rada gminna".

Rada ta składa się w gminach:

do 500	mieszkańców	z	9	członków
do 1000	"	z	10	"
do 2000	"	z	15	"
do 5000	"	z	18	"
do 10000	"	z	24	"
do 15000	"	z	30	"
ponad 15000	"	z	36	" .

III.

Rozpisanie i przygotowanie wyborów.

Art.11.

Rozpisanie wyborów.

Wybory do rad powiatowych i gminnych zarządza Wojewoda Śląski w jednym dniu w całym Województwie, ogłaszając równocześnie kalendarz wyborczy.

Art. 12.

Listy wyborcze.

1/ Naczelnik gminy, którego gmina wchodzi w skład Powiatowego Związku Komunalnego, jest obowiązany do zestawienia listy wyborczej w poczwórnym wygotowaniu, zawierającej spis wszystkich w myśl powyższych postanowień uprawnionych do wyboru osób w czasie ustanowionym przez Wojewodę Śląskiego. Dwie z powyższych list wyborczych służą dla komisji wyborczej do rady powiatowej a dwie dla komisji wyborczej do rady gminnej. Burmistrz miast wydzielonych sporządza listy w podwójnym wygotowaniu.

2/ Przy wyborach do rady powiatowej **każdy** powiat tworzy jeden okręg wyborczy; poszczególne gminy, wchodzące w skład powiatowego związku komunalnego, tworzą okręgi głosowania, większe gminy dzieli się na obwody głosowania, jak przy wyborach gminnych.

3/ Gminy do 4000 mieszkańców tworzą tylko jeden okręg wyborczy; dla gminy takiej wygotowuje się jedną listę wyborczą obejmującą całą gminę.

4/ Gminy ponad 4000 mieszkańców rozdziela naczelnik gminy na więcej obwodów głosowania.

5/ Dla każdego obwodu głosowania należy wygotować osobną listę wyborczą.

6/ Listy wyborcze w gminach ponad 4000 mieszkańców z reguły należy wygotować według alfabetycznego porządku ulic i placów odnośnego obwodu głosowania, odnośnie do każdej ulicy i placu według liczb porządkowych poszczególnych domów, w każdym domu według porządku alfabetycznego wyborów.

7/ W mniejszych gminach można listy wyborcze na zarządzenie naczelnika gminy zestawiać według liczb spisanych domów, poczynając od najmniejszej liczby, a w każdym domu według alfabetycznego porządku wyborów. Wyborcy winni być wciągnięci z oznaczeniem imienia i nazwiska, daty urodzenia zawodu, zamieszkania a w razie potrzeby w dodaniem bliższych określeń.

Art. 13.

Sporządzenie odbitek list wyborczych.

Natychmiast po rozpoczęciu prac około ułożenia list wyborczych powinien naczelnik gminy ogłosić sposób stosowany w danej gminie, że każdemu

w przeciągu 8 dni od dnia ogłoszenia przysługuje prawo zażądania wydania mu na jego koszt sporządzonego odpisu list wyborczych. Wydanie odpisów zaczyna się od pierwszego dnia wyłożenia list wyborczych.

2/ Zamówienie odpisów list wyborczych zobowiązuje do ponoszenia kosztów wygotowania tegoż.

3/ Naczelnik gminy powinien się na czas wystarać o sporządzenie potrzebnej ilości odpisów.

Art. 14.

Ogłoszenia wyłożenia list wyborczych, przedłożenie
list kandydatów, list połączonych i wnioski
do komisji wyborczych.

1/ Naczelnik gminy powinien wszystkie listy wyborcze wyłożyć w danym obwodzie głosowania przez 14 dni do publicznego wglądu w terminie określonym zarządzeniem Wojewody Śląskiego o wyborach.

2/ Z chwilą wyłożenia list wyborczych powinien: Starosta, jako przewodniczący wydziału powiatowego odnośnie do wyborów rady powiatowej, naczelnik gminy odnośnie do wyborów gminnych, przez publiczne ogłoszenie podać do powszechnej wiadomości, że listy wyborcze są przez 14 dni wyłożone do publicznego wglądu, w którym to czasie mogą być wniesione zarzuty przeciwko tymże.

3/ W ogłoszeniach powinien być oprócz tego dokładnie oznaczony dzień porządkowy i końcowy tego terminu, jakoteż miejsce i godziny, w ciągu których można wglądać do list i wnosić zarzuty.

4/ W ogłoszeniu tem należy równocześnie podać do ogólnej wiadomości termin przedłożenia list kandydatów z oznaczeniem dnia kalendarzowego /art. 20/ dalej postanowienia co do formy i sposobu wygotowania list kandydatów /art. 21/ termin wnoszenia oświadczeń w sprawie połączonych list /art. 26/ i termin zamianowania członków komisji wyborczej.

5/ Ogłoszenie powyższe musi być aż do 8 dnia przed wyborami wywieszane w budynku urzędu gminnego a nadto odnośnie do wyborów rady powiatowej w budynku wydziału powiatowego.

6/ Listy muszą być wyłożone codziennie co najmniej przez 4 godziny bez przerwy.

7/ Każdy może wglądać do listy wyborczej, poczynić sobie odpisy i wyciągi, o ile drugim osobom przez to nieumożliwi skorzystania z tego samego prawa.

Art. 15.

Zarzuty przeciwko listom wyborczym.

1/ Protest przeciwko wyłożonym listom wyborczym należy w czasie oznaczonym w art. 14. wносить pisemnie do urzędu gminnego. Niepiśmienne osoby mogą swoje zarzuty podać ustnie w urzędzie gminnym, który jest obowiązany je zaprotokółować.

2/ Prawo wnoszenia protestu przysługuje tym osobom, które już są do listy wyborczej wpisane, albo też o wpisanie do tejże się starają.

3/ Protest może być uczyniony, jeżeli jakąś osobę nieprawnie wpisano do listy wyborczej, jeżeli uprawnioną osobę do wyboru pominięto, albo też który z wyborców mylnie został oznaczony.

4/ Protest musi być wniesiony osobno co do każdej osoby; nie odpowiadające temu postanowieniu zarzuty należy zwrócić celem ich sprostowania. Strona, wnosząca zarzut jest obowiązana wskazać fakta zarzut uzasadniające i uprawdopodobnić prawdziwość tych faktów.

5/ Protest przeciwko wpisaniu wyborcy do listy wyborczej należy temuż natychmiast podać do wiadomości z nadmianieniem, że w tej sprawie może w ciągu 24 godzin wnieść do urzędu gminnego pisemnie, lub, jeżeli nie umie pisać, ustnie swoje wyjaśnienie.

Art. 16.

Komisja reklamacyjna.

1/ O zarzutach rozstrzyga Komisja składająca się z naczelnika gminy, względnie zastępcy przez niego zamianowanego, jako przewodniczącego i najmniej z czterech a najwyżej ze sześciu członków posiadających prawo wyboru w gminie, wybranych przez radę gminną względnie w razie jej rozwiązania przez organ sprawujący jej funkcje przy uwzględnieniu w gminie istniejących zorganizowanych stronnictw politycznych.

2/ Do prawomocności uchwał Komisja jest potrzebna obecność przewodniczącego i co najmniej połowa jej członków; uchwały zapadają bezwzględnie.

większością głosów; a w razie równości rozstrzyga przewodniczący, który po-
zatem nie głosuje.

3/ Dla każdego obwodu głosowania należy ustanowić osobną komisję.
Urząd gminny jest zobowiązany do przeprowadzenia potrzebnych dochodzeń za-
żądanych przez komisję.

Art. 17.

Postępowanie przy wniesieniu protestu.

1/ Na podstawie swego orzeczenia zarządza komisja natychmiastowe
sprostowanie przez urząd gminny we wszystkich listach wyborczych. Równo-
cześnie zaś, winien urząd gminny powiadomić o tem tak stronę wnoszącą zarzut
jak i osobę o których wpisanie do listy wyborczej chodzi.

2/ Każda uprawniona do protestu osoba może się odwołać przeciwko roz-
strzygnięciu komisji do władzy nadzorczej.

3/ Odwołanie może być wniesione do urzędu gminnego w przeciągu dni
trzech od dnia zawiadomienia, a jeżeli wnoszący odwołanie w myśl postanowień
tego artykułu nie mógł być zawiadomiony, wtedy licząc od dnia w którym zosta-
ło wpisane rozstrzygnięcie komisji do listy wyborczej.

4/ W tym celu pozostają listy wyborcze wyłożone aż do upływu czasu
do odwołania.

5/ Naczelnik gminy jest obowiązany odwołanie wraz z przynależnymi ak-
tami zaraz przedłożyć władzy nadzorczej.

6/ Odwołania wniesione po upływie terminu należy odrzucić jako spóź-
nione.

7/ Władze nadzorcza powinna po przeprowadzeniu ewentualnie potrzeb-
nych dochodzeń załatwić jaknajśpieszniej nadesłane odwołanie i o rozstrzyg-
nięciu powiadomić urząd gminny celem ewentualnego sprostowania listy wybor-
czej, stronę wnoszącą protest i wyborcę, którego zarzut dotyczy.

Rozstrzygnięcie władzy nadzorczej jest ostateczne.

Art. 18.

Dodatkowe wyłożenie list wyborczych.

1/ W listach wyborczych ustalonych na podstawie wyniku postępowania
reklamacyjnego nie można wprowadzać żadnych zmian, wyjąwszy w wypadku prze-
widzianym w dwóch ostatnich ustępach art. 4.

2/ Równocześnie ustalone listy wyborcze należy ponownie przez 8 dni aż do dnia wyborów wyłożyć do publicznego wglądu.

3/ Odnosnie do prawa wglądu do list wyborczych, sporządzenia odpisów, ^wjakoteż godzin, /których listy wyborcze powinny być wyłożone, obowiązują analogicznie postanowienia art. 14.

Art. 19.

System wyborczy.

Wybór rady powiatowej i rady gminnej odbywa się na zasadzie systemu stosunkowości.

Art. 20.

Listy kandydatów.

1/ Grupy wyborcze powinny przedłożyć swoje listy kandydatów w podwójnym wygotowaniu:

- a/ najpóźniej 21 dni przed dniem wyborów do godziny 12-tej; wydziałowi powiatowemu odnośnie do wyborów rady powiatowej,
- b/ najpóźniej 14 dni przed dniem wyborów do godziny 12-tej urzędowi gminnemu odnośnie do wyborów rad gminnych.

2/ Wydział powiatowy względnie urząd gminny jest obowiązany do poświęcenia wręczającemu listy czasu jej wniesienia. Wnoszący podanie jest uprawniony do przedłożenia odpisu listy kandydatów, którego zgodność z wniesioną listą kandydatów powinien wydział powiatowy względnie urząd gminny potwierdzić.

3/ Lista kandydatów do rady powiatowej musi być podpisana przynajmniej przez 50 wyborców.

4/ Lista kandydatów do rad gminnych musi być podpisana w gminach do 2 000 mieszkańców przez 10, w gminach ponad 2 000 do 5 000 mieszkańców najmniej przez 20, w gminach od 5 000 do 15 000 mieszkańców najmniej przez 30, w gminach ponad 15 000 mieszkańców najmniej przez 50 w listach wyborczych wpisanych wyborców.

5/ Zgon, odwołanie podpisu lub utrata prawa wyborczego, któregośkolwiek z podpisanych nie wpływa na ważność listy.

Art. 21.

Treść listy kandydatów.

1/ Lista kandydatów musi zawierać :

./.

- a/ oznaczenie grupy wyborczej /stronnictwa/;
- b/ spis kandydatów, których liczba może zawierać podwójną liczbę członków wybieranych do rady powiatowej względnie gminnej. Ułamki należy zaokrąglić do następnej liczby całkowitej. Kolejność każdego kandydata należy uwidocznić cyframi.
- c/ Oznaczenie pełnomocnika grupy wyborczej tj. osoby, zastępującej daną grupę i jego zastępcy. Jeżeli nie są oznaczeni, wtedy pierwszego podpisanego należy uważać za pełnomocnika a drugiego za jego zastępcę.

2/ Prawo zastępstwa grupy wyborczej /listy kandydatów/ zachowuje swoją ważność i na wypadek skreślenia, pełnomocnika z listy wyborczej lub utraty przez tegoż prawa wyboru.

3/ Do listy kandydatów należy dołączyć piśmienne, własnoręcznie podpisane oświadczenie wszystkich kandydatów, że kandydaturę przyjmują i że z ich zgodą nie są wpisani na inną listę kandydatów.

Art. 22.

Postępowanie z listami kandydatów.

1/ Przewodniczący wydziału powiatowego zaciąga listy kandydatów do rady powiatowej liczbami porządkowymi w kolejnym następstwie ich wniesienia.

2/ W gminach wchodzących w skład Powiatowego Związku Komunalnego, wniesione do naczelnika gminy listy kandydatów do rad gminnych na wspólny wniosek pełnomocnika zarówno grupy wyborczej wysuwającej kandydatów do rady powiatowej jak i grupy wyborczej wysuwającej kandydatów do rady gminnej muszą być oznaczone tą samą liczbą porządkową co listy wyborcze do rady powiatowej, jeżeli nazwa ugrupowania wyborczego jest ta sama.

3/ Listy kandydatów tych ugrupowań wyborczych, które nie zgłosiły list do rady powiatowej lub co do których nie było wniosku ze strony pełnomocnika wyborczego do rady powiatowej, jak i zgłoszone listy w miastach wydzielonych naczelnik gminy oznacza liczbą porządkową według kolejności ich wniesienia.

4/ Jeżeli który z kandydatów jest umieszczony na więcej listach do rady powiatowej lub gminnej, wtedy powinien go przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy zapytać, którą kandydaturę zatrzymuje. Jeżeli kandydat w ciągu trzech dni nie odpowie, skreśla się go przy sprostowaniu list kandydatów z tej listy, co do której nie dołączono jego własnoręcznie po-

twierdzonej zgody na przyjęcie kandydatury; w innym razie skreśli się go w późniejszej wniesionej liście.

Art. 23.

Sprostowanie list kandydatów.

1/ Jeżeli lista kandydatów wykazuje braki formalne, np. niedostateczną liczbę podpisów lub braki w oznaczeniu kolejności kandydatów, albo oznaczenie grupy jest sporne lub też zachodzi brak oświadczenia kandydatów, wtedy przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy powinien wezwać pełnomocnika do sprostowania listy kandydatów w przeciągu 48 godzin.

2/ Jeżeli więcej list kandydatów jednakowo lub trudno do odróżnienia grup oznaczono, w takim razie wzywa przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy pełnomocników dotyczących list kandydatów do sprostowania oznaczenia grupy w przeciągu 48 godzin.

3/ Jeżeli sprostowanie nie nastąpi, albo też jeżeli lista kandydatów nie posiada oznaczenie żadnej grupy, wtedy oznacza ją przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy nazwiskiem pierwszego z rzędu kandydata.

4/ Lista kandydatów, która także i po ukończeniu ^{tego}postępowania nie posiada wymaganej liczby podpisów, jest nieważną, jak również głosy, które mimo tego na nią były oddane. Przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy rozstrzyga o tem ostatecznie, z zestrzeżeniem zarzutów wniesionych przeciwko wyborom.

Art. 24.

Zmiany w listach kandydatów.

1/ Jeżeli który z kandydatów ustąpi, umrze, utraci prawo wybieralności lub zostanie wykreślony, może pełnomocnik danej grupy uzupełnić listę kandydatów przez podanie pod tą samą liczbą kolejności innego kandydata, co musi być uczynione najmniej do 14 dni przed wyborami.

2/ Po ostatecznem ustaleniu list kandydatów tj. 14 dni przed wyborami nie wolno już w listach kandydatów czynić żadnych zmian.

Art.25.

Ogłoszenie list kandydatów.

1/ Co najmniej 10 dni przed dniem wyborów muszą być wywieszone wszystkie ważne listy kandydatów w lokalach, w których listy wyborcze do wglądnięcia są wyłożone z wyraźnym oznaczeniem ich liczb porządkowych w myśl art.22 niniejszej ustawy, jakoteż z dokładnem wyszczególnieniem grupy wyborczej i wszystkich kandydatów.

2/ Wywieszenie list kandydatów do rady powiatowej w lokalu wydziału powiatowego i w lokalach wyborczych w powiecie zarządza przewodniczący wydziału powiatowego a odnośnie do wyborów gminnych naczelnik gminy w sposób stosowany w danej gminie.

3/ Ogłoszenie list kandydatów przez przewodniczącego wydziału powiatowego względnie naczelnika gminy powinno być uskutecznione dla wszystkich grup wyborczych w jednaki sposób. Poszczególne grupy wyborcze mogą w dowolny sposób rozpowszechniać swoje listy kandydatów.

Art.26.

Połączone listy kandydatów.

1/ Upoważnieni zastępcy list wyborczych mogą w wydziale powiatowym odnośnie do wyborów rady powiatowej a w urzędzie gminnym odnośnie do wyborów gminnych złożyć oświadczenie o połączeniu swoich list. Oświadczenie takie musi być najpóźniej 10 dni przed dniem wyborów wniesione, poczem wydział powiatowy zarządza ogłoszenie tego oświadczenia przez przybicie w swoim lokalu urzędowym i w lokalach wyborczych w powiecie, w których listy wyborcze są wyłożone do wglądnięcia. To samo uskutecznia urząd gminny odnośnie do wyborów gminnych.

2/ Połączenie list oznacza, że takowe należy przy dodziale mandatów uważać za jedną całość /art.50/.

IV.

Ogłoszenie wyniku wyborów bez głosowania.

Art.27.

1/ W powiatach i gminach, w których tylko jedną listę kandydatów zgłoszono, albo przez więcej grup wyborczych w całości tylko tylu kandydatów przedstawiono, ilu członków winno być wybranych do rady powiatowej względ-

nie gminnej, oświadcza przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy bez przeprowadzenia wyborów, że wszyscy przedstawieni kandydaci są wybranymi.

2/ Dla sposobu ogłoszenia wyniku wyborów zarzutów i ich rozstrzygnięcia, obowiązują postanowienia artykułu 52 do 55.

V.

W y b o r y .

Art. 28.

Dzień i lokal wyborczy.

1/ Wybory do rady powiatowej i rady gminnej, tak samo pierwsze wybory do rady powiatowej samej /art. 81. ust. 4/ odbywają się w niedzielę od 8-mej do 20-tej godziny.

2/ Pracodawca jest zobowiązany służyć w dzień wyborów tak urządzić, ażeby pracownicy mogli uczestniczyć w wyborach.

Art. 29.

Zakaz podawania trunków alkoholowych.

W dniu poprzedzającym dzień wyborów jakoteż i w dniu wyborów sprzedaż, i podawanie trunków alkoholowych w lokalach handlowych i wyszynkach jest zakazane.

Art. 30.

Ogłoszenie wyborów.

1/ Co najmniej 10 dni przed wyborami rady powiatowej winien przewodniczący wydziału powiatowego ogłosić za pomocą publicznego obwieszczenia wszystkie lokale wyborcze w powiecie, jakoteż i liczbę mających się wybrać członków rady powiatowej.

2/ W tym samym terminie winien to samo ogłosić naczelnik gminy w sposób na miejscu stosowany odnośnie do wyborów gminnych.

Art. 31.

Komisje wyborcze.

1/ Wyborami kieruje komisja wyborcza zainicjowana przez prezesa wydziału powiatowego dla każdego lokalu wyborczego odnośnie do wyborów rady powiatowej.

towej i zamianowana tak samo dla każdego lokalu przez naczelnika gminy odnośnie do wyborów rady gminnej.

2/ W ich skład wchodzi zastępcy grup wyborczych po jednym z każdej grupy, wyznaczeni przez odnośne grupy wyborcze. Zastępcy grup wyborczych muszą posiadać prawo wyboru.

3/ W ten sam sposób powołuje się zastępcę każdego członka z odnośnej grupy.

4/ Upoważniony zastępca grupy wyborczej powinien zaproponować zastępców swojej grupy w wydziale powiatowym względnie urzędzie gminnym co najmniej 10 dni przed dniem wyborów.

5/ Według tych samych zasad powołuje się w powiatach tudzież i gminach, gdzie jest więcej lokali wyborczych, komisję główną.

6/ W gminach, w których sprawy koncepcyjne załatwia osobny urzędnik, należy tenże także do komisji wyborczej z głosem doradczym, jako sekretar. Dalszych sił pomocniczych dostarcza w razie potrzeby gmina. Gdyby tego nie uczyniono, poczyni przewodniczący komisji wyborczej odpowiednie zarządzenia na koszt gminy.

Art. 32.

1/ Komisje wyborcze do wyborów rady powiatowej i rady gminnej urzędują w oddzielnych ubikacjach. Nad drzwiami lokalu wyborczego oraz nad urnami wyborczymi muszą być umieszczone napisy większych rozmiarów:

" Komisja wyborcza do wyborów rady powiatowej " względnie

" Komisja wyborcza do wyborów rady gminnej /miejscowej/.

2/ Członkowie komisji zobowiązani są udzielać wyborcom wszelkich objaśnień.

Art. 33.

Rozstrzygnięcie komisji wyborczej.

1/ Komisja wyborcza wybrana ze swojego grona bezpośrednio przed otwarciem wyborów większością głosów przewodniczącego i jego zastępcę, w razie niemożności osiągnięcia większości rozstrzyga los. Przewodniczący i jego zastępca nie mogą należeć do tej samej grupy wyborczej.

2/ Komisja wyborcza może powziąć ważną uchwałę przy obecności przewodniczącego albo jego zastępcy i co najmniej połowy jej członków; w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący, który pozatem nie głosuje.

3/ Sprzeciw od rozstrzygnięcia komisji wyborczej można wnieść jedynie w formie zarzutów przeciwko wyborom.

Art.34.

Protokół wyborczy.

1/ O przebiegu wyborów spisuje się protokół, do którego wpisuje się imiona i nazwiska członków komisji wyborczej, zastępcy władzy nadzorczej i mężów zaufania, początek i koniec, ewentualnie przerwę wyborów, wszystkie uchwały komisji wyborczej z krótkim uzasadnieniem tychże, jakoteż i wszelkie ważniejsze szczegóły przebiegu wyborów, oraz wynik wyborów i sposób obliczenia głosów.

2/ Protokół prowadzi powołany do wyborów z głosem doradczym urzędnik gminy /art.31/ ewentualnie inna siła pomocnicza lub przeznaczony do tego przez przewodniczącego komisji wyborczej członek komisji.

3/ Protokół ten, jakoteż i listy wyborcze i spisy głosujących podpisują wszyscy członkowie komisji.

Art.35.

Zastępca władzy nadzorczej.

Władza nadzorcza jest uprawniona do wysłania do wyborów swojego zastępcy celem uczestniczenia w czuwaniu nad prawidłowym przeprowadzeniem wyborów.

Art.36.

Osoby zaufania.

1/ Komisja wyborcza musi dopuścić z każdego ugrupowania wyborczego /stronnictwa/ po dwie osoby zaufania, uprawnione do wyboru, które mogą być obecne przy przeprowadzeniu całych wyborów aż do ogłoszenia wyniku obliczenia.

2/ Osoby zaufania muszą się wykazać wobec przewodniczącego Komisji wyborczej legitymacją podpisaną przez pełnomocnika swej grupy wyborczej.

3/ Osoby te mogą wnosić zarzuty co do tożsamości wyborcy względnie co do jego prawa wyborczego w myśl dwóch ostatnich ustępów artykułu 4; **poza**tem nie mają prawa wtrącenia się do wyborów.

Art. 37.

Wstęp do lokalu wyborczego.

Do lokalu wyborczego mają poza osobami zaufania przystęp tylko wyborcy wpisani do list wyborczych danego obwodu głosowania. Po oddaniu kartki do głosowania powinien wyborca natychmiast opuścić lokal wyborczy. W czasie głosowania nie wolno ani w lokalu wyborczym ani w budynku, w którym się lokal znajduje, ani przed wejściem do budynku wygłaszać przemówień i w jakikolwiek sposób agitować.

Art. 38.

Urny wyborcze.

1/ Przed rozpoczęciem wyborów komisja wyborcza dokonuje oględzin urny wyborczej i przekonuje się czy jest ona próżna. Od tej chwili aż do ukończenia głosowania urna w żadnym razie nie może być otwierana.

2/ Urny wyborcze, które dostarcza na swój koszt gmina, są to naczynia, dające się zamknąć na kłódkę. W wieczku urna musi mieć otwór, przez który wrzuca się koperty z kartką wyborczą. Każde urna jest zamknięta dwiema kłódkami o różnych kluczach, z których jeden zatrzymuje przewodniczący a drugi oddaje przedstawicielowi tej reprezentowanej grupy wyborczej, która przy ostatnich wyborach miała najmniej głosów lub wtedy nie istniała. Na wypadek, że się przedstawiciel ten oddali, albo zostanie wydalonym, oddaje on klucz jednemu z przedstawicieli innych grup wyborczych i to wedle własnego uznania.

Art. 39.

Kartki do głosowania.

1/ Głosowanie odbywa się za pomocą kartek do głosowania. Na kartce do głosowania wydrukowane są pokolei wszystkie ważne listy kandydatów z oznaczeniem nazwy ugrupowania wyborczego /stronnictwa/. Po lewej stronie nazwy ugrupowania wyborczego winna być wydrukowana tłustym drukiem liczba porządkowa listy, po prawej stronie zaś kółko, przeznaczone do nakreślenia krzyżyka.

Wzór kartki do głosowania stanowi załącznik do tej ustawy.

2/ Kartek do głosowania odnośnie do wyborów rady powiatowej dostarcza na swój koszt powiatowy związek komunalny a odnośnie do wyborów gminnych dana gmina.

3/ Te same związki komunalne dostarczają w dostatecznej ilości na swój koszt kopert, które muszą być nieprzejrzyste i zaopatrzone pieczęcią wydziału powiatowego, jeżeli są przeznaczone do wyborów rady powiatowej a pieczęcią urzędu gminnego, jeżeli są przeznaczone do wyborów gminnych.

4/ Głosowanie odbywa się w ten sposób, że wyborca przez nakreślenie krzyżyka w kółku po prawej stronie nazwy ugrupowania wyborczego, oznacza, której liście kandydatów głos swój oddaje.

5/ Zwijanie kartek jest dozwolone.

Art. 40.

Cele izolowane.

W każdym lokalu wyborczym gmina na swój koszt, oprócz stołu dla komisji wyborczej, ustawia na boku jeden lub dwa stoły zasłonięte płachtami lub deskami /cele izolacyjne/ w ten sposób, żeby wyborca nie podpatrzony przez nikogo mógł zaznaczyć na kartce do głosowania której liście kandydatów swój głos oddaje i następnie kartę tę mógł włożyć w kopertę. Zasłonę zastąpić może także pokój położony w sąsiedztwie, dostępny bezpośrednio przez drzwi z lokalu wyborczego. Do tego pokoju jak wogóle do celi izolowanej, oprócz wyborcy, nikt niema dostępu. Przy stole pobocznym zasłoniętym /celi izolowanej/ jak też przy stole w sąsiednim pokoju muszą być ławki dla użytku wyborców. Cele izolowane muszą być czyste i odpowiednio oświetlone i wogóle tak urządzone, by wejście do nich było wygodne i by w nich manipulacja wyborcza swobodnie mogła być wykonana.

Art. 41.

Głosowanie.

1/ Wyborca wchodząc do lokalu wyborczego udaje się do stołu, przy którym siedzi komisja wyborcza i wymienia swe nazwisko. Po sprawdzeniu przez członka prowadzącego protokół, czy nazwisko wyborcy znajduje się na liście wyborców, wyborca otrzymuje od komisji kartkę do głosowania i ostemplowaną kopertę, udaje się następnie do celi izolowanej, gdzie kła-

dzie swój znak na kartce do głosowania, której liście swój głos oddaje, /ustęp 4.art.39/ kartkę tę wkłada w kopertę i po wyjściu z celi wręcza ją przewodniczącemu komisji. Ten sprawdzwszy, stempel na kopercie wrzuca ją do urny wyborczej.

2/ W razie uszkodzenia kartki do głosowania, bądź to na skutek wypadnięcia z ręki, bądź to na skutek pomyłki przy nakreśleniu krzyżyka, może wyborca zażądać od komisji wyborczej wydania nowej kartki, wyjaśniając przyczynę, z powodu której nowa kartka jest mu potrzebna. Komisja wyborcza obowiązana jest żądaniu temu zadośćuczynić. Ewentualnych dalszych uszkodzeń kartek do głosowania Komisja wyborcza uwzględnić nie potrzebuje.

3/ Kopertę wraz z kartką do głosowania, włożoną w kopertę poza celą izolowaną, odbiera przewodniczący i niszczy je, a następnie daje osobie głosującej inną kartkę i kopertę. Jeśli osoba ta poraz drugi włoży kartę w kopertę poza celą, przewodniczący koperty nie przyjmuje i oświadcza, że osoba ta straciła prawo głosowania. Członek komisji czyniący adnotację, zaznacza to obok nazwiska danej osoby.

W ten sposób oddają najpierw swoje głosy członkowie komisji.

3/ Komisja wyborcza powinna zaznaczyć oddanie kartki głosowania w obu egzemplarzach list wyborczych.

4/ Wyborcy nieumiejący pisać lub czytać, lub też niezdolni do przeprowadzenia manipulacji wskutek choroby lub wieku, posługiwać się mogą pomocą osoby zaufanej, która ma dostęp do lokalu wyborczego i do stołu zasłoniętego względnie do pokoju sąsiedniego, gdzie wkłada się kartki do kopert. O tem, czy pomoc osoby zaufanej ^{jest} potrzebna, rozstrzyga komisja wyborcza większością głosów. Rozstrzygnięcie komisji musi zapasć przed dopuszczeniem następnego wyborcy do oddania głosu.

Art. 42.

Zarzuty przeciwko wyborcom.

1/ Komisja wyborcza rozstrzyga tylko, czy który z wyborców ma być dopuszczony do oddania głosu, jeżeli:

- a/ istnieje wątpliwość co do jego tożsamości;
- b/ jeżeli zostanie wniesiony zarzut, że w myśl ostatnich dwóch ustępów art.4. nie może on być dopuszczony do głosowania przy wyborach.

2/ Zarzuty tego rodzaju mogą podnieść członkowie komisji wyborczej i osoby zaufania i to jak długo kartka głosowania obywatela, którego prawo wyboru zaczępiono, nie została jeszcze włożona do urny wyborczej. Odnosnie do ustępu 1/a jako wystarczającą legitymację uznać należy paszport, dowód osobisty, dokumenty wojskowe, karty cyrkulacyjne, oraz ustalenie tożsamości przez znaną komisji osobę.

3/ Rozstrzygnięcie komisji wyborczej musi w każdym poszczególnym wypadku zapasć przed dopuszczeniem następnego wyborcy do oddania głosu.

Art. 43.

Przerwanie wyborów.

Jeżeli zajdą okoliczności, któreby wpłynęły na uniemożliwienie wyborów, może komisja wyborcza przedłużyć wybory lub odroczyć ich dokonanie na dzień następny. Zarządzenie takie musi być jednak natychmiast ogłoszone w sposób w gminie stosowany oraz w lokalu wyborczym. Jeżeli chodzi o przerwanie już rozpoczętych wyborów, wtedy winna komisja wyborcza opieczętować akta i urnę wyborczą wraz z oddanymi już kartkami głosowania, a przy rozpoczęciu dalszych wyborów stwierdzić protokółarnie nienaruszenie pieczęci.

Art.44.

Zamknięcie głosowania.

Po upływie ^{dla/}wyborów oznaczonego czasu zamyka się lokal wyborczy, wszyscy atoli wyborcy, którzy przed zamknięciem znajdują się w lokalu wyborczym, lub w poczekalni przez komisję dla wyborców przeznaczonej lub też bezpośrednio przed lokalem wyborczym, oddają jeszcze swoje głosy, po-
czem przewodniczący komisji wyborczej ogłasza głosowanie za ukończone.

VI.

Stwierdzenie i ogłoszenie wyniku wyborów.

Art.45.

Liczenie głosów.

1/ Po zakończeniu głosowania pozostają w lokalu wyborczym, oprócz członków komisji wyborczej, zastępcy władzy nadzorczej i sił pomocniczych, tylko osoby zaufania poszczególnych grup wyborczych. Komisja wyborcza wyj-

muje z urny koperty z kartkami głosowania, przelicza je i porównuje liczbę kopert z zapiskami we wykazach wyborczych. Potem wyłącza nieważne kartki głosowania i stwierdza w dwóch listach głosowania ile głosów padło na poszczególne ugrupowanie wyborcze a wynik wyborów umieszcza ponadto w protokóle. W czasie tego ma każdy z obecnych prawo wglądu do kartek głosowania. Komisja wyborcza do wyborów rady powiatowej, po stwierdzeniu wyniku głosowania, powinna zapakować cały materiał wyborczy /listy wyborców, listy głosowania, kartki ważne i nieważne, koperty, protokół wyborczy/ i po starannem zapieczętowaniu i ostemplowaniu przez naczelnika gminy względnie jego zastępcy pieczęcią gminną, co odbyć się winno w obecności członków komisji, którzy byli obecni przy liczeniu głosów, odeśłać do głównej komisji wyborczej /art. 31. ustęp 5/

W gminach tworzących więcej obwodów głosowania, odsyłają poszczególne komisje wyborcze po starannem zapakowaniu i zapieczętowaniu przez naczelnika gminy, lub jego zastępcy, jak powyżej materiał wyborczy tak samo komisji głównej.

Art. 46.

Nieważne kartki głosowania.

Nieważnemi są następujące kartki głosowania:

- a/ Niepochodzące od powiatowego związku komunalnego względnie gminy i nie wydane przez komisję wyborczą / art. 39. ustęp 2. i art. 41. ust. 1/.
- b/ nie włożone do przepisanej koperty /art. 39. ustęp 3./,
- c/ kartki, na których żadnej listy nie nakreślono /art. 39. ust. 4./,
- d/ kartki, na których więcej list kandydatów, nakreślono,

Dopiski itp. uważa się jako niepisane.

Art. 47.

Rozdział mandatów na grupy wyborcze, dzielnik wyborczy.

1/ W gminach mniejszych, tworzących jeden obwód głosowania urzędujące komisje wyborcze, a w powiatach i większych gminach główne komisje wyborcze, po otrzymaniu materiału wyborczego, wygotują wynik wyborów i rozdziela liczbę mandatów na poszczególne grupy wyborcze w stosunku do głosów dla danej grupy oddanych, a mianowicie w ten sposób, że naprzód wypośredkują dzielnik wyborczy. W tym celu należy sumy wszystkich ważnych, dla wszystkich grup

oddanych głosów podzielić przez liczbę mandatów powiększoną o jeden; następna cała wyższa od ilorazu liczba jest dzielnikiem wyborczym.

2/ Liczbę na każdą poszczególną listę kandydatów oddanych głosów dzieli się następnie przez liczbę dzielnika wyborczego, poczem przydziela komisja wyborcza każdej grupie wyborczej tyle mandatów, ile razy dzielnik wyborczy mieści się w sumie dla danej grupy oddanych głosów.

3/ Głosy oddane na listy kandydatów połączonych stronnictw /art.26/ zlicza się osobno, listę tę uważa się jednak przy podziale mandatów za jedną listę i przydziela im się wspólnie przypadające mandaty.

Art.48.

Przydzielenie pozostałych mandatów.

1/ Jeżeli wszystkich mandatów nie rozdzielono w sposób w art.47. wymieniony, przydziela się zbywające mandaty. po kolei tym grupom, które przy podziale w myśl art.47 przeprowadzony wykazały największą resztę podziału.

2/ Jeżeli reszty podziału są przy więcej grupach równe, przydziela się mandat tej grupie, która uzyskała więcej głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

3/ Liście kandydatów, która uzyskała głosów mniej, niż wynosi dzielnik wyborczy, nie przysługuje prawo do żadnego mandatu; postanowienie to nie odnosi się atoli do poszczególnych liczb listy połączonej.

Art. 49.

Odliczenie nadliczbowych mandatów.

1/ Jeżeli przy podziale liczby głosów przez dzielnik wyborczy /art. 47/ przypadło według rozdziału o jeden mandat więcej nad oznaczoną liczbę mandatów, odlicza się jeden mandat tej grupie, która posiada najmniejszą resztę tej, która uzyskała najmniejszą liczbę głosów. W razie równości / resztę podziału, a przy równości głosów rozstrzyga los.

2/ I tutaj należy uważać listy połączone /art.26/ za należące do jednej grupy.

Art.50

Rozdział mandatów między listy połączone.

Po przydzieleniu mandatów wszystkim grupom wyborczym, rozdziela komisja wyborcza mandaty między poszczególne listy połączone przy zastosowa-

niu postanowień art. 47 i 48.

Art. 51.

Kto jest wybrany.

/ rady

Wybranymi członkami do rady powiatowej względnie gminnej są ci kandydaci poszczególnych grup wyborczych, którzy kolejno w liście kandydatów są wymienieni według liczb przypadających danej grupie mandatów. Dalsi kandydaci są w tym samym porządku następcami. /art. 56/. Jeżeli lista kandydatów zawiera więcej nazwisk niż dopuszczalne /art. 21/ nie bierze się nadliczbowych nazwisk w rachubę.

Art. 52.

Ogłoszenie wyniku wyborów.

1/ Zaraz po obliczeniu głosów wymienione w art. 47 komisje wyborcze ustalają protokółarnie wynik wyborów przy równoczesnem podpisaniu go przez wszystkich członków komisji wyborczej i osób zaufania ugrupowań wyborczych, poczem przewodniczący wydziału powiatowego względnie naczelnik gminy ogłasza publicznie wynik wyborów do rady powiatowej względnie rady gminnej w sposób stosowany w powiecie względnie gminie.

2/ W ogłoszeniu należy szczególnie: dokąd, gdzie i w jaki sposób można wnosić zarzut przeciwko wyborom.

3/ Odpis protokołu wyborczego i wyniku obliczenia głosów należy przedłożyć władzy nadzorczej; kartki głosowania i koperty powinna komisja wyborcza opieczętować i przechowywać w wydziale powiatowym względnie urzędzie gminnym i tylko w razie wniesienia zarzutów przeciwko wyborom należy je przedłożyć instancjom w tej mierze orzekującym.

VII.

Środki prawne.

Art. 53.

Sprostowanie wyniku wyborów, jeżeli wybrano osobę niewybieralną.

1/ Władza nadzorcza bada, czy nie wybrano osób, którym nie przysługuje prawo wybieralności. O ile ten wypadek ma miejsce, należy w przeciągu miesiąca od dnia nadejścia protokołu wyborczego orzec wybór niewybieralnej osoby za nieważny.

2/ Rozstrzygnięcie to ogłasza łącznie do kandydatów do Rady powiatowej przewodniczący wydziału powiatowego w powiatowej gazecie urzędowej a łącznie do kandydatów do rad gminnych burmistrz względnie naczelnik gminy w sposób w gminie stosowany.

Art. 54.

Zarzuty przeciwko wyborom.

1/ Zarzuty przeciwko wyborom może wnosić tylko uprawniony wyborca w przeciągu 10 dni od następnego dnia po ogłoszeniu wyniku wyborów. Zarzuty należy wnosić pisemnie do wydziału powiatowego w sprawie wyborów rady powiatowej a do urzędu gminnego w sprawie wyborów gminnych. Zarzuty należy najpóźniej do trzech dni wraz z aktami wyborczymi przedłożyć władzy nadzorczej.

2/ O zarzutach rozstrzyga władza nadzorcza w ciągu 2 tygodni.

Art. 55.

Rozstrzygnięcie o zarzutach.

1/ Jeżeli władza, rozstrzygająca o zarzutach, stwierdzi takie uchybienia w przeprowadzeniu wyborów, które mogłyby wpłynąć na wynik wyborów, szczególnie, jeżeli stwierdzi poważne naruszenie wolności, czystości i tajemnicy wyborów, wtedy unieważni całe wybory lub odpowiednią ich część i zarządzi nowe wybory, oznaczając dzień, w którym się odbyć mają.

2/ Jeżeli tylko stwierdzono błędne obliczenie głosów, winna władza wynik natychmiast sprostować i w powiecie względnie gminie publicznie ogłosić.

3/ Rozstrzygnięcie należy doręczyć odwołującym się i tym osobom których wybór został unieważniony.

4/ Rozstrzygnięcie to, które powinno być wydane najdalej w przeciągu trzech miesięcy od dnia przedłożenia zarzutów, jest ostateczne.

Art. 56.

Powołanie następców.

1/ Następcy pełnią funkcje członków rady powiatowej względnie rady gminnej tych grup, dla których byli umieszczeni na liście kandydatów, jeżeli mandat zostanie opróżniony stale na cały okres wyborczy.

2/ Następcy następują w tym porządku jak byli w liście kandydatów wyszczególnieni.

VIII.

Wybór zarządów powiatowych i gminnych.

Art.57.

1/ Liczbę członków wydziału powiatowego reguluje ustawa z dnia.....
..... o powiatowych związkach komunalnych.

2/ W górnośląskiej części Województwa Śląskiego co do liczby członków zarządu gminnego obowiązują przepisy § 29. ordynacji miejskiej z dnia 30.maja 1853 r. /Zbiór Ust.Pr.str.261/ i przepisy § 74 ordynacji gmin wiejskich z dnia 3.lipca 1891r. /Zbiór Ust.Pr.st.233/.

3/ W cieszyńskiej części Województwa Śląskiego liczba członków zarządu gminnego /przełożęństwa gminnego/ łącznie z burmistrzem i zastępcą w gminach do 10 000 mieszkańców wynosi trzecią część, a w gminach ponad 10 000 mieszkańców czwartą część członków rady gminnej. W gminach w których liczba członków rady gminnej wynosi co najmniej 24 należy wybierać zawsze dwóch zastępców burmistrza. Zastępcy burmistrza obejmują swój urząd w tym porządku jak byli wybrani. Jeżeli burmistrz i jego zastępcy są gdzie indziej zajęci lub przeszkodzeni, wtedy zastępują ich inni członkowie zarządu gminnego według starszeństwa. Co do liczby mieszkańców danej gminy jest miarodajny wynik ostatniego urzędowego spisu ludności.

4/ Odnośnie do członków wydziału powiatowego i zarządu gminnego postanowienia art.5 do 8 mają analogicznie zastosowanie.

Art.58.

Okres wyborczy członków zarządu gminnego.

1/ Odnośnie do górnośląskiej części Województwa Śląskiego:

- a/ Płatnych burmistrzów i ławników / radców miejskich/ w gminach miejskich płatnych naczelników i ławników w gminach wiejskich wybiera rada gminna na 12 lat a może ich wybrać także z poza członków gminy. Po upływie tego czasu wymienieni mogą być wybrani ponownie i dożywotnie.
- b/ Honorowych zastępców burmistrza i honorowych ławników miejskich, honorowych naczelników i ławników w gminach wiejskich wybiera się na czas urzędowania rady gminnej. Eventualne rozwiązanie rady gminnej nie wpływa na okres urzędowania tych członków zarządu gminnego. Na te stanowiska mogą być wybrani obywatele gminy, nie będący członkami rady gminnej.

- c/ Jeżeli członek rady gminnej wybrany i zatwierdzony będzie na członka zarządu gminnego, wchodzi wtenczas do rady gminnej następny kandydat tej samej listy.
- d/ Wymienieni w ustępie 2 niniejszego artykułu członkowie zarządu gminnego, sprawują swoje funkcje aż do zatwierdzenia przynajmniej połowy nowo-
branych członków zarządu.

2/ Odnosnie do cieszyńskiej części Województwa Śląskiego: burmistrza, jego zastępców i resztę członków zarządu /przełożenstwa gminnego/ wybiera się z pośród członków rady gminnej na czas urzędowania tej-
że rady.

Art. 59.

Ukonstytuowanie się rady powiatowej i miejskiej.

1/ Sprawę ukonstytuowania się rady powiatowej normuje ustawa o Powiatowych Związках Komunalnych.

2/ Nowowybrana rada miejska w górnośląskiej części Województwa Śląskiego winna ukonstytuować się po myśli § 38 ordynacji miejskiej z dnia 30. maja 1853 najpóźniej w dniu 20 po ogłoszeniu wyniku wyborów. O ile jednak wniesiono protest wyborczy przeciwko całym wyborom lub przeciwko wyborowi więcej niż jednej trzeciej części radnych, władza nadzorcza winna zarządzić wstrzymanie konstituowania się rady miejskiej aż do czasu wydania ostatecznej decyzji.

3/ Pierwsze posiedzenie rady miejskiej, zwołuje burmistrz miasta a przewodniczy na niem najstarszy wiekami członek rady.

4/ Rada miejska powinna się zebrać najpóźniej do 14 dnia po ukonstytuowaniu się celem wyboru ławników honorowych /radców miejskich/. Rada miejska o terminie i miejscu wyboru członków zarządu zawiadamiona być winna conajmniej na 5 dni przedtem.

5/ Do ważności wyborów jest potrzebna obecność więcej jak połowy członków rady gminnej.

Art. 60.

Zwołanie rady gminnej.

1/ Zebranie nowowybranej rady gminnej w gminach wiejskich górnośląskiej części Województwa Śląskiego /zebranie nowowybranej rady gminnej w miastach i w gminach wiejskich cieszyńskiej części Województwa Śląskiego celem wyboru honorowych członków zarządu gminnego winny się odbyć naj-
..

później do dni 14 po ogłoszeniu wyniku wyborów, o ile nie wniesiono protestu wyborczego, przeciwko tym wyborom lub przeciw wyborcom więcej jak połowy liczby radnych.

2/ Do ważności wyboru jest potrzebna obecność więcej jak połowy członków rady gminnej.

3/ Radę gminną zwołuje oraz przewodniczy jej naczelnik gminy. Rada gminna o terminie i miejscu wyboru członków zarządu zawiadomiona być winna, co najmniej na 5 dni przed posiedzeniem.

Art.61.

Komisja wyborcza przy wyborze członków wydziału powiatowego i zarządu gminnego.

1/ Wybór członków wydziału powiatowego i zarządu miejskiego i wiejskiego na terenie całego województwa przeprowadza komisja w skład której wchodzi przewodniczący rady powiatowej względnie miejskiej, względnie naczelnik gminy lub jego zastępca jako przewodniczący i dwóch członków, wybranych przez radę w głosowaniu tajnem.

2/ Przewodniczący powołuje jednego z członków komisji na protokolanta. W razie potrzeby protokół prowadzić może także zaprzysiężony urzędnik gminny.

3/ Z czynności swej komisja wyborcza spisuje protokół, zawierający wszystkie istotne momenta wyborów; protokół winien być podpisany przez członków komisji wyborczej i przechowany w aktach gminnych. Odpis protokołu otrzymuje władza nadzorcza.

Do protokołu dołączone być powinny kartki głosowania.

4/ Podczas czynności połączonych z wyborem członków zarządu nie wolno w lokalu wyborczym prowadzić narad, wygłaszać mów, ani podejmować uchwał. Wyjątek stanowią narady i uchwały komisji wyborczej związane z kierownictwem wyborów.

Art.62.

Głosowanie przy wyborze członków wydziału powiatowego i zarządu gminnego.

1/ Jeden z członków komisji odczytuje nazwiska radnych w porządku alfabetycznym i radni w miarę wywoływania nazwisk rzucają do urny zwinięte kartki do głosowania.

2/ Po ukończeniu głosowania komisja dokonuje obliczenia głosów.

3/ Wyborcy, którzy jawią się po otwarciu głosowania, lecz przed jego zamknięciem, mogą jeszcze brać udział w głosowaniu.

4/ Po oddaniu wszystkich głosów ogłasza komisja wyborcza wybory za zamknięte; przewodniczący wyjmując pojedynczo kartki z urny i odczytuje wypisane na nich nazwiska względnie numery list kandydatów, jeden zaś przez przewodniczącego wyznaczony członek komisji głośno je liczy.

Art. 63.

Nieważne kartki głosowania.

1/ Przy wyborze członków wydziału powiatowego i zarządu gminnego nieważnemi są następujące kartki głosowania:

- a/ niewypisane na papierze białym lub zaopatrzone w jakiekolwiek znaki zewnętrzne,
- b/ niezawierające przy wyborach proporcjonalnych liczby porządkowej jednej z zgłoszonych list kandydatów względnie przy wyborach odrębnych żadnego nazwiska, lub jeśli liczbę porządkową względnie nazwisko wypisano nieczytelnie,
- c/ jeżeli przy wyborach w odrębnem postępowaniu osoba, na którą głos oddano, nie da się z całą pewnością ustalić lub też kartka zawierała nazwisko osoby niewybieralnej, albo więcej nazwisk niż jedno,
- d/ kartki zawierające protesty albo zastrzeżenia lub oddane na nieważną listę kandydatów.

2/ Nieważne kartki głosowania traktować należy jako nieoddane, o nieważności rozstrzyga tymczasowo komisja wyborcza.

Art. 64.

Wybór w odrębnem postępowaniu.

1/ Płatnych i honorowych burmistrzów, płatnych i honorowych naczelników gmin, płatnych ławników miejskich i wiejskich, honorowych zastępców burmistrza wybiera się odrębnie, w głosowaniu tajnem na kartki, na których wypisuje się nazwisko kandydata.

2/ O ile wybiera się tylko jednego ławnika honorowego, to wybór odbywa się także w ten sposób.

3/ Za wybranego należy uważać tę osobę, która przy pierwszym głosowaniu otrzymała więcej niż połowę ważnych oddanych głosów.

4/ Jeżeli przy pierwszym głosowaniu nikt nie otrzymał takiej większości głosów, następują ściślejsze wybory w drugim głosowaniu, które należy natychmiast przedsięwziąć, pomiędzy tymi dwoma kandydatami, którzy/.

przy pierwszych wyborach największe otrzymała ilości głosów. Jeżeli więcej niż dwie osoby otrzymały najwyższe liczby głosów, albo jeśli obok osoby z najwyższą liczbą głosów wchodzi w rachubę osoby o równej liczbie głosów, to los wyciągnięty przez przewodniczącego rozstrzyga, która osoba ma być dopuszczona do wyborów ściślejszych. Przy drugich wyborach oprócz kartek do głosowania wymienionych w art. 63, są nieważne i te, które zawierają nazwisko osoby niedopuszczonej do wyborów ściślejszych. Za wybranego należy uważać tego, kto otrzymał największą liczbę głosów. Przy równości głosów rozstrzyga ^{los} wyciągnięty przez przewodniczącego.

5/ Przewodniczący komisji wyborczej winien wybranych zawiadomić o wyborze.

Art. 65.

Wybory proporcjonalne.

1/ Wybór członków wydziału powiatowego i ławników honorowych miejskich i wiejskich w górnośląskiej części Województwa Śląskiego, tudzież wybór reszty członków zarządu gminnego /przełożenia gminnego poza burmistrzem i jego zastępcami/ w cieszyńskiej części Województwa Śląskiego odbywa się na podstawie systemu proporcjonalnego. Głosowanie jest tajne i odbywa się za pomocą kartek do głosowania, na których wydrukowana lub wypisana będzie liczba porządkowa jednej z list kandydatów, zgłoszonych według postanowień niniejszego artykułu.

2/ Przed rozpoczęciem głosowania przewodniczący wzywa radnych do składania list kandydatów. Lista kandydatów zawierać ma podwójną ilość kandydatów w stosunku do liczby członków zarządu, których należy wybrać, i musi być podpisana przynajmniej przez trzech radnych. Do list muszą być dołączone deklaracje kandydatów, że w razie wyboru mandat przyjmują.

3/ Listy kandydatów ogłoszone w czasie wyznaczonym przez przewodniczącego, komisja sprawdza i unieważnia z nich te, które nie odpowiadają postanowieniom niniejszego artykułu.

4/ Listy uznane za ważne, przewodniczący zaopatruje kolejno liczbami porządkowymi, następnie wystawia je do wglądu radnych w miejscu dla nich widocznym i łatwo dostępnym, poczem wzywa radnych do oddania głosu na jedną z list wyłożonych po myśli postanowień artykułu 62.

5/ Podział mandatów odbywa się w myśl przepisów artykułów 47 do 50 niniejszej ordynacji.

Art.66.

Wybory uzupełniające.

W razie opróżnienia w ciągu okresu wyborczego stanowiska honorowego naczelnika gminy, honorowego zastępcy burmistrza obsadza się opróżnione miejsce przez wybór uzupełniający na pozostały czasokres kadencji.

Art.67.

Środki prawne.

1/ W ciągu 10 dni od dnia wyboru może członek rady uprawniony do wyboru wnieść zarzuty przeciwko wyborom członków wydziału powiatowego i członków zarządu gminnego. Zarzuty należy wносить pisemnie do wydziału powiatowego w sprawie wyboru członków tegoż wydziału a do urzędu gminnego w sprawie wyboru członków zarządu gminnego. Zarzuty należy do trzech dni wraz z aktami wyborczymi przedłożyć Śląskiej Radzie Wojewódzkiej w odniesieniu do wyborów członków wydziału powiatowego i członków zarządu miejskiego a do Wydziału Powiatowego w odniesieniu do wyborów członków zarządu gmin wiejskich.

2/ O zarzutach rozstrzygają wymienione instancje w ciągu 3 tygodni.

3/ Od uchwały oddalającej zarzuty, ~~należy~~ wnoszący zarzuty wnieść skargę do **Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego** w ciągu 2 tygodni od dnia doręczenia uchwały. Przedmiotem skargi mogą być jedynie żądania, podniesione w zarzutach a nieuwzględnione w zaskarżonej uchwale.

4/ Wniesienie zarzutów oraz wniesienie skargi nie wstrzymuje ukonstytuowania się wydziału powiatowego względnie zarządu gminnego.

Art.68.

Zatwierdzenie wyboru.

1/ Wybór członków wydziału powiatowego i członków zarządów miejskich i wiejskich w górnosląskiej części Województwa Śląskiego wymaga zatwierdzenia władz nadzorczych stosownie do odnośnych postanowień ustawy o powiatowych Związkach Komunalnych, ordynacji miejskiej z dnia 30. maja 1853 i ordynacji gmin wiejskich z dnia 3. lipca 1891r.

2/ W cieszyńskiej części Województwa Śląskiego we wszystkich miastach i miasteczkach podlega wybór burmistrza i jego zastępcy zatwierdzeniu Wojewody Śląskiego.

3/ Wybór burmistrza gminy miasta Rielska podlega zatwierdzeniu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. W razie dwukrotnego odmówienia zatwierdzenia, Minister Spraw Wewnętrznych mianuje komisarycznego burmistrza, którego utrzymuje własnym kosztem gmina.

4/ Pozatem pozostają postanowienia ustawy z dnia 8. grudnia 1869r. /Dz. Ust. i rozp. kr. liczba. 3/ na podstawie której wydano dla gminy miasta Bielaka osobną ustawę gminną nadal w mocy o ile nie są w sprzeczności z postanowieniami niniejszej ustawy.

Art. 69.

Ś l u b o w a n i e .

1/ Wszyscy członkowie zarządów gminnych składają przy objęciu urzędowania do rąk Wojewody Śląskiego, o ile rozchodzi się o gminy miejskie, a do rąk starosty o ile rozchodzi się o gminy wiejskie w Województwie Śląskiem lub wyznaczzonego przez władze te pełnomocnika ślubowanie wierności i posłuszeństwa wedle roty przytoczonej w artykule 34. ustawy konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1920r. /Dz. U. R. P. Nr. 75. poz. 497/ zawierający statut organiczny Województwa Śląskiego.

2/ Członków rady gminnej i komisji wprowadza w urząd naczelnik gminy i zobowiązuje ich do sumiennego urzędowania na pierwszym ich posiedzeniu przez podanie ręki.

Art. 70.

Wybory do komisji.

1/ Wybory do komisji odbywają się na zasadzie systemu proporcjonalnego przy odpowiedniem zastosowaniu przepisów artykułu 65.

2/ Do komisji mogą także być wybrane osoby, nie będące członkami rady powiatowej względnie gminnej.

3/ Liczbę komisji i ich członków ustala rady powiatowa względnie gminna.

4/ Postanowienia artykułów 5 do 7 niniejszej ustawy mają analogiczne zastosowanie.

Art.71.

Postanowienia karne.

Osoby winne naruszenia przepisów artykułów 29 i 37 niniejszej ustawy jak niemniej świadomego pogwałcenia w czasie wyborów innych jej przepisów, lub też winne dopuszczenia się przy wyborach przekupstwa, wymuszenia, fałszów, lub jakichkolwiek innych podejść ulegną karze aresztu od dni 7 do dwóch miesięcy, o ile czyny te według ustaw karnych nie podlegają surowszej karze.

Orzeczenie kary należy do właściwego sądu.

Art.72.

Kto rozbije wiec przedwyborczy do rady powiatowej lub rady gminnej albo czyn taki poleci, podlega karze od 3 do 5 miesięcy. więzienia i bezterminowej utracie czynnego i biernego prawa wyborczego do rady powiatowej i gminnej.

Usiłowanie czynu podanego w ustępie 1 podlega tej samej karze.

Art.73.

O ile ktoś popełni czyn karalny z art.72. z bronią w rękę podlega on karze ciężkiego więzienia do lat 10 i bezterminowej utracie czynnego i biernego prawa wyborczego do rady powiatowej i gminnej.

Art.74.

Każde rozbicie wiecu przedwyborczego,usiłowanie rozbicia lub polecenie rozbicia jest samoistnym czynem karalnym.

Art.75.

Kto skłoni lub usiłuje skłonić przy głosowaniu **lub przed głosowaniem** wyborcę do ujawnienia, na jaką głosuje listę, lub utrudni, wzywa do utrudnienia oddawania kartek głosowania w celi izolowanej, lub wzywa do oddawania kartek głosowania poza tą celą podlega karze przewidzianej w artykule 72. względnie 73.

Art.76.

Przewinienia przeciwko art.40 podlegają karze unormowanej w artykule 72. niniejszej ustawy.

Art. 77.

Postanowienia ogólne.

Władza nadzorcza.

1/ Władzą nadzorczą w rozumieniu tej ustawy jest Wojewoda Śląski w odniesieniu do Powiatowych Związków Komunalnych i gmin miejskich a Starosta w odniesieniu do gmin wiejskich.

2/ Władza nadzorcza czuwa nad należytemⁱ /nieopóźnionem wykonaniem wszystkich ustawą niniejszą zarządzonych czynności urzędowych. W wypadkach zaniedbywania lub nieścisłości może władza nadzorcza przestrzegając kompetencji ustawą niniejszą ustanowionych komisyj, zarządzić na koszt Powiatowego Związku Komunalnego lub gminy częściowe lub całkowite wykonanie odnośnej czynności urzędowej przez własne organa. Powiatowemu Związkowi Komunalnego względnie gminie przysługuje prawo regresu do dotyczących organów powiatowych lub gminnych.

Art. 78.

Prawo do wynagrodzenia.

1/ Członkowie komisji reklamacyjnej, którzy ponoszą uszczerbek w zarobkowaniu, mają prawo do wynagrodzenia.

2/ Rada Powiatowa ustala ostatecznie według własnej oceny powyższe odszkodowanie. Odszkodowanie płaci Powiatowy Związek Komunalny i gminy w skład jego wchodzące po połowie.

3/ Miasta wydzielone płaci odszkodowanie w pełnej wysokości.

Art. 79.

W z o z y .

1/ Śląski Urząd Wojewódzki sporządza potrzebne do prowadzenia wyborów druki i przesyła je wydziałom powiatowym i gminom miejskim i wiejskim.

2/ Koszty stąd wynikłe jak i wogóle wszelkie koszty związane z przeprowadzeniem wyborów ponosi wydział powiatowy odnośnie do wyborów rady powiatowej a odnośnie gmin w sprawie wyborów rad gminnych.

Art. 80.

1/ Wyrażenia ustawy niniejszej: "naczelnik gminy" w odniesieniu do gmin miejskich rozumieć należy jako "burmistrz" względnie przełożony gminny.

odnośnie do gmin w cieszyńskiej części Województwa Śląskiego a wyrażenia "rada gminna" i "zarząd gminy" jako "rada miejska" i "magistrat" w odniesieniu do gmin miejskich w górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

2/ Ilekroć ustawa niniejsza wymienia miasta wydzielone rozumie przez to powiaty miejskie: Katowice, Królewska Huta i Bielsko.

Art.81.

1/ Pierwsze wybory do rad gminnych równocześnie z wyborami do rady powiatowej na podstawie niniejszej ustawy odbyć się muszą w listopadzie 1934r. a następnie co pięć lat w tym miesiącu.

2/ Czasokres kadencji istniejących rad gminnych przedłuża się do listopada 1934r.

3/ Wybory, na skutek rozwiązania istniejących rad, odbędą się również na podstawie niniejszej ustawy.

Pierwsze wybory do rady powiatowej samej na podstawie niniejszej ustawy odbyć się muszą w ciągu 3 miesięcy, po wejściu w życie niniejszej ustawy.

Art.82.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1.kwietnia 1934r,

Przepisy ustaw tego samego przedmiotu dotyczące, a sprzeczne z niniejszą ustawą tracą moc obowiązującą; w szczególności tracą moc obowiązującą przepisy odnośnie ordynacji gmin wiejskich i miejskich, rozporządzenie Wojewody Śląskiego z dnia 6.lipca 1922r. w przedmiocie ordynacji wyborczej dla gmin cieszyńskiej części Województwa Śląskiego /Dz.Ust.Śl.Nr.9.poz.31/, ustawa z dnia 5.maja 1926r. w przedmiocie ordynacji wyborczej dla gmin miejskich i wiejskich w górnośląskiej części Województwa Śląskiego /Dz.U.Śl.Nr.13.poz.22/ i ustawa z dnia 29.października 1926r. w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 5.maja 1926 r.w przedmiocie ordynacji wyborczej dla gmin miejskich i wiejskich w górnośląskiej części Województwa Śląskiego /Dz.Ust.Śl.Nr.24.poz.41/.

O ile inne ustawy i rozporządzenia powołują się na takie przepisy, należy zamiast nich stosować odpowiednie przepisy niniejszej ustawy.

Art.83.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

WZCŁR KARTKI DO GŁOSOWANIA

Wybory do rady powiatowej /względnie gminnej/ w dniu		
Liczba porząd- kowa listy.	Nazwa ugrupowania wyborczego.	Kółko do nakreśle- nia krzy- żyka.
1.	Stronnictwo Narodowe	☐
2.	Polskie Centrum .	☐
3.	Stronnictwo Ludowe	☐
4.	Katolickie Zjednoczenie Ludowe	☐
5.	i. t. p.	☐
6.		☐
7.		☐
8.		☐
9.		☐

SPRAWOZDANIE

Komisji Pracy i Opieki Społecznej dotyczące wniosku Zespołu Posłów Klubu CH.D. i N.P.R. w sprawie zaopatrzenia osób, których nie obejmuje polska ustawa inwalidzka z 18.marca 1922r.

Komisja zajmowała się wyżej podanym wnioskiem na posiedzeniu w dniu 9.listopada br. Komisja uznała w zupełności słuszność żądania zawartego w zgłoszonym wniosku.

Na terenie Województwa Śląskiego znajduje się cały szereg osób, które wskutek wprowadzenia polskiej ustawy z dnia 3.marca 1925r. i z dnia 4.sierpnia 1922r. na górnośląską część Województwa Śląskiego zostały wyłączone z pod działania wspomnianych ustaw państwowych.

Osoby te pobierały zaopatrzenie na mocy rozporządzenia Wojewody Śląskiego w porozumieniu z Tymczasową Radą Wojewódzką, z dnia 10.lipca 1922r. a zatwierdzone ustawą przez Sejm Śląski w dniu 13.grudnia 22r.

Pierwszy Sejm Śląski zajmował się tą kwestją w dniu 1.października 1928r., a Komisja Socjalna przygotowała odnośną ustawę. Jednakże na skutek rozwiązania Sejmu Śląskiego, ustawa nie weszła w życie. Taki sam los spotkał wniosek dotyczący tej sprawy w drugim Sejmie Śląskim, który rozwiązany został w roku 1930r.

W budżecie Województwa Śląskiego na rok 1930/31 wstawiono złotych 80.000 na zaopatrzenie inwalidów cywilnych. W budżecie na rok 1931/32 wstawiono 20.000 zł. na ten cel. W poprawionym budżecie, który obowiązuje od października 1931r. ta kwota już nie figuruje. Na zapytanie jednego z członków Komisji ile z tej kwoty w bieżącym roku wypłacono, oświadczył przedstawiciel Urzędu Wojewódzkiego, że w tym roku z tej kwoty nie wypłacono nic.

Komisja Pracy i Opieki Społecznej przyjęła wniosek posłów Ch.D. i N.P.R. jednogłośnie, który brzmi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

"Sejm wzywa Śląską Radę Wojewódzką do natychmiastowego przedłożenia Sejmowi Śląskiemu projektu ustawy, regulującej zaopatrzenie osób, które już pobierały renty na mocy rozporządzenia Wojewody Śląskiego, wydanego w porozumieniu z Tymczasową Radą Wojewódzką z dnia 10.lipca 1922r. /Dz.Ust.Sl.Nr.6,poz.26/ zatwierdzonego ustawą Sejmu Śląskiego z dnia 13.grudnia 1922r. /Dz.Ust.Sl.Nr.37,poz.138/, oraz regulującej zaopatrzenia cywilnych inwalidów politycznych."

Przedstawiciel Urzędu Wojewódzkiego oświadczył, że w przeciągu 6-ciu tygodni odnośną ustawę opracuje.

W imieniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej wnoszę o przyjęcie powyższego wniosku.

Katowice, dnia 10.listopada 1931.

Sprawozdawca:

/-/ W.Sosiński

S p r a w o z d a n i e

Komisji Pracy i Opieki Społecznej w sprawie wniosku nagłego posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy w sprawie przyjscia z pomocą ludności dotkniętej ostatnią katastrofą powodzi.

Wniosek powyższy był przedmiotem obrad Komisji Pracy i Opieki Społecznej w dniu 12.11stopada br. W dyskusji stwierdzono, że w międzyczasie od chwili uchwalenia nagłości wniosku, na udzielenie pomocy poszkodowanym przez ostatnią katastrofę powodzi Urząd Wojewódzki przekazał Starostwu w Bielsku sumę 13.000,- złotych z działu IV. rozdziału 1, § 20, poz. 1. budżetu.

Pomoc ta okazała się narazie dostateczną. W imieniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej wnoszę o przyjęcie przez Wysoki Sejm powyższego sprawozdania do wiadomości.

Sprawozdawca

/-/ Stefan Kapuściński.

W N I O S E K

Komisja Rozstrzygnięć i N.P.R.

w sprawie katastrofalnej sytuacji gospodarczej
w Województwie Śląskiem.

Wysoki Sejm zechce uchwalić następujący wniosek:

Wzywa się p. Wojewodę, aby czempredzej poinformować Rząd R.P. o katastrofalnej sytuacji gospodarczej w województwie Śląskiem, o zamieraniu życia gospodarczego, o zamykaniu warsztatów pracy, o rosnącej w nieskończoność liczbie bezrobotnych, o bezgranicznej nędzy szerokich mas ludności i niebezpieczeństwach grożących z tej przyczyny dla interesów państwowych. W szczególności Sejm Śląski domaga się od Rządu R.P. zarządzeń i przedłożenia ciałom ustawodawczym projektów ustawowych, któreby istniejące quantum pracy sprawiedliwie rozdzielały, i sposobność pracy powiększały przez podjęcie robót publicznych, ułatwienie kredytów i zlecenie zamówień. O ile zaś chodzi o zamykanie warsztatów pracy i zwalnianie robotników, Sejm Śląski domaga się wprowadzenia w życie drugiej części ustawy o radach zakładowych, aby robotnicy mieli możliwość zbadania gospodarki w przedsiębiorstwach przemysłowych.

K a t o w i c e, dnia 23. listopada 1931r.

/-/ Kędzior, Korfanty, Kempka, Korfantowa, Roguszcak, Sosiński,
/-/ Grzonka, Brzeskot, Maretti, Prus, Krawczyk.

KOŁ.

W N I O S E K

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia
Pracy w sprawie kontroli państwowej nad gospodarką
ciężkiego przemysłu oraz powołania do życia instytucji
nadzwyczajnego komisarza do walki z bezrobociem na Śląsku.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

" Sejm prosi Pana Wojewodę o poczynienie starań w Rządzie, celem wydania przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej odpowiednich ustaw, umożliwiających roztoczenie ścisłej kontroli ze strony organów państwowych przy współudziale Związków Zawodowych nad gospodarką ciężkiego przemysłu oraz powołania do życia na okres kryzysu gospodarczego instytucji Nadzwyczajnego Komisarza do walki z bezrobociem, uposażonego w szerokie uprawnienia w tej dziedzinie

U z a s a d n i e n i e .

Szerokie koła społeczeństwa śląskiego z niepokojem śledzą fakt coraz. większego wzrastania bezrobocia na Śląsku wywołanego zamykaniem wielkich zakładów pracy i coraz bardziej rosnących redukcji załóg robotniczych. Szczególny niepokój wywołały przedłożone ostatnio Komisarzowi Demobilizacyjnemu wnioski o redukcję kilku tysięcy robotników hutniczych oraz wnioski o całkowite unieruchomienie szeregu zakładów pracy. W konsekwencji fakty te musiałyby się odbić ujemnie na górnictwie węglowym i do dalszej redukcji robotników w nim zatrudnionych. Niepokój opinii publicznej jest tem większy, że ma ona dostateczne powody do przypuszczenia, że gospodarka ciężkiego przemysłu na Śląsku pozostawia pod względem celowości wiele do życzenia. Nadmiernie, ponad rzeczywistą potrzebę, rozgałęzioną administracja tego przemysłu, niezwykle wysokie pory dyrektorskie, tantjemy i wydatki administracyjne, nieumiejętność skutecznej walki z kryzysem, niechęć do ponoszenia ciężarów tego kryzysu i ujawniana stale tendencja do przerzucania ciężarów kryzysu i strat z niego wynikających na barki robotników - wszystko to aż nadto dostatecznie uzasadnia konieczność roztoczenia przez organy państwowe przy współudziale Związków Zawodowych ścisłej kontroli nad gospodarką ciężkiego przemysłu, celem odpowiedniego rozłożenia skutków kryzysu i celowej z nim walki. Jednocześnie powaga chwili wymaga powołania do życia instytucji Nadzwyczajnego Komisarza do walki z bezrobociem na Śląsku wyposażonego w szerokie uprawnienia w tej dziedzinie, umożliwiające mu szybkie i sprawne działanie.

Katowice, dnia 23. listopada 1931r.

/-/ Kapuściński, Dr. Dąbrowski, Dr. Kotas, Prokop, Gajdas, Palarczyk,

/-/ Piechoczek, Pientka, Koj, Satara, Syska, Fesser, Rożański,

/-/ Dr. Marja Kujawska, Dr. Kocur, Kornke, Bałdyk.

W N I O S E K

Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. w sprawie
zniesienia ustawy z dnia 27.listopada 1922r.
w przedmiocie zmian w kwotach pieniężnych
w ubezpieczeniu społecznym /Dz.U.Śl.Nr.37,
par.135/.

U Z A S A D N I E N I E .

Wobec szybkiej dewaluacji marki polskiej Sejm Śląski nie był w stanie nadażyć z przeprowadzeniem ciągle potrzebnych zmian kwot pieniężnych w ubezpieczeniach społecznych, których konieczność zachodziła poprostu z miesiąca na miesiąc.

Wobec tego Sejm Śląski ustawą z dnia 27.listopada 1922r. upoważnił do tego Śląską Radę Wojewódzką.

Obecnie wobec ustalonej waluty nie zachodzi potrzeba tak szybkich zmian, a w razie zachodzącej potrzeby może to uczynić Sejm Śląski. Wobec tego niżej podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

U S T A W A

z dnia1931 roku

w sprawie zniesienia mocy obowiązującej ustawy z dnia 27.listopada 1922r. w przedmiocie zmian w kwotach pieniężnych w ubezpieczeniu społecznym.

Art.1.

Znosi się moc obowiązującą ustawy z dnia 27.listopada 1922r. /Dz.U.Śl.Nr.37, par.135 w przedmiocie zmian w kwotach pieniężnych w ubezpieczeniu społecznym.

Art.2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art.3.

Wykonanie ustawy powierza się Wojewodzie.

Katowice, dnia 23.listopada 1931r.

Wnioskodawcy:

/-/ Sikora, Roguszożak, Korfontowa, Sosiński, Chmielewski,

/-/ Krewczyk m.p.

Mr.

W N I O S E K

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia
Pracy w sprawie usunięcia z przemysłu na Śląsku obco-
krajowców i zastąpienia ich obywatelami polskimi.

Wysoki Sejm uchwalić raczy!

" Sejm prosi Pana Wojewodę o poczynienie starań w Rządzie
celem wydania odpowiednich zarządzeń, umożliwiających usunięcie z prze-
mysłu na Śląsku zatrudnionych w nim obcokrajowców i zastąpienie ich
obywatelami polskimi.

U z a s a d n i e n i e.

W przemyśle na Śląsku dotychczas jeszcze jest zatrudnionych
na stałe około 2.300 obcokrajowców. Stale wzrastające bezrobocie i re-
dukcje w przemyśle dotyczące polskich robotników wymagają jaknajszyb-
szego usunięcia od pracy obcokrajowców i zastąpienia ich obywatelami
polskimi.

Katowice, dnia 23.listopada 1931r.

/-/ Witczak, Kapuściński, Gajdas, Prokop, Piechoczek, Satara,
Fr.Fesser, Dr.Marja Kujawska, R.Kornke, Dr.Kocur, Dr.Kotas
Jan Koj, Dr.Dąbrowski, Palarczyk, Piętka, Syska,
/-/ Różański, Bałdyk.

Wniosek

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy w sprawie ustawowego rozwiązania wszystkich kontraktów prywatno-prawnych, opiewających na nieproporcjonalnie wysokie wynagrodzenia służbowe w przemyśle.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

"Sejm prosi Pana Wojewodę o poczynienie starań w Rządzie celem wydania przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawy umożliwiającej rozwiązywanie kontraktów prywatno-prawnych w przemyśle, opiewających na nieproporcjonalnie wysokie wynagrodzenia służbowe."

Uzasadnienie:

W przemyśle na Śląsku zawarto cały szereg kontraktów opiewających na bardzo wysokie wynagrodzenia służbowe. Kontrakty te uniemożliwiają obniżenie kosztów produkcji, gdyż zawarte je na długie lata i przepisy prawne obecnie obowiązujące niedopuszczają możliwość rozwiązania ich. Należy zatem uchwalić odpowiednią ustawę, któraby przewidywała możliwość rozwiązania tego rodzaju umów nie zgodnych i sprzecznych^z obecną sytuacją gospodarczą i umożliwić przezto przeprowadzenie racjonalizacji w pracy na wyższych stanowiskach w przemyśle i umożliwić obniżenie kosztów własnych.

/-/ Kapuściński, Dr.Kocur, Płonka, W.Prokop, Dr.Kotas, Gajdas,
/-/ Fessler, Jan Koj, Satara, Palurczyk, Dr.Marja Kujawska,
/-/ Dr.Dąbrowski. J.Syska, Kornke, Bałdyk, Piechoczek.

CH.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Prawniczej dotyczącej nagłego wniosku Wojewody Śląskiego w sprawie wyrażenia zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na terenie Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6. marca 1928r. /Dz.U.R.P.Nr.27, poz.250/ o organizacji giełd.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6. marca 1928r. stanowi nowelę do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28. grudnia 1924r. o organizacji giełd, którego moc rozciągniętą została na Województwo Śląskie ustawą z dnia 4.III.1925r. /Dz.Ust.Śl. Nr.3, poz.9./.

Rzeczona nowela obejmuje w całości cztery artykuły. Przepisy nowelizujące postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o organizacji giełd umieszczone są w artykule pierwszym, w 17-tu ustępach.

Zmiany po części są stylistycznej natury, formułujące w sposób bardziej ścisły odnośnie postanowienia, albowiem prostując błędne wyrażenia /ust.4,5,8,13 i ust.17/.

Ustęp 1, 2 i 3.art.1. noweli uzupełniają normy, dotyczące kompetencji Ministra Rolnictwa w odniesieniu do obrotów giełdowych, których przedmiotem są produkty gospodarstw rolnych.

Ust.6. obejmuje normy, dotyczące uczestników giełdy, nie będących członkami giełdy.

Ust. 10 i 11. normuje prawa porządkowe prezesa giełdy, dyżurnego i rady giełdowej.

Ust.11. zawiera postanowienia odnośnie do tych członków giełdy i ich zastępców, nad których majątkiem rozciągnięto nadzór sądowy.

Ust.15. normuje procedurę zaistnienia Komisji odwoławczej, skład tejże oraz tryb postępowania przed Komisją odwoławczą.

Ust.16. zawiera postanowienia co do rozstrzygania sporów wynikających z transakcji giełdowych oraz pozagiełdowych między członkami giełdy i przekazuje rozstrzygnięcie sądowi rozjemczemu, wykluczając zaczepienie orzeczeń sądu rozjemczego w drodze odwołania.

Art.II.upoważnia Ministerstwo Przemysłu i Handlu Skarbu i Sprawiedliwości do ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy.

Art.III. powierza wymienionym w art.II.Ministrom wykonanie rozporządzenia.

Art.IV. w ustępie drugim zawiera klauzulę śląską.

Zgodnie z wnioskiem nagłym Pana Wojewody wnosząc o przyjęcie niniejszego projektu ustawy.

Sprawozdawca:

/-/ Dr.Glücksman

KOL.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Pracy i Opieki Społecznej o wniosku posłów
Ch.D. i N.P.R. w sprawie katastrofalnej sytuacji gospo-
darczej w Województwie Śląskiem.

Komisja Pracy i Opieki Społecznej Sejmu Śląskiego zajmowała się wnioskiem Ch.D. i N.P.R. na pięciu posiedzeniach.

W dniu 3. grudnia br. przeprowadzono dyskusję generalną nad wymienionym wnioskiem. W toku dyskusji poruszono całokształt polityki gospodarczej, podatkowej, skarbowej oraz politykę społeczną w Polsce, która jest ściśle związana z polityką gospodarczą Województwa Śląskiego.

Większość członków Komisji wypowiedziała się przeciwko kontynuowaniu dumpingowej polityki eksportowej, kosztem społeczeństwa, a szczególnie mas robotniczych. Komisja wypowiedziała się również przeciw popieraniu karteli przez rząd i przeciw subwencjonowaniu polityki eksportowej. Cena, którą płaci Polska na zdobycie dewiz jest tak wysoka, że prowadzi ona do ogólnego zubożenia ludności i do zjadania substancji majątku społeczeństwa. Jeden z członków wykazał, że Polska dopłaca rocznie do eksportu około trzy ćwierci miljarda złotych.

Rząd powinien skierować wszystkie swe wysiłki na rozszerzenie rynku wewnętrznego, który musi pozostać podstawą wszelkich naszych poczynań gospodarczych. Aby ten cel osiągnąć należy poddać gruntownej rewizji politykę skarbową, oraz zapoczątkować taką politykę agrarną, któraby pozwoliła naszej ludności wiejskiej nabywać produkty przemysłowe. Rząd winien dążyć do obniżenia kosztów własnych produkcji przemysłowej i obniżenia cen ich sprzedaży.

Wskutek zaburzeń walutowych zagranicą polityka eksportowa oparta na płaceniu premji musi się załamać. Całą politykę gospodarczą należy powoli przekształcić na potrzeby rynku wewnętrznego. Polski przemysł przetwórczy nie jest w stanie konkurować z zagranicą, jeżeli za węgiel musi drożej płacić jak jego konkurent zagraniczny.

Na Komisji poruszono również kwestję rozrachunków pomiędzy skarbem Śląskiem a skarbem państwa w sprawie nadwyżek podatkowych, pobranych z Województwa Śląskiego przez Skarb Państwa, które wynoszą około 500.000.000 zł.

Gdyby Skarb Śląski był w posiadaniu tych setek milionów, to możnaby w naszym Województwie podjąć roboty inwestycyjne na szeroką skalę. Część tych pieniędzy możnaby obrócić na akcję osiedlania bezrobotnych na parcelach.

Aby dać możliwość zatrudnienia większej liczby bezrobotnych, należy czas pracy ograniczyć, bez obniżenia zarobków i świadczeń społecznych. By zapobiec dalszym redukcjom w hutnictwie, powinien rząd dać zamówienie przemysłowi żelaznemu a koncie przyszłego budżetu na rok 1932/33.

Przedstawiciel rządu oświadczył, że rząd dąży do wzmocnienia rynku wewnętrznego, ale ze względu na utrzymanie waluty naszej popierać będzie politykę eksportową. Pomiędzy innemi zapowiedział przedstawiciel rządu, że dążeniem rządu jest obniżenie kosztów własnych w przemyśle, oraz obniżenie kosztów administracyjnych w zakładach ubezpieczeń społecznych. Liczbę cudzoziemców zatrudnionych na Polskim Śląsku określi

przedstawiciel rządu na 2.500, którzy posiadają pozwolenie województwa na pobyt w Polsce, połowa z nich jest chroniona konwencją genewską, z pozostałej połowy pewna część stanowi specjalistów, tak, że pozostaje tylko kilkasieć, których należałoby wydalić. Przedstawiciel rządu przyznał, że na Śląsku Opolskim pracuje około 5.000 obywateli polskich. Jeden z członków Komisji zaznaczył, że w czeskiej części Śląska pracuje około 40.000 obywateli polskich, których niewątpliwie wydalono, gdyby na Śląsku polskim obywatele czeskich pozbawiono pracy.

W dniu 7.12.31 r. obradowała Komisja Pracy i Opieki Społecznej z przedstawicielami przemysłu. Przedstawiciel konwencji węglowej oświadczył, że przemysł węglowy odczuwa boleśnie ciężary eksportu dumpingowego węgla, że najchętniej by się go pozbył, bo między innymi eksport ten jest przyczyną niskich przeciętnych cen węgla, a co za tym idzie poważnych strat przemysłu, które wynoszą około 60.000.000,- zł. rocznie. Nie są to coprawda straty efektywne, lecz straty powstałe wskutek niemożności należytego oprocentowania włożonego w kopalnię kapitału oraz koniecznej amortyzacji urządzeń. Na zapytanie członka Komisji, jak długo przemysł będzie w stanie te straty pokrywać, przedstawiciel przemysłu oświadczył, że widzi tylko jedną odpowiedź, iż być może, że konjunktura się zmieni i będzie lepiej. Strata na spadku funta wynosi około 30% loco kopalnia.

Przemysł węglowy zdaje sobie sprawę z ważności zbytu węgla na rynku wewnętrznym. Aby umożliwić większy zbyt węgla w kraju, utworzony został przy konwencji węglowej wydział propagandy węglowej. Trudno jednak spodziewać się, aby akcja ta zaraz przyniosła takie rezultaty, któreby mogły osłabić wywóz węgla na rynki deficytowe, zagraniczne. Gdyby akcję tę rozpoczęto wcześniej, to niewątpliwie, sytuacja na rynku wewnętrznym przedstawiałaby się dziś znacznie korzystniej. W roku 1925 spożycie węgla na rynku wewnętrznym wynosiło 27.000.000 ton.

Co do przyszłości, to przedstawiciele przemysłu mają nadzieję, że dojdzie do porozumienia z Anglią w sprawie zbytu węgla na rynkach zamorskich oraz uregulowania cen. W roku 1930 wynosił eksport około 9.600.000 ton, a w roku bieżącym za 10 miesięcy wynosi 8.374.000 ton, czyli że do końca r. eksport węgla wynosić będzie około 10.500.000 ton. Przemysł ma wobec rządu pewne zobowiązania, a mianowicie, że eksport węgla na rynki zamorskie nie spadnie poniżej 800.000 ton miesięcznie.

Dotychczasowy eksport węgla był zupełnie wolny, każdy koncern mógł sprzedawać tyle ile chciał. W obecnym kwartale zawarły koncerty konwencję eksportową, która rozstrząsa pewną kontrolę nad eksportem na rynkach zamorskich, przezco wyeliminowano do pewnego stopnia wzajemną konkurencję. Przeciętna cena węgla za jedną tonę na rynkach zamorskich wynosi 17,77 zł. Zadłużenie kopalń wynosi 400.000.000 zł. łącznie z przeprowadzonymi inwestycjami.

Cena węgla niesortowanego na Śląsku Niemieckim wynosi za tonę marek 14,02, czyli 29,86 zł. W Zagłębiu Ruhry 15,86 mk. czyli 33,78 zł. tona.

Na Polskim Śląsku kosztuje tona węgla niesortowanego 30,20 zł. w Zagłębiu Dąbrowskim 28,40 zł. W Zagłębiu Krakowskim 24,20 zł.

W Anglii istnieją dwójakiego rodzaju ceny, ceny letnie i ceny zimowe. Węgiel loco kopalnia kosztuje tam 27 szylingów. W Londynie kosztuje tona dobrego węgla 53 szylingów, gorsze gatunki 47 szylingów. Przed spadkiem funta kalkulował się polski węgiel o 2 szylingi taniej, jak angielski, obecnie różnica wynosi tylko 1 szyling na korzyść naszego węgla.

Według relacji panów przemysłowców przeciętna wydajność na jednego robotnika wynosiła w roku 1925 - 865 kg. W roku 1930 - 1.190 kg. Inna statystyka mówi, że średnia wydajność całej załogi wynosiła na jedną dniówkę na Górnym Śląsku w r. 1925 - 1,107 kg. w r. 1926 - 1.208 kg. w r. 1927 - 1.287 kg. w r. 1928 - 1.366 kg. w r. 1929 - 1.356 kg.

w r. 1930 - 1.371 kg.

W r. 1925 zatrudniały kopalnie na Górnym Śląsku 85.000, zaś
w r. 1930 - 81.596.

Produkcja węgla wynosiła w r. 1925 - 24.446.824 ton, w r.1930
27.000.000 ton.

Ilość przepracowanych dniówek wynosiła w r. 1925 przy załodze
85.000 - 19.066.942 - w r. 1930 przy załodze 81.596 - 19.504.137
dniówek.

Niektórzy członkowie Komisji zaczęli tę statystykę, gdyż według
danych statystycznych Związków górniczo-hutniczych, przepracowano dnió-
wek w r. 1925 - 21.007.281 - w r. 1930 - 20.533.335 dniówek, zachodzi
więc znaczna różnica.

Znamiennem było oświadczenie przedstawiciela przemysłu, który
twierdził, że robocizna w przemyśle węglowym na Śląsku stanowi ponad
50% kosztów wydobycia węgla. W rzeczywistości, łącznie z t.zw. zarobkiem
socjalnym, urlopami i węglem deputatowym, wynosiła ona w r.1928 -
38,9% w r. 1929 - 38,7% a w r. 1930 - 42,3%.

Przed wojną w górnośląskim przemyśle węglowym, wynosiły koszty
robocizny w r. 1909 - 41,8% w r. 1910 - 42,7% a w r. 1911 - 40,40%.
Większej więc różnicy pomiędzy stanem obecnym, a przedwojennym nie ma.

Z tego porównania wynika, że mechanizacja przemysłu węglowego na
Śląsku nie zmieniła przedwojennego stosunku robocizny do ogólnych kosz-
tów wydobycia. Przypisać trzeba, że pewną rolę odgrywa tu relatywna
podwyżka zarobków w Śląskim przemyśle węglowym, w okresie od przyłącze-
nia Górnego Śląska do Polski aż do chwili obecnej. Jeżeli jednak po-
równamy ceny artykułów pierwszej potrzeby z cenami przedwojennymi i
ceny innych artykułów, których robotnik potrzebuje, oraz wyższe składki
do ubezpieczeń społecznych i podatki, to zarobek się wyrównuje.

Przedwojenny zarobek całej załogi wynosił w r. 1913 przeciętnie
3.marki niemieckie 48.fenigów na dniówkę, około 8,- zł. Według staty-
styki Związku górniczo-hutniczego wynosił przeciętnie zarobek całej
załogi na dniówkę:

Całkowita załoga:	Wrzesień						
	1925-	1926-	1927-	1928-	1929 -	1930-	1931.
	z ł o t y c h .						
Zarobek za normalną pracę wykonaną	4,80	5,87	7,16	7,89	8,84	9,34	9,26
Dodatki za pracę nadliczbowa	0,08	0,14	0,16	0,18	0,23	0,16	0,10
Zarobek socjalny	0,42	0,41	0,40	0,43	0,44	0,48	0,52
Zarobek w gotówce	5,29	6,41	7,10	8,47	9,49	9,97	9,88
Zapomogi gospodarcze 1/ węgla deputatowy	0,38	0,37	0,40	0,41	0,43	0,56	0,55
Odszkodowanie za urlopy	0,16	0,16	0,20	0,21	0,21	0,27	0,35
Zarobek całkowity	5,66	6,77	8,10	8,87	9,92	10,52	10,42
Składki ubezpieczeń robotników	0,58	0,55	0,71	0,86	0,98	1,11	1,08

Pobory urzędników w przemyśle węglowym obciążały produkcję
w pierwszym półroczu 1930 razem z dyrektorami generalnymi, bez kon-
cernów 2,29 zł. na tonę wydobytego węgla. W pierwszym półroczu 1931
wynosiły one 2,21 zł. W ten nie są wliczone składki ubezpieczeniowe,
węgla deputatowy, wolne mieszkania i t.d. Na urzędników pozataryfo-

wych wynosiło obciążenie w r. 1930 - 0,25 zł. obecnie 0,23 zł.

Na zapytanie jakie stanowisko zajmuje Związek Pracodawców do kwestji skrócenia czasu pracy do sześciu godzin, w myśl okólnika Inspektorów Pracy przemysłowej stoja na stanowisku, iż ta sprawa musi być związana ze skróceniem zarobków i poddaniem rewizji wszystkich obciążeń socjalnych związanych z zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

W roku 1930 wpłacono do wszystkich ubezpieczalni ponad 90 milionów zł. Z tego przypada na robotników 38.287,000,- zł. a na pracodawców 51.767.000 zł, bez urlopów, węgla deputatowego i t.d. Składki te dzielą się na poszczególne rodzaje ubezpieczeń:

	Pracodawcy	Pracobiorcy
1. Ubezpieczenie od wypadków	! 13.475.000 zł.!	
2. Spółka Bracka Kasa Pensyjna	! 12.091.000 " !	! 12.064.000 zł.
3. Kasa Chorych	! 11.233.000 " !	! 13.503.000 "
4. Ubezpieczenie na inwalidztwo	! 6.784.000 " !	! 6.782.000 "
5. Fundusz Bezrobocia	! 4.908.000 " !	! 2.188.000 "
6. Ubezpieczenie urzędników	! 3.336.000 " !	! 3.750.000 "
	!	!
R a z e m :	! 51.767.000 zł.!	! 38.287.000 zł.

Z tego przypada na przemysł węglowy:

- a/ od pracodawców 32.194.000 zł.
b/ od pracobiorców 22.727.000 zł.

Według zdania przedstawicieli przemysłu, obciążenia w hutnictwie są te same, jak w górnictwie. To zdanie nie będzie się całkowicie zgadzało, gdyż składki do kas pensyjnych w hutach są znacznie niższe, jak składki do Spółki Brackiej.

Górnictwo Śląskie wypłaca rocznie zarobków około 200 milionów zł. Świadczenia społeczne wynoszą 54 milionów, czyli 25%.

Według obliczenia przemysłowców czas pracy na dole i zejście z niej, trwa w obecnych warunkach 6 godzin 18 minut. Gdyby czas pracy skrócono o 2 godziny, toby pozostało na pracę właściwą 4 godziny 18 minut.

Uchwała Konwencji węglowej idzie w tym kierunku, aby czas pracy skrócić do 7 godz.45 minut. Tej uchwały dotychczas żadne państwo nie ratyfikowało. Gdyby czas pracy do tej normy skrócono, to dałoby możliwość dania pracy 8.000 górnikom. Po skróceniu czasu pracy do 6 godzin, przemysł nie mógłby naładować na niego ciężarów socjalnych ponosić, gdyż są one za wysokie tak dla pracodawcy, jak i dla pracobiorcy. Na konferencji Międzynarodowego Biura Pracy w Genewie wysunięto najdalej idący projekt, by czas pracy skrócić do 7 godzin i 30 minut.

Natomiast wprowadzenie systemu turnusowego urlopowania robotników jest dla przemysłu korzystne, ponieważ te przymusowe urlopy są bezpłatne, do nich zaś włączone będą obecne urlopy płatne. Na wypadek dojścia do skutku tej kalkulacji, miałyby być zmienione ustawy o funduszu bezrobocia, aby zurlopowani robotnicy mogli korzystać z ustawowej zapomogi Funduszu Bezrobocia.

Z tej kalkulacji wynika, że straty na eksporcie chce przemysł przerzucić na kieszenie robotników i krajowego konsumenta. Z całej dyskusji z przedstawicielami pracodawców Komisja Pracy i Opieki Społecznej wyciągnęła jeden postulat gospodarczy, jaki wysuwa nasz przemysł. Mianowicie, żeby utrzymać ruch w kopalniach trzeba eksportować, żeby eksportować trzeba ponosić straty, żeby te straty powetować, trzeba zniżyć zarobki i ubezpieczenia społeczne robotnicze.

Na zapytanie, czy mechanizacja przemysłu węglowego, na Śląsku była eksperymentem korzystnym dla interesów tego przemysłu, oświadczone, że przemysłowcy nieuświadomili sobie jeszcze, czy mechanizacja kopalń przyniosła istotnie zmniejszenie kosztów produkcji, gdyż przemysł

węglowy pracuje stale ze stratami.

W sprawie wysokich wynagrodzeń dyrektorów, twierdzili przedstawiciele przemysłu, że w przemyśle śląskim niema kontraktów, któreby opiewały na 100.000 zł. miesięcznie. Jednostki mogą mieć tak wysokie dochody, ale kontrakty takie nieistnieją.

Na Komisji Budżetowej Sejmu Śląskiego, przyznał przedstawiciel rządu że w Województwie Śląskiem jest 44 wyższych urzędników, których pobory wynoszą ponad 250.000 zł. rocznie. Najwyższe pobory pobierają ci urzędnicy, których Rząd na Górny Śląsk nadsyła.

Na Górnym Śląsku bawiła Komisja ministerjalna, która badała wysokość poborów najwyższych urzędników. Pobory urzędników pozataryfowych obniżono w ostatnim czasie, według relacji przedstawicieli przemysłu do 20%.

W dniu 10,12.31r. obradowała Komisja Pracy i Opieki Społecznej z przedstawicielami związków zawodowych, pracowników fizycznych i umysłowych oraz związków bezrobotnych pracowników umysłowych.

Przedstawiciele zespołu związków górniczych wyrazili zadowolenie, że Sejm Śląski wziął inicjatywę w swe ręce, ażeby zbadać faktyczny stan zastoju gospodarczego w Województwie Śląskiem.

Należy uznać, że przemówienia niektórych przedstawicieli związków zawodowych stały na wysokim poziomie. Eksport dumpingowy uważają przedstawiciele związków za krzywdę społeczną i marnotrawienie majątku narodowego. Nikt nie domaga się, aby z dziś na jutro wstrzymać wywóz polskiego węgla zagranicę, lecz polityka gospodarcza, która nastawiona jest stale na eksport deficytowy musi się skończyć katastrofą, gdyż zagraża ona stale płacom robotniczym i funduszom zbieranych przez instytucje ubezpieczeń społecznych. Zadanie obniżki zarobków uważają związkowcy za prowokację, gdyż wzrost zarobków w górnictwie Śląskiem nie odpowiada wzrostowi cen artykułów pierwszej potrzeby.

Na konferencji gospodarczej przy Radzie Ligi Narodów podano cyfry porównawcze artykułów pierwszej potrzeby ze wzrostem zarobku. Jeżeli przyjmiemy wskaźnik dla Śląska w r. 1914 na 100 proc. to w grudniu 1930r. ów wskaźnik wynosił 169,proc. Natomiast zarobki w górnictwie Śląskiem wzrosły ze 100 proc. na 138 proc. W Francji podwyżka zarobków równała się prawie ze wzrostem drożyzny. W Zagłębiu Ruhry zarobki wzrosły ze 100 % do 166 % a ceny produktów do 131 %, w Holandji ceny wzrosły do 126 % a zarobki do 203 %.

Zarobki w przemyśle górniczym wyrażone we frankach złotych wynosiły na dzień w r. 1930 w Anglii franków złotych 12,28, w Zagłębiu Ruhry 11,32, w Holandji 11,27, w Zagłębiu Saary 8,19, na polskim Górnym Śląsku 7,95 - w Francji 7,45 - w Belgji 6,83 - w Czechosłowacji 6,00 na Węgrzech 3,67.

Mylnem jest twierdzenie przedstawicieli przemysłu, że kosztą robocizny są w Polsce wyższe, niż w innych krajach Zachodniej Europy. W Belgji kosztą robocizny dochodzą do 78 % - w Anglii 72%, Francji 69% do 71% - Holandji 84% - w Polsce 42%.

Przedstawiciele związków zawodowych stwierdzają, że nie jest im obojętne w jakiej sytuacji przemysł węglowy się znajduje. Nie kosztą robocizny są powodem, który przyczynił się do wzmożenia kryzysu, ale gwałtowna mechanizacja kopalń. Zakup kosztownych maszyn, które niejednokrotnie kosztowały do 20 tysięcy dolarów jedna, które dziś są bezużyteczne, albo nie mogą być w całej pełni wykorzystane. To były powody załużenia się kopalń na 400 milionów złotych.

Kosztą handlowe w Polsce, a zwłaszcza na Górnym Śląsku, są bez porównania wyższe, niż w innych krajach, które wynoszą 40% kosztów wydobycia. W Zagłębiu Ruhry wynoszą kosztą handlowe 19,2 proc. Na 47 kopalń czynnych na Śląsku mamy 38 dyrekcji, 8 koncernów, Związek Przemysłowców Górniczo - Hutniczych, Związek Pracodawców, Konwencję Węglową, a ponadto

16 biur sprzedaży węgla. Gdyby się ten aparat scentralizowało, to kosztu handlowe zmniejszyłyby się o blisko 95%. Ten stan rzeczy nie powinien być nadal tolerowany, bo to jest samobójstwem społeczeństwa naszego.

Aby ulepszyć obecny stan w przemyśle węglowym, proponują przedstawiciele związków zawodowych:

- 1/ Scentralizowanie sprzedaży węgla przez utworzenie jednego syndykatu węglowego obejmującego wszystkie polskie zagłębia.
- 2/ Obniżenie cen węgla na rynku wewnętrznym o 25 - 30 %, celem umożliwienia rozwoju wewnętrznego spożycia węgla.
- 3/ Obniżenie taryfy kolejowej, przede wszystkim na dalszych przestrzeniach o 10 - 20 %.
- 4/ Umorzenie zaległych podatków dla przemysłu węglowego, względnie rozłożenie ich płatności na dłuższy okres czasu.
- 5/ Udzielenie przemysłowi długoterminowych pożyczek niskoprocentowych. Przede wszystkim nadwyżki ze zakładów ubezpieczeń społecznych, które wynoszą rocznie ponad 15.000.000 zł. powinny pozostać na Górnym Śląsku i w formie pożyczek należy udzielać ich przemysłowi.

Należy nadmienić, że rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej, iż wszystkie oszczędności ze Śląskich Zakładów Ubezpieczeń Społecznych, należy wysyłać do Warszawy, nie jest zgodne z §§ 1356 - i 1357 Ordynacji Ubezpieczeń Rzeszy, która na Górnym Śląsku obowiązuje.

Przedstawiciele związków zawodowych wypowiedzieli się przeciw nadzwyczajnemu komisarzowi do walki z bezrobociem.

Natomiast wypowiedzieli się za rozciągnięciem drugiej części ustawy o Radach Zakładowych, celem dopuszczenia członków Rad Zakładowych do Rad Nadzorczych, oraz za opodatkowaniem poborów ponad 2.000 zł. miesięcznie.

Przedstawiciel Zespołu Pracy Związku Metalowców zaznaczył, że postulaty metalowców idą w tym samym kierunku co górników. Na odbytej konferencji z pp. ministrami, związkowcy oświadczyli, że obecny stan rzeczy jest na G.Śląsku anormalny i że jest najwyższy czas, aby temu położyć kres. Oświadczenie pp. ministrów przedstawicieli związków niezadowolilo. Rząd ma mieć plan gotowy, lecz szczegółów planu nie podał.

W r. 1924 przemysł żelazny zatrudniał 43.000 robotników, obecnie 25.000 czyli o 18.000 mniej. W dalszym ciągu ma być zredukowanych 7.000. Dążeniem przemysłowców jest, aby w hutach stan zakłogi wyniósł najwyżej 15.000.

Przy dzisiejszym stanie zmechanizowania hut, wystarczyłoby 11.000 robotników, gdyż nasze zamówienia spadły na 20%. Dawniej produkowano 93.000 ton stali miesięcznie, obecnie produkcja spadła do 17.000 ton miesięcznie.

Ze huty śląskie są naogół rentowne, niech posłuży jako przykład huta "Marta" której zysk brutto wynosił:

w 1925 roku	66.827 zł.	w 1928 roku	2.846.658 zł.
" 1926 "	692.417 "	" 1929 "	1.827.385 "
" 1927 "	1.869.668 "	" 1930 "	1.572.058 "

Od stycznia do sierpnia br. pomimo ograniczenia ruchu wynosił zysk 670.000 zł.

Koszta własne wyrobów huty "Marta" w porównaniu do innych hut wynoszą za jedną tonę za miesiąc:

	walcownia dźwigarów		walcownia średnia	
1931 r.	Marta	Król	Marta	Król.
lipiec	223,28	225,50	234,85	251,20 zł.
sierpień	228,71	233,68	246,75	239,38 "

Czysty zysk z 1. tony żelaza sztabowego przy 81 % produkcji na eksport wynosił 16,36 zł.

Położenie w przemyśle metalurgicznym.

Mechanizacja tych zakładów spowodowała, że zredukowano około 50% robotników. Przemysł ten zatrudniał w ubiegłych latach przeszło 12.000 robotników, dzisiaj zaledwie 6.000. Z tego 25 - 30 proc. pracuje najwyżej w miesiącu 20 - 22 dniówek. Cały szereg hut został zupełnie zastawiony.

W przemyśle przetwórczym zatrudniano w roku 1926 przeszło 7.000 robotników, obecnie około 2.000. Około 55 proc. z tych robotników pracuje po 2 - 3 dniówki w tygodniu.

Wnioski Związków pracowniczych idą w tym kierunku. Aby przemysł uratować od ostatecznej katastrofy, należy zrobić radykalne cięcia i przeciwstawić się zamiarom pracodawców dalszego zastawiania zakładów hutniczych. Przedewszystkiem należy zmniejszyć liczbę urzędników wyższej administracji, obniżyć ich pobory, skrócić czas pracy do 6 godzinnego dnia pracy, co dałoby możność zatrudnienia kilka tysięcy bezrobotnych w hutach. Następnie koniecznem jest udzielenie przemysłowi hutniczemu wcześniejszych zamówień na poczet przyszłorocznego budżetu, oraz większe uwzględnienie hut śląskich przy udzielaniu zamówień rządowych.

Nadzwyczajnym Komisarzem stosunków w przemyśle nie zmieni się, gdyż takiego człowieka na świecie niema, który byłby w stanie to przeprowadzić.

Jeden z przedstawicieli pracowników umysłowych podał obliczenie, że przemysłowcy po uskutecznieniu projektowanych zastawień hut, pozostałe zakłady muszą dać następujące zyski. Katowicka Sp. Akc. 10.560.000 zł. Zjednoczone Huty Królewska i Laura 6.240.000 zł. Zaś kopalnie należące do obu koncernów 9.500.000 zł. Razem 26.300.000 zł. Na odsetki i amortyzacje przewiduje się 33.800.000 zł. tak, że zamknięcie bilansowe wyniosłoby 7.500.000 zł. niedoboru.

Co się tyczy kontroli nad przemysłem, to Związki Zawodowe nie były jednolitego zdania. Przeważało zdanie, że nie ma możliwości wpływania przez organa rządowe w takim stopniu, by wywarło to decydujący wpływ na gospodarkę przemysłu. Natomiast wprowadzenie Rad Zakładowych do Rad Nadzorczych i Zarządów przedsiębiorstw mogłoby zapobiec dzisiejszym nie-domaganiom w przemyśle.

Przedstawiciele Związku bezrobotnych pracowników umysłowych, wysunęli cały szereg wniosków zdążających do złagodzenia klęski bezrobocia, pomiędzy innymi domagają się:

Zakazu zajmowania kilku posad wzgl. czerpania dochodów z kilku źródeł. w służbie państwowej, samorządowej i prywatnej.

Zakazu zajmowania przez emerytów stanowiska dodatkowego. Jeżeli emeryt obejmuje posadę, prawo emerytury natenczas winno być cofnięte.

Mężatki, których mężowie zajmują stanowiska zarobkowe, lub posady powinny być zwolnione.

Wprowadzenia ustawy o obowiązku pracowania jednej godziny w tygodniu przez każdego pracownika umysłowego i fizycznego, celem utworzenia specjalnego funduszu na osiedlanie bezrobotnych na Kresach Wschodnich. Zawody wolne oraz osoby samodzielne, winny opłacać równomiernie w gotówce.

Z tego źródła możnaby uzyskać tygodniowo ponad 2.000.000 zł., miesięcznie około 9.000.000 zł., rocznie ponad 100.000.000 zł. Z tych środków możnaby utworzyć 100 kolonji rolniczych i osadzić na nich 100.000 bezrobotnych rocznie.

Województwo Śląskie posiada obecnie około 70.000 zarejestrowanych bezrobotnych. /W rzeczywistości liczba bezrobotnych jest o wiele większa/ co stanowi 1/3 ogółu bezrobotnych, podczas gdy ogólna liczba ludności we Województwie Śląskiem stanowi nieco więcej niż 1/28 ogółu ludności

całego Państwa. Uwzględniając wybitny charakter przemysłowy Śląska, należy podkreślić, że jest to proporcja anormalna.

Przy dyskusji nad zbadaniem powodów tej nadmiernej liczby bezrobotnych przedstawiciel przemysłu oświadczył, że dla nich jest to rzecz nie zrozumiała. Przemysł przyczynił się w roku obecnym do zwiększenia liczby bezrobotnych o 9.000 górników i około 2 - 3.000 hutników. Bezrobocie powstaje na Śląsku ze źródeł nieuchwytnych.

Do Województwa Śląskiego przyjeżdża dużo ludzi za pracą z innych dzielnic. Ludzie ci szukają na Śląsku jakiegokolwiek przytułku u krewnych lub znajomych. Po upływie pewnego czasu zgłaszają się w danej gminie do Urzędu Pośrednictwa Pracy i zostają zarejestrowani jako bezrobotni. Następnie za czyjąś protekcją otrzymują pracę w kopalni względnie hucie, a przy następnej redukcji zwalnia się z pracy robotników tutejszych. Niektórzy dyrektorzy wola robotnika z innych dzielnic, gdyż jest on potulny i przyjmuje pracę za niższem wynagrodzeniem. W ten sposób pozbawia się zarobkowania Ślązaków, a liczba bezrobotnych rośnie z dnia na dzień. Doszło nawet tak daleko, że robotnicy z innych dzielnic opanowali Rady Zakładowe i przy redukcji stawiają samych Ślązaków na listy redukcyjne. Jako przykład mogą służyć Huta Szylera i huta Guidotto, gdzie przy ostatniej redukcji zwolniono samych Ślązaków. W wymienionych obu hutach pracuje przeszło 60 proc. ludzi z innych dzielnic.

Czy to zjawisko jest dla interesów państwowych korzystne, że na tak małym odcinku Polski znajduje się jedna trzecia wszystkich bezrobotnych naszej ojczyzny. Stanowczo nie. To też sfery miarodajne, przede wszystkim pan Wojewoda Śląski, winien się tem zjawiskiem zainteresować i wydać dyrekcji policji polecenie, ażeby każdego przytysza z innych dzielnic z Województwa Śląskiego wydalić, o ile nie wykaże się przy zameldowaniu na policji, że ma stałe zatrudnienie.

Następnie jest druga kwestja. Począwszy od Tarnowskich Gór aż pod Oświęcim pracuje w hutach i kopalniach tutejszych bardzo wielu robotników zamieszkujących na terenie byłej Kongresówki. Ludzi tych należałoby bezwzględnie zwolnić, gdyż nie mają z Województwem nic wspólnego. Zabierają naszemu robotnikowi pracę, a zapracowane pieniądze wywożą poza granicę Śląska.

ludzi

Gdyby nie przypływ z innych dzielnic, to Ślązacy mieliby wszyscy pracę. Bezrobociaby u nas nie było, a przynajmniej nie w tych zaskaszających rozmiarach, jak tego jesteśmy świadkami.

Na posiedzeniu 16.12.31r. przedłożył referent Komisji cały szereg rezolucyj będących odzwierciedleniem dyskusji generalnej z przedstawicielami przemysłu i przedstawicielami związków zawodowych.

Nad przedłożonemi rezolucjami przeprowadzono obszerną dyskusję, w czasie której poszczególni członkowie Komisji wnosili poprawki do przedłożonych przez referenta rezolucyj, wzgl. przedkładali nowe rezolucje. Wynikiem pięciodniowych obrad Komisji Pracy i Opieki Społecznej nad wnioskiem zespołu posłów Ch.D. i N.P.R. było przyjęcie większością głosów niżej podanych rezolucyj, które brzmią:

W y s o k i S e j m raczy uchwalić:

1/ Sejm Śląski wzywa Pana Wojewodę, aby przedłożył rządowi Rzeczypospolitej Polskiej opinię Sejmu Śląskiego, który uważa za zgubne i szkodliwe dla Śląska i państwa kontynuowanie polityki eksportowej, polegającej stale i wyłącznie na dumpingu, którego nadmierne koszty opłacać muszą w pierwszym rzędzie robotnicy, a w dalszym skarb państwa i wszyscy obywatele państwa.

2/ Sejm Śląski jest zgodny, że powiększenie pojemności rynku wewnętrznego nie da się skutecznie odrazu. Na to potrzebny jest dłuższy okres świadomych, w tym kierunku skierowanych wysiłków. Wezwania

tego nie należy rozumieć jako wezwania do natychmiastowej rezygnacji z eksportu, ale rząd i przemysł dążyć winni do takiego międzynarodowego uregulowania cen węgla, któreby dało możność obniżenia cen węgla na rynku wewnętrznym, a temsamem umożliwiło wzrost konsumpcji wewnętrznej węgla.

3/ Sejm Śląski jest zdania, że polityka gospodarcza rządu skierowana powinna być przede wszystkim na wzmocnienie rynku wewnętrznego i na podniesienie zdolności nabywczej rolnika polskiego, przemysłu przetwórczego oraz na podniesienie zdolności konsumpcji wszystkich obywateli. Do tego celu prowadzić może tylko daleko idące obniżenie kosztów administracji i gospodarki państwa, samorządów, gmin i instytucyj opartych na prawie publicznem, a przede wszystkim gruntowna przebudowa naszego systemu podatkowego w sensie obniżenia ciężarów publicznych i sprawiedliwego ich rozdziału.

4/ Sejm Śląski domaga się od rządu Rzeczypospolitej rozrachunku z dochodów Województwa Śląskiego gdyż, zdaniem jego, rząd nie respektując obowiązujących ustaw, winien jest skarbowi śląskiemu około 300 milionów złotych. Zwrot tych sum zatrzymanych przez Rząd umożliwiłby Województwu Śląskiemu podjęcie robót publicznych na wielką skalę, któreby zapewniły ludności naszej pracę i zarobek.

5/ Sejm Śląski domaga się od rządu Rzeczypospolitej i Śląskiej Rady Wojewódzkiej, aby na podstawie obowiązujących w górnośląskiej części Województwa Śląskiego niemieckich ustaw o reformie rolnej, opracowano plan osiedlenia na małych parcelach naszych bezrobotnych, co by im umożliwiło pobudowanie sobie własnego dachu nad głową i założenie drobnego gospodarstwa rolnego lub ogrodniczego i to przy pomocy skarbu państwa i skarbu śląskiego.

Ponadto Sejm Śląski domaga się, by na przeciąg lat 3 obniżone zostały odsetki od pożyczek ciążących na gruntach nabytych przez drobnych rolników z parcelacji gruntów w Województwie Śląskiem, oraz by na ten sam przeciąg czasu odroczone zostało spłacanie rat należności za te grunta.

6/ Sejm Śląski wzywa p. Wojewodę, aby przedłożył mu dokładne sprawozdanie ze stanu majątkowego, wpływów i wydatków instytucyj ubezpieczeń społecznych, zaległości w opłacaniu składek i to tak szczegółowo, aby można było przystąpić do redukcji kosztów administracyjnych tych instytucyj bez uszczerbku świadczeń dla ubezpieczonych.

7/ Sejm Śląski wzywa p. Wojewodę, aby zakomunikował rządowi Rzeczypospolitej i sam przyjął do wiadomości, że zdaniem jego jest rzeczą w najwyższym stopniu szkodliwą dla życia gospodarczego narzucanie przez miarodajne czynniki w państwie naszymu przemysłowi na wysokich urzędników ludzi nie posiadających odpowiednich kwalifikacyj fachowych, a jednocześnie nadmiernie opłacanych.

8/ Sejm Śląski wzywa p. Wojewodę, aby poczynił starania u rządu, by na stanowisko komisarza demobilizacyjnego powołano niezależnego, prawniczo wykształconego ekonomistę, któryby rozstrzygał spory zachodzące pomiędzy pracodawcami i pracobiorcami według własnego sumienia, a nie był wyłącznie tylko organem wykonywującym instrukcje rządu.

9/ Sejm Śląski wzywa p. Wojewodę do poczynienia starań, aby w obrębie Województwa Śląskiego wprowadzono w życie drugą część niemieckiej ustawy o radach załogowych a mianowicie ustawę o wydelegowaniu radców załogowych do rad nadzorczych przedsiębiorstw i przedkładaniu radom załogowym bilansów przedsiębiorstw w myśl §§ 70 i 72 ustawy o Radach Zakładowych jak również, aby ustawy te rozciągnięto na cieszyńską część Województwa Śląskiego.

10/ Sejm Śląski wzywa p. Wojewodę, aby przedstawił rządowi konieczność scentralizowania sprzedaży węgla w jednym ogólnopolskim syndykacie węglowym utworzonym pod kontrolą i decydującym wpływem rządu i przy współudziale związków pracowniczych.

11/ Sejm Śląski wzywa p. Wojewodę, aby przy udzielaniu zezwoleń obcokrajowcom na prawo pobytu na obszarze Województwa Śląskiego kierował się zasadą, że pierwszeństwo do pracy mają obywatele naszego kraju.

12/ Sejm Śląski wzywa p. Wojewodę, by przedstawił rządowi konieczność stosowania wobec przemysłu takiej polityki, która uniemożliwiłaby pobieranie przez urzędników przemysłu i koncernów nadmiernie wysokich uposażeń i to w tym właśnie czasie, gdy utrzymanie tych warsztatów pracy jest możliwe jedynie przy pomocy państwa i ofiar robotnika i konsumenta.

13/ Dla złagodzenia kryzysu gospodarczego i zatrudnienia znacznej części bezrobotnych, Sejm Śląski uważa za rzecz konieczną wydania następujących zarządzeń:

- a/ przyznanie tanich kredytów na budowę mieszkań i na prowadzenie robót publicznych.
- b/ wstrzymanie dalszej mechanizacji prac w przemyśle.
- c/ wstrzymanie ściągania zaległych podatków w drodze przymusowej od osób i przedsiębiorstw, którym egzekucja podatkowa zagraża ruiną materialną połączoną z pozbawieniem pracy robotników danego zakładu.

Wzywa się p. Wojewodę, aby nie dopuścił do turnusowego zatrudnienia robotników, natomiast poczynił starania celem wprowadzenia 6. godz. dnia pracy z równoczesnym wprowadzeniem czterech zmian w zakładach /oddziałach/ o ruchu ciągłym, bez obniżenia płac.

14/ Sejm Śląski wzywa p. Wojewodę, aby poczynił starania u Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, by zamówienia rządowe w pierwszym rzędzie przydzielano przemysłowi górnośląskiemu.

15/ Sejm Śląski wzywa p. Wojewodę, aby domagał się od Rządu Rzeczypospolitej Polskiej znowelizowania ustępów 4. i 5. § 1 rozporządzenia z dnia 30.IV.1926r. o zmianie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4. czerwca 1924r. a to w tym celu, aby zapobiedz dowolnemu zwalnianiu robotników z pracy.

Niezależnie od akcji Władz Państwowych i Władz Wojewódzkich w kierunku realizacji postulatów zawartych w powyższych punktach niniejszych rezolucyj, Sejm Śląski podkreśla konieczność przyznania wydatnej pomocy w gotówce i w naturze dla wszystkich bezrobotnych pozostających bez środków do utrzymania w takiej wysokości, aby mogli utrzymać siebie i swoje rodziny przy zdrowiu i zachować swoją zdolność do pracy."

Wnioski mniejszości:

Wniosek p. Chmielewskiego do punktu 10. rezolucji.

Działalność tego syndykatu jak i innych, winna być unormowana przepisami ustawy o syndykatach i kartelach i kontrolowana przez sąd kartelowy.

W imieniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej wnoszę o przyjęcie powyższych rezolucyj.

Katowice, dnia 21. grudnia 1931r.

Sprawozdawca:

/-/ W. Sosiński m.p.

W n i o s e k

Komisji Rolnej w sprawie petycji Parcelantów z Palowic o spowodowanie przyspieszenia przewłaszczenia parcel z dóbr rycerskich w Bełku i udzielenie długoterminowej pożyczki.

Po złożeniu przez referenta sprawozdania w sprawie powyższej petycji i wysłuchaniu przedstawicieli Okręgowego Urzędu Ziemskiego w Katowicach, Komisja Rolna uznała prośbę Parcelantów z Palowic za słuszną i palącą, gdyż większość tych parcelantów znajduje się w bardzo opłakanych stosunkach i grozi im zupełna ruina, o ile z jakiegobądź strony nie nadejdzie pomoc w najbliższym czasie.

Komisja Rolna zdając sobie sprawę z tego, że Sejm Śląski nie może jako taki wpłynąć na Okręgowy Urząd Ziemski w Katowicach jako instytucję państwową, uchwaliła jednogłośnie następującą rezolucję:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm Śląski zwraca się do Pana Wojewody, aby interwenjował w Okręgowym Urzędzie Ziemskim w Katowicach celem przyspieszenia prac pomiarów i wszystkich z tem związanych formalności przez właściciela majątku Dóbr ryc. Bełk, oddanej pod parcelację ziemi i nadanie parcelantom przewłaszczenia parcel.

Równocześnie Sejm Śląski upoważnia Pana Wojewodę do częściowego zużycia funduszków, które zostały złożone w Państwowym Banku Rolnym w Katowicach ze Skarbu Śląskiego na cele obniżenia procentów od pożyczek, na sądownictwo i warzywnictwo oraz przyjęcie z pomocą przez obniżenie procentów od długów, które zaciągnęli parcelanci z majątku Bełk.

P r z e w o d n i e z ą c y:

/-/ Palanczyk Karol.

S p r a w o z d a w c a:

/-/ Grzonka.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej

o wniosku Zespołu Posłów Ch.-D. i N. P. R.,
z dnia 18. marca 1931 r.

domagającym się przyspieszenia pertraktacji

**pomiędzy Rządem Centralnym a Województwem Śląskiem
w sprawie sum należnych Woj. Śląskiemu.**

Sprawozdawca: POSEŁ CZ. W. CHMIELEWSKI.

Wysoki Sejmie!

Na skutek wymienionego w tytule tego sprawozdania wniosku zespołu posłów Ch. D. i NPR., domagającego się przyspieszenia pertraktacji pomiędzy Rządem Centralnym a autonomicznymi władzami śląskimi, w sprawie zwrotu przez Skarb Państwa sum należnych Skarbowi Śląskiemu, udała się dnia 21 lipca 1931 r. delegacja Sejmu Śląskiego do Warszawy.

Z ramienia Sejmu Śląskiego brali w niej udział pp. marszałek Konstanty Wolny, posłowie Chmielewski, Sikora, Schmiegel, dr. Glücksman, Witeczak, oraz dr. Kocur. Delegacji towarzyszył wojewoda śląski dr. Michał Grażyński.

Delegacja przyjęta została przez p. ministra skarbu Jana Piłsudskiego, któremu towarzyszyli p. wiceminister Stefan Starzyński, dyrektor Bielak, b. naczelnik Wydziału Skarbowego województwa Śląskiego i in.

Podczas konferencji tej p. wiceminister Starzyński stwierdził, że według danych przez niego posiadanych rozrachunek pomiędzy Skarbem Śląskim a Skarbem Rzplitej zakończyłby się pozostałością na dobro Skarbu Rzplitej w sumie około 200 milj. zł.

Temu twierdzeniu, nie popartemu zresztą żadnymi argumentami, przeciwstawiłem, że według naszych obliczeń Skarb Rzplitej winien jest Śląskowi ponad 300 milj. zł. Niewątpliwie tak wielka różnica w ocenie rezultatu rozrachunku pomiędzy Skarbem Śląskim a Skarbem Rzplitej nie może tkwić w błędach cyfrowych lub rachunkowych, ale wypływać musi z oparcia prób rozliczenia na zgoła odmiennych podstawach. Obliczenie dokonane przez p. min. Starzyńskiego jest niewątpliwie wyrazem dążenia do nadania przepisom ustawy konstytucyjnej, zawierającej Statut Organiczny województwa Śląskiego takiej treści, jaka odpowiadałaby zasadom na jakich, zdaniem rządu, winien się ułożyć w przyszłości stosunek Skarbu Śląskiego do Skarbu Rzplitej. Natomiast obliczenie, które mam zaszczyt przedłożyć Wysokiej Izbie, a którego wynikiem była suma pretensyj województwa Śląskiego w kwocie ponad 300 milj. zł., uskutecznione zostało

w ścisłym oparciu się o przepisy art. 5 Statutu Organicznego województwa Śląskiego — a więc prawa obowiązujące, zarówno w chwili powstawania tych pretensyj, jak i w okresie prowadzenia pertraktacji, poświęconych sprawie rozrachunku pomiędzy Skarbem Rzplitej i Skarbem Śląskim.

Statut Organiczny, zawarty w ustawie konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 r., normuje zagadnienie uprawnień skarbowych naszego województwa aż do chwili ustawowego ostatecznego uregulowania tej sprawy w dwóch równobrzmiących ustawach: polskiej i śląskiej, w ten sposób, że postanawia w art. 5, że dochód z podatków i opłat, pobieranych na obszarze województwa Śląskiego wpływa do Skarbu Śląskiego, a udział Skarbu Państwa w tym dochodzie oblicza się na podstawie matematycznej formułki, pomieszczonej w art. 5 Statutu Organicznego.

By udział ten obliczyć, należy ustalić: a) ilość ludności cywilnej na Śląsku, b) to samo — w całej Polsce, c) dochód Skarbu Śląskiego według przepisów, zawartych w art. 5 Statutu Organicznego, d) dochód ogólny Rzplitej łącznie z dochodem Śląska.

Suma dochodów Skarbu Śląskiego składa się wskutek nieprawnego wprowadzenia monopolów państwowych, oraz niezgodnego ze Statutem zarachowywania niektórych podatków na rzecz Skarbu Państwa, z kilku oddzielnych grup.

Wśród szeregu pozycji, stanowiących przedmiot sporu, pierwsze miejsce zajmują dochody Skarbu Rzplitej z tytułu działalności monopolów państwowych na obszarze województwa Śląskiego, a mianowicie monopolu: spirytusowego, tytoniowego i solnego.

Monopole te wprowadzono na obszar województwa Śląskiego bez zgody Sejmu Śląskiego, a zatem wbrew przepisom Statutu Organicznego i to monopol tytoniowy i solny od 1 stycznia 1924 r., monopol spirytusowy od 1 stycznia 1925 r.

Dnia 8 lipca 1925 r. na plenarnym posiedzeniu Sejmu Śląskiego powzięto uchwałę, stwierdzającą, że wprowadzenie na obszar województwa Śląskiego

ustawy o monopolu spirytusowym jest bez zgody Sejmu Śląskiego niedopuszczalne. Pomimo tego monopol spirytusowy rozpoczął działalność swą na obszarze województwa Śląskiego od daty wyżej podanej. Przed wprowadzeniem monopolu spirytusowego Skarb Śląski pobierał podatek od spirytusu, który też zgodnie z art. 5 Statutu Organicznego wpływał do Skarbu Śląskiego. Po wprowadzeniu monopolu, podobnie jak to się stało z dochodami z innych monopolów, wszelki dochód z tego źródła wpływa bezpośrednio i całkowicie do Skarbu Rzplitej.

Opłaty, pobierane przez Skarb Państwa od artykułów, objętych monopolami, nie zmieniły swego charakteru podatków pośrednich przez to jedynie, że wpływają do skarbu za pośrednictwem monopolu państwowego. Wszelka bowiem nadwyżka dochodów monopolów państwowych, ponad ich wydatki i zysk handlowy monopolu, stanowi podatek pośredni, różniący się od zwykłych podatków pośrednich tylko sposobem jego ściągania. Taką definicję dochodu państwowego z monopolów przyjęto powszechnie w nauce o skarbowości. U nas stanowisko takie zajmuje szereg znawców skarbowości, jak prof. Krzyżanowski, prof. Głabiński, dr. Weinfeld i inni. Skoro zatem art. 5 Statutu Organicznego stanowi, że „dochód z podatków i opłat, pobieranych na Śląsku wpływać będzie do Skarbu Śląskiego“, to niewątpliwie do rzędu tych podatków należy zaliczyć nietylko podatki bezpośrednie, lecz i pośrednie, pobierane bądź pod postacią akcyzy, bądź też pod postacią opłat monopolowych, bądź też w wszelki inny sposób.

Przy podziale dochodów z monopolów państwowych należy uwzględnić stosunek ludności województwa Śląskiego do ludności całej Polski, oraz stopień nateżenia spożycia artykułów monopolowych na obszarze naszego województwa.

Na podstawie zamknięć rachunkowych Min. Skarbu z roku budżetowego 1929/30 ustalić możemy, że udział województwa Śląskiego w dochodach monopolów powinien wynosić: dla monopolu spirytusowego 5,1 proc., dla monopolu tytoniowego 6,7 proc., dla monopolu solnego 6,4 proc. Przy zastosowaniu tego klucza możemy ustalić, że w okresie od początku roku 1924 do końca roku budżetowego 1929/30 na dobro województwa Śląskiego przypadłyby następujące kwoty:

	1924	1925	1926/27	1927/28	1928/29	1929/30
	(w milionach złotych)					
Monopol tytoniowy	8,96	12,22	19,50	24,93	25,76	26,13
Monopol spirytusowy		9,08	14,26	18,39	22,09	21,41
Monopol solny	1,10	2,05	2,66	2,87	2,94	2,64
	10,06	23,35	36,42	46,19	50,79	50,18

Razem 217.190.000 zł.

Następną pozycją, składającą się na pretensje Śląska są wpływy z niektórych podatków, oraz 10 proc. dodatków do podatków, które w tym okresie wpływały, a częściowo wpływają i obecnie do Skarbu Rzplitej, zamiast, jak to przewiduje art. 5-ty Statutu Organ., do Skarbu Śląskiego. Te sumy uwidocznione są w zestawieniu poniżej umieszczonem:

T r e ś ć	1924 r.	1925	1926/27	1927/28	1928/29	1929/30
	w m i l j o n a c h z ł o t y c h					
Danina Lasowa	0,372	1,629	1,657	0,038	0,019	0,000
Podatek wojskowy	—	—	0,007	0,041	0,062	0,149
Odsetki od pod. wojsk.	—	—	—	—	—	0,125
Podatek majątkowy	12,144	9,975	26,528	12,097	5,835	5,714
10 % do pod. bezpośr.	—	—	2,777	6,669	9,342	10,452
10 % do pod pośr.	—	—	0,376	0,685	0,860	0,940
10 % do opłat stemplowych	—	—	0,620	1,484	1,618	1,837
Razem :	12,516	11,603	31,966	21,015	17,740	19,218

Razem 114 500.000 zł.

Sejm Śląski nie zrzekł się nigdy dochodów z tytułu tych podatków. Jedynie tylko, o ile chodzi o t. zw. **jednorazową daninę majątkową**, możnaby przypuszczać, że w r. 1924 wyraził Sejm Śl. milczącą zgodę na wpływ tej daniny do Skarbu Rzplitej. Dnia 19 listopada 1925 r. na plenarnem posiedzeniu Sejmu Śląskiego podkreślono, że tą milczącą zgodę można rozumieć jedynie tylko jako zrzeczenie się przez Sejm Śląski, wobec trudnej podówczas sytuacji Skarbu Państwa, dochodów nie z podatku majątkowego jako podatku stałego, lecz jedynie tylko dochodu z jednorazowej daniny ma-

jatkowej. Dnia 1 grudnia 1926 r. jeden z posłów wyraźnie nazwał zaprowadzenie stałego podatku majątkowego, wpływającego bezpośrednio do Skarbu Rzplitej, zarządzeniem bezprawnem.

Wreszcie trzecią pozycję składową pretensji województwa Śląskiego do Skarbu Rzplitej stanowią **sumy, wydatkowane z budżetu województwa Śląskiego na utrzymanie instytucji, spełniających całkowicie lub częściowo zadania ogólnopaiństwowe.**

Tabela niżej umieszczona zawiera zestawienie tych sum, sporządzone przez Śląski Urząd Wojewódzki.

ZESTAWIENIE

Część II.

Dz.	Roz.	§	N a z w a §	Okres budż. 1924	Okres budż. 1925	Okres budż. 1926/27	Okres budż. 1927.28	Okres budż. 1928/29	Okres budż. 1929/30
II.	I	1	Uposażenie — dodatek funkcyjny P. P. Wojewody i Wicewojewody natomiast bez 40 % dodatku	1 204 583.60	1 359 170.56	1 559 479.74	1 676 421.79	1 899 377.62	1 989 457.42
		2	Różne wydatki osobowe	12 031.53	19 472.83	205 223.56	239 967.00	407 000.41	402 740.91
	2a		Specjalne wynagrodzenie za godziny nadliczbowe	—	—	—	—	—	—
		3	Koszta podróży i przesiedl.	40 571.39	38 477.54	47 782.50	73 462.42	76 490.43	108 222.21
		5	Pomieszczenie	109 856.24	169 212.30	269 890.23	216 634.71	224 099.07	307 026.63
		6	Wydatki biurowe	142 104.09	402 795.31	637 291.15	469 499.46	239 934.88	351 745.07
		8	Inne wydatki	4 944.61	2 600.45	13 302.77	38 480.37	28 453.56	21 422.54
	13		Koszta postępowania administracyjnego	—	—	—	—	—	—
	14		Dodatek na odszkodowanie Urzędów Stanu cywilnego i Urzędów Okręgowych	—	41 572.18	50 000.00	40 000.00	40 000.00	80 000.00
	16		Koszty Urzędów Ubezpieczeń i instancji	—	—	—	—	469.06	318.42
	20		Państwowa Pomoc lekarska	50 150.12	154 689.00	197 597.00	130 392.00	218 388.00	280 078.00
	22		Walka z nieprawem	—	1 315.75	5 855.00	1 949.03	5 669.29	8 580.00
	23		Wydatki wojskowe	—	—	—	—	—	—
V.	13		Utrzymanie drogi wojewódzkiej Cieszyń—Bielsko (zwyczaj.)	—	93 500.00	68 000.00	123 230.00	—	1 000 000.00
	13		„ „ (nadzwyczaj.)	—	50 000.00	—	—	—	—
VII.			Urzędy Ubezpieczeń Społecznych II i III instancji	98 228.07	83 684.15	182 378.46	143 756.36	168 790.73	175 566.98
VIII.			Wojewódzki Sąd Administracyjny	18 204.00	24 578.54	34 288.77	36 440.13	43 160.16	39 274.57
IX.	19		Renty Wojewódzkie	10 000.00	784 253.73	227 930.00	91 330.00	130 000.00	131 750.00
	20		Dod. państw. do ubezpiecz. społecznych	889 954.44	784 253.75	2 930 820.00	2 145 120.00	4 000 000.00	8 885 979.72
	22		Opieka i pomoc połogowa	—	810 816.70	1 328 545.30	948 000.00	899 937.43	899 690.24
V.			Inspekcje Przemysłowe	52 884.77	80 646.15	38 264.73	39 815.30	43 127.26	—
RAZEM				2 633 512.86	4 901 038.96	7 796 649.21	6 414 498.57	8 424 897.90	14 681 853.03

CZĘŚĆ III. obejmuje 1/3 część wszystkich wydatków.

II.	1	Uposażenie	862 868.42	1 018 599.31	1 179 741.62	1 203 757.91	1 429 641.25	1 505 354.35
	2	Różne wydatki osobowe	1 588.01	19 256.93	7 170.02	27 184.75	19 900.02	19 118.00
	2a	Specjalne wynagrodzenie dla urzędni	9 057.55	—	3 983.00	18 676.66	29 620.00	95 786.90
	2b	Zapomogi	—	—	—	—	—	—
	3	Podróże służbowe i przesiedlenia	26 301.93	42 035.52	36 656.09	44 652.99	71 946.44	104 751.18
	5	Pomieszczenie	24 456.65	30 840.88	45 645.89	46 226.81	48 303.03	51 795.08
	6	Wydatki biurowe	36 444.43	34 977.96	64 784.97	51 354.19	63 733.80	102 205.36
	8	Inne wydatki	2 885.95	1 247.14	2 854.03	1 875.58	605.82	8 367.71
	9	Komisj. pod rzeczoznaw. i inf.	5 158.95	3 955.21	4 217.72	3 090.15	3 433.34	4 929.86
	10	Remont i konserw. budowli	1 504.81	2 336.62	2 650.04	—	—	—
	12	Wyd. łącz. z przymus. ściąg. p.	—	—	11 490.63	16 214.03	13 139.78	20 627.81
	13	Rekonstr. operatów katastral.	—	—	—	—	—	223.40
RAZEM			970 266.70	1 153 249.59	1 359 194.01	1 413 433.07	1 680 323.48	1 913 160.65

Razem 53.340.000 zł.

Wreszcie czwartą pozycją, składającą się na sumę pretensyj śląskich są **wpłaty w gotówce, przekazane przez Skarb Śląski jako zaliczki na należną Skarbowi Rzplitej w myśl art. 5 Statutu Organicznego t. zw. tangente śląską. W okresie objętym tem obliczeniem wpłaty na tangente wynoszą zł. 72.850.000,—**

Wszystkie te pozycje zestawione razem przedstawiają się jak następuje:

Dochód z monopolów państwowych	217,19	milj. zł.
„ „ podatków i dodatków	114,50	„ „
Wydatki państwowe	53,34	„ „
Zaliczki na tangente	72,85	„ „
Razem:		457,88
		milj. zł.

Od tej sumy musimy jednak odjąć kwoty należne Skarbowi Rzplitej tytułem wspomnianej już wyżej **tangenty**.

Nim kwotę tę wymienię pragnę kilka słów poświęcić charakterystyce formułki matematycznej, przewidzianej w art. 5 Statutu Organicznego, a służącej do ustalenia tej części dochodów śląskich, która przypadać ma Skarbowi Rzplitej tytułem ł. zw. **tangenty**.

Rzeczpospolita Polska w ustawie konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 roku m. in. przyjęła na siebie w stosunku do Śląska takie zobowiązanie w dziedzinie podziału dochodów skarbowych pomiędzy Śląsk i Rzeczpospolitą:

1. Gdy przeciętny dochód Skarbu Śląskiego, przypadający na jednego mieszkańca, będzie równy przeciętnemu dochodowi skarbowemu na jednego mieszkańca całej Polski — cały dochód śląski zużyty zostanie na autonomiczne potrzeby wojew. Śląskiego. Potrzeby ogólnopństwowe pokryje w całości Skarb Państwa.

Teza ta wynika z formułki, przeznaczonej dla obliczenia tangenty.

Formułka, będąca częścią przepisów ustawy konstytucyjnej z dnia 15-go lipca 1920 r. ustala, że Śląsk odda ze swych dochodów „na potrzeby ogólnopaństwowe“ część równającą się:

$$\frac{c}{2} - \frac{d}{2} = \frac{a}{b}$$

gdzie: a = ludność cywilna woj. Śl.,
b = ludność cywilna całej Polski,
c = dochód Skarbu Śląskiego,
d = dochód Rzplitej łącznie ze Skarbem Śląskim.

Gdy przyjmiemy, że przeciętne dochody są równe, o czem wyżej była mowa, a zatem

$$\frac{c}{a} = \frac{d}{b}$$

to rozwiązanie formułki da: O, co oznacza, że **tangenta nie będzie płacona**.

2. Gdy przeciętny dochód Skarbu Śląskiego, przypadający na 1 mieszkańca będzie wyższy od takiegoż dochodu całej Rzplitej — Śląsk odda połowę tej nadwyżki Skarbowi Rzplitej. To jest właśnie tangenta. Że tak jest, przekona nas skontrolowanie formułki.

3. Gdyby przeciętny dochód śląski był niższy od przeciętnego dochodu w całej Polsce, Skarb Rzplitej obowiązany będzie dopłacać część różnicy Skarbowi Śląskiemu. O tem nas przekonywa znów formułka tangenty.

Obliczona zatem według tej formułki **tangenta śląska** wynosić powinna:

za rok 1924	20,13	milj. zł.
„ 1925	5,94	„ „
„ 1926/7	25,56	„ „
„ 1927/8	22,48	„ „
„ 1928/9	34,12	„ „
„ 1929/30	45,57	„ „

Razem: 153,80 milj. zł.

Gdy zatem od sumy, objętych sporem, dochodów Skarbu Rzplitej ze Śląska w okresie 1924 do 1929/30, wynoszącej, jak to wyżej powiedziałem, 457,88 milj. zł., odejmiemy kwotę należnej tangenty,

otrzymamy pozostałość na dobro skarbu śląskiego w kwocie 304,08 milj. zł.

Podkreślić należy, że suma ta jest wyrazem pretensyj województwa Śląskiego po dzień 31 marca 1930 r. W następnych okresach budżetowych suma ta powiększa się jeszcze o kilka dziesiątków milionów.

Za przyspieszeniem pertraktacji pomiędzy Rządem Rzplitej a województwem Śląskiem przemawia szereg poważnych argumentów.

Obliczenia, które miałem zaszczyt przedłożyć Wysokiej Izbie odbiera tym „**sumom śląskim**“ dotychczasowy charakter pretensyj całkowicie spornych, niesprecyzowanych zarówno co do swej wysokości, jak i oparcia ich o wyraźne postanowienia Ustawy Konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 r.

Pozbawione cech, mogących kwalifikować je do rzędu legend, sumy śląskie stanowią dziś poważną pozycję majątku województwa Śląskiego, którą wnioskodawcy pragnęliby uruchomić celem zabezpieczenia egzystencji pozbawionej pracy ludności naszego województwa.

Choćby tylko częściowe uruchomienie tych sum pozwoliłoby nam **przystąpić do szeregu robót publicznych w dziedzinie budownictwa mieszkaniowego, wodnego i drogowego**, a tem samem do przejścia na bardziej korzystną dla moralnego zdrowia ludności — **produktywną pomoc dla bezrobotnych**.

Z tych rozważań wychodząc, zgłosiłem na posiedzeniu Komisji Budżetowo-Skarbowej Sejmu Śląskiego w dniu 31 ubiegłego miesiąca wniosek, by Sejm Śląski powołał do życia specjalną komisję, utworzoną z 4-rech posłów na Sejm Śląski, oraz 2 przedstawicieli Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, która to komisja, korzystając jednocześnie ze współpracy Prezesa Śląskiej Izby Kontr. Państwa, zajęłaby się **ostatecznem ustaleniem kwot należnych Śląskowi i opracowaniem uzasadnienia prawnego tych śląskich pretensyj**.

Większość członków komisji po długiej dyskusji przyjęła mój wniosek, dając w ten sposób wyraz swemu przekonaniu, że najbardziej istotnym warunkiem obrony śląskich pretensyj jest przedewszystkiem uzgodnienie cyfr i poglądów prawnych pomiędzy Sejmem Śląskim a Śląskim Urzędem Wojewódzkim.

Pos. Kapuściński zgłosił **wniosek mniejszości**, domagający się powierzenia tej pracy nie specjalnej komisji, powołanej przez Sejm, lecz podkomisji,

utworzonej przez komisję budżetową. Wniosek ten nie uzyskał poparcia większości, a szereg mówców, popierających wniosek zgłoszony przeze mnie, wskazywał na to, że zagadnienie rozrachunku pomiędzy Skarbem Rzpltej a Skarbem Śląskim ze względu na jego wagę, jak również i wysokość sum zagadnieniem tem objętych nakazuje utworzenie specjalnej komisji.

Tą samą większością przyjęto rezolucję, zgłoszoną przez posła Sikorę, domagającą się, by Sejm Śląski wezwał Wojewodę Śląskiego do przedstawienia Rządowi Rzpltej konieczności wyłączenia z dochodów Rzpltej na rok budżetowy 1932/3 umieszczonej w preliminarzu rządowym kwoty dochodu z tytułu udziału Skarbu Rzpltej w dochodach Skarbu Śląskiego.

Wobec powyższego wnoszę:

Wysoki Sejm zechce uchwalić:

- 1) wniosek Komisji Budżetowo-Skarbowej, domagający się powołania specjalnej komisji dla spraw rozrachunku pomiędzy Skarbem Rzpltej a Skarbem Śląskim

przekazuje się Komisji Regulaminowej;

- 2) uchwała się rezolucję następującej treści:
Sejm Śląski wzywa p. Wojewodę Śląskiego do przedstawienia Rządowi Rzpltej konieczności wyłączenia z dochodów Rzpltej na rok budżetowy 1932/3 umieszczonej w preliminarzu rządowym kwoty dochodu z tytułu udziału Skarbu Rzpltej w dochodach Skarbu Śląskiego.

Sprawozdawca i Przewodniczący Komisji:

(—) Czesław W. - Ch m i e l e w s k i.

Katowice, dnia 4 stycznia 1932 r.

SEJM ŚLĄSKI

Druk Nr. 157/III.

PROJEKT

ustawy skarbowej na rok administracyjny

1932/33

oraz preliminarz budżetu Województwa Śląskiego na rok

1932/33

1 9 3 2

Drukiem Śląskich Zakładów Graficznych i Wydawniczych „Polonia” S. A., Katowice, Sobieskiego 11.

Sejm Śląski

Śląska Rada Wojewódzka

L. RW. 971

Druk Nr. 157/III.

Katowice, dnia 31 grudnia 1931 r.

Dot. projektu ustawy skarbowej na rok administracyjny 1932/33 oraz preliminarza budżetu Wojew. Śląskiego za czas od 1 kwietnia 1932 do 31 marca 1933 r.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego.

W załączeniu mam zaszczyt przesłać projekt ustawy skarbowej oraz preliminarz budżetu Województwa Śląskiego za czas od 1 kwietnia 1932 r. do 31 marca 1933 r., uchwalone przez Śląską Radę Wojewódzką na posiedzeniu w dniu 23 grudnia 1931 r. z prośbą o przedłożenie tychże Sejmowi Śląskiemu.

Śląska Rada Wojewódzka

Przewodniczący:

(—) Dr. Grażyński

Wojewoda Śląski

Ustawa Skarbowa

na rok administracyjny 1932/33 z dnia 193

Art. 1.

Załączonym budżetem Województwa Śląskiego za czas od 1. kwietnia 1932 r. do 31. marca 1933 r. ustala się:

Kwotę wydatków zwyczajnych na	77.134.595.92 zł.
Kwotę wydatków nadzwyczajnych	6.170.538.— zł.
Łączną kwotę wydatków administracyjnych na rok administracyjny 1932/33 ustala się na sumę	83.305.133.92 zł.

Art. 2.

Załączonym do budżetu planem finansowo-gospodarczym na rok administracyjny 1932/33 ustala się dla przedsiębiorstwa Drukarni Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego rozchody zwyczajne w kwocie 242.550.— zł.
na których pokrycie służą dochody zwyczajne w kwocie 275.000.— zł.

Art. 3.

Jako pokrycie ustalonych w art. 1. wydatków administr. w kwocie 83.301.308.92 służą prelimitowane w budżecie na rok administracyjny 1932/33 dochody:

zwyczajne administracji w kwocie	82.984.864.50 zł.
nadzwyczajne administracji w kwocie	300.000.— zł.
czysty dochód Drukarni w kwocie	32.450.— zł.
łącznie zatem dochody w kwocie	83.317.314 50 zł.

Art. 4.

Ustawowy udział Skarbu Państwa w dochodach Skarbu Śląskiego w myśl art. 5. ustawy konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1920 r. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 73. poz. 497) będzie pokryty z nadwyżek budżetowych.

Art. 5.

Wszystkie wydatki mogą być wykonane tylko na cele wymienione w paragrafach i pozycjach budżetu i w granicach kredytów w tych paragrafach i pozycjach ustalonych, przepis ten nie uchyla prawa Śląskiej Rady Wojewódzkiej do przenoszenia kredytów rzeczowych wymienionych w art 7. niniejszej ustawy.

Kredyty inwestycyjne względnie budowlane mogą być użyte tylko na materiały budowlane, narzędzia pracy i koszty robocizny robotników fizycznych tj. takich, którzy

nie podlegają rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych z dnia 24. listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106 poz. 911).

Art. 6.

Otwieranie kredytów nieobjętych budżetem, może nastąpić tylko na wniosek Śląskiej Rady Wojewódzkiej, uprzednio uchwalony w drodze ustawodawczej pod warunkiem, że jednocześnie zostaną uzyskane nowe, wystarczające źródła pokrycia.

Art. 7.

Śląska Rada Wojewódzka ma prawo przenosić kredyty w razie potrzeby między paragrafami 2 do 11 włącznie, obejmującymi wydatki rzeczowe związane z normalnym tokiem administracji w obrębie każdego działu, poszczególnej części budżetu zwyczajnego administracji, oraz zwiększać wydatki zwyczajne przewidziane w planie finansowo-gospodarczym Drukarni Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, z wyjątkiem wydatków osobowych przewidzianych stałym etatem, o ile wszystkie te zmiany nie spowodują zmniejszenia czystego dochodu Drukarni.

Prawa przyznane Śląskiej Radzie Wojewódzkiej w ustępie 1 niniejszego artykułu służą odnośnie do części pierwszej budżetu Marszałkowi Sejmu Śląskiego z tem, że Marszałek ma także prawo przenosić kredyty z paragrafów i na paragrafy, obejmujące wydatki osobowe.

Prawo przenoszenia kredytów między pozycjami budżetów Śląskich Zakładów Wojewódzkich w dziale wydatków rzeczowych służy Śląskiej Radzie Wojewódzkiej, zaś między subpozycjami Wojewodzie Śląskiemu. — Śląska Rada Wojewódzka zatwierdza roczne sprawozdanie z wykonania budżetów Śląskich Zakładów Wojewódzkich.

Art. 8.

Kredyty przewidziane w załączonym budżecie są ważne do dnia 31. marca 1933 r.

Art. 9.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od 1. kwietnia 1932 r.

Art. 10.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie.

WYDATKI

Część	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Budżet 1931 / 32	Wykonanie budżetu 1930 / 31
I.	Sejm Śląski	332.50	—	332.50	550.—	—
II.	Administracja We- wnętrzna	1.530.024.—	—	1.530.024.—	1.700.720.—	1.847.451.74
III.	Administracja Skarbowa	80.203.200.—	300.000	80 503.200.—	102.439.042.—	144.043.252.28
IV.	Administracja Szkolna .	1.251.308.—	—	1.251.308.—	753.490.—	380.652.79
	Drukarnia Wojewódzka	32.450.—	—	32.450.—	32.400.—	54.046.69
	Razem:	83.017.314.50	300.000	83.317.314.50	104.926.202.—	146.325.403.50

Część	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Budżet 1931 / 32	Wykonanie budżetu 1930 / 31
I.	Sejm Śląski	863.969.—	—	863.969.—	980.183.—	797.216.22
II.	Administracja We- wnętrzna	31.560.503.40	5.992.205.—	37.552.708.40	52.989.780.—	63.292.156.39
IIa	Urząd Kontroli Państwo- wej Oddział Prokura- torii Generalnej Rze- czypospolitej Polskiej w Katowicach	32.500.—	—	32.500.—	36.250.—	55.546.74
III.	Administracja Skarbowa	13.905.266.52	19.333.—	13.924.599.52	15.349.867.52	35.648.176.98
IV.	Administracja Szkolna .	30.772.357.—	159.000.—	30.931.357.—	35.560.325.—	41.929.631.40
	Razem:	77.134.595.92	6.170.538.—	83.305.133.92	104.916.405.52	141.722.727.73

Zestawienie ogólne dochodów według części, działów i rozdziałów.

Część	Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	DOCHODY NA 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem:		
I			Suma ogólna	83 017 314,50	300 000,—	83 317 314,50	104 926 202,—	146 325 403,50
			Sejm Śląski	332,50	—	332,50	550,—	—
			A. ADMINISTRACJA					
II			Administracja Wewnętrzna	1 530 024,—	—	1 530 024,—	1 700 720,—	1 847 451,74
	II	I	Urząd Wojewódzki, Starostwa, Dyrekcje Policji i Powiatowe Urzędy Zdrowia	1 281 995,—	—	1 281 995,—	1 327 804,—	1 444 072,97
	III		Policja Województwa Śląskiego	24 675,—	—	24 775,—	10 302,—	26 487,62
	IV		Kultura Krajowa	22 500,—	—	22 500,—	34 900,—	26 280,50
	V		Urzędy Robót Publicznych	16 950,—	—	16 950,—	163 200,—	165 713,08
	VI		Wojewódzki Zakład Badania Żywności	45 000,—	—	45 000,—	36 720,—	46 897,45
	VII	I	Wojewódzki Urząd Ubezpieczeń	1 500,—	—	1 500,—	1 500,—	—
		II	Wyższy Urząd Ubezpieczeń	69 904,—	—	69 904,—	57 294,—	35 534,25
	VIII		Wojewódzki Sąd Administracyjny	2 500,—	—	2 500,—	2 500,—	758,55
	IX		Zakłady Krajowe i Humanitarne	65 000,—	—	65 000,—	66 500,—	101 707,32
III			Administracja Skarbowa	80 203 200,—	300 000,—	20 503 200,—	102 439 042,—	144 043 252,28
	II		Władze i Urzędy Skarłowe	206 900,—	—	206 900,—	208 600,—	258 827,86
	IV		Emerytury	1 228 000,—	—	1 228 000,—	1 350 000,—	869 806,83
	V		Ogólny Zarząd Skarbowy	1 450 000,—	—	1 450 000,—	1 460 000,—	2 292 044,8
	VI		Daniny Publiczne	76 908 300,—	—	76 908 300,—	98 770 442,—	140 304 883,38
	VII		Śląski Fundusz Gospodarczy	—	300 000,—	300 000,—	330 000,—	—
	X		Administracja Domów Skarbowych	410 000,—	—	410 000,—	350 000,—	317 689,39
IV			Administracja Szkolna	1 251 308,—	—	1 251 308,—	753 490,—	380 652,79
	III		Władze II. Instancji	1 995,—	—	1 995,—	860,—	122,52
	IV		Szkolnictwo Powszechne	35 260,—	—	35 260,—	370,—	1 551,46
	V		Szkolnictwo Średnie	981 875,—	—	981 875,—	516 050,—	220 195,30
	VI		Szkolnictwo Zawodowe	161 940,—	—	161 940,—	141 510,—	59 622,67
	VII		Konserwatorium Muzyczne	69 238,—	—	69 238,—	94 700,—	99 160,84
	VIII		Konserwatorium i Muzeum Śląskie	1 000,—	—	1 000,—	—	—
			B. PRZEDSIĘBIORSTWA					
			Drukarnia Wojewódzka	32 450,—	—	32 450,—	32 400,—	54 046,69

Zestawienie ogólne wydatków według części, działów i rozdziałów.

Część	Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	WYDATKI NA 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31
				Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem:		
I			ADMINISTRACJA	77 134 595,92	6 170 538	83 305 133,92	104 916 105,52	141 722 727,73
II			Sejm Śląski	863 969,—	—	863 969,—	980 183,—	797 216,22
			Administracja Wewnętrzna	31 560 503,40	5 992 205	37 552 708,40	52 989 780,—	63 292 156,39
	I		Śląska Rada Wojewódzka	977 776,—	—	977 776,—	1 662 952,—	2 910 956,14
	II	I	Urzędy Wojewódzkie, Starostwa, Dyrekcje Policji i Powiatowe Urzędy Zdrowia	4 008 693,—	—	4 008 693,—	4 911 181,—	5 269 611,40
		II	Wyznania religijne	120 000,—	400 000	520 000,—	675 000,—	821 865,40
	III		Policja Województwa Śląskiego	11 654 350,—	92 700	11 747 050,—	13 785 325,—	14 571 991,74
	IV		Kultura Krajowa	445 632,40	—	445 632,40	768 826,—	957 888,52
	V		Urzędy Robót Publicznych	3 498 332,—	5 370 521	8 868 853,—	15 175 233,—	23 612 136,52
	VI		Wojewódzki Zakład Badania Żywności i przedmiotów użytku	148 529,—	23 984	172 513,—	143 493,—	127 473,33
	VII	I	Wojewódzki Urząd Ubezpieczeń	72 780,—	—	72 780,—	81 864,—	69 369,38
		II	Wyższy Urząd Ubezpieczeń	151 491,—	—	151 491,—	165 579,—	163 687,79
	VIII		Wojewódzki Sąd Administracyjny	51 837,—	—	51 837,—	55 879,—	57 219,77
	IX		Zakłady krajowe i humanitarne	10 431 083,—	105 000	10 536 083,—	15 564 448,—	14 729 956,40
IIa			Urząd Kontroli Państwowej — Oddział Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w Katowicach	32 500,—	—	32 500,—	36 250,—	55 546,74
	I	I	Urząd Kontroli Państwowej	24 100,—	—	24 100,—	28 600,—	27 886,20
	II		Oddział Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w Katowicach	8 400,—	—	8 400,—	7 650,—	27 660,54
III			Administracja Skarbowa	13 905 266,52	19 333	13 924 599,52	15 349 867,52	35 648 176,98
	II		Władze i Urzędy Skarbowe	5 145 682,—	—	5 145 682,—	5 571 854,—	6 264 829,38
	IV		Emerytury i zaopatrzenia	4 162 929,—	—	4 162 929,—	3 755 194,—	3 467 980,81
	V		Ogólny Zarząd Skarbowy	25 000,—	—	25 000,—	25 000,—	2 020 603,03
	VI		Daniny publiczne	45 000,—	—	45 000,—	374 000,—	435 532,76
	VII		Śląski Fundusz Gospodarczy	—	—	—	1 116 000,—	2 500 000,—
	VIII		Długi Wojewódzkie	4 365 820,52	—	4 365 820,52	4 151 819,52	2 451 819,52
	IX		Udziały i pożyczki	—	—	—	250 000,—	300 000,—
	X		Administracja Domów Skarbowych	160 835,—	19 333	180 168,—	106 000,—	207 411,48
IV			Administracja Szkolna	30 772 357,—	159 000	30 931 357,—	35 560 325,—	41 929 631,40
	III		Władze II Instancji	1 463 212,—	—	1 463 212,—	2 062 939,—	3 026 815,51
	IV		Szkolnictwo Powszechne	22 897 208,—	—	22 897 208,—	25 404 741,—	28 460 003,55
		I	Nadzór Szkolny	351 887,—	—	351 887,—	373 810,—	395 502,95
		II	Szkoły Powszechne	21 287 180,—	—	21 287 180,—	23 557 294,—	26 415 892,66
		III	Seminarja Nauczycielskie	1 258 141,—	—	1 258 141,—	1 478 637,—	1 648 607,94
	V		Szkolnictwo Średnie	3 546 252,—	9 000	3 555 252,—	4 087 014,—	5 369 257,12
	VI		Szkolnictwo Zawodowe	2 494 629,—	150 000	2 644 629,—	3 580 949,—	4 399 305,87
	VII		Konserwatorium Muzyczne	256 663,—	—	256 663,—	296 683,—	339 456,29
	VIII		Konserwator i Muzeum Śląskie	114 393,—	—	114 393,—	127 999,—	334 793,06

D o c h o d y. S e j m Ś l ą s k i.

Część I. Administracja.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Dochody na 1932/33 r.			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
I		2		Sejm Śląski Częściowy zwrot kosztów umundurowania	332,50	—	332,50	500,—	—	Zwrot ¼ części kosztów faktycznych umundurowania woźnych.

Część II. Administracja Wewnętrzna

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Dochody na 1932/33 r.			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem			
II.				Administracja wewnętrzna . . .	1 530 024,—	—	1 530 024,—	1 700 720,—	1 847 451,74	
	I.			Urząd Wojewódzki, Starostwa, Dyrekcje Policji i Powiatowe Urzędy Zdrowia	1 281 995,—	—	1 281 995,—	1 327 804,—	1 444 072,97	
			2	Częściowy zwrot kosztów umundurowania	2 708,—	—	2 708,—	4 155,—	2 986,53	§ 2. Częściowy zwrot kosztów umundurowania woźnych (¼ części kosztów faktycznych).
			5	Czynsz za podnajęte mieszkania	3 219,—	—	3 219,—	1 520,—	3 814,79	§ 5. Czynsz za podnajęte mieszkanie służbowe oraz ubikacje w domach prywatnych przez Skarb Śląski wynajętych.
			9	Wydawnictwa	79 568,—	—	79 568,—	80 400,—	69 302,05	§ 9. Prenumerata wydawnictw urzędowych i ogłoszenia: a) Gazeta Urzędowa Województwa Śląskiego 16.920 zł. b) Dziennik Ustaw Śląskich wydanie polskie 13.176 „ c) „ „ „ niemieckie 3.072 „ d) „ „ „ Urzędowy Wydziału Ośw. Publ. 7.200 „ e) Pojedyncze egzemplarze 1.200 „ f) Ogłoszenia 38.000 „ Razem § 9: 79.568 zł.
			11	Różne dochody	6 500,—	—	6 500,—	8 500,—	4 117,44	§ 11. Różne dochody: (sprzedaż makulatury, dzienników dla położnych i różne nieprzewidziane w innych paragrafach dochody).
			16	Oplaty za ekshumacje i pozwolenie na przewóz zwłok . .	3 500,—	—	3 500,—	3 000,—	4 091,25	§ 16. Oplaty za ekshumacje i zezwolenia na przewóz zwłok w myśl Rozporządzenia Ministerstwa Zdrowia Publicznego z dnia 28 maja 1920 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 42, poz. 257).
			17	Oplaty za paszporty, karty cyrkulacyjne, przepustki i świadectwa	1 084 000,—	—	1 084 000,—	1 035 000,—	1 141 834,10	§ 17. poz. 1) paszporty: W myśl rozporządzenia Ministerstwa Skarbu wydanego w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych z dnia 20 czerwca 1931 r. (Dz. Ust. R. P., poz. 460) zostały oplaty za wyjazd zagranicę podwyższone, wobec czego przewiduje się dochód z tego tytułu w wysokości 800.000 zł. poz. 2) karty cyrkulacyjne: W myśl art. 291 Konwencji Genewskiej z dnia 15 maja 1922 r. pobiera się za wystawienie karty cyrkulacyjnej opłatę manipulacyjną, dochód z tego tytułu przewiduje się w wysokości 200.000 zł. poz. 3) przepustki: W myśl umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką z dnia 30 maja 1925 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 43/26, poz. 263), oraz między Rzeczpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 65/26, poz. 383) wydaje się za opłatą przepustki jednorazowe, stałe i gospodarcze, wobec czego prelimituje się na podstawie dotychczasowych wpływów kwotę 65.000 zł. poz. 4) świadectwa: Za wydane dowody osobiste (Dz. U. R. P. Nr. 100/28, poz. 898) karty na broń (Dz. Ust. Śl. Nr. 7 z dnia 6 kwietnia 1926 r. poz. 10) i karty rowerowe przewiduje się dochód w kwocie 19.000 zł.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Dochody na 1932/33 r.			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
II	I	18		Kary administracyjne	90 000,—	—	90 000,—	170 000,—	179 676,99	§ 18. Dochód z różnych kar administracyjnych nakładanych w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 38, poz. 365).
		20		Oplaty manipulacyjne za wystawianie kart porady lekarskiej	12 500,—	—	12 500,—	12 000,—	13 343,25	§ 20. W myśl zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych wydanego w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu (Monitor Polski Nr. 77. z 2 kwietnia 1928 r.) pobiera się opłatę manipulacyjną przy wystawianiu kart porady lekarskiej (0,50 zł. na 1 sztukę).
		24		Dochody i zwroty wydatków Policji miejscowej w Tarnowskich Górach	—	—	—	13 229,—	24 906,57	
III				Policja Wojew. Śląskiego	24 675,—	—	24 675,—	10 302,—	26 487,62	
		2		Umundurowanie	4 000,—	—	4 000,—	4 000,—	7 479,88	Dochód tytułem zwrotu kosztów za zgubione lub zniszczone z własnej winy funkcjonariuszów przedmioty umundurowania i ekwipunku funkcjonariuszów policji, zwrot 25% kosztów umundurowania woźnych, woźniców i stajennych 2.500.— zł. dochód z warsztatu krawieckiego, dochód ze sprzedaży sukiennych odpadków w warsztacie krawieckim itp. 1.500.— „ Razem § 2: 4.000.— zł.
		4		Sprzedaż koni, środków lokomocji i nawozu	3 225,—	—	3 225,—	2 705,—	4 079,78	Przewiduje się sprzedaż 4 wybrakowanych do dalszej służby w Policji niezdatnych koni przeciętnie po 200.— zł. 800.— zł. sprzedaż nawozu końskiego 1.500.— „ sprzedaż nieużytecznych opon, kiszek do samochodu, motocykli i rowerów itp. 300.— „ sprzedaż niezdatnych do dalszego użytku 25 sztuk rowerów przeciętnie po 25.— zł. 625.— „ Razem § 4: 3.225.— zł.
		5		Czynsz za podnajęte mieszkania	15 000,—	—	15 000,—	1 097,—	2 388,16	Czynsze za podnajęte mieszkania w domach prywatnych wynajętych przez Skarb Śląski 15.000.— zł.
		6		Sprzedaż starego papieru i makułatury	350,—	—	350,—	200,—	3 838,54	Dochód ze sprzedaży starego papieru druków, odpadków papierowych, nieużytecznych materiałów biurowych, dochód z podręcznej drukarki i introligatorni itp. 350.— „
		7		Sprzedaż inwentarza biurowego	300,—	—	300,—	600,—	—	Dochód ze sprzedaży nieużytecznych i zniszczonych sprzętów biurowych, maszyn do pisania itp. 300.— „
		11		Różne dochody	600,—	—	600,—	300,—	6 376,02	Dochód ze zwrotu kosztów za zgubione, zniszczone lub zużyte środki opatrunkowe i dezynfekcyjne, zwrot kosztów transportu wydalonych i aresztowanych i inne nieprzewidziane dochody 600.— zł.
		12		Skoszarowanie	600,—	—	600,—	800,—	2 082,—	Dochód ze sprzedaży nieużytecznych sprzętów koszarowych 600.— „
		14		Uzbrojenie	500,—	—	500,—	500,—	243,24	Dochód ze sprzedaży nieużytecznych części uzbrojenia, zwroty za zagubioną lub zniszczoną z winy funkcjonariuszy broń, kajdanki i t. p. 500.— „
		15		Psy policyjne	100,—	—	100,—	100,—	—	Dochód ze sprzedaży zdyskwalifikowanych do dalszej służby nieużytecznych psów 100.— „
IV				Kultura Krajowa	22 500,—	—	22 500,—	34 900,—	26 280,50	
		11		Różne dochody	1 500,—	—	1 500,—	10 900,—	2 280,50	§ 11. Różne dochody: (grzywny za uszkodzenie drzewek przydrożnych, przekroczenie ustawy lasowej, oraz za sprzedane sadzonki).
		19		Oprocentowanie kredytu rolnego	21 000,—	—	21 000,—	24 000,—	24 000,—	§ 19. Stosownie do uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej z dnia 5 lipca 1927 r. L. R. W. 442 została kwota 800.000 zł. ulokowana w Banku Rolnym, Oddział w Katowicach jako kredyt rolny za 3% oprocentowaniem w stosunku rocznym.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Dochody na 1932/33 r.			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i e
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem			
V				Urzędy Robót Publicznych	16 950,—	—	16 950,—	163 200,—	165 713,08	
			11	Różne dochody	3 000,—	—	3 000,—	160 000,—	3 765,18	§ 11. Różne dochody: (kary za niedotrzymanie terminów dostawy względnie robót budowlanych odszkodowanie za wyrządzenie szkód w budowlach regulacyjnych, za podkładki ofertowe, za sprzedaż starego żelaza, drzewa budowlanego, wiłkliny).
			12	Oplaty za egzamina szoferskie	10 800,—	—	10 800,—	—	157 016,10	§ 12. Dochód z opłat za egzamina szoferskie (R. G. Bl. Nr. 5, str. 389 z dnia 3/11. 1910).
			14	Dzierżawa gruntów i łąk nad rzekami	3 150,—	—	3 150,—	3 200,—	4 931,80	§ 14. Dochód z dzierżawy gruntów i łąk nad rzekami.
VI				Wojewódzki Zakład badania żywności	45 000,—	—	45 000,—	36 720,—	46 897,45	
			11	Różne dochody za analizy i grzywny	45 000,—	—	45 000,—	36 720,—	46 897,45	§ 11. Oplaty za analizy i grzywny za fałszowanie środków spożywczych (Kodeks karny z dnia 15 maja 1871 r. § 367, oraz R. G. Bl. str. 145 z dnia 15 maja 1879, § 16 i 17).
VII	I.			Wojewódzki Urząd Ubezpieczeń	1 500,—	—	1 500,—	1 500,—	—	
			11	Różne dochody	1 500,—	—	1 500,—	1 500,—	—	§ 11. W myśl § 162 ustawy o ubezpieczeniu funkcjonariuszy prywatnych z dnia 20 grudnia 1911 r. (R. G. Bl. str. 989), dekret Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 106, poz. 911), Zakład Pracowników Umysłowych płaci część kosztów utrzymania Wojewódzkiego Urzędu Ubezpieczeń.
	II.			Wyższy Urząd Ubezpieczeń	69 904,—	—	69 904,—	57 294,—	35 534,25	
			11	Różne dochody	69 904,—	—	69 904,—	57 294,—	35 534,25	§ 11 a) ryczałt od instytucji ubezpieczeniowej 35.972.— zł. b) grzywny i koszty postępowania 32.— „ c) koszty utrzymania Sądu Roziemczego dla spraw ubezpieczeń pracowników umysłowych od Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Król. Hucie 33.900.— „ Razem § 11: 69.904.— zł.
VIII				Wojewódzki Sad Administracyjny	2 500,—	—	2 500,—	2 500,—	758,55	
			11	Różne dochody	2 500,—	—	2 500,—	2 500,—	755,87	§ 11. Wpływy z tytułu zwrotu kosztów postępowania sądowego nałożonych na strony (Ustawa o ogólnym Zarządzie Kraju z roku 1883, § 103).
IX				Zakłady Krajowe i Humanitarne	65 000,—	—	65 000,—	66 500,—	101 707,32	
			14	Zwrot kosztów utrzymania, leczenie ubogich, oraz zwrot kosztów leczenia kalek	11 000,—	—	11 000,—	4 500,—	86 392,33	§ 14. poz. 1. Zwrot kosztów leczenia i utrzymania ubogich przez inne Województwa w myśl ustawy z dnia 30 maja 1908 r. (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 381) oraz Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 92, poz. 726). poz. 2. Zwrot kosztów leczenia, utrzymania i szkolenia kalek przez zobowiązane osoby prywatne i instytucje w myśl ustawy z dnia 6 czerwca 1920 r. (Zbiór Ust. Pruskich str. 280).
			15	Zwrot kosztów utrzymania wychowanków w Zakładach Wychowawczych	3 000,—	—	3 000,—	—	—	§ 15. Preliminuje się zwrot kosztów utrzymania przez osoby zobowiązane do utrzymania wychowanków umieszczonych w Zakładach Wychowawczych.
			16	Zwrot kosztów utrzymania dzieci głuchoniemych i ociemniałych	16 000,—	—	16 000,—	17 000,—	—	§ 16. W myśl ustawy pruskiej z dnia 7 sierpnia 1911 r. (Zbiór Ustaw Pruskich str. 168) Związki komunalne oraz rodzice są zobowiązane do zwrotu części kosztów utrzymania i wyszkolenia głuchoniemych i ociemniałych.
			17	Oplaty z obrotu uszlachetniającego	35 000,—	—	35 000,—	45 000,—	15 314,99	§ 17. Dochody z opłat za wystawienie świadectw pochodzenia, oraz obrotu uszlachetniającego po myśli art. 218 Konwencji Genewskiej.

D o c h o d y.
Część III. Administracja Skarbowa.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Dochody na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
II				Administracja Skarbowa . .	80.203.200	300.000	80.503.200	102.439.042	144.043.252,28	
				Władze i Urzędy Skarbowe .	206.900	—	206.900	208.600	258.827,86	
		2		Częściowy zwrot kosztów umundurowania	3.700	—	3.700	5.400	2.356,33	Zwrot części wydatków na umundurowanie woźnych 3.700,— zł.
		5.		Czynsz z podnajętych lokali .	200	—	200	200	355,—	Czynsz za lokale podnajęte funkcjonariuszom w budynkach prywatnych przez Skarb Śląski wynajętych . . . 200,— „
		6		Sprzedaż druków	2.500	—	2.500	2.000	1.782,39	Dochód ze sprzedaży druków innym władzom 2.500,— „
		8		Różne dochody	500	—	500	1.000	446,56	Nieprzewidziane dochody (sprzedaż makulatury, wynajem pokoi gościnnych itp. 500,— „
IV		13		Za czynności Urzędów Katastralnych	200.000	—	200.000	200.000	253.887,58	Wpływy z opłat za czynności Urzędów Katastralnych, za prace wykonane przez Urzędy Katastralne dla osób prywatnych na obszarze Województwa Śląskiego . . 200.000,— „
				Emerytury	1.228.000	—	1.228.000	1.350.000	869.806,83	
		1		Opłaty emerytalne funkcjonariuszów śląskich	28.000	—	28.000	35.000	28.664,76	Opłaty emerytalne funkcjonariuszów śląskich 28.000,— „ Na zasadzie art. 6 ustawy emerytalnej z 20. IV. 1926 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11 poz. 19) obliczony na podstawie opłat od 1 kwietnia do 31 sierpnia 1931 r. dochód w § 1 w kwocie 28.000 zł. należy zarachować na § 1 do utworzenia funduszu emerytalnego.
		1a		Opłaty emerytalne funkcjonariuszów wojewódzkich . .	1.200.000	—	1.200.000	1.315.000	841.142,07	Opłaty emerytalne funkcjonariuszów wojewódzkich . . 1.200.000,— „ Obliczono na podstawie opłat od 1. kwietnia do października 1931 roku.
V				Ogólny Zarząd Skarbowy . .	1.450.000	—	1.450.000	1.460.000	2.292.044,82	
		11		Różne dochody	200.000	—	200.000	200.000	487.624,11	Zwrot kwot wypłaconych w ubiegłym okresie budżetowym itp. 200.000,— „
		13		Kary (prócz wymienionych w dziale VI. oraz dochód z konfiskat	50.000	—	50.000	60.000	67.888,11	Kary prócz wymienionych w dziale VI. oraz dochód z konfiskat 50.000,— „
		17		Odsetki od lokat kapitałów Skarbu Śląskiego w bankach	1.200.000	—	1.200.000	1.200.000	1.736.532,60	Odsetki od lokat kapitału Skarbu Śląskiego w Banku Gospodar. Krajowego i Państwowym Banku Rolnym 1.200.000,— „

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Dochody na rok 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem			
VI				Daniny Publiczne	76.908.300	—	76.908.300	98.770.442	140.340.883.38	
	10			Podatki bezpośrednie	59.300.000	—	59.300.000	76.840.000	116.342.662.45	Podatki bezpośrednie 59.050.000.— zł.
		1		Podatek gruntowy	1.200.000	—	1.200.000	1.340.000	1.047.837.03	poz. 1) — Podatek gruntowy 1.200.000.— „ Zniżka prelimitowanego podatku na rok budżetowy 1932/33 znajduje uzasadnienie w regresji dla mniejszych gospodarstw rolnych z powodu parcelacji gospodarstw większych.
		3		Podatek przemysłowy	23.000.000	—	23.000.000	34.000.000	44.006.880.03	poz. 3) — Podatek przemysłowy 23.000.000.— „ Podatek przemysłowy prelimituje się w sumie niższej niż na rok budżetowy 1931/32 z powodu kryzysu gospodarczego, tudzież z powodu projektu rządowego złożonego Sejmowi Rzeczypospolitej w sprawie zniżenia stawek podatkowych przy wymiarze podatku przemysłowego od obrotu.
		4		Podatek dochodowy	32.000.000	—	32.000.000	38.000.000	67.367.579.11	poz. 4) — Podatek dochodowy 32.000.000.— „ Preliminuje się mniej niż na poprzedni okres budżetowy, ponieważ dochodowość znacznie zmalała skutkiem panującego kryzysu gospodarczego — podwyżka podatku od 1. I. 1932 została już wzięta pod uwagę.
		5		Podatek od kapitałów i rent	400.000	—	400.000	500.000	533.836.49	poz. 5) — Podatek od kapitałów i rent 400.000.— „ Podatek od kapitałów i rent prelimituje się w kwocie 400.000 zł., a więc mniej niż w poprzednim okresie budżetowym, ponieważ podstawy opłacania tego podatku zmniejszają się.
		6		Zaległości podatków zniesionych	—	—	—	—	—	
		7		Odsetki za zwłokę i kary	2.250.000	—	2.250.000	2.500.000	2.684.060.60	poz. 7) — Odsetki za odroczenie i kary za zwłokę 2.250.000.— „ Kary za zwłokę i odsetki za odroczenie prelimitują się w mniejszej sumie niż w poprzednim okresie budżetowym, ponieważ Ministerstwo Skarbu rozporządzeniem z dn. 20 listopada 1930 r. L. D. V. 22659/1 obniżyło kary za zwłokę z 2% na 1½%.
		8		Koszty egzekucyjne	350.000	—	350.000	400.000	548.527.74	poz. 8) — Koszty egzekucyjne 350.000.— „
		9		Grzywny i kary, wymierzone na podstawie ustaw o podatkach bezpośrednich	100.000	—	100.000	100.000	153.941.45	poz. 9) — Grzywny i kary wymierzone na podstawie ustaw o bezpośrednich podatkach 100.000.— „ Preliminuje się w tej samej sumie, jak na poprzedni okres budżetowy.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Dochody na rok 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
VI		11		Podatki pośrednie	6.780.500	—	6.780.500	8.474.442	8.723.809.74	Podatki pośrednie 6.780.500.— zł.
			1	Podatek od wina	350.000	—	350.000	530.000	480.626.87	poz. 1) — Podatek od wina 350.000.— „ Preliminuje się według przypuszczalnej konsumcji.
			2	Podatek od piwa	2.800.000	—	2.800.000	2.870.000	2.925.480.03	poz. 2) — Podatek od piwa 2.800.000.— „ Preliminuje się według przypuszczalnej konsumcji z uwzględnieniem podwyżki akcyzy.
			3	Podatek od cukru	1.500.000	—	1.500.000	2.180.000	2.306.485.95	poz. 3) — Podatek od cukru 1.500.000.— „ Preliminuje się według przypuszczalnej konsumcji.
			4	Podatek od drożdży	20.000	—	20.000	230.000	21.382.40	poz. 4) — Podatek od drożdży 20.000 — „ Preliminuje się przeciętnie według dotychczasowych wpływów.
			5	Podatek od olejów mineraln. .	1.500.000	—	1.500.000	1.880.000	2.331.075.59	poz. 5) — Podatek od olejów mineralnych 1.500.000.— „ Preliminuje się według przypuszczalnej konsumcji.
			6	Podatek od zapalniczek	200	—	200	7.000	6.338.—	poz. 6) — Podatek od zapalniczek — przypuszczalnie . . 200.— „
			7	Podatek od kwasu octowego .	200	—	200	50	218.40	poz. 7) — Podatek od kwasu octowego 200.— „ Na terenie Województwa Śląskiego niema fabryk kwa- su octowego. Preliminuje się zatem przypuszczalny dochód z kwasu octowego, sprowadzonego z zagranicy według ubiegłego okresu budżetowego
			8	Akcyzowe opłaty patentowe .	550.000	—	550.000	606.000	584.772.48	poz. 8) — Akcyzowe opłaty patentowe 550.000.— „ Preliminuje się według stanu przedsiębiorstw, opłaja- cych patenty akcyzowe. — Wysokość dodatkowych opłat patentowych przyjęto przeciętnie według wpły- wów z ubiegłego okresu budżetowego.
			9	Opłaty od kart do gry	100	—	100	50	2.—	poz. 9) — Opłaty od kart do gry: 100.— „ Przypuszczalny przywóz z zagranicy kart do gry.
			10	Odsetki za zwłokę, kary i grzywny	60.000	—	60.000	90.000	67.411.11	poz. 10) — Odsetki za zwłokę, kary i grzywny: . . 60.000.— „ Preliminuje się według dotychczasowych wpływów.
			11	Podatki zniesione od węgla krajowego (i od spirytusu) .	—	—	—	81.342	16.91	

Dz.	Roz.	§	poz.	Wyszczególnienie	Dochody na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem			
VI		13		Oplaty stemplowe i daniny pokrewne	10.827.800	—	10.827.800	13.546.000	15.238.411.19	Oplaty stemplowe i daniny pokrewne 10.827.800.— zł.
			1	Oplaty stemplowe od przejścia własności nieruchomości . .	1.600.000	—	1.600.000	1.500.000	1.806.258.80	Pozycja 1 — Preliminuje się na podstawie wpływów w okresie od 1. IV. do 30. IX. 1931 r. uwzględniając ponadto obecną sytuację gospodarczą 1.600.000.— „
			2	Oplaty stemplowe od rachunków	2.700.000	—	2.700.000	3.200.000	3.668.256.47	Pozycja 2 — Jak pod pozycją 1 2.700.000.— „
			3	Oplaty stemplowe od obrotu papierów wartościowych .	7.000	—	7.000	5.000	8.761.31	Pozycja 3 — Jak pod pozycją 1 7.000.— „
			4	Oplaty stemplowe od najmu skrzynek depozytowych . .	800	—	800	1.000	1.421.70	Pozycja 4 — Jak pod pozycją 1 800.— „
			6	Oplaty stemplowe od dokumentów przewozowych . .	380.000	—	380.000	500.000	578.395.18	Pozycja 6 — Jak pod pozycją 1 380.000.— „
			7	Oplaty stemplowe od ubezpieczeń	70.000	—	70.000	100.000	129.038.12	Pozycja 7 — Jak pod pozycją 1 70.000.— „
			8	Oplaty stemplowe od Spółek .	240.000	—	240.000	300.000	153.036.19	Pozycja 8 — Jak pod pozycją 1 240.000.— „
			9	Oplaty stemplowe od weksli .	1.100.000	—	1.100.000	1.500.000	1.626.700.99	Pozycja 9 — Preliminuje się w wyższej kwocie z uwagi na wyższy ruch wekslowy 1.100.000.— „
			10	Oplaty stemplowe niewymienione pod pozycją 1—9 . .	1.300.000	—	1.300.000	1.500.000	1.535.985.85	Pozycja 10 — Jak pod pozycją 1 1.300.000.— „
			11	Oplaty stemplowe uiszczone wskutek nakazów płatn. . .	350.000	—	350.000	500.000	537.737.53	Pozycja 11 — Preliminuje się więcej, gdyż w planie Wydziału Skarbowego leży rozwinięcie intensywnej kontroli stemplowej 350.000.— „
			12	Oplaty stemplowe uiszczone za pomocą znaczków stemplowych	2.300.000	—	2.300.000	3.500.000	4.238.612.37	Pozycja 12 — Jak pod pozycją 1 2.300.000.— „
			12a	Należności sądowe	180.000	—	180.000	150.000	202.941.93	Pozycja 12a — Jak pod pozycją 1 180.000.— „
			13	Podwyżki, kary, odsetki za zwłokę i odroczenia, należności egzekucyjne przy pozycji 11—12 a.	120.000	—	120.000	120.000	142.406.53	Pozycja 13 — Jak pod pozycją 1 120.000.— „
			14	Podatek spadkowy	400.000	—	400.000	500.000	513.711.22	Pozycja 14 — Preliminuje się jak na okres 1931/32 400.000.— „
			15	Podatek od darowizn	50.000	—	50.000	50.000	61.491.30	Pozycja 15 — Preliminuje się jak na okres 1931/32 50.000.— „
			16	Podwyżki, kary, odsetki za zwłokę i odroczenia, należności egzekucyjne przy pozycji 14—15.	30.000	—	30.000	30.000	33.655.70	Pozycja 16 — Preliminuje się jak na okres 1931/32 30.000.— „
		5		Śląski Fundusz Gospodarczy .		300.000	300.000	300.000	—	Śląski Fundusz Gospodarczy ze sprzedaży działek w Ligocie.
				Administracja Domów Skarbowych	410.000	—	410.000	350.000	317.689.39	
				Czynsze	410.000	—	410.000	350.000	317.689.39	Czynsze i opłata za wodę z 33 domów mieszkalnych oraz 53 gmachów urzędowych, będących własnością Skarbu Śląskiego.

Dochody.
Część IV. Administracja Szkolna.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Dochody na rok 1932 33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
III		2		Administracja Szkolna	1.251.308	--	1.251.308	753.490	380.652.79	
				Władze II instancji	1.995	--	1.995	860	122.52	
				Zwrot kosztów umundurowa- nia woźnych	1.975	--	1.975	760	122.52	Zwrot ¼ części faktycznych wydatków na umundurowanie woźnych.
IV	1	11		Różne dochody	20	--	20	100	--	Różne drobne dochody.
				Szkolnictwo powszechne . . .	35.260	--	35.260	370	1.551.46	
		11		Nadzór szkolny	20	--	20	100	1.064.87	
				Różne dochody	20	--	20	100	1.064.87	Różne drobne dochody.
		2		Szkoły powszechne	20	--	20	20	145.13	
				Różne dochody	20	--	20	20	145.13	Różne drobne dochody.
		3		Seminarja nauczycielskie . . .	35.220	--	35.220	250	341.46	
				Różne dochody	20	--	20	50	56.66	Różne drobne dochody.
		14		Oplaty uczniów	35.200	--	35.200	200	284.80	Dochód z taks administracyjnych ustanowionych rozporządzeniem Woje- wody Śląskiego. Na terenie Województwa Śląskiego uczęszcza do Se- minarijów Nauczycielskich 1.100 uczniów. Przewiduje się pełną opłatę: od 220 uczni a 80.— zł. 17.600.— zł. od 440 uczni a 40.— zł. 17.600.— zł. Razem: 35.200.— zł.
V		6		Szkolnictwo średnie	981.875	--	981.875	516.050	220.195.30	Różne dochody.
				Sprzedaż druków	--	--	--	750	18.30	
				Różne dochody	400	--	400	300	400.—	
				Zwrot kosztów za zużycie ma- terjałów	966.100	--	966.100	500.000	202.542.50	Preliminuje się dochód z taks administracyjnych rocznych ustanowionych rozporządzeniem Wojewody Śląskiego. Na terenie Województwa Ślą- skiego uczęszcza do Państwowych Szkół Średnich ogólnokształcących 7.224 uczniów. Przewiduje się pełną opłatę od 2.800 uczni a 220.— zł. 616.000.— zł, zniżoną 50% od 3.150 uczni a 110.— zł. 345.500.— „ Reszta uczni, to jest około 15% uczęszczających, będzie zwolniona całkowicie od opłat. Tutzież preliminuje się opłatę od uczni nowoprzyjętych w kwocie 3.600.— „ Razem § 12: 966.100.— zł.
		14		Oplaty uczniów	15.375	--	15.375	15.000	17.234.50	Preliminuje się: a) z taks za egzamin dojrzałości w szkołach średnich ogólnokształcących, państwowych i prywatnych od 900 uczni a 12.— zł. 10.800.— „ b) z taks za pełny egzamin dojrzałości dla eksternów od 50 uczni a 60.— zł. 3.000.— „ c) z taks za uzupełniający egzamin dla eksternistów od 5 uczni a 15.— zł. 75.— „ d) z taks za wydanie duplikatu świadectwa rocznego lub półrocznego — 100 duplikatów a 5.— zł. 500.— „ e) z taks za duplikaty świadectwa dojrzałości — 100 du- plikatów a 10.— zł. 1.000.— „ Razem § 14: 15 375.— zł.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Dochody na 1932/33 r.			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
VI				Szkolnictwo zawodowe	161.940	—	161.940	141.510	59.622.67	
			6	Sprzedaż druków	400	—	400	900	394.80	Dochód ze sprzedaży druków 400.— zł.
			9	Wydawnictwa	300	—	300	200	—	Przewiduje się dochód ze sprzedaży wydawnictw szkolnych 300.— zł.
			11	Różne dochody	100	—	100	25	610.—	Różne dochody 100.— zł.
			14	Opłata uczniów	65.140	—	65.140	38.310	35.992.—	Preliminuje się dochód:
										a) z opłat wstępnych — wpisowych, które uiszczają wszyscy uczniowie nowoprzyjęci do szkoły lub na kurs, we wszystkich szkołach i kursach. — Od 582 uczni a 5.— zł. 2.910.— zł.
										b) z opłat za egzamin końcowy we wszystkich szkołach i kursach. Od 385 uczni a 5.— zł. 1.925.— „
										c) z opłat za świadectwa ukończenia szkoły lub kursu. Od 385 uczni a 5.— zł. 1.925.— „
										d) z opłat za duplikaty świadectw ukończenia szkoły lub kursu. Od 10 uczni a 10.— zł. 100.— „
										e) z opłat za duplikaty świadectw rocznych, półrocznych względnie semestralnych. Od 25 uczni a 2.— zł. 50.— „
										f) z opłat za korzystanie z warsztatów, laboratoriów, pracowni, narzędzi mierniczych itp. na wszystkich wydziałach w Państwowej Szkole Przemysłowej w Bielsku, oraz szkołach średnich wydziałów: mechanicznego, elektrotechnicznego, drogowego, chemicznego, ceramicznego i ogólnego w Śląskich Zakładach Naukowych w Katowicach. Od 402 uczni a 80.— zł. Od 301 uczni a 40.— zł. 32.160.— „ 12.040.— „
										g) — dto w Szkole Handlowej w Cieszynie od 73 uczni a 60.— zł. 4.380.— „ od 35 uczni a 30.— zł. 1.050.— „
										h) — dto w szkołach majstrów przy Państw. Szkole Przemysłowej w Bielsku, oraz Śląskich Zakładach Naukowych w Katowicach. Od 78 uczni a 60.— zł. . 4.680.— „ od 58 uczni a 30.— zł. 1.740.— „
										i) z opłat na kursach zawodowych specjalnych, organizowanych przy wszystkich trzech szkołach zawodowych. Od 109 uczni a 20.— zł. 2.180.— „
										Razem § 14: 65.140.— zł.
			15	Szkolne Zakłady Wytwórcze	16.000	—	16.000	22.000	22.625.87	Przewiduje się czysty zysk szkolnych zakładów wytwórczych w Państwowej Szkole Przemysłowej w Bielsku w kwocie 8.000.— zł. i Śląskich Zakładach Naukowych w Katowicach . . . 8.000.— „
										Razem § 15: 16.000.— zł.
			21	Zwrot funduszu obrotowego	80.000	—	80.000	80.000	—	Zwrot kwoty przewidzianej w wydatkach Działu VI. § 21 80.000.— zł.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Dochody na 1932/33 r.			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
VII				Konserwatorium Muzyczne	69.238	—	69.238	94.700	99.160.84	
		6		Sprzedaż druków	—	—	—	2.000	—	
		11		Różne dochody	20	—	20	—	—	Różne dochody 20.— zł.
		12		Zwrot kosztów za zużycie ma- teriałów	69.218	—	69.218	92.700	99.160.84	Preliminuje się dochód z opłat szkolnych ustanowionych rozporządzeniem Wojewody Śląskiego. Do Państwowego Konserwatorium Muzycznego uczęszcza 300 uczniów, od których przewiduje się dochód: a) z tytułu taks za zużycie pomocy naukowych i materiałów szkolnych od 157 uczniów Szkoły Średniej à 280.— zł. 43.960.— zł. od 46 uczniów Szkoły Średniej à 140.— zł. 11.040.— „ od 3 uczniów Szkoły Wyższej à 320.— zł. 960.— „ od 1 ucznia Szkoły Wyższej à 160.— zł. 160.— „ od 43 uczniów Szkoły wojskowej à 280.— zł. 12 040.— „ b) z tytułu taks administracyjnych od uczniów wszystkich szkół, t. j. 300 uczniów à 30.— zł. 9.000.— „ c) z tytułu taks wstępnych od uczniów wstępujących poraz pierwszy, t. j. 56 uczniów à 3.— zł. 168.— „ d) z tytułu taks za wydanie duplikatu świadectwa rocznego 5 duplikatów à 10.— zł. 50.— „ Razem § 12: 69.218.— zł.
VIII				Konserwator i Muzeum Śl.	1.000	—	1.000	—	—	
		9		Wydawnictwa	1.000	—	1.000	—	—	Dochód ze sprzedaży wydawnictwa Muzeum Śląskiego . 1.000.— zł
D o c h o d y										
B. P r z e d s i ę b i o r s t w a										
II	I	2 b		Drukarnia Województwa Śl.	32.450	—	32.450	32.400	54.046.69	Jako czysty zysk Drukarni Województwa Śląskiego na okres budżetowy 1932/33 32.450.— zł.

W y d a t k i
A. A d m i n i s t r a c j a
 Część I. — Sejm Śląski.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a																															
				Część I. Sejm Śląski																																					
			1	Sejm Śląski	863.969	—	863.969	980.183	797.216.22																																
				Uposażenie	166.932	—	166.932	208.037	139.999.35	Etaty:																															
										<table><tr><th rowspan="2">Wyszczególnienie:</th><th colspan="7">U r z ę d n i c y</th></tr><tr><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th></tr><tr><td>Na rok 1932/33</td><td>1</td><td>3</td><td>7</td><td>5</td><td>3</td><td>6</td><td>1</td></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>1</td><td>2</td><td>7</td><td>5</td><td>3</td><td>6</td><td>1</td></tr></table>	Wyszczególnienie:	U r z ę d n i c y							V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	Na rok 1932/33	1	3	7	5	3	6	1	Na rok 1931/32	1	2	7	5	3	6	1
Wyszczególnienie:	U r z ę d n i c y																																								
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI																																		
Na rok 1932/33	1	3	7	5	3	6	1																																		
Na rok 1931/32	1	2	7	5	3	6	1																																		
										<table><tr><th rowspan="2">Wyszczególnienie:</th><th colspan="6">Funkcjonariusze niżsi:</th></tr><tr><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>Ogółem:</th></tr><tr><td>Na rok 1932/33</td><td>2</td><td>2</td><td>3</td><td>1</td><td>1</td><td>35</td></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>3</td><td>2</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>34</td></tr></table>	Wyszczególnienie:	Funkcjonariusze niżsi:						XI	XII	XIII	XIV	XV	Ogółem:	Na rok 1932/33	2	2	3	1	1	35	Na rok 1931/32	3	2	2	1	1	34				
Wyszczególnienie:	Funkcjonariusze niżsi:																																								
	XI	XII	XIII	XIV	XV	Ogółem:																																			
Na rok 1932/33	2	2	3	1	1	35																																			
Na rok 1931/32	3	2	2	1	1	34																																			
										Uwagi: stan etatów na rok 1931/32 zwiększa się w roku 1932/33 o I etat (grupa VII) skutkiem przejęcia Biblioteki.																															
										a) Urzędnicy 11.429.— zł.																															
										b) Funkcjonariusze niżsi 2.482.— ..																															
										zaokrąglono do kwoty 13.911.— zł. miesięcznie																															
										pobory rocznie 166.932.— ..																															
			2	Różne wydatki osobowe . .	27.795	—	27.795	33.849	15.736.65	Poz. 1 Umundurowanie dla 7 woźnych à 190.— zł. . . . 1.330.— zł.																															
										Poz. 2. —																															
										Poz. 3 Opłaty do Kasy Chorych i ubezpieczenie pracowników kontraktowych 3.240.— „																															
										Poz. 4. Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe (15% uposażenia) z wyjątkiem pracowników Biblioteki . . . 17.655.— „																															
										Poz. 5 Zwroty opłat szkolnych 900.— „																															
										Poz. 6. Fundusz zapomogowy (1% uposażenia) 1.670.— „																															
										Poz. 7. Dodatek naukowy dla Kierownika Biblioteki . . . 3.000.— „																															
										Razem § 2: 27.795.— zł.																															
			3	Podróże służbowe	1.500	—	1.500	1.500	959.46	Podróże służbowe 1.500.— zł.																															
			4	Środki lokomocji	12.200	—	12.200	20.537	11.033.05	Poz. 1. Utrzymanie samochodu (opony, benzyna, olej, przybory, drobne naprawy i używanie innych powozów) 11.060.— „																															
										Poz. 3 Umundurowanie dla szofera 340.— „																															
										Poz. 2. Ubezpieczenie od wypadków itp. 800.— „																															
										Razem § 4: 12.200.— zł.																															

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem	Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
		6		Wydatki biurowe	33.654	—	33.654	56.500	70.981.67	Poz. 1. Na przybory biurowe dla 48 posłów oraz dla Biura Sejmu Śląskiego 7.000.— zł. Poz. 2. Prenumerata gazet i czasopism dla Czytelni i Biblioteki Sejmu Śląskiego 4.000.— „ Poz. 3. Druki 2.500.— „ Poz. 4. Portoria, telegramy, abonament i rozmowy telefoniczne 3.654.— „ Poz. 5. Uzupełnienie Biblioteki Sejmowej 10.000.— „ Poz. 6. Ubezpieczenie Biblioteki 1.500.— „ Poz. 7. Uzupełnienie i naprawa inwentarza 5.000.— „ Razem § 6: 33.654.— zł.
		7		Wydawnictwa	20.000	—	20.000	30.000	22.701.50	Wydrukowanie sprawozdań stenograficznych z posiedzeń sejmowych, drukowanie preliminarza budżetowego, wydrukowanie sprawozdań o gospodarce Śląska za lata 1928/29 i 1929/30 oraz uwag do tych sprawozdań, jak również wydrukowanie projektów ustaw 20.000.— zł.
		8		Inne wydatki	23.000	—	23.000	25.000	25.000.—	Poz. 1. Fundusz dyspozycyjny Marszałka Sejmu 20.000.— „ Poz. 2. Wydatki na koszt delegacji z ramienia Sejmu Śląskiego 3.000.— „
		10		D diety poselskie	573.888	—	573.888	599.760	510.804.54	D diety posłów na Sejm Śląski (według klucza 976.— zł. $\times 49 \times 12$) 573.888.— „
		11		Honorarja dla ekspertów	5.000	—	5.000	5.000	—	Honorarja dla ekspertów 5.000.— „ Wysokość honorarjum dla ekspertów określa Marszałek Sejmu Śląskiego

W y d a t k i

Część II. Administracja Wewnętrzna

Dz.	Roz.	§	Poz	Wyszczególnienie	Wydatki na rok 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a															
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem																		
I				Administracja Wewnętrzna	31.560.503.40	5.992.205	37.552.708.40	52.989.780.—	63.292.156.39																
				Śląska Rada Wojewódzka	977.776.—	—	977.776.—	1.662.952.—	2.910.956.14																
		1		Uposażenie	31.276.—	—	31.276.—	34.284.—	36.817.10	Etat:															
										<table><tr><th>Okres</th><th>V</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>Razem</th></tr><tr><td>1932/33</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>3</td></tr><tr><td>1931/32</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>3</td></tr></table>	Okres	V	VII	VIII	Razem	1932/33	1	1	1	3	1931/32	1	1	1	3
	Okres	V	VII	VIII	Razem																				
	1932/33	1	1	1	3																				
	1931/32	1	1	1	3																				
										Pozycja 1. — Uposażenie 24.076.— zł.															
										Pozycja 2. — Dodatek za kierownictwo i dodatek funkcyjny 7.200.— „															
										Razem § 1: 31.276.— zł.															
		2			Podróże służbowe i przesiedlenia	2.000.—	—	2.000.—	3.000.—	692.—	Podróże służbowe członków Śląskiej Rady Wojewódzkiej poza obręb Województwa Śląskiego oraz podróże służbowe urzędników Biura Śląskiej Rady Wojewódzkiej 2.000.— zł.														
			6		Wydatki biurowe	1.100.—	—	1.100.—	1.300.—	348.40	Pozycja 1. — Ryczałt kancelaryjny dla urzędników Biura Śląskiej Rady Wojewódzkiej, oraz zakup materiałów pisarskich 500.— „														
										Pozycja 2. — Zakup dzieł fachowych, oraz abonament czasopism urzędowych 600.— „															
									Razem § 6: 1.100.— zł.																
			7	Inwentarz biurowy	300.—	—	300.—	1.000.—	1.410.30	Zakup drobnych przedmiotów i naprawa inwentarza biurowego 300.— zł.															
			11	Inne wydatki	100.—	—	100.—	700.—	—	Drobne wydatki 100.— „															
			12	Fundusz na cele kulturalno-oświatowe	—	—	—	10.000.—	—	Subwencjonowanie Towarzystw Kulturalno-Oświatowych, Wydawnictw Naukowych, Akcja Odczytowa na Śląsku, nagrody konkursowe, literackie i t. p.															
			13	Djety członków Śląskiej Rady Wojewódzkiej	58.600.—	—	58.600.—	61.228.—	76.526.85	Djety członków Śląskiej Rady Wojewódzkiej pochodzących z wyboru, równe dietom posłów na Sejm Śląski po myśli ustawy z 26 stycznia 1923, (Dz. Ust. Śl. Nr. 8, poz. 48), zrównane uchwałą Sejmu Śląskiego z 8 czerwca 1930 r. art. 83 Regulaminu Sejmu Śląskiego z dietami posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej 58.600.— zł															
	13a			Koszty wyborów do Sejmu Śl.	—	—	—	—	92.947.79	Koszty wyborów do Sejmu Śląskiego.															

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33 r.			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a																																																												
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem																																																															
I			14	Pensje honorowe, dary pieniężne, oraz dary jubileuszowe	14.000	—	14.000	52.500	21.370.—	Pensje honorowe, dary pieniężne, oraz dary jubileuszowe 14.000.— zł.																																																												
			15	Fundusz dyspozycyjny Śląskiej Rady Wojewódzkiej	5.000	—	5.000	10.000	12.383.20	Fundusz dyspozycyjny Śląskiej Rady Wojewódzkiej 5.000.— ..																																																												
			15a	Subwencje	680.000	—	680.000	1.280.500	2.444.960.50	Poz. 1. Na pracę kulturalno-oświatową 250.000.— „ Poz. 2. Organizowanie oświaty pozaszkolnej 40.000.— „ Poz. 3. Wojewódzki Komitet wychowania fizycznego 50.000.— „ Poz. 4. Teatr Polski w Katowicach 250.000.— „ Poz. 5. Subwencja dla Wydziału Powiatowego w Lublińcu na pokrycie niedoboru budżetowego 60.000.— „ Razem § 15a: 680.000.— zł.																																																												
			16	Wynagrodzenie za opracowanie projektów ustaw	—	—	—	10.000	20.200.—	Wynagrodzenie za prace przy opracowywaniu projektów ustaw i rozporządzeń i ewentualne wydawnictwo Zbiorów Przepisów Prawnych.																																																												
			19	Częściowy zwrot kosztów utrzymania Urzędu Kontroli Państwowej	155.400	—	155.400	148.440	203.300.—	Częściowy zwrot kosztów utrzymania Urzędu Kontroli Państwowej 155.400.— zł.																																																												
			20	Fundusz na popieranie rzemiosła	30.000	—	30.000	50.000	—	Subwencja dla Śląskiej Izby Rzemieślniczej 30.000 — ..																																																												
II	I			Urząd Wojewódzki, Starostwa, Dyrekcja Policji, Powiatowe Urzędy Zdrowia	4.008.693	—	4.008.693	4.911.181	5.269.611.40	Etat: Wydziałów: Prezydyjalnego, Administracyjnego, Samorządowego, Bezpieczeństwa Publicznego, Przemysłu i Handlu, Zdrowia Publicznego, Pracy i Opieki Społecznej, Budżetowo-Gospodarczego, oraz personelu administracyjnego Wydziałów Robót Publicznych i Komunikacji, dalej Starostw, Dyrekcji Policji, personelu administracyjnego Urzędów Budownictwa i służby Zdrowia. Urzędnicy: <table><tr><th>Grupa</th><th>III</th><th>IV</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>Razem:</th></tr><tr><td>na r. 1931/32</td><td>1</td><td>2</td><td>9</td><td>41</td><td>50</td><td>74</td><td>85</td><td>86</td><td>90</td><td>60</td><td>498</td></tr><tr><td>na r. 1932/33</td><td>1</td><td>2</td><td>9</td><td>41</td><td>50</td><td>74</td><td>85</td><td>86</td><td>90</td><td>60</td><td>498</td></tr></table> <table><tr><th>Grupa</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th><th>Razem:</th></tr><tr><td>na rok 1931/32</td><td>1</td><td>14</td><td>26</td><td>11</td><td>9</td><td>2</td><td>63</td></tr><tr><td>na rok 1932/33</td><td>1</td><td>14</td><td>26</td><td>11</td><td>9</td><td>2</td><td>63</td></tr></table>	Grupa	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem:	na r. 1931/32	1	2	9	41	50	74	85	86	90	60	498	na r. 1932/33	1	2	9	41	50	74	85	86	90	60	498	Grupa	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Razem:	na rok 1931/32	1	14	26	11	9	2	63	na rok 1932/33	1	14	26	11	9	2	63
Grupa	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI		XII	Razem:																																																										
na r. 1931/32	1	2	9	41	50	74	85	86	90	60	498																																																											
na r. 1932/33	1	2	9	41	50	74	85	86	90	60	498																																																											
Grupa	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Razem:																																																															
na rok 1931/32	1	14	26	11	9	2	63																																																															
na rok 1932/33	1	14	26	11	9	2	63																																																															
			1	Uposażenie	2.455.760	—	2.455.760	2.925.277	3.195.942.06	Poz. 1a. Urzędnicy i dodatek dla P. Wojewody i P. Wicewojewody po myśli ustawy śląskiej z 2. III. 1923 r. (Dz. Ust. Śl. Nr. 13, poz. 92) 2.226.907.— zł Poz. 1b. wynagrodzenie 10 urzędników kontraktowych 24.000.— „ Poz. 2. Funkcjonariusze niżsi 204.853.— „ Razem § 1: 2.455.760.— zł.																																																												

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a															
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem																		
II	I	2		Różne wydatki osobowe	123.886	—	123.886	56.000	115.223.76	Poz. 1. Umundurowanie 63 woźnych 12.560.— zł. Poz. 2. Opłaty do Kas Chorych i ubezpieczeniowe 31.584.— „ Poz. 3. Specjalne wynagrodzenie dla urzędników wszystkich instancji administracji ogólnej za pracę w godzinach pozaurzędowych 48.000.— „ Poz. 4. Zapomogi (1% uposażenia) 31.742.— „ Razem § 2: 123.886.— zł.															
			3	Podróże służbowe i przesiedlenia	50.000	—	50.000	90.000	89.696.88	Poz. 1. Koszty podróży służbowych i delegacji urzędników i funkcjonariuszów niższych administracji ogólnej wszystkich instancji 46.200.— „ Poz. 2. Koszty przesiedleń 3.800.— „ Razem § 3: 50.000.— zł.															
			5	Pomieszczenie	426.352	—	426.352	448.142	474.218.27	Poz. 1. Władze i Urzędy administracji ogólnej I. instancji: a) komorne i należności uboczne 103.543.— b) koszty opału 16.215.— c) oświetlenie 6.020.— d) utrzymanie porządku 13.500.— e) drobne naprawy i instalacje 4.000.— 143.278.— zł. Poz. 2. Władze i Urzędy administracji II. instancji: a) wydatki osobowe funkcjonariuszów niższych zarządu gmachu: Etat: <table><tr><th>G r u p a</th><th>X</th><th>XI</th><th>XIII</th><th>XVI</th><th>R a z e m</th></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>3</td><td>1</td><td>3</td><td>4</td><td>11</td></tr><tr><td>Na rok 1932/33</td><td>3</td><td>1</td><td>3</td><td>4</td><td>11</td></tr></table> Uposażenie 32.288.— b) opłaty do Kas Chorych i ubezpieczeniowe 1.176.— c) wynagrodzenie uprzątczek wraz z świadczeniami socjalnymi 90.010.— d) nadzór nad utrzymaniem porządku w gmachu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego 6.900.— e) wydatki rzeczowe na utrzymanie porządku i czystości w gmachu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego 21.000.— f) należność za zużycie wody, prądu elektrycznego, zużycie gazu, czyszczenie kominów i t. p. 50.200.— g) opał 62.500.— h) konserwacja, instalacja, drobny remont 19.000.— 283.074.— zł. Razem § 5: 426.352.— zł.	G r u p a	X	XI	XIII	XVI	R a z e m	Na rok 1931/32	3	1	3	4	11	Na rok 1932/33	3	1
G r u p a	X	XI	XIII	XVI	R a z e m																				
Na rok 1931/32	3	1	3	4	11																				
Na rok 1932/33	3	1	3	4	11																				

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
II	I	6		Wydatki biurowe	107.000	—	107.000	104.000	109.280.10	Poz. 1. Zakup dla władz i urzędów administracji ogólnej wszystkich instancji papieru, kopert, stempli, atramentu itp., oraz ryczałt dla urzędników na materiały pisarskie 31 000.— zł. Poz. 2. Druki dla wszystkich władz i urzędów administracji ogólnej 55.000.— „ Poz. 3. Książki, pisma i abonament dzienników urzędowych 21.000 — „ Razem § 6: 107.000.— zł.
		7		Inwentarz biurowy	10.000	—	10.000	31.000	55.548.03	Poz. 1. Zakup i konserwacja inwentarza władz i urzędów administracji ogólnej II. instancji: a) zakup inwentarza 3.000.— b) konserwacja i naprawa inwentarza 3.000.— 6.000.— zł. Poz. 2 Zakup i konserwacja inwentarza władz i urzędów administracji ogólnej I. instancji: a) zakup inwentarza 2.000.— b) konserwacja i naprawa inwentarza 2.000 — 4.000.— „ Razem § 7: 10 000 — zł.
		8		Wydatki pocztowo-telegraficzne i telefoniczne	98.815	—	98.815	124.258	94.914.90	Poz. 1. Władze i urzędy II. instancji: opłaty pocztowe od listów poleconych, telegramów i t. p., abonament telefoniczny i za rozmowy pozamiejscowe władz i urzędów administracji II. instancji: a) abonament telefonów 28.824.— b) rozmowy pozamiejscowe 30.000.— c) wydatki pocztowe i t. p. 9.000 — 67.824.— zł. Poz. 2. Władze i urzędy I. instancji: opłaty pocztowe od listów poleconych, telegramów i t. p., abonament telefoniczny i za rozmowy pozamiejscowe władz i urzędów administracji ogólnej I. instancji: a) abonament telefonów 19.491.— b) rozmowy pozamiejscowe 6.000.— c) wydatki pocztowe i t. p. 5 500.— 30 991.— zł. Razem § 8: 98.815.— zł.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33 r.			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a																				
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem																							
II	I	9		Wydawnictwa	69.994	—	69.994	71.915	64.625.85	Poz. 1. Wydatki osobowe: <table><tr><th colspan="5">E t a t</th></tr><tr><th>G r u p a</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>XII</th><th>Razem</th></tr><tr><td>na rok 1931/32</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>4</td></tr><tr><td>na rok 1932/33</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>4</td></tr></table> a) uposażenie 23.227.— b) opłaty do Kas Chorych i ubezpiecze- niowe 285.— c) umundurowanie 1 woźnego 155.— 23.667.— Poz. 2. Wydatki kancelaryjne i ryczałty biurowe 447.— Poz. 3. Wydawnictwa: (koszta druków): a) Gazeta Urzędowa Województwa Ślą- skiego 21.000.— b) Dziennik Ustaw Śląskich (Wydanie Polskie) 5.760.— c) Dziennik Ustaw Śląskich (Wydanie Niemieckie) 3.420.— d) Dziennik Urzędowy Wydziału Oświe- cenia Publicznego 6.960.— e) Biuletyn Statystyczny Wydziału Skar- bowego 6.240.— 43.380.— Poz. 4. Różne wydatki: a) Koszty tłumaczenia tekstów 2.000.— b) Opłaty stempl. od rachunków 200.— c) Opłaty pocztowe 300.— 2.500.— Razem § 9: 69.994.—	E t a t					G r u p a	VII	VIII	XII	Razem	na rok 1931/32	2	1	1	4	na rok 1932/33	2	1	1	4
E t a t																														
G r u p a	VII	VIII	XII	Razem																										
na rok 1931/32	2	1	1	4																										
na rok 1932/33	2	1	1	4																										
		11		Inne wydatki	14.600	—	14.600	11.940	7.289.40	Poz. 1. Ogłaszanie konkursów 4.000.— Poz. 2. Koszty utrzymania komisji parytetycznej 1.200.— Poz. 3. Taglia za uratowanie życia 400.— Poz. 4. Koszty ogłoszenia statutu urzędniczego 6.000.— Poz. 5. Drobne wydatki (obwieszczenia, przewozy itp.) 3.000.— Razem § 11: 14.600.— Koszty wyżywienia aresztantów 8.000.— Koszty określone w art. 105 i 106 rozp. Prezydenta Rzeczy- pospolitej Polskiej o postępowaniu administracyjnem z 22. III. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) 2.500.— Odszkodowanie dla Urzędów Okręgowych 22.000.— Pokrycie kosztów postępowania sądowego 1.500.—																				
		12		Utrzymanie aresztów admini- stracyjnych	8.000	—	8.000	10.000	7.870.34																					
		13		Koszty postępowania admini- stracyjnego	2.500	—	2.500	5.000	179.27																					
		14		Dodatek na odszkodowanie Urzędów Okręgowych	22.000	—	22.000	22.000	80.000.—																					
		15		Koszty postępowania sądowego	1.500	—	1.500	2.000	2.262.42																					

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
I	16			Koszty Urzędów Ubezpieczeń I. instancji	1.200	—	1.200	2.400	361.52	Pokrycie kosztów odszkodowania dla świadków wezwanych do urzędów Ubezpieczeń I. instancji 1.200.— zł.
	18			Fundusz dyspozycyjny Wojewody Śląskiego	24.000	—	24.000	50.000	149.975.—	Fundusz dyspozycyjny Wojewody Śląskiego 24.000.— „
	20			Pomoc lekarska	511.556	—	511.556	630.291	520.380.08	Poz. 1. Wynagrodzenie kontraktowego personelu lekarskiego Państwowej Pomocy Lekarskiej 77.385.— „ Poz. 2. Wynagrodzenie personelu pomocniczego Państwowej Pomocy Lekarskiej 7.509.— „ Poz. 3. Pomieszczenie Państwowej Pomocy Lekarskiej: a) wydatki osobowe (uprzączki) 2.807.— b) koszty prądu elektrycznego 2.600.— c) opał 1.500.— d) gaz 4.000.— e) utrzymanie porządku (wydatki rzeczowe) 675.— f) woda 600.— g) wydatki biurowe 530.— h) przybory i narzędzia lekarskie, inwentarz, konserwacja 6.950.— 19.662.— „ Poz. 4. Honoraria lekarzy umówionych za zabiegi i porady lekarskie 98.000.— „ Poz. 5. Leczenie szpitalne 163.000.— „ Poz. 6. Leczenie klimatyczne i sanatoryjne 52.000.— „ Poz. 7. Lekarstwa i retaksacja recept 52.000.— „ Poz. 8. Koszty porodów 33.000.— „ Poz. 9. Inne wydatki (koszty naświetlania i prześwietlania poza Państwową Pomocą Lekarską, koszty przewozu chorych i inne różne (drobne wydatki) 9.000.— „ Razem § 20: 511.556.— zł.
	21			Różne wydatki sanitarne	49.600	—	49.600	183.620	260.853.46	Poz. 1. Utrzymanie i uzupełnienie laboratorium aptekarskiego 3.500.— zł. Poz. 2. Utrzymanie samochodu sanitarnego przy Starostwie w Cieszynie 4.000.— „ Poz. 3. Kursy sanitarne dla dezynfektorów, położnych, dary jubileuszowe dla położnych i zapomogi 5.600.— „ Poz. 4. Utrzymanie dzieci gruźliczych z Województwa Śląskiego w Sanatorium Uniwersytetu Jagiellońskiego w Zakopanem 36.500.— „ Razem § 21: 49.600.— zł.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na rok 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem			
II	I		22	Walka z nierzadem	8.000	—	8.000	8.000	4.516.51	Wydatki osobowe (wynagrodzenie sanitariuszek i lekarza ordynującego) i rzeczowe (zakupno druków, materiałów pisarskich, instrumentów lekarskich, przyborów dezynfekcyjnych, odczynniki itp.) związane z walką z nierzadem 8.000.— zł.
			23	Wydatki wojskowe	23.930	—	23.930	19.230	2.695.57	Poz. 1. Podróże służbowe 15.750.— zł. Poz. 2. Wydatki biurowe 1.000.— „ Poz. 3. Przybory sanitarne i materiały pisarskie dla komisji poborowych 1.800.— „ Poz. 4. Koszty przewozu przyborów dla komisji poborowych 480.— „ Poz. 5. Naprawa urządzeń biurowych 500.— „ Poz. 6. Druki i obwieszczenia 3.200.— „ Poz. 7. Drobnie wydatki 1.200.— „ Razem § 23: 23.930.— zł.
			24	Koszty utrzymania Policji Miejskiej w Tarnowskich Górach	—	—	—	—	32.677.98	
			25	Komisja Parytetyczna	—	—	—	—	1.100.—	
			II	Wyznania religijne	120.000	400.000	520.000	675.000	821.865.40	
			12	Wyznania katolickie	100.000	—	100.000	135.000	119.209.40	Zasiłki dla ubogich gmin katolickich 100.000.— zł.
			13	Wyznania akatolickie	10.000	—	10.000	25.000	17.228.—	Dotacje dla duchowieństwa katolickiego oraz świadczenia patronackie i zasiłki (art. 91 Konwencji Genewskiej) . . . 10.000.— „
			14	Budowa i konserwacja kościołów	—	400.000	400.000	500.000	677.228.—	Poz. 1. Subwencja na budowę Katedry i Kurji Biskupiej . 350.000.— „ Poz. 2. Subwencja na budowę kościołów diecezji śląskiej do dyspozycji Kurji Biskupiej w Katowicach 50.000.— „ Razem § 14 nadzw.: 400.000.— zł.
			15	Dary z łaski dla emerytowanych księży	10.000	—	10.000	10.000	8.200.—	Zapomogi dla emerytowanych księży 10.000.— zł.
			III	Policja Województwa Śląskiego	11.654.350.—	92.700.—	11.747.050.—	13.785.325.—	14.571.991.74	
			1	Uposażenie	10.107.530.—	—	10.107.530.—	11.863.932.—	11.918.584.89	Policja Województwa Śląskiego przystosowana do administracyjnego podziału Województwa obejmuje: a) Główną Komendę Policji Województwa Śląskiego w Katowicach z 3-ma Wydziałami (administracyjny, gospodarczy i wojskowy), Komendą Szkoły Policyjnej i Urzędem Śledczym; b) 8 Powiatowych Komend, Komenda na miasto Królewską Hutę z Komendą Rezerwy przy Powiatowej Komendzie Policji Województwa Śląskiego w Katowicach i Komenda Rezerwy przy Powiatowej Komendzie Policji w Rybniku; c) 2 Wydziały Śledcze (w Katowicach i w Królewskiej Hucie); d) 1 Oddział Konny w Katowicach i dwa Posterunki konne (w Król. Hucie i Bielsku); e) 25 Komisarjatów, 4 Posterunki oficerskie. f) 121 posterunków.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33 r.			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
III		1								
Etat:										
Wyszczególnienie					Etat na rok 1931/32		Etat na rok 1932/33			
Oficerowie										
Inspektor grupa V					1		1			
Podinspektor „ VI					4		3			
Nadkomisarz „ VIIc.					10		10			
Komisarz „ VII					16		16			
Podkomisarz „ VIII					31		22			
Aspirant „ IX					4		6			
Razem:					66		58			
Urzędnicy										
VIII stopnia służb.					4		3			
IX „ „					6		1			
X „ „					6					
XI „ „					6		3			
XII „ „					6		2			
Razem:					28		9			
Podoficerowie										
St. przodownicy służby mundur. . . .					174		169			
Przodownicy „ „					346		337			
St. posterunkowi „ „					518		506			
Posterunkowi „ „					1 137		1 095			
Razem:					2 175		2 107			
Służba śledcza										
St. przodownicy służby śledczej . . .					44		32			
Przodownicy „ „					60		59			
St. posterunkowi „ „					60		66			
Posterunkowi „ „					56		50			
Razem:					220		207			
Kontraktowi										
IX stopnia służbowego					1		—			
XI „ „					—		1			
XII „ „					—		1			
XIII „ „					6		1			
XIV „ „					5		5			
XV „ „					5		6			
XVI „ „					3		4			
Razem:					20		18			
Woźni, stajenni i woźnice										
XIII stopnia służbowego					15		9			
XIV „ „					15		13			
XV „ „					5		9			
XVI „ „					—		2			
Razem:					35		33			

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
III										Poz. 1. Uposażenie oficerów i urzędników, podoficerów i służby niższej 9.629.299.— zł. uposażenie kontraktowych 48.801.— „ Razem: 9.678.030.— zł.
										Poz. 2. Dodatek służbowy dla Głównego Komendanta Policji Województwa Śląskiego i jego zastępcy . . . 6.000.— zł.
										Poz. 3. Wydatek na pokrycie zaliczek zwrotnych po zmarłych i zwolnionych funkcjonariuszach Policji bez prawa do zaopatrzenia emerytalnego a od których ściąganie zaliczek jest niemożliwe 2.000.— „
										Poz. 4. Wynagrodzenie dla służby niższej pełniącej służbę w niedziele i święta 1.500.— „
										Poz. 5. Stawne dla podoficerów Policji za godziny nadliczbowe służby zewnętrznej po myśli uchwały Rady Ministrów z 21. 8. 1928 r. 420.000.— „ Razem § 1: 10.107.530.— zł.
	2			Różne wydatki osobowe . . .	517.720.—	—	517.720.—	508.081.—	596.543.85	Poz. 1. Zapomogi oraz wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, jak również nagrody za nadzwyczajną gorliwość i wybitne wyniki w służbie bezpieczeństwa dla oficerów, urzędników, podoficerów i niższej służby pomocniczej w wysokości 1 rocznego uposażenia itp. 96.780.— zł.
										Poz. 2. W myśl art. 21 ustawy o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych z dn. 10. X. 1923 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 116, poz. 914) należy się wyższym funkcjonariuszom Policji dodatek na umundurowanie w wysokości 500 pkt. rocznie, zaś niższym funkcjonariuszom umundurowanie w naturze, a to co rok 1 kompletny mundur, (czapka, kurtka, spodnie, buty), a co 3 lata jeden płaszcz oraz kompletny ekwipunek. Dodatek mundurowy dla 58 oficerów 12.470.— „ Umundurowanie dla niższych funkcjonariuszów służby mundurowej według etatu 2107 z uwzględnieniem zapasów gotowych mundurów i sukna . . 186.160.— zł. Zakupno 111 płaszczy dla 33 woźnych, woźniców i stajennych 866.— „ Zakupno 33 kompletów mundurów dla woźnych i woźniców za zwrotem 25% kosztów 2.706.— „ Zakupno 2.140 czapek (2107 pol. + 33 woźnych) . . 16.050.— „ Zakupno 2107 par butów 147.490.— „ Zakupno drobnych przedmiotów umundurowania i ekwipunku 42.140.— „ Zakupno 300 torb policyjnych 4.800.— „ Drobne wydatki: jak numery do czapek, konserwacja mundurów itp. 2.750.— „ Razem poz. 2: 415.432.— zł.
										Poz. 3. Opłaty do Kas chorych i ubezpieczeniowe . . . 5.508.— zł. Razem § 2: 517.720.— zł.
	2 a			Zapomoga dla rodzin policjantów	24.000.—	—	24.000.—	24.000.—	25.200.—	Zapomogi dla rodzin po zabitych i zmarłych policjantach . 21.000.— zł.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
III		2b		Odszkodowanie dla poszkodowanych na zdrowiu funkcjonariuszów oraz wdów i sierot po poległych funkcjonariuszach Policji	16.800.—	—	16.800.—	106.900.—	—	Według ustawy Sejmu Śląskiego z 30. marca 1931 r. (Dz. Ust. Śl. Nr. 9 z r. 1931, poz. 18) przysługuje funkcjonariuszom Policji Województwa Śląskiego, którzy wskutek wykonywania swej służby lub też w związku z jej pełnieniem utracili całkowicie zdolność do pracy zarobkowej, niezależnie od zaopatrzenia emerytalnego, jednorazowe odszkodowanie w wysokości 24-krotnego pełnego uposażenia, pobranego w ostatnim miesiącu służby. Takie same odszkodowanie otrzymuje wdowa, względnie dzieci ślubne i uprawnione pozostałe po funkcjonariuszu Policji Województwa Śląskiego, który z przyczyn wyżej wymienionych utracił życie, niezależnie od pośmiertnego oraz zaopatrzenia emerytalnego.
		3		Podróże służbowe i przesiedlenia	188.500.—	—	188.500.—	177.604.—	202.723.42	16.800.— zł. Poz. 1. Podróże służbowe, diety i delegacje 154.000.— „ Poz. 2. Przesiedlenia 34.500.— „ Razem § 3: 188.500.— zł.
		4		Środki lokomocji	117.102.—	5.200.—	122.302.—	147.660.—	190.311.96	Poz. 1. Utrzymanie koni, w stajni Policji Województwa Śląskiego znajduje się 92 koni, a to 90 wierzchowych i 2 pociągowe. Normy wyżywienia konia dziennie: 4 kg. owsa, 6 kg. siana, 3 kg. słomy 66.502.— zł. Poz. 2. Drobne wydatki jak leczenie i kucie koni. Utrzymanie warsztatu rymarskiego i kowalskiego, utrzymanie porządku w stajniach, zakup wołoków, zakup, utrzymanie i odnowienie przyrządów itp. 8.800.— „ Poz. 3. Zwyczajne. Policja Województwa Śląskiego posiada 2 samochody osobowe, 2 ciężarowe, 1 samochód transportowy, 11 motocykli z przyczepką, 114 rowerów, 1 bryczkę, 1 sanie i 3 wozy taborowe. Samochody: normy zużycia materiałów pędnych na 1 samochód osobowy rocznie 4.416 zł., czyli na dwa 8.832.— „ Na jeden ciężarowy 1.863 zł., czyli na dwa 3.726.— „ Na 1 transportowy 3.252.— „ Remont i ubezpieczenie samochodów 4.400.— „ Utrzymanie motocykli wraz z reparacją, zakupem części składowych itp. 16.970.— „ Utrzymanie rowerów, bryczki, san i wozów taborowych, warsztatu ślusarskiego i garażu 3.700.— „ Ryczałt za stałe używanie do służby prywatnych rowerów policjantów 900.— „ Razem poz. 3 zwyczajne: 41.800.— zł. Nadzwyczajne. Zakup motocykla z przyczepką w miejsce scertyfikowanego na skutek ciężkich uszkodzeń wskutek wypadku 5.200.— zł. Razem § 4: 122.302.— zł.
		5		Pomieszczenie	352.066.—	—	352.066.—	347.954.—	339.853.15	Poz. 1. a) Opłata czynszów za pomieszczenie urzędów policyjnych w budynkach prywatnych wynajętych przez Skarb Śląski 140.000.— b) Opłat dla wszystkich pomieszczeń urzędów policyjnych 70.566.— c) Koszty oświetlenia 71.000.— Razem poz. 1: 281.566.— zł.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33 r.			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
III		5								Poz. 2. a) Wydatki osobowe dla uprzączonek wszystkich pomieszczeń 44.000.— b) Zakup materiałów do utrzymania po- rządku 7.800.— c) Opłaty za wodę, wywóz śmieci, czy- szczenie kominów, kanałów itp. 18.700.— Razem poz. 2: 70.500.— zł. Cały § 5 wynosi: 352.066.— zł.
		6		Wydatki biurowe	60.000.—	—	60.000.—	88.458.—	58.992.04	Poz. 1. Materiały pisarskie (ryczalt) dla 282 biur urzędów policyjnych 35.000.— zł. Poz. 2. Zaopatrzenie 282 biur we wszystkie potrzebne druki 20.000.— „ Poz. 3. Prenumerata dzienników i gazet urzędowych pism fachowych itp. 5.000.— „ Razem § 6: 60.000.— zł.
		7		Inwentarz biurowy	2.000.—	—	2.000.—	6.800.—	48.956.66	Poz. 1. Zakup inwentarza jak szaf, kartotek itp. 1.000.— zł. Poz. 2. Naprawa, odnowienie i utrzymanie inwentarza biu- rowego 1.000.— „ Razem § 7: 2.000.— zł.
		8		Wydatki pocztowo - telegra- ficzne i telefoniczne	100.000.—	—	100.000.—	110.600.—	122.476.24	Policja Województwa Śląskiego ma w użyciu służbowem 286 połączeń telefonicznych i 5 central telefonicznych. Abonament telefoniczny, naprawa własnych central tele- fonicznych, opłaty pocztowe, telegramy, instalacje no- wych połączeń itp. 100.000.— zł.
		10		Remont i konserwacja budowli	8.000.—	—	8.000.—	19.611.—	30.961.15	Wydatki na drobne naprawy i remonty wewnętrzne ubika- cji policyjnych, zabezpieczenie Urzędów Policyjnych przez zakratowanie okien itp. 8.000.— „
		11		Drobne wydatki	18.000.—	—	18.000.—	26.200.—	28.527.15	Poz. 1. Naprawa i konserwacja inwentarza w przychodni lekarskiej dla Policji 500.— „ Poz. 2. Badanie lekarskie kandydatów do Policji, wyda- wanie świadectw oraz czynności lekarskie, wyko- nywane na zlecenie Policji analizy itp. 1.000.— „ Poz. 3. Koszty transportu wydalonych, aresztowanych itp. 15.000.— „ Poz. 4. Koszty ogłoszeń przetargów, koszty procesowe i odpowiedzialność prawna za wypadki 1.000.— „ Poz. 5. Drobne wydatki 500.— „ Razem § 11: 18.000.— zł.
		12		Skoszarowanie	2.000.—	—	2.000.—	2.430.—	15.743.23	Zakup inwentarza koszarowego, naprawa i konserwacja starego inwentarza 2.000.— zł.
		13		Wyszkolenie	30.882.—	—	30.882.—	73.940.—	696.711.83	Poz. 2. Delegacje oficerów, starszych przodowników i po- sterunkowych na kursy 20.382.— „ Poz. 7. Zakup książek szkolnych, pomocy szkolnych itp. . 2.500.— „ Poz. 10. Wyplata reszty zaległych diet z tytułu delegacji na kursy szkolne 8.000.— „ Razem § 13: 30.882.— zł.
		14		Uzbrojenie	27.650.—	87.500.—	115.150.—	195.255.—	215.676.30	Wydatki zwyczajne: Poz. 1. Zakupno pistoletów, szabel, ładownic, amunicji, pałek gumowych, granatów łzawiących itp. 22.650.— zł.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33 r.			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930 31	O b j a ś n i e n i a																																																																																																		
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem																																																																																																					
III		14								Poz. 2. Koszty utrzymania i konserwacja broni 1.000.— zł. Poz. 3. Wydatki na urządzenie strzelania ćwiczebnego 1.500.— „ Poz. 4. Utrzymanie warsztatu rusznikarskiego oraz zakup potrzebnych narzędzi i materiałów i inne nieprze- widziane wydatki 2.500.— „ Razem wydatki zwyczajne: 27.650.— zł. Wydatki nadzwyczajne: Trzecia rata ceny zakupu 2.000 karabinów „R. F. K.“ i 230.000 naboju za łączną kwotę 688.700 zł. 87.500.— zł. Razem § 14: 115.150.— zł.																																																																																																		
		15		Psy policyjne	3.200.—	—	3.200.—	3.500.—	3.943.01	Poz. 2. Utrzymanie, wyżywienie i tresura psów, odno- wienie ekwipunku i t. p. 3.200.— zł. Razem § 15: 3.200.— zł.																																																																																																		
		16		Wydatki śledcze	68.900.—	—	68.900.—	71.900.—	64.998.21	Poz. 1. Fundusz dyspozycyjny, wydatki związane ze zwal- czaniem działalności antypaństwowej, jak szpiego- stwo i t. p. 25.000.— zł. Poz. 2. Wydatki śledcze dla Urzędów śledczych 15.000.— „ Poz. 3. Ryczałt śledczy dla Naczelnika Urzędu śledczego à 100 zł. miesięcznie i dla 10 oficerów Policji śled- czej po 50 zł. miesięcznie 7.200.— „ Poz. 4. Utrzymanie pracowni i aparatów fotograficznych, zakup przyborów, płyt itp. 5.000.— „ Poz. 5. Zakup i utrzymanie przyborów do daktyloskopii 1.200.— „ Poz. 6. Koszty prowadzenia i utrzymania albumów zbro- dniarzy, zakup druków ogłoszenia listów gończych, premie, utrzymanie odbiorników radiowych i inne nieprzewidziane wydatki 15.500.— „ Razem § 16: 68.900.— zł.																																																																																																		
		17		Utrzymanie aresztów policyj- nych	10.000.—	—	10.000.—	10.000.—	11.788.55	Wyżywienie aresztantów, koszty wizyt lekarskich, dezyn- fekcja aresztów itp. 10.000.— zł.																																																																																																		
IV				Kultura Krajowa	445.632.40	—	445.632.40	768.826.—	957.888.52																																																																																																			
		1		Uposażenie	62.931.—	—	62.931.—	190.366.—	64.437.19	Etat: <table><tr><th rowspan="2">Etat Administracji Rolnej</th><th colspan="8">G r u p a</th><th rowspan="2">Razem</th></tr><tr><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th></tr><tr><td>1. Inspektorat Rolny na rok 1932/33</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td></tr><tr><td>na rok 1931/32</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td></tr><tr><td>2. Inspektorat Leśny na rok 1932/33</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td></tr><tr><td>na rok 1931/32</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td></tr><tr><td>3. Biuro Meljoracyjne na rok 1932/33</td><td>1</td><td>—</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>3</td><td>—</td><td>1</td><td>9</td></tr><tr><td>na rok 1931/32</td><td>—</td><td>1</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>1</td><td>—</td><td>10</td></tr><tr><td>4. Kancelarja na rok 1932/33</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td></tr><tr><td>na rok 1931/32</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td></tr></table> Uposażenie: Poz. 1. Inspektorat rolny 4.710.— zł. Poz. 2. Inspektorat leśny 8.983.— „ Poz. 3. Biuro Meljoracyjne 44.941.— „ Poz. 4. Kancelarja 4.297.— „ Razem § 1: 62.931.— zł.	Etat Administracji Rolnej	G r u p a								Razem	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	1. Inspektorat Rolny na rok 1932/33	—	—	—	1	—	—	—	—	1	na rok 1931/32	—	1	1	—	—	—	—	—	2	2. Inspektorat Leśny na rok 1932/33	—	1	—	1	—	—	—	—	2	na rok 1931/32	—	1	—	1	—	—	—	—	2	3. Biuro Meljoracyjne na rok 1932/33	1	—	2	1	1	3	—	1	9	na rok 1931/32	—	1	2	2	2	2	1	—	10	4. Kancelarja na rok 1932/33	—	—	—	—	1	—	—	—	1	na rok 1931/32	—	—	—	1	1	—	—	—	2
Etat Administracji Rolnej	G r u p a								Razem																																																																																																			
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII																																																																																																				
1. Inspektorat Rolny na rok 1932/33	—	—	—	1	—	—	—	—	1																																																																																																			
na rok 1931/32	—	1	1	—	—	—	—	—	2																																																																																																			
2. Inspektorat Leśny na rok 1932/33	—	1	—	1	—	—	—	—	2																																																																																																			
na rok 1931/32	—	1	—	1	—	—	—	—	2																																																																																																			
3. Biuro Meljoracyjne na rok 1932/33	1	—	2	1	1	3	—	1	9																																																																																																			
na rok 1931/32	—	1	2	2	2	2	1	—	10																																																																																																			
4. Kancelarja na rok 1932/33	—	—	—	—	1	—	—	—	1																																																																																																			
na rok 1931/32	—	—	—	1	1	—	—	—	2																																																																																																			

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na rok 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
IV	2			Różne wydatki osobowe . . .	2.619.40	—	2.619.40	11.000.—	3.653.11	Poz. 1. Opłaty do Kas chorych i ubezpieczeniowe . . . 1.355 40 zł. Poz. 2. Zpomogi i remuneracje 684 — „ Poz. 3. Ryczałt za ulgi kolejowe 580 — „ Razem § 2: 2.619 40 zł.
	3			Podróże służbowe i przesiedle- nia	6.000.—	—	6.000.—	11.500.—	12.202.87	Podróże służbowe 6.000.— zł.
	5			Pomieszczenie	2.452.—	—	2.452.—	4.800.—	2.457.55	Poz. 1. Komorne i należności uboczne 1.360 — zł. Poz. 2. Opał, światło i utrzymanie porządku 1.092.— „ Razem § 5: 2.452.— zł
	6			Wydatki biurowe	1.416.—	—	1.416.—	3.060.—	1.912.83	Poz. 1. Materiały pisarskie 716 — zł Poz. 2. Druki 200.— „ Poz. 3. Książki i pisma 500 — „ Razem § 6: 1.416.— zł
	7			Inwentarz biurowy	500.—	—	500.—	1.000.—	3.051.40	Poz. 1. Zakup inwentarza 300.— zł Poz. 2. Konserwacja inwentarza 200 — „ Razem § 7: 500 — zł
	8			Wydatki pocztowe, telegra- ficzne i telefoniczne	3.444.—	—	3.444.—	3.600.—	2.248.09	Poz. 1. Administracja rolna i leśna 300.— zł. Poz. 2. Weterynaryja 3.144.— „ Razem § 8: 3.444 — zł.
	11			Inne wydatki	150.—	—	150.—	500.—	112.75	Ogłoszenie konkursów oraz różne drobne wydatki . . . 150 — zł.
	12			Popieranie wytwórczości rol- nej i pozaszkolnej oświaty rolnej	100.000.—	—	100.000.—	110.000.—	137.833.10	Poz. 1. Subwencja dla Śląskiej Izby Rolniczej w Katowic- ach na popieranie wytwórczości rolnej i poza- szkolnej oświaty rolnej 94.500.— zł. Poz. 2. Subwencja dla Wydziału Powiatowego w Lublińcu na częściowe pokrycie kosztów Instruktora rolnego 4.000.— „ Poz. 3. Na ustawowy obowiązek przeprowadzania licencji rozplodników na powiaty cieszyński i bielski . . . 1.500.— „ Razem § 12: 100.000 — zł.
	12a			Popieranie hodowli zwierząt i mleczarstwa	—	—	—	—	79.569.40	
	13			Popieranie wytwórczości leś- nej, rybackiej i pszczelniczej	5.000.—	—	5.000.—	10.000.—	8.651.05	Na szkółkę sadzonek leśnych w Gutdowach powiat Cieszyn 5.000.— zł
	14			Śląska Stacja Ochrony Roślin	15.120.—	—	15.120.—	5.500.—	16.169.10	Utrzymanie Śląskiej Stacji Ochrony Roślin w Cieszynie oraz na zwalczanie chorób i szkodników roślinnych: a) wydatki osobowe 10.120 — „ b) wydatki rzeczowe 5.000.— „ Razem § 14: 15.120.— zł.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a																											
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem																														
IV		15		Śląski Fundusz Meljoracyjny .	100.000.—	—	100.000.—	200.000.—	420.000.—	Projektuje się wykonanie robót meljoracyjnych na obszarze 195 hektarów. W myśl ustawy z dnia 16. XII. 1924 r. (Dz. Ust. Śl. Nr. 27, poz. 103) udziela się tytułem subwencji 100.000.— zł.																											
		16		Biuro Meljoracyjne	6.000.—	—	6.000.—	10.000.—	8.726.64	Wydatki na wynagrodzenie personelu pomocniczego, zatrudnionego przy pomiarach i robótach meljoracyjnych, na materiały rysunkowe i kancelaryjne, odbitki projektów meljoracyjnych, reperacje przyrządów mierniczych i urządzeń technicznych 6.000.— „																											
		18		Fundusz podniesienia gospodarstwa góralskiego	—	—	—	—	20.714.—																												
		19		Koszty założenia i utrzymania szkół rolniczych	130.000.—	—	130.000.—	60.000.—	151.944.44	Poz. 1. Dotacja dla Śląskiej Izby Rolniczej w Katowicach na utrzymanie 3 szkół rolniczych a to: w Międzywiciu w Rybniku, w Tarnowskich Górach i 1 szkoły ogrodniczej w Strumieniu a) wydatki osobowe 68 208.84 „ b) wydatki rzeczowe 51.791.16 „ Razem poz. 1: 120.000.— zł. Poz. 2. Dotacja dla Wydziału Powiatowego w Pszczynie na częściowe pokrycie kosztów utrzymania szkoły gospodarstwa domowego w Starej Wsi 10 000.— zł. Razem § 19: 130.000.— zł.																											
		20		Udzielanie doraźnej pomocy rolnikom	10.000.—	—	10.000.—	75.000.—	24.205.—	Udzielanie doraźnej pomocy rolnikom w razie klęsk elementarnych 10.000.— zł.																											
V				Roboty Publiczne	3.498.332.—	5.370.521.—	8.868.853.—	15.175.233.—	23.612.136.52																												
		1		Uposażenie	370.508.—	—	370.508.—	392.986.—	460.108.41	Etat: <table><tr><th>G r u p a</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>V.II</th><th>IX</th><th>X</th><th>XVI</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Preliminowany na rok 1931/32</td><td>5</td><td>15</td><td>13</td><td>8</td><td>7</td><td>4</td><td>8</td><td>60</td></tr><tr><td>Preliminowany na rok 1932/33</td><td>5</td><td>15</td><td>13</td><td>8</td><td>7</td><td>4</td><td>8</td><td>60</td></tr></table> Poz. 1. Urzędnicy 341 850.— zł. Poz. 2. Funkcjonariusze niżsi 28.658.— „ Razem § 1: 370.508.— zł.	G r u p a	V	VI	VII	V.II	IX	X	XVI	Razem	Preliminowany na rok 1931/32	5	15	13	8	7	4	8	60	Preliminowany na rok 1932/33	5	15	13	8	7	4	8	60
G r u p a	V	VI	VII	V.II	IX	X	XVI	Razem																													
Preliminowany na rok 1931/32	5	15	13	8	7	4	8	60																													
Preliminowany na rok 1932/33	5	15	13	8	7	4	8	60																													
		2		Różne wydatki osobowe	9.750.—	—	9.750.—	8.000.—	10.163.69	Oplaty do Kas chorych i ubezpieczeniowe 9.750.— zł.																											

Dz.	R z.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33 r.			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i e
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem			
V			11	Inne wydatki	500	—	500	500	213,—	Drobne wydatki 500.— zł.
			12	Budowle nadziemne	258 000	2 599 021	2 857 021	5 424 350	8 613 485,58	a) wydatki zwyczajne 258 000.— Poz. 1. Remonty budynków urzędów administr. ogólnej 57 000.— Poz. 2. Remonty budynków urzędów policyjnych 32 000.— Poz. 3. Remonty budynków władz i urzędów skarbowych 19 000.— Poz. 4. Remonty budynków władz i urzędów administracji szkolnej 150 000.— b) wydatki nadzwyczajne 2 599 021.— Poz. 1. Wydatki administracyjno-osobowe 189 021.— Poz. 2. Wydatki administracyjno-rzeczowe 9 000.— Poz. 3. Studja i projekty (wydatki rzeczowe i osobowe) 25 000.— Poz. 4. Wydatki budowlane 2 376 000.— pod poz. 4a. Ukończenie domów mieszkalnych przy ulicy Poniatowskiego i Raciborskiej 50 000.— „ „ 4b. Dalsza rata na budowę Gmachu Urzędu Skarbowego i domu mieszkalnego przy ul. Zielonej 1 000 000.— „ „ 4c. Ukończenie budowy Śląskich Zakładów Naukowo - Technicznych 700 000.— „ „ 4d. Budowa Zakładu dla Głuchoniemych w Lublińcu 271 000.— „ „ 4e. Ukończenie budowy Zakładu Higieny w Katowicach 70 000.— „ „ 4f. Dalsza rata na budowę Sanatorium w Istebnej 285 000.—
			13	Budowy drogowo-mostowe	2 025 985	51 000	2 076 985	4 804 468	9 482 890,32	a) wydatki zwyczajne: Dotacja Skarbu Śląskiego na rzecz Wojewódzkiego Funduszu Drogowego na podstawie art. 2. ust. 6 ustawy śląskiej z dnia 30 marca 1931 r. (Dz. Ust. Śl. Nr. 6. poz. 14). Preliminarza Wojewódzkiego 2 025 985.— zł. Funduszu Drogowego stanowi integralną część niniejszego preliminarza budżetowego. b) wydatki nadzwyczajne: Plany regulacyjne i pomiary w uzdrowiskach śląskich Bystra, Wisła, Ustroń, Jaworze, Istebna, Jastrzębie Zdrój, Mikuszowice: propaganda turystyki 23 000.— Poz. 2. Pomiary katastralne wodne, budowlane i kolejowe (wydatki osobowe) 28 000.—
			14	Budowy wodne	689 500	145 000	834 500	1 164 000	1 246 639,86	a) wydatki zwyczajne: Poz. 1. Wydatki administracyjno - osobowe 58 272.— Poz. 2. Wydatki administracyjno - rzeczowe 6 000.— Poz. 3. Studja i projekty (osobowe i rzeczowe) 43 728.— Poz. 4. Wydatki budowlane 581 500.— pod poz. 4a. Regulacja Wisły, Dziedzice, Gozawkowice 172 500.— „ „ 4b. Regulacja Wisły, Skoczów, Ustroń 143 000.— „ „ 4c. Regulacja Małej Wisły 50 000.— „ „ 4d. Regulacja Białej Granicznej 60 000.— „ „ 4e. Regulacja Ilonicy 57 000.— pod poz. 4f. Regulacja Brenicy 77 000.— zł. „ „ 4g. Utrzymanie rzek uregulowanych i potoków górskich 22 000.—

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a																																																																																																																								
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem																																																																																																																											
V	14									b) wydatki nadzwyczajne: Poz. 1. Studja dla budowy wodociągów i kanalizacji . . . 45 000.— zł. Poz. 2. Subwencja dla związku regulacji Rawy . . . 100,000 — Razem: 145.000.— zł.																																																																																																																								
	15			Budowa Kolei Krajowych . . .	—	2.510.500.—	2.510.500.—	3.370.000.—	3.541.871.92	nadzwyczajne: Poz. 1. Wydatki administracyjno - osobowe . . . 151 500 — zł. Poz. 2. Wydatki administracyjno - rzeczowe . . . 51,000 — Poz. 3. Wydatki budowlane . . . 2.305 000 —																																																																																																																								
										<table><tr><th>Wyszczególnienie</th><th>A. Chybie- Skoczów</th><th>B. Ustroń, Wiśła, Głębie los II</th><th>C. Ustroń, Wiśła Głębie los III</th><th>D. Cieszyń, Zebrzy- dowice, Mosz- czenca los I z cęśc. wykup.</th><th>E. Cieszyń, Zebrzy- dowice, Mo- szczenca los II</th><th>F. Cieszyń Zebrzy- dowice, Mo- szczenica los III</th><th>G. Strzebin, Woźniki</th><th>H. Rybnik Żory</th><th>Razem:</th></tr><tr><td>2) Wydatki budowlane.</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>1. Nabycia grun- tów i odszko- dowania . . .</td><td>40 000</td><td>3 500</td><td>5 000</td><td>5 000</td><td>40 000</td><td>10 000</td><td>80 000</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>2. Roboty zie- mne z przeja- zdami i prze- pustami . . .</td><td>—</td><td>—</td><td>250 000</td><td>5 000</td><td>120 000</td><td>620 000</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>3. Budowa na- wierzchni . . .</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>15 000</td><td>460 000</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>4. Zabezpiecze- nie ruchu . . .</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>30 000</td><td>60 000</td><td>—</td><td>84 700</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>5. Telegrafii i te- lefony . . .</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>20 000</td><td>25 000</td><td>—</td><td>17 000</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>6. Wodociągi i hydranty . . .</td><td>—</td><td>—</td><td>5 000</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>63 000</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>7. Budynki i urzą- dzenia stacy- jne</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>10 000</td><td>20 800</td><td>15 000</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>8. Mosty . . .</td><td>—</td><td>—</td><td>301 000</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>9. Przebudowa sieci włącze- nia</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td></tr><tr><td>Razem:</td><td>4 000</td><td>3 500</td><td>561 000</td><td>85 000</td><td>725 800</td><td>645 000</td><td>244 700</td><td>—</td><td>2 305 000</td></tr></table>	Wyszczególnienie	A. Chybie- Skoczów	B. Ustroń, Wiśła, Głębie los II	C. Ustroń, Wiśła Głębie los III	D. Cieszyń, Zebrzy- dowice, Mosz- czenca los I z cęśc. wykup.	E. Cieszyń, Zebrzy- dowice, Mo- szczenca los II	F. Cieszyń Zebrzy- dowice, Mo- szczenica los III	G. Strzebin, Woźniki	H. Rybnik Żory	Razem:	2) Wydatki budowlane.										1. Nabycia grun- tów i odszko- dowania . . .	40 000	3 500	5 000	5 000	40 000	10 000	80 000	—	—	2. Roboty zie- mne z przeja- zdami i prze- pustami . . .	—	—	250 000	5 000	120 000	620 000	—	—	—	3. Budowa na- wierzchni . . .	—	—	—	15 000	460 000	—	—	—	—	4. Zabezpiecze- nie ruchu . . .	—	—	—	30 000	60 000	—	84 700	—	—	5. Telegrafii i te- lefony . . .	—	—	—	20 000	25 000	—	17 000	—	—	6. Wodociągi i hydranty . . .	—	—	5 000	—	—	—	63 000	—	—	7. Budynki i urzą- dzenia stacy- jne	—	—	—	10 000	20 800	15 000	—	—	—	8. Mosty . . .	—	—	301 000	—	—	—	—	—	—	9. Przebudowa sieci włącze- nia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Razem:	4 000	3 500	561 000	85 000	725 800	645 000	244 700	—	2 305 000
	Wyszczególnienie	A. Chybie- Skoczów	B. Ustroń, Wiśła, Głębie los II	C. Ustroń, Wiśła Głębie los III	D. Cieszyń, Zebrzy- dowice, Mosz- czenca los I z cęśc. wykup.	E. Cieszyń, Zebrzy- dowice, Mo- szczenca los II	F. Cieszyń Zebrzy- dowice, Mo- szczenica los III	G. Strzebin, Woźniki	H. Rybnik Żory	Razem:																																																																																																																								
2) Wydatki budowlane.																																																																																																																																		
1. Nabycia grun- tów i odszko- dowania . . .	40 000	3 500	5 000	5 000	40 000	10 000	80 000	—	—																																																																																																																									
2. Roboty zie- mne z przeja- zdami i prze- pustami . . .	—	—	250 000	5 000	120 000	620 000	—	—	—																																																																																																																									
3. Budowa na- wierzchni . . .	—	—	—	15 000	460 000	—	—	—	—																																																																																																																									
4. Zabezpiecze- nie ruchu . . .	—	—	—	30 000	60 000	—	84 700	—	—																																																																																																																									
5. Telegrafii i te- lefony . . .	—	—	—	20 000	25 000	—	17 000	—	—																																																																																																																									
6. Wodociągi i hydranty . . .	—	—	5 000	—	—	—	63 000	—	—																																																																																																																									
7. Budynki i urzą- dzenia stacy- jne	—	—	—	10 000	20 800	15 000	—	—	—																																																																																																																									
8. Mosty . . .	—	—	301 000	—	—	—	—	—	—																																																																																																																									
9. Przebudowa sieci włącze- nia	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																																																																																									
Razem:	4 000	3 500	561 000	85 000	725 800	645 000	244 700	—	2 305 000																																																																																																																									
	16			Księgi wodne	—	15.000.—	15.000.—	25.000.—	—	Koszty założenia ksiąg wodnych (wydatki osobowe i rze- czowe 15.000.— zł.																																																																																																																								
VI	17			Subwencje	—	50.000.—	50.000.—	—	—	Subwencje dla Ligi Obrony Powietrznej Państwa . . . 50.000.— „																																																																																																																								
				Wojewódzki Zakład Badania Żywności i Przedmiotów Użytku	148.529.—	23.984.—	172.513.—	143.493.—	127.473.33																																																																																																																									
	1			Uposażenie	84.684.—	—	84.684.—	96.893.—	94.434.90																																																																																																																									
Etat:																																																																																																																																		
Grupa		Urzednicy						Funkcjonariusze niżsi				Razem																																																																																																																						
		VI	VII	VIII	IX	X	XII	X	XI	XII	XIII																																																																																																																							
Na rok 1931/32 . . .		1	3	1	1	2	2	4	1	1	1	17																																																																																																																						
Na rok 1932/33 . . .		1	3	1	1	2	2	4	1	1	1	17																																																																																																																						
Poz. 1. Urzednicy										54 413.— zł.																																																																																																																								
Poz. 2. Funkcjonariusze niżsi										30 271.— „																																																																																																																								
Razem § 1:										84.684.— zł																																																																																																																								

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a																																									
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem																																												
VI			2	Różne wydatki osobowe	2.181.—	—	2.181.—	2.150.—	1.577.71	Poz. 1. Umundurowanie woźnego 320.— zł. Poz. 2. Opłaty do Kas chorych i ubezpieczeniowe 1.861.— „ Razem § 2: 2.181.— zł.																																									
			3	Podróże służbowe i przesiedlenia	3.900.—	—	3.900.—	3.900.—	3.333.92	Poz. 1. Podróże służbowe i delegacje 3.600.— zł. Poz. 2. Przesiedlenia 300.— „ Razem § 3: 3.900.— zł.																																									
			4	Środki lokomocji	700.—	—	700.—	400.—	374.—	Konserwacja rowerów służbowych i zakup 2 wózków ręcznych (karetek dwukołowych) 700.— zł																																									
			5	Pomieszczenie	22.090.—	—	22.090.—	8.592.—	9 575.90	Poz. 1. Stróżowanie i należności uboczne 750.— „ Poz. 2. Opał: a) utrzymanie palacza 5.590.— b) materiały opałowe 4.100.— 9.690.— „ Poz. 3. Światło i gaz 5 880.— „ Poz. 4. Utrzymanie porządku (wydatki osob. i rzeczowe) 5 770.— „ Razem § 5: 22.090.— zł.																																									
			6	Wydatki biurowe	3.746.—	—	3.746.—	3.970.—	5.105.04	Poz. 1. Ryczałty biurowe i materiały pisarskie 1.061.— zł. Poz. 2. Druki, dzienniki, księgi 800.— „ Poz. 3. Czasopisma i książki fachowe 1.885.— „ Razem § 6: 3.746.— zł.																																									
			7	Inwentarz	1.500.—	—	1.500.—	2.500.—	237.25	Zakup i konserwacja inwentarza 1.500.— zł.																																									
			8	Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	1.300.—	—	1.300.—	2.028.—	1.437.01	Abonament telefonów, rozmowy międzymiastowe, portorja i telegramy 1.300.— zł. Różne drobne wydatki 500.— zł.																																									
			11	Inne wydatki	500.—	—	500.—	2.300.—	85.10																																										
			12	Wydatki specjalne	27.928.—	—	27.928.—	7.660.—	11.312.50	Poz. 1. Żywnienie zwierząt 288.— „ Poz. 2. Chemikalia i odczynniki 2.300.— „ Poz. 3. Przybory laboratoryjne 3.050.— „ Poz. 4. Specjalne aparaty chemiczne 19.045.— „ Poz. 5. Warsztat i naprawa przyrządów laboratoryjnych 1.945.— „ Poz. 6. Zwrot należności za pobrane próbki 300.— „ Poz. 7. Przewóz prób 1.000.— „ Razem § 12: 27.928.— zł.																																									
			13	Instalacje	—	23.984.—	23.984.—	—	—	Instalacje w nowym gmachu Zakładu: Centrala telefoniczna i aparaty, zegary elektryczne, urządzenie chłodni, lampy, dygestorja, stoły laboratoryjne wedle ofert 23.984.— zł.																																									
	VII	I		Wojewódzki Urząd Ubezpieczeń	72.780.—	—	72.780.—	81.864.—	69.369.38																																										
			1	Uposażenie	51.913.—	—	51.913.—	56.077.—	51.607.10	Etat:																																									
										<table><tr><th rowspan="2">G r u p a</th><th colspan="6">Urzędnicy</th><th colspan="3">Funkcj. niżsi</th><th rowspan="2">Razem</th></tr><tr><th>V</th><th>VI</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>1</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>8</td></tr><tr><td>Na rok 1932/33</td><td>1</td><td>2</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>9</td></tr></table>	G r u p a	Urzędnicy						Funkcj. niżsi			Razem	V	VI	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	Na rok 1931/32	1	1	2	1	1	1	—	1	—	8	Na rok 1932/33	1	2	2	1	1	1	—	1	—
G r u p a		Urzędnicy						Funkcj. niżsi				Razem																																							
		V	VI	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV																																									
Na rok 1931/32	1	1	2	1	1	1	—	1	—	8																																									
Na rok 1932/33	1	2	2	1	1	1	—	1	—	9																																									
										Poz. 1. Urzędnicy 48 167.— zł. Poz. 2. Funkcjonariusze niżsi 3.746.— „ Razem § 1: 51.913.— zł.																																									
		2	Różne wydatki osobowe	690.—	—	690.—	1.030.—	244.90	Poz. 1. Umundurowanie woźnego 320.— zł. Poz. 2. Opłaty do Kas chorych i ubezpieczeniowe 370.— „ Razem § 2: 690.— zł.																																										
		3	Podróże służbowe i przesiedlenia	500.—	—	500.—	650.—	149.—	Poz. 1. Podróże służbowe 324.— zł. Poz. 2. Przesiedlenia 176.— „ Razem § 3: 500.— zł.																																										

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 193./32	Wykonanie budżetu 1930 31	O b j a ś n i e n i a																																															
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem																																																		
VII	I	6		Wydatki biurowe	1.000.—	—	1.000.—	1.780.—	890.05	Poz. 1. Materiały pisarskie i ryczałty biurowe 700.— zł. Poz. 2. Druki 200.— „ Poz. 3. Książki i pisma fachowe 100.— „ Razem § 6: 1.000.— zł.																																															
			7	Inwentarz	100.—	—	100.—	1.600.—	1.415.20	Konserwacja inwentarza 100.— zł.																																															
			8	Wydatki pocztowe, telegra- ficzne i telefoniczne	100.—	—	100.—	100.—	84.25	Koszty wysylek, telegramy i inne wydatki pocztowe . . . 100.— zł.																																															
			11	Inne wydatki	100.—	—	100.—	200.—	—	Drobne wydatki 100.— „																																															
			12	Wydatki specjalne	18.377.—	—	18.377.—	20.427.—	14.978.88	Poz. 1. Wynagrodzenia za badania i orzeczenia lekarskie . . 4.550.— zł. Poz. 2. Odszkodowanie ławników (po myśli ustawy z 16 III. 1927 r. Dz. Ust. Śl. Nr. 8, poz. 14) 5.187.— „ Poz. 3. Wynagrodzenie sędziów - sprawozdawców (po my- śli ustawy z dnia 14 IV. 1924 r. Dz. Ust. Śl. Nr. 10, poz. 45) 8.640.— „ Razem § 12: 18.377.— zł.																																															
	II	1		Wyższy Urząd Ubezpieczeń .	151.491.—	—	151.491.—	165.579.—	163.687.79	<table><tr><th colspan="2">E t a t :</th><th colspan="7">Urzędnicy</th><th colspan="2">Funkcj. niżsi</th><th rowspan="2">Razem</th></tr><tr><th colspan="2">G r u p a</th><th>V</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XI</th><th>XIII</th></tr><tr><td colspan="2">Na rok 1931 32</td><td>1</td><td>3</td><td>6</td><td>3</td><td>3</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td><td>—</td><td>21</td></tr><tr><td colspan="2">Na rok 1932 33</td><td>1</td><td>3</td><td>6</td><td>3</td><td>3</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td><td>—</td><td>21</td></tr></table>	E t a t :		Urzędnicy							Funkcj. niżsi		Razem	G r u p a		V	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XI	XIII	Na rok 1931 32		1	3	6	3	3	1	3	1	—	21	Na rok 1932 33		1	3	6	3	3	1	3	1	—	21
			E t a t :		Urzędnicy							Funkcj. niżsi		Razem																																											
			G r u p a		V	VII	VIII	IX	X		XI	XII	XI		XIII																																										
			Na rok 1931 32		1	3	6	3	3		1	3	1	—	21																																										
			Na rok 1932 33		1	3	6	3	3		1	3	1	—	21																																										
				Uposażenie	112.945.—	—	112.945.—	124.401.—	133.722.19		Poz. 1. Urzędnicy 107.955.— zł. Poz. 2. Funkcjonariusze niżsi 4.990.— „ Razem § 1: 112.945.— zł.																																														
			2	Różne wydatki osobowe . . .	1.935.—	—	1.935.—	2.200.—	1.398.80		Poz. 1. Umundurowanie woźnego 320.— zł. Poz. 2. Opłaty do Kas chorych i ubezpieczeniowe 1.615.— „ Razem § 2: 1.935.— zł.																																														
3	Podróże służbowe i przesiedle- nia	1.600.—	—	1.600.—	—	1.704.67	Podróże służbowe 1.600.— zł.																																																		
5	Pomieszczenie	4.950.—	—	4.950.—	4.500.—	2.852.22	Poz. 1. Czynsz i wydatki uboczne 2.200.— „ Poz. 2. Opał, światło, utrzymanie porządku (wydatki oso- bowe i rzeczowe) 2.750.— „ Razem § 5: 4.950.— zł.																																																		
6	Wydatki biurowe	2.311.—	—	2.311.—	2.938.—	1.723.50	Poz. 1. Materiały pisarskie i ryczałty biurowe 1.311.— zł. Poz. 2. Druki 800.— „ Poz. 3. Książki i pisma 200.— „ Razem § 6: 2.311.— zł.																																																		
7	Inwentarz	600.—	—	600.—	1.700.—	1.233.60	Poz. 1. Zakup inwentarza 500.— zł. Poz. 2. Naprawa inwentarza 100.— „ Razem § 7: 600.— zł.																																																		

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931 32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a																											
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem																														
VII	II	8		Wydatki pocztowe, telegra- ficzne i telefoniczne	900.—	—	900.—	1.100.—	881.50	Oplaty pocztowe, telefony, telegramy 900.— zł.																											
		11		Inne wydatki	250.—	—	250.—	300.—	—	Różne drobne wydatki 250.— „																											
		12		Wydatki specjalne	26.000.—	—	26.000.—	26.540.—	20.171.31	Poz. 1. Wynagrodzenie za badanie i orzeczenie lekarskie po myśli Rozporządzenia z dnia 16. IX. 1929 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 22, poz. 220) 16.040.— „ Poz. 2. Odszkodowanie dla ławników, powodów i świad- ków 9.960.— „ Razem § 12: 26.000.— zł.																											
VIII				Wojewódzki Sąd Administra- cyjny	51.837.—	—	51.837.—	55.879.—	57.219.77																												
	1		Uposażenie	42.612.—	—	42.612.—	44.253.—	49.123.85	Etaty :																												
										<table><tr><th>Grupa</th><th>V</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Na okres 1932 33</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>6</td></tr><tr><td>Na okres 1931 32</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>6</td></tr></table>	Grupa	V	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	Razem	Na okres 1932 33	2	1	1	—	1	—	1	6	Na okres 1931 32	2	1	1	—	1	—	1	6
	Grupa	V	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	Razem																												
	Na okres 1932 33	2	1	1	—	1	—	1	6																												
	Na okres 1931 32	2	1	1	—	1	—	1	6																												
										Poz. 1. Urzędnicy 38.797.— zł. Poz 2. Funkcjonariusze niżsi 3.815.— „ Razem § 1: 42.612.— zł.																											
	2		Różne wydatki osobowe	675.—	—	675.—	769.—	485.08	Poz. 1. Umundurowanie woźnego 320.— zł. Poz. 2. Oplaty do Kas chorych i ubezpieczeniowe 355.— „ Razem § 2: 675.— zł.																												
	6		Wydatki biurowe	2.050.—	—	2.050.—	2.300.—	1.705.07	Poz. 1. Materiały pisarskie i wydatki kancelaryjne 800.— zł. Poz. 2. Druki 700.— „ Poz. 3. Książki i czasopisma 550.— „ Razem § 6: 2.050.— zł.																												
	7		Inwentarz biurowy	500.—	—	500.—	1.000.—	596.80	Naprawa inwentarza biurowego i zakup drobnych a koniecz- nych przedmiotów inwentarza 500.— zł.																												
	8		Wydatki pocztowo - telegra- ficzne i telefoniczne	100.—	—	100.—	100.—	37.75	Oplaty pocztowe, portoria 100.— „																												
	11		Inne wydatki	50.—	—	50.—	50.—	—	Drobne wydatki 50 — „																												
	12		Wydatki specjalne	5.850.—	—	5.850.—	7.407.—	5.271.22	Poz. 1. Wynagrodzenie sędziów zawodowych 2.400.— „ Poz. 2. Wynagrodzenie sędziów niezawodowych 2.450.— „ Poz. 3. Wynagrodzenie świadków i znawców 1.000.— „ Razem § 12: 5.850.— zł.																												
	IX			Zakłady Krajowe i Humanitarne	10.431.083.—	105.000.—	10.536.083.—	15.564.448.—	14.729.956.40																												
		12		Dotacje na pokrycie niedobo- rów w Zakładach Wojewódz- kich	345.200.—	—	345.200.—	554.996.—	1.086.734.—	Poz. 1. Śląski Krajowy Zakład Wychowawczy w Cieszynie 36.126.— zł. Poz. 2. Śląski Szpital Krajowy w Cieszynie 208.505.— „ Poz. 3. Śląski Zakład dla Głuchoniemych w Rybniku 100.569.— „ Razem § 12: 345.200.— zł.																											
12a			Dotacja inwestycyjna dla Za- kładów Wojewódzkich	—	105.000.—	105.000.—	30.000.—	—	Dotacja dla Śląskiego Szpitala Krajowego w Cieszynie na dokończenie pawilonu dla gruźlików i pawilonu Roentgena 105.000.— zł.																												

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
IX	13			Ustawowy obowiązek pokrywania kosztów leczenia . .	1.346.785.—	—	1.346.785.—	1.935.465.—	1.764.563.11	Poz. 1. Śląski Szpital w Cieszynie 226.608.— zł. Poz. 2. Zakład dla umysłowo-chorych w Lublińcu 512.534.— „ Poz. 3. Zakład dla umysłowo-chorych w Rybniku 517.643 — „ Poz. 4. Powszechny Szpital Miejski w Bielsku 30.000.— „ Poz. 5. Szpital S. S. Elżbietanek w Cieszynie 60.000.— „ Razem § 13: 1.346.785.— zł.
				14 Utrzymanie krajowo-ubogich .	174.500.—	—	174.500.—	258.550.—	314.775.—	Poz. 1 Utrzymanie i leczenie 300 krajowo-ubogich 114.500.— zł. Poz. 2 Zapomogi dla miejscowych związków ubogich 10.000.— „ Poz. 3. Leczenie inw. w Sanatorium w Jastrzębiu-Zdroju 50.000.— „ Razem § 14: 174.500.— zł.
				15 Utrzymanie i leczenie matolek i kalek	150.000.—	—	150.000.—	—	328.441.36	Poz. 1. Zakład dla matolek w Rybniku 80.000.— zł. Poz. 2 Leczenie, szkolenie i pielęgnacja kalek 70.000.— „ Razem § 15: 150.000.— zł.
				16 Wychowanie zapobiegawcze .	243.418.—	—	243.418.—	341.747.—	131.367.60	Poz. 1. Śląski Zakład Wychowawczy w Cieszynie 93.625.— zł. Poz. 2. Dom pracy przymusowej w Lublińcu 44.293.— „ Poz. 3. Utrzymanie Wychowanków w Zakładzie Wychowawczym w Katowicach-Bogucicach 75.500.— „ Poz. 4. Utrzymanie Wychowanków w Zakładzie Wychowawczym w Częstochowie 24.000.— „ Poz. 5. Wydatki na leczenie, transporty i koszty ostatniej wyprawy dla wychowanków 6.000.— „ Razem § 16: 243.418.— zł.
				17 Utrzymanie i szkolenie dzieci głuchoniemych i ociemniałych	94.180.—	—	94.180.—	135.940.—	917.775.05	Poz. 1. Koszty utrzymania i wyszkolenia dzieci głuchoniemych w Zakładzie dla głuchoniemych w Rybniku 35.280.— zł. Poz. 2. Koszty utrzymania i nauczania dzieci głuchoniemych w Kościanie 33.900.— „ Poz. 3. Koszty utrzymania i nauczania dzieci ociemniałych w Zakładzie w Bydgoszczy 16.000.— „ Poz. 4. Wyszkolenie pozaszkolne głuchoniemych i ociemniałych 3.000.— „ Poz. 5. Subwencja dla Stowarzyszenia Niewidomych w Królewskiej Hucie 6.000.— „ Razem § 17: 94.180.— zł.
	18			Zakłady Opieki nad dziećmi i starcami	160.000.—	—	160.000.—	648.000.—	917.775.05	Poz. 1. Subwencja dla zakładów opiekuńczych 80.000.— zł. Poz. 2. Kolonie lecznicze i wypożyczkowe 50.000.— „ Poz. 3. Koszty utrzymania dzieci w żłóbkach 30.000.— „ Razem § 18: 160.000.— zł.

Dz.	Roz.	§	poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem			
IX	19			Subwencje	181.000.—	—	181.000.—	168.000.—	49.856.—	Poz. 1. Subwencja dla szpitalnictwa 32.000.— zł. Poz. 2. Subwencja dla ochotniczych Kolumn Sanitarnych 15.000.— „ Poz. 3. Subwencja dla Towarzystwa walki z gruźlicą 100.000.— „ Poz. 4. Subwencja na walkę z jaglicą 2.000.— „ Poz. 5. Subwencja na kształcenie się niezamożnych kur- serek na pielęgniarki dla żłobków i stacji opieki nad matką i dzieckiem 2.000.— „ Poz. 6. Subwencja dla Związku Straży Pożarnej 30.000.— „ Razem § 19: 181.000.— zł.
				Zapomogi Wojewódzkie	5.109.000.—	—	5.109.000.—	7.460.000.—	6.954.514.84	Poz. 1. Fundusz dla najbiedniejszej ludności 3.500.000.— zł. Poz. 2. Kuchnie dla bezrobotnych 400.000.— „ Poz. 3. Zasiłki dla zredukowanych funkcjonarjusz. Policji 9.000.— „ Poz. 4. Pomoc lekarska dla bezrobotnych 1.000.000.— „ Poz. 5. Stacje mleczne 200.000.— „ Razem § 20: 5.109.000.— zł.
				Renty Wojewódzkie	127.000.—	—	127.000.—	331.750.—	95.735.67	Poz. 1. Renty wojewódzkie (wydatek państwowy) 126.500.— zł. Poz. 2. Wojewódzkie renty wypadkowe 500.— „ Razem § 21: 127.000.— zł.
				Opieka i pomoc połogowa	—	—	—	1.200.000.—	637.955.77	
				Dodatek państwowy do rent inwalidzkich	2.500.000.—	—	2.500.000.—	2.500.000.—	2.448.238.—	Świadczenia przewidziane ustawą z dnia 28. III. 1928 r. (Dz. Ust. Śl. Nr. 9, poz. 22) 2.500.000.— zł.

Wydatki

Część IIa Administracja

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
I				Urząd Kontroli Państwowej — Prokuratura Generalna Rz. P. Oddział w Katowicach . . .	32.500.—	—	32.500.—	36.250.—	55.546.74	
				Urząd Kontroli Państwowej . .	24.100.—	—	24.100.—	28.600.—	27.886.20	
		2		Różne wydatki osobowe . . .	24.100.—	—	24.100.—	28.600.—	27.886.20	Poz. 1. Wyrównawczy dodatek mieszkaniowy zgodnie z uślawą z dnia 23. stycznia 1929 r. (Dz. Ust. SI Nr. 1, poz. 3) dla urzędników Urzędu Kontroli Państwowej w Katowicach do dyspozycji Prezesa Najwyższej Izby Kontroli 14 500 — zł.
II				Prokuratura Generalna Rz. P. Oddział w Katowicach . . .	8.400.—	—	8.400.—	7.650.—	27.666.54	Poz. 2. Dodatek na wynagrodzenie i remunerację za pracę nad budżetem w Sejmie i Komisjach Sejmowych do dyspozycji Prezesa Najwyższej Izby Kontroli 9 600.— „
										Razem § 2: 24.100.— zł.
		2		Różne wydatki osobowe . . .	8.400.—	—	8.400.—	7.650.—	7.827.37	Dodatek mieszkaniowy dla urzędników i funkcjonariuszów 8.400 — zł.
		6		Wydatki biurowe	—	—	—	—	19.833.17	Wydatek nadzwyczajny na zakup inwentarza biurowego . 19.833.17 „

W y d a t k i
Część III. Administracja Skarbowa

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem			
				Administracja Skarbowa . . .	13 905.266 52	19.333 —	13.924.599 52	15 349.867 52	35.648.176 98	
II				Władze i Urzędy Skarbowe	5 145.682.—	—	5.145.682.—	5.571.854 —	6 264 829 38	
			1	Uposażenie	3 892.187.—	—	3 892.187.—	4.314.839 —	4 915.690 04	Poz. 1. Uposażenie urzędników 3.702.097.— zł. a) 6.143.400 pkt. 2.641.662 zł. 10 % dodatek 264.167 „ 2.905.829.— „ b) Wynagrodzenie 25 kontraktowych buchalterów skarbowych, które w myśl rozporządzenia Ministerstwa Skarbu ma wynosić miesięcznie 500 do 1.300 zł., tudzież wynagrodzenie etatowych urzędników za rewizję ksiąg handlowych do wymiaru podatku 185.000 zł. 185.000.— „ c) wynagrodzenie 10 kontraktowych urzędników 24.000.— „ d) dodatek mieszkaniowy dla urzędników 581.268.— „ e) dodatek służbowy 6.000.— „ Poz. 2. Uposażenie funkcjonariuszów niższych 190.090.— „ a) 333.432 pkt. 143.376 zł. 10 % dodatek 14.338 zł. 157.714.— „ b) dodatek mieszkaniowy dla funkcjonariuszów niższych 32.376.— „ Administracja Skarbowa obejmuje Wydział Skarbowy jako władzę skarbową II. instancji, 16 Urzędów Skarbowych, 1 Urząd Opłat Stemplowych, 13 Kas Skarbowych, 3 Urzędy Skarbowe Akcyz i Monopolów Państwowych, 9 Inspektoratów Kontroli Skarbowej, 42 Rejonów Kontroli Skarbowej i 10 Urzędów Katastralnych. Ilość etatów osobowych urzędników i funkcjonariuszów niższych została przyjęta z małymi zmianami ta sama jak w poprzednim okresie budżetowym, natomiast uposażenie zostało obliczone według stanu faktycznego ilości urzędników i funkcjonariuszów niższych z dnia 1. października 1931 r. Wszyscy Prezesi Izb Skarbowych w Polsce pobierają uposażenie według IV. grupy. Dla Naczelnika Wydziału Skarbowego przewidziane jest również stanowisko z uposażeniem IV grupy. Ze względu na doniosłość Urzędu, jaki wykonuje Naczelnik Wydziału Skarbowego, przyznaje się temuż dodatek wyrównawczy do wysokości uposażenia według IV. stopnia służbowego wraz z wszelkimi dodatkami; dodatek przyznaje się, o ile Naczelnik Wydziału Skarbowego nie posiada jeszcze nominacji na stanowisko z uposażeniem IV. stopnia służbowego. Różnice między jego faktycznym uposażeniem w grupie niższej a uposażeniem przewidzianem dla IV. stopnia służbowego, należy dopłacić z funduszy przewidzianych w Cz. III. Dz. II. § 1.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	O B J A Ś N I E N I A :																	
II		1			Wykaz etatów osobowych:																	
Nazwa Urzędu					U r z ę d n i c y							W o ź n i						Ogółem urzędnicy i funkcyj. niżsi	Buchal- terzy			
					IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem	XII	XIII	XIV			XV	XVI	Razem
Wydział Skarbowy O dział I.					1	1	2	2	7	5	9	6	—	33	—	5	1	3	—	9	42	—
Wydział Skarbowy Oddział II.					—	1	6	15	15	10	10	4	—	61	—	—	—	—	—	—	61	8
Wydział Skarbowy Oddział III.					—	1	—	7	7	18	17	4	—	54	—	—	—	—	—	—	54	—
Wydział Skarbowy Oddział IV.					—	1	4	3	2	2	3	—	—	15	—	—	—	—	—	—	15	—
Wydział Skarbowy Oddział V.					—	1	1	2	2	—	1	—	—	7	—	—	—	—	—	—	7	—
Wydział Skarbowy Oddział VI.					—	1	2	2	3	5	5	3	—	21	—	—	—	—	—	—	21	—
Wydział Skarbowy Oddział VII.					—	1	2	2	4	4	4	3	—	20	—	—	—	—	—	—	20	—
Razem Wydz. Skarbowy					1	7	17	33	40	44	49	20	—	211	—	5	1	3	—	9	220	8
Urząd opłat stemplowych					—	—	1	4	5	3	1	1	—	15	—	1	—	—	—	1	16	—
16 Urzędów Skarbowych					—	—	15	46	49	53	60	29	—	252	—	4	1	14	3	22	274	17
10 Urzędów Katastral- nych					—	—	3	9	10	9	14	22	—	67	—	—	—	—	—	—	67	—
13 Kas Skarbowych . .					—	—	—	26	21	29	42	13	—	131	—	13	2	14	10	39	170	—
10 Inspektorów Kontroli Skarbowej Lotna Kon- trola Skarbowa, Rejo- nowi komisarze kontr. skarb.					—	—	—	7	7	36	40	1	—	91	—	—	—	—	—	91	—	
3 Urzędy Skarbowe Akcyz i Monopolów Pań- stwowych					—	—	3	4	8	10	4	2	—	31	—	3	—	—	—	3	34	—
Razem Urzędy Skarbowe i odlegające Wydz Skarb.					—	—	22	96	100	140	161	68	—	587	—	21	3	28	13	65	652	17
Ogółem Adminstracja Skarbowa					1	7	39	129	140	184	210	88	—	798	—	26	4	31	13	74	872	25

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a						
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem									
II		2		Różne wydatki osobowe . . .	391.957.—	—	391.957.—	382.105.—	488.391.36	Poz. 1. Wynagrodzenie za pracę nadliczbową w godzinach pozaurzędowych i zapomogi 308,922.— zł. a) Urzędnicy Administracji Skarbowej są zmuszeni w periodycznie powtarzających się okresach czasu do pracy w godzinach pozaurzędowych. Wymiar podatku dochodowego i przemysłowego, sporządzanie zamknięć miesięcznych i rocznych itd. w Urzędach Skarbowych, zwiększona praca w terminach płatności podatków oraz z początkiem i z końcem każdego miesiąca w Kasach Skarbowych, wykonanie operatów katastralnych w porze zimowej przez Urzędy Katastralne dla podatku gruntowego wymagają corocznie dłuższej i gorliwej pracy poza zwyczajnymi godzinami: Preliminuje się kwotę 270.000.— zł. b) Preliminuje się jako fundusz zapomogowy dla urzędników i funkcjonariuszów niższych Administracji Skarbowej 38.922.— „ Poz. 2. Umundurowanie 35,935.— „ a) Umundurowanie urzędników Kontroli Skarbowej po myśli rozp. Rady Ministrów z dnia 7. I. 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5 poz. 44) Etat preliminowany na rok 1932/33 wynosi 91 osób. Obdzielonych mundurem względnie jednorazową kwotą na umundurowanie 85 osób, do obdzielenia 6 osób, razem 91 osób. Wydatek będzie wynosił: <table><tr><td>85 á 500 mnożnych . . .</td><td>42.500 mnożnych</td></tr><tr><td>6 á 1.000 „ . . .</td><td>6.000 „</td></tr><tr><td>Razem:</td><td>48,500 mnożnych</td></tr></table> co wynosi (48.500×0.43) 20.855.— „ b) Umundurowanie przewidzianych etatem 71 woźnych: 40 osób otrzymuje mundury bez płaszcza, licząc na osobę po 160 zł. . . 6.400 zł. 31 osób otrzymuje mundur i płaszcz, licząc na osobę po 280 zł. 8.680 zł. 15.080.— „ Poz. 3. Opłaty ubezpieczeniowe 47.100.— „ a) Ubezpieczenie pracowników umysłowych, emerytalne i na wypadek braku pracy. Obecny stan ubezpieczonych wynosi 131 osób. Preliminuje się według wysokości wydatku za wrzesień 1931 r., który wynosi 2.569.60 zł., kwotę 32.500.— „ b) Ubezpieczenie na wypadek inwalidztwa pracowników fizycznych. Obecnie ubezpieczonych jest 46 osób. Składka tygodniowa pracodawcy wynosi 1.05 zł., zatem rocznie prelininuje się w zaokrągleniu 2.600.— „ c) Ubezpieczenie na wypadek choroby. Objętych tem ubezpieczeniem jest obecnie 70 osób. Składki miesięczne, płacone przez pracodawcę, wynoszą ¼ względnie ¾ składki. Na podstawie dotychczasowych wydatków, które miesięcznie wynosiły 968 zł., prelininuje się kwotę 12.000.— „ Razem § 2: 391.957.— zł.	85 á 500 mnożnych . . .	42.500 mnożnych	6 á 1.000 „ . . .	6.000 „	Razem:	48,500 mnożnych
85 á 500 mnożnych . . .	42.500 mnożnych															
6 á 1.000 „ . . .	6.000 „															
Razem:	48,500 mnożnych															

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
II		3		Podróże służbowe i przesiedle- nia	200.000.—	—	200.000.—	200.000.—	218.201.70	Poz. 1. Podróże służbowe: Na podstawie dotychczasowych wydatków za pier- wsze półrocze 1931/32 175.000.— zł. Poz. 2. Przesiedlenia: Na podstawie wydatków z lat ubiegłych i pier- wszego półrocza 1931/32 25.000.— „ Razem § 3: 200.000.— zł.
		5		Pomieszczenie	188.538.—	—	188.538.—	159.360.—	142.308.27	Poz. 1. Komorne Preliminuje się na podstawie stanu faktycznego z roku 1931/32. 122.278.— zł. Poz. 2. Opał, oświetlenie i utrzymanie porządku . . . 66.250.— „ a) Opał: na 280 ubikacji o objętości 25.520 m ³ na 1 m ³ przestrzeni zużywa się przeciętnie 13 kg. węgla. Zapotrzebowanie wynosi 331.760 kg. czyli okragło 332 ton, licząc po 50 zł. za tonę loco piwnica, przewiduje się 16.600.— „ Na drzewo preliminuje się 10% kosztów węgla . . 1.660.— „ 18.260.— zł. b) Oświetlenie: Według dotychczasowych wydatków w I. pół- roczu 1931/32 12.000.— zł. c) Utrzymanie porządku 36.000.— „ 1. Wydatki osobowe: Przewiduje się na utrzymanie posługaczek w Urzędach o większej ilości ubikacji względnie ryczałty na utrzy- manie porządku w Urzędach nie posiadających woźnego, według dotychczasowych wydatków 23.000.— „ 2. Wydatki rzeczowe: Na jedną ubikację w wydatkach na mydło, ścierki, szczot- ki, wodę, mycie podłóg, okien, opłaty kancelowe, czy- szczenie kominów itp. przewiduje się rocznie 45 zł., na 230 ubikacji kwotę 13.000 zł., przyczem bierze się pod uwagę pewne drobne wydatki dla pomieszczeń Wydziału Skarbowego 13.000.— „ Razem § 5: 188.538.— zł.
		6		Wydatki biurowe	142.000.—	—	142.000.—	147.350.—	161.025.13	Poz. 1. Materiały pisarskie 67.000.— zł. a) Papier różnych gatunków, kartki, abramenty kolo- rowe, papier woskowy, koperty, oliwa do ma- szyn i motorów i inne przybory biurowe . . . 55.000.— „ b) ryczałt miesięczny po 1.20 zł. na przybory pi- sarskie dla 830 urzędników 12.000.— „ Poz. 2. Druki: Na podstawie dotychczasowych wydatków . 65.000.— „ Poz. 3. Książki i pisma: Oprawa książek i wydawnictw 10.000.— „ Razem § 6: 142.000.— zł.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
II			7	Inwentarz biurowy	40.000.—	—	40.000.—	65.000.—	105.054.67	Poz. 1. Zakup inwentarza Stan urządzenia biurowego w Urzędach jest nad- zwyczaj lichy i wymaga systematycznego uzupeł- niania. Poz. 2. Konserwacja inwentarza. Na naprawę i odnowienie inwentarza w Urzędach Skarbowych preliminuje się 5.000.— „ Razem § 7: 40.000.— zł.
			8	Wydatki pocztowe, telegra- ficzne i telefoniczne	35.000.—	—	35.000.—	35.000.—	27.396.26	Wydatki pocztowe, telegraficzne, telefoniczne i koszty prze- sylek urzędowych według dotychczasowych wydatków . 35.000.— zł.
			9	Wydawnictwa	15.000.—	—	15.000.—	17.000.—	9.063.—	Poz. 1. Dzienniki urzędowe, prenumerata dzienników urzę- dowych i t. d. 10.000.— „ Poz. 2. Inne wydawnictwa. Zakup dzieł fachowych, pism periodycznych i t. d. . 5.000.— „ Razem § 9: 15.000.— zł.
			10	Remont i konserwacja budowli	10.000.—	—	10.000.—	10.000.—	—	Na naprawę pieców, okien, odmalowanie pokoi itp., napra- wę instalacji świetlnej lub jej uzupełnienie 10.000.— zł
			11	Drobne wydatki	11.000.—	—	11.000.—	15.200.—	15.330.71	Poz. 1. Koszty przeszkolenia urzędników skarbowych wszystkich działów 10.000.— „ Celem umożliwienia urzędnikom zapoznania się z obowiązującymi przepisami tak z dziedziny skar- bowości jak również ekonomji, księgowości kupiec- kiej itp. koniecznem jest urządzenie kursów, na których byłyby z tych dziedzin prowadzone od- powiednie seminaria. Poz. 2. Wydatki drobne związane ze zjazdami Naczeln- ków Urzędów, konferencjami i t. p. 500.— „ Poz. 3. Na różne nieprzewidziane wydatki, nieobjęte inne- mi paragrafami preliminarza 500.— „ Razem § 11: 11.000.— zł.
			12	Wydatki połączone z przymu- sowem ściąganiem podatków	70.000.—	—	70.000.—	80.000.—	50.139.69	Wydatki połączone z przymusowem ściąganiem podatków . 70.000.— zł. a) 16 dniennie płatnych sekwestratorów po 200.— zł. miesięcznie, b) koszty przeniesienia ruchomości, c) utrzymanie magazynów, d) diety i koszty podróży sekwestratorów i urzędników egzekucyjnych, e) zwroty kosztów egzekucyjnych i sądowych.
			13	Rekonstrukcja operatów kata- stralnych, naprawa map, za- kup narzędzi mierniczych, diety, koszty podróży i wy- nagrodzenia za czynności techniczne urzędnik. katastr.	130.000.—	—	130.000.—	130.000.—	114.650.09	Rekonstrukcja aparatów katastralnych, oprawa map, zakup narzędzi mierniczych, diety, koszty podróży i wynagro- dzenia za czynności techniczne urzędników katastralnych W szczególności: Na wynagrodzenie za prace kancelaryjne, koszty po- dróży i diet urzędników katastralnych, oraz koszty po- łączone z rewizją aparatów katastralnych 75.000.— „ Na rekonstrukcję aparatów katastralnych, oprawę map i za- kup narzędzi mierniczych 55.000.— „

Dz.	Roz.	Str.	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
IV			1 a	Emerytury i zaopatrzenia funk- cjonariuszów wojewódzkich	3.861.837.—	—	3.861.837.—	3.531.180.—	3.338.840.64	Stan emerytów w dniu 30 września 1931 roku. <table><tr><th rowspan="2">Emerytury i zaopatrzenia</th><th colspan="16">G r u p a u p o s a ż e n i a</th><th rowspan="2">Razem</th></tr><tr><th>III</th><th>IV</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th></tr><tr><td rowspan="3">ze służby polskiej</td><td>emeryci</td><td>1</td><td>2</td><td>27</td><td>59</td><td>141</td><td>86</td><td>55</td><td>29</td><td>19</td><td>24</td><td>29</td><td>2</td><td>5</td><td>2</td><td>481</td></tr><tr><td>wdowy</td><td>—</td><td>—</td><td>9</td><td>24</td><td>55</td><td>27</td><td>11</td><td>19</td><td>14</td><td>18</td><td>30</td><td>—</td><td>4</td><td>1</td><td>212</td></tr><tr><td>sieroty</td><td>1</td><td>—</td><td>4</td><td>12</td><td>48</td><td>30</td><td>11</td><td>31</td><td>34</td><td>29</td><td>75</td><td>—</td><td>5</td><td>2</td><td>282</td></tr><tr><td rowspan="3">ze służby zaborczej</td><td>emeryci</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>8</td><td>5</td><td>5</td><td>8</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>26</td></tr><tr><td>wdowy</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>3</td><td>20</td><td>16</td><td>29</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>68</td></tr><tr><td>sieroty</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>5</td></tr><tr><td rowspan="2">Razem ze służby</td><td>polskiej</td><td>2</td><td>2</td><td>40</td><td>95</td><td>244</td><td>143</td><td>77</td><td>79</td><td>67</td><td>71</td><td>134</td><td>2</td><td>14</td><td>5</td><td>975</td></tr><tr><td>za- borczej</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>11</td><td>26</td><td>24</td><td>38</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>99</td></tr><tr><td colspan="2">Ogółem:</td><td>2</td><td>2</td><td>40</td><td>95</td><td>244</td><td>154</td><td>103</td><td>103</td><td>105</td><td>71</td><td>134</td><td>2</td><td>14</td><td>5</td><td>1074</td></tr><tr><td colspan="17">Obliczenie wysokości zaopatrzeń emerytalnych funkcjonariuszów wojewódzkich według norm uposażenia obowiązujących w dniu 1 października 1931 r. wraz z dodatkiem mieszkaniowym według Warszawy i 20% dodatkiem wojewódzkim na podstawie stanu z dn. 1 października 1931 r.</td></tr></table> <table><tr><th rowspan="2"></th><th rowspan="2">Emerytury i zaopa- trzenia</th><th rowspan="2">Ilość osób</th><th rowspan="2">Zaopa- trzenie zł</th><th rowspan="2">Dodatek 10 % zł</th><th colspan="3">Dodatek mieszkaniowy</th><th rowspan="2">Razem zł</th><th rowspan="2">20 % dodatek woje- wódzki zł</th><th rowspan="2">Ogółem zł</th></tr><tr><th>według klas</th><th>dopłata według Warszawy zł</th><th>według Warszawy razem zł</th></tr><tr><td rowspan="4">ze służby polskiej</td><td>emeryci</td><td>481</td><td>144 300</td><td>14 430</td><td>13 468</td><td>15 392</td><td>28 860</td><td>187 590</td><td>31 746</td><td>219 336</td></tr><tr><td>wdowy</td><td>212</td><td>24 810</td><td>2 481</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>27 291</td><td>5 458</td><td>32 749</td></tr><tr><td>sieroty</td><td>282</td><td>6 050</td><td>605</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>6 655</td><td>1 331</td><td>7 986</td></tr><tr><td>Razem:</td><td>975</td><td>175 160</td><td>17 516</td><td>13 468</td><td>15 392</td><td>28 860</td><td>221 536</td><td>38 535</td><td>260 071</td></tr><tr><td rowspan="4">ze służby zaborczej</td><td>emeryci</td><td>26</td><td>3 250</td><td>325</td><td>308</td><td>378</td><td>686</td><td>4 261</td><td>715</td><td>4 976</td></tr><tr><td>wdowy</td><td>68</td><td>3 680</td><td>368</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>4 048</td><td>810</td><td>4 858</td></tr><tr><td>sieroty</td><td>5</td><td>130</td><td>13</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>143</td><td>28</td><td>171</td></tr><tr><td>Razem:</td><td>99</td><td>7 060</td><td>706</td><td>308</td><td>378</td><td>686</td><td>8 452</td><td>1 553</td><td>10 005</td></tr><tr><td colspan="2">Razem mies. polscy i z państw zaborczych</td><td>1 074</td><td>182 220</td><td>18 222</td><td>13 776</td><td>15 770</td><td>29 516</td><td>229 988</td><td>40 088</td><td>270 076</td></tr><tr><td colspan="2">Ogółem rocznie:</td><td>1 074</td><td>2 186 640</td><td>218 664</td><td>165 312</td><td>189 210</td><td>354 552</td><td>2 759 856</td><td>481 056</td><td>3 240 912</td></tr><tr><td colspan="2">Przewidziany roczny przyrost</td><td>100</td><td>360 000</td><td>36 000</td><td>36 600</td><td>38 400</td><td>72 000</td><td>468 000</td><td>79 205</td><td>547 205</td></tr><tr><td colspan="2">Ogółem preliminuje się:</td><td>1 174</td><td>2 546 640</td><td>254 664</td><td>198 912</td><td>227 640</td><td>426 552</td><td>3 227 856</td><td>560 621</td><td>3 788 117</td></tr></table> Na dopłatę zaległych emerytur oraz na dopłaty z powodu podwyższenia wymiarów emerytalnych, przewiduje się roczny wydatek w kwocie 73.720.— zł. Ogółem przeto wydatek w § 1a wyniesie rocznie: 3.861.837.— zł.	Emerytury i zaopatrzenia	G r u p a u p o s a ż e n i a																Razem	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	ze służby polskiej	emeryci	1	2	27	59	141	86	55	29	19	24	29	2	5	2	481	wdowy	—	—	9	24	55	27	11	19	14	18	30	—	4	1	212	sieroty	1	—	4	12	48	30	11	31	34	29	75	—	5	2	282	ze służby zaborczej	emeryci	—	—	—	—	—	8	5	5	8	—	—	—	—	—	26	wdowy	—	—	—	—	—	3	20	16	29	—	—	—	—	—	68	sieroty	—	—	—	—	—	—	1	3	1	—	—	—	—	—	5	Razem ze służby	polskiej	2	2	40	95	244	143	77	79	67	71	134	2	14	5	975	za- borczej	—	—	—	—	—	11	26	24	38	—	—	—	—	—	99	Ogółem:		2	2	40	95	244	154	103	103	105	71	134	2	14	5	1074	Obliczenie wysokości zaopatrzeń emerytalnych funkcjonariuszów wojewódzkich według norm uposażenia obowiązujących w dniu 1 października 1931 r. wraz z dodatkiem mieszkaniowym według Warszawy i 20% dodatkiem wojewódzkim na podstawie stanu z dn. 1 października 1931 r.																		Emerytury i zaopa- trzenia	Ilość osób	Zaopa- trzenie zł	Dodatek 10 % zł	Dodatek mieszkaniowy			Razem zł	20 % dodatek woje- wódzki zł	Ogółem zł	według klas	dopłata według Warszawy zł	według Warszawy razem zł	ze służby polskiej	emeryci	481	144 300	14 430	13 468	15 392	28 860	187 590	31 746	219 336	wdowy	212	24 810	2 481	—	—	—	27 291	5 458	32 749	sieroty	282	6 050	605	—	—	—	6 655	1 331	7 986	Razem:	975	175 160	17 516	13 468	15 392	28 860	221 536	38 535	260 071	ze służby zaborczej	emeryci	26	3 250	325	308	378	686	4 261	715	4 976	wdowy	68	3 680	368	—	—	—	4 048	810	4 858	sieroty	5	130	13	—	—	—	143	28	171	Razem:	99	7 060	706	308	378	686	8 452	1 553	10 005	Razem mies. polscy i z państw zaborczych		1 074	182 220	18 222	13 776	15 770	29 516	229 988	40 088	270 076	Ogółem rocznie:		1 074	2 186 640	218 664	165 312	189 210	354 552	2 759 856	481 056	3 240 912	Przewidziany roczny przyrost		100	360 000	36 000	36 600	38 400	72 000	468 000	79 205	547 205	Ogółem preliminuje się:		1 174	2 546 640	254 664	198 912	227 640	426 552	3 227 856	560 621	3 788 117
Emerytury i zaopatrzenia	G r u p a u p o s a ż e n i a																Razem																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										
	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
ze służby polskiej	emeryci	1	2	27	59	141	86	55	29	19	24	29	2	5	2	481																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
	wdowy	—	—	9	24	55	27	11	19	14	18	30	—	4	1	212																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
	sieroty	1	—	4	12	48	30	11	31	34	29	75	—	5	2	282																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
ze służby zaborczej	emeryci	—	—	—	—	—	8	5	5	8	—	—	—	—	—	26																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
	wdowy	—	—	—	—	—	3	20	16	29	—	—	—	—	—	68																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
	sieroty	—	—	—	—	—	—	1	3	1	—	—	—	—	—	5																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Razem ze służby	polskiej	2	2	40	95	244	143	77	79	67	71	134	2	14	5	975																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
	za- borczej	—	—	—	—	—	11	26	24	38	—	—	—	—	—	99																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Ogółem:		2	2	40	95	244	154	103	103	105	71	134	2	14	5	1074																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Obliczenie wysokości zaopatrzeń emerytalnych funkcjonariuszów wojewódzkich według norm uposażenia obowiązujących w dniu 1 października 1931 r. wraz z dodatkiem mieszkaniowym według Warszawy i 20% dodatkiem wojewódzkim na podstawie stanu z dn. 1 października 1931 r.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
	Emerytury i zaopa- trzenia	Ilość osób	Zaopa- trzenie zł	Dodatek 10 % zł	Dodatek mieszkaniowy			Razem zł	20 % dodatek woje- wódzki zł	Ogółem zł																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
					według klas	dopłata według Warszawy zł	według Warszawy razem zł																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
ze służby polskiej	emeryci	481	144 300	14 430	13 468	15 392	28 860	187 590	31 746	219 336																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
	wdowy	212	24 810	2 481	—	—	—	27 291	5 458	32 749																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
	sieroty	282	6 050	605	—	—	—	6 655	1 331	7 986																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
	Razem:	975	175 160	17 516	13 468	15 392	28 860	221 536	38 535	260 071																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
ze służby zaborczej	emeryci	26	3 250	325	308	378	686	4 261	715	4 976																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
	wdowy	68	3 680	368	—	—	—	4 048	810	4 858																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
	sieroty	5	130	13	—	—	—	143	28	171																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
	Razem:	99	7 060	706	308	378	686	8 452	1 553	10 005																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Razem mies. polscy i z państw zaborczych		1 074	182 220	18 222	13 776	15 770	29 516	229 988	40 088	270 076																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Ogółem rocznie:		1 074	2 186 640	218 664	165 312	189 210	354 552	2 759 856	481 056	3 240 912																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Przewidziany roczny przyrost		100	360 000	36 000	36 600	38 400	72 000	468 000	79 205	547 205																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	
Ogółem preliminuje się:		1 174	2 546 640	254 664	198 912	227 640	426 552	3 227 856	560 621	3 788 117																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																	

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
IV		1b		Zaopatrzenia cywilnych inwalidów	80.000.—	—	80.000.—	20.000.—	—	W związku z wznowieniem wypłaty z funduszków wojewódzkich zaopatrzenia cywilnym inwalidom, którzy pobierali rentę na zasadzie rozporządzenia z dnia 10 lipca 1922 r. (Dz. U. Śl. Nr. 6. poz. 26) dla 70 inwalidów cywilnych po 90.— zł. do 100.— zł. miesięcznie
		3		Odprawy dla wdów po funkcjonariuszach śląskich . . .	1.200.—	—	1.200.—	1.700.—	—	Przewiduje się 2 odprawy po 500.— zł. Odprawy te z uwzględnieniem 10% dodatku wynoszą: 1.000.— zł. Dodatek wojewódzki 200.— zł. Razem
		3a		Odprawy dla wdów po funkcjonariuszach wojewódzkich	8.400.—	—	8.400.—	12.075.—	2.310.12	Przewiduje się pięć odpraw, licząc po 1.400.— zł. na jedną. Odprawy te z uwzględnieniem 10% dodatku wynoszą 7.000.— zł., dodatek wojewódzki 1.400.— zł. Razem
		4		Pośmiertne po funkcjonariuszach śląskich	1.920.—	—	1.920.—	2.520.—	252.57	Przewiduje się cztery odprawy pośmiertnego, licząc po 400.— zł. na jedną. Pośmiertne to wynosi wraz z 10% dodatkiem 1.600.— zł. Dodatek wojewódzki 320.— zł. Razem
		4a		Pośmiertne po funkcjonariuszach wojewódzkich . . .	72.000.—	—	72.000.—	84.000.—	63.409.23	Obliczone na podstawie faktycznych wydatków w czasie od 1 X. 1930 r. do 30 IX. 1931 r. wraz z 10% dodatkiem 60.000.— zł. Dodatek wojewódzki 12.000.— zł. Razem
		6		Koszty przesiedlenia funkcjonariuszów śląskich	1.200.—	—	1.200.—	1.290.—	—	Przewiduje się jedno przesiedlenie w ciągu roku na kwotę
		6a		Koszty przesiedlenia funkcjonariuszów wojewódzkich . .	19.500.—	—	19.500.—	19.500.—	2.641.85	Przewiduje się 15 przesiedleń w ciągu roku, licząc po 1.300.— zł. na jedno. Razem
	V			Ogólny Zarząd Skarbowy	25.000.—	—	25.000.—	25.000.—	20.020.603.03	
		11		Różne rozchody	15.000.—	—	15.000.—	15.000.—	8.723.03	Preliminuje się na podstawie rzeczywistych wydatków z lat ubiegłych na zwroty sum nienależnie płaconych w ubiegłych okresach budżetowych
		13		Nagrody za wykrycie przekroczeń skarbowych	10.000.—	—	10.000.—	10.000.—	11.880.—	Na podstawie danych z poprzednich okresów budżetowych
		23		Udział Skarbu Państwa w dochodach Skarbu Śląskiego .	—	—	—	—	20.000.000.—	
VI				Daniny Publiczne	45.000.—	—	45.000.—	374.000.—	435.532.76	
		10		Wynagrodzenie za pobór podatków	40.000.—	—	40.000.—	300.000.—	371.050.06	Wynagrodzenie gmin i powiatów za pobór i ściąganie podatków gruntowych, preliminuje się w stosunku 3% preliminowanego wpływu w podatku gruntowym
		14		Inne zwroty	5.000.—	—	5.000.—	1.000.—	64.482.70	Na różne nieprzewidziane zwroty

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
VII		2		Śląski Fundusz Gospodarczy	—	—	—	1.116.000.—	2.500.000.—	Dział VII. Śląski Fundusz Gospodarczy: Wpływy z opłat na rzecz Śląskiego Funduszu Gospodarczego wpływają do Głównej Kasy Skarbowej i zarachowywane są na „Fundusze specjalne“, skład przekazywane są do Banku Gospodarstwa Krajowego Oddział w Katowicach, jako kredyty budowlane, którymi dysponuje Śląska Rada Wojewódzka. Wpływy przewiduje się: 1) z opłat na rzecz Śląskiego Funduszu Gospodarczego, 2) raty amortyzacyjne od pożyczek udzielonych ze Skarbu Śląskiego, 3) raty amortyzacyjne od pożyczek ze Śląskiego Funduszu Gospodarczego. Z uwagi na kompresję budżetowe nie wstawia się żadnej subwencji.
VIII		2		Długi Województwa Śląskiego	4.365.820.52	—	4.365.820.52	4.151.819.52	2.451.819.52	Stan pożyczki w dniu 31 marca 1932 r. \$ 10.764.400.— Według umowy z agentem fiskalnym (The First National Bank of Boston) Województwo ma płacić rocznie tytułem amortyzacji pożyczki: Dwie raty po \$ 448.000.— (Kapitał i odsetki) \$ 896.000.— „ „ „ \$ 2.240.— tytułem ½% prowizji dla agenta fiskalnego \$ 4.480.— Razem: \$ 900.480.— \$ = 8,92 zł. 8.032.281,60 A conto tej sumy wpłaca Związki Komunalne, celowe i kościelne dwie raty według planów amortyzacyjnych po zł. 1.533.230,54 = zł. 3.066.461,08 Na Województwo przypada do zapłaty zł. 4.965.820,52 Z narosłych odsetek od lokat i różnic kursowych przy zakupie obligacji na spłatę kapitału pokryje się zł. 600.000.— Wobec czego preliniuje się zł. 4.365.820,52 Stan pożyczki po zapłaceniu rat w roku 1932/33 wynosić będzie \$ 10.619.400.—.
IX				Udziały i pożyczki	—	—	—	250.000.—	300.000.—	
		2		Pożyczki i udziały udzielone ze Skarbu Śl.	—	—	—	250.000.—	300.000.—	Pożyczki i udziały udzielone ze Skarbu Śląskiego. Udział Skarbu Śląskiego przy budowie wodociągów w Cieszyńcu.
X				Administracja Domów Skarbowych	160.835.—	19.333.—	180.168.—	106.000.—	207.411.48	
		11		Wydatki administracyjne	105.835.—	19.333.—	125.168.—	46.000.—	47.711.68	Poz. 1. Wydatki osobowe: dozorczy, zarządcy domów skarbowych, zakontraktowani urzędnicy, specjalne wynagrodzenie za zarząd domu, ubezpieczenia, kasa chorych itp. 20.000.— zł. Poz. 2. Wydatki rzeczowe: podatki, opłata za wodę, inne opłaty, czyszczenie kominów, wywóz śmieci, oświetlenie, spłata długów hipotecznych i t. p. wydatki 85.835.— „ Poz. 2a. Wydatki nadzwyczajne: Spłata hipoteki na nieruchomości w Katowicach przy ul. Pocztowej nr 11 w kwocie 96.000 mkn. 19.333.— zł Razem \$ 11: 125.168.— zł.
		12		Remont i konserwacja budynków mieszkalnych	55.000.—	—	55.000.—	60.000.—	159.699.80	Remont i konserwacja domów mieszkalnych, będących własnością Skarbu Śląskiego 55.000.— zł

Część IV. Administracja Szkolna

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a																																																													
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem																																																																
III	1			Administracja Szkolna	30.772.357.—	159.000.—	30.931.357.—	35.560.325.—	41.929.631.40	Etat: <table><tr><th rowspan="2">Wyszczególnienie</th><th colspan="12">Wizytatorzy i urzędnicy</th><th colspan="4">Funkcjonarj. niżsi</th><th rowspan="2">Ogółem</th></tr><tr><th>IV</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XV</th><th>XVI</th></tr><tr><td>Na rok 1932/33</td><td>1</td><td>13</td><td>8</td><td>8</td><td>11</td><td>17</td><td>10</td><td>10</td><td>7</td><td>1</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>95</td></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>1</td><td>13</td><td>8</td><td>8</td><td>11</td><td>17</td><td>10</td><td>10</td><td>7</td><td>1*</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>95</td></tr></table>	Wyszczególnienie	Wizytatorzy i urzędnicy												Funkcjonarj. niżsi				Ogółem	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XII	XIII	XV	XVI	Na rok 1932/33	1	13	8	8	11	17	10	10	7	1	3	3	3	95	Na rok 1931/32	1	13	8	8	11	17	10	10	7	1*	3	3	3	95
				Wyszczególnienie	Wizytatorzy i urzędnicy												Funkcjonarj. niżsi				Ogółem																																																		
					IV	V	VI	VII	VIII		IX	X	XI	XII	XII	XIII	XV	XVI																																																					
	Na rok 1932/33	1	13	8	8	11	17	10	10	7	1	3	3	3	95																																																								
	Na rok 1931/32	1	13	8	8	11	17	10	10	7	1*	3	3	3	95																																																								
	Władze II. Instancji	1.463.212.—	—	1.463.212.—	2.062.939.—	3.026.815.51																																																																	
	Uposażenie	484.977.—	—	484.977.—	508.249.—	559.891.13																																																																	
	2			Różne wydatki osobowe	142.525.—	—	142.525.—	213.890.—	183.840.43	Uposażenie: Urzędnicy 457.884.— zł. Funkcjonariusze niżsi 22.893.— „ Dodatek kuratorski dla Naczelnika Wydziału Oświecenia Publicznego 4.200.— „ Razem § 1: 484.977.— zł.																																																													
				Poz. 1. Zapomogi i wynagrodzenie za pracę w godzinach pozaurzędowych przyjęto 1% uposażenia 129.705.— zł.																																																																			
	3			Podróże służbowe i przesiedlenia	38.600.—	—	38.600.—	48.000.—	44.490.70	Poz. 2. Umundurowanie dla 79 funkcjonariuszów niższych szkolnictwa 7.900.— „ Poz. 3. Opłaty Kasy Chorych i ubezpieczeniowe 4.920.— „ Razem § 2: 142.525.— zł.																																																													
				Poz. 1. Ryczałt na podróże służbowe Naczelnika Wydziału Oświecenia Publicznego oraz wizytatorów po 250.— zł. miesięcznie, oraz koszt podróży i delegacje 37.600.— zł.																																																																			
6			Wydatki biurowe	16.250.—	—	16.250.—	24.000.—	20.652.38	Poz. 2. Przesiedlenia 1.000.— „ Razem § 3: 38.600.— zł.																																																														
			Poz. 1. Materiały pisarskie, zakup przyborów kancelaryjnych oraz ryczałt kancelaryjny 6.750.— zł.																																																																				
7			Inwentarz biurowy	5.380.—	—	5.380.—	6.000.—	10.703.27	Poz. 2. Druki urzędowe 6.500.— „ Poz. 3. Zakup i prenumerata pism urzędowych, oprawa książek i t. p. 3.000.— „ Razem § 6: 16.250.— zł.																																																														
			Poz. 1. Zakup maszyn do pisania, szaf i t. p. 4.580.— zł.																																																																				
8			Wydatki pocztowo-telegraficzne i telefoniczne	24.430.—	—	24.430.—	25.000.—	18.111.67	Poz. 2. Naprawa inwentarza biurowego 800.— „ Razem § 7: 5.380.— zł.																																																														
			Oплаты pocztowe, portorja, abonament telefoniczny i t. p. 24.430.— zł.																																																																				
11			Drobne wydatki	11.250.—	—	11.250.—	2.000.—	12.101.65	Na wydatki związane z funkcjonowaniem Komisji Dyscyplinarnych, wynagrodzenie Przewodniczących, członków, rzeczownika dyscyplinarnego, świadków etc., oraz inne nieprzewidziane wydatki 11.250.— „																																																														

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a																																																				
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem																																																							
III			12	Biblioteka W. O. P.	1.000.—	—	1.000.—	2.000.—	2.357.55.—	Uzupełnienie Biblioteki Wydz Ośw. Publ. 1.000.— zł.																																																				
			14	Zasiłki i stypendja	735.800.—	—	735.800.—	1.230.800.—	2.173.952,73	Poz. 1. Zasiłki dla ubogiej młodzieży szkolnej, mieszkającej w bursach i internatach 80.000.— .. Poz. 2. Wydatki związane z dożywianiem dzieci szkół powszechnych i ochronek 500.000.— .. Poz. 3. Dożywianie hufców szkolnych drużyn jordanowskich kolonij szkół powszechnych, seminarjów, gimnazjów i szkół zawodowych 75.000 — .. Poz. 4. Urządzenie kursów jordanowskich, przyrządy gimnastyczne, wynagrodzenie kierownika i kontrolerów oraz służby i inne drobne wydatki 45.000.— .. Poz. 5. Zwrot opłat szkolnych 35.800.— .. Razem § 14: 735.800.— zł.																																																				
			16	Zakup wzorów szkolnych	3.000.—	—	3.000.—	3.000.—	—	Zakup wzorów szkolnych, map, obrazów, zdjęć i t. p. 3.000.— zł.																																																				
IV	I			Szkolnictwo powszechne	22.897.208.—	—	22.897.208.—	26.685.241.—	29.426.215.80																																																					
				Nadzór szkolny	351.887.—	—	351.887.—	373.810.—	395.502.95																																																					
			1	Uposażenie	271.167.—	—	271.167.—	276.900.—	306.741.02	Etat: <table><tr><th rowspan="2">Wyszczególnienie</th><th colspan="8">Inspektorowie szkolni, zastępcy i sekretarze</th><th colspan="4">Funkcyj. narj. niżsi</th><th rowspan="2">Ogółem</th></tr><tr><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>Razem</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Na rok 1932/33</td><td>16</td><td>6</td><td>—</td><td>12</td><td>7</td><td>—</td><td>—</td><td>41</td><td>1</td><td>1</td><td>6</td><td>8</td><td>49</td></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>16</td><td>9</td><td>—</td><td>16</td><td>7</td><td>—</td><td>—</td><td>48</td><td>—</td><td>—</td><td>4</td><td>4</td><td>52</td></tr></table>	Wyszczególnienie	Inspektorowie szkolni, zastępcy i sekretarze								Funkcyj. narj. niżsi				Ogółem	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem	XIV	XV	XVI	Razem	Na rok 1932/33	16	6	—	12	7	—	—	41	1	1	6	8	49	Na rok 1931/32	16	9	—	16	7	—	—	48	—	—	4
Wyszczególnienie	Inspektorowie szkolni, zastępcy i sekretarze								Funkcyj. narj. niżsi				Ogółem																																																	
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem	XIV	XV	XVI	Razem																																																		
Na rok 1932/33	16	6	—	12	7	—	—	41	1	1	6	8	49																																																	
Na rok 1931/32	16	9	—	16	7	—	—	48	—	—	4	4	52																																																	
			2	Różne wydatki osobowe	1.280.—	—	1.280.—	3.990.—	—	Oplaty do Kas chorych i ubezpieczeniowe 1.280.— zł.																																																				
			3	Podróże służbowe i przesiedlenia	38.080.—	—	38.080.—	48.000.—	49.943.17	Poz. 1. Ryczałt dla inspektorów i ich zastępców oraz podróże służbowe i delegacje 36.480.— .. Poz. 2. Przesiedlenia 1.600.— .. Razem § 3: 38.080.— zł.																																																				
			5	Pomieszczenie	25.755.—	—	25.755.—	25.920.—	19.745.15	Poz. 1. Komorne i należności uboczne 13.455.— zł. Poz. 2. Opł. światło i utrzymanie porządku 12.300.— .. Razem § 5: 25.755.— zł.																																																				

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a																																										
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem																																													
IV	I	6		Wydatki biurowe	8.545.—	—	8.545.—	11.200.—	9.163.72	Poz. 1. Materiały pisarskie 3.840.— zł Poz. 2. Druki 2.145.— „ Poz. 3. Książki i pisma 2.560.— „ Razem § 6: 8.545.— zł																																										
			7	Inwentarz biurowy	3.200.—	—	3.200.—	3.800.—	4.183.24	Poz. 1. Zakup maszyny do pisania, sprzętów biurowych itp 2.400.— zł Poz. 2. Konserwacja inwentarza 800.— „ Razem § 7: 3.200 — zł.																																										
			8	Wydatki pocztowo - telegra- ficzne i telefoniczne	1.920.—	—	1.920.—	2.400.—	1.438.76	Wydatki pocztowe dla 16 Urzędów szkolnych powiato- wych à 10.— zł. miesięcznie = 1.920.— zł.																																										
			9	Wydawnictwa	500.—	—	500.—	—	—	Wynagrodzenie za prace wydawnictw szkolnych 500.— „																																										
			11	Drobne wydatki	640.—	—	640.—	800.—	202.88	Nieprzewidziane wydatki 640.— „																																										
			12	Pomoce naukowe	800.—	—	800.—	800.—	4.085.01	Zakup dzieł i wydawnictw do bibliotek Powiatowych Urzędów Szkolnych 800.— „																																										
	II			Szkoły Powszechne	21.287.180.—	—	21.287.180.—	23.557.294.—	26.415.892.66	<table><tr><th rowspan="2">Wyszcze- gólnienie</th><th colspan="8">Kierownicy szkolni i nauczyciele</th><th>Funkcjon. niżsi</th><th rowspan="2">Ogółem</th></tr><tr><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XVI</th></tr><tr><td>Na rok 1932/33</td><td>—</td><td>48</td><td>506</td><td>881</td><td>1261</td><td>1869</td><td>265</td><td>26</td><td>—</td><td>4856</td></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>1</td><td>61</td><td>481</td><td>765</td><td>1386</td><td>1851</td><td>269</td><td>42</td><td>3</td><td>4859</td></tr></table>	Wyszcze- gólnienie	Kierownicy szkolni i nauczyciele								Funkcjon. niżsi	Ogółem	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XVI	Na rok 1932/33	—	48	506	881	1261	1869	265	26	—	4856	Na rok 1931/32	1	61	481	765	1386	1851	269	42	3	4859
		Wyszcze- gólnienie	Kierownicy szkolni i nauczyciele									Funkcjon. niżsi	Ogółem																																							
			V	VI	VII	VIII	IX	X	XI		XII	XVI																																								
		Na rok 1932/33	—	48	506	881	1261	1869	265		26	—	4856																																							
		Na rok 1931/32	1	61	481	765	1386	1851	269		42	3	4859																																							
		1	Uposażenie	19.973.422.—	—	19.973.422.—	21.676.539.—	24.580.215.30	Etat: 19.973.422.— zł																																											
		2	Różne wydatki osobowe	89.493.—	—	89.493.—	85.435.—	—	Opłaty do Kas Chorych i ubezpieczeniowe 89.493.— „																																											
		3	Podróże służbowe i przesie- dlenia	35.600.—	—	35.600.—	45.000.—	41.555.76	Poz. 1. Podróże służbowe dla nauczycieli biorących udział w konferencjach powiatowych i delegacje 21.600.— „ Poz. 2. Przesiedlenia 14.000.— „ Razem § 3: 35.600.— zł.																																											
5	Pomieszczenie	2.300.—	—	2.300.—	3.920.—	2.079.35	Poz. 1. Należności uboczne za szkoły fiskalne 300.— zł. Poz. 2. Opał, światło i utrzymanie porządku 2.000.— „ Razem § 5: 2.300.— zł.																																													
6	Wydatki biurowe	290.—	—	290.—	1.140.—	261.45	Poz. 1. Materiały pisarskie dla szkoły fiskalnej w Rudzie 200.— zł. Poz. 2. Druki 70.— „ Poz. 3. Książki i pisma 20.— „ Razem § 6: 290.— zł.																																													

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
IV	II	7		Inwentarz biurowy	200.—	—	200.—	810.—	4.95	Poz. 1. Zakup inwentarza 150.— zł. Poz. 2. Naprawa inwentarza 50.— „ Razem § 7: 200.— zł.
			8	Wydatki pocztowe, telefoniczne i telegraficzne	75.—	—	75.—	150.—	66.—	Oplata pocztowa dla szkół fiskalnych 75.— zł.
			11	Drobne wydatki	600.—	—	600.—	300.—	190.15	Nieprzewidziane wydatki 600.— „
			12	Pomoce naukowe	5000.—	—	5000.—	50.000.—	159.026.26	Poz. 1. Zakup książek, zeszytów, materiałów do robót ręcznych itp. dla biednej diatwy szkolnej . . . 3.000.— „ Poz. 2. Utrzymanie pracowni przyrodniczych, robót ręcznych i czytelní szkolnych 2.000.— „ Razem § 12: 5.000.— zł.
			14	Zasiłki i subwencje	168.000.—	—	168.000.—	160.000.—	68.680.26	Poz. 1. Subwencje dla prywatnych szkół powszechnych w Cieszynie, Bielsku, Strumieniu, Katowicach, Królewskiej Hucie i Rybniku 8.000.— zł. Poz. 2. Subwencje dla ochronek 100.000.— „ Poz. 3. Subwencja dla szkół gospod. domowego . . . 40.000.— „ Poz. 4. Subwencje na urządzenia wewnętrzne dla szkół powszechnych 10.000.— „ Poz. 5. Subwencja dla Kurji Biskupiej na zwrot kosztów poniesionych w związku z wizytacją nauki religijnej w szkołach powszechnych 10.000.— „ Razem § 14: 168.000.— zł.
		18		Remont i budowa szkół powszechnych	950.000.—	—	950.000.—	1.500.000.—	1.499.924.84	Subwencja dla gmin na remont i budowę szkół powszechnych 950.000.— zł.
			19	Kursy dokształcające	58.200.—	—	58.200.—	30.000.—	59.718.34	Poz. 1. Wydatki związane z urządzeniem Wyższego Kursu Nauczycielskiego w Mysłowicach i Pedagogium w Katowicach, — wynagrodzenie prelegentów, uzupełnienie pracowni i bibliotek 3.200.— „ Poz. 2. Urządzenie kursów wakacyjnych nauczycieli szkół powszechnych 5.000.— „ Poz. 3. Instytut Pedagogiczny 50.000.— „ Razem § 19: 58.200.— zł.
		20		Ogrody szkolne	4.000.—	—	4.000.—	4.000.—	4.170.—	Na urządzenie i uzupełnienie prowadzenia ogrodów szkolnych, szkółek drzewnych itp. 4.000.— zł.

Dz.	Roz.	§	poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a																																																												
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem																																																															
IV	III	20		Ogrody szkolne	3.000.—	—	3.000.—	3.000.—	5.154.75	Subwencje na utrzymanie ogrodów szkolnych i szkółek drzewnych przy Seminarjach nauczycielskich 3.000.— zł.																																																												
V				Szkolnictwo Średnie	3.546.252.—	9.000.—	3.555.252.—	4.087.014.—	5.369.257.12																																																													
		1		Uposażenie	2.812.489.—	—	2.812.489.—	3.176.909.—	3.702.022.13	E t a t																																																												
<table><tr><th rowspan="2">Wyszczególnienie</th><th colspan="8">Dyrektorzy, nauczyciele, sekretarze</th><th colspan="4">Funkcjonariusze niżsi</th><th rowspan="2">Ogółem</th></tr><tr><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>Razem</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Na rok 1932/33</td><td>24</td><td>108</td><td>115</td><td>64</td><td>47</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td><td>363</td><td>11</td><td>5</td><td>6</td><td>2</td><td>24</td><td>387</td></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>24</td><td>106</td><td>90</td><td>130</td><td>9</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>359</td><td>9</td><td>5</td><td>6</td><td>2</td><td>22</td><td>381</td></tr></table>											Wyszczególnienie	Dyrektorzy, nauczyciele, sekretarze								Funkcjonariusze niżsi				Ogółem	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem	XIII	XIV	XV	XVI	Razem	Na rok 1932/33	24	108	115	64	47	1	3	1	363	11	5	6	2	24	387	Na rok 1931/32	24	106	90	130	9	—	—	—	359	9	5	6	2	22	381
Wyszczególnienie	Dyrektorzy, nauczyciele, sekretarze								Funkcjonariusze niżsi				Ogółem																																																									
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem	XIII	XIV	XV		XVI	Razem																																																							
Na rok 1932/33	24	108	115	64	47	1	3	1	363	11	5	6	2	24	387																																																							
Na rok 1931/32	24	106	90	130	9	—	—	—	359	9	5	6	2	22	381																																																							
Poz. 1. Nauczyciele i urzędnicy 2.739.350.— zł.																																																																						
Poz. 2. Funkcjonariusze niżsi 73.139.— „																																																																						
Razem § 1: 2.812.489.— zł.																																																																						
		2		Różne wydatki osobowe	3.283.—	—	3.283.—	4.055.—	—	Oplaty do Kas chorych i ubezpieczeniowe 3.283.— zł.																																																												
		3		Podróże służbowe i przesiedlenia	13.600.—	—	13.600.—	17.000.—	21.046.07	Poz. 1. Koszta podróży i delegacje 10.600.— „																																																												
Poz. 2. Przesiedlenia 3.000.— „																																																																						
Razem § 3: 13.600.— zł.																																																																						
		5		Pomieszczenie	212.233.—	—	212.233.—	207.300.—	219.603.47	Poz. 1. Komorne i należności uboczne 11.660.— zł.																																																												
Poz. 2. Opał, światło i utrzymanie porządku 200.573.— „																																																																						
Razem § 5: 212.233.— zł.																																																																						
		6		Wydatki biurowe	13.737.—	—	13.737.—	16.500.—	9.878.79	Poz. 1. Materiały pisarskie dla 14 Zakładów 4.800.— zł.																																																												
Poz. 2. Druki 6.857.— „																																																																						
Poz. 3. Książki i pisma naukowe 2.080.— „																																																																						
Razem § 6: 13.737.— zł.																																																																						
		7		Inwentarz biurowy	4.090.—	—	4.090.—	5.750.—	4.307.80	Poz. 1. Drobne uzupełnienie inwentarza w 14 Zakładach 1.200.— zł.																																																												
Poz. 2. Naprawa inwentarza 2.890.— „																																																																						
Razem § 7: 4.090.— zł.																																																																						
		8		Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	1.600.—	—	1.600.—	1.500.—	1.436.37	Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne 1.600.— zł.																																																												
		11		Drobne wydatki	7.720.—	—	7.720.—	3.000.—	1.815.65	Koszta nabożeństw szkolnych i inne nieprzewidziane wydatki 7.720.— „																																																												
		12		Urządzenie lokali szkolnych	62.500.—	9.000.—	71.500.—	50.000.—	69.474.22	Wydatki zwyczajne:																																																												
Poz. 1. Uzupełnienie pomocy naukowych, gabinetów lekarskich, sal szkolnych 62.000.— „																																																																						
Poz. 2. Ogrody szkolne 500.— „																																																																						
Razem § 12 zwyczajne: 62.500.— zł.																																																																						
Wydatki nadzwyczajne:																																																																						
Poz. 1. Budowa pawilonu, basenu boiskowego w gimnazjum klasycznym w Bielsku 9.000.— zł.																																																																						

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a																																																						
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem																																																									
V		14		Zasilki i subwencje dla śred- nich szkół komunalnych	404.000.—	—	404.000.—	600.000.—	1.334.732.42	Bezzwrotne subwencje dla średnich zakładów ogólnokształcących komunalnych 404.000.— zł.																																																						
		19		Kursy metodyczne	11.000.—	—	11.000.—	5.000.—	4.940.—	Wydatki związane z urządzeniem kursów metodycznych dla nauczycieli 11.000.— „																																																						
VI				Szkolnictwo Zawodowe	2.494.629.—	150.000.—	2.644.629.—	3.580.949.—	4 399.305.87																																																							
		1		Uposażenie	1.145.916.—	—	1.145.916.—	1.481.367.—	1.152.105.73	E t a t :																																																						
<table><tr><th rowspan="2">Wyszczególnienie</th><th colspan="8">Dyrektorzy, nauczyciele, sekretarze</th><th colspan="4">Funkcjonariusze niżsi</th><th rowspan="2">Razem</th></tr><tr><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th></tr><tr><td>Na rok 1932/33</td><td>5</td><td>38</td><td>59</td><td>12</td><td>20</td><td>9</td><td>8</td><td>2</td><td>10</td><td>5</td><td>7</td><td>—</td><td>175</td></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>5</td><td>46</td><td>40</td><td>29</td><td>22</td><td>4</td><td>8</td><td>1</td><td>10</td><td>5</td><td>7</td><td>—</td><td>177</td></tr></table>											Wyszczególnienie	Dyrektorzy, nauczyciele, sekretarze								Funkcjonariusze niżsi				Razem	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Na rok 1932/33	5	38	59	12	20	9	8	2	10	5	7	—	175	Na rok 1931/32	5	46	40	29	22	4	8	1	10	5	7	—	177
Wyszczególnienie	Dyrektorzy, nauczyciele, sekretarze								Funkcjonariusze niżsi				Razem																																																			
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI																																																				
Na rok 1932/33	5	38	59	12	20	9	8	2	10	5	7	—	175																																																			
Na rok 1931/32	5	46	40	29	22	4	8	1	10	5	7	—	177																																																			
				Poz. 1. Nauczyciele i urzędnicy									1.086.395.— zł.																																																			
				Poz. 2. Funkcjonariusze niżsi									59.521.— „																																																			
				Razem § 1:									1.145.916.— zł.																																																			
		2		Różne wydatki osobowe	21.133.—	—	21.133.—	10.920.—	—	Oplaty do Kas chorych i ubezpieczeniowe			21.133.— zł.																																																			
		3		Podróże służbowe i przesiedlenia	8.500.—	—	8.500.—	14.300.—	8.440.80	Poz. 1. Podróże służbowe i delegacje			4.000.— „																																																			
										Poz. 2. Przesiedlenia			4.500.— „																																																			
				Razem § 3:									8.500.— zł.																																																			
		5		Pomieszczenie	185.289.—	—	185.289.—	185.577.—	83.422.25	Poz. 1. Komorne i należności uboczne			19.316.— zł.																																																			
										Poz. 2. Opał, światło i utrzymanie porządku			165.973.— „																																																			
				Razem § 5:									185.289.— zł.																																																			
		6		Wydatki biurowe	12.490.—	—	12.490.—	16.685.—	6.722.90	Poz. 1. Materiały pisarskie			3.990.— zł.																																																			
										Poz. 2. Druki			6.550.— „																																																			
										Poz. 3. Książki i pisma			1.950.— „																																																			
				Razem § 6:									12.490.— zł.																																																			
		7		Inwentarz biurowy	41.500.—	—	41.500.—	2.000.—	5.493.60	Poz. 1. Zakup inwentarza			40.000.— zł.																																																			
										Poz. 2. Naprawa inwentarza			1.500.— „																																																			
				Razem § 7:									41.500.— zł.																																																			
		8		Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	2.950.—	—	2.950.—	1.400.—	1.333.23	Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne			2.950.— zł.																																																			
		9		Wydawnictwa	7.600.—	—	7.600.—	1.000.—	1.000.—	Druk sprawozdań szkolnych, skryptów, regulaminów, instrukcji warsztatowych, tabel itp.			7.600.— „																																																			
		11		Drobne wydatki	5.200.—	—	5.200.—	5.500.—	16.267.41	Na wydatki połączone z poświęceniem Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych i inne nieprzewidziane drobne wydatki			5.200.— „																																																			

Dz.	Roz.	§	Poz	Wyszczególnienie	Wydatki na rok 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a																																																						
					Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem																																																									
VI	12			Pomoce naukowe	178.806.—	150.000.—	328.806.—	560.300.—	1.431.126.—	Wydatki zwyczajne: Poz. 1. Materiały naukowe 36.590.— zł. Poz. 2. Napęd i ruch warsztatów i pracowni 134.466.— „ Poz. 3. Biblioteka 7.750.— „ Razem wydatki zwyczajne § 12: 178.806.— zł.																																																						
	13			Koszty wyjazdów naukowych	1.250.—	—	1.250.—	1.250.—	—	Nadzwyczajne: Dalsze urządzenie Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych 150.000.— zł. Koszta wycieczek uczniów oraz wyjazdów naukowych dyrektorów i nauczycieli 1.250.— „																																																						
	14			Zapomogi i zasiłki	792.063.—	—	792.063.—	1.215.650.—	1.673.393.95	Poz. 1. Zasiłki dla ognisk młodzieży rzemieślniczej 5.000.— „ Poz. 2. Wydatki osobowe dla szkół zawodowych, przemysłowych, kupieckich, kształcących, górniczych i wiejskich 622.063.— „ Poz. 3. Wydatki rzeczowe szkół wymienionych pod poz. 2. 10.000.— „ Poz. 4. Zapomogi dla instytucji utrzymujących szkoły i kursy zawodowe 155.000.— „ Razem § 14: 792.063.— zł.																																																						
	19			Urządzenie kursów	11.932.—	—	11.932.—	5.000.—	—	Kursy kształcące dla nauczycieli 11.932.— zł.																																																						
	21			Fundusz obrotowy	80.000.—	—	80.000.—	80.000.—	20.000.—	Fundusz pomocniczy zwrotny dla prowadzenia zakładów wytwórczych w Bielsku i Katowicach 80.000.— zł.																																																						
VII				Konserwatorium muzyczne	256.663.—	—	256.663.—	296.683.—	339.456.29																																																							
	1			Uposażenie	184.428.—	—	184.428.—	211.033.—	280.895.99	Etat:																																																						
										<table><tr><th rowspan="2">Wyszczególnienie</th><th colspan="6">Dyrektorzy, nauczyciele, sekretarze</th><th colspan="6">Funkcjonariusze niżsi</th><th rowspan="2">Ogółem</th></tr><tr><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>Razem</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Na rok 1932/33</td><td>1</td><td>5</td><td>19</td><td>1</td><td>1</td><td>27</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>4</td><td>31</td></tr><tr><td>Na rok 1931/32</td><td>1</td><td>5</td><td>19</td><td>1</td><td>1</td><td>27</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>4</td><td>31</td></tr></table>	Wyszczególnienie	Dyrektorzy, nauczyciele, sekretarze						Funkcjonariusze niżsi						Ogółem	V	VI	VII	VIII	IX	Razem	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Razem	Na rok 1932/33	1	5	19	1	1	27	1	1	—	1	1	4	31	Na rok 1931/32	1	5	19	1	1	27	1	1	—	1	1	4	31
	Wyszczególnienie	Dyrektorzy, nauczyciele, sekretarze						Funkcjonariusze niżsi						Ogółem																																																		
		V	VI	VII	VIII	IX	Razem	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Razem																																																			
	Na rok 1932/33	1	5	19	1	1	27	1	1	—	1	1	4	31																																																		
	Na rok 1931/32	1	5	19	1	1	27	1	1	—	1	1	4	31																																																		
											Nauczyciele i urzędnicy 177.446.— zł. Funkcjonariusze niżsi 6.982.— „ Razem § 1: 184.428.— zł.																																																					
	2				Różne wydatki osobowe	5.215.—	—	5.215.—	5.890.—	5.554.50	Opłaty do Kas Chorych i ubezpieczeniowe 5.215.— zł.																																																					
	3				Podróże służbowe i przesiedlenia	2.300.—	—	2.300.—	11.000.—	192.—	Koszty podróży służbowych 2.300.— „																																																					
5				Pomieszczenie	52.203.—	—	52.203.—	52.460.—	38.708.83	Poz. 1. Komornie i należności uboczne 36.900.— „ Poz. 2. Opał, światło i utrzymanie porządku 15.303.— „ Razem § 5: 52.203.— „																																																						
6				Wydatki biurowe	1.180.—	—	1.180.—	1.700.—	1.931.22	Poz. 1. Materiały pisarskie 480.— zł. Poz. 2. Druki 500.— „ Poz. 3. Książki, pisma i mapy 200.— „ Razem § 6: 1.180.— zł.																																																						

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a	
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem				
VII	7			Inwentarz biurowy	677.—	—	677.—	1.000.—	74.90	Poz. 1. Zakup inwentarza	522.— zł.
										Poz. 2. Naprawa inwentarza	155.— „
										Razem § 7:	677.— zł.
	8			Wydatki pocztowe, telegra- ficzne i telefoniczne	400.—	—	400.—	400.—	1.091.87	Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	400.— zł.
	9			Wydawnictwa	500.—	—	500.—	500.—	—	Wydawnictwa nut i t. p.	500.— „
	11			Drobne wydatki	160.—	—	160.—	200.—	50.—	Drobne nieprzewidziane wydatki	160.— „
	12			Pomoce naukowe	6.000.—	—	6.000.—	8.000.—	10.956.98	Zakup książek, nut itp.	6.000.— „
	13			Popisy i koncerty	1.600.—	—	1.600.—	2.000.—	—	Druk afiszów i programów, koszty rozlepiania itp.	1.600.— „
VIII	14			Zasiłki i stypendja	2.000.—	—	2.000.—	2.500.—	200.—	Zasiłki i stypendja dla najzdolniejszych, lecz biednych uc- niów i uczennic	2.000.— „
				Konserwator i Muzeum Śląskie	114.393.—	—	114.393.—	127.999.—	334.793.06		
	1			Uposażenie	41.587.—	—	41.587.—	41.484.—	41.320.80	Etat:	
										Wyszcze- gólnienie	
										Dyrektor i urzędnicy	
										Funkcjonarj. niżsi	
										Ogółem	
										V VI VII VIII IX X XII Razem XIII XV XVI Razem	
										Na rok 1932/33	1 1 1 2 2 1 1 9 1 1 1 3 12
										Na rok 1931/32	1 — 1 3 3 1 — 9 1 1 1 3 12
										Poz. 1. Urzędnicy	37.001.— zł.
										Poz. 2. Funkcjonariusze niżsi	4.586.— „
										Razem § 1:	41.587.— zł.
	2			Różne wydatki osobowe	1.681.—	—	1.681.—	2.515.—	—	Opłaty do Kas Chorych i ubezpieczeniowe	1.681.— zł.
	3			Podróże służbowe i przesiedle- nia	5.000.—	—	5.000.—	7.000.—	6.748.27	Podróże służbowe i przesiedlenia	5.000.— „
	6			Wydatki biurowe	750.—	—	750.—	1.000.—	962.16	Poz. 1. Materiały pisarskie	400.— „
										Poz. 2. Druki	300.— „
										Poz. 3. Książki i pisma	50.— „
										Razem § 6:	750.— zł.
	7			Inwentarz biurowy	2.650.—	—	2.650.—	3.300.—	20.379.75	Poz. 1. Zakup inwentarza (gablot, szaf muzealnych i t. p.)	2.000.— zł.
										Poz. 2. Naprawa inwentarza	650.— „
										Razem § 7:	2.650.— zł.

Dz.	Roz.	§	Poz.	Wyszczególnienie	Wydatki na 1932/33			Budżet 1931/32	Wykonanie budżetu 1930/31	O b j a ś n i e n i a
					Zwyczajne	Nad- zwyczajne	Razem			
VIII		8		Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne	160.—	—	160.—	200.—	378.58	Wydatki pocztowe, telegraficzne i telefoniczne 160.— zł.
		9		Wydawnictwa	8.000.—	—	8.000.—	10.000.—	9.973.40	Wydawnictwa drukiem prac na tematy śląskie 8.000.— ..
		11		Drobne wydatki	765.—	—	765.—	500.—	234.40	Nieprzewidziane wydatki 765.— ..
		12		Biblioteka i zbiory muzealne	37.800.—	—	37.800.—	42.000.—	218.932.43	Poz. 1. Zakup książek do biblioteki, wydatki na dział przyrodniczo-geologiczny, zoologiczny, botaniczny, sztuki kościelnej itp.; konserwacja istniejących zbiorów 34.800.— .. Poz. 2. Wynagrodzenie ekspertów oraz kolektorów 3.000.— .. Razem § 12: 37.800.— zł.
		22		Konserwacja i inwentaryzacja zabytków	16.000.—	—	16.000.—	20.000.—	35.863.25	Poz. 1. Wydatki na konserwację i restaurację kościołów i innych zabytków 12.000.— zł. Poz. 2. Inwentaryzacja zabytków 4.000.— .. Razem § 22: 16.000.— zł.

Projekt preliminarza budżetowego na rok 1932/33 Drukarni Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach

D O C H O D Y			R O Z C H O D Y		
Objaśnienia			Objaśnienia		
Produkcja zasadnicza (obróć)	275.000.— zł.		1	Administracja	25.400.— zł.
					Pensja kierownika i 3 urzędników 21.700.— zł.
					Remuneracja dla kierownika . . . 1.500.— „
					Remuneracja dla 1 ksiązkowego . . . 1.000.— „
					Remuneracja dla 2 urzędników . . . 1.200.— „
					Razem: 25.400.— zł.
			2	Koszty eksploatacji . .	181.900.— zł.
					Płaca personelu technicznego . . . 80.000.— zł.
					Remuneracja dla personelu technicznego . . . 2.000.— „
					Zakup papieru 78.300.— „
					Zakup materiałów pomocniczych . . 10.000.— „
					Komorne 5.600.— „
					Opał, światło, siła pędu 6.000.— „
					Razem: 181.900.— zł.
			3	Świadczenia socjalne .	7.500.— zł.
					Kasa Chorych 1.450.— zł.
					Ubezpieczenie inwalidzkie 1.350.— „
					Ubezpieczenie na bezrobocie 800.— „
					Ubezpieczenie pracowników umysłowych 1.900.— „
					Ubezpieczenie od nieszczęśliwych wypadków 2.000.— „
					Razem: 7.500.— zł.
			4	Inwestycje	2.000.— zł.
					Konserwacja i naprawa inwentarza 2.000.— zł.
			5	Koszty sprzedaży . .	1.800.— zł.
					Portorja i opakowanie 1.800.— „
			6	Amortyzacja	12.500.— zł.
					Amortyzacja inwentarza 12.500.— „
			7	Różne wydatki	11.450.— zł.
					2½% podatku obrotowego 7.563.— „
					2‰ opłaty stempłowej 607.— „
					Świadectwo przemysłowe 300.— „
					Telefony i telegramy 750.— „
					Utrzymanie porządku (wydatki osobowe) 200.— „
					Mydło i pranie ręczników 300.— „
					Wydatki biurowe 300.— „
					Ubezpieczenie inwentarza 200.— „
					Pomoc doraźna i opatrunki 200.— „
					Koszty podróży i diety 200.— „
					Drobne i nieprzewidziane wydatki 830.— „
					Razem: 11.450.— zł.
Czysty zysk Drukarni .	32.450.— zł.			Razem:	242.550.— zł.

Załącznik do Cz. II dz. V § 13 budżet ślaski 1932/33.

Preliminarz budżetowy Wojewódzkiego Funduszu Drogowego na rok 1932/33 w założeniu, iż ustawa drogowa przed 1 kwietnia 1932 r. nie będzie uchwalona.**D o c h o d y.**

§	Wyszczególnienie	Dochody w złotych			O b j a ś n i e n i a
		Zwyczajne	Nadzwyczajne	R a z e m	
1	Zwrot udzielonych pożyczek	317.000.—	—	317.000.—	Zwrot rat amortyzacyjnych od udzielonych pożyczek drogowych, których opłaty wpływać mają w okresie budżetowym 1932/33.
2	Odsetki od lokat	10.000.—	—	10.000.—	Odsetki od lokaty Funduszu Drogowego w P. K. O. i w Banku Rolnym.
3	Opłaty od pojazdów mechanicznych	1.493.000.—	—	1.493.000.—	Opłaty pobierane na podstawie art. 4-tego ustawy z 30. marca 1931 r. o Wojewódzkim Funduszu Drogowym Dz. U. Śl. Nr. 6, poz. 14. Poz. 1. Opłaty od samochodów osobowych (1492 pojazdy) 810.000.— zł. Poz. 2. Opłaty od samochodów ciężarowych (608 pojazd.) 525.000.— „ Poz. 3. Opłaty od autobusów (75 pojazdów) 65.000.— „ Poz. 4. Opłaty od motocykli (1423 pojazdy) 85.000.— „ Poz. 5. Opłaty od innych pojazdów mechanicznych 8.000.— „ Razem § 3: 1.493.000.— zł.
4	Opłaty od pojazdów za przewóz towarów	1.000.—	—	1.000.—	Opłaty pobierane na podstawie art. 6. ustawy o Wojew. Funduszu Drogowym: Poz. 1. Opłaty od pojazdów mechanicznych 500.— zł. Poz. 2. Opłaty od pojazdów konnych 500.— „ Razem § 4: 1.000.— zł.
5	Opłaty od biletów za przejazdy pojazdami mechanicznymi	140.000.—	—	140.000.—	Opłaty pobierane na zasadzie art. 15 ustawy o Wojew. Funduszu Drogow.
6	Opłaty od reklam	5.000.—	—	5.000.—	Opłaty pobierane na podstawie art. 16 ustawy o Wojew. Funduszu Drogow.
7	Grzywny	25.000.—	—	25.000.—	Grzywny pobierane za przekroczenie przepisów porządkowych na drogach publicznych (art. 2, punkt 3 ustawy o Wojew. Funduszu Drogow.).
8	Dotacje	2.025.985.—	—	2.025.985.—	Dotacja Skarbu Śląskiego na podstawie postanowień art. 2, ust. 6, ustawy z dnia 30. marca 1931 r. o Wojew. Funduszu Drogowym (Dz. Ust. Śl. Nr. 6, poz. 14).
9	Inne wpływy	25.000.—	—	25.000.—	Opłaty od próbných numerów rejestracyjnych pojazdów mechanicznych.
	Razem dochody:	4.041.985.—	—	4.041.985.—	

Załącznik do Cz. II dz. V § 13 budżet śląski 1932/33

Preliminarz budżetowy Wojewódzkiego Funduszu Drogowego na rok 1932/33 w założeniu, iż ustawa drogowa przed 1 kwietnia 1932 r. nie będzie uchwalona.

§	Wyszczególnienie	Preliminuje się na okres 1932/33			O b j a ś n i e n i a
		Zwyczajne	Nadzwyczajne	R a z e m	
	Wydatki z Wojewódzkiego Funduszu Drogowego .	2.294.604.—	1.747.281.—	4.041.885.—	
1	Wydatki osobowe	64.000.—	—	64.000.—	Poz. 1. Uposażenie i rozjazdy 3 inżynierów drogowych, do kierowania robotami przy budowie dróg ulepszonych, projektowanych w przyszłości jako drogi państwowe i wojewódzkie, referent Wojewódzkiego Funduszu Drogowego. Z uwagi na likwidację Wojewódzkiego Kierownictwa Budowy Dróg w Katowicach i referatu drogowego Wojewódzkiego Urzędu Budownictwa w Cieszynie. Uposażenie wraz z kosztami podróży $4 \times (600 \times 12 + 300 \times 10) =$ 40.600.— zł. Poz. 2. Uposażenie i ryczałty rozjazdowe dwóch drogomistrzów na drogach Katowice — Lubliniec i Skoczów — Jaworzynka $2 \times 400 \times 12 =$ 9.600.— zł. Poz. 3. Likwidacja Wojewódzkiego Kierownictwa Budowy Dróg w Katowicach i referatu drogowego Wojewódzkiego Urzędu Budownictwa w Cieszynie, 2 siły techniczne, biurowa i maszynistka $(250 + 350 + 2 \times 600) \times 6$ 10.800.— „ Poz. 4. Druki, papier i t. d. 1800 (W. K. B. D.) + 1200 (W. U. B.) 3.000.— „ Razem § 1: 64.000.— zł.
2	Wydatki administracyjne	8.000.—	—	8.000.—	Oplata ryczałtowa za obrót czekowy na koncie głównym P. K. O., druki, książki, wydatki związane z przeprowadzeniem kontroli władz wymiarowych, koszt podróży i t. p.
3	Odszkodowanie dla władz wymiarowych	81.950.—	—	81.950.—	Odszkodowanie dla władz wymiarowych 5% od wpływów, przewidzianych w §§ 4, 5 i 6 dochodów.
4	Opracowanie projektów i studia dróg	12.000.—	—	12.000.—	Opracowanie projektów i studia dróg (płace dwóch rysunków i przybory rysunkowe).
5	Renty drogowe na drogi b. prowincjonalne	330.000.—	—	330.000.—	Renty dla samorządów na drogi b. prowincjonalne, obliczone według zawartych i dotąd obowiązujących umów jak w zał. 1) — 216.586 km.
6	Subwencje na drogi bezpieczeństwa	50.000.—	—	50.000.—	Subwencja dla samorządów na drogi bezpieczeństwa, podane jak w zał. 2) do budżetu — 36.190 km.
7	Utrzymanie drogi państwowej Cieszyn—Bielsko	207.280.—	—	207.280.—	Poz. 1. Maziowanie podwójne drogi kitonowej 9 km. 131.800.— zł. Poz. 2. Trzecie maziowanie 5,3 km. 43.725.— „ Poz. 3. Utrzymanie pozostałych odcinków i drobne roboty konserwacyjne (wodościki w Świątoszówce, drzewka, poręcze, bankiety) 31.755.— „ Razem § 7: 207.280.— zł.
8	Subwencja dla samorządów na utrzymanie dróg projektowanych w przyszłości jako drogi państwowe i wojewódzkie	1.264.374.—	—	1.264.374.—	Poz. 1. Subwencja dla 6-ciu powiatów na utrzymanie i drobne remonty dróg, projektowanych w przyszłości jako drogi państwowe i wojewódzkie według zał. 3 na km. 319.98 1.034.374.— zł. Poz. 2. Przebudowa i utrzymanie mostów na tychże drogach 110.000.— „ Poz. 3. Zakup materiałów kamiennych na rok 1933/34 120.000.— „ Razem § 8: 1.264.374.— zł.

§	Wyszczególnienie	Preliminuje się na rok 1932/33			O b j a ś n i e n i a
		Zwyczajne	Nadzwyczajne	R a z e m	
9	Splata rat za roboty kredytowane oraz subwencje dla samorządów na przebudowy dróg projektowanych w przyszłości jako drogi państwowe i wojewódzkie	—	1.726.281.—	1.726.281.—	§ 9. Nadzwyczajne: Poz. 1. Zawiesz — Żory — beton 4 km. dalsze raty robót kredytowanych wraz z odsetkami 191.300.— zł. Poz. 2. Mysłowice — Oświęcim — komdrobit 4,3 km. raty robót kredytowanych wraz z odsetkami 164.600.— „ Poz. 3. Zawiesz — Żory — asfalt — 7,7 km., dalsze raty robót kredytowanych wraz z odsetkami 385.500.— „ Poz. 4. Piekary — Tarn. Góry — asfalt 11 km., pozostała należność za roboty kredytowe wraz z odsetkami 349.400.— „ Poz. 5. Tychy — Nowy Bieruń — trwała nawierzchnia 2 km. — budowa 220.000.— „ Poz. 6. Przebudowa drogi Halemba — Nowa Wieś na terenie powiatu katowickiego na półbruczek 3,5 km. (materiał dostarczony w roku 1931/32) 52.686.— „ Poz. 7. Dokończenie asfaltowania przełożeń drogi Dzie-dzice — Bielsko 1,2 km. 132.795.— „ Poz. 8. Bielsko — Bystra, asfalt i półbruczek (1.980 + 0,450) 230.000.— „ Razem § 9: 1.726.281.— zł.
10	Subwencje dla najbiedniejszych samorządów na przebudowę i utrzymanie dróg powiatowych i gminnych	277.000.—	—	277.000.—	Poz. 1. Subwencje dla gmin najbiedniejszych na budowę i utrzymanie dróg 130.000.— zł. Poz. 2. Subwencje dla Wydziału Pow. w Lublińcu na utrzymanie dróg 100.000.— „ Poz. 3. Subwencja na budowę drogi Herby Śląskie — Boronów — Piasek 47.000.— „ Razem § 10: 277.000.— zł.
11	Wykupno gruntów	—	21.000.—	21.000.—	Pozostałość należności za wykupienie gruntu na drodze Skoczów — Koniaków 21.000.— zł.

Preliminarz Zakładu dla umysłowo-chorych w Lublińcu na rok 1932/33

(Cz. II. Dz. IX. § 12 budżetu śląskiego)

Dz.	Roz.	§	Poz.	D o c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a
		12		Dochody zwyczajne			
			2	Zwrot części kosztów umundurowania funkcjonariuszów	3.373.—	5.500.—	Według art. 19 ustawy uposażeniowej z 9. X. 1923 r. (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 116, poz. 924) i ustawy z dnia 8. VII. 1925 r. (Dz. Ust. Śl. Nr. 11. poz. 28) pokrywają funkcjonariusze 25% kosztów umundurowania.
			5	Pomieszczenie	73.650.—	24.600.—	a) czynsz za mieszkania służbowe 46.655.— zł. b) za światło i prąd 22.000 kwg. à 0,46 zł. 10.120.— „ c) opłata za zużycie wody dostarczanej przez Zakład 51.500 kbm. à 0,25 zł. 12.875.— „ d) Dom Pracy Przymusowej za ogrzewanie, koks i t. p. 4.000.— „
			8	Inne dochody	9.100.—	8.900.—	a) zwrot kosztów pogrzebu 2.000.— „ b) szósta rata za młyn 1.500.— „ c) różne (za furmanki, za skóry z własnego uboju, za starzyznę, procent z banków i P. K. O., dochód za przypadłe wadła i kaucje i inne) 5.600.— „
			10	Zwrot kosztów utrzymania	1.268.625.—	1.828.923.—	a) przez Województwo: za 796 chorych miejscowo i krajowo ubogich à 1,75 względnie 3,50 zł. 512.534.— „ b) przez Wydziały Powiatowe: za 790 chorych miejscowo ubogich à 1,75 zł. 504.613.— „ c) za chorych prywatnych, podsądnych, członków kas cho- rych z innych województw 143.445.— „ 1) prywatni chorzy: 1 chory à 11.— zł. 4.015.— 15 chorych à 7.— zł. 38.325.— 20 chorych à 3,50 zł. 25.550.— 2) chorzy z innych Województw: 1 chory à 12.— zł. 4.380.— 5 chorych à 9.— 16.425.— 20 chorych à 4,50 zł. 32.850.— 15 chorych à 4,00 zł. 21.900.— d) zwrot kosztów żywienia 75 korygendów à 1,10 zł. 30.113.— „ e) zwrot kosztów żywienia personelu zakładowego: 1) 1 osoba à 3,48 zł. 1.270.— 2) 100 osób à 2,10 zł. 76.650.—
			11	Dochód z warsztatów	10.000.—	10.000.—	a) za prace dla folwarku, cegielni, Domu Pracy Przymu- sowej i inne 5.000.— „ b) dochód z tartaku (tarcie drzewa, sprzedaż trocin, od- padków drzewa i t. p.) 5.000.— „
			12	Dochód z gospodarstwa zakładowego	32.047.—	48.280.—	a) dochód z hodowli trzody chlewnej 12.047.— „ b) dochód z ogrodnictwa 20.000.— „
			13	Czysty zysk z gospodarstwa rolnego	22.000.—	15.575.—	Według preliminarza.
				Razem dochody zwyczajne:	1.418.795.—	1.941.778.—	

Dz.	Roz.	§	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a																																																																																																									
		12		Rozchód zwyczajny																																																																																																												
			1	Uposażenie	642.039.—	767.892.—	<table><tr><th colspan="14">Etat na rok 1932/33</th><th>Ra- zem</th></tr><tr><th>Personel</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th><th></th><th></th></tr><tr><td>Sanitarny</td><td>1</td><td>2</td><td>4</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td><td>2</td><td>11</td><td>17</td><td>35</td><td>110</td><td>—</td><td></td><td>184</td></tr><tr><td>Administr.</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>3</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td></td><td>12</td></tr><tr><td>Techniczn.</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>2</td><td>6</td><td>11</td><td>3</td><td>3</td><td>—</td><td></td><td>26</td></tr><tr><td>Służba</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>14</td><td></td><td>14</td></tr><tr><td>Razem</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td></td><td>236</td></tr></table>	Etat na rok 1932/33														Ra- zem	Personel	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI			Sanitarny	1	2	4	—	—	2	2	11	17	35	110	—		184	Administr.	—	—	1	3	—	1	1	2	3	—	—	1		12	Techniczn.	—	—	—	—	1	—	2	6	11	3	3	—		26	Służba	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14		14	Razem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		236
Etat na rok 1932/33														Ra- zem																																																																																																		
Personel	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI																																																																																																				
Sanitarny	1	2	4	—	—	2	2	11	17	35	110	—		184																																																																																																		
Administr.	—	—	1	3	—	1	1	2	3	—	—	1		12																																																																																																		
Techniczn.	—	—	—	—	1	—	2	6	11	3	3	—		26																																																																																																		
Służba	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14		14																																																																																																		
Razem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		236																																																																																																		
			2	Inne wydatki osobowe	55.243.—	120.594.—	<table><tr><td>1 duszpasterz za wynagrodzeniem ryczałtowem.</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>a) uposażenie</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>522.254.— zł.</td><td></td></tr><tr><td>b) dodatek funkcyjny dla lekarzy i dla kierown. warsztatów</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>13.141.— „</td><td></td></tr><tr><td>c) dodatek mieszkaniowy</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>104.964.— „</td><td></td></tr><tr><td>d) wynagrodzenie ryczałtowo płatnych</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>1.680.— „</td><td></td></tr></table>	1 duszpasterz za wynagrodzeniem ryczałtowem.															a) uposażenie													522.254.— zł.		b) dodatek funkcyjny dla lekarzy i dla kierown. warsztatów													13.141.— „		c) dodatek mieszkaniowy													104.964.— „		d) wynagrodzenie ryczałtowo płatnych													1.680.— „																															
1 duszpasterz za wynagrodzeniem ryczałtowem.																																																																																																																
a) uposażenie													522.254.— zł.																																																																																																			
b) dodatek funkcyjny dla lekarzy i dla kierown. warsztatów													13.141.— „																																																																																																			
c) dodatek mieszkaniowy													104.964.— „																																																																																																			
d) wynagrodzenie ryczałtowo płatnych													1.680.— „																																																																																																			
			3	Podróże służbowe i przesiedlenia	3.000.—	4.400.—	<table><tr><td>a) remuneracje, zapomogi, opłata szkolna oraz opłata za kursy zimowe dla pielęgniarzy</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>5.000.— „</td><td></td></tr><tr><td>b) odszkodowanie za przejazd koleją</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>8.380.— „</td><td></td></tr><tr><td>c) umundurowanie personelu, opał i światło</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>26.713.— „</td><td></td></tr><tr><td>d) ubezpieczenie funkcjonariuszów i pomoc lekarska</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>15.150.— „</td><td></td></tr></table>	a) remuneracje, zapomogi, opłata szkolna oraz opłata za kursy zimowe dla pielęgniarzy													5.000.— „		b) odszkodowanie za przejazd koleją													8.380.— „		c) umundurowanie personelu, opał i światło													26.713.— „		d) ubezpieczenie funkcjonariuszów i pomoc lekarska													15.150.— „																																														
a) remuneracje, zapomogi, opłata szkolna oraz opłata za kursy zimowe dla pielęgniarzy													5.000.— „																																																																																																			
b) odszkodowanie za przejazd koleją													8.380.— „																																																																																																			
c) umundurowanie personelu, opał i światło													26.713.— „																																																																																																			
d) ubezpieczenie funkcjonariuszów i pomoc lekarska													15.150.— „																																																																																																			
			4	Środki lokomocji	9.400.—	10.500.—	<table><tr><td>a) koszty podróży funkcjonariuszów Zakładu</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2.400.— „</td><td></td></tr><tr><td>b) koszty podróży urzędników technicznych Urzędu Wojewódzkiego</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>600.— „</td><td></td></tr></table>	a) koszty podróży funkcjonariuszów Zakładu													2.400.— „		b) koszty podróży urzędników technicznych Urzędu Wojewódzkiego													600.— „																																																																												
a) koszty podróży funkcjonariuszów Zakładu													2.400.— „																																																																																																			
b) koszty podróży urzędników technicznych Urzędu Wojewódzkiego													600.— „																																																																																																			
			5	Pomieszczenie	128.556.—	181.600.—	<table><tr><td>a) za furmanki, dostarczone przez folwark</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>6.000.— „</td><td></td></tr><tr><td>b) utrzymanie koni zakładowych</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2.500.— „</td><td></td></tr><tr><td>c) utrzymanie wozów, uprząży itp.</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>900.— „</td><td></td></tr></table>	a) za furmanki, dostarczone przez folwark													6.000.— „		b) utrzymanie koni zakładowych													2.500.— „		c) utrzymanie wozów, uprząży itp.													900.— „																																																													
a) za furmanki, dostarczone przez folwark													6.000.— „																																																																																																			
b) utrzymanie koni zakładowych													2.500.— „																																																																																																			
c) utrzymanie wozów, uprząży itp.													900.— „																																																																																																			
			6	Wydatki biurowe	12.432.—	18.227.—	<table><tr><td>a) opał 2.262 ton węgla (groszek i kostka)</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>67.774.— „</td><td></td></tr><tr><td>352 „ koksu</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>12.882.— „</td><td></td></tr><tr><td>b) światło</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>7.500.— „</td><td></td></tr><tr><td>c) utrzymanie porządku (mydło, terpentyna, szczotki itp.)</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>7.000.— „</td><td></td></tr><tr><td>d) konserwacja i drobny remont</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>20.000.— „</td><td></td></tr><tr><td>e) ubezpieczenie, patronat, podatki, opłata za badanie kotłów</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>12.000.— „</td><td></td></tr><tr><td>f) czyszczenie kominów</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>1.400.— „</td><td></td></tr></table>	a) opał 2.262 ton węgla (groszek i kostka)													67.774.— „		352 „ koksu													12.882.— „		b) światło													7.500.— „		c) utrzymanie porządku (mydło, terpentyna, szczotki itp.)													7.000.— „		d) konserwacja i drobny remont													20.000.— „		e) ubezpieczenie, patronat, podatki, opłata za badanie kotłów													12.000.— „		f) czyszczenie kominów													1.400.— „	
a) opał 2.262 ton węgla (groszek i kostka)													67.774.— „																																																																																																			
352 „ koksu													12.882.— „																																																																																																			
b) światło													7.500.— „																																																																																																			
c) utrzymanie porządku (mydło, terpentyna, szczotki itp.)													7.000.— „																																																																																																			
d) konserwacja i drobny remont													20.000.— „																																																																																																			
e) ubezpieczenie, patronat, podatki, opłata za badanie kotłów													12.000.— „																																																																																																			
f) czyszczenie kominów													1.400.— „																																																																																																			
							<table><tr><td>a) przybory biurowe, druki, książki, papier i ryczałt kancelaryjny</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4.932.— „</td><td></td></tr><tr><td>b) książki i pisma (czasopisma lekarskie i subwencje dla czasopism lekarskich)</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>3.500.— „</td><td></td></tr><tr><td>c) telefony, telegramy, porto i radio</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4.000.— „</td><td></td></tr></table>	a) przybory biurowe, druki, książki, papier i ryczałt kancelaryjny													4.932.— „		b) książki i pisma (czasopisma lekarskie i subwencje dla czasopism lekarskich)													3.500.— „		c) telefony, telegramy, porto i radio													4.000.— „																																																													
a) przybory biurowe, druki, książki, papier i ryczałt kancelaryjny													4.932.— „																																																																																																			
b) książki i pisma (czasopisma lekarskie i subwencje dla czasopism lekarskich)													3.500.— „																																																																																																			
c) telefony, telegramy, porto i radio													4.000.— „																																																																																																			

Dz.	Roz.	§	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a
		12	8	Inne wydatki	63.386.—	17.000.—	a) koszty urządzenia 50 pogrzebów à 40.— zł. 2.000.— zł. b) różne (tytuł dla chorych, wydatki na ochronkę, świece do kaplicy, wyciągi katastralne i t. p.) 11.385.— „ c) spłata długów hipotecznych (układ Polsko-Niemiecki) 50.000.— „
			9	Remont i konserwacja budynków	35.000.—	30.000.—	Roboty murarskie, blacharskie, malarskie, dekarские itp.
			10	Koszty utrzymania chorych i personelu	441.495.—	732.785.—	a) żywienie chorych, personelu i korygendów: 1) żywienie chorych 259.993.— „ 2) żywienie personelu 70.445.— „ 3) żywienie korygendów 30.113.— „ b) leczenie chorych 20.500.— „ c) ubieranie chorych, pościel, przybory krawieckie i t. p. 60.444.— „
			11	Inwentarz	17.500.—	37.913.—	a) zakup przyborów kuchennych i inwentarza 6.500.— „ b) naprawa inwentarza, przybory introligatorskie i inne 3.500.— „ c) zakup drzewa dla tartaku 7.500.— „
			12	Gospodarstwo zakładowe	9.744.—	18.080.—	a) hodowla trzody chlewnej (zakup słomy, karmy, szczepienie, apteka i inne) 5.744.— „ b) ogrodnictwo (nawozy sztuczne, obornik, nasiona, drzewka, krzewy, rośliny doniczkowe i inne) 4.000.— „
			13	Wydatki na laboratorium	1.000.—	3.000.—	zakup próbek: stożków i t. p.
				Razem rozchody zwyczajne:	1.418.795.—	1.941.778.—	
				Rozchody nadzwyczajne:	—	—	
				Z e s t a w i e n i e:			
				Dochód zwyczajny	1.418.795.—	1.941.778.—	
				Rozchód zwyczajny	1.418.795.—	1.941.778.—	
				Nadwyżka — Niedobór	—	—	

Gospodarstwo rolne

Załącznik do poz. 13 budżetu Zakładu dla umysłowo-chorych w Lublińcu

Poz.	D o c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32
1	Ziemioplody	115 000.—	115 000.—	1	Administracja (1 lustrator, 1 radca, 1 elew, 1 młynarz i 1 palacz)	13 739.—	10 500.—
2	Obora	70 000 —	61.000.—	2	Robocizna	45.000.—	45.425 —
3	Konie	12.000.—	13.500.—	3	Budynki i meljoracje	5 000.—	4 000.—
4	Młyn	50.000.—	62.000.—	4	Inwentarz martwy	10.000 —	15.500.—
5	Zwrot składek ubezpieczeniowych	3.500.—	4.000.—	5	Konie	3.000.—	2.000.—
6	Inne różne dochody	1 500.—	500.—	6	Opał, światło, magazyn	13.000 —	15.000.—
				7	Nawozy	32.000.—	36.000 —
				8	Ciężary publiczne	2.000 —	2.000.—
				9	Ziemioplody	27.000.—	10 000.—
				10	Obora	30 000.—	40.000.—
				11	Młyn	47 261.—	58.000.—
				12	Różne inne wydatki	2.000.—	2.000 —
					Pozostaje do dyspozycji Zakładu	22.000 —	15.575 —
	R a z e m :	252 000.—	256 000 —		R a z e m :	252.000.—	256.000.—

Preliminarz Zakładu dla umysłowo-chorych w Rybniku na rok 1932/33

(Cz. II. Dz. IX. § 12 budżetu śląskiego)

Dz.	Roz.	§	Poz.	D o c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a
		12		Dochody zwyczajne			
			2	Zwrot części kosztów umundurowania funkcjonariuszów	3.500.—	6.215.—	Według art. 19 ustawy uposażeniowej z 9. X. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) i ust. z dnia 8. VII. 1925 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28) pokrywają funkcjonariusze 25% kosztów umundurowania.
			5	Pomieszczenie	80.383.—	17.200.—	a) czynsze za mieszkanie służbowe 55.984.— zł. b) na światło, prąd, liczniki i gaz 23.997 kwg. à 0.1821.390 m ³ gazu 5.959.— „ c) opłata za zużycie wody, dostarczonej przez Zakład 14.680 kbm. à 0,25 zł. 3.700.— „ d) czynsz za najem koszar, szopy i od lokatorów prywatn.
			8	Inne dochody	189.398.—	167.595.—	a) zwrot kosztów pogrzebu 2.200 „ b) zwrot kosztów prania bielizny dla wojska 120.— „ c) różne (za farmanki, za skóry własnego uboju, starzyznę, procent z banków i P.K.O., dochód za przepadłe wadja i inne 12.400.— „ d) dochód z tytułu prowadzenia zakładu matolek . . . 164.678.— „ e) dochód z Śl. Zakładu dla Głuchoniemych 10.000.— „
			10	Zwrot kosztów utrzymania	1.079.756	1.674.726.—	a) przez Województwo: za 715 chorych miejscowo i krajowo ubogich à 1,75 względnie à 3,50 zł. 517.643.— „ b) Wydziały Powiatowe: za 609 chorych miejscowo — ubogich à 1,75 388.999.— „ c) za chorych prywatnych, podsądnych członków kas chorych i innych województw 135.414.— „ 1) prywatni chorzy: 6 chorych à 11,— zł. 15.330.— 39 chorych à 3,50 zł. 49.822.— 2) chorzy z innych województw: 17 chorych à 4,50 zł. 27.922.— 29 chorych à 4,— zł. 42.340.— d) zwrot kosztów żywienia personelu (zakł. i artykuły dla pacjentów): 1) 14 osób à 3,— zł. 15.330.— „ 2) 10 osób à 2,10 zł. 7.665 — „ 3) artykuły dla pacjentów 14.705.— „
			11	Dochód z warsztatów	15.500.—	11.000.—	a) za prace wykonane dla folwarku 6.500.— „ b) introligatornia i drukarnia 8.000.— „ c) dochodów z pracy pacjentów 1.000.— „
			12	Dochód z gospodarstwa zakładowego	40.000.—	45.000.—	a) dochód z hodowli trzody chlewnej 15.000.— „ b) dochód z ogrodnictwa 25.000.— „
			13	Czysty zysk z gospodarstwa rolnego	14.000.—	13.179.—	według preliminarza.
				Razem dochody zwyczajne:	—	1.934.945.—	
				Dochód nadzwyczajny:	1.422.537.—	—	

Dz.	Roz.	§	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a																																																																																				
		12		Rozchód zwyczajny			Etat na rok 1932/33																																																																																				
			1	Uposażenie	744.114.—	826.499.—	<table><tr><th>Personel</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th><th>Ra- zem</th></tr><tr><td>Sanitarny</td><td>1</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>—</td><td>2</td><td>6</td><td>8</td><td>33</td><td>59</td><td>97</td><td>—</td><td>212</td></tr><tr><td>Administr.</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>2</td><td>4</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>13</td></tr><tr><td>Techniczny</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>8</td><td>6</td><td>3</td><td>4</td><td>—</td><td>23</td></tr><tr><td>Służba</td><td colspan="12">14 służących i 1 parobek</td><td>15</td></tr><tr><td>Razem:</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>263</td></tr></table>	Personel	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Ra- zem	Sanitarny	1	2	2	2	—	2	6	8	33	59	97	—	212	Administr.	—	—	1	2	1	1	1	2	4	—	—	1	13	Techniczny	—	—	—	—	1	—	1	8	6	3	4	—	23	Służba	14 służących i 1 parobek												15	Razem:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	263
Personel	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Ra- zem																																																																														
Sanitarny	1	2	2	2	—	2	6	8	33	59	97	—	212																																																																														
Administr.	—	—	1	2	1	1	1	2	4	—	—	1	13																																																																														
Techniczny	—	—	—	—	1	—	1	8	6	3	4	—	23																																																																														
Służba	14 służących i 1 parobek												15																																																																														
Razem:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	263																																																																														
							3 duszpasterzy (katol., ewang. i żydowski, wynagrodzenie ryczałtowe: 1 nauczyciel, 2 wychowawców, (vide preliminarz Zakładu matolek):																																																																																				
							a) uposażenie 605.205.— zł. b) dodatek funkcyjny dla lekarzy i dla kierowników war- sztatów 15.693.— „ c) dodatek mieszkaniowy 123.216.— „																																																																																				
			2	Inne wydatki osobowe	50.440.—	129.857.—	a) remuneracje, zapomogi i opłata szkolna, oraz opłata za kursy zimowe dla pielęgniarzy 5.000.— „ b) odszkodowanie za przejazd koleją 8.940.— „ c) dary jubileuszowe i świąteczne 200.— „ d) umundurowanie personelu, opał i światło 25.300.— „ e) ubezpieczenie funkcjonariuszów i pomoc lekarska 11.000.— „																																																																																				
			3	Podróże służbowe i przesiedlenia	2.200.—	4.500.—	a) koszty podróży funkcjonariuszów zakładu 2.000.— „ b) koszty podróży urzędników technicznych Urzędu Wo- jewódzkiego 200.— „																																																																																				
			4	Środki lokomocji	7.000.—	10.500.—	a) za furmanki, dostarczone przez folwark, za benzynę i smary do samochodu 2.000.— „ b) utrzymanie koni zakładowych 4.000.— „ c) utrzymanie wozów, uprzęży i t. p. 1.000.— „																																																																																				
			5	Pomieszczenie	147.500.—	168.014.—	a) opał: 2.350 ton węgla (groszek i kostka) 74.675.— „ 350 ton koksu i drzewa 18.585.— „ b) światło 20.000.— „ c) utrzymanie porządku (mydło, terpentyna, szczotki itp.) 8.500.— „ d) konserwacja i drobny remont 15.000.— „ e) ubezpieczenie, patronat, podatki, opłata za badanie kotłów 9.000.— „ f) czyszczenie kominów 1.800.— „																																																																																				
			6	Wydatki biurowe	7.250.—	8.500.—	a) przybory biurowe, druki, książki, papier i ryczałt kan- celaryjny 2.750.— „ b) książki i pisma (czasopisma lekarskie i subwencje dla czasopism lekarskich oraz przybory szkolne) 2.000.— „ c) telefony, telegramy, porto i radio 2.500.— „																																																																																				

Dz.	Roz.	§	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a
		12	8	Inne wydatki	7.200.—	17.400.—	a) koszty urządzenia 55 pogrzebów à 40 zł. 2.200.— zł. b) różne (tytuły dla chorych, wydatki na ochronkę, świece do kaplicy, wyciągi katastralne itp.) 5.000.— „
			9	Remont i konserwacja budynków . . .	35.858.—	40.000.—	Roboty murarskie, blacharskie, malarskie, dekarские itp.
			10	Koszty utrzymania chorych i personelu .	397.915.—	682.575.—	a) żywienie chorych, personelu i matolek: 1) żywienie chorych 262.800.— „ 2) żywienie personelu 17.827.— „ 3) żywienie matolek 41.391.— „ b) leczenie chorych i matolek 15.000.— „ c) ubieranie chorych, pościel, przybory krawieckie itp. . . 60.897.— „
			11	Inwentarz	13.000.—	25.000.—	a) zakup przyborów kuchennych i inwentarza 5.000.— „ b) zakup przyborów do warsztatów 7.000.— „ c) zakup instrumentów lekarskich 1.000.— „
			12	Gospodarstwo zakładowe	9.000.—	20.000.—	a) hodowla trzody chlewnej (zakup słomy, karmy, szczepienie, apteka i inne) 5.000.— „ b) ogrodnictwo (nawozy sztuczne, obornik, nasiona, drzewka, krzewy, rośliny doniczkowe i inne) 4.000.— „
			13	Wydatki na laboratorium	1.000.—	2.000.—	zakup próbek, słoików itp.
				Razem rozchody zwyczajne:	1.422.537.—	1.934.945.—	
				Rozchód zwyczajny:			
			9 a	Remont i budowa nowych budowli . .	—	—	
				Zestawienie:			
			A	Dochód zwyczajny	1.422.537.—	1.934.945.—	
				Rozchód zwyczajny	1.422.537.—	1.934.945.—	
				Nadwyżka — Niedobór	—	—	
			B	Dochód nadzwyczajny	—	—	
				Rozchód nadzwyczajny	—	—	
				Nadwyżka — Niedobór	—	—	

Gospodarstwo rolne

Załącznik do poz. 13 budżetu Zakładu dla umysłowo-chorych w Rybniku

Poz.	D o c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32
1	Ziemiopłody	66.000.—	66.200.—	1	Administracja (1 lustrator, 1 rządca, 1 elew. 1 kierownik traktora)	11.000.—	16 513.—
2	Obora	70.000.—	87.600.—	2	Robocizna	32.000.—	28 908.—
3	Konie	1.000.—	1.000.—	3	Budynki i meljoracje	5.000.—	12 000.—
4	Stawy	4.200.—	4.200.—	4	Inwentarz martwy	3.000.—	7.200.—
5	Zwrot składek ubezpieczeniowych	1.500.—	1.200.—	5	Konie	1.500.—	4.500.—
6	Inne różne dochody	1.300.—	1.800.—	6	Opał, światło, magazyn	7.500.—	10.200.—
				7	Nawozy	30.000.—	25.000.—
				8	Ciężary publiczne	2.500.—	500.—
				9	Ziemiopłody	5.000.—	4 000.—
				10	Obora	30.000.—	15.000.—
				11	Stawy	1.500.—	2.000.—
				12	Różne inne wydatki	1.000.—	23.000.—
					Pozostaje do dyspozycji Zakładu	14.000.—	13.179.—
	R a z e m :	144.000	162.000 —		R a z e m :	144.000.—	162.000.—

Preliminarz Zakładu dla matolek w Rybniku na rok 1932/33

(Cz. III. Dz. IX. § 12 budżetu śląskiego)

Dz.	Roz.	§	Poz.	D o c h ó d	Preliminarz na rok 1931/32	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a
		12		Dochody zwyczajne			
			2	Zwrot części kosztów umundurowania personelu	213.—	250.—	Według art. 19 ustawy z 9 X. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) i ustawy z 8 VII. 1925 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28) pokrywają funkcjonariusze 25% kosztów umundurowania.
			5	Pomieszczenie	3.188.—	—	Czynsz za mieszkanie służbowe
			10	Zwrot kosztów utrzymania	161.277.—	147.825.—	za 126 matolek w klasie III. po 3,50 dziennie przez Województwo Śląskie — 125 miejsc. w 80.000.— zł. (po 1,75 zł.) " Wydziały Powiatowe — 125 " " 80.000.— " (po 1,75 zł.) 1 matolek prywatny à 3,50 zł. 1.277.— "
				Razem dochody zwyczajne:	164.678.—	148.075.—	

Dz.	Roz.	§	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a																																																		
		10	1	Rozchody zwyczajne Uposażenie	43.687.—	59.793.—	Etat na rok 1932/33 <table><tr><th>Personel</th><th>VI</th><th>VII</th><th>IX</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XVI</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Sanitarny</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>2</td><td>4</td><td>5</td><td>12</td></tr><tr><td>Nauczycielski</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td></tr><tr><td>Wychowawczy</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td></tr><tr><td>Razem</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>15</td></tr></table>	Personel	VI	VII	IX	XI	XII	XIII	XIV	XVI	Razem	Sanitarny	—	—	—	—	1	2	4	5	12	Nauczycielski	1	—	—	—	—	—	—	—	1	Wychowawczy	—	—	—	2	—	—	—	—	2	Razem	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Personel	VI	VII	IX	XI	XII	XIII	XIV	XVI	Razem																																																
Sanitarny	—	—	—	—	1	2	4	5	12																																																
Nauczycielski	1	—	—	—	—	—	—	—	1																																																
Wychowawczy	—	—	—	2	—	—	—	—	2																																																
Razem	—	—	—	—	—	—	—	—	15																																																
			2	Inne wydatki	2.765.—	4.808.—	a) uposażenie 37.353.— zł. b) dodatek funkcyjny 387.— " c) dodatek mieszkaniowy 5.937.— " a) remuneracje, zapomogi i opłaty szkolne 900.— " b) ryczałt za przejazd koleją 160.— " c) umundurowanie, opał, światło 990.— " d) ubezpieczenie funkcjonariuszy i pomoc lekarska 715.— "																																																		

Dz.	Roz.	§	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a
		12	3	Podróże służbowe i przesiedlenia . . .	100.—	1.000.—	
			5	Pomieszczenie	9.320.—	8.500.—	a) ogrzewanie centralne 3.000.— zł. b) światło i woda 2.670.— „ c) utrzymanie porządku 950.— „ d) konserwacja i drobny remont 2.000.— „ e) ubezpieczenie od ognia 400.— „ f) czyszczenie kominów 300.— „
			6	Wydatki biurowe	600.—	900.—	a) na wydatki biurowe i utensylia szkolne dla matełków . 400.— „ b) na bibliotekę i pisma fachowe 200.— „
			8	Inne wydatki	1.460.—	2.260.—	a) koszty pogrzebowe — 4 pogrzeby à 40.— zł. 160.— „ b) ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej 100.— „ c) uzupełnienie umeblowania 700.— „ d) na zakup pomocy naukowej, zwiedzenie teatru przez dzieci w celach wychowawczych, zakup cukierków dla dzieci na wycieczkach 500.— „
			9	Remont i konserwacja budynków . . .	3.000.—	4.959.—	
			10	Utrzymanie matełków	54.691.—	65.355.—	a) za 126 matełków w klasie III po 0,90 zł. 41.391.— „ b) za nadzwyczajne dodatkowe odżywianie 2.000.— „ c) na leczenie 2.300.— „ d) ubieranie dzieci i pościel 9.000.— „
			11	Inwentarz	500.—	500.—	uzupełnienie drobnego inwentarza stacyjnego.
				Razem rozchody zwyczajne:	116.123.—	148.075.—	
				Z e s t a w i e n i e:			
				Dochód zwyczajny	164.678.—	148.075.—	
				Rozchód zwyczajny	116.123.—	148.075.—	
				Nadwyżka	48.555.—	—	

Preliminarz Śląskiego Szpitala w Cieszynie na rok 1932/33
(Cz. II. Dz. IX. § 12 budżetu śląskiego)

Dz.	Roz.	§	Poz.	D o c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a
		12		Dochód zwyczajny			
			2	Zwrot części kosztów umundurowania funkcjonariuszów	485.—	462.—	Według art. 19 ustawy z dnia 9 X. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) i ustawy z dnia 8 VII. 1925 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28) pokrywają funkcjonariusze 25% kosztów umundurowania:
			5	Pomieszczenie	8.880.—	—	a) czynsz za mieszkania służbowe 6.567.— zł. b) za światło i prąd elektryczny 130.— „ c) czynsz od lokatorów prywatnych 2.183.— „
			8	Inne dochody	38.400.—	50.050.—	a) honorarium za operacje 10.500.— „ b) dochody z prosektorjum 10.200.— „ c) dochody z pracowni Roentgena 10.500.— „ d) różne (furmanki, odpadki z kuchni, starczyzna, odsetki z P. K. O. i Banków, przepadłe wadła i kaucje i inne) 7.200.— „
			10	Zwrot kosztów utrzymania	644.032.—	726.545.—	a) od samopłacących chorych: 365 dni kl. I. à 20.— zł. 7.300.— „ 10.950 dni kl. II. à 12.— „ 131.400.— „ 34.310 dni kl. III. à 5.50 „ 188.705.— „ 28.469 dni kl. III. à 2.75 „ 78.289.— „ b) za ubogich chorych z Województwa Śląskiego: 20.762 dni kl. III. à 5.50 „ 114.191.— „ 28.469 dni kl. III. à 2.50 „ 78.289.— „ c) z innych Województw: 1.460 dni kl. III. à 5.50 zł. 8.030.— „ d) za obcokrajowców: 6.205 dni kl. III. à 5.50 zł. 34.128.— „ e) zwrot kosztów żywienia personelu 3.700.— „
			12	Dochód z gospodarstwa	10.650.—	12.300.—	a) dochód z uboju wieprzy 6.650.— „ b) dochód z ogrodu 4.000.— „
				Razem dochód zwyczajny:	702.447.—	789.357.—	
				Dotacja na pokrycie niedoboru	208.505.—	241.543.—	
				Ogółem dochód zwyczajny	910.952.—	1.030.900.—	
				Dotacja na inwestycje	105.000.—	30.000.—	

Dz.	Roz.	§	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a																																																																														
		12		Rozchód zwyczajny																																																																																	
			1	Uposażenie	232.848.—	256.347.—	Etat na rok 1932/33 <table><tr><th>Personel</th><th>V</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Sanitarny</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td><td>3</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>4</td><td>14</td></tr><tr><td>Administr.</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>3</td><td>4</td><td>2</td><td>1</td><td>—</td><td>2</td><td>—</td><td>—</td><td>12</td></tr><tr><td>Techniczny</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>6</td><td>5</td><td>14</td></tr><tr><td>Służba</td><td colspan="11">30 służących, 1 kucharka, 1 parobek =</td><td>32</td></tr><tr><td>Ogółem :</td><td colspan="11"></td><td>72</td></tr></table> 40 siostr, 4 praktykantów medycyny za wynagrodzeniem ryczałtowem: a) uposażenie 208.728.— zł. b) dodatek mieszkaniowy 24.120.— „	Personel	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	Razem	Sanitarny	1	3	1	3	—	—	1	—	1	1	4	14	Administr.	—	—	—	3	4	2	1	—	2	—	—	12	Techniczny	—	—	—	—	1	—	—	1	1	6	5	14	Służba	30 służących, 1 kucharka, 1 parobek =											32	Ogółem :												72
Personel	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	Razem																																																																									
Sanitarny	1	3	1	3	—	—	1	—	1	1	4	14																																																																									
Administr.	—	—	—	3	4	2	1	—	2	—	—	12																																																																									
Techniczny	—	—	—	—	1	—	—	1	1	6	5	14																																																																									
Służba	30 służących, 1 kucharka, 1 parobek =											32																																																																									
Ogółem :												72																																																																									
			2	Inne wydatki osobowe	17.681.—	48.469.—	a) remuneracje i zapomogi, opłata szkolna i kursy lekarskie 1.500.— „ b) ryczałt za przejazd koleją 2.700.— „ c) dary jubileuszowe i świąteczne 1.000.— „ d) umundurowanie personelu, opał i światło 7.566.— „ e) ubezpieczenie funkcjonariuszów, służby i pomoc lekarska 7.915.— „																																																																														
			3	Podróże służbowe i przesiedlenia	560.—	560.—																																																																															
			4	Środki lokomocji	2.500.—	4.572.—	a) utrzymanie koni 2.000.— „ b) utrzymanie taboru 500.— „																																																																														
			5	Pomieszczenie	180.550.—	195.050.—	a) opał (węgiel i drzewo) 48.350.— „ b) światło (prąd, gaz i żarówki) 52.000.— „ c) utrzymanie porządku i woda 25.000.— „ d) konserwacja budynków i drobny remont 25.000.— „ e) utrzymanie maszyn i kotłów 28.000.— „ f) ubezpieczenia, opłata za badanie kotłów i czyszczenie kominów 2.200.— „																																																																														
			6	Wydatki biurowe	7.480.—	7.550.—	a) przybory biurowe, druki i ryczałt kancelaryjny 2.800.— „ b) książki i pisma (czasopisma fachowe) 3.000.— „ c) telefony, telegramy i porto 1.680.— „																																																																														
			8	Inne wydatki	3.410.—	5.500.—	a) duszpasterstwo 560.— „ b) koszty pogrzebu 850.— „ c) różne 2.000.— „																																																																														
			9	Remont i konserwacja budynków	32.065.—	16.400.—	Według zestawienia Urzędu Budownictwa w Cieszynie.																																																																														

Dz.	Roz.	§	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a
		12	10	Koszty utrzymania chorych i personelu .	339.108.—	361.965.—	a) żywienie chorych i personelu: 1. żywienie chorych 227.127.— zł. 2. żywienie personelu 3.000.— „ b) leczenie chorych: 1. środki lecznicze 65.043.— „ 2. materiały opatrunkowe 12.270.— „ c) ubieranie chorych, pościel, przybory do szycia, czy- szczenie bielizny itp. 31.668.— „
			11	Inwentarz szpitalny	26.300.—	52.851.—	a) zakup przyborów kuchennych i inwentarza 8.500.— „ b) utrzymanie i uzupełnienie narzędzi chirurgicznych 5.800.— „ c) uzupełnienie inwentarza sanitarnego i przyborów lekar- skich 12.000.— „
			12	Gospodarstwo zakładowe	14.775.—	16.580.—	a) hodowla trzody chlewnej 1.875.— „ b) ogrodnictwo 12.900.— „
			13	Utrzymanie prosektorjum i pracowni roentgenologicznej	53.675.—	65.056.—	a) prosektorjum: 1. wydatki osobowe: 1 prosektor w VI. grupie 2 laborantki w XI. grupie 2 sługi w XV. grupie 19.072.— „ 2. wydatki rzeczowe (zakup chemikalijs, uzupełnienie przyborów i zakup dzieł naukowych) 12.800.— „ b) pracownia roentgenologiczna: 1. wydatki osobowe: 1 roentgenolog w VII. grupie, 1 laborant w X. grupie 1.403.— „ 2. wydatki rzeczowe: (zakup przyborów do aparatu Roentgena i zakup dzieł naukowych) 10.400.— „
				Razem rozchód zwyczajny	910.952.—	1.030.900.—	
				Rozchód nadzwyczajny:			
			9 a	Budowa nowych budowli	105.000.—	30.000.—	a) na ukończenie pawilonu dla gruźlików 85.000.— zł. b) na ukończenie pawilonu Roentgena 20.000.— „
				Razem rozchód nadzwyczajny	105.000.—	30.000.—	
				Zestawienie.			
				Dochód zwyczajny	910.952.—	789.357.—	
				Rozchód zwyczajny	910.952.—	1.030.900.—	
				Niedobór	—	241.543.—	
				Dochód nadzwyczajny	105.000.—	30.000.—	
				Rozchód nadzwyczajny	105.000.—	30.000.—	
				Nadwyżka — Niedobór	—	—	

Preliminarz Domu Pracy Przymusowej w Lublińcu

na rok 1932/33 (Cz. II. Dz. IX. § 12).

Dz.	Roz.	§	Poz.	D o c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a																																				
		12		Dochód zwyczajny																																							
			2	Zwrot części kosztów umundurowania funkcjonariuszów	466.—	476.—	Według art. 19 ustawy uposażeniowej z dnia 9 X. 1923 (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), oraz ustawy z dnia 8 VII. 1925 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28, pokrywają funkcjonariusze 25% kosztów umundurowania.																																				
			5	Pomieszczenie	3.650.—	—	a) czynsz za mieszkania służbowe 3.600.— zł. b) za światło i prąd elektryczny 50.— „																																				
			8	Inne dochody	300.—	400.—	Odsetki P. K. O., kary i inne:																																				
			10	Zwrot kosztów utrzymania	45.570.—	68.672.—	a) przez Wydziały Powiatowe i Magistraty: 2 korygendów à 1,75 zł. dziennie 1.277.— , b) przez Województwo: 70 korygendów à 1,75 zł. dziennie 44.293.— „																																				
			12	Nadwyżka zarobku z ruchu pracy	41.299.—	57.524.—	Patrz załączniki prelimitarza ruchu pracy.																																				
				Razem dochody zwyczajne:	91.285.—	127.072.—																																					
		12		Rozchód zwyczajny			Etat na rok 1932/33																																				
			1	Uposażenie	35.285.—	46.804.—	<table><tr><th>Personel</th><th>VIII</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Administ.</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td></tr><tr><td>Dozorcy</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td><td>—</td><td>2</td><td>5</td><td>9</td></tr><tr><td>Razem</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>11</td></tr></table>	Personel	VIII	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	Razem	Administ.	1	1	—	—	—	—	—	2	Dozorcy	—	—	—	2	—	2	5	9	Razem	—	—	—	—	—	—	—	11
Personel	VIII	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	Razem																																			
Administ.	1	1	—	—	—	—	—	2																																			
Dozorcy	—	—	—	2	—	2	5	9																																			
Razem	—	—	—	—	—	—	—	11																																			
							Dyrektor miesięczne wynagrodzenie 200.— zł. Lekarz zakładu miesięczne wynagrodzenie 120.— „ Ksiądz zakładu miesięczne wynagrodzenie 50.— „																																				
			2	Inne wydatki osobowe	4.678.—	7.456.—	a) uposażenie 26.093.— „ b) dodatek funkcyjny 4.200.— „ c) dodatek mieszkaniowy 4.992.— „ a) remuneracje, zapomogi i opłata szkolna 600.— „ b) ryczałt za przejazd koleją 260.— „ c) umundurowanie, opał i światło 2.368.— „ d) ubezpieczenie personelu i pomoc lekarska 1.450.— „																																				

Dz.	Roz.	§	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a
		12	3	Podróże służbowe	200.—	200.—	
			4	Środki lokomocji	50.—	50.—	Zwózka różnych materiałów:
			5	Pomieszczenie	8.709.—	10.134.—	a) opał 4.000.— zł, b) światło i woda 704.— „ c) utrzymanie porządku (mydło, szczotki, pasta, smary, terpentyna itp.) 2.985.— „ d) konserwacja i drobny remont 500.— „ e) ubezpieczenie od ognia i odpowiedzialności prawno- cywilnej 520.— „
			6	Wydatki biurowe	1.220.—	1.290.—	a) przybory biurowe (druki i ryczałt kancelaryjny) . . . 550.— „ b) książki i pisma (czasopisma fachowe) 250.— „ c) telefony, telegramy i porto 420.— „
			8	Inne wydatki	320.—	350.—	a) koszty pogrzebu, 2 pogrzeby à 40.— zł. 80.— „ b) różne (koszty P. K. O., opłata stemplowa) 50.— „ c) zapomogi dla korygendorów, którzy nie uzyskują żadnego zarobku 50.— „ d) remuneracje dla korygendorów 100.— „ e) koszty transportu korygendorów przy ucieczce, których nie można ściągnąć od zarobku 40.— „
			9	Remont i konserwacja budynków	500.—	1.000.—	
			10	Koszty utrzymania korygendorów	39.723.—	56.844.—	a) żywienie 29.333.— „ b) leczenie 1.400.— „ c) ubieranie (ubrania, buty, trzewiki, bielizna itp.) . . . 8.990.— „
			11	Inwentarz	600.—	2.944.—	Uzupełnienie reperacji i odnowienie sprzętów domowych.
				Razem rozchód zwyczajny:	91.285.—	127.072.—	
				Z e s t a w i e n i e.			
				Dochód zwyczajny	91.285.—	127.072.—	
				Rozchód zwyczajny	91.285.—	127.072.—	
				Nadwyżka — Niedobór	—	—	

Ruch pracy w Domu Pracy Przymusowej w Lublińcu

(Załącznik do poz. 12 Preliminarza D. P. P.)

Dz.	Roz.	§	Poz.	D o c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a
		12	1	Dochody			
				Z pracy korygendów	24.000.—	45.000.—	40 korygendów dziennie po 2 zł. dziennie, 25 korygendów zatrudnia się w warsztatach, zarobek wlicza się w wartość wyrobów.
			2	Ze sprzedaży wyrobów warsztatowych .	105.465.—	110.900.—	
			3	Inne dochody	34.—	86.—	
				Razem dochód:	129.499.—	155.986.—	
				Rozchody			
			1	Zarobek i premje	4.500.—	4.800.—	
			2	Zakup surowców	80.000.—	90.000.—	Zakup przędzy, skóry, wełny, sukna, barwników itp.
			3	Inwentarz	1.300.—	1.760.—	Uzupełnienie i reperacje narzędzi roboczych i na różne przybory.
			4	Różne	2.400.—	1.902.—	Prąd elektryczny do motorów, oliwa i inne.
				Pozostaje do dyspozycji	41.299.—	57.524.—	
				Razem rozchód:	129.499.—	155.986.—	
				Zestawienie.			
				Dochód	129.499.—	155.986.—	
				Rozchód	129.499.—	155.986.—	

Preliminarz Śląskiego Zakładu wychowawczego w Cieszynie na rok 1932/33

(Cz. II. Dz. IX. § 12 budżetu śląskiego)

Dz.	Roz.	§	Poz.	D o c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i e																																																																	
		12		Dochód zwyczajny																																																																				
			2	Zwrot części kosztów umundurowania funkcjonariuszów	345.—	800.—	Według art. 19 ustawy uposażeniowej z 9 X. 1923 (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) i ustawy z 8 VII. 1925 (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28), pokrywają funkcjonariusze 25% kosztów umundurowania:																																																																	
			5	Pomieszczenie	9.650.—	500.—	a) czynsz za mieszkania służbowe 9.320.— zł. b) za światło i prąd elektryczny 64.— „ c) czynsz od lokatorów prywatnych 266.— „																																																																	
			8	Inne dochody	6.000.—	1.000.—	Dochód ze sprzedaży kości, starzyzny, procent z P. K. O. i Banków, za furmanki, za przepade wadja i kaucje:																																																																	
			10	Zwrot kosztów utrzymania	110.150.—	155.700.—	a) przez Województwo: 85 wychowanków krajowo ubogich à 3.— zł. 93.625.— „ b) za prywatnych wychowanków: 8 osób à 5.— zł. 14.125.— „ c) zwrot kosztów pierwszej wyprawy za 30 nowoprzyjętych wychowanków po 80.— zł. 2.400.— „																																																																	
			11	Dochód z warsztatów	30.200.—	24.200.—	patrz załączniki „Ruch pracy“																																																																	
			12	Dochód z gospodarstwa zakładowego	7.700.—	3.400.—	patrz załącznik gospodarstwa zakładowego.																																																																	
				Razem dochód zwyczajny:	164.045.—	185.600.—																																																																		
				Dotacja na pokrycie niedoboru	36.126.—	101.136.—																																																																		
				O g ó ł e m:	200.171.—	286.736.—																																																																		
		12		Rzeczód zwyczajny																																																																				
			1	Uposażenie	111.708.—	139.689.—	<table><tr><th>Personel</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>X</th><th>XI</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>XVI</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Wychowawczy</td><td>2</td><td>2</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>5</td></tr><tr><td>Administracyjny</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>1</td><td>2</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>5</td></tr><tr><td>Techniczny</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>5</td><td>3</td><td>4</td><td>—</td><td>1</td><td>1</td><td>14</td></tr><tr><td>Razem</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>24</td></tr></table>	Personel	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Razem	Wychowawczy	2	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	5	Administracyjny	—	—	1	—	1	2	—	—	—	1	—	5	Techniczny	—	—	—	—	—	5	3	4	—	1	1	14	Razem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
Personel	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	Razem																																																												
Wychowawczy	2	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	5																																																												
Administracyjny	—	—	1	—	1	2	—	—	—	1	—	5																																																												
Techniczny	—	—	—	—	—	5	3	4	—	1	1	14																																																												
Razem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24																																																												
			2	Inne wydatki osobowe	11.884.—	18.600.—	1 lekarz, 2 duszpasterzy, 1 stangret, 1 służąca, 1 gospodyni i 1 instruktor za wynagrodzeniem według umowy: a) uposażenie 29.196.— zł. b) dodatek funkcyjny 204.— „ c) dodatek mieszkaniowy 19.764.— „ d) wynagrodzenie instruktorów ryczałtowo płatnych 2.544.— „ a) remuneracje, zapomogi, opłata szkolna 500.— „ b) ryczałt za przejazd koleją 1.820.— „ c) umundurowanie, opał, światło 4.064.— „ d) ubezpieczenie funkcjonariuszów i pomoc lekarska 5.500.— „																																																																	

Dz.	Roz.	§	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a
			3	Podróże służbowe i przesiedlenia . . .	500.—	1.000.—	
			4	Środki lokomocji	3.000.—	—	a) utrzymanie koni 2.000.— zł. b) utrzymanie taboru i t. p. 1.000.— „
			5	Pomieszczenie	19.300.—	25.150.—	a) opał 8.000.— „ b) światło, żarówki 3.000.— „ c) utrzymanie porządku 2.000.— „ d) konserwacja i drobny remont 3.000.— „ e) ubezpieczenia i podatki 3.000.— „ f) czyszczenie kominów 300.— „
			6	Wydatki biurowe	3.400.—	4.200.—	a) przybory biurowe, druki, ryczałt kancelaryjny . . . 1.400.— „ b) książki i pisma (czasopisma fachowe) 1.000.— „ c) telefony, telegramy, portonja i opłaty stemplowe . . . 1.000.— „
			8	Inne wydatki	2.339.—	8.500.—	a) przybory szkolne, czytelnia, kino, teatr i przybory muzyczne 839.— „ b) wyzwolenia wychowanków, odstawienia, wycieczki, gwiazdka, wystawa i t. p. 1.000.— „ c) różne nieprzewidziane 500.— „
			9	Remont i konserwacja budowli	5.000.—	5.000.—	Remont budynków, malowanie, pokostowanie i szklenie okien:
			10	Koszty utrzymania wychowanków . . .	40.500.—	79.597.—	a) żywienie wychowanków 23.000.— zł. b) leczenie wychowanków 2.500.— „ c) ubieranie wychowanków, pościel, przybory krawieckie i t. p. 10.000.— „
			11	Inwentarz	2.540.—	5.000.—	a) uzupełnienie naczyń i przyborów kuchennych . . . 1.000.— „ b) uzupełnienie, reperacje i utrzymanie inwentarza . . . 1.440.— „ c) zakup i naprawa przyborów sportowych 100.— „
				Razem rozchód zwyczajny:	200.171.—	286.736.—	
				Z e s t a w i e n i e.			
				Dochód zwyczajny	164.045.—	185.600.—	
				Rozchód zwyczajny	200.171.—	286.736.—	
				Niedobór	36.126.—	101.136.—	

Ruch pracy w Śląskim Zakładzie Wychowawczym w Cieszynie
(załącznik do poz. 12 preliminarza Śląskiego Zakładu Wychowawczego)

Dz	Roz.	§	Poz.	D o c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a
		12		Dochody:			
			1	Z pracy wychowanków	600.—	600.—	Wynagrodzenie za robociznę wychowanków umieszczonych u majstrów prywatnych i gospodarzy.
			2	Ze sprzedaży wyrobów warsztatowych .	139.500.—	160.600.—	Dochody z 7 warsztatów, kuchni i piekarni.
			3	Inne dochody	900.—	1.000.—	Odpadki i, t. p.
				Razem dochód:	141.000.—	162.200.—	
				Rozchody:			
			1	Zarobek i premje	2.000.—	6.000.—	Premje pilnościowe dla wychowanków, komendantów, instruktorów, członków orkiestry, czeladników itp.
			2	Zakup surowców	99.300.—	132.000.—	Zakup surowców dla warsztatów oraz artykułów dla piekarni.
			3	Inwentarz	6.000.—	—	Na uzupełnienie i reperację narzędzi roboczych i na różne przybory
			4	Różne	3.500.—	—	Prąd elektryczny do motorów, oliwa i inne.
				Pozostaje do dyspozycji	30.200.—	24.200.—	
				Razem rozchód:	141.000.—	162.200.—	
				Zestawienie.			
				Dochód	141.000.—	162.200.—	
				Rozchód	141.000.—	162.200.—	

Gospodarstwo rolne

(Załącznik do pozycji 12-tej preliminarza Śląskiego Zakładu Wychowawczego)

Poz.	D o c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32
1	Ziemiopłody	25.000.—	25.000.—	1	Robocizna:		
2	Obora	18.000.—	14.000.—		a) wynajęcie sił roboczych	1.200.—	
3	Konie	—	5.000.—		b) wychowankowie	400.—	
4	Lasy	100.—	100.—		c) konie	4.500.—	6.100.—
5	Stawy	100.—	100.—	2	Inwentarz martwy:		
6	Drób	200.—	200.—		a) zakup maszyn, narzędzi i przyborów gospodar- czych	1.500.—	
					b) reperacje maszyn i na- rzędzi	600.—	
					c) ubezpieczenie od ognia i gradobicia	600.—	2.700.—
				3	Konie	—	4.800.—
				4	Weterynaryjne i apteka	200.—	4.000.—
				5	Nawozy	2.000.—	300.—
				6	Ciężary publiczne	1.600.—	2.000.—
				7	Ziemiopłody	2.500.—	1.200.—
				8	Drzewa, krzewy, nasiona i rośliny . .	4.000.—	2.500.—
				9	Obora	16.000.—	6.000.—
				10	Drób	200.—	13.000.—
				11	Różne wydatki	1.000.—	200.—
					Pozostaje do dyspozycji Zakładu . .	7.700.—	1.000.—
							3.400.—
	R a z e m:	43.400.—	44.400.—		R a z e m:	43.400.—	44.400.—

Dz.	Roz.	§	Poz.	R o z c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a
		12	3	Podróże służbowe i przesiedlenia . . .	500.—	2.500.—	
			4	Środki lokomocji	3.000.—	2.500.—	a) utrzymanie koni 2.500.— zł. b) utrzymanie wozów, uprząży itp. 500.— „
			5	Pomieszczenie	27.700.—	33.100.—	a) opał 15.000.— „ b) światło i woda 5.000.— „ c) utrzymanie porządku (mydło, terpentyna, pasta itp. 3.000.— „ d) konserwacja i drobny remont 3.700.— „ e) ubezpieczenie inwentarza i inne opłaty 1.000.— „
			6	Wydatki biurowe	3.500.—	3.200.—	a) przybory biurowe, druki i ryczałt kancelaryjny 1.500.— „ b) książki i czasopisma 1.000.— „ c) telefony, telegramy, portorja 1.000.— „
			8	Inne wydatki	1.500.—	2.500.—	Zabawy, majówki P. K. O. Banki i inne.
			9	Remont i konserwacja budowli	4.000.—	5.500.—	Zakup drzewa, przyborów instalacyjnych, roboty mu- rarskie itp.
			10	Koszty utrzymania wychowanków i per- sonelu	36.200.—	73.500.—	a) żywienie wychowanków 20.000.— „ b) żywienie personelu 3.000.— „ c) leczenie wychowanków 3.000.— „ d) podróże wychowanków 800.— „ e) ubieranie, pościel, przybory krawieckie itp. 9.400.— „
			11	Inwentarz	5.200.—	7.500.—	a) uzupełnienie naczyń i przyborów kuchennych 1.000.— „ b) uzupełnienie i reperacja inwentarza 4.000.— „ c) uzupełnienie przyrządów lekarskich 200.— „
			12	Gospodarstwo zakładowe	700.—	1.500.—	Trawniki, kwiaty, warzywa, nawozy sztuczne, krzewy, rośliny doniczkowe.
			13	Szkoła	6.800.—	13.100.—	a) przybory szkolne i pomoce naukowe 3.000.— „ b) zakup narzędzi i wyposażenie gabinetu przyrodniczego 2.000.— „ c) wycieczki naukowe oraz szkolenie zawodowe i prak- tyczne 800.— „ d) przybory do robót ręcznych, farby itp. 1.000.— „
				Razem rozchód zwyczajny:	189.143.—	271.202.—	
				Z e s t a w i e n i e.			
				Dochód zwyczajny	88.574.—	76.210.—	
				Rozchód zwyczajny	189.143.—	271.202.—	
				Niedobór	100.569.—	194.992.—	

Preliminarz Śląskiego Zakładu dla Głuchoniemych w Rybniku na rok 1932/1933

(Cz. II. Dz. IX. § 12 budżetu śląskiego)

Dz.	Roz.	§	Poz.	D o c h ó d	Preliminarz na rok 1932/33	Budżet z roku 1931/32	O b j a ś n i e n i a																																																																								
		12		Dochód zwyczajny																																																																											
			2	Zwrot części kosztów umundurowania .	400.—	400.—	Według art. 19 ustawy uposażeniowej z 9. X. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) i ustawy z 8. VII. 1925 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28) pokrywają funkcjonariusze 25% kosztów umundurowania.																																																																								
			5	Pomieszczenie	11.564.—	—	a) czynsz za mieszkanie służbowe 9.905.— zł. b) za światło i prąd elektryczny 500.— „ c) czynsz od lokatorów prywatnych 1.159.— „																																																																								
			8	Inne dochody	300.—	300.—	Dochód za furmanki, ze sprzedaży kości oraz starzyzny, procent z P. K. O. i Banków.																																																																								
			10	Zwrot kosztów utrzymania	76.310.—	75.510.—	a) przez Województwo: 2 krajowo ubogich á 2,80 zł. 1.680.— „ 80 miejscowo ubogich á 1,40 zł. 33.600.— „																																																																								
				Razem dochód zwyczajny:	88.574.—	76.210.—	b) przez Wydziały Powiatowe: 80 miejscowo ubogich á 1,40 zł. 33.600.— „																																																																								
				Dotacja na pokrycie niedoboru	100.569.—	194.992.—	c) za prywatnych wychowanków: 1 wychowanek á 45 zł. miesięcznie 450.— „ 2 wychowanków á 2,80 zł. dziennie 1.680.— „																																																																								
				Ogółem dochód zwyczajny:	189.143.—	271.202.—	d) zwrot kosztów pierwszej wyprawy 10 wychowanków á 80 zł. 800.— „ e) zwrot kosztów żywienia personelu 4.500.— „																																																																								
				Rozchód zwyczajny																																																																											
			1	Uposażenie	93.623.—	110.282.—	Etat na rok 1932/33																																																																								
							<table><tr><th>Personel</th><th>VI</th><th>VII</th><th>VIII</th><th>IX</th><th>XI</th><th>X</th><th>XII</th><th>XIII</th><th>XIV</th><th>XV</th><th>Razem</th></tr><tr><td>Szkolny</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>10</td></tr><tr><td>Administr.</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>1</td><td>2</td><td>—</td><td>4</td></tr><tr><td>Techniczny</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>5</td><td>—</td><td>—</td><td>5</td></tr><tr><td>Służba</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>7</td></tr><tr><td>Razem</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>26</td></tr></table>	Personel	VI	VII	VIII	IX	XI	X	XII	XIII	XIV	XV	Razem	Szkolny	1	2	3	1	1	1	1	—	—	—	10	Administr.	—	—	—	1	—	—	—	1	2	—	4	Techniczny	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	5	Służba	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	Razem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
Personel	VI	VII	VIII	IX	XI	X	XII	XIII	XIV	XV	Razem																																																																				
Szkolny	1	2	3	1	1	1	1	—	—	—	10																																																																				
Administr.	—	—	—	1	—	—	—	1	2	—	4																																																																				
Techniczny	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	5																																																																				
Służba	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7																																																																				
Razem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26																																																																				
			2	Inne wydatki osobowe	6.420.—	16.020.—	1 lekarz zakładowy, 1 dozorca techn. i 1 krawiec: a) uposażenie 71.591.— zł. b) dodatek funkcyjny 648.— „ c) dodatek mieszkaniowy 11.184.— „ d) wynagrodzenie ryczałtowo płatnych i za godziny nadliczbowe 10.200.— „ a) remuneracje, zapomogi, opłata szkolna 1.000.— „ b) ryczałt za przejazd koleją 620.— „ c) umundurowanie, opał, światło 1.800.— „ d) ubezpieczenie i pomoc lekarska 3.000.— „																																																																								

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Budżetowo - Skarbowej w sprawie wniosku Śląskiej Rady Wojewódzkiej, zawierającego budżet Wojewódzkiego Funduszu Drogowego na rok administracyjny 1931/32.

Wniosek Śląskiej Rady Wojewódzkiej, zawierający budżet Wojewódzkiego Funduszu Drogowego na rok administracyjny 1931/32 był przedmiotem obrad na posiedzeniach Komisji Budżetowo-Skarbowej.

Na skutek jednomyślnej uchwały, powziętej przez tę Komisję w dniu 31. grudnia 1931r. proponuje się zmniejszenie strony dochodowej i rozchodowej o około 20%.

Uchwalony przez Komisję Budżetowo-Skarbową wspomniany fundusz wynosi:

w dochodach:.....	2,357.547,08 zł.
w wydatkach.....	2,297.200,-- zł.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Ustawę, zawierającą budżet Wojewódzkiego Funduszu Drogowego na rok administracyjny 1931/32 z poprawkami, proponowanymi przez Komisję Budżetowo-Skarbową a wyszczególnionymi w załączniku do sprawozdania Komisji Budżetowej.

Przewodniczący:

Sprawozdawca:

/-/ Cz.W. Chmielewski.

/-/ Dr. K o c u r.

U S T A W A

z dnia.....zawierająca budżet Wojewódzkiego
Funduszu Drogowego na rok administracyjny 1931/32.

Art. 1.

Budżet Wojewódzkiego Funduszu Drogowego stanowi załącznik do ustawy skarbowej na rok administracyjny 1931/32 z dnia 30.III.1931r. /Dz.U.Śl. Nr. 8,poz. 16./

Art. 2.

Załączonym budżetem Wojewódzkiego Funduszu Drogowego na rok administracyjny 1931/32 ustala się:

kwotę wydatków na 2,297.200,-- złotych.

Art. 3.

Jako pokrycie ustalonych w art. 2. wydatków służą preliminowane w budżecie dochody w kwocie 2,357.547,08 złotych.

Art. 4.

Wszystkie wydatki mogą być wykonane tylko na cele wymienione w paragrafach i pozycjach budżetu i w granicach kredytów, w tych paragrafach i pozycjach ustalonych.-

Art. 5.

Śląska Rada Wojewódzka ma prawo przenosić kredyty w razie potrzeby między pozycjami jednego i tego samego paragrafu.-

Art. 6.

Śląska Rada Wojewódzka ma prawo ustalać wydatki Wojewódzkiego Funduszu Drogowego w budżecie nieprzewidziane, o ile zmiany te nie wywołują powiększenia dotacji Skarbu Śląskiego.-

Art. 7.

Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do zwiększenia wydatków, przewidzianych w § 2. do wysokości 5% faktycznych dochodów, przewidzianych w §§ 3,4,5, oraz 6. załączonego budżetu.-

Art. 8.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.-

Art. 9.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie.-

Dochody Wojewódzkiego Funduszu Drogowego na rok 1931/32.

! Wyszczególnienie dochodów.	! Złotych	! O b j a s n i e n i e .	
Dochody Wojew.Funduszu Drogowego.	2.357.547,08		
1. Zwrot udzielonych pożyczek	691.147,08	a/ udzielono pożyczek na budowę dróg w kwocie 4.500.000,- zł. z czego dotychczas zwrócono /stan z dn.1.IV.1931r./	263.556,37 zł.
		b/ zaległe raty.	99.727,67 "
		c/ przypis na rok 1931/32.	327.863,04 "
		razem:	691.147,08 zł.
2. Odsetki od lokat	10.000,--	Odsetki od lokat w P.K.O. i innych instytucjach finansowych	10.000,-- zł.
3. Opłaty od pojazdów mechanicznych	1.489.000,--	a/ od samochodów osobowych /1492 pojazdów/	810.000,-- zł.
		b/ od samochodów ciężarowych /608 pojazdów/.	525.000,-- "
		c/ od autobusów /75 pojazdów/	65.000,-- "
		d/ od motocykli /1311 pojazdów/.	81.000,-- "
		e/ od innych pojazdów mechanicznych /80 pojazdów/.	8.000,-- "
		razem:	1.489.000,-- zł.
4. Opłaty od pojazdów mechanicznych i konnych za przewóz towarów	5.000,--	a/ od pojazdów mechanicznych.	3.000,-- zł.
		b/ od pojazdów konnych.	2.000,-- "
		razem:	5.000,-- zł.
5. Opłaty od biletów za przewóz pojazdem mechanicznym	140.000,--	Opłaty za przejazd na 17-tu liniach autobusowych.	140.000,-- zł.
6. Opłaty od reklam.	10.000,--	Opłaty od reklam przy drogach.	10.000,-- zł.
7. Grzywny /mandaty karne/	10.000,--	Kary nałożone przez władze administracyjne	10.000,-- zł.
8. Inne wpływy	2.400,--	Za próbne numery samochodowe, za wypożyczenie maszyn drogowych itp.	2.400,-- zł.

Preliminarz budżetowy Wojewódzkiego Funduszu Drogowego na rok 1931/32.

§ ! Wyszczególnienie wydatków	! Złotych	! O b j a s n i e n i e .	
Wydatki Wojew.Funduszu Drogowego	2.297.200,--		
1. Odszkodowanie dla władz wymiarowych	82.200,--	Odszkodowanie dla władz wymiarowych 5% od wpływów przewidzianych w §§ 3, 4, 5 i 6 dochodów	82.200,-- zł.
2. Wydatki administracyjne	13.000,--	Opłata ryczałtowa za obrot czekowy na koncie głównem P.K.O., druki, książki, wydatki związane z przeprowadzaniem kontroli władz wymiarowych, ryczałty na koszt podróży itp.	13.000,-- "
3. Przebudowa i wzmocnienie dróg wojewódzkich	1.972.000,--	Poz.1. na wykonanie bruku kostkowego 1-szej klasy, Bytom - Bańgów 1600 mb /trasa Katowice - Lubliniec/	230.000,-- "
		Poz.2. na wykonanie smołowania na drodze Bielsko-Skoczów 2300 mb.	57.000,-- "
		Poz.3. budowa nawierzchni asfaltowej na drodze Szarlej-Tarnowskie Góry - 75% kosztów budowy.	970.000,-- "
		Poz.4. zakup materiałów kamiennych, brukowanie i regulowanie poboczy, gruntowne remonty potrzebne do wykonania pracy przy robotach wymienionych w poz.5/tej.	400.000,-- "
		Roboty wymienione w poz.4.przewidziano jako kredytowe ustawą skarbową na rok 1931/32, z uwagi jednak na tańsze wykonanie ich w własnym zakresie działania, preliniuje się wykonać je sposobem gospodarczym.	
		Poz.5. częściowa spłata należności za roboty kredytowe, przewidziane ustawą skarbową na rok 1931/32 w cz.II.dz.V.§ 13.poz.14.nadzw.:	
		a/ Żory - Zawisć /beton/.	380.000,00 zł.
		b/ Żory - Zawisć /asfalt/.	960.000,00 "
		c/ Mysłówice - Oświęcim	400.000,00 "
		razem:	1.740.000,00 zł.
		z czego przewiduje się opłatę około 1/6.....	290.000,-- "
		Poz.6. wydatki administracyjne, związane z kontrolą wykonania robot kredytowych	25.000,-- "
		razem § 3.	1.972.000,-- zł.
4. Pożyczki dla samorządów na budowę, przebudowę i utrzymanie dróg i mostów	130.000,--	Poz.1. dla gminy Knurów na budowę ul.Wilsona	80.000,-- "
		Poz.2. dla miasta Rybnika na przebudowę drogi Rybnik-Wodzisław i Rybnik -Żory w granicach miasta	50.000,-- "
		razem § 5.	130.000,-- zł.
5. Subwencja dla samorządów na budowę, przebudowę i utrzymanie dróg	100.000,--	Poz.1. Dla Wydziału Powiatowego w Lublińcu na gruntowny remont drogi Kalety -Sosnica,	50.000,-- "
		Poz.2. dla ubogich gmin i powiatów na utrzymanie, budowę i projektowanie dróg i mostów	50.000,-- "
		razem § 6.	100.000,-- zł.

Śląska Rada Wojewódzka

Katowice, dnia 23. grudnia 1931r.

L.RW. 574/1

Dot. projektu ustawy
o popieraniu meljoracyj
rolnych.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w K a t o w i c a c h.

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy o popieraniu meljoracyj rolnych, uchwalony przez siebie na posiedzeniu dnia 14 grudnia 1931r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art. 23 statutu organicznego, z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu.

Śląska Rada Wojewódzka

Przewodniczący:

/-/ Dr. Grażyński.

U S T A W A

z dnia.....

o popieraniu meljoracyj rolnych.

I. Instytucje meljoracyjne.

Art. 1.

Do popierania meljoracyj rolnych na obszarze Województwa Śląskiego powołane są Śląski Fundusz Meljoracyjny i Śląskie Biuro Meljoracyjne.

II. Śląski Fundusz Meljoracyjny.

Art. 2.

Śląski Fundusz Meljoracyjny jest osobą prawną o charakterze publicznym i służy do wszechstronnego popierania i rozwoju meljoracyj rolnych w Województwie Śląskiem.

Głównym zadaniem Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego jest finansowanie meljoracyj rolnych, mających na celu osuszenie i nawodnienie gruntów oraz zakładanie łąk, pastwisk i stawów rybnych.

Art. 3.

Na Śląski Fundusz Meljoracyjny składać się będą:

- a/ dotacje ze Skarbu Śląskiego,
- b/ sumy, pochodzące ze zwrotu pożyczek, udzielanych z Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego wraz z odsetkami,
- c/ inne dochody.

Art. 4.

Administrację Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego sprawować będzie Zarząd, w którego skład wchodzi:

- 1/ delegat Wojewody Śląskiego, wyznaczony przez Wojewodę Śląskiego jako przewodniczący,
- 2/ jeden urzędnik Śląskiego Biura Meljoracyjnego, wyznaczony przez Wojewodę Śląskiego jako zastępca przewodniczącego,
- 3/ przedstawiciel zawodu rolniczego, wybierany przez Śląską Radę Wojewódzką na czas przez nią określony,
- 4/ dwóch przedstawicieli Śląskiej Izby Rolniczej, wybieranych przez Zarząd Śląskiej Izby Rolniczej z pośród osób, mających bierne prawo wyborcze do Rady Śląskiej Izby Rolniczej,

Wojewoda Śląski lub Wicewojewoda mogą każdorazowo objąć przewodnictwo na zebraniach Zarządu w miejsce delegata.

Art. 5.

Do obowiązków Zarządu należy administracja Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego, a w szczególności:

- 1/ udzielanie pożyczek i bezzwrotnych zasiłków na cele meljoracyj rolnych,
- 2/ przedsięwzięcie innych czynności, mających na celu popieranie i rozwój meljoracyj rolnych na Śląsku,
- 3/ przyjmowanie i zwalnianie pracowników Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego oraz wyznaczenie im wynagrodzenia,
- 4/ rewizja rachunkowości i biurowości Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego,
- 5/ uchwalanie bilansów i sprawozdań rocznych Funduszu.

Do prawomocności uchwał Zarządu wymagana jest obecność przewodniczącego i przynajmniej dwóch członków. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów oddanych. W razie równości głosów uważa się za przyjęty wniosek, za którym oświadczył się przewodniczący.

Art. 6.

Przewodniczący Zarządu reprezentuje Śląski Fundusz Meljoracyjny na zewnątrz, wykonuje uchwały Zarządu i składa w imieniu Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego oświadczenia woli, Przewodniczący i jego zastępca używa pieczęci urzędowej z napisem "Zarząd Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego".

Do ważności dokumentów, których mocą Śląski Fundusz Meljoracyjny zaciąga zobowiązania prawne lub zrzeka się służących mu praw, niezbędne jest wyciśnięcie pieczęci urzędowej przy podpisie osoby, składającej oświadczenie woli w imieniu Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego.--

Art. 7.

Śląska Rada Wojewódzka ustali w drodze uchwały normy diet i kosztów podróży, należnych członkom Zarządu z tytułu uczestnictwa w posiedzeniach Zarządu i podróży służbowych oraz wynagrodzenie miesięczne, należne przewodniczącemu i jego zastępcy z tytułu stałego prowadzenia agend Zarządu.

Art. 8.

Zarząd udzielać będzie bezzwrotnych zasiłków pożyczek na podstawie projektów technicznych urządzeń meljoracyjnych i ich kosztorysów, opracowanych lub zatwierdzonych przez Śląskie Biuro Meljoracyjne. Projekty te i kosztorysy powinny stwierdzać celowość i racjonalność pod względem technicznym oraz opłacalność zamierzonych urządzeń.

Art. 9.

Wysokość bezzwrotnych zasiłków nie powinna przekraczać 20% rzeczywistych kosztów urządzeń meljoracyjnych w wyjątkowych jednak przypadkach wolno Zarządowi Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego przyznać bezzwrotny zasiłek, przekraczający powyższą normę. W tych przypadkach wymagane jest zatwierdzenie uchwał Zarządu przez Śląską Radę Wojewódzką.

Art. 10.

Pożyczki ze Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego mogą być udzielane na okres czasu od 5-ciu do 15-łu lat w zależności od przewidywanego okresu amortyzacji pożyczek przyznanych na urządzenia meljoracyjne.

Pożyczki ulegają zwrotowi w ratach, których termin i wysokość określi Zarząd Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego.

Pożyczki na meljoracje rolne podlegają oprocentowaniu w wysokości 5% w stosunku rocznym. Od zaległych kwot z tytułu odsetek oraz z tytułu zwrotu udzielonych pożyczek pobierane będą kary za zwłokę w wysokości każdorazowej stopy dyskontowej Banku Polskiego.

W poszczególnych wypadkach Śląska Rada Wojewódzka może na wniosek Zarządu Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego umorzyć nałożone kary za zwłokę.

Art. 11.

Roboty meljoracyjne wykonywane przy pomocy Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego podlegają nadzorowi Biura Meljoracyjnego.

Art. 12.

Właściciele gruntów meljorowanych przy pomocy Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego obowiązani są do utrzymywania w należytych porządku urządzeń meljoracyjnych przez okres czasu, ustalony przez Zarząd Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego.-

W razie stwierdzenia zaniedbań pod tym względem Zarząd zawiadamia właściciela o spostrzeżonych uchybieniach i ustala termin naprawy uszkodzonych urządzeń. W razie niewykonania naprawy w czasie oznaczonym, Zarząd Funduszu Meljoracyjnego ma prawo żądać zwrotu bezzwrotnych zasiłków i pożyczek wraz z odsetkami bez względu na termin płatności.

Art. 13.

Delegaci Śląskiego Biura Meljoracyjnego mają prawo wstępu w każdym czasie na grunt, podlegający meljoracji przy pomocy Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego i w czasie postępu robót oraz prawo żądania potrzebnych wyjaśnień.

Art. 14.

Pożyczki, udzielane ze Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego i zaległe sumy z tytułu odsetek, są ciężarami publicznymi, które korzystają z przywileju przymusowego prawa zastawu na hipotecę meljorowanych gruntów t.j. prawa zastawu dla tych kwot i należności pobocznych /odsetek zwłoki i należności z tytułu kosztów sądowych i egzekucyjnych/ będzie wpisane przez właściwy sąd na wniosek Zarządu Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego na gruntach, korzystających z pożyczek Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego bez zgody właściciela.

Art. 15.

Sumy, zaległe z tytułu odsetek oraz zwrotu udzielonych pożyczek, ściągnąć się będzie od właścicieli gruntów trybem przepisany dla ściągania bezspornych należności skarbowych.

Art. 16.

Podania o udzielenie pożyczki i bezzwrotnego zasiłku ze Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego oraz akta i dokumenty, dotyczące tych zasiłków i pożyczek, wolne są od wszelkich opłat skarbowych i komunalnych.

Art.17.

Do Śląskiej Rady Wojewódzkiej należy:

- 1/ zatwierdzanie rocznych sprawozdań i bilansów Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego,
- 2/ zatwierdzanie uchwał Zarządu o nabyciu i pozbyciu nieruchomości,
- 3/ zatwierdzanie uchwał Zarządu o udzieleniu bezzwrotnych zasiłków, przekraczających 20% rzeczywistych kosztów urządzeń meljoracyjnych,
- 4/ zatwierdzanie regulaminu czynności Zarządu,
- 5/ zatwierdzanie wniosków Zarządu o umorzeniu kar pieniężnych w myśl art. 10 ustawy.

Ponadto do Śląskiej Rady Wojewódzkiej należy nadzór nad całą działalnością Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego; w wykonaniu tego nadzoru Śląska Rada Wojewódzka może wstrzymać wykonanie uchwał sprzecznych z obowiązującymi ustawami albo szkodliwych dla interesów majątkowych Funduszu.

III. Śląskie Biuro Meljoracyjne.

Art. 18.

Śląskie Biuro Meljoracyjne jest instytucją wojewódzką, utrzymywaną ze Skarbu Śląskiego i podlega bezpośrednio Wojewodzie Śląskiemu.-

Zadaniem Biura Meljoracyjnego jest:

- 1/ wypracowywanie projektów meljoracyjnych, mających na celu podniesienie produkcji rolnej przez osuszanie lub nawadnianie, zakładanie łąk i pastwisk, zakładanie stawów rybnych, oraz uprawę nieużytków,
- 2/ nadzorowanie wykonania i utrzymania wyżej wyszczególnionych urządzeń meljoracyjnych pod względem finansowym,
- 3/ wydawanie opinii w sprawach meljoracyjnych.

Art. 19.

Stosunki prawne urzędników Biura Meljoracyjnego normują przepisy, dotyczące śląskich urzędników wojewódzkich. Do czasu wydania jednolitej ustawy o służbie tych urzędników i funkcjonarjuszów, Śląska Rada Wojewódzka dostosuje do funkcjonarjuszów przepisy, normujące stosunki służbowe funkcjonarjuszów w innych śląskich zakładach wojewódzkich. Śląska Rada Wojewódzka mianuje urzędników i funkcjonarjuszów niższych Biura Meljoracyjnego, ustala ich stopień służbowy oraz nadaje urzędnikom technicznym tytuł urzędowy a mianowicie:

urzędnikom V. st.sł. tytuł "Dyrektor Biura Meljoracyjnego"

"	VI.	"	"	"Radca Meljoracyjny"
"	VII."	"	"	"Inspektor Meljoracyjny"
"	VIII."	"	"	"Kontroler Meljoracyjny"
"	IX.	"	"	"Asystent Meljoracyjny"
"	X.	"	"	"Praktykant Meljoracyjny"

Inni urzędnicy będą nosili tytuły urzędowe według ogólnie obowiązujących przepisów.

Urzednicy Śląskiego Biura Meljoracyjnego, mianowani na stałe, są funkcjonarjuszami śląskimi w myśl ustawy z 20 kwietnia 1926r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów śląskich /Dz.U.Śl.Nr.11,poz. 19/.

Art. 20.

Dyrektor Biura Meljoracyjnego kieruje pracami Biura Meljoracyjnego i jest odpowiedzialny za należyte wykonanie poruczonych Biuru Meljoracyjnemu prac.

W razie niemożności pełnienia obowiązków służbowych przez Dyrektora Biura, zastępuje go urzędnik, któremu Wojewoda Śląski poruczy zastępstwo.

Art. 21.

Przy opracowaniu programu prac Śląskiego Biura Meljoracyjnego należy zachować porządek, w jakim zgłoszenia o wypracowanie projektów wpłynęły do Śląskiego Biura Meljoracyjnego z tem jednak zastrzeżeniem, że przedewszystkiem należy uwzględnić w programie prac zgłoszenia z tych okolic, które najbardziej potrzebują meljoracji gruntów, oraz w których ruch meljoracyjny mażo jest rozwinięty.

Art. 22.

Śląskie Biuro Meljoracyjne wykonuje swe czynności bezpłatnie. Jednakże Śląskie Biuro Meljoracyjne może żądać zwrotu kosztów opracowanego projektu w przypadku, gdy wnioskodawca po otrzymaniu projektu nie wykonuje go bez uzasadnionego powodu w terminie przez Biuro Meljoracyjne ustalonym.

IV. Przepisy ogólne i przejściowe.

Art. 23.

Cały majątek Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego, utworzonego ustawą z dnia 16 grudnia 1924r. o popieraniu meljoracji rolnych /Dz.U.Śl.Nr.27, poz. 103/ przechodzi na Śląski Fundusz Meljoracyjny, utworzony ustawą niniejszą.

Art. 24.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Równocześnie traci moc obowiązującą ustawa z dnia 16 grudnia 1924r. o popieraniu meljoracji rolnych /Dz.U.Śl.Nr. 27, poz.103/

Art. 25.

Wykonanie ustawy niniejszej powierza się Wojewodzie Śląskiemu i Śląskiej Radzie Wojewódzkiej stosownie do szczegółowych postanowień tej ustawy.-

U z a s a d n i e n i e.

Ustawa z 16. XII. 1924r. Dz.U.Śl. Nr. 27, poz. 103 przyczyniła się w znacznej mierze do podniesienia rolnictwa i powiększenia produkcji rolnej na Śląsku. Zmeljorowano przeszło 4.000 hektarów gruntów. Zmiany warunków ekonomicznych, a w szczególności kryzys rolnictwa, konieczność dostosowania organizacji Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego i Biura Meljoracyjnego do powiększającego się z roku na rok ruchu meljoracyjnego i potrzeba uregulowania stosunków służbowych pracowników Biura Meljoracyjnego czynią konieczne uzupełnienie i zmianę powołanej wyżej ustawy. Zaprojektowane zmiany i uzupełnienia oparte są na kilkuletnich doświadczeniach, poczynionych przy wykonywaniu dotychczas obowiązującej ustawy. Projekt ustawy zmierza do tego, aby rolnictwo mimo kryzysu rolniczego i braku funduszy mogło przeprowadzać w dalszym ciągu meljoracje rolne, niezbędne do ekonomicznego polepszenia poszczególnych rolników. Projekt ustawy dąży do usunięcia wszelkich formalności, których spełnienie sprawia rolnictwu często niemałe kłopoty i koszty. Oprócz tego projekt ustawy zmierza do tego, żeby fundusze publiczne, przeznaczone na meljoracje rolne znalazły rzeczywiście celowe i racjonalne zużycie.

§§ 1 - 8 projektu ustawy nie zawierają zasadniczych zmian dotychczasowego stanu organizacji Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego, która w przeciągu 6-ciu lat okazała się zupełnie celową.

Co się tyczy § 9 zaznacza się, że dotychczas udzielano zasiłków bezzwrotnych do wysokości 30% kosztów meljoracji, projekt ustawy obniża wysokość bezzwrotnych zasiłków o 10%. Tylko w wyjątkowych, uwzględnienia godnych wypadkach, Zarząd Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego będzie mógł za zgodą Rady Wojewódzkiej udzielać zasiłków ponad 20% kosztów. Projekt ustawy natomiast znosi ograniczenia Zarządu co do przyznania pożyczek z Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego. Według obowiązującej ustawy Zarząd Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego mógł dotychczas udzielać pożyczek tylko w wysokości 30% kosztów. Z tego powodu rolnicy i Spółki wodne nie mogąc uzyskać kredytów z innych źródeł musieli szczególnie w ostatnim czasie - zaniechać koniecznych robót meljoracyjnych.

§ 10 daje Zarządowi Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego możliwość ustalenia dłuższego terminu spłaty pożyczek z uwagi na kryzys rolniczy. Dotychczas udzielano pożyczek najdłużej na 10 lat. Oprocentowanie pożyczek podwyższono na 5% /dotychczas 3%/. Podwyższenie oprocentowania, jest uzasadnione ogólnym stanem rynku pieniężnego i nie przedstawia zbyt wielkiego obciążenia rolnictwa śląskiego. Dotychczas rolnik otrzymywał 3%-tą pożyczkę w wysokości 30% kosztów: przytem zmuszony był zaciągać pożyczkę w wysokości 40% kosztów w innych instytucjach kredytowych. Oprocentowanie tych pożyczek wynosiło co najmniej 8%. Licząc, że rolnik będzie mógł po uchwaleniu ustawy uzyskać ze Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego pożyczkę w wysokości 70% kosztów robót, nie będzie płacił więcej procentów niż dotychczas. Przypuśćmy, że koszty meljoracji rolnych wynoszą 1.000,-- złotych, to rolnik dotychczas otrzymał

30% subwencji,

30% pożyczki po 3% to znaczy roczne
oprocentowanie wynosiło.....9,-- zł.

40% pożyczki po 8% rocznie roczne op.....32,-- "

i płacił razem rocznie tytułem oprocentowania.....41,-- zł.

Po uchwaleniu zaś projektu ustawy rolnik może otrzymać:

20% subwencji

80% pożyczki po 5%, to roczne oprocentowanie wynosić

będzie 40,--- złotych.

§§ 11, 12, 13 mają dać gwarancję, że fundusze publiczne, przeznaczone na meljoracje rolne zostaną celowo zużyte ku pożytkowi kraju i przyczynią się do powiększenia produkcji rolnej.

§§ 14 i 15 zmierzają do umniejszenia kosztów meljoracyj przez usunięcie formalności.

§ 16 jest uzasadniony tem, że również w innych Gzelnicach Państwa, akty i dokumenty, dotyczące meljoracyj rolnych, są wolne od opłat skarbowych /Ustawa z dnia 22.VII.1925r. Dz.U. z P.P. 38, poz. 609/.

§ 17 określa bliżej sposób wykonania nadzoru Śląskiej Rady Wojewódzkiej nad Śląskim Funduszem Meljoracyjnym.

§ 18 - 22 nie zmieniają dotychczasowej organizacji Biura Meljoracyjnego.

K.

W N I O S E K

Komisji Rolnej w sprawie petycji Śląskiej Izby Rolniczej w Katowicach o nowelizację przepisów zapobiegawczych, któreby nie pozwalały na podwyższenie cen produktów rolnych przez pośredników i handlarzy.

Komisja Rolna zajmowała się powyższą petycją na kilku posiedzeniach przy współudziale reprezentantów tak Urzędu Wojewódzkiego, jak też interesowanych sfer rolniczych odraczając jednakowoż ostateczną uchwałę aż do porozumienia się członków ze swymi Klubami, jak również z uwagi na to, że do Komisji Prawniczej wpłynął pokrewny wniosek od Związku Towarzystw Kupieckich w Katowicach, domagający się znowelizowania przepisów dotyczących regulowania cen. Komisja była zdania, że wnioski te należałoby na wspólnym posiedzeniu przedyskutować, względnie w porozumieniu załatwić.

Już samo pojawienie się dwóch wniosków w tej samej sprawie na trybunie sejmowej, domagających się zniesienia względnie zmiany przepisów o regulowaniu cen i działalności Komisji cennikowych jest ostatecznym dowodem, że ustawodawstwo w tej dziedzinie nie odpowiada obecnym stosunkom gospodarczym i należy je zmienić.

Na terenie Województwa Śląskiego stosowane są do tej pory trzy ustawodawstwa cennikowe, mianowicie: Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31. sierpnia 1926r. /Dz.U.R.P.Nr.91, poz.527/ o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku, obowiązujące na terenie całego Państwa, ustawa niemiecka z dnia 4. sierpnia 1914 r. wydana na czas trwania wojny i szereg rozporządzeń, wydanych na podstawie tej zasadniczej ustawy, obowiązującej tylko na terenie górnośląskiej części Województwa Śląskiego, ustawa przemysłowa z roku 1897, obowiązująca na terenie cieszyńskiej części Województwa Śląskiego, nie mająca jednak zastosowania do producentów rolnych.

Wnioskować należy, że twórcom ustaw cennikowych przyświecała myśl w czasach wyjątkowych, to jest w czasie niedostatecznej podaży i wygórowanych cen przedmiotów dziennego zapotrzebowania, ujęcia cen tych przedmiotów w pewne normy, zabezpieczające konsumentowi jego potrzeby życiowe zaś producentowi opłacalność. Życie wykazało i uczy nas codziennie, że osiągnięcie tego idealnego stanu trudno jest dokonać na drodze przepisów ustawowych, bo życie gospodarcze jest silniejsze i nie znośi więzów na dłuższą metę. Wyznaczanie cen miałoby znaczenie, gdyby zabezpieczało nie tylko granicę w sprzedaży detalicznej, jak daleko konsument może być obciążony ale równocześnie była możliwość zagwarantowania producentowi pewnego minimum za jego wyroby, służące jako przedmioty codziennego użytku. Chodzi w tym wypadku o producenta rolnego oraz drobnego przemysłowca, gdyż przepisy cennikowe nie dosięgają wielkiego przemysłowca, który umie i potrafi zę skutkiem się im przeciwstawić.

W dobie obecnej, kiedy na przykład ceny płodów rolniczych spadły poniżej swej opłacalności, wyznaczanie cen maksymalnych względnie wytycznych na te produkty jest tylko premją dla różnych osobników, stojących między producentem i konsumentem, a to dlatego, ponieważ handel w tym wypadku ma zabezpieczoną cenę sprzedaży przez co wyklucza wzajemną konkurencję przy nabywaniu towarów.

Jedyną i nigdy nie zawodzącą zasadą dla regulowania cen stanowi i stanowić będzie zawsze tylko podaż i popyt. Żadna moc i siła przepisów ustawowych nie jest w stanie tej prawdy życiowej obalić. Pomimo stwierdzenia tego faktu Komisja nie wypowiedziała się za zupełnem uchyleniem przepisów ustalania cen i działalności Komisyj cennikowych, licząc się z obecną sytuacją gospodarczą i psychozą społeczeństwa, lecz wyraziła zdanie, że pewne ujęcie przepisów cennikowych w formie liberalniejszej należy zatrzymać. Forma taka przewidziana jest w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31. sierpnia 1926r. o zabezpieczeniu przedmiotów codziennego użytku. Rozporządzenie to przewiduje do ustalania cen Komisje cennikowe, złożone w równej części z konsumentów oraz producentów i handlu. Ocena wypowiedziana przez czynniki reprezentujące w równej mierze zainteresowane sfery gospodarcze upoważnia do przypuszczenia nadziei, że ceny będą wypośredkowane na podstawie opłacalności produkcji oraz usprawiedliwionych kosztów za pośrednictwo wprawdzie z tą uwagą, że producentowi rolnemu nie będą w stanie zagwarantować pewnego minimum wynagrodzenia za jego pracę.

Ustawa niemiecka z dnia 4. sierpnia 1914r. wydaną została jak sama w paragrafie 1-szym postanawia, na czas trwania istniejącej wojny, wobec czego czasokres jej obowiązywania właściwie się skończył, pomimo, że formalnie dotąd uchyloną nie została, zaś w Rzeszy Niemieckiej dawno straciła moc obowiązującą.

Po dostatecznem przeprowadzeniu dyskusji Komisja Rolna uchwaliła jednogłośnie przedłożyć Wysokiej Izbie następujące wnioski:

- 1/ Sejm Śląski zwraca się do Pana Wojewody o poczynienie starań u miarodajnych czynników w kierunku zniesienia wojennych ustaw niemieckich, regulujących ceny, mianowicie zasadniczej ustawy z dnia 4. sierpnia 1914r.
- 2/ Sejm Śląski zwraca się do Pana Wojewody o wydanie władzom administracyjnym polecenie, ażeby przy regulowaniu cen na terenie cie-szyńskiej części Województwa Śląskiego stosowały wyłącznie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31. sierpnia 1926r. o zabezpieczeniu przedmiotów codziennego użytku.

Katowice, dnia 8. stycznia 1932 r.

Przewodniczący i Sprawozdawca Komisji Rolnej
Sejmu Śląskiego

/-/ Palarczyk m.p.

S E J M Ś L Ą S K I

K.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Pracy i Opieki Społecznej w sprawie wniosku posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy w sprawie kontroli państwowej nad gospodarką ciężkiego przemysłu oraz powołania do życia instytucji nadzwyczajnego Komisarza do walki z bezrobociem na Śląsku.

Wniosek powyższy był przedmiotem obrad Komisji na posiedzeniu w dniu 11. stycznia 1932r. W imieniu wnioskodawców referent wniósł o przyjęcie wniosku, motywując go koniecznością roztoczenia kontroli państwowej przy współudziale przedstawicieli Związków Zawodowych nad gospodarką ciężkiego przemysłu na Śląsku. Zdaniem referenta kryzys gospodarczy na Śląsku i spowodowane nim bezrobocie pogłębione zostały przez nieudolną politykę gospodarczą przemysłu przez nadmiernie rozrosłą administrację, pochłaniającą zbyt wielkie sumy i powiększającą koszty własne oraz przez egoistyczne stanowisko, nie liczące się z potrzebami ogółu, które znajduje wyraz w tendencji do przerzucania wszystkich skutków kryzysu na pracobiorców. Stan ten wymaga, zdaniem referenta, ingerencji czynnika państwowego do spraw produkcji, gdyż zamieranie życia gospodarczego na Śląsku, stały wzrost bezrobocia i zamykanie wielkich warsztatów grozi państwu i ludności Śląska wielkimi niebezpieczeństwami. W konsekwencji referent domaga się kontroli państwowej nad przemysłem, skupionej w ręku nadzwyczajnego Komisarza do walki z bezrobociem na Śląsku. By ta kontrola mogła być skuteczna referent uważa za konieczne, by oparta była na specjalnych daleko idących uprawnieniach ustawowych.

W dyskusji posłowie Piechoczek, Fessler i Kornke uzupełnili wywody referenta, popierając treść wniosku Klubu N.Ch.Z.P.

Przeciw wnioskowi wypowiedzieli się posłowie klubu Ch.D. i N.P.R. Chmielewski, Brzeskot i Sosiński oraz poseł Frank z klubu niemieckiego. W wywodach swych, nie negując zasadniczo potrzeby kontroli nad przemysłem na Śląsku, wyżej wymienieni posłowie byli jednak zdania, że władze państwowe mają już dostateczną podstawę prawną do roztoczenia takiej kontroli, dlatego też wniosek Klubu N.Ch.Z.P. uważają za zbędny.

Pozatem posłowie ci, jako argument przeciw wnioskowi wysunęli, że nie określa on kompetencji ani zakresu działania proponowanej przez wnioskodawców instytucji Nadzwyczajnego Komisarza do walki z bezrobociem, pozatem wypowiedzieli pogląd, że powołanie nowej instytucji uważają za zbędne.

Poseł Machej z klubu socjalistycznego zasadniczo przychylił się do treści wniosku i oświadczył, że mógłby głosować za wnioskiem pod warunkiem, że wniosek będzie zmieniony w tym sensie, że uprawnienia ustawowe proponowanego Komisarza obejmować będą prawo do przejmowania przedsiębiorstw pod Zarząd państwowy.

Po długiej dyskusji przewodniczący Frank poddał wniosek pod głosowanie. Za wnioskiem padło 4 głosy posłów: Kapuścińskiego, Kornkego, Piechoczka i Fesslera i 4 głosy przeciw wnioskowi posłów: Chmielewskiego, Sosińskiego, Brzeskota i Franka. Poseł Machej podczas głosowania wniosku był nieobecny. Wobec wyniku głosowania przewodniczący poseł Frank stwierdził, że wniosek nie uzyskał większości i upadł.

Sprawozdawca:
/-/ Stefan Kapuściński.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Pracy i Opieki Społecznej w sprawie wniosków
Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia
Pracy w sprawie usunięcia obcokrajowców z przemysłu
na Śląsku.

Wniosek powyższy był przedmiotem obrad Komisji Pracy i Opieki Społecznej w dniu 11.stycznia 1932r. W generalnej dyskusji przeprowadzonej z zastępcami organizacji zawodowych nieomal wszyscy zastępcy wypowiedzili się, że praca w przemyśle należy się obywatelom polakom. Wniosek nie uzyskał większości Komisji. Za wnioskiem głosowali posłowie N.CH.Z.P. przeciw wnioskowi posłowie z CH.D. i N.P.R., Klub niemiecki Klub socjalistyczny.

Sprawozdawca:

/-/ Piechoczek

Sprawozdanie

Komisji Pracy i Opieki Społecznej o wniosku Posłów Klubu N.Ch.Z.P. w sprawie ustawowego rozwiązania kontraktów prywatno-prawnych, opiewających na nieproporcjonalnie wysokie wynagrodzenia służbowe w przemyśle.

Wniosek Klubu N.Ch.Z.P. uchwalony przez Komisję Pracy i Opieki Społecznej na posiedzeniu w dniu 11. stycznia 1932r. i omawiany bardzo szeroko na poprzednich posiedzeniach, odbytych przy współudziale przedstawicieli ciężkiego przemysłu i przedstawicieli Związków Zawodowych, w swej treści zdąża do tego celu, aby Rząd przedłożył Sejmowi w jaknajkrótszym czasie projekt ustawy o rozwiązaniu kontraktów prywatno-prawnych, opiewających na nieproporcjonalnie wysokie wynagrodzenia służbowe urzędników pozataryfowych w przemyśle śląskim. Wniosek uzasadnia w głównej mierze fakt, że w przemyśle śląskim zawarto cały szereg kontraktów pomiędzy przemysłem ciężkim i dyrektorami. Kontrakty te uniemożliwiają obniżenie kosztów produkcji, gdyż zawarto je na szereg lat i przepisy prawne obecnie obowiązujące niedopuszczają możliwości rozwiązania ich.

Sprawa nadmiernych płac urzędników pozataryfowych a w szczególności dyrektorów ciężkiego przemysłu stała się zagadnieniem powszechnem.

Nieomal całe społeczeństwo, a przede wszystkim stan pracujący domaga się coraz kategoryczniej zasadniczego zainteresowania się tą sprawą władz rządowych i ustawodawczych i przeprowadzenia w tej dziedzinie niezbędnej reformy ustawowej, któraby te niesłychanie rażące dysproporcje w wynagrodzeniach za dokonaną pracę usunęła i całe zagadnienie rozwiązała w sposób odpowiadający dzisiejszym wymogom sprawiedliwości i nowoczesnym poglądom socjalnym.

Sam fakt, że grupa uprzywilejowana, złożona z pracodawców i dyrektorów, tworząca z grupą drugą pracobiorców, wspólnotę interesów, nie ponosi i nie chce ponosić żadnego uszczerbku materialnego w czasie najostrejszych kryzysów gospodarczych, na rzecz grupy drugiej, padającej pokotem pod ciosami fatalnego położenia, wywołuje coraz to większe niezadowolenia wśród społeczeństwa które się z dnia na dzień potęguje i przybiera coraz wyraźniej formy ogólnego protestu.

Jest wielką krzywdą społeczną, że nadmierne wynagrodzenia uprzywilejowanej grupy pracobiorców, pogarszają warunki ekonomiczne tej wspólnoty, podnosząc koszty produkcji i powodując jej ograniczenia i redukcję robotników przy równoczesnym obniżaniu płac robotniczych i stosowaniu coraz ostrzejszej kontroli nad wydajnością zatrzymanych w pracy robotników, podczas gdy ilość dyrektorów i urzędników administracyjnych pozataryfowych i ich pobory nie ulegają redukcjom, przeciwnie, w latach powojennych, odkąd notujemy kryzysy gospodarcze, tak liczba dyrektorów jak i ich pobory nadmiernie się podniosły przy równoczesnym spadku ilości zatrudnianych robotników w przemyśle śląskim.

W czasie największego rozkwitu ciężkiego przemysłu na tej części Górnego Śląska, która przypadła Polsce, w ostatnich latach przedwojennych, liczba dyrektorów łącznie z zawiadowcami dosięgała 80, gdy obecnie przy bardzo poważnie zmniejszonym stanie załóg hut i kopalń i częściowemu lub całkowitemu unieruchomieniu pewnej części zakładów, liczba samych dyrektorów zatrudnionych w tym samym przemyśle wynosi 170.

W roku 1914 pobory wszystkich zatrudnionych w ciężkim przemyśle dyrektorów i zawiadowców na obszarze który przypadł Polsce, wynosiły miesięcznie około 300.000 zł. przy stuprocentowym zatrudnieniu załóg,

obecnie pobory samych dyrektorów z pominięciem zawiadowców i tych uposażeń dyrektorskich, które dochodzą do wprost nieprawdopodobnej wysokości, wynoszą około miliona siedemset tysięcy złotych miesięcznie, biorąc za podstawę 10 tysięcy złotych miesięcznego dochodu włącznie z tańtjemami dla jednego dyrektora.

Równomiernie z powiększeniem liczby dyrektorów, rozbudowywane i powiększano administrację, tworząc coraz to nowe niepotrzebne działy administracyjne, niestojące w żadnym stosunku liczbowym ze zmniejszającą się stale ilością zakłg.

Widzimy więc z jednej strony systematyczne ociążanie kosztów produkcji przez stałe zmniejszanie się zakłg robotniczych i potęgowanie coraz to większej wydajności robocizny przez wprowadzanie ostrzejszej kontroli, a z drugiej strony obciążanie kosztów produkcji nowymi posadami dyrektorskimi, nadmiernymi poborami i nowymi działami administracyjnymi co w rezultacie powoduje powiększającą się zanik wydajności pracy dyrektorów i administracji.

Usprawiedliwianie tych objawów chorobliwych przez przedstawicieli przemysłu wprowadzoną mechanizację, która według ich zdania wymaga rozszerzonego nadzoru technicznego i administracyjnego, nie wytrzymuje krytyki, gdyż jak wiadomo wszelkie urządzenia mechaniczne są obsługiwane przez pracowników przy ich warsztatach pracy.

w

Taki stan rzeczy powinien ulec jaknajszybszym zmianie, tembardziej, że oprócz konieczności obniżenia kosztów produkcji przez zredukowanie nadmiernych płac i nadmiernej liczby wyższych i wysokich urzędników pozataryfowych, przemawia za zmianą w tym kierunku jeszcze jeden moment, sprawiedliwości społecznej.

Wniosek według zdania większości Komisji, nie może napotkać na zasadnicze objekeje prawne. Umowy o najmie usług są umowami, które każdej stronie nadawają pewne prawa i obowiązki, oczywiście mogą nabyte te prawa i obowiązki przepisem ustawowym być zmienione a zawarte umowy anulowane, jest to wypadek zresztą nierzadki w ustawodawstwie i na Górnym Śląsku często spotykany.

Przecież Sejm Śląski również ograniczył ustawą o ochronie lokatorów, prawa właścicieli domów, oparte na umowach prywatno-prawnych, które mają ten sam charakter co umowy o najmie usług, z tą jedyną różnicą, że w miejsce mieszkania wchodzi usługi, które są przedmiotem najmu.

Wątpliwości jedyne budzić mogą prawa nabyte przed zmianą suwerenności, chronione art. 4 § 1 konwencji genewskiej, jednakże więcej argumentów przemawia za tem, że prawa te nabyte przez umowę genewską mogą być również zmienione przepisem ustawowym.

O przyszłym prawie nie możemy wiele mówić, możemy tylko dodać do naszych motywów kilka uwag jak ta ustawa powinna wyglądać w swej głównej treści.

Ustawa powinna być wyrazicielką następujących tez:

- 1/ Wszelkiego rodzaju wynagrodzenia w jakiegokolwiek formie i za jakiegokolwiek usługi i funkcje związane z pracą w zakładzie, powinny być uważane za jedno wynagrodzenie ujęte w umowie w jedną globalną sumę, bez względu na poszczególne tytuły tych wynagrodzeń.
- 2/ Powinna być ustalona maksymalna granica wynagrodzeń, której przekroczenie czyniłoby umowę nieważną.
- 3/ W przeciągu pewnego czasokresu od dnia ogłoszenia ustawy, strony mają prawo domagać się zawarcia nowej umowy co do wynagrodzenia nowego, które nie może przekraczać maksymalnej granicy ustalonego wynagrodzenia.

Po szczegółowej dyskusji wniosek został uchwalony w następującym brzmieniu:

W y s o k i S e j m
uchwalić raczy:

" Sejm prosi Pana Wojewodę o poczynienia starań w Rządzie celem wydania przez Sejm Rzeczypospolitej ustawy umożliwiającej rozwiązywania kontraktów prywatno-prawnych w przemyśle, odnoszących się do urzędników pozataryfowych, a opiewających na nieproporcjonalnie wysokie wynagrodzenia służbowe."

Sprawozdawca.

/-/ Rudolf K o r n k e .

KCL.

W N I O S E K

Zespołu Posłów Ch. D. i N.P.R., Klubu Niemieckiego i P.P.S.
w sprawie naruszenia autonomji śląskiej przez ustawę
przeciwalkoholową.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

" Sejm Śląski stwierdza, że ustawa z dnia 21. marca 1931r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych /przeciwalkoholowa/ narusza art. 8a ustawy Konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1920r. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego.

U z a s a d n i e .

W Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej nr. 51 z dnia 3. czerwca 1931r. pod poz. 483 została ogłoszona ustawa z dnia 21. marca 1931r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych, której moc obowiązująca rozciąga się na obszar całego Państwa. Według art. 26 tej ustawy wykonanie tej ustawy poruczone zostało Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Sprawiedliwości oraz Ministrem Komunikacji, o ile chodzi o restauracje i bufety kolejowe.

Ustawa ta narusza przepis art. 8a ustawy konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1920r. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego.

Sejm Śląski powziął na plenarnem posiedzeniu z dnia 8. lipca 1925r. uchwałę, stwierdzającą, że wprowadzenie na obszar Województwa Śląskiego ustawy o monopolu spirytusowym jest bez zgody Sejmu Śląskiego niedopuszczalne. Jeżeli ustawa przeciwalkoholowa z dnia 21. marca 1931r. ma być traktowaną jako dalsza ustawa normująca sprawy monopolu spirytusowego, to jej wprowadzenie na obszar Województwa Śląskiego bez zgody Sejmu Śląskiego jest również niedopuszczalne. Ponieważ jednak wykonanie ustawy przeciwalkoholowej nie zostało poruczone Ministrowi Skarbu, ale Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem Komunikacji, stwierdzić należy, że ustawa ta ma charakter wybitnie policyjny. Bez względu na to jednak, czy ustawa przeciwalkoholowa jest ustawą normującą sprawy skarbowe czy też ustawą zawierającą przepisy policyjne, w każdym razie narusza ona przepis art. 8a, gdyż zawiera zmiany ustaw dot: przemysłu i handlu obowiązujących we Województwie Śląskiem w dniu przejęcia Górnego Śląska przez Polskę. Takie zmiany ustaw mogą według art. 8a statutu organicznego Województwa Śląskiego nastąpić tylko za zgodą Sejmu Śląskiego. Ustawa przeciwalkoholowa nie zawiera żadnej wzmianki o tem, że w Województwie Śląskiem wejdzie w życie dopiero po uchwaleniu zgody na nią przez Sejm Śląski.

Katowice, dnia 14. stycznia 1932 r.

/-/ Kempka, Broncel, Wieczorek, Sikora, Prus, Grzonka, Korfantowa,
/-/ Sosiński, Karetta, Dr. Hager, Kozak, Dr. Pant, Ulitz, Pawlas,
/-/ Frank, Schmiegel, Dr. Glücksmann, Machiej, Kowoll.

W N I O S E K

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy w sprawie naruszenia przez P.Marszałka Sejmu WOLNEGO art.27. regulaminu sejmowego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- 1/ Sejm wzywa Pana Marszałka by w przyszłości zgodnie z art.27 regulaminu poruczał swe zastępstwo wicemarszałkom według kolejności.
- 2/ Sejm stwierdza, że kolejność została ustalona uchwałami z dnia 9.XII.1930r. ujętymi w sprawozdaniu stenograficznem z 1.posiedzenia z dnia 9.XII.1930r.

U z a s a d n i e n i e .

Pan Marszałek Sejmu poruczył na czas swej choroby swe zastępstwo drugiemu z rzędu wicemarszałkowi z pominięciem pierwszego z rzędu wicemarszałka piastującego tę godność z ramienia Klubu N.CH.Z.P.

Artykuł 27 regulaminu postanawia, że obradami Sejmu kieruje Marszałek lub zaproszony przez niego według kolejności zastępcy.

Na posiedzeniu z dnia 9.XII.1930r. odbyły się wybory zastępców w ten sposób, że wyraźnie ustalono kolejność wicemarszałków. /vide str.7.sprawozdania stenogr./

P.Marszałek poruczył z naruszeniem tej zasady zastępstwo na czas swej nieobecności drugiemu wicemarszałkowi. Stało się to już po raz drugi. Analogiczny wypadek miał miejsce latem 1931r. przy wyjeździe P.Marszałka na urlop. Wniosek jest dalej uzasadniony także tem, że zastępcy Klubu N.CH.Z.P. w prezydjum Sejmu są systematycznie w zasadniczych sprawach pomijani jak np.przy układaniu budżetu itp. Prezydjum Sejmu nie bywa prawie nigdy zwoływane, chyba w sprawach drobnych i drugorzędnych.

Gdyby takie pomijanie i poniżenie naszych reprezentantów i to z naruszeniem przepisów regulaminowych miało wyrosnąć w pewien system, to nasunąć się musi Klubowi N.CH.Z.P. zagadnienie celowości pozostawiania swych reprezentantów w dalszym ciągu w prezydjum Sejmu.

Klub wnosi o przekazanie tego wniosku Komisji Regulaminowej.

/-/ Witczak,	/-/ E.Gajdas,	/-/ Płonka,	/-/ Kornke,
/-/ Kapuściński	/-/ Piechoczek,	/-/ Fesser,	/-/ Syska,
/-/ Palarczyk,	/-/ Bałdyk,	/-/ Dr.Kujawska./-	/-/ Różański
/-/ Dr.Kocur.			

Śląska Rada Wojewódzka

L. RW. 982.

Dot. projektu ustawy o rozciągnięciu mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta R.P. z dnia 24 czerwca 1927r. /Dz.U.R.P.Nr.57, poz. 504/ o zagospodarowaniu lasów, niestanowiących własność Państwa.

Katowice, dnia 17 stycznia 1932r.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w / m .

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy o rozciągnięciu mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927r. /Dz. U.R.P.Nr.57, poz.504/, o zagospodarowaniu lasów, niestanowiących własność Państwa, uchwalony przez siebie na posiedzeniu dnia 11 stycznia 1932r., w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art.23 statutu organicznego, z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu.

1 zał.

Śląska Rada Wojewódzka

Przewodniczący:
w z.

/-/ Dr.Saloni
Wicewojewoda.

U S T A W A

z dnia

w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927r. o zagospodarowaniu lasów, niestanowiących własność Państwa, oraz uzupełniających rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 sierpnia 1927r. i z dnia 24 lutego 1928r. na obszar Województwa Śląskiego.

Art.1.

Moc obowiązującą rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927r. o zagospodarowaniu lasów, niestanowiących własność Państwa /Dz.U.R.P.Nr.57,poz.504/ i uzupełniających je rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 sierpnia 1927r. /Dz.U.R.P.Nr.74,pcz.641/ i z dnia 24 lutego 1928r. /Dz.U.R.P.Nr.21, poz.179/ rozciąga się na obszar Województwa Śląskiego z uwzględnieniem zmian, wynikających z art. 2 i 3 niniejszej ustawy.

Art.2.

Postanowienie art.58 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 czerwca 1927r., wymienionego wyżej w art.1, ma zastosowanie również i na obszarze cieszyńskiej części Województwa Śląskiego.

Art.3.

Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą:

1/ na obszarze cieszyńskiej części Województwa:

następujące przepisy ustawy lasowej z dnia 3 grudnia 1852r. /Dz.u.p.austr.Nr.250/: §§ 2-8, ust.2, § 9.ust.1 i 2, § 10, §§ 19, 20, 22, 23, 50, 51, 71 i 77;

2/ na obszarze górnośląskiej części Województwa:

- a/ ustawa z dnia 14 sierpnia 1876r. dotycząca zarządu lasów, należących do gmin i zakładów publicznych /Zb.u.pr.str.373/ oraz ustawa śląska z dnia 30 września 1925r. /Dz.U.Śl.Nr.16, poz.38/ w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej ustawy niemieckiej z dnia 14 sierpnia 1876r., dotyczącej zarządu lasów, należących do gmin i zakładów publicznych, na lasy prywatne, położone na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego.
- b/ §§ 1-8, 10-12, 16, 17, drugie zdanie § 19 i §§ 20-22 ustawy z dnia 6 lipca 1875r. o lasach ochronnych i spółkach leśnych /Zb.u.pr.str.416/.

Art.4.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1932r.

U z a s a d n i e n i e .

Zagospodarowanie lasów, niestanowiących własności Państwa, uregulowane jest w cieszyńskiej części Województwa Śląskiego ustawa lasowa z dnia 3 grudnia 1852r. /Dz.u.p.austr.Nr.250/ w górnośląskiej zaś części ustawa śląska z dnia 30 września 1925r. /Dz.U.Śl.Nr.16, poz.38/ Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.czerwca 1927r. o zagospodarowaniu lasów niestanowiących własności Państwa /Dz.U.R.P.Nr.57, poz.504/ i uzupełniającymi rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17.sierpnia 1927r. /Dz.U.R.P.Nr.74, poz.641/ i z dnia 24 lutego 1928r. /Dz.U.R.P.Nr.21, poz.179/ ujednolnione zostało ustawodawstwo dla lasów, niestanowiących własność Państwa, w całej Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem Województwa Śląskiego.

Zuwagi na to, że przepisy z zakresu gospodarki leśnej, obowiązujące na części cieszyńskiej Województwa, są odmienne od tego rodzaju przepisów, obowiązujących na Górnym Śląsku a oba te ustawodawstwa nie pokrywają się z przepisami wyżej wspomnianych rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, koniecznem jest, celem wprowadzenia jednolitych przepisów obejmujących racjonalną gospodarkę leśną, rozciągnąć na obszar Województwa Śląskiego, moc obowiązującą wspomnianych rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej, które zasadniczo nie odbiegają od dotychczasowych przepisów.

L.dz. 99/32

W.

Wojewoda Śląski

Katowice, dnia 18 stycznia 32r.

L: PH.1914/24

Wyrażenie zgody przez
Sejm Śląski na ustawę
z dnia 7 listopada 1931
/Dz.U.R.P.Nr.101, poz.775/
w sprawie skracania i
przedłużania czasu pracy.-

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w K a t o w i c a c h .

W wykonaniu uchwały Rady Ministrów z dnia 4 grudnia 1931 oraz stosownie do art. 23 ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 zawierającej Statut Organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P. Nr.73 poz. 497/ mam zaszczyt przedłożyć Panu Marszałkowi wniosek w sprawie uchwalenia przez Sejm Śląski załączonego projektu ustawy o wyrażeniu zgody na ustawę z dnia 7 listopada 1931 w sprawie skracania i przedłużania czasu pracy na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego /Dz. U.R.P.Nr. 101 poz.775/.-

W O J E W O D A

/-/ Dr.Grażyński.

U S T A W A

z dnia.....
o wyrażeniu zgody na wejście w życie na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego ustawy z dnia 7 listopada 1931, w sprawie skracania i przedłużania czasu pracy na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

Art.1.

Wyraża się zgodę na wejście w życie w górnośląskiej części Województwa Śląskiego ustawy z dnia 7 listopada 1931, w sprawie skracania i przedłużania czasu pracy na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr. 101 poz. 775/.

Art. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Uzasadnienie.

Podobnie jak ustawa z dnia 7 listopada 1931 /Dz.U.R.P. Nr.101 poz. 774/ w sprawie ograniczeń w zatrudnianiu młodocianych na obszarze górnośląskiej części Województwa, ustawa ogłoszona w Dz.U.R.P.Nr. 101 pod pozycją 775, należy również do środków mających na celu zmniejszenie bezrobocia.-

Ustawa ta bowiem przewiduje możliwość przede wszystkim skracania czasu pracy w drodze rozporządzeń Rady Ministrów w poszczególnych dniach lub tygodniu w tym celu, aby zakłady pracy mogły przez to powiększyć liczbę zatrudnionych robotników.-

L.dz.100/32.

Wojewoda Śląski

Katowice, dnia 18. stycznia 1932r.

L:PH.2213/38.

Wyrażenie zgody przez Sejm Śląski
na ustawę z dnia 7 listopada 1931
/Dz.U.R.P.Nr.101 poz.774/ o zatrud-
nianiu młodocianych.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w Katowicach.

W wykonaniu uchwały Rady Ministrów z dnia 4 grudnia 1931 oraz stosownie do art.23 ustawy konstytucyjnej z dnia 15.VII.1920 zawierającej Statut Organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73 poz.497/ mam zaszczyt przedłożyć Panu Marszałkowi wniosek, w sprawie uchwalenia przez Sejm Śląski załączonego projektu ustawy o wyrażeniu zgody na ustawę z dnia 7 listopada 1931 w sprawie ograniczeń w zatrudnianiu pracowników młodocianych na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego /Dz.U,R.P.Nr.101 poz.774/.-

W O J E W O D A

/-/ Dr. Grażyński.

U S T A W A

z dnia.....
o wyrażeniu zgody na wejście w życie na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego ustawy z dnia 7 listopada 1931 w sprawie ograniczeń w zatrudnianiu pracowników młodocianych na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego .

Art. 1.

Wyraża się zgodę na wejście w życie w górnośląskiej części Województwa Śląskiego ustawy z dnia 7 listopada 1931, w sprawie ograniczeń w zatrudnianiu pracowników młodocianych na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.101,poz.774/.-

Art. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

U z a s a d n i e n i e .

Ustawa ogłoszona w Dz.U.R.P.Nr.101 pod pozycją 774 stanowi jeden ze środków mających na celu zmniejszenie bezrobocia.

Pracodawcy dążąc do zmniejszenia kosztów produkcji, redukują przede wszystkim robotników wykwalifikowanych i zatrudniają w ich miejsce w nieproporcjonalnie wielkiej ilości robotników młodocianych w charakterze uczniów, terminatorów lub praktykantów i to przeważnie bezpłatnie.

Taki stan przyczynia się znacznie do wzrostu bezrobocia wśród robotników bardziej wartościowych, bo wykwalifikowanych, a pozatem przeważnie obarczonych rodziną.

Temu częściowo może zapobiedz ustalenie maksymalnej ilości pracowników młodocianych, jakich zakłady pracy mogą zatrudniać w stosunku do ogółu zatrudnionych pracowników dorosłych, o czym mowa w powyżej przytoczonej ustawie.-

Sprawozdanie

Komisji Administracyjno-Samorządowej w sprawie projektu ustawy o zmianie nazwy gminy "Goczałkowice - Dolne".

Komisja Administracyjno-Samorządowa na posiedzeniu w dniu 18. września 1931r. rozpatrywała przedłożony przez Śląską Radę Wojewódzką projekt ustawy /druk Nr.108/III/ o zmianie nazwy gminy "Goczałkowice-Dolne" na "Goczałkowice-Zdrój" i postanowiła sprawę odroczyć aż do ewent.połączenia "Goczałkowic Dolnych" z "Goczałkowicami-Górnymi". W sprawie tej postanowiono zwrócić się do Rad Gminnych celem uzyskania zgody na połączenie zainteresowanych gmin w jedną gminę.

Wobec braku zgody jednej z zainteresowanych gmin i ze względu na okoliczność, że gminy za obopólną zgodą i zgodą Wydziału Powiatowego zawrze bez specjalnej ustawy Sejmu Śląskiego mają możliwość połączenia się, przychyliła się Komisja Administracyjno-Samorządowa na posiedzeniu w dniu 8.stycznia 1932r. do stanowiska Śląskiej Rady Wojewódzkiej, opartego na uchwałach Rady Gminnej w Goczałkowicach Dolnych i Wydziału Powiatowego w Pszczynie w sprawie zmiany nazwy tejże gminy na nową nazwę "Goczałkowice-Zdrój".

W imieniu Komisji Administracyjno-Samorządowej wnoszę o przyjęcie tej ustawy.

Katowice, dnia 20 stycznia 1932r.

Sprawozdawca:

/-/ Jan Koj

K.

SPRAWOZDANIE

Komisji Pracy i Opieki Społecznej dotyczące wniosku Klubu Niemieckiego w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy o Radach Zakładowych./Drk 13/III./

Wniosek ten został stawiony, ponieważ w poszczególnych zakładach zostały rozwiązane przez inspektorów pracy rady zakładowe, pomimo, że postanowienie par. 41. Ustawy o Radach Zakładowych wyraźnie mówi, że rozwiązanie rady zakładowej może nastąpić jedynie przez okręgową radę gospodarczą, albo dopóki taka nie istnieje przez komisję pojedynczą i arbitrażową. Przy rozwiązywaniu poszczególnych rad zakładowych powoływali się inspektorzy pracy na Rozporządzenie o inspekcji pracy. Aby sprawę wyjaśnić, stawiał Klub Niemiecki powyższy wniosek. Wniosek ten został na posiedzeniu plenarnym w dniu 9. grudnia 1930r. przekazany Komisji Prawniczej. Komisja Prawnicza, która ten wniosek rozpatrywała, przyszła do przekonania, że ustawa o Radach Zakładowych nie może być przez Sejm Śląski zmieniona.

Komisja Prawnicza przekazała wniosek Komisji Pracy i Opieki Społecznej, wraz z opracowaną rezolucją, w której zwraca się do Sejmu Rzeczypospolitej, by ten przeprowadził zmianę poszczególnych postanowień w Ustawie o Radach Zakładowych. Komisja Pracy i Opieki Społecznej zajmowała się tym wnioskiem na posiedzeniach w dniu 4. i 9. marca, 24. kwietnia, 1. czerwca, 15. września i 10. grudnia. Zawezwano na te posiedzenia dwóch ekspertów, mianowicie p.Dr. Maissa, wiceprezesa Sądu Apelacyjnego, oraz p.Dr. Maciejowskiego sędziego przy Sądzie Apelacyjnym w Katowicach. Eksperti ci, opracowali wspólne orzeczenie prawnicze w kierunku:

- a/ Czy Sejm Śląski jest właściwym do uchwalenia ustawy, wprowadzającej zmiany w powyżej powołanej ustawie; ,
 - b/ czy uchwalenie ustawy w kierunku wysuniętym przez wniosek z dnia 9. grudnia 1930 r. druk Nr. 13/III. jest wobec istniejącego stanu prawnego dopuszczalne.
- ad a/ Eksperti odmawiają Sejmowi Śląskiemu kompetencji do zmiany powyższej ustawy uznając jednak:
- ad b/ konieczność zmiany pewnych postanowień odnośnej ustawy. Proponują, by Sejm Śląski uchwalił rezolucję wzywającą Urząd Wojewódzki w Katowicach do poczynienia bezzwłocznie starań u Rządu, aby ten spowodował uchwalenie przez Sejm Rzeczypospolitej nowej ustawy, zmieniającej niejasne paragrafy ustawy o Radach Zakładowych.

Komisja Pracy i Opieki Społecznej przychyliła się do propozycji pp. ekspertów i przekazała wniosek ponownie do Komisji Prawniczej, która wyraziła zgodę na tą rezolucję, wniosła jednakże mają poprawkę. Komisja Pracy i Opieki Społecznej na posiedzeniu w dniu 10. grudnia 1931r. zajmowała się ponownie tą sprawą i uchwaliła przedłożyć Wysokiej Izbie następującą

r e z o l u c j ę :

Sejm Śląski uprasza Pana Wojewodę, aby bezzwłocznie poczynił starania u Rządu, celem wprowadzenia do ustawy o Radach Zakładowych z dnia 4.II. 1920r./R.G.Bl.str.147/ następujących zmian:

- 1/ w par. 39, 41 i 52 skreśla się słowa: "Określona rada gospodar-
cza albo jak długo ustanowioną, nie zostanie".
- 2/ Do par.41 dodaje się nowy ustęp:
" W razie rozwiązania Rady załogowej mają być w ciągu 2-ch
miesięcy przeprowadzone nowe wybory, przyczem mają odpowiednie
zastosowanie przepisy par.23."
- 3/ Przepis par.43 ustęp 2. otrzymuje brzmienie:
" W wypadku przewidzianym w par.41 Komisja Pojednawcza i Arbi-
trażowa powołuje do dni 14 od dnia rozwiązania rady załogowej
tymczasową radę załogową, której zadaniem jest wybór wydziału
wyborczego przewidzianego w par.23 i to w ciągu dni 7 od dnia
powołania, oraz pełnienie czynności rady załogowej a^ż do czasu
wyboru nowej rady. "
- 4/ Pierwszy wiersz par.93 ma brzmieć:
" O ile ustawa w poszczególnych wypadkach inaczej nie postana-
wia, rozstrzyga Inspekcja pracy w sporach o.... "
- 5/ Uchyla się par. 94 i 103.

Pozatem uprasza się Pana Wojewodę, aby się zwrócił do Rządu z prośbą o:

- a/ rozszerzenie ustawy o radach zakładowych na Śląsk Cieszyński,
- b/ wprowadzenie ustawy o wydelegowaniu członków rad zakładowych
do rad nadzorczych w myśl par.70 ustawy o radach zakładowych",
- c/ wprowadzenie ustawy o obowiązku przedłożenia radcom zakładowym
ksiąg rachunkowych w myśl par.72 ustawy o radach zakładowych".

W imieniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej proszę o przyję-
cie tej rezolucji.

S P R A W C Z D A W C A :

/--/ R. F r a n k .

L.dz. 104/32

Śląska Rada Wojewódzka

Katowice, dnia 14 stycznia 32r.

L.RW.975

Dot.projektu ustawy w
sprawie przejęcia gimnazjum
komunalnego w Szarleju na
etat Województwa Śląskiego

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w K a t o w i c a c h .

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy w sprawie przejęcia gimnazjum komunalnego w Szarleju na etat Województwa Śląskiego, uchwalony przez siebie na posiedzeniu dnia 11 stycznia 1932r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art. 23 statutu organicznego, z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu.

1 załącznik.

Śląska Rada Wojewódzka
Przewodniczący

/-/ Dr. Grażyński.
Wojewoda Śląski.

/P r o j e k t /

U S T A W A

z dnia.....r.

w sprawie przejęcia gimnazjum komunalnego w Szarleju na etat
Województwa Śląskiego.

Art. 1.

Z dniem 1 kwietnia 1932r. przejmuje Województwo Śląskie na własny etat gimnazjum komunalne w Szarleju. Województwo Śląskie przejmuje z tym dniem na własność inwentarz wspomnianego gimnazjum i przejmuje wszelkie świadczenia na rzecz zakładu, uchwalone przez Zarządy Gmin w Szarleju, Wielkich Piekarach, Brzezinach Śląskich, Brzozowicach, Dąbrowce Wielkiej i Kamieniu.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1932r.

Art. 3.

Wykonanie ustawy powierza się Wojewódzie.

Śląska Rada Wojewódzka

L. RW.975/1.

Katowice, dnia 4 marca 1932r.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego.

W ślad pisma z dnia 11 stycznia 1932r. L. RW.975
mam zaszczyt przesłać uzasadnienie do projektu ustawy
w sprawie przejęcia Gimnazjum komunalnego w Szarleju
na etat Województwa Śląskiego, z prośbą o przekazanie
tegoż uzasadnienia właściwej komisji sejmowej.

1 załącznik.

Śląska Rada Wojewódzka

Przewodniczący

/-/ Dr.Grażyński

Wojewoda Śląski

U z a s a d n i e n i e .

Powiat świętochłowski, powstały z części powiatu bytomskiego jest obecnie jedynym powiatem Województwa Śląskiego, który nie posiada mimo swej liczebności ani jednego gimnazjum państwowego względnie innej szkoły państwowej wyższego stopnia organizacyjnego.

Z 14 gimnazjów państwowych istniejących obecnie w Województwie Śląskiem, wypada po 2 na powiat bielski, cieszyński, tarnogórski, pszczyński i katowicki, oraz miasto Królewską-Hutę, po jednym zaś na powiat rybnicki i lubliniecki. Istniejące gimnazja państwowe w Katowicach i w Królewskiej Hucie nie mogą zaspokoić potrzeb powiatu świętochłowskiego w zakresie szkolnictwa średniego:

- 1/ ze względu na napływ młodzieży z własnego terytorjum,
- 2/ ze względu na konfigurację powiatu świętochłowskiego, która pozwala młodzieży tylko z niewielu miejscowości /Hajduki, Świętochłowice, Lipiny, Łagiewniki, Chropaczów/ korzystać z gimnazjów w Katowicach względnie w Królewskiej Hucie.

Upośledzeniu temu pow.świętochłowskiemu zaradza po części istnienie na jego terytorjum 3 gimnazjów komunalnych mianowicie w Rudzie, N.Bytomiu i Szarleju. Pierwsze z nich funkcjonuje bez przerwy przy zamianie tylko języka wykładowego po zmianie suwerenności, drugie po rocznej przerwie zostało zreorganizowane z t.zw. wyższej szkoły na gimnazjum, trzecie powstało już za czasów polskich w dniu 1.września 1924r. na mocy uchwały Sejmu Śląskiego z dnia 27.lutego 1924r. i rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 27.lutego 1924 Nr.II.4597. Ustawa z dnia 19. marca 1924r. upoważnił Sejm Śląski Pana Wojewodę do subwencjonowania tego zakładu w wysokości ustalonej corocznie przez Śląską Radę Wojewódzką.

Jeżeli Sejm Śląski w 1924r. nie przystąpił odrazu do utworzenia państwowego gimnazjum w Szarleju, to główną przyczyną tego kroku była chęć sprawdzenia, jaki wpływ na frekwencję nowego zakładu wywrze budowa na podówczas kolej żelazna Chorzów - Szarlej.

Jak potrzebny był zakład w tym punkcie świadczy frekwencja zaraz w 1-ym roku jego istnienia, gdy do dwóch klas świeżo otwartych wstąpiło 163 uczniów. Frekwencja ta wzrastała corocznie o 10 - 20% tak, że obecnie przy 8 klasach a 9 oddziałach wynosi ona 312 uczniów.

Pomieszczenie znalazło . gimnazjum w szkole powszechnej która wkrótce okazała się za szczupłą i wywołała potrzebę zbudowania osobnego gmachu. Gmach ten zbudowany kosztem Województwa Śląskiego jest już na ukończeniu, tak, że z początkiem roku kalendarzowego będzie mógł być oddany do użytku, co niewątpliwie wpłynie na wydatniejszy rozwój zakładu, tamowany obecnie brakiem miejsca w poszczególnych salach, jak też i wogóle brakiem sal w obecnym gmachu, co utrudnia podział klas na oddziały równoległe lub przyjmowanie zgłaszającej się młodzieży.

Obecna frekwencja zakładu przedstawia się następująco:

Liczba uczniów w poszczególnych klasach:

Kl.	I	-	46 uczniów
"	IIa	-	34 "
"	IIb	-	34 "
"	III	-	52 "
"	IV	-	43 "
"	V	-	32 "
"	VI	-	27 "
"	VII	-	26 "
"	VIII	-	18 "
	Razem	-	312 uczniów.

Uczniowie ci są przeważnie synami robotników /105/ funkcjonariuszów państwowych, wojewódzkich i komunalnych /79/ funkcjonariuszów kopalnianych, fabrycznych /27/, rzemieślników /25/, kupców i przemysłowców /24/ rolników /14/ reszta innych zawodów.-

Zwarty zasięg terytorjalny gimnazjum stanowi sześć gmin północnych pow.świętochłowskiego, które dostarczają największego kontyngentu uczniów, a to Szarlej 95, Piekary 92, Brzeziny Śl. 22, Brzozowice 22, Kamień 14, Dąbrówka 8, trzy miejscowości pow.tarnogórskiego: Kozłowa Góra, Radzionków, Rojca wysłała 8 uczniów oraz 9 miejscowości zachodniej części województwa kieleckiego 40 uczniów.

Powyższe więc okoliczności jak: 1/ brak państwowego gimnazjum na terenie pow.świętochłowskiego, 2/ znaczenie gimnazjum w Szarleju względnie w Piekarach jako czynnika kulturalnego, 3/ wykonanie budowy gmachu gimnazjalnego w Piekarach kosztem Skarbu Śląskiego, 4/ istotny i trwały rozwój zakładu, 5/ opłakany stan finansowy sześciu gmin, utrzymujących dotąd ten zakład, 6/ ułatwienie i umożliwienie niezamożnym warstwom, z których pochodzi młodzież kształcąca się we wspomnianym zakładzie, skłaniają mnie do pełnego poparcia kilkakrotnych starań gmin i powiatu o przyjęciu gimnazjum w Szarleju na etat Województwa Śląskiego.

Strona finansowa przejęcia zakładu na etat Skarbu Śląskiego przedstawia się w budżecie rocznym następująco:

1/ Uposażenie dyrektora zakładu i 12 członków grona wynosi	78.325,80 zł
2/ Koszta utrzymania zakładu /opał, światło, woda, służba, ubezpieczenie/	10.000,--"
3/ Wydatki kancel./400,-- zł./ i pomoce naukowe /2.600,- zł./	3.000,--"
Razem	91.325,80"

Pokrycie powyższego wydatku znajdzie się:

- ad 1/ w kwocie 2,720.350,-- zł. przewidzianej w preliminarzu budżetowym na rok 1932/33 w § 1 Cz.IV.dz.V, którą to kwotę objętych jest 13 etatów nieobsadzonych.
- ad 2/ We wpływach z taksy administracyjnej od uczniów, które przypuszczalnie wynoszą rocznie około 35.000,- zł.

Co do funkcjonariuszy niższych kwota odnośna potrzebna na utrzymanie tercjana została już w preliminarzu wstawiona.

Na sprawi-enie potrzebnego inwentarza, jak urządzenia kancelarii dyrektora zakładu, sali konferencyjnej, częściowo sal szkolnych, jak katedry, tablic i uzupełnienia ławek szkolnych, oraz pracowni naukowych i sali gimnastycznej, których to urządzeń brak jest w obecnym budynku szkolnym należałoby do budżetu przyszłorocznego wstawić kwotę 150.000,- zł., która to kwota jest jedyną realną obciążeniem Skarbu Śląskiego.

Nadmienić należy, że właściwy wydatek na sprawienie inwentarza wynosić powinien do 200.000,- zł. jednak uwzględnić należy w tem miejscu uchwały gmin poniżej wymienionych, które zobowiązały się na ten cel do pewnych ciężarów na rzecz inwentarza gimnazjalnego a to:

- 1/ Wszystkie gminy zbiorowym kosztem wybudowały drogę, światło, kanalizację i wodę do nowego zakładu.
- 2/ Gmina Brzozowice uchwałą z dnia 22.maja 1930r. zgodziła się na wyposażenie pracowni geograficzno-historycznej 5.000,- zł.
- 3/ Gmina Kamień uchwałą z dnia 3.czerwca 1930r. wyposaża pracownię przyrodniczą kosztem 7.000,- "
- 4/ Gmina Brzeziny Śląskie uchwałą z dnia 10.czerwca 1930r. zobowiązała się wyposażyć bibliotekę nauczycielską i uczniowską kosztem 20.000,- zł.
- 5/ Gmina Dąbrówka Wielka uchwałą z dnia 2.maja 1930r. wyposaża gabinet fizykalno-chemiczny kosztem 7.000,- zł.

Razem: 39.000,- zł.

W n i o s e k

Zespołu Posłów CH.D. i N.P.R. w sprawie przedstawienia przez Śląską Radę Wojewódzką projektu pragmatyki służbowej urzędników i niższych funkcjonarjuszów zakładów śląskich.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Śląski wzywa Śląską Radę Wojewódzką do przedstawienia Sejmowi Śląskiemu projektu ustawy o służbie cywilnej /pragmatyki/ dla urzędników i niższych funkcjonarjuszów śląskich.

Wniosek ten prosimy przekazać do Komisji Administracyjno-Samorządowej.

Katowice, dnia 26.stycznia 1932r.

W n i o s k o d a w c y :

/-/ W.Korfanty,	/-/ Wieczorek,	/-/ Kempka,
/-/ Broncel,	/-/ Karetta,	/-/ Kozak,
/-/ Brelinski,	/-/ Sosiński,	/-/ Bronisł.Hager
/-/ Prus,	/-/ Grzonka	/-/ Sikora,
/-/ Krawczyk.		

Śląska Rada Wojewódzka

L. RW. 54/1.

Katowice, dnia 6.lutego 1932r.

Dot. projektu ustawy w sprawie uposażenia funkcjonariuszów Wojew.Śl. tudzież funkcjonariuszów Związków Komunalnych.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego
w Katowicach .

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy w sprawie uposażenia funkcjonariuszów Województwa Śląskiego tudzież funkcjonariuszów Związków Komunalnych, uchwalony przez siebie na posiedzeniu dnia 4 lutego 1932r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art.23 statutu organicznego, z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu. -

Śląska Rada Wojewódzka

Przewodniczący

/-/ Dr . Grażyński

Wojewoda Śląski.

U s t a w a

z dnia

w sprawie uposażenia funkcjonariuszów Województwa Śląskiego
tudzież funkcjonariuszów Związków Komunalnych.

Art.1.

Ustanowiony art.3 ustawy z dnia 8 lipca 1925r. w przedmiocie uposażenia funkcjonariuszów Województwa Śląskiego; tudzież funkcjonariuszów Związków Komunalnych /Dz.U.Śl.Nr.11,poz.28/ oraz art. 1 ustawy z dnia 29 października 1926r. /Dz.U.Śl.Nr.24, poz.42/ procentowy dodatek wyrównawczy ustala się dla wszystkich funkcjonariuszów Województwa Śląskiego, płatnych ze Skarbu Śląskiego i funkcjonariuszów Związków Komunalnych Województwa Śląskiego we wszystkich grupach uposażeniowych w wysokości 20%.

Art.2.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

Art.3.

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1.kwietnia 1932r.

Równocześnie traci moc obowiązującą ustawa z dnia 30 września 1931r. /Dz.U.Śl.Nr.22,poz.40/. -

U z a s a d n i e n i e .

Dochody Skarbu Śląskiego z powodu ostrego kryzysu gospodarczego w dalszym ciągu spadają. Celem zapewnienia równowagi budżetowej, koniecznem jest zmniejszenie wydatków. Obniżenie dodatku wyrównawczego do 20% dla wszystkich funkcjonariuszów i nauczycieli, opłacanych ze Skarbu Śląskiego zmniejszy wydatki o około 4.500.000 zł.

Obniżka dodatku wyrównawczego o 20% dla funkcjonariuszów, opłacanych ze Skarbu Śląskiego usunie także nierównomierność uposażenia jaka istnieje między tymi funkcjonariuszami a funkcjonariuszami państwowymi w Województwie Śląskiem, opłacanymi ze Skarbu Państwa, którzy stosownie do uchwały Rady Ministrów z 19 czerwca 1931r. otrzymują od dnia 1.lipca 1931r. dodatek kresowy w wysokości 20%.

Ustalenie ustawą z dnia 30 września 1931r. /Dz.U.Śl.Nr.22, poz.40/ dodatku wyrównawczego w różnej wysokości dla poszczególnych grup uposażeniowych spowodowało, że w częstych wypadkach funkcjonariusze, posiadający niższe grupy uposażenia, pobierają uposażenie wyższe, niż funkcjonariusze posiadający grupy wyższe.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Administracyjno-Samorządowej w sprawie projektu ustawy o wcieleniu gminy Bobrek do miasta Cieszyna.

Komisja Administracyjno-Samorządowa obradowała w dniu 29 maja 1931r. nad projektem ustawy w sprawie wcielenia gminy Bobrek do miasta Cieszyna /Druk Nr.84/III./ i wobec braku zgody na połączenie się zainteresowanych gmin postanowiła odczekać, jak ustosunkują się Cieszyn i Bobrek do projektu.

W dniu 1 lipca 1931r. wniósł burmistrz miasta Cieszyna p.Dr.Michejda do Pana Marszałka Sejmu Śląskiego pismo z zastrzeżeniem natury prawnej przeciw projektowi ustawy, które zostało przekazane Komisji Prawniczej do zajęcia stanowiska.

W międzyczasie gminy Bobrek i Cieszyn wyraziły w swych uchwałach z dnia 19.października i 9.listopada 1931r. zasadniczą zgodę na połączenie się w jedną gminę i Starostwo w Cieszynie w dniu 18.listopada 1931r. przychyliło się do powyższych uchwał.

Komisja Prawnicza zajmowała się na kilku posiedzeniach zastrzeżeniem burmistrza m.Cieszyna i zgodnie z życzeniami rad gminnych Cieszyna i Bobrku przyjęła w trzech czytaniach projekt ustawy w następującym brzmieniu:

U s t a w a

w sprawie wcielenia gminy Bobrek do miasta Cieszyna.

Art.1.

Gmine Bobrek wciela się do miasta Cieszyna.

Art.2.

Na czas do końca bieżącego okresu wyborczego i do ukonstytuowania się nowego Wydziału Gminnego w mieście Cieszynie powiększa się liczbę członków obecnego Wydziału Gminnego miasta Cieszyna o 6 członków. Tych 6-ciu członków powoła Przełożenstwo miasta Cieszyna z pośród członków dotychczasowego Wydziału Gminnego gminy Bobrek według kolejności umieszczenia nazwisk poszczególnych członków i ich zastępców na liście kandydatów, która zgłoszona była przy ostatnich wyborach do Wydziału Gminnego w Bobrku.

Na okres czasu, wskazany w ustępie poprzednim, wchodzi dotychczasowy przełożony gminy Bobrek i jego pierwszy zastępca, a w razie opróżnienia się jednego z tych urzędów - drugi zastępca przełożonego gminy, w skład Przełożenstwa miasta Cieszyna jako członkowie.

Art.3.

Statuty i rozporządzenia miejscowe, obowiązujące w gminie Bobrek w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują moc obowiązującą przez okres dwóch lat, licząc od dnia wejścia w życie tej ustawy, chyba, że w ciągu tego okresu zostaną zmienione, lub uchylone uchwałą Wydziału Gminnego miasta Cieszyna z zastrzeżeniem obowiązujących w tej mierze uprawnień władz nadzorczych.

Art.4.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1932r.

Art.5.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

Równocześnie po uskutecznieniu poprawek do pierwotnego projektu ustawy /do druku Nr.84/III./, które poprawki mieszczą się w powyższym projekcie, postanowiła Komisja Prawnicza w dniu 14.grudnia 1931r.przekazać sprawę Komisji Administracyjno-Samorządowej do dalszego załatwienia.

Komisja Administracyjno-Samorządowa w dniu 30.stycznia 1932r. rozpatrywała ponownie przez Komisję Prawniczą wysunięty projekt ustawy i przyjęła go w trzech czytaniach, kierując się przy powzięciu uchwały następującymi danymi:

- 1/ Wola obywatelstwa m.Cieszyna i gminy Bobrek połączenia się w jedną gminę została wyrażona w uchwałach rad gminnych z dnia 19.X. i 9.XI.1931r., zatwierdzonych przez Starostwo Cieszyn w dniu 18.XI.1931r. przez co stało się zadość postanowieniu § 2 ustęp 2 Ordynacji Gminnej dla Księstwa Śląskiego.
- 2/ Za przyłączeniem gminy Bobrek do miasta Cieszyna przemawiają:
 - a/ położenie gminy Bobrek, którą razem z miastem Cieszynem tworzy już obecnie organiczną całość. Bobrek tworzy do pewnego stopnia przedmieście Cieszyna, korzysta ze wszystkich urządzeń Cieszyna i nie za to nie płaci;
 - b/ sprawy szkolne - Bobrek nie posiada żadnej szkoły powszechnej /ostatnią szkołę 1-klasową zniesiono w 1928r./ i korzysta ze szkoły powszechnej i szkół średnich miasta Cieszyna;
 - c/ rozbudowa miasta - możliwość rozbudowy Cieszyna istnieje tylko w kierunku gminy Bobrek, gdyż w Cieszynie odczuwa się dotkliwie brak placów budowlanych. Bobrek osiągnie za swe place większą cenę. Dworzec miasta Cieszyna i Seminarjum Nauczycielskie znajdują się już obecnie na terenie gminy Bobrek. Główna szosa z Bielska prowadzi do Cieszyna przez Bobrek;
 - d/ Bobrek uzyska: wodociągi, lepsze drogi, elektryfikację upośledzonych części gminy, przez co świadczenia miasta Cieszyna nie będą o wiele większe jak dotychczas;
 - e/ administracja wskutek połączenia się gmin będzie tańszą.

Wskutek zgłoszenia przy ostatnich wyborach do gminy Bobrek tylko jednej - kompromisowej - listy kandydatów na radnych, powołanie 6-ciu członków z dotychczasowego Wydziału Gminnego gminy Bobrek do Wydziału Gminnego miasta Cieszyna jest umożliwione.

Połączone gminy tworzyć będą obszar wielkości 1162 ha 34 a /413 ha 73 a plus 748 ha 61 a/ o 1861, /15612 plus 3001/ ludności.

W imieniu Komisji Administracyjno-Samorządowej wnoszę o przyjęcie tej ustawy.

Katowice, dnia 3.lutego 1932r.

Sprawozdawca:

/-/-/ K o j Jan

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Administracyjno - Samorządowej o wniosku Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. w sprawie wezwania Śląskiej Rady Wojewódzkiej do przedstawienia Sejmowi Śląskiemu projektu ustawy o służbie cywilnej /pragmatyki/ dla urzędników i niższych funkcjonariuszów śląskich /druk Sejmowy Nr.172/III/.

W y s o k i S e j m i e !

Komisja Administracyjno - Samorządowa na swem posiedzeniu w dniu 30. stycznia 1932r. rozpatrywała wniosek Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. o wezwanie Śląskiej Rady Wojewódzkiej do przedstawienia Sejmowi Śląskiemu projektu ustawy normującej stosunki służbowe urzędników i niższych funkcjonariuszów śląskich.

Komisja Administracyjno-Samorządowa stwierdziła, że obecnie obowiązujące przepisy służbowe są już zupełnie przestarzałe, gdyż zostały one odziedziczone w dużej mierze po b. państwach zaborczych i dlatego przepisy te nie uwzględniają warunków państwa powojennego, nowoczesnego pojęcia państwa i nowoczesnego ustawodawstwa urzędniczego. Przepisy te są dalekie od tych słuszych idei, które znachodzą swój wyraz w ustawodawstwie socjalnem, a które w obecnie obowiązującym ustawodawstwie urzędniczym wcale nie znalazły należytego zrozumienia i dlatego i z tych także powodów zachodzi potrzeba wydania nowych przepisów o stosunkach służbowych urzędników i niższych funkcjonariuszów śląskich, któreby uwzględniały nowoczesne teorie w tej dziedzinie.

Komisja Administracyjno - Samorządowa doszła do wniosku, że obecnie obowiązująca na cieszyńskiej części Województwa Śląskiego: " Pragmatyka służbowa dotycząca urzędników i funkcjonariuszów niższych krajów i zakładów z dnia 7. stycznia 1874r, uchwalona na podstawie § 18 i § 25 Śląskiej Ordynacji Krajowej z dnia 26.lutego 1861r. D.U.P. austriacki nr.20, oraz obowiązujący na górnośląskiej części Województwa Śląskiego: " Regulamin dot. stosunków służbowych urzędników śląskiego Związku Prowincjonalnego z dnia 20.kwietnia 1909r. /Zz.U.Rej. w Cpolu str.185/ uchwalony na podstawie § 96 /§ 8 p.2 i § 35/ Ordynacji Prowincjonalnej z dnia 22.czerwca 1875r /Zb.U.str.335/ i z dnia 22.marca 1881r./Zb.U.str.176/, należałoby jaknajrychlej znieść i zastąpić jedną ustawą, aby wreszcie po 10 latach zniknęło różnorodne ustawodawstwo i zaczęła obowiązywać jedna ustawa dla wszystkich urzędników i niższych funkcjonariuszów śląskich, których wymienia także, ale tylko częściowo m.in. art.2-gi ustawy z dnia 20.kwietnia 1926r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów śląskich /Dz.U.Śl.Nr.11, poz.19/.

Przedstawienie Sejmowi Śląskiemu do uchwalenia ustawy pragmatycznej urzędników i niższych funkcjonariuszów śląskich łączy się także ściśle z projektem ustawy dyscyplinarnej, który w najbliższym czasie według oświadczenia złożonego swego czasu na Komisji Administracyjno-Samorządowej przez Przedstawiciela Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego ma wpłynąć do Śląski Marszałkowskiej.

Projekt ustawy normującej stosunki służbowe urzędników i niższych funkcjonariuszów śląskich winien wpłynąć do Sejmu Śląskiego jaknajrychlej, aby mógł być rozpatrywany i uchwalony wspólnie z projektem ustawy dyscyplinarnej.

Przedkładając powyższe sprawozdanie, Komisja wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

" Sejm Śląski wzywa Śląską Radę Wojewódzką do przedstawienia Sejmowi Śląskiemu projektu ustawy, normującej stosunki służbowe /pragmatyka służbowa/ wszystkich urzędników i niższych funkcjonariuszów śląskich".

S p r a w o z d a w c a :

Katowice, dnia 30.stycznia 1932r.

/-/ Paweł Broncel
Poseł na Sejm Śląski.

W N I O S E K

Komisji Regulaminowej w sprawie zmiany art.10. i art.84. ustępu 2 Regulaminu obrad Sejmu Śląskiego.

Wysoki Sejm uchwalić raczy następujące zmiany regulaminu obrad:

1/ Artykuł 10 otrzymuje nowy ustęp drugi następującej treści: "Postępowanie z wniesionemi do Sejmu Śląskiego petycjami określi Marszałek w drodze zarządzenia wewnętrznego".

2/ W pierwszym zdaniu ustępu drugiego art.84 skreśla się słowa: "...wszelkiego zajęcia i..." Zdanie pierwsze ust.2.art.84. będzie zatem brzmieć "Diety są płatne zgóry i wolne od podatku."

U z a s a d n i e n i e :

Na skutek inicjatywy urzędującego Marszałka Sejmu Śląskiego Komisja Regulaminowa na posiedzeniu swem w dniu 17.bm. uchwaliła przedłożyć Sejmowi wymienione wyżej wnioski w sprawie zmiany art.10. i art. 84. regulaminu.

Uzupełnienie art.10. dotyczy postępowania z wpływającymi do Sejmu Śląskiego petycjami. Regulamin nie zawierał dotychczas żadnych przepisów regulujących tę kwestję, wymienia jedynie w art.69 stałą Komisję Petycyjną, organ powołany do rozpatrywania i załatwiania petycji.

Z powodu braku pozytywnych przepisów regulujących tok postępowania z petycjami, panowała dotychczas rozbieżność poglądów na tę sprawę i pewna dowolność w załatwianiu petycji.

Komisja doszła do przekonania, że należy postępowanie dotyczące petycji ująć w jednolite normy, nie uważa jednak za wskazane umieszczać przepisów tych w regulaminie, wstawia jedynie nowy ustęp drugi do art.10, upoważniający Marszałka Sejmu do wydania w drodze zarządzenia wewnętrznego instrukcji wyczerpującej szczegółowo tę kwestję.

Zmianę ustępu 2 art.84 uznała Komisja Regulaminowa za konieczną, ze względu na to, że przepis zwalniający diety od wszelkiego zajęcia niema w praktyce żadnego znaczenia, a jest powodem częstych nieporozumień i trudności.

Zadna ustawa nie chroni diet od zajęcia, a regulamin nie może obowiązywać ani władz administracyjnych, ani sądowych, gdyż nie jest ustawą, tylko zwykłą uchwałą normującą wewnętrzną organizację Sejmu.

Z tych wyżej podanych powodów Komisja Regulaminowa proponuje wymienioną w wniosku zmianę ustępu drugiego art.84.

Sekretarz:

/--/ Krawczyk Bernard.

Przewodniczący :

/--/ Kempka Paweł.

Katowice, dnia 18.lutego 1932 r.

Sprawozdanie Komisji Budżetowo-Skarbowej i Prawniczej

o projekcie ustawy w sprawie zaliczenia czasu służby publicznej i pracy zawodowej do lat służby tudzież do wysługi emerytalnej urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego.

Sprawozdawca: Poseł Dr. Zygmunt GLUCKSMANN:

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie o projekcie ustawy w sprawie zaliczenia czasu służby publicznej i pracy zawodowej do lat służby tudzież do wysługi emerytalnej urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego /Druk nr.177/III dotyczy druku nr.106/III i 18/III/ podzieliłem na trzy części:

Część I-sza obejmuje historję wniosku i przebieg obrad nad tym wnioskiem.

Część II-ga uzasadnia konieczność wniesienia i uchwalenia projektu ustawy,
i wreszcie :

Część III-cia uzasadnia szczegółowo oddzielne artykuły projektu ustawy.

I. Na podstawie sprawozdań stenograficznych, protokółów i akt sprawy ustaliłem następujący stan historyczny projektu ustawy /Druk nr.18/III/. Wniosek ten podpisali przedstawiciele wszystkich Klubów, zasiadających w tej Wysokiej Izbie. Zdawało się, że nic nie będzie stało na przeszkodzie, aby ten projekt został jak najrychlej uchwalony i stał się ustawą. Stało się wręcz przeciwnie. Mimo, że od chwili zgłoszenia go upłynęło pełno 2 lata i 2 miesiące, dotąd uchwalonym nie został. Przebieg obrad nad tym projektem ustawy /Druk nr.18/III/ w III-ciem Sejmie Śląskim przedstawia się następująco:

Dnia 13 grudnia 1930r. wpłynął na drugie posiedzenie III-go Sejmu Śląskiego wniosek wszystkich Klubów /Druk nr.18/III/. Wniosek ten w formie gotowego projektu ustawy został przekazany do załatwienia Komisji Prawniczej i Budżetowo-Skarbowej.

Dnia 17 grudnia 1930r. przydzielono wniosek /Druk nr.18/III/ do zareferowania posłowi Drowi K o c u r o w i.

Dnia 20 stycznia 1931r. wniosek referował p.poseł Dr. K o c u r, który był zdania, że projekt ustawy jest "zbyt długi, a obejmuje zbyt mało urzędników", gdyż obejmuje tylko urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego. W związku z stanowiskiem zajętem przez p.posła Dra K o c u r a i na wniosek tegoż postanowiono wybrać specjalną Podkomisję, która miała opracować nowy projekt. Podkomisji, w skład której zostali wybrani pp. poseł Dr. K o c u r, Naczelnik Dr. D w o r z a ń s k i i Radca R o b i n s o n, polecono opracować nowy projekt, któryby uwzględniał wszystkich urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Meljoracyjnego, Biura Sejmu Śląskiego i śląskich zakładów w Cieszynie, Lublińcu i Rybniku, Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach i innych.

Dnia 23 kwietnia 1931r. zajmowała się Komisja projektem opracowanym przez subkomisję. Po dłuższej dyskusji na wniosek p.przewodniczącego Komisji Prawniczej Dra D a b r o w s k i e g o obrady odroczone, celem rozesłania posłom Komisji Prawniczej odbitki projektu, aby dać możność zaznajomienia się z nowym projektem i nadesłania referentowi swoich ewentualnych uwag. Ankieta ta nie dała żadnych wyników, gdyż nikt nie zgłosił żadnych poprawek.

Dnia 6 maja 1931r. Komisja Prawnicza zajmowała się tym projektem, ale ostateczne obrady zostały znowu odroczone, a to celem dania możności referentowi rozpatrzenia zgłoszonych na Komisji poprawek.

a/ służbę państwową, cywilną i wojskową w Państwie Polskiem oraz niezawiniony pobyt w niewoli.

Chodzi o to, aby ci, którzy spełnili swój obowiązek obywatelski i odbyli normalną powszechną powinność wojskową nie byli gorzej traktowani od tych, którzy nie uczynili zadość powinności powszechnej służby wojskowej.

Do art.1-go po literze "c" na wniosek p.posła Chmielowskiego uchwalono dodać po literze "c" nowy przepis tej treści: "okres czynnej działalności niepodległościowej oraz okres kar w związku z tem odbytych, a orzeczonych przez państwo zaborcze, pobyt w szpitalu z powodu ran odniesionych na froncie w Wojsku Polskiem".

Do art.2-go ustępu 2-go na wniosek p.posła Chmielowskiego uchwalono dodać zdanie tej treści: "natomiast służbę wojenną w oddziałach powstańczych w Powstaaniach Śląskich, okres czynnej działalności niepodległościowej oraz okres kar w związku z tem odbytych, a orzeczonych przez państwo zaborcze i wreszcie pobyt w szpitalu z powodu ran odniesionych na froncie w Wojsku Polskiem, zalicza się podwójnie do wysługi emerytalnej".

Do art. 2-go ustępu 3-go uchwalono po słowach: "powinny być doręczone interesowanym funkcjonariuszom" dodać słowa: "na piśmie do dnia 31 grudnia 1932r".

Wszystkie wyżej wymienione poprawki są słuszne i celowe, gdyż w sposób jasny określają sprawę zaliczenia czasu służby publicznej i pracy zawodowej do lat wysługi emerytalnej interesowanych funkcjonariuszów.

Dnia 4 stycznia 1933r. zajęła się tą sprawą ponownie Komisja Budżetowo-Skarbowa, aby zmienić daty terminu składania podań o zaliczenie lat i terminu doręczenia orzeczeń zainteresowanym funkcjonariuszom. Przy tej okazji została wyjaśniona na podstawie protokołu dawno już załatwiona sprawa zmiany art.4, bo stało się to jeszcze w dniu 18 lutego 1932r. na wspólnem posiedzeniu Komisji Prawniczej i Budżetowo-Skarbowej.

Przedstawiciel Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego prosił o odroczenie obrad, gdyż jest w opracowaniu ogólny projekt ustawy o stosunkach służbowych funkcjonariuszów śląskich. Projekt ten załatwia m.in. także sprawę weryfikacji. W czasie dyskusji nad tem oświadczeniem podnoszono, że już kilkakrotnie była zapowiedź złożenia Sejmowi Śląskiemu projektu ustawy o stosunkach służbowych funkcjonariuszów śląskich, ale do tej pory projekt takiej ustawy nie wpłynął. Wreszcie Komisja zgodziła się, aby jeszcze raz odroczyć obrady do dnia 15 stycznia 1933r. z tem, że gdyby projekt do tego czasu nie wpłynął, to obrady będą się toczyły nad niniejszym projektem.

Dnia 16 stycznia 1933r. zajmowała się Komisja projektem ustawy. Komisja zajęła się również pismem Marszałka Sejmu Śląskiego, który prosił Komisję o uchwalenie projektu o ustaleniu lat dla urzędników i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego, gdyż brak tej ustawy utrudnia załatwienie spraw urzędniczych w Biurze Sejmu. Komisja Budżetowo-Skarbowa postanowiła uwzględnić pismo Pana Marszałka Sejmu Śląskiego z dnia 16 stycznia 1933r L.dz.A.G.- 118/33 i uchwalić ustawę tylko dla urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego. Wobec tego, że p.poseł Dr. Kocur zrzekł się referatu, Komisja przydzieliła referat p.posłowi Drowi Głucksmannowi.

Dnia 18 stycznia 1933r Komisja Budżetowo-Skarbowa zajęła się tym projektem, stwierdzając na początku swych obrad, że zapowiedziany projekt ustawy o stosunkach służbowych funkcjonariuszów śląskich nie wpłynął. Natomiast przedstawiciel Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego ponownie oświadczył, że Śląska Rada Wojewódzka zajmuje się tym projektem, który w tych dniach wpłynie do Sejmu Śląskiego. Były podnoszone także wątpliwości, czy nie zalecałoby się projektu niniejszej ustawy odesłać do Komisji Prawniczej, ale większość członków Komisji Budżetowo-Skarbowej stanęła na tem stanowisku, że jest to rzeczą niepotrzebną, gdyż wyglądałoby to na celowe przewlekanie sprawy.-

Uważam, że Wysoki Sejm, uchwalając niniejszą ustawę, stwierdzi tym samym, że uważa motywy, jałdani kicrowała się Komisja Budżetowo-Skarbowa, za zupełnie uzasadnione, a zwłaszcza zbędność odesłania projektu do Komisji Prawniczej.

Dnia 18 czerwca 1931r. Komisja Prawnicza szczegółowo zajmowała się projektem ustawy i w rezultacie tych obrad wprowadziła do projektu Podkomisji kilka poprawek, z których wymienię te, które miały dla sposobu obliczenia lat zasadnicze znaczenie, jak n.p.:

Poprawki p.posła Dra G l ü c k s m a n n a:

Art. 1.Ustęp 1: litera a/ po słowie "w Państwie Polskiem", dodać zdanie: "niezawiniony pobyt w niewoli. Wyjątek stanowi itd."

Poprawkę przyjęto. Litera d/ po słowach "i wojskową" dodać zdanie: "oraz niezawiniony pobyt w niewoli", zaś po słowie: "zaborczych" dodać: "Wyjątek stanowi okres"

Poprawki przyjęto.

Ustęp 2: Po słowie: " w całości" umieszcza się kropkę, a następnie określa się słowa: "z tem zastrzeżeniem, że praca w organizacjach mających na celu przyłączenie ziem Województwa Śląskiego do Państwa Polskiego, nie wyłączając organizacji wojskowych, nie wcześniej jednak niż od 1 listopada 1928r".

Poprawki przyjęto.

Poprawka p.posła Dra K o c u r a:

Art.3. Skreśla się słowa: "31 grudnia 1931r" i wstawia się słowa: "30 czerwca 1932r".

Poprawkę przyjęto.

Art.4. Po słowie: "Zakładów wojewódzkich" dodaje się słowa: "Policji Województwa Śląskiego".

Po uchwaleniu tych poprawek Komisji Prawnicza przyjęła całą ustawę w trzecim czytaniu jednomyślnie.

Dnia 14 lipca 1931r. Komisja Budżetowo-Skarbowa zajęła się projektem w brzmieniu uchwalonem przez Komisję Prawniczą. Również i na Komisji Budżetowo-Skarbowej zajmowano się sprawą funkcjonarjuszów Policji Województwa Śląskiego oraz "innych funkcjonarjuszów, opłacanych ze Skarbu Śląskiego" i dlatego zgodnie z wnioskiem p. posła Dra G l ü c k s m a n n a postanowiono objąć tą ustawą także "i innych funkcjonarjuszów, opłacanych ze Skarbu Śląskiego", a na wniosek p. posła Dra K o c u r a także "funkcjonarjuszów Policji Województwa Śląskiego".

Dnia 17 lipca 1931r. projekt ustawy wpłynął na plenarne posiedzenie Sejmu Śląskiego. Sejm Śląski uchwalił tę ustawę w II-gim czytaniu i miał przystąpić do uchwalenia jej w III-ciem czytaniu, ale wobec tego, że został podniesiony sprzeciw ze strony Wojewody Śląskiego w sprawie brzmienia art.4-go p.poseł Dr. K o c u r jako referent sprawy zgłosił przed trzecim czytaniem wniosek o odesłanie projektu jeszcze raz do Komisji Prawniczej i Budżetowo-Skarbowej, aby, jak powiada sprawozdanie stenograficzne, uzgodnić brzmienie art.4-go. Wniosek ten został uchwalony. Muszę w tem miejscu wyjaśnić, skoro jest mowa o art.4, że artykuł ten w tej chwili nie jest aktualny, gdy odnosi się do "funkcjonarjuszów Policji Województwa Śląskiego" i do "innych funkcjonarjuszów Województwa Śląskiego", a obecna ustawa odnosi się tylko do urzędników i niższych funkcjonarjuszów Biura Sejmu Śląskiego i tamtej materji zupełnie nie porusza.

Dnia 18 lutego 1932r. na wspólnym posiedzeniu Komisji Prawniczej i Budżetowo-Skarbowej zajmowano się ponownie tym projektem, a w szczególności art.4, którego brzmienie wywołało korespondencję z Wojewodą Śląskim. Na wniosek p.posła C h m i e l e w s k i e g o uchwalono skreślić w art.4 projektu ustawy te słowa, o których skreślenie prosił Wojewoda Śląski w swem piśmie L.Pr. - 24/4 z dnia 13 lutego 1932r.

Do art.1-go litera "a" uchwalono poprawkę p.posła Dra G l ü c k s m a n n a, aby skreślić słowa: "wyjątek stanowi okres odbywania normalnej powszechnej powinności wojskowej" i wobec tego przepis pod literą "a" w artykule 1 otrzymać następujące brzmienie:

- 3 -

a/ służbę państwową, cywilną i wojskową w Państwie Polskiem oraz niezawiniony pobyt w niewoli.

Chodzi o to, aby ci, którzy spełnili swój obowiązek obywatelski i odbyli normalną powszechną powinność wojskową nie byli gorzej traktowani od tych, którzy nie uczynili zadość powinności powszechnej służby wojskowej.

Do art.1-go po literze "c" na wniosek p.posła Chmielowskiego uchwalono dodać po literze "c" nowy przepis tej treści: "okres czynnej działalności niepodległościowej oraz okres kar w związku z tem odbytych, a orzeczonych przez państwo zaborce, pobyty w szpitalu z powodu ran odniesionych na froncie w Wojsku Polskiem".

Do art.2-go ustępu 2-go na wniosek p.posła Chmielowskiego uchwalono dodać zdanie tej treści: "natomiast służbę wojenną w oddziałach powstańczych w Powstaaniach Śląskich, okres czynnej działalności niepodległościowej oraz okres kar w związku z tem odbytych, a orzeczonych przez państwo zaborce i wreszcie pobyt w szpitalu z powodu ran odniesionych na froncie w Wojsku Polskiem, zalicza się podwójnie do wysługi emerytalnej".

Do art. 2-go ustępu 3-go uchwalono po słowach: "powinny być doręczone interesowanym funkcjonariuszom" dodać słowa: "na piśmie do dnia 31 grudnia 1932r".

Wszystkie wyżej wymienione poprawki są słuszne i celowe, gdyż w sposób jasny określają sprawę zaliczenia czasu służby publicznej i pracy zawodowej do lat wysługi emerytalnej interesowanych funkcjonariuszów.

Dnia 4 stycznia 1933r. zajęła się tą sprawą ponownie Komisja Budżetowo-Skarbowa, aby zmienić daty terminu składania podań o zaliczenie lat i terminu doręczenia orzeczeń zainteresowanym funkcjonariuszom. Przy tej okazji została wyjaśniona na podstawie protokołu dawno już załatwiona sprawa zmiany art.4, bo stało się to jeszcze w dniu 18 lutego 1932r. na wspólnym posiedzeniu Komisji Prawniczej i Budżetowo-Skarbowej.

Przedstawiciel Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego prosił o odroczenie obrad, gdyż jest w opracowaniu ogólny projekt ustawy o stosunkach służbowych funkcjonariuszów śląskich. Projekt ten załatwia m.in. także sprawę weryfikacji. W czasie dyskusji nad tem oświadczeniem podnoszono, że już kilkakrotnie była zapowiedź złożenia Sejmowi Śląskiemu projektu ustawy o stosunkach służbowych funkcjonariuszów śląskich, ale do tej pory projekt takiej ustawy nie wpłynął. Wreszcie Komisja zgodziła się, aby jeszcze raz odroczyć obrady do dnia 15 stycznia 1933r. z tem, że gdyby projekt do tego czasu nie wpłynął, to obrady będą się toczyły nad niniejszym projektem.

Dnia 16 stycznia 1933r. zajmowała się Komisja projektem ustawy. Komisja zajęła się również pismem Marszałka Sejmu Śląskiego, który prosił Komisję o uchwalenie projektu o ustaleniu lat dla urzędników i funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego, gdyż brak tej ustawy utrudnia załatwienie spraw urzędniczych w Biurze Sejmu. Komisja Budżetowo-Skarbowa postanowiła uwzględnić pismo Pana Marszałka Sejmu Śląskiego z dnia 16 stycznia 1933r L.dz.A.G.- 118/33 i uchwalić ustawę tylko dla urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego. Wobec tego, że p.poseł Dr. Kocur zrzekł się referatu, Komisja przydzieliła referat p.posłowi Drowi Glücksmanowi.

Dnia 18 stycznia 1933r Komisja Budżetowo-Skarbowa zajęła się tym projektem, stwierdzając na początku swych obrad, że zapowiedziany projekt ustawy o stosunkach służbowych funkcjonariuszów śląskich nie wpłynął. Natomiast przedstawiciel Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego ponownie oświadczył, że Śląska Rada Wojewódzka zajmuje się tym projektem, który w tych dniach wpłynie do Sejmu Śląskiego. Były podnoszone także wątpliwości, czy nie zalecałoby się projektu niniejszej ustawy odesłać do Komisji Prawniczej, ale większość członków Komisji Budżetowo-Skarbowej stanęła na tem stanowisku, że jest to rzeczą niepotrzebną, gdyż wyglądałoby to na celowe przewlekanie sprawy.--

Uważam, że Wysoki Sejm, uchwalając niniejszą ustawę stwierdzi tym samym, że uważa motywy, jakie przedkładała się Komisja Budżetowo-Skarbowa, za zupełnie uzasadnione, a zwłaszcza zbędność odesłania projektu do Komisji Prawniczej.

Komisja Budżetowo-Skarbowa na swem posiedzeniu w dniu 18 stycznia 1933r. wzięła za podstawę swych obrad projekt ustawy w tem sformułowaniu, w jakim uchwalony został na wspólnym posiedzeniu Komisji Prawniczej i Budżetowo-Skarbowej w dniu 18 lutego 1932r.

Zasadę obliczenia lat służby do wysługi lat pozostawiono zupełnie niezmienną. Podkomisja, Komisja Prawnicza oraz Komisja Budżetowo-Skarbowa ujęły te przepisy zupełnie trafnie i wyraźnie je sprecyzowały. Zmiany, które wprowadziła Komisja Budżetowo-Skarbowa na swem posiedzeniu w dniu 18 stycznia 1933r ograniczają się tylko do zmiany podmiotu, do którego mają się odnosić, gdyż zamiast urzędników śląskich na ich miejsce wchodzi urzędnicy i niżsi funkcjonariusze Biura Sejmu Śląskiego, a więc do dawnego projektu nie wprowadzono żadnych zasadniczych zmian.

Jednocześnie wprowadzono do art.2-go poprawki natury redakcyjnej, aby artykuł ten w przyszłości nie nasuwał żadnych wątpliwości. Ostatecznie ustalono następujące brzmienie:

"Art.2.

1. Marszałek Sejmu Śląskiego jest dla wszystkich urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego tą władzą, do której należy zaliczenie poprzedniej pracy i służby zawodowej do lat służby i wysługi emerytalnej.

2. Jednocześnie z zaliczeniem poprzedniej służby i pracy ustawowej do lat służby Marszałek Sejmu Śląskiego uskutečni doliczenie czasu służby samorządowej oraz pracy zawodowej do wysługi emerytalnej, stosownie do przepisów art.72 ustawy z dnia 20-go kwietnia 1926r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów śląskich /Dz.U.Śl.nr.11, poz.19/, z tem uzupełnieniem, że służbę wojenną, służbę w oddziałach powstańczych w Powstaniach Śląskich, okres czynnej działalności niepodległościowej oraz okres kar w związku z tem odbytych, a orzeczonych przez państwo zaborcze i wreszcie pobyt w szpitalu z powodu ran odniesionych na froncie w Wojsku Polskiem, zaliczy Marszałek Sejmu Śląskiego podwójnie do wysługi emerytalnej.

3. Orzeczenia Marszałka Sejmu Śląskiego, dotyczące zaliczenia poprzedniej służby i pracy zawodowej do lat służby, oraz dotyczące zaliczenia czasu służby samorządowej i pracy zawodowej do wysługi emerytalnej, powinny być doręczone interesowanym funkcjonariuszom na piśmie do dnia 31 grudnia 1933r. Orzeczenia te są ostateczne".

II. Konieczność wniiesienia i uchwalenia projektu ustawy została już tyle razy wyczerpująco uzasadniona, że nie powinna ta sprawa nasuwać żadnej wątpliwości, gdyż już dostatecznie tę sprawę naświetlił w swem przemówieniu na plenum Sejmu Śląskiego w dniu 17 lipca 1931r. p.posek Dr. K o c u r, który w ślad sprawozdania stenograficznego, powiedział m.in. co następuje:

"Jest koniecznością, ażeby w kwestji weryfikacji śląskich urzędników i funkcjonariuszów nastąpiło jak najprędsze rozwiązanie tej sprawy, a to ze względu na to, że śląscy pracownicy czekają już od kilku lat na załatwienie tej sprawy, która w reszcie Polski została uregulowana odpowiedniem rozporządzeniem Rady Ministrów w początku roku 1925. To odnośne rozporządzenie Rady Ministrów nie mogło zostać wprowadzone na teren Województwa Śląskiego, gdyż w tym wypadku analogiczne zastosowanie tych przepisów było nie-dopuszczalne, a bez tej ustawy nie mogło nastąpić zaliczenie lat dla urzędników i funkcjonariuszów śląskich.-

Dzisiaj przedłożony projekt ma na celu usunięcie wszelkich wątpliwości w tej sprawie. Projekt ten został bardzo obszernie przedyskutowany na kilku posiedzeniach Komisji Prawniczej".

To oświadczenie i uzasadnienie p.poseka Dra K o c u r a ze swej trafności nic do tej pory nie straciło.

W dalszym ciągu powołuję się także na sprawozdanie Komisji Prawniczej z dnia 18 czerwca 1931r. /Druk nr.106/III, dotyczy druku nr.18/III/. W sprawozdaniu tem czytamy:

"Wysoki Sejmio! Ustawa z dnia 20 kwietnia 1926r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów śląskich /Dz.U.Śl.nr.11, poz.19/ nakłada na władzę przełożoną funkcyjuszów

juszków śląskich obowiązków zaliczenia czasu służby publicznej i pracy zawodowej do lat służby.

Zaliczenie to nie mogło być uskutecznione z powodu braku odpowiedniej ustawy weryfikacyjnej, gdyż wszystko przepisy prawne, jak n.p.:

- 1/ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1925r. /Dz.U. R.P.nr.75, poz.526/ oparte na art.2 ustawy z dnia 13 lutego 1924r. " w przedmiocie stosowania na obszarze Województwa Śląskiego ustaw dotyczących państwowej służby cywilnej" /Dz.U.R.P.nr.21, poz.224/ w związku z art.3 ustawy z dnia 18 marca 1925r. /Dz. U.R.P.nr.36, poz.240/, zmieniające niektóre postanowienia z dnia 13 lutego 1924r. oraz też następne ustawy i rozporządzenia, jak n.p. rozporządzenie Prezydenta RP. z dnia 22 marca 1928r. o komisjach weryfikacyjnych /Dz.U.R.P.nr.38, poz.368 z 1928r/,
- 2/ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1925r.,
- 3/ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1929r.

w sprawie wznowienia działalności Komisji Weryfikacyjnych dla funkcjonariuszów państwowych Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.nr.32, poz.304 z 1929r/ nie dotyczą bezpośrednio śląskich urzędników i funkcjonariuszów, a ja dodam i nie dotyczą funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego.

Nie istnieją też żadne ustawy specjalne, normujące sprawę weryfikacji innych urzędników i funkcjonariuszów śląskich, opłacanych ze Skarbu Śląskiego, ani takie ustawy, któreby moc obowiązujących ustaw i rozporządzeń, dotyczących weryfikacji urzędników państwowych, rozciągały na urzędników śląskich.

Kwestja weryfikacji śląskich urzędników i funkcjonariuszów jest sprawą pilną, zważywszy, iż urzędnicy-funkcjonariusze ślascy oczekują na załatwienie sprawy weryfikacji już kilka lat, gdy tymczasem we wszystkich innych władzach na terenie Województwa Śląskiego sprawa weryfikacji urzędników państwowych została już dawno załatwiona.

Analogiczne zastosowanie przepisów ustawowych, dotyczących weryfikacji urzędników państwowych w Województwie Śląkiem do śląskich urzędników bez osobnej ustawy mogłoby wytworzyć wątpliwości i narazić urzędników i funkcjonariuszów śląskich w przyszłości na poważne trudności przy dochodzeniu swoich praw emerytalnych, gdyż przepisy weryfikacyjne i emerytalne nie pozwalają na swobodną interpretację.

Niniejszy projekt ustawy ma na celu usunięcie wszelkich wątpliwości w tej sprawie.

III. Uzasadnienie oddzielnych artykułów projektu ustawy.

W art.1 niniejszej ustawy są podane zasady obliczenia lat służby urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego. Art.1 w sposób możliwie wyczerpujący przedstawia w ustępie 1 służbę i pracę, którą należy urzędnikowi i niższemu funkcjonariuszowi Biura Sejmu Śląskiego zaliczyć do lat służby i wysługi emerytalnej.

Artykuł 1 litera "a" zalicza służbę państwową, cywilną i wojskową w Państwie Polskim oraz niezawiniony pobyt w niewoli. W ustępie tym zostało skrócone zdanie, które nie pozwalało na zaliczenie powszechnej obowiązkowej służby wojskowej - przepis ten zdaniem Komisji był krzywdzący, gdyż temu, który spełnił swój obowiązek obywatelski i odbył powszechną służbę wojskową w Państwie Polskim należy te lata również zaliczyć do służby funkcjonariusza śląskiego. Artykuł 1 litera "b" zalicza służbę samorządową w Państwie Polskim. Komisje stanęły na stanowisku, że wszelka służba samorządowa w Państwie Polskim powinna być w całości zaliczona do lat służby urzędnika i niższego funkcjonariusza Biura Sejmu Śląskiego, gdyż służba ta dała mu doświadczenie, które z pożytkiem może zużytkować dla dobra służby śląskiej i wobec tego Komisja uznała, że wszelka służba, a w szczególności w samorządzie terytorjalnym, gospodarczym, ubezpieczeniowym i kulturalnym powinna być zaliczona urzędnikowi i niższemu funkcjonariuszowi Biura Sejmu Śląskiego do wysługi lat i emerytalnej.

Komisja ze szczególną troskliwością potraktowała wszelką pracę i wysiłki w walce o niepodległość Państwa Polskiego. Wyraz temu dają przepisy, które zostały umieszczone w art.1 pod literą "c", gdzie uwzględniono wszelkiego rodzaju pracę w okresie plebiscytu i czynną służbę w powstaniach śląskich, które powinny być zaliczone do lat służby urzędnikowi i niższemu funkcjonariuszowi Biura Sejmu Śląskiego.

Artykuł 1 w ustępie 1 pod literą "c" nie wymaga długich uzasadnień, gdyż jest rzeczą zupełnie słuszną i sprawiedliwą, aby czynny udział w powstaniach śląskich, praca plebiscytowa, praca w organizacjach, które przyczyniły się do odzyskania niepodległości Polski i Śląska, zostały w całości zaliczone do wysługi lat, gdyż ci wszyscy, którzy oddawali się tej pracy w tych instytucjach przyczynili się niewątpliwie do odzyskania Śląska dla Polski,

Litera "f" w ustępie 1 art.1 pozwala na zaliczenie służby cywilnej i samorządowej. Pragnę specjalnie podkreślić, że projekt Podkomisji przewidywał, w ustępie 2 art.1 możliwość zaliczenia lat służby w całości z tem jednak zastrzeżeniem, że służba i praca określona pod lit."c" w ust.1 art.1 mogła być zaliczona od terminu nie wcześniejszego, niż dzień 1 listopada 1918r.

Komisja Prawnicza na swem posiedzeniu w dniu 18 czerwca 1932r. poczyniła w ustępie 2-gim art.1 poprawki i następujące słowa skreśliła: "Z tem zastrzeżeniem, że służba i praca określona w ustępie 1, lit."c" może być zaliczona od terminu nie wcześniejszego, niż 1 listopada 1918r. "

Komisja Prawnicza skreślając to zdanie, wychodziła z zupełnie słusznego założenia, że nie można pozbawiać prawa korzystania z tego przepisu tych osób, które poświęcały się pracy w organizacjach, wymienionych w art.1 w ustępie 1 litera "c" przed lub po dniu 1 listopada 1918r.

Pozwolę sobie zwrócić uwagę, że na skutek uchwalonej rezolucji w II.Sejmie Śląskim w sprawie zaliczenia do wysługi emerytalnej funkcjonariuszów państwowych i wojewódzkich, czasu służby przebytej w P.O.W., formacjach powstańczych i w organizacjach plebiscytowych i t.p., Ministerstwo Skarbu w odpowiedzi na tę rezolucję oznajmiło co następuje:

"że do projektu noweli do ustawy emerytalnej, będącego już w opracowaniu, wstawia się do art.37 tej ustawy nowy ustęp o policzalności czasu pracy w komisariatach i komitetach plebiscytowych na cieszyńskiej i górnośląskiej części obszaru plebiscytowego oraz w Radzie Narodowej Księstwa Cieszyńskiego względnie Naczelnej Radzie Ludowej na Górnym Śląsku, oraz projektuje skreślenie w art.105 ustawy emerytalnej słów: "przed dniem 1 listopada 1918r", przez co umożliwi się rozszerzenie pojęcia polskich formacji wojskowych na okres czasu, spędzonego w powstaniach górnośląskich w latach 1919, 1920 i 1921, tudzież w P.O.W. na obszarze dzisiejszego Województwa Śląskiego w czasie do 20 czerwca 1922r. Na podstawie takiej zmiany w art. 105 ustawy emerytalnej rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych będą mogły być objęte powyższe okresy służby w powstaniach i P.O.W."

Odpowiedź ta została zakomunikowana Sejmowi Śląskiemu pismem Wojewody Śląskiego z dnia 31 lipca 1930r. L.Pr.Os.- 1416/26.

Przepisowi pod lit."c" w ustępie 1 art.1 niniejszej ustawy poświęcono celowo więcej miejsca, ażeby usunąć wszelkie wątpliwości przy zaliczeniu lat. Stwierdzam, że Komisja Prawnicza chodziła o to, ażeby do lat służby zostały zaliczone w całości lata służby, wymienionej w art.1 ust.1 pod literą "c" i to tak lata służby, odbytej przed dniem 1 listopada 1918r., jak też lata służby, odbytej po dniu 1 listopada 1918r.

Ważne znaczenie mają poprawki wprowadzone do ustępu 1, art.1 pod lit."d" i "e", jeżeli chodzi o okres czynnej działalności niepodległościowej oraz okres kar w związku z tem odbytych, a orzeczonych przez państwo zaborcze i pobyt w szpitalu z powodu ran odniesionych na froncie w Wojsku Polskiem. Zaliczenie tych okresów jest słuszone, a pominięcie tych okresów byłoby krzywdą wobec tych, którzy tej pracy się poświęcali.

Ustęp 6 art.1 podaje, że ogółem można zaliczyć do lat służby z tytułu służby i pracy, określonej w ustępie 1 art.1 najwyżej lat 20. Tu należy podkreślić, że do tych 20 lat nie wlicza się służby w Biurze Sejmu Śląskiego względnie służby śląskiej, którą

należy zaliczyć w całości do lat służby, według obowiązujących przepisów o służbie cywilnej, choćby nawet ilość lat 20 z tego powodu została przekroczona.

Art.2 w ustępie 2-gim postanawia, że Marszałek Sejmu Śląskiego uskutečni doliczenie czasu służby samorządowej oraz pracy zawodowej do wysługi emerytalnej stosownie do art. 72 ustawy z dnia 20 kwietnia 1926r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów śląskich /Dz.U.Śl.nr.11, poz.19/. Postanowienie to jest niezbędne ze względu na to, że obecnie mimo dokonanego przez Komisję Weryfikacyjną zaliczenia czasu do wysługi lat, to jednak przy przejściu funkcjonarjusza w stan spoczynku, władze nie biorą pod uwagę, względnie za podstawę obliczeń należnej emerytury, ustalonych lat przez Komisję Weryfikacyjną i ponownie same badają i żądają dokumentów i innych dowodów, których większość zainteresowanych funkcjonarjuszów i osób, które po nich pozostały, nie są w stanie przedstawić, względnie nie odobrały od odnośnych komisji weryfikacyjnych i dlatego przepis o doręczeniu na piśmie jest niezbędny.

Zasadnicze znaczenie ma poprawka do art. 2 w ustępie 2-gim, gdyż postanawia, że pracę niepodległościową, odcierpianą za nią karę, leczenie w szpitalu z powodu ran odniesionych na froncie w Wojsku Polskim, należy zaliczyć urzędnikowi i niższemu funkcjonarjuszowi Biura Sejmu Śląskiego podwójnie do wysługi emerytalnej.

Nieuwzględnienie w dotychczasowej ustawie tych okresów wydaje się co najmniej niezrozumiałe, jeśli już nie wyraźnie krzywdzące w niepodległym Państwie Polskim właśnie tych, którzy o tę niepodległość walczyli i dlatego przyjęcie wymienionych poprawek w imię tych zasad jest słuszne.

Ustęp 3 art.2 postanawia, że orzeczenia dotyczące zaliczenia poprzedniej służby i pracy zawodowej do lat służby i do wysługi emerytalnej powinny być doręczone zainteresowanym funkcjonarjuszom, co się samo przez się rozumie, na piśmie. Ustęp ten postanawia także, że orzeczenia Marszałka Sejmu Śląskiego jako władzy, która jest powołana do zaliczenia lat wysługi emerytalnej i do lat służby, są ostateczne, a jako takie mogą być zaskarżone do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Art.3 określa termin zawity 30 czerwca 1932r., do którego to dnia zainteresowany funkcjonarjusz ma złożyć wniosek o zaliczenie mu lat służby.

Ustęp 2 art.3 określa, jakiego rodzaju dokumenty ma przedstawić funkcjonarjusz, jeżeli chce, aby mu lata służby zostały zaliczone do wysługi lat i emerytalnej.

Art.4 postanawia, że prawo do korzystania z niniejszej ustawy przysługuje tylko tym urzędnikom i niższym funkcjonarjuszom, którzy będą w służbie w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art.5 powierza wykonanie niniejszej ustawy Marszałkowi Sejmu Śląskiego, co jest zgodne z art.2 ustawy z dnia 15 kwietnia 1932r. o urzędnikach i niższych funkcjonarjuszach Biura Sejmu Śląskiego /Dz.U.Śl. nr.10, poz.20/, który postanawia, że Marszałek Sejmu Śląskiego jest odpowiedzialnym za urzędników Biura przed Sejmem Śląskim.

W związku z tem, co miałem zaszczyt przedstawić, wnoszę w imieniu Komisji Budżetowo-Skarbowej i Prawniczej

W y s o k i S e j m r a c z y u c h w a l i ć

ustawę w sprawie zaliczenia czasu służby publicznej i pracy zawodowej do lat służby i do wysługi emerytalnej urzędników i niższych funkcjonarjuszów Biura Sejmu Śląskiego w brzmieniu uchwalonem przez Komisję Budżetowo-Skarbową w dniu 18 stycznia 1933r.

Katowice: dnia 28 stycznia 1933r.

Przewodniczący
Komisji Budżetowo-Skarbowej
/Czesław W. Chmielewski/
Poseł na Sejm Śląski

Przewodniczący
Komisji Prawniczej
/Dr. Włodzimierz Dąbrowski/
Poseł na Sejm Śląski

Sprawozdawca:
/Dr. Zygmunt Glücksmann/
Poseł na Sejm Śląski

- 8 -

U S T A W A

z dnia ... lutego 1933 roku

w sprawie zaliczenia czasu służby publicznej i pracy zawodowej do lat służby tudzież do wysługi emerytalnej urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego.

- - - - -

Art.1.

1. Urzędnikom i niższym funkcjonariuszom Biura Sejmu Śląskiego zalicza się do lat służby okres poprzedniej służby publicznej i pracy zawodowej, poprzedzający wstąpienie do służby śląskiej według następujących zasad:

Oprócz służby w Biurze Sejmu Śląskiego, zaliczalnej do lat służby według obowiązujących przepisów o służbie cywilnej należy do lat służby zaliczać:

- a/ służbę państwową, cywilną i wojskową w Państwie Polskiem oraz niezawiniony pobyt w niewoli;
- b/ służbę samorządową w Państwie Polskiem;
- c/ pracę w organizacjach, mających na celu przyłączenie ziem Województwa Śląskiego do Państwa Polskiego; a w szczególności służbę w oddziałach powstańczych, służbę w komisariatach i komitetach plebiscytowych w Naczelnej Radzie Ludowej na Górnym Śląsku, Radzie Narodowej i Rządzie Księstwa Cieszyńskiego i Prefekturze dla wschodniej części Śląska Cieszyńskiego, pracę w Biurze Informacyjnym dla Międzysąjuszniczej Komisji w Katowicach, pracę w Bytomskim Podkomisarjacie Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu, pracę zleconą przez Międzynarodową Komisję Rządzącą i Plebiscytową;
- d/ okres czynnej działalności niepodległościowej oraz okres kar w związku z tem odbytych, a orzeczonych przez Państwo zaborcze,
- e/ pobyt w szpitalu z powodu ran odniesionych na froncie w Wojsku Polskiem;
- f/ służbę państwową, cywilną i wojskową oraz niezawiniony pobyt w niewoli i służbę samorządową w b.państwach zaborczych;
- g/ pracę zawodową, o ile praca ta dała kwalifikacje i doświadczenie uzdalniające urzędnika lub niższego funkcjonariusza Biura Sejmu Śląskiego do obecnie pełnionej służby.

2. Służbę i pracę, określoną w ustępie 1-szym pod literą a/, b/, c/ d/, e/ i f/ należy do lat służby zaliczać w całości.

3. Pod służbą wojskową w Państwie Polskiem /ustęp 1 lit.a/ rozumie się służbę w tych formacjach wojskowych, które zostały uznane przez Państwo i w których odbyta służba według przepisów dotyczących zawodowych wojskowych, jest zaliczalna do lat służby zawodowym wojskowym.

4. Służbę i pracę określoną w ustępie 1-szym pod literą g/, zalicza do lat służby Marszałek Sejmu Śląskiego, skuteczniając zaliczenie w ilości zależnej od swego uznania.

5. Czas służby i pracy zawodowej można zaliczać od ukończenia 18 roku życia.

6. Ogółem można zaliczać do ... służby z tytułu służby i pracy określonej w ustępie 1-szym, najwięcej 20 lat.

- 9 -

Art.2.

1. Marszałek Sejmu Śląskiego jest dla wszystkich urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego tą władzą, do której należy zaliczenie poprzedniej pracy i służby zawodowej do lat służby i wysługi emerytalnej.

2. Jednocześnie z zaliczeniem poprzedniej służby i pracy ustawowej do lat służby Marszałek Sejmu Śląskiego uskuteczni doliczenie czasu służby samorządowej oraz pracy zawodowej do wysługi emerytalnej, stosownie do przepisów art.72 ustawy, z dnia 20 kwietnia 1926r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów śląskich /Dz.U.Śl.nr.11, poz.19/, z tem uzupełnieniem, że służbę wojenną, służbę w oddziałach powstańczych w Powstaniach Śląskich, okres czynnej działalności niepodległościowej oraz okres kar w związku z tem odbytych, a orzeczonych przez państwo zaborcze i wreszcie pobyt w szpitalu z powodu ran odniesionych w Wojsku Polskiem na froncie, zaliczy Marszałek Sejmu Śląskiego podwójnie do wysługi emerytalnej.

3. Orzeczenia Marszałka Sejmu Śląskiego, dotyczące zaliczenia poprzedniej służby i pracy zawodowej do lat służby, oraz dotyczące zaliczenia czasu służby samorządowej i pracy zawodowej do wysługi emerytalnej, powinny być doręczone interesowanym funkcjonariuszom na piśmie do dnia 31 grudnia 1933r. Orzeczenia te są ostateczne.

Art.3.

1. Zaliczenie poprzedniej służby i pracy zawodowej do lat służby następuje na wniosek interesowanego funkcjonariusza. Wniosek należy przedstawić w terminie zawitym 30 czerwca 1933r.

2. Do podania należy dołączyć wszelkie potrzebne dokumenty w oryginale lub w uwierzytelnionych notarialnie lub sądowo odpisach, zawierających dowody pracy i służby, o której zaliczenie chodzi. Za dowody służby państwowej, tak cywilnej jak i wojskowej i służby samorządowej w Państwie Polskiem i w państwach zaborczych, oraz pracy zawodowej, uważane będą obok oryginalnych dokumentów służbowych, pism nominacyjnych, pism zwalnających, wykazów stanu osobowego, świadectw i t.p. oryginalne zaświadczenia władz, urzędów, instytucyj i korporacyj, wydane na podstawie akt urzędowych, w wyjątkowych zaś wypadkach, n.p. zaginięcia lub zniszczenia akt, zastąpić je mogą zaświadczenia przynajmniej 2 wiarygodnych świadków, stwierdzające możliwie ściśle czas służby lub pracy, jej rodzaj i charakter. Podpisy świadków powinny być legalizowane sądowo lub notarialnie, podpisy pozostających w czynnej służbie urzędników lub wojskowych mogą być legalizowane również przez ich władzę służbową.

Art.4.

1. Ustawa niniejsza ma zastosowanie do urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego, będących w czynnej służbie w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art.5.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Marszałkowi Sejmu Śląskiego.

Art.6.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

M a r s z a ł e k :

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, dotyczące wniosku Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy w sprawie budowy i utrzymaniu wojewódzkich zakładów opiekuńczo-wychowawczych.

Komisja Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozpatrywała przekazany jej przez Sejm Śląski powyższy wniosek w dniu 20.I. 1932 r. i po zaznajomieniu się z cytowanym we wniosku rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.I.1928 r. o budowie i utrzymaniu wojewódzkich zakładów opiekuńczo-wychowawczych i po wyjaśnieniach Naczelnika Wydziału Pracy i Opieki Społecznej doszła do przekonania, iż wniosek ten nie należy do decyzji Komisji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, lecz do Komisji Pracy i Opieki Społecznej. Ze względu jednak na jego aktualność Komisja Wyzn.Relig. i Oświecenia Publicznego wniosek ten uchwaliła w przedłożonej jej formie, skreślając w nim wyraz "ewentualnem".

Rozporządzenie Prezydenta R.P. z dnia 16,I. 1928 r. postanawia, iż z dóbr państwowych, przeznaczonych na cele reformy rolnej, wyłącza się obiekty potrzebne pod budowę i rozszerzenie wojewódzkich zakładów opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci do lat 14 z prawem przebywania w nich do lat 17. Postanowienie art.1. tego rozporządzenia o wyłączeniu obiektów z dóbr państwowych nie odnosi się do Województwa Śląskiego, natomiast w razie potrzeby może być odpowiedni obiekt uzyskany w drodze porozumienia Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego z odnośnem Ministerstwem.

Znaczenie przedłożonego wniosku polega na tem, iż skłania Śląski Urząd Wojewódzki - Wydział Pracy i Opieki Społecznej -- do wypracowania projektu ustawy o budowie i utrzymaniu zakładów opiekuńczo-wychowawczych w miejsce obowiązujących ustaw przedwojennych, w których niejedno z postanowień nieodpowiada zmienionym warunkom.

/-/
Józef S y s k a
Referent.

L.dz.274/32.

Śląska Rada Wojewódzka

Katowice, dnia 19 lutego 1932 r.

L.RW.999.

Do

Dot. projektu ustawy o zaopatrzeniu osób, które doznały uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia w związku z akcją plebiscytową oraz pozostałych po nich rodzin.

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w/ Katowicach.

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy o zaopatrzeniu osób, które doznały uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia w związku z akcją plebiscytową oraz pozostałych po nich rodzin, uchwalony przez siebie na posiedzeniu dnia 11 stycznia 1932r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art.23 statutu organicznego, z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu.-

1 zał.

Śląska Rada Wojewódzka
Przewodniczący :

w/z

/-/ Dr.Saloni
Wicewojewoda.

U S T A W A

z dnia

o zaopatrzeniu osób, które doznały uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia w związku z akcją plebiscytową, oraz pozostałych po nich rodzin.

Art. 1.

Osoby, które pobierały zaopatrzenie na podstawie rozporządzenia z dnia 10 lipca 1922 r. w przedmiocie rent powstańczych /Dz.U.Śl.Nr.6., poz.26/ i rozporządzenia z dnia 22 września 1922 r. w przedmiocie zaopiekowania się inwalidami i pozostałymi po członkach straży gminnej i inwalidami i pozostałymi z dawniejszej polioji plebiscytowej /Dz.U.Śl.Nr.26, poz.90/ łącznie z ustawą z dnia 13 grudnia 1922 r. /Dz.U.Śl.Nr.37, poz.138/ i wydanych do niej ustaw, a które z powodu wejścia w życie ustawy z dnia 3 marca 1925 r. /Dz.U.R.P.Nr.30, poz.209/ prawo do zaopatrzenia utraciły i nie uzyskały prawa do zaopatrzenia na zasadzie innej ustawy o zaopatrzeniu z funduszków państwowych lub samorządowych, pobierać będą zaopatrzenie pieniężne w myśl zasad ustawy z dnia 18 marca 1921 r. /Dz.U.R.P.Nr.32, poz.135/ z uwzględnieniem późniejszych zmian tej ustawy i wydanych do niej rozporządzeń.-

Art. 2.

Określenie stopnia utraty zdolności do zarabkowania oraz decyzja w sprawie związku uszkodzenia zdrowia względnie śmierci z akcją plebiscytową, należy do komisji, której skład ustali Wojewoda Śląski.

Członków komisji oraz ich zastępców mianuje Wojewoda. Komisja określa stopień utraty zdolności zarobkowej na zasadzie instrukcji obowiązujących przy badaniu inwalidów wojennych. Uchwały Komisji zapadają większością głosów.-

SEJM ŚLĄSKI

L.dz. 273/32.

K.

Śląska Rada Wojewódzka

Katowice, dnia 19 lutego 1932 r.

L.RW.60.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w K a t o w i c a c h .

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 14 kwietnia 1924 o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych w Województwie Śląskim, uchwalony przez siebie na posiedzeniu dnia 8 lutego 1932r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art. 23 statutu organicznego, z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu.

Śląska Rada Wojewódzka
Przewodniczący

w/z

/-/- Dr. Saloni
Wicewojewoda.

/Projekt/

U S T A W A

z dnia.....193...r.
w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia
14 kwietnia 1924r. o tymczasowym uregulowaniu finansów
komunalnych w Województwie Śląskim.

Art. 1.

Ustawa z dnia 14 kwietnia 1924r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych w Województwie Śląskim, obowiązująca w brzmieniu rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 8 lipca 1926r. /Dz.U.Śl.Nr.17, poz.30/ i ustawy z dnia 7 grudnia 1927r. /Dz.U.Śl.Nr.26, poz.48/, ulega następującym zmianom:

1/ Art. 3 ustawy otrzymuje brzmienie następujące:

"1. Podatek komunalny od gruntów, położonych na obszarze gmin miejskich, może być pobierany w postaci dodatku do państwowego podatku gruntowego albo w postaci samoistnego podatku.

2. Podatkowi komunalnemu od gruntów podlegają także grunty wolne od państwowego podatku gruntowego. Podatek komunalny od tych gruntów może być pobierany tylko w postaci podatku samoistnego.

3. W uchwale związku komunalnego, dotyczącej pobierania samoistnego podatku, mogą być przyjęte jako podstawy wymiaru podatku, w obu wypadkach, przewidzianych w poprzednich ustępach, przychód z gruntu lub jego wartość, ustalona na podstawie przychodu /wartość użytkowa/, samodzielnej klasyfikacji gminnej lub ustalona przez połączenie obu tych podstaw.

4. Z dozwolonego ustawą o państwowym podatku gruntowym najwyższego łącznego obciążenia gruntów podatkami komunalnymi otrzymują gminy miejskie niewydzielone z powiatowego związku komunalnego 60%, a powiatowe związki komunalne 40%, zaś gminy miejskie wydzielone z powiatowego związku komunalnego 100%.

5. W tych powiatach, w których ilość miast i gmin wiejskich o charakterze miejskim przewyższa ilość innych gmin, dochód z podatku gruntowego dzieli się w ten sposób, że gminy otrzymują 40%, powiatowe związki komunalne 60%.

6. Place budowlane oraz grunty, które uzyskały charakter placów budowlanych wskutek pociągnięcia linii regulacyjnej ulic i placów miejskich, mogą być opodatkowane na rzecz gmin miejskich oraz gmin wiejskich, posiadających charakter uzdrowisk, samoistnym podatkiem także poza granice najwyższego łącznego obciążenia gruntów podatkami komunalnymi, przyczem w odniesieniu do tego podatku mają analogiczne zastosowanie przepisy ustępu 4 i 5 niniejszego artykułu".

2/ Art. 4 ustawy będzie brzmiał, jak następuje:

"1. Od budynków, położonych na obszarze gmin miejskich i wiejskich, gminy mogą pobierać samoistny podatek według następujących zasad:

2. Za podstawę wymiaru podatku przyjmuje się wartość przedmiotu opodatkowania. Sposób ustalenia tej wartości określi rozporządzenie wykonawcze.

3. Wysokość stawki podatkowej ma być uchwalona przez gminy corocznie na okres roku budżetowego. Wysokość tej stawki w przypadku, gdy nie przekracza ona 6 o/oo podstawy wymiaru podatku, nie podlega zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

4. Opodatkowaniu nie podlegają.

a/ budynki lub ich części, należące do związków komunalnych oraz do prawnie uznanych instytucji i związków wyznaniowych, dobroczynnych, naukowych i oświatowych, o ile te nieruchomości lub ich części nie przynoszą dochodu przez oddanie ich w najem;

b/ budynki, należące do państwowych kolei żelaznych;

c/ położone na gruntach gmin wiejskich zabudowania, przeznaczone na magazyny i składy dla przechowywania zapasów ziemiopłodów, tudzież inwentarzy.

5. Nowocznoszone budowle, jak również części nadbudowane i przybudowane, zarówno mieszkalne jak i przeznaczone dla celów handlowych i przemysłowych, zwalnia się na okres 10 lat od podatku wymienionego w niniejszym artykule. Początkowy termin zwolnienia od podatku nowocznoszonych budowli, jak i części nadbudowanych i przybudowanych, liczy się od dnia oddania ich choćby tylko do częściowego użytku".-

3/ Art. 8 ustawy uzyskuje następujące brzmienie:

" Co do dodatków do państwowego podatku dochodowego na rzecz związków komunalnych oraz udziału w tym podatku tychże związków, obowiązują postanowienia ustaw państwowych z uwzględnieniem poniższych postanowień:

1/ Udział w państwowym podatku dochodowym, obliczony od dochodu do 15.000 zł. rocznie i dodatek do tego podatku od dochodu do 15.000 zł. rocznie oraz udział w podatku i dodatek do podatku od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę przypadają gminie przypisu podatku.

2/ Udział w państwowym podatku dochodowym od dochodu ponad 15.000 zł. rocznie, oraz dodatek do tego podatku od dochodu ponad 15.000 zł. rocznie rozdziela się na gminy i powiatowe związki komunalne według następujących zasad:

a/ Jeżeli miejsce wykonywania przedsiębiorstwa zbiega się z siedzibą przedsiębiorstwa w jednej gminie, wtedy gmina ta z udziału, a w górnośląskiej części Województwa także z dodatku, przypadającego z tego przedsiębiorstwa, otrzymuje zgóry 40%, pozostałe 60% dzieli się na gminy zamieszkania pracowników umysłowych i fizycznych danego przedsiębiorstwa w stosunku do ilości pracowników, przy czym ilość niżej 20 pracowników nie będzie uwzględniona.

b/ Jeżeli siedziba przedsiębiorstwa i miejsce wykonywania przedsiębiorstwa znajduje się na obszarze różnych gmin, wtedy gmina siedziby przedsiębiorstwa otrzymuje zgóry 15%, gmina wykonywania przedsiębiorstwa zgóry 25%, pozostałe zaś 60% dzieli się na gminy zamieszkania pracowników umysłowych i fizycznych według zasad, podanych powyżej pod lit. a/.

c/ Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi dwa lub więcej zakładów na obszarze dwóch lub więcej gmin, wtedy gminy siedziby przedsiębiorstwa otrzymują zgóry 15%, gminy wykonywania przedsiębiorstwa zgóry 25%, które rozdziela się na owe gminy w stosunku do ilości pracowników, zatrudnionych w zakładach, położonych na ich obszarze, pozostałe 60% dzieli się na gminy zamieszkania według zasad, podanych powyżej pod lit. a/.

Jeżeli jeden zakład rozciąga się na powierzchni lub pod powierzchnią dwóch lub więcej gmin, wtedy kwoty, przypadające z tego zakładu na gminy wykonywania przedsiębiorstwa, dzieli się według wielkości zabudowanego na powierzchni terenu zakładowego z wyłączeniem terenów, zajętych pod domy mieszkalne i dojazdowych torów przemysłowych.

d/ Za gminę wykonywania przedsiębiorstwa uważać należy przy stosowaniu przepisów tego artykułu gminę, na której obszarze znajdują się zakłady samodzielne, pomocnicze lub filje danego przedsiębiorstwa. Za gminę siedziby przedsiębiorstwa uważa się gminę, na której obszarze znajduje się siedziba zarządu przedsiębiorstwa, którą w danym razie wskazuje wpis do rejestru handlowego.

Postanowienia niniejszego artykułu, zamieszczone w niniejszym p. 2, mają zastosowanie jedynie do udziału w państwowym podatku dochodowym oraz w górnośląskiej części Województwa Śląskiego do dodatku do tego podatku, przypadającego od dochodów z przedsiębiorstw górniczych, przemysłowych i handlowych.

3. Udział i dodatek, przypadający od dochodu z rolnictwa, leśnictwa i rybołóstwa, tudzież z przedsiębiorstw pobocznych, dzieli się w ten sposób, iż gmina przypisuje podatkowi otrzymuje zgóry 10%, zaś resztę dzieli się na gminy położenia źródeł dochodowych w stosunku do wielkości obszaru, leżącego w poszczególnych gminach.

4. Udział i dodatek, przypadający od dochodu z innych źródeł, otrzymują gminy przypisu podatku.

5. Z kwot, przypadających na gminy w myśl postanowień, zawartych w punktach 1 i 2, otrzymują powiatowe związki komunalne 15%, zaś z kwot, przypadających na gminy w myśl postanowień zawartych w punktach 3 i 4, otrzymują te związki 30%. Postanowienia te nie dotyczą miast Katowic, Bielska i Królewskiej Huty.

6. Od wszystkich sum pieniężnych, przekazywanych związkowi komunalnym tytułem udziału i dodatku do państwowego podatku dochodowego, potrącać będą kasy skarbowe 5% na rzecz Śląskiego Komunalnego Funduszu pożyczkowo-zapomogowego, utworzonego ustawą z dnia 8 lutego 1928r. /Dz. U.Śl. Nr.4, poz. 8/. Potrącenia te będą dokonywane tak długo, aż sumy

uzyskane z tych potrąceń osiągną kwotę 2.000.000 zł. Wstrzymanie potrąceń zarządzi Śląska Rada Wojewódzka.

7. Rozdziału wpływów podatkowych według przepisów niniejszego artykułu, dokonują powiatowe związki komunalne i miasta wydzielone z powiatowego związku komunalnego za wynagrodzeniem w wysokości 2% od kwot, wypłaconych poszczególnym związkom komunalnym. Szczegółowe przepisy co do postępowania określi rozporządzenie wykonawcze".-

Art. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1932r.

Art. 3.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.-

U z a s a d n i e n i e :

Nowela do ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych w Województwie Śląskiem ma przedewszystkiem na celu:

1/ zwiększenie wpływów Śląskiego Komunalnego Funduszu pożyczkowo-zapomogowego utworzonego ustawą z dnia 8 lutego 1928r. /Dz.U.Śl.Nr.4, poz. 8/, a to przez przekazanie na rzecz tego Funduszu nieznacznej, bo tylko 5% wynoszącej części dochodów gmin z udziału w dodatku do państwowego podatku dochodowego;

2/ zwiększenie udziału powiatowych związków komunalnych w dodatkach /podatkach/ komunalnych, pobieranych przez gminy od gruntów położonych na obszarze gmin miejskich, oraz w dodatkach do państwowego podatku dochodowego i udziale do tego podatku;

3/ Przekazanie powiatowym związkom komunalnym i miastom wydzielonym funkcji rozdzielczych przy udziale i dodatkach do państwowego podatku dochodowego.

Co się tyczy pktu ad 1/ to przekazanie Śląskiemu Komunalnemu Funduszowi pożyczkowo-zapomogowemu części, t.j. 5% wpływów z udziału i dodatku komunalnego do państwowego podatku dochodowego, podyktowane jest koniecznością wydatniejszego zasilenia jego zasobów i ma charakter jednorazowy, gdyż ogranicza się do czasu, gdy wpływy na rzecz Funduszu z powyższego tytułu osiągną kwotę 2.000.000 zł.

Śląski Komunalny Fundusz pożyczkowo-zapomogowy działający pod nadzorem Śląskiej Rady Wojewódzkiej, powołany jest do udzielania związkom komunalnym Województwa pomocy kredytowej i pomocy w formie zapomóg.

Dotychczasowe wpływy na rzecz tego Funduszu są bardzo szczupłe i nie pozwalają temsamem na szerszą akcję pomocy na rzecz samorządów.

Przekazanie więc Funduszowi wspomnianego odsetku należnego gminom podatku, nie przyniesie gminom większego uszczerbku, a umożliwi w ten sposób Funduszowi podjęcie akcji wyrównawczej na rzecz tych gmin, które z powodu szczupłych dochodów znajdują się w trudnej sytuacji finansowej.

Odnosnie pkt. 2/, to podwyższenie udziałów powiatowych związków komunalnych w wymienionych uprzednio dodatkach /udziale, podatkach/ uzasadnia się tem, że obecny układ stosunków gospodarczych zwłaszcza w okręgach przemysłowych Województwa stwarza niejednokrotnie stan, iż gminy czerpią z tych podatków dochody, stojące w nieproporcjonalnym stosunku do dochodów powiatowych związków komunalnych, jako jednostek samorządu wyższego rzędu, powołanego do spełnienia zadań wykraczających

nietylko poza terytorjalny zakres działania poszczególnej gminy, lecz także powołanego do spełnienia zadań przekraczających jej możliwości finansowe.

Obecny stan prawny w dziedzinie opodatkowania na cele samorządu powiatowego stwarza ten stan rzeczy, że samorząd ten uczestniczy w bardzo szczupłym zakresie w dodatkach do podatków państwowych pobieranych przez gminy, a nadto jest prawie że pozbawiony faktycznie i prawnie możliwości poboru samoistnych podatków komunalnych, co w konsekwencji paraliżuje jego działalność, a nadto w faktycznym przebiegu, uniemożliwia mu spełnienie zadań ustawą nałożonych.

Według projektowanego brzmienia art. 3 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, podwyższa się normę udziału powiatowych związków komunalnych do 40% /zamiast 30%/, przy czym udział ten wzrasta do 60% w powiatach, gdzie ilość gmin miejskich i wiejskich o charakterze miejskim przewyższa ilość innych gmin. Pozatem powiatowe związki komunalne mają partycypować według tych samych zasad w wymienionym w tym artykule podatku od placów budowlanych.

O ile chodzi o udział i dodatek do państwowego podatku dochodowego /art.8/ to rozszerza się granice udziału samorządu powiatowego w tym podatku i to w ten sposób, że w wpływach przypadających gminom /z wyjątkiem miast wydzielonych/ z podatku od dochodów z przedsiębiorstw górniczych, przemysłowych i handlowych, uczestniczą powiatowe związki komunalne w wysokości 15%, zaś w wpływach z podatku od dochodów z rolnictwa, leśnictwa i rybołóstwa oraz z innych źródeł, w wysokości 30%.

Co się tyczy pkt. ad 3/, a więc przekazania funkcji rozdzielczych przy udziale i dodatkach do państwowego podatku dochodowego, to przepis ten podyktowany jest interesem gmin partycypujących w podatku.

Tego rodzaju ujęcie sprawy przyczyni się bowiem do sprawniejszego rozdziału podatku, ponieważ samorząd powiatowy dysponuje w zakresie administracji podatkowej więcej wyszkolonym personelem.

Następne z kolei projektowane istotne zmiany art. 3, 4 i 8 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych w Województwie Śląskiem, dotyczą następujących kwestyj:

W przedłożonym projekcie art. 3 ustawy opuszczono tę część treści, która wymienia ustawę o państwowym podatku gruntowym, gdyż w ten sposób uniezależnia się jego postanowienia od ewentualnych zmian ustawy państwowej i to nietylko zmian natury techniczno-kodyfikacyjnej lecz i poniekąd także i materalnej/ n.p. w przypadku zmian dotyczących wysokości dodatku komunalnego do państwowego podatku gruntowego/. Przy podatku od placów budowlanych wymienionych w tym artykule, skreślono określenie " oraz zyskały na cenie" jako postanowienia zbędne i nasuwające w praktyce trudności ze względu na konieczność ustalania stanu faktycznego, zresztą notorycznego.

O ile chodzi o podatek budynkowy /art. 4/ to za podstawę wymiaru tego podatku przyjęto wyłącznie wartość przedmiotu opodatkowania, a więc kryterjum nie nasuwające wątpliwości co do charakteru tego podatku, jako podatku majątkowego.

Według projektu stawka podatku budynkowego ma podlegać zatwierdzeniu tylko w przypadkach gdy przekracza 6 o/oo wartości przedmiotu opodatkowania. Następnie wymieniono w powyższym artykule budynki, zwolnione od podatku budynkowego, oraz ustalono czasokres ulg dla nowowznoszonych budowli.

W projekcie art. 8 ustawy opuszczono podobnie jak w projekcie

art. 4 tę część treści, która wymienia państwową ustawę o podatku dochodowym, z przyczyn poprzednio wymienionych.

Określenie " zakłady samoistne " użyte w art. 8 ustawy /cz. b. pkt. 5/ zmieniono na " zakłady samodzielne ", aby usunąć w ten sposób możliwość błędnej interpretacji, gdyż obecna stylizacja może łatwo nasunąć przypuszczenie, że w danym przypadku ma się do czynienia z całością przedsiębiorstwa a nie jego częścią, odrębną jedynie pod względem techniczno-administracyjnym.

L.dz.281/32.

Śląska Rada Wojewódzka

L. RW.138.

Katowice, dnia 23 lutego 1932r.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego.

W załączeniu mam zaszczyt przesłać projekt ustawy w sprawie przeniesienia kredytów w Cz.II: ustawy skarbowej z dnia 30 września 1931r. /Dz.U.Śl.Nr.22, poz.41/, uchwalony przez Śląską Radę Wojewódzką na posiedzeniu w dniu 22 lutego 1932r., z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu jako wniosku nagłego. -

1 zał.Śląska Rada Wojewódzka
Przewodniczący/-/ Dr.Grażynski
Wojewoda Śląski.

U s t a w a

z dnia 1932r.

w sprawie przeniesienia kredytów w części II ustawy skarbowej
z dnia 30 września 1931r. /Dz.U.Śl. Nr.22, poz.41/.

Art.1.

Zmniejsza się kredyty w części II. dziale IX. ustawy skarbo-
wej z dnia 30 września 1931r. /Dz.U.Śl.Nr.22, poz.41/, a to:

W §	15	poz.	3	o	2.000	złotych
W §	15	poz.	4	"	8.000	"
W §	16	poz.	1	"	11.000	"
W §	16	poz.	2	"	13.500	"
W §	16	poz.	4	"	3.000	"
W §	17	poz.	1	"	50.000	"
W §	17	poz.	6	"	1.000	"
W §	17	poz.	7	"	8.000	"
W §	18	poz.	2	"	133.400	"
W §	18	poz.	4	"	70.000	"
W §	23	-	-	-	256.000	"

razem o kwotę 555.900 złotych a równocześnie powiększa się kredyt
w części II dział IX tejże ustawy w par.18 poz.1 o 555.900 złotych.

./.

Art.2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art.3.

Wykonanie ustawy porucza się Wojewodzie Śląskiemu.

U z a s a d n i e n i e .

Z powodu zwiększenia się bezrobocia i w związku z tem ilości osób pozostających bez środków do życia, okazała się potrzeba zwiększenia funduszu dla najuboższej ludności o kwotę 555.900 zł, co może nastąpić jedynie w drodze przeniesienia kredytów zaoszczędzonych wedle przyległego projektu ustawy.

W n i o s e k n a g ę y

Zespołu Posłów CH.D. i N.P.R.

w sprawie zwalniania robotników z pracy.

Specjalna Komisja Rozjemcza, która dnia 28 stycznia br. obniżyła stawki płacy w górnictwie górnośląskim o 8% w uzasadnieniu swego orzeczenia powiedziała, że uskutecznioma obniżka płac da możliwość zatrudnienia większej ilości robotników i zapobiegnie zamykaniu kopalń i wprowadzaniu świątówek.

Przebieg wypadków wykazuje, że zapewnienie Komisji Rozjemczej, iż obniżka płac da zatrudnienie większej ilości robotników i zapobiegnie zamykaniu kopalń i wprowadzeniu świątówek stoi w rażącej sprzeczności z smutną rzeczywistością. Kopalnie zamykają się dalej, redukcje i przymusowe urlopowanie robotników odbywają się jeszcze w gwałtowniejszy sposób niż w czasie przed obniżeniem płac. W ten sposób już przeszło 20.000 robotnikom grozi utrata pracy. Przedsiębiorcy zapowiadają redukcję dalszych 30.000 górników do kwietnia i złożyli memorjały rządowi o dalsze obniżenie płac robotniczych. Niepokój ludności przybiera coraz większe rozmiary. Śląsk stoi przed katastrofą.

Wobec tego Sejm wzywa Pana Wojewodę, aby Rządowi Rzeczypospolitej zwrócił uwagę na grozę położenia na Śląsku i rosnące stąd niebezpieczeństwa. Sejm Śląski domaga się, aby instytucje oparte na prawie publicznem jak Specjalna Komisja Rozjemcza przez wprowadzenie w błąd opinii publicznej nie przyczyniały się do wzrostu rozgorzczenia naszych robotników. Sejm Śląski domaga się czempredziej skutecznej pomocy dla Śląska ze strony Państwa.

Katowice, dnia 23 lutego 1932r.

/-/ Wińczorek,	/-/ Sikora,	/-/ Sosiński,	/-/ Bronceł
/-/ Korfantowa,	/-/ W. Korfanty	/-/ J. Heger	/-/ Kempka
/-/ Krawczyk,	/-/ Karetta,	/-/ Brzeskot	/-/ Grzonka

S E J M Ś L Ą S K I

K.

W N I O S E K

Zespołu Posłów CH. D. i N. P. R.
w sprawie podziału majątku Kolejowej Kasy Chorych
w Katowicach.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm wzywa Urząd Wojewódzki, aby spowodował Urząd Ubezpieczeń na miasto Katowice do podziału majątku Kolejowej Kasy Chorych przy Dyrekcji Kolejowej w Katowicach między Ogólne Miejskowe i Wiejskie Kasy Chorych w górnośląskiej części Województwa Śląskiego w myśl §§ 293 i nast. Ordynacji Ubezpieczeń Rzeszy Niemieckiej z dnia 19. lipca 1911r.

U z a s a d n i e n i e .

Uchwałą Wyższego Urzędu Ubezpieczeń Województwa Śląskiego w Mysłowicach, opartą na postanowieniach § 280 Ordynacji Ubezpieczeń, rozwiązano Kolejową Kasę Chorych przy Dyrekcji Kolei Państwowych w Katowicach z dniem 28.II.1930r. Dalsze leczenie ubezpieczonych pracobiorców objęły Ogólno- Miejskowe wzgl. Wiejskie Kasy Chorych Województwa Śląskiego. W myśl § 293 Ordynacji Ubezpieczeń Zarząd Kolejowej Kasy był obowiązany sporządzić bilans likwidującej się Kasy. Pozostały majątek należało podzielić między te Kasy Chorych, które kontynuowały nadal ubezpieczenie pracobiorców. Do podziału majątku wyznaczono Urząd Ubezpieczeń na miasto Katowice, któremu przekazano w roku 1930 bilans i wszelkie potrzebne do podziału majątku podkładki. Podział majątku do- tychczas nie nastąpił.

Wskutek panującego bezrobocia i przewlekającego się kryzysu gospodarczego Kasy Chorych znajdują się w bardzo trudnem położeniu finansowem. Na podstawie §§ 293 i nast. Ordynacji Ubezpieczeń Kasy Chorych domagają się bezzwłocznego podziału całego majątku dawniejszej Kasy Chorych przy Dyrekcji Kolejowej w Katowicach. Uważając sprawę za pilną, gdyż w obecnem położeniu Kasy Chorych potrzebują niezwłocznego zasile- nia swych funduszków, należy się spodziewać, że Urząd Ubezpieczeń na mia- sto Katowice przystąpi jaknajrychlej do podziału majątku.

Katowice, dnia 24. lutego 1932r.

/--/ Dr.Hager, /--/ Dr.Korfanty, /--/ Brzeskot, /--/ Broncel, /--/ Karetta,
/--/ Kozak, /--/ Wieczorek /--/ Breliński, /--/ Korfantowa.

Wojewoda Śląski

L. Pr.203/39.

Katowice, dnia 25 lutego 1932r.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w Katowicach .

Na podstawie art.23 ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920, zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73,poz.497/ i stosownie do upoważnienia udzielonego mi uchwałą Rady Ministrów z dnia 2 czerwca 1931r., mam zaszczyt przesłać w załączeniu projekt ustawy o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze cieszyńskiej części Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928r. w sprawie zmiany niektórych przepisów prawnych, dotyczących ubezpieczenia w bractwach górniczych /Dz.U.R.P. Nr.36,poz.339/. -

3 zał.

W o j e w o d a :

/-/ Dr.Grażyński

/Projekt/

U s t a w a

z dnia

o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze cieszyńskiej części Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928r., w sprawie zmiany niektórych przepisów prawnych, dotyczących ubezpieczenia w bractwach górniczych.

Art.1.

Stosownie do art.8 a ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920r., zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73,poz.497/ w brzmieniu ustawy z dnia 8 marca 1921r. /Dz.U.R.P.Nr.26,poz.146/, Sejm Śląski wyraża zgodę na wejście w życie na obszarze cieszyńskiej części Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928r.

w sprawie zmiany niektórych przepisów prawnych, dotyczących ubezpieczenia w bractwach górniczych /Dz.U.R.P.Nr.36, poz.339/.

Art.2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Uzasadnienie.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928r. w sprawie zmiany niektórych przepisów prawnych, dotyczących ubezpieczenia w bractwach górniczych /Dz.U.R.P.Nr.36, poz.339/, wprowadzony został szereg zmian w ustawie o bractwach górniczych, obowiązujących w b.zaborze austriackim, przy uwzględnieniu zmian zaszłych w międzyczasie w ustawodawstwie ubezpieczeniowym i konieczności, jakie życie nasunęło. Rozporządzenie to, ma na celu sanację Kas Brackich i przywrócenie stanu prawnego, jaki z uwagi na przestarzałe i niedostosowane do wymogów dzisiejszych przepisy ustawy nie był i nie mógł być respektowany. Już z tych wywodów wynika konieczność wprowadzenia w życie tego rozporządzenia także na cieszyńskiej części Województwa Śląskiego. Szczegółowe uzasadnienie zmian, jakie wprowadza rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w obowiązującym dotąd ustawodawstwie, zawarte jest w uzasadnieniu do tego rozporządzenia, opracowanym swego czasu przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, a dołączonem w odpisie do niniejszego uzasadnienia.

Nadmienić wypada, że chodzi tu zresztą tylko o jedną Kasę Bracką, a to Kasę Bracką Zakładów Górniczych "Silesia" w Czecho-
wicach.

U z a s a d n i e n i e

do rozp.Prezydenta Rzeczplitej z 22.III.1928r. /Dz.U.R.P.Nr.36, poz.339/.

Cześć ogólna.

W myśl ustępu 2 § 210 powszechnej ustawy górniczej austriackiej z dnia 23 maja 1854r. każdy posiadacz kopalni, położonej w b.dzielnicy austriackiej, jest obowiązany albo założyć samodzielne bractwo górnicze przy swoim zakładzie, albo połączyć się w tym celu za zgodą władzy górniczej z innymi posiadaczami kopalń. Bractwo górnicze ma za zadanie udzielać pomocy materialnej górnikom, ich wdowom i sierotom.

Ustawa z dnia 28 lipca 1889r. /austr.dz.u.p.Nr.127/, zmieniona nowelami z dnia 17 stycznia 1890r. /austr.dz.u.p.Nr.14./ z dnia 30 grudnia 1891r. /austr.dz.u.p.Nr.3 z r.1892/ i z dnia 17 września 1892r. /austr.dz.u.p.Nr.178/, uregulowała szczegółowo sprawę ubezpieczenia robotników górniczych na wypadek choroby lub niezdolności do pracy oraz ich rodzin.

Wreszcie ustawa z dnia 30 grudnia 1917r. /austr.dz.u.p. Nr. 523/ uregulowała ubezpieczenie robotników górniczych od wypadków.

W myśl ustawy z dnia 28 lipca 1889r. bractwo górnicze posiadało dwa odrębne oddziały administracyjne odrębnie prowadzone, tj. kasę chorych i kasę prowizyjną. Kasa chorych była zobowiązana wypłacać zasiłki w chorobie i ewentualnie koszty pogrzebowe w rozmiarach obowiązującej w b.dzielnicy austriackiej ustawy z dnia 30 marca 1888r. /austr.dz.u.p. Nr. 33/ o ubezpieczeniu robotników na wypadek choroby.

Kasa prowizyjna jest zobowiązana wypłacać członkowi trwale niezdolnemu do pracy wskutek choroby, starości lub wypadku przy pracy rentę /prowizję/ w wysokości nie mniejszej niż 200 koron rocznie dla robotników, a 100 koron dla robotnic.

Poza tem kasa prowizyjna zobowiązana jest wypłacać po śmierci członka lub prowizjonisty żonie zmarłego rentę wdowią, zaś dzieciom ślubnym rentę sierocą.

Z chwilą powstania Państwa Polskiego stan rzeczy zmienił się o tyle, że dział ubezpieczenia chorobowego w kasach brackich został zlikwidowany w myśl art. 103 ustawy z dnia 19 maja 1920r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby, zaś wymiar prowizji wypłacanej przez kasy prowizyjne, został unormowany rozporządzeniem Komisji Likwidacyjnej w Krakowie z dnia 7 stycznia 1919r. L. 663/19, ogłoszonym w jej dzienniku rozporządzeń z dnia 5 lutego 1919r., część IV. poz. 25, które przyznało prowizjonistom od 1 stycznia 1919r. po 500 do 1200 koron rocznie, ustalając zarazem składki miesięczne na 20 koron od członka, a 10 koron od członkini.

Po wycofaniu koron austriackich kasy brackie wypłacały prowizję i pobierały składki w tej samej wysokości, ale w markach polskich.

W myśl obowiązujących przepisów kasy brackie zbierały na pokrycie świadczeń i ekspektatyw rezerwy premjowe, obliczone według zasad asekuracyjno-technicznych.

Wskutek jednak dewaluacji marki polskiej i deprecjacji papierów wartościowych kasy brackie straciły swe fundusze, lokowane przymusowo w papierach pupilarnych, zwłaszcza w pożyczkach państwowych.

Rezerwy premjowe tylko pięciu kas brackich Zagłębia Krakowskiego wynosiły w roku 1918 austr.koron złotych 4.348.800 a w ciągu dwóch następnych lat wzrosły o dalsze 1.210.200 marek polskich.

Wskutek dewaluacji marki polskiej prowizje wypłacane stały się zupełnie bezwartościowe, a wobec deprecjacji papierów wartościowych rezerwy premjowe stopniały zupełnie, uniemożliwiając kasom brackim wypełnienie ich zadania, tj. wypłacania zaopatrzenia niezdolnym do pracy górnikom i ich rodzinom.

Wówczas za wspólną inicjatywą robotników górniczych i pracodawców powstał w dniu 1. grudnia 1921r. "Wspólny Fundusz Zapomogowy", oparty na zasadach bieżącego pokrywania wydatków. Fundusz ten miał czasowo - w zastępstwie kas brackich - zapewnić wypłatę zasiłku prowizjonistom na czas trwania drożyzny, spowodowanej ciągłą dewaluacją pieniądza.

Krok ten jest równoznaczny z zaniechaniem wykonywania ustawy i szukaniem osiągnięcia celów ustawowych w sposób sprzeczny z przepisami prawnymi.

Wspólny Fundusz Zapomogowy pracował w roku 1926 przy 9.093 członkach czynnych, a 2.296 prowizjonistach, 1.342 wdowach i 1.285 sierotach z deficytem, gdyż dochody miesięczne wykazywały 46.336 zł., zaś wydatki 50.048 zł. Został on rozwiązany w czerwcu 1926r. Z tą chwilą wyłoniła się znowu konieczność uruchomienia kas brackich, przewidzianych w ustawie z roku 1889.

Uruchomione zostały niektóre z dawnych kas brackich, jednak funkcjonują one - z braku rezerw premjowych - w warunkach sprzecznych z postanowieniami obowiązujących przepisów prawnych, które mimo niemożności ich utrzymania w zmienionych warunkach ekonomicznych nie uległy dotychczas zmianie.

Cztery kasy brackie, położone w województwie lwowskim i stanisławowskim, zostały zamknięte wskutek likwidacji samych przedsiębiorstw. Pozostali prowizjoniści, wdowy i sieroty /w liczbie 22/ pozostają naogół bez żadnego zaopatrzenia wskutek zdewaluowania majątku tych kas.

Tylko jedna kasa jest czynna tj. Kasa Bracka dla małopolskich kopalń wosku ziemnego i oleju skalnego "Borysław" w Borysławiu. Liczy ona 209 czynnych członków, zaś liczba prowizjonistów sięga do 81, wdów do 39, sierót do 19.

Wysokość prowizji przedwojennej wynosiła w klasie pierwszej 200 koron austr., a w każdej dalszej klasie o 40 koron więcej tak, że w klasie szóstej prowizja dochodziła do 400 koron rocznie. Wskutek dewaluacji rezerw premjowych musiała nastąpić redukcja świadczeń, sięgająca do 50% w stosunku do świadczeń przedwojennych.

Obecny majątek wynosi około 40.000 złotych.

Obowiązująca ustawa przewiduje na wypadek niedoboru sanację polegającą już to na podwyższeniu składek, już to na redukcji wypłacanych prowizji. Poza tem ustawa ta przewiduje konieczność przymusowego złączenia poszczególnych lub wszystkich kas brackich w jedno wspólne bractwo górnicze /§ 22/.

Obliczenia, dokonane przez autoryzowanego technika asekuracyjnego wykazały, że w razie złączenia pięciu kas Zagłębia Krakowskiego w jedno wspólne bractwo górnicze składka, tylko na pokrycie przyszłych świadczeń obecnych członków, wynosiłaby 5 zł.10 gr., zaś na pokrycie płynnych już obecnie świadczeń trzeba byłoby podnieść składkę do 9 zł. 59 gr.

Takiej składki nie mogłaby jednak znieść pracująca już i tak w ciężkich warunkach produkcja węglowa Zagłębia Krakowskiego.

Rozumiejąc ciężkie położenie kas brackich Zagłębia, Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej wyasygnowało w roku ubiegłym na ich pomoc 200.000 zł. z warunkiem złączenia się w jedno wspólne bractwo górnicze.

Z chwilą przejęcia bezpośredniego nadzoru nad kasami brackimi przez urzędy wojewódzkie, a naczelnego nadzoru przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej /rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927r. Dz.U.R.P.Nr.51, poz.454/ Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej czuło się zniewolone uregulować ostatecznie sprawy kas brackich i w tym celu zwoływało kilkakrotnie konferencje przedstawicieli górników i pracodawców, którzy również uznali konieczność złączenia dotychczasowych kas brackich.

Ponieważ jednak obowiązujące przepisy ustawowe opierają sanację kas brackich na zasadach kapitałowego pokrycia świadczeń i ekspektatyw, co nie jest do przeprowadzenia, okazało się konieczną rze-

czą zmienić zasady asekuracyjno-techniczne ubezpieczenia górniczego, przewidziane w ustawie z dnia 28 lipca 1889r. a przyjąć pokrycie płynnych prowizyj z bieżących składek, z uwzględnieniem funduszu rezerwowego, czyli przystąpić do opracowania niniejszego projektu, uwzględniającego poza tem inne konieczności, jakie życie nasunęło.

Rozporządzenie niniejsze poza umożliwieniem gospodarczej sanacji kas brackich ma również na celu przywrócenie stanu prawnego w tem ubezpieczeniu, który stale, począwszy od roku 1919 był naruszony.

Część szczegółowa.

Do art.1.

Postanowienia § 2,3,23 i 34 austriackiej ustawy o bractwach górniczych zostały już faktycznie uchylone polską ustawą z dnia 19 maja 1920r. o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby.

Paragrafy 37 i 38 dotyczyły ogólnego funduszu zapomogowego w Wiedniu /Zentralreservsfond/, zatem obecnie są bez znaczenia.

Paragrafy 40, 40a, 41, 41a, 41b, i 41c dotyczyły ustosunkowania się bractw górniczych, istniejących przed wejściem w życie ustawy z roku 1889, do tejże ustawy, zatem dzisiaj są bez znaczenia.

Do art.2.

Poszczególne paragrafy ulegają zmianie już to pod względem treści, już to pod względem stylistycznym i tak:

§ 1. Wobec tego, że statuty większości kas brackich przewidują wypłatę zasiłków pogrzebowych, które zresztą spotyka się we wszystkich ustawach o ubezpieczeniu społecznem, projekt wprowadza te świadczenia jako ustawowe.

§ 4. musiał ulec zmianie, gdyż ze względu na potrzeby górników należało określić minimum prowizji rocznej, odpowiadającej składce, jaką bez szkody dla produkcji zgodzili się płacić i robotnicy i pracodawcy.

Projekt nie czyni również różnicy między robotnikiem a robotnicą, gdyż to odpowiada dzisiejszemu zapatrywaniu prawnemu.

§ 5. Nowe brzmienie tego paragrafu odpowiada statutom przeważnej części istniejących kas brackich.

§ 7. Wobec tego, że na obszarze Województwa Śląskiego i b.dzielnicy pruskiej obowiązują przepisy pruskiej ustawy o bractwach górniczych, zatem konieczną jest rzeczą zbadać i określić sposób wzajemnego ubezpieczenia względnie wzajemnego zapewnienia nabytych uprawnień w instytucjach urządzonych obu ustawami - na wypadek zmiany miejsca pracy przez ubezpieczonego. Drobiazgowe przepisy ustali rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

§ 8 i 9. Ponieważ w myśl uzasadnienia, zawartego w części ogólnej projekt przewiduje zasadę wypłaty prowizji z bieżących składek, przeto postanowienia ustawy o kasach brackich, dotyczące gromadzenia rezerw premjowych /w myśl zasad kapitałowego pokrycia na zabezpieczenie tak płynnych prowizyj, jak i praw czynnych członków/, muszą być uchylone lub zmienione.

§ 10. Zmiana tego paragrafu polega na usunięciu przepisów, dotyczących ubezpieczenia urzędników, którzy obecnie podlegają ubezpieczeniu z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24.XI. 1927r.

§ 13. Ponieważ projekt opiera się na zasadzie płatności prowizji z bieżących składek, przeto w paragrafie tym należy skreślić punkty, dotyczące sposobu obliczania udziału w rezerwach premjowych, względnie obliczania premji.

§ 14. W punkcie 4-ym wprowadzono przepis, dotyczący odprawy wdowiej, przyjętej już w statutach istniejących kas brackich.

Punkty 3 i 7 jako zbędne skreślono.

§ 15. Wobec tego, że kompetencje Wyższego Urzędu Górniczego w sprawach bractw górniczych /cztery województwa małopolskie/ przeszły w myśl przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1.VI.1927r. /Dz.U.R.P.Nr.51,poz.454/ na urzędy wojewódzkie, należało przekazać zatwierdzanie zmian statutów bractw górniczych względnie zamierzonego wspólnego bractwa górniczego Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej.

Uchylenie ustępu drugiego uzasadnia się tem, że ubezpieczenie w bractwie górniczym nie będzie opierać się na zasadzie kapitałowego pokrycia, lecz na zasadzie repartycji, uwzględniającej fundusze rezerwowe.

§ 19. Ponieważ właściwość terytorjalna sądów rozjemczych pokrywa się w myśl ustawy z właściwością terytorjalną Okręgowego Urzędu Górniczego, który obejmuje kilka województw, zatem decyzja co do ilości sądów rozjemczych i ich właściwości terytorjalnych może należeć tylko do Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

§ 22. W myśl ustawy połączenie dwóch lub kilku bractw górniczych mógł zarządzić Wyższy Urząd Górniczy w Krakowie, obejmujący zakresem działania cztery województwa małopolskie. Wobec przejęcia kompetencji powyższego urzędu przez urzędy wojewódzkie, decyzja co do połączenia bractw górniczych może należeć tylko do Ministra Pracy i Opieki Społecznej, ponieważ bractwa znajdować się mogą na obszarach kilku województw.

W ustępie 6 tegoż paragrafu przewiduje projekt obowiązkowe utworzenie biur lokalnych przy tych przedsiębiorstwach, w których robotnicy oraz pracodawca zgadzają się na dobrowolne opłacanie wyższych składek od przewidzianych statutem, a to dla wypłacenia wyższych świadczeń, względnie dodatków. Wypadek taki jest możliwy i w obecnym stanie rzeczy spotykamy go we wspólnym Bractwie Górniczym w Krakowie, gdzie składka miesięczna wynosi 7 zł. 83 gr. Jest rzeczą oczywistą, że wobec ponoszenia wyższych ciężarów przez pracodawcę i robotników należy tym ostatnim zapewnić wyższe świadczenia i dlatego właśnie projekt przewiduje, iż biuro lokalne administruje nadwyżką wpływów, powstałych z podwyższenia składki ponad normę, przewidzianą w statucie.

§ 29. Nowy ustęp 3 wprowadza składkę jednolitą. Dotychczasowy przepis tego ustępu, przewidujący wysokość składki w zależności od wieku jest pozostałością prywatnego ubezpieczenia, którego zasadę zastosowano w ustawie z dnia 28 lipca 1889r. Składka indywidualna jest nie do przyjęcia, jako uciążliwa dla robotników w późniejszym wieku i sprzeczna z zasadą ubezpieczeń społecznych.

§ 33 i 35. Zmiany tych paragrafów pozostają w związku z przejściem od zasady kapitałowego pokrycia świadczeń bieżących i ekspektatyw do zasady, przyjętej w projekcie.

§ 36. Obecny stan finansowy kas brackich jest katastrofalny.

Kasy te pokrywały do czasu dewaluacji powojennej świadczenia w zupełności z nagromadzonych rezerw. W miarę jednak dewaluacji marki polskiej topniał majątek tych kas do tego stopnia, że nie są one w stanie pokrywać nawet płynnych obecnich świadczeń bez obciążenia tak robotników jak i kopalń specjalnymi opłatami, gdyż produkcja nie mogłaby znieść składki wyższej niż 6 zł. 20 gr.

Liczne delegacje i deputacje górników domagały się w ostatnich latach, a obecnie żądają kategorycznie przywrócenia pierwotnej wartości zdewaluowanych rezerw, a zwłaszcza umieszczonych w pożyczce polskiej z roku 1920. Po stronie górników istnieje bowiem przekonanie, że stała im się szczególnie ciężka krzywda i że Państwo powinno z ogólnych funduszy /jeżeli już nie przywrócić wartość pierwotną rezerw/ przyjść z pomocą kasom brackim i umożliwić im utrzymanie świadczeń na poziomie przedwojennym.

Przewidziane w projekcie subsydjum nie ureguluje uprawnień sprawy w sposób zadowalający, pozwoli jednak na wypłacenie świadczeń minimalnych, przewidzianych w niniejszym projekcie, przy składce w wysokości 6 zł. 20 gr. miesięcznie.

§ 49. Dotychczasowy przepis ustawy został w projekcie uchylony dlatego, że znalazł już uwzględnienie w § 10 projektu.

Dotychczasowa ustawa obowiązuje na obszarze b.dzielnicy austriackiej. Projekt przewiduje, że ustawa będzie obowiązywać w czterech województwach małopolskich, zaś w częstochowskiej części województwa śląskiego po wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na niniejszy projekt.

Do art.4.

Wobec braku autoryzowanego tekstu polskiego ustawy o kasach brackich oraz wobec trudności orjentacji w przepisach, zawartych w kilku ustawach z uwzględnieniem również niniejszego projektu, jest rzeczą konieczną ustalić jednolity tekst polski odnośnej ustawy.

Do art.5.

W b.dzielnicy pruskiej oraz na Górnym Śląsku obowiązują przepisy pruskiej ustawy o bractwach górniczych z dnia 17 czerwca 1912r.

W Zagłębiu Dąbrowskiem natomiast brak przepisów o obowiązkowym zakładaniu kas brackich.

Istnieją jednak przy niektórych kopalniach dobrowolne kasy bratniej pomocy, które dają niedostateczne świadczenia.

Ponieważ pozostawienie górników Zagłębia Dąbrowskiego bez obowiązkowego zaopatrzenia na starość jest niemożliwe, projekt daje Radzie Ministrów prawo rozciągnięcia na obszar b.dzielnicy rosyjskiej przepisów o bractwach górniczych.

Do art.6.

Decyzja Rady Ligi Narodów /§ 26/ obarczyła Rząd Polski obowiązkiem wypłaty rent górniczych, jakie należały się osobom zamieszkającym w Polsce a uprawnionym do świadczeń na podstawie odnośnych statutów niemieckich kas górniczych.

Obowiązek powyższy ciąży więc stale na Rządzie Polskim "pro foro externo" i uprawnieni mają zawsze prawo wystąpić na terenie międzynarodowym w obronie ewentualnie pogwałconego § 26 Decyzji Rady Ligi Narodów.

Pro foro interno Państwo Polskie określiło w ustawie z dnia 19.XII.1923r. art. 8 /Dz.U.R.P.Nr. 7, poz. 63 ex 1924/ organ, który powyższe zobowiązania Rządu Polskiego będzie wypełniał tj. będzie uskuteczniał wypłatę świadczeń, należnych uprawnionym na mocy statutow niemieckich kas górniczych. Organem tym jest Ubezpieczalnia Krajowa w Poznaniu. Cytowana powyżej ustawa poleciła Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w art. 12 ustalenie dla Ubezpieczalni Krajowej jednorazowego pokrycia tych świadczeń z ryczałtowego odszkodowania, otrzymanego przez Rząd Polski od Rządu Niemieckiego.

Z ogólnej kwoty ryczałtowej, przyznanej Polsce od Niemiec na pokrycie wszystkich przejętych zobowiązań ubezpieczeniowych /ubezpieczenie od wypadków, ubezpieczenie od wypadków w rolnictwie, ubezpieczenie urzędników prywatnych, ubezpieczenie emerytalne robotników kolejowych, ubezpieczenie inwalidzkie, ubezpieczenie górnicze/ w wysokości 128.958.333 marek niemieckich - kwoty nie pozostającej w żadnej proporcji do ciężarów przejętych, a to z powodu dewaluacji marek niemieckich w czasie od przejęcia ich przez Skarb Państwa do dnia faktycznej wypłaty /Niemcy przekazały powyższą sumę dnia 22 sierpnia 1922r., zaś Ministerstwo Skarbu sumę powyższą pozostawiło we własnej dyspozycji i dopiero 19.IV.1923r. doniosło Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej o przeliczeniu jej na marki polskie tj. 886.588.529 marek polskich i przekazaniu do wypłaty/ - przypadło Ubezpieczalni Krajowej na renty górnicze 45.000.000 marek polskich.

Ponieważ równocześnie w międzyczasie nastąpiła dewaluacja marki polskiej, zatem kwota 45.000.000 marek polskich nie przedstawiała w chwili wypłaty wartości, wystarczającej na samo zorganizowanie potrzebnego aparatu administracyjnego w Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu.

W tym czasie dewaluacji marek polskich wprowadzono do wszystkich ubezpieczeń społecznych w Polsce tak zwane dodatki drożyzniane, wypłacane przez odnośne instytucje ubezpieczeniowe z funduszków, ściąganych specjalnie na ten cel od pracodawców i ubezpieczonych.

Ubezpieczalnia Krajowa działu ubezpieczenia górniczego wogóle nie posiadała /techniczne przeprowadzenie wypłaty świadczeń/ rent górniczych /narzuciła ustawa z dnia 19 grudnia 1923r. Ubezpieczalni Krajowej dlatego tylko, że gros rencistów górniczych mieszkało w b. dzielnicy pruskiej/ nie mogła zatem nałożyć obowiązku specjalnych dopłat czyli dodatków drożyznianych na pracodawców i na czynnych górników.

Uwzględniając to, ustawa z dnia 19 grudnia 1923r. ustanowiła w art. 9 dodatki drożyzniane /dodatki te stanowiły w tym czasie istotne świadczenia społeczne względnie ich surogat/, ale obowiązek pokrywania tych dodatków drożyznianych nałożyła na Skarb Państwa, który je też wypłacał perjodycznie z własnych funduszków.

W roku 1924 nastąpiła waloryzacja wszystkich prawie świadczeń rentowych na podstawie ustawy z dnia 11 stycznia 1924r. o naprawie Skarbu Państwa i reformie walutowej /Dz.U.R.P.Nr. 4, poz. 28/, która to waloryzacja ustaliła wysokość świadczeń, należnych z tytułu ubezpieczeń społecznych w nowej walucie, uwzględniając przy ustalaniu ich wysokości wysokość rent wynikających z przepisów ustaw pierwotnych w walucie wycofanej oraz wysokość dodatków drożyznianych, wypłacanych do chwili zwaloryzowania świadczeń.

Ponieważ rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej /waloryzacyjne/ z dnia 26.VI.1924r. o zastosowaniu złotego do obliczenia wkładów /premji/ jakoteż świadczeń pieniężnych /rent/ i o przeliczeniu na złoto dawnych zobowiązań rentowych o ubezpieczeniu na wypadek niezdolności do pracy itd. /Dz.U.R.P.Nr. 55, poz. 549/ nie mogło nałożyć nowych zobowiązań, a tylko przeliczało dawne świadczenia, składające się z zasadniczej renty płaconej przez odnośne instytucje

ubezpieczeniowe, oraz z dodatków drożyźnianych, ściąganych z pracowników czynnych i pracodawców, przeto odnośnie do rent górniczych waloryzacja powyższa przerachowała tylko dawne świadczenia, płacone przez Ubezpieczalnię Krajową, a składające się z rent zasadniczych, ciążących na Ubezpieczalni Krajowej, oraz dodatków drożyźnianych, ciążących na Skarbie Państwa. Waloryzacja nie mogła zatem całego ciężaru Skarbu Państwa, wynikającego z § 26 Decyzji Rady Ligi Narodów przerzucić na Ubezpieczalnię Krajową, co stanowiłoby zresztą niesłuszne wzbogacenie się Skarbu Państwa z krzywdą Ubezpieczalni. Obciążenie Ubezpieczalni Krajowej zobowiązaniem do wypłaty łącznego zwaloryzowanego świadczenia równałoby się przeniesieniu międzynarodowego zobowiązania Rządu Polskiego na dłużnika niewypłacalnego. Tak więc Skarb Państwa i Ubezpieczalnia Krajowa nadal odpowiadają pro foro interno za powyższe ciężary górnicze, określenie zaś stosunku wzajemnego, w jakim mają ponosić wspólnie ciężar, należało do Ministra Pracy i Opieki Społecznej /§ 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1924r/.

Minister Pracy i Opieki Społecznej musiał przy określaniu tego stosunku uwzględnić następujące okoliczności:

1/ brak działu ubezpieczenia górniczego w Ubezpieczalni Krajowej a tem samem niemożność pociągnięcia czynnych górników i pracodawców do opłacania zwaloryzowanej wartości dodatków drożyźnianych płaconych dotąd przez Skarb Państwa,

2/ niemożność znalezienia funduszków względnie niemożność obciążenia innych działów ubezpieczenia dotychczasowym ciężarem Skarbu Państwa - poza brakiem podstaw prawnych, wydatkowania funduszków tych działów na cele w odnośnych ustawach nie przewidzianych, inne działy musiały już ponieść ciężar przewalutowania własnych świadczeń, wynikający z przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1924r. Ponieważ zaś w myśl postanowien nie usuniętego rozporządzeniem powyższem art.7 ustawy z dnia 19 grudnia 1923r. uprawnieni do poboru rent górniczych mieli pobierać renty w takiej ilości marek polskich, w jakiej uprawnienia były wyrażone w markach niemieckich, zatem, po przerachowaniu zobowiązań na złote polskie, Ubezpieczalnia Krajowa winna płacić: 1/1800.000-czną część złoto.

Przyjmując ciężar roczny rent górniczych na 245.000 zł. przypada na Ubezpieczalnię 245.000 marek polskich podzielonych przez 1.800.000 czyli 0,14 zł. Reszta tj. niemal cała należność za renty górnicze musiała przypaść na ciężar Skarbu Państwa, który, jak to wyżej podkreślono, pro foro externo ponosi całkowitą odpowiedzialność wobec kontrahentów z aktu międzynarodowego /Decyzja Rady Ligi Narodów/i nie mógłby zasłaniać się zarzutem, że Ubezpieczalnia Krajowa z braku funduszków nie jest w stanie wywiązać się z nałożonych na nią obowiązków. Nie należy bowiem zapominać, że ustawa z dnia 19 grudnia 1923r. jest ustawą wykonawczą, która nie mogła uchylić przyjętego przez Rząd Polski zobowiązania międzynarodowego i nie miała tego na celu.

Ponieważ Najwyższa Izba Kontroli Państwa kwestjonuje legalność pokrywania powyższych rent górniczych ze Skarbu Państwa i domaga się ustawowego uregulowania tej sprawy, zatem Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej uważa za konieczne wprowadzenie postanowienia art.6. -

Śląska Rada Wojewódzka

L. RW.112.

Katowice, dnia 25 lutego 1932r.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w Katowicach .

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy o podatku od energii elektrycznej, uchwalony przez siebie na posiedzeniu dnia 22 lutego 1932r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art.23 statutu organicznego, z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu.

Śląska Rada Wojewódzka
Przewodniczący:

/-/ Dr.Grażynski
Wojewoda Śląski.

/Projekt/

U s t a w a

z dnia

o podatku od energii elektrycznej.

Art.1.

Moc obowiązującą ustawy z dnia 17 grudnia 1931r. o państwowym podatku od energii elektrycznej /Dz.U.R.P.Nr.112,poz.880/, rozciąga się na obszar Województwa Śląskiego ze zmianami, wynikającymi z ustawy niniejszej.

Art.2.

Przewidziany w ustępie 3 art.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1931r. o państwowym podatku od energii elektrycznej dodatek komunalny może być na obszarze Województwa Śląskiego pobierany na rzecz gmin miejskich i gmin wiejskich o charakterze miejskim.

Art.3.

Do wydania przewidzianych w ustawie z dnia 17 grudnia 1931r. o państwowym podatku od energii elektrycznej przepisów wykonawczych upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką.

Art.4.

Wpływy Skarbu Śląskiego z podatku, ustanowionego niniejszą ustawą, przeznacza się na pokrycie wydatków budżetowych, przewidzianych na akcję pomocy dla bezrobotnych.

Art.5.

Ustawa niniejsza wejdzie w życie z dniem 1 kwietnia 1932r. traci zaś moc obowiązującą w terminie, który określi Śląska Rada Wojewódzka w drodze rozporządzenia.

Art.6.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Śląskiej Radzie Wojewódzkiej.

U z a s a d n i e n i e .

Ustawa państwowa z dnia 17 grudnia 1931r. o państwowym podatku od energii elektrycznej /Dz.U.R.P.Nr.112, poz.880/ nie obowiązuje na obszarze Województwa Śląskiego, które na mocy art.12 tejże ustawy zostało wyraźnie wyjęte z zakresu jej mocy obowiązującej. Z tego względu istnieje możliwość wprowadzenia tego podatku na obszarze Województwa Śląskiego w drodze ustawy śląskiej. Z możliwości tej należy skorzystać w celu powiększenia dochodów Skarbu Śląskiego, gdyż uwolnienie Województwa Śląskiego od tego podatku nie łączy się z pewnymi specjalnymi postulatami polityki gospodarczej i podatkowej na tym terenie, lecz wynikało z faktu, że dochody z tego podatku nie wpływają do Skarbu Państwa, a ustawa państwowa o podatku od elektryczności ma niewątpliwie charakter "kryzysowy".

Wydajność tego nowego źródła dochodowego dla Skarbu Śląskiego nie daje się obecnie ustalić z pożądaną ścisłością, dlatego, że największe elektrownie Województwa Śląskiego sprzedają energję elektryczną dla celów oświetleniowych po tej samej cenie co energję dla innych celów, wobec czego statystyka zużycia nie wykazuje, jaka ilość energii przypada na cele oświetleniowe. Ponadto ustawa wprowadza szereg uwolnień od podatku. Na podstawie szacunku można przypuszczać, że wpływy podatkowe - bez uwzględnienia ewentualnego dodatku komunalnego - określić na 1.000.000 zł rocznie.

W n i o s e k

Klubu Socjalistycznego i Klubu Niemieckiego w sprawie zmiany rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 28 czerwca 1922 r. dotyczącego siedziby Wyższego Urzędu Ubezpieczeń.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

U s t a w a

z dnia 1932 roku

w sprawie przeniesienia siedziby Wyższego Urzędu Ubezpieczeń do Katowic.

Art.1.

Zmienia się postanowienia art.1 rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 28 czerwca 1922 r. /Dz.Śl.Nr.5, poz.14/ w przedmiocie Wyższego Urzędu Ubezpieczeń w tym sensie, że w miejsce słów "z siedzibą w Mysłowicach" wstawia się słowa "z siedzibą w Katowicach".

Art.2.

Wykonanie tej ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

Art.3.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Uzasadnienie:

Miasto Katowice jest siedzibą władz wojewódzkich. Względy praktyczne jakoteż interes znacznej części ludności pracującej wymaga, aby Wyższy Urząd Ubezpieczeń znajdował się w siedzibie władz wojewódzkich, która posiada najlepsze połączenia komunikacyjne ułatwiające stronom interesowanym dochodzenie swoich praw ubezpieczeniowych.

Katowice, dnia 1 marca 1932 r.

/-/ Pawlas, /-/ J.Mochej, /-/ Dr.Glücksman,
/-/ J.Kowoll, /-/ Schmiegel, /-/ Ulitz.

Śląska Rada Wojewódzka

L. RW.184.

Katowice, dnia 9 marca 1932r.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w Katowicach .

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy o dodatkowych kredytach oraz zmianie niektórych objaśnień w budżecie na rok 1931/32, uchwalony przez siebie na posiedzeniu dnia 7 marca 1932r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art.23 statutu organicznego, z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu. -

Śląska Rada Wojewódzka
Przewodniczący
/-/ Dr.Grażynski
Wojewoda Śląski

U s t a w a

z dnia 1932 roku

o dodatkowych kredytach oraz zmianie treści niektórych objaśnień
w budżecie na rok 1931/32.

Art. 1.

Wydatki zwyczajne, ustalone w ustawie skarbowej z dnia 30 września 1931r. /Dz.U.Śl.Nr.22, poz.41/, podwyższa się o następujące kwoty:

W części II. "Administracja Wewnętrzna"

w Dziale III. § 4 wstawia się nową poz. 1a

"Zakup jednego konia wierzchowego"	1.000 zł
w Dziale V. § 12 "nadzwyczajne" wstawia się nową poz.9a "Pokrycie ugodzonych, a zaległych należ- ności za robocizną przy budowach nadziemnych	45.000 "
w Dziale IX. § 19.poz.1 "Renty Wojewódzkie" o	36.217 "
W części II.a. "Urząd Kontroli Państwa i Oddział Prokur.Gener. Rz.P. w Katowicach"	
W dziale II. § 2 "Różne wydatki osobowe" o	133,29 "
W części III. "Administracja skarbową"	
W dziale II. § 14 "Komisje podatkowe i rzeczoz- nawcy" o	5.000,- "
W dziale X. § 11. poz.2. "Wydatki rzeczowe" o	20.000,-- "
W części IV. "Administracja Szkolna"	
W dziale III. § 14 poz.4 "Urządzenie kursów jordanowskich, przyrządów gimn. wynagrodz. kierowników i kontrolerów oraz służby drużyn jordan. i inne drobne wydatki" o	1.777,-- "
W dziale V § 5 poz.1 "Komorne i należności uboczne " o	2.000,-- "
W dziale V. § 5 poz.2 "Opał, światło i utrzy- manie porządków o kwotę	10.000,-- "
Razem kwotę	121.127,29 zł

Art.2.

Ogólna suma wydatków przewidziana ustawą skarbową z 30.IX. 1931r. w kwocie 104.916.405,52 zł nie ulegnie zwiększeniu, a powyższe wydatki znajdą pokrycie w równoczesnem zmniejszeniu wydatków w innych paragrafach i pozycjach budżetu, a mianowicie:

W części II dz.II R. I. § 1 poz.1 o kwotę	133,29 zł
" II " III § 4 poz.1 o kwotę	1.000,-- "
" II " V. § 12 "nadzwyczajne" poz.9 o kwotę	45.000,-- "
" II " IX. § 19 poz.2 o kwotę	36.217,-- "
" III " II. § 11 poz.1 o kwotę	5.000,-- "
" III " X. § 12 o kwotę	20.000,-- "
" IV " III § 14 poz.3 o kwotę	1.777,-- "
" IV. " IV. R.3. § 5 poz.2.	12.000,-- "
Razem o kwotę:	121.127,29 zł

Art.3.

Objaśnienia do § 18 "zwyczajne" Cz.IV. Dz.IV. R.2 otrzymuje brzmienie: "Subwencja dla gmin na remont szkół powszechnych. Z sumy globalnej 1.500.000,- zł przeznacza się kwotę 82.428,- zł na wewnętrzne urządzenie szkół i zakup pomocy naukowych w szkołach powszechnych".

Art.4.

W budżetach Śląskich Zakładów Wojewódzkich na okres 1931/32 zarządza się następujące zmiany kredytów:

1. Śląski Zakład Wychowawczy w Cieszynie.

Podwyższa się wydatki Zakładu:

w poz. 2a	"dodatek mieszkaniowy" o	10.800,- zł
" "	2f "umundurowanie, opał i światło /beneficja/"	1.600,- "
" "	2g "ubezpieczenie funkcyj. i pomoc lekarska" o	3.500,- "
" "	5d "konserwacja i drobny remont" o	2.000,- "
" "	9 "remont konserwacja budowli" o	3.000,- "
" "	11a "uzupełnienie, reperacja i utrzymanie inwentarza o	4.000,- "
" "	14a "roboty adaptacyjne" o	26.200,- "
Razem o		51.100,- zł

Globalna kwota wydatków Zakładu pozostaje bez zmiany, gdyż równocześnie obniża się wydatki:

w poz. 2b	"renumeracja i zapomogi" o	1.000,- zł
" "	2c "odszkodowania za przejazd koleją" o	440,- "
" "	2d "Kursa dla nauczycieli i majstrów" o	500,- "
" "	2e "dary jubileuszowe i świąteczne" o	1.000,- "
" "	6a "przybory biurowe i druki" o	500,- "
" "	6b "książki, pisma i czasopisma fachowe" o	1.000,- "
" "	8a "przybory szkolne, czytelnia itd." o	500,- "
" "	8b "wyzwolenie wychowanków od stawienia gwiazdka itp. o	500,- "
" "	10c 2 "Zakupno i naprawa materacy" o	1.000,- "
" "	10c 3 "Bielizna i odzież" o	2.560,- "
Oraz w budżecie Ruchu pracy Zakładu Wychowawczego		
w poz. 2	"Zakup surowców itp." o	42.100,- "
Razem o		51.100,- zł

2. Śląski Zakład dla Głuchoniemych w Rybniku.

Podwyższa się wydatki Zakładu.

w poz. 4a	"utrzymanie koni" o	1.200,- "
" "	5c "utrzymanie porządku" o	300,- "
" "	6c "telefony, telegramy i porta" o	100,- "
" "	10b "żywienie personelu" o	1.500,- "
Razem o		3.100,- zł

Globalna kwota wydatków Zakładu pozostaje niezmienną, gdyż równocześnie obniża się wydatki:

W poz. 10a " Żywnienie wychowanków " o	2.400,-- zł.
W poz. 13b " Zakup narzędzi itp." o	700,-- "
Razem o	3. 100,-- zł.

3/ Zakład dla umysłowo-chorych w Rybniku

Podwyższa się wydatki Zakładu w następujących pozycjach :

W poz.2 a " Dodatek mieszkaniowy" o	18. 000,-- "
W poz.4 b " Utrzymanie koni zakładowych" o	4. 000,-- "
W poz.4 c " Utrzymanie wozów i uprzęży" o	1.000, -- "
W poz.5 b " Światło " o	8.000,-- "
W poz.5 d " Konserwacja i drobny remont" o	16.000,-- "
W poz.11 c " Zakup przyborów do warsztatów " o	1.000,-- "
Razem o	48.000,-- zł.

Równocześnie obniża się wydatki w pozycjach:

W poz.4 a " Za furmanki dostarczone przez folwark "o	1.000,-- "
W poz.10 a " Żywnienie chorych i personelu" o	47.000,-- "
Razem o	48.000,-- zł.

4/ Zakład dla umysłowo-chorych w Lublińcu.

Podwyższa się wydatki w pozycjach :

W poz. 2a " Dodatek mieszkaniowy " o	12.000,-- zł.
W poz. 9 " Remont i konserwacja budynku " o	5.000,-- "
W poz.14d " Ukończenie budowy studni" o	2.000,-- "
W poz.14h " Remont zbiorników do wody i naczyń" o	8.500,-- "
W Budżecie gospodarstwa rolnego Zakładu :	
W poz. 3 " Budynki i meljoracje " o	5.000,-- "
W poz. 5 " Konie " o	2.000,-- "
W poz. 9 " Ziemiopłody " o	8.000,-- "
Razem o	42.500,-- zł.

Równocześnie obniża się wydatki w pozycjach:

W poz. 2.ġ. " Renumeraeje, zapomogi itp." o	12.000,--zł.
W poz.12.a. " Hodowla trzody chlewnej " o	3.000,-- "
W poz.13. " Wydatki na laboratorium " o	2.000,-- "
W poz.14.1 " Fundusz obrotowy " o	10.500,-- "
W Budżecie gospodarstwa rolnego Zakładu	
W poz.10. " Obora " o	5.000,-- "
W poz.11. " Młyn " o	10.000,-- "
Razem o	<u>42.500,--zł.</u>

5/ Śląski Szpital w Cieszynie.

Podwyższa się wydatki w pozycjach :

W poz. 2.f. "Ubezpieczenie funkcj. itd." o	914,-- "
W poz. 4. "Środki lokomocji" o	140,-- "
W poz. 5d. "Konserwacja budynków i drobny remont" o	1.665,-- "
W poz. 9. "Remont i konserwacja budynków" o	4.777,-- "
W poz.10.b.1Środki lecznicze" o	13.257,-- "
W poz.10b 3 "Uzupełnienie inwentarza sanitarnego" o	1.184,-- "
W poz.10b 5 "Przybory lekarskie" o	6.893,-- "
W poz.11a " Uzupełnienie sprzętów gosp.i utrzymanie inwentarza" o	480,-- "
W poz.12b " Zakup nawozu nasion i wapna" o	1.880,-- "
W poz.13b 2 "Wydatki rzeczowe /zakup przyborów do aparatu Roentgena/" o	8.046,-- "
Razem o kwotę :	<u>39.236,--zł.</u>

Równocześnie obniża się wydatki w pozycjach:

W poz.2d " Dary jubileuszowe i świąteczne" o	914,-- zł.
W poz.5c " Utrzymanie porządku i woda" o	1.665,-- "
W poz.10a "Żywnienie chorych" o	33.113,-- "
W poz.10b "Materiały opatrunkowe" o	1.184,-- "
W poz.11a "Uzupełnienie bielizny"o	480,-- "
W poz.12a "Zakup trzody chlewnej" o	500,-- "
W poz.12c "Płace rob.zajętych w ogrodzie" o	138,-- "
Razem o	<u>29.236,--zł.</u>

Art.6.

Ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art.7.

. Wykonanie ustawy powierza się Wojewodzie Śląskiemu.

Mr.

U z a s a d n i e n i e .

W toku wykonywania budżetu okazała się potrzeba zmian i przesunąć pomiędzy poszczególnymi kredytami. Poniżej szczegółowo uzasadnione przesunięcia, nie wpływają na ogólną sumę wydatków budżetowych. Podwyższenie kredytów, proponowane w projekcie ustawy, uzasadnia się jak następuje:

1/ Zachodzi potrzeba zakupu 1 konia wierzchowego dla Policji, gdyż stan koni zmniejszył się o 4. Ponieważ w budżecie nieprzewidziano kupna koni potrzebną jest utworzenie w części II.Dz.III. § 4 nowej pozycji z kredytem w kwocie 1.000.- zł., który znajdzie pokrycie przez także zmniejszenie § 4 poz. 1.

2/ Jak w całym Województwie Śląskiem pracowali robotnicy także i na Śląsku cieszyńskim przy budowach nadziemnych w nadgodzinach. Po ukończeniu prac podnieśli roszczenie w myśl obowiązujących przepisów o wyższe wynagrodzenie za nadgodziny. Ponieważ w myśl opinii Oddziału Prokuratorji Gen.Rz.P. proces nie rokuje pomyślnego wyniku dla Skarbu Śląskiego, zaleca Prokuratorja ugodowe załatwienie sprawy. Na wypłatę powyższych należności potrzebną jest kwota 45.000.- zł, którą pokryje się przez zmniejszenie kredytów nadzwyczajnych w Cz.II.dz. V. § 12, poz. 9 Budowa Sanatorium w Istebnej.

3/ Okazała się konieczna potrzeba zwiększenia wydatku na renty wojewódzkie w cz.II.dz.IX. § 19 poz.1 co nastąpi przez zmniejszenie o kwotę 36.217.- zł. kredytu w poz.2 tegoż §-fu.

4/ Wskutek zmian personalnych w Oddziale Gen.Prok.R.P. kredyt w Cz.IIIa.Dz.II. § 2 okazał się niewystarczającym. Potrzebne dodatkowe zwiększenie kredytu o kwotę 133.29 zł. znajdzie pokrycie w Cz.II. dz.II.R.I.poz. 1.

5/ Z powodu większych wypłat kredyt w Cz.III.dz.II. § 14 na komisje podatkowe został wyczerpany. Potrzebny do końca okresu kredyt dalszy w kwocie 5.000.- zł. znajdzie pokrycie przez zmniejszenie kredytu w § 11 poz. 1, tegoż dz. i części.

6/ Zwiększenie liczby obiektów administrowanych przez Wydział Skarbowy spowodowało zwiększenie wydatków rzeczowych w Cz.III.Dz.X. § 11, poz.2. Z tego kredytu musiano również pokryć podatek od przewłaszczenia w kwocie 10.500.- zł. Dla pokrycia zobowiązań potrzebny jest dalszy kredyt 20.000.- zł. który znajdzie pokrycie przez zmniejszenie o tę kwotę kredytu w Cz.III. Dz.X. § 12.

7/ Wskutek zmniejszenia kredytów ustawą skarbową 30.IX.1931r. nie można było pokryć zobowiązań na wypłatę wynagrodzeń dla Kierowników drużyn jordanowskich, sprzęty itp. z kredytów w Cz.IV.Dz.III. § 14 poz 4 w kwocie 1.777.- zł, które znajdą pokrycie przez zmniejszenie o tą sumę kredytu w poz.3 tego §-fu.

8/ Dla umożliwienia słabym finansowo gminom pokrycia wydatków na wewnętrzne urządzenie i zakup pomocy naukowych w szkołach powszechnych w kwocie 82.428.- zł. z kredytu Cz.IV.Dz.IV. § 2 poz.18 proponuje się odpowiednią zmianę objaśnień do tego §-fu.

9/ W bieżącym okresie pokryto ^{znaczne} wydatki z lat ubiegłych za komorne i należności uboczne, wobec czego okazała się potrzeba zwiększenia kredytu w Cz.IV.Dz.V. § 5 poz. 1 o 2.000.- zł. zaś w poz. 2 o 10.000.- zł. Wydatek ten zamierza się pokryć przez zmniejszenie kredytu w Cz.IV.Dz.IV.R.3 § 5 poz.2 o kwotę 12.000.- zł.

10/ Ponieważ w ustawie skarbowej na okres 1931/32 nie uregulowano sprawy przenoszenia kredytów między pozycjami budżetów Śląskich Zakładów Wojewódzkich koniecznem jest dla umożliwienia racjonalnej gospodarki udzielenie takich zezwoleń wyszczególnionych w załączonym projekcie ustawy Śląskiemu Zakładowi Wychowawczemu w Cieszynie, Śląskiemu Zakładowi dla Głuchoniemych w Rybniku, Śląskiemu Szpitalowi w Cieszynie, Zakładowi dla umysłowo-chorych w Lublińcu i w Rybniku.

Stan liczb budżetowych z uwzględnieniem poprawek przyjętych
przez Sejm Śląski w 2-gim czytaniu w dniu 22.marca 1932 r.

Zestawienie ogólne według części:

Część II. - Administracja wewnętrzna - zamiast 32.662.313.-- zł.
będzie 32.692.313.-- zł.

Część IV.- Administracja szkolna - zamiast 29.827.142.-- "
będzie 29.797.142.-- zł.

Zestawienie ogólne wydatków według działów:

Część II.Dz.I. Rozdz.1. - Śląskie Rada Wojewódzka
zamiast 1.284.776.-- zł.
będzie 1.254.776.-- zł.

Część II.Dz.IX. - Opieka Społeczna - zamiast 11.347.050.-- "
i Wojew.Zakłady Humanitarne
będzie 11.407.050.-- zł.

Część IV.Dz.VI. - Szkolnictwo zawodowe zamiast 2.303.219.-- zł.
będzie 2.303.219.-- zł.

Zmiany w sumach paragrafów:

Część II.Dz.I. § 12 skreśla się: "Fundusz na cele
kulturalno-oświatowe"..... 60.000.-- zł.

Cz.II.Dz.I. § 15a wstawia się nową pozycję 19:
"Subwencje na utrzymanie szkół
żeńskich zawodowych 30.000.-- "

Wobec tego § 15a zamiast875.000.-- zł.
będzie905.000.-- "

Część II.Dz.IX. § 20: "Zapomogi wojewódzkie"
podwyższa się o kwotę..... 60.000.-- "

O tę samą kwotę podwyższa się w objaśnieniach poz.1:"Fundusz
dla najbiedniejszej ludności", który obecnie wynosi 4.810.000.-- zł.

Wobec tego § 20 zamiast 6.259.000.-- zł.
będzie 6.319.000.-- "

Część IV.Dz.VI. § 14 skreśla się pozycje 11 i 12:"Towarzystwo Po-
lek i t.d." wraz z całą kwotą 30.000.-- zł.

Wobec tego § 14 będzie miał tylko 13 pozycyj i zamiast 732.063.-- zł.
będzie 702.063.-- "

Ustawę Skarbową na rok administracyjny 1932/33 podaje się
w brzmieniu przyjętem w 2-gim czytaniu przez Sejm Śląski w dniu
22.marca 1932 roku.

Załącznik nr. 5 do projektu ustawy, dot. projektu ustawy.

U S T A W A S K A R B O W A

z dnia 24 m a r c a 1932 roku

na rok administracyjny 1932/33.

Art.1.

Załączonym budżetem Województwa Śląskiego za czas od 1 kwietnia 1932 r. do 31 marca 1933 r. ustala się:

kwotę wydatków zwyczajnych na	77.355.946,52	zł.
kwotę wydatków nadzwyczajnych na	6.047.538,--	"
Z łączną kwotę wydatków administracyjnych na rok administracyjny 1932/33 ustala się na sumę ,	83.403.484,52	"

Art.2.

Załączonym do budżetu planem finansowo-gospodarczym na rok administracyjny 1932/33 ustala się dla przedsiębiorstwa Drukarni Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego rozchody zwyczajne w kwocie	232.550,--	zł.
na których pokrycie służą dochody zwyczajne w kwocie . . .	275.000,--	"

Art.3.

Jako pokrycie ustalonych w art.1 wydatków administracyjnych w kwocie 83.403.484,52 zł służą prelimitowane w budżecie na rok administracyjny 1932/33 dochody:

zwyczajne administracji w kwocie	83.078.326,50	zł.
nadzwyczajne administracji w kwocie	300.000,--	"
czysty dochód Drukarni Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w kwocie	42.450,--	"
Łącznie zatem dochody w kwocie	83.420.776,50	"

Art.4.

Ustawowy udział Skarbu Państwa w dochodach Skarbu Śląskiego w myśl ustawy konstytucyjnej z dnia 15.VII.1920 r., zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73,poz.497/ będzie pokryte z nadwyżek pomiędzy wydatkami Skarbu Śląskiego a wszystkimi dochodami skarbowymi, które zgodnie z art.5 statutu organicznego Województwa Śląskiego mają wpływać do Skarbu Śląskiego.

Art.5.

Wszystkie wydatki mogą być uskutecznione tylko na cele wymienione w paragrafach i pozycjach budżetu i w granicach kredytów w tych paragrafach i pozycjach ustalonych, przepis ten nie uchyla prawa Śląskiej Rady Wojewódzkiej do przenoszenia kredytów rzeczowych wymienionych w art.7 niniejszej ustawy.

Kredyty inwestycyjne względnie budowlane mogą być użyte tylko na materiały budowlane, narzędzia pracy i koszty robocizny robotników fizycznych tj. takich, którzy nie podlegają rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o ubezpieczeniu pracowników umysłowych z dnia 24 listopada 1927 r. /Dz.U.R.P.Nr.106, poz.911/.

Art.6.

Otwieranie kredytów nieobjętych budżetem, może nastąpić tylko na wniosek Śląskiej Rady Wojewódzkiej, uprzednio uchwalony w drodze ustawodawczej pod warunkiem, że jednocześnie zostaną uzyskane nowe, wystarczające źródła pokrycia.

Art.7.

Śląska Rada Wojewódzka ma prawo przenosić kredyty w razie potrzeby między paragrafami 2 do 11 włącznie, obejmującymi wydatki rzeczowe związane z normalnym tokiem administracji, w obrębie każdego działu, poszczególnej części budżetu zwyczajnego administracji, oraz zwiększać wydatki zwyczajne przewidziane w planie finansowo-gospodarczym Drukarni Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, z wyjątkiem wydatków osobowych przewidzianych stałym etatem, o ile wszystkie te zmiany nie spowodują zmniejszenia czystego dochodu Drukarni.

Prawa przyznane Śląskiej Radzie Wojewódzkiej w ustępie 1 niniejszego artykułu służą odnośnie do części pierwszej budżetu Marszałkowi Sejmowi Śląskiemu z tem, że Marszałek ma także prawo przenosić kredyty z paragrafów i na paragrafy, obejmujące wydatki osobowe.

Prawo przenoszenia kredytów między pozycjami budżetów Śląskich Zakładów Wojewódzkich w dziale wydatków rzeczowych służy Śląskiej Radzie Wojewódzkiej, zaś między subpozycjami Województwu Śląskiemu.

Śląska Rada Wojewódzka ma prawo podwyższać wydatki Wojewódzkiego Funduszu Drogowego oraz ustalać wydatki w budżecie Wojewódzkiego Funduszu Drogowego nieprzewidziane, o ile zmiany te nie wywołują powiększenia dotacji Skar-

bu Śląskiego, oraz ma prawo przenosić kredyty w razie potrzeby między pozycjami jednego i tego samego paragrafu w obrębie od 1 do 7 paragrafu budżetu Wojewódzkiego Funduszu Drogowego.

Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do zwiększenia wydatków przewidzianych w § 3 załączonego budżetu Wojewódzkiego Funduszu Drogowego do wysokości 5% faktycznych dochodów, przewidzianych w §§-fach 3,4,5 i 6 budżetu tegoż Funduszu.

Dołączone do niniejszego budżetu budżety wojewódzkich zakładów humanitarnych i szpitalnych są integralną częścią budżetu Województwa Śląskiego.

Art.8.

Kredyty przewidziane w załączonym budżecie są ważne do dnia 31 marca 1932 roku.

Art.9.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia z mocą obowiązującą od 1 kwietnia 1932 roku.

Art.10.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Śląskiej Radzie Wojewódzkiej i Wojewodzie Śląskiemu.

M a r s z a ł e k :

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Komisji Budżetowo-Skarbowej w sprawie zmiany ustawy z dnia 8.lipca 1925 r. /Dz.U.Śl.Nr.11, poz.28/ w przedmiocie uposażenia funkcjonariuszów Województwa Śląskiego, tudzież funkcjonariuszów związków komunalnych.

Sprawozdawca: poseł Józef S y s k a.

Projekt ustawy Śląskiej Rady Wojewódzkiej - Druk Nr.138/III zawiera postanowienia dwóch ustaw a to: ustawy państwowej z dnia 22.grudnia 1925r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej zmienionej ustawą z dnia 1. marca 1927 r. /Dz.U.R.P.Nr.129, poz.918/ i ustawy śląskiej z dnia 20.stycznia 1926 r., zmieniającej postanowienia art.4. ustawy z dnia 8.lipca 1925r. o uposażeniu funkcjonariuszów Województwa Śląskiego /Dz.Ust.Śl.Nr.11, poz. 28/, które to ustawy zostały zniesione ustawą z dnia 16.listopada 1927r. /Dz.U.Śl.Nr.19.poz.47/.

Art.1. pkt.1 projektu ustawy dotyczy nauczycieli szkół wydziałowych, którym podwyższa tygodniowy wymiar godzin z 24. na 27 godzin i obniża wynagrodzenie za godziny nadliczbowe z 280 mnożnych na 180 mnożnych rocznie. Projektowany wymiar godzin jest o 1 godzinę wyższy, niż obowiązywał w latach 1926 i 1927.

Punkt 2. do art.1. dotyczy nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych i szkół specjalnych. Projekt ustawy podwyższa w artykułach 34, 51 i 58. tygodniowy wymiar godzin z 24 na 27, z 20 na 23, z 18 na 21 i z 15 na 18 godzin, zaś w szkołach specjalnych z 26 na 29 godzin.

Równocześnie podwyższony wymiar godzin obniża się po 15 latach służby o 1 godzinę, po 20 latach o 2 godziny i po 25 latach o 3 godziny tygodniowo. Obniżka ta nie odnosi się do nauczycieli szkół specjalnych.

W artykułach 36 i 53 obniża się wynagrodzenie za godziny nadliczbowe zwyczajne /niekontraktowe/ z 300 i 270 mnożnych na 225 mnożnych, z 360 na 300, w artykułach 46 i 60 z 225 mnożnych, na 150 mnożnych z: 1 godzinę tygodniowo rocznie.

W artykułach 38, 50 i 61 obniża się miesięczny dodatek o 50%.

Ustęp 3 punktu 2.-go projektu Rady Wojewódzkiej znosi wynagrodzenie za czynności dodatkowe, wymienione w art.35 i 52.

Komisja Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Komisja Budżetowo-Skarbowa na wspólnym posiedzeniu w dniu 9.marca br. przyjęły projekt Śląskiej Rady Wojewódzkiej z następującymi zmianami:

Art.1. pkt.1. zdanie pierwsze brzmi: "Paragraf 3 i 4 art.4. ustawy tworzy paragraf 3 art.4. i otrzymuje następujące brzmienie:"

Art.1. p.2. ust.3. zmieniono następująco: "Wynagrodzenia, wprowadzone art.35 i 52 ustawy z dnia 9.października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska /Dz.U.R.P.Nr.116.poz.924/, wypłacane będą na obszarze Województwa Śląskiego w połowie wysokości, przewidzianej w tych artykułach ustawy".

W art.2. ma być: do ogłoszenia zmian tekstu....

W art.3. zmieniono na: z dniem 1.kwietnia 1932 r.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18.lutego 1926 r. w sprawie dodatkowych wynagrodzeń nauczycieli za czynności niezwiązane ściśle z ich stanowiskiem, określa w § 4. wynagrodzenie za poźnienie obowiązków wychowawcy internatu na 2 700 mrocznych rocznie. Ponieważ wynagrodzenie za internat w art. 35, obniżone o 50%, jest niższe, niż unormowane przez cytowane rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18.lutego 1926 r., przeto Komisja Budżetowo-Skarbowa w dniu 18.12.1925 r. na mocy art. 1. dodatkowy ustęp, który brzmi: "Za zajęcie związane z czynnościami wychowawcy internatu wyznacza się wynagrodzenie 2 700 mrocznych rocznie."

W imieniu Komisji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Komisji Budżetowo-Skarbowej wnoszę o przyjęcie projektu ustawy - Druk Nr.138/III - w brzmieniu uchwalonem przez Komisję.

Sprawozdawca :

/-/ Józef S y s k a .

SPRAWOZDANIE

Komisji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Komisji Budżetowo Skarbowej, dotyczące projektu ustawy w sprawie przejęcia gimnazjum męskiego komunalnego w Siemianowicach i gimnazjum komunalnego w Szarleju na etat Województwa Śląskiego.

Sprawozdawca: Poseł Józef S y s k a.

W y s o k i S e j m i e !

Stosownie do uchwały Sejmu Śląskiego z dnia 30 marca 1931r. wzywającej Radę Wojewódzką wzgl. p. Wci wodę, aby w następnych latach wstawiać do budżetu Województwa Śląskiego odpowiednie kredyty celem upaństwowienia gimnazjów komunalnych w górnośląskiej części Województwa, tegoroczny projekt preliminarza budżetowego, przedstawionego przez Radę Wojewódzką Sejmowi Śląskiemu, zawiera w odpowiednich pozycjach kwoty, potrzebne na upaństwowienie dwóch gimnazjów zarówno w wydatkach personalnych jak: w wydatkach rzeczowych z wyjątkiem wydatków na godziny nadliczbowe.

Śląska Rada Wojewódzka przedłożyła Sejmowi Śląskiemu projekt ustawy dotyczy upaństwowienia gimnazjum w Szarleju, przygotowany zaś projekt ustawy o upaństwowieniu gimnazjum męskiego w Siemianowicach do Sejmu Śląskiego jeszcze nie wpłynął.

Podczas drugiego czytania projektu preliminarza budżetowego w dniu 14 marca br. Komisja Budżetowo-Skarbowa przy ustaleniu wydatków na szkolnictwo średnie, podjęła decyzję za zgodą przedstawiciela Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego upaństwowienia gimnazjum w Siemianowicach i Szarleju: **w myśl wniosku Śląskiej Rady Wojewódzkiej z dnia 14 stycznia br. L.R.M. 975 - druk Sejmu Śląskiego Nr. 171/III i wniosku klubu Zespołu Posłów Chrześcijańskiej Demokracji i Narodowej Partji Robotniczej druk nr. 22/III.** Komisja Budżetowo-Skarbowa ujęła te wnioski w jeden projekt ustawy, nadając mu następujące sformułowanie:

Ustawa z dnia1932r. w przedmiocie przejęcia gimnazjum komunalnego w Szarleju i gimnazjum męskiego komunalnego w Siemianowicach na etat Skarbu Śląskiego.

Art.1. Z dniem 1.kwietnia 1932 r. przejmuje Województwo Śląskie na własny etat Gimnazjum Komunalne w Szarleju i Gimnazjum Męskie Komunalne w Siemianowicach.

Art.2. Skarb Śląski przejmuje z tym dniem na własność realność wraz z gmachem, w którym znajduje obecnie pomieszczenie gimnazjum w Siemianowicach oraz inventarz tego zakładu, zgodnie z uchwałą Rady Gminnej w Siemianowicach.

Skarb Śląski przejmuje również z tym dniem na własność inventarz gimnazjum w Szarleju i przejmuje wszelkie świadczenia na rzecz zakładu, uchwalone przez Zarządy Gminne w Szarleju, Wielkich Biekarach, Brzezinach Śląskich, Brzozowicach, Dąbrówce Wielkiej i Kamieniu,

- 2 -

Art.3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1.kwietnia 1932 r.

Art.4. Wykonanie ustawy powierza się Wojewodzie.

W imieniu Komisji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
oraz Komisji Budżetowo-Skarbowej wnoszę:

Wysoki Sejm uchwalić raczy projekt ustawy o upaństwowieniu gimnazjów w Siemianowicach i Szarleju przedłożony przez te Komisje Wysokiemu Sejmowi.

Sprawozdawca :

/-/ Józef S y s k a .

W n i o s e k

Komisji Petycyjnej Sejmu Śląskiego w sprawie przeciwdziałania unieruchomieniu emalierni i podwyżce cen wyrobów emaliowanych.

Związek Kupców żelaza i towarów żelaznych Górnego Śląska w Katowicach zwrócił się pismem z dnia 21.I. 32r. do Sejmu Śląskiego o interwencję w sprawie samowolnego podwyższenia cen naczyń emaliowanych przez Zjednoczenie emalierni Polskich Sp. z ogr.odp.

Komisja Petycyjna na posiedzeniu w dniu 15.3. po zbadaniu sprawy na właściwym miejscu i zasięgnięciu opinii Izby Handlowej w Katowicach stwierdziła, że podwyżka cen na wyroby emaliowane w czasie obecnym jest nie uzasadniona.

Związek Emalierni uzasadnia konieczność podwyżki zanikającym zbytem na rynku wewnętrznym, utratą zagranicznego rynku zbytu i wysokimi cenami surowców. Opinia Związku kupców idzie jednak w odmiennym kierunku, a mianowicie Związek Kupców zarzuca, że ceny zagranicą jak np. w Niemczech są o połowę niższe, a warunki krajowe dla fabrykacji naczyń emaliowanych korzystniejsze albowiem większa część surowców jest pochodzenia krajowego, których ceny mają tendencję zniżkową, robotników także mają tańszych o 50% w stosunku do robotników zagranicznych, wobec czego właściciele fabryk pracują bezsprzecznie w lepszych warunkach jak fabryki zagraniczne, a takie podwyższenia cen w obecnym ciężkim przesileniu gospodarczym odbija się ~~na~~ sztem najbiedniejszej ludności i hamuje jeszcze więcej pojemność wewnętrznego rynku zbytu. Fabryki chcą pokryć utraty rynków zagranicznych kosztem wyższych cen na rynku wewnętrznym co jest pozbawione wszelkich podstaw moralnych.

Powodów nieopłacalności fabrykacji należy szukać ^w nieprawidłowej ~~drodze~~ administracji przedsiębiorstw i zaniedbaniu rynku wewnętrznego w czasie dobrej konjunktury, a w wielkiej mierze i kartelizacji emalierni.

Komisja Petycyjna uznając w całej ~~państ~~ ^{państ} wprowadzone wywody Związku Kupców żelaza i towarów żelaznych Górnego Śląska wnosi następującą rezolucję:

Wysoki Sejm uchwalió raczy:

Wzywa się p. Wojewodę, ażeby użył swego wpływu w kierunku niedopuszczenia do podwyżki cen wyrobów emaliowanych, która odbija się tylko na najbiedniejszej ludności, oraz do unieruchomienia emalierni, które pogłębia jeszcze obecny kryzys i pozbawia dziesiątki tysięcy robotników pracy, oraz poczynił kroki w Rządzie centralnym w Warszawie celem wydania odpowiedniej ustawy kartelowej.

/-/ Płonka Bartłomiej. /-/ Prus.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Budżetowo-Skarbowej o projekcie ustawy uchwalonym przez Śląską Radę Wojewódzką w sprawie uposażenia funkcjonarjuszów Województwa Śląskiego tudzież funkcjonarjuszów Związków Komunalnych /Druk Sejmowy Nr.173/III/.

Sprawozdawca : Poseł J ó z e f W i t c z a k .

W Y S O K A I Z B O ! !

Troska o zabezpieczenie równowagi budżetowej oraz wzgląd na nierównomierność jaka istnieje między funkcjonarjuszami opłacanymi ze Skarbu Śląskiego i opłacanymi ze Skarbu Państwa skłoniły Śląską Radę Wojewódzką do uchwalenia projektu ustawy, który był przedmiotem obrad Komisji Budżetowo-Skarbowej. Komisja Budżetowo-Skarbowa uchwaliła projekt ustawy tj.art.1.art.2.art.3. zgodnie z przedłożeniem Rządowem.

Oszczędności w ten sposób uzyskane przysparzają Skarbowi Śląskiemu kwotę około 2.700.000 zł. co wybitnie zmniejsza możliwość deficytu w budżecie na rok 1932/33. Klub N.Ch.Z.P. wniósł o wyłączenie najniższych grup uposażeniowych z pod obniżki pborów. Ostatecznie wniosek Klubu N.Ch.Z.P. znalazł swój wyraz w uchwaleniu subwencji dla tych trzech grup na przeciąg najbliższych dwóch miesięcy. Subwencja ta figuruje w części II. dział I. § 15a. poz.17 preliminarza budżetowego.

Imieniem Komisji Budżetowo-Skarbowej wnoszę o przyjęcie ustawy w brzmieniu proponowanem przez Śląską Radę Wojewódzką i uchwalonem przez Komisję Budżetową.

Sprawozdawca

/-/ J ó z e f W i t c z a k .

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Pracy i Opieki Społecznej dotyczące wniosku
Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. w sprawie zwalniania
robotników z pracy. /Druk Nr.182/III/.

Komisja Pracy i Opieki Społecznej rozpatrywała powyższy wniosek na dwóch posiedzeniach i po przeprowadzonej obszernej dyskusji oraz po wysłuchaniu wyjaśnień tak ze strony przedstawicieli Urzędu Wojewódzkiego jak i Komisarza Demobilizacyjnego stwierdziła, że niebezpieczeństwo zwolnienia z pracy przeszło 20 000 robotników rzeczywiście zachodzi lecz równocześnie stwierdziła, że uprawnienia Komisarza Demobilizacyjnego są niewystarczające, aby mógł przeciwdziałać za pomocą środków prawnych, szczególnie o ile chodzi o zastanowienie zakładów, dalszemu zwalnianiu robotników. Wobec tego Komisja uchwaliła jednogłośnie wniosek Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R. i uzupełniła proponowaną w wniosku rezolucję odpowiednim postulatem co do udzielenia Komisarzowi Demobilizacyjnemu większych uprawnień przez wydanie względnie znowelizowanie odpowiednich ustaw. Odpowiada to również często wyrażonym życzeniom Związków Zawodowych i Kongresów członków Rad Zakładowych.

W imieniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej proszę Wysoką Izbę o przyjęcie rezolucji w następującem brzmieniu:

Sejm wzywa Pana Wojewodę, aby Rządowi Rzeczypospolitej zwrócił uwagę na grozę położenia na Śląsku i rosnące stąd niebezpieczeństwa. Sejm Śląski domaga się, aby instytucje oparte na prawie publicznem, jak Specjalna Komisja Rozjemcza, przez wprowadzanie w błąd opinii publicznej nie przyczyniały się do wzrostu rozgoryczenia naszych robotników. Sejm Śląski domaga się czempredziej skutecznej pomocy dla Śląska ze strony Państwa. Sejm Śląski uważa za konieczne wydanie odpowiednich ustaw rozszerzających kompetencje Komisarza Demobilizacyjnego w kierunku uprawnienia go do wyrażenia swego sprzeciwu przy wnioskach o całkowite lub częściowe unieruchomienie zakładów pracy.

Katowice, dnia 18.marca 1932 r.

Sprawozdawca :

/-/ Ignacy S i k o r a .

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Prawniczej o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego dekretu o miarach z dnia 8. lutego 1919r. oraz rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. marca 1928r. o zmianie dekretu o miarach z dnia 8. lutego 1919r. /Dz.U.R.P.Nr.32, poz.308/. we Województwie Śląskiem.

Wysoki Sejmie !

Przegląd czytanie projektu ustawy w nagłówku oznaczonego zostało dwukrotnie odroczone, a to pierwszy raz na wniosek p. Schmieglę, drugi raz na wniosek sprawozdawcy, spowodowany interwencją zainteresowanych niniejszym projektem ustawy czynników: "Związku Gmin Województwa Śląskiego" i "Śląskiego Związku Rolników".

Mocą uchwały Sejmu Śląskiego z dnia 17.VI.1931r. oraz z dnia 30. września 1931 r. wniosek przekazany został na powrót do Komisji Prawniczej.

Komisja Prawnicza na czterech posiedzeniach rozpatrywała zarzuty podniesione na plenum Sejmu przez pp. Schmieglę oraz zarzuty i dezyderaty, sformułowane w obszernych memorjałach przez Związek Gmin Województwa Śląskiego oraz Śląski Związek Rolników.

Komisja doszła do przekonania, że dezyderaty podniesione przez wymienione korporacje są natury poważnej i w zupełności uzasadnione.

Dla Komisji Prawniczej jednakowoż były następujące kwestje decydującymi:

- 1/. czy Komisja Prawnicza względnie Sejm Śląski są upoważnione do poczynienia zmian w rozpatrywanym projekcie ustawy,
- 2/. czy w istniejącym stanie faktycznym względnie prawnym, skutkiem uchwalania przedmiotowego wniosku, nastąpią zmiany zasadniczej natury.

W przedmiocie pierwszego pytania nie było żadnych wątpliwości, że Sejm może jedynie odmówić zgody swej na rozszerzenie ustawy posiadającej t.zw. klauzulę śląską, albo też swą zgodę wyrazić. Natomiast nie jest mocen poczynić zmiany w ustawie zaopatrzonej w klauzulę śląską.

Co się tyczy drugiego pytania, to uprzedzić Komisję Prawniczą doszła do przekonania, że zasadniczo dekrety o miarach i wagach nie wprowadzają żadnych zmian, jeśli chodzi o oznaczenie jakoteż i rodzaj miar i wag. W tej mierze dekrety o miarach i wagach w niczem nie zmieniają istniejącego stanu prawnego ani faktycznego.

Dekrety o miarach i wagach wprowadzają wprawdzie pewne zmiany, a mianowicie, jeśli idzie o organizację Urzędu miar i wag, jakoteż o kompetencję jurysdykcyjną.

- 2 -

Atoli właśnie ten dział przepisów w dekretach o miarach i wagach nie jest kwestjonowany przez "Związek Gmin Województwa Śląskiego" i przez "Śląski Związek Rolników".

Związkowi Gmin Województwa Śląskiego idzie o to, aby przepisy rzeczonych dekretów nie zostały rozciągnięte na wodomiarze. Tymczasem, o ile chodzi o Górny Śląsk, to rozciągnięcie odnosnych postanowień na wodomierze już nastąpiło i to na podstawie § 19. ustawy Rzeszy Niemieckiej o miarach z dnia 8.IX.1908r., a to na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.II.1923 r.

O ileby zatem memoriał Związku Gmin Województwa Śląskiego do tego zmierzał aby przez odmowę zgody ze strony Sejmu Śląskiego na rozszerzenie mocy obowiązującej dekretów o miarach i wagach zapobiec rozciągnięciu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28.II.1923 r. na Górny Śląsk, to krok ten byłby niecelowy, albowiem wynikałaby jedynie ta różnica, że odnosne Rozporządzenie powołałoby się wyłącznie na ustawę Rzeszy Niemieckiej o miarach.

Zaś Śląski Związek Rolników domaga się pewnych zmian w dziedzinie opłat za legalizację narzędzi mierniczych dla tych sfer, niewątpliwie uciążliwych, oraz domaga się zniesienia monopolu warsztatów lotnych, powołanych do naprawy narzędzi mierniczych.

Należy znów podkreślić, że odmowa zgody ze strony Sejmu Śląskiego nie mogłaby w tej mierze nie sferom rolniczemu pomóc. Odnosne normy już obowiązują i już są wykonywane. Zmiana uciążliwych norm może nastąpić jedynie w drodze legislacji ciała ustawodawczego Rzeczypospolitej.

W tych warunkach Komisja Prawnicza postanowiła Sejmowi przedłożyć wniosek na wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na rozszerzenie dekretów o miarach i wagach na Województwo Śląskie, a równocześnie przedłożyć Wysokiemu Sejmowi rezolucję obejmującą uzasadnione dezyderaty Związku Gmin Województwa Śląskiego oraz Śląskiego Związku Rolników o następującej treści:

"Sejm wzywa Pana Wojewodę o poczynienie kroków u Rządu Centralnego:

- 1/. aby Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28.II.1923 r. rozszerzające postanowienie dekretów o miarach i wagach na narzędzia miernicze, przeznaczone do mierzenia objętości wody, zostało uchylone względnie zmienione przy uwzględnieniu interesów gmin dostarczających oraz obywateli konsumujących wodę;
- 2/. aby legalizacja miar i wag u rolników odbywała się w okresach nie częstszych, niż co lat 5;
- 3/. aby legalizacja miar i wag u rolników nie była obligatoryjna, o ile nie służą do wykonywania czynności kupieckich i o ile nie są używane w obrocie publicznym;
- 4/. aby zniesiony został przymus naprawy wag w rolnych warsztatach przy komisjach legalizacyjnych."

Wnoszę imieniem Komisji Prawniczej o przyjęcie przedłożonego wniosku Wojewody Śląskiego oraz o przyjęcie załączonych rezolucyj.

Sprawozdawca :

/-/ Dr. G l u c k s m a n n.

Mr.

Załącznik 1. do: druku nr. 195/III.

W y s o k i S e j m i e!

Komisja Budżetowo-Skarbowa w dniu 24. III. br. uchwaliła
w projekcie ustawy /druk nr.195/III/ następujące zmiany:

We wstępie skreśla się: "z dnia 22 marca 1932r. zmieniającej
ustawę".

Art. 1.: Zamiast:"W art. 1." ma być: "I art. 3."

Skreśla się: "z dnia 22 marca 1932r. w sprawie zmiany ustawy".

Następnie zmienia się wyraz:"punkt 3" na:"ustęp 3".

W ustępie 2 art. 1 skreśla się numerację "3".

Imieniem Komisji Budżetowo-Skarbowej wnoszę o przyjęcie tych
poprawek.

Referent:

/-/ Józef Syska.

Wniosek nagły

Posłów Klubu Narodowego Chrześcijańskiego Zjednoczenia Pracy
w sprawie przyznania dodatku ekonomicznego na dzieci adoptowane.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

U s t a w a

z dnia

w sprawie zmiany ustawy z dnia 22 marca 1932r. zmienia-
jącej ustawę z dnia 8 lipca 1925 r. /Dz.U.Sl.Nr.11,poz.28/
w przedmiocie uposażenia funkcjonarjuszów Województwa Ślą-
skiego, tudzież funkcjonarjuszów Związków Komunalnych.

Art.1.

W art.1 ustawy z dnia 22 marca 1932 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia
8 lipca 1925 r. /Dz.U.Sl.Nr.11,poz.28/ w przedmiocie uposażenia funkcyjnarju-
szów Województwa Śląskiego, tudzież funkcyjnarjuszów Związków Komunalnych do-
daje się punkt 3 w brzmieniu następującem:

"3/ za członków rodziny w sensie art.4 ustawy z dnia 9 października 1923 r.
o uposażeniu funkcyjnarjuszów i wojska /Dz.U.R.P.Nr.116,poz.924/ uważa się
także dzieci adoptowane."

Art.2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1932r.

Art.3.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Wojewodzie Śląskiemu.

Uzasadnienie: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem z dnia
12 marca 1927 r. Pr.O.R.-1034 skierowanem do Pana Wojewody Śląskiego w sprawie
interpretacji art.4 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. na pod-
stawie wyjaśnienia Prezydium Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1925 r. zakomu-
nikowało, że dodatek ekonomiczny na dzieci adoptowane nie przysługuje.

/-/ Syska	/-/ Satara,	/-/ Fesser,	/-/ Różański,	/-/ Cajdas,
/-/ Dr.Kocur,	/-/ Koj,	/-/ Witeczak,	/-/ Kornke,	/-/ Kapuściński
/-/ Dr.Dąbrowski	/-/ Piechoczek,	/-/ Bałdyk,	/-/ Piętko	/-/ Palarczyk.

W N I O S E K

Zespołu Posłów Ch. Dem. i N. P. R.

o uchwalenie ustawy o ustroju szkolnictwa w Województwie Śląskiem.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm zechce uchwalić załączony projekt ustawy o ustroju szkolnictwa w Województwie Śląskiem.

Uzasadnienie:

I.

Uzasadnienie ogólne.

Art. 4. ustawy konstytucyjnej z dnia 15. lipca 1920r. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego, postanawia, że dla ustawodawstwa Sejmu Śląskiego zastrzeżone jest między innymi także ustawodawstwo w zakresie szkolnictwa ogólnokształcącego oraz zawodowego wszelkich typów i stopni /punkt 6/.

Wypełnienie tego obowiązku przez Sejm Śląski napotykało dotychczas na trudności, gdyż brak było dotąd ustawy o ustroju szkolnictwa, obowiązującej w reszcie Rzeczypospolitej Polskiej, któraby mogła stać się podstawą dla analogicznej ustawy Śląskiej. Nie ulega bowiem wątpliwości, że ustawy śląskie, licząc się i uwzględniając odmienne stosunki panujące w Województwie Śląskiem, nie mogą zbyt daleko odbiegać od norm prawnych, obowiązujących w innych częściach Państwa. Wytwarzała się skutkiem dotychczasowego stanu rzeczy ta niedogodność, że gdy w pewnych działach szkolnictwa obowiązywały ustawy przedwojenne państwaborczych, w innych działach drogą rozporządzeń administracyjnych wprowadzano zmiany, podyktowane często tylko chwilową potrzebą lub chęcią ujednolinitenia stosunków tutejszych z panującymi w innych dzielnicach z pominięciem niejednokrotnie właściwej drogi ustawodawczej.

Uchwalona obecnie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawa o ustroju szkolnictwa umożliwia ustawowe uregulowanie tej sprawy i dla Województwa Śląskiego. Jeżeli z jednej strony dążność do jednności w tej dziedzinie z innymi częściami Państwa jest uzasadniona do pewnego stopnia względami ogólnymi natury zarówno teoretycznej jak praktycznej, to z drugiej strony odrębność stosunków panujących w Województwie Śląskiem, jego poziom rozwoju cywilizacyjnego przemawiają bardzo silnie za pewnymi odchyleniami od ustawy ogólnopolskiej zwłaszcza w tak ważnej dziedzinie, jaką jest szkolnictwo i wychowanie.

Upoważnienie do poczynienia w ogólnopolskiej ustawie zmian, podyktowanych względami zarówno ogólnymi jak lokalnymi, wypływa nie tylko w pierwszym rzędzie z władzy ustawodawczej Sejmu Śląskiego, lecz także z możliwości, przewidzianych przez ustawę ogólnopolską o ustroju szkolnictwa np. w art. 6. ustęp 2, w art. 7. ust. 2, a zwłaszcza w art. 3.

Względem decydującym o ustroju szkolnictwa w Województwie Śląskiem musi być udowodniony doświadczalnie w warunkach odpowiadających tutejszym stosunkom pożytek form wychowania, kształcenia itp. Natomiast dla form nowych niewypróbowanych należy stworzyć możliwość ich zastosowania w dostatecznej ilości szkół eksperymentalnych, aby po upływie dłuższego czasu można było sprawdzić ich użyteczność w porównaniu z formami dawniejszemi. Rozwój form szkolnictwa zawsze jest pewniejszy i owocniejszy drogą ewolucji niż rewolucji, stąd wypływa obowiązek poważnego liczenia się z tradycją, której strony dodatnie są dobrze znane, a stronom ujemnym łatwo zapobiec.

Jeżeli ustrój szkolnictwa, a w następstwie tego charakter poszczególnych szkół służyć musi interesom społeczeństwa, zorganizowanego państwowo, a i dobro Rzeczypospolitej należy do nakazów istotnych w dziedzinie wychowania i szkolnictwa, to tem więcej nie należy zapominać o tem, że w ustawodawstwie szkolnem uwzględnić należy dobro i interesy innych czynników, powołanych do wychowania młodzieży, jak w pierwszym rzędzie Kościoła i rodziców, oraz czynnika społecznego, jak samorządy itp.

Te wszystkie względy nakłaniają do tego, żeby przystosowując ustawę ogólnopolską do specjalnych warunków Województwa Śląskiego, nie dokonywać jej przejęcia drogą mechaniczną, lecz wprowadzając zmiany, wynikające z odrębności stosunków i silnej tradycji dotychczasowego stanu, stworzyć takie formy, któreby pozwoliły na uzyskanie jak najpomyślniejszych wyników o trwałej wartości.

Ogólnikowość ustawy ogólnopolskiej nie pozwala w chwili obecnej wnikać należycie w szczegóły, decydujące o jej praktycznem wykonaniu; pozostawienie w ręku władzy czysto administracyjnej rozstrzygnięcia o tych szczegółach doprowadzić mogłoby do chwiejności i tymczasowości norm, czego dla dobra szkolnictwa, powinno się unikać.

Dlatego niniejszy projekt ustawy Śląskiej, przewidując konieczność wypełnienia jej ram szczegółową treścią, upoważnienia pod tym względem przekazuje dwom czynnikom: 1/ Śląskiej Radzie Wojewódzkiej, 2/ Śląskiej Radzie Szkolnej Wojewódzkiej, której skład i kompetencje określi osobna ustawa o ustroju Władz Szkolnych.

II.

Uzasadnienie szczegółowe:

Do art.1. Zasady wyrażone w tym artykule wynikają nie tylko z wyraźnych postanowień art. 117 i 120 konstytucji z dnia 7. marca 1921r., lecz także są uzasadnione tradycją i praktyką na obszarze Województwa Śląskiego, których zmieniać niema powodu. Interes ogółu mieszkańców i dobrze zrozumiany interes Państwa wykluczają możliwość udzielania nauki w szkole czy też wychowanie młodzieży według przemijających dążeń polityczno - partyjnych; wychowanie to musi kierować się tylko dobrem całej Rzeczypospolitej ucząc zrozumienia i poszanowania różnych dróg, na których społeczeństwo szuka urzeczywistnienia swych dążeń do potęgi i dobra ogółu według najszczerzych swych przekonań. Dlatego wprzęganie młodzieży przedwczesne w służbę jednej tylko, jednostronnej doktryny politycznej prowadzić musiałoby zarówno do zastrzeżenia myśli, jak do zaostrzenia przeciwieństw w życiu rodzinnem i społecznem ze szkodą dla samej młodzieży. Postawienie na straży życia duchowego religji zapobiega nie tylko niepożądanym tarciom i walkom wewnętrznym, lecz także zapewnia młodzieży niezmiennie wytyczne w dziedzinie moralności i uregulowania swego stosunku do zagadnień ogólnych. Ważność wychowania religijnego w chwili obecnej musi być uwydatniona

specjalnie w ustawie w sposób taki, któryby zapewniał faktyczne wykonanie nakazów ustawowych.

Trudności rozróżnienia rodzajów szkół ze względu na różne czynniki je utrzymujące na obszarze Województwa Śląskiego da się pogodzić z terminologią, użytą w ogólnopolskiej ustawie, tylko w ten sposób, że szkoły utrzymywane ze Skarbu Śląskiego, zgodnie z dotychczasową praktyką otrzymają nazwę szkół państwowych, dotychczasowe szkoły publiczne, miejskie i komunalne nazwę szkół publicznych, wszelkie inne szkół prywatnych. Jako kryterjum podstawowe przyjęto dla szkół państwowych w zasadzie wyłączność utrzymania ich przez Województwo Śląskie, przyczem pewien wyjątek stanowią rzadkie wypadki, w których przy przejęciu szkoły komunalnej na stat Województwa Śląskiego dana gmina zobowiązała się do pewnych świadczeń jednorazowych lub stałych na rzecz upaństwowionej szkoły. Niejednokrotnie to zobowiązanie wyrażono także w ustawie dotyczącej tego przejęcia, nie można jednak z faktu tego zobowiązania wysnuwać wniosków, zmieniających istotny charakter szkoły. Zagadnienie, czy szkoły, utrzymywane ze Skarbu Śląskiego, powinny mieć tytuł państwowych czy wojewódzkich, można należycie rozstrzygnąć tylko po uwzględnieniu dotychczasowej praktyki i faktu, że Skarb Śląski wyręcza w tych wypadkach Skarb Państwa, a więc względ użyteczny, aby nie mieć pojęcia o charakterze szkół tego rodzaju, wymaga zastosowania do nich nazwy państwowych.

Zmiana nazwy szkół komunalnych /miejskich/ na publiczne polega na ujednoliciu terminologii dla całego obszaru Państwa również w celu jasności pojęć. Kryterjum stanowi tu obowiązek utrzymywania szkoły w mniejszej lub większej części przez związki samorządowe, obowiązek atoli, oparty nie na umowie lub specjalnej ustawie, jak w wypadkach omówionych poprzednio, lecz na ustawie regulującej tę sprawę ogólnie dla całego kompleksu wypadków np. dla szkół powszechnych. Subwencjonowanie szkół publicznych przez Województwo Śląskie wymaga ponownego uregulowania ustawowego, dla którego wytyczną powinno być ujęcie sprawy subwencji w pewne normy zależne od liczebności szkoły i zasobności danego samorządu. Sprawa ta wszakże wymaga osobnej ustawy.

Do art. 3. ust. 2. Wprowadzenie Śląskiej Rady Szkolnej Wojewódzkiej jako czynnika, regulującego sprawę programów oraz przejścia z jednych szkół do drugich i współpracującego w tym zakresie z Śląską Radą Wojewódzką, wynika z potrzeby oparcia tych norm o władzę, któraby uwzględniała w szerokiej mierze głos społeczeństwa i zawodowych znawców, nie będąc wyłącznie głosem jednostronnej zazwyczaj administracji szkolnej, która zresztą będzie miała zabezpieczony wpływ czyto przez zasiadanie w Śląskiej Radzie Szkolnej Wojewódzkiej członków tej administracji, czy też przez przygotowanie przez nią materiału do przyszłych obrad i uchwał tej Rady Szkolnej.

Art. 7 - 18. Idea przewodnią tych artykułów jest utrzymanie ośmioletniego obowiązku szkolnego, będącego zarazem ideałem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, oraz talie przeorganizowanie istniejących obecnie szkół powszechnych, które nie tylko pozwoliłoby uniknąć możliwie najłatwiej zwykłego przy każdej reorganizacji stanu chwiejności, lecz także zapewniło jak najszersze rozpowszechnienie się szkół najwyższego stopnia organizacyjnego. Skoro zaś ośmioletni obowiązek szkolny istnieje od dawna w Województwie Śląskim, wypada odstąpić od tej zasady ograniczyć do możliwie najmniejszej liczby wypadków. Ośmioletni obowiązek szkolny pociąga za sobą rozpoczęcie nauki szkolnej od 6 lat życia, co jest stosowane oddawna w Województwie Śląskim, a przewidziane także w ust. 2. art. 7. ogólnopolskiej ustawy. Charakter wyznaniowy szkół powszechnych opiera się nie tylko na zasadach art. 1., lecz także na przyjętej dotychczas praktyce, przyczem należy zauważyć, że uwzględnienie zasadniczo tylko głosu mniejszości religijnej o odrębną szkołę wyznaniową byłoby jej uprzywilejowaniem, a więc zaprzeczeniem równouprawnienia z większością katolicką. Skoro zaś art. 9 traktatu o mniejszościach z dnia 28. czerwca 1919r. w ust. 2.

oraz oparte o niego postanowienia Konwencji Genewskiej zabezpieczają mniejszościom religijnym osobne szkoły wyznaniowe, słuszną jest rzeczą zapewnić większości katolickiej te same prawa w niniejszej ustawie. Cyfry przyjęte w art. 14. są cyframi malsymalnymi, które wprowadzono ze względu na kryzys ekonomiczny i finansowy, pozostawiając przez postanowienia ust. 3. art. 15. możliwość nawet w obecnych warunkach finansowych zejścia poniżej malsymalnych liczb.

Do art. 19 - 22. Projekt niniejszej ustawy nie rozstrzyga, na kim ciążyć będzie obowiązek zakładania i utrzymywania instytucyj, służących doświadczeniu, ta bowiem sprawa należy do ustawy o utrzymywaniu szkół, którą należy ukrótce znowelizować według obecnych stosunków.

Do art. 23 - 31. W myśl wyluszczonej na początku zasady, że reorganizacja szkolnictwa powinna odbyć się drogą ewolucji i nie może szlasywać na zagładę wypróbowanych form, - projekt ustawy pozostawia ośmioletnie gimnazjum klasyczne ze względu zarówno na chlubne tradycje tego rodzaju szkół i przywiązanie do nich ludności, jak też ze względu na ustaloną ich wartość, której uznanie wyrażają głosy szkół wyższych /ostatnio memoriał Senatu Uniw. Jag./, odróżniając dobitnie przygotowanie naukowe wychowanków gimnazjów klasycznych danego typu od wychowanków innych szkół średnich ogólnokształcących. Zważywszy nadto konieczność zapewnienia choćby mniejszej liczbie młodzieży pełnego wykształcenia humanistycznego, opartego o wartości klasycznej starożytności, należy ten typ szkół średnich ogólnokształcących zachować zwłaszcza, że w żadnym kraju o zachodniej kulturze nie zerwano z nim bezwzględnie, a chęci ułatwienia dostępu do tych szkół młodzieży, przychodzącej po ukończeniu II-go stopnia szkoły powszechnej, czynią zadość postanowienia ust. 5. art. 24 i ust. 2. art. 25. Ponadto typ ten odpowiedniejszy jest w naszych stosunkach tam, gdzie nie da się osiągnąć pełnych szkół powszechnych każdej miejscowości, gdyż w warunkach komunalnych naszego województwa dojazd do gimnazjum w mieście, czy do wyżej zorganizowanej szkoły powszechnej w innej miejscowości niż rodzina nie przedstawia zasadniczo większej trudności, kwestja zaś opłaty administracyjnej w gimnazjach nie może być momentem rozstrzygającym, zarówno ze względu na art. 119 Konstytucji z dnia 17. marca 1921r., jak ze względu na chwiejność podstaw wysokości samej opłaty. Gdzie zaś rodzice, chcąc wykształcić dziecko w szkole średniej, zdecydują się uiścić opłatę przez lat 6 czy 8, należy pozostawić ich uznaniu.

Z naciskiem należy podkreślić, że innowacje w zakresie szkolnictwa średniego muszą opierać się o stałe i wypróbowane zasady, nie mogą zaś zniżyć się zależnie od rozgłosu chwilowego pewnych teoryj czy nawet przypuszczeń. Określenie liczby godzin nauki języka łacińskiego i greckiego jest minimalne, albowiem w szkołach tego rodzaju liczba godzin nauki była dotychczas w Polsce, a jest nadal w innych państwach wyższa; wynika ona zaś z wymagania, aby ten typ był żywotny, czego nie dałoby się uzyskać, gdyby zbyt niska liczba godzin uniemożliwiała wydobycie tych wartości kształcących z nauki języków klasycznych, których po niej można się słuszenie spodziewać.

Przy przekształcaniu istniejących obecnie gimnazjów na gimnazja 4-letnie i licea decydującym względem jest poziom kulturalny ludności województwa Śląskiego i wyposażenie tych szkół w budynki, które pozwalają na organizację pełną sześcioklasowych szkół średnich ogólnokształcących. Nie można więc skutkiem reorganizacji dawać ludności zakładów naukowych niżej zorganizowanych niż miała dotychczas, skoro zapotrzebowanie ludzi o średnim wykształceniu ogólnem jest tu większe z natury rzeczy niż gdzieindziej.

Postanowienia ust. 2 i 3. art. 30. regulują powstawanie i zlikwidowanie publicznych szkół średnich ogólnokształcących w sposób zabezpieczający interes młodzieży i rodziców, usuwając oddziaływanie chwilowych powodów ze strony związków komunalnych.

Do art.52.ust.2. Zastrzeżenie o grupie przedmiotów, obowiązujące kandydatów na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i równorzędnych, wynika z faktu zmniejszenia przez reorganizację ilości oddziałów w tych szkołach, a tem samem ilości godzin nauki. Posługiwanie się pośrednikami, jak angażowaniem do przedmiotów o zbyt małej ilości godzin nauczycieli kontraktowych lub powierzenia nauki tych przedmiotów nauczycielom, którzy ich podczas studiów wyższych nie studiowali, musiałyby wydać jak najgorsze wyniki. Inny pośrednik, polegający na zatrudnieniu dochodzącego nauczyciela, nie tylko da się łatwo stosować, lecz także nawet w razie zastosowania nie zapewnia należytych wyników. Dlatego wyjściem jedynie pożądanem jest posiadanie kwalifikacji do kilku przedmiotów przez nauczycieli szkół średnich.

Do art.52.ust.4 i art.58. Zakładanie szkół wyższych, czy to akademickich, czy też nieakademickich nie jest aktualne na kilka lat najbliższych.

Pozatem zgodnie z art.4.p.6 ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920r. w razie ich tworzenia należy drogą ustawy uregulować ich organizację, dlatego wskazane jest nie stwarzać ramowych postanowień tam, gdzie konieczna jest ustawa szczegółowa.

Do art. 59. Reorganizacja publicznych szkół powszechnych polega na zastosowaniu zasad, wygłaszanych przez przedstawicieli Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w dyskusji nad projektem ogólnopolskiej ustawy o organizacji szkolnictwa. Zgodnie z ustawą znikają szkoły wydzielone, utrzymywane kosztem Skarbu Śląskiego w cieszyńskiej części Województwa, na ich miejsce mogą powstać 4-letnie gimnazja, o ile tego będą wymagały stosunki miejscowe.

Odnosnie do 8-letnich gimnazjów uważać należy za pożądane utrzymanie ich w następujących miejscowościach po 1.: Cieszyn, Katowice, Królewska-Lęta, Lubliniec, Pszczyna, Rybnik, Szarlej i Tarn.Góry. Oddziały równoległe kl.III. i IV. powstałyby przy nich w razie zgłoszenia się ewnej ilości młodzieży, minimalnie 20 uczni. Gimnazja te byłyby męskie.

Liczbę pedagogji proponuje się 3 w Województwie Śląskiem. Licząc, że każdy z tych zakładów wypuści 60 - 80 absolwentów rocznie, uważać można liczbę 3 za dostateczną dla pokrycia zapotrzebowania Województwa Śląskiego. Jeden z tych zakładów powinien być żeński, a dwa inne męskie.

Kwestję, czy po przekształceniu seminarjum ochroniarskiego w Myszkowicach na Seminarjum dla wychowawczyń przedszkoli należy utworzyć przy nim także liceum, da się rozstrzygnąć dopiero po zbadaniu zapotrzebowania tych wychowawczyń i liczebności zgłoszeń kandydatek do liceum dla wychowawczyń przedszkoli. Reorganizacja szkół komunalnych ujęta jest według zasad, zapewniających uregulowanie tej sprawy zgodnie z istotnymi potrzebami ludności; konieczność zatwierdzenia uchwał korporacyj komunalnych przez wyższą instancję zapobiegnie dorażności i uwzględnianiu ubocznych dążeń przy reorganizacji lub likwidacji istniejących dotychczas zakładów.

Katowice, dnia 21 marca 1932r.

Wnioskodawcy:

/-/ Prus, /-/ Sosiński, /-/ Krawczyk, /-/ Roguszczyk, /-/ Chmielewski,
 /-/ Kempka, /-/ Grzonka, /-/ Horcanty, /-/ Karetta, /-/ Sikora,
 /-/ Kozak, /-/ Wiczorek, /-/ Broncel, /-/ Kędzior, /-/ Jan Brzeskoć,
 /-/ Dr Bronisław Hager.

P r o j e k t

Ustawy z dnia1932 r.

o ustroju szkolnictwa w Województwie Śląskiem.-

I. Postanowienia ogólne.

Art.1.

1/ Ustawa niniejsza ma na celu ustanowienie takich zasad ustroju szkolnictwa, któreby ułatwiły organizację wychowania i wykształcenia ogółu na światowych swych obowiązków i czynnych obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, obywatelom tym zaś zapewniły wychowanie, odpowiadające zasadom religii przez nich wyznawanej, zgodne z dążeniami wychowawczymi rodziców i mające na celu dobro Rzeczypospolitej Polskiej bez jakiegokolwiek zabierania dążnościami polityki bieżącej, równocześnie zaś dawały młodzieży jaknajwyższy wyrobienie pod względem umysłowym i fizycznym oraz jaknajlepsze przygotowanie do życia zdolnym zaś i dzielnym jednostkom ze wszelkich środowisk umożliwiły osiągnięcie najwyższych szczebli naukowego i zawodowego wykształcenia.

2/ Wszystkie państwowe i publiczne szkoły powszechne średnie ogólnokształcące i zakłady kształcenia nauczycieli w Województwie Śląskiem są, w zasadzie szkołami wyznaniowymi. W każdej szkole jakiegokolwiek stopnia i typu, której program obejmuje kształcenie młodzieży poniżej lat 18, udzielane będzie nauki religii w liczbie godzin odpowiadającej ważności tego przedmiotu, nauka innych przedmiotów nie może zawierać twierdzeń ani dążeń sprzecznych z poglądem na świat danego wyznania.

3/ Współpracę ze szkołą rodziców i ich wpływ na wychowanie dzieci określa ustawa o organizacji Rad Szkolnych, miejscowych, powiatowych i Wojewódzkiej, oraz Rad Rodzicielskich.

Art.2.

1/ Szkoły i zakłady naukowe i wychowawcze utrzymywane przez Województwo Śląskie noszą nazwę szkół /zakładów/ państwowych, nawet wówczas, gdy na mocy umowy lub specjalnej ustawy samorządy terytorjalne lub gospodarcze przyczyniają się świadczeniami rzeczowymi do ich utrzymania.

2/ Szkoły /zakłady/ utrzymywane przez Województwo Śląskie wspólnie z samorządem terytorjalnym lub gospodarczym na mocy ustaw ogólnych, względnie utrzymywane przez samorządy terytorjalne przy pomocy Województwa Śląskiego, noszą nazwę szkół /zakładów/ publicznych.

3/ Wszystkie inne szkoły /zakłady/ są szkołami /zakoładami/ prywatnymi.

Art.3.

1/ Podstawą organizacyjną i programową ustroju szkolnictwa stanowi ośmioletnia szkoła powszechna najwyżej zorganizowana /III-go stopnia/. Programy będą ułożone tak, żeby umożliwiały młodzieży odpowiednio uzdolnionej przejście ze szkół jednych typów do drugich oraz ze szkół niższych stopni do wyższych.

2/ Organizację wszelkich typów szkół z wyjątkiem szkół akademickich, czas trwania nauki, o ile nie jest określony postanowieniami niniejszej ustawy, programy oraz warunki przejścia z jednych szkół do drugich określa Śląska Rada Wojewódzka na podstawie uchwał Śląskiej Rady Szkolnej i Wojewódzkiej.

Art.4.

Śląska Rada Wojewódzka może dla celów doświadczalnych zakładać poszczególne szkoły; oparte na odmiennych zasadach organizacyjnych niż zasady, określone w niniejszej ustawie, o ile wyrazi na to zgodę Sejm Śląski osobną dla każdej szkoły ustawą.

Postanowienia szczegółowe.

I. Przedszkola.

Art.5.

Dla dzieci w wieku od lat 3 ukończonych do czasu rozpoczęcia obowiązku szkolnego organizuje się przedszkola, które mają na celu wychowanie religijne, psychiczne i fizyczne przez stworzenie odpowiednich ku temu warunków.

II. Szkolnictwo powszechne.

Art.6.

Nauka w zakresie szkoły powszechnej jest obowiązkowa.

Art.7.

1/ Obowiązek szkolny trwa dla każdego dziecka lat 8.

2/ Śląska Rada Wojewódzka może w poszczególnych miejscowościach lub grupach miejscowości skrócić czas trwania obowiązku szkolnego do lat 7, o ile będzie to konieczne ze względu na warunki organizacji szkolnictwa powszechnego na tych obszarach.

3/ O ile w ciągu trwania obowiązku szkolnego dziecko nie ukończy nauki w zakresie szkoły powszechnej, obowiązek szkolny może być dla niego przedłużony o rok.

Art.8.

1/ Obowiązek szkolny zaczyna się z początkiem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy sześć lat życia.

2/ Śląska Rada Wojewódzka może w miejscowościach lub grupach miejscowości, wymienionych w art.7.ust.2., opóźnić rozpoczęcie obowiązku szkolnego o jeden rok.

3/ Obowiązek szkolny może być odraczany dla dzieci opóźnionych w rozwoju fizycznym lub umysłowym oraz dla tych, które z powodu warunków komunikacyjnych mają utrudniony dostęp do szkoły. Szczegółowe normy ustali rozporządzenie Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

4/ W miarę wolnych miejsc mogą być przyjmowane do publicznych szkół powszechnych dzieci, które nie podlegają jeszcze obowiązkowi szkolnemu, a mają z początkiem roku szkolnego co najmniej pięć i pół lat życia, jeżeli wykazą odpowiedni rozwój fizyczny i umysłowy.

Art.9.

Czas trwania obowiązku szkolnego dzieci anormalnych określa Śląska Rada Wojewódzka na podstawie przepisów obowiązujących wreszcie Rzeczypospolitej Polskiej. Dzieci te mogą być zwolnione od obowiązku szkolnego, o ile niema zorganizowanej dla nich szkoły specjalnej lub oddziału specjalnego /Art.17/.

Art.10.

1/ Obowiązek szkolny wypełnia się przez pobieranie nauki a/ w publicznej szkole powszechnej, b/ w innej szkole, c/ w domu.

2/ Nauka w publicznej lub posiadającej prawa publiczności szkole średniej ogólnokształcącej lub zawodowej wyższego typu zastępuje obowiązek szkolny, jeżeli ukończona ilość klas i lat nauki odpowiada ilości lat publicznej szkoły powszechnej o wszystkich stopniach.

3/ Śląska Rada Wojewódzka określa na podstawie przepisów obowiązujących wreszcie Rzeczypospolitej Polskiej warunki, na których nauka pobierana, czy to w innej szkole niż publiczna szkoła powszechna albo szkoły wymienione w ust.2. czy też w domu, będzie uznana za wypełnienie obowiązku szkolnego, oraz ustala rygory za uchylanie się od wypełniania tego obowiązku.

Art.11.

1/ Szkoła powszechna obejmuje zasadniczo ośmioletni kurs nauki.

2/ W razie skrócenia czasu trwania obowiązku szkolnego /art.8.ust.2./ czas trwania nauki szkolnej ulega odpowiedniej zmianie.

Art.12.

1/ Szkoła powszechna ma za zadanie dać potrzebne ogółowi obywateli jednolite podstawy wychowania i wykształcenia ogólnego z należytem uwzględnieniem wychowania religijno-moralnego, oraz przygotowanie społeczno-obywatelskie z uwzględnieniem potrzeb życia gospodarczego, a to w rozmiarach odpowiadających wiekowi i rozmiarom dziecka.

2/ W programie szkoły powszechnej rozróżnia się trzy szczeble: szczebel pierwszy obejmuje elementarny kurs wykształcenia ogólnego, szczebel drugi jest rozszerzeniem i pogłębianiem szczebla pierwszego,, szczebel trzeci ma nadto przysposobić młodzież pod względem społeczno-obywatelskim i gospodarczym. Zagadnienia kulturalno-gospodarcze środowiska, w którym szkoła się znajduje, winny być uwzględnione w materiale naukowym wszystkich trzech stopni.

Art.13.

1/ Pod względem organizacyjnym rozróżnia się szkoły powszechne trzech stopni. Szkoła stopnia pierwszego jest szkoła, która realizuje pierwszy szczebel programowy wraz z najważniejszymi składnikami programowymi szczebla drugiego i trzeciego; szkoła stopnia drugiego realizuje pierwszy i drugi szczebel programowy wraz z najważniejszymi składnikami programowymi szczebla trzeciego; szkoła stopnia trzeciego realizuje wszystkie trzy szczeble programowe w pełnym zakresie.

2/ Szkoła powszechna trzeciego stopnia realizuje pierwszy szczebel programowy w 4 pierwszych latach nauki, drugi szczebel programowy w piątym i szóstym roku nauki, trzeci szczebel programowy w siódmym i ósmym roku nauki, względnie w razie skrócenia nauki do lat 7 w siódmym roku nauki.

Art.14.

1/ Liczba dzieci uczęszczających do szkoły powszechnej stopnia drugiego powinna wynosić najmniej 211, najwyżej zaś 300 dzieci w obowiązkowym wieku szkolnym, szkoły powszechne stopnia trzeciego powstają, jeżeli liczba dzieci w obowiązkowym wieku szkolnym, uczęszczających do danej szkoły, przekracza 300.

2/ Maksymalną ilość dzieci przypadającą na 1 komplet nauczania /klasę, oddział/ w szkole powszechnej, określa się na 60; ilość dzieci, przypadającą na jedną siłę nauczycielską, nie powinna przekraczać liczby 70.

3/ W razie zgody zainteresowanych zarządów sąsiednich gmin dopuszczalne jest tworzenie szkół, realizujących program pierwszego szczebla, względnie pierwszego i drugiego szczebla nauki w poszczególnych miejscowościach, podczas gdy szkoła, realizująca program wszystkich szczebli czyli trzeciego stopnia; powstaje tylko w jednej miejscowości centralnie położonej, a wyznaczonej zgodnie przez zainteresowane zarządy gmin lub w razie braku ich zgody przez Śląską Radę Wojewódzką.

Art.15.

1/ Dostosowanie programów, wydanych dla szkół powszechnych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, do miejscowych warunków w Województwie Śląskiem przeprowadza Śląska Rada Wojewódzka na podstawie uchwał Śląskiej Rady /art.3.ust.2/.

2/ Zasady ułożenia planu sieci szkolnej i sposoby jego realizacji określa Śląska Rada Szkolna Wojewódzka.

3/ W szczególnych warunkach stopień organizacyjny szkoły może być wyższy niżby wypadało z liczby dzieci przynależnych do szkoły /art.14/.

Art.16.

Warunki powstawania związków szkolnych, oraz świadczenia gmin na rzecz szkół określa ustawa o utrzymaniu szkół.

Art.17.

Wychowanie i wykształcenie dzieci anormalnych odbywa się w zakładach i szkołach specjalnych lub w oddziałach specjalnych.

Art.18.

Publiczne szkolnictwo powszechne będzie tak zorganizowane, żeby obywatele mieli możność kształcenia dzieci w szkołach możliwie najwyższego stopnia.

III. Dokształcanie.

Art.19.

1/ Młodzież, która wypełni obowiązek, a nie uczęszcza do żadnej szkoły, podlega do 18 roku życia łącznie obowiązkowemu dokształcaniu.

2/ Zadaniem dokształcania jest pogłębienie religijnego, indywidualnego i społeczno-obywatelskiego wychowania młodzieży oraz rozszerzenie ogólnego wykształcenia w dostosowaniu do potrzeb życia gospodarczego i zarobku, w którym młodzież pracuje.

3/ Dokształcanie odbywa się bądź w szkołach i na kursach dokształcających ogólnych, bądź w szkołach dokształcających zawodowych /art.34/.

Art.20.

1/ Od obowiązkowego dokształcania zwolnieni są ci, którzy po wypełnieniu obowiązku szkolnego ukończą conajmniej dwuletnią naukę w szkole uznanej w myśl obowiązujących w reszcie Rzeczypospolitej Polskiej przepisów za wystarczającą.

2/ Śląska Rada Wojewódzka zwalnia od obowiązkowego dokształcania młodzież, dla której niema zorganizowanej ani odpowiedniej szkoły zawodowej, ani ogólnej, ani odpowiednich kursów dokształcających.

3/ Śląska Rada Wojewódzka ustala rygory w stosunku do uchylających się od obowiązku dokończania:

Art.21.

Młodzież w wieku powyżej lat osiemnastu, oraz dorośli będą mogli pogłębiać i rozszerzać swoje wykształcenie w szkołach i na kursach dokończających oraz przy pomocy oświaty pozaszkolnej.

Art.22.

W wypadkach, w których zdobycie wykształcenia poza szkołą jest możliwe, uzyskiwać będą kandydaci drogą egzaminów, określonych obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej przepisami, takie uprawnienia, jakie zapewniają świadectwa odpowiednich szkół.

IV. Szkolnictwo średnie ogólnokształcące.

Art.23.

Szkoła średnia ogólnokształcąca ma za zadanie dać młodzieży podstawy pełnego rozwoju kulturalnego, uwzględniając w należytej mierze wychowanie religijno-moralne, wyrobienie umysłowe i fizyczne, oraz wykształcenie ogólne, przygotować ją do samodzielnego życia osobistego i do wzięcia czynnego udziału w życiu zorganizowanego jako państwo społeczeństwa, oraz przysposobić do studiów w szkołach wyższych.

Art.24.

1/ Szkoła średnia ogólnokształcąca jest ośmioletnia lub sześcioletnia.

2/ Szkoła średnia ogólnokształcąca ośmioletnia nosi nazwę ośmioklasowego gimnazjum klasycznego.

3/ Szkoła średnia ogólnokształcąca sześcioletnia składa się z czteroletniego gimnazjum i dwuletniego liceum.

4/ Obok szkół obejmujących gimnazjum czteroletnie i liceum, mogą być tworzone szkoły, obejmujące tylko gimnazjum czteroletnie lub tylko liceum.

5/ W gimnazjach ośmioklasowych klasycznych mogą być tworzone oddziały równoległe klasy trzeciej i czwartej umożliwiające młodzieży, przychodzącej po ukończeniu drugiego stopnia publicznej szkoły powszechnej do tych gimnazjów, przejście do klas wyższych.

Art.25.

1/ Program ośmioklasowego gimnazjum klasycznego odpowiada w zasadzie w zakresie dwu klas najniższych programowi drugiego stopnia publicznej szkoły powszechnej, w zakresie klasy trzeciej do szóstej programowi gimnazjum czteroletniego, w zakresie zaś dwu klas najwyższych programowi liceum wydziału klasycznego, uwzględniając wszakże na każdym stopniu odpowiednio przedmioty humanistyczne, w szczególności zaś zaczynając naukę języka łacińskiego od klasy pierwszej a języka greckiego od klasy czwartej. Liczba godzin nauki języka łacińskiego w całym ośmioklasowym gimnazjum wynosi 40 tygodniowo, języka greckiego 26 tygodniowo najmniej.

2/ W programie oddziałów równoległych, wymienionych w ust.5.art.24., zaczyna się nauka języka łacińskiego w odpowiednim wymiarze godzin w kl. III /pierwszy rok nauki gimnazjalnej w tych oddziałach/, nauka zaś języka greckiego w klasie IV /drugi rok nauki/.

Art.26.

1/ Gimnazjum czteroletnie, pod względem programowym w zasadzie jednolitej, obejmuje naukę języka łacińskiego; możliwe jednak jest tworzenie gimnazjów czteroletnich bez nauki języka łacińskiego, której równoważnikiem będzie nauka drugiego języka nowożytnego obcego.

2/ Program gimnazjum czteroletniego opiera się na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej i uwzględnia obok wykształcenia ogólnego praktyczne potrzeby życia.

Art.27.

1/ Liceum różniczkuje się pod względem programowym na wydziały, których podstawę dydaktyczną stanowią odpowiednio dobrane grupy przedmiotów.

2/ Program liceum opiera się na programie gimnazjum czteroletniego i daje teoretyczno-naukowe przygotowanie do studiów w szkołach wyższych.

Art.28.

Do klasy pierwszej ośmioklasowego gimnazjum klasycznego przyjmuje się kandydatów, którzy ukończyli co najmniej lat 10, do pierwszej klasy gimnazjum czteroletniego i równoważnych oddziałów gimnazjum ośmioklasowego kandydatów, którzy ukończyli co najmniej lat 12, do liceum kandydatów, którzy ukończyli co najmniej lat 16. Górna granica wieku kandydatów ustala Śląska Rada Wojewódzka na podstawie analogicznych przepisów obowiązujących w reszcie Rzeczypospolitej Polskiej.

Art.29.

Dostosowanie programów wydanych dla szkół średnich ogólnokształcących przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do istniejących w Województwie Śląskiem gimnazjów i liceów ogólnokształcących przeprowadza Śląska Rada Wojewódzka na podstawie uchwał Śląskiej Rady Szkolnej Wojewódzkiej /art.3.ust.2/.

Art.30.

1/ Połowa istniejących w Województwie Śląskiem państwowych szkół średnich ogólnokształcących powinna być ośmioklasowymi gimnazjami klasycznymi tak, żeby w zasadzie w każdym powiecie istniało jedno takie gimnazjum, w tych zaś powiatach, w których nie będzie ośmioklasowego gimnazjum, należy utworzyć państwowe liceum o 2 przynajmniej wydziałach.

2/ Tworzenie nowych szkół średnich ogólnokształcących jakiegokolwiek typu jako państwowych względnie publicznych przez związki komunalne wymaga zgody Sejmu Śląskiego, który może ją uzależnić od spełnienia pewnych warunków.

3/ Zwijanie publicznych /utrzymywanych przez związki samorządu terytorjalnego/ szkół średnich ogólnokształcących może dokonywać się tylko za zgodą Śląskiej Rady Wojewódzkiej stopniowo, a mianowicie tak, żeby młodzież, która do danej szkoły uczęszcza, mogła naukę ukończyć w takim okresie czasu, jaki w chwili przyjęcia ucznia był przewidziany dla tej szkoły jako normalny okres trwania nauki.

Art.31.

1/ Uprawnienia, wynikające z ukończenia gimnazjum czteroletniego lub liceum przysługują także absolwentom sześciu klas względnie całego gimnazjum ośmioklasowego.

2/ Uprawnienia, dotyczące państwowych szkół średnich ogólnokształcących przysługują z samego prawa publicznym /komunalnym/ szkołom średnim ogólnokształcącym, o ile czynią zadość wymaganiom pod względem programu i wyposażenia w środki i pomoce naukowe dla danego typu szkół.

Szkolnictwo zawodowe.

Art.32.

Szkolnictwo zawodowe ma za zadanie przygotowanie wykwalifikowanych zawodowo pracowników dla życia gospodarczego przez teoretyczne i praktyczne kształcenie zawodowe z uwzględnieniem potrzebnego zakresu wykształcenia ogólnego, oraz wychowania religijnego i społeczno-obywatelskiego.

Art.33.

1/ Szkolnictwo zawodowe obejmuje szkoły i kursy zawodowe.

2/ Szkoły zawodowe dzielą się na szkoły:

- a/ doksztalcające,
- b/ typu zasadniczego,
- c/ przysposobienia zawodowego.

Art.34.

1/ Szkoły doksztalcające zawodowe dają młodzieży pracującej zawodowo, która wypełniła obowiązek szkolny i podlega obowiązkowemu doksztalceniu /art. 19 i 20/ niezbędne wiadomości zawodowe teoretyczne i pogłębienie wykształcenia praktycznego, otrzymywanego w warsztacie pracy zarobkowej.

2/ Program szkół doksztalcających, opartych zasadniczo na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej, rozłożony jest w zasadzie na trzy lata. Zależnie od potrzeb zawodu może być czas ten skrócony lub przedłużony o rok.

Art.35.

1/ Szkoły zawodowe typu zasadniczego dają przygotowanie zawodowe teoretyczne i praktyczne i dzielą się na szkoły stopnia:

- a/ niższego,
- b/ gimnazjalnego,
- c/ licealnego.

2/ Niezależnie od tych szkół organizowane są szkoły mistrzów i szkoły nadzorców.

Art.36.

Szkoły zawodowe stopnia niższego mają charakter wybitnie praktyczny. Program ich opiera się na pierwszym szczeblu programowym szkoły powszechnej i jest rozłożony zależnie od zawodu na dwa do 3 lat. Na pierwszy rok nauki przyjmuje się zależnie od zawodu kandydatów, którzy w danym roku kalendarzowym kończą co najmniej 13 lub 14 lat życia.

Art.37.

1/ Szkoły zawodowe stopnia gimnazjalnego dają obok przygotowania praktycznego przygotowanie zawodowe teoretyczne oraz uwzględniają w potrzebnym zakresie wykształcenie ogólne.

2/ Program ich opiera się na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej i zależnie od zawodu jest rozłożony na dwa do czterech lat. ./.

Dolną granicę wieku przyjmowania kandydatów, która nie może schodzić poniżej lat 13 określa Śląska Rada Wojewódzka na podstawie analogicznych przepisów obowiązujących wreszcie Rzeczypospolitej Polskiej.

Art.38.

Szkoły zawodowe stopnia licealnego dają prócz przygotowania praktycznego głębsze przygotowanie zawodowe teoretyczne oraz uwzględniają w odpowiednim zakresie wykształcenie ogólne. Program ich opiera się na programie czteroletniego gimnazjum ogólnokształcącego, zależnie od zawodu rozłożony jest na dwa do trzech lat. Na pierwszy rok nauczania przyjmuje się kandydatów, którzy w danym roku kalendarzowym kończą conajmniej 16 lat życia.

Art.39.

Szkoły mistrzów i szkoły nadzorców są przeznaczone dla wykwalifikowanych rzemieślników i pracowników przemysłowych lub technicznych i dają rozszerzenie wiedzy zawodowej. Przyjmuje się do nich osoby, które zdały egzamin czeladniczy lub posiadają równoważne przygotowanie, oraz odbyły następnie 3-letnią praktykę zawodową.

Art.40.

Szkoły przysposobienia zawodowego są przeznaczone dla absolwentów wszystkich szkół wszelkich stopni i dają elementy wiedzy zawodowej dla wprowadzenia w zawód. Szkoły te są różne.

Art.41.

1/ Dolna granica wieku przyjęcia do szkół zawodowych stopnia niższego i gimnazjalnego może być dla poszczególnych kandydatów obniżona o rok, jeżeli wynosi nie mniej niż 14 lat.

2/ Śląska Rada Wojewódzka ustala górną granicę wieku przyjmowania kandydatów do wszelkich szkół zawodowych typu zasadniczego.

3/ Śląska Rada Wojewódzka po wysłuchaniu opinii Śląskiej Rady Szkolnej Wojewódzkiej może w drodze rozporządzenia uzależnić przyjęcie kandydatów do poszczególnych szkół typu zasadniczego, oraz szkół przysposobienia zawodowego od odbycia uprzedniej praktyki zawodowej. Również na podstawie opinii Śląskiej Rady Szkolnej Wojewódzkiej może uzależnić wydanie świadectwa ukończenia tych szkół od odbycia praktyki zawodowej pozaszkolnej.

Art.42.

Kursy zawodowe przeznaczone są dla osób specjalizujących się w pewnych działach danego zawodu. Czas trwania kursów zależy jest od potrzeb danej specjalności.

VI. Kształcenie kandydatów na nauczycieli.

Art.43.

Kształcenie kandydatów na nauczycieli ma na celu przygotowanie pracowników posiadających potrzebną do spełniania zawodu nauczycielskiego wiedzę oraz przygotowanie pedagogiczne i społeczno-obywatelskie.

A. Wychowanie dzieci przed wstąpieniem do szkoły.

Art.44.

1/ Kształcenie kandydatów na wychowawczyń przedszkoli odbywa się:

- a/ w czteroletnich seminarjach dla wychowawczyń przedszkoli,
- b/ w dwuletnich liceach dla wychowawczyń przedszkoli.

2/ Na pierwszy rok nauczania seminarjum przyjmuje się kandydatki, które w danym roku kalendarzowym kończą co najmniej lat 13, na pierwszy rok liceum kandydatki, które ukończyły co najmniej lat 16, górną granicę wieku kandydatek określa Śląska Rada Wojewódzka na podstawie analogicznych przepisów obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art.45.

1/ Program seminarjum dla wychowawczyń przedszkoli opiera się na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej, program zaś liceum na programie gimnazjum.

2/ Program seminarjum i liceum obejmuje wychowanie religijne, wykształcenie ogólne, przygotowanie społeczno-obywatelskie i pedagogiczne, oraz praktykę pedagogiczną.

Art.46.

Czas trwania i organizacja praktyki Pedagogicznej uczennic seminarjów i liceów dla wychowawczyń przedszkoli opiera się na przepisach obowiązujących w tym względzie wreszcie Rzeczypospolitej Polskiej; praktyka ta odbywa się w przedszkolach istniejących z reguły przy tych zakładach i w innych przedszkolach.

B. Nauczyciele szkół powszechnych.

Art.47.

1/ Kształcenie kandydatów na nauczycieli szkół powszechnych odbywa się w dwuletnich pedagogjach.

2/ Na pierwszy rok pedagogjum przyjmuje się kandydatów, którzy ukończyli co najmniej lat 16. Górną granicę wieku kandydatów określa Śląska Rada Wojewódzka na podstawie analogicznych przepisów obowiązujących w reszcie Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 48.

1/ Program pedagogjum opiera się na programie liceum ogólno-kształcącego.

2/ Program pedagogjum obejmuje wykształcenie ogólne, przygotowanie społeczno-obywatelskie i wykształcenie pedagogiczne, oraz praktykę pedagogiczną, a uwzględnia nadto specjalizację w zakresie ohranych grup przedmiotów.

Art.49.

Czas trwania i organizacja praktyki pedagogicznej uczniów tych zakładów opiera się na przepisach obowiązujących w tym względzie w reszcie Rzeczypospolitej Polskiej; praktyka ta odbywa się w szkołach powszechnych, istniejących z reguły przy tych zakładach /szkoły ćwiczeń/ i w innych publicznych szkołach powszechnych.

Art.50

Dla umożliwienia młodzieży zamiejscowej kształcenia się w pedagogjach będą przy tych zakładach z reguły organizowane internaty.

Art.51.

Przygotowanie nauczycieli szkół powszechnych dla nauczania w szkołach specjalnych odbywa się w zakładach i na kursach rocznych lub dwuletnich.

C. nauczyciele szkół średnich ogólnokształcących,
seminarjów i liceów dla wychowawczyń przedszkoli,
liceów pedagogicznych i pedagogjów.

Art.52.

1/ Przygotowanie nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów i liceów dla wychowawczyń przedszkoli, pedagogjów obejmuje wykształcenie w zakresie obranej dziedziny wiedzy /umiejętności/ przygotowanie społeczno-obywatelskie wykształcenie pedagogiczne oraz praktykę pedagogiczną.

2/ Kształcenie w zakresie obranej dziedziny wiedzy /umiejętności/, odbywa się w szkołach wyższych na zasadach ustanowionych w tym przedmiocie. Kształcenie to powinno obejmować taką dziedzinę wiedzy /umiejętności/ względnie taką grupę przedmiotów nauki, dla której ilość programowa godzin w danym typie szkół odpowiada obowiązującemu wymiarowi godzin zajęcia dla nauczyciela.

3/ Po ukończeniu kształcenia w zakresie obranej dziedziny wiedzy odbywa się kształcenie pedagogiczne na kursach pedagogicznych co najmniej rocznych. Przygotowanie społeczno-obywatelskie odbywa się bądź na osobnym studjum, bądź na kursach pedagogicznych.

4/ Dla założenia, w Województwie Śląskiem wymienionych w r.3.kursów względnie studjum potrzebna jest osobna ustawa śląska, która określi ich organizację.

5/ Czas trwania, organizacja praktyki pedagogicznej opiera się na przepisach, obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej.

D. nauczyciele szkół zawodowych.

Art.53.

1/ Przygotowanie nauczycieli przedmiotów zawodowych oraz prowadzących praktyczną naukę zawodu nauczycieli i instruktorów obejmuje wykształcenie zawodowe i praktykę zawodową, przygotowanie społeczno-obywatelskie, wykształcenie pedagogiczne i praktykę pedagogiczną.

2/ Kształcenie zawodowe kandydatów na nauczycieli przedmiotów zawodowych odbywa się:

a/ dla szkół dokształcających zawodowych i szkół zawodowych stopnia niższego - w odpowiednich szkołach zawodowych stopnia licealnego,

b/ dla szkół zawodowych stopnia gimnazjalnego i licealnego - w szkołach wyższych na zasadach, obowiązujących w tym względzie w Rzeczypospolitej Polskiej,

c/ jeżeli idzie o zawody, dla których niema szkół stopnia licealnego /p.a./ lub szkół /p.b./ - w sposób obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej.

3/ Kształcenie zawodowe kandydatów na nauczycieli, prowadzących naukę praktyczną zawodu w szkołach dokształcających zawodowych oraz w szkołach zawodowych oraz w szkołach zawodowych stopnia niższego, gimnazjalnego i licealnego odbywa się w zakładach na ten cel wyznaczonych.

4/ Kształcenie zawodowe kandydatów na instruktorów odbywa się:

a/ w szkołach zawodowych stopnia gimnazjalnego,

b/ w szkołach mistrzów lub w szkołach nadzorców.

5/ Czas trwania i organizacja praktyki zawodowej zarówno dla kandydatów na nauczycieli przedmiotów zawodowych jak również dla kandydatów na nauczycieli i instruktorów prowadzących praktyczną naukę zawodu, opierają się, na przepisach obowiązujących w reszcie Rzeczypospolitej Polskiej.

6/ Przygotowanie społeczno-obywatelskie kandydatów i instruktorów odbywa się bądź na studjum osobnem bądź na kursach pedagogicznych.

7/ Kształcenie pedagogiczne kandydatów na nauczycieli i instruktorów odbywa się na kursach pedagogicznych przyczem dla kandydatów, kształconych w szkołach mistrzów lub w szkołach nadzorców, będą z kursami pedagogicznymi połączone kursy, uzupełniające wykształcenie ogólne.

8/ Czas trwania i organizacja praktyki pedagogicznej opierają się na przepisach obowiązujących w reszcie Rzeczypospolitej Polskiej.

Art.54.

1/ Kształcenie kandydatów na nauczycieli przedmiotów pomocniczych ściśle związanych z zawodem odbywa się według zasad wskazanych w art.53. dla kandydatów na nauczycieli przedmiotów zawodowych przyczem w poszczególnych wypadkach można nie wymagać praktyki zawodowej.

2/ Kształcenie tych kandydatów może się odbywać również w sposób przepisany dla kształcenia kandydatów na nauczycieli tych samych przedmiotów w szkołach ogólnokształcących a mianowicie:

- a/ dla szkół zawodowych stopnia niższego i dla szkół dokształcających zawodowych - w sposób określony w art.47. - .49,
- b/ dla szkół zawodowych stopnia gimnazjalnego i licealnego - w sposób określony w art.52.

3/ Kandydaci wymienieni w ust.2. kształcą się nadto dodatkowo na specjalnych kursach wprowadzających w zagadnienia szkolnictwa zawodowego.

Art.55.

Kształcenie kandydatów na nauczycieli przedmiotów pomocniczych nie związanych bezpośrednio z zawodem odbywa się w sposób przewidziany w art. 53. ust.2. i 3.

Art.56.

Przepisy, obowiązujące w reszcie Rzeczypospolitej Polskiej, określają który ze sposobów kształcenia wymienionych w art 53., 54. odnosi się do kształcenia kandydatów na nauczycieli i instruktorów szkół przysposobienia zawodowego, szkół mistrzów i szkół nadzorców.

E. Dalsze kształcenie nauczycieli czynnych.

Art.57.

Dla wychowawczyń przedszkoli oraz dla nauczycieli czynnych w szkołach powszechnych i ogólnokształcących, w szkołach zawodowych, seminarjach i liceach dla wychowawczyń przedszkoli, w liceach pedagogicznych i pedagogiach oraz dla instruktorów czynnych w szkołach zawodowych będą organizowane w miarę potrzeby osobne kursy względnie zakłady celem umożliwienia dalszego kształcenia się.

VII. Szkoły wyższe.

Art.58.

Dla założenia szkoły wyższej czy to akademickiej, czy nieakademickiej, w Województwie Śląskiem potrzebna jest osobna ustawa śląska, która określi organizację zakładanej szkoły pod każdym względem.

Postanowienia przejściowe.

Art.59.

1/ Organizacja szkolnictwa, przewidziana w niniejszej ustawie, wprowadzona będzie w życie w odniesieniu do szkół powszechnych i średnich ogólnokształcących, zawodowych, seminarjów dla wychowawczyń przedszkoli i pedagogjów najdalej w ciągu 6-ciu lat od dnia wejścia w życie ustawy.

2/ Istniejące w obecnej chwili jako 1-, 2- i 3-- klasowe publiczne szkoły powszechne przekształca się w zasadzie na szkoły stopnia I-go, szkoły 4- i 5- klasowe na szkoły stopnia II-go, szkoły 6-, 7- i 8- klasowe na szkoły stopnia trzeciego. Istniejące w obecnej chwili szkoły wydzielone można przekształcić na gimnazja czteroletnie lub zawodowe lub zlikwidować z zachowaniem warunków art.60. ust. 1.

3/ Istniejące w obecnej chwili gimnazja państwowe przekształca się w połowie na gimnazja ośmioletnie, w drugiej zaś połowie na gimnazja 4-letnie i licea w myśl zasad, określonych w art.30.ust.1.

4/ Śląsk Rada Wojewódzka określa sposoby **przekształcenia** gimnazjów państwowych według podanych w niniejszej ustawie zasad /art.23 - 30. i ust. 3.art.59/. Reorganizacja państwowych szkół średnich ogólnokształcących winna być ukończona w ciągu lat sześciu od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

5/ W istniejących w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej, seminarjach nauczycielskich wstrzymuje się przyjmowania kandydatów na pierwszy kurs. Istniejące w obecnej chwili państwowe seminarja nauczycielskie będą przekształcone bądź na pedagogja bądź na państwowe szkoły średnie ogólnokształcące. Liczbę pedagogjów w Województwie Śląskiem ustala się na trzy. Likwidacja seminarjów nauczycielskich i reorganizacja ich na pedagogja względnie szkoły średnie ogólnokształcące powinna być dokonana w ciągu lat 4 od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

6/ Seminarjum ochroniarskie w Mysłowicach przekształca się na seminarjum dla wychowawczyń przedszkoli.

7/ Istniejące w chwili obecnej komunalne szkoły średnie ogólnokształcące, wydzielone i zawodowe mogą być na podstawie uchwały powołanych korporacji komunalnych, zatwierdzonej przez Śląską Radę Wojewódzką, albo zlikwidowane zupełnie albo przekształcone na szkoły średnie ogólnokształcące lub zawodowe, przewidziane w niniejszej ustawie. Przed zatwierdzeniem uchwały powołanych korporacji komunalnych Śląska Rada Wojewódzka wysłucha opinii Śląskiej Rady Szkolnej Wojewódzkiej. Likwidacji i reorganizacji szkół komunalnych powinna odbyć się z zachowaniem warunków, określonych w art. 60.ust.1. niniejszej ustawy.

8/ Reorganizacja szkół zawodowych, utrzymywanych przez Skarb Śląski przeprowadza Śląska Rada Wojewódzka na podstawie uchwał Śląskiej Rady Szkolnej Wojewódzkiej.

Art.60.

1/ Przy wprowadzeniu ustroju szkolnictwa, przewidzianego w niniejszej ustawie, należy zapewnić młodzieży uczęszczającej do szkół możliwość dokończenia nauki w takim okresie czasu, jaki w chwili przyjęcia ucznia był przewidziany dla danych szkół, jako normalny czas trwania nauki.

2/ Świadectwa uzyskane w okresie przejściowym zachowują takie uprawnienia, jakie dawały przed wejściem w życie ustawy.

Art.61.

Śląska Rada Wojewódzka wydaje na podstawie uchwał Śląskiej Rady Szkolnej Wojewódzkiej przepisy wykonawcze uzgadniające i przejściowe, które okażą się niezbędne dla wprowadzenia w życie nowego ustroju szkolnictwa w granicach określonych niniejszą ustawą. W razie potrzeby zmiany obowiązujących ustaw przedłoży Śląska Rada Wojewódzka projekty odpowiednich ustaw Sejmowi Śląskiemu.

Postanowienia końcowe.

Art.62.

1/ Postanowienia ustawy niniejszej nie dotyczą szkół artystycznych, ustrój ich określi osobna ustawa, której projekt przedłoży Sejmowi Śląskiemu Śląska Rada Wojewódzka w ciągu roku.

2/ Ustawa niniejsza nie dotyczy szkół organizowanych dla celów wojskowych, bezpieczeństwa publicznego i straży granicznej.

Art.63.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Śląskiej Radzie Wojewódzkiej i Województwu Śląskiemu.

Art. 64.

1/ Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1.lipca 1932 r.

2/ Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszelkie sprzeczne z nią przepisy ustawowe.

-----ooo000ooo-----

Wniosek nagły

Klubu CH.D. i N.P.R.

Sejm Śląski uchwalić raczy:

Sejm Śląski wyłania z siebie Stałą Komisję Przemysłu i Handlu składającą się z 7 członków po myśli art.14 ustawy autonomicznej Województwa Śląskiego i art.69 regulaminu Sejmu Śląskiego.

Uzasadnienie.

Województwo Śląskie posiada rozwinięty do wielkich rozmiarów przemysł, handel i rzemiosło, które w obrębie ustawodawstwa i administracji śląskiej nie posiada specjalnej komisji.

Trudne warunki gospodarcze w jakich się przemysł, handel i rzemiosło znalazły wysuwają coraz częściej wnioski które intensywnie opracować może tylko specjalna komisja, przemysłu i handlu.

Katowice, dnia 22 marca 1932r.

/-/ Kempka,	/-/ Sosiński,	/-/ Korfantowa,	/-/ Sikora,
/-/ Breliński,	/-/ W.Korfanty,	/-/ J.Brzeskot,	/-/ Chmielewski,
/-/ Wieczorek,	/-/ Kędzior,	/-/ Grzonka,	/-/ Prus,
/-/ Broncel,	/-/ Kozak,	/-/Karetta,	/-/ Bronisław Hager,
/-/ Krawczyk.			

W n i o s e k

Zespołu Posłów Ch.D. i N.P.R w sprawie interpelacji
dotyczącej urzędowania Komisarycznego Naczelnika gminy
w Łagiewnikach.

Pan Marszałek Sejmu Śląskiego raczy po myśli art.25
ustępu 2 regulaminu obrad Sejmu Śląskiego na następnym po-
siedzeniu Sejmu Śląskiego umieścić na porządku dziennym
obrad odpowiedź Wojewody Śląskiego z dnia 24 lutego br.
L.dz. Pr.282/1. w sprawie wyżej wymienionej interpelacji
Zespołu Posłów Ch.D.i N.P.R. z dnia 28 stycznia 1932r.L.
dz. 143/32

Katowice, dnia 22 marca 1932r.

Wnioskodawcy:

/-/ Korfanty, /-/ Korfantowa, /-/ Brzeskot, /-/ Grzonka,
/-/ Sikora, /-/ Wieczorek.

Katowice, dnia 28 stycznia 1932r.

L.dz. 143/32

Do

Pana Wojewody Śląskiego

/Wydział Prezydjalny/.

W załączeniu mam zaszczyt przesłać Panu Wojewodzie odpis interpelacji Posłów Klubu Ch.D. i N.P.R. w sprawie bezprawnego urzędowania komisarycznego naczelnika gminy p. R y b a r z a w Łagiewnikach - powiat świętochłowicki - wniesionej na posiedzeniu Sejmu Śląskiego w dniu 26. b.m. w myśl Regulaminu Obrad Sejmu Śląskiego do łaskawego dalszego urzędowania.

Marszałek Sejmu Śląskiego
WZ.

/-/ Jan K ę d z i o r.
Wicemarszałek Sejmu Śląskiego.

I N T E R P E L A C J A

Posłów Klubu Ch.D. i N.P.R.

dot. bezprawnego urzędowania komisarycznego
Naczelnika Gminy Pana Rybarza w Łagiewnikach
powiat świętochłowicki.

Dnia 16 listopada 1931r. Rada Gminna w Łagiewnikach powzięła jednogłośnie uchwałę, że zgodnie z §§-ami 74 i 139 Ordynacji o ustroju gmin wiejskich z dnia 3 lipca 1891r. oraz uchwałą Sejmu Śląskiego z dnia 30 września 1931r. /28/35 sprawozdania stenograficznego/ stanowisko komisarycznego naczelnika gminy jest bezprawne oraz, że gmina nie jest obowiązana do ponoszenia kosztów związanych z nadsyłaniem komisarycznego naczelnika gminy. Równocześnie zażądała Rada Gminna od przewodniczącego Wydziału Powiatowego p.Starosty Szalińskiego w Świętochłowicach odwołania komisarycznego Naczelnika Gminy i przywrócenia prawnego stanu w gminie tj. powierzenia zastępstwa naczelnika gminy pierwszemu ławnikowi p.Stefanowi Knurze, co do którego na zażalenie jego z dnia 22. lipca 1930r. Śląska Rada Wojewódzka według pisma z dnia 13 listopada 1930r. L.Sm. 4731/1 - w dniu 30 października 1930r. powzięła następującą uchwałę:

"Śląska Rada Wojewódzka na podstawie §-u 121 ustawy o ogólnym zarządzie kraju z dnia 30 lipca 1883r./Zb. U.str.195/ uchwala uwzględnić zażalenie Szczepana Knury na stanowisko pierwszego ławnika gminy Łagiewniki. Uchwala ta jest ostateczna w administracyjnym toku instancji".

1 załącznik do druku nr.198/III

Na odcisną interwencję w tej sprawie p.Starosta Szaliński pismem swoim z dnia 1 grudnia 1931r. L.dz.Sm.1546/1 -odpowiedział, że pisma pierwszego ławnika Knury nie przyjmuje do wiadomości, gdyż mianowany zgodnie z obowiązującymi przepisami komisaryczny naczelnik gminy p. Rybarz urzędu nie złożył, ani też z tego urzędu odwołany nie został. W razie gdyby p.Knura rzeczywiście usiłował wprowadzić w życie swój zamiar względnie podjął jakąkolwiek czynność, do której uprawniony jest tylko naczelnik gminy, zmuszony byłby p. starosta zastosować do pierwszego ławnika p. Knury postanowienie §-u 132 k.k. zagrażającego karą więzienia do roku, lub grzywną do 300,--zł., przed czym p.Knurę ostrzega. A gdy p. Knura powtórnie pismem swoim do Wydziału Powiatowego z dnia 2 grudnia 1931r. zaznaczył, że p. starosta nie podał, na mocy jakich kstniejących przepisów komisaryczny naczelnik gminy urzęduje i że zagrożenie mu konsekwencjami z §-u 1932 k.k. odnosi się raczej do p.Rybarza, p. starosta Szaliński skierował pismo do Rady Gminnej z poleceniem wypłaty skreślonych uchwałą jej poborów dla p. Rybarza. Rada Gminna temu zarządzeniu sprzeciwiła się. Pomimo to dał sobie p. Rybarz pobory wypłacić, wmawiając w drugiego ławnika, że on jest kompetentny do podpisu asygnacyj.

Wobec tego nieskychanego bezprawnego stanu zapytują niżej podpisani:

Co zamierza Pan Wojewoda poczynić, ażeby przywrócić stan prawny w administrowaniu gminą Łagiewniki i pociągnąć do odpowiedzialności p. starostę Szalińskiego.

Katowice, dnia 26 stycznia 1932r.

Interpelanci:

/-/ Kempka, Dr. Korfanty, Karotta, Brelinski, Dr. Hager,

/-/ Prus, Brzeskot, Sosiński, Krawczyk, Broncel, Wieczorek.

Wojewoda Śląski

Katowice, dnia 24 lutego 1932r.

L.Pr. 282/1

Interpelacja Zespołu Posłów
Ch.D. i N.P.R. w sprawie
urzędowania kom.naczelnika
gminy w Łagiewnikach.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w miejscu.

Na interpelację Zespołu Posłów Chrześcijańskiej Demokracji i Narodowej Partji Robotniczej w sprawie urzędowania komisarycznego naczelnika gminy p.Rybarza w Łagiewnikach, powiat. świętochłowicki, wniesioną na posiedzeniu Sejmu Śląskiego w dniu 26 stycznia br., a zakomunikowaną mi w dniu 30 stycznia br. pismem Pana Marszałka z dnia 28 stycznia rb. L.dz. 143/32 mam zaszczyt oświadczyć, co następuje:

W odpowiedzi na interpelację Zespołu Posłów Chrześcijańskiej Demokracji i Narodowej Partji Robotniczej w sprawie mianowania komisarycznych naczelników gmin, przesłanej do rąk Pana Marszałka pismem moim z dnia 28 kwietnia 1931r. L.Pr.646/1, miałem sposobność przedstawić moje zapatrywanie prawne w sprawie ustanawiania komisarycznych członków zarządu gminnego w gminach wiejskich górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

W piśmie tem uzasadniłem szczegółowo prawo władz nadzorczych nad samorządem gmin wiejskich do ustanawiania według swego wyboru i uznania komisarycznych naczelników gmin w przypadkach, wymagających zastosowania środków państwowego nadzoru, przewidzianych w obowiązujących ustawach.

Pogląd prawny, wyrażony w wspomnianej wyżej odpowiedzi na interpelację, podtrzymuję w całej jego treści i stwierdzam, że ustanowienie komisarycznego naczelnika gminy w Łagiewnikach miało i ma swe uzasadnienie w wykładni obowiązujących przepisów ustawy gminnej. W konsekwencji tego zapatrywania uważam, że zarządzenie Starosty w Świętochłowicach wydane na skutek przedstawionych w interpelacji uchwał Rady Gminnej w Łagiewnikach, tudzież na skutek pisma ławnika p. Knury, do przewodniczącego Wydziału Powiatowego w Świętochłowicach, o którym to piśmie również interpelacja wspomina, było wydane w celu zabezpieczenia autorytetu prawnych zarządzeń władz i jest uzasadnione w przepisach obowiązującego prawa.

W tym stanie rzeczy nie znajduję podstawy do wydania jakichkolwiek zarządzeń w związku z postępowaniem Starosty w Świętochłowicach, przedstawionem w interpelacji.

Przy tej sposobności zaznaczam, że w interesie uporządkowania gospodarki i administracji gminy Łagiewniki, która przez nieumiejętną i rozrzutną gospodarkę poprzedniego zarządu gminnego popadła w krytyczne finansowe położenie, uważam za niezbędne utrzymanie nadal istniejącego zarządu komisarycznego na tak długo, jak długo istnieć będą warunki, które w swoim czasie uzasadniały ustanowienie zarządu komisarycznego. Ustanowienie komisarycznego naczelnika gminy pozostaje w związku z postępowaniem dyscyplinarnym przeciwko zawieszonemu w czynnościach naczelnikowi gminy z wyboru, zakończonem dopiero w I-szej instancji, tudzież w związku z koniecznością uporządkowania finansów gminy, poważnie nadwyrężonych poprzednią gospodarką.

W O J E W O D A:

/-/ Dr. Grażyński.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, oraz Komisji Budżetowo-Skarbowej dotyczące wniosku Wojewody Śląskiego w sprawie wymiaru uposażenia nauczycieli Województwa Śląskiego opłacanych ze Skarbu Śląskiego i nauczycieli Związków Komunalnych w górnośląskiej części Województwa Śląskiego, czynnych w dniu 1. października 1923 r.

Projekt ustawy w sprawie wymiaru uposażenia nauczycieli Województwa Śląskiego ma na celu zalegalizowanie stanu, jaki wytworzył się wskutek niewłaściwego stosowania ustawy uposażeniowej z dnia 9. października 1923 r., w szczególności art. 115 tej ustawy, w odniesieniu do nauczycieli czynnych przed 1. października 1923 r. w górnośląskiej części Województwa Śląskiego. Niewłaściwość ta pochodzi stąd, iż według ustawy pruskiej z dnia 17. grudnia 1920 r., której przepisy obowiązywały w Województwie Śląskiem do 30. września 1923 r., każdy nauczyciel nim otrzymał uposażenie niemieckiej grupy VII, musiał odbyć 7 letnią praktykę nauczycielską i złożyć w tym czasie praktyczny egzamin nauczycielski. Także i kierownikom szkół, przy przechodzeniu z grupy niższej do wyższej i wyznaczaniu szczebla odliczano odpowiednią liczbę lat /do lat 15/ z odbytej służby.

Przy obliczeniu polskiej grupy i szczebla według art. 115 ustawy z dnia 9. października 1923 r. pominięto ten fakt, iż za czasów polskich nie przestrzegano już przepisów ustawy niemieckiej odnośnie do czasu praktyki nauczycielskiej czyli t. zw. dietarjatu i że nie przestrzegano ich również przy nominacjach kierowników lecz wprost wyznaczano nowostępującym do zarobku niemiecką grupę VII, a mianowanym kierownikom niemiecką grupę VIII lub IX, zależnie od stopnia organizacyjnego powierzonej im szkoły. W ten sposób zyskały poważnie najmłodsze siły nauczycielskie /do 2-ich szczebli/ i nowo mianowani kierownicy, zwłaszcza szkół wysoko zorganizowanych /do 5 szczebli/.

Niewłaściwość przegrupowania z niemieckich grup na polskie, okazała się w pełni wówczas, gdy Wydział Skarbowy zaczął wymierzać uposażenie emerytalne po myśli przepisów ustawy emerytalnej t. j. według faktycznie przesłuszonych wzgl. zaliczonych lat pracy.

Przedłożony Sejmowi Śląskiemu projekt niniejszej ustawy jest projektem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, uzgodnionym z Wydziałem Oświecenia Publicznego. Projekt zmierza do zalegalizowania dotychczasowego stanu w ten sposób, że wszystkim nauczycielom czynnym w górnośląskiej części Województwa Śląskiego przed 1. października 1923 r. zatrzymuje się pobierane obecnie pobory i nie posuwa ich się dalej w grupach i szczeblach tak długo, aż przyjdzie przewidziany ustawą uposażeniową czas dalszego ich awansu. Emeryci, którym Wydział Skarbowy obniżył wymiar poborów emerytalnych, otrzymają dodatek wyrównawczy narówni z przechodzącymi od razu na emeryturę. Komisja Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na posiedzeniach w dniach 15, 20. i 25. stycznia br. oraz Komisja Budżetowo-Skarbowa na posiedzeniach w dniach 20. lutego i 16. marca przyjęły projekt ustawy i uchwaliły w nim następujące zmiany:

Art.1. ust.1. brzmi: Przy wymiarze uposażenia nauczycieli Województwa Śląskiego - opłacanych ze Skarbu Śląskiego i nauczycieli Związków Komunalnych czynnych w górnośląskiej części Województwa Śląskiego przed dniem 1. października 1923 r., jako dniem wejścia w życie ustawy śląskiej z dnia 6. lipca 1925 r. w przedmiocie uposażenia funkcjonariuszów Województwa Śląskiego - tudzież funkcjonariuszów Związków Komunalnych /Dz.U.Śl.Nr.11, poz.28/, liczy się lata służby według następujących zasad:

W art.1.I.p.1,2,3 po wyrazach państwową dodano: " i samorządową".

W art.1. I.p.5. dodano ustęp: b/ zawodową pracę nauczycielską w szkołach prywatnych niepolskich na terenie Rzeszy Niemieckiej przed 20.czerwca 1922 r., jeżeli wymiar jej wynosił przynajmniej 14 godzin tygodniowo.

Ustęp pierwszy w p.5. oznaczono literą a/.

W art.1, I ustęp ostatni zamiast:"wymienionych" ma być "wymienionego".

Na końcu art.1. dodano ustęp:

Przerwy w służbie przed dniem 1.października 1923 r. nie stoją na przeszkodzie zaliczeniu lat w myśl ustępu I i II.

W art.5, p.b. po słowach: "w art.32" dodać: "ustawy".

W art. 6. w miejsce dodatku wyrównawczego w punktach zatrzymano posiadaną grupę i szczebel, aby nie obniżać dodatku mieszkaniowego tym nauczycielom, którym wymierzono by niższą grupę od obecnie posiadanej. Wskutek tej poprawki obecnie art.6. brzmi: Jeżeli na mocy art.1. do 5 ustawy niniejszej poszczególnym nauczycielom przypadnie uposażenie niższej grupy lub szczebla od dotychczas pobieranego, wówczas zatrzymują oni prawo do uposażenia posiadanej obecnie grupy i szczebla tak długo, aż osiągną tę grupę i szczebel w drodze normalnego posunięcia w myśl niniejszej ustawy.

Wstawiono nowy artykuł 7 i 8. Art.7. brzmi:Zaliczenie lat nauczycielom szkół powszechnych w myśl art.1 pkt.d/ niniejszej ustawy traci swoją ważność w razie przejście nauczyciela szkoły powszechnej po dniu 1.października 1923 r. na stanowisko nauczyciela szkoły średniej ogólnokształcącej, zawodowej, lub seminarjum nauczycielskiego. Sprawa zaliczenia lat tym nauczycielom będzie dodatkowo uregulowana na podstawie art.107. lub 109 ustawy uposażeniowej z dnia 1.października 1923 r. /Dz.U.I.P.Nr.116,poz. 924/ względnie na podstawie obowiązującej ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli.

Art.8. opiewa: Zaliczenie lat służby dokonane na podstawie niniejszej ustawy nie daje roszczenia do wypłacenia różnicy uposażenia za czas do daty ogłoszenia niniejszej ustawy.

Art.7. projektu zmieniono na artykuł 9. w następującym brzmieniu: Przepisy niniejszej ustawy mają zastosowanie także do nauczycieli w stanie spoczynku, którzy czynni byli na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego przed dniem 1.października 1923 r. do wdów i sierót po takich nauczycielach oraz do byłych nauczycieli, niepozostających w państwowej i samorządowej służbie nauczycielskiej.

Art. 8. i 9. projektu otrzymały numerację jako art.10 i 11.

Stosownie do poprzednich zmian stylistycznych zmieniono także wstęp następująco: W sprawie wymiaru uposażenia nauczycieli Województwa Śląskiego opłacanych ze Skarbu Śląskiego i nauczycieli Związków Komunalnych czynnych przed dniem 1.października 1923 r. w górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

Projekt ustawy uchwalony przez Komisję: Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Budżetowo-Skarbową.

U s t a w a

z dnia 1932 roku

w sprawie wymiaru uposażenia nauczycieli Województwa Śląskiego, opłacanych ze Skarbu Śląskiego i nauczycieli Związków Komunalnych, czynnych przed dniem 1 października 1923 roku w górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

Art.1.

Przy wymiarze uposażenia nauczycieli Województwa Śląskiego, opłacanych ze Skarbu Śląskiego i nauczycieli Związków Komunalnych, czynnych przed dniem 1 października 1923 roku w górnośląskiej części Województwa Śląskiego, jako dniem wejścia w życie ustawy śląskiej z dnia 8 lipca 1925 roku w przedmiocie uposażenia funkcjonarjuszów Województwa Śląskiego tudzież funkcjonarjuszów Związków Komunalnych /Dz.Ust.Śl.Nr.11, poz.28/, liczy się lata służby według następujących zasad:

- a/ nauczycielom, którzy pozostawali poprzednio w państwowej służbie nauczycielskiej na innym obszarze Państwa Polskiego, liczy się lata zaliczone w czasie tej służby na podstawie jednej z ustaw o uposażeniu z dnia 13 lipca 1920 roku /Dz.U.R.P. Nr.65,poz.429, 434 i 435/;
- b/ nauczycielkom robót kobiecych liczy się lata zaliczone na podstawie artykułu 9 śląskiej ustawy z dnia 27 maja 1924 roku w przedmiocie uposażenia nauczycielek robót kobiecych w publicznych szkołach powszechnych /ludowych/ i wydziałowych w Województwie Śląskiem /Dz.U.Śl.Nr.15, poz.61/;
- c/ nauczycielom /dyrektorom, kierownikom/ szkół wydziałowych liczy się lata zaliczone na podstawie § 6 śląskiej ustawy z dnia 8 lipca 1925 roku w przedmiocie uposażenia funkcjonarjuszów Województwa Śląskiego, tudzież funkcjonarjuszów Związków Komunalnych /Dz.U.Śl.Nr.11,poz.28/;
- d/ pozostałym nauczycielom Śląski Urząd Wojewódzki dokona zaliczenia lat według zasad następujących:

I. W całości zalicza się:

- 1/ państwową i samorządową służbę nauczycielską w Państwie Polskiem,
- 2/ państwową i samorządową służbę nauczycielską w byłych państwach zaborczych,
- 3/ służbę wojskową polską z wyjątkiem normalnej powinności wojskowej i służby pełnionej równocześnie z państwową i samorządową służbą nauczycielską, oraz służbę w polskich formacjach wojskowych w czasie wojny światowej w latach 1914 do 1918,
- 4/ pracę w organizacjach, mających na celu przyłączenie ziemi Województwa Śląskiego do Państwa Polskiego, nie wyłączając organizacji wojskowych, nie wcześniej niż od dnia 1 listopada 1918 roku,
- 5/ a/ zawodową pracę nauczycielską w polskich szkołach prywatnych przed dniem 1 listopada 1918 roku, jeżeli tygodniowy wymiar zajęć nauczycielskich wynosił przynajmniej 14 godzin,
b/ zawodową pracę nauczycielską w szkołach prywatnych niepolских na terenie Rzeszy Niemieckiej przed 20 czerwca 1922 roku, jeżeli wymiar jej wynosił przynajmniej 14 godzin tygodniowo.

Praca, wymieniona w punktach 4/ i 5/, nie może być zaliczona, o ile miała miejsce w czasie służby lub pracy zawodowej, wymienionej w punktach 1, 2 i 3, względnie w punktach 1 do 5 ustępu II niniejszego artykułu, która została już zaliczona.

II. Według uznania Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego może być zaliczona do uposażenia w całości lub w części:

- 1/ praca zawodowa nauczyciela w polskim szkolnictwie prywatnym poza pracą podlegającą zaliczeniu w myśl powyższego ustępu I-szego pkt.5,
- 2/ praca zawodowa nauczycielska w szkolnictwie niepolским i w państwach obcych,
- 3/ u nauczycieli religii praca duszpasterska,
- 4/ służba wojskowa w byłych państwach zaborczych,
- 5/ inna praca zawodowa, o ile ta praca dała kwalifikację i uzdolnienie do pełnienia obecnych obowiązków nauczycielskich.

Praca i służba, o której wyżej mowa, nie może być zaliczona, o ile miała miejsce w czasie służby lub pracy zawodowej, które zostały już zaliczone na podstawie postanowień niniejszego artykułu.

Przerwy w służbie przed dniem 1 października 1923 roku nie stoją na przeszkodzie zaliczeniu lat w myśl ustępu I i II.

Art.2.

Na podstawie artykułu 1 punktu d/ zaliczona może być tylko służba i praca zawodowa po ukończeniu 18 roku życia.

Art.3.

Z zaliczonego na podstawie artykułu 1 punktu d/ czasu służby i pracy zawodowej przy oznaczeniu grupy i szerebla uposażenia w dniu 1 października 1923 roku uwzględnia się z czasu służby i pracy zawodowej do dnia 1 lipca 1922 roku najwyżej lat 26 oraz czas nauczycielskiej służby późniejszej.

Art.4:

Tychowawczyom ochronek zaliczony może być tylko czas pracy wymienionej w artykule 1 ustępu d/ I, 1 i 4, inna służba i praca zawodowa nie może być zaliczona.

Art.5.

Po ustaleniu w sposób określony w artykułach poprzednich liczby lat służby, oznacza się grupę i szczebel uposażenia nauczycieli w dniu 1 października 1923 roku zależnie od stanowiska służbowego, oznaczonego w ostatnim dekrete nominacyjnym i posiadanych kwalifikacyj, stosownie do postanowień działu F rozdziałów 2 do 7 ustawy z dnia 9 października 1923 roku o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska, /Dz.U.R.P.Nr.116,poz.924/ oraz ustala się termin posunięcia do następnego szczebla w myśl artykułu 99 przytoczonej ustawy, przyczem co do oznaczenia grupy i szczebla obowiązują następujące wyjątki od powyższych przepisów:

a/ nauczyciele publicznych szkół powszechnych, którzy zdali egzamin rektorski według przepisów obowiązujących w byłej dzielnicy pruskiej lub uzyskali prawa takich nauczycieli, otrzymują uposażenie według artykułu 32, ustawy z dnia 9 października 1923 roku /Dz.U.R.P.Nr.116,poz.924/,

b/ nauczycielom, o których mowa w artykule 32 ustawy z dnia 9 października 1923 roku /Dz.U.R.P.Nr.116,poz.924/, przyznaje się uposażenie tak, jak nauczycielom wymienionym w artykule 31 tej ustawy, z tem ograniczeniem, że nie przechodzą nigdy do grupy V uposażenia, natomiast wyczerpią z biegiem lat szczeble grupy VI,

c/ nauczyciele szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, nie posiadający kwalifikacyj wymienionych w artykule 31 lub 32 ustawy z dnia 9 października 1923 roku /Dz.U.R.P.Nr.116,poz.924/, zatrzymują grupę uposażenia, posia-

daną w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy z tem ograniczeniem, że posuwają się tylko do wyższych szczebli w obrębie tej grupy.

Art.6.

Jeżeli na mocy artykułu 1 do 5 ustawy niniejszej poszczególnym nauczycielom przypadnie uposażenie niższej grupy lub szczebla od dotychczas pobieranego, wówczas zatrzymują oni prawo do uposażenia posiadanej obecnie grupy i szczebla tak długo, aż osiągną tę grupę i szczebel w drodze normalnego posunięcia w myśl niniejszej ustawy.

Art.7.

Zaliczenie lat nauczycielom szkół powszechnych w myśl artykułu 1 punktu d/ niniejszej ustawy traci swoją ważność w razie przejścia nauczyciela szkoły powszechnej po dniu 1 października 1923 roku na stanowisko nauczyciela szkoły średniej ogólnokształcącej, zawodowej, lub seminarjum nauczycielskiego. Sprawa zaliczenia lat tym nauczycielom będzie dodatkowo uregulowana na podstawie artykułu 107 lub 109 ustawy uposażeniowej z dnia 1.X.1923 roku /Dz.U.R.P.Nr.116,poz.924/, względnie na podstawie obowiązującej ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli.

Art.8.

Zaliczenie lat służby, dokonane na podstawie niniejszej ustawy, nie daje roszczenia do wypłacenia różnicy uposażenia za czas do daty ogłoszenia niniejszej ustawy.

Art.9.

Przepisy niniejszej ustawy mają zastosowanie także do nauczycieli w stanie spoczynku, którzy czynni byli na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego przed dniem 1.X.1923 roku, do wdów i sierot po takich nauczycielach oraz do byłych nauczycieli, niepozostających w państwowej i samorządowej służbie nauczycielskiej.

Art.10.

Wykonanie niniejszej ustawy porusza się Wojewodzie Śląskiemu.

Art.11.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

M a r s z a ł e k :

W n i o s e k

nagły Klubu Posłów Socjalistycznych
w sprawie zniesienia opłat szkolnych
w szkolnictwie powszechnym na Śląsku
Cieszyńskim.

Niektóre gminy na Śląsku cieszyńskim nakładają na swych
mieszkańców posyłających swe dzieci do powszechnych szkół ludowych
opłaty szkolne, przyczem opierają się na postanowieniach Śląskiej
ustawy krajowej z czasów zaborczych z 1901 roku.

Ustawę tę należy uważać na przeżyta i nieobowiązującą więcej
wobec wyraźnego przepisu art. 119 Konstytucji Rzeczypospolitej
Polskiej gwarantującej bezpłatność nauki w szkołach państwowych i
samorządowych. W pierwszym rzędzie gwarancja bezpłatności nauki
dotyczy szkół powszechnych objętych obowiązkiem powszechnego nau-
czania.

Nadomiar, opłaty szkolne zaprowadzone przez niektóre gminy,
do których należy m.i. gmina Zebrzydowice, są dosyć dotkliwe, al-
bowiem wymierzone na jedną głowę dziecka uczęszczającego do szkoły
opłatę szkolną w wysokości 8,-- zł. na rok, które nawet od nieza-
możnych rodziców ściągane bywają w drodze egzekucji.

Wobec powyższego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Radę Wojewódzką do przedłożenia Sejmowi ustawy znoszącej
wszelkie opłaty szkolne w szkolnictwie powszechnym.

Katowice, dnia 24 marca 1932r.

Wnioskodawcy:

/-/ Korfanty, Sikora, Prus, Kczak, Kcwoł, Machej, Dr. Glücksmann

/-/ Roguszcza, Grzonka, Brzeskot, Krawczyk.

W n i o s e k

Posłów Macheja i Tow. w sprawie ubezpieczenia w Funduszu Bezrobocia robotników zatrudnionych przy robotach wykonywanych w Zarządzie Wydziału Robót Publicznych Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Wysoki Sejm uchwalić rzeczy !

"Sejm Śląski wzywa Pana Wojewodę do wydania zarządzenia, aby robotnicy zatrudnieni przy robotach wykonywanych w zarządzie Wydziału Robót Publicznych Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego ubezpieczeni byli w Funduszu Bezrobocia.

W razie nieprzyjęcia tych robotników do ubezpieczenia przez Zarząd Funduszu Bezrobocia, Pan Wojewoda wyda zarządzenie, aby utworzony został Fundusz Specjalny przy Wydziale Pracy i Opieki Społecznej, który zapewni robotnikom takie same zaświadczenia, jakie otrzymają bezrobotny z Funduszu Bezrobocia."

Katowice, dnia 24.marca 1932 r.

/-/ Broncel, /-/ Wieczorek, /-/ Machej, /-/ Kowoll, /-/ Dr.Glücksman.

Mr.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Pracy i Opieki Społecznej, dotyczące wniosku Posłów Klubu N.Ch.Z.P. w sprawie budowy i utrzymania wojewódzkich Zakładów Opiekuńczo-Wychowawczych.

Komisja Pracy i Opieki Społecznej rozpatrywała na swem posiedzeniu w dniu 21.III.32r. przekazany jej przez Sejm Śląski wniosek i po zaznajomieniu się z głównymi postanowieniami ustawy niemieckiej z dnia 2 lipca 1900r. o opiece wychowawczej, oraz z treścią Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 stycznia 1928r. o budowie i utrzymaniu wojewódzkich zakładów opiekuńczo-wychowawczych, z małą poprawką wniosek uchwaliła, umieszczając wyraz " o utrzymaniu " na pierwszym miejscu.

Ustawa niemiecka z dnia 2 lipca 1900r. o opiece wychowawczej, która dotychczas na Górnos Śląskiej części Województwa Śląskiego obowiązuje, jest przestarzałą, gdyż niektóre instancje wykonawcze, o których ustawa cytowana wspomina, z powodu pewnych zmian, jakie zaszły po wojnie w administracji komunalnej, nie wchodzą przy wykonywaniu przepisów ustawy w rachubę, lub wogóle przestały istnieć.

Również i Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928r. o budowie i utrzymaniu zakładów opiekuńczo-wychowawczych, nie może zastąpić w całej rozciągłości głównych postanowień ustawy z dnia 2 lipca 1900r., gdyż ogranicza prawo przebywania wychowanków w zakładach do lat 17, zamiast do uzyskania pełnoletności.

Art. 1. Rozporządzenia z dnia 16 stycznia 1928r., który przewiduje możliwość wyłączenia obiektów z dóbr państwowych na cele budowy zakładów opiekuńczo-wychowawczych, nie może znaleźć w Województwie Śląskiem zastosowania, natomiast jest możliwe, że w razie potrzeby może Śląski Urząd Wojewódzki uzyskać odpowiedni obiekt w drodze porozumienia z odnośnem Ministerstwem.

Ze względu na ważność wydania własnej ustawy, dostosowanej do tutejszych potrzeb, Komisja Pracy i Opieki Społecznej uchwaliła wniosek w następującym brzmieniu:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Śląski Urząd Wojewódzki do przedłożenia Sejmowi projektu ustawy o utrzymaniu i budowie zakładów opiekuńczo-wychowawczych, którego zasadnicza treść pokrywałaby się z treścią Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 stycznia 1928r. /Dz.U.R.P.Nr.8,poz.56 ex 1928r./ przy uwzględnieniu tych zmian, któreby się wyłaniały z odrębnych stosunków panujących w Województwie Śląskiem.

Referent:

/-/ R. K o r n k e .

S p r a w o z d a n i e

Komisji Prawniczej Sejmu Śląskiego w przedmiocie
wyrażenia zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie
na obszarze Województwa Śląskiego ustawy i rozporzą-
dzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu nie-
uczciwej konkurencji.

Sprawozdawca: poseł K e m p k a Paweł.

Wysoki Sejmie!

Komisja Prawnicza Sejmu Śląskiego na szeregu posiedzeń roz-
patrywała projekt ustawy o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście
w życie na obszarze Województwa Śląskiego ustawy z dnia 2 sierpnia
1926r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji /Dz.Ust. Rz.P.nr.96,poz.
559/ i rozp. Prez.Rz. P. z dnia 17 września 1927r. w sprawie zmiany
ustawy z dnia 2 sierpnia 1926r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji
/Dz.Ust.Rz.P.nr.84 poz. 749/.

Powszechna ustawa polska o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji
wprowadzoną została pod datą 2 sierpnia 1926r. /Dz.Ust.Rz.P.nr.96,poz.
559/.Ustawa ta uchyła w zupełności w art.19 ustawę niemiecką o zwal-
czaniu nieuczciwej konkurencji z dnia 7 czerwca 1909r.,która obowią-
zywała w byłym dzielnicy pruskiej. W byłych dzielnicach austriackiej
i rosyjskiej i b. Królestwie Polskiem nie było ogólnych ustaw podobnych
do niemieckiej z 1909r.,natomiast istniały różne specjalne przepisy
lub ustawy specjalne, jak np. ustawa austriacka o wyprzedażach.

W uzupełnieniu wzgl. wykonaniu ustawy o zwalczaniu nieuczciwej
konkurencji wydany został cały szereg rozporządzeń Rady Ministrów, a
przedewszystkiem rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 marca 1928r.
/Dz.Ust.Rz.P. nr. 41, poz. 395, o wyprzedażach dokonywanych w obrocie
handlowym.

Komisja Prawnicza rozpatrywała w pierwszym rzędzie dwie kwestje: po pierwsze, czy ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z dnia 2 sierpnia 1926r. nie obowiązuje już we Województwie Śląskiem albowiem ustawa ta nie zawiera wzmianki o tem, że na obszarze Województwa Śląskiego wejdzie w życie z dniem wyrażenia zgody Sejmu Śląskiego na tą ustawę, a po drugie, czy wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie ustawy na obszarze Województwa Śląskiego obejmuje także rozporządzenia wykonawcze.

Komisja Prawnicza na te dwa pytania odpowiedziała potakująco, stanęła więc na stanowisku, że ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, mimo że nie zawiera zastrzeżenia zgody Sejmu Śląskiego, we Województwie Śląskiem nie obowiązuje i jej moc obowiązującą we Województwie Śląskiem może po myśli art. 8a statutu organicznego Województwa Śląskiego uzyskać tylko za zgodą Sejmu Śląskiego, oraz że przez wyrażenie tej zgody przez Sejm Śląski na ustawę samą nabywają równocześnie moc obowiązującą wszystkie rozporządzenia wykonawcze wydane do tej ustawy.

Komisja Prawnicza rozpatrywała też memorjał Izby Handlowej w Katowicach dnia 9 stycznia 1931r., w którym Izba Handlowa po dłuższym wyborze oświadcza, iż uznaje w zasadzie konieczność i korzyści unifikacji ustawodawstwa gospodarczego w obrębie Państwa nawet za cenę pewnych ustępstw i pewnego pogorszenia istniejącego stanu. Izba Handlowa, licząc się jednak z możliwością zbyt daleko idącego naruszenia interesów gospodarczych tutejszego okręgu, wyraża zdanie:

- 1/ że ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta z dnia 17. września 1927r. winna być rozciągnięta na Województwo Śląskie,
- 2/ że jednak Sejm winien uchwalić równocześnie rezolucję, uznającą konieczność znowelizowania tej ustawy w tym kierunku, by w odpowiednich wypadkach, w których brak kryterjum szkody, miały prawo występować ze skargą tak cywilną jak karną związki gospodarcze mające za zadanie strzeżenie interesów dot. gałęzi handlu,

- 3/ że w końcu zgoda na wprowadzenie w życie ustawy o nieuczciwej konkurencji nie obejmuje rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 marca 1928r. i sprawy wyprzedaży jako dotycząca interesów i zwyczajów lokalnych, musi być uregulowana przepisami regionalnymi, że więc w miejsce tego rozporządzenia winno być dla Górnego Śląska wydane rozporządzenie specjalne, regulujące sprawę wyprzedaży i zgodnie z przepisami §§ 6-10 ustawy niemieckiej i projektu rozporządzenia przedłożonego przez Izbę Handlową Śląskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu pismem z dnia 4. kwietnia 1930r. L. 2039/30.

Odpis tego pisma z dnia 4 kwietnia 1930r. oraz projekt rozporządzenia Izba Handlowa do swojego memorjału z dnia 10 stycznia 1931r. dołączyła.

Komisja Prawnicza uchwaliła:

- a/ polecić Wysokiemu Sejmowi przyjęcie projektu ustawy wyrażającej zgodę Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego ustawy z dnia 2 sierpnia 1926r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 września 1927r. w sprawie zmiany tej ustawy zgodnie z brzmieniem druku nr. 26/III.,
- b/ zaproponować Sejmowi uchwalenie następującej rezolucji:

"Sejm Śląski zwraca się do Pana Wojewody Śląskiego, ażeby poczynił w Radzie Ministrów starania w kierunku wydania dla Województwa Śląskiego w miejsce rozporządzenia wykonawczego z dnia 14 marca 1928r. /Dz.Ust.nr. 41, poz. 395/ rozporządzenia wykonawczego o wyprzedażach, odpowiadającego życzeniom Izby Handlowej w Katowicach i jej projektowi z dnia 4 kwietnia 1930r.

Drugiej rezolucji, której domagała się Izba Handlowa a mianowicie uznającej konieczność znówelizowania ustawy w tym kierunku, by w odpowiednich wypadkach w których brak kryterjum szkody, miały prawo występować ze skargą tak cywilną jak karną związki gospodarcze, mające zadanie strzeżenia interesów dot. gałęzi handlu, Komisja nie uchwaliła.

W imieniu Komisji Prawniczej stawiam wniosek o uchwalenie projektu ustawy oraz o uchwalenie rezolucji w brzmieniu przez Komisję proponowanem.

Sprawozdawca:

/-/ Paweł K e m p k a.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Prawniczej w sprawie projektu ustawy o budowie
i utrzymaniu dróg publicznych w Województwie Śląskiem.
Sprawozdawca: poseł Dr. Adam K o c u r .

Wysoka Izba

Ustawodawstwo drogowe, dotąd obowiązujące w Województwie Śląskiem w zakresie administracji drogowej, pochodzi, tak w górnośląskiej jak też w cieszyńskiej części, z czasów zaborczych i zawiera przestarzałe i niejednolite przepisy. Również rozwój stosunków ekonomiczno-komunikacyjnych ostatnich lat wymaga, by istniejące drogi publiczne zostały zaszeregowane do właściwych kategorii, odpowiednio do ich znaczenia.

Przedłożony projekt rządowy, wzorowany na ogólnopolskiej ustawie drogowej z roku 1920 został w pierwszym czytaniu przekazany Komisji Prawniczej. Dyskusje przeprowadzone nad tym projektem wykazały konieczność uporządkowania przepisów dot. budowy i utrzymanie dróg publicznych. Projekt, zawierający 42 artykuły i wykaz dróg wojewódzkich został z małymi zmianami, wzgl. poprawkami, które wynikają z załączonego do tego sprawozdania projektu - przez Komisję Prawniczą przyjęte.

W imieniu Komisji Prawniczej wnoszę:

Wysoki Sejm uchwalić raczy
ustawę o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Województwie Śląskiem w brzmieniu ustalonym przez Komisję Prawniczą.

Sprawozdawca:

Przewodniczący:

/-/ Dr. Adam Kocur.

/-/ Dr. Dąbrowski.

U S T A W A

z dniakwietnia 1932r.

o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Woje-
wództwie Śląskiem.

R o z d z i a ł I.

O drogach publicznych w ogólności.

Art. 1.

Drogami publicznymi są takie drogi, które z przeznaczenia
swojego służą powszechnemu użytkowi komunikacyjnemu.

Art. 2.

/1/ Drogi publiczne dzielą się, zależnie od znaczenia ekono-
miczno-komunikacyjnego, na następujące kategorie:

- a/ drogi państwowe, mające znaczenie ogólnopaństwowe i uznane
za takie przez ustawę państwową, istniejące drogi wojewódz-
kie; powiatowe i gminne mogą zostać uznane za państwowe tyl-
ko za zgodą Sejmu Śląskiego,
- b/ drogi wojewódzkie, mające znaczenie ekonomiczno-komunikacyjne
dla województw i uznane za takie przez Sejm Śląski,
- c/ drogi powiatowe, mające znaczenie ekonomiczno-komunikacyjne
dla powiatów i uznane za takie przez organ uchwalający po-
wiatowego związku komunalnego,
- d/ drogi gminne, ulice i place, mające znaczenie komunikacyjne
dla gminy i uznane za takie uchwałą organu uchwalającego
gminy.

/2/ Uchwały powiatowych związków komunalnych i gmin o uznaniu
drogi za powiatową, względnie gminną podlegają zatwierdzeniu władz
nadzorczych.

/3/ Dojazdy, które łączą stacje kolei lub przystanie z drogami
wymienionymi w ustępie 1, winny być zaliczone do jednej z powyż-
szych kategorii dróg w sposób wyżej wskazany.

Art. 3.

Jeżeli powiatowy związek komunalny lub gmina nie poweźmie uchwały o uznaniu drogi niezbędnej dla komunikacji publicznej za drogę powiatową albo gminną lub odmówi takiego uznania, wówczas ze względu na interes publiczny może władza nadzorcza orzec o uznaniu danej drogi za powiatową lub gminną.

Art. 4.

/1/ Przeniesienie drogi lub jej odcinków z jednej kategorii dróg do drugiej oraz całkowite zaniechanie drogi, wyjąwszy przypadek częściowego zaniechania, w celu ulepszenia trasy drogi, może nastąpić w sposób określony w art. 2.

/2/ Do przeniesienia drogi lub jej odcinków z jednej kategorii dróg do drugiej ma również odpowiednie zastosowanie przepis, zawarty w art. 3.

Art. 5.

Grunt, pozostały po zaniechanej drodze, a niepotrzebny dla celów drogowych, mają prawo nabyć właściciele gruntów przyległych po cenie szacunkowej, jeżeliby sprzedaż nie doszła do skutku w ciągu roku od dnia zawiadomienia interesowanych o możliwości korzystania ze wspomnianego prawa, sprzedaż winna nastąpić w drodze przetargu publicznego.

Art. 6.

/1/ Przy budowie, przebudowie i utrzymaniu mostów, przepustów i innych urządzeń wodnych, zarząd drogi powinien się stosować do przepisów prawa wodnego.

/2/ Jeżeli droga publiczna prowadzi groblą ochronną, zarząd drogi obowiązany jest utrzymywać groblę w przepisanej wysokości.

Art. 7.

/1/ Wszelkie urządzenia i budowle z drogą trwale połączone lub przeznaczone do trwałego używania, ochrony, bezpieczeństwa lub administracji drogi, jako to: mosty, kładki i przewozy, tamy, przepusty, rowy, place składowe dla materiałów kamiennych, urządzenia

odwadniające, zadrzewienia i znaki ostrzegawcze, domki dróżników, uważane są za przynależność tej drogi, na której lub przy której się znajdują.

/2/ Ze względu na szczególną ważność lub kosztowność budowy albo utrzymania, można pewne urządzenia, wymienione w ust. 1, uznać w sposób wskazany w art. 2 i 3 za urządzenia drogi wyższej kategorii od kategorii tej drogi, na której się znajdują.

Art. 8.

/1/ Obowiązany do budowy i utrzymania dróg publicznych /art. 10 - 11/ służy prawo nabycia w drodze wywłaszczenia względnie czasowego zajęcia za odszkodowaniem gruntów i materiałów potrzebnych do budowy i utrzymania drogi, jeżeli nie mogą ich uzyskać w drodze dobrowolnej umowy.

/2/ Wywłaszczenie względnie czasowe zajęcie gruntów i materiałów potrzebnych do budowy i utrzymania drogi odbywa się według obowiązujących przepisów o przymusowym wywłaszczeniu gruntów na cele użyteczności publicznej.

Art. 9.

/1/ Przeprowadzenie koniecznych pomiarów dla budowy dróg i mostów na gruntach nie należących do obowiązanych do budowy i utrzymania odnośnej drogi dokonane być może w braku zgody osób interesowanych, na podstawie zezwolenia powiatowej władzy administracji ogólnej, a w powiatach miejskich, Wojewody Śląskiego za wynagrodzeniem rzeczywistych szkód i strat, wyrządzonych przez dokonywanie pomiarów.

/2/ Jeżeli co do wysokości odszkodowania nie nastąpi porozumienie, poszkodowani mogą dochodzić szkód i strat na zwykłej drodze prawa.

R o z d z i a ł II.

O administracji drogowej.

Art. 10.

/1/ Zarząd dróg państwowych sprawuje Wojewoda Śląski.

Załącznik do druku Nr. 204/III.
dotyczy druku Nr. 72/III.

/2/ Zarząd dróg wojewódzkich i powiatowych należy do Wojewody Śląskiego oraz w granicach przepisów niniejszej ustawy do Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

/3/ Zarząd dróg gminnych sprawują gminy.

Art. 11.

/1/ Wojewoda Śląski może przekazywać za zgodą Ministra Robót Publicznych zarząd dróg państwowych, leżących na obszarze odnośnych powiatów powiatowym związkom komunalnym. Może on również za zgodą Śląskiej Rady Wojewódzkiej przekazywać rzeczonym związkom zarząd dróg wojewódzkich i powiatowych.

/2/ Wojewoda Śląski, a w wypadku przekazania wydziałowi powiatowemu w myśl ustępu poprzedniego dróg państwowych, wojewódzkich i powiatowych - wydział powiatowy może za zgodą Wojewody przekazywać gminom zarząd odcinków dróg państwowych, wojewódzkich i powiatowych, leżących na obszarze odnośnej gminy.

Art. 12.

/1/ Wojewoda Śląski za zgodą Śląskiej Rady Wojewódzkiej może przejąć zpowrotem od powiatowych związków komunalnych zarząd dróg wojewódzkich i powiatowych, jeżeli powiatowy związek komunalny nie spełnia obowiązków, wynikających z niniejszej ustawy i przepisów na jej podstawie wydanych lub prowadzi gospodarkę drogową nieudolnie lub rozrzutnie. Takie same prawo służy wydziałowi powiatowemu za zgodą Wojewody Śląskiego odnośnie do dróg przekazanych gminom w myśl art. 11 pkt. 2.

/2/ Wydział Powiatowy może w przypadkach, określonych w poprzednim ustępie, albo na podstawie umowy z gminą przejąć w swój zarząd drogi gminne.

Art. 13.

Upoważnia się Śląską Radę Wojewódzką do wydawania przepisów normujących sposób budowy i utrzymania dróg pod względem technicznym odnośnie do dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych i przepisów,

dotyczących organizacji zarządów drogowych oraz kwalifikacji technicznego personelu drogowego rzeczonych dróg niesprzecznych z przepisami wydanymi przez Ministra Robót Publicznych.

Rozdział III.

O kosztach budowy i utrzymania dróg publicznych.

/1/ Koszty budowy i utrzymania dróg państwowych i wojewódzkich pokrywa Skarb Śląski.

/2/ Koszty budowy i utrzymania dróg powiatowych ponoszą powiatowe związki komunalne.

/3/ Koszty budowy i utrzymania dróg gminnych ponoszą gminy. Nienaruszone pozostają specjalne przepisy, określające obowiązki ponoszenia kosztów urządzenia ulic i placów w miastach i miejscowościach wiejskich.

Art. 15.

/1/ Na pokrycie wydatków na budowę i utrzymanie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych mogą być pobierane specjalne opłaty drogowe, dopłaty albo inne świadczenia pieniężne, o których mowa w art. 19-22, jeżeli dotyczące wydatki nie znajdują pokrycia w dochodach odnośnych związków komunalnych.

/2/ Na drogi gminne w gminach wiejskich mogą być pobierane świadczenia w naturze w myśl art. 23 - 25.

/3/ Świadczenia, wymienione w art. 21, mogą być również pobierane na drogi państwowe.

Art. 16.

Jeżeli w uprawnieniach o budowie linii kolejowych czego innego nie postanowiono, obowiązany jest odnośny zarząd kolejowy przyczyniać się w 1/3 części do pokrycia kosztów budowy i utrzymania dróg dojazdowych, najwyżej jednak na przestrzeni 2 km. drogi.

Art. 17.

Obowiązki w zakresie ponoszenia kosztów i utrzymania dróg i mostów, wynikające ze szczególnych tytułów prawnych, pozostają nienaruszone nawet w razie zmiany kategorii drogi, stosownie do postanowień artykułów 2 do 4 niniejszej ustawy.

Art. 18.

Z przekazaniem lub przejęciem zarządu dróg lub ich odcinków w wypadkach wskazanych w rozdziale II, łączy się obowiązek przekazania odnośnych funduszków, przeznaczonych na budowę i utrzymanie odnośnych dróg.

R c z d z i a ł IV.

O specjalnych opłatach drogowych, dopłatach i innych świadczeniach pieniężnych.

Art. 19.

/1/ Opłaty drogowe mogą obciążać:

- a/ grunta, podlegające państwowemu podatkowi gruntowemu,
- b/ przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, wykupujące świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne;
- c/ nieruchomości w miastach i budynki w gminach wiejskich, podlegające państwowemu podatkowi od nieruchomości, a do czasu wprowadzenia tego podatku, samoistnemu komunalnemu podatkowi od budynków.

/2/ Ogólną sumę opłat, przypadającą na każdy rok administracyjny, oraz wysokość kwot, przypadających na wymienione w ust.1 źródła podatkowe, ustalają na potrzeby dróg wojewódzkich Sejm Śląski, zaś na potrzeby dróg powiatowych i gminnych właściwe związki komunalne /powiatowe i gminne/. Uchwały powiatowych i gminnych związków komunalnych podlegają zatwierdzeniu władzy nadzorczej.

/3/ Statut wzorowy o poborze opłat drogowych przez powiatowe i gminne związki komunalne uchwali Śląska Rada Wojewódzka.

Art. 20.

Co do środków prawnych przeciw wymiarowi opłat drogowych, władz powołanych do ich rozpatrywania i co do przymusowego ściągania rzeczonych opłat, mają odpowiednie zastosowanie przepisy, odnoszące się do samoistnych danin komunalnych.

Załącznik do druku Nr. 204/III
dotyczy druku nr. 72/III.

Art. 21.

/1/ Osoby fizyczne i prawne, które odnoszą z budowy i utrzymania dróg publicznych szczególne korzyści lub które nadmiernie zużywają drogi, mogą być pociągane do udziału w kosztach budowy i utrzymaniu ych dróg.

/2/ Do oceny szczególnych korzyści miarodajne są zależnie od stosunków lokalnych okoliczności, uzasadniające powiększenie wartości gospodarczych gruntów, budynków, przedsiębiorstw przemysłowych z powodu budowy i utrzymania drogi, a do oceny nadmiernego zużycia drogi różnice kosztów utrzymania drogi ponad przeciętne zwyczajne koszty utrzymania.

/3/ Jeżeli nie nastąpi ugoda co do wysokości udziału, oznacza wysokość udziału na wniosek odnośnego zarządu drogowego, Śląska Rada Wojewódzka, o ile chodzi o drogi państwowe, wojewódzkie i powiatowe, a Wydział Powiatowy, o ile chodzi o drogi gminne.

/4/ Od decyzji Śląskiej Rady Wojewódzkiej, ustalającej wysokość udziału, służy osobom interesowanym w ciągu 14 dni skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, a od decyzji Wydziału Powiatowego w takim samym terminie, prawo żądania przekazania sprawy do postępowania administracyjno-spornego przed tym samym wydziałem powiatowym.

Art. 22.

/1/ Opłaty mytnicze mogą być pobierane tylko wyjątkowo na podstawie upoważnienia Śląskiej Rady Wojewódzkiej. W upoważnieniu Śląska Rada Wojewódzka powinna oznaczyć wysokość opłat i okres czasu, przez który opłaty mogą być pobierane, oraz sposób ich pobierania.

/2/ Upoważnienie na pobieranie opłat mytniczych może być dane tylko na przeciąg najwyżej 10 lat.

/3/ Postanowienie to nie narusza prawa poboru opłat mytniczych, opartych na szczególnych tytułach prawnych /prywatne opłaty mytnicze/.

R o z d z i a ł V.

O świadczeniach w naturze.

Art. 23

/1/ Na cele budowy i utrzymania dróg gminnych w gminach wiejskich mogą organa uchwalające gminne, oprócz opłat w gotówce, pobieranych

na podstawie art. 19 i 21, uchwalać obowiązkowe świadczenia drogowe w naturze.

/2/ Świadczenia w naturze mogą polegać:

a/ na odrobieniu pewnej liczby dni roboczych lub na wykonaniu pewnej ilości pracy;

b/ na dostarczeniu środków przewozowych wraz z obsługą dla przewozu materiałów, potrzebnych do budowy i utrzymania dróg na czas określony lub do wykonania pewnego zadania.

/3/ Do dostarczenia środków przewozowych można pociągnąć tylko posiadaczy środków przewozowych.

Art. 24.

/1/ Do świadczeń drogowych w naturze mogą być pociągane osoby fizyczne i prawne, opłacające:

a/ państwowe podatki, wymienione w art. 19 lub

b/ państwowy podatek dochodowy w stosunku do ich wysokości.

/2/ Od obowiązku dostarczenia środków przewozowych zwolnione są następujące instytucje i osoby:

a/ urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe i komunalne,

b/ instytucje użyteczności publicznej, służące celem społecznym, kulturalnym i gospodarczym,

c/ z zastrzeżeniem wzajemności - osoby, którym służy prawo eks terytorjalności oraz szefowie zawodowych przedstawicielstw konsularnych państw obcych, będących obywatelami państwa wysyłającego, co do pojazdów przeznaczonych do użytku urzędowego i osobistego.

/3/ Nadto od obowiązku dostarczenia środków przewozowych wolni są ich posiadacze, o ile chodzi o następujące środki przewozowe:

a/ do których utrzymania funkcjonariusze państwowi są obowiązani,

b/ służące do przewożenia poczty,

Załącznik do druku Nr.204/III.
dotyczy druku nr.72/III.

- c/ licencjonowane ogiery i klacze utrzymywane tylko w celach hodowlanych, klacze ze źrebiętami ssąciami w okresie 2 miesięcy,
- d/ konie stale pracujące w kopalniach pod powierzchnią ziemi.

Art. 25.

Obowiązany do świadczeń drogowych w naturze służy prawo zwolnienia się od nich przez zapłatę ich wartości w wysokości ustanowionej uchwałą organu uchwalającego gminy, podlegającą zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

Art. 26.

/1/ W razie zagrożenia, lub przerwania komunikacji na drogach publicznych, spowodowanego wypadkami żywiołowymi, jak zasy śnieżne, powodzie, usuwiska, może być zarządzane przymusowo dostarczenie robocizny i środków przewozowych wraz z usługą.

/2/ Od powyższego obowiązku są zwolnione instytucje i osoby, wymienione w art. 24.

/3/ Obowiązek ten wykonywa się wyłącznie w naturze osobiście lub przez zastępcę.

/4/ Zarządzenie o pociąganiu do świadczeń wydaje na wniosek zainteresowanego zarządu drogowego powiatowa władza administracji ogólnej. W nagłych wypadkach do wydania zarządzeń uprawniony jest naczelnik gminy.

Art. 27.

/1/ Za wykonanie świadczeń /art. 26/ należy się stosowne wynagrodzenie, którego wysokość ustali wydział powiatowy, a w miastach wydzielonych z powiatów magistrat.

/2/ Za wykonanie świadczeń na drogach gminnych wynagrodzenie nie przysługuje.

Art. 28.

Bliższe przepisy co do pociągania do świadczeń wymienionych w artykułach 23 - 27 niniejszej ustawy wyda Śląska Rada Wojewódzka.

R o z d z i a ł VI.

O spółkach drogowych.

Art. 29.

/1/ W celu budowy i utrzymaniu dróg mogą być tworzone spółki drogowe.

/2/ Spółki drogowe są osobami prawnymi. Osobowość prawną uzyskuje spółka z chwilą zatwierdzenia statutu spółki.

/3/ Członkami spółki drogowej mogą być osoby fizyczne i prawne.

/4/ Śląski Urząd Wojewódzki prowadzi rejestr spółek drogowych.

Art. 30.

Na żądanie osób interesowanych, które się zobowiązują do ponoszenia przynajmniej 2/3 części całkowitych kosztów budowy, można zobowiązać do udziału w spółce osoby fizyczne i prawne, które z budowy i utrzymania drogi odnoszą korzyści.

Art. 31.

Spółka drogowa powinna posiadać statut.

Statut powinien zawierać:

- a/ oznaczenie nazwy spółki,
- b/ wymienienie członków spółki,
- c/ wyszczególnienie zadań, dla których spółka została zawiązana.
- d/ oznaczenie udziałów, w jakich członkowie spółki mają przyczyniać się do wykonania zadań spółki, tudzież postanowienie o zakresie odpowiedzialności członków spółki,
- e/ postanowienie o organach sprawujących zarząd spółki,
- f/ postanowienie o zarządzie majątkiem, funduszami i urządzeniami spółki,
- g/ postanowienie na wypadek rozwiązania spółki, a w szczególności co do przekazania majątku i funduszy spółki.

Załącznik do druku Nr. 204/III.
dotyczy druku nr. 72/III.

Art. 32.

1/ Zatwierdzenie statutu spółki i jego zmian, decyzja o przymusowym udziale w spółce oraz nadzór nad działalnością spółki należy do wydziałów powiatowych. Jeżeli członkiem spółki jest gmina miejska lub powiatowy związek komunalny, właściwą do powyższych czynności jest Śląska Rada Wojewódzka.

2/ Jeżeli istnienie spółki nie leży w interesie publicznym albo jeżeli spółce nie zapewniono odpowiednich środków, można odmówić zatwierdzenia spółki.

3/ W sprawach, dotyczących przymusowego udziału w spółce, służy w ciągu 14 dni od uchwały wydziału powiatowego prawo żądania przekazania sprawy do postępowania sporno-administracyjnego przed tym samym wydziałem powiatowym, a od uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Poza tym od decyzji wydziału powiatowego w sprawach spółki przysługuje odwołanie do Wojewody Śląskiego w trybie ogólnych przepisów o postępowaniu administracyjnym.

R o z d z i a ł VII.

O władzach nadzorczych.

Art. 33.

/1/ Nadzór nad stanem wszystkich dróg publicznych wykonywa Wojewoda Śląski.

/2/ Nienaruszone zostają przepisy, określające uprawnienia i obowiązki, jakie służą władzom nadzorczym w stosunku do związków komunalnych oraz przepisy o środkach prawnych przeciw zarządzeniom tych władz.

/3/ Nienaruszone zostają również przepisy zawarte w XI. tytule ustawy o właściwości władz administracyjnych i administracyjno-sądowych z dnia 1 sierpnia 1883 roku /Zb.U.pr.str.237/.

R o z d z i a ł VIII.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 34.

/1/ Do czasu odmiennego uregulowania dotychczasowe drogi państwowe na obszarze cieszyńskiej części Województwa Śląskiego zatrzymują charakter dróg państwowych.

/2/ Jako drogi wojewódzkie uznaje się drogi, wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do niniejszej ustawy.

/3/ Pierwsze zaliczenie istniejących dróg publicznych do kategorii dróg powiatowych i gminnych nastąpi najdalej w ciągu 6 miesięcy po dniu ogłoszenia niniejszej ustawy w drodze rozporządzenia Śląskiej Rady Wojewódzkiej, po wysłuchaniu opinii zainteresowanych związków komunalnych.

Art. 35.

W związku z ustaleniem wykazu dróg wojewódzkich, załączonego do niniejszej ustawy, znosi się renty drogowe, tj. obowiązek wypłacania powiatowym związkom komunalnym dotacji pieniężnych z tytułu umów, dotyczących administracji odnośnych dróg publicznych, przekazanych im w zarząd, o ile umowy te zawarte zostały przed wejściem w życie niniejszej ustawy.

Art. 36.

1/ Wojewoda Śląski może w zależności od znaczenia ekonomiczno-komunikacyjnego uznać drogi prywatne o charakterze publicznym, do których utrzymania są obowiązane osoby prywatne z mocy szczególnych tytułów prawnych, pod względem zastosowania przepisów technicznych o budowie i utrzymaniu dróg, za drogi państwowe lub wojewódzkie albo na wniosek interesowanych związków komunalnych za drogi powiatowe lub gminne. W tym wypadku nadwyżkę kosztów przebudowy i utrzymania drogi ponosi Skarb Śląski, powiat lub gmina w zależności od tego, do której kategorii dróg odnośna droga pod względem zastosowania przepisów technicznych została zaliczona.

Załącznik do druku Nr. 204/III.
dotyczy druku nr. 72/III.

2/ Wspomniane powyżej w ust. 1 drogi, mogą być objęte w zarząd Państwa, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, lub związków komunalnych /art. 10/ na skutek umowy z osobami interesowanymi, a w razie niedojścia umowy do skutku na mocy zarządzenia Ministra Robót Publicznych, jeżeli chodzi o objęcie rzeczonych dróg w zarząd dróg państwowych, a Śląskiej Rady Wojewódzkiej, jeżeli chodzi o objęcie tych dróg w zarząd związków samorządowych. W przypadkach wymienionych w niniejszym artykule pozostaje niezmienniony rozmiar obowiązków, o których mowa w art. 17.

Art. 37.

Na obszarze cieszyńskiej części Województwa Śląskiego prawa i obowiązki wydziałów powiatowych, określone w niniejszej ustawie, przechodzą na wydziały dróg powiatowych. Od uchwał wydziału dróg powiatowych służy interesowanym zażalenie do Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

Art. 38.

Ilekroć w ustawie niniejszej jest mowa o skardze w administracyjnym postępowaniu spornem przed wydziałami powiatowymi /wydziałami miejskimi/, względnie przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym, to w tych wypadkach na obszarze cieszyńskiej części Województwa Śląskiego ten środek prawny nie wchodzi w zastosowanie; natomiast w tym wypadku służy osobom interesowanym prawo odwołania się od decyzji Wydziału dróg powiatowych do Śląskiej Rady Wojewódzkiej w trybie ogólnych przepisów o postępowaniu administracyjnym.

Art. 39.

Budowę i utrzymanie dróg publicznych wszelkich kategorii pod względem technicznym oraz gospodarkę na drogach państwowych pod względem administracyjnym i technicznym normują rozporządzenia Ministra Robót Publicznych.

Art. 40.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 30 po dniu jej ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów, odnoszących się do budowy i utrzymania

dróg państwowych, które wchodzi w życie z chwilą wydania ustawy państwowej o uznaniu niektórych dróg za drogi państwowe.

Arl. 41.

Z chwilą wejścia w życie przepisów niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy prawne w przedmiotach nią uregulowanych.

W szczególności tracą moc obowiązującą przepisy:

1/ ogólnego prawa krajowego, a mianowicie Cz.II.Tytuł IV. § 1 i §§ 13 - 24,

2/ regulaminu z dnia 11 stycznia 1767,

3/ ustawy z 30 kwietnia 1873r. /Zb. u.pr.str.187/ dotyczącej dotacyj dla związków prowincjonalnych i powiatowych,

4/ ustawy z 8 lipca 1875r. dotyczącej wykonania §§ 5 i 6 ustawy dotacyjnej z 30 kwietnia 1873r. /Zb.u.pr.str.497/,

5/ ustawy z 2 czerwca 1902r. dotyczącej przekazania dalszych dotacyj związkom prowincjonalnym /Zb.u.pr.str.167/ wraz z regulaminem z 16 kwietnia 1903r. o rozdziale rent dotacyjnych /Dz.Urz.rej. opolskiej str.156/,

6/ regulaminu z dnia 6 grudnia 1876r. o zarządzie szos i dróg w prowincji śląskiej /Dz.Urz.rej.opolskiej str.158/ w brzmieniu dodatków z dnia 7 i 8 grudnia 1883r. i dodatku z dnia 18 marca 1903r. /Dz.Urz.rej.opolskiej str.129/,

7/ regulaminu z dnia 12 stycznia 1878r. o przyznaniu zasiłków na budowę dróg /Dz.Urz.rej.opolskiej str.84/ ze zmianami z dnia 27. października 1887r. /Dz.Urz.rej.opolskiej str.323/,

8/ ustawy z dnia 18 sierpnia 1902r., dotyczącej świadczeń na rzecz budowy dróg /Zb.Ust.pr.str.315/, wraz z przepisami wymienionymi w § 9 tej ustawy.

Pozatem niżej wymienione przepisy pozostają w mocy tylko w odniesieniu do dróg prywatnych:

1/ rozporządzenie dotyczące opłat komunikacyjnych z dnia 16. czerwca 1838r./Zb.Ust.pr.str.354/,

Załącznik do druku nr.204/III.
dotyczy druku nr.72/III.

2/ zarządzenie gabinetowe, dotyczące taryfy poboru myta na szosach państwowych i sprawowania policji na tych szosach z dnia 29 lutego 1840r. /Zb.u.pr.str.94/ - z wyjątkiem przepisów policyjnych, zawartych w cz. II. cyfr. 7 - 23,

3/ ustawa z dnia 11 czerwca 1874r., dotycząca wstrzymania poboru myta na drogach państwowych /Zb.u.pr.str.184/,

4/ najwyższe postanowienie z dnia 6 czerwca 1904r./Zb.u.pr.str. 139/, dotyczące uzupełnienia taryfy myta z 28 lutego 1840r. od pojazdów mechanicznych,

5/ ustawa z dnia 13 lipca 1898r. dla Księstwa Cieszyńskiego dotycząca budowy i utrzymania publicznych niepaństwowych dróg /Dz.Ust. i rozp. kraj.nr.33/, a mianowicie §§ 1 do 24,31,32 punkty b,c i d,33-37,

6/ ustawa z dnia 19 stycznia 1873r., dotycząca budowy i utrzymania dróg dojazdowych do dworców i stacyj kolei żelaznych /Dz.u. i rozp. kraj.nr.12/,

7/ art. 1 ustawy z dnia 30 stycznia 1924r. w przedmiocie częściowej zmiany ustawy z dnia 13 lipca 1898r. o budowie i utrzymaniu publicznych niepaństwowych dróg /Dz.u.i rozp.kraj.nr. 33/ oraz ustawy z dnia 7. listopada 1923r./Dz.U.Śl.nr. 41,poz.201/ w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej niemieckiej ustawy o podatku od pojazdów mechanicznych /Dz.U.Śl.nr.4,poz.15/.

Art. 42.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Wojewodzie i Śląskiej Radzie Wojewódzkiej.

Załącznik do ustawy z dnia.....1932r.

o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Województwie Śląckiem Dz.U.Śl. Nr..... poz.....

W y k a z

dróg wojewódzkich w Województwie Śląckiem

L.P.	Kierunek drogi oraz nazwy miejscowości przez które przechodzi	Długość ! klm.
1	Sośnica- Woźniki-granica Województwa	10,0
2	Granica Państwa-Stare Tarnowice - Tarnowskie Góry - Nakło - Świerklaniec	12,0
	odnoga od drogi państwowej Bizja Rzeka-Miezdara- granica Województwa	1,2
3	granica Państwa-Królewska-Huta - Dąb - Katowice z odgałęzieniem do Szarleja	11.0 3.0
4	Królewska Huta - Chobzie - granica Państwa	8.5.
5	Granica Państwa - Gchojoc - Rybnik - Wodzisław - Gorzycy - Olza - granica Państwa /na Bogumin/	40.0
6	Mikołów - Kobiór - Poczesna - Dziedzice - Bielsko- Bystra-granica Województwa	50.0
7	Pawłowice - Jastrzebie - Wodzisław - Pasów - do dro- gi państwowej Rybnik-Racibórz	32.0
8	Pawłowice - Golasowice - Pruchna - Cieszyń	29.0
9	od drogi Myszkowice - Kopciowice - W.Bieruń do granicy Województwa /na Chełmek/	2.8
10	Królewska-Huta - Świętochłowice - Halomba - Buja- ków - Orzeszo	23.0
11	Rybnik-Bolek - Orzeszo - Zawisz	22.0
12	Herby Śl. - Boronów - Piasek - do drogi państwowej Katowice-Lubliniec /gruntowa/	244.5 klm 20.0 264.5 klm.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Budżetowo-Skarbowej i Prawniczej Sejmu Śląskiego
w sprawie projektu ustawy /Druk Nr.20/III./

W y s o k i S e j m i e !

Pierwotny projekt ustawy /Druk Nr.20/III/, który wpłynął do śląski Marszałkowskiej w dniu 13.grudnia 1930r., był przedmiotem obrad kilku Komisyj tj. Administracyjno-Samorządowej, Budżetowo-Skarbowej i Prawniczej Sejmu Śląskiego.

Pierwszy projekt zgodnie z wnioskiem referenta sprawy posła Pawła BRONCŁA został gruntownie przerobiony.

Poseł Broncel uznał za wskazane, zaproponować Komisji daleko idące zmiany, równające się onal odrzuceniu wniosku /Druk Nr.20/III/ i szczegółowo uzasadniał proponowane zmiany.

Referent więcej czasu poświęcił ustępowi 3-ciemu artykułu 2-go projektu ustawy /Druk Nr.20/III/ i stwierdził, że ten przepis absolutnie nie może być utrzymany w ustawie. Ustęp ten brzmi:

"Urzędnik - funkcjonariusz, przeciwko któremu skierowano sprawę na drogę postępowania karnego, zostaje zwolniony bez odprawy, natomiast po wyroku, uwalniającym może Marszałek Sejmu Śląskiego przyznać odprawę, ale jednak w wysokości nie przekraczającej 3-miesięcznego ostatnio pobieranego wynagrodzenia".

Przepis tego artykułu chce, aby urzędnika lub niższego funkcjonariusza, przeciwko któremu "ktoś z ludu", gdyż nigdzie nie jest powiedziane, że tu chodzi o jego przełożoną władzę, skieruje doniesienie na drogę postępowania karnego - nie być zwolniony bez odprawy. Przepis ten nawet w wypadku prawomocnego i uwalniającego wyroku nie chce przyznać wyższej odprawy. Referent uważał, że urzędnikowi i niższemu funkcjonariuszowi, który został prawomocnym wyrokiem uwolniony, musi się przyznać odprawę.

Komisja Administracyjno-Samorządowa po rozpatrzeniu zgłoszonych przez referenta poprawek, projekt uchwaliła i przekazała go Komisjom Prawniczej i Budżetowo-Skarbowej, które to Komisje na wspólnym posiedzeniu w dniu 18.lutego 1932r uznały, iż projekt uchwalony przez Komisję Administracyjno-Samorządową musi ulec gruntownej zmianie i stosownie do wniosku Przewodniczącego Komisji Prawniczej p.Dra Włodzimierza Dąbrowskiego postanowiły obie Komisje, że należy opracować nowy projekt ustawy.

Jednocześnie ustalono, że przy opracowaniu nowego projektu ustawy należy unikać generalnego przepisu, że ustawy, które obowiązują urzędników Sejmu RP., mają także zastosowanie do urzędników Biura Sejmu Śląskiego, ale należy przestrzegać zasady wyliczenia ustaw, których przepisy będą obowiązywały urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego. Wreszcie podniesiono konieczność zniesienia ustawy z dnia 27.października 1922r. /Dz.U.Sl. Nr.30, poz.113/ a w jej miejsce wprowadzenia osobnych przepisów, któreby unormowały:

- a/ sprawę służby cywilnej,
- b/ " uposażeniową i
- c/ " emerytalną urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego.

Sprawa ustawy dyscyplinarnej nie wchodzi tutaj w rachubę, gdyż przepisy dyscyplinarne mają być wspólnie unormowane dla wszystkich śląskich urzędników, a więc i urzędników Biura Sejmu Śląskiego w osobnej ustawie.

Zgodnie z wnioskiem i uchwałą połączonych Komisyj Prawniczej i Budżetowo-Skarbowej został opracowany nowy projekt, który był referowany przez posła Pawła BRONCLĄ najpierw na posiedzeniu Komisji Budżetowo-Skarbowej w dniu 2.marca 1932r.

Komisja Budżetowo-Skarbowa Sejmu Śląskiego szczegółowo zajmowała się tym projektem, skreśliła w artykule 5 ostatni ustęp, który zawierał przepis o działaniu ustawy wstecz i ustaliła nowe następujące brzmienie artykułu 8-go:

"W czasie, gdy Sejm Śląski nie jest ukonstytuowany, czynności natury administracyjnej, wynikające z niniejszej ustawy z wyjątkiem mianowania, zwalnianie, przenoszenie w stan nieczynny i na emeryturę, spełnia Dyrektor Biura Sejmu Śląskiego".

Brzmienie tego artykułu wywołało pewne zastrzeżenie i dlatego na podstawie artykułu 68-go Regulaminu Obrad Sejmu Śląskiego, Komisja Budżetowo-Skarbowa postanowiła, przekazać ten projekt Komisji Prawniczej.

Komisja Prawnicza Sejmu Śląskiego w dniu 31.marca 1932r. zajmowała się szczegółowo całym projektem i uchwaliła wprowadzić

n a s t ę p u j ą c e p o p r a w k i :

Art.3. - Na wniosek Posła Pawła KEMPFL uchwaliła Komisja po słowach: "Biuro Sejmu Śląskiego" skreślić słowo "osobiście". Brzmienie artykułu 3-go uchwalone przez Komisję Prawniczą jest w załączonym projekcie.

Art.4. - Na wniosek Posła Ulitza i Dra Włodzimierza Dąbrowskiego skreślono w ostatnim wierszu słowa "za zgodą Marszałka Sejmu Śląskiego, Dyrektor Biura Sejmu Śląskiego", i uchwalono artykułowi 4 nadać brzmienie jak w załączonym projekcie.

Art.5. - został podzielony na 3 ustępy, a to, celem wyraźnego ujęcia pojedynczych zagadnień, tj. reorganizacji, dobre służby i wysokość odprawy.

Pp.Posłowie Dr. Glücksmann i BRONCEL postawili wniosek, aby ostatni ustęp artykułu 5-go o działaniu ustawy wstecz skreślić.

P.Posł Dr.Włodzimierz Dąbrowski powoływał się na art. 98 Konstytucji RP. a specjalnie na ostatnie zdanie artykułu 98-go, któremu sprzeciwia się ostatni ustęp artykułu 5-go niniejszego projektu ustawy.

Ustęp ostatni o działaniu ustawy wstecz został przez Komisję Prawniczą jednomyślnie skreślony i zarazem stwierdzono, że Sejm Śląski nie powinien uchwalać ustaw, w których jest podana klauzula o wstecznym działaniu ustawy.

Uchwalone brzmienie artykułu 5-go jest podane w załączonym projekcie.

Art.8. - Brzmienie artykułu 8-go, że "w czasie, gdy Sejm Śląski nie jest ukonstytuowany, czynności natury administracyjnej, wynikające z niniejszej ustawy z wyjątkiem mianowania, zwalnianie, przenoszenie w stan nieczynny i na emeryturę, spełnia Dyrektor Biura Sejmu Śląskiego" wywołało dłuższą dyskusję.

Chodziło o to, czy przepis artykułu 8-go może być uważany za przepis, który powinien się znajdować w ustawie o wewnętrznym ustroju Województwa Śląskiego. Poglądy w tej sprawie były podzielone, w każdym razie większość Komisji stanęła na stanowisku, że nie jest to przepis o charakterze ustrojowym, gdyż normuje tylko stosunki służbowe urzędników Biura Sejmu Śląskiego a te dziedzina ustawodawcza należy do wyłącznej kompetencji Sejmu Śląskiego.

Na wniosek Pp.Posłów Dra Zygmunta Glücksmanna i Pawła BRONCLA postanowiono artykuł 8 skrócić, aby nie przedłużyć na ten temat dyskusji i nie odwlekać terminu uchwalenia przez Komisję Prawniczą projektu ustawy.

Art.9. - Wobec skróślenia artykułu 8-go będzie artykuł 9-ty artykułem 8-mym, a artykuł 10-ty będzie artykułem 9-tym. Cba to artykuły zostały uchwalone.

Przeprowadzona dyskusja dała w rezultacie te poprawki, które wyżej wymieniłem, a które Pp.posłowie otrzymali w sprawozdaniu /Druk Nr.205/III dotyczy druku Nr.20/III/. Wszystkie te poprawki uwzględniłem załączony do niniejszego sprawozdania projekt ustawy.

Przedkładając powyższe sprawozdanie, mam zaszczyt, w imieniu Komisji Budżetowo-Skarbowej i Prawniczej prosić:

W y s o k i S e j m

uchwalić rzeczy niżej podany projekt ustawy.

Katowice, dnia 31.marca 1932r.

Posł na Sejm Śląski i Sprawozdawca

/-/ Paweł Broncał m.p.

/ : P r o j e k t : /

U S T A W A

z dnia1932 roku

o urzędnikach i niższych funkcjonariuszach Biura Sejmu Śląskiego.

R o z d z i e ł I.

Służba cywilna.

Art.1.

Do czasu wydania ustawy o służbie cywilnej śląskich funkcjonariuszów wojewódzkich będą miały do urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego zastosowanie przepisy ustawy z dnia 17.lutego 1922r. o państwowej służbie cywilnej /Dz.U.Rz.P. z dnia 31.marca 1922r. Nr.21, poz.164/ w brzmieniu ustaw z dnia 28.lipca 1922r. /Dz.U.Rz.P. z dnia 22.sierpnia 1922r. Nr.67, poz.606/ i z dnia 21.marca 1924r. /Dz.U.Rz.P. z dnia 31.marca 1924r. Nr.29, poz.286/ z uwzględnieniem przepisów ustawy niniejszej.

Art. 2.

Mianowanie, zwalnianie, przenoszenie w stan nieczynny i na emeryturę oraz wydawanie zarządzeń, dotyczących wszelkich zmian stosunku służbowego urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego należą do Marszałka Sejmu Śląskiego. Ilekroć zatem ustawa z dnia 17. lutego 1922r. o państwowej służbie cywilnej wymienia państwową władzę naczelną lub władzę im podległą, należą przez nią w odniesieniu do urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego przez tę władzę rozumieć Marszałka Sejmu Śląskiego.

Art.3.

Marszałek Sejmu Śląskiego jest za dziełanie podległych mu urzędników i niższych funkcjonariuszów Biura Sejmu Śląskiego odpowiedzialnym przed Sejmem Śląskim.

Art.4.

Oprócz urzędników i niższych funkcjonariuszów mogą być w Biurze Sejmu Śląskiego zatrudnieni także pracownicy kontraktowi. Obowiązki i ich prawa, a w szczególności wymiar uposażenia, określa każdorazowa umowa, którą zawiera i podpisuje Marszałek Sejmu Śląskiego.

Art.5.

1/ Gdy wskutek zmian organizacyjnych w Biurze Sejmu Śląskiego niema czasowo dla stałego urzędnika lub niższego funkcjonariusza Biura Sejmu Śląskiego odpowiedniego stanowiska służbowego tego samego stopnia służbowego, lub

2/ o ile zajądą okoliczności, nie pozwalające ze względu na dobro służby na dalsze piastowanie przez stałego urzędnika lub niższego funkcjonariusza stanowiska służbowego tego samego stopnia służbowego w Biurze Sejmu Śląskiego, Marszałek Sejmu Śląskiego w czasie od wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia 31.grudnia 1932r. może zwolnić stałego urzędnika lub niższego funkcjonariusza Biura Sejmu Śląskiego,

który do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, nie nabył jeszcze prawa do zaopatrzenia emerytalnego, przyznają mu jednocześnie przy zwolnieniu jednorazową odprawę w wysokości trzymiesięcznego ostatnio pobranego pełnego uposażenia w służbie czynnej.

3/ W wypadkach zasługujących na specjalne uwzględnienie Marszałek Sejmu Śląskiego może przyznać urzędnikowi lub niższemu funkcyjowi Biura Sejmu Śląskiego odprawę w wysokości sześć-miesięcznego ostatnio pobranego uposażenia w służbie czynnej.

R o z d z i a ł II.

Uposażenie.

Art.6.

Uposażenie urzędników i niższych funkcyj Biura Sejmu Śląskiego normują ustawy w przedmiocie uposażenia funkcyj Województwa Śląskiego opłacanych ze Skarbu Śląskiego, tudzież funkcyj Związków Komunalnych. Wydawanie zarządzeń dotyczących wszelkich zmian uposażenia urzędników i niższych funkcyj w Biura Sejmu Śląskiego należy do Marszałka Sejmu Śląskiego. Ilekroć zatem ustawy wymienione w ustępie 1-szym niniejszego artykułu wymieniają państwowe władze naczelne lub władze im podległe, należy przez nie w odniesieniu do urzędników i niższych funkcyj Biura Sejmu Śląskiego przez te władze rozumieć Marszałka Sejmu Śląskiego.

R o z d z i a ł III.

Zaopatrzenie emerytalne.

Art.7.

Urzędnikowi i niższemu funkcyjowi Biura Sejmu Śląskiego służy prawo do zaopatrzenia emerytalnego, a wdowie i sierotom po nim do zaopatrzenia wdowiego i sierociego na zasadach unormowanych w ustawie z dnia 20.kwietnia 1926 roku o zaopatrzeniu emerytalnem funkcyj szów śląskich /Dz.U.Śl. z dnia 15.maja 1926r Nr.11, poz.19/.

R o z d z i a ł IV.

Przepisy końcowe.

Art.8.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Jednocześnie traci moc obowiązującą ustawa z dnia 27.października 1922roku o urzędnikach i niższych funkcyjach Biura Sejmu Śląskiego /Dz.U.Śl. z dnia 7.listopada 1922r. Nr.30, poz.113/.

Art.9.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Marszałkowi Sejmu Śląskiego.

M a r s z a ł e k

S p r a w o z d a n i e

Komisji Regulaminowej w sprawie wniosku nagłego Klubu CH.D.
i N.P.R. z dnia 22 marca 1932 r. o ustanowienie stałej Komisji
Przemysłu i Handlu składającej się z 7 członków.

Komisja Regulaminowa Sejmu Śląskiego na swem posiedzeniu z dnia 7 kwietnia 1932 roku rozpatrywała wniosek nagły Klubu CH.D. i N.P.R. z dnia 22 marca 1932 r. w sprawie utworzenia stałej Komisji Przemysłu i Handlu składającej się z 7-miu członków /druk Nr.197/III/. Niektórzy członkowie Komisji wyrażali wątpliwość, czy taka nowa Komisja jest potrzebną. Przypominali oni, że dotychczas ustawy, interpelacje, wnioski itd. z dziedziny Przemysłu i Handlu rozpatrywane były przede wszystkim przez Komisję Prawniczą, jak np. prawo górnicze, rozszerzenie ustawy o nieuczciwej konkurencji, ustawodawstwo o miarach i wagach itd., a częściowo przez Komisję Pracy i Opieki Społecznej. Członkowie Komisji byli zdania, że i nowoutworzona Komisja Przemysłu i Handlu z pewnością często będzie musiała zasięgać opinii Komisji Prawniczej albo innej Komisji, jednakże Komisja Regulaminowa ostatecznie stanęła na stanowisku, że nowa Komisja Przemysłu i Handlu będzie mogła oddać Sejmowi wielkie usługi przez fachowe rozpatrzenie projektów ustaw i innych przedłożeń dotycz. obszernej dziedziny Przemysłu i Handlu. Zwłaszcza w najbliższym czasie, kiedy pod obrady Komisji wejść ma projekt ustawy o rozcięgnięciu na Województwo Śląskie mocy obowiązującej prawa przemysłowego oraz przepisów o Izbach Przemysłowo-Handlowych, Komisja Przemysłu i Handlu jest potrzebną i to jako Komisja stała zgodnie z wnioskiem wnioskodawców siedmio-osobowa. Dlatego Komisja Regulaminowa większością głosów uchwaliła, że należy ustanowić stałą Komisję Przemysłu i Handlu składającą się z 7-miu członków.

W imieniu Komisji Regulaminowej proszę o ustanowienie stałej siedmio-osobowej Komisji Przemysłu i Handlu zgodnie z nagłym wnioskiem Klubu CH.D. i N.P.R. z dnia 22 marca 1932r.

Sprawozdawca
Komisji Regulaminowej:

/-/ Kempka

Królewska Huta, dnia 11 kwietnia 1932 roku.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Rolnej dotyczącej wniosku Śląskiej Rady
Wojewódzkiej w sprawie projektu ustawy o popie-
raniu meljoracyj rolnych. /Druk Nr. 159/III/.

Jednym z podstawowych warunków podniesienia kultury rolnej jest niezawodnie meljoracja gruntów. Sejm Śląski w zrozumieniu tego zagadnienia uchwalił w roku 1924 ustawę o popieraniu meljoracyj rolnych, w myśl której prace meljoracyjne są prowadzone dotąd. Chodziło bowiem wówczas o to, ażeby rolnikowi przyjść z pomocą bądź przy osuszaniu ziemi, bądź też przy zakładaniu łąk i pastwisk, ponieważ cała akcja meljoracyjna obraca się właśnie w ramach tych czynności. Przy pomocy wypływającej z przepisów tej ustawy osiągnięto wcale poważne wyniki, bo od roku 1925/26 aż do roku bieżącego wydrenowano 14.550 ha ziemi, oraz założono 194 ha sztucznych łąk i pastwisk. Koszta wydrenowania 1 ha ziemi wahały się między 800 do 1000 złotych, zaś założenie 1 ha łąk względnie pastwisk od 1 500 do 1 800 złotych.

Na 1 000 zł. poniesionych kosztów meljoracyjnych otrzymywał rolnik 300 złotych zasiłku bezzwrotnego, 500 złotych pożyczki 3,5-owej i spłacalnej w ciągu 10-ciu lat, zaś 400 złotych musiał sam wnieść do przedsiębiorstwa. Właśnie ta ostatnia okoliczność napotykała w praktyce na wielkie trudności, gdyż rolnik rzadko posiadał gotówkę i zwyczajnie musiał zapożyczyć się w różnych instytucjach finansowych na warunkach bardzo nieodgodnych, ponieważ kredyt otrzymywał na krótki termin i wysoki procent. Wszelkie pożyczki krótko-terminowe i wysoko oprocentowane są z natury rzeczy niekorzystne dla rolnictwa, gdyż żadne inwestycje rolne nie przynoszą zysków w krótkim czasie, zaś korzyści a w szczególności inwestycje meljoracyjne opłacać się zaczynają dopiero po paru latach.

Na podstawie pewnego doświadczenia zebranego przez Śląski Fundusz Meljoracyjny przystąpiła Śląska Rada Wojewódzka do Sejmu Śląskiego z nowym projektem ustawy, który niedomagania wykazane w praktyce miałyby usunąć.

Projekt powyższy przekazany został przez plenum Sejmu do Komisji Rolnej gdzie stanowił materiał do obszernej dyskusji. Najżywszą wymianę zdań wywołały artykuły mówiące o świadczeniach Funduszu Meljoracyjnego, mianowicie o wysokości subwencji, wysokości pożyczek, jakoteż wysokości ich oprocentowania.

Zasadniczo Komisja stanęła na stanowisku, że subwencje należy ustalić raczej w zmniejszonej wysokości, natomiast podnieść znacznie możliwość otrzymywania pożyczki, udzielanej na dogodnych warunkach i na niskim oprocentowaniu. Komisja wychodziła z założenia, że ta forma pomocy dla rolnika jest jedynie racjonalną, bo oparta jest na zdrowych podstawach.

Dla porównania niechaj służyć następujące przykłady:

Biorąc za podstawę przypuszczalne koszty meljoracji jednego ha na sumę 1 000 zł. otrzymywał rolnik według przepisów dotąd obowiązującej ustawy:

30% subwencji tj.....	złotych 300,-
30% pożyczki zwrotnej w przeciągu 10ciu lat i oprocentowanej na 3% w stosunku rocznym.....	" 300,-
40% które wnoszą rolnik sam do przedsięwzięcia.....	" 400,-
r a z e m:	złotych: 1000,-

Zwroty oraz oprocentowanie przedstawiały się jak następuje:

30% zasiłki bezzwrotnego.....	złotych --
30% pożyczki /rata roczna/	" 30,--
3% od tej pożyczki	" 9,--
rata roczna w przypuszczeniu, że pożyczka została zaciągnięta prywatnie i udzielona na 10 lat	" 35,--
5% własnego wkładu na 8%	" 28,--
R a z e m :	złotych 102,--

W przedłożonym projekcie ustawy przez Śląską Radę Wojewódzką zmienionym przez Komisję Rolną rolnik otrzymałby:

20% subwencji	złotych 200,--
75% pożyczki oprocentowaniu w stosunku rocznym na 2% tj.....	" 750,--
5% własnego wkładu tj.....	" 50,--
Razem złotych	1 000,--

Zwroty przedstawiałyby się następująco:

5% własnego wkładu.....	złotych --
20% zasiłku bezzwrotnego	" --
75% pożyczki /rata roczna/	" 75,--
2% od tej pożyczki	" 15,--
R a z e m złotych	90,--

Roczne zobowiązania rolnika wynosiłyby zatem 90,- złotych pomimo, że subwencja obniżona została do 20%.

Komisja Rolna po przeprowadzeniu dyskusji uchwaliła następujące poprawki w projekcie Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

W art. 5. poz. 5. otrzymuje następujące brzmienie: "5/Uchwalanie preliminarzy, bilansów i sprawozdań rocznych Funduszu."

W art. 9. uchwalono dodać za słowem "rzeczywistych" słowa "lub zaprojektowanych".

Do art. 10. uchwalono wstawić nowy ustęp jako ustęp 2. w następującem brzmieniu: "2/ Pożyczki te razem z bezzwrotnemi zasiłkami nie mogą przekraczać 95% rzeczywistych kosztów meljoracyjnych."

Również ustęp 4 otrzymuje nową redakcję następującej treści: "4/ Pożyczki na meljoracje rolne podlegają oprocentowaniu w wysokości 2% w stosunku rocznym. Od zaległych kwot z tytułu odsetek, oraz z tytułu zwrotu udzielonych pożyczek pobierane będą odsetki za zwłokę w wy-

skości każdorazowej stopy dyskontowej Banku Polskiego o ile zwłoka ta przekracza 15 dni od dnia terminu płatności."

Ustęp 5 otrzymuje również nową redakcję i ma brzmieć: "W poszczególnych wypadkach Zarząd Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego może umorzyć nałożone odsetki za zwłokę."

W art. 12. w ust. 2 w zdaniu 2 uchwalono zastąpić słowa: "Wraz z odsetkami" słowami: "do trzech miesięcy".

W art. 13. zmieniono tekst jak następuje: "Osoby upoważnione przez Śląskie Biuro Meljoracyjne mają prawo wstępu w każdym czasie na grunt podlegający meljoracji przy pomocy Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego oraz prawo żądania potrzebnych wyjaśnień."

Art. 14. skreślono i zastąpiono nowym artykułem jak następuje:

"Dla pożyczek wraz z należnościami ubocznymi będzie wpisana na wniosek Zarządu Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego hipoteka zabezpieczająca na gruntach meljoracyjnych. Wysokość kwot hipotek, przypadających na poszczególne grunty, oznacza Zarząd Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego. Wpisu dokonuje sąd na podstawie pisemnej odezwy Zarządu Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego, oświadczenie zgody właściciela gruntu nie jest dla wpisu potrzebne."

W art. 17. uchwalono skreślić punkt 5.

W art. 18. dodano do punktu 5. końcowe słowa: "i technicznym".

W art. 19. w ustępie 1. skreślono zdanie drugie i zastąpiono zdaniem: "Śląska Rada Wojewódzka mianuje urzędników i funkcjonariuszy Biura Meljoracyjnego, ustala ich stopień służbowy, oraz nadaje urzędnikom technicznym odpowiedni tytuł urzędowy."

Ustęp 2 rozpoczynający się słowami: "inni urzędnicy itd." skreśla się.

W art. 23. uchwalono dodać drugi ustęp następującej treści: "Zarząd Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego władny jest do wykonania uchwał poziętych na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 1924r. /Dz.U. 31.Nr. 27, poz. 103/."

W art. 24. zastąpiono pierwsze zdanie zdaniem: "ustawa niniejsza wchodzi w życie w trzy miesiące po jej ogłoszeniu."

Katowice, dnia 16 marca 1932r.

Sprawyozdawca:

/-/ P a l a r c z y k .

Prezes Sądu Apelacyjnego
w Katowicach.

Katowice, dnia 21 marca 1932r.

Prez. 1816/32

1.C.

Dot.: Projekt ustawy
o popieraniu meljoracyj
rolnych.

Do

Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego

w K a t o w i c a c h .

Dc L.Ad.B.M.81/3.

Brzmienie art. 14 projektu jest nie dość wyraźne i mogłoby dać podstawę do różnych interpretacji. Określenie pożyczek jako ciężaru publicznego, korzystającego z przymusowego prawa zastawu, mogłoby wskazywać na to, że prawo zastawu ciąży na gruntach meljorowanych nawet bez wpisu hipotecznego przed innymi hipotekami. Nadto powstaje wątpliwość, czy hipoteka ma ciążyć na wszystkich gruntach jako hipoteka łączna, czy też raczej należałoby oznaczyć dla każdego gruntu kwotę, do jakiej dany grunt za pożyczkę odpowiada. Uważam, że oznaczenie kwoty hipoteki dla każdego gruntu z osobna jest wskazane ze względu na to, by poszczególnych gruntów nie obciążać zbyt wysokimi kwotami hipotek, które właścicielom mogłyby utrudniać kredyt. Ustawy hipoteczne tak niemiecka jak austriacka uznają zasadę wpisu tylko za zgodą właściciela, uważam jednak, że ustawa śląska, choć sprawy hipoteczne nie należą do kompetencji Sejmu Śląskiego, może na podstawie art. 6 ust. 2 § 1. Statutu Org. zrobić wyjątek ze do wpisu nie potrzeba zgody właściciela. Co do formy hipoteki, to uważam za najpraktyczniejszą formę hipoteki zabezpieczającej, znaną tak ustawie hipotecznej niem. /§ 1184 k.c.niem./ jak austr. /§ 14/. Wpis takiej hipoteki jest możliwy nawet przed udzieleniem pożyczki a przy oznaczaniu kwoty wpisać się mającej hipoteki można zgóry policzyć odpowiednią kwotę na odsetki i koszt. Dlatego proponowałbym następującą stylizację art. 14 :

" Dla pożyczek wraz z należnościami ubocznymi będzie wpisana na wniosek Zarządu Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego hipoteka zabezpieczająca na gruntach meljoracyjnych. Wysokość kwot hipotek, przypadających na poszczególne grunty, oznacza Zarząd Śl. Funduszu Meljoracyjnego. Wpisu dokonuje sąd na podstawie pisemnej odezwy Zarządu Śl. Funduszu Meljoracyjnego, oświadczenie zgody właściciela gruntu nie jest dla wpisu potrzebne ".

Na wypadek zaś gdyby pożyczka meljoracyjna miała stanowić ciężar publiczny, któremu przysługuje pierwszeństwo zaspokojenia przed innymi długami zabezpieczonymi na gruncie /tak jak podatek gruntowy/, wtenczas wpisu hipotecznego nie potrzeba a art. 14 otrzymałby brzmienie:

" Pożyczka wraz z należnościami ubocznymi stanowi ciężar realny, któremu przysługuje prawo pierwszeństwa zaspokojenia z gruntu przed wszelkimi ciężarami zapisanymi na gruncie meljoracyjnym. Wpis hipoteczny prawa zastawu dla pożyczki nie jest potrzebny ".

Tego rodzaju załatwienie sprawy mogłoby jednak naruszać bezpieczeństwo wierzycieli hipotecznych, chociaż z drugiej strony nie da się zaprzeczyć, że grunt przez meljorację zyska na wartości a temsamem wierzyciele hipoteczni nie mogliby się czuć pokrzywdzonymi. Dla pewności obrotu hipotecznego uważam jednak wpis hipoteki zabezpieczającej za bardziej odpowiedni.

/-/ Dr. F r e n d l
Prezes Sądu Apelacyjnego.

U S T A W A

z dnia
o popieraniu meljoracyj rolnych.

I. Instytucje meljoracyjne.

Art. 1.

Do popierania meljoracyj rolnych na obszarze Województwa Śląskiego powołane są Śląski Fundusz Meljoracyjny i Śląskie Biuro Meljoracyjne.

II. Śląski Fundusz Meljoracyjny.

Art. 2.

Śląski Fundusz Meljoracyjny jest osobą prawną o charakterze publicznym i służy do wszechstronnego popierania i rozwoju meljoracyj rolnych w Województwie Śląskiem.

Głównym zadaniem Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego jest finansowanie meljoracyj rolnych, mających na celu osuszenie i nawodnienie gruntów oraz zakładanie łąk, pastwisk i stawów rybnych.

Art. 3.

Na Śląski Fundusz Meljoracyjny składać się będą:

- a/ dotacje ze Skarbu Śląskiego,
- b/ sumy, pochodzące ze zwrotu pożyczek, udzielanych ze Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego wraz z odsetkami,
- c/ inne dochody.

Art. 4.

Administrację Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego sprawować będzie Zarząd, w którego skład wchodzi:

- 1/ delegat Wojewody Śląskiego, wyznaczony przez Wojewodę Śląskiego jako przewodniczący,
- 2/ jeden urzędnik Śląskiego Biura Meljoracyjnego, wyznaczony przez Wojewodę Śląskiego jako zastępca przewodniczącego,
- 3/ przedstawiciel zawodu rolniczego, wybierany przez Śląską Radę Wojewódzką na czas przez nią określony,
- 4/ dwóch przedstawicieli Śląskiej Izby Rolniczej, wybieranych przez Zarząd Śląskiej Izby Rolniczej z pośród osób, mających bierne prawo wyborcze do Rady Śląskiej Izby Rolniczej,

Wojewoda Śląski lub Wicewojewoda mogą każdorazowo objąć przewodnictwo na zebraniach Zarządu w miejsce delegata.

Art. 5.

Do obowiązków Zarządu należy administracja Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego, a w szczególności:

- 1/ udzielanie pożyczek i bezzwrotnych zasiłków na cele meljoracyj rolnych,
- 2/ przedsięwzięcie innych czynności, mających na celu popieranie i rozwój meljoracyj rolnych na Śląsku,
- 3/ przyjmowanie i zwalnianie pracowników Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego oraz wyznaczenie im wynagrodzenia,
- 4/ rewizja rachunkowości i biurowości Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego,
- 5/ uchwalanie preliminarzy bilansów i sprawozdań rocznych Funduszu.

Do prawomocności uchwał Zarządu wymagana jest obecność przewodniczącego i przynajmniej dwóch członków. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów oddanych. W razie równości głosów uważa się za przyjęty wniosek, za którym oświadczył się przewodniczący.

Art. 6.

Przewodniczący Zarządu reprezentuje Śląski Fundusz Meljoracyjny na zewnątrz, wykonuje uchwały Zarządu i składa w imieniu Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego oświadczenia woli. Przewodniczący i jego zastępca używa pieczęci urzędowej z napisem "Zarząd Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego".

Do ważności dokumentów, mocą których Śląski Fundusz Meljoracyjny zaciąga zobowiązania prawne lub zrzeka się służących mu praw, niezbędne jest wyciśnięcie pieczęci urzędowej przy podpisie osoby, składającej oświadczenie woli w imieniu Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego.

Art. 7.

Śląska Rada Wojewódzka ustali w drodze uchwały normy diet i kosztów podróży, należnych członkom Zarządu z tytułu uczestnictwa w posiedzeniach Zarządu i podróży służbowych oraz wynagrodzenie miesięczne, należne przewodniczącemu i jego zastępcy z tytułu stałego prowadzenia agend Zarządu.

Art. 8.

Zarząd udzielać będzie bezzwrotnych zasiłków i pożyczek na podstawie projektów technicznych urządzeń meljoracyjnych i ich kosztorysów, opracowanych lub zatwierdzonych przez Śląskie Biuro Meljoracyjne. Projekty te i kosztorysy powinny stwierdzać celowość i racjonalność pod względem technicznym oraz opłacalność zamierzonych urządzeń.

Art. 9.

Wysokość bezzwrotnych zasiłków nie powinna przekraczać 20% rzeczywistych lub zaprojektowanych kosztów urządzeń meljoracyjnych w wyjątkowych jednak przypadkach wolno Zarządowi Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego przyznać bezzwrotny zasiłek, przekraczający powyższą normę. W tych przypadkach wymagane jest zatwierdzenie uchwał Zarządu przez Śląską Radę Wojewódzką.

Art. 10.

Pożyczki ze Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego mogą być udzielane na okres czasu od 5-ciu do 15-tu lat w zależności od przewidywanego okresu amortyzacji pożyczek przyznanych na urządzenia meljoracyjne.

Pożyczki te razem z bezzwrotnymi zasiłkami nie mogą przekraczać 95% rzeczywistych lub zaprojektowanych kosztów meljoracyjnych.

Pożyczki ulegają zwrotowi w ratach, których termin i wysokość określi Zarząd Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego.

Pożyczki na meljoracje rolne podlegają oprocentowaniu w wysokości 2 % w stosunku rocznym. Od zaległych kwot z tytułu odsetek oraz z tytułu z rotu udzielonych pożyczek pobierane będą odsetki za zwłokę w wysokości każdorazowej stopy dyskontowej Banku Polskiego, o ile zwłoka ta przekracza 15 dni od dnia terminu płatności.

W poszczególnych wypadkach Zarząd Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego może umorzyć należone odsetki za zwłokę.

Art. 11.

Roboty meljoracyjne wykonywane przy pomocy Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego podlegają nadzorowi Biura Meljoracyjnego.

Art. 12.

Właściciele gruntów meljorowanych przy pomocy Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego obowiązani są do utrzymywania w należytych porządku urządzeń meljoracyjnych przez okres czasu, ustalony przez Zarząd Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego.

W razie stwierdzenia zaniedbań pod tym względem Zarząd zawiadamia właściciela o spostrzeżonych uchybieniach i ustala termin naprawy uszkodzonych urządzeń. W razie niewykonania naprawy w czasie oznaczonym, Zarząd Funduszu Meljoracyjnego ma prawo żądać zwrotu bezzwrotnych zasiłków i pożyczek do trzech miesięcy bez względu na termin płatności.

Art. 13.

Osoby upoważnione przez Śląskie Biuro Meljoracyjne mają prawo wstępu w każdym czasie na grunt, podlegający meljoracji przy pomocy Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego oraz prawo żądania potrzebnych wyjaśnień.

Art. 14.

Dla pożyczek wraz z należnościami ubocznymi będzie wpisana na wniosek Zarządu Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego hipoteka zabezpieczająca na gruntach meljoracyjnych. Wysokość kwot hipotek, przypadających na poszczególne grunty, oznacza Zarząd Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego. Wpisu dokonuje sąd na podstawie pisemnej odezwy Zarządu Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego, oświadczenie zgody właściciela gruntu nie jest dla wpisu potrzebne.

Art. 15.

Sumy, zaległe z tytułu odsetek oraz zwrotu udzielonych pożyczek, ściągane się będzie od właścicieli gruntów trybem przepisany dla ściągania bezspornych należności skarbowych.

Art. 16.

Podania o udzielenie pożyczki i bezzwrotnego zasiłku ze Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego oraz akta i dokumenty, dotyczące tych zasiłków i pożyczek, wolne są od wszelkich opłat skarbowych i komunalnych.

Art. 17.

Do Śląskiej Rady Wojewódzkiej należy:

- 1/ zatwierdzanie rocznych sprawozdań i bilansów Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego,
- 2/ zatwierdzanie uchwał Zarządu o nabyciu i pozbyciu nieruchomości,
- 3/ zatwierdzanie uchwał Zarządu o udzieleniu bezzwrotnych zasiłków, przekraczających 20% rzeczywistych kosztów urządzeń meljoracyjnych,
- 4/ zatwierdzanie regulaminu czynności Zarządu,

Ponadto do Śląskiej Rady Wojewódzkiej należy nadzór nad całą działalnością Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego; w wykonaniu tego nadzoru Śląska Rada Wojewódzka może wstrzymać wykonanie uchwał sprzecznych z obowiązującymi ustawami albo szkodliwych dla interesów majątkowych Funduszu.

III. Śląskie Biuro Meljoracyjne.

Art. 18.

Śląskie Biuro Meljoracyjne jest instytucją wojewódzką, utrzymywaną ze Skarbu Śląskiego i podlega bezpośrednio Wojewodzie Śląskiemu.

Zadaniem Biura Meljoracyjnego jest:

- 1/ wypracowywanie projektów meljoracyjnych, mających na celu podniesienie produkcji rolnej przez osuszanie lub nawadnianie, zakładanie łąk i pastwisk, zakładanie stawów rybnych, oraz uprawę nieużytków,
- 2/ nadzorowanie wykonania i utrzymania wyżej wyszczególnionych urządzeń meljoracyjnych pod względem finansowym i technicznym,
- 3/ wydawanie opinii w sprawach meljoracyjnych.

Art. 19.

Stosunki prawne urzędników Biura Meljoracyjnego normują przepisy, dotyczące śląskich urzędników wojewódzkich. Do czasu wydania jednolitej ustawy o służbie tych urzędników i funkcjonariuszów, Śląska Rada Wojewódzka dostosuje do funkcjonariuszów przepisy, normujące stosunki służbowe funkcjonariuszów w innych śląskich zakładach wojewódzkich. Śląska Rada Wojewódzka mianuje urzędników i funkcjonariuszów Biura Meljoracyjnego, ustala ich stopień służbowy oraz nadaje urzędnikom technicznym odpowiedni tytuł urzędowy.

Urzędnicy Śląskiego Biura Meljoracyjnego, mianowani na stałe, są funkcjonariuszami śląskimi w myśl ustawy z 20 kwietnia 1926r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów śląskich /Dz.U.Śl.Nr.11,poz.19/.

Art. 20.

Dyrektor Biura Meljoracyjnego kieruje pracami Biura Meljoracyjnego i jest odpowiedzialny za należyte wykonanie poruczonych Biuru Meljoracyjnemu prac.

W razie niemożności pełnienia obowiązków służbowych przez Dyrektora Biura, zastępuje go urzędnik, któremu Wojewoda Śląski poruczy zastępstwo.

Art. 21.

Przy opracowaniu programu prac Śląskiego Biura Meljoracyjnego należy zachować porządek, w jakim zgłoszenia o wypracowanie projektów wpłynęły do Śląskiego Biura Meljoracyjnego z tem jednak zastrzeżeniem, że przede wszystkim należy uwzględnić w programie prac zgłoszenia z tych okolic, które najbardziej potrzebują meljoracji gruntów, oraz w których ruch meljoracyjny mać jest rozwinięty.

Art. 22.

Śląskie Biuro Meljoracyjne wykonuje swe czynności bezpłatnie. Jednakże Śląskie Biuro Meljoracyjne może żądać zwrotu kosztów opracowanego projektu w przypadku, gdy wnioskodawca po otrzymaniu projektu nie wykonuje go bez uzasadnionego powodu w terminie przez Biuro Meljoracyjne ustalonym.

IV. Przepisy ogólne i przejściowe.

Art. 23.

Cały majątek Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego, utworzonego ustawą z dnia 16 grudnia 1924r. o popieraniu meljoracji rolnych /Dz.U.Śl.Nr.27, poz.103/ przechodzi na Śląski Fundusz Meljoracyjny, utworzony ustawą niniejszą.

Zarząd Śląskiego Funduszu Meljoracyjnego władny jest do wykonania uchwał, powziętych na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 1924r. /Dz.U. Śl. Nr.27, poz.103./

Art. 24.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w trzy miesiące po jej ogłoszeniu. Równocześnie traci moc obowiązującą ustawa z dnia 16 grudnia 1924r. o popieraniu meljoracji rolnych /Dz.U.Śl.Nr.27, poz.103/.

Art.25.

Wykonanie ustawy niniejszej powierza się Wojewodzie Śląskiemu i Śląskiej Radzie Wojewódzkiej stosownie do szczegółowych postanowień tej ustawy.

Śląska Rada Wojewódzka

Katowice, dnia 12 kwietnia 1932r.

L. RW.31/1.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w Katowicach .

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej ustawy elektrycznej z dnia 21 marca 1922 r. na obszar Województwa Śląskiego, uchwalony przez siebie na posiedzeniu w dniu 21 marca 1932 r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art.23 statutu organicznego, z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu.

1 zał.

Śląska Rada Wojewódzka
Przewodniczący:

/-/ Dr.Grażynski
Wojewoda Śląski.

U S T A W A

z dnia

w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej ustawy elektrycznej z dnia 21 marca 1922 r. na obszar Województwa Śląskiego.

Art.1.

Moc obowiązująca ustawy elektrycznej z dnia 21 marca 1922 r. /Dz.U.R.P.Nr.34,poz.277/ rozciąga się na obszar Województwa Śląskiego z uwzględnieniem następujących zmian:

1/ W artykule 11 w ustępie 1 po słowie "zasilania" skreśla się wyrazy od: "zakreślony" do "jednostki samorządowej" i w miejsce ich wprowadza się wyrazy: "poza teren powiatów na których obszarze dany zakład działa w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej".

./.

2/ Ustęp 3 tegoż artykułu otrzymuje następujące brzmienie:

"W razie zamierzonego roszczenia obszaru zasilania przez zakład elektryczny, istniejący w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej, powinien zakład ten uzyskać uprawnienia, w artykule 1 przewidziane, tylko na rozszerzenie".

3/ W artykule 13 skreśla się wyrazy: "wygasną w dniu 1 stycznia 1923 r." i wprowadza się w miejsce ich wyrazy: "wygasną w dniu 1 stycznia 1933 r."

Art.2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie dni 30 od dnia jej ogłoszenia.

Art.3.

Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą przepisy, wydane w sprawach unormowanych ustawą niniejszą.

M a r s z a ł e k :

U z a s a d n i e n i e .

Sejm ustawodawczy, uchwalając swego czasu ustawę elektryczną, miał na oku tę okoliczność, że zagospodarowanie Państwa w dziedzinie elektryfikacji musi się odbywać w myśl pewnych zasad przewodnich, odpowiadających interesom całego Państwa. Ustawa elektryczna ma więc w szczególności to na celu, ażeby wszelkie zamierzenia w tej dziedzinie, czy to prywatne, czy też wychodzące z samorządów, były tak skoordynowane, aby poszczególne zakłady elektryczne, większe i mniejsze, można było w przyszłości powiązać w ogólną sieć elektryczną, pokrywającą cały kraj w ten sposób, ażeby umożliwić rozdział siły elektrycznej pomiędzy odbiorców przez korzystanie z niej z naturalnych jej źródeł. Stworzenie takich stosunków prawno-administracyjnych, które umożliwiłyby władzom państwowym pokierowanie rozwoju elektryfikacji według pewnego systemu, prowadzącego do powyżej nakreślonego celu, stało się koniecznością także na obszarze Województwa Śląskiego. Tu bowiem na Śląsku było według danych statystycznych z 1927 r. w zakładach elektrycznych zainstalowanej mocy przy wytwórniach energii elektrycznej ogółem około 409.580 kilowatów, a wytwórczość w tym samym roku wynosiła około 1292.211.000 kilowatogodzin. W stosunku do bilansu elektrycznego całej Polski stanowi to około 44% ogólnie w całym Państwie zainstalowanej mocy, a około 56% ogólnie w całym Państwie wyprodukowanych kilowatogodzin energii elektrycznej.

W powyższych liczbach wyraża się najjaskrawiej znaczenie Śląska pod względem gospodarki elektrycznością - a mimo to u nas obowiązują do dziś jeszcze ustawy pruskie i austriackie, na mocy których regulowanie zakładania przedsiębiorstw i zakładów elektrycznych podlega obecnie samorządom, które koncesjonowanie tych zakładów i urządzeń mogą załatwiać oczywiście tylko z punktu widzenia potrzeb lokalnych nie mając na uwadze potrzeb zagospodarowania elektrycznego i wogóle elektryfikacji całego Państwa.

Unormowanie spraw elektryfikacyjnych jednolitą ustawą elektryczną, któraby jak ustawa z dnia 21 marca 1922 r. nie odejmowała samorządom możliwości zabezpieczenia swych potrzeb lokalnych, a jednak uzależniała powstanie i działanie zakładów i urządzeń elektrycznych od potrzeb elektryfikacji całego Państwa, jest jedynym sposobem pogodzenia tych potrzeb lokalnych z szerokim programem ogólnej elektryfikacji Państwa. Cytowana ustawa państwowa stworzyła odpowiednie prawne ramy, które zapewniają możliwość ujęcia warunków ekonomicznych i technicznych elektryfikacji Województwa Śląskiego w jedną, zharmonizowaną, a z całym Państwem złączoną, całość.

Chcąc więc tem dobitniej wykazać i uzasadnić jak wielkie znaczenie ma dla Województwa Śląskiego rozciągnięcie mocy obowiązującej tej ustawy na jego obszar, potrzeba ustalić:

- 1/ jakie obowiązuje ustawodawstwo elektryczne obecnie na obszarze Województwa Śląskiego a to oddzielnie w byłym zaborze austriackim i oddzielnie w byłym zaborze pruskim,
- 2/ na czym polegają różnice ustawy elektrycznej polskiej i ustaw elektrycznych miejscowych,
- 3/ jakie korzyści, wynikające z ustawy polskiej, oddzielnie dla konsumentów, oddzielnie dla producentów energii, w porównaniu z istniejącymi ustawami, dotąd obowiązującymi.

Otóż w byłym zaborze austriackim obowiązuje co się tyczy zakładów elektrycznych ordynacja przemysłowa, a w szczególności rozporządzenie ministerjalne z dnia 25 marca 1883 r. /Nr.41, dz.u.p./ i rozporządzenie ministerjalne z dnia 20 grudnia 1883 r. /Nr.41 dz.u.p./. Rozporządzenia te postanawiają, że zakłady przemysłowe do wytwarzania elektryczności i urządzenia przewodów elektrycznych należą do przemysłów koncesjonowanych /t.zw.nadanych/. Jednocześnie ordynacja przemysłowa przewiduje postępowanie t.zw. "edyktalne" w sprawach, dotyczących rozpatrywania warunków lokalnych, oraz wchodzących w grę interesów osób trzecich i reguluje także postępowanie przy zezwoleniach na budowę urządzeń jak: elektrownia, sieć przesyłowa i rozdzielcza i postępowanie przy udzielaniu zezwoleń na uruchomienie. Pozatem rozporządzenia ministerjalne uzależniają nadawanie koncesji od udowodnienia odpowiedniej kwalifikacji fachowej, niezbędnej do wykonywania takich urządzeń i wogóle instalacji elektrycznych, kierownictwa ruchu przedsiębiorstw elektrycznych itp.

W byłym zaborze pruskim zaś sprawy zakładów i urządzeń elektrycznych nie podlegają specjalnemu koncesjonowaniu, a reguluje je ogólna ustawa przemysłowa /Reichs- Gewerbeordnung/. Dla budowy zakładów i urządzeń elektrycznych potrzebne jest tylko uzyskanie zezwolenia policyjno-budowlanego, którego zależnie od rodzaju i przeznaczenia zakładu, udziela albo władza ogólnopolicyjna /Allgemeine Polizei-Behörde/ albo władza górnicza /Bergbehörde/ lub też, w razie danych do tego warunków, obydwie władze po wzajemnym porozumieniu się, tak co do zezwoleń, jak również co do sprawowania nadzoru.

Jako specjalna ustawa niemiecka, dotycząca elektryfikacji wchodziłaby tu jeszcze pod uwagę ustawa o socjalizacji gospodarki elektrycznością */"Rechtsgesetz betr. Socialisierung der Elektrizitätswirtschaft"* z 31 grudnia 1919 r. */Dz.U.Rz.z 1920 r. str.19/*. Ustawa ta mówi o prawie przejęcia przez państwo określonych w niej zakładów i urządzeń elektrycznych i sił wodnych, celem wykorzystania ich do lepszego zaopatrzenia elektrycznością całego obszaru Państwa. Ustawy tej jednak w Niemczech do dziś nie stosowano, ani też nie wydano wogóle rozporządzenia wykonawczego do niej, co miało nastąpić do 1 kwietnia 1931 r., ani też nie podzielono, jak to było projektowane, do dnia 1.X.1921r. obszaru Państwa w myśl tej ustawy na okręgi.

Co się tyczy różnic między ustawą elektryczną polską a ustawami tu obowiązującymi, to najważniejszą różnicą jest ta, że ustawa polska jest faktycznie i ściśle elektryczną, składającą się z ustawy samej i rozporządzenia wykonawczego. Każdy kto się zapozna z nią, a jednocześnie także z chaosem ustawodawczym, który w tej dziedzinie dotychczas panował na ziemiach polskich, przyznać musi, że uchwalenie polskiej ustawy elektrycznej uważane być może za doniosłe wydarzenie w historii elektryfikacji i że strona prawno-gospodarcza elektryfikacji została w niej ujęta jasno i konsekwentnie.

Z powodu braku odpowiedniego ustawodawstwa, regulującego sprawy elektryczne, wychodząco dotychczas z prawa korzystania z dróg publicznych, wzamian, za nałożenie na przedsiębiorcę całego szeregu obowiązków, w szczególności obowiązku dostarczenia prądu każdemu reflektantowi na określonych z góry warunkach. Tego rodzaju umowy, zwane umowami koncesyjnymi, zawierane były bądź z ciałami komunalnymi, co miało miejsce w większości wypadków, bądź też z Państwem. Na tej podstawie powstały jednakowoż duże trudności przy udzielaniu koncesji przez organy komunalne, z chwilą, gdy zaczęto budować elektrownie okręgowe, zasilające obszary wielu gmin.

O ile bowiem chodziło o zaopatrzenie mieszkańców oraz ulic i placów gmin w oświetlenie, można było gminom powierzyć sprawy elektryczne. Natomiast dostarczenie energii przemysłowi dla silników, wychodzi poza zwykły zakres działania ciał samorządowych, z czego wynika, iż nowe ustawodawstwo elektryczne iść musi z jednej strony w kierunku zupełnie wyraźnego postanowienia, że wykonywanie przemysłu elektrownianego winno być koncesjonowane, a z drugiej zaś strony, że środek ciężkości w tym przedmiocie winien być przesunięty z samorządów - na Państwo. Te dwa główne wymogi spełnia całkowicie polska ustawa elektryczna i to właśnie jest jej główną zasługą.

Co się tyczy korzyści i ciężarów, wynikających z ustawy polskiej, a zwłaszcza oddzielnie dla konsumentów, a oddzielnie dla producentów energii, każdy bezstronny obserwator przyzna, że na mocy polskiej ustawy możliwym jest w każdym wypadku w uprawnieniu rozdzielić korzyści i ciężary pomiędzy obie strony i wybalansować je jaknajbardziej. A to właśnie okazuje się koniecznym, gdyż z jednej strony niskie ceny za prąd przyczyniają się do rozpowszechnienia elektryfikacji, a z drugiej strony warunki dostarczania energii elektrycznej muszą być ustalone tak, ażeby również kapitał i przedsiębiorca był zainteresowany zaangażowaniem się w budowę zakładów wytwórczych i sieci rozdzielczych.

Co się tyczy korzyści dla konsumentów to wskazać należy na następujące momenty:

Dotychczas co do cen i innych warunków elektrownie publiczne na obszarze Województwa Śląskiego porozumiewają się między sobą, aby sobie nawzajem nie psuć ceny i nie robić konkurencji. Teren zaopatrzenia energją określiły sobie elektrownie między sobą i zobowiązały się nie przekraczać go, a do swych sieci przyłączały dotąd tylko najrentowniejsze dla eksploatacji obszary gminne i miejskie a mianowicie najwięcej uprzemysłowione.

Uprawnienie rządowe, udzielone na mocy polskiej ustawy ustala ściśle nie tylko ceny za prąd, lecz również wszelkie inne opłaty i należności, związane z dostarczeniem energji, jak: opłaty za liczniki, za ryczałtowy odbiór prądu, za prąd dla oświetlenia ulicznego, należności za wykonanie złączów domowych, o ile długość ich przekracza pewien wymiar, a ponadto ustala ściśle zmienność tych cen i należności na wypadek zmiany ogólnych warunków gospodarczych, uzależniając zmienność tę od ceny węgla, ceny robocizny, wartości złota lub innych t.p.czynników, a za niestosowanie się do tych ściśle określonych warunków nakłada właściwa władza nadzorcza na uprawnionego odpowiednie kary.

Uprawnienie rządowe zobowiązuje przedsiębiorcę do wybudowania pewnej zgóry wyznaczonej ilości km głównej sieci przesyłowej a także sieci rozdzielczych gminnych, na każdy rok, a również zobowiązuje go wykonać złącze domowe dla poszczególnych reflektantów wszędzie tam, gdzie na każdy mtr bieżący drogi lub ulicy zagwarantowana mu będzie pewna ilość zużycia energji przy pewnej zainstalowanej mocy. W ten sposób przedsiębiorca nie może bez zgody władzy nadzorczej odmówić reflektantom ani wykonania złącza domowego, ani rozbudowy sieci lub też zelektryfikowania pewnej gminy, gdy natomiast na Górnym Śląsku elektrownie między sobą postanowiły elektryfikować mniej rentowne gminy tylko w tym wypadku, gdy gminy albo na własny koszt wybudują sobie gminną sieć rozdzielczą, lub też conajmniej przyczyniają się jednorazowo odpowiednim dodatkiem do kosztów budowy, a urzędy są w takich wypadkach bezwładne. W jednym z tut.powiatów elektrownia dostarcza kilku gminom energji po cenie hurtowej, gminy te zaś na własny koszt wybudowały sobie sieci rozdzielcze i rozdzielają prąd między odbiorców. Jak gminy na tem wychodzą, nie wiadomo. O licznik musi się postarać konsument sam, a oczywiście nikt nie może się troszczyć o to, czy instalacje wewnętrzne są wykonane według obowiązujących przepisów bezpieczeństwa, czy liczniki wskazują prawidłowo i czy bywają zgodnie z przepisami Urzędu Miar sprawdzane, gdyż od małej gminy wiejskiej nie można się przecież spodziewać, żeby ona zatrudniała i opłacała odpowiednich do tego fachowców.

Takie i t.p.inne nieprawidłowe stosunki pojawiają się w ostatnich czasach na Górnym Śląsku, który pod względem produkcji i zużycia energji elektrycznej zajmuje pierwsze miejsce w Państwie a te stosunki należy przypisywać tylko temu, że w tut.województwie polska ustawa elektryczna jeszcze nie obowiązuje.

Przystępując do 3 punktu programu, tj.do wyszczególnienia korzyści wynikających z polskiej ustawy dla producentów energji, można przyznać pierwszorzędne znaczenie temu postanowieniu, że na mocy ustawy według art.8 zakładom elektrycznym, działającym na mocy uprawnienia, przysługuje prawo do bezpłatnego korzystania zgodnie z planami, zatwierdzonemi przez Ministerstwo Robót Publicznych, z dróg publicznych tak kołowych, jak też wodnych i żelaznych, ulic i placów publicznych oraz za odszkodowaniem z posiadłości państwowych oraz gminnych i prywatnych w celu prowadzenia przewodów nad lub pod ziemią, ustawienia stacji transformatorów i innych tego rodzaju urządzeń, umocowywania przewodów i wsporników na ścianach i dachach budynków, oraz obcinania gałęzi drzew rosnących w pobliżu przewodów. W razie braku porozumienia wysokość wynagrodzenia ustala sąd a brak nieporozumienia nie wstrzymuje jednak korzysta-

nia z praw powyżej przewidzianych. Ponadto według art.10 nieruchomości, stale lub czasowo potrzebne do budowy i utrzymania zakładów elektrycznych użyteczności publicznej, mogą być nabyte drogą wywłaszczenia, lub czasowo zajęte. Orzeczenie o wywłaszczeniu względnie czasowem zajęciu, zawierające także określenie na podstawie oszacowania przez niezainteresowanych rzeczoznawców wysokość wynagrodzenia za przedmiot wywłaszczony lub zajęty, wydaje na zasadzie aktu uprawnienia /art.4/ Wojewoda. Strona niezadowolona z wynagrodzenia, oznaczonego przez władzę administracyjną może w terminie 30-dniowym od dnia doręczenia orzeczenia zwrócić się do właściwego sądu o oznaczenie wysokości wynagrodzenia w drodze postępowania sądowego. Orzeczenie wywłaszczające nadaje jednak uprawnionemu prawo objęcia w posiadanie przedmiotu wywłaszczanego, jeżeli złoży do depozytu sądowego wynagrodzenia oznaczone w orzeczeniu władzy administracyjnej.

Doniosłość znaczenia powyższych praw może najlepiej ocenić taki producent, względnie zakład elektryczny, który przy budowie urządzeń, o których tu mowa, zetknął się z właścicielem posiadłości, który albo pod żadnym warunkiem, lub też za niezmiernie wysokiem wynagrodzeniem, a dopiero po długich pertraktacjach wreszcie zezwolił na ustawienie słupa na swej parceli, lub przymocowania wspornika na ścianie budynku i t.p. Ocenić potrafi takie prawa również elektrownia, która tytułem wynagrodzenia za prawo korzystania z dróg publicznych i placów płaci obecnie miastom lub gminom znaczne daniny i świadczenia.

Drugie poważne znaczenie dla producentów zawiera w sobie art.4, który postanawia, że uprawnienie winno zawierać określenie obszaru zasilanego. A to znaczy tyle co monopol, czyli prawo wyłączności dostarczania energii elektrycznej na określonym w uprawnieniu obszarze zasilania. Dotychczas prawa takie musiały sobie elektrownie publiczne zastrzegać w ten sposób, że zawierały umowy o dostarczaniu prądu z każdą gminą z osobna, na zasadzie wolnej konkurencji.

Według art. 11 - 12 ustawy elektrycznej w niczem nie uszczuplani ani nie narusza się elektrowniom istniejącym w chwili wejścia w życie tej ustawy praw dotychczas nabytych na mocy umów, zawartych z gminami lub ciałami samorządowymi. Zakłady takie mogą nadal na mocy takich umów działać bez uprawnienia w art.1 przewidzianego, a dopiero wtenczas, jeżeli zakłady te mają zmienić charakter swej działalności, albo rozszerzyć obszar zasilania, lub też gdy chodzi o zakłady komunalne - wyjść poza obszar danej jednostki samorządowej, albo też po wygaśnięciu umów koncesyjnych z ciałami samorządowymi, muszą uzyskać odpowiednie uprawnienie rządowe, zaś umowy koncesyjne z ciałami samorządowymi lub ich związkami, wydane względnie zawarte przed wejściem w życie ustawy elektrycznej, wygasną w mocy samego prawa dopiero w dniu 1 stycznia 1927r., a to ostatnio znowu nie dotyczy elektrycznych zakładów komunalnych.

Pewne obawy, co się tyczy producentów, mogłyby może nasunąć art.7 mówiący o możliwości wykupienia przez Państwo zakładu elektrycznego w interesie dobra publicznego. Otóż i tu zaznaczyć można, że we wszystkich dotychczas przez Ministra Robót Publicznych udzielonych uprawnieniach, warunki co do wynagrodzenia, płatnego przez nowego nabywcę zakładu, są dla producentów bardzo sprawiedliwie ujęte i traktowane i bynajmniej nie narażają producentów na jakiekolwiek straty.

Reasumując powyższe uwagi, każdy zapoznawszy się z ustawą elektryczną, z rozporządzeniem wykonawczym do tejże, oraz z uprawnieniami na mocy tej ustawy dotychczas udzielonemi, przyznać musi, że przez wydanie ustawy zrobiono bardzo dużo. A o ile może jeszcze dalej nad jej udoskonaleniem pracować będzie trzeba, to mamy w art.21 najlepszą gwarancję, że i te dalsze prace będą owocne. Artykuł 21 przewiduje bowiem, że "Ministerstwo Robót Publicznych" może powoływać do opinjowania w sprawach elektrycznych doradcze organy fachowe" - a właśnie taka ścisła współpraca czynników rządowych ze sferami gospodarczemi zapewni dalsze dodatnie wyniki.

L.dz. 604/32.

Śląska Rada Wojewódzka

Katowice, dnia 12 kwietnia 1932r.

L.RW.282

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w/Katowicach.

W załączeniu przesyła Śląska Rada Wojewódzka projekt ustawy o wstrzymaniu automatycznego przechodzenia do wyższych szczebli uposażenia, uchwalony przez siebie na posiedzeniu dnia 11 kwietnia 1932r. w wykonaniu prawa inicjatywy ustawodawczej, nadanego jej art.23 statutu organicznego, z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu.

Śląska Rada Wojewódzka
Przewodniczący:

/-/ Dr.Grażynski
Wojewoda Śląski.

U s t a w a

z dniar.
w sprawie uposażenia śląskich funkcjonariuszów wojewódzkich
i funkcjonariuszów związków komunalnych w Województwie Śląskiem.

Art. 1.

Art. 1 ustawy z dnia 14 października 1931r. o zmianie niektórych postanowień ustawy o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska oraz ustawy o uposażeniu sędziów i prokuratorów /Dz.U.R.P.Nr.98,poz.749/ zawieszający moc obowiązującą ustępu pierwszego art.6 ustawy z dnia 9 października 1923r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska, stosuje się do funkcjonariuszów śląskich wojewódzkich, tudzież do funkcjonariuszów i nauczycieli związków komunalnych górnos Śląskiej części Województwa Śląskiego.

Art.2.

Termin, od którego zawieszone art.1 postanowienia ustawy z dnia 9 października 1923r. będą ponownie obowiązywały, ustali rozporządzenie Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

Art.3.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Wojewodzie Śląskiemu i Śląskiej Radzie Wojewódzkiej.

Art.4.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia jej z mocą obowiązującą od dnia 30 czerwca 1931r., a w stosunku do funkcjonariuszów i nauczycieli związków komunalnych z mocą obowiązującą od dnia ogłoszenia.

U z a s a d n i e n i e .

Ustawą państwową z dnia 14 października 1931r. /Dz.U.R.P.Nr.98,

poz.749/ zawieszono moc obowiązującą postanowień ustępu pierwszego art.6 ustawy z dnia 9 października o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska, a dotyczących automatycznego przechodzenia do wyższych szczebli w obrębie tej samej grupy uposażenia.

Ponieważ na mocy ustawy śląskiej z dnia 8 lipca 1925r. /Dz.U. Śl.Nr.11,poz.28/ stosuje się do śląskich funkcjonariuszów i nauczycieli związków komunalnych górnośląskiej części Województwa ustawę uposażeniową z dnia 9 października 1923r. należy również wyżej wspomnianą zmianę ustawy uposażeniowej zastosować do wymienionych funkcjonariuszów.

Sprawozdanie Komisji Prawniczej

w sprawie wniosku o wyrażeniu zgody na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29.listopada 1930 r. zawierającego prawo górnicze /Druk Nr.141/III.

Sprawozdawca poseł: Dr. Włodzimierz Dąbrowski.

W y s o k i S e j m i e !

Na posiedzeniu plenarnem w dniu 23.listopada 1931 r. przekazano niniejszy wniosek Komisji Prawniczej, która na całym szeregu posiedzeń a mianowicie 7. i 14.grudnia 1931 r., 18.lutego, 31.marca, 1., 4., 11. i 20. kwietnia 1932 r. rozpatrywała to zagadnienie. Komisja zaznajomiła się:

- a/ z tekstem ustawy,
- b/ z opiniami organizacyj reprezentujących interesy właścicieli domów i gruntów, /zrzeszenie stowarzyszeń właścicieli nieruchomości Województwa Śląskiego/,
- c/ z opiniami organizacyj reprezentujących interesy rolników m.i. Śląska Izba Rolnicza, Związek Rolników,
- d/ z opinią Związków Szttygarów,
- e/ z opinią stowarzyszeń inżynierskich,
- f/ z opinią Związku Górniczo-Hutniczego w Katowicach.

Odpowiednie memorjały dołącza się jako załączniki do sprawozdania.

Miedzy innemi wysłuchano również na posiedzeniach ustnych wywodów reprezentantów powyższych organizacyj.

W toku obrad nasunęło się szereg problemów rozpatrzonych szczegółowo, a dotyczących zagadnienia, czy jest rzeczą korzystną rozciągnąć ustawę tę na Województwo Śląskie.

Rozważania tę poruszane na całym szeregu posiedzeń reasumuję w poniższym wywodzie w następującej formie:

Nasamprzód podaję krótki rzut oka na ulepszenia w nowem prawie w stosunku do dot. ustawodawstwa, następnie streszczam sporne tezy krytyków ustawy i obrońców tejże ujęte według pewnych grup. Z uwagi na uchwałę Komisji, wyrażającą zgodę na rozszerzenie ustawy i przyznającą temsa-

men słuszność tezom obrońców ustawy, są tezy te w sprawozdaniu bardziej wyszczególnione i wyjaśnione.

W aneksie do sprawozdania umieścikiem wreszcie odpisy ~~memorjałów~~ memorjałów, opinii i replik będących przedmiotem obrad. Załącznik ten stanowić będzie równocześnie materiał pomocniczy przy późniejszej interpretacji ustawy.

A. Rzut oka na ulepszenia w nowym prawie
w stosunku do dot. ustawodawstwa.

Obowiązujące na obszarze Państwa Polskiego z wyjątkiem Województwa Śląskiego prawo górnicze zawiera poważne zmiany w porównaniu z rosyjską ustawą górniczą, jeszcze większe zmiany w porównaniu z ustawą austriacką, a najmniejsze zmiany w porównaniu z ustawą pruską górniczą, obowiązującą dotychczas w górnośląskiej części Województwa Śląskiego. Jest to więc ujednostajnienie polskiego prawa górniczego w kierunku górnośląskiej części Województwa Śląskiego. Jest to pruska ustawa górnicza, ale ulepszona. Do takich ulepszeń należy przede wszystkim zaliczyć uporządkowanie używania nomenklatury i określeń prawnych. Według dosłownego brzmienia § 148 ustawy pruskiej za wyrządzone szkody odpowiadał posiadacz zakładu górniczego, a tymczasem orzecznictwo sądów do Sądu Rzeszy włącznie interpretowało to jako synonim hipotecznego właściciela pola górniczego. Ta próbka wystarczy dla wykazania, że już nomenklatura i określenia ustawy pruskiej domagały się rewizji. Polskie prawo górnicze, ~~zamyka~~ ~~zamyka~~ i przeprowadza ścisłą segregację pojęć ~~o~~ pola górniczego, własności górniczej, właściciela i posiadacza pola górniczego, zakładu górniczego i przemysłowca górniczego.

Poza kwestją nomenklatury i dokładniejszego ujęcia poszczególnych postanowień, wzorowanych naogół na pruskiej ustawie górniczej, należy podkreślić specjalne plusy jej w stosunku do pruskiej ustawy górniczej z punktu widzenia interesów ludności śląskiej. Są niemi:

- 1/ wprowadzenie obowiązku dostarczenia poszkodowanym wody, w razie zaniku wody skutkiem robót górniczych /art. 107/,
- 2/ wprowadzenie zasady podwójnego odszkodowania w stosunku do dochodu z zajętego gruntu, względnie do jego wartości /art. 88/,
- 3/ ochrona placów budowlanych /art. 143 ust. 2. pkt. 5/,

- 4/. Wprowadzenie pod nazwą "kollegium górniczego" specjalnego sądu górniczego administracyjnego z udziałem elementu społecznego w osobach ławników z pośród kandydatów przedstawionych przez Izby Przemysłowo-Handlowe z jednej i przez związki komunalne z drugiej strony.

Zamiast II. instancji kollegium górnicze rozpatruje i rozstrzyga merytorycznie sprawy o udzielenie własności górniczej i o serwitytu na rzecz własności górniczej, a w szczególności sprawy zajęcia gruntów na cele górnicze, które to sprawy dotychczas były załatwiane tylko w drodze administracyjnej,

- 5/ Zaprowadzenie zamiast dyskwalifikowania kierowników i osób dozoru ruchu przez władze górnicze - postępowania dyscyplinarnego przed specjalnymi komisjami dyscyplinarnymi pod przewodnictwem sędziego a przy udziale ławnika z pośród kierowników względnie osób dozoru ruchu, przyczem obwinionemu przysługuje prawo, oprócz wyboru obrońcy z pośród kierowników i osób dozoru ruchu, adwokatów i urzędników państwowych, otrzymania na żądanie obrońcy z urzędu z pośród urzędników władz górniczych.

B. Tezy krytyków i obrońców nowej ustawy.

Śląska Izba Rolnicza i Związek Rolników w Katowicach z jednej strony, a Zrzeszenie Właścicieli Związku Nieruchomości z drugiej strony wystąpiły z memorjałami, w których stawiają prawu górniczemu pewne zarzuty i domagają się zmiany.

Zarzuty te można podzielić na kilka grup, które należy rozpatrywać oddzielnie.

Grupa 1/. Zarzuty, że prawo górnicze nie wprowadziło pewnych zmian w porównaniu z pruską ustawą górniczą i domaganie się wprowadzenia tych zmian. Otóż jest rzeczą jasną, że jeżeli w pewnych przepisach polskie prawo górnicze pozostawiło takie same postanowienia, jakie zawierała pruska ustawa górnicza, to odrzucenie wniosku o rozciągnięcie mocy polskiego prawa górniczego na Województwo Śląskie i to odrzucenie z tego powodu, że polskie prawo górnicze zawiera w tych punktach to samo, co pruska ustawa górnicza - nie daje żadnego rezultatu, bo przepisy będące zdaniem wnioskodawców nieodpowiednie lub niedostateczne będą na skutek odrzucenia wniosku o wprowadzenie polskiego prawa górniczego obowiązywały w dalszym ciągu jako części ustawy pruskiej, a na ~~temiast~~ ^{zamiast} straci się możność skorzystania z szeregu dodatnich stron polskiego prawa górniczego.

Ponieważ rozpatrywanie zarzutów, że polskie prawo górnicze nie wprowadziło w pewnych punktach zmian w sensie powyższym w porównaniu z pruską ustawą górniczą, byłoby bezprzedmiotowe z punktu widzenia obrad Komisji,

bo chodzić jej musiało przede wszystkim o zbadanie, czy te zmiany, jakie polskie prawo górnicze wprowadziło w porównaniu z pruską ustawą górniczą, są zmianami na lepsze, czy na gorsze, ograniczę się tu do wyliczenia z tej grupy zarzutów ważniejszych, pomijając drobne. Memorjały zarzucają:

a/ nieprowadzenie w art. 99 prawa górniczego przepisu zakazującego zrzekania się prawa do wynagrodzenia szkody górniczej i niedopuszczającego do wpisu takiego zrzeczenia do księgi gruntowej,

b/ nieprowadzenie do art. 100 przepisu nakładającego na właścicieli pól górniczych obowiązku wynagrodzenia kosztów sporu, narosłych skutkiem udzielenia poszkodowanemu fałszywych informacji,

c/ nieprowadzenie do art. 101 postanowienia, że umowy stron przewidujące zrzeczenie się pretensyj o odszkodowanie za przeprowadzenie remontu są nieważne.

Żadnego analogicznego postanowienia pruska ustawa górnicza nie zawiera. Sprawa ewentualnej nieważności pewnych umów należy do prawa cywilnego, a jej załatwienie w duchu wnioskodawców, jako czyniące wyłom w ogólnej zasadzie prawnej: "Pacta sunt servanda", mogłoby być uregulowane jedynie w drodze specjalnej noweli do prawa cywilnego. Prawo dochodzenia strat z powodu fałszywych informacji należy do dziedziny prawa cywilnego, a nie górniczego.

d/ Wreszcie czyniony jest zarzut prawu górniczemu, że w art. 106 trzyletni termin przedawnienia do wytoczenia roszczenia o odszkodowanie jest za krótki. Ten sam termin trzyletni obowiązuje według pruskiej ustawy górniczej i obowiązywał według ustaw rosyjskiej i austriackiej. Polskie prawo górnicze nie zmieniło tu nic, ale złagodziło położenie poszkodowanych, zastrzegając im w artykule 107. prawo do dochodzenia odszkodowania na podstawie ogólnych praw cywilnych i po upływie wyżej wymienionego trzyletniego przedawnienia.

Do drugiej grupy zarzutów należy zaliczyć te, które zdaniem krytyków mają wynikać z rzekomego pogorszenia postanowień polskiego prawa górniczego w porównaniu z pruską ustawą górniczą, podczas gdy ze zestawienia tekstów obu praw wynikałoby, że różnicy niema. Poniżej podaję krótkie zestawienie odnośnych artykułów. Zestawienie tekstów zostało w swoim czasie doręczone członkom Komisji Prawniczej i umieszczone jest jako aneks do spra-
./.

wozdania.

a/ Zasada art. 89, prawa górniczego co do nieuwzględnienia przyrostu wartości gruntów jest analogiczna do zasady zawartej w art. 140 pruskiej ustawy górniczej. Ale polskie prawo górnicze, stosując tę samą zasadę wynagrodzenia, co pruska ustawa, mnoży uzyskaną z obliczenia sumę w dwójnasób.

b/ Wyłączna z tytułu art. 99, prawa górniczego odpowiedzialność właściciela pola górniczego jest identyczna z zasadą ustaloną wyrokami Sądu Rzeszy z dnia 16.XI.1892 r. i 2.VI.1894 r., będącymi interpretacją § 148 pruskiej ustawy górniczej.

c/ Art. 105 polskiego prawa górniczego o konsekwencjach ujawnienia w toku sprawy, że skarżący tylko w tym celu objawił zamiar budowy, aby uzyskać odszkodowanie, jest wzorowany na art. 150 ust. 2., ustawy pruskiej.

d/ Art. 76 prawa górniczego o skutkach zniesienia pola górniczego zawiera te same postanowienia co § 160 pruskiej ustawy górniczej. W memorjałach nie rozróżniono pojęcia roszczeń, względem pola górniczego, które wygasają z chwilą zniesienia własności górniczej, z roszczeniami względem właściciela pola górniczego o odszkodowanie za szkody górnicze, które nie ulegają umorzeniu pomimo zniesienia własności górniczej. Powołano się pod tym względem na komentarze Klostermanna do pruskiej ustawy górniczej /wyd. VI. str. 443 w. 13 - 15./.

Do trzeciej grupy zarzutów należy zaliczyć zarzuty powstałe skutkiem mylnej interpretacji przepisów prawa górniczego zawierających bądź wyodrębnienie pewnych postanowień, bądź nieco odmienną redakcję.

Należy tu zaliczyć:

a/ Twierdzenie memorjału Zrzeszenia Właścicieli Nieruchomości, jakoby art. 99 dawał tylko właścicielowi nieruchomości prawo dochodzenia szkód wyrządzonych przez roboty górnicze, a innych poszkodowanych odsyłał na drogę prawa cywilnego, twierdzenie, którego mylność okazuje się przy uważnem odczytaniu drugiego zdania ustępu 2-go, które nie jest przeciwstawieniem się tezie zawartej w zdaniu pierwszym, lecz jej uzupełniającem rozwinięciem, Poszkodowanymi z tytułu szkody wyrządzonej własności gruntowej mogą być różne kategorie osób. Poszczególne uprawnienia np. z tytułu

dziedzicznego prawa zabudowy mogą być tytułem do odszkodowania w myśl art. 99 tam, gdzie obowiązuje niemiecki kodeks cywilny, podczas gdy kodeks Napoleona nie zna tej instytucji. To jest powodem powołania się w art. 99 na przepisy prawa cywilnego, a nie rzekoma chęć ochrony właściciela pola górniczego od odpowiedzialności za szkody, którą to odpowiedzialność bezwzględna art. 99. wyraźnie ustala.

b/ Memorjał Zrzeszenia Właścicieli Nieruchomości twierdzi, że przez umieszczenia art. 101 " pozbawiono właścicieli nieruchomości prawa żądania odszkodowania za zmniejszenie się wartości gruntu". Z artykułu tego wynika niedwuznacznie, że z chwilą pokrycia szkody w naturze właściciela pola górniczego jest wolny od dalszego odszkodowania".

Tymczasem memorjał Śląskiej Izby Rolniczej i Związku Rolników Śląskich w Katowicach, a zatem organizacyj reprezentujących właścicieli gruntu, uznają że artykuł ten "jest słuszny w zasadzie", a pragną go jedynie uzupełnić przez postanowienie, że "umowy stron przewidujące zrzeczenie się pretensyj o odszkodowanie za przeprowadzenie remontu są nieważne."

Śląska Izba Rolnicza i Związek Rolników Śląskich w Katowicach nie widzą niebezpieczeństwa, aby poszkodowany właściciel gruntu utracił swe uprawnienia do odszkodowania przez przepisy art. 101, z mocy prawa, natomiast chodzi im o zapobieżenie skutkom umów, zawartych wprawdzie pod względem formalnym dobrowolnie, ale będących skutkiem przewagi ekonomicznej / a więc nie na podstawie tytułu prawnego / bogatego właściciela pola górniczego nad biednym rolnikiem.

Esencją przepisu art. 101 są zdaniem współautorów ustawy słowa: " w odpowiednim stosunku", i przepis ten zawiera tylko rzecz ustaloną i w prawie cywilnem. Można się spierać o to, czy było potrzebnem powtórzenie tego ekstraktu w prawie górniczem, ale przepis ten nie zawiera żadnego naruszenia własności prywatnej lub praw poszkodowanego. Stwierdzono w dyskusji, że art. 101 ustala właściwie kwestję samo przez się rozumiejącą się i w niczem nie stanowi jakiegoś wyłomu czy wyjątku z zasady art. 99 ustawy górniczej i § 249 kodeksu cywilnego, który postanawia: " kto jest obowiązany do wynagrodzenia szkody, ma przywrócić ten

stan jaki istniał, gdyby nie zaszła okoliczność, zobowiązująca do wynagrodzenia. Jeżeli należy wynagrodzić szkodę za pokrzywdzenie lub za uszkodzenie rzeczy wierzyciel może zamiast przywrócenia do poprzedniego stanu żądać kwoty pieniężnej, jaka w tym celu jest potrzebna.

c/ Memorjał Zrzeszenia Właścicieli Nieruchomości krytykuje rzekome wymagania przez prawo górnicze zezwoleń na wznoszenie w granicach pola górniczego budynków.

Tymczasem prawo górnicze mówi nie o zezwoleniu władz górniczych, ale o oświadczeniu, t.j. o wypowiedzeniu opinji. Polskie prawo górnicze zawiera wprawdzie formalną różnicę w porównaniu z pruską ustawą górniczą z 1865 r., ale zawiera zasadę, która na Górnym Śląsku i tak obowiązuje, tylko, że ~~zawarta~~ jest w innej ustawie, mianowicie ^{/ustawie} o zakładaniu nowych osiedli.

Poza granicami Województwa Śląskiego obowiązek zasięgania przez Władzę budowlaną opinji /nie zezwoleń !/ władzy górniczej wynika z art. 349 prawa budowlanego /Dz.U.R.P.Nr.23,poz.202/.

Przepisy art.102 ustanawiają, jak ma władza górnicza reagować na zwrócenie się władzy budowlanej a w szczególności w jakim terminie.

d/ Zarzuca się polskiemu prawu górniczemu, że w szeregu artykułów używa określenia " odpowiednie wynagrodzenie", nie zaś " całkowite odszkodowanie". Otóż prawo górnicze używa określenia "całkowite odszkodowanie" tam, gdzie mowa o odszkodowaniu z powodu wyrządzonych szkod. Tam, gdzie chodzi o wypłacenie za świadczenia, w rodzaju zajęcia gruntów, używa określenia "wynagrodzenie" stosownie do nomenklatury ustaw polskich o świadczeniach.

Jak należy rozumieć owo "całkowite odszkodowanie", skoro sama pruska ustawa górnicza wyraźnie wyklucza uwzględnienie przyrostu dochodowości względnie wartości dzięki urządzeniom górniczym ?

Odpowiedź na to daje komentarz Klostermanna do § 137 pruskiej ustawy górniczej.

" Jeder nachweisbare positive Vermögensschaden muss ersetzt werden. Als entgangen gilt der Gewinn, welcher nach dem gewöhnlichen Laufe der Dinge oder nach den besonderen Umständen, insbesondere nach den

getroffenen Anstalten und Vorkehrungen mit Wahrscheinlichkeit erwartet werden konnte, / § 252 BGB./ Vorteile, die der Grundbesitzer selbst noch nicht genossen hat und deren Eintritt auch ohne die Abtretung ungewiss geblieben wäre, sind nicht zu berücksichtigen. /Urteil des Reichsgerichts vom 12. Mai 1886/. /Grundflächen eines Handelsgärtners, welche als Ackerland benutzt werden und deren Einbeziehung in den Gärtnereibetrieb angeblich in Aussicht genommen war/. Bei Ermittlung der Entschädigung ist der Zustand des Grundstücks, wie er z.Z. der Enteignung vorhanden war, zu grunde zu legen".

Zasadę uwzględnienia ewentualnych dochodów, ujętą w komentarzu do określenia "całkowite odszkodowanie" zawiera wyraźnie art. 87 polskiego prawa górniczego, który brzmi:

Art. 87.

Jeżeli między zainteresowanymi stronami nie dojdzie do porozumienia, roczne wynagrodzenie za czasowe pozbawienie użytkowania gruntu /art. 86/ ustala się w wysokości podwójnej w stosunku do przeciętnego rocznego czystego dochodu, jaki grunt przynosił w ciągu ostatnich trzech lat przed wydaniem orzeczenia o zajęciu, przy gruntach zaś, z których dochodu nie było, lub które wskutek zmeljorowania ich w ciągu ostatnich trzech lat przynosiłyby dochód większy - w stosunku do przeciętnego ^{/rocznego} dochodu, jaki dają swym posiadaczom podobne grunta okoliczne.

Z zestawienia przepisów pruskiej ustawy górniczej i polskiego prawa górniczego wynika, że podstawa obliczenia w obu prawach jest identyczna, tylko że podług polskiego prawa górniczego obliczoną w ten sposób liczbę mnoży się jeszcze w dwojnásób.

Podobnie i przy ustalaniu ceny kupna bierze się kwotę podwójną w stosunku do wartości w chwili wydania orzeczenia o zajęciu /art. 88./.

Problem płynnej podszadzki.

Istotną nowość w porównaniu z dot. ustawą stanowi uregulowanie w polskim prawie górniczem sprawy piasku jako materiału podszadzowego.

Potrzeba stosowania płynnej podsadzki
na Śląsku
/ wyjęte z pisma M.P. i H. /

Licząc od roku 1863, odkąd posiadamy dokładne statystyki, wybrano na terenie górnośląskiej części Województwa Śląskiego 1 144 461 037 ton a więc przestrzenie, przeliczone na kubaturę w metrach sześciennych - odpowiadające blokowi 4 kilometrów kwadratowych i grubości równej wysokości wieży Eiffel, to dopiero zrozumiemy, iż cały Górny Śląsk znajduje się w powolnym lecz stałym osiadaniu się i że tu władza rządowa musi wkroczyć, aby niedopuszczyć do utworzenia się ogromnej doliny. Stąd polskie prawo w przewidywaniu, iż władze górnicze muszą nakazać posiadaczom kopalń stosowanie płynnej podsadzki, zamiast oddawnej stosowanej śląskiej odbudowy filarowej na zawał, przyjęło do swych artykułów artykuły 95 i 96, regulujące sprawę przymusowego odstępowania prawa eksploatacji piasku właścicielowi pola górniczego.

Jeżeli bowiem żąda się od posiadacza kopalni wypełnienia pustek powstających po wybraniu węgla na terenie Górnego Śląska, to oczywiście musi się mu umożliwić nabycie materiału, którym ma te pustki zapełnić.

Mógłby jednakże ktoś powiedzieć, poco mamy odstępować od starośląskiej odbudowy na zawał, czyli poco mamy zaprowadzać na Śląsku obowiązkowo pełną podsadzkę. Na umotywowanie konieczności zaprowadzenia podsadzki w górnictwie węglowym mamy szereg argumentów, które potrzebę tego motywują niewątpliwie. Do tych należy przedewszystkiem bezpieczeństwo.

B e z p i e c z e ń s t w o .

Statystyka wypadków nieszczęśliwych w górnictwie prowadzona od roku 1922 podaje nam wykaz ofiar za cały ten okres czasu. Wypadki śmiertelne wahają się corocznie około 170, wedle przyczyny przypada około 80 wypadków, czyli 47,5 %, z powodu oberwania się kamienia i węgla, blisko połowę wypadków śmiertelnych przypisać należy temu, że strop kopalni wskutek braku należytego podparcia po wybraniu węgla ugina się, łamie i wali.

W bardzo znacznym stopniu możnaby temu zapobiec przez należyte podparcie pustek, a do tego najlepiej się nadaje podsadzka płynna lub pneumatyczna.

Pożary kopalniane.

Wskutek znacznego osiadania i gniecenia stropu węgiel pęka, rozciera się, zagrzewa i przy dostępie powietrza następnie zapala się. Pożary kopalniane oprócz tego, że niszczą ogromne ilości substancji węglowej, powodują niedające się ująć szkody na powierzchni a ponadto w kopalni wymagają budowy kosztownych tam i innych środków zapobiegających dalszemu szerzeniu się ognia, powodują wydzielanie się wielkich ilości gazów trujących, które wymagają dalszych kosztownych środków ostrożności, co wszystko razem powoduje wzrost kosztów wydobycia i zmniejsza możliwości konkurencyjną naszego węgla na rynkach zagranicznych.

Najlepszym a omal jedynym środkiem do zwalczania pożarów jest pełna podszadzka.

Racjonalna eksploatacja.

Jeżeli przy odbudowie na zawał, partje węgla są już tak ze wszystkich stron wybrane, że powstaje nadmierne ciśnienie w pozostałym polu, wówczas trudne warunki wydobycia doprowadzają do konieczności opuszczenia danej partji węgla. Partje takie nieraz o powierzchni kilku tysięcy metrów kwadratowych tym sposobem przepadają na zawsze dla ludzkości, pomimo, że były łatwo dostępne, mogły być wydobyte i można było tą substancją wytworzyć sporą ilość energii na pożytek społeczny. Z chwilą, gdy zaprowadzoną zostanie pełna podszadzka, takie niewyeksplloatowane enklawy znikną, gdyż strop podszadzony nie będzie zmuszał techników kopalnianych do ucieczki i opuszczenia na zawsze takich partyj.

Szkody na powierzchni.

Wydobywanie węgla sposobem śląskim na zawał, stosowany tu od lat najdawniejszych w kopalniach węgla, jest wprawdzie sposobem najtańszym i sposobem, który mógł być stosowanym przez wiele lat, obecnie jednak, gdy wydobywa się bardzo grube pokłady i zdąża do pokładów coraz głębiej położonych, gdy wszystkie geologiczne warstwy nadkładowe są już pokruszone i wala się łatwiej aniżeli górotwór zwarty, to jasnym jest, że ruchy na powierzchni stają się bardziej wyraźne, a szkody materialne większe.

Wiadomo zaś, że podsadzka płynna wypełnia pustki w 85 % szczelnie, pneumatyczna prawie w 100 %. Stąd łatwo wyciągnąć wniosek, iż przez zastosowanie podsadzki bądź to uniknie się wogóle szkód górniczych, bądź też sprowadzi je do minimum.

T a p n i ę c i a .

W wielu wypadkach t, zw. tapnięć, strony spierające się mogą w toku procesu odszkodowawczego doprowadzić przez orzeczenie rzeczoznawców do postawienia pod znakiem zapytania, czy szkoda powstała przez roboty górnicze, czy też przez ruchy geodynamiczne. Po założeniu obiektywnych stacyj sejsmicznych na Śląsku i po wprowadzeniu pełnej podsadzki wypadki sporne dadzą się dokładnie zakwalifikować.

Kwestja piasku w polskim prawie górniczem.

Właściciel gruntu pokrytego polem górniczem ma obowiązek odstąpić właścicielowi tegoż pola za wynagrodzeniem prawo eksploatacji piasku, ale zachowuje prawo używania piasku dla potrzeb własnego gospodarstwa i prawo własności gruntu, oraz prawo do specjalnego odszkodowania w myśl art. 99, gdyby n.p. właściciel pola górniczego przez porobienie dziur zmniejszył wartość budowlaną placu. Właściciel gruntu może również żądać od właściciela pola górniczego nabycia terenu piaskowego, a w razie odmowy uzyskuje prawo do wolnego rozporządzenia materiałem piaskowym. W ten sposób ograniczenie prawa właściciela gruntu jest minimalne.

Konsekwencja ewentualnego pozostawienia w mocy pruskiej ustawy górniczej.

Prawda, że dotychczasowa interpretacja § 135. pruskiej ustawy górniczej przez wspólną decyzję Wyższego Urzędu Górniczego we Wrocławiu i Wydziału Okręgowego w Opolu z dnia 24/28 czerwca 1901 r. i Ministrów Handlu i Przemysłu oraz Rolnictwa, Domen i Lasów z dnia 23. października 1901 r. nie uznała obowiązku przymusowego odstąpienia terenów piaskowych dla celów podsadzki górniczej, ale interpretacja pruskich władz administracyjnych nie wiąże Najwyższego Trybunału Administracyjnego, i jeżeli taka sprawa została wniesiona przez inną osobę i doprowadzona do

do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, jest rzeczą możliwą, a nawet prawdopodobną, że Najwyższy Trybunał Administracyjny przyjmie interpretację odmienną i rozszerzającą. Ewentualność ta wynika z 2 wyroków Najwyższego Trybunału Administracyjnego, mianowicie z dnia 25. stycznia 1927 r. /L.rej 89/25/ i z dnia 25. listopada 1930 r. /L.rej. 4970/28/. Wyroki te tyczyły wprowadzie interpretacji przepisów rosyjskiej ustawy górniczej, dotyczących przemysłu górniczego w b. Królestwie Polskiem, ale przepisy te były naśladownictwem pruskiej ustawy górniczej i tak samo, jak § 135 pruskiej ustawy górniczej nie zawierały *expressis verbis* prawa zajmowania terenów piaskowych, które to prawo powstało przez Najwyższy Trybunał Administracyjny przyznane drogą interpretacji.

Warto zwrócić specjalną uwagę na podobieństwo w § 135 pruskiej ustawy górniczej i art. 497 rosyjskiej ustawy górniczej.

§ 135 Pruskiej ustawy
górnicej.

Jeżeli używanie cudzego gruntu jest konieczne dla prowadzenia robót górniczych, a mianowicie bądź dla samych robót kopalnianych, bądź dla planów zwałowych, wyładunkowych i składowych, dróg, kolei żelaznych, kanałów, urządzeń maszynowych, przeprowadzania wody, stawów, budow pomocniczych, izb zbornych i innych przeznaczonych dla ruchu kopalni budynków na powierzchni, zakładów i urządzeń, dla określonych w § 58 zakładów w celu obróbki, jakoteż dla przewodów i zbiorników solankowych, to posiadacz gruntu bez względu na to, czy jest właścicielem gruntu, czy użytkownikiem, musi go odstąpić posiadaczowi kopalni.

Art. 497 Rosyjskiej ustawy
górnicej.

Właściciel gruntu winien odstąpić na użytkowanie przemysłowca górniczego, który otrzymał nadanie części powierzchni w obrębie nadania, niezbędne do prowadzenia robót na powierzchni lub pod ziemią /wyloty sztolni i sztolni, przecięcia, otwory świdrowe itp./, na władowywanie i skład wydobywalnych ciał kopalnych, drogi /żelazne lub inne/, rowy, urządzenia wodociągowe, maszyny i urządzenia górnicze, różnego rodzaju, oraz zabudowania, służące do celów eksploatacji lub na pomieszczenie robotników.

Jeżeli więc skutek odrzucenia przez Sejm Śląski wniosku o rozciągnięcie mocy prawa górniczego na Województwo Śląskie pozostanie na Górnym Śląsku w mocy pruska ustawa górnicza i jeżeli właściciel pola górniczego, któremu władza górnicza nakaże stosowanie płynnej podsadzki, doprowadzi sprawę zajęcia terenów piaskowych do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, to jest wszelkie prawdopodobieństwo, że tenże zastosuje do § 135 pruskiej ustawy górniczej taką samą szeroką interpretację jak do art. 497 rosyjskiej ustawy górniczej.

Sprawa sztygarów.

/ vide także załącznik 8./

Ostatnią sporną kwestją jest kwestja uprawnień sztygarów, jako kierowników ruchu w kopalniach. W dyskusji podkreślono, że pruska ustawa górnicza wcale nie gwarantuje sztygarom tych uprawnień i Minister Przemysłu i Handlu mógłby poprostu w drodze rozporządzenia wykonawczego do § 74 ust. 2. pruskiej ustawy górniczej przepisać dla wszystkich kandydatów na kierowników ruchu w kopalniach egzamin o poziomie wiedzy wymaganej przy kończeniu Akademii Górniczej.

Polskie prawo górnicze dąży do tego, aby w kopalniach bardziej niebezpiecznych kierownikami ruchu byli inżynierowie, a w mniej niebezpiecznych mogli być sztygarzy. Obawy sztygarów wypowiedziane na zjeździe wszystkich zagłębi, który się odbył dnia 5. czerwca 1930 r. wynikły, jak się wyjaśniło w dyskusji, z podwójnego nieporozumienia.

1/ Sztygarzy obawiali się, że wyrażenie "dział robót górniczych" użyte w § 124 oznacza oddział kopalni, a przeto z reguły i na czele oddziału kopalni mają stać inżynierowie. W dyskusji ustalono, że mylna ta interpretacja wynikła stąd, że umieszczone tamże określenie "zakład górniczy" identyfikowano z "kopalnią".

Tymczasem w rozumieniu prawa górniczego określenie "zakład górniczy" obejmuje nie tylko właściwą kopalnię /t.j. budowę podziemną/ ale i wszystkie inne części - dział maszynowy, ewentualnie elektrownię, amalgamiarnię, płuczkarnię, koksownię itd. jednym słowem całość podległą kompetencji władzy górniczej. A zatem "dział robót górniczych" jest częścią zakładu górniczego, taką, jaką np. elektrownia, lub koksownia, nie zaś oddziałem kopal-

nielobawy sztygarów co do ograniczenia prawa zawiadywania oddziałem kopalni są nieuzasadnione. W dyskusji wyjaśniono jeszcze następującą sprawę:

2/ W chwili odbywania się zjazdu tekst projektu prawa górniczego zawierał w art.127 określenie " w drodze wyjątku".Prawnie było to uzasadnione,ponieważ uprawnienia miał przyznawać Minister Przemysłu i Handlu lub upoważniony przez niego Wyższy Urząd Górniczy. Było to więc wyjątkiem od zwykłej procedury ~~zatwierdzenia~~ przez Okręgowy Urząd Górniczy inżynierów na stanowiskach kierowników ruchu. Ale ponieważ życiowo mogło to być tłumaczone jako " szczególny wyjątek", a egzamin przewidziany w art.127 jako wymagający wyjątkowej wiedzy, /podczas gdy chodzi tylko o stwierdzenie kwalifikacji do zajmowania stanowiska samodzielnego kierownika danego mniej niebezpiecznego zakładu górniczego/, więc to określenie " w drodze wyjątku" zostało usunięte z ostatecznego tekstu prawa.

Przy rozważaniu jej kwestji z punktu widzenia celowości przyjęcia lub nieprzyjęcia wniosku o rozciągnięcie prawa górniczego na Śląsk, należy sobie postawić pytania:

1/ czy są kopalnie bardziej niebezpieczne,co do których koniecznem jest powierzenie kierownictwa ruchu inżynierom ?

2/ jeżeli tak, to czy należy wprowadzić do prawa górniczego segregację kopalń i uprawnień do ich kierownictwa,

3/ jeżeli tak, to czy powierzenie rozstrzygania tej sprawy wyższym instancjom /w praktyce W.W.G./ jest wskazane. Na wszystkie pytania odpowiedziała Komisja przez przyjęcie wniosku twierdząco,

Art.133.

należałoby pozostawić w tej samej redakcji z uwagi na wzajemność w stosunkach międzynarodowych. Przyczem prawo decyzji leży w rękach Min.Przemysłu i Handlu.

Po rozpatrzeniu tych problemów doszła Komisja większością głosów do przekonania, że ustawa nowa jest korzystniejsza od dotychczasowej. Klub Niemiecki złożył swe oświadczenie, zawierające zastrzeżenia swe na piśmie. Oświadczenie to stanowi załącznik sprawozdania.

./:

W głosowaniu nad ustawą, które odbyło się w Komisji dnia 20.kwietnia 1932 r. oświadczyli się przedstawiciele klubów N.Ch.Z.P., Ch.D. i N.P.R. za ustawą, przedstawiciel Klubu Niemieckiego wstrzymał się od głosowania. Klub P.P.S. nie był podczas głosowania reprezentowany.

Imieniem Komisji Prawniczej wnoszę o przyjęcie powyższego wniosku w brzmieniu przedłożonem Sejmowi.

Katowice, dnia 21.kwietnia 1932 r.

Przewodniczący i sprawozdawca

Komisji Prawniczej :

/-/ Dr.Włodz.Dąbrowski.
Poseł.

Zrzeszenie Stowarzyszeń Właścicieli
Nieruchomości Województwa Śląskiego. Katowice, dnia 12. grudnia 1931 r.,

Do

Wysokie Sejm Śląski
P.T. Klub Narod. Chrześ. Zjedn. Pracy
na ręce
W Pana Przewodniczącego Komisji Prawniczej
Dra. Dąbrowskiego,

w Katowicach.

Na porządek dzienny jednego z najbliższych posiedzeń Sejmu Śląskiego ma przyjąć sprawa przyjęcia na Województwo Śląskie wydanego w ubiegłym roku dekretem P. Prezydenta Rzeczypospolitej "Polskiego Prawa górniczego".

Wprowadzenie tej nowej ustawy przedstawia dla własności nieruchomości na Śląsku wydarzenie o piętnaszorzędnym znaczeniu. Nigdzie bowiem w kraju nie zachodzi tak wielka kolizja interesów pomiędzy przedsiębiorstwami kopalnianymi a właścicielami nieruchomości, jak właśnie u nas na Śląsku, gdzie niema niemal piędzi ziemi, pod którą nie byłyby prowadzone roboty podziemne, oddziaływujące w swoisty sposób na powierzchnię ziemi.

Polskie prawo górnicze przyszło jak wiadomo do skutku bez jakiegokolwiek współdziałania Sejmu Warszawskiego lecz w drodze, że się tak wyrazimy, czysto urzędowej. Wypracowane bowiem zostało przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu przy pewnego rodzaju prywatnem współdziałaniu sfer wielkiego przemysłu. Okoliczność, że ustawa nie przeszła przez filtr Sejmu, a więc nie była przedmiotem obrad zastępców szerszych kół społeczeństwa, wywarła na niej specjalne piętno.

Cecha etatyzmu i cecha kroczenia po linii interesów strony silniejszej - wielkiego przemysłu, z odstawieniem daleko na plan drugi czy nawet pogwałceniem interesów strony słabszej - prywatnych właścicieli nieruchomości, oto ogólna charakterystyka nowej ustawy.

Nie wchodząc w sprawę, jakie stanowisko odnośnie wprowadzenia na Województwo Śląskie nowego prawa górniczego zajmie Wysoki Sejm Śląski, uważamy w ogólnym interesie za wskazane zwrócić łaskawą uwagę W Panów na pewne tylko braki, które w ustawie można łatwo dostrzec i które w praktyce okażą się nader ujemne w skutkach.

Nas właścicieli nieruchomości dotyczy w pierwszym rzędzie Dział V-ty ustawy /artykuły od 81 - 98 i 99 - 108/ - rozdziały dotyczące wywłaszczenia gruntów dla urządzeń górniczych i wywłaszczenia materiałów podszkadowych oraz odszkodowania za szkody, spowodowane własności nieruchomości przez roboty podziemne. W tych rozdziałach ustawa zawiera bądź przepisy identyczne z dotychczasowymi niemieckimi, które w praktyce były absolutnie niewystarczające, bądź przepisy nowe, zmieniające na gorsze postanowienia dotychczasowe.

W szczególności, w dotychczasowej ustawie niemieckiej nie były w wyczerpujący sposób ujęte postanowienia, komu i w jakiej mierze przysługuje odszkodowanie za szkody górnicze, kto jest obowiązany do takiego wynagrodzenia, nadto czasokres, w którym się pretensje o szkody przedawniają, / 3 lata/ był absolutnie za krótki.

Nowe nasze prawo górnicze tych wad i braków nie usuwa, lecz pozostawia je tak, jak były dotychczas, a nawet jeszcze pogłębia. Według artykułu 99 za szkodę górniczą ma nadal odpowiadać tylko właściciel pola

górniczego /użytkowca, ani dzierżawca, ani następcę w posiadaniu nie/, natomiast żądać odszkodowania może tylko właściciel nieruchomości, a wszyscy inni: dzierżawcy, użytkownicy, najemcy itd. nie mogą żądać, lecz mogą się co najwyżej trzymać właściciela nieruchomości.

Bardzo wielkim pogorszeniem w stosunku do niemieckiej ustawy jest, że nowa ustawa nie przyznaje straty za zmniejszenie się wartości gruntu. Artykuł 101 mówi bowiem, że "całkowite lub częściowe pokrycie w naturze strat, spowodowanych przez roboty górnicze, jak np. dokonanie remontu uszkodzonych budynków, zwalnia w odpowiednim stosunku właściciela pola górniczego od obowiązku uiszczenia dalszego odszkodowania." Poza wynagrodzeniem szkody w naturze, a więc krótko mówiąc, naprawieniem uszkodzonych budynków, właściciel nieruchomości nic więcej żądać nie może. To, że dom przez jego uszkodzenie na swojej wartości stracił, właściciela pola górniczego nie obchodzi.

Nieprzyznanie straty na wartości jest bardzo wielkim brakiem nowej ustawy i w praktyce będzie bardzo zgubne w skutkach. Ze stratą domu na wartości poniesie szkody nie tylko właściciel ale także wierzyciele hipoteczni, zwłaszcza dalszych stopni, którzy mając na uwadze większą wartość nieruchomości, kredytu na nią udzielili.

Czasokres, w którym przedawniają się pretensje o szkody górnicze, został ustalony tak samo jak było w ustawie niemieckiej na 3 lata /art. 106/. Jest to absolutnie niewystarczające. - Ustawa niemiecka pochodzi z roku 1865, kiedy górnictwo prowadzone było w prymitywny sposób, nie sięgało zbyt głęboko w ziemię i tem samem oddziaływania jego na powierzchnię ziemi dały się prędzej zauważyć i łatwiej skonstatować niż to jest obecnie przy zastosowaniu wszelkich najnowszych maszyn i sposobów wydobywania węgla i innych minerałów. Dotychczasowe doświadczenia wykazały, że oddziaływanie robót podziemnych na powierzchnię ziemi trwają długie lata /5-6/, więc też słuszną i konieczną jest rzeczą, żeby czasokres przedawnienia wynosił przynajmniej 6 lat. Skoro dla tak mało skomplikowanego stosunku prawnego jak płaćcenie odsetek itp. przewiduje się 4 - 5 letnie przedawnienie, to dla tak skomplikowanego stosunku jak szkoda górnicza i jej wynagrodzenie powinien być czasokres dłuższy niż 3 lata.

Również postanowienia rozdziału III-go działu V-go /Art.81-93/ zawierają w porównaniu do ustawy niemieckiej pogorszenie. Nakładając na właścicieli nieruchomości obowiązek dostarczenia piasku na cele podsadzki, mówi ustawa wszędzie tylko o odpowiednim za to odszkodowaniu /a więc zapłaćceniu ceny rynkowej/ a nie o pełnem odszkodowaniu. Przy czasowym zajęciu gruntów na cele przemysłu mówi się także nie o pełnem, a tylko o odpowiednim odszkodowaniu.

Ustawa nie zawiera żadnych przepisów o wynagrodzeniu właściciela domu za stratę na wartości gruntu, z którego zabierze się piasek na podsadzkę. Nie tylko więc, że za piasek nie otrzyma on pełnego odszkodowania lecz tylko cenę odpowiednią /maksymalną, ustanowioną przez Urząd Górniczy/, ale oprócz tego z dobrego i wartościowego gruntu może nawet placu budowlanego zostaną mu bezużyteczne doły i jamy.

Ponieważ ustawa grzeszy całym szeregiem braków i zawiera postanowienia własność nieruchomą krzywdzące, prosimy uprzejmie o nieprzyjęcie ustawy w tej formie dla Województwa Śląskiego.

Z poważaniem

Z a r z ą d :

Stempel.

/-/ Z a b u ś.

M e m o r j a ł

Śląskiej Izby Rolniczej w Katowicach uzgodniony
z Śląskim Związkiem Rolników w Katowicach w sprawie
rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia
29. listopada 1930 r. o Prawie Górniczym, Dz.U.R.P.
Nr. 85, poz. 654.

Prawo górnicze jest prawem ogromnej wagi dla rolnictwa śląskiego, a to ze względu na całość zagadnienia szkód powierzchniowych, jakie pociąga za sobą kopalnictwo wewnątrz ziemi. Rolnictwo Śląskie zapoznało się z temi szkodami od czasu rozwoju przemysłu węglowego na Górnym Śląsku. Byłoby dużym błędem, szukać takiej ochrony ustawodawczej dla rolnictwa, któraby dawała w ręce rolnikowi decyzję co do rozwoju, względnie zastoju górnictwa w danej okolicy. Nie można jednak zaprzeczyć, że każde przedsiębiorstwo górnicze, powstaje i jest prowadzone dla celów materialnego zysku. Zatem słuszną będzie teza, że kto dla zysku materialnego wyrządzi szkodę drugiemu, winien mu ją w tejże samej wysokości odszkodować.

Z tej zasady wychodząc, poniżej zostaną rozpatrzone poszczególne artykuły rozporządzenia, niezgodne z powyższą zasadą i które budzą obawy, że rolnik ponosiłby nieuzasadnione duże ofiary na rzecz górnika.

Art. 8.

Zawiadomienie gminy o rozpoczęciu poszukiwań górniczych może być równoznaczne z tem, że zainteresowani mieszkańcy gminy nie dowiedzą się o ich rozpoczęciu. Ażeby tego uniknąć artykuł ten winien przewidywać obowiązek opublikowania przez gminę zawiadomienia Urzędu Górniczego o rozpoczęciu poszukiwań górniczych i ich planie i to sposobem, jaki jest przyjęty w danej gminie dla podawania do powszechnej wiadomości rozporządzeń itp.

Art. 73.

Rygor zawarty w tymże postanowieniu uczyniłby w wielu wypadkach prawa właścicieli gruntu iluzorycznymi, albowiem może być niemożliwem zabrać minerały w ciągu jednego miesiąca. Z tego też powodu termin zabrania minerałów powinien być przesunięty do 6 miesięcy, a następnie w miejsce postanowienia, iż minerały nie zabrane w ciągu powyższego terminu przechodzą na własność właściciela pola górniczego, należałoby postanowić, iż po upływie powyższego terminu przysługuje właścicielowi gruntu prawo pozostawienia minerałów na dalszy termin lecz za opłatą składowego.

Art. 78.

Ustęp 2 tego artykułu przewiduje, że właściciel gruntu nie może sprzeciwiać się odprowadzeniu wody kopalnianej. Postanowienie to jest słuszne, lecz wymaga uzupełnienia, że za pełnem odszkodowaniem za ewentualnie wyrządzoną szkodę, przyczem w ramach możliwości technicznych szkód tych należy unikać.

Art. 79.

Przewiduje ogromne ograniczenia właścicieli gruntów, a uprawnienia dla właścicieli pól górniczych. Nie jest uzasadniony pogląd, że nadanie pola górniczego i jego eksploatacja jest instytucją użyteczności publicznej, jest to bowiem przedsiębiorstwo dochodowe prywatne i dlatego stosunek między właścicielem pola górniczego a właścicielem gruntu powinien kształtować się zupełnie nieskrępowanie. O ile na przymus co do gruntu ma rzecz

właściciela pola górniczego możnaby się godzić, ponieważ trudność^{/w} ich uzyskaniu mogłaby być powodem do postawienia pola górniczego jako takiego pod znakiem zapytania, to jednak prawo piasku, innych materiałów podszadzkowych i wód wierzchnich nie budzi zupełnych obaw. Dla osiedla tworzącego się przy powstającej kopalni jest korzystniej, jeżeli materiały podszadzowe są zdalsza ściągane, tymczasem opuszczenie tych materiałów w art. 89 nie innego spowodować nie może. Z doświadczenia zaś wiadomo, z jakich odległości są obecnie sprowadzane wody i podszadzki, nie powodując specjalnych trudności kopalnictwu. Dlatego też piasek, inne materiały podszadzowe i wody wierzchnie powinny być wykreślone i wyjęte z pod przymusu, a pozostawione jako wolne dobra wymienne.

Art.81.

W związku z uwagami do art.79 należy i w tym artykule pozostawić tylko grunta. Co do wynagrodzenia, to zamiast określenia jego wysokości słowem "odpowiednie", winien być użyty termin na podstawie wolnej umowy. W wypadku zaś niedojścia takiej umowy do skutku, reguluje się spór w/g. następnych artykułów, w szczególności art.87.

Art.88.

W artykule tym podobnie jak w poprzednim jest mowa o podwójnej wartości pierwotnej przy wykupie. Wówczas jednak kiedy art.87 omawia jakgdyby sprawę czynszu dzierżawnego, to art.88 omawia sprawę własności. Jest tutaj do rozstrzygnięcia **rzecz** zasadnicza, czy właściciel gruntu ma być ograniczony w ewentualnych korzyściach z rozwoju danej okolicy wskutek powstania na terenie kopalnictwa, czy też nie i czy słuszne jest uprzywilejowanie w tym względzie właściciela pola górniczego.

Jeżeli rozwój kopalnictwa spowoduje rozwój danej miejscowości, to korzyści pochodzące z tego rozwoju odnoszą wszyscy i tak robotnik przez pracę przy wzrastającym wynagrodzeniu - przyczem na długą metę daje się to odczuć nawet w potomstwie, kupiec przez założenie przedsiębiorstwa handlowego, które w miarę rozwoju górnictwa wzrasta i rozwija się, dając coraz większe zyski, podobnie rzemieślnik, rolnik, przemysłowiec, a także właściciel pola górniczego przez rozwój przedsiębiorstwa. Według art.88 nie zyskiwałby tylko jeden rodzaj ludności t.j. właściciele gruntów potrzebnych kopalni. Korzyść właściciela gruntu potrzebnego kopalni zostaje ustawą ograniczoną do wysokości dwukrotnej poprzedniej wartości, a zysk ten zabiera właściciel przedsiębiorstwa. Poza tem nie można nie podkreślić, że takie brzmienie art.88 daje ogromną hegemonję właścicielowi pola górniczego nad całym terenem objętym przez pole. W powyższem ~~zasadnieniu~~ ^{uzasadnieniu} jest mowa o rozwijającym się kopalnictwie, ponieważ kopalnictwu upadającemu przez brak materiału kopalnego nie potrzebne są grunta, piasek itp.

Z wywodów powyższych wynika, że wykupno pola winno nastąpić po cenie bieżącej rynkowej efektywnej wartości gruntu. Należy zauważyć, że sam przymus sprzedaży jest ograniczeniem tytułu własności właściciela gruntu na rzecz właściciela pola górniczego.

Art.89.

Powyżej przytoczone uwagi w logicznej konsekwencji czynią artykuł 89 całkowicie ujemnym, który powinien ulec skreśleniu.

Art.90.

Jeżeli władze kompetentne dla rozstrzygnięcia sporu mają przeprowadzać dochodzenia na miejscu i przesłuchiwać strony, to koniecznem jest, ażeby strony o powyższem zawiadomić, a stronę niezawiadomioną traktować jako nieprzesłuchaną.

Art.95.

Artykuł ten w konsekwencji stanowiska zajętego przy artykule 79 powinien ulec skreśleniu.

Art.96.

Z tych samych względów jak artykuł 95 powinien ulec skreśleniu, przy-
czem mógłby otrzymać całkowicie nową treść, a mianowicie zabraniającą bez
zgody Okręgowego Urzędu Górniczego czerpać piasek na podszkawkę przez jedno
pole górnicze z terenu innego pola górniczego.

Art.97.

W konsekwencji wywodów do artykułu 79 i ten artykuł powinien być
skreślony.

Art.99.

Artykuł ten zabezpiecza poszkodowanych przez roboty górnicze. O od-
szkodowanie jednak musi zwrócić się poszkodowany.

Ponieważ w praktyce jest niezmiernie trudno poszkodowanym stwierdzić,
czy i w jakiej mierze szkody są spowodowane przez roboty górnicze, a przed-
siębiorcy górniczy z zasady twierdzą, że odnośne szkody nie są wywołane ro-
botami górniczymi i nie cofają się nawet przed rozmyślnem wprowadzeniem
w błąd poszkodowanych, przeto powinno być postanowione, ażeby wszyscy przed-
siębiorcy górniczy byli zobowiązani do wyłożenia w urzędzie tej gminy,
w której obrębie leżą ich nadania górnicze, planów odbudowy górniczej ich
kopalń do publicznego wglądu i plany te co roku uzupełniali. W ten sposób
rolnicy mogliby zawsze stwierdzić, czy ich grunta są podkopane przez odbu-
dowy górnicze i na tej podstawie domagać się odszkodowania.

Ten obowiązek składania planów w urzędzie gminnym do publicznego
wglądu winien być ustanowiony przez zamieszczenie odpowiedniego postano-
wienia w tym lub innym artykule ustawy górniczej.

Informacje poszkodowanym możnaby zapewnić przez ustawowe stwierdzenie,
że Okręgowy Urząd Górniczy na zapytanie właściciela gruntu obowiązany był-
by wydawać informacje o podkopaniu, lub innych pracach górniczych w stosun-
ku do danej posiadłości mających miejsce. Interesent obowiązany byłby do-
starczyć danych katastralnych lub hipotecznych, określających miejsce, o
które zapytuje. Urząd górniczy załatwiałby tę sprawę bezpłatnie.

Art.101.

Artykuł ten, chociaż słuszny w zasadzie, wymaga uzupełnienia ponieważ
w praktyce daje duże pole do wyzysku jednostki słabej ekonomicznie. Przy
dokonaniu szkody bardzo dokuczliwej doraźnie, której słaby ekonomicznie nie
jest w stanie sam poprawić, właściciel pola górniczego wyzyskuje sytuację
i usuwa szkodę za zrzeczenie się /skwitowanie/ z wszelkich dalszych preten-
sji. Ażeby uniknąć tego rodzaju nadużycia artykuł ten powinien zawierać
postanowienia, że umowy stron przewidujące skwitowanie z pretensji o od-
szkodowania za przeprowadzenie remontu są nieważne.

Art.103.

O ile na artykule 102 można się zgodzić, ponieważ nakłada on obowiązki
na władze budowlane, które powinny być poinformowane co do stanu robót
górniczych, to w żadnym razie nie można wymagać od prywatnego posiadacza
gruntu, ażeby był poinformowany o granicach pola górniczego miejscowego i
pól znajdujących się w pobliżu. W artykule tym sprawa istotna - odszko-
dowania wogóle - postawiona jest na równi z drobnym fragmentem formalnym.
Artykuł ten winien być skreślony.

Art.105.

Artykuł ten sprowadza się w praktyce do obowiązkowego zatargu, ponieważ właściciel pola górniczego z reguły będzie twierdził, że zgłoszenie chęci zabudowania, lub innego użytkowania gruntu jest nadużyte dla celu otrzymania odszkodowania. Zamiast rygoru przewidzianego przez ten artykuł, winno być wstawione postanowienie, że do odszkodowania niema prawo właściciel gruntu, któremu strona przeciwna udowodni fikcyjność zamiaru budowania.

Art.106.

Przewidziany w tym artykule termin przedawnienia roszczeń odszkodowawczych jest zbyt krótki. Już w obowiązującej dotychczas ustawie niemieckiej dał się ten zbyt krótki termin dotkliwie odczuć rolnikom śląskim, którzy utracili swoje roszczenia do kopalń z tyt. powstałych szkód.

Mianowicie trzeba uwzględnić okoliczności, że rolnik nie posiada środków na prowadzenie kosztownych procesów z kopalnią, ciągnących się nie-rzecz przez lata całe, toteż stara się w drodze ugodowej uzyskać od kopalni odszkodowanie, zaś kopalnie umyślnie takie pertraktacje przeciągają, ażeby doprowadzić do przedawnienia się pretensji.

Z tych więc względów termin przedawnienia się roszczeń odszkodowawczych winien być ustalony na co najmniej lat dziesięć.

Art.176.

Artykuł ten zawiera wielkie niebezpieczeństwo dla całej sprawy odszkodowań wogóle. Jeżeli omawiane prawo górnicze w szeregu artykułów dąży do ochrony poszkodowanych przez prace górnicze, to za niekonsekwencję należy uznać osłabienie całej sprawy przez tak silne ograniczenie odpowiedzialności tego, który wyrządził szkodę, co do czasu, jak to ma miejsce w art.176.

Postanowienia tego artykułu dają ogromnie szerokie pole do nadużyć przemysłowi węglowemu, jak również z samego założenia są nieskuteczne co do likwidacji pola górniczego z prawami i obowiązkami. Artykuł ten i pokrewne winny być zniesione i dostosowane do zasady dalszej odpowiedzialności właściciela pola górniczego.

W uzasadnieniu takiego stanowiska przedewszystkiem należy podnieść możliwość występowania szkód po likwidacji pola górniczego, nie mówiąc o całej procedurze bieżących spraw odszkodowawczych.

Art. 190 do 200.

Przy ustaleniu kompetencji władz górniczych w związku z rozstrzygnięciem przez nie w pierwszej i drugiej instancji całego szeregu spraw związanych z gruntami i budynkami, powinna ustawa przewidywać obowiązek zaciągania przez władzę rozstrzygającą informacji u kompetentnych czynników w wypadku spornych spraw mających być rozstrzygniętymi. W wypadku zaś, gdzie ustawa przewiduje decyzje kolegjalne, winna być odpowiednia ilość członków tych ciał zbiorowych z pośród właścicieli czy posiadaczy gruntów, względnie delegatów instytucyj rolniczych i to nie w mniejszej ilości niż przedstawicieli górnictwa.

Część postulatów do powyższych ostatnich artykułów odnosi się właściwie do przewidzianych ustawą rozporządzeń, lecz zasady wyżej podane powinna zawierać już ustawa.

We wszystkich artykułach, w których jest mowa o odszkodowaniu, zamiast słów "odpowiednie odszkodowane" powinny być użyte słowa "pełne odszkodowanie".

Odnosnie do aktualności prawa górniczego trzeba zauważyć, że jego rozciągnięcie na Województwo Śląskie nie jest rozciągnięciem ustawy obowiązującej na obszarze całego państwa na drobny jego skrawek, tak jak to terenowo się przedstawia, lecz rozszerzeniem jego obowiązywania na większy zasięg w życiu gospodarczym niż oho ma obecnie, ponieważ kopalnictwo śląskie stanowi większą część kopalnictwa całej Polski.

Ponieważ zaś rolnictwo śląskie, albo jest, albo będzie interesowane w szkodach przez górnictwo wyrządzanych, dlatego też dla szerokich rzesz rolnictwa śląskiego przede wszystkim drobnego, postanowienia prawa górniczego są w przeważnej ilości wypadków kwestją bytu.

Obecne ustawodawstwo górnicze jest dla posiadaczy gruntów korzystniejsze, a jednak za czasów jego trwania nastąpił ogromny rozwój górnictwa na Śląsku, co jest najlepszym dowodem, że pełne prawa własności gruntowej i pełna odpowiedzialność górnictwa za szkody wyrządzone nie są przeszkodą w rozwoju kopalnictwa. Prawo górnicze nie powinno naruszać praw materialnych nabytych.

Gdyby prawo górnicze w obecnym brzmieniu zostało rozciągnięte na teren Śląska przez Sejm Śląski, to trzeba stwierdzić, że wielka rzesza polskich drobnych posiadaczy ziemi i budynków zostałaby upośledzona na korzyść małej ilości przedsiębiorców górniczych i to przeważnie zagranicznych. Dlatego też na wstępie wymienione organizacje rolnicze apelują do Sejmu Śląskiego o rozciągnięcie mocy obowiązującej prawa górniczego na teren Województwa Śląskiego, po uwzględnieniu powyżej wysuniętych postulatów.

Zrzeszenie Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości

Województwa Śląskiego.

Dotyczy "Polskiego Prawa
Górniczego".

Katowice, dnia 17 grudnia 1931r.

Do

Wysokiego Sejmu Śląskiego

w Katowicach.

Z polecenia Komisji Prawniczej Sejmu Śląskiego mamy zaszczyt przedłożyć następujące nasze zastrzeżenia i uwagi do nowego Prawa Górniczego:

Polskie Prawo Górnicze przyszło do skutku w drodze dekretu P. Prezydenta Rzeczypospolitej bez udziału w jego opracowaniu Sejmu Warszawskiego i stąd ma cechę wybitnie biurokratyczną. O ile z jednej strony ustawodawca idzie po linii największej obrony interesów wielkiego przemysłu, a więc strony silniejszej, o tyle z drugiej strony interesy prywatnego właściciela nieruchomości jako strony ekonomicznie słabszej stawia na drugi plan.

O ile chodzi o kwestję stosunku właściciela pola górniczego do właściciela gruntu, to sprawa ta nie była w wyczerpujący sposób uregulowana przez dotychczasową ustawę pruską i nie jest dostatecznie uregulowana przez nowe Prawo Górnicze. Przeciwnie twierdzimy stanowczo, że nowa ustawa jest dla właścicieli nieruchomości w porównaniu do pruskiej nawet gorszą, zawiera bowiem niekorzystny dla własności nieruchomości art. 101, którego nie było ani w niemieckiej ustawie ani w żadnym projekcie nowej ustawy i który znosi wynagrodzenie właściciela nieruchomości za straty na wartości jego własności, uszkodzonej przez roboty kopalniane.

Dla własności nieruchomości najważniejsze są postanowienia, zawarte w Dziale V-tym rozdział I i II, art. od 81 - 108. oraz art. 176, co do których mamy takie zastrzeżenia:

Art. 81.

W artykule tym jest mowa o obowiązku właściciela odstąpienia gruntu w użytkowanie właścicielowi pola górniczego, o ile ten grunt jest niezbędny dla prowadzenia robót poszukiwawczych lub potrzeb zakładu.

Podczas gdy dotychczasowa ustawa niemiecka oraz wszystkie dotychczasowe projekty przewidywały takie odstąpienie za pełnem wynagrodzeniem, Polskie Prawo Górnicze, mówi tylko o odpowiednim wynagrodzeniu. Nie jest to jedno i to samo. Pod pojęciem pełnego wynagrodzenia rozumiemy wszelkie straty właściciela nieruchomości, a więc także stratę na wartości, spodziewane i utracone zyski itp., podczas gdy pod pojęciem odpowiedniego wynagrodzenia nie można nic innego rozumieć, jak zapłacenie właścicielowi ceny rynkowej, wzgl. ceny, wyznaczonej przez Urząd Górniczy, który jak się dalej w ustawie mówi, rozstrzyga w tym kierunku na wypadek sporu.

Art. 88.

Dla oznaczenia ceny nieruchomości, którą ma nabyć właściciel pola górniczego na własność, powinien być wzięty dzień rzeczywistego jej objęcia przez zakład górniczy, a nie dzień wydania orzeczenia, albowiem między wydaniem orzeczenia a samem zajęciem może upłynąć sporo czasu i tem samem nastąpić zmiana wartości nieruchomości.

Art. 89.

Artykuł ten nie każe przy ustaleniu rocznego wynagrodzenia za zajęcie gruntu dla potrzeb zakładu górniczego uwzględniać dochodowości wzgl. wyższej wartości, którą uzyskał grunt z powodu użytkowania go na cele zakładu górniczego lub dzięki istniejącym już na nim lub projektowanym urządzeniom górniczym,

Postanowienie to jest bardzo niesprawiedliwe. W praktyce będzie ono dawać otwarte pole do nadużyć. Podkreślamy, że ustawa pruska takiego przepisu nie zawierała i właściciel gruntu mógł w każdym wypadku żądać pełnego odszkodowania za grunt, a nie ceny z czasów, kiedy może o górnictwie jeszcze nikt nie myślał.

Art. 95.

Przewiduje również nie pełne lecz tylko odpowiednie wynagrodzenie. Ponieważ ze zabránieniem piasku właścicielowi nieruchomości mogą pozostać tylko nieużyteczne doły i jamy, właściciel pola górniczego powinien być zobowiązany do pełnego wynagrodzenia, a więc także za straty na wartości gruntu z powodu wybrania piasku, pozbawienia takiego gruntu charakteru placu budowlanego itp.

Art. 99.

Redakcja tego artykułu jest absolutnie za krótka i zbyt upodobniona do dotychczasowych przepisów pruskich, dzięki którym prowadzenie procesów górniczych było nader uciążliwe. W myśl brzmienia ustawy do wynagrodzenia szkody zobowiązany jest tylko właściciel pola górniczego. Z drugiej strony żądać odszkodowania może tylko właściciel nieruchomości. Postanowienia takie są niewystarczające. Mamy doświadczenia, że właścicielami pól górniczych bywają bardzo często różne krajowe i zagraniczne spółki, które oddają eksploatację w ręce dzierżawcy. W odpowiednim momencie spółki takie wogóle przestają istnieć, czyli właściciela pola w rzeczywistości niema i w ten czas niewiadomo kto ma odpowiadać za szkodę?

Naszem zdaniem; żeby sprawa była sprawiedliwie rozstrzygnięta, odpowiedzialnym za wyrządzone szkody powinien być nietylko właściciel pola górniczego ale wogóle każdy górniczo uprawniony, a więc także dzierżawca, następca w posiadaniu, lub gdy ich niema jakaś specjalna instytucja ubezpieczeniowa. Mogłaby być powołana do życia specjalna Górnicza Kasa Odszkodowawcza. Opłacanie do takiej Kasy jednego grosza od każdej tony wydobytego węgla lub odpowiedniej równowartości kruszcu wystarczałaby na stworzenie funduszy, potrzebnych na zabezpieczenie odszkodowania tam, gdzie niema ani właściciela pola górniczego, ani wogóle górniczo uprawnionego lub gdzie od nich odszkodowania otrzymać lub wyegzekwować nie można.

Przez roboty kopalniane może być wyrządzona szkoda nietylko właścicielowi nieruchomości, ale także każdemu, którego interes jest z tą nieruchomością związany, a więc także lokatorowi, dzierżawcy, użytkowcy lub nawet wierzycielowi hipotecznemu.

Według 2-go ustępu tego artykułu roszczenie o odszkodowanie przysługuje każdemu, kto z powodu robót górniczych poniósł jakąkolwiek szkodę, ale tylko we własności nieruchomości lub jej przynależności. A więc

wszyscy inni, którzy nie ponieśli szkody we własności gruntowej /nieruchomości/ lecz np. w ruchomości, wynagrodzenia żądać nie mogą. Mówi się wprawdzie dalej, że osoby które są uprawnione korzystać z nieruchomości / a więc lokatorzy, dzierżawcy itp./ mogą dochodzić swoich praw na podstawie przepisów cywilnych, ale wiadomo, że na podstawie ustaw cywilnych trzeba udowodnić winę. A ponieważ w wyrządzeniu szkody górniczej winy nie łatwo udowodnić lub wogóle udowodnić jej nie można, przeto wszystkie inne przez roboty górnicze poszkodowane osoby mogą wyjść z kwitkiem.

Ustęp 2-gi art.99-go winien zawierać krótkie postanowienie takie: Roszczenie o wynagrodzenie szkody górniczej przysługuje nie tylko właścicielowi gruntu ale każdemu, kto przez uszkodzenie gruntu jakkolwiek szkodę ucierpi, a więc także użytkownicy, najemcy, dzierżawcy itp.

Odsyłanie na drogę prawa cywilnego jest zupełnie zbyteczne i jest tylko swego rodzaju uchyleniem się od odpowiedzialności za szkodę.

Ważną byłoby rzeczą, by roszczenie o wynagrodzenie szkody można przenieść na inną osobę. W ten sposób właścicielowi nie mającemu środków do prowadzenia procesu możnaby takie prowadzenie procesu umożliwić.

W praktyce zdarza się często, że właściciel nieruchomości ze względu na specjalny stosunek do właściciela pola górniczego roszczenia o odszkodowanie za szkodę górniczą się zrzeka i nawet takie zrzeczenie wpisuje do księgi gruntowej, nie zdając sobie sprawy ze skutków takiego zrzeczenia się. Dzisiaj jeszcze prowadzi się przed sądami spory właścicieli, którzy w czasach inflacji ze względu na małą wartość pieniądza odszkodowania się zrekli. Procesy są bez widoków powodzenia. Ponieważ przez zrzeczenie się uciec mogą nie tylko właściciele nieruchomości ale także wszyscy, mający prawo korzystania z nieruchomości a również wierzyciele hipoteczni, ustawa powinna zawierać takie postanowienie:

"Zrzeczenie się prawa do wynagrodzenia szkody górniczej jest bezskuteczne, a wpis tegoż do księgi gruntowej niedopuszczalny. Właściciel pola górniczego może się ochronić przed przyszłymi roszczeniami nowego właściciela gruntu jedynie przez wpis prawa pierwokupu."

Art.100.

Przewiduje solidarną odpowiedzialność właścicieli pól górniczych w razie, jeżeli szkodę spowodowały roboty, prowadzone w obrębie kilku pól górniczych.

Przepis ten jest dobry. W praktyce zdarzają się jednak wypadki, że właściciele sąsiadujących ze sobą pól górniczych wyrządzeni szkody ze swej strony po kolei zaprzeczają. Właściciel gruntu jest zmuszony zaskarżyć wszystkich. W toku procesu pokazuje się jednak, że właściciele pól górniczych B i C nie są winni, lecz winę ponosi właściciel A, do którego nasamprzaw właściciel gruntu się zwrócił. - B i C musi się zatem skargę cofnąć i właściciel gruntu musi ponieść powstałe wysokie koszty, których nie ma prawa żądać od A. Ponosi więc bez jakiegokolwiek winy ze swej strony poważną stratę. By temu zapobiec artykuł 100 powinien zawierać dodatkowy przepis tej treści:

Właściciel pola górniczego, który obowiązek swój do wynagrodzenia szkody nieskutecznie zaprzecza, gdyż rzekomo nie jego kopalnia lecz sąsiednia szkodę spowodowała, jest obowiązany zwrócić właścicielowi gruntu wszystkie sądowe i pozasądowe koszty sporu, które poszkodowanemu, z powodu fałszywych informacji narosły, o ile się w dalszym toku procesu pokaże, że właśnie jego a nie sąsiednia kopalnia szkodę spowodowała.

Art.101.

Przez umieszczenie tego artykułu, którego nie było w żadnym projekcie i który, jak już na początku powiedzieliśmy, nie był znany w ustawie pruskiej, pozbawiono właścicieli nieruchomości prawa żądania odszkodowania za zmniejszenie się wartości gruntu. Z artykułu tego wynika niedwuznacznie, że z chwilą pokrycia szkody w naturze właściciel pola górniczego jest wolny od dalszego odszkodowania.

Zwolennicy przyjęcia ustawy w pełnej jej treści i formie twierdzą wprawdzie, że przez dodanie słów "Zwalnia w odpowiednim stosunku", ustawodawca chciał powiedzieć, że właśnie do wynagrodzenia za zmniejszenie się wartości gruntu właściciel pola jest zobowiązany, ale jeżeli tak jest, to dlaczego nadano artykułowi tak dziwne brzmienie, a nie powiedziano wyraźnie tak:

" Poza całkowitem lub częściowym pokryciem w naturze strat, spowodowanych przez roboty górnicze, jak np. dokonanie remontu, właściciel pola górniczego jest obowiązany w odpowiednim stosunku do uiszczenia dalszego odszkodowania z powodu powstałej szkody".

A mówi się przeciwnie, że go się od tego dalszego odszkodowania zwalnia. Słowa "odpowiednim stosunku" należy zdaniem naszym odnieść do słów "całkowite lub częściowe". Jeżeli całkowicie pokrył straty w naturze, to niema wogóle dalszego odszkodowania, a jeżeli pokrycie nastąpiło częściowo to w odpowiednim stosunku musi jeszcze nastąpić. Słowa "odpowiednim stosunku" są konieczne, jeżelibyśmy w tekście opuścili słowo "całkowite", jeżeli ustawodawca nie miał na myśli wynagrodzenia za zmniejszenie na wartości to mógł bardzo dobrze opuścić słowa " w odpowiednim stosunku " a postanowić wyraźnie, że całkowite lub częściowe pokrycie strat w naturze nie zwalnia od obowiązku uiszczenia dalszego odszkodowania. To byłoby zrozumiałe.

Zresztą artykuł 99 mówi o pełnem odszkodowaniu, a więc także o wynagrodzeniu za stratę na wartości. Zupełnie zrozumiała rzecz, że jeżeli na rachunek odszkodowania właściciel pola górniczego cokolwiek świadczy, to nikt nie będzie od niego tego samego jeszcze raz żądał. Jeżeli artykuł 101 ma przyznawać wynagrodzenie za zmniejszenie się wartości, to jest zupełnie niepotrzebny i trzeba go wyrzucić, bo te prawa przyznaje już art.99.

Ze artykuł 101 jest ograniczeniem artykułu 99 i znosi wynagrodzenie za zmniejszenie się wartości jest nietylko zdanie nasze ale też zdanie pp.sędziów, którzy nad nową ustawą górniczą się zastanawiali oraz zdanie pp.adwokatów. Niejednokrotnie w ciągu bież. roku przy sposobności rozpraw sądowych o szkody górnicze, z obozu wielkiego przemysłu padały słowa: " Już niezadługo z waszemi pretensjami za zmniejszenie wartości się skończy. Nowa ustawa żadnego wynagrodzenia za stratę na wartości nie przewiduje." W czasopiśmie, wydanem przez Związek Górniczo-Hutniczy po pojawieniu się nowego Prawa Górniczego, objawiono specjalną radość z tego powodu, że wreszcie wynagrodzenie za zmniejszenie się wartości gruntu zniesiono.

Art.102.

Pierwszy ustęp tego artykułu przewiduje, że do każdej budowy w granicach pola górniczego potrzeba zezwolenia Okręgowego Urzędu Górniczego. Otóż pola górnicze obejmują bardzo często zwarte osiedla, wśród których między już stojącymi domami znajdują się place budowlane. Budowa na takich placach nie powinna być uzależniona od zezwolenia Urzędu Górniczego. Byłoby to bardzo wielkim minusem nietylko dla właścicieli nieruchomości, ale również całych miejscowości jako takich. Może zająć potrzeba budowy lub przebudowy szkoły, szpitala lub innego służącego celom publicznym

budynku, których nie możnaby wznieść, gdy sprzeciwi się temu Urząd Górniczy, chyba na własne ryzyko. Artykuł ten względnie jego 1-szy ustęp powinien zaraz na początku po słowach: "Jeżeli w granicach pola górniczego lub jego pobliżu mają być" zawierać słowa: poza linją zwartych osiedli wniesione itd.

Art.106.

Przewidziany w tym artykule czasokres przedawnienia 3 lata jest absolutnie za krótki. Ustawa pruska wprowadzi także przewidywała czasokres trzyletni, ale należy uwzględnić, że ustawa pruska pochodzi z roku 1865-go, kiedy górnictwo było jeszcze w powi jakach i nikt nie myślał o tego rodzaju skombinowanych maszynach itp. urządzeniach, jak to mamy dzisiaj. Roboty prowadzone głęboko pod ziemią i na bardzo wielkiej przestrzeni nawet pod osiedłami ludzkimi, czego dawniej nie było, oddziałują znacznie dłużej niż to miało miejsce, kiedy prowadzone były prymitywnym sposobem i tuż pod powierzchnią ziemi. Orzeczenia znawców, wydane w procesach górniczych mówią o 5-cio letnim i dłuższym oddziaływaniu. Niema zatem mowy, żeby czasokres przedawnienia 3 letni był wystarczający. Jeżeli ustawy cywilne przewidują dla zupełnie nieskomplikowanych stosunków prawnych jak np., odsetek, przedawnienia 4-letnie, które do tego liczy się od końca roku, w którym stosunek prawny zaistniał, to słuszną jest rzeczą, żeby czasokres przedawnienia dla tak skomplikowanego stosunku, jak zaistnienie i wynagrodzenie szkody górniczej, wynosił przynajmniej 6 lat. /Projekt nowej ustawy górniczej w Westfalji przewiduje 10 lat/.

Art.176.

Ustęp drugi tego artykułu postanawia, że z chwilą zniesienia własności górniczej gasną wszelkie uprawnienia i roszczenia względem pola górniczego. Znaczy to tyle, że za szkody, które już powstały, właściciel nieruchomości nie otrzyma nic, jeżeli jeszcze nie wniósł skargi, a za szkody, które pojawiają się dopiero później, wogóle już nikogo nie będzie mógł skarżyć. To się nazywa w rozumieniu wielkiego przemysłu, że nowa ustawa dostatecznie interesy właścicieli nieruchomości zabezpiecza! Wystarczy, żeby właściciel pola górniczego, będąc np. u końca eksploatacji, własności górniczej się zrzekł, a wszyscy poszkodowani pójdą na dziady.

Nad takim przepisem ustawy nie można łatwo przejść do porządku dziennego. Zwolnienie właściciela pola górniczego od obowiązków z tem polem związanych powinno nastąpić nie inaczej niż za złożeniem odpowiedniej kaucji dla wynagrodzenia ewent. szkód, które się pokażą w przyszłości, o ile otrzymanie odszkodowania nie będzie zabezpieczone w inny sposób, np. przez górniczą kasę odszkodowawczą lub tp. Umieszczenie do ustawy postanowienia w rodzaju ustępu 2-go artykułu 176 jest swego rodzaju prezentem, zrobionym dla właściciela pola górniczego, kosztem właścicieli nieruchomości, którzy poniosą przez roboty górnicze szkody.

Wielki przemysł dopatrywał się zawsze w żądaniach naszych swego rodzaju niemożliwych rzeczy. Nie żądaliśmy i nie żądamy nic więcej, jak tylko takiego zabezpieczenia naszych interesów, jak tego wymaga sprawiedliwość. Nie wątpimy przeto, że Wysoki Sejm przed przyjęciem na Województwo Śląskie nowej ustawy górniczej podda ją dokładniejszemu zbadaniu i dołoży starania, by usunięto z niej wszystko to, coby mogło w praktyce przynieść obywatelom szkodę, a natomiast dodano takie postanowienia, któreby interesy wszystkich w dostateczny sposób zabezpieczały, a przede wszystkim zmniejszyły tarcia i wieloletnie procesy, które, można powiedzieć, przechodzą dzisiaj całe pokolenia, zanim się można doczekać rozstrzygnięcia.

L.S.

Z poważaniem
Zarząd: /-/ Ł a b u ś .

ZESTAWIENIE PRZEPISÓW
POLSKIEGO PRAWA GÓRNICZEGO I PRUSKIEJ USTAWY GÓRNICZEJ
Z PUNKTU WIDZENIA INTERESÓW WŁAŚCICIELI GRUNTÓW.

Korzystniejsze dla właścicieli gruntów postanowienia polskiego prawa górniczego w porównaniu z pruską ustawą górnica.

1/ Wynagrodzenie za zajęcie lub odstąpienie gruntów jest dwa razy większe, niż przepisuje pruska ustawa górnica.

2/ O zajęciu gruntów w myśl ustawy górnicznej decydowały wyłącznie władze administracyjne, natomiast według polskiego prawa górniczego od wydanego w I instancji orzeczenia Okręgowego Urzędu Górniczego przysługuje odwołanie do Kollegium Górniczego, będącego rodzajem Sądu Administracyjnego, rozpatrującego sprawę merytorycznie i z udziałem czynnika obywatelskiego.

3/ W razie nastąpienia trzylatniego przedawnienia co do prawa wytoczenia skargi na zasadzie postanowień prawa górniczego /art.106 odpowiadającego § 151 pruskiej ustawy górnicznej/, zastrzeżone jest prawo dalszego dochodzenia roszczeń o odszkodowanie na podstawie prawa cywilnego. /art.107 prawa górniczego/.

Zestawienie postanowień w sprawie wynagrodzenia
za zajęcie gruntów.

Pruska ustawa górnica.
Art.140.

W razie przymusowego odstąpienia lub nabycia gruntu na urządzenia górnicze nie uwzględnia się przy odszkodowaniu przyrostu wartości, uzyskanego przez grunt dopiero dzięki temu urządzeniu.

Polskie prawo górnice.
Art.89.

Przy ustalaniu wysokości rocznego wynagrodzenia za zajęcie gruntu względnie ceny kupna gruntu przewidzianego, nie uwzględnia się przyrostu dochodowości, względnie wartości, jaki grunt może uzyskać skutkiem użytkowania go dla potrzeb zakładu górniczego lub dzięki istniejącym już na nim, bądź projektowanym urządzeniom górnicy.

Komentarz Klostermanna do postanowienia § 137 o "całkowitem odszkodowaniu za pozbawienie użytkowania". /Jeder nachweisbare positive Vermögensschaden muss ersetzt werden. Als entgangen gilt der Gewinn, welcher nach dem gewöhnlichen Laufe der Dinge oder nach den besonderen Umständen, insbesondere nach den getroffenen Anstalten und Vorkehrungen mit Wahrscheinlichkeit erwartet werden konnte, § 252 BGB. Vorteile, die der Grundbesitzer selbst noch nicht genossen hat, und deren Eintritt auch ohne die Abtretung unge-

Art.87.

Jeżeli między zainteresowanymi stronami nie dojdzie do porozumienia, roczne wynagrodzenie za czasowe pozbawienie użytkowania gruntu /art.86/ ustala się w wysokości połowicznej w stosunku do przeciętnego rocznego czystego dochodu, jaki grunt przynosił w ciągu ostatnich trzech lat przed wydaniem orzeczenia o zajęciu, przy gruntach zaś, z których dochodu nie było, lub którego skutek zmeliorowania ich w ciągu ostatnich trzech lat przynosiłoby dochód większy - w stosunku do

wiss goblieben wäre, sind nicht zu berücksichtigen./

przeciętnego rocznego dochodu, jaki daje swym posiadaczom podobne grunta okoliczne.

Kwestja przymusowego odstąpienia terenów piaskowych.

Pruska ustawa górnicza.

Rosyjska ustawa górnicza.

§ 135.

Art.497.

Jeżeli używanie cudzego gruntu jest konieczne dla przeprowadzenia robót górniczych, a mianowicie bądź dla samych robót kopalnianych, bądź dla placów zwałowych, wyładunkowych i składowych, dróg, kolei żelaznych, kanałów, urządzeń maszynowych, przeprowadzenia wody, stawów, budow pomocniczych, izb zbiorowych i innych przeznaczonych dla ruchu kopalni budynków na powierzchni, zakładów i urządzeń, dla określonych w § 58 zakładów i zbiorników solankowych, to posiadacz gruntu, bez względu na to, czy jest właścicielem gruntu czy użytkownikiem, musi go odstąpić posiadaczowi kopalni.

Właściciel gruntu winien odstąpić na użytkowanie przemysłowca górniczego, który otrzymał nadanie części powierzchni w obrębie nadania, niezbędne do prowadzenia robót na powierzchni lub pod ziemią /wyloty szybów i sztolni, przecięcia, otwory świdrowe itp./, na wyładowywanie i składowanie wydobywanych ciał kopalnych, drogi /żelazne lub inne/, rowy, urządzenia wodociągowe, maszyny i urządzenia górnicze różnego rodzaju, oraz zabudowania, służące do celów eksploatacji lub na pomieszczenie robotników.

Rozstrzygnięcie W.U.G. we Wrocławiu z r.1901: - Tereny piaskowe dla wydobywania materiałów podszadzkowych nie podlegają przymusowemu zajęciu.

Wyroki Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dn.25.I.1927r./L.Rej. 89/25/ i z dnia 25.XI.1930 /L.Rej.4970 /28/. Tereny piaskowe dla wydobywania materiałów podszadzkowych mogą być zajmowane w drodze przymusowej.

Przepisy polskiego prawa górniczego w sprawie odstępowania piasku.

Art.95.

/1/ Jeżeli dla robót górniczych potrzebne jest zastosowanie podszadzki płynnej, właściciel gruntu, położonego w obrębie tego pola górniczego, w którym roboty się prowadzi, obowiązany jest odstąpić właścicielowi pola górniczego dla powyższego celu za odpowiednim wynagrodzeniem prawo wydobywania na swym gruncie piasku i innych nadających się do podszadzki płynnej materiałów. Obowiązek rzeczonny nie ogranicza właściciela względnie posiadacza gruntu w prawie wydobywania piasku lub innego materiału podszadzkowego dla potrzeb własnego gospodarstwa domowego i rolnego.

/2/ W razie spółkubiegania się kilku właścicieli pól górniczych, prowadzących roboty na kilku wzajemnie pokrywających się polach, prawo pierwszeństwa do wydobywania piasku i innych materiałów podszadzkowych przysługuje polu, nadanemu na węgiel kamienny, gdyby zaś takiego pola danej przestrzeni nie było - temu polu, za którym będą przemawiały względy przeważającego interesu publicznego.

/3/ Przepisy o odstąpieniu gruntu /artykuły 81 do 94/ stosuje się odpowiednio do odstępowania piasku i innych materiałów podszadzkowych.

/Uwaga: Od decyzji Okręgowego Urzędu Górniczego co do obowiązków odstąpienia i rozmiarów odstępowanego terenu przysługuje odwołanie do Kollegium Górniczego, /art.92/ będącego rodzajem Sądu Administracyjnego, rozpatrującego sprawę merytorycznie z udziałem czynnika obywatelskiego/..

Art. 96.

Innym osobom właściciel gruntu może odstąpić prawo wydobywania piasku i innych materiałów podszadzkowych dla zastosowania podszadzki płynnej jedynie za zgodą właściciela pola górniczego, w obrębie którego grunt leży. Właściciel pola, jeżeli odmawia swej zgody, powinien bądź zobowiązać się na żądanie właściciela gruntu do nabycia odnośnego gruntu na własność, bądź też w ciągu czternastu dni od dnia odmowy zwrócić się do Okręgowego Urzędu Górniczego z prośbą o wdrożenie postępowania trybem, wskazanym w art.90.

Jeżeli właściciel pola górniczego obowiązkowi temu zadość nie uczyni, właściciel, względnie posiadacz gruntu może swym piaskiem czy innym materiałem podszadzkowym rozporządzać dowolnie.

Zestawienie postanowień co do odszkodowania za
szkody wyrządzone przez roboty górnicze.

Pruska ustawa górnicza.

§ 148.

Za wszystkie szkody wyrządzone własności gruntowej lub jej przynależnościom przez roboty górnicze, prowadzone czy to pod ziemią czy na powierzchni, posiadacz kopalni jest obowiązany uiścić całkowicie odszkodowanie bez względu na to, czy roboty były prowadzone pod uszkodzonym gruntem lub nie, czy uszkodzenie nastąpiło z winy posiadacza kopalni i czy można je było przewidzieć lub nie.

Uwaga:

Interpretacja Sądu Rzeszy z dnia 16.II.1892 i 2.VI.1894: odpowiedzialny jest tylko właściciel pola górniczego.

Polskie prawo górnicze.

Art.99.

/1/ O ile niniejsze prawo nie stanowi inaczej /art.102 ust.4 art.103. ust.3 art.105/, właściciel pola górniczego jest obowiązany do pełnego odszkodowania za wszystkie szkody, powstałe we własności gruntowej i w jej przynależnościach wskutek robót górniczych w kopalni lub urządzeniu pomocniczym, prowadzonych na podstawie postanowień art.75 bez względu na to, czy roboty były prowadzone pod ziemią, czy na powierzchni i pod uszkodzonym miejscem, czy też nie, jako też bez względu na to, czy ktośkolwiek ponosi winę uszkodzenia, czy nie, i czy je można było zgóry przewidzieć lub nie.

/2/ Roszczenie o odszkodowanie przysługuje każdemu, kto z powodu robót górniczych poniósł jakąkolwiek szkodę we własności gruntowej lub jej przynależności. Komu i w jakiej mierze z pośród osób, uprawnionych do korzystania z własności gruntowej i jej przynależności, przysługuje w każdym poszczególnym wypadku prawo do odszkodowania, rozstrzyga się według przepisów ustaw cywilnych.

Art.101.

Całkowite lub częściowe pokrycie w naturze strat, spowodowanych przez roboty górnicze, jak np. dokonanie remontu uszkodzonych budynków, zwal-

nia w odpowiednim stosunku właściciela pola górniczego od obowiązku uiszczenia dalszego odszkodowania.

§ 150 ust.1.

Posiadacz kopalni nie ma obowiązku zwracać szkodę, wyrządzoną wskutek robót górniczych, budynkom lub innym urządzeniom, jeżeli te obiekty wykonano w czasie, gdy posiadacz gruntu przy zachowaniu zwykłej uwagi nie mógł już nie wiedzieć o niebezpieczeństwie, grożącym im ze strony kopalni.

Art.102.ust.4.

/4/ Jeżeli budynki lub urządzenia, dla których wykonania było wymagane zezwolenie władzy, zostały już po powstaniu na danym polu własności górniczej wykonane bez uzyskania takiego zezwolenia, właściciel pola górniczego nie odpowiada z tytułu art.99 za szkody, jakie w nich powstaną.

Art.103 ust.1.

/1/ Jeżeli w granicach pola górniczego lub w jego pobliżu mają być wzniesione budynki lub wykonane inne urządzenia, dla których wzniesienia czy wykonania zezwolenie władzy nie jest wymagane, właściciel gruntu powinien zawiadomić o zamierzonej budowie zainteresowanego właściciela pola górniczego.

§ 150 ust.2.

Jeżeli wykonanie takich obiektów musi być zaniechane z uwagi na powyższe niebezpieczeństwo, to posiadacz gruntu nie ma prawa do odszkodowania za zmniejszenie wartości, którego ewentualnie doznał wskutek tego grunt, jeżeli ze stanu sprawy okazuje się, że tylko w tym celu objawił zamiar wykonania takich obiektów, aby uzyskać owo odszkodowanie.

Art.105.

Właściciel pola górniczego nie jest obowiązany do uiszczenia odszkodowania z tytułu art.99 i 102, jeżeli ze stanu sprawy okaże się, iż zamiar budowy zgłoszono w tym tylko celu, by uzyskać odszkodowanie za jej zaniechanie.

§ 151.

Roszczeń do zwrotu szkody /§§ 148,149/ wyrządzonej przez kopalnię, nieopartych na umowie, poszkodowany winien dochodzić w drodze skargi sądowej w ciągu trzech lat od chwili, gdy się dowie o szkodzie i o jej sprawcy, w przeciwnym razie roszczenia te ulegają przedawnieniu.

Art.106.

/1/ O ile między zainteresowanymi stronami nie dojdzie do porozumienia co do wynagrodzenia szkód, spowodowanych przez roboty górnicze, poszkodowany może dochodzić swych roszczeń na drodze sądowej w ciągu trzech lat od chwili, gdy się dowiedział o szkodzie i o tem, kto ponosi za nią odpowiedzialność. Po upływie rzeczono-terminu roszczenie ulega przedawnieniu.

/2/ Przedawnienie trzyletnie nie ma miejsca przy roszczeniach, opartych na szczególnym tytule prywatnoprawnym.

Art.107.

Postanowienia artykułów 99 do 106 nie naruszają w niczem prawa poszkodowanych do dochodzenia swych roszczeń o odszkodowanie na podstawie przepisów powszechnych ustaw cywilnych.

Konsekwencje zniesienia własności górniczej.

Pruska ustawa górnicza.

§ 160.

Jeżeli nikt nie żąda subhastacji, lub jeżeli subhastacja nie doprowadziła do sprzedaży kopalni, to Wyższy Urząd Górniczy wyda uchwałę orzekającą o zniesieniu własności górniczej. Z chwilą zniesienia gasną wszystkie roszczenia względem kopalni bez względu na ich charakter.

Polskie prawo górnicze.

Art.176.

/1/ Jeżeli nikt nie zażąda wystawienia pola górniczego na sprzedaż w drodze publicznego przetargu, lub jeżeli przetarg nie doprowadzi do sprzedaży pola, natenczas Wyższy Urząd Górniczy wydaje w drodze uchwały kolegalnej orzeczenie o zniesieniu własności górniczej.

/2/ Z chwilą zniesienia własności górniczej gasną wszelkie uprawnienia i roszczenia względem pola górniczego.

Komentarz Klostermanna.

Die persönlichen Ansprüche gegen den bisherigen Bergwerkseigentümer /z.B. aus Bergschäden/ erlöschen durch die Aufhebung des Bergwerkseigentums nicht.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu.

Warszawa, dnia 19 stycznia 32r.

L.GA.I.110/7573/

W sprawie memorjału Śląskiej
Izby Rolniczej w Katowicach
uzgodnionego ze Śl.Związkiem
Rolników w Katowicach w spra-
wie prawa górniczego.

Do

Wyższego Urzędu Górniczego

Odpowiedź na pismo W.U.G.
5892/31 z 31 grudnia 1931.

w Katowicach.

W sprawie memorjału Śląskiej Izby Rolniczej w Katowicach, dotyczącego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930r. o prawie górniczem /Dz.U.R.P.Nr.85,poz.654/ Ministerstwo Przemysłu i Handlu stwierdza, co następuje:

Sejm Śląski może odrzucić wniosek o rozciągnięcie mocy obowiązującej powyższego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej na obszar Województwa Śląskiego. Natomiast nie ma prawa wprowadzać go z poprawkami.

W konsekwencji, albo powyższe rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej będzie miało moc obowiązującą na Śląsku, na skutek uchwały Sejmu Śląskiego, albo też pozostaną tam w mocy przepisy ustaw górniczych pruskiej na Śląsku Górnym, a austriackiej na Śląsku Cieszyńskim.

Wbrew twierdzeniu memorjału dotychczas obowiązujące na Śląsku ustawodawstwo górnicze nie jest dla posiadaczy gruntów korzystniejsze od rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej zawierającego prawo górnicze. W szczególności z zestawienia z prawem górniczem pruskiej powszechnej ustawy górniczej okazuje się, że wyżej wymieniony memorjał bądź żąda wprowadzenia do Rozporządzenia Prezydenta R.P. postanowień, których wcale nie ma w pruskiej ustawie górniczej, bądź też nie bierze pod uwagę, że tam gdzie między polskim prawem górniczem, a pruską ustawą górniczą zachodzą pewne różnice, wypadają one wyraźnie na korzyść posiadaczy gruntów. Dotyczy to w szczególności kwestji wynagrodzenia za szkody, gdyż memorjał nie zwrócił zupełnie uwagi na postanowienia art.107 prawa górniczego.

Przechodząc do poszczególnych zarzutów i postulatów memorjału, Ministerstwo Przemysłu i Handlu stwierdza co następuje:

W sprawie art.8.

Pruska ustawa górnicza nie tylko nie zawiera przepisów, których wprowadzenia do art.107 prawa górniczego domaga się memorjał, ale nawet nie nakłada na Okręgowy Urząd Górniczy obowiązku zawiadomienia gminy przez Okręgowy Urząd Górniczy, jak to czyni art.8 ustęp 2 prawa górniczego. Postulat memorjału jest nieuzasadniony, bo mieszkaniowiec gminy, na którego gruncie mają być prowadzone roboty poszukiwawcze, wie o tem, bądź na skutek własnej zgody na oddanie gruntów dla robót poszukiwawczych, bądź też na skutek orzeczenia Okręgowego Urzędu Górniczego, względnie kolegijum górniczego, o którym to orzeczeniu właściciel gruntu, jako strona zainteresowana, musi być zawiadomiony. Przepis art.8. ustęp 2 prawa górniczego, nakazujący Okręgowemu Urzędowi Górniczemu zawiadomienie gminy o rozpoczęciu robót poszukiwawczych, ma na celu poinformowanie gminy o powstaniu na jej obszarze

nowego przedsiębiorstwa. Nie jest rzeczą ani władzy górniczej, ani ustawy górniczej nakładanie obowiązków na gminy. Jeżeli mieszkańcom gminy chodzić będzie o wprowadzenie w życie postulatu memorjału, aby gmina zawiadamiała mieszkańców o otrzymanej od Okręgowego Urzędu Górniczego informacji, to mają oni wolną drogę do spowodowania odnośnej zasadniczej uchwały gminnej, nakładającej na wybrane przez nich władze gminne ten obowiązek.

W sprawie art.73.

W myśl § 57 ust.2. pruskiej ustawy górniczej, właściciel kopalni, o ile nie zużytkuje dla siebie minerałów przynależnych do gruntów wydobytych przy robotach górniczych, jest obowiązany do wydania ich na żądanie właścicielowi gruntów za zwrotem kosztów wydobycia i wywieżenia na powierzchnię /Gewinnungs und Förderungskosten herauszugeben/.

- Według postanowienia art.73 ustęp 2 prawa górniczego "właściciel pola górniczego obowiązany jest pozostawić je bezpłatnie do dyspozycji właścicielowi gruntu."

Jeżeli właściciel gruntu pragnie te minerały górnicze zabierać w terminie dłuższym niż to przepisuje art.73 ustęp 2 prawa górniczego, to ma na to sposób bardzo prosty: niech odda ze swojego gruntu właścicielowi pola górniczego w pobliżu kopalni bez pobierania za to czynszu dzierżawnego odpowiednią parcelę dla składowania przynależnych do gruntów minerałów, wydobytych przy robotach górniczych. W takim bowiem razie minerały te, jako znajdujące się nie na gruncie dzierżawionym przez właściciela pola górniczego, lecz na gruncie będącym w posiadaniu właściciela gruntu, nie potrzebują być zabierane przez tegoż. Natomiast konsekwencją postulatu memorjału byłoby, że z jednej strony właściciel pola górniczego płaciłby podwójny czynsz właścicielowi gruntu za plac zajęty na składowanie tych minerałów i byłby zmuszony płacić ten podwójny czynsz dopóty, dopóki właściciel gruntu nie byłby łaskaw zabrać minerałów, a nawzajem tytułem składowego otrzymywałby od właściciela gruntu kwotę znacznie mniejszą. Nie byłoby to rzeczą ani uzasadnioną, ani sprawiedliwą.

W sprawie art.78.

Żądanie memorjału uzupełnienia art.78 ust.2 jest prawnie nieuzasadnione i bezprzedmiotowe. Artykuł 78 mówi o prawach, wynikających z własności górniczych, a zatem nie zajmuje się kwestją szkód i wynagrodzenia za szkody, która to sprawa jest omówiona w Dziale V-tym w rozdziale II. Obowiązek wynagrodzenia właściciela gruntów za ewentualne szkody przy odprowadzaniu wody kopalnianej wynika jasno z art. 99 i 107, a przeto twierdzenie memorjału o potrzebie uzupełnienia art.78 ustęp 2 jest bezpodstawne.

W sprawie art.79.

Nie wszędzie są wody publiczne i nie wszędzie są wodociągi. Silniki służące do napędu maszyn niezbędnych przy eksploatacji zakładu górniczego wymagają wody. Jeżeli w interesie publicznym uznaje się konieczność przymusowego zajęcia gruntu celem umożliwienia eksploatacji górniczej, to byłoby niekonsekwencją, gdyby się z drugiej strony uniemożliwiało puszczenie w ruch maszyn potrzebnych dla eksploatacji - wskutek braku wody.

Zabezpieczenie wyrobisk od zawalenia się i powierzchni od zapadnięcia się leży w interesie publicznym. Wyjaśnił to w jednym z orzeczeń Najwyższy Trybunał Administracyjny. Jeżeli władze górnicze

mają żądać od przemysłowców górniczych lepszego zabezpieczenia powierzchni przez stosowanie podsadzki, to konieczną jest rzeczą umożliwienie im nabycia materiałów podsadzkowych i uniezależnienie tej sprawy od czynników spekulacyjnych.

W sprawie art.81.

Proponowane przez memoriał poprawki zawierają niekonsekwencję, bo postulat wolnej umowy wyklucza przymus, a tembardziej stosowanie jakiegokolwiek normy, choćby takiej, jaką zawiera art.87 prawa górniczego, którego postanowienia memoriał akceptuje.

W sprawie art.87 i 89.

Paragraf 140 pruskiej ustawy głosi:

" W razie przymusowego odstąpienia lub nabycia gruntu na urządzenia górnicze nie uwzględnia się przy odszkodowaniu przyrostu wartości uzyskanej przez grunt dopiero dzięki temu urządzeniu."

Przepis ten jest wręcz przeciwny postulatowi memoriału umieszczonemu w sprawie art.88 prawa górniczego.

Z zestawienia art.88 prawa górniczego z § 140 pruskiej ustawy górniczej wynika jasno, że postanowienia polskiego prawa górniczego są dla posiadaczy gruntu lepsze i wcale ich nie krzywdzą. Przypuśćmy bowiem, że w razie przyjęcia przez Sejm Śląski prawa górniczego, w roku 1933 zapadnie orzeczenie o zajęciu pewnej działki, a wartość jej zostanie oceniona na 1 000 zł. A zatem właścicielowi gruntu przysądzone będzie wynagrodzenie w wysokości 2 000 zł. To, że przypuśćmy w roku 1953 wartość gruntu wzrośnie pięciokrotnie w stosunku do 1933 roku i że parcela tejże wielkości w sprzedaży z wolnej ręki byłaby oceniona w roku 1953 na 5 000 zł. nie będzie żadną krzywdą dla właściciela gruntu, który przed 20 laty parcelę wartą wówczas 1 000 zł. sprzedał za 2 000 zł. /w myśl art.88 prawa górniczego/. Bo przecież ten właściciel gruntu mógł za otrzymane wówczas wynagrodzenie w postaci podwójnej wartości parceli nabyć w tymże 1933 roku dwie takie parcele po 1 000 zł. każde i po dwudziestu latach miałby dwie parcele nabyte onego czasu za 2 000 zł., a warte w 1953 r. - 10 000,- zł.

Przepis § 140 pruskiej ustawy górniczej co do nieuwzględnienia przyrostu wartości, dotyczy i wynagrodzenia za czasowe odstąpienie gruntu. Art.89 prawa górniczego nie jest wcale pogorszeniem dotychczasowego stanu rzeczy, gdyż przy ustalaniu rocznego wynagrodzenia względnie wartości trzyma się tych samych zasad co § 140 pruskiej ustawy górniczej, tylko że otrzymane stąd kwoty mnoży się przez 2 w myśl art.87 i 88. Jest to więc wyraźne polepszenie dla właścicieli gruntów w porównaniu z obowiązującymi dotychczas przepisami pruskiej ustawy górniczej.

W sprawie art.90.

Postulat memoriału jest zupełnie zbędny. Obowiązek zawiadomienia strony należy do podstawowych zasad postępowania administracyjnego. Strona niezawiadomiona nie może uchodzić za przesłuchaną. Zwraca się przytem uwagę, że odwołanie w sprawie o zajęcie gruntów jest rozpatrywane w Kollegjum Górniczem w postępowaniu spornem, to jest z udziałem obu stron.

W sprawie art.95 i 96.

Gdyby przyjąć postulat memoriału dotyczący art.96, to jest wprowadzić zamiast niego przepis zabraniający "bez zgody Okręgowego Urzędu Górniczego czerpać piasek na podsadzkę przez jedno pole górnicze

z terenu innego pola górniczego", to położenie właściciela gruntu byłoby gorsze niż według przepisów art.95 i 96 prawa górniczego. Właściciel gruntu nie miałby prawa sprzedaży piasku właścicielom sąsiednich bliższych i dalszych pól górnich w razie wydania odnośnego zakazu przez Okręgowy Urząd Górniczy, a właściciela pola górniczego znajdującego się na jego gruncie nie mógłby zmusić do kupna tegoż piasku. Ten ostatni będąc wolnym od konkurencji mógłby za pomocą przeczekania dyktować właścicielowi gruntu cenę piasku.

W sprawie art.97.

Patrz odpowiedź w sprawie art.79.

W sprawie art.99.

Przepisów, które memorjał chce wprowadzić do art.99 niema wcale w pruskiej ustawie górniczej. W szczególności niema przepisów co do składania planów odbudowy górniczej w urzędach gminnych.

Paragraf 72 pruskiej ustawy górniczej nakłada na posiadacza kopalni obowiązek sporządzania jedynie dwóch egzemplarzy planów, z których jeden winien być oddany władzy górniczej do jej użytku, drugi zaś winien być przechowywany na kopalni, albo u kierownika ruchu. Dalej § 72 głosi: "Egzemplarz, znajdujący się u władzy górniczej, służy do wglądu temu, kto chce wnieść skargę o odszkodowanie /§§ 148,149/, jeżeli przed władzą górniczą przedstawi takie roszczenie w sposób wiarogodny. Zarazem należy umożliwić posiadaczowi kopalni, aby był obecny przy tym wglądzie."

A zatem według ustawy pruskiej dopiero po zajściu szkody może osoba interesowana żądać wglądu do planu.

Tymczasem według art.159 ust.2 prawa górniczego prawo przeglądania kopii planów robót górniczych znajdujących się w Okręgowym Urzędzie Górniczym "przysługują osobom, które należycie udowodnią potrzebę ich przejrzenia". A zatem właściciel gruntu ma możliwość zażądać wglądu jeszcze przed wystąpieniem szkód, jeżeli istnieje obawa, że te szkody nastąpią. Polskie prawo górnicze jest więc w stosunku do osób narażonych na poszkodowanie bardziej liberalne niż pruska ustawa górnicza.

W sprawach o odszkodowanie wyrokuje sąd na podstawie ekspertyzy sądowej. Jako eksperta sądowego może powołać naczelnika Okręgowego Urzędu Górniczego, ale może powołać i inną osobę. Orzeczenie zaś władzy administracyjnej nie jest wiążące dla sądu oraz nie ma i nie może mieć charakteru ekspertyzy sądowej.

W sprawie art.101.

Memorjał zupełnie bezpodstawnie twierdzi, że art.101 "choć służy w zasadzie" "w praktyce daje duże pole do wyzysku jednostki skłabej ekonomicznie". Wprost przeciwnie według art.101 dokonanie remontu uszkodzonych budynków nie zwalnia właściciela pola górniczego od obowiązku uiszczenia dalszego odszkodowania wogóle, ale jedynie "w odpowiednim stosunku". A zatem właściciel pola górniczego, który dokona remontu uszkodzonych budynków nie jest obowiązany płacić powtórnie odszkodowania za uszkodzenia budynków, natomiast nie jest przez to zwolniony od pokrycia innych ewentualnych strat np. wskutek niemożliwości wynajmu lokali w uszkodzonym domu od chwili uszkodzenia do chwili ukończenia remontu. To, co memorjał nazywa nadużyciem, nie wynika wcale z art.101, a może się trafić w każdej dziedzinie życiowej, gdy osoba obowiązana do odszkodowania chce wyzyskiwać ciężkie materialne położenie poszkodowanego. Przepisu o nieważności umów zawartych w sprawach odszkodowania nie zawiera wcale obowiązująca obecnie na Górnym Śląsku pruska ustawa górnicza i pod tym względem polskie prawo górnicze nie zawiera żadnego pogorszenia w sytuacji osoby poszkodowanej.

W sprawie art.103.

Memorjał twierdzi, że w art.103 "sprawa istotna - odszkodowania wogóle - postawiona jest narówni z drobnym fragmentem formalnym". Memorjał przeoczył istnienie art.107, który głosi: "postanowienia art.99 do 106 nie naruszają w niczem prawa poszkodowanych do dochodzenia swych roszczeń o odszkodowanie na podstawie przepisów powszechnych ustaw cywilnych". Z tego wynika, że właściciel gruntu, który nie dopełni nałożonego przez art.103 obowiązku zawiadomienia właściciela pola górniczego o zamierzonym wzniesieniu budowli, nie traci bynajmniej prawa do roszczenia o odszkodowanie na podstawie ogólnych przepisów ustaw cywilnych, a traci jedynie prawo dochodzenia ich "z tytułu art.99", tj. w specjalnym trybie uprzywilejowanym. Celowość tego przepisu można wyjaśnić na następującym przykładzie: Przypuśćmy, że p.X., właściciel pola górniczego, nabywszy to pole od p.Z., nie prowadzi i nie prowadzi wcale odbudowy na pewnej jego części, gdzie poprzednio prowadził odbudowę p.Z. Oczywiście, że nowonabywca pola górniczego p.X. jest odpowiedzialny wobec właściciela gruntu za ewentualne uszkodzenie powierzchni nawet wywołane przez dawniejsze roboty górnicze p.Z. i byłby obowiązany uiszczyć właścicielowi gruntu odszkodowanie za zmniejszenie się wartości gruntu, np. dla celów budowlanych. Jeżeli przeto właściciel gruntu zechce budować i zawiadomi o tem p.X., to p.X. ma możność stwierdzenia niebezpieczeństwa grożącego ewentualnej budowli i uprzedzenia właściciela gruntu, płacąc mu za zmniejszoną wartość gruntu względnie nabywając tę parcelę. Tymczasem w razie skreślenia w przepisach art.103, byłoby otwarte pole dla spekulacji, polegającej na tem, że właściciel gruntu mógłby umyślnie budować dom skazany na uszkodzenie, aby otrzymać odszkodowanie nie tylko za zniszczenie domu, ale i za niemożność dotrzymania kontraktów na wynajem domu zawartych z podstawionymi osobami.

Domaganie się od posiadacza gruntu, aby zawiadomił właściciela pola górniczego o zamierzonej budowie, nie jest bynajmniej czemś niemożliwym, jak twierdzi memorjał. Dokument nadawczy pola górniczego w myśl przepisu art.59 prawa górniczego musi zawierać "opis granic i obszar nadanego pola górniczego, z powołaniem się na plan sytuacyjny, względnie i na wyciąg katastralny /rejestr pomiarowy/". Ponieważ zaś na obszarze Wojew.Śląskiego jest zaprowadzony kataster, przeto właściciel gruntu ma zawsze możność stwierdzenia, czy jego grunt jest pokryty polem górniczym. Jeżeli zaś granica pola górniczego obejmuje tylko część gruntu, to właściciel gruntu w myśl art.63 ust.2. prawa górniczego może żądać wytyczenia granic pola górniczego na gruncie na koszt właściciela pola górniczego.

Zwraca się przytem uwagę, że § 150 ustawy pruskiej głosi w ust.1:

"Posiadacz kopalni nie ma obowiązku zwracać szkody wyrządzonej wskutek robót górniczych budynkom lub innym urządzeniom, jeżeli te obiekty wykonano w czasie, gdy posiadacz gruntu przy zachowaniu zwykłej uwagi nie mógł już nie wiedzieć o niebezpieczeństwie grożącym im ze strony kopalni."

W sprawie art.105.

Krytykowany przez memorjał art.105 prawa górniczego zawiera wyrażenie: "jeżeli ze stanu sprawy okaże się, iż zamiar budowy zgłoszono w tym tylko celu, by uzyskać odszkodowanie za jej zaniechanie," Pierwotny wzór tego postanowienia § 150 pruskiej ustawy górniczej zawiera klauzulę: "Jeżeli ze stanu sprawy okazuje się, że tylko w tym celu objawił zamiar wykonania takich obiektów, aby uzyskać owo odszkodowanie."

Polskie prawo górnicze nie zawiera przeto żadnego pogorszenia w porównaniu z pruską ustawą górniczą. Natomiast proponowana przez memorjał redakcja "do odszkodowania nie ma prawa właściciel gruntu, któremu

strona przeciwna udowodni fikcyjność zamiaru budowania, jest prawniczo niedokładna, a przeto niewłaściwą.

W sprawie art.106.

Termin wymieniony w art.106 prawa górniczego jest identyczny z terminem, wymienionym w § 151 pruskiej ustawy górniczej. Niema więc żadnego pogorszenia w porównaniu z postanowieniami pruskiej ustawy górniczej. Jeżeli się natomiast weźmie pod uwagę postanowienia art.107 prawa górniczego, to okaże się, że położenie poszkodowanych w razie wejścia w życie prawa górniczego będzie nawet lepsze, bo gdy zajdzie nawet przedawnienie trzyletnie przewidziane w art.106 poszkodowany traci wprawdzie prawo dochodzenia szkód z tytułu art.99 prawa górniczego, ale nie traci prawa dochodzenia odszkodowania na podstawie przepisów powszechnych ustaw cywilnych i to w takim terminie, w jakim powszechne ustawy cywilne dopuszczają dochodzenie roszczeń o odszkodowanie.

W sprawie art.176.

Paragraf 160 pruskiej ustawy górniczej głosi:

" Jeżeli nikt nie żąda subhastacji, lub jeżeli subhastacja nie doprowadziła do sprzedaży kopalni, to Wyższy Urząd Górniczy wyda uchwałę o zniesieniu własności górniczej."

"Z chwilą zniesienia gasną wszystkie roszczenia względem kopalni bez względu na ich charakter".

Artykuł 176 polskiego prawa górniczego brzmi:

"1/ jeżeli nikt nie zażąda wystawienia pola górniczego na sprzedaż w drodze publicznego przetargu, lub jeżeli przetarg nie doprowadzi do sprzedaży pola, natenczas Wyższy Urząd Górniczy wydaje w drodze uchwały kolegjalnej orzeczenie o zniesieniu własności górniczej.

2/ z chwilą zniesienia własności górniczej gasną wszelkie uprawnienia i roszczenia względem pola górniczego".

Z porównania tych dwóch przepisów widać, że redakcja przepisów polskiego prawa górniczego jest znacznie dokładniejszą od redakcji przepisu pruskiego. "Kopalnia" nie jest ściśle określonym pojęciem prawnym. Natomiast pole górnicze jest jednostką, zapisaną w księdze gruntowej. Wygaśnięcie roszczeń względem pola górniczego nie jest bynajmniej identyczne z pojęciem wygaśnięcia roszczeń względem właściciela pola górniczego. Są to pojęcia różne pod względem prawnym. Poszukiwać wynagrodzenia szkody od właściciela pola górniczego można na całym jego majątku zarówno nieruchomym, jak ruchomym, a nie tylko na danym polu górniczem. Zniesienie własności górniczej na danym obszarze tak samo nie zwalnia od obowiązku płacenia odszkodowania, jakby nie zwolniła właściciela pola górniczego dokonana przez niego sprzedaż takowego z wolnej ręki osobie trzeciej.

Wobec tego stwierdzić trzeba, że twierdzenie memorjału o rzekomym "silnem ograniczeniu odpowiedzialności tego, który wyrządził szkodę" jest bezpodstawne. Żądanie zaś, aby art.76 "był zmieniony i dostosowany do zasady dalszej odpowiedzialności właściciela pola górniczego", jest bezprzedmiotowe, bo ta dalsza odpowiedzialność właściciela pola górniczego istnieje.

W sprawie art.199-200.

Żądanie memorjału, aby w decyzjach kolegjalnych Wyższych Urzędów Górniczych była "odpowiednia ilość członków tych ciał zbiorowych z po-

śród właścicieli czy posiadaczy gruntów, względnie delegatów instytucyj rolniczych i to nie w mniejszej ilości niż przedstawicieli górnictwa", - wynika z niezrozumienia charakteru Wyższego Urzędu Górniczego i charakteru kolegjalnych jego decyzji. Wyższy Urząd Górniczy składa się tylko z urzędników państwowych i żaden przedstawiciel przemysłu górniczego w nim nie zasiada. Kolegjalność zaś decyzji polega na tem, że w pewnych wypadkach przewidzianych w ustawie wydaje decyzję nie sam prezes Wyższego Urzędu Górniczego, lecz prezes Wyższego Urzędu Górniczego łącznie z dwoma członkami orzekającymi Wyższego Urzędu Górniczego /np. z dwoma naczelnikami wydziałów/.

Wogóle decyzję imieniem urzędu mogą wydawać tylko urzędnicy, a nie przedstawiciele osób prywatnych lub instytucyj prywatnych.

Przewidziane w dziale IX Kollegjum Górnicze jest rodzajem Sądu Administracyjnego niższej instancji. Tam udział czynnika obywatelskiego jest dopuszczalny i przewidziany. Obok ławnika z listy kandydatów przedstawionych przez Izby Przemysłowo-Handlowe, a posiadających wykształcenie górnicze, będzie zawsze zasiadał ławnik z listy przedstawionej przez związki komunalne, a zatem związki komunalne mają zawsze możność przedstawić właścicieli gruntów i znawców interesu rolnictwa.

Na zakończenie zwraca się uwagę, że postulat zamieszczony przy końcu memorjału, że "we wszystkich artykułach, w których jest mowa o odszkodowaniu, zamiast słów: "odpowiednie odszkodowanie", powinny być użyte słowa: "pełne odszkodowanie", wynika z pomieszania dwóch różnych pojęć prawnych, mianowicie odszkodowania za wyrządzone szkody i wynagrodzenia za świadczenia. Tam gdzie w polskim prawie górniczem mowa jest o odszkodowaniu za szkody, mianowicie w art.11 i 99 są użyte słowa "pełne odszkodowanie". Natomiast np. w art.81 i art.95 wyrażenie "odpowiednie" dotyczy wynagrodzenia za świadczenia rzeczowe, nie zaś odszkodowania za wyrządzone szkody.

DYREKTOR DEPARTAMENTU

Górniczego-Hutniczego

/-/ podpis nieczytelny.

2 załączniki:

Memorjał i zapasowy egzemplarz reskryptu M.P.i H.

Śląski Urząd Wojewódzki

Katowice, dnia 18 lutego 1932 r.

Liczba PH.515/23.

Dotyczy rozciągnięcia prawa górniczego na Śląsk.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w Katowicach .

Ministerstwo Przemysłu i Handlu zakomunikowało pismem z dnia 17 lutego 1932 r. L.G.A.I.110/8425 następującą opinię o memorja-le Zrzeszenia Właścicieli nieruchomości Województwa Śląskiego w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej polskiego prawa górniczego na Województwo Śląskie, nadesłanego przy piśmie Pana Wojewody z dnia 26 stycznia 1931 r. za L. PH.125/17:

W sprawie art.81. - Z zestawienia postanowień art.81 i 88 prawa górniczego wynika, że wynagrodzenie podług przepisów polskiego prawa górniczego jest dwa razy większe, niż podług ustawy pruskiej.

W sprawie art.88. - Biegłych dla oceny dochodowości, względnie wartości gruntów, wzywa się przed wydaniem orzeczenia o zajęciu, samo orzeczenie o zajęciu musi zawierać warunki odstąpienia. Wobec przeprowadzonej w art.88 zasady wynagrodzenia w wysokości podwójnej wartości krzywdy właściciela gruntu jest wykluczona.

W sprawie art.89. - Twierdzenie memorjału, jakoby ustawa pruska nie zawierała przepisu analogicznego do art.89 prawa górniczego, jest nieścisłe z prawdą, gdyż tę samą zasadę zawiera § 140 pruskiej ustawy górniczej.

W sprawie art.95. - Protest memorjału jest bezprzedmiotowy. Artykuł 95 mówi o zapłacie za świadczenie, a odszkodowanie za szkody w postaci n.p. pozostawienia dołów regulują ogólne postanowienia art.99.

W sprawie art.99. - Według jurysprudencej Sądu Najwyższego Rzeszy-§ 148 pruskiej ustawy górniczej - jest interpretowany w ten sposób, że odpowiada za szkody właściciel pola górniczego. A zatem w tej dziedzinie art.99 polskiego prawa górniczego nie zmienia nic. Co się tyczy drugiego ustępu art.99 w praktyce różnica między stanem, wynikającym z pruskiej ustawy górniczej a polskim prawem górniczem, jest jedynie ta, że dotychczas posiadacz rzeczowej służebności nie miał samodzielnego prawa wystąpienia o odszkodowanie, a polskie prawo górnicze nie zawiera takiego zakazu. Żadanego przez memorjał zakazu zrzekania się prawa do wynagrodzenia szkody górniczej i niedopuszczalności wpisu tegoż do księgi gruntowej nie ma wcale w pruskiej ustawie górniczej. Przedmiot ten, jako dotyczący umów, należy do dziedziny prawa cywilnego.

W sprawie art.100. - Kwestja wynagrodzenia szkód, powstałych skutkiem udzielenia fałszywych informacji, nie należy do prawa górniczego, a do prawa cywilnego.

W sprawie art.101. - Twierdzenie memorjału, jakoby przepis art.101 pozbawiał właścicieli nieruchomości prawa żądania odszkodowania za zmniejszenie się wartości gruntu, stoi w jawnej sprzeczności z wyraznym brzmieniem tekstu art.101.

W sprawie art.102. - Twierdzenie memorjału, jakoby artykuł 102 wymagał zezwolenia Urzędu Górniczego do każdej budowy w granicach pola górniczego, jest mylnę. Przepisy art.102 w porównaniu z dotychczas obowiązującymi na Śląsku postanowieniami o powstawaniu nowych osiedli, zawierają tę zmianę, że dla oświadczenia /nie "zezwolenia"/ Okręgowego Urzędu Górniczego ustanawiają termin 14-to dniowy, zamiast 21, czyli że ustanawiają szybsze załatwienie sprawy.

W sprawie art.106. - Jak sam memorjał przyznaje, krytykowany termin jest identyczny z terminem, zawartym w pruskiej ustawie górnicznej. Polskie prawo górniczne zawiera jednak w art.107 to dodatnie dla właścicieli gruntu postanowienie, że w razie nastąpienia przedawnienia z tytułu art.106, dopuszczalne jest późniejsze dochodzenie odszkodowania na podstawie przepisów prawa cywilnego.

W sprawie art.176. - Twierdzenie memorjału, jakoby przepis ustępu 2 art.176 zawierał "prezent zrobiony dla właściciela pola górniczego kosztem właścicieli nieruchomości" jest pozbawione wszelkiej podstawy. Taki sam przepis zawiera ustęp 2 § 160 pruskiej ustawy górnicznej a komentarz Klostermanna stwierdza, że przepis o wygaśnięciu roszczeń rzeczowych do pola górniczego nie znosi prawa do występowania o zwrot szkód do właściciela pola górniczego.

O czem uprzejmie zawiadamiam.

W o j e w o d a :

/-/ Dr.Grażyński

Załącznik do pisma M.P. i H.
Nr.GA.I.110/9549.

Warszawa, dnia 3 marca 1932 r.

O b j a ś n i e n i a

do niektórych artykułów polskiego prawa górniczego wydanego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 roku /Dz.U.R.P.Nr.85,poz.654/.

W sprawie art.75 i 76.

Przy określeniu celów, dla których wolno było domagać się przymusowego zajęcia gruntu, polskie prawo górnicze dążyło do możliwie dokładnego wyliczenia takowych, zbliżając się w tem do § 131 austriackiej ustawy górniczej. Ogólnikowo wyliczenie w rodzaju powołania się w § 135 pruskiej ustawy górniczej na "zakłady obróbcze, określone w § 58" gdzie nie są one bynajmniej wyliczone, a podane ogólnikowo, prowadzi w praktyce do tego, że rzecz dochodzi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, który swoją interpretacją uzupełnia braki i niedomówienia ustaw.

Właściciele pól górniczych mają informacje o orzeczeniach Najwyższego Trybunału Administracyjnego, natomiast drobny rolnik nie jest w toku tych spraw i wskutek tego zdarza mu się często wszczynać procesy beznadziejne. Otóż w interesie właścicieli gruntów przedewszystkiem leży dokładne określenie celów, na które wolno żądać przymusowego zajęcia gruntów, oraz stwierdzenia stadium obróbki, w którym ta obróbka podlega jeszcze działaniu prawa górniczego.

O ile chodzi o "budowle niezbędne.... dla pomieszczenia pracowników zakładu górniczego wraz z ich rodzinami", to tam gdzie obok zakładu górniczego są osiedla,niezbędność taka może nie zachodzić i zresztą nie opłaci się zakładowi górniczemu płać podwójną cenę za grunt pod mieszkania dla robotników. Natomiast należało przewidzieć wypadek, gdy kopalnia powstaje w miejscu, gdzie osiedli niema i gdzie zakład górniczy dla utrzymania ruchu musi sam pobudować w pobliżu mieszkania dla robotników.

W sprawie art.77.

O tem, czy pewne urządzenie wymienione w art.75 lub 77 należy traktować jako część składową czy też jako przynależność pola górniczego, rozstrzygają przepisy prawa cywilnego, obowiązujące na danym obszarze.

W sprawie egzekucji skierowanej do własności górniczej obowiązują przepisy dzielnicowe. /Art.312 prawa górniczego./

W sprawie art.80.

Postanowienia art.80 regulują prawa posiadacza pola górniczego, nie będącego jednocześnie właścicielem tego pola, do korzystania z pewnych praw właściciela pola górniczego. Pod tym względem panował w dotychczas obowiązujących ustawach chaos. Tak np. § 64 pruskiej ustawy górniczej przyznawał właścicielowi kopalni prawo żądania odstąpienia gruntu,

w przepisach zaś §§ 135 i 147 właściciel kopalni zniknął, a na posiadacza gruntu był nałożony obowiązek odstąpienia gruntu posiadaczowi kopalni.

Podobnie w § 131 austriackiej powszechnej ustawy górniczej mowa jest o uprawnieniach, wynikających z nadania kopalni, a § 98 nakłada na właściciela gruntu obowiązek odstępowania gruntu przedsiębiorcy górniczemu. Przepisy ustawy rosyjskiej, obowiązujące na obszarze b. Królestwa Kongresowego, używają dwuznacznego określenia "przemysłowiec górniczy".

Polskie prawo górnicze kładzie kres tej chaotyczności pojęć i ściśle normuje uprawnienia, wynikające z nadania własności górniczej. Ponieważ prawo zajęcia gruntu dla celów górniczych jest serwitutem, obciążającym własność gruntową na rzecz własności górniczej, więc tym, który ma prawo korzystania z tych serwitutów w warunkach, przewidzianych przez prawo górnicze, jest w myśl postanowień tegoż właściciel pola górniczego; ta zasada jest zgodna z zasadami prawa cywilnego. Z drugiej jednak strony, jeżeli właściciel pola górniczego wydzierżawi np. swoje pole osobie trzeciej i nie zrobi żadnego zastrzeżenia w kontrakcie dzierżawnym, to należy przyjąć, że upoważnił dzierżawcę do korzystania i z tych serwitutów, które ciążyą potencjonalnie na własności gruntowej na rzecz własności górniczej. Gdyby przyjąć zasadę przeciwną, tj. wymagać, aby posiadacz pola górniczego dla każdego np. kilkudziesięciu metrów kwadratowych powierzchni gruntu, które potrzebuje zająć, zwracał się do właściciela pola górniczego i czekał na otrzymanie szczegółowej pleni-potencji co do wystąpienia o zajęcie gruntu, to utrudniałoby to niepo-miennie prowadzenie przemysłu górniczego. Trudno zaś zgóry przewidzieć, kiedy i jaką parcelę trzeba będzie zająć i zgóry zaznaczyć to w pleni-potencji, udzielonej dzierżawcy jednocześnie z zawarciem umowy dzierżawnej. Z tego względu postanowienia ustępu 1 art. 80 prawa górniczego zawierają w sobie implicite presumpcję prawną, że oddanie przez właściciela pola górniczego całego tego pola w posiadanie osoby trzeciej zawiera w sobie zarazem zgodę na korzystanie przez posiadacza ze wszystkich uprawnień właściciela pola górniczego, określonych w artykułach 70 do 79 projektu, o ile umowa między posiadaczem a właścicielem pola górniczego nie zawiera postanowień odmiennych. Inaczej mówiąc, właściciel pola górniczego może w zawieranej umowie zakazać posiadaczowi pola korzystania z pewnych uprawnień, ale brak zakazu oznacza zezwolenie.

Prawa innych osób, np. właścicieli gruntów, są zabezpieczone przez to, że za zobowiązania, wynikające z zajęcia gruntu, odpowiada nietylko posiadacz pola górniczego, który uzyskał zajęcie tych gruntów, ale solidarnie z nim i właściciel pola górniczego.

Przepisy ustępu 2 art. 80 stwierdzają jednak wyraźnie, że posiadaczowi części pola górniczego wolno korzystać z uprawnień właściciela pola górniczego jedynie na podstawie odnośnego upoważnienia właściciela pola górniczego. Inaczej mówiąc, nie uznają, aby oddanie w posiadanie przez posiadacza z wszystkich uprawnień właściciela pola górniczego co do zajmowania gruntów. Jest to zabezpieczenie właściciela gruntu, od którego może żądać odstąpienia gruntu tylko jedna osoba, więc bądź właściciel pola górniczego, bądź posiadacz całego pola górniczego nie może zaś żądać jednocześnie kilku przemysłowców górniczych, z których np. jeden eksploatowałby na pewnym obszarze na mocy umowy dzierżawnej pokłady nadredonowskie, a inny - pokład redenowski.

W sprawie art. 81, 87, 88, 89.

W art. 81 przedmiotem specjalnej krytyki były wyrażenia "odstąpić w użytkowanie", oraz "za odpowiednim wynagrodzeniem". Miały to być rzekomo zasadnicze zmiany. W rzeczywistości niema zasadniczych zmian, jak się okaże z bliższego zbadania sprawy, a jest tylko dokładniejsza nomenklatura, odpowiadająca nomenklaturze przyjętej w ustawodawstwie polskim.

F części pola górniczego mieściło w sobie temsamem zgodę na korzystanie

W myśl § 1030 ust.2 niemieckiego kodeksu cywilnego "użytkowanie można ograniczyć przez wykluczenie poszczególnych użytków". Ponieważ prawo górnicze określa cele, dla których wolno zająć przymusowo grunta, więc temsamem wyklucza inne cele.

Niewątpliwie właściciel pola górniczego nie miałby prawa zakładania plantacji morw, albo pastwiska na gruncie zajętem przymusowo dla celów górniczych. Ale żaden krytyk nie zechce chyba kwestjonować prawa właściciela gruntu obłożenia darnią nasypu kolejowego lub dosadzenia brzegów rozkopu kolejowego morwami dla zabezpieczenia go od śnieżycy. I przypuszczalnie również żaden krytyk nie kwestjonowałby prawa właściciela pola górniczego do skoszenia trawy na nasypie i zabrania takowej, lub zużytkowania liści z wyżej wymienionych morw. A przecież byłoby to zebraniem owoców gruntu, czyli "użytkowaniem".

Użycie w rozdziale I Działu V prawa górniczego wyrażenia "wynagrodzenie" zamiast użytego w pruskiej ustawie górniczej wyrażenia "odszkodowanie" jest poprostu zastosowaniem nomenklatury identycznej z użytą w obowiązującym na obszarze całej Rzeczypospolitej Polskiej Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 sierpnia 1927 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych /Dz.U.R.P.Nr.79, poz.687/. W myśl art.1 tegoż rozporządzenia "odstąpienie lub ograniczenie na rzecz Państwa prawa własności, użytkowania, używania nieruchomości" podpada pod określenie "świadczenia". W art.11 znajduje się postanowienie, że za te "świadczenia" - "należy się wynagrodzenie". Podobnie w art.82 i 86 znajdują się wyrażenia "wynagrodzenie za świadczenia".

Używanie w rozdziale o świadczeniach wyrażenia: "wynagrodzenie" zamiast wyrażenia: "odszkodowanie" daje jeszcze tę pozytywną korzyść przy redagowaniu ustawy, że czyni zbędnem omawianie w rozdziale o świadczeniach - kwestji szkód, której jest poświęcony rozdział następny /od art.99 do art.108/. Śląska Izba Rolnicza uznając za słuszny przepis uprawniający właściciela górniczego do odprowadzenia wody kopalnianej przez cudze grunta, żądała zamieszczenia tamże postanowienia, zastrzegającego odszkodowanie za ewentualne wyrządzone przy tem szkody. Zasada słuszna, ale żądanie bezprzedmiotowe, bo sprawę reguluje artykuł 99. Podobnie Zrzeszenie Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości Woj.Śląskiego żądało wprowadzenia do art.95 obok "odpowiedniego wynagrodzenia" za wzięty piasek - "całkowitego odszkodowania za zrobione w gruncie dziury i zniszczenie placu budowlanego"; - wysuwało zasadę słuszną, ale żądanie bezprzedmiotowe, bo i tę sprawę reguluje artykuł 99.

Wyodrębnienie i omówienie w jednym rozdziale kwestji, "odpowiedniego wynagrodzenia" za świadczenia, od "całkowitego odszkodowania" za szkody, któremu poświęcony jest rozdział następny, czyni zbytecznem kazuistyczne omawianie w każdym artykule ewentualności zajścia szkody przy świadczeniu i obowiązku odszkodowania, ponieważ sprawa odszkodowania jest uregulowana osobno.

W obowiązujących dotychczas ustawach górniczych użyte były wyrażenia następujące:

w rosyjskiej ustawie górniczej - wyrażenie "wynagrodzenie" /art. 496, 501 i nast./, w austriackiej ustawie górniczej "odpowiednie odszkodowanie", /§ 98/, w pruskiej ustawie górniczej: "całkowite odszkodowanie".

Ale § 140 pruskiej ustawy górniczej zastrzega wyraźnie, że "w razie przymusowego odstąpienia lub nabycia gruntu na urządzenia górnicze nie uwzględnia się przy odszkodowaniu przyrostu wartości, uzyskanego przez grunt dopiero dzięki tym urządzeniom".

Art.89 prawa górniczego polskiego, będący specjalnie kamieniem obrazu dla krytyków, głosi tę samą zasadę, co § 140 pruskiej ustawy górnicznej, a mianowicie:

"Przy ustalaniu wysokości rocznego wynagrodzenia za zajęcie gruntu względnie ceny kupna gruntu nie uwzględnia się przyrostu dochodowości względnie wartości, jaki grunt może uzyskać skutkiem użytkowania go dla potrzeb zakładu górniczego lub dzięki istniejącym już "na nim bądź projektowanym urządzeniom górnichym".

Z zestawienia tych przepisów widać odrazu, że twierdzenie memoriału Zrzeszenia Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości Wojew. Śląskiego, jakoby ustawa pruska takiego przepisu nie знаła, jest niezgodne z prawdą.

Jak należy rozumieć owe "całkowite odszkodowanie", skoro sama pruska ustawa górnicza wyraźnie wyklucza uwzględnienie przyrostu dochodowości względnie wartości dzięki urządzeniom górnichym.

Odpowiedź na to daje komentarz Klostermanna do § 137 pruskiej ustawy górnicznej:

"Jeder nachweisbare positive Vermögensschaden muss ersetzt werden. Als entgangen gilt der Gewinn, welcher nach dem gewöhnlichen Laufe der Dinge oder nach den besonderern Umständen, insbesondere nach den getroffenen Anstalten und Vorkehrungen mit Wahrscheinlichkeit erwartet werden konnte /§ 252 BGB./ Vorteile, die der Grundbesitzer selbst noch nicht genossen hat und deren Eintritt auch ohne die Abtretung ungewiss geblieben wäre, sind nicht zu berücksichtigen. /Urteil des Reichsgerichts vom 12. Mai 1886./ Grundflächen eines Handelsgärtners, welche als Ackerland benutzt werden und deren Einbeziehung in den Gartenreibetrieb angeblich in Aussicht genommen war./ Bei Ermittlung der Entschädigung ist der Zustand des Grundstücks, wie er zur Zeit der Enteignung vorhanden war, zu Grunde zu legen".

Zasadę uwzględnienia ewentualnych dochodów, ujętą w komentarzu do określenia "całkowite odszkodowanie" zawiera wyraźnie art.87 polskiego prawa górniczego, który brzmi:

Art.87.

Jeżeli między zainteresowanymi stronami nie dojdzie do porozumienia, roczne wynagrodzenie za czasowe pozbawienie użytkowania gruntu /art.86/ ustala się w wysokości podwójnej w stosunku do przeciętnego rocznego czystego dochodu, jaki grunt przynosił w ciągu ostatnich trzech lat przed wydaniem orzeczenia o zajęciu, przy gruntach zaś, z których dochodu nie było, lub które wskutek zmeljorowania ich w ciągu ostatnich trzech lat przynosiłyby dochód większy - w stosunku do przeciętnego rocznego dochodu, jaki dają swym posiadaczom podobne grunta okoliczne.

Z zestawienia przepisów pruskiej ustawy górnicznej i polskiego prawa górniczego wynika, że podstawa obliczenia w obu prawach jest identyczna, tylko że podług polskiego prawa górniczego obliczona w ten sposób liczba mnoży się jeszcze w dwójnasób.

Podobnie i przy ustalaniu ceny kupna bierze się kwotę podwójną w stosunku do wartości w chwili wydania orzeczenia o zajęciu. /Art.88/

W sprawie art.90, 91 i 92.

Przepisy prawa górniczego, dotyczące postępowania przy przymusowym zajęciu gruntów, są wzorowane na pruskiej ustawie górniczej, wszelako przytem zawierają ważną zmianę w interesie właścicieli gruntów. Dotychczas decyzja co do zajmowania gruntu na cele górnicze zapadała wyłącznie w drodze administracyjnej w dwóch instancjach: Najwyższy Trybunał Administracyjny, jako instytucja o charakterze kasacyjnym, miał bardzo ograniczoną dziedzinę ingerencji, a mianowicie ograniczoną jedynie do kwestji prawidłowego zastosowania ustawy oraz procedury. Jeżeli przeto w drodze administracyjnej zostało wydane orzeczenie o konieczności zajęcia pewnego gruntu na cele górnicze i cel ten był przewidziany w ustawie górniczej, to kwestja istotnej potrzeby zajęcia danych gruntów dla danego celu usuwała się z pod kompetencji Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Polskie prawo górnicze normuje postępowanie w pierwszej instancji w ten sposób, że władzą orzekającą o konieczności zajęcia gruntów, rozmiaru i położenia zajmowanej działki jest Okręgowy Urząd Górniczy, władza administracyjna, bezpośrednio zajmująca się nadzorem nad zakładami górniczymi. Stronom przysługuje prawo odwołania do "Kollegium Górniczego" mającego charakter górniczego sądu administracyjnego, który rozpatruje sprawę merytorycznie i w którym biorą udział czynniki obywatelskie, a mianowicie z jednej strony ławnik, powołany z listy kandydatów, przedstawionych przez Izby Przemysłowo-Handlowe, a z drugiej strony ławnik, powołany z liczby kandydatów, przedstawionych przez związki komunalne. Daje to gwarancje, że orzeczenie będzie wydane po wszechstronnem zbadaniu sprawy i to zarówno z punktu widzenia prawnego, jak i też z punktu widzenia warunków życiowych przemysłu górniczego z jednej strony, a interesów właścicieli gruntów z drugiej.

W sprawie art.99.

Należy przedewszystkiem porównać teksty odnośnych przepisów pruskiej ustawy górniczej i prawa górniczego polskiego.

Pruska ustawa górnicza.

§ 148.

Za wszystkie szkody wyrządzone własności gruntowej lub jej przynależnościom przez roboty górnicze, prowadzone czy to pod ziemią czy na powierzchni, posiadacz kopalni jest obowiązany uiścić całkowite odszkodowanie bez względu na to, czy roboty były prowadzone pod uszkodzonym gruntem lub nie, czy uszkodzenie nastąpiło z winy posiadacza kopalni i czy można je było przewidzieć lub nie.

Wierzycielom hipotecznym, gruntowym i rentowym nie przysługuje oddzielne odszkodowanie.

Uwaga.

Według interpretacji Sądu Rzeszy z dnia 16.XI.1892. i 2.VI.1894. odpowiedzialny jest tylko właściciel pola górniczego, natomiast uwolniono od odpowiedzialności dzierżawcę, chociaż stwierdzono, że to jego roboty wywołały szkodę.

Polskie prawo górnicze.

Art.99.

1/ O ile niniejsze prawo nie stanowi inaczej /art.102 ust.4 art.103, ust.3 art.105/, właściciel pola górniczego jest obowiązany do pełnego odszkodowania za wszystkie szkody, powstałe we własności gruntowej i w jej przynależnościach wskutek robot górniczych w kopalni lub urządzeniu pomocniczym, prowadzonych na podstawie postanowień art.75, bez względu na to, czy roboty były prowadzone pod ziemią, czy na powierzchni i pod uszkodzonym miejscem czy też nie, jako też bez względu na to, czy ktokolwiek ponosi winę uszkodzenia, czy nie i czy je można było zgóry przewidzieć lub nie.

2/ Roszczenie o odszkodowanie przysługuje każdemu, kto z powodu robot górniczych poniósł jakakolwiek szkodę we własności gruntowej lub jej przynależności. Komu i w jakiej mierze z pośród osób, uprawnionych do korzystania z własności gruntowej i jej przynależności, przysługuje w każdym poszczególnym wypadku prawo do odszkodowania, rozstrzyga się według przepisów ustaw cywilnych.

Jak widać z powyższego, zarówno podług dotychczasowych przepisów na Górnym Śląsku, jak i podług polskiego prawa górniczego, odpowiedzialność ponosi właściciel pola górniczego.

Postanowienia ustępu 2 art.99 prawa górniczego nie są bynajmniej "odsyłaniem na drogę prawa cywilnego" i "tylko swojego rodzaju uchyleniem się od odpowiedzialności za szkodę", bo ust.2 art.99 nie uchyla wcale zasady odpowiedzialności i obowiązku zapłacenia pełnego odszkodowania i nie wymaga również odmiennego tytułu do żądania odszkodowania na podstawie prawa cywilnego, ale dotyczy podziału odszkodowania. Tak np. właściciel pola górniczego może być obowiązany do odszkodowania za szkodę wyrządzoną substancji /np.domowi/ i za niemożność użytkowania z niej. Ale szkodę wyrządzoną substancji może być obowiązany wypłacić czy to właścicielowi gruntu, czy też posiadaczowi dziedzicznego prawa zabudowy /instytucji przewidzianej w prawie cywilnem, obowiązującym na Górnym Śląsku, a nie przewidzianej w kodeksie Napoleona, obowiązującym w b.Królestwie Polskiem/. Może być spór o to, kto miał prawo użytkowania z obiektu w czasie, gdy to użytkowanie było niemożliwione wskutek szkód górniczych, a przeto komu i za jaką część tego okresu należy się odszkodowanie za postawienie użytkowania, które to odszkodowanie zostało bezspornie określone w sumie globalnej. Możliwy takich przykładów podać więcej. Otóż te właśnie kwestje są rozstrzygane podług zasad prawa cywilnego, obowiązującego na danym obszarze. A ponieważ w poszczególnych częściach Rzeczypospolitej Polskiej obowiązują różne kodeksy cywilne, więc dlatego ust.2 art.99 powołuje się w formie ogólnej na "przepisy prawa cywilnego".

W sprawie art.101.

Twierdzenie memorjału "Związku Zrzeszeń Właścicieli Nieruchomości Wojew.Śląskiego", że "artykuł 101 jest ograniczeniem artykułu 99 i znosi wynagrodzenie za zmniejszenie się wartości", stoi w jawnej sprzeczności zarówno z tekstem art.101 /w szczególności z wyrażeniem: "w odpowiednim stosunku"/, jako też z faktem, że art.101 nie jest wymieniony w art.99 w liczbie tych artykułów, które ograniczają zastosowanie art.99.

Co się tyczy kwestji, dlaczego przepisy art.101 nie zostały zrehabilitowane w formie negatywnej, zaznacza się, że forma pozytywna została wybrana dla tego, aby zaznaczyć, jakie pozytywne skutki ma pozytywny czyn w postaci wynagrodzenia szkody w naturze.

W sprawie art.102.

W art.102 niema wcale mowy że "potrzeba zezwolenia władzy górniczej do każdej budowy w granicach pola górniczego", natomiast art.102 przepisuje władzy, powołanej do wydawania takiego zezwolenia, zawiadomienie władzy górniczej, a władzy górniczej - wydanie opinji. Należy zaznaczyć, że w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli /Dz.U.R.P. Nr.23, poz.202/ w art.349 jest przepis nakładający na właściwą władzę budowlaną obowiązek zasięgnięcia opinji /nie zezwolenia/ władzy górniczej przed udzieleniem pozwolenia na wzniesienie, przebudowę, lub zmianę budynku, znajdującego się na terenie objętym nadaniem górniczem, a nie podlegającego kompetencji władzy górniczej. Prawo górnicze nie zawiera więc żadnego nowego postanowienia co do obowiązku zwracania się o opinie do władzy górniczej, natomiast zawiera uzupełnienie w postaci przepisania terminu, w ciągu którego władza górnicza jest obowiązana opinie te dać.

Wyżej wymienione rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie budowlanem i o zabudowaniu osiedli nie obowiązuje w Województwie Śląskiem. Natomiast obowiązuje na Górnym Śląsku pruska ustawa z dnia 10 sierpnia 1904 r. o zakładaniu nowych osiedli /Zbiór Praw Królestwa Pruskiego Nr.29, poz.10541/, która przepisuje w § 16 ust.2 zawiadamianie władzy górniczej o projekcie budowy, celem zawiadomie-

nia posiadacza kopalni, a w § 16 ust.4 przepisuje zasieganie opinii władzy górniczej co do sprzeciwów wniesionych przez posiadaczy kopalń przeciwko projektowi wzniesienia budynku na terenie, lub w pobliżu pola górniczego.

Ustęp 4 artykułu 102 należy zestawzić z postanowieniami § 150 ust.1 pruskiej ustawy górniczej:

§ 150 ust.1.

pruskiej ustawy górniczej.

Posiadacz kopalni nie ma obowiązku zwracać szkodę, wyrządzoną wskutek robót górniczych budynkom lub innym urządzeniom, jeżeli te obiekty wykonano w czasie, gdy posiadacz gruntu przy zachowaniu zwykłej uwagi nie mógł już nie wiedzieć o niebezpieczeństwie, grożącym im ze strony kopalni.

A zatem polskie prawo górnicze nie zawiera wcale dalej idącego ograniczenia uprawnienia właściciela gruntu do odszkodowania, natomiast zawiera dokładniejsze sprecyzowanie okoliczności, gdyż określenie "zwykła uwaga" może być powodem do rozciągnięcia tłumaczenia tegoż i do kwestjonowania sądowego obowiązku odszkodowania.

W sprawie art.105.

Artykuł 105 polskiego prawa górniczego jest wzorowany na § 150 ust.2 pruskiej ustawy górniczej, jak widać z poniższego zestawienia:

§ 150 ust.2

pruskiej ustawy górniczej.

Jeżeli wykonanie takich obiektów musi być zaniechane z uwagi na powyższe niebezpieczeństwo, to posiadacz gruntu nie ma prawa do odszkodowania za zmniejszenie wartości, którego ewentualnie doznał wskutek tego gruntu, jeżeli ze stanu sprawy okazuje się, że tylko w tym celu objawił zamiar wykonania takich obiektów, aby uzyskać owo odszkodowanie.

Art.102 ust.4

polskiego prawa górniczego.

4/ Jeżeli budynki lub urządzenia, dla których wykonania było wymagane zezwolenie władzy, zostały już po powstaniu na danym polu własności górniczej wykonane bez uzyskania takiego zezwolenia, właściciel pola górniczego nie odpowiada z tytułu art.99 za szkody, jakie w nich powstaną.

Art.105.

polskiego prawa górniczego.

Właściciel pola górniczego nie jest obowiązany do uiszczenia odszkodowania z tytułu art.99 i 102, jeżeli ze stanu sprawy okaże się, iż zamiar budowy zgłoszono w tym celu, by uzyskać odszkodowanie za jej zaniechanie.

W sprawie art.106 i 107.

Artykuł 106 polskiego prawa górniczego jest, jak to przyznają sami oponenci, przejęty z pruskiej ustawy górniczej, co widać z poniższego zestawienia:

§ 151

pruskiej ustawy górniczej.

Roszczeń do zwrotu szkody (§§ 148,149/), wyrządzonej przez kopalnię, nie opartych na umowie, poszkodowany winien dochodzić w drodze skargi sądowej w ciągu trzech lat od chwili, gdy się dowie o szkodzie i o jej

Art.106

polskiego prawa górniczego.

1/ O ile między zainteresowanymi stronami nie dojdzie do porozumienia co do wynagrodzenia szkód, spowodowanych przez roboty górnicze, poszkodowany może dochodzić swych roszczeń na drodze sądowej w ciągu trzech lat od chwili, gdy się do-

sprawcy, w przeciwnym razie roszczenia te ulegają przedawnieniu.

wiedział o szkodzie i o tem, kto ponosi za nią odpowiedzialność.

Po upływie rzeczonoż terminu roszczenie ulega przedawnieniu.

2/ Przedawnienie trzyletnie nie ma miejsca przy roszczeniach, opartych na szczególnym tytule prywatno-prawnym.

Natomiast dodatnim dla poszkodowanego jest przepis artykułu 107. który brzmi:

"Art.107. Postanowienia artykułów 99 do 106 nie naruszają w niczem prawa poszkodowanych do dochodzenia swych roszczeń o odszkodowanie na podstawie przepisów powszechnych ustaw cywilnych."

W myśl tego artykułu można dochodzić odszkodowania i od przemyśłowca górniczego, który był sprawcą szkody, a który nie jest właścicielem pola górniczego. Tymczasem Sąd Rzeszy uznał w swoim czasie, że dzierżawca części pola górniczego, który swojemi robotami wywołał szkodę, nie był obowiązany do odszkodowania /patrz komentarz Klostermanna do pruskiej ustawy górniczej wyd.VI.str.408 w.5 i 6./.

Podobnież w razie nastąpienia przedawnienia z tytułu przepuszczenia terminu, przepisanego w art.106 prawa górniczego, nie będzie można dochodzić odszkodowania w trybie art.99, dopuszczającego żądanie odszkodowania, choćby właściciel pola górniczego nie był sprawcą i choćby miał co do tego dowód, bo za czasów jego władania żadnych robót górniczych nie prowadzono. Natomiast na podstawie art.107 można będzie i po terminie przepisany w art.106 dochodzić odszkodowania na drodze prawa cywilnego od sprawcy szkody.

W sprawie art.176.

Postanowienia tego artykułu należy zestawzić z przepisami § 160 pruskiej ustawy górniczej.

§ 160 pruskiej ustawy górniczej.

Jeżeli nikt nie żąda subhastacji, lub jeżeli subhastacja nie doprowadziła do sprzedaży kopalni, to Wyższy Urząd Górniczy wyda uchwałę orzekającą o zniesieniu własności górniczej.

Z chwilą zniesienia gasną wszystkie roszczenia względem kopalni bez względu na ich charakter.

Komentarz Klostermanna do § 160.

"Die persönlichen Ansprüche gegen den bisherigen Bergwerkseigentümer /z.B.aus Bergschäden/ erlöschen durch die Aufhebung des Bergwerkseigentums nicht."
/wydanie VI. str.443 w13-15/.

Z zestawienia powyższego widać jasno, że art.176 polskiego prawa górniczego w niczem nie zmienia istniejącego stanu prawnego i że twierdzenie memoriału Zrzeszenia Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości Woj. Śląskiego, jakoby ustęp 2, art.176 był "swojego rodzaju prezentem, zroczym dla właściciela pola górniczego kosztem właścicieli nieruchomości, którzy poniosą przez roboty górnicze straty", jest niezgodne z rzeczywistością i wynikało z pomieszania pojęć prawnych roszczenia względem rzeczy i roszczenia względem właściciela rzeczy, w danym wypadku pomieszania roszczenia względem właściciela pola górniczego.

Art.176 polskiego prawa górniczego.

1/ Jeżeli nikt nie zażąda wystawienia pola górniczego na sprzedaż w drodze publicznego przetargu, lub jeżeli przetarg nie doprowadzi do sprzedaży pola, natenczas Wyższy Urząd Górniczy wydaje w drodze uchwały kolegjalnej orzeczenie o zniesieniu własności górniczej.

2/ Z chwilą zniesienia własności górniczej gasną wszelkie uprawnienia i roszczenia względem pola górniczego.

Prawo górnicze.

Art.127.

1/ Minister Przemysłu i Handlu może dopuścić do sprawowania kierownictwa ruchu zakładu górniczego mniejszego, prowadzonego w warunkach mniej niebezpiecznych, oraz do sprawowania kierownictwa takichże robót górniczych osobę, która nie odpowiada wymaganiom punktu 4 art.124, jeżeli poza tem odpowiada ona innym wymaganiom tego artykułu, ukończyła z ostatecznem świadectwem średni górniczy zakład naukowy w kraju, posiada co najmniej sześcioletnią praktykę, odbytą przy ruchu zakładu górniczego, a w tem przynajmniej czteroletnią w dziale robót górniczych, i wreszcie udowodniła posiadanie dostatecznych dla przyszłego jej zakresu działania wiadomości teoretycznych i praktycznych przez poddanie się z pomyślnym wynikiem egzaminowi przed osobną komisją, ustanowioną przy Wyższym Urzędzie Górniczym.

2/ Minister Przemysłu i Handlu może uprawnienie swe, przewidziane w ustępie 1, przelewać częściowo lub całkowicie na Wyższe Urzędy Górnicze.

Art.128.

Skład komisyj egzaminacyjnych, przewidzianych w artykułach 126 i 127, tryb ich działania i zakres egzaminów ustala Minister Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia.

Art.129.

Osobami dozoru ruchu w zakładzie górniczym mogą być ustanowieni tylko ci, którzy odpowiadają wymaganiom punktów 1 do 3 art.124 i ukończyli z ostatecznem świadectwem odpowiedni wydział w średnim technicznym zakładzie naukowym w kraju oraz odbyli co najmniej jednoroczną praktykę w odpowiednim dziale techniki. Jednakże na stanowiska tego rodzaju o mniejszym stopniu odpowiedzialności mogą być również wyznaczone osoby, które nie posiadają wskazanego powyżej cenzusu naukowego, ale natomiast wykazują wobec Okręgowego Urzędu Górniczego dostateczne uzdolnienie praktyczne do sprawowania powierzanych im czynności.

Postulat sztygarów.

Art.127.

Wyższy Urząd Górniczy może dopuścić do sprawowania kierownictwa ruchu zakładu górniczego mniejszego, prowadzonego w warunkach mniej niebezpiecznych, oraz do sprawowania kierownictwa takichże robót górniczych osobę, która nie odpowiada wymaganiom punktu 4 art.124, jeżeli poza tem odpowiada ona innym wymaganiom tego artykułu, ukończyła z ostatecznem świadectwem średni górniczy zakład naukowy w kraju, posiada co najmniej sześcioletnią praktykę, odbytą przy ruchu zakładu górniczego, a w tem przynajmniej czteroletnią w dziale robót górniczych.

Art.128.

Skreślić!

Projektowana nowela.
Art.129.

a/ Osobami nadzoru ruchu w zakładach górniczych tj. technikami górniczymi czyli sztygarami, którzy kierują techniczną pracą w zakładach górniczych lub jego oddziałach i są za całość tej pracy i bezpieczeństwo osób pracujących odpowiedzialni, mogą być ustanowieni tylko ci, którzy odpowiadają wymaganiom pkt. 1 - 3 art.124 i ukończyli z ostatecznem świadectwem odpowiedni wydział w średnim technicznym zakładzie naukowym w kraju oraz odbyli co najmniej jednoroczną praktykę w odpowiednim dziale techniki.

b/ Osobami dozoru ruchu kopalnianego które spełniają czynności:
1/ dozorców pól górniczych,
2/ wszystkich tych dozorców kopalnia-

nych, których czynności przekraczają miarę zwykłego dozoru i polegają na wykonywaniu kontroli i nadzoru nad podwładnymi im robotnikami z odpowiedzialnością za wykonywane przez nich prace, ewentualnie którzy wykonują prócz zwykłych czynności dodatkowe prace piśmienne, mogą być ustanowione osoby, które wykażą wobec Okręgowego Urzędu Górniczego dostateczne uzdolnienie praktyczne do sprawowania powierzanych im czynności.

Art.133

Art.133.

1/ Przyznanie cudzoziemcowi kwalifikacji do zajmowania stanowiska kierownika ruchu technicznego zakładu górniczego, lub kierownika działu górniczego czy innego działu technicznego zakładu górniczego, lub osoby dozoru ruchu zależy od swobodnego uznania Ministra Przemysłu i Handlu.

Skreślić!

2/ Pomimo przyznania kwalifikacji cudzoziemiec podlega wszelkim obowiązującym przepisom o cudzoziemcach, a jego pracodawca obowiązującym przepisom o ochronie rynku pracy.

3/ Przyznanie cudzoziemcowi kwalifikacji do zajmowania stanowiska kierownika ruchu lub osoby dozoru ruchu nie narusza postanowień artykułów 123 i 131. Okręgowy Urząd Górniczy powinien w tym wypadku zbadać, czy przyznane przez Ministra Przemysłu i Handlu kwalifikacje odpowiadają stanowisku, które przemysłowiec górniczy chce powierzyć danemu cudzoziemcowi.

I/

Ustawa górnicza przewiduje wkraczanie w własność prywatną, znajdujące swoje usprawiedliwienie w interesie publicznym, nakazującym zużytkowanie skarbów podziemnych dla dobra całej ludności państwa. Uznawszy ten interes publiczny, z drugiej strony staje się ochrona uzasadnionych interesów własności prywatnej nakazem chwili. Artykuł 101 uzależnia właściciela gruntu od właściciela pola górniczego w sposób przez interes publiczny nie uzasadniony. Takiego rodzaju przez interes publiczny nieuzasadnione naruszenie własności prywatnej nie pozwala Klubowi Niemieckiemu na przyjęcie tej ustawy.

II/

W artykule 124, liczba 4 przewidziany przepis wymagania kwalifikacji akademickich dla piastowania posad kierowników zakładów i wydziałów dla prac górniczych odbiera absolwentom szkoły górniczej w Tarnowskich Górach obecnie istniejącą możliwość do uzyskania tych posad. Górnictwo górnośląskie zawdzięcza w poważnym stopniu swój rozwój zdolności i doświadczeniu absolwentów szkoły górniczej. Przepis artykułu 127 nie daje żadnego ekwiwalentu, ponieważ kopalnie tam wymienionego rodzaju na górnośląskiej części Województwa chyba że nie istnieją.

Wobec licznych zgłoszeń do studjów akademickich będzie chyba możliwem, aby w ustawie przewidziane posady zostały w praktyce faktycznie obsadzone przez kandydatów z pełnemi akademickimi kwalifikacjami, zachodzi jednakowoż wielka różnica w tem, czy rozwój kroczy w praktyce tą drogą, czy też ustawa zagraadza możliwości do postępu socjalnego.

Klub Niemiecki dopatruje się w art.124 liczba 4 takiego rodzaju poważnego upośledzenia uzasadnionych interesów ludności górnośląskiej, że jest zmuszony przyjęcia tej ustawy odmówić.

Katowice, dnia 14 kwietnia 1932 roku.

/-/ Ulitz

Przewodniczący i Sprawozdawca
Komisji Prawniczej:

/-/ Dr.Włodzimierz Dąbrowski
poseł.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Pracy i Opieki Społecznej w sprawie wniosku
Wojewody Śląskiego o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego
na ustawę z dnia 7. listopada 1931 r. /Dz.U.R.P.Nr.101,
poz.775/ w sprawie skracania i przedłużania czasu pracy.

Sprawozdawca: poseł Stefan Kapuściński.

W y s o k i S e j m i e !

Sejm R.P. ustawą z dnia 7. listopada 1931 r. zmienił niektóre postanowienia ustawy z dnia 18. grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu. Główna zmiana przeprowadzona jest w tym kierunku, że nadane zostało Radzie Ministrów upoważnienie wydawania rozporządzeń zezwalających na przedłużenie lub nakazujących skrócenie ustawowego czasu pracy w dniu lub w tygodniu.

Rozporządzenia te z upoważnienia ustawy Rada Ministrów wydawać może jedynie na określony przeciąg czasu, nie dłużej niż na 1. rok, na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej, zgłoszony po zasięgnięciu opinii izb przemysłowo-handlowych i izb rzemieślniczych oraz organizacji zawodowych pracowników i pracodawców.

Nowelizacja ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu ma charakter kryzysowy, gdyż wydawanie przez Radę Ministrów rozporządzeń zezwalających na przedłużenie lub nakazujących skrócenie czasu pracy warunkowane jest koniecznościami państwowymi i gospodarczymi.

Ze względu na to, że na terenie górnośląskiej części Województwa Śląskiego ustawa o czasie z dnia 18. grudnia 1919 r. dotychczas nie obowiązuje, Sejm R.P. uchwalił dnia 7. listopada 1931 r. dla wspomnianej części Województwa Śląskiego odrębną ustawę, w której udzielił analogicznych uprawnień Radzie Ministrów wydawania rozporządzeń zezwalających na przedłużenie lub nakazujących skrócenie czasu pracy w stosunku do norm ustalonych w przepisach o czasie pracy, a obowiązujących na terenie górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

Ponieważ nowela do ustawy z dnia 18. grudnia 1919 r. weszła już w życie na terenie całego obszaru Rzeczypospolitej Polskiej, Wojewoda Śląski skierował do Sejmu Śląskiego wniosek o wyrażenie swej zgody na wejście w życie na terenie górnośląskiej części Województwa Śląskiego ustawy z dnia 7. listopada 1931 r. w sprawie skrócenia i przedłużenia czasu pracy.

Wniosek powyższy był przedmiotem obrad Komisji Pracy i Opieki Społecznej na kilku jej posiedzeniach. Komisja wysłuchiwała również opinii zaproszonych przedstawicieli robotniczych i pracowniczych Związków Zawodowych.

Opinie zarówno członków Komisji jak i przedstawicieli Związków Zawodowych były podzielone. Referent oraz posłowie Klubu N.Ch.Z.P. oraz przedstawiciele Z.Z.Z. wypowiedzieli się za wyrażeniem zgody Sejmu Śląskiego na omawianą ustawę, motywując swe stanowisko tem, że daje ona praw-

na podstawę do wydania rozporządzeń nakazujących skrócenia czasu pracy w niektórych gałęziach przemysłu, przede wszystkim w hutnictwie, co ich zdaniem może przyczynić się do zmniejszenia bezrobocia w tym przemyśle.

Inni członkowie Komisji oraz przedstawiciele Związków zrzeszonych, w t.zw. Zespole Pracy wypowiedzieli się przeciw wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na ustawę z dnia 7.listopada 1931 r., motywując to obawą, by Rada Ministrów nie wyzyskała udzielonych jej w ustawie uprawnień w kierunku zezwolenia na przedłużenie czasu pracy, co mogłoby przyczynić się do zwiększenia bezrobocia.

Po przeprowadzeniu wyczerpującej dyskusji Komisja Pracy i Opieki Społecznej większością głosów odrzuciła wniosek Wojewody Śląskiego o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na ustawę z dnia 7.listopada 1931 r. w sprawie skrócenia i przedłużania czasu pracy na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

W imieniu Komisji proszę Wysoki Sejm o przyjęcie powyższego sprawozdania do wiadomości,-

Sprawozdawca:

/-/ Stefan Kapuściński.

Mr.

S P R A W O Z D A N I E

Komisji Pracy i Opieki Społecznej w sprawie wniosku Wojewody Śląskiego o wyrażenie zgody przez Sejm Śląski na ustawę z dnia 7 listopada 1931 /Dz.U.R.P.Nr. 101, poz. 774/ o zatrudnianiu młodocianych.

Sprawozdawca Poseł Stefan Kapuściński.

Wysoki Sejmie!

W dniu 7 listopada 1931 Sejm Rzeczypospolitej uchwalił ustawę, zmieniającą i uzupełniającą niektóre postanowienia ustawy z dnia 2 lipca 1924r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet. Zmiany powyższe idą w kierunku: a/ ograniczenia pracy młodocianych tam, gdzie stosunek ilości zatrudnionych młodocianych do robotników dorosłych jest zbyt wysoki i b/ zabronienia bezpłatnego zatrudniania młodocianych i przyjmowania przez pracodawcę wynagrodzenia za naukę młodocianych.

Nowelizacja ustawy z dnia 2.VII.1924 spowodowana została znacznym wzrostem bezrobocia i ma na celu w intencjach ustawodawców usunięcie jaskrawych wypadków wyzysku pracy młodocianych / zabronienie bezpłatnego ich zatrudniania/ i pogłębiania bezrobocia wśród dorosłych robotników przez zatrudnienie młodocianych w nadmiernej ilości.

Ponieważ ustawa z dnia 2 lipca 1929 r. nie obowiązuje na terenie Górnego Śląska, Sejm Rzeczypospolitej prócz nowelizacji tej ustawy uchwalił dla górnośląskiej części Województwa Śląskiego. specjalną ustawę, w której określa kogo należy uważać za pracowników młodocianych /osoby płci obojga w wieku do ukonczonych lat 18, nie wyłączając uczniów, terminatorów i praktykantów, zatrudnione w zakładach pracy przemysłowych, górniczych, hutniczych, w handlu, biurowości, komunikacji i przewozie oraz w innych zakładach pracy, choćby na zysk nie obliczonych, a prowadzonych w sposób przemysłowy, niezależnie od tego, czy te zakłady pracy są własnością prywatną, państwową czy przemysłową art.1/ oraz zamieszczono postanowienia o ograniczeniu pracy młodocianych ponad normę, którą dla poszczególnych gałęzi pracy ustalać będzie w roz-

porządzeniach Minister Pracy i Opieki Społecznej po zasięgnięciu opinii izb przemysłowo-handlowych, rzemieślniczych oraz organizacji zawodowych pracowników i pracodawców /art.2./ Ponadto w art.4 ustawa zawiera przepis, że bezpłatne zatrudnianie młodocianych jak również przyjmowanie przez pracodawcę wynagrodzenia za naukę młodocianych jest wzbronione.

Inne artykuły ustawy ustalają wysokość kar dla przekraczających przepisy ustawy /grzywna od 300 do 1000 zł. lub areszt do 3 miesięcy/ oraz odpowiedzialność właściciela i kierownika zakładu pracy.

Art.9 ustawy mówi, że wejdzie ona w życie po ogłoszeniu na nią zgody Sejmu Śląskiego.

Komisja Pracy i Opieki Społecznej obradowała nad wnioskiem Wojewody Śląskiego o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na tę ustawę na paru posiedzeniach, na których między członkami Komisji ujawniła się duża rozbieżność zdań co do celowości omawianej ustawy. Z jednej strony referent oraz inni posłowie Klubu N.Ch.Z.P. poparli wniosek Wojewody, uznając za wskazane pewne ograniczenie pracy młodocianych tam gdzie ich ilość jest nadmiernie wysoka, co ma miejsce przedewszystkiem w drobnym przemyśle. Ponadto posłowie ci wskazywali na duże znaczenie społeczne przepisu art.4. ustawy, zabraniającego bezpłatnego zatrudniania młodocianych i przyjmowania przez pracodawców wynagrodzenia za ich naukę.

Reszta członków Komisji wypowiedziała się natomiast przeciw wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na ustawę o pracy młodocianych, wyrażając przede wszystkim obawę, że przyczynić się ona może do dalszego wzrostu bezrobocia i do zwolnienia z pracy wszystkich młodocianych, z których wielu w dzisiejszych warunkach jest żywicielami rodzin.

Z pośród zaproszonych do wyrażenia swej opinii przedstawicieli pracowniczych Związków Zawodowych niektórzy również wypowiadali swe zastrzeżenia odnośnie przepisów ustawy.

W głosowaniu Komisja Pracy i Opieki Społecznej większością głosów odrzuciła wniosek Wojewody Śląskiego o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na ustawę z dnia 7 listopada 1931r. w sprawie ograniczenia w zatrudnianiu pracowników młodocianych na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

W imieniu Komisji proszę Wysoki Sejm o przyjęcie powyższego sprawozdania do wiadomości.

S p r a w o z d a w c a
/-/ Stefan K a p u ś c i ń s k i .

WOJEWODA ŚLĄSKI

Katowice, dnia 21.kwietnia 1932 r.

L.Pr.742/35.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w g m a c h u.

Na skutek upoważnienia udzielonego mi uchwałą Rady Ministrów z dnia 7.listopada 1928 r., oraz w myśl art.23 ustawy konstytucyjnej z dnia 15.VII.1920 r., zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P. Nr.73,poz.497/, mam zaszczyt przesłać Panu Marszałkowi projekt ustawy o wyrażeniu zgody na Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.III.1928r. /Dz.U.R.P.Nr.39,poz.383/, zawierające prawo o spółkach akcyjnych, z prośbą o przedłożenie go Sejmowi Śląskiemu do uchwalenia.

/-/ Dr. G r a ż y ń s k i.
/ W O J E W O D A /.

U s t a w a

z dnia1932 r. w sprawie wyrażenia zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.marca 1928, zawierającego "Prawo o spółkach akcyjnych".

Art.1.

Stosownie do art.8 a ustawy konstytucyjnej z dnia 15.lipca 1920r., zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73,poz.497/, w brzmieniu ustawy z dnia 8.marca 1921 r. /Dz.U.R.P.Nr.26,poz.146/ Sejm Śląski wyraża zgodę na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22.marca 1928r., zawierającego Prawo o spółkach akcyjnych /Dz.U.R.P.Nr.39,poz.383/.

Art.2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1.stycznia 1933r.

U z a s a d n i e n i e .

W całej Polsce obowiązuje od 1.I.1929 r. nowe prawo o spółkach akcyjnych, z wyjątkiem Województwa Śląskiego, gdzie dotychczas obowiązuje ustawa niemiecka, względnie austriacka. Powyższa okoliczność stanowi przeszkodę w należyтым rozwoju spółek akcyjnych. Organizacje gospodarcze oświadczyły się za rozciągnięciem prawa o spółkach akcyjnych na Województwo Śląskie.

S p r a w o z d a n i e

Komisji Rolnej w sprawie petycji Śląskiej Izby Rolniczej w Katowicach o interwencję, by jako miejsce odbioru surowca tytoniowego wyznaczono magazyny w Lubomji, a nie robiono utrudnień plantatorom przez żądanie odstawiania surowca do magazynów Fabryki wyrobów tytoniowych w Wodzisławiu.

Sprawozdawca: poseł Jan G r z o n k a.

W y s o k i S e j m i e!

Petycja ta została przekazana do Komisji Petycyjnej, która na swem posiedzeniu w dniu 12 stycznia br. przekazała ją do Komisji Rolnej.

Komisja Rolna na posiedzeniu w dniu 21. kwietnia br. rozpatrywała powyższy wniosek i po złożeniu sprawozdania przez referenta, który stwierdził na miejscu przy odbiorze tytoniu w magazynach w Wodzisławiu w dniach 10. i 16. listopada 1931 r., że urzędnicy rzeczywiście utrudniają odbiór surowca plantatorom, zaś ci ostatni nie mają prawa odwołania się przeciw niewłaściwemu obchodzeniu z nimi, czy też zakwalifikowaniu surowca do takiej kategorii, na jaką zasługuje, uznała żale plantatorów za słuszne i uchwaliła jednogłośnie rezolucję następującej treści:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

" Wzywa się Pana Wojewodę, by poczynił kroki w Ministerstwach Skarbu i Rolnictwa, aby spowodowały wydanie przez dyrekcję Polskiego Monopolu Tytoniowego w Warszawie następujących zarządzeń:

- 1/ ażeby odbiór tytoniu odbywał się na miejscu w magazynach w Lubomji tak, jak to było w latach poprzednich, a nie jak to miało miejsce w roku 1931 w Wodzisławiu, który jest o 14 km oddalony od Lubomji, co stwarzając utrudnienia, powiększa koszty plantatorom;
- 2/ żeby odbiór surowca odbywał się o 4 do 6 tygodni później, a nie jak w roku 1931 od 9. do 17. listopada;
- 3/ żeby udzielono plantatorom prawa delegowania rzeczoznawcy, któremu będzie wolno przy odbiorze surowca w magazynie być obecnym celem obrony plantatorów oraz odwołania się w razie potrzeby do wyższej instancji.

W imieniu Komisji Rolnej proszę Wysoki Sejm o przyjęcie co dopiero odczytanej rezolucji.

Sprawozdawca:

/-/ Jan G r z o n k a.

Sprawozdanie

Komisji Pracy i Opieki Społecznej w sprawie wniosku Wojewody Śląskiego o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. o przekazaniu dotychczasowej kompetencji Ministra Przemysłu i Handlu w sprawach bractw górniczych Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej, a kompetencji Urzędów Górniczych w tychże sprawach Urzędowi Wojewódzkim.

Sprawozdawca: poseł Stefan Kapuściński.

Wysoki Sejmie!

Ubezpieczenie brackie w górnictwie jest pierwszą i najstarszą formą ubezpieczenia społecznego. Powstało jeszcze w XIV wieku jako samopomoc górników w formie t.zw. "Kas Skarbonkowych" od XVI wieku istnieje już jako ubezpieczenie przymusowe, a od połowy zeszłego stulecia na podstawie ustawy z 1854 roku powstało na Śląsku "Bractwo Górnośląskie" w Tarnowskich Górach, z którego po podziale Górnego Śląska w roku 1922 zrodziła się dzisiejsza "Spółka Bracka" w Tarnowskich Górach. Rzecz prosta, że ubezpieczenie brackie jako swoista forma zawodowego ubezpieczenia w górnictwie związana była ściśle i podlegała nadzorowi władz górniczych w okresie, gdy inne formy ubezpieczenia społecznego bądź nie istniały wcale, bądź były w zaczątku. Szybki i szeroki rozwój oraz rozbudowa ubezpieczeń społecznych, która ma miejsce dopiero w ostatnich czasach, wywołały we wszystkich niemal państwach potrzebę stworzenia specjalnych organów państwowych, koncentrujących nadzór państwowy nad instytucjami ubezpieczeń społecznych. Organami temi są we wszystkich niemal państwach powstałe w ostatnich czasach Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej. W Rzeczypospolitej Polskiej również istnieje Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, któremu podlegają wszystkie sprawy dotyczące ubezpieczeń społecznych. Ministerstwo to sprawuje państwowy nadzór nad wszystkimi instytucjami i formami ubezpieczeń społecznych, dlatego też z punktu widzenia rzeczowego ubezpieczenie brackie winno podlegać nadzorowi nie Ministerstwa Przemysłu i Handlu, a właśnie Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej. Temi niewątpliwie względami kierował się Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, gdy rozporządzeniem Prezydenta Rzplitej z dnia 1 czerwca 1927 r. przekazał dotychczasowe kompetencje Ministra Przemysłu i Handlu w sprawach bractw górniczych Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej, a kompetencje Urzędów Górniczych w tychże sprawach Urzędowi Wojewódzkim /Wydziałom Pracy i Opieki Społecznej/. Warto zaznaczyć, że analogiczna zmiana nastąpiła również w Rzeszy Niemieckiej, gdzie nadzór państwowy nad Spółkami Brackimi przekazany został Ministerstwu Pracy /Reichsarbeitsministerium/.

Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dnia 1 czerwca 1927 r. nie obowiązuje dotychczas na terenie Województwa Śląskiego. Coprawda już I-szy Sejm Śląski zajmował się sprawą rozciągnięcia mocy obowiązującej tego rozporządzenia na teren Województwa Śląskiego czego wyrazem było uchwalenie przez Komisję Socjalną z własnej inicjatywy wniosku o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na wspomniane rozporządzenie, jednak do uchwalenia odpowiedniej ustawy nie doszło z powodu zakończenia kadencji I-szego Sejmu Śl. W drugim Sejmie Śl., który trwa

bardzo krótko, sprawa ta nie była poruszana i dopiero obecnie wpływ odpowiedni wniosek Wojewody Śląskiego w tej sprawie.

Wniosek powyższy był przedmiotem obrad dwóch posiedzeń Komisji Pracy i Opieki Społecznej, która po wysłuchaniu opinii przedstawicieli Urzędu Wojewódzkiego, Wyższego Urzędu Górniczego oraz dyrektora Spółki Brackiej przeprowadziła nad wnioskiem wyczerpującą dyskusję.

Wszyscy członkowie Komisji stanęli na stanowisku, że ze względów rzeczowych nadzór państwowy nad Spółką Bracką winno zasadniczo sprawować nie Ministerstwo Przemysłu i Handlu a Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej, jako jedynie właściwy w tych sprawach organ państwowy. Natomiast przedstawiciel Spółki Brackiej p.Dr.Potyka wypowiedział się za pozostawieniem nadzoru państwowego nad Spółką Bracką Ministerstwu Przemysłu i Handlu i Urzędowi Górniczemu, motywując swe stanowisko tem, że ubezpieczenie brackie jest przede wszystkim i przeważnie kwestją górnictwa jako zawodu, a nie kwestją ogólnego ubezpieczenia społecznego. Władze górnicze zdaniem p.dr.Potyki z natury rzeczy mają najlepszy pogląd na potrzeby ludności górniczej i rozporządzają z pierwszego źródła wiadomościami i środkami, które są potrzebne do rzeczowego kontrolowania bractw górniczych.

Powyższe stanowisko p.Dr.Potyki nie może być jednak uznane za słuszne. Aczkolwiek bowiem ubezpieczenie brackie jest ściśle historycznie i rzeczowo związane z zawodem górniczym - to fakt ten jednak nie odejmuje mu charakteru ubezpieczenia społecznego, a to we wszystkich swych formach winny podlegać nadzorowi specjalnie powołanego w tym celu organu państwowego jakim jest Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej. Również drugi argument p.Dr.Potyki, że władze górnicze rozporządzają lepszymi wiadomościami i środkami, potrzebnymi do kontrolowania działalności bractw górniczych, również nie może być uznany za przekonujący, gdyż ogólny nadzór państwowy nad instytucją ubezpieczeniową, jaką jest Spółka Bracka nie wymaga takich specjalnych środków i wiadomości, któreby były niedostępne dla Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej i jego organów. Zresztą najbardziej miarodajnym w tym względzie jest Ministerstwo Handlu i Przemysłu, które od dłuższego czasu zabiega o przekazanie na terenie Województwa Śląskiego swych kompetencji w sprawie bractw górniczych Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej.

Ze wszystkich wyżej wyłuszczonych względów oraz biorąc pod uwagę, że rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dnia 1 czerwca 1927 r. w niczem nie uszczupla dotychczasowej samodzielności Spółki Brackiej ani nie narusza w czemkolwiek interesów ubezpieczonych, a jest jedynie uporządkowaniem sprawy kompetencji między poszczególnymi organami państwowymi, Komisja Pracy i Opieki Społecznej większością głosów uchwaliła wniosek Wojewody Śląskiego o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 1 czerwca 1927 r.

W imieniu Komisji Pracy i Opieki Społecznej proszę Wysoki Sejm o uchwalenie następującej ustawy:

./.

U s t a w a

z dnia 1932 roku.

o wyrażeniu zgody na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 roku o przekazaniu dotychczasowej kompetencji Ministra Przemysłu i Handlu w sprawach bractw górniczych Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej, a kompetencji Urzędów Górniczych w tychże sprawach Urzędowi Wojewódzkim.

Art.1.

Stosownie do przepisów art.8a ustawy z dnia 15 lipca 1920 roku zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73,poz.497/ w brzmieniu ustawy z dnia 8 marca 1921 roku /Dz.U.R.P.Nr.26,poz.146/ Sejm Śląski wyraża zgodę na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 roku o przekazaniu dotychczasowej kompetencji Ministra Przemysłu i Handlu w sprawach bractw górniczych Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej, a kompetencji Urzędów Górniczych w tychże sprawach Urzędowi Wojewódzkim /Dz.U.R.P.Nr.51,poz.454/. -

Art.2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Marszałek:

Sprawozdawca:

/-/ Stefan Kapuściński
poseł

L.dz. 696/32.

Wojewoda Śląski.

Katowice, dnia 28 kwietnia 1932r.

L:Pr.853/64.

Dot.: wyrażenie zgody Sejmu
Śląskiego na wejście w życie
na obszarze Wojew.Śl. rozporzą-
dzenia Prezydenta R.P. o Izbach
przemysłowo-handlowych.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w Katowicach.

Na podstawie art.23 ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 r. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73,poz.497/ i stosownie do upoważnienia udzielonego mi uchwałą Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 1931 r. mam zaszczyt przesłać w załączeniu projekt ustawy o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych /Dz.U.R.P.Nr.67,poz.591/ w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932r. /Dz.U.R.P.Nr.29,poz.292/ z prośbą o umieszczenie projektu tego na porządku obrad Sejmu Śląskiego i traktowanie go jako wniosku nagłego.

/-/ Dr. Grażynski

zał.1

W O J E W O D A.

U S T A W A

z dnia 1932 r.
o wyrażeniu zgody na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927r. o izbach przemysłowo-handlowych w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932r.

Art.1.

Stosownie do przepisów art. 8a ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920r. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73,poz.497/ w brzmieniu ustawy z dnia 8 marca 1921r /Dz.U.R.P.Nr.26,poz.146/ Sejm Śląski wyraża zgodę na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927r. o izbach przemysłowo-handlowych /Dz.U.R.P.Nr.67,poz.591/ w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1932r./Dz.U.R.P.Nr.29,poz.292/.

Art.2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

U z a s a d n i e n i e .

Wniosek powyższy jest podyktowany potrzebą ujednolicenia ustroju i zakresu działania izb handlowo-przemysłowych na obszarze Województwa Śląskiego z organizacją izb handlowo-przemysłowych w reszcie Rzeczypospolitej Polskiej.

L.dz.695/32.

Wojewoda Śląski.

Katowice, dnia 28 kwietnia 1932r.

L:Pr.853/55

Wyrażenie zgody Sejmu Śl.
na wejście w życie na
obszarze Woj.Śl.polskiego
prawa przemysłowego.

Do

Pana Marszałka Sejmu Śląskiego

w g m a c h u .

Na podstawie art.23 ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920r., zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P.Nr.73, poz.497/ i stosownie do upoważnienia, udzielonego mi przez Rząd dnia 15 kwietnia 1932r., mam zaszczyt przesłać w załączeniu projekt ustawy o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927r. o prawie przemysłowym /Dz.U.R.P.Nr.53,poz.468/ w brzmieniu ustawy z dnia 17 marca 1932r. /Dz.U.R.P.Nr.29,poz.293/, z prośbą o umieszczenie projektu tego na porządku obrad Sejmu Śląskiego, jako wniosku nagłego.

/-/ Dr. Grażyński

1 załącznik.

W O J E W O D A .

U S T A W A

z dnia 1932r.

o wyrażeniu zgody na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927r. o prawie przemysłowym w brzmieniu ustawy z dnia 17 marca 1932r.

Art.1.

Stosownie do przepisów art. 8a ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920r. zawierającej statut organiczny Województwa Śląskiego /Dz.U.R.P. Nr.73, poz.497/ w brzmieniu ustawy z dnia 8 marca 1921 /Dz.U.R.P.Nr.26, poz.146/ Sejm Śląski wyraża zgodę na wejście w życie na obszarze Województwa Śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 o prawie przemysłowym /Dz.U.R.P.Nr.53,poz.468/ w brzmieniu ustawy z dnia 17 marca 1932r. /Dz.U.R.P.Nr.29,poz.293/.

Art.2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy, od dnia ogłoszenia.

U z a s a d n i e n i e .

Polskie prawo przemysłowe zostało opracowane na podstawie obowiązujących poprzednio na obszarze Państwa Polskiego przepisów, między innymi na podstawie obowiązujących dotąd w Województwie Śląskiem ordynacji przemysłowych niemieckiej i austriackiej przy uwzględnieniu życiowych potrzeb wszystkich terenów, wchodzących w skład Państwa Polskiego.Prawo to w brzmieniu ustawy z dnia 17 marca 1932r. uwzględnia także odrębne położenie Górnego Śląska, wynikające z odpowiednich przepisów Konwencji Genewskiej.

Względy ujednolicenia przepisów prawnych na obszarze całego Państwa Polskiego oraz dostosowania ich do obecnych wymogów życia,usprawiedliwiają konieczność rychłego rozciągnięcia ustawy powyższej na obszar Województwa Śląskiego.

SPRAWOZDANIE

Komisji Budżetowo-Skarbowej Sejmu Śląskiego oraz Komisji
Pracy i Opieki Społecznej

dotyczące projektu ustawy Śląskiej Rady Wojewódzkiej w sprawie zaopatrzenia
osób, które doznały uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia w związku z akcją
plebiscytową oraz pozostałych po nich rodzin.

S p r a w o z d a w c a: Poseł Wojciech S O S I N S K I.

W y s o k i S e j m i e !

Plenum Sejmu Śląskiego przekazało w dniu 1.marca 1932r. wyżej wymieniony projekt
ustawy Komisji Pracy i Opieki Społecznej oraz Komisji Budżetowo-Skarbowej Sejmu Śląskiego.

Najprzód zajmowała się projektem ustawy o zaopatrzeniu osób poszkodowanych w związku
z akcją plebiscytową oraz pozostałych po nich rodzin Komisja Pracy i Opieki Społecznej,
która jest właściwą Komisją dla spraw socjalnych, rzeczą Komisji Budżetowo-Skarbowej jest
zbadanie przedmiotu ustawy, jeżeli pociąga za sobą wydatki ze Skarbu Śląskiego i czy
na ten cel znajduje się pokrycie.

Komisja Pracy i Opieki Społecznej przyjęła projekt ustawy w dniu 6.kwietnia br.
w trzech czytaniach z dwoma poprawkami do artykułu pierwszego, a mianowicie: w jedynastym
wierszu artykułu pierwszego za słowami: "zaopatrzenie pieniężne", wstawiono słowa: "według
stawek dla inwalidów wojennych", zaś w miejsce daty z dnia 18.marca 1921r. /Dz.U.R.P.
Nr.32, poz. 135/ wstawiono datę 17.marca 1932r. /Dz.U.R.P.Nr.26, poz.238/. Zmiana ta
musiała nastąpić, gdyż w międzyczasie ustawa inwalidzka z roku 1921 została przez Sejm
Rzeczypospolitej zmieniona. Dalsze artykuły przyjęła Komisja Pracy i Opieki Społecznej
bez zmian.

Komisja Budżetowo-Skarbowa zajmując się tym projektem ustawy na swem posiedzeniu
w dniu dzisiejszym, nie miała żadnych zastrzeżeń co do uchwalenia tej ustawy, gdyż związane
z tą ustawą wydatki znajdują się w budżecie Województwa Śląskiego na rok 1932/33 w Cz.
III. Dz.IV. §-fie 1.b. w kwocie 80.000,-- zł. Komisja Budżetowo-Skarbowa uchwalała trzy
poprawki do projektu ustawy, a mianowicie w artykule 2-gim ustęp 1-szy w zdaniu końcowem
zamiast słów: "której skład ustali Wojewoda Śląski" wstawiono słowa: "której skład ustali
Śląska Rada Wojewódzka".

W ustępie 2-gim tegoż samego §-fu w wierszu 1-szym w miejsce "mianuje Wojewoda"
wstawiono słowa: "Śląska Rada Wojewódzka".

W artykule 4-tym skreślono słowo: "Wojewodzie" i zastąpiono słowami: Śląskiej Radzie
Wojewódzkiej".

Pozatem przyjęła Komisja Budżetowo-Skarbowa Sejmu Śląskiego projekt ustawy jedno-
głośnie z poprawkami Komisji Pracy i Opieki Społecznej.

Z uzasadnienia niniejszej ustawy wynika, że ogólna liczba osób podpadających pod tą
ustawę wynosić będzie około 70, Biorąc za podstawę rentę 50%-owego inwalidy, wynoszącą
62,50 zł. miesięcznie, wydatek roczny na zaopatrzenie osób z tytułu niniejszej ustawy bę-
dzie wynosił przypuszczalnie:

a/ renta dla 70 osób po 62.50 zł.....	52.500,-- zł.
b/ zwrot kosztów podróży i diet	1.500,-- "
c/ badanie przez specjalistów, leczenie, doleczanie i.protezowa- nie	16.000,-- "
d/ kapitalizacja rent	10.000,-- "
Razem:	80.000,-- zł.

W imieniu Komisji Budżetowo-Skarbowej Sejmu Śląskiego oraz Komisji Pracy i Opieki Społecznej wnoszę:

W y s o k i S e j m

raczy uchwalić załączoną ustawę /Druk Nr.179/III./ w brzmieniu uchwalonem przez Komisję.

Katowice, dnia 4.maja 1932r.

S P R A W O Z D A W C A

Komisji Pracy i Opieki Społecznej i Komisji
Budżetowo-Skarbowej Sejmu Śląskiego

/-/ Wojciech SOSIN~~SKI~~SKI m.p.

U S T A W A

z dnia
o zaopatrzeniu osób, które doznały uszkodzenia
zdrowia lub okaleczenia w związku z akcją ple-
biscytową oraz pozostałych po nich rodzin.

Art.1.

Osoby, które pobierały zaopatrzenie na podstawie rozporządzenia z dnia 10 lipca 1922 r. w przedmiocie rent powstanczych /Dz.U.Śl.Nr.6, poz.26/ i rozporządzenia z dnia 22.września 1922 r. w przedmiocie zaopiekowania się inwalidami i pozostałymi po członkach straży gminnej i inwalidami pozostałymi z dawniejszej policji plebiscytowej /Dz.U.Śl.Nr.26, poz.90/ łącznie z ustawą z dnia 13 grudnia 1922 r./Dz.U.Śl.Nr.37,poz.138/ i wydanych do niej ustaw, a które z powodu wejścia w życie ustawy z dnia 3 marca 1925r. /Dz.U.R.P.Nr.30,poz.209/ prawo do zaopatrzenia utraciły i nie uzyskały prawa do zaopatrzenia na zasadzie innej ustawy o zaopatrzeniu z funduszków państwowych lub samorządowych, pobierać będą zaopatrzenie pieniężne według stawek dla inwalidów wojennych w myśl zasad ustawy z dnia 17 marca 1932r. /Dz.U.R.P.Nr.26,poz.238/ i wydanych do niej rozporządzeń.

Art. 2.

Określenie stopnia utraty zdolności do zarobkowania oraz decyzja w sprawie związku uszkodzenia zdrowia względnie śmierci z akcją plebiscytową należy do Komisji, której skład ustali Śląska Rada Wojewódzka.

Członków Komisji oraz zastępców mianuje Śląska Rada Wojewódzka. Komisja określa stopień utraty zdolności zarobkowej na zasadzie instrukcyj obowiązujących przy badaniu inwalidów wojennych. Uchwały Komisji zapadają większością głosów.

Art. 3.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. 4.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Śląskiej Radzie Wojewódzkiej.

W N I O S E K

Klubu Socjalistycznego i Niemieckiego
w sprawie ustalenia chorób zawodowych na które
winno się rozciągać ubezpieczenie od wypadków.

U z a s a d n i e n i e .

Paragraf 547 Ordynacji ubezpieczeniowej Rzeszy niemieckiej z dnia 19/VII.1911r. /Dz.U.Rzeszy strona 509/ upoważnia Radę Rzeszy /Bundesrat/ do rozszerzenia ubezpieczenia od wypadków na pewne choroby zawodowe i do wydania w tym celu odpowiednich przepisów wykonawczych.

Ustawa Sejmu Śląskiego z dnia 1 października 1928 /Dz.U.Śl.24,poz. 44/ o wprowadzeniu zmian w ubezpieczeniu od wypadków w art.1 kompetencje Rady Rzeszy przenosi na Śląską Radę Wojewódzką.

Dotychczas Śląska Rada Wojewódzka nie skorzystała ze swoich uprawnień, jakkolwiek coraz częściej zachodzą wypadki inwalidztwa wywołane chorobami zawodowymi.

Wobec tego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm uchwalić raczy następujący wniosek:

"Wzywa się Śląską Radę Wojewódzką do wydania rozporządzenia określającego choroby zawodowe, które traktowane winny być narówni z nieszczęśliwymi wypadkami."

Podpisani załączają zestawienie chorób zawodowych, które może ulec rozszerzeniu na podstawie opinii rzeczoznawców.

Katowice, dnia 4 maja 1932r.

/-/ J.Machej, /-/ Jan Kowoll, /-/ Dr.Glücksman, /-/ Pawlas,
/-/ Kunsdorf.

L.bież. choroby zawodo- wej.	C h o r o b a z a w o d o w a		Zakłady i czynności.
1.	Schorzenia spowodowane <u>ołowiem</u> i jego związkami		Zakłady i czynności podlegające ubezpieczeniu od wypadków . 1 do 14
2.	"	" fosforem	
3.	"	" rtęcią lub jego związkami	
4.	"	" arszenem " " "	
5.	"	" związkami manganu /Man- gans/	
6.	"	" benzołem lub jego homolo- gami, nitrogenicznymi i amidonicznymi związkami z rzędu aromatycznego	
7.	"	" siarczano-węglanem <u>/Schwefelkohlenstoff/</u>	
8.	"	" wodorem siarczanym <u>/Schwefelwasserstoff/</u>	
9.	"	" tlenkiem węglowym <u>/Kohlencxyd/</u>	
10.	"	" promieniami Roentgena i in- ną energją promienującą	
11.	Choroby chroniczne skórne spowodowane w związku z pracami galwa- nicznymi		
12.	"	" skórne chroniczne spowodowane w związku z pracami przy drzewie egzotycznym	
13.	"	" skórne chroniczne spowodowane w związku z pracami przy parafinie, sadzami, smołą itp. materiałami	
14.	Schorzenia mięśni, kości, stawów przez prace z na- rzędziami do powietrza sprężonego.		

		Zakłady
15.	Schorzenia dróg powietrznych i płuc spowodowane <u>tomasówką</u>	Młyny tomasówki, zakłady przeznaczone do mieszania nawozów sztucznych oraz transportowanie tychże.
16.	Ciężkie schorzenia płuc spowodowane pyłem /silikosa/ / W razie zbiegu ciężkiej silikozy z gruźlicą płuc, uważa się gruźlicę płuc za następstwo silikozy/.	a/ Zakłady wydobywające, obrabiające i przetwa- rzające kamień piaskowy, b/ szlifiernie metalu, c/ zakłady wyrabiające porcelanę, d/ kopalnie.
17.	<u>Utrata słuchu</u> /całkowita lub części- wa spowodowana hałasem	Zakłady obrabiające i przerabiające metale.
18.	Katarakta / grauer Star /	Huty szkła i żelaza, topiarnie metalu.
19.	Choroby wywołane robakiem u górników /Wurmkrankheit/	Kopalnie węglowe.
20.	Choroby zakaźne	Lecznice, sanatoria itd. oraz wszelkie inne zakłady przyjmujące osoby do pie- lęgnacji i kuracji, tu- dzież urządzenia i czyn- ności publicznej opieki społecznej, jak i labo- ratoria zajmujące się ba- daniami przyrodniczymi i medycznymi.

Zauważyć należy, że lekarz, który ubezpieczonego z powodu jednej z wymienionych chorób leczy, zobowiązany jest o tem natychmiast zgłosić do Zakładu Ubezpieczeń w Królewskiej Hucie.

Do tego zgłoszenia nie jest zobowiązany lekarz, który w wypadku tym występuje jako rzeczoznawca.

